

Wandala

The Holy Bible in the Wandala language of Camerooon

Wandala
The Holy Bible in the Wandala language of
Cameroon
La Bible en wandala

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Wandala

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 May 2025 from source files dated 13
May 2025

dec75dd5-4784-5059-aa00-668d508a6b0d

Contents

Mata	1
Markus	91
Luka	148
Yuhanna	244
Slera-aha	312
Rauma-aha	400
1 Kaurintus-aha	444
2 Kaurintus-aha	486
Galatiya-aha	514
Aifaisus-aha	528
Filipi-aha	543
Kaulausiya-aha	553
1 Taisalauniki-aha	563
2 Taisalauniki-aha	572
1 Timaute	577
2 Timaute	589
Titus	597
Filaimaun	602
Ibraniŋkau-aha	605
Yakuba	636
1 Piyer	646
2 Piyer	657
1 Yuhanna	664
2 Yuhanna	675
3 Yuhanna	677
Yahuda	679
Wahayu	682

Labare á higa na a puwetaa MATA

*Kergema á eggye-aha-ŋara ge Yaisu *Almasiihu
(Luka 3:23-38)

¹ Náwa *kergema á eggye-aha-ŋara ge Yaisu *Almasiihu. Nane ta yanaa am emnde á *Dawuda. *Dawuda keni wulfe á Ibrahimá.

² Ibrahimá a yese Isiyaaku, Isiyaaku a yese Yakubu, Yakubu a yese Yahuda antara egdzara a mama-aha-ŋara.

³ Yahuda a yese tara Farais, antara Jara, a yateraa an Tamar. Daaci Farais a yese Hairsruna, Hairsruna a yese Aram,

⁴ Aram a yese Aminadabu, Aminadabu a yese Nasanu, Nasanu a yese Salmuna,

⁵ Salmuna a yese Bauyais, a yanaa an Rahab. Bauyais a yese Aubaid, a yanaa an Rut, Aubaid a yese Yaisa,

⁶ Yaisa a yese *Dawuda, ba njane una gevge slekse na. *Dawuda a yese Suleymanu, a yanaa an mukse na ndza mukse á Uriya na.

⁷ Suleymanu a yese Raubawam, Raubawam a yese Abiya, Abiya a yese Asa,

⁸ Asa a yese Yusafat, Yusafat a yese Yauram, Yauram a yese Ujiya,

⁹ Ujiya a yese Yauwatam, Yauwatam a yese Akas, Akas a yese Haijaikiya,

¹⁰ Haijaikiya a yese Manasa, Manasa a yese Amaus, Amaus a yese Yusiya,

¹¹ Yusiya a yese Yaihukiya antara egdzara a mama-aha-ŋara am sarte na ta kyaa emnde a *Iserayiila á dem *Babilia na.

¹² Am iga á una njanna maa, Yaikuniya a yese Salatiyail, Salatiyail a yese Jauraubabila,

¹³ Jauraubabila a yese Abihuda, Abihuda a yese Ailiyakim, Ailiyakim a yese Ajaura,

¹⁴ Ajaura a yese Sadauka, Sadauka a yese Akim, Akim a yese Ailihuda,

¹⁵ Ailihuda a yese Ailiyajaaru, Ailiyajaaru a yese Mattan, Mattan a yese Yakubu,

¹⁶ Yakubu a yese Yusufa zhele á Maari na a yaa Yaisu na tá dahaná an *Almasiihu.

¹⁷ Daaci kezlakula á jeba-aha njanna, a fetuwe áte Ibrahimá sem zamane á *Dawuda, á maga jeba kelaawa ju ufade. Fantau áte *Dawuda sem zamane na ta kyaa emnde

a *Iserayiila á dem *Babilia, jeba kelaawa ju ufade. Tsante am zamane njanna, sem sarte na ta yaa Yaisu *Almasiihu keni, jeba kelaawa ju ufade.

*Laukta á ya Yaisu *Almasiihu
(Luka 2:1-7)*

¹⁸ Náwa a sawa estuwa laukta ta yese Yaisu *Almasiihu. Emmejara Maari wá, á shebaná ba Yusufa. Ba lauktu á danaada Yusufa á dem mba-aara keni, kertenj Maari lyemlye hude an hákuma á Shedekwe Cudeddse.

¹⁹ Daaci zhele-aara Yusufa maa, njane dzayye ervaunđe-aara, wayeteka dekideki ganakini á balaná áza emnde, á kátá yanya á ba an nasherire.

²⁰ Daaci ba njane keni átira dzama una njanna, a nabajesaarhe ge malika á Yaakadada á katafke-aara am shene, a ba njane á elvan ge njane: «Yusufa egdza á *Dawuda, a wanka lyáwá ge gá mukse á ja Maari. Adaba egdze na am hude-aara na wá, a lyanmá ba Shedekwe Cudeddse an hákuma-aara.

²¹ Á de yá egdzere zhele, ká de faná zhera á Yaisu, adaba á de lya emnde-aara am haypa-aha-aatare.»

²² Bademme á una njanna, anjkwa á magava á ba áte una ndza a ndahanaa Yaakadada á kya an we á nabi na kalkale. Adaba a ba njane:

²³ «Náwa watse á shá hude gyaale na zlabe diyaaka zhele na, á de yá egdzere zhele, zhera-aara wá, tá de dahaná an Aimanuwail.» Zhera njanna wá, á kátá ba: Dadaamiya anjkwa antara miya.

²⁴ Daaci tsetsa Yusufa am háre, a magán ba seke una a bannaa malika á Yaakadada na. A naba gá Maari ge mukse-aarire.

²⁵ Amá Yusufa njaaka antara Maari dekideki seke tara zhele an mukse, dem sarte na a yese egdze-aara egdzere zhele na. Daaci Yusufa a fete zhera á egdzere Yaisu.

2

Emnde a ilmu ta se zhara Yaisu á sa am gedí

¹ Am sarte na yareya Yaisu am Baytilama, am kwara á Yahudiya, am zamane á *Hirudus, ta naba semhe ge emnde a ilmu á sem Urusaliima, ta sawa á sa am gedí.

² A ba emnde a ilmu njanna: «Áma njane slekse á Yahudiya-aha na ta yán ba herzhe na? Adaba nanjeránnna terlyakwa-aara á sa am gedí. Adaba una njanna ja se kezlan ugje.»

³ Ba a cennaa una ḷanna sleksu *Hirudus, ba palle a názu á enndaha keni baaka. Bademme á emnde a Urusaliima diyarka názena tá ndahaná itare.

⁴ Daaci sleksu *Hirudus a naba jatermaare ge maleaha á *liman-aha, antara malum-aha na tá am larde-aara bademme, a ndavateruhe elva, a ba ḷane á elvan ge itare: «Ate una am wakita á Dadaamiya mu, ta baa watse tá yáná áma ḷane *Almasiihu?»

⁵ Ta ḷwanante, a ba itare: «Am Baytilama, am kwárá á Yahudiya. Adaba a bá nabi á Dadaamiya áte elva ḷanna:

⁶ «Ekka Baytilama am kwárá á Yahudiya wá, gakefka cekwa am ekse-aha na tá am Yahudiya ḫekideki. Adaba watse ájesaare am ka slekse yaikke na watse á ḷáná ḷane larde-aaruwa *Iserayila.» »

⁷ Daaci sleksu *Hirudus a naba dante emnde a ilmu na an nasherire, ta shanuwa itare jirire á sarte na ni ajesaara terlyakwa átekwa na.

⁸ A belaa ba itare ḷanna zlabe ádaliye slekse á dem Baytilama, a ba ḷane á elvan ge itare: «Dawmbare, de tatayawtátaya egdze ḷanna ba shagera. Máki shakuránsha wá, sawmbare mbedawiyumbede labare, iya keni yá de kezlan ugje.»

⁹ Daaci cenanvaacena emnde a ilmu elva na a baternaa slekse, lauktu ta zlala. Am sarte na tá aŋkwa á zlala maa, tá zhárá ba terlyakwa na ndza ta zharanaa á sawa am gedína, aŋkwa á zlala á katafke-aatare. Ba daada terlyakwa ḷanna arge sleda na ni aŋkwa egdzere átekwa na wá, a naba tsaahé mazla-aara.

¹⁰ Ba ta naa terlyakwa na tsaatse, ta naba higete an ervauŋde-aatare bademme.

¹¹ Daaci ta naba demhe á dem bere, ta de beraa egdzere ájwaslire, antara Maari emmenjara, daaci ta kezlaa ugje am haha, ta kezlanaa ugje na ge egdze ḷanna. Ta palaa kazlaja-aatare, ta vante sadake á dindar, antara dagwala á názase, umele keni yawyawe-aara am kudera ge egdze ḷanna.

¹² Am iga á una ḷanna maa, Dadaamiya a naba fatermaa am vuwa ge emnde a ilmu na am shene, ganakini a eptsarka á deza *Hirudus mazla-aara. Daaci ta naba eksetaa baráma-aatare umele, ta naba dá-aatare á dem larde-aatare.

Yusufa á zhagade an egdzere á dem Misera

¹³ Am sarte na daraada emnde a ilmu, a naba tsekwehe ge malika á Yaakadada á deza Yusufa am shene, a ba ḷane á elvan ge ḷane: «Tsetse ba kina an egdzere ira emmenjara, ezzlala á dem Misera dem sarte na watse yá bakaná ya

ganakini sawa á sá. Adaba watse *Hirudus á tataya egdzere ge já shifa-aara.»

¹⁴ Daaci a naba tsetehe ge Yusufa á ba an vayiya njanna an egdzere, ira emmenjara, a naba zlala an itare á dem Misera.

¹⁵ Ta de njaa am Misera dem sarte á keda *Hirudus. Una njanna a magava ba kalkale antara názena ndza a balanaa Yaakadada á kya an we á nabi-aara. Adaba a ba njane: «Egdza-aaruwa wá, watse yá dahaná á sa am Misera.»

*A ba sleksu *Hirudus a cebarceba egdzar zála*

¹⁶ Am nanna sleksu *Hirudus ganakini emnde a ilmu magarka áte una a katanaa njane, a naba jehe ge ervaunjde, a ba njane, a cebarceba egdzar zála bademme am Baytilama, antara am kwárá á ekse-aatare bademme. A ba njane, a cebarceba egdzara na zlabe sharnaaka yawe bubuwa na, antara ba emnde na sharnaasha yawe bubuwa keni bademme. Ba kelaa egdzara na ta yateraa am sarte na ni ajesaara terlyakwa áte una ta se kwaransaa emnde a ilmu na a jaruka an shifa dekideki.

¹⁷ Daaci una a gevaa ba názena ndza a balanaa nabi Yairaimiya werre na. A ba njane:

¹⁸ «Njaanja hula am Rama, aŋkwa kyuwa antara cakwa á ba an ká kwárá. Rashail aŋkwa á kyuwa egdzara-aara, wayaaka tá ekhyaná ervaunjde cekideki, adaba ta baaka egdzara-aara an shifa.»

Eptsan egdzere á sa am Misera

¹⁹ Am sarte na emtsamtsa sleksu *Hirudus, a naba tsekwe ge malika á Yaakadada á de katafke á Yusufa am Misera am shene.

²⁰ A ba njane á elvan ge njane: «Ettsetse, eptseptsan egdzere antara emmenjara á dem *Iserayiila. Adaba emnde na ndza tá kátá shifa á egdzere na tá baaka an shifa mazla-aara.»

²¹ Daaci a naba tsetehe ge Yusufa antara egdzere ira emmenjara, ta naba sá-aatare á sem *Iserayiila.

²² Amá cenáncena Yusufa ganakini Arkilawus egdza á sleksu *Hirudus demda am sleksire á eddeñara, ge kwárá larde á Yahudiya, jaaja lyawa ge de njá am larde njanna mazla-aara. Am jaaja lyawa njanna, Dadaamiya a naba kwaranse názena á maganá njane am shene.

²³ Daaci a maganaa á ba áte una njanna lauktu a de nja am Nasarátu am kwárá á Galili na. Una njanna, gevge á ba áte una ta ndahanaa nabi-aha werre. A ba itare: «Watse tá dahaná an ura Nasarátu.»

3

*Waazu á Yuhanna slemaga baptisma
(Mark. 1:1-8; Luka 3:1-18; Yuh. 1:19-28)*

¹ Shekwaashekwa duniya maa, a nabajesaarehe ge Yuhanna slemaga baptisma, a fantau ge bálá waazu am kaamba a Yahudiya.

² A ba njane am waazu-aara: «Magaumága tuba, adaba herzhapteherzhe sarte na ni emnde tá njá am *kwárá á Dadaamiya.»

³ Yuhanna njanna wá, nabi Aisaya ndza a enndahá elva-aara, a ba njane:

«Añkwa ura á bala elva am kaamba, a ba edda-aara: Tsatsawanaatsatse unjule ge Yaakadada, tsawanaatse baráma-aara, a gevge ba ndedfde.»

⁴ Am sarte njanna wá, Yuhanna ndza a tsekwa nañgyuwe na ta hanaa an úgje á ezlegwame, ndza á ñgudu ba gwagwa. Náza za-aara keni maa, á za ba iwe, antara nama.

⁵ Daaci emnde a Urusaliima, antara emnde na tá am kwárá á Yahudiya bademme, antara emnde a ekse-aha na ta herherzhe an guwa á Urdun na bademme ta sesehe, ta sezeñjara.

⁶ Emnde njanna ta naba sanse haypa-aha-aatare, ta magaa tuba. Daaci Yuhanna keni a naba baraterve am guwa á Urdun.

⁷ Am nanna Yuhanna ganakini tá añaqwa á sawa *Farisa-aha, antara *Saduki-aha ásezeñjara kwakya, tá se ndavanu baptisma, a ba njane á elvan ge itare: «Egdzara á kelaade-aha na, a bakurnaa ware ganakini magaumága tuba, watse kwá de enzleesençle am názena á de magaterná Dadaamiya ge emnde na tá añaqwa am ervaunjde-aara na?»

⁸ Magaumága kure názena ni tá diyeddiye átekwa ganakini kure wá, yakuránya mága á kure werre, magakurnaamaga tuba.

⁹ Bawánka mazla-aara am ire á kure ganakini miya wá, ma egdzara á Ibrahima miyenne, ázara lámbe á miya. Yá bakurá ba jirire: Ba nákwá-aha na náwa njane na keni, Dadaamiya an hákuma á gaterve egdzara á Ibrahima.

¹⁰ Ba kina keni á ba an tsatsa zlaugba ge çatsa náfá-aha na ni tá yeka egdzere na. Daaci bademme á náfá na ni á yeka egdzere emtake na wá, tá icese antara uksuwe-aara bademme, tá epshupshe an kárá.

¹¹ Yá añaqwa bakurá ba jirire: iya wá, yá añaqwa á magakurá baptisma an yawe wá, ba ge mara tuba á kure, ganakini magakuraamaga tuba. Amá añaqwa ura á sawa am iga-aaruwa, ba kina keni añaqwa á ba am dagave á kure wá,

ŋane watse á magakurá baptisma an Shedekwe Cuðedðe, antara an kárá. Edda-aara ŋanna wá, an hákuma ba ŋane arge iya, ba ge slesadfanse kimake am sera keni hyanefka ya dekideki.

¹² Nane wá, anjkwa á sawa an kazlaja a fáhá duksa-aara am erva, á se fahese hiya-aara am hyaihye. Daaci watse á puweme hiya am kuvere-aara, amá hyaihye wá, watse á fante kárá na á emtseka dekideki na.»

*Baptisma á Yaisu *Almasiihu*

(Mark. 1:9-11; Luka 3:21-22)

¹³ Daaci am sarte ŋanna maa, a naba tsetehe ge Yaisu á sa am Galili, a seza Yuhanna áte we á guwa á Urdun, a se ndavanu baptisma ge Yuhanna.

¹⁴ Amá á kátá maŋka Yuhanna. A ba ŋane á elvan ge ŋane: «Iya maa, yá kátá ká maginá ka baptisma ni, ká se ndaviwa ka baptisma ge iya?»

¹⁵ A ba Yaisu á elvan ge ŋane: «Eksaareksa ka á ba an higa. Adaba baráma-aara ba estuwa, lauktu mi maganaamaga názena á kataná Dadaamiya.»

Daaci a naba eksaarhe ge Yuhanna,

¹⁶ a maganaa baptisma. Sessa Yaisu am yawe wá, a naba wertehe ge samaya wá, Yaisu á zhara ba anjkwa á tsekwa Shedekwe á Dadaamiya á setarge ŋane ba seke takala, a se tsekwaá áte ŋane.

¹⁷ Cekwaanġudi wá, tá cená kwárá á sa am samaya, a ba ŋane: «Ba ŋane una Egdza-aaruwa, wayanwaya jipu, bademme á higa-aaruwa á ba áte ŋane.»

4

Náwa a badanaa estuwa Shaitaine Yaisu

(Mark. 1:12-13; Luka 4:1-13)

¹ Am iga á una ŋanna maa, Shedekwe á Dadaamiya a naba daa Yaisu á dem kaamba ganakini á de badaná Shaitaine.

² Yaisu a de magaa háre kul ufade am nderá áhuwa, vayi vaciyeka zawka duksa. Am iga á una ŋanna maa, a naba ŋanaahe ge waya mazla-aara.

³ Daaci a duhe ge slekeda emnde ádezeñara, a ba ŋane á elvan ge ŋane: «Máki ka ba *Egdza á Dadaamiya wá, bateránba ge nákwá-aha na a nyarefnye dafa ká ezza.»

⁴ A ŋwanante ge Yaisu, a ba ŋane á elvan ge ŋane: «Anjkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ŋane: "Ura á njá an shifa adaba dafeka palle, amá á fanemá elva-aha na a ndahesaa Dadaamiya bademme na shifa am vuwa." »

⁵ Shaitaine a naba zlala antara ɳane á dem hude á berni cuseddse, ta de dältaa antara ɳane áte ire á *mashidi yaikke,

⁶ a ba ɳane á elvan ge ɳane: «Máki ka ba *Egdza á Dadaamiya wá, naba mbedanaambedfa ire á ɳa á dem áhá. Adsaba anjkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɳane: "Dadaamiya á de puwa malika-aha-aara, tá de cuwáká á ba am erva, ganakini ká janvaarka ma ba ge sera á ɳa keni áte nákwa." »

⁷ Una keni a naba ɳwanante ge Yaisu, a ba ɳane á elvan ge ɳane: «Anjkwa an puwa zlabe ádaliye am wakita á Dadaamiya, a ba ɳane: "Badeka Yaakadada, Dadaamiya á ɳa dëkideksi." »

⁸ Shaitaine a dánhe zlabe ádaliye á dete ire á wa umele anjkwa, wa ɳanna sladse jipu, a maranaa yaikkire na anjkwa am hude á duniya na bademme, antara ɳgahire-aara bademme á sáhuwa.

⁹ Daaci a ba ɳane á elvan ge Yaisu: «Máki kezlakiyaakezla ugje, ká ɳala ázerwa wá, yá vakteva duksa-aha ɳanna ka nanaa ka na bademme.»

¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge ɳane: «Ekka wá, ka Shaitaine ezzlálá áhuna. Anjkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɳane: "Sey ká kezlan ugje ba ge Yaakadada, Dadaamiya á ɳa palle, ká ɳala á ba ázenjara palle." »

¹¹ Mazla-aara a yanhe ge Shaitaine áte una ɳanna. Am sarte ɳanna maa, ta semhe ge malika-aha á Dadaamiya, ta se maganaa slera.

*Zuŋŋwire á slera á Yaisu am kwárá á Galili
(Mark. 1:14-15; Luka 4:14-15)*

¹² Cenancena Yaisu ganakini ɳjudarenjuda Yuhanna am danguy maa, a naba tsetehe áhuwa, a dem Galili.

¹³ Njaaka ɳane am Nasarátu na mazla-aara, kwaye a de ɳja am Kafarnahum. Ekse ɳanna áte we á guwa á Galili ɳanna. Kafarnahum ɳanna wá, áte nákwa á kwárá á Jabulaun antara kwárá á Naiftalim.

¹⁴ An una ɳanna wá, gevge elva na ndza a ndahanaa nabi Aisaya werre na. Adsaba a ba ɳane:

¹⁵ «Am kwárá á tara Jabulaun antara Naiftalim, antara ekse-aha na tá am ndanŋjire á háye á Galili na bademme, an ekse-aha na tá á katafke á Urdun, ira am Galili á emnde na garevka Yahudiya-aha na,

¹⁶ bademme á emnde na ni tá am tabedammire na, tá de ɳanna parakkire yaikke. Emnde ɳanna tá njá am slede tabedamme jipu, shifa-aatare ba paihyhye na, watse á shateraasha parakkire yaikke.»

¹⁷ A fantau á ba am sarte ḥanna Yaisu ge bálá waazu. A ba ḥane á elvan ge emnde: «Magaumága tuba. Adaba samsa sarte á njá am *kwárá á Dadaamiya.»

*Pukura-aha á Yaisu zujywe ta ufade
(Mark. 1:16-20; Luka 5:1-11)*

¹⁸ Daaci Yaisu a daba we á guwa á Galili wá, a naa egdzar mama buwa, tara Simaun, ḥane una tá dahaná an Piyer, tá an egdza emmenjara Andarawus. Tá aŋkwa á puwa narre-aatare á dem yawe, adaba itare ta emnde a sluwa kelfe.

¹⁹ Daaci a naba daterdáhá Yaisu: «Sawmbare dabawidába, yá gakurvege emnde a jaha emnde á sem sera-aaruwa, ba seke má tá jahava kelfe-aha á dem narre á kure,» a ba ḥane á elvan ge itare.

²⁰ Ba watsewatse ta naba puwanve narre-aatare á ba áhuwa, ta daba Yaisu.

²¹ Ta zlalete ba cekwaangudi á de katafke wá, Yaisu a naa egdzar mama umele ádaliye ta buwa, egdzara á Jaibaidaiyus, tara Yakuba, tá an egdza emmenjara Yuhanna. Antara ba eddetare keni aŋkwa ázetare, tá am paare á yawe, tá aŋkwa á tsatsa narre-aatare. Daaci a naba daterdáhá Yaisu itare keni.

²² Ba watsewatse, itare keni ta naba yaa paare, antara eddetare áhuwa, itare, ta daba Yaisu.

Yaisu aŋkwa á magaterá waazu ge emnde,

*á mbatermbe am lapikere keni
(Luka 6:17-19)*

²³ Daaci Yaisu a jem dába am kwara á Galili bademme, a magateraa waazu ge Yahudiya-aha am mashidi-aha-aatare. Waazu ḥanna wá, waazu á labare á higa, ganakini emnde tá njá á ba am *kwárá á Dadaamiya mazla-aara. Emnde na ta lapika-aha, antara ḥguryekwe-aha, a mbateraahe bademme.

²⁴ Daaci ta hyanme labare-aara am sledé bademme am larde á Siriya. Bademme á emnde na ni aŋkwa á magaterá palasa lapikere gergere, ta sateraa áseza Yaisu. Emnde na á wáterá tauraura, emnde na tá an shaitaine, antara emnde a ḥguryekwe, bademme á emnde na ni ta lapika-aha na, a mbateraahe.

²⁵ Kwakya nalga na a daba Yaisu. Emnde na ta sawa á sá am Galili, emnde umele ta sawa á sá am ekse na tá dahaná an ekse kelaawa na, antara emnde na ta sawa á sá am Urusaliima antara Yahudiya bademme, ira emnde a ekse-aha na tá á katafke á Urdun na bademme ta daba Yaisu.

5

Waazu áte ire á wa
(Luka 6:20-23)

¹ Yaisu nanna nalga á emnde ñanna maa, a d'alete áte wa, a de njehe. Ta dabem ge pukura-aha, ta duhe ádezenjara.

² Daaci a fantau ge tsakateraa elva áhuwa, a ba ñane á elvan ge itare:

Higa jirire
(Luka 6:20-23)

³ «Higa yaikke ge emnde na ni diyardiya ba itare keni am ire-aatare ganakini hyarepka ba názara keni áza Dadaamiya. Adaba tá de njá antara Dadaamiya am yaikkire-aara.

⁴ Higa yaikke ge emnde na tá an yawe á kyuwa am ice kina, adaba watse Dadaamiya á de halaterse yawe á kyuwa am ice.

⁵ Higa yaikke ge emnde na tá aŋkwa á maga kemaarire, adaba tá de shá sledse na a ba Dadaamiya watse á vaterteva na.

⁶ Higa yaikke ge emnde na tá an wedera á mága jirire á Dadaamiya jipu, adaba Dadaamiya á vaterteva ge itare keni názena á kataná ervaunjfe-aatare.

⁷ Higa yaikke ge emnde a mága zevarzire, adaba Dadaamiya á de zatervaareze ge itare keni.

⁸ Higa yaikke ge emnde na an bárá ervaunjfe-aatare, adaba watse tá nanna Dadaamiya á ba an ice-aatare.

⁹ Higa yaikke ge emnde na ni tá melaterá itare emnde a dágala, adaba tá de dahaterá an egdzara á Dadaamiya.

¹⁰ Higa yaikke ge emnde a shá zlada adaba ta magaa názena á kataná Dadaamiya, adaba watse tá de njá antara Dadaamiya am yaikkire-aara.

¹¹ Higa yaikke ge kure má tá aŋkwa á zlazlakurzlázle emnde, má tá fákurá áte ŋgudiyire, tá aŋkwa á tsaka elva a mándzawe áte kure adaba kwa emnde-aaruwa.

¹² Máki tá aŋkwa á magakurte una-aha ñanna wá, higa yaikke ge kure, jákurja gedá. Adaba lada á kure kwakya jipu am samaya. Nabi-aha werre keni ndza ta magaterán ba estuwa.»

Ekkure kwa ba seke elleja, antara parakkire
(Mark. 9:50; Luka 14:34-35)

¹³ «Ba názena ni á magaterná ellenja ge emnde am duniya na wá, ba kure una kwa elleja ge duniya. Amá máki elleja ñanna baaka d'anđanjire-aara mazla-aara mu, tá maganá

uwe, ganakini á gevge cfançfanje zlabe ádaliye? Baaka pute dëkideki. Máki estuwa, baaka nampire-aara, sey ba tá eppuwa á degashe, tá payaná emnde an sera.

¹⁴ «Zlabe ádaliye, ba kure una kwa parakkire ge duniya, kwa ba seke berni na ni áte ire á gávaye, ma á sawa áme keni tá zhárá ba njane na.

¹⁵ Zlabe ádaliye, kwa ba seke kárá á fanus. Máki mbarantembe kárá á fanus wá, tá uñmbarka tasa, sey tá zlenjelaná áte tate-aara, ganakini á maraterá parakkire ge emnde na tá am hude á bere njanna bademme.

¹⁶ Ba duksa palle ge kure keni. Kwa parakkire á duniya. Marawateránmárá parakkire á kure ge emnde bademme. A naránna emnde shagerire na kwá maganá kure, lauktu tá de gálá Eddekure Dadaamiya am samaya.»

*Názu á kwaratersá Yaisu ge emnde áte *tawraita*

¹⁷ «Bawánka am ire á kure, ganakini ya se mbedaa shairiya-aha á Dadaamiya na a sanaa Muusa na, bi ya se mbedaa elva-aha na ta kwaratersaa nabi-aha werre ge emnde. Amá ya se palateraa ba jirire á duksa-aha njanna ge emnde, ya se ganvege.

¹⁸ Yá ndaakur ba jirire: Baaka duksa na á shek-waashékwa seke tara samaya antara haha. Amá tá zlauzle itare; ba egdza elva cekwaangudi keni á eblyantaaveka ge názu am *tawraita, sey má gevge bademme.

¹⁹ Yá bakurná adaba una njanna: Ma ware una a epsawaa ba egdza duksa am shairiya-aha á Dadaamiya, bi a kwaraterse epsawa shairiya á Dadaamiya ge emnde, á de gevá kataliya ba njane am *kwárá á Dadaamiya. Amá edda una ni anjkwa á fansaarfe ge shairiya-aha á Dadaamiya, ámbera á kwaraterse ge emnde geni a faransaarefe keni na wá, watse male ba njane am *kwárá á Dadaamiya.

²⁰ Yá bakurá ba jirire: Kwá demka am zlanna á Dadaamiya dëkideki, máki jakurateruka ge malum-aha, antara *Farisa-aha an mága názena á kataná Dadaamiya.»

Názu á kwaratersá Yaisu ge emnde áte elva a ica ervauñde

²¹ «Kwa cenan vateneka ganakini a ba Dadaamiya á elvan ge eggye-aha: “Jauka shifa. Ma a janaa ware shifa keni á de njezleka am shairiya.”

²² Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: Ma a janaa ware egdza emmenjara am ervauñde keni, á dem shairiya. Ma a bannaa ware ge egdza emmenjara “Baaka ejkale á ña”, edda-aara á dem shairiya yaikke. Ma a bannaa ware ge ura “Ká an shaitaine”, edda-aara á dem kárá á jahanama.

²³ Adaba una ɳanna, máki ka sanaa sadake á ɳa ge Dadaamiya, amá á ba á katafke á Dadaamiya ɳanna wá, ka naba yehete ganakini aŋkwa duksa ka maganta ka ge egdza emmeña wá,

²⁴ naba yanya sadake á ɳa ɳanna á ba áhuwa, de melawemela emtsaade antara egdza emmeña, lauktu ká se vante sadake á ɳa ge Dadaamiya.

²⁵ «Máki aŋkwa sledágala á ɳa watse á dáká á dem shairiya wá, edduwa ba watsewatse ádezenjara, de melawemele arge una ni á de fakem am erva ge narkali-aha. Narkali-aha, itare tá de fakem am erva ge sawji-aha, sawji-aha tá dáka á ba á dem danjgay.

²⁶ Yá baká ba jirire: Watse baaka segashe á ɳa áhuwa dækifeki, ma a juwa ba shishi-aara keni, sey má pelaksepele bademme.»

Názu á kwaratersá Yaisu ge emnde áte elva a gwardzire

²⁷ «Kwa cenán vateneka, ganakini a ba wakita á Dadaamiya: "Maŋka gwardzire."

²⁸ Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: Ma ware una a zharaa mukse, wayetewáyá am ervaunđe-aara, maganaa-maga gwardzire an mukse ɳanna am ervaunđe-aara.

²⁹ Daaci má aŋkwa á mbedáká á dem haypa ice á nadafa á ɳa wá, naba sansese ice ɳanna, eblyanveblye yiyyiye an ka. Ambáne ká kedá ba duksa palle áte vuwa á ɳa, arge una ni iricaŋa bademme ká dem kárá á jahanáma na.

³⁰ Zlabe ádaliye, má aŋkwa á mbedáká á dem haypa erva a nadafa á ɳa wá, naba icica erva ɳanna, eblyanvebelye yiyyiye an ka. Ambáne ká kedá ba ubiya palle áte ka, arge una ni iricaŋa bademme ká dem kárá á jahanáma na.»

Názu á kwaratersá Yaisu ge emnde áte elva a ica nika

(Mat. 19:8-9; Mark. 10:11-12; Luka 16:18)

³¹ «Aŋkwa an puwa am wakita á Dadaamiya ganakini má zhele á ica nika an mukse-aara wá, sey á vante nalmesheri á ica nika ɳanna am erva ge mukse, ganakini a belanaa ba ɳane.

³² Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: Ma ware una a belaa mukse-aara, wallá a eksevaa am gwardzireka, uweka, máki mukse na de gaaga zhele umele wa, a eblyanmaa ba ɳane am gwardzire. Ma a ganaa ware mukse na a segashe am mbá á zhele keni, a magaa ba gwardzire.»

Názu á kwaratersá Yaisu ge emnde áte elva a za wada

³³ «Kwa cenán vateneka ganakini a ba Dadaamiya á elvan ge eggye-aha: "Zawka wada á fida, zawza ba wada á jirire á katafke á Dadaamiya."»

³⁴ Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: Zawka wada dækideki ma an uwe keni. Ma an samaya keni zawka wada. Adaba una ḥanna tate á njá á Dadaamiya an sleksire-aara.

³⁵ Ma an haha keni zawka wada. Adaba haha tate á puwa sera á Dadaamiya. Ma an Urusaliima keni zawka wada. Adaba ankwá Sleksye yaikke am berni ḥanna.

³⁶ Ma á ba an ire á kure keni zawka wada dækideki. Adaba kure, ba úgje á ire á kure palle keni kwá taa maganaaka, ma kuliya, ma úgje dañjwe keni.

³⁷ Elva á kure ge kure wá, a tsatse á ba áte duksa palle. Ma “a'aa” keni, ba a'aa. Máki “ane” á bá kure keni, ba ane. Máki jauje am una ḥanna wá, ba slera á Shaitaine.»

Elva a eptsanna haypa ge ura

(Luka 6:29-30)

³⁸ «Zlabe ádaliye, kwa cenán vateneka ganakini a ba wakita á Dadaamiya: “Ma a kyannaa ware ice ge ura, ḥane keni tá kyanaakya ba ice ḥanna; ma slare keni, tá mbadzaava á ba an slare ḥanna.”

³⁹ Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: eptsawannaaka mandzawire ge ura. Má edda-aara a tedaku babárva am ekte a hyema á nadafa wá, naba eptsanantepta náza á názlaiba keni.

⁴⁰ Ma a ndavakuwaa ware danciki á ḥa ge dáká á dem shairiya keni, naba yanánya, a lyevaalya antara ba zane keni.

⁴¹ Ma a fakaara ware sepa gwatama an ndzeda ba kilaumaiter palle keni, naba danánda ma kilaumaiter buwa keni.

⁴² Má ura a ndavaku duksa wá, naba vanteva. Edda una a de ndava gema keni yanveka.»

Wayauwáyá an kelaade-aha á kure

(Luka 6:27-28, 32-36)

⁴³ «Zlabe ádaliye, kwa cenán vateneka ganakini a ba wakita á Dadaamiya: “Ewwaya an sleriya á ḥa, amá edda una ni ḥane kelaade á ḥa wá, ka keni yanaaya.”

⁴⁴ Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: Wayauwáyá an kelaade-aha á kure, magaumága maduwa arge emnde na ni tá fá zlada áte kure ba dey na.

⁴⁵ Magaumága una ḥanna, lauktu kwá geva egdzara á Eddekure na am samaya na á ba an jirire. Adaba ḥane wá, ankwá á maraterá vaciya-aara ge emnde a mága kemaarire, antara emnde a mága mandzawire bademme; á hyaterá yawe ge emnde na an bara ervaunđse-aatare, antara ge emnde na dañjwa hude-aatare bademme.

⁴⁶ Máki kwá wáyá ba emnde na ni itare keni wayarakurwáyá wá, baaka lada á kure áza Dadaamiya. Adsaba ba emnde á nezla keni tá aŋkwa á magán ba estuwa.

⁴⁷ Zlabe ádaliye, má kwá gater use ba ge egdzar mamaaha á kure, kwá jaterwa an uwe kena ge emnde umele? Adsaba ba emnde na d̄abarka Dadaamiya keni, tá aŋkwa á magán ba estuwa.

⁴⁸ Adsaba una ɻanna, a ektsakuraareka eŋkale d̄ekifeki, gawevge ba seke Eddekure na am samaya na.»

6

Elva á melateru ge talaga-aha

¹ «Máki kwá kátá mága duksa adsaba Dadaamiya wá, magauka áte ice á emnde ganakini a naranna. Máki kwá kátá zleba á emnde wá, nube á kure ba una ɻanna, kwá shánka lada áza Eddekure na am samaya na mazla-aara.

² Daaci máki ká kátá melanu ge talaga wá, baleka an bálá. Amaana: maŋka áte ice á emnde geni a naranna. Magauka jeba á duksa na ndza ta maganaa fida-aha na am mashidi, antara áte we á layye-aha, ganakini a galaratergálá emnde na. Yá bakurá ba jirire: Jeba á emnde ɻanna, lada-aatare ba una ɻanna, baaka umele.

³ Amá ekka wá, máki ká kátá vante sadake á ɻa ge ura wá, emmága an nasherire. Ba názlaiba á ɻa keni a diseka názena á maganá nadafa á ɻa.

⁴ Emmága maggwire á ɻa á ba an nasherire. Eddenja Dadaamiya wá, baaka názu á nanka ɻane. Daaci á de vakteva ba ɻane lada-aara.»

Nazu á kwaratersá Yaisu ge emnde

áte elva a mága maduwa (Luka 11:2-4)

⁵ Má kwá aŋkwa maga maduwa wá, gawufka seke emnde a fida. Itare wá, wayarwaya maga maduwa am tate a tse am mashidi ira áte we á layye-aha, geni a naraterna emnde. Yá bakurá ba jirire: lada-aatare ba una ɻanna ge jeba emnde ɻanna.

⁶ Amá ekka wá, má ká kátá mága maduwa wá, demde am bere á ɻa, hedanuhede ge we á bere á ɻa; daaci eŋjala Eddenja na ɻane aŋkwa am tata nasherire á ɻa ɻanna. Eddenja na ɻane aŋkwa á zhara názena ka maganaa an nasherire na, a de vakteva lada-aara.

⁷ Má kwá aŋkwa maga maduwa wá, kwakyawanveka elva-aha ba dey seke una tá maganá emnde na d̄abarka

Dadaamiya. Itare tá kurken má tá tsaka elva-aha kwakya wá, watse Dadaamiya á cenatervaarcene.

⁸ Kumauka garava-aatare dekideki, adaba Eddekure Dadaamiya ñane diyaadiya wedera á kure ba lauktu kwá de ndavana ázeñjara keni.

⁹ Daaci náwa kwá maga maduwa á kure estuwa: Eddeñjere am samaya, ekka wá, ka cudeddse. Emmága dalila á ña ganakini emnde bademme a farfa zherwe áte ka.

¹⁰ Sawa an sleksire á ña. A gevge namaari á ña am duniya keni, ba seke una am samaya na.

¹¹ Vajerteva náza za a hyañerhye vatena.

¹² Yañeraarye haypa-aha á ñere, ba seke una ñere keni ña yateraare ge emnde a haypa an ñere.

¹³ Dañeremka am bada á Shaitaine, fertañeraaferta átuge haypa. ((Adaba ekka, sleksire á ña añaqwa. Ká an hakuma, ká an demdemire dem ba ge dekideki. *Aamin.))

¹⁴ «Adaba má kure kwá añaqwa yateraare haypa-aatare ge emnde a haypa an kure wá, Eddekure na am samaya na keni á yakuraarye ge kure keni.

¹⁵ Amá má kwá yateraareka ge emnde wá, Eddekure na am samaya na keni, á yakuraareka ge kure keni.»

Elva a tsufa ndera

¹⁶ «Má kwá añaqwa tsufa ndera wá, eptsawanteka njá á kure ba seke kwá am zlada, seke una tá maganá emnde a fida na tá kwashante feka-aatare, geni a naranna emnde ganakini tá am nderire na. Yá añaqwa bakurá ba jirire: jeba á emnde ñanna lada-aatare ba una ñanna.

¹⁷ Amá ekka wá, má ká am ndera wá, baraabare ica á ña ba tsedanje, tsatsanaatsatse ba shagera úgje am ire á ña,

¹⁸ lauktu tá de diseka emnde geni ká am nderire. Sey ba Eddeñja na ma am tate a nasherire keni ñane añaqwa na palle una diyaadiya. Daaci Eddeñja na ñane añaqwa a nanna názu ká maganá ka an nasherire na, á de vakteva lada-aara.»

Berbire na am samaya

(Luka 12:33-34)

¹⁹ «Jahauka nalmane á kure á ba am duniya na, adaba á naba badzanvebadze weshege-aha antara viya. Neyle-aha keni tá kyaba bere-aha a emnde, tá ila kazlaña am hude-aara.

²⁰ Ekkure wá, jahaujaha nalmane á kure á ba am samaya, ma weshege-aha, ma viya, ma neyle-aha keni, baaka názu á de badzená áhuwa.

²¹ Adaba am tate na ni átekwa nalmane á ña wá, ire á ña keni á ba am tate ñanna.»

*Parakkire na áte vuwa
(Luka 11:32-36)*

²² «Ice wá, ñane ba seke kárá á fanus ge vuwa. Má lapiya ice á ña wá, bademme á vuwa á ña ba parakke.

²³ Amá má shagerka ice á ña wá, vuwa á ña bademme á ba am tabedammire. Daaci má parakkire na am ka na gevge danjwe wá, á tsaame tabedammire na ká tse am hude-aara!»

*Slera á Dadaamiya bi slera á nalmane
(Luka 16:13; 12:22-31)*

²⁴ «Baaka ura á dzegwándzegwa magaterá slera ge zanwe-aha buwa átirpalle. Ba bi á de wayete ba palle, á maganá slera shagera, á de yá palle, á manka slera-aara. Kwá dzegwánka magaterá átirpalle tara slera á Dadaamiya antara tataya nalmane.»

*Dzamauka ire an kazlaña á duniya
(Luka 12:22-31)*

²⁵ «Yá bakurná adaba una ñanna, geni dzamauka ire an duksa na kwá de zaná kure, bi duksa na kwá de shaná kure, bi názena kwá de tsekwaná áte vuwa á kure. Yaikke ba shifa ka arge náza zuze emtu? Yaikke ba vuwa ka arge zane emtu?

²⁶ Zharaughárá á ba áte yiye-aha á samaya, tá ja duksa ka, tá icananá á dem mba ka, tá halaná á dem kuvere ka, amá Eddekure na am samaya na á gelatergela. Kwá jateruka ba kwakya ge yiye-aha emtu?

²⁷ Ware am kure una á dzegwandzegwa sladva shifa-aara ba cekwañgudi keni an dzama ire na á maganá ñane?

²⁸ Ay labara kwá dzama ire á zane ge tsekwaná áte vuwa á kure? Zharaughárá áte ugbene-aha am kaamba, tá maga slera ka, tá há zane ka, uwe ka,

²⁹ amá yá ndaakur ba jirire ba Suleymanu an kwakyire á nalmane-aara keni, ndza tsekwameka am zane na ni zariya ba seke zariyire á palle á ugbene-aha ñanna keni.

³⁰ Má másá na ankwa vatená, makuralla kerten faraterufe ge kárá maa, Dadaamiya á tsekwateremtsekwa am ugbene-aha zariya, sakwa kure emtu, máki cekwire á fetarfire ka?

³¹ «Adaba una maa, dzamauka ire cekideki geni watse njá de za uwe? Bi njá de sha uwe? Bi njá de tsekwa uwe?

³² Sey ba emnde na csabarka Dadaamiya na una tá njá á ba dzama kazlaña ñanna. Ekkure wá, diyaadiya Eddekure na

am samaya na ganakini kwá an wedera á duksa-aha ḷanna keni.

³³ Zuṇjwe wá, tatayautataya kure ba njá am kwara á Dadaamiya, antara mága jirire-aara, daaci Dadaamiya á de vakurteva duksa-aha umele keni.

³⁴ Dzamauka ire áte duksa á makuralla. ḅane keni á de sakurá ba dzama ire-aara tsekemme. Adaba ba kelaa hare á bere á ba an dzama ire-aara.»

7

Habazauka sera á emnde

(Luka 6:37-38, 41-43)

¹ «Habazauka sera á emnde, kure keni, á de zakurvaarze Dadaamiya am shairiya.

² Adaba ba shairiya na kwá maganá á dete emnde na wá, Dadaamiya keni á de magakurá á ba áte una ḷanna. Bademme á názena kwá magaterná kure ge emnde na wá, Dadaamiya keni á de magakurná á ba áte una ḷanna ge kure keni.

³ Labara ḅane ge ekka ká zhárá esseba na am ice á egdza emmenja, amá ká tapanaaka slalbe sladde na am ice á ḷna ge ekka?

⁴ Ká dzegwaná estara banán ge egdza emmenja: “Sansa yá sakansese esseba am ice”, amá ekka ká an slalbe sladde am ice á ḷna?

⁵ Egdza á fida na, sansese emtsaade slalbe sladde na am ice á ḷna na, ká nanna ice á ḷna parakke, lauktu ká de sananse esseba am ice ge egdza emmenja.

⁶ «Vawaterteka duksa cufedfse ge kere-aha, kuvaukuva geni a eptsarakuraareka, a cebarakuraaka; velyawanveka náza hyema á kure á katafke á nabezhe-aha geni a payer-aaka an sera.»

Ndavaundáva, tatayautataya, d'audaha á dem mba

(Luka 11:9-10)

⁷ «Naba ndavaundáva tá de vakurteva; tatayautataya, kwá de shansha; d'audaha emnde a há tá se werakuran-tewera wakyiya.

⁸ Adaba ma a ndavanaa ware keni, sey á shansha. Ma a tatayanaa ware keni, sey á shansha. Ma a janaa ware wakyiya keni, tá weranantewere.

⁹ Aŋkwa ura am kure, má egdza-aara á ndavanu dafa, ḅane á vante nákwá emtu?

¹⁰ Bi má a ndavanu kelfe, ḅane á vanta zahe?

¹¹ Kwa mandzawe-aha tsa, amá diyakurdiya vaterte duksa shagera ge egdzara á kure. Sakwa Eddekure na am samaya

na emtu? Njane á jauje ge emnde bademme an vante duksa shagera ge emnde na tá ndavaná ázenjara.

¹² «Názu kwá kataná kure áza emnde bademme, kure keni magawateránmaga ba estuwa ge emnde. Adába una njanna jirire á názena a belateraare *tawraita á Muusa ge emnde, ira názena am wakita á nabi-aha.»

*Wakyiya becce
(Luka 13:24)*

¹³ «Dawemde á kya wakyiya becce. Adaba wakyiya na gatatte antara baráma yaikke wá, á da ura á dem keda, aley emnde kwakya tá daba ba una njanna.

¹⁴ Amá á kya wakyiya becca, antara unjule shairre wá, á dá ura á dem tate á shifa, emnde na tá daba una njanna ta cekwa.»

*Nafa wá, tá diyeddiye á ba áte egdza-aara
(Luka 6:43-44; 13:25-27)*

¹⁵ «Tsufautsufa ire á kure áza nabi-aha fida. Má tá sawa á sezekure, tá ganve ire-aatare ba seke kyawe-aha, amá am hude-aatare wá, ta ba seke indale-aha na mandzawe-aha na.

¹⁶ Kwá de diyatersediye áte názena á de maraná slera-aatare. Tá njazlevaaka egdzara á nderza áte dake, bi egdzara á gwayafa áte zaza.

¹⁷ Nafa na shagera na, á yá egdzere emtake, nafa na shagerka na, á yá egdzere keni emtanjka.

¹⁸ Nafa shagera á taa yeka egdzere emtanjka; nafa na shagerka keni á taa yeka egdzere emtake.

¹⁹ Bademme á nafa na á yeka egdzere emtake na, a icarsice, a epsharapsha an kárá.

²⁰ Una keni ba duksa palle: Kwá de diyatersediye nabi-aha fida njanna áte slera-aatare.»

*Diyankurka ya sekideki
(Luka 13:25-27)*

²¹ «Diyaweddiye una ba shagera: Bademme á emnde na tá biya: Yaakadada, Yaakadada na ka una watse tá shá dem zlanna am samaya. Sey edda una á maga názena á kataná Edderwa na anjkwa am samaya na.

²² Vacite njanna, emnde kwakya tá de biya: Yaakadada, Yaakadada, njere keni ndza ña magaa slera á nabiyire an zhera á ña; ndza ña njyanse jini-aha am ura an zhera á ña; ndza ña magaa najipu-aha gergere an zhera á ña.

²³ Daaci ge emnde njanna watse yá baterá: Ndza diyanakurka ya sekideki. Gawayapteka zlalaузللا, kure kwa emnde a maga haypa.»

*Bere-aha gergere buwa
(Luka 6:46-49)*

²⁴ «Daaci ma a cenanaa ware elva-aaruwa ḥanna, a maganaahe áte una ḥanna, ḥane á garava an zhele slejkale, a nderaa bere-aara, a yese haha, á de faná ekte áte palaha.

²⁵ A hyehe ge yawe yaikke, a sawhe ge yawe á kela, a se eblyetaa áte bere ḥanna, effeya keni á vata á ba an ndzedá, aley bere ḥanna mbedsaaka, adaba ta nderanaa áte palaha.

²⁶ Amá ma ware una a cenvaahe elva-aaruwa ḥanna, maganaaka áte una ḥanna maa, ḥane á gáráva an zhele uce, a naba nderaa bere-aara áte shiili.

²⁷ A hyehe ge yawe yaikke, a sawhe ge yawe á kela, a se eblyetaa áte bere ḥanna, effeya keni á vata á ba an ndzedá, daaci a mbedanaahe reppe.»

Hákuma á Yaisu ge kwaranse duksa ge ura

²⁸ Am sarte na Yaisu zlauzle am ndaha elva-aha ḥanna, bademme á zlamaha tá maga ba najipu-aara,

²⁹ adaba kwaraterseka seke náza á malum-aha á *tawraita, ḥane a kwaraterse á ba an hákuma.

8

*Yaisu a mbanaahe slederve
(Mark. 1:40-45; Luka 5:12-16)*

¹ Tsekwaatsekwa Yaisu á sá áte ire á wa, kwakya nalga na a daa daba ḥanna.

² A semhe ge ura á wana derive, a kezlaa ugje á katafke-aara, a ba ḥane á elvan ge ḥane: «Yaakadada, ekka wá, má wayak-wayaya ka dzegwándzegwa givege ba metedde vuwa-aaruwa.»

³ Yaisu a naba pelse erva-aara, a fete áte slederve na, a ba ḥane á elvan ge ḥane: «Wayanwáyá ká mbembe, ba metedde vuwa á ḥa.» Ba seke ndaha miya na, a naba mbehe ge slederve ḥanna metedde.

⁴ Daaci a ba Yaisu á elvan ge ḥane: «Eccena ba shagera: Balananseka ma ge ware keni defikidéki. Názena ká de maganá ka wá, de maranánmárá ire á ḥa ge *liman, vanteva sadake na ndza a ndahanaa Muusa na, ká maraterná an una ḥanna ge emnde ge mbakmbire.»

Náwa a mbanaa estuwa

*Yaisu nave á male á sawji-aha á Rauma
(Luka 7:1-10)*

⁵ Daaci damda Yaisu á dem Kafarnahum. A demhe ge male á sawji-aha á Rauma á dezenjara, a de ḥalan geni a melanumele.

⁶ A ba ɳane á elvan ge ɳane: «Yaakadada, aŋkwa nave-aaruwa á zlava am mba, lapika ba zlazlaſa, matsamatsa ubiya-aha áte ɳane, á shá zladsa jipu.»

⁷ A ba Yaisu á elvan ge ɳane: «Yá aŋkwa duwa, yá de mbanaambe.»

⁸ A ɳutehe zlabe ádaliye ge male á sawji-aha á Rauma na, a ba ɳane á elvan ge Yaisu: «Malum, hyanefka dekidéki geni ká sem hude á ha-aaruwa. Ndaasendahe ka ba elva á ɳa palle, á mbemmbé nave-aaruwa.

⁹ Adaba iya keni, ya ba edda á hákuma; male-aha-aaruwa keni tá aŋkwa. Iya, ya male á sawji-aha. Má ya banán ge palle-aatare: Ezzlala á dem tatu estuwa, ba á zlala. Má ya dafa palle-aatare ba á sawa. Má ya banán ge nave-aaruwa palle: Emmága una, sey ba á emmága.»

¹⁰ Ba cenancena Yaisu elva-aara ɳanna wá, á maga ba najipu-aara. Daaci a ba ɳane á elvan ge emnde na tá aŋkwa á daba ɳane na: «Yá bakurá ba jirire: á ba am *Iserayiila keni, shananka ura an fetarfire estuwa.

¹¹ Yá aŋkwa bakuranba: Emnde kwakya una tá de sawa á sá á ba am gedfi, antara á sá á ba am yala, tá de zá emtakire áza Ibrahim, Isiyaaku, ira Yakubu am zlanna am samaya.

¹² Amá emnde na ma andze náza-aatare zlanna á Dadaamiya wá, itare tá de puwaterpuwa á dem tabedammire ágashe, tá de kyuwa ambera tá kerda slare-aatare ge zladsa.»

¹³ Daaci, a ba Yaisu á elvan ge male á sawji-aha na: «Ezzlala á dem mba á ɳa, a gevge áte una ka fetaare átekwa na.» Kertenj a naba mbehe ge nave á male á sawji-aha na á ba am sarte ɳanna.

Yaisu a mbaa lapika-aha kwakya

(Mark. 1:29-34; Luka 4:38-41)

¹⁴ Am iga-aara maa, Yaisu a dem mba á Piyer, a de bera shawle á Piyer mukse á zlava, á wáná zlagzlagi.

¹⁵ Yaisu ba a de fete erva-aara áte mukse na, daaci a naba yanhe ge zlagzlagi, a tsetehe, a maganaa slera-aha.

¹⁶ Herzhe mangaripu maa, ta sanaa emnde na tá an shaitaine na kwakya. A naba ɳyanse jini-aha ɳanna am itare an elva-aara, a mbaa emnde na tá áte lapikere na bademme.

¹⁷ Estuwa ganvege názena ndza a ndasaa nabi Aisaya, a ba ɳane: «Ba ɳane an ire-aara a lyamivaare lipire á miya ira lapikere á miya bademme».

Emnde na wayarwaya daba Yaisu

(Luka 9:57-62)

¹⁸ Yaisu nanna kwakyire á nalga na átevge ñane, daaci a ba ñane á elvan ge pukura-aha-aara: «Ebzaumibza haye ádehuwa-aara.»

¹⁹ A ganaptehe ge malum á *tawraita umele, a ba ñane á elvan ge Yaisu: «Malum, yá díabakdaba ma ka deme keni.»

²⁰ A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Mbayka-aha tá an evege-aha-aatare; yiye-aha keni tá an bere-aha-aatare. Amá iya *Ura á emnde bademme wá, ba tate na yá zlavanaazlava shifa-aaruwa keni baaka.»

²¹ A ba ura umele zlabé ádaliye am dagave á emnde a daba ñane, á elvan ge ñane: «Yaakadada, viteva barama yá de hedeheda emtsaade edderwa.»

²² A ñwanantehe ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Sawa, dabisaba, yaterya emtsa-aha, a hedarhedá emtsa-aha-aatare.»

Yaisu a ekhyaa válale

(Mark. 4:35-41; Luka 8:22-25)

²³ Yaisu a de demhe am paare á yawe, pukura-aha-aara keni ta naba díabemhe.

²⁴ A naba tsetehe ge válale yaikke arge haye ñanna. Yawe na a fatsana effeya na a nduhe paare, amá Yaisu á pá ba hare-aara.

²⁵ Ta de tsantehé ge pukura-aha-aara, tá ámbera eddaha: «Yaakadada, lyamiliye degiya má baaka.»

²⁶ A ñwutehe, a ba ñane á elvan ge itare: «Labara á wakurwa lyawa estuwa? Ekkure wá, cekwa fetarfíre á kure!» Daaci a naba tsetehe, a valateraarhe ge tara effeya antara haye. Ba seke ndaha miya na, a tsaahe tseriyye ba seke ndza gejaka duksa.

²⁷ Emnde bademme tá maga ba najipu, a ba itare: «Ware ñane jeba á zhele na, dete ba effeya antara haye keni tá fansarefe na?»

A mbateraa estuwa Yaisu emnde buwa tá an shaitaine

(Mark. 5:1-20; Luka 8:26-39)

²⁸ Am sarte na icaransice haye tara Yaisu, daraada á dete iga a guwa am haha á Gadaraina-aha maa, ba tsekwa-aatare am paare wá, tá de ja ba ire antara emnde buwa tá an shaitaine, tá segashe am irekhya-aha, ta zlazlada-aha jipu, tá an kuva áza emnde, ura á taa deseka á kya uñjule ñanna.

²⁹ A ba itare á ba an ka kwara: «*Egdza á Dadaamiya, ázara am dagave á ñere antara ekka? Zlabé ba laukte-aara keni samka kerten ka se fa zlada áte ñere emtu?»

³⁰ Ay, áhuwa ñanna maa, aŋkwa walda á nabezhe yaikke, tá aŋkwa piya.

³¹ Jini-aha na ta naba ɳala Yaisu a ba itare: «Má ká ɳgyajerŋgye wá, vanjerteva barama ɳá de njá am walda á nabezhe-aha na.»

³² «Dawmbare», a ba Yaisu á elvan ge jini-aha na. Daaci ta sesehe am emnde na, ta de demhe am walda á nabezhe-aha na. Ta naba zlerdaa zhagade ge nabezhe-aha na daga á sate egdza wa ɳanna, ta se valyeme am haye, a ndateruhe ge haye bademme.

³³ Zhagade á dem ekse ge suni-aha á nabezhe na, ta de balaterse labare ɳanna ge emnde, antara názena ta shanaa emnde buwa na ndza tá an shaitaine na bademme.

³⁴ Daaci emnde a ekse bademme saresse, tá se yainu ge Yaisu. Ba puwartepuwa ice áte ɳane maa, ta ɳalanaa á ba an ɳála geni a dedde am larde-aatare ba dékideki.

9

Yaisu a mbaa ura an matsa ubiya-aha-aara

(Mark. 2:1-12; Luka 5:17-26)

¹ Yaisu a demhe am paare á yawe tá antara pukura-aha-aara, a icese haye, a saahe á sem ekse-aara.

² Daaci ta sanaa ura lapika an matsa ubiya-aha-aara, tá sá sepaná áte egdera. Am Yaisu nanna fetarfire-aatare, a ba ɳane á elvan ge edda una lapika na: «A gazleka ervaunjde á ɳa egdza-aaruwa, adaba an bárá haypa-aha á ɳa.»

³ Daaci tá aŋkwa malum-aha á *tawraita áhuwa, a ba itare am ervaunjde-aatare: «Kwaye zhele na aŋkwa á lyiya slefe á Dadaamiya.»

⁴ Kerten Yaisu diyeddiye názu tá dzamaná itare, a ba ɳane: «Labara kwa dzamete elva kelaadire estuwa am ervaunjde á kure?»

⁵ Ázara una tsaftsafe jauje ge baná: An bárá haypa-aha á ɳa, bi baná: Tsettse ezzlala an sera á ɳa?

⁶ Iya wá, yá kátá kwá diyeddiye geni iya *Ura á emnde bademme, yá an hákuma ge yateraare haypa ge emnde am duniya na.» Daaci, a ba ɳane á elvan ge edda una an matsa ubiya-aha-aara na: «Tsettse, ezzlala á da.»

⁷ A naba tsetehe, a zlalehe á dem mba-aara.

⁸ Amá nalga á emnde na tá áhuwa na naranna una ɳanna, bademme gazlargazla, ta fantau ge gálá Dadaamiya, adaba hákuma ɳanna a vante ge urimagwe na.

Náwa ndza a dantaa estuwa Yaisu Mata

(Mark. 2:13-17; Luka 5:27-32)

⁹ Daaci Yaisu a tsetehe áhuwa, aŋkwa á zlala áte barama; átira zlala, a naa zhele umele zhera-aara Mata, á njá am

bere á hadama. A ba Yaisu á elvan ge njane: «Tsettse sawa dabisfaba.» A naba tsetehe, a d'abete Yaisu.

¹⁰ Am iga-aara maa, tara Yaisu tá aňkwa za dafa antara pukura-aha-aara am mba á Mata njanna, ta naba semhe ge *emnde a jaha hadama, antara emnde a haypa umele kwakya, ta se nja átirpalle antara Yaisu.

¹¹ *Farisa-aha ba naranna una njanna maa, a ba itare tá elvan ge pukura-aha á Yaisu: «Labara malum á kure á za dafa antara emnde a jaha hadama ira emnde a mága ser haypa?»

¹² De cenatercena Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Emnde na lapiya vuwa-aatare wá, baaka wedere-aatare áza dauktar, sey ba emnde na lapika vuwa-aatare una tá deza dauktar.

¹³ Zlalaузлала, de tsahautsaha názena am hude á wakita á Dadaamiya, a ba njane: Názena ýá kataná ya kwakya wá, baira zevarzire, sadake á dabba-ka. Adaba iya wá, sanka ya á se tataya emnde na tá am jirire, ya se tataya ba emnde a haypa.»

Ndává áza Yaisu arge tsufa ndera

(Mark. 2:18-22; Luka 5:33-39)

¹⁴ Ta se ndavanuhe ge pukura-aha á Yuhanna slemaga baptisma, a ba itare: «Ijere antara *Farisa-aha, ña eksa ndera, labara pukura-aha á ña tá ekseka ndera d'ekideki na?»

¹⁵ Daaci a ñwaterante ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Emnde na tá d'ahaterá á sem larusa keni, kwa kurken tá dzegwándezegwa tsufa ndera emtu, am sarte na tá áza zhele á larusa? Tá dzegwánka d'ekideki. Amá aňkwa á sawa sarte umele wá, watse tá pakyava antara zhele á larusa. Am sarte njanna wá, itare keni, watse tá tsufá ndera.

¹⁶ «Baaka ura a venya emgyegwe a nañgyuwe an bauktá aňwaslire, adaba una aňwaslire na á de teda una emgyegwe na, daaci á de ette ba kwakya zlabe adaliye.

¹⁷ «Zlabe ádaliye, tá puweka mbazla aňwaslire á dem emgyegwe a *kanyakanya-aha. Adaba máki naavenahe, á tata kanyakanya-aha na. Daaci á puwa mbazla á dem haha, kanyakanya-aha keni badzavbadze. Sey tá puwa mbazla aňwaslire á dem *kanyakanya keni aňwaslire lauktu baaka una á de badza am hude-aara.»

Labare á egdza á male á

Yahudiya-aha an mukse na a gejante nañgyuwe á Yaisu
(Mark. 5:21-43; Luka 8:40-56)

¹⁸ Ba Yaisu aŋkwa á baterá elva-aha ɳanna, a semhe ge palle á male á Yahudiya-aha, a naba kezlaa ugje á katafke-aara, a ba ɳane á elvan ge ɳane: «Emtsamtsa egdza-aaruwa mukse ba kinamina na, amá naba sawa fetefa erva á ɳa áte ɳane, á de shifeteshifa.»

¹⁹ A naba tsetehe ge Yaisu, ta dabemhe antara pukura-aha-aara.

²⁰ Aŋkwa mukse, á maga yawe kelaawa ju buwa, á maga ba palase áte lapikere á kela uzhe, a naba ganaptehe ge Yaisu á kya iga, a fete erva-aara áte we á naŋgyuwe-aara.

²¹ Adaba ndza a slaslan ba estuwa am ervaunđe-aara, a ba ɳane: «Ma shanansha ya fete ba erva-aaruwa áte naŋgyuwe-aara keni, ya mbembe.»

²² A eptsapte ge Yaisu, a zharanaahe, a ba ɳane á elvan ge ɳane: «Mbakaambe fetarfire á ɳa egdza-aaruwa. A gazleka ervaunđe á ɳa dekideki.» A ba am sarte ɳanna a naba mbehe ge mukse na.

²³ Daaci damda Yaisu á dem mba a male á Yahudiya-aha, a de bera jahava a emnde kwakya tá kyuwa, emnde umele keni tá ferta derma.

²⁴ Daaci a ba ɳane a elvan ge itare: «Dawedde áhuna adaba egdzere an emtseka, á pá ba hare.» Ta naba puwar dzáká, agira tá epsawepsawa.

²⁵ Daredda emnde á degashe maa, a demhe ge Yaisu á dem bere ɳanna, a de ɳanaa ba erva ge egdze na, daaci a naba tsetehe.

²⁶ Ta naba hyanme labare ɳanna am larde ɳanna bademme.

Yaisu a mbaa wulfe-aha ta buwa

²⁷ Tsettsa Yaisu áhuwa zlazlálá, ta naba dabemhe ge wulfe-aha umele ta buwa, tá ámbera eddfahe an ka kwara: «Ambarka á ɳa Yaisu *Egdza á Dawuda zaŋjervaarze.»

²⁸ De demda Yaisu am bere, ta demhe ge wulfe-aha ɳanna keni ádezenjara, a ndavateruhe ge Yaisu: «Fakurtarefa geni yá dzegwándezegwa vakurtá ice emtu?» Ta naba ɳwanantehe: «Ane, fajertarefa Yaakadada.»

²⁹ Daaci Yaisu a semtateraa ice, a ba ɳane: «A gevge áte una kwá fetaara kure átekwa.»

³⁰ A naba werte ge ice-aatare. Yaisu a fantau ge giyatergiya, a ba ɳane á elvan ge itare: «Fawfa hyema ba shagera: a cenanka ura umele dekideki.»

³¹ Aley itare ba zlala-aatare, tá de balese labare á Yaisu am larde ɳanna bademme.

Yaisu a mbaa ura an jini

³² Am sarte na tá átire á zlala, ta naba sanaa ura an shaitaine ge Yaisu, ba elva keni á taa ndaaseka cekideki.

³³ Ba Yaisu ḥgyansengye jini na am ḥjane maa, uce na a naba fantau ge ndaha elva. Daaci nalga á emnde na bademme ta fantau ge mága najipu, ta bantsa itare: «Ndza nanjeranka jeba una am *Iserayiila dekideki.»

³⁴ Amá ta bantsa *Farisa-aha: «A vantaa ba male á shaitaine-aha hákuma ḥjanna ge ḥgyanse jini am ura.»

Yaisu aŋkwa á zanvarze ge nalga á emnde

³⁵ Yaisu jemje ḫfaba am berni-aha antara am ekse-aha bademme, á kwaraterse duksa ge emnde am mashidi-aha-aatare, a balateraa labare á higa, labare á dem *kwárá á Dadaamiya, ámbera á mbatermbé am lapikere gergere, ira názena a badza ura bademme.

³⁶ Am Yaisu a zharanaahe nalga á emnde na, daaci a naba zatervaarehe, ḫfaba kusarevkude, zlauzle ndzedfa-aatare. Ta ba seke kyawe-aha na baaka suni am ekte ge itare.

³⁷ Daaci, a ba ḥjane á elvan ge pukura-aha-aara: «Kwakya hiya áte fe, amá cekwa emnde a ehhálá-aara á dem mba.

³⁸ Adaba una ḥjanna, ḥjalauñala Edda á fe, geni á farfe ge bela emnde á dem fe-aara.»

10

Yaisu a belaa pukura-aha-aara kelaawa ju buwa

(Mark. 3:13-19; Luka 6:12-26)

¹ Yaisu a ḫetaa pukura-aha-aara kelaawa ju buwa, daaci a vaterte hákuma ge ḥgyanse jini-aha am ura, tá mba emnde am lapikere gergere antara emnde na tá an badza bademme.

² Náwa itare zhera-aha a emnde a bela kelaawa ju buwa ḥjanna: Zuŋjwe wá, ba Simaun, ḥjane una ta ḫahanaa an Piyer, tá antara egdza emmeñjara Andere; egdzara á Jaibaidaiyus buwa tara Yakuba an Yuhanna,

³ Filip, Bartaulauma, Taumas, Mata ḥjane una slejaha hadama, Yakuba egdza á Halfa, Tadawus,

⁴ Simaun na wayaaka tá kwaráterá emnde umele na, ira Yahuda Iskariyaut edda una a velu Yaisu áza kelaade-aha-aara na.

⁵ Yaisu á bela pukura-aha-aara kelaawa ju buwa ḥjanna, a ba ḥjane á elvan ge itare: «Daumbareka á dem tate á emnde a jeba umele, daumbareka á dem ekse-aha á emnde a *Samariya keni.

⁶ Daumbare kure á ba deza Iserayiila-aha, itare tá ba seke kyawe-aha na ta keda an keda na.

⁷ Daumbare an waazu, bawateranba: Sarte á njá am *kwárá á Dadaamiya herzhaptteherzhe.

⁸ Daaci mbaumbe lapika-aha, tsautse emnde am emtsa, mbaumbe emnde na á waterá derve, ḥgyauŋgye jini-aha am emnde keni bademme. Hákuma ḥjanna kwá shan ba dey, kure keni magawateránmaga ba dey ge emnde.

⁹ Daumbareka an dindar, bi lipela, ma shunju keni am lyiba-aha á kure.

¹⁰ Eksauka nambela á kashi am erva ge mága shula á kure, ma naŋgyuwe buwa keni áte ura palle. Halauka kimake, ma zade keni am erva, adfaba edda á slera wa, zlayánzlaya geni á lyevalya dáfa keni.

¹¹ Má dakuremde am berni, bi am ekse, tatayautataya ba edda una aŋkwa higa-aara ge lyiyakurlyiya na, njawinja á ba am mba-aara, dem sarte ázlala á kure áhuwa.

¹² Má kwá aŋkwa dem mba áura, bawateránba emtsaade ge emnde á há ḥjanna: A vakurteva Dadaamiya hairire!

¹³ Daaci má lyarakurvalye emnde a há ḥjanna tá shansha hairire na. Amá má lyiyarakurka, tá shanka hairire ḥjanna.

¹⁴ Má dakuremde am mbá á emnde, bi am ekse na lyiyarakurka emnde, bi cenarka elva á kure wá, dawedde am ekse-aatare, papawaapape berbere na áte sera á kure.

¹⁵ Yá bakurá ba jirire: Vaci shairiya wá, watse ḥgulme ba shairiya na ta magaterán ge emnde a *Saudauma antara emnde a *Gaumaura na, arge názá á emnde a ekse ḥjanna.»

*Zlada-aha na watse á sawa na
(Mark. 13:9-13; Luka 21:12-17)*

¹⁶ «Cenaucena: Náwa yá belakurbela wá, kwa ba seke kyáwe-aha am dágave á indale-aha. Amá gawuvge yaimyaime-aha ba seke záhe, gawuvge emnde a kamaare ba seke zalke-aha.

¹⁷ Faufa hyema áte ire á kure, adfaba watse tá dakurá á de katafke á shairiya, tá de slerpákurá an já am mashidi-aha-aatare.

¹⁸ Watse tá dakurá á de katafke á male-aha á duniya, tá de dakurá á de katafke á slekse-aha ádaba zhera-aaruwa. Estuwa, kure keni kwá de ndaasendahe seydire áte iya á katafke-aatare antara áza emnde a jeba umele keni.

¹⁹ Amá, má darákurda wá, dzamauka ire á názena kwá de ndaaná kure, bi geni kwá de ndaaná estara. Adfaba á ba am sarte ḥjanna wá, watse á semsa elva-aha na kwá de ndaaná kure á sem ire-aha á kure.

²⁰ Adfaba kwá de ndaaná kure-ka, á de ndaaná ba Shedekwe á Eddekure elva-aha ḥjanna am kure.

²¹ «Am sarte ḥjanna maa, emnde umele tá de vatertá ba itare an erva-aatare egdzar mama-aha-aatare ge emnde, geni a de cebarateraaceba. Dada-aha keni tá de vatertá ba itare egdzara-aatare ge emnde, geni a de cebarateraaceba.

Egdzara umele keni, tá de daterar ge dada-aha-aatare antara mama-aha-aatare, tá de ceba ba shifa-aatare.

²² Emnde bademme watse tá dá ba kelaadire ádete kure adaba zhera-aaruwa, amá edda una má tsaatse shagera dem halavuwa-aara wá, ñane á lyelye shifa-aara.

²³ Amá am ekse na má tá fá zlada áte kure, zhagadawzha-gade á dem ekse umele, adaba uwe, una yá bakurá ba jirire: yá de semsa ya ba estuwa, ya *Ura á emnde bademme, kwá de zlanaaka ja daba am berni-aha á *Iserayiila bademme.

²⁴ «Baaka pukura na ni á januje ge málum-aara an malire; baaka walaadi na á januje ge zanuwe-aara an malire.

²⁵ Á juka am, ma waletewala pukura, ñane keni á gevge seke malum-aara, ma walaadi keni á juka am á gevge seke zanuwe-aara. Má edda á há maa, tá dahaná an *Bailjaibul ni, sákwa emnde na tá am hude á há ñanna emtu?»

Kuvaukuva ba Dadaamiya palle (Luka 12:2-9)

²⁶ «Adaba una ñanna, kuvauka urimagwe cefekfeki. Adaba baaka duksa na an shebe kina, á de shebaaveshebe mazla-aara. Baaka duksa na ni nasherire kina, tá de diseka emnde.

²⁷ Názu yá bakurná ya an shebe na, de balausebale ba parakke. Una tá ndaakurse á dem hyema an nasherire na keni, de balaubala á ba an ká kwárá á dem hude á ekse.

²⁸ Kuvawaterka emnde na tá dzegwándzegwa cebakurceba ba shifa á kure am duniya na. Itare tá dzegwánka mága duksa áte shifa a dem zlanna. Kure wá, kuvaukuva ba edda una ni ñane an hákuma ge cebakurceba kina, an hákuma ge dakurá á dem kárá á jahanama keni.

²⁹ Njedu-aha buwa tá velan ba ge kwába palle-ka emtu? Amá ba palle á njedu-aha ñanna keni á taa kedeka ba estuwa, sey má a wayetaa Eddekure na am samaya na.

³⁰ Ba duksa palle ge kure keni: Ba úgje á ire á kure keni an kezla bademme áza Dadaamiya.

³¹ Adaba una ñanna gazlauka cefekfeki, kwá an dárádzba kure arge njedu-aha ñanna ma wanyara keni.»

Yaa Yaisu bi ndaase parakke geni ba ñane una Yaakadada (Luka 12:8-9)

³² «Ma ware una shebaaka, a enndaha ba parakke á katafke á emnde ganakini ya Yaakadada-aara wá, iya keni yá de enndaha ba parakke á katafke á Edderwa am samaya geni ñane ura-aaruwire.

³³ Amá edda una yiyaaya á katafke á emnde wá, iya keni yá de yanaaya á katafke á Edderwa am samaya.»

Hairire-ka amá kelaadire
(Luka 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ «Slaslauka geni iya ya saa hairire á sem duniya. Sanka an hairire á sem duniya, amá ya saa ba kelaadire.

³⁵ Sawa-aaruwa wá, ya se wesha tara egdzere an dada, tara egdzere mukse an emmenjara, ira tara egdzere mukse antara shawle-aara mukse.

³⁶ Ba emnde a há-aatare una tá de gev kelaade-aha-aara.

³⁷ «Ma ware una a hayaa ba eddenjara bi a hayaa emmenjara arge iya, ḥane wa, hyafka sledabidaba.

³⁸ Ma ware una eksanteka dzan̄gala-aara emtsaadé ge dabidaba an ḥane, ḥane wá, hyafka sledabidabi.

³⁹ Ma ware una á kátá ḥezleše shifa-aara na, edda-aara á kedanaakeda, amá edda una a kedaa shifa-aara afaba iya, ḥane á ḥezlesenežlezle.»

Elva a sha lada
(Mark. 9:41; Luka 10:16)

⁴⁰ «Ma a lyakurvaat ware keni, edda-aara a lyevaa ba iya. Edda una lyivaalye, a lyevaa ba edda una a belibela na.

⁴¹ Ma ware una a lyevaa nabi á Dadaamiya ádaba ḥane nabi á Dadaamiya, ḥane keni á de shansha lada á nabiyire. Edda una a lyevaa ura jirire ádaba ḥane slejirire, ḥane keni á de shá lada á slejirire.

⁴² Yá bakurá ba jirire: Ma ware una a vante ba yáwe lailaidde ge cekwa á pukura-aha-aaruwa, ádaba ḥane pukura-aaruwa, á shansha lada-aara.»

11

Emnde a bela á Yuhanna ádeza Yaisu
(Luka 7:18-35)

¹ Am Yaisu zlauzle á tsakaterá elva ḥanna ge pukura-aha-aara kelaawa ju buwa maa, a naba tsetehe áhuwa mazla-aara, ge de kwaraterse elva antara ge balatera waazu ge emnde am ekse-aha á larde ḥanna.

² Am sarte ḥanna maa, Yuhanna slemaga baptisma am dangay. Ba cenancena labáre á slera na ankwa á maganá Yaisu *Almasiihu na, daaci a belanve emnde umele am pukura-aha-aara,

³ geni tá de ndavanundave estuwa: «Ba ekka edda una diyanjerdiya ganakini watse á sáwa na emtu? Una ka ura umele, sey ḥá tsákwá hyema ádaliye he?»

⁴ A ḥwaterantehe ge Yaisu, a ba ḥane á elvan ge itare: «De bawanánba kure názena á cenáná hyema á kure,

antara názena kwá zheraná á ba an ice á kure na ge Yuhanna ḥjanna.

⁵ Bawanánba ganakini wulfe-aha tá anjkwa nanna ice-aatare, emnde a dere tá anjkwa zlala ba lajnje, emnde a derive garevge ba metedmetedſde, makwaya-aha tá anjkwa cenáncena, emnde na ndza emtsaremtsa keni tsarettse, talage-aha keni maa, cenarvaacena waazu á labare á higa.

⁶ Barka ge edda una má kezlanveka fetarfire-aara áte iya na.»

⁷ Am sarte na tá anjkwa zlálá pukura-aha á Yuhanna maa, Yisu a fantau ge ndahater elva á Yuhanna ge zlamáha, a ba ḥjane á elvan ge itare: «Ndza kwa de zhárá uwe kure am kaamba? Ndza kwa de zhárá masa-aha na á gejaná effeya na emtu? Una ḥjanna-ka ḫekideki.

⁸ Ay ndza kwa de zhárá uwe? Ndza kwa de zhárá ura am zane zariya emtu? Náwa emnde a tsekwa zane zariya keni tá á ba am mba á slekse-aha.

⁹ Ay ndza kwa de zhárá uwe? Ndza kwa de zhárá nabi á Dadaamiya ka emtu? Una ba jirire, á tsáka á ba an nabi keni.

¹⁰ Adaba ba Yuhanna una wakita á Dadaamiya anjkwa á ndaha elva-aara a ba ḥjane:

“Náwa yá bela slebela-aaruwa á katafke á ḥja, ge tsatsaká baráma, á ba Dadaamiya.”

¹¹ Yá ndaakur ba jirire: am emndimagwaha na tá yaterá ba ḥjwásha, baaka ura á jauje ge Yuhanna slemaga baptisma an malire. Aley edda una cekwa ba ḥjane am emnde na tá am *kwara á Dadaamiya wá, ḥjane á jauje ge Yuhanna an malire.

¹² Kwaye a fantuwa estuwa Yuhanna slemaga baptisma ge bala waazu, sem vatena, kwara á Dadaamiya á shá ba zlada áza kelaade-aha, tá kátá ba ta berduhe daaci tá kwaraná itare.

¹³ Adaba bademme á nabi-aha, antara *tawraita á Muusa ta magaa nabiyire-aatare áte kwara á Dadaamiya. Itare wá, halarvuhale á ba áte Yuhanna.

¹⁴ Má kwá cena náza-aaruwa wá, *Ailiya na Dadaamiya a balese werre am wakita-aara ganakini watse á sawa na, ba ḥjane Yuhanna ḥjanna.

¹⁵ Edda una anjkwa hyema-aara ge cena duksa, a cenvaa-cena elva na ya bakurna ya na ba shagera.

¹⁶ «Yá sláterá an ware kwa emnde a zamáne na? Yá sláterá an egdzara na tá beda ba nara áte we á layye am hude á ekse, a ba emnde umele, tá elvan ge emnde umele-aatare:

¹⁷ Na fertakurte derma á ga gusa, shekelakurka; ḥja tsakakurte dákwa keni, kyuwakurka.

¹⁸ Haá! Samsa Yuhanna, ḥane zaaka duksa-aha umele, shaaka mbazla, ḥane wá, an shaitaine c̄eme ákyiye!

¹⁹ De samsa *Ura á emnde bademme, ḥane wá, an̄kwa ezza, an̄kwa essha keni, ta bantsa: Kwaye zhele na slera-aara ba hude, ḥane c̄eme wá, ura á emnde a ḥezla antara emnde na tá maga ba haypa na akyiye! Amá ilmu á Dadaamiya wá, an̄kwa á māráva jirire-aara am slera na an̄kwa á maganá ḥane.»

*Zlada árge eksa-aha na ta kwaleve mága tuba
(Luka 10:13-15)*

²⁰ Daaci Yaisu a naba valateraarhe ge emnde a ekse-aha na ndza a magaa najipu-aha kwakya am hude-aara, aley magarka tuba dekideki na. A ba ḥane áte ekse-aha ḥanna:

²¹ «Degiya watse zlada arge ekka, ekka Kaurajin; zlada arge ekka, ekka Baytisayda. Adaba najipu-aha na ya maganaa am kure na wá, ma andze am Tirus antara Sidaun wá, ma andze tsakwaremtsakwa emnde a ekse-aha ḥanna am buhwa-aha, ma andze daremde am kelpa á kárá ge marese tuba-aatare.

²² Adaba una ḥanna, yá bakurá ba jirire: Vaci shairiya wá, watse ḥgulme ba shairiya na ta magaterán ge tara Tirus antara Sidaun na arge názá á kure.

²³ Ekka keni Kafarnahum, ka kurken watse á kaktega Dadaamiya, á dakaada á dem samaya emtu? Baaka dekideki! Watse á gakaage á dem jahanama. Adaba najipu-aha na ya maganaa am ka na wá, una ḥanna ma andze am *Saudauma wá, sem vatena keni ekse ḥanna ma ba nja-aara.

²⁴ Adaba una ḥanna, yá baká ba jirire: Vaci shairiya wá, watse ḥgulme ba zlada na Dadaamiya á de faná áte emnde a *Saudauma na arge názá á ḥna.»

*Sawmbare ásezerwa kwá shansha puwansepue
(Luka 10:21-22)*

²⁵ Am sarte ḥanna, a eksante elva ge Yaisu, a ba ḥane: «Eddaye-aaruwa, ka Edda á samaya antara haha ba ka palle. Yá an̄kwa slafak we-aaruwa kwakya, adaba ka sateransa ka ge egdzara mesheshe názu ka shebatervuwe ge emnde a diya, antara emnde a eŋkale.

²⁶ Ba estuwa Edderwa, una namaari á ḥna ganakini a gevge ba estuwa.

²⁷ «Edderwa a fime duksa bademme am erva ge iya. Diyaweddiye ganakini baaka ura á diyeddiye *Egdza á Dadaamiya máki Eddenjara ḥanna-ka. Dada keni, baaka ura á diyeddiye máki Egdza-aara-ka palle, antara emnde na a wayaterántaa Egdza-aara ge marateránmara.

²⁸ «Kwa emnde na kufakurefkude ge sapa gwatama demdemé na, sawmbare bademme ásezerwa, yá lyakurvárelyá kwá puwánsepuwe.

²⁹ Naba fawisarefe, tsahautsaha duksa ázerwa, adaba ya ura maggwe, ya slekemaare. Ba jirire geni kwá shansha puwansepuwe ge ire á kure.

³⁰ Adaba duksa na yá de fakuraara iya, á de magakuránmaga emtakire, gwatame na yá de fakuraara iya keni, zlazladá-ka essepa-aara dekideki.»

12

*Ba Yaisu una edda á kwaskwe á puwansepuwe
(Mark. 2:23-28; Luka 6:1-5)*

¹ Daaci shekwaashekwa cekwaangudi, vacite umele an kwaskwe á puwansepuwe Yaisu a degashe am dágave á fe-aha á hiya, á wáterá waya ge pukura-aha-aara maa, ta naba kezleve ire á hiya na, ta zuhe.

² Ba naráterna *Farisa-aha maa, a ba itare tá elvan ge Yaisu: «Ezzhara pukura-aha á ja tá maga názu piyatepiya shairiya á miya an vaci puwansepuwe.»

³ A naba ηwaterantehe ge Yaisu, a ba ηane á elvan ge itare: «Ekkure ndaakurseka názu ndza a maganaa *Dawuda am sarte na irice-aara antara emnde-aara bademme ηateraanja waya na emtu?»

⁴ Duwa-aatare á dem mashidi wá, ta de zuhe tapiske na ta fán ge slera á Dadaamiya na. Baráma á zuze-aara keni belarateránka tsa. Una á ndaaná shairiya á miya wá, sey tá zana ba *liman-aha palle.

⁵ Emtu ndaakurseka am *tawraita, ganakini *liman-aha wá, ma vaci puwansepuwe keni, itare tá diya ba mága slera am mashidi emtu? Adaba una ηanna, itare ma tsufarteka una am *tawraita keni, baaka haypa áte itare.

⁶ Ay degiya, anjkwa názu jauje ba ge mashidi keni an yaikkire áhuna.

⁷ Á ndahaná wakita á Dadaamiya, a ba ηane: Maggwire una yá kataná iya sadake á dabba-ka, á bina. Ma andze diyakurdiya una ηanna wá, ma andze kwá faterarka shairiya ge emnde na baaka haypa-aatare na.

⁸ Ya ndahanaa ádaba uwe una, adaba ba iya *Ura á emnde bademme una ya edda á vaci puwansepuwe ηanna.»

*Zhele an emtsa erva-aara
(Mark. 3:1-6; Luka 6:6-11)*

⁹ Tsetsa Yaisu áhuwa, a de demhe am mashidi-aha-aatare umele.

¹⁰ Am mashidi ḥanna wá, aŋkwa zhele an emtsa erva-aara. Emnde na tá am hude á bere ḥanna itare tá tsagwada ba Yaisu, má watse á maganaamaga duksa na áte uŋjule-aara-ka, lauktu ma ta puwar elva. Ta ndavanuhe ádaba ba una ḥanna, a ba itare: «*Tawraita á naba vamiteva baráma geni mí mbanaambe ura an vaci puwansepue emtu?»

¹¹ A ḥwaterantehe ge Yaisu, a ba ḥane á elvan ge itare: «Máki a ebleyemaa kyawe á kure á dem evege sladdé an kwaskwe á puwansepue, kyawe á edda-aara keni palla ba ḥane, á zlála-ka á de sansese emtu?»

¹² Sakwa ura emtu? Una ba jirire ganakini yaikke ba ura arge kyawe. Daaci estuwa, *tawraita á vante baráma á mága slera á maggwire ge ura an vaci puwansepue.»

¹³ Daaci a ba Yaisu á elvan ge zhele na an emtsa erva-aara na: «Pelansepele erva á ḥa». A naba pelanse, erva-aara gevge ba laŋje ba seke umele.

¹⁴ Mázle-aara ba zlálá ge *Farisa-aha ta de maga sawari-aatare geni tá maganá estara, lauktu tá kedanaakeda shifa á Yaisu.

Sleslera na Dadaamiya a eksese ḥane

¹⁵ De diyeddiye Yaisu sawari-aatare ḥanna maa, a naba yaa tate ḥanna, a naba zlala á dem tate umele. Dikele á emnde estuwa ta daa daba ḥane. A mbateraahe emnde na ta lapika-aha na bademme.

¹⁶ Amá a giyateraahe á ba an ndzedá geni a de balateranseká labáre-aara ge emnde, ma ware ḥane keni.

¹⁷ Estuwa jiranvejire ḥane elva na ndza a balanaa nabi Aisaya, á ba ḥane:

¹⁸ «A bantsa Dadaamiya:

Nawa una sleslera-aaruwa ya eksesaa ya, ḥane edda una a wayanaa ervaunjde-aaruwa, yá higa jipu áte ḥane. Watse yá se tsekwána áte ḥane Shedekwe-aaruwa, á de balaterá ḥane ge nalga-aha bademme, geni watse yá kya shairiya-aatare bademme.

¹⁹ Ḫane, tá de mbadeka we antara ura dékideki, á de feka hula, baaka ura á de cenancena kwara-aara á dem zhegela áte we á layye-aha.

²⁰ Ḫane wá, ma edda una ba seke názambakara na an dzala keni, ḥane á kezleka dékideki. Ma ba seke kárá á názambakara na herzhe á emtsa keni, ḥane á emtsanaaka dékideki. Á de magán ba estuwa sey má ganvege jirire á Dadaamiya am dagave á emndimagwaha.

²¹ Bademme á nalga-aha, watse tá fete tama-aatare á ba áte ḥane palle.»

*Jawapa a vatertaa Yaisu ge *Farisa-aha
(Mark. 3:20-30; Luka 11:14-23)*

²² Daaci ta sanaa zhele an jini ge Yaisu, jini na ganvege zhele ɳanna wulfe, ganvege uce. Amá Yaisu a naba mbanaahe zhele ɳanna, aŋkwa á nanna ice-aara, á ndaha elva ba lajñe zlabe ádaliye.

²³ Emnde bademme tá aŋkwa maga ba najipu-aara, a ba itare: «Watse ba ɳane una wulfe á sleksu *Dawuda, ɳá aŋkwa ufufa na ka?»

²⁴ Amá am sarte na cenaratercena *Farisa-aha, a ba itare: «Zhele ɳanna, a shaa hakuma á ba áza male-aatare á shaitaine-aha, zhera-aara *Bailjaibul, ge ɳgya jini-aha am emnde.»

²⁵ Amá kerten diyeddiye Yaisu názu am ire-aatare, daaci a ba ɳane á elvan ge itare: «Estuweka. Bademme á sleksire, máki tarapsete emnde gergere buwa am kwara ɳanna, tá aŋkwa dagala am dagave-aatare wá, sleksire ɳanna ba badzavbadze. Ma berni-ara, bi ma hude á há-ara keni, máki emnde na tá am hude-aara garevka palle, tá aŋkwa dagala am dagave-aatare wá, ba badzavbadze.

²⁶ Daaci máki shaitaine á ɳgya jini-aha-aara ba ge ɳane wá, á wava áte ire-aara ba ge ɳane, ázlala estara kena kwara-aara á de katafke?

²⁷ Náwa kwa bantsa kure, a vitaa ba *Bailjaibul hakuma ge ɳgya jini-aha am ura. Máki estuwa wá, a vatertaa ware kena hakuma á ɳgya jini-aha am ura ge emnde á kure? Tá kyaná ba emnde á kure shairiya-aara, geni baaka jirire am elva á kure.

²⁸ Yá ndaakur ba jirire: Yá aŋkwa ɳgya jini-aha á ba an hákuma na a vitaa Shedekwe á Dadaamiya. Amaana wá, samsa ba Dadaamiya an sleksire-aara aseze kure.»

²⁹ Yaisu aŋkwa á slá Shaitaine an slendzedä, a ba ɳane á elvan ge itare: «Á dzegwaná estara ura de za há á slendzedä máki eksevaaka slendzedä ɳanna emtsaadé, a puwanse erva á kataliya, lauktu á za há-aara bademme?»

³⁰ «Daaci ma ware una baaka an ya keni, ɳane kelaade-aaruwa. Ma ware una á meliyuka ge jáhá emnde na, ɳane slezadaterzada.»

³¹ Adaba una ɳanna maa, yá aŋkwa ndaakur ba jirire: Á naba yateraareye Dadaamiya ge emnde ma haypa-ara keni, antara elva-aha mandzawe na tá valyaná itare bademme. Amá edda una a ndaase elva mandzawe áte Shedekwe Cudedde wa, baaka yanarye dekideki.

³² Máki ura a ndaase elva mandzawe áte *Ura á emnde bademme wá, á naba yanarye Dadaamiya haypa-aara. Amá edda una, má a ndaase elva mandzawe áte Shedekwe

Cudedde wá, baaka yanarye ge ḥane dekideki, ma am zamane na, ma am zamane na á de sawa na keni.»

Bademme á nafa-aha ta diyaterse á ba áte egdzara-aatare (Luka 6:43-45)

³³ «Egdza á nafa na emtake, sey tá shaná áte nafa na shagera. Tá shanka egdza á nafa emtake áte nafa laake. Ma nafa-ara keni tá diyeddiye á ba áte egdza-aara.

³⁴ Kure, elva-aha á kure á ja shifa seke wenye á zahe, kwá taa ndaaseka duksa shagera adaba kwa mandzawe-aha. We á ura wá, á ndaha ba názu jauje am ervaunjde á edda-aara.

³⁵ Slekiemaaare, á sa arge shagerire á názena an ndaka am ervaunjde-aara, á sanse ba názena emtake na. Slemmandzawe maa, á sa arge shagerkire á názena an ndaka am ervaunjde-aara, á sanse ba názena emtaŋka dekideki na.

³⁶ Yá ndaakur ba jirire: Vacite na Dadaamiya á de kya shairiya á duniya bademme wá, emnde bademme tá de shansha elva-aha laakire na tá aŋkwa tsakaná itare na bademme.

³⁷ Adaba ma ware keni tá de kyanaa shairiya á ba áte elva na aŋkwa á tsakaná ḥane bademme na, ma edda-aara áte jirire, ma áte fida keni.»

Najipu na a marsaa Dadaamiya áte Yaunas

(Mark. 8:11-12; Luka 11:29-32)

³⁸ Daaci a ba emnde umele am malum-aha á *tawraita, antara *Farisa-aha, tá elvan ge Yaisu: «Malum, njá kátá ká maranjerá najipu palle, njá diyeddiye átekwa máki a belakaa ba Dadaamiya.»

³⁹ A ḥwete ge Yaisu, a ba ḥane á elvan ge itare: «Amá emnde a zamane na wa, ta mandzawe-aha váyya, varanteka ervaunjde-aha-aatare ge Dadaamiya. Itare tá aŋkwa ndava najipu ge diyise átekwa, máki a belyiaa ba Dadaamiya, amá tá shanka dekideki. Hyaahya ba najipu na a marsaa Dadaamiya áte nabi Yaunas na.

⁴⁰ Ba seke una Yaunas a magaa váha keye, vayiya keni keye, am hude á kelfe na wá, iya *Ura á emnde bademme keni yá de gá váha keye vayiya keni keye am irekhyaa ba estuwa.

⁴¹ Vaci shairiya wá, emnde a *Niniwe tá de mbedateraambeda emnde a zamane na. Adaba itare, am sarte na cенaráncena waazu a Yaunas, magarnaamaga tuba. Amá náwa aŋkwa edda una jauje ge Yaunas kina, kure kwá maŋka tuba.

⁴² Zlabe ádaliye, vaci shairiya wá, aŋkwa slekse mukse, ḥane keni watse á mbedateraambeda emnde a zamane na. Adaba ḥane kwaye ndza a tsetaa am pute, a se cena waazu á

Suleymanu sle-ilmu jipu. Amá náwa aŋkwa edda una jauje ge Suleymanu kina, kure kwá ceneka.»

*Eptsá á jini á dem urimagwe
(Luka 11:24-26)*

⁴³ «Má sesse jini am ura wá, á de ja daba á ba am kaamba, ge tataya tate á puwansepue. Máki shanka wá,

⁴⁴ á bánba jini ɻanna: Ambane yá eptsá á dem bere-aaruwa na ya segashe am hude-aara na. Má eptsaptsa wá, á de bera ba bere an hyada, an tsatse tsefanje, amá baaka ura am kwa.

⁴⁵ Daaci ázlálá-aara, á de daha jini-aha umele na jaruje ba ge ɻane an mandzawire na vuye, tá sawa, tá se njá am hude-aara. Am iga-aara wá, edda-aara á gev ambane ba una ndza am zunjwile na. Náza emnde a zamane mandzawe na keni, watse ba estuwa.»

*Tara emmenjara antara egdzar mama-aha-ɻara ge Yaisu
(Mark. 3:31-35; Luka 8:19-21)*

⁴⁶ Yaisu aŋkwa á ndaater waazu ge emnde am bere wá, ta semhe ge tara emmenjara antara egdzar mama-aha-ɻara wá, ta tsatsehe ágashe, tá kátá tá ndaha elva antara ɻane.

⁴⁷ Daaci ura umele a de mbedanuhe ge Yaisu, geni tá aŋkwa ndavaná tara emmenjara, tá antara egdzar mama-aha-ɻara ágashe.

⁴⁸ Yaisu á ɻwanante ge edda-aara, a ba ɻane: «Ware ɻane emmerwa ge iya? Emnde-ara ɻane egdzar mama-aha-aaruwa ge iya?»

⁴⁹ Daaci á mara pukura-aha-aara an erva, a ba ɻane: «Náwa tara emmerwa antara egdzar mama-aha-aaruwa tá áhuna.

⁵⁰ Ma ware una aŋkwa á maga názu á kataná Edderwa am samaya, edda-aara egdza emmerwa zhele, bi egdza emmerwa mukse, bi emmerwa.»

13

*Naraje an slepuwa wulfe
(Mark. 4:1-9; Luka 8:4-8)*

¹ Vacite ɻanna wá, Yaisu a tseta á ba am mba, a de nja áte we á haye geni á kwaraterse elva ge emnde.

² Daaci emnde kwakya se jarammeje ázenjara, ɻane a naba njema am paare áte ire á haye; emnde wá, bademme tá á ba am haha áte we á haye ɻanna.

³ A kwaraterse duksa kwakya an naraje-aha, a ba ɻane á elvan ge itare:

⁴ «Sesse zhele umele ge de puwa nalkame am fe-aara. Am sarte na aŋkwa á puwa nalkame ḥanna, wulfe-aha umele a de valyaa áte uŋjule, ta se tsakantehe ge yiye-aha.

⁵ Wulfe-aha umele, a de valyaa áte cacera, cekwa haha, a naba sesehe á ba áte watsewatsire afaba cekwa haha.

⁶ Amá de sesse vaciya an kárá wá, deraadera ádaba baaka slalwe ḥgelama.

⁷ Wulfe-aha umele zlabe ádaliye, a valyemaa am dake, a waltaa am dake, a becate ge dake.

⁸ Amá wulfe-aha umele wá, a puwaa á ba am haha shagera, a magaa ire shagera. Ekte-aha umele, ta yayaa egdzara deremke deremke; ekte-aha umele ta yayaa egdzara kul uŋkwahe kul uŋkwahe, ekte-aha umele zlabe ádaliye ta yayaa kul keye kul keye.»

⁹ Daaci a ba ḥane á elvan ge itare: «Edda una máki aŋkwa hyema-aara wá, a cenevaacena!»

Labára naraje-aha?

(Mark. 4:10-12; Luka 8:9-10)

¹⁰ Am iga á una ḥanna maa, ta naba sawa pukura-aha áseza Yaisu, a ba itare tá elvan ge ḥane: «Labára ká ndater elva ge emnde an naraje-aha?»

¹¹ A ḥwaterante, a ba ḥane: «Kure wá, vararakurteva barama geni kwá diyeddiye nasherire na am *kwara á Dadaamiya, amá itare sharanka una ḥanna.

¹² Adaba edda una áŋkwa ázeñara wá, tá de fanaarfe á de jauje á ba áte ḥane. Amá edda una an erva dey wá, ba egdza una ázeñara na keni, watse tá de lyanvulye.

¹³ Adaba una ḥanna, yá ndater elva an naraje. Adaba ma tá aŋkwa ezzhárá dème keni tá nánka; tá effa dème hyema keni, tá cenánka duksa dekideki, á duka á dem hyema-aatare.

¹⁴ Estuwa, názena ndza a ndahanaa Dadaamiya á kya an we á nabi Aisaya na gevge jirire-aara. Adaba a ba ḥane:

Kwá aŋkwa eccena an hyema-aha á kure, amá kwá cenanka ba názara keni. Kwá aŋkwa ezzhara an ice-aha á kure, amá kwá nanka duksa.

¹⁵ Adaba degdega ire á emnde ḥanna. An vanya hyema-aha-aatare, geni a demka elva-aaruwa á demkwa. An hádfá ice-aha-aatare, geni a naránka duksa-aaruwa an ḥane. Adaba ire-aatare degdege jipu, tá sawka á sem sera-aaruwa, geni yá se mbateraambe, a ba Dadaamiya.

¹⁶ Amá kure wá, higa yaikke ge kure, adaba ice-aha á kure aŋkwa á nanna duksa-aha á Dadaamiya, hyema-aha á kure aŋkwa cenancena.

17 Yá bakurá ba jirire: Kwakya nabi-aha antara emnde á Dadaamiya umele ta kátá puwete ba ice-aatare áte názena kwá aŋkwa zharaná kure kina, amá naranka. Ndza ta kátá cena názena kwá aŋkwa cenaná kure kina, amá cенаранка.»

Maana á naraje an slepuwa wulfe

(Mark. 4:13-20; Luka 8:11-15)

18 «Cenaucena ba shagera náwa yá aŋkwa ndaakur maana á naraje an slepuwa wulfe na.

19 Emnde umele, tá cenvá elva áte *kwara á Dadaamiya, amá á duka á dem ire-aatare. Daaci á sawa zhele mändzawe, á se eksese elva ɳanna am vuwa-aatare. Itare wá, ta ba seke uŋŋule.

20 Emnde umele ta ba seke cacera. Itare, má cenarvaacena elva áte kwara á Dadaamiya wá, kertenj tá lyiyaná á ba an higa.

21 Amá tá vanteka sledse ge elva á Dadaamiya am vuwa-aatare. Daaci má jerje lámare umele bi zlada adaba elva á Dadaamiya na wá, tá ya fetarfíre-aatare ba watsewatse.

22 Emnde umele zlabe ádaliye wá, ta ba seke dake. Tá lyevalya tsa elva á Dadaamiya, amá wá, á dem dágave á dzama á ire-aha á duksa á duniya gergergre, antara wáyá á nalmane á duniya kwakya. Á fəcanta ba una ɳanna elva á Dadaamiya na am itare na, á maŋka nampire dekideki.

23 Amá emnde umele wá, ta ba seke haha na sledse shagera na. Itare, má cenarvaacena elva á Dadaamiya wá, á duwa á dem ire-aatare ba shagera. Elva á Dadaamiya á sha sledse am itare, itare tá maga nampire. Emnde umele kwakya nampire-aatare; emnde umele nampire-aatare ba deydey. Emnde umele zlabe adaliye, nampire-aatare ba cekwa.»

Naraje an ezleha am dagave á hiya

24 Daaci a bateraa naraje umele zlabe ádaliye, a ba ɳane á elvan ge itare: «Náwa názu á garava an *kwara á Dadaamiya. Aŋkwa ura umele a ica faha-aara, a de jem hiya.

25 Vacite umele an vayiya maa, duwa kelaade-aara, a naba de janem wulfe á ezleha am hiya-aara ɳanna, a naba zlala.

26 Am sarte na waltewala hiya a sanse ire maa, ezleha-aha keni sesse.

27 Daaci duwa á emnde a slera á edda á fe ɳanna á dezenjara, a ba itare tá elvan ge ɳane: Ambarka á ɳa male! Ábi ka jaa ba wulfe á jirire am faha á ɳa? Labara kwakya ezleha am hiya á ɳa?

28 A ɳwaterante, a ba ɳane: A maganaa ba kelaade-aaruwa lámare na. A ba emnde a slera tá elvan ge ɳane:

Eksakaarekse emtu njá de ica ezleha-aha njanna bademme á dem áhá?

²⁹ Yawanya, a ba njane á elvan ge itare, adaba watse kwá icesice antara hiya shagera.

³⁰ Yawanya bademme á narnáhá; má narvenahe, hye-phye sarte á ica hiya wá, watse yá bateranba ya ge emnde a ica hiya geni a icarsice emtsaađe ezleha-aha, a jaranmejahe am tate palle, a epsharupsha an kárá, lauktu tá haliya hiya-aaruwa á dem kuvere.»

Naraje an wulfe á pilli

(Mark. 4:30-32; Luka 13:18-19)

³¹ Yaisu a bateraa naraje umele zlabe ádaliye, a ba njane á elvan ge itare: «*Kwara á Dadaamiya wá, ba seke mága á wulfe á pilli, a eksante ge ura umele, a de beleme am haha am fe-aara.

³² Cekwa ba njane am wulfe-aha á duksa, amá má de sesse, waltewala wá, hyema-aha-aara jauje ge hyema á duksa-aha umele an prempremire, gevge mama á nafa, haa yiye-aha tá maga bere-aha-aatare áte erva-aha-aara.»

Naraje an shahi á makala

(Luka 13:20-21)

³³ Yaisu a bateraa naraje umele zlabe ádaliye, a ba njane á elvan ge itare: «*Kwara á Dadaamiya wá, njane ba seke mága á shahi á makala. Á ekseváksa mukse ba cekwaangudí, á puwante ge ukpa tasa keye an wasla, amá á tsantetse shahi á makala na ukpa na bademme.»

A maganaa estuwa Yaisu slera an naraje-aha

(Mark. 4:33-34)

³⁴ Yaisu a kwaraterse elva-aha njanna bademme na an naraje-aha gergergre, baaka názu a baternaa njane baaka naraje am hude-aara.

³⁵ An una njanna wá, maganaamaga názena ndza a ndaanaa nabi Aisaya am nabiyire-aara na, a ba njane:

«Watse yá bateranba elva-aha-aaruwa ge emnde an naraje-aha.» A ba njane zlabe ádaliye: «Duksa-aha na ndza an shebe kwaye am fakte á duniya keni, watse yá ndaatersendahe.»

Maana á naraje an ezleha am hiya

³⁶ Am sarte na Yaisu puwaterapuwa emnde, njane keni a de demhe am bere. Ta duhe ge pukura-aha-aara á dezejara, a ba itare tá elvan ge njane: «Palanjernaapala maana á naraje an ezleha am hiya na.»

³⁷ Daaci a ba njane á elvan ge itare: «Sleja wulfe wá, ba iya ya *Ura á emnde bademme.

³⁸ Fe wá, duniya. Hiya keni maa, emnde na watse tá dem *kwara á Dadaamiya. Ezleha maa, emnde na tá átuge zhel mándezawe.

³⁹ Kelaade na a de jem ezleha njanna am hiya, Shaitaine. Sarte á ica hiya, amaana halavuwa á duniya. Emnde á ica hiya, malika-aha á Dadaamiya. Kwaye njane maana á naraje njánna.

⁴⁰ Ba seke una ta icese ezleha am hiya, ta de peshanaa an kárá na wá, am halavuwa á duniya keni watse ba estuwa.

⁴¹ Iya *Ura á emnde bademme, watse yá puwa malika-aha-aaruwa á sawa, tá se dzerese emnde a emtanjkire á hala antara emnde na tá vaterte ektapaare ge emnde na am kwara-aaruwa.

⁴² Malika-aha tá de puwaterem am kárá á jahanama, tá de kyuwa am kárá njanna, tá de kerda slare am kárá.

⁴³ Amá emnde na tá anjkwa fansarfe ge Dadaamiya wá, itare tá de gev ba seke vaciya an wulwulire am zlanna á Eddetare Dadaamiya. Edda una anjkwa hyema-aara a cenvaacena elva njanna.»

Naraje an nalmene an hed'a am fe, antara náza hyema

⁴⁴ «*Kwara á Dadaamiya wá, á garava an nalmene na an hed'a am fe, de shansha ura umele, a shebanvehe zlabe ádaliye, á higa jipu. A de vala názu am erva-aara bademme geni sey á shekwpeshekwe fe na.

⁴⁵ «Zlabe ádaliye, kwara á Dadaamiya á garava an sletsakala, á tataya ba náza hyema na shagera na.

⁴⁶ Má shansha palle, una shagera jipu zlazladá gane-aara na, á valuvale názena am erva-aara bademme, á de shekwa náza hyema njanna.»

Naraje an narre á sluwa kelfe

⁴⁷ «Zlabe ádaliye, *kwara á Dadaamiya á garava an narre na tá puwaná emnde a sluwa kelfe á dem haye, tá duwa jili á kelfe-aha gergergre á dem hude-aara.

⁴⁸ Má naatena, tá tedese ásegashe, tá dzera kelfe shagera shagera á dem ilila-aha-aatare, una baaka nampire-aara na ta puwanvehe.

⁴⁹ Am halavuwa á duniya keni watse á magava ba estuwa. Watse tá sawa malika-aha, tá se lateraale emnde na shagera hala-aatare, antara emnde na shagerka hala-aatare.

⁵⁰ Daaci emnde na shagerka hala-aatare na maa, watse tá puwaterá á dem kárá á jahanáma, tá de kyuwa, tá de kerda slare am kárá njanna.»

Naraje an edda una emgyegwe a duksa antara una anwaslire keni anjkwa am mba-aara

⁵¹ Am iga á naraje-aha ḥanna maa, Yaisu a ndavateru ge pukura-aha-aara, a ba ḥane á elvan ge itare: «Cenakurancena una-aha ḥanna bademme?» «Cenanjerancena», a ba pukura-aha tá elvan ge ḥane.

⁵² Daaci a ba ḥane á elvan ge itare: «Máki estuwa, ma ware una malum á *tawraita na ankwā fansarfe ge Slekse yaikke am samaya na, ḥane á garava an edda á há na emgyegwe a duksa keni, sey tá shaná á ba am mba-aara, duksa aŋwaslire keni á ba am mba-aara na.»

Emnde a Nasarátu fartareka áte Yaisu

(Mark. 6:1-6; Luka 4:16-30)

⁵³ Zlauzle Yaisu am tsakaterse naraje-aha ḥanna maa, á tsetehe am tate ḥanna,

⁵⁴ a zlalehe á dem ekse na a waletaa am hude-aara na. A de fantau ge kwaraterse duksa ge emnde am *mashidi á Yahudiya-aha. Emnde na tá áhuwa bademme tá maga ba najipu-aara geni a shanaa áme ilmu-aara ḥanna, a vantaa ware hakuma á mága najipu-aha-aara ḥanna.

⁵⁵ Ta bantsa itare wá: «Ábi ba ḥane una egdza á slega nafa na? Ba ḥane kahe una zhera á emmejara Maari na? Ábi ba ḥane una egdza emmetare ge tara Yakuba, antara Yusufu antara Simaun ira Yahuda?»

⁵⁶ Ábi egdzar mama-aha-ŋara ḥwasha keni tá ankwā á ba am dagave á miya áhuna? A shanaa áme kena ḥane hakuma estuwa?»

⁵⁷ A piyatertaa ba una ḥanna ge fetaare áte ḥane, baaka umele.

Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma áme keni emnde tá fa zherwe áte nabi á Dadaamiya, amá am ekse-aara wá, tá feka zherwe áte ḥane.»

⁵⁸ Daaci Yaisu a magaa najipu-aha ba cekwaŋgudi áhuwa, adfaba tá fetareka emnde áte ḥane.

14

Elva a emtsa á Yuhanna slemaga baptisma

(Mark. 6:14-29; Luka 3:19-20; 9:7-9)

¹ Daaci am sarte ḥanna cenancena sleksu *Hirudus labare á Yaisu. Hirudus ḥanna wá, ḥane slekse á kwara á Galili.

² A ba ḥane á elvan ge emnde-aara: «Una degiya ba Yuhanna slemaga baptisma. A tsetaa ba ḥane am faya. Adfaba una ḥanna an hákuma á mága najipu-aha gergere.»

³ A bateraa una ḥanna adfaba ndza a ndahanaa ba ḥane ḥanna geni a eksarvaksa Yuhanna. Daaci ta naba eksevaahé, ta puwete zawa áte ḥane, ta de belema am dan̄gay. A ḥgudanaa adfaba uwe Hirudus Yuhanna, adfaba

Hirudus ḥanna a eksantaave Hirudiya ge egdza emmenjara Filip.

⁴ Amá aŋkwa á ndandaha Yuhanna, geni a eksantaave mukse ge egdza emmenjara na wá, una ḥanna zlayeka dekideki.

⁵ Ndza Hirudus á kátá keda shifa á Yuhanna á ba am sarte ḥanna, amá a kuva emnde a ekse, adaba bademme á Yahudiya-aha fartarefe an Yuhanna, geni ḥane nabi á Dadaamiya.

⁶ Daaci shekwaashekwa cekwaanġudi wá, samsa sarte á ya Hirudus, a magaa egdza muŋri. Duwa á egdza á Hirudiya mukse, a de shekelaterante ge emnde na a dñahateraa Hirudus á sem muŋri-aara. Una ḥanna hayanhaya jipu sleksu Hirudus.

⁷ A naba zanu ba wada ge gyaale ḥanna, geni ma a ndavanu uwe keni sey á vanteva.

⁸ Ba zlala ge gyaale na, a de ndava sawari áza emmenjara emtsaade. Zlarauzle am sawari antara emmenjara maa, sawa-aara áseza sleksu Hirudus, a ba ḥane á elvan ge ḥane: «Iya wá, yá kata ká vite ire á Yuhanna slemaga baptisma am kwatame.»

⁹ Una ḥanna namaari-aareka dekideki ge sleksu Hirudus, amá am a zanuwa ba ḥane wada ge gyaale ḥanna á katafke á emnde-aara bademme, a naba eksaarhe. Daaci a ba ḥane: A varanteva ba názena a ndavana ḥane.

¹⁰ Daaci a naba bela ura á de ica ire á Yuhanna slemaga baptisma am danjay.

¹¹ Ta de icaa ire áte Yuhanna am danjay wá, tá sanhe am kwatame, ta se vante ge gyaale ḥanna, ḥane keni a zlala an ire na á deza emmenjara.

¹² Saremsa pukura-aha-aara ge Yuhanna, ta se eksante emtsa-aara, ta de hedehe, ta naba de mbedanu labare ge Yaisu.

*Yaisu a zateru duksa ge zála debu ilyebe
(Mark. 6:30-44; Luka 9:10-17; Yuh. 6:1-14)*

¹³ Cenancena Yaisu labare á emtsa á Yuhanna, ta naba tsetehe am tate ḥanna, ta dema am paare á yawe, ta zlala á dem tate na ta baaka emnde átekwa na. Cenarancena emnde am hude á ekse geni zlazlala Yaisu maa, bademme á emnde saresse am eksa-aha-aatare, ta dñabem Yaisu an sera, ta dñaba ba we á haye, we á haye.

¹⁴ De sessa Yaisu am paare maa, á zhárá ba dikele á emnde tá kela ádezenjara, a naba zatervaarhe, a mbateraahe emnde na ta lapika-aha am dagave-aatare.

¹⁵ Eblyabelya vaciya maa, ta duhe ge pukura-aha-aara á dezenara, a ba itare tá elvan ge njane: «Baaka vaciya mazla-aara, tate na keni kaamba, ambane puwateraapuwa emnde na, a zlarzlala á dem ekse-aha, tá de shakwanu náza za ge shifa-aha-aatare.»

¹⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma zlalarka keni ba kalle, vawaterteva ba kure názu tá zuze.»

¹⁷ Amá ta njwanante a ba itare: «Baaka duksa ázeñere, sey ba depainj ilyebe, antara kelfe buwa, baaka umele.»

¹⁸ «Sawansa una njanna ásezerwa», a ba Yaisu.

¹⁹ Daaci a ba njane á elvan ge emnde: «Njawinja bademme áte masa na.» Njane a halante depainj ilyebe, antara kelfe buwa na, a kante ice á dem samaya, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, daaci a kwacaa depainj-aha na, a tegateraa ge pukura-aha, geni tá vaterta ge emnde.

²⁰ Bademme á emnde, ma ware keni a zuhe á ba áte hude-aara, aley jauje zlabe ádaliye. Pukura-aha ta halante jugena-aara njanna wárá kelaawa ju buwa.

²¹ Kezlakula á emnde a zá náza zá njanna wá, tá maga zála debu ilyebe, baaka njasha antara egdzara am hude-aara.

*Yaisu á zlálá an sera áte ire á haye
(Mark. 6:45-52; Yuh. 6:15-21)*

²² Shekwaraaka dækideki am iga á za depainj njanna, a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Dawemda am paare, dawedde kure zunjwe á katafke-aaruwa, ebzaubze guwa á kya erwa. Iya wá, yá puwateraapuwa emtsaadé emnde.»

²³ Puwateraapuwa emnde maa, a naba d'aleme am egdza wa ba njane palle, ge de maga maduwa. Dem vayiya ba shagera, ba njane palle áte wa njanna.

²⁴ Am sarte njanna wá, paare na pukura-aha tá am hude-aara na, zlazlala yiyyie. Amá aŋkwa á maganá palasa vadza á yawe áhuwa, adaba a se yateruwa válale, á berhaterá á sem iga.

²⁵ An ireŋlya wá, a duhe ge Yaisu de shateraasha pukura-aha-aara na áte ire á haye, amá á zlala á ba an sera-aara áte ire á haye njanna.

²⁶ Ba naranna pukura-aha-aara njane aŋkwa á zlala áte yawe na wá, gazlargazla jipu, ta naba fu hula ge lyawa, adaba itare ta kurken shaitaine á yawe.

²⁷ Kerten a ndaater elva Yaisu: «Gazlauka degiya una ba iya, a wakurka lyawa», a ba njane á elvan ge itare.

²⁸ A njwanante ge Piyer, a ba njane á elvan ge njane: «Máki ba jirire una ba ka Yaakadada wá, ndaasendahe elva á ña palle, geni yá duwa á dezena áte yawe ba seke náza á ña.»

29 «Sawa!» a ba Yaisu á elvan ge njane. A naba tsekwese am paare na ge Piyer, a fantau ge zlala áte yawe á deza Yaisu.

30 Amá ba a fantau ge zhárá mága á effeya wá, a ja ge lyawa, a fantau ge njye á dem yawe. Daaci a naba fu hula: «Yaakadada-aaruwa lyilya!»

31 Kerten a velante erva-aara Yaisu, a de njanaahe, a ba njane á elvan ge njane: «Degiya jeba á cekwire á fetarfíre na! Labara ka magaa shaige?»

32 Daaci ta dalema am paare bukerse-aatare. Tseriyye a naba duhe ge válale keni.

33 Pukura-aha bademme ta kezlan ugje ge Yaisu am paare njanna. A ba itare tá elvan ge njane: «Ekka wá, ka *Egdza á Dadaamiya ba jirire.»

Yaisu a mbaa lapika-aha am Gainaizarait

(Mark. 6:53-56)

34 Ba ebzarubze haye, daaci daraada am haha á Gainaizarait.

35 Emnde a ekse na ta de tsekwa am hude-aara na diyared-diyé Yaisu, daaci duwa-aatare ge itare ta hyenme labare-aara am haha-aatare bademme, ta naba sanaa emnde na ta lapika-aha na bademme ge Yaisu.

36 Ta ndavanuhe geni a vaterveva baráma ge emnde na lapika vuwa-aatare na, táfafetefafa ba erva-aha-aatare á ba áte we á nanjyuwe-aara keni. Daaci emnde na ta fafete erva-aha-aatare áte nanjyuwe á Yaisu bademme mbarembe.

15

Elva a nadé á eggye-aha werre

(Mark. 7:1-13)

1 Am iga á una njanna maa, ta semhe ge *Farisa-aha antara malum-aha á *tawraitá á sa am hude á Urusaliima, ta se ndavanu elva ge Yaisu, a ba itare:

2 «Labara pukura-aha á njá tá manjka názu ta kwaramisaa eggye-aha á miya? Adaba njá anjkwa zharaterzhara tá bareka erva ge za náza za áte nadé á emnde a nadina.»

3 A njwaterante ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Ekkure maa, labara kure keni kwá anjkwa cufa názu a ndaasa Dadaamiya, an tsaha na kwa jansaara ba kure?»

4 Adaba a ba Dadaamiya, dematervedeme tara eddeña an emmenja. Ma a ndahesaa ware elva mánzawé áte eddeñara, bi áte emmenjara keni, sey tá ejja ba shifa-aara.

5 Amá kwa bantsa kure wá: Máki ndakansendahe ge eddeña, bi ge emmenja, geni nalmane na ma andze yá

melakumele an njane na wá, aŋkwa fanefa tsekemme, watse yá danán ge Dadaamiya.

⁶ Máki ndakansendahe estuwa wá, ka baaka an wedera melanu ge eddeja, ma emmenja keni mazle-aara. An jeba á tsaha á kure njanna, kezlakuranveka názena a ndaasaa Dadaamiya emtu? Kezlakuranvekezle ba parakke!

⁷ Egdzara á fida-aha, tá demka am hude á kure dekiseki. Sesse jirire á názena ndza a ndahanaa Aisaya am nabiyire-aara na. Ndza a ndahanaa á ba áte kure. Adaba a ba njane:
⁸ "A bantsa Dadaamiya wá: Emnde na wá, tá aŋkwa á galiyá á ba áte we, am ervaunjde-aatare ta yiyyie an ya.

⁹ Tá aŋkwa jáháva ceme am sera-aaruwa, amá una njanna ba dey. Adaba itare tá ndáhá ba nadé-aha á emndimagwaha, ta ganve ba seke elva-aaruwa." »

Kazlaŋa na á badza ura an Dadaamiya

(Mark. 7:14-23)

¹⁰ Daaci a ba Yaisu á elvan ge emnde bademme: «Sawmbare, cenuvaacena elva na ba shagera:

¹¹ Názu á badza ura wá, á badzaná názu á fana edda-aara á dem mbuweka, á badzaná ba názu á segashe am mbuwe á edda-aara.»

¹² Ta duhe ge pukura-aha-aara á dezenjara, a ba itare tá elvan ge njane: «Diyakdiya emtu ganakini aŋkwa á waterwa elva á ḥna na am ervaunjde ge *Farisa-aha?»

¹³ A ba Yaisu: «Bademme á wulfe na a janaa Edderwa na am samaya na ka tsawe, watse tá ebbeta á degashe.»

¹⁴ Yawaterya seke itare, ábi ta wulfe-aha tá táfá wulfe-aha seke itare. Máki wulfe á táfá ukfenjara wulfe, ba bukerdfire-aatare tá de puwa á dem evege.»

¹⁵ A ba Piyer á elvan ge njane: «Palanjeraapala maana á naraje na ḥna cenvaacena.»

¹⁶ «Ba kure keni kwaasau kwá cenanka?

¹⁷ Bademme á názena á dem mbuwe á urimagwe, a tsekwa á ba á dem hude, amá á degashe zlabe adaliye am njane; una njanna ni diyakurka?»

¹⁸ Amá názu á segashe am mbuwe á ura wá, kwaye a fantau á sawa am ervaunjde, á badzaná ba una njanna edda-aara.

¹⁹ Adaba kwakya dzama ire mandzawe na á segashe am ervaunjde á ura. Á berhaná ba una njanna á de ja shifa, antara mága gwardzire, antara dakarire, an neylire, fidire, ira sanse elva yaiyaihe.

²⁰ A badzaná ba jeba á duksa-aha njanna ura. Adaba zu duksa an erva na baraaka áte nadé á emnde a nadina wá, una njanna á badzeka ura.»

*Mukse á emnde a jeba umele fetarfe áte Yaisu
(Mark. 7:24-30)*

²¹ Am iga á una ɳanna maa, a tsetehe ge Yaisu am tate ɳanna, kwaye a zlala á dem haha á Tirus antara Sidaun.

²² Aŋkwa mukse Kanani umele á njá am haha ɳanna, a sawhe á seza Yaisu, a ba ɳane á elvan ge ɳane á ba an ka kwara: «Edda-aaruwa! Ura jeba á *Dawuda! Tasle á ɳa zivarze! Adaba aŋkwa egdza-aaruwa mukse an shaitaine, aŋkwa á maga ba palasa.»

²³ Amá mbedanareka Yaisu ba elva palle keni. Mukse na keni yanka dhabaterfaba. Ta naba duhe ge pukura-aha-aara á dezenjara, a ba itare tá elvan ge ɳane: «Ndandaha seke elva palle ge mukse na a ezzlala mazle-aara, acsaba aŋkwa á hulamitehula ba dey.»

²⁴ A ɳwaterante ge Yaisu, a ba ɳane á elvan ge itare: «Iya wá, belarika ge emnde umele, ta feli ba ge emnde a *Iserayiila, adaba itare ta ba seke kyawe-aha na, ta keda an kedsa na.»

²⁵ Amá cenaaka mukse na, a naba se ɳanta sera ge Yaisu: «Tasle á ɳa meliyumele edderwa», a ba ɳane á elvan ge Yaisu.

²⁶ A ɳwanante ge Yaisu, a ba elva-aara á elvan ge mukse na: «Haleta dafa á egdzara, puwateranve ge kere-aha wá, zlayeka dékideki.»

²⁷ «Ba estuwa», a ba mukse na, «amá ma kere-aha keni tá wazaná ba itare kwaca á dafa na á valya á sawa am erva á dada-aha-aatare na.»

²⁸ A ba Yaisu: «Ekka mukse na, kwakya fetarfire á ɳa. Názena ká kataná ká ɳanna wá, a gevge á ba áte una ɳanna.» A naba mbehe ge egdza á mukse ɳanna á ba am sarte ɳanna.

Yaisu a mbateraahe emnde na ta lapika-aha

²⁹ Am iga á una ɳanna maa, a tsetehe ge Yaisu am tate ɳanna, a daba we á haye á Galili, a de d'aleta áte egdza wa umele, a de njehe áte egdza wa ɳanna.

³⁰ Nalga á emnde kwakya ta d'abem Yaisu á dete wa ɳanna, ta danaa antara emnde a dere, antara wulfe-aha antara ɳguryekwe-aha, an uce-aha, antara lapika-aha umele gergere kwakya, ta de puwteraa am sera á Yaisu, a mbateraahe bademme.

³¹ Emnde na ndza ta uce-aha tá aŋkwa ndaha elva ba laŋje; emnde na ndza ta ɳguryekwe-aha mbarembe; emnde na ndza ta dere-aha tá aŋkwa zlala ba laŋje; emnde na ndza ta wulfe-aha keni tá aŋkwa nanna ice-aha-aatare bademme. Bademme á emnde na ta naa una ɳanna, tá

maga ba najipu-aara. Daaci bademme ta fantau ge gálá Dadaamiya á emnde a *Iserayiila.

*Yaisu a zateru duksa ge zála debu ufade
(Mark. 8:1-10)*

³² Am iga á una ɻanna maa, Yaisu a detaa pukura-aha-aara, a ba ɻane á elvan ge itare: «Emnde na tá wiwa am ice ge iya, adaba hare keye vatena tá á ba ázerwa, názu tá ezza keni baaka. Wayanka yá puwaternapuwa ba estuwa tá an waya am hude, a de mbadateraaka waya áte barama a da.»

³³ A ba pukura-aha tá elvan ge ɻane: «Mí de shaná áme kena náza zá am kaamba na ni haa á hyater ge emnde kwakya estuwa?»

³⁴ «Añkwa wanyara depaiŋ ázekure?» a ba Yaisu á elvan ge itare. A ba itare: «Añkwa depaiŋ vuye, antara egdza kelfe-aha cekwaangudi.»

³⁵ Daaci «njawinja am haha,» á ba Yaisu á elvan ge emnde bademme.

³⁶ Nane a halante depaiŋ-aha vuye antara egdza kelfe na, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a kwacaahé, daaci a naba tegateraa ge pukura-aha-aara, itare ta tegateraa ge emnde.

³⁷ Ma ware-aatare keni a zuhe á ba áte hude-aara, ta yanaa ba itare náza zá. Pukura-aha ta jemaa jugena-aara ilila vuye.

³⁸ Kezlakula á emnde na ta za náza za ɻanna, tá maga zála debu ufade, baaka ɻwasha antara egdzara am hude-aara.

³⁹ Daaci Yaisu a puwaa emnde. Am iga-aara maa, a dema am paare, a zlala á dem haha á Magadan.

16

**Farisa-aha antara *Saduki-aha tá ndava nalaama áza Yaisu*

(Mark. 8:11-13; Luka 12:54-56)

¹ Ta sawhe ge *Farisa-aha, antara *Saduki-aha áseza Yaisu, ta se tsagwadana áte elva, a ba itare tá elvan ge ɻane: «Máki a belakaa ba Dadaamiya wá, maranjeranmara najipu palle geni ɻá diyeddiye átekwa.»

² A ɻwaterante ge Yaisu, a ba ɻane á elvan ge itare: «Ábi kure máki hyaahya yawe kwakya dem eblya vaciya, kwá ba: Makuralla wá, watse ba laŋje sledfe.»

³ An eŋlya-waabere keni, má kwa nanna daŋjwe ekte á samaya, á ɻgya vaciya á ba am hude-aara, kwá ba: Watse á maga yawe vatena. Iyau, nalaama-aha na aŋkwa

á magava áte samaya wá, bademme diyakurdiya; duksaha na aŋkwa á marakurná Dadaamiya am zamane na wá, diyakurka!

⁴ Kure emnde na kwá am zamane na, kwa mándzawe-aha jipu, vakuranteka ervaunjde á kure dekideki ge Dadaamiya. Kure kwá ndava najipu! Ba palle keni kwá nanka mazle-aara, hyaahya ba una kwá aŋkwa ndaaná áte Yaunas werre na.» Ba a ndaaterse una, a naba yaterhe, a zlala-aara.

*Shahi á makala á *Farisa-aha antara *Saduki-aha
(Mark. 8:14-21)*

⁵ Am sarte na tá aŋkwa zlala, tá átira degashe am haye á dete iga á guwa, pukura-aha ta naba viyaa depainj, slaslarka ekseksa-aara.

⁶ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Faufa hyema ba shagera, tsufautsufa ire á kure átuge shahi á makala á *Farisa-aha antara *Saduki-aha.»

⁷ Am cенаранка pukura-aha názu a ndahanaa njane, a ba itare am dagave-aatare: «Yaisu a ndaha una njanna adfaba mi viyaa depainj na.»

⁸ Carare cenancena Yaisu elva na tá aŋkwa ndahaná itare am dagave-aatare, a ba njane á elvan ge itare: «Labara kwá tsala elva a baakire á depainj am dagave á kure? Kure degiya baaka fetarfire á kure dekideki!

⁹ Sem ba kina keni alez zlabe ba kwá cenanka? Kwá yeheteka á ba áte depainj ilyebe na ya kwacateraa ya ge emnde debu ilyebe na emtu? Kwá yeheteka á ba áte kezlakula wárá-aha na kwa nahetaa an jugena-aara na emtu?

¹⁰ Zlabe adaliye kwá yeheteka áte depainj vuye na ya kazlateranva ya ge emnde debu ufade antara kezlakula á ilila-aha na kwa nahete an jugena-aara na emtu?

¹¹ Labara kwá lanaaka ganakini ya ndaakur elva á depainj ka? Iya wá, ya bakuraa, tsufautsufa ire á kure ba shagera atuge shahi á makala na á segashe am *Farisa-aha antara *Saduki-aha.»

¹² Daaci sharantaushe pukura-aha mazle-aara geni Yaisu ndahaaka elva a shahi á makala na tá puwaná am depainj; njane a ndaha ba elva a názu tá kwaratersa *Farisa-aha antara *Saduki-aha ge emnde.

*A ndaasa Piyer ganakini ba Yaisu una *Almasiihu na
(Mark. 8:27-30; Luka 9:18-21)*

¹³ Am iga á una njanna maa, Yaisu a zlalehe antara pukura-aha-aara á dem Kaysariya á Filip. A de ndavateru ge pukura-aha-aara áhuwa, a ba njane á elvan ge itare: «Iya *Ura á emnde bademme mu, emnde ta baa ya ware?»

¹⁴ Ta እwanante, a ba itare: «Ta bantsa emnde umele ka Yuhanna slemaga baptismia; a baa emnde umele, ka *Ailiya; a baa emnde umele zlabe adaliye ka Yairaimiya, bi ka ba nabi umele.»

¹⁵ «Ay, kure ma, kwá ba ya ware?»

¹⁶ A እwanante ge Simaun Piyer: «Ba ka una ka *Almasiihu, ka *Egdza á Dadaamiya na á fa shifa am ura na.»

¹⁷ Daaci a ba Yaisu á elvan ge እjane: «Simaun egdza á Yaunas, ekka wá, shakansha barka kwakya, adaba jirire na ka cenaana áza urimagwe ka, a vaktaa ba Edderwa na am samaya na an ire-aara.

¹⁸ Yá ndak ba jirire Piyer: Ábi zhera á እjanna wá, amaana palaha. Yá faná áte palaha እjanna emnde na tá fetaare áte ya na bademme. Ma emtsa keni á de dateruka dekideki.

¹⁹ Yá fakem egdza a tsekweram á wera *kwara á Dadaamiya am erva ge ekka. Ma ka piyetaa uwe ge emnde am duniya na keni, am samaya keni tá á ba áte una እjanna. Ma ka yateraa baráma á uwe ge emnde keni, am samaya keni tá á ba áte una እjanna.»

²⁰ Am iga á una እjanna maa, a tedaterte hyema ge pukura-aha-aara, geni a ndaranka ge ura umele dekideki, ganakini *Almasiihu እjanna ba እjane.

Yaisu a sanse elva a emtsa-aara, antara tsetse-aara am faya

(Mark. 8:31-9:1; Luka 9:22-27)

²¹ Yaisu a fantau am sarte እjanna ge ndaaterse elva á ire-aara ge pukura-aha-aara, a ba እjane á elvan ge itare: «Sey ba yá duwa á dem Urusaliima. Tá de magiya palasa kwakya male-aha á larde, antara male-aha á *liman-aha, ira malum-aha á *tawraita. Tá de zlanaazle shifa-aaruwa bademme, amá am hare ge keyire wá, watse yá sesse zlabe adaliye an shifa.»

²² A naba dahese ge Piyer ba itare ta buwa antara Yaisu, a ba እjane á elvan ge እjane: «A piyetepiya Dadaamiya jeba una, a gevka deme jeba una áte ka Yaakadada-aaruwa!»

²³ Amá Yaisu a eptsanaa ge Piyer, a ba እjane á elvan ge እjane: «Giyapteka dekideki, ekka, ka Shaitaine, ká kátá mbediya á dem haypa. Adaba názena ká dzamaná ka na jarammeka antara náza á Dadaamiya, náza á እjana na ba názu tá dzamaná emndimagwaha.»

²⁴ Daaci a ba እjane á elvan ge pukura-aha-aara bademme: «Máki edda-aara wayaawaya daba ya wá, a dzameka shifa-aara dekideki, a eksanteksa dzançala-aara, á dabidaba an እjane.»

²⁵ Adaba máki edda-aara á tataya lya shifa-aara wá, á de kedsanaakedsa. Amá edda una a kedsaa shifa-aara adaba ya, á de shansha zlabe adaliye.

²⁶ Ma edda-aara a zu emtakire á duniya na bademme keni, máki kedsanaakedsa shifa-aara wá, ázara nampire-aara ge njane? A de maganánka duksa dekideki. Adaba baaka duksa na urimagwe á de vara shifa-aara an njane.

²⁷ Ya *Ura á emnde bademme wá, watse yá sawa antara malika-aha-aaruwa, an sleksire á Edderwa. Watse yá se pelaterse ge emnde bademme, ma ware keni yá se pelansa á ba áte názena ndza a maganaa njane.»

²⁸ A ba njane zlabe adaliye: «Yá ndaakur ba jirire: a ba am dagave á kure na keni, tá anjkwa emnde na ni tá de emtseka ba estuwa, sey má naranna sawa-aaruwa ya *Ura á emnde bademme, má watse yá sawa am sleksire yaikke.»

17

Eptsapteptsa Yaisu a gev umele

(Mark. 9:2-13; Luka 9:28-36)

¹ A magaa hare unjkwahe am iga á una njanna maa, Yaisu a detaa tara Piyer, antara Yakuba, ira Yuhanna egdza emmenjara ge Yakuba njanna, a dateraa áte ire á wa umele sladse ba itare-itare áhuwa.

² Daraada ahuwa maa, a naba eptsavte ge Yaisu am ice-aatare wá, gevge umele ba seke njane ka mazle-aara. Feka-aara anjkwa á mba wulwulire ba seke vaciya, nanjyuwe-aara gevge dzayye ba telle, anjkwa mbe ba seke parakkire.

³ Daaci pukura-aha na tá zhára ba emndu werre, tara Muusa antara *Ailiya, tá anjkwa ndaha elva antara Yaisu.

⁴ A ba Piyer á elvan ge Yaisu: «Yaakadada-aaruwa, una shagera jipu njere keni njá anjkwa áhuna na. Má wayak-waya wá, yá maganaamaga dzadzawe-aha keye, palle náza á njá, palle náza á Muusa, palle keni náza á Ailiya.»

⁵ Zlabe ba elva njanna keni ndaaseka Piyer wá, a naba tsekwaterarhe ge kumba. Anjkwa kwara á ndaha elva am kumba njanna. A ba edda-aara: «Una na wa, Egdza-aaruwa! Bademme á higa-aaruwa á ba áte njane. Cenaucena názena á bakurná njane.»

⁶ Cenarancena pukura-aha na kwara njanna maa, jaterja lyawa bademme, reppe ta kazlaa ugje am haha bademme.

⁷ A gapte ge Yaisu á dezetare, a de gejatertehe: «Naba tsawetse. A wakurka lyawa,» a ba njane á elvan ge itare.

⁸ Ta kante ire wá, ta naa ba Yaisu palle baaka ura umele ázenjara.

⁹ Am sarte na tá átira tsekwa á sa áte ire á wa ñanna maa, a ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma ge ware keni ndaawanka názena kwa nanaa kure na dekideki, dem sarte na má tsanetsa ya, ya *Ura á emnde bademme am faya.»

¹⁰ Zlauzle elva-aara, ta naba ndavanuhe ge pukura-aha na, a ba itare tá elvan ge ñane: «Máki estuwa, labara tá bantsa malum-aha á *tawraita geni watse á semse emtsaade Ailiya ádaliye na?»

¹¹ A ñwaterante ge Yaisu: «Una ba jire-aatare, ba seke una ta ndahanaa itare ñanna, á eptsaa Ailiya emtsaade, á se tsatsanaatsatsa ñane duksa bademme.

¹² Amá wá, yá ndaakur ba jirire: Ailiya wá, ndza eptsaptsa á sawa, diyarseka ba emnde, ta naba maga hakuma-aatare áte ñane. Ya *Ura á emnde bademme keni tá de magiyán ba estuwa.»

¹³ Daaci diyareddiye pukura-aha mazle-aara ganakini á ndaater elva a Yuhanna slemaga baptisma.

Yaisu ñgyanseñgye jini am egdzere

(Mark. 9:14-29; Luka 9:37-43)

¹⁴ Tsekwaretsekwa á sa áte ire á wá, ta se bera jahava á emnde. A duhe ge zhele umele, a de kezla ugje am sera á Yaisu,

¹⁵ a ba ñane á elvan ge ñane: «Yaakadada-aaruwa, tasle á ña zanvareze seke ge egdza-aaruwa, aŋkwa á maganá palasa tauraurau, ser kwakya á valyaná á dem kárá, antara á dem yawe.

¹⁶ Ya saterán ge pukura-aha á ña, amá dzegwaránka mbanaamba.»

¹⁷ Ba wera we-aara ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Amá kure emnde a zamane na wá, baaka fetarfire á kure dekideki, kwa mandzawe-aha jipu! Watse yá njá antara kure dem laukte-ara? Yá fakurá ervaunjde dem sarte-ara estuwa? Sawiyansa kwa kure egdze ñanna ge iya!»

¹⁸ Daaci Yaisu a valaarhe á ba an ndzedfa ge jini na am vuwa á egdze ñanna, a ñgyansehe, kerten a naba mbehe ge egdzere á ba am sarte ñanna.

¹⁹ Am iga á una ñanna maa, ta duhe ge pukura-aha-aara á ba an niya ge ndavanu una ñanna, a ba itare tá elvan ge ñane: «Labara dzegwanjeranka ñere ñgyesaa jini ñanna?»

²⁰ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «A maganaa cekwire á fetarfire á kure. Yá ndaakur ba jirire: Máki aŋkwa fetarfire á kure cekwaanjudi, ma ba seke wulfe á pilli keni, kwá bananba ge wa na: Tsetse áhuna, ezzlala ádehuwa, ba jirire á tsettse, ázlala, baaka názu á jakurviyaa je dekideki. (

²¹ Amá keni, jeba á jini na, sey tá ŋgyanse an maduwa, antara tsufa nderा.»))

Yaisu á sanse ge buwire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya

(Mark. 9:30-32; Luka 9:43-45)

²² Vacite umele jaremmеje pukura-aha am Galili, a ba Yaisu á elvan ge itare: «Iya *Ura á emnde bademmе wá, watse ta fime am erva ge emnde.

²³ Emnde ŋanna tá de jija. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am faya.» Ba cенarancena una ŋanna pukura-aha maa, daremdа am dzama ire yaikke.

Elva a puwa hadama á mashidi

²⁴ Am sarte na daremdа tara Yaisu antara pukura-aha-aara á dem Kafarnahum, ta duhe ge emnde a jaha hadama á mashidi á deza Piyer, ta de ndavanuhe, a ba itare: «Malum á kure na ŋane á puweka hadama á mashidi emtu?»

²⁵ A ŋwaterante ge Piyer: «Á eppuwa», a ba ŋane á elvan ge itare.

Daaci am sarte na Piyer aŋkwa á dem bere, Yaisu a ndavanu elva, a ba ŋane á elvan ge ŋane: «Ndindaha mu, emnde-ara una tá puwaná hadama antara náza ŋezla ge slekse á larde? Egdzara á larde emtu, wayve-aha he?»

²⁶ A ŋutehe ge Piyer: «Tá puwaná ba wayve-aha», a ba ŋane. A ba Yaisu: «Daaci estuwa tá puweka egdzara á larde.

²⁷ Aley keni wá, mi zladaterveka ervaunđe ge emnde ŋanna. Daaci edduwa áte we á haye, de puwumpuwa narre á ŋa á dem haye, kelfe na ká de eksaná ka zunđwe na wá, naba werura we-aara, watse ká shansha shunđu am mbuwe á kelfe ŋanna, á hyephе ge puwa hadama á miya antara ka, naba vaterteva.»

18

Ware male am kwara á Dadaamiya?

(Mark. 9:33-37; Luka 9:46-48)

¹ A ba am sarte ŋanna, ta duhe ge pukura-aha á deza Yaisu, ta de ndavanuhe, a ba itare: «Am *kwara á Dadaamiya mu, ware una male arge emnde umele?»

² Ge vaterte jawapa, Yaisu a dante egdzere, a tsanaahe á kafake-aatare,

³ daaci a ba ŋane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Máki eptsakurapteka, gakurevka ba seke egdzara mesheshe, kwá demka am kwara á Dadaamiya dekifeki.

⁴ Ura male am kwara á Dadaamiya wá, ba edda una má ganaaga ire-aara, a ganve ire-aara ba seke egdze na náwa ḥjane na.

⁵ Ma ware una a lyevaa egdzere seke una adaba elva-aaruwa, edda-aara a lyevaa ba iya an ire-aaruwa.»

*Kazlaja na á mbeda ura á dem haypa
(Mark. 9:42-48; Luka 17:1-2)*

⁶ Am iga á una ḥjanna maa, a ba ḥjane: «Má edda-aara mbedanaambeda palle á egdzara ḥjanna ta fetaare áte iya na á dem haypa, ámbane tá ḥngudanemḥnguda nákwá á ha hiya am mbiye, tá eblyanma am haye á emtsa, ḥngulme ba una ḥjanna ge edda-aara.

⁷ Kay! Palase á duniya na, adaba kwakya názena á puwa emnde á dem haypa, baaka janaaje-aara dekideki. Amá laruwa ge edda una emnde tá puwa á dem haypa adaba ḥjane na.

⁸ «Máki erva á ḥja, bi sera á ḥja áŋkwa á dáká á dem haypa wá, naba icica áte ka, eblyanveblye yiyyiye an ka. Ámbane ká dem tate á shifa na á zleka na an erva palle bi an sera palle, arge una ká njá an ubiya-aha á ḥja bademme, amá ká dem kárá náza ba ge dekideki na.

⁹ Máki ice á ḥja á dáká á dem haypa wá, sansese ice ḥjanna, eblyanveblye yiyyiye an ka. Ámbane ká dem tate á shifa na á zleka dekideki na an feke palle, arge una ká njá an ice-aha á ḥja bukerde, amá ká dem kárá na baaka emtsa-aara dem ba ge dekideki na.»

*Naraje an kyawe na ndza kedaakeda, sharánsha
(Luka 15:3-7)*

¹⁰ «Tsufautsufa ire á kure ba shagera, epsawanaaka ba ura palle keni am egdzara ḥjanna. Yá ndaakur ba jirire: Malika-aha-aatare tá ba tsatse á katafke á Edderwa am samaya. ((

¹¹ Adaba iya *Ura á emnde bademme wá, ya se ḥnezla una kedaakeda na.))

¹² Máki ura an kyawe-aha-aara deremke, amá kedaakeda kyawe palle am kaamba, á yanka kyawe-aha kul maselmane ju maselmane na áte wa, ḥjane á tsekwa á de tataya una kedaakeda na emtu? Emtu ázara a ba kure?

¹³ Yá ndaakur ba jirire, má de shánsha wá, á higetehiga ervaunje-aara jipu á ba arge kyawe-aha kul maselmane ju maselmane na tá aŋkwa na keni.

¹⁴ Eddekure na am samaya na keni ba estuwa. ḥjane wayaaka dekideki ganakini á keda ba palle-aatare keni am egdzara-aara ḥjanna.»

Elva áte egdza emmeja má a gu haypa an ka

¹⁵ «Máki egdza emmeja gawge haypa an ka wá, de ndan-daha ba kure kwa buwa antara njane. Má cenakvaarcene, tsakanmartse ge egdza emmeja.

¹⁶ Amá máki yanaaya elva á ña wá, ká se tatayevá ura palle, bi emnde buwa, lauktu kwá duwa zlabe ádaliye antara itare, geni a gevge á ba áte una a ndahanaa wakita á Dadaamiya, a ba njane: Ma ugje-ara keni a tsaatse á ba áte seyde á emnde buwa bi keye na.

¹⁷ Amá máki cenaaka náza-aatare zlabe ádaliye wá, naba bateranba ge emnde a fetarfe am jahava. Má cenaaka náza á aiklaisiya wá, a gevge ba seke ura á jeba umele, ba seke edda ñezla mazle-aara á katafke á ña.»

Má kwa yanaa kure ura, am samaya keni tá de yanya

¹⁸ Am iga á una njanna maa, a ba njane: «Yá bakurá ba jirire: Ma kwa piyetaa uwe am duniya na keni, am samaya keni tá á ba áte una njanna. Ma kwa yateraa baráma á uwe keni, am samaya keni tá á ba áte una njanna.

¹⁹ «Yá ndaakurndaha zlabe ádaliye: Má emnde buwa am dagave á kure ta ñgudaa ye-aatare palle ge ndava duksa am maduwa, á vaterteva Edderwa na am samaya na duksa njanna.

²⁰ Adaba am tatu ta jamme emnde buwa bi keye am zhera-aaruwa, iya yá anjkwa am dagave-aatare.»

*Naraje an sleslera na kwalekwale yanaare haypa ge ura
(Luka 17:4)*

²¹ Daaci a tsetehe ge Piyer damme á deza Yaisu ge ndavanundave, a ba njane á elvan ge njane: «Yaakadada, yá yanaare haypa ser wanyara ge egdza emmerwa, máki njane á far ba mága haypa an ya? Dem ser vuye emtu?»

²² «A'aa ser vuyeka, ser kul vuye kul vuye ser vuye», a ba Yaisu.

²³ Am iga á una njanna a ba njane: «Náwa gáráva á názu á magavá am *kwara á Dadaamiya: Anjkwa slekse umele, a dftaa emnde a slera-aara geni tá vante lisaafi á nalmane-aara bademme.

²⁴ Demde am lisaafi wá, jesarje edda á gema-aara á daban ge nalmane kwakya jipu, ta eksanvaahé.

²⁵ Edda-aara njanna ba názara-aara keni baaka ge pelese gema na. Daaci a ba zanwe-aara: Eksauvaksa irice-aara velawuvele. Velawuvele mukse-aara, antara egdzara-aara, ira názu am hude á há-aara bademme, ge pela gema-aaruwa an njane.

²⁶ Daaci a duhe ge zhel ɳanna á deza edda á gema, a de kezlaa ugje á katafke-aara, a ba ɳane: Tasle á ɳa fifa ervaunjde ambarka á ɳa, yá eppela bademme.

²⁷ Ura male na a naba zanvaarehe, a yanaa gema ɳanna bademme, a belanaahe.

²⁸ «Amá ɳane ba segashe-aara, a se ja ba ire antara ukfenjara, ndza tá am slera palle, ɳane keni a daban ge egdza gema wá, a naba ɳanaahe am kwara: Sey ká pelisepele duksa-aaruwa, a ba ɳane á elvan ge ukfenjara na.

²⁹ Ukfenjara a kezlanaa ugje, a ba ɳane: Tasle á ɳa fifa ervaunjde yá pelaksepele bademme!

³⁰ Amá faaka ervaunjde dækideki, a de ɳgudehe am danjay, sey máki pelesepele duksa-aara bademme.

³¹ «Ba ta naa una ɳanna emnde umele na ndza tá am slera kerde na wá, tá geja ba ire. Tá de balanse labara ɳanna bademme ge zanwe-aatare.

³² Daaci zanwe a naba belaa emnde-aara, ta de dfanante, a ba ɳane á elvan ge ɳane: Ekka wá, ka slemándzawe ba jire. Ekka ni ya naba yakaare gema-aaruwa bademme adaba slapala á ɳa;

³³ Abi zlaya ka keni ma ká zanvaareze estuwa ge ukfeña?

³⁴ Jaaja ervaunjde zanwe-aara. A ba ɳane: A daránda á dem danjay, ɳane keni sey má pelesepele gema-aaruwa bademme.»

³⁵ Am iga á una ɳanna maa, a far una Yaisu: «Edderwa na am samaya na keni, á de magakurán ba estuwa ge kure keni, má kwá yateraareka an ervaunjde á kure palle ge emnde a magakuraa haypa.»

19

*Elva á Yaisu áte elva a ica nika
(Mark. 10:1-12)*

¹ Yaisu zlanaazle elva-aara, a naba tsetehe am Galili, a zlala á dem haha á Yahudiya áte iga a guwa á Urdun.

² Emnde kwakya ta dhabemhe áduwa, emnde umele tá an emnde-aha-aatare ta lapika-aha. Yaisu a de mbateraahe.

³ Daaci ta duhe ge *Farisa-aha umele ádeza Yaisu, ta de tsagwadanaa áte elva. Ta de ndavanuhe, a ba itare tá elvan ge ɳane: «Vantevahe *tawraitá baráma ge zhele geni á belánaabelá mukse-aara adaba dalila á ma uwe keni?»

⁴ A ɳwaterantehe, a ba ɳane: «Ndaakurseka názu am wakita á Dadaamiya emtu? Am fakta wá, Dadaamiya a nderaterhe tara zhele an mukse.»

⁵ Daaci a ba ɳane: «Adaba una ɳanna, zhele á yá tara eddeñara antara emmenjara, tá mázláva an mukse-aara; itare ta buwa ɳanna, tá gevge ba vuwa palle.

⁶ Estuwa, ta buweka mázle-aara, tá geva ba vuwa palle. Daaci názena ni a janmaa Dadaamiya wá, a icanveka urimagwe.»

⁷ *Farisa-aha ɳara ta ndavanuhe: «Labara a bantsa Muusa zhele á vante nalmesheri á ica nika ge mukse, máki ba estuwa?»

⁸ A ɳwaterante ge Yaisu, a ba ɳane á elvan ge itare: «Muusa a vakurte baráma a pakyava antara ɳwasha-aha á kure na wá, adaba degdegire á ire á kure. Am fakta wá, ndza estuweka dékideki.

⁹ Yá ndaakur ba jirire: Ma ware una a belaa mukse-aara, wallá a ekseva am gwardzire, a de gaa umele, a magaa ba gwardzire.»

¹⁰ A ba pukura-aha-aara tá elvan ge ɳane: «Máki elva á tara zhele an mukse gevge estuwa wá, ambane emnde tá yanya elva á nika ba dékideki.»

¹¹ A ɳwaterante ge Yaisu, a ba ɳane á elvan ge itare: «Emnde bademme ka una tá dzegwándzegwa eksar elva ɳanna, sey ba emnde na Dadaamiya a vaterte hákuma á nja estuwa.

¹² Aŋkwa dalila-aha gergere na ni á piyante gá mukse bi de gá zhele ge ura: Ura umele wá, ta yanaa á ba an ɳane, vuwa-aara ba estuwa, elva á nika á taa gevka ge ɳane. Náza á emnde umele, ta halatertaave ba emndimagwaha. Emnde umele zlabe ádaliye, ta yaa nika adaba *kwara á Dadaamiya. Kwaye ɳane tsáha ɳanna, edda una á dzegwándzegwa na, a eksanteksa.»

*Yaisu á gaterar barka ge egdzara
(Mark. 10:13-16; Luka 18:15-17)*

¹³ Emnde kwakya ta sanaa egdzara ge Yaisu, ganakini á puwaterar erva a barka-aara, antara á magaterar maduwa, amá pukura-aha ta naba valateraarhe ge emnde a saa egdzara ɳanna.

¹⁴ Daaci, a ba Yaisu á elvan ge itare: «Piyawaterteka, yawaterya a sarsawa egdzara ásezerwa, adaba *kwara á Dadaamiya náza á emnde na má garevge ba seke itare.»

¹⁵ Daaci a puwateraarhe erva a barka-aara áte ire-aha-aatare, a tsetehe am tate ɳanna, a zlalehe.

*Sleberba a se ndava sera á shifa áza Yaisu
(Mark. 10:17-31; Luka 18:18-30)*

16 A sawhe ge dawale umele áseza Yaisu, a ba ñane: «Malum, shagera slera-ara yá maganaamaga, lauktu yá sha shifa na á zleka na?»

17 A ba Yaisu, á elvan ge ñane: «Labara ka ndaviyu elva áte duksa na shagera? Baaka ura shagera dekifeki sey ba ura palle. Máki wayak-wáyá ká daada á dem tate á shifa na á zleka na wá, ñanaaşa shairiya-aha á Dadaamiya.»

18 A ba ñane á elvan ge Yaisu: «Ura-ara-aha-aara ge shairiya-aha?» A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Una a ba: Jeka shifa, maŋka gwardzire, ileka, maŋka seydire á fida áte ura,

19 d̄ematervedeme tara eddeña an emmeña, ira ewwáyá slieriya á ña ba seke ire á ña. Kwaye ñane shairiya-aha ñanna.»

20 A ba dawale ñanna á elvan ge Yaisu: «Una ñannaşa bademme. A juwa uwe umele?»

21 A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Máki ká kátá gev edda una hyephye am duksa bademme wá, de valuvále názu am rezege á ña bademme, tegatertega shunju-aara ge taláge-aha. Ekka watse ká shánsha ládá-aara am samaya, daaci sawa d̄abidába.»

22 Ba a cennaa una ñanna dawale ñanna maa, a da á ba an dzámá ire, adaba nalmane-aara kwakya jipu.

23 Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Yá bakurá ba jirire: Zlazlada jipu ganakini ura berba á demda á dem *kwara á Dadaamiya.

24 Yá ndaakurndáhá zlabe ádaliye: Náwa zlazlada ganakini á dedde nazlegwame am biye á lipere, amá zlazlada ba náza á sleberba zlabe adaliye ge dem kwara á Dadaamiya.»

25 Ba ta cennaa una ñanna pukura-aha wá, tá geja ba ire. A ba itare: «Máki ba estuwa wá, baaka ura á ñezlesenzle dekifeki.»

26 A zharateraahe ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare. «Áza emnde wá, una á taa gevka, amá Dadaamiya wá, baaka názu á janviya ge ñane.»

27 Piyer a eksetaa elva, a ba ñane á elvan ge ñane: «Kwaye ñere, yanjeránya duksa bademme, náwa ñá d̄aba ba ka na mu, watse á geva estara náza á ñere?»

28 A ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Am sarte na má watse se njaniinja ya, iya *Ura á emnde bademme am kurshi á sleksire-aaruwa am duniya na watse á de sawa ájwaslire na, am sarte ñanna wá, kure emnde kelaawa ju buwa na kwá aŋkwa d̄abidába na keni, watse kwá sha kurshi á yaikkire kelaawa ju buwa áte kure, kwá

de njá am kurshi-aha ḥanna ge kya shairiya á Iserayiila-aha jeba kelaawa ju buwa.

²⁹ Ma ware una a yaa eddejara, bi emmejara, bi egdzar mama-aha-ḥara zála an ḥwásha, bi egdzara-aara, bi fe-aara, bi a yaa hude á há-aatare bademme adaba iya, á de shánsha una-aha ḥanna hude deremke ira shifa na á zleka na.

³⁰ Amá emnde kwakya ta emnde a zuṇjwa ba itare kina, tá de gev emnde a kataliya. Emnde kwakya tá am kataliya kina, watse tá gev emnde a katafka ba itare.»

20

Naraje an emnde a mága bariyama am fe

¹ «Am *kwara á Dadaamiya wá, náwa tá gáráva an labáre na náwa ḥane na: Añkwa edda á há a degashe an enlya werre ge de hálá emnde bariyama á dem fe á náfá-aara.

² Daaci mbera-aatare maa, ta zluwa á ba áte gane na ndza tá vaterteva ba kelaazare na; gane ḥanna suley suley áte váha. Daaci a naba daterhe á dem fe-aara.

³ A sesehe zlabe ádaliye am saa maselmane maa, á zhárá ba emnde umele áte we á kwaskwe, baaka slera-aatare.

⁴ A ba ḥane á elvan ge itare: “Kure keni daumbare á dem fe-aaruwa, watse yá vakurta názena deydey á slera á kure.”

⁵ Tá naba duhe. Edda á fe ḥanna a sesehe zlabe ádaliye an vacitire keni, a magán ba estuwa. An láscar keni a magán ba seke una ḥanna.

⁶ Herzhe watse emnde tá maga niya sá am fe maa, a sesehe ge edda á fe ḥanna, á zhárá ba emnde umele zlabe ádaliye tá áte we á kwaskwe, a ba ḥane á elvan ge itare: “Labára kwa váha á njá áhuna, baaka názena kwa maganaa kure?”

⁷ Tá ḥwanante, a ba itare: “Adaba baaka ura a ndavanjerndáva.” A ba ḥane á elvan ge itare: “Kure keni naba saumbare á sem fe-aaruwa, magaumaga slera.”

⁸ «Eblyablya vaciya maa, a ba edda á fe á elvan ge male á emnde a slera-aara: “Daterdáhá, tegatertega mbera-aha-aatare, ká fantau áte emnde na ta duwa á kataliya, ká zláná áte emnde na ta duwa itare zuṇjwe á dem slera.”

⁹ Ta duhe ge emnde na ta de fantau ge slera herzhe á eblyा vaciya na, bademme-aatare ta sha suley palpale.

¹⁰ Am iga-aatare, ta duhe ge emnde na ta fantuwa itare zuṇjwe ge slera na. Itare ta kurken watse an saga náz-aatare, amá itare keni ta vaterte ba suley palpale ḥanna.

¹¹ Ta lyevaahé, amá jaterja ervaunđe áte edda á fe ḥanna.

¹² A ba itare tá elvan ge edda á fe: "Náwa emnde na ta se gejante slera ba cekwaanjudi ni, ka biyateraa shunju kalkale antara náza á njere na ña váha deppe á maga slera áte zlada á vaciya na!"

¹³ Amá edda á fe a ñwanante ge palle-aatare, a ba ñane á elvan ge ñane: "Ba palle a zlerma na ya magakanaa ya ñaaka ura-aaruwa. Ha! Ndza zlamiyuka am gane geni suley palle áte váha emtu?

¹⁴ Lyevaalya suley á ña, jinaaja. Iyá yá kátá vanteva ge edda una a fantau á kataliya na keni ba seke názá á ña.

¹⁵ Emtu aŋkwa slepiyite mága slera an shunju-aaruwa áte una yá kataná iya emtu? Emtu ká shelha afaba ya maganaa shagerire ge ura emtu?" »

¹⁶ Yaisu zlauzle am tsáká elva-aara, a farhe zlabe ádaliye, a ba ñane: «Emnde na tá am kataliya kina, tá de gev emnde a katafke. Emnde na tá á katafke kina, tá de gev emnde a kataliya.»

Yaisu aŋkwa á sanse ge keyire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya

(Mark. 10:32-34; Luka 18:31-34)

¹⁷ Aŋkwa á dem Urusaliima Yaisu wá, a detaa pukura-aha-aara kelaawa ju buwa. Tá átira a zlálá, a ba ñane á elvan ge itare:

¹⁸ «Duwa á miya á dem Urusaliima kina na wá, iya *Ura á emnde bademme tá de eksivaksa, tá de vite ge male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraita. Tá de ndahaná itare geni a jareja shifa-aaruwa.

¹⁹ Daaci tá de fime am erva ge emnde na ñaaka nadina-aatare, tá de zlazlisá itare, tá de jiya itare, tá de zlejeliya itare áte dzangala. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am fáyá.»

Ndáva á emmarge tara Yakuba an Yuhanna

(Mark. 10:35-45)

²⁰ Duwa á emmarge egdzara á Jaibaidaiyus, ta duwa antara ba egdzara-aara ñanna á de katafke á Yaisu, a kezlaa ugje á katafke-aara, a ndavanuhe máki á shansha ñálá ázenjara.

²¹ «Ká kátá uwe ka emmaaye,» a ba Yaisu á elvan ge ñane. A ñwanante, a ba ñane á elvan ge Yaisu: «Máki dakemda am sleksire á ña wá, yá kátá palle á egdzara-aaruwa na á de shá njá am nadafa á ña, palle keni á de shá njá am názlaba á ña.»

²² A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Ábi diyakurka wedere á kure na ma andze kwá ndava ñane na.

Kina wá, watse kwá dzegwándezegwa emtu sha zlada áte náza-aaruwa na watse yá essha na?» Tá ɻwanante: «Ijá dzegwándezegwa,» a ba itare.

²³ «Zlada-aaruwa wá, ba jire watse kwá de essha, amá elva a de njá am nadafa-aaruwa antara am názlabá-aaruwa wá, am erva-aaruweka una ɻanna. Tá aŋkwa emnde na a dzeratersaa Edderwa ge de njá am sledé-aha ɻanna.»

²⁴ De cenanáncena pukura-aha umele na jaruje kelaawa na labáre ɻanna, a naba jaterhe ge ervaunjde áte egdzar mama-aha buwa ɻanna.

²⁵ A dñatertehe ge Yaisu, a ba ɻane á elvan ge itare: «Náwa diyakurdiya ganakini slekse-aha á larde wá, itare tá aŋkwa á kwárá larde-aha-aatare an márá hákuma áte emnde. Male-aha á ekse keni tá aŋkwa á márá hákuma-aatare am ekse.

²⁶ Amá jeba á una ɻanna wá, a gevka am dagave á kure. Ma ware una á kátá gev male keni, arge una ɻanna wá, a gevge ba seke walaadí á kure.

²⁷ Ma ware una á kátá gev slekatafke á kure keni, a gevge ba seke náve á kure. Malire wá, ba una ɻanna am ice á Dadaamiya.

²⁸ Ba iya *Ura á emnde badsemme keni, sanka geni tá se magiya emnde slera, amá iya una ya se magateraa slera ge emnde, ya se yá shifa-aaruwa geni yá lyelye emnde ba kwakya.»

Wulfe-aha buwa sharánsha ice áza Yaisu

(Mark. 10:46-52; Luka 18:35-43)

²⁹ Segashe-aatare am ekse á Yairikau maa, emnde kwakya ta daa daba Yaisu.

³⁰ Tá aŋkwa wulfe-aha buwa tá á njanja áte we á uŋjule, cenanáncena aŋkwa á degashe Yaisu, ta naba kante kwárá: «Yaakadada, *Egdza á Dawuda, tasle á ɻa zañervareze,» a ba itare.

³¹ Ta valateraarehe ge emnde, ta bateraa a dñarude, amá itare ta farhe zlabe adaliye á ba an hula, a ba itare: «Yaakadada, Egdza á Dawuda, zañervareze.»

³² A tsaahé ge Yaisu, a dñaterte á dezenara, a ba ɻane á elvan ge itare: «Kwá kátá yá magakurá estara kina?»

³³ Ta ɻwanante, a ba itare: «Ijá kátá ba ɻá nanna ice á ɻere Yaakadada.»

³⁴ Yaisu a zatervaarehe, a semtateraa ice-aha-aatare. Ba seke ndaha á miya na emnde buwa na sharansha ice-aha-aatare, ta dñabete Yaisu.

21

*Yaisu á dem hude á Urusaliima
(Mark. 11:1-11; Luka 19:28-40; Yuh. 12:12-19)*

¹ Daraada am ekse á Baytifaji áte vuwa á Wa Anyaran-yara, zlauzle herzharanteherzhe Urusaliima maa, Yaisu a belaa pukura-aha-aara buwa á de katafke.

² A ba ɻane á elvan ge itare: «Dawmbare á dem ekse na kwaye á katafke á miya na wá, ba kertej kwá de bera úmá á ezzenwa an ɻugufa, tá antara egdza-aara wá, pelawaapele, sawiyansa.

³ Máki a ndaakur elva ura umele wá, bawanánba ge edda-aara geni a ndavanaa Yaakadada, á de yakuránya, kwá sánса.»

⁴ Á magava una ɻanna, geni a gevge elva na aŋkwa a ndahesaa nabi na, a ba ɻane:

⁵ «Bawateránba ge emnde a berni á *Siyauна wá: Kwáye aŋkwa á sawa slekse á kure á sem ekse á kure an kemaarire, aŋkwa á sawa áte úmá á ezzenwa ira egdza-aara.»

⁶ Daaci ta naba zlala pukura-aha na, ta de magán ba seke una a baternaa Yaisu.

⁷ Ta sanmehe úmá á ezzenwa na antara egdza-aara áseza Yaisu, ta ndakaa zane-aha-aatare áte ezzenwa-aha ɻanna lauktu a njetaa Yaisu átekwa.

⁸ Kwakya nálga, emnde umele ta pelanse zane-aha-aatare áte baráma, emnde umele ta datsaa hyema á debina, ta pelanse áte baráma ɻanna.

⁹ Daaci ma emnde na tá á zlala á katafke á Yaisu, ma emnde na tá am iga-aara keni bademme-aatare tá leva ba hula, a ba itare: «A vanteva Dadaamiya d̄emdemire ge *Egdza á Dawuda, a ganga barka ge edda una á sawa am zhera á Yaakadada na, Slekse ba Dadaamiya palle am samaya.»

¹⁰ Am sarte na Yaisu aŋkwa á dem hude á Urusaliima maa, emnde bademme am hude á berni ɻanna, tá aŋkwa á ndava geni ware ɻane zhele ɻanna. Bademme á hude á ekse ba hayakhayake.

¹¹ Ta ɻwaterante ge dikele á emnde na tá dá daba Yaisu na, geni una nabi Yaisu ura Nasarátu am haha á Galili.

*Slera á Yaisu am *mashidi yaikke
(Mark. 11:15-19; Luka 19:45-48; Yuh. 2:13-22)*

¹² Duwa á Yaisu á dem *mashidi yaikke, a de beraa emnde a válá kazlaŋa, antara emnde a shákwa kazlaŋa am mashidi, a naba ɻgyaterse. A zaðfanve tabel-aha á emnde

a peteke, antara kurshi-aha á emnde a válá takala masar bademme.

¹³ Am iga á una ñanna maa, a ba ñane á elvan ge itare: «Ankwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba Dadaamiya: Bere-aaruwa wá, tá dahaná an bere á maduwa. Amá kure kwa ganve hwalakwa á nabera-aha.»

¹⁴ Tá ankwa wulfe-aha antara emnde a dere, ta semhe áseza Yaisu á ba am mashidi ñanna, a naba mbateraahe.

¹⁵ Ba ta naa slera á najipu na a maganaa Yaisu na male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraita wá, a naba jaterhe ge ervaujde. Adaba antara ba egdzara keni tá ankwa á hula á ba dem zhegela, a ba itare: «A vanteva Dadaamiya cemsemire ge *Egdza á Dawuda.»

¹⁶ A ba male-aha ñanna, tá elvan ge Yaisu: «Ka cenáncena názena tá ndahaná itare ka?» «Ane, ya cenáncena», a ba Yaisu. «Kure ndaakurseká-he názena am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Shakánsha gálá am mbuwe á egdzara sadadse, antara egdzara na tá áte erva na emtu?»

¹⁷ Mázla-aara, ba zlala-aara ázetare, a desehe am hude á berni bademme. Kwaye a zlálá á dem Baytaniya, a de háre áhuwa.

Yaisu a nyainyainve mama á nabugda

(Mark. 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Mákuralla-aara ankwa á sá Yaisu á sem hude á berni maa, ñanaanja waya.

¹⁹ Daaci a naa mama á nabugda áte we á uñjule, a duhe á dem ekte á nabugda ñanna, shánka egdzere átekwa, jauwa ba hyema. A ndahese elva-aara áte nabugda ñanna, a ba ñane: «Egdzere áte ka wá, gadfiru tá nánka.» Kertenj welasewelete nabugda na bademme.

²⁰ Tá maga ba najipu pukura-aha am ta naa una ñanna. Ta ndavanu ge Yaisu geni a sawa estara welasewelete nabugda na shekwaaka cekideki.

²¹ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Máki fakurtaarefe á ba an jirire, magakurka shaige, anyya una náwa ya maganta iya ge nabugda na ka, ma kwa banán ba ge wa na: Tsetse áhuna de mbedanaambedá ire á ña á dem háye keni, sey á magaavemage.

²² Máki ankwa fetarfire á kure wá, ma kwa ñála uwe keni kwá shánshá.»

A vantaat ware hákuma ge Yaisu?

²³ Yaisu a duhe á dem mashidi, a de fantau ge kwaraterse duksa ge emnde. Ta duhe ge male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha á dezenara, a ba itare tá elvan

ge ḥjane: «Ka shanaa áme hákuma á mága duksa-aha na? Emtu a vaktaa ware baráma-aara?»

²⁴ A ḥjwaterante ge Yaisu, a ba ḥjane á elvan ge itare: «Iya keni yá ndavakurundave, máki vakuriteva jawápa wá, yá ndaakurse tate na ni ya shaa hákuma átekwa.»

²⁵ Daaci a ba ḥjane á elvan ge itare: «A belanaa ware Yuhanna ge se magaterá baptisma ge emnde? Dadaamiya emtu, emndimagwaha he?» Ta fantau ge ndahanaa am dágave-aatare emtsaade: «Má mi banaa a belanaa Dadaamiya, watse á bamiya: labára fakurtaareka an ḥjane?»

²⁶ Má mi baa, ta belanaa ba emndimagwaha, sey mí kuva emnde keni, adaba emnde bademme fartarfe ganakini Yuhanna nabi á Dadaamiya.»

²⁷ Adaba una ḥjanna, «Diyanjerka», a ba itare tá elvan ge Yaisu. A ba Yaisu: «Iya keni yá ndaakurka náza-aaruwa ma ya shaa hákuma á mága duksa-aaruwa áza ware keni.»

Naraje an egdzara buwa

²⁸ Yaisu a fateraarehe zlabe ádaliye ge elva an naraje na. A ba ḥjane á elvan ge itare: «Ankwa ura an egdzara buwa. A de banaa ge una male na: Vatena ká de maga slera am fe.

²⁹ A ḥjwanante ge egdzere: Yá duka, á bina. A dza-manaahe wá, am iga-aara a naba duhe.

³⁰ Daaci duwa á dada á deza palle na keni, a de banaa ba elva ḥjanna. ḥjane wa: Ane, yá duwa edda, á bina, amá wá, daaka.

³¹ Ate kure mu, ura-ara am egdzara ḥjanna una a magaa názena a katanaa eddenjara?» «Ba egdze na ta ndaan ge ḥjane zuñjwe na,» a ba itare. Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Watse tá daada ba emnde á ḥjezla antara zaware-aha zuñjwe á dem zlanna á Dadaamiya arge kure.

³² Adaba sámsa Yuhanna, a kwarakurse baráma a jirire, fakurtaareka an ḥjane. Amá emnde a ḥjezla, antara zaware-aha wá, fartaarefe an ḥjane. A ba am sarte na nakuránnna duksa ḥjanna zlauzle keni, aley eptsakurka am tuba geni kwá fetaraarfe an ḥjane.»

Naraje an emnde a mándezawe ta yateraa fe am erva (Mark. 12:1-12; Luka 20:9-19)

³³ «Cenaucena naraje umele zlabe ádaliye,» a ba Yaisu: «Ndza ankwa edda á há umele, a dzebaa náfa á inabauhi am fe-aara, a jantaave an dala, a magaa tate á beca egdza á náfá, ira bere á edda á ufa fe ḥjanna, daaci a yateraa fe ḥjanna bademme am erva ge emnde a slera, ḥjane a daa shula.

³⁴ Samsa sarte a tsaka inabauhi maa, edda á fe na a belaa emnde a slera-aara umele áseza emnde na a yateraa fe am erva, geni tá lyanvaalya dza á inabauhi-aara.

³⁵ Amá náwa názu ta magatertaa itare: Ta sluwatervaahe bademme á emnde na a belateraa edda á fe na, ta hyanhe ge palle-aatare an ja, buwire-aatare ta ja shifa-aara ba dækideki, keyire-aatare ta dzagese an nákwá.

³⁶ Edda á fe na a naba belaa emnde a slera-aara umele jauje ba ge una am zunjwiré na, amá emnde a mága slera am fe ta de magateraa ba názena ta magaterte ge emnde zunjwe.

³⁷ Mazla-aara wá, edda á fe na a belateraa egdza-aara ba ge njane. A ba njane: Egdza-aaruwa ba ge iya na wá, sey tá de fa zherwe áte njane.

³⁸ Amá ba ta puwete ice áte njane emnde a mága slera am fe wá, a ba itare am dágave-aatare: Yawwaa, kwaye samsa edda una watse á zaná njane waráta á fe á miya na. Gwawamiyargwe, jaumija ba shifa-aara, fe-aara njanna watse á gev ba náza á miya.

³⁹ Daaci má ta ekseavahe, ta danse áte iga a dala á fe njanna, ta naba ja shifa-aara.»

⁴⁰ A ndavateruhe ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Má samsa edda á fe na mu, watse á magaterá uwe ge emnde a mága slera am fe na?»

⁴¹ Ta njwanante, a ba itare: «Watse á zatervaaureka dækideki ge emnde a mándzawe njanna, sey watse á cebaterceba, watse á yaterá inabauhi-aara am erva ge emnde na ni watse tá vante dza á inabauhi-aara an unjule-aara na.»

⁴² A ba Yaisu á elvan ge itare zlabe ádaliye: «Ankjwa naraje am wakita á Dadaamiya, a ba njane:

“Ba nákwa njanna ta eblyanvaa emnde a nyája bere na una, a eksantehe ge Dadaamiya, a ganve nákqwá na á njáná njane ndzeda á bere njanna bademme. Kwaye njane názena a maganaa Yaakadada, shagera ge miya, máki namiyanna duksa njanna.” Ábi ndaakursende naraje njanna.»

⁴³ A ba Yaisu á elvan ge itare zlabe ádaliye: «Yá ndaakur ba jirire, una keni watse ba estuwa njanna. Watse Dadaamiya á de sanse hákuma á maga slera-aara am erva á kure, á de vaterte ge emnde a jeba umele na tá de fansaarefe na.

⁴⁴ Nákqwá njanna wá, ma ware una a mbedehe átekwa keni, sey á kezlevkezle am tate umele. Edda una a eblyaaara nákqwá njanna ge njane, á hánaahe edda-aara á ganvege ba seke haha.»

⁴⁵ Ba ta cenza naraje-aha á Yaisu na, male-aha á *liman-aha antara *Farisa-aha wá, ta naba diyeddiye geni á ndahaná áte itare.

⁴⁶ Ta naba tátaya pute á ekseksa-aara, amá á waterwa lyawa átuge jáháva á emnde na, adaba emnde bademme njarantenje Yaisu, geni ñane nabi á Dadaamiya.

22

Naraje an munri á larusa

(Luka 14:15-24)

¹ Yaisu anjkwa á vaterte sera á elva á ba an naraje zlabe ádaliye, a ba ñane á elvan ge itare:

² «Náwa názu á gáravá an dem zlanna á Dadaamiya: Anjkwa slekse, a magaa munri á larusa, a ganaa gyaale ge egdza-aara.

³ Daaci a belaa walaadfi-aha-aara, tá de dánante emnde na ni tá se za dafa á larusire na, amá emnde ñanna kwalarevkwále sarka.

⁴ A belaa emnde umele zlabe ádaliye an nara-aara, a ba ñane: Bawateranba ge emnde na ya ndavateraa ya na wá: Cebanceba dalau-aha-aaruwa, antara dabba-aha-aaruwa umele na ni tá an ñasla jipu na, an tsatsa duksa bademme, sawmbare á sem munri á larusa!

⁵ Amá emnde na ta dahateraa á dem munri ñanna faranuka hyema ge una ñanna dekideki, ta zlalehe á dem tate á wedere-aha-aatare. Ura umele a dem fe-aara, umele a dem tsakala-aara,

⁶ emnde umele ta sluva emnde a bela á slekse ñanna, ta magateraa palásá, ta cebaa shifa-aatare.

⁷ Daaci jaaja ervaunjé slekse maa, a naba bela sawji-aha-aara geni tá de cebá emnde a ceba shifa ñanna, ta zu ekse-aatare bademme an kárá.

⁸ Daaci a ba slekse á elvan ge emnde a slera-aara umele: Munri á larusa wá, an gya, amá emnde na ndza ya daterdaha na wá, tá fuka mázla-aara.

⁹ Naba zlalauzlala á dete we á wálkame-aha, ma kwa shaa emnde-ara keni dawaterdáhá, a se zaruze.

¹⁰ Duwa-aatare á dete we á wálkame-aha, bademme á emnde na ta de shateraa itare na, ta saterhe bademme, emnde a jirire, an emnde a mándezawe bademme, a se nahete ge hude á há an nalga.

¹¹ «A tsete ge slekse, a de zhárá emnde na a dahateraa ñane maa, a naa ba ura, tsekwámka am nañgyuwe á dem larusa.

¹² A ba ñane á elvan ge ñane: Ura-aaruwa, ka shanaa estara ka baráma á sehuna tsekawakemka am nañgyuwe á larusa na? Palle á elva na a ndahanaa zhel na baaka.

¹³ Daaci a ba slekse á elvan ge kwakwane-aha-aara: Puwawanempuwa zawa am mbiye ge zhel na, takwasawutakwasa ba shagera erva-aha antara sera-aha-aara bademme, de ebleyanmebleye á dem tate na tabedamme jipu na ágáshe, a kyuwa kwa áhuwa, a ekkerda slare-aara.»

¹⁴ Ge zla elva-aara Yaisu, a ba ñjane: «Kwakya emnde na á dñaháterá Dadaamiya, amá á dzerese ba cekwa am hude-aara.»

Elva a hadáma ge male á larde á Rauma

(Mark. 12:13-17; Luka 20:20-26)

¹⁵ Daaci duwa á *Farisa-aha, ta de magaa sawari-aatare geni sey tá eksevaka Yaisu áte elva.

¹⁶ Am iga á sawari-aatare ñjanna maa, ta naba bela pukura-aha-aatare umele antara emnde á *Hirudus á deza Yaisu, geni tá de ndavanu elva na. A ba itare: «Malum, diyajerdiya geni ekka wá, ka slejirire, ka slekwaraterse jirire á Dadaamiya ge emnde áte una á kataná ñjane, baaka lámbe á ña áte ñgahire á urimagwe na tá ndahaná emnde na.»

¹⁷ Daaci náwa ñá ndava ázeña wá, ndajerndaha názena ka disaa ka. Am *tawraita á miya mu, aňkwa emtu baráma á puwaná hadáma ge male á larde á Rauma, baaka he?»

¹⁸ Amá kertej diyeddiye Yaisu mándezawire na ta kwananaa itare bademme. A ba ñjane á elvan ge itare: «Kwa emnde a fida, labára kwá tsagwaditsagwada?»

¹⁹ Marawiyánmárá emtsaadé shunju na tá puwa hadáma an ñjane na.» Ta maranaa suley palle.

²⁰ A ba ñjane á elvan ge itare: «Nderáva á ware una áte shunju na? Ira zhera na mu, zhera á ware?»

²¹ Ta ñwanante, a ba itare: «Náza á male á larde á Rauma.» A ba Yaisu á elvan ge itare: «Daaci má estuwa wá, puwawanpuwa ge male á larde názu zlaya-aara, ge Dadaamiya keni názu zlaya-aara.»

²² Tá maga ba najipu á jawapa na ta cenanaa itare na. Daaci ta yaa Yaisu, ba zlala-aatare.

Ndava áza Yaisu áte tse á emnde am faya

(Mark. 12:18-27; Luka 20:27-40)

²³ Ba vacite ñjanna zlabe ádaliye maa, ta naba sem ge *Saduki-aha áseza Yaisu. Ba itare emnde na ta bantsa itare, baaka tse á emnde am faya na. Ta se ndavanu elva, a ba itare:

²⁴ «Malum, a ba Muusa, máki emtsamtsa zhele yanka egdzere wá, a melesemele egdza emmenjara mukse-aara geni á yaná egdzara ge egdza emmenjara na kedaaakeda na.

²⁵ Iyau, ndza tá aŋkwa dawalaa vuye ázeñere ta egdzar mama, duwa á makaji-aatare, a gaa gyaale, áma a naba kedehe, a yaa mukse na baaka egdzere.

²⁶ A melese ge sledaba-aara, njane keni a kedehe, a yaa mukse na baaka egdzere. Keyire-aatare keni ba estuwa, itare vuye na bademme ta gaa ba mukse njanna, bademme zlaruzle yaránka egdzere ba palle keni.

²⁷ Am iga-aatare bademme, a kedehe ge mukse njanna keni.

²⁸ Vaci tse á emnde am faya mu, watse átuge ware palle mukse na? Adaba itare vuye na ndza mukse-aatare ba njane palle!»

²⁹ A njwaterante ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Kure jakuraaveje áte baráma a jirire, adaba diyakurka názu am wakita á Dadaamiya, diyakurka ndzeda á Dadaamiya keni dfekidéki.

³⁰ Má tsaretse emnde a faya wá, baaka gá mukse, ma njwasha keni baaka de gá zhele. Emnde bademme tá de njá ba seke malika-aha am samaya.

³¹ Tse á emnde am faya keni maa, kure ndaakurseka názu a bakurnaa Dadaamiya áte elva njanna emtu? Adaba a ba njane áte eggye-aha á kure werre:

³² Ba iya una ya Dadaamiya á Ibrahim, ya Dadaamiya á Isiyaaku, ya Dadaamiya á Yakubu. Daaci máki estuwa wá, tá á ba an shifa-aatare emndu werre. Adaba Dadaamiya wá, njane Dadaamiya á emnde na tá an shifa, Dadaamiya á emnde na ni tá an emtseka.»

³³ Bademme á dikele á emnde na ta cennaa jawapa-aara na tá maga ba najipu-aara.

Yaikka ura-ara am shairiya-aha á Dadaamiya?

(Mark. 12:28-34; Luka 10:25-28)

³⁴ Cenaráncena *Farisa-aha geni jawapa á Yaisu katevaaka ye ge *Saduki-aha maa, ta naba jamme átirpalle.

³⁵ Aŋkwa ura palle am dágave-aatare wá, njane malum á *tawraita, a magaa niya-aara geni á de tsagwada Yaisu áte elva. A ba njane á elvan ge Yaisu:

³⁶ «Malum yaikke, yaikka ura-ara am shairiya-aha á Dadaamiya bademme?»

³⁷ A njwanante ge Yaisu, a ba njane á elvan ge njane: «Ewwáya Yaakadada Dadaamiya á ña an ervaunjde á ña bademme, an shifa á ña bademme, an eŋkale á ña bademme.

³⁸ Yaikke ba una njanna am shairiya-aha á Dadaamiya, demdeme zlabe adaliye.

³⁹ Náwa buwire-aara na ni tá gáráva na: Ewwáya sleriya á ña ba seke ire á ña.

⁴⁰ Am *tawraita á Muusa antara názu ndza ta kwaratersaa nábi-aha umele ge emnde, yaikke-aara ba shairiya-aha buwa na.»

**Almasiihu á tsaaka an wulfe á *Dawuda
(Mark. 12:35-37; Luka 20:41-44)*

⁴¹ Am tá aŋkwa *Farisa-aha jarammeje átirpalle maa, Yaisu a ndavateru elva na, a ba ñane á elvan ge itare:

⁴² «Kure mu, kwá slanve uwe ge *Almasiihu? Kwá ba wulfe á ware?» Ta ñwanante a ba itare: «Wulfe á *Dawuda.»

⁴³ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ay estara kena Dawuda kení ndza á d'aháná an Yaakadada na? Adaba a ba Dawuda an hákuma á Shedekwe Cudedde:

⁴⁴ "A ba Yaakadada á elvan ge Yaakadada-aaruwa: Njinja am nadafa-aaruwa, dem sarte na má ganatervege kelaade-aha á ña tate á puwa sera á ña."

⁴⁵ Máki ndza a dantaa Dawuda Almasiihu an Yaakadada, á sawa estara kena zlabe ádaliye ni á gev wulfe-aara na?»

⁴⁶ Ba palle keni jerka edda una ni á ñwanantejwa. A fantau á ba am sarte ñanna, baaka ura á kwamaha de ndavanu elva mázla-aara.

23

*Yaisu aŋkwa á gíyá emnde geni a farfa hyema áte ire-aatare áza malum-aha á *tawraita antara *Farisa-aha
(Mark. 12:38-39; Luka 11:43, 46; 20:45-46)*

¹ Daaci a ba Yaisu á elvan ge jáháva antara pukura-aha:

² «Malum-aha á *tawraita antara *Farisa-aha wá, slera-aatare tá kwaraterse názu a ndahanaa tawraita á Muusa ge emnde ákyiye.

³ Daaci fawatersaarefe, magaumága názena tá bakurná itare bademme. Amá wá, magauka názena tá maganá itare na dekideki. Adaba názu tá kwaraterse ge emnde na, itare tá maŋka áte una ñanna.

⁴ Tá faterar gwatame dsemde me ge emnde, amá itare ba gulanda-aatare keni tá feka átekwa dekideki ge melaterumele.

⁵ Bademme á názena tá maganá itare, tá magán ba geni a zhararaterzhárá emnde. Estuwa, tá puwa nayya-aha, tá dzebemá am duksa ba seke laya, tá ñgudaná áte wafke-aha-aatare antara áte erva-aha-aatare, ira tá saganve jeba á puwa-aha umele aŋkwa áte zane-aha-aatare.

⁶ Ma am munri-ara keni itare tá kátá ba slede na ni an dárádza jipu na. Am mashidi keni sledse-aatare sey á jauje ge náza á emnde bademme, ma ware keni á náterna.

⁷ Tá kátá emnde tá dánháterá an “malum”, tá gater use an ga ire am dágave á zlamaha.

⁸ Amá kure wá, vawaterteka baráma ge emnde geni tá dahnákurá an malum-aha, adaba bademme á kure kwa ba egdzar mama, anjkwa Malum á kure ba palle.

⁹ Dahauka ura áte duniya na an dada dékideki, adaba Eddekure ba palle anjkwa am samaya.

¹⁰ A dahnákurka an male dékideki, adaba anjkwa Male á kure ba palle, ba ḥane una *Almasiihu.

¹¹ Ma male ware am dágave á kure keni, a gevge waladí á kure.

¹² Ma ware una a kantaa ba ḥane ire-aara na, sey tá de gánaaga. Áma edda una ni a gaa ire-aara wá, tá de kananteka.»

*Yaisu á balaterse zlada á malum-aha á *tawraita an
Farisa-aha

(Mark. 12:40; Luka 11:39-42, 44, 52; 20:47)

¹³ «Watse zlada ge kure malum-aha á *tawraita antara *Farisa-aha, kure kwa emnde a fida! Watse zlada ge kure adaba kwá piyaterante dem *kwárá á Dadaamiya ge emnde. Kure keni dakuremka, emnde na tá kátá demda na keni kwa piyaterante.

((

¹⁴ «Watse zlada ge kure malum-aha á tawraita antara Farisa-aha, kure kwa emnde a fida! Kwá lyatervuwe duksa-aatare ge wegyegwar ḥwasha, daaci kwá sladanve maduwa-aha á kure geni tá fakura áte emnde a jirire. Adaba una ḥanna, zlada á kure á de jauje ge náza á emnde bademme.))

¹⁵ «Watse zlada ge kure malum-aha á tawraita antara Farisa-aha, kwa emnde a fida! Watse zlada ge kure, adaba kwá anjkwa ja daba am larde-aha antara áte ire á haye-aha bademme, geni kwá shansha ura palle á gevge am dza á kure ge daba nadina á kure. Má shakuránsha keni, kwá ganve edda-aara dza á kárá, á jakuruuje ba ge kure ma ser buwa keni.

¹⁶ «Watse zlada ge kure malum-aha, wulfe na ni kwá táchá wulfe-aha. Adaba a ba kure: Má ura zauze waſa an *mashidi yaikke, baaka názu á maganmága, sey máki a zu waſa án dindar na am mashidi na lauktu á edſaba waſa-aara.

¹⁷ Kure wá, kwa uce-aha ba jire, kwa wulfe-aha! Yaikke ura-ara ḥane am duksa-aha ḥanna? Amaana yaikke dindar

na am mashidi emtu? Tá eksetá mashidi wá, tá ganve dindar cuseddse an njane emtu?

¹⁸ Kwa bántsa kure zlabe ádaliye wá: Má ura a zu wada an názu tá fa sadake átekwa wá, baaka názu á maganmága qefikidéki. Amá máki edda-aara a zu wada an sadake na átekwa na wá, á eddaba wada-aara njanna.

¹⁹ Kure wá, kwa wulfe-aha! Yaikke ura-ara njane am duksa-aha njanna? Amaana yaikke sadake arge duksa na tá faná átekwa na emtu? Emtu yaikke duksa na tá fa sadake átekwa, á ganvá njane sadake njanna cuseddse na he?

²⁰ Yá ndaakur ba jirire, máki edda-aara zauze wada an duksa na tá faná sadake ge Dadaamiya átekwa na wá, edda-aara a zu wada an duksa njanna ira sadake na átekwa na keni.

²¹ Edda una má zauze wada an *mashidi yaikke, a zu wada an mashidi ka palle. A zu wada an Dadaamiya na am mashidi njanna keni.

²² Edda una a zu wada an samaya, a zu wada an kurshi á sleksire á Dadaamiya, ira Dadaamiya na á njá am kurshi njanna keni.

²³ «Watse zlada ge kure, malum-aha á *tawraita antara *Farisa-aha, adaba kwa emnde a fida! Dále-aha seke tara dale á minti, antara timba ira makshaksha wá, kwá anjkwa vante luser-aara ge Dadaamiya. Amá duksa yaikke na á kwaratersa *tawraita ge emnde seke tara jirire, antara maggwire, ira dzayyire á ervaunjse wá, kwá manjka. Mbate keni ma andze kwá maganá á ba antara una-aha njanna, baaka una kwá yanseye.

²⁴ Kure keni kwa wulfe-aha, kwá taða wulfe-aha seke kure. Kwá yemese ugjanja am yáwe á kure, amá ezlegwame wá, yemakurka, kwá shaná á ba antara njane.

²⁵ «Watse zlada ge kure malum-aha á tawraita an Farisa-aha, adaba kwa emnde a fida! Kwá bárá iga á náza sha duksa antara tasa-aha á za duksa á kure, amá an naha tara neylire, antara shagerkire am hude-aara.

²⁶ Ekkure Farisa-aha wá, kwa wulfe-aha! Barawábárá emtsaadse hude á tasa-aha á kure, iga-aara watse á gevge tsedanje.

²⁷ «Watse zlada ge kure malum-aha á tawraita antara Farisa-aha, kwa emnde a fida! Kure kwa ba seke irekhye-aha na an bárá an duksa dzayye, zariya am ice á emnde, amá am hude-aara wá, an naha ba se á emtsa, an weshege-aha gergere.

²⁸ Kure keni kwa ba seke una njanna. Ágáshe wá, kwa emnde a jirire áza emnde, amá kwakya fida antara mánzawire am kure.»

*Malum-aha á *tawraita an *Farisa-aha tá de ηezleka am shairiya*

(Luka 11:47-51)

²⁹ «Watse zlada ge kure malum-aha á *tawraita antara *Farisa-aha, adaba kwa emnde a fida! Kwá anjkwa nderá irekhyá á nabi-aha geni hayakuránháyá slera á eggye-aha á kure, kwá anjkwa cada irekhyá á emnde na ndza ta magaa jirire á Dadaamiya,

³⁰ aley wá, a ba kure: Ma andze ηá anjkwa am zamane á eggye-aha á njere wá, ma ηá melateruka ge ceba shifa á nabi-aha.

³¹ Ba kure keni diyakurdiya am ire á kure geni kwa wulfé-aha á emnde na ndza ta cebaa shifa á nabi-aha.

³² Naba magaumága slera á kure yawánka, zlawanaazle slera á eggye-aha á kure.

³³ «Kwa havale-aha, kwa egdzara á pushe ba jire! Una ni kwá de ηezla am shairiya, kwá duka á dem kárá á jahanáma, a ba kure? Kwá ηezleka dékideki.

³⁴ Adaba una ηanna yá ndaakur ba jirire, cenaucena elva na: Watse yá belakurá nabi-aha, antara emnde a enkale, ira malum-aha, amá emnde umele-aatare watse kwá ceba shifa-aatare, emnde umele watse kwá zlenjeláterá áte dzaŋgala, emnde umele watse kwá slerpáterá an ja am mashidi-aha á kure, watse kwá de tatayatertátaya am ekse-aha bademme.

³⁵ Daaci bademme á uzhe á emnde cufedde na ndza ta cebateraa am duniya na, kwaye emtsa á Habilá, sem emtsa á Zakariya bademme á ba am mbiye á kure. Zakariya na wá, yá ndahá elva á Zakariya egdza á Barakiya na ndza kwa janaa am dagave á tara bere cufedde antara duksa na tá faná sadake ge Dadaamiya átekwa na.

³⁶ Una yá ndaakur ba jirire: Bademme á uzhe á emnde ηanna á ba am mbiye á emnde a zamáne na!»

Elva á Yaisu áte Urusaliima
(Luka 13:34-35)

³⁷ «Urusaliima, Urusaliima, ekka ka cebaa nabi-aha, ka cebaa emnde na a belateraa Dadaamiya an nákwá! Ser kwakya una yá kátá jema emnde á ηá ásezerwa, ba seke náza á mama á ukkula, máki a jemaa egdzara-aara á dem ekta á zlambake-aara. Amá kwalakefkwale.

³⁸ Kina wá, yanakaaya, ká de gev ba kaamba!

³⁹ Yá ndaakur ba jirire: Kwá puweteka ice á kure áte iya mazla-aara, dem sarte na ni watse kwá bánba ba kure an we á kure ganakini a ganga Dadaamiya barka ge edda una a sawa an zhera á Yaakadada na!»

24

*Yaisu á ndáhá elva a mbeda *mashidi yaikke
(Mark. 13:1-2; Luka 21:5-6)*

¹ Daaci sessa Yaisu am *mashidi yaikke, ankwa á zlálá maa, ta duhe ge pukura-aha-aara á dezenjara, a ba itare tá elvan ge njane: «Ezzhara emtsaadé jeba á nderáva á mashidi na.»

² Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Una njanna kwá zharaná kure bademme na, watse á mbeda bademme, ba nákwá palle keni watse á jauka áte ukfenjara nákwá.»

*Zlada-aha na watse á magava lauktu á zla duniya
(Mark. 13:3-13; Luka 21:7-19)*

³ De njaanja Yaisu áte ire á Wa Anyaranyara, ta duhe ge pukura-aha-aara á ba an niya á dezenjara, ta de ndavanuhe, a ba itare tá elvan ge njane: «Ndajerndaha watse á magava am sarte-ara una njanna? Watse njá dise áte uwe ganakini herzha sawa á ña, an zle á duniya?»

⁴ A ñwaterante ge Yaisu, a ba njane: «Kure wá, faufa ba hyema, a se kedarakuraaka emnde umele.

⁵ Adaba watse kwakya emnde na tá de sawa an zhera-aaruwa, ma ware keni á se ba: Ba iya una ya *Almasiihu. Daaci tá se keda emnde kwakya.

⁶ Watse kwá cenáncena labare á wáva-aha am larde-aha na ba herherzhe an kure, antara am larde-aha na yiyyiye an kure, amá gazlauka dekifeki. Sey á de magava una-aha njanna, amá zlabe zle á duniya ka emtsaadé.

⁷ Watse larde umele á de darge larde umele an wáva. Emnde á slekse umele, tá de darge kwárá á slekse umele an wáva. Waya antara gejava á haha á de magava am tate-aha gergere.

⁸ Bademme á una-aha njanna, zlabe ba fakta á zlada emtsaadé, ba seke náza á mukse na fanantaufe zlada á yá.

⁹ «Watse tá sluwakursluwa, tá vakurte ge emnde tá magakurá palasa, tá de ceba shifa á kure. Emnde bademme tá de dá ba kelaadire ádete kure adaba zhera-aaruwa.

¹⁰ Emnde kwakya tá de yá fetaare áte ya mazla-aara am sarte njanna, tá de maga ba kelaadire, antara dugune am dagave-aatare.

¹¹ Tá dejesaareje nabi-aha fida kwakya, tá de keda emnde kwakya.

¹² Watse á kwakyevaa ba shagerkire am dagave á emnde. Watse kwakya emnde na á de gula wáyáva-aatare.

¹³ Amá edda una tsaatse shagera dem halavuwa-aara wá, á lyelye shifa-aara.

¹⁴ Á hyemhya labare á higa, elva a sem *kwara á Dadaamiya, am hude á duniya bademme, watse tá maganaamaga seydire am larde-aha bademme, lauktu á sawa zle á duniya.»

*Zlada na baaka kalle-aara na
(Mark. 13:14-23; Luka 21:20-24)*

¹⁵ «Watse kwá nánna duksa na ni tá dñaháná an shagerkire emtanjka dekideki na am tate á cudeddse. Nabi Daniyail wá, ndza a enndaha elva-aara werre. Ma a ndasa ware elva-aaruwa na keni, a cenevaacena elva ñanna ba shagera.

¹⁶ Vacite na ni má nakuranna duksa ñanna wá, watse kyaakya ge emnde na tá am Yahudiya, tá zlerda zhagade á dem hude á wa.

¹⁷ Edda una áte ire á bere keni, a tsunja á dem hude á bere ge hálá kazlaña-aara.

¹⁸ Edda una am fe keni, a eptseka á sá ge se hálá nañgyuwe-aara.

¹⁹ «Watse á tsaame kwa zlada á ñwasha na watse tá á hude am sarte ñanna, antara ñwasha na tá an egdzara áte erva na!

²⁰ Nalaunjála Dadaamiya ganakini zhagade á kure a gevka am sarte á ekhye, bi an kwaskwe á puwansepue!

²¹ Adaba watse kwakya jipu zlada am sarte ñanna. Ta nderaa estuwa duniya, sem vatena, jerka jeba á zlada ñanna dekideki. Á de jesarka keni zlada na ni ta kalle an una ñanna.

²² Ma andze gulanaaka Dadaamiya hare-aha á zlada ñanna wá, ma andze á jauka ura an shifa ba palle keni. Amá a naba gulanaahe ge Dadaamiya adaba emnde na a dzeratersaa ñane.

²³ «Daaci am sarte ñanna, ma a bakurnaa ware: Nawa ankwá *Almasiihu áhuna, bi kwaya ankwá áhuwa, lyiyauka elva ñanna dekideki.

²⁴ Adaba watse tá jesareje almasiihu-aha fida, antara nabi-aha fida am sarte ñanna. Watse tá maga nalaama-aha antara najipu-aha gergere kwakya, geni ambane tá kedateraakeda emnde na ni a dzeratersaa Dadaamiya áte enkale.

²⁵ Cenawáncena! Náwa fanakuremfa ya am vuwa zlauzle.

²⁶ «Daaci ma tá bakurá: Kwaye ankwá *Almasiihu am kaamba keni, kure daumbareka. Ma tá bakurá: Náwa ñane, a shebevaea ire-aara áhuna keni, fautaareka an elva-aatare dekideki.

²⁷ Adaba ba seke mága á kárá á ráde á sawa am samaya, á fantau am gedí dem pute keni ba njane na wá, watse sawa á *Ura á emnde bademme keni ba estuwa.

²⁸ Adaba am tate na ni aŋkwa lipa átekwa, zaatate-aha keni tá jaháva á ba ádehuwa.»

*Sawa á *Ura á emnde bademme
(Mark. 13:24-27; Luka 21:25-28)*

²⁹ «Kertenj am iga á zlada njanna maa, vaciya á de gevge danjwe bademme, tere keni á de máreka parakkire-aara, terlyakwa-aha keni watse tá geda á sem áhá, bademme á ndzeda á názena áte samaya á de gejavtegeje ba njarnjare slede.

³⁰ Daaci tá de zhárá ba nalaama á *Ura á emnde bademme á sawa am samaya. Bademme á emnde na tá am duniya na tá de kyuwa, daaci tá zhárá ba iya Ura á emnde bademme yá aŋkwa á sawa áte kumba, yá sawa an hákuma yaikke antara cemsemire.

³¹ Tá de fertanteferta derkwákwá yaikke, daaci yá de bela malika-aha-aaruwa á dem karáfke-aha á duniya ufade kerde, geni tá jatermaare ge emnde na ya dzeratersaa ya na bademme.»

*Gáráva an nabugda má yaaya hyema aŋwaslire
(Mark. 13:28-31; Luka 21:29-33)*

³² «Diyaweddiye á ba áte mama á nabugda. Máki kwa nanna gedaageda hyema átekwa, yaaya umele aŋwaslire wá, diyakurdiya ganakini herzhavteherzhe madare.

³³ Una keni ba duksa palle. Máki aŋkwa á magava duksa-aha njanna wá, diyaweddiye ganakini iya keni yá ba áte we á sera mazla-aara ge sawa.

³⁴ Yá ndaakur ba jirire: Emnde a zamane na tá de zlauka ba estuwa, sey máki naránna duksa-aha njanna.

³⁵ Tara samaya an haha wá, tá naba kedfa, tá zlauzle. Amá elva-aaruwa wá, á kedeka cekideki, sey má gevge.»

*Sarte á zle á duniya wá, diyaa ba Dadaamiya palle
(Mark. 13:32-37; Luka 17:26-30, 34-36)*

³⁶ «Elva á hárá á bere, antara sarte njanna wá, baaka slediya-aara cekideki. Ma malika-aha am samaya, ba iya *Egdza á Dadaamiya keni diyanka, sey diyaa ba Dadaamiya palle njane Dada.

³⁷ Ba názena ndza a magava am zamane á *Nuhu na wá, watse ba seke una njanna kalkale má watse yá sawa iya ya *Ura á emnde bademme.

³⁸ Am sarte na zlabe samka yáwe á keda duniya wá, slera á emnde ndza ba tátaya emtakire á duniya; tá ezza, tá essha, tá gá larusa, tá vaterte gyaale-aha-aatare ge zála, a semaa

estuwa kwaskwe na a demaa Nuhu á dem paare-aara, tá maga ba una.

³⁹ A se kedateraahe ba estuwa yawe á keda duniya, farka hyema dekideki. Má watse yá de sawa iya ya Ura á emnde bademme keni, á de magava ba estuwa.

⁴⁰ Watse yá se bera emnde buwa am fe, watse yá eksa palle, palle-aatare yá yánva.

⁴¹ Nwasha buwa tá há hiya, yá eksa palle, yá yá palle.

⁴² Adaba una njanna, njawinja á ba am niya á kure. Adaba diyakurka sarte na ni á de sawa Yaakadada á kure átekwa na.

⁴³ Añkwa duksa palle, diyaweddiye ba shagera: Máki diyaadiya edda á há sarte na ni watse á sawa neyle átekwa na wá, á peka háré dekideki, adaba wayaaka á demda neyle á dem hude á há-aara.

⁴⁴ Kure keni ba estuwa. Sarte na ni watse iya *Ura á emnde bademme yá de sawa átekwa na wá, diyakurka. Daaci njawinja á ba am niya á kure.»

Sleslera na dzayye ervaunjde-aara, an una dañjwe ervaunjde-aara

(Luka 12:41-48)

⁴⁵ «Sleslera-ara njane dzayye ervaunjde-aara, slenkale zlabe ádaliye na? Ba edda una ni má zanwe-aatare a yanaa hude á há-aara bademme am erva ge njane, á vatertá njane náza za ge emnde na tá am hude á há njanna bademme, á vatertá an laukte-aara na.

⁴⁶ Yá ndaakur ba jirire, watse higa yaikke ge sleslera njanna, máki zanwe-aara a se beranaa á ba am slera-aara.

⁴⁷ Rezege-aara bademme keni á naba fanemfe am erva zanwe-aara ge sleslera njanna.

⁴⁸ Amá máki dañjwe ervaunjde á sleslera njanna wá, á naba bánba am ervaunjde-aara ganakini labára á saaka zanwe-aaruwa watsewatsé.

⁴⁹ Daaci á fantau ge magateraa palasa an ja ge emnde a slera umele, á zá názu am hude á há, á essha antara emnde a mbazla umele.

⁵⁰ Daaci má á sa zanwe á sleslera njanna wá, á sa á ba an kwaskwe na ni tamaaka njane dekideki, á sa am sarte na ni diyaaka njane dekideki na.

⁵¹ Palasa na á se magante zanwe-aara ge sleslera njanna wá, náza enndaaka. Ba emtanjkire na ni á se puwa emnde a fida á demkwa na wá, njane keni á ba am hude-aara. Á de kyuwa-aara am tate njanna, á de kerfa ba sláre ge zladfa.»

25

¹ «Daaci dem zlanna á Dadaamiya wá, watse á gáráva an labare á gyaale-aha ta kelaawa, ta tsetehe an kárá á fanus-aha-aatare am erva, ta de yainu ge edda á larusa.

² Emnde ilyebe am gyaale-aha njanna baaka enjkale-aatare dekideki. Ilyebe-aatare keni, ta emnde a enjkale jipu.

³ Duwa á gyaale-aha na baaka enjkale-aatare na maa, ta haletaa ba kárá-aha á fanus-aha-aatare, amá magarka kaashi á kanandzir.

⁴ Amá gyaale-aha na tá an enjkale na wá, ta haletaa kárá á fanus-aha-aatare, ira kwalaba-aha-aatare kanandzir am hude-aara.

⁵ Saaka edda á larusa njanna watsewatse maa, a naba cebaterhe ge háre. Gyaale-aha kelaawa na bademme parupe háre.

⁶ «Am hude á vayiya wá, tá cena ba hula: Náwa samsa edda á larusa! Sawesse ásezenjara, a ba itare.

⁷ Daaci gyaale-aha kelaawa na bademme tsaretse am háre na, tá fantau ge mba kárá á fanus-aha-aatare.

⁸ Daaci: Kawanjeruke kanandzir-aha á kure na, náwa á emtsa kárá-aha á njere, a ba emnde na baaka enjkale-aatare na, tá elvan ge emnde a enjkale.

⁹ Ta njwaterante ge emnde a enjkale, a ba itare tá elvan ge itare: Nere njá velka! Watse á hyamiyarka antara kure, dawmbare ádeza emnde a válá kanandzir.

¹⁰ Ba zlarzlálá itare á de shekwa kanandzir na, a semhe ge edda á larusa keni. Gyaale-aha ilyebe na ndza tá am niya-aatare na daremda á dem bere á ga nika antara edda á larusa njanna, ta hedfetaa bere an tsekweram.

¹¹ Shekwaashekwa wá, saremsa gyaale-aha umele na keni. Ta ketaa kwara: Edda! Edda, werajerantewera bere, a ba itare.

¹² Amá a njwaterante ge edda á larusa, a ba njane á elvan ge itare: Yá ndaakur ba jirire: Diyanakurka ya dekideki, ma kwa emnde-ara keni.»

¹³ Ge zla elva-aara Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Ma vaatara keni, njawinja á ba am niya á kure, adsaba diyakurka kwaskwe njanna, diyakurka sarte njanna.»

Naraje an emnde a slera ta keye

¹⁴ «Adaliye dem zlanna á Dadaamiya wá, á gáráva an zhel umele a daa shula. Lauktu á zlálá, a cfetaa emnde a slera-aara, a tegateraa nalmame-aara.

¹⁵ A vante jekka deremke ilyebe ge slezuñjwe-aatare. Ge buwire-aatare, a vante jekka deremke buwa. Ge keyire-aatare, a vante jekka deremke. Ma ware keni a vante ba deydey á ndzedä-aara, daaci ba zlálá-aara ge njane.

¹⁶ Duwa edda una a shaa jekka deremke ilyebe, kerten a de mbedfa erva an ɻjane, a shetaa riba jekka deremke ilyebe.

¹⁷ Edda una ta vante jekka deremke buwa na keni, a de magán ba estuwa, ɻjane keni a shetaa riba jekka deremke buwa.

¹⁸ Amá edda una ta vante jekka deremke na wá, ɻjane a de yese evege am haha, a hedsem nalmáne á zanwe-aara am hude-aara.

¹⁹ «Shekwaashekwa wá, a naba saahe ge zanwe á emnde a slera ɻjanna, a dater te ge zhárá lisaafi á slera na ta maganaa itare.

²⁰ A sawhe ge edda una ndza ta vante jekka deremke ilyebe na, a ba ɻjane á elvan ge zanwe-aara: Ndza ka vite jekka deremke ilyebe, náwa ya shante riba jekka deremke ilyebe.

²¹ Shagera, a ba zanwe-aara á elvan ge ɻjane: Ka sleslera á jirire, dzayye hude á ɻja. Ka magaa slera an duksa na cekwa dáradza-aara an ervaunđe á ɻja palle; kazlaña na kwakya dárádza-aara keni sey yá fakemfa am erva. Sawa mí higa antara ya.

²² A semhe ge edda una ndza a vante jekka deremke buwa, a ba ɻjane á elvan ge zanwe-aara: Ndza ka vite jekka deremke buwa, náwa ya shante riba keni jekka deremke buwa.

²³ Shagera, a ba zanwe-aara á elvan ge ɻjane: Ká sleslera á jirire, dzayye ervaunđe á ɻja. Ka magaa slera an duksa na cekwa dárádza-aara an ervaunđe á ɻja palle; kazlaña na kwakya dárádza-aara keni sey yá fakemfa am erva. Sawa mí higa antara ya.

²⁴ «Am iga-aatare badsemme maa, a semhe ge edda una ndza ta vante jekka deremke palle na keni áseza zanwe. A ba ɻjane á elvan ge ɻjane: Ambarka á ɻja male, diyandiya ganakini ka slemándzawe, ma jaŋka ba wulfe á duksa á ɻja keni, ká hálá ba duksa; ma teganka ba duksa á ɻja keni ká jáha ba duksa.

²⁵ Iya jiija lyawa, ndza ya hedsem shunđu á ɻja am haha, náwa ɻjane duksa á ɻja.

²⁶ A ɻwanante ge zanwe, a ba ɻjane á elvan ge ɻjane: Ka sleslera mándezawe, ka masefe! Diyakdiya ganakini ya slemándzawe, á ba ka? Ma janeka ba wulfe á duksa-aaruwa keni yá hálá ba duksa; ma teganka ba duksa-aaruwa keni yá jahá ba duksa, á ba ka?

²⁷ Máki ba estuwa wá, ma andze ka de puweme nalmáne-aaruwa am baŋ kwa, daaci ma ya se lyiya nalmáne-aaruwa an yawe.

²⁸ Daaci lyauvaalya jekke deremke na ázeñara na, a ba ñane á elvan ge emnde na tá tsatse ázeñara, vawanteva ge edda una an jekka deremke ilyebe, riba keni estuwa na.

²⁹ Adaba edda una anjwa ázeñara wá, tá de fanaarefe, tá de sagananvesage ba kwakya. Amá edda una shanteka dekideki wá, ba una cekwa am erva-aara na keni, tá de lyevaalya am erva-aara.

³⁰ Ngudi na baaka námpire-aara díekideki ñanna maa, naba dawansede á degashe, de eblyawanmebleyé á dem tate na ni tabefamme jipu na, á de kyuwa-aara am hude-aara, á de kerfa ba sláre ge zlada.»

Shairiya á emnde vaci tsa faya

³¹ «Má watse samsa *Ura á emnde bademme am sleksire antara malika-aha-aara bademme wá, a se njema am kurshi á sleksire-aara.

³² Daaci bademme á emnde na tá am hude á duniya tá de jammeje á katafke-aara, á de láterá ñane emnde bademme, ba seke náza suni má á lesa kyáwe-aha, á saterse am dagave á náwe-aha.

³³ Kyawe-aha wá, watse á puwáterá am nadafa-aara, nawe-aha keni am nazlaba-aara.

³⁴ Náwa elva na á de baterná slekse ge emnde na tá am nadafa-aara: Kure emnde na Edderwa a gakur barka-aara na, sawmbare á sem yaikkire na ta tsatsakurán ge kure kwaye am fakta á duniya.

³⁵ Adaba am sarte na a wiwa waya, kure kwa vite náza za; a wiwa ndera, kwa vite názu yá shushe; ndza ya wayve, kwa lyivaahé á dem mba á kure.

³⁶ Am sarte na yá an ukhyiye dey, kwa tsekwiame am nañgyuwe; ndza ya lapika, zakurivaareze; ndza yá am dançay, kwa duwa á de zharizhara.

³⁷ Daaci watse tá ñwananteñwa emnde a jirire na á ndaater elva na: Ndza ña nák vaatara á wáká waya, lauktu ña vakte náza za na Yaakadada? Ña nák áme á wáká ndera, ña vakte yawe?

³⁸ Ña nák vaatara ka wayve am ekse á ñere, ña lyiyáká am mba á ñere? Bi ká an ukhyiye dey ña tsekwickeme am nañgyuwe?

³⁹ Ña nák vaatara lapika, bi ká am dançay, ña de zharkzhárá?

⁴⁰ Watse á ñwateranteñwa slekse: Náwá yá sakuransese jirire-aara: Ba kelaa má kwa magateraa una-aha ñanna ge egdzar mama-aha-aaruwa na cekwa ndzedfa-aatare na wá, kwa magiyán ba ge iya.

⁴¹ «Am iga á una ñanna maa, náwa názu watse á baterná slekse ge emnde na tá am nazlaba-aara: Jawinaaja

ázerwa, kure emnde na nyainyaikurvenyainye Dadaamiya, zlalauzlalawa á dem kárá na ūaaka emtsa-aara dsekideki, ta tsatsanna ge Shaitaine antara malika-aha-aara na!

⁴² Adaba ndza a wiyaa waye, kure vakuriteka náza za; ndza a wiyaa nder, vakuriteka yawe;

⁴³ ndza ya wayve, lyiyakurika á dem mba á kure; ndza yá an ukhyiye dey, vakuriteka naŋgyuwe; ndza ya lapika, ndza yá am daŋgay, dakurka á de zharizhárá.

⁴⁴ Daaci watse tá ŋwananteŋwa itare keni: Ndza ḥa nák vaatara á wáká waya antara nder, bi ka wayve, bi ká an ukhyiye dey, melanjerakuka na Yaakadada? Ndza ḥa nak vaatara ká lapika, bi ká am daŋgay, danjerka á de zharakzhárá?

⁴⁵ Watse á ŋwaterantenjwa slekse: Náwa yá sakuransese jirire-aara: Ba kelaa má kwalakurevkwala magateraa una-aha ḥanna ge emnde na cekwa ndzeda-aatare na, magakuriyanka ba ge iya.

⁴⁶ Daaci itare, watse tá dáterá á de magaterá palasa na á zleka dsekideki na. Amá emnde a jirire wá, tá de shá shifa na á zleka na.»

26

*Male-aha tá am sawari á eksá Yaisu
(Mark. 14:1-2; Luka 22:1-2; Yuh. 11:45-53)*

¹ Zlanaazle Yaisu tsáká elva-aara maa, a ba ḥane á elvan ge pukura-aha-aara:

² «Diyakurdiya muŋri á *Paska wá, a juwaa ba háre buwa. Iya *Ura á emnde bademme wá, watse tá eksiva á ba am muŋri ḥanna, tá de zlenjeliyá áte dzaŋgala.»

³ De jarammeje male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha á ba am sarte ḥanna am mba Kayafas ḥane male á *liman-aha bademme.

⁴ Daaci ta njantaa átirpalle geni tá eksevaksa Yaisu an nasherire, tá kedánaakeda shifa-aara.

⁵ A ba itare am dágave-aatare: «Magaumika una ḥanna vaci muŋri, geni a tsaranteka emnde elva.»

*Mukse na a puwar waye ge Yaisu
(Mark. 14:3-9; Yuh. 12:1-8)*

⁶ Am sarte na Yaisu am Baytaniya na wá, a dem mbá á Simaun umele ndza á waná derve,

⁷ a demhe ge mukse umele an kuderá á waye-aara, á se emtake, kwakya gane-aara, a de puwar waye ḥanna ge Yaisu áte ire-aara am sarte na anjkwa á za dafa.

⁸ Ba ta naa una ḥanna pukura-aha, a naba jaterhe ge ervaunđe, a ba itare: «Azara shagerire-aara jeba á bádzduksa na?»

⁹ Ambane ka ma ta velu waye njanna, ma tá sha shunju kwakya an njane, daaci ma tá tegater ge talága-aha!»

¹⁰ De cenáncena Yaisu elva na tá weshaná itare, a ba njane á elvan ge itare: «Labára kwá hyaná lyuwa ge mukse na? Názena a maginää njane na shagera jipu.

¹¹ Adaba uwe, talága-aha wá, ma vaatara keni watse tá ankwa átevege kure, amá iya wá, watse ya baaka átevege kure.

¹² Njane wá, waye na a puwiyaare njane na wá, tsatsiyaatsatse ge beliya am evege.

¹³ Yá ndaakur ba jirire: Am hude á duniya bademme, bademme á tate na ni tá de bálá labare á higa átekwa na wá, tá de ndaha názena ni a maganaa mukse na keni, tá de viyanaaka.»

*Yahuda aŋkwa á vela Yaisu
(Mark. 14:10-11; Luka 22:3-6)*

¹⁴ Daaci aŋkwa palle á pukura-aha kelaawa ju buwa, zhera-aara Yahuda Iskariyaud, a tsete duwa-aara á deza male-aha á *liman-aha,

¹⁵ a ba njane á elvan ge itare: «Kwá vite uwe yá magakuránmaga ya pute na ni á demda Yaisu am erva á kure?» Ta naba kezlanaa shunju kul keye, cappe ta puwanem am erva.

¹⁶ A fantau á ba am sarte njanna Yahuda ge tataya faterem Yaisu am erva ge emnde na á ba an keski.

*Yaisu arge masane á *Paska antara pukura-aha-aara
(Mark. 14:12-21; Luka 22:7-14, 21-23; Yuh. 13:21-30)*

¹⁷ Am váha zunjwire na tá za munri na baaka shahi á makalá am hude-aara na, duwa á pukura-aha, ta de ndavanu ge Yaisu, a ba itare: «Ká kátá njá de tsatsaká dafa á *Paska am tate-ara?»

¹⁸ A njute ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Dawmbare á dem mba á manya am hude á ekse, de bawanánba wá: a ba malum wá, hyephye sarte-aaruwa yá kátá za munri á Paska antara pukura-aha-aaruwa am mba á njá.»

¹⁹ Pukura-aha ta magaa názena a baternaa Yaisu na, daaci ta tsatsaa munri á Paska.

²⁰ Am iga a maŋgaripu maa, Yaisu antara pukura-aha-aara ta njá arge masane.

²¹ A ba njane á elvan ge itare arge masane njanna wa: «Náwa yá ndaakur elva, yá ndaakur ba jirire: Watse á veliya ba palle á kure.»

²² Daaci, bademme á pukura-aha jáviya ba tá kyuwa, ta fantau ge ndavanu an palpale, ma ware keni ba: «Iya ka ndza Yaakadada?»

²³ A ɳute ge Yaisu, a ba ɳane: «Edda una ni erva á njere antara ɳane am tása na wá, watse á veliya ba ɳane.

²⁴ Iya *Ura á emnde bademme wá, baaka pekya-aara sey ba yá emtsa. Ate una ta puwete am wakita á Dadaamiya áte iya wá, ba estuwa. Amá watse zlada jipu ge edda una ni á de veliyá ɳane, ambane ma yareka.»

²⁵ Yahuda wá, á de velaná ba ɳane keni, a eksetaa elva, a ba ɳane: «Iya ka ndza Yaakadada?» A ɳwanante ge Yaisu: «Ba estuwa.»

Masane cudefde

(Mark. 14:22-26; Luka 22:15-20; 1 Kaur. 11:23-25)

²⁶ Am sarte na tá aŋkwa za masane maa, Yaisu a eksetaa dafa, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a kezlanve dafa na, daaci a vaterte ge pukura-aha-aara. «Nawmbare zazuze,» a ba ɳane, «una ɳanna vuwa-aaruwa.»

²⁷ Am iga á una ɳanna maa, a eksante feka, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a vaterte: «Shawushe», a ba ɳane á elvan ge itare.

²⁸ «Afaba una ɳanna uzhe-aaruwa; a puvaadafaba emnde kwakya, geni emnde kwakya a sharánsha gabera á haypa-aha-aatare, Dadaamiya á ɳgudaterá an una ɳanna namána ge emnde.

²⁹ Yá ndaakur ba jirire: Am sali kataliya na wá, yá dalika á shá yawe á egdza á náfa antara kure mázla-aara, sey watse mí de shá ba una aŋwaslire am zlanna á Edderwa.»

³⁰ Am iga á una ɳanna maa, ta eksante lahe á gálá Dadaamiya, ba tse-aatare, ta zlala ádete ire á Wa Anyaran-yara.

A ba Yaisu watse á yiyaaya Piyer

(Mark. 14:27-31; Luka 22:31-34; Yuh. 13:36-38)

³¹ Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «An vayiya vatena wá, bademme á kure na watse kwá yiyaaya. Afaba aŋkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɳane: Watse yá ejja suni, bademme á kyawe-aha am walda tá de kya.»

³² Amá má watse tsanetse am faya wá, watse yá daada ba iya zuŋjwe arge kure á dem Galili.»

³³ A ɳwanante ge Piyer, a ba ɳane á elvan ge ɳane: «Ma yarakaaya emnde umele keni, iya wá, yá yakaaka dekideki.»

³⁴ A ɳwanante ge Yaisu: «Yá ndak ba jirire, an vayiya ba vatena na, lauktu á kyuwa tsákálá, watse ká bánba ka ser keye geni diyakikire.»

³⁵ A ba Piyer: «Yá ndaaka una ddekideki. Ma emtsa antara ka keni ba yá emtsa.» Bademme á pukura-aha umele keni ta ndahán ba estuwa.

*Yaisu am Gaicaimane
(Mark. 14:32-42; Luka 22:39-46)*

³⁶ Daaci daada Yaisu antara pukura-aha-aara á dem tate na tá dahaná an Gaicaimane na. A ba njane á elvan ge pukura-aha: «Náwa njawinja áhuna, iya kwaye yá de maga maduwa áhuwa.»

³⁷ A eksetaa tara Piyer, antara egdzara á Jaibaidaiyus buwa, ta duwa antara njane. Fantaufe wá, á tápá emtanjkire, á tápá ba zlada na ni an tsaka ire na am ervaunjde-aara.

³⁸ Daaci a ba njane á elvan ge itare: «Baaka zlada na ni yá tapánka na am ervaunjde-aaruwa, yá tápá zlada á emtsa. Naba njawinja áhuna, pauka háré ddekideki, sheraumishera ice ba shagera.»

³⁹ A zlalehe yiyye cekwaangudi an itare, a de kezlaa ugje am haha, wafke-aara ba teppe áte haha, a magaa maduwa. A ba njane am maduwa-aara: «Eddaye-aaruwa, máki á gevge wá, tasle á ja jinaaja zlada na ba yiyye an ya. Amá wá, áte una yá wayaná ya ka, áte una ka wayetaa ka.»

⁴⁰ Daaci ba tse-aara wá, a seza pukura-aha keye na, amá a se berater tá am háré. A ba njane á elvan ge Piyer: «Dzegwakuránka njá an ice ba saa palle keni degey?»

⁴¹ Pauka háré! Magaumaga maduwa geni a badakuruka shaitaine. Ire á urimagwe wá, wayaawáya jipu mága fesaarfire, amá baaka payda á vuwa.»

⁴² A daliye zlabe ádaliye ge buwire, a de magaa maduwa-aara, a ba njane: «Eddaye-aaruwa, mákini á taa jaaveka zlada njanna áte ya na, sey ba yá shushe wá, a gevge ba namaari á ja.»

⁴³ Eptsaa-aara zlabe ádaliye á seza pukura-aha-aara, a se berater tá á ba am háré. Dzegwaránka basha háré dekideki.

⁴⁴ A daliye zlabe ádaliye á dem tate á maduwa-aara, a de magaa ba kelaa maduwa-aara njanna ge keyire.

⁴⁵ Zlauzle wá, a eptsehe zlabe ádaliye á seza pukura-aha-aara na. A ba njane á elvan ge itare: «Kure kwá pá ba háré á kure, kwá anjkwa puwansepue shifa á kure ka? Ay degiya, iya *Ura á emnde bademme, hyephye sarte-aaruwa. Kwaye tá de fime am erva ge emnde a haypa.»

⁴⁶ Tsawetse! Kwaye samsa edda una ni a veliyaa njane na, mí de yainuye.»

*Ta eksevaa estuwa Yaisu
(Mark. 14:43-50; Luka 22:47-53; Yuh. 18:3-12)*

⁴⁷ Ba elva ḥanna keni zlabe zlanaaka Yaisu wá, tá zhárá ba sesse Yahuda palle á pukura-aha kelaawa ju buwa. Emnde kwakya tá sá daba Yahuda ḥanna, tá an katsákaraha, antara zade-aha ceppe am erva. Ta belateraa male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha.

⁴⁸ Yahuda na a veluwa ḥane Yaisu na maa, kwaratersek-wara nalaama á ḥnyekwaterá Yaisu ge dikele á emnde ḥanna. A ba ḥane á elvan ge itare: «Ba máki kwa niina yá aŋkwa gan use ge ura ni, seke aŋkwa urire á ḥere an edda-aara wá, edda una kwá tatayaná kure na ba ḥane, naba eksauváksa.»

⁴⁹ Ba watsewatsé wá, a duhe ge Yahuda ḥanna á deza Yaisu: «Use malum», a ba ḥane á elvan ge ḥane, daaci á gan use an ervaunjde-aara palle agire.

⁵⁰ A ḥwanante ge Yaisu, a ba ḥane: «A gevge názena ka se maganaa ka na ura-aaruwa.» Daaci yálla á ba emnde na, erva am mbiye ge Yaisu, ta naba eksevaahé.

⁵¹ Ura palle am emnde á Yaisu, a naba tedfese masalam-aara ḥane keni, a wa sleslera á male á *liman-aha, a icanaa hyema palle.

⁵² «Femfa masalám á ḥa am bere-aara», a ba Yaisu á elvan ge ḥane. «Adaba emnde na tá teda masalam, itare keni watse tá kedfaterá á ba an masalám.

⁵³ Diyan̄ka ka yá dzegwándzegwa daha Edderwa ge se meliyumele, ba seke ndáhámina ká zhárá ba malika-aha á wáva á tsaaka an debu kelaawa ju buwa emtu?

⁵⁴ Amá watse á geva estara kena názena á ndaaná wakita á Dadaamiya na? Adaba áte una am wakita wá, sey á gevge ba estuwa.»

⁵⁵ Daaci a ba Yaisu á elvan ge dikele á emnde ḥanna bademme: «Kwá se eksiyá an masalam-aha, antara zade-aha am erva na mu, ya neyle emtu? Ábi kelaazare yá njá á ba am mashidi, yá aŋkwa kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde, labára eksakurika?»

⁵⁶ Amá diyaweddiye geni bademme á mága ḥanna wá, ba geni a gevge elva-aha na ni ta ndahanaa nabi-aha aŋkwa am wakita á Dadaamiya na.»

Daaci kyaakya zhagade ge pukura-aha bademme, ta naba yánhe.

*Yaisu á katafke á *kendekyiya yaikke*

(Mark. 14:53-65; Luka 22:54-55, 63-71; Yuh. 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ Daaci emnde na ta eksevaahé Yaisu na, ta dan ba suuwe á dem mba á Kayafas ḥane male á *liman-aha. Mbate kerten jarammeje malum-aha á *tawraitá, antara male-aha á ekse katakappe am mba á male ḥanna.

⁵⁸ Piyer wá, a daa cfaba Yaisu á dehuwa, amá wá, gaterápteka dekideki. A de demhe á ba á dem riya-aara, a de njehe am dágave á emnde a ufa mashidi, ge zhara lámare ḥanna, ma watse á zla estara keni.

⁵⁹ Male-aha á *liman-aha antara emnde a *kendekyiya na bademme farantaufe ge tataya ba ni ma a ndarsende emnde umele elva an dzála áte Yaisu, ma ba fida keni, lauktu ma tá bá ḥanaaşa shairiya á emtsa.

⁶⁰ Kwakya tsa emnde na ta de cfatsanve fida ge Yaisu, amá baaka názu ta eksanaa áte ḥane. Am iga-aara, saremsa emnde umele ta buwa wá,

⁶¹ a ba itare: «Zhel na degi a bantsa ḥane: Yá dzegwándzegwa mbedánaambeda *mashidi á Dadaamiya yaikke na. Yá nderaalindere am hare keye, á bina.»

⁶² Hattse a tsete ge male á *liman-aha na, a ba ḥane á elvan ge Yaisu: «Ká ndaka elva dekideki ka? Tá ndáhá uwe ḥane áte ka emnde na?»

⁶³ Amá a cfu ba we-aara Yaisu. Daaci a ba male á liman-aha na á elvan ge ḥane: «Yá ndavaku una an zhera á Dadaamiya edda á shifa, ndindaha ba jirire ba ka una ka *Almasiihu, ka *Egdza á Dadaamiya na emtu?»

⁶⁴ A ḥwanante ge Yaisu, «Ba estuwa,» a ba ḥane á elvan ge ḥane. «Amá wá, á katafke cekwaanġudí watse kwá niina ya *Ura á emnde bademme yá njá am nadafa á Saksage na Slekse ba ḥane na, watse kwá niina zlabe adaliye, má watse yá sawa áte kumba á samaya.»

⁶⁵ Daaci male á liman-aha na a naba dzadzanve zane áte vuwa-aara, a ba ḥane: «A ganve ire-aara kalle an Dadaamiya.» A ba ḥane á elvan ge emnde: «Baaka wedere á miya an seyde-aha mazla-aara. Ábi cenakuráncena an hyema á kure názena a ndahanaa ḥane.

⁶⁶ Emtu estara á bá kure?», a ba ḥane á elvan ge emnde a *kendekyiya. A ba emnde: «Una ba haypa-aara, a njeka an shifa dekideki.»

⁶⁷ Daaci ta naba kyefanem nyaihe am ice, ta vavante dedekwa, emnde umele ta vavante babárva,

⁶⁸ a ba itare tá elvan ge ḥane: «*Almasiihu, diyeddiye mu a jakaa ware.»

A ba Piyer ḥane diyaaka Yaisu dekideki

(Mark. 14:66-72; Luka 22:56-62, 63-71; Yuh. 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Am sarte ḥanna wá, Piyer aŋkwa á njá am dagela am hude á riya á male á *liman-aha. Daaci a sesehe ge kwatera á male á liman-aha maa, a ba ḥane á elvan ge Piyer: «Ka keni ka ura á Yaisu zhel emnde a Galili na.»

⁷⁰ Amá eksarka Piyer dekideki, a ba ɳane á elvan ge kwatena ɳanna á katafke á emnde bademme: «Ma ká ndaha elva á uwe keni diyanka ya dekideki.»

⁷¹ A tsete ge ɳane aŋkwa á dete wakyiya, sesse kwatenaha umele daduwa á dezenjára. Ba a puwete ice áte ɳane wá, a ba ɳane á elvan ge emnde: «Degiya una keni ba ura á Yaisu zhel emnde a Nasarátu na!»

⁷² Piyer a naba kwaleve zlabe ádaliye, a ba ɳane: «Náwa wada-aaruwa máki diyandiya dawale ɳanna. Ba jirire diyanka dawale ɳanna.»

⁷³ Cekwaangudi am iga á una ɳanna maa, ta gapte ge emnde na tá aŋkwa áhuwa á deza Piyer, a ba itare tá elvan ge ɳane: «Ba jirire ka keni ka ba palle-aatare, adaba á ba áte nara á ɳa keni diyarakdiya emnde, diyardiya tate na ka sawa átekwa na.»

⁷⁴ Daaci Piyer a fantau ge za wada-aha, a ba ɳane: «Náwa Dadaamiya diyanka dawale ɳanna dekideki.» Á ba am sarte ɳanna wá, tsáktśákwalikwaa, á ba tsákálá.

⁷⁵ Daaci Piyer a naba yehete elva na ndza a bannaa Yaisu, a ba ɳane: Lauktu á kyuwa tsákálá wá, ká de bánba ka ser keye ge diyakikire na. Mazla-aara ba segáshe-aara, a de kyuwa á ba an yawe á kyuwa.

27

*Daránda Yaisu á de katafke á sleksu *Pilaatu
(Mark. 15:1; Luka 23:1-2; Yuh. 18:28-32)*

¹ Weráwera ekse an enjya werre wá, bademme á male-aha á *liman-aha, antara male-aha á ekse njarantenja mazle-aara ganakini sey tá ejja shifa á Yaisu.

² Ta naba puwete záwa áte ɳane, ta danán ge sleksu *Pilaatu, ɳane slekse yaikke am kwara ɳanna, a fanaa ɳgumna a Rauma.

*Emtsa á Yahuda
(Sler. emnde 1:18-19)*

³ Yahuda na a velanaa ɳane Yaisu na nanna ganakini ɳgudarŋguda Yaisu am shairiya maa, a deme am tuba, a naba sateraa shunju-aatare kul keye na ndza ta vantaa áte Yaisu na ge male-aha á *liman-aha, antara male-aha á ekse.

⁴ A ba ɳane á elvan ge itare: «Yá an haypa ba iya, adaba ya velu ura cufedde geni tá ejja shifa-aara.» A ba itare tá elvan ge ɳane: «Ázara lámbe á ɳere áte una ɳanna? Una á shá ba ka.»

⁵ Yahuda a naba puwateranve shunju am *mashidi yaikke, a de zlenjelaa ire-aara áte záwa.

⁶ Daaci male-aha á liman-aha ta halante suley na. Amá á bá itare: «An piya am *tawraita ganakini mi puwante suley na ge suley á slera á Dadaamiya, adaba gane á shifa á ura.»

⁷ Daaci ta magaa sawari am dagave-aatare, geni tá shekwevshekwe fe á slendera gahe umele an ηjane, ge hedfa wayve-aha am hude-aara, ta naba shekweve.

⁸ Adaba una ηjanna, sem vatena tá dákha fe ηjanna an fe á uzhe.

⁹ Daaci gevge názena ndza a ndahanaa nabi Yairaimiya, a ba ηjane: «Halarantehálá suley kul keye na egdzara á *Iserayiila, ta ges gane-aara átekwa na,

¹⁰ daaci ta shekweve fe á slendera gahe an ηjane, ba seke una a binaa Yaakadada na.»

*Sleksu *Pilaatu aŋkwa á ndavanu elva ge Yaisu*

(Mark. 15:2-5; Luka 23:3-5; Yuh. 18:33-38)

¹¹ Tsarnaatse Yaisu á katafke á slekse yaikke, a ndavanuwa ηjane elva ge Yaisu, a ba ηjane á elvan ge ηjane: «Ba ka una ka slekse á Yahudiya-aha na emtu?» A ηwanante ge Yaisu, «Ba estuwa», a ba ηjane á elvan ge ηjane.

¹² Am iga á una ηjanna maa, male-aha á *liman-aha, antara male-aha á larde, tá aŋkwa datsanve elva wá, Yaisu a naba du we-aara mazla-aara.

¹³ Daaci a ba slekse á elvan ge ηjane: «Ká cenánka elva na tá tsakaná áte ka na emtu? Labára ká ndaaka elva?»

¹⁴ Amá Yaisu a du ba we-aara, kamákamá ndahaaka elva. Haa slekse a magaa najipu kwakya.

Njarantenja am shairiya ge ja shifa á Yaisu

(Mark. 15:6-15; Luka 23:13-25; Yuh. 18:39-19:16)

¹⁵ Ba kelaa má samsa munri á *Paska wá, slekse aŋkwa á belaterá daŋgay palle, edda una tá kataná itare na ge emnde a ekse.

¹⁶ Ay am sarte ηjanna maa, ndza aŋkwa slemandzawe umele am daŋgay, zhera-aara Yaisu Barabas.

¹⁷ Daaci á bá slekse á elvan ge jaháva: «Am dágave á tara Yaisu Barabas, antara Yaisu na tá dahaná an *Almasiihu na mu, kwá kátá yá belakurá ware?»

¹⁸ Diyaadiya tsa ganakini ta danaa Yaisu adaba ba shelha baaka elva umele.

¹⁹ Am sarte na sleksu *Pilaatu aŋkwa á kya shairiya á Yaisu na ma, mukse-aara a naba belanvaa ura, a ba ηjane á elvan ge ηjane: «Maganánka ba uwe keni ge zhel ηjanna dekideki, baaka haypa-aara. Adaba vatena ya hare á ba am palasa á shene adaba ηjane.»

²⁰ Amá a ba male-aha á *liman-aha, antara male á ekse tá elvan ge jaháva: «Bawánba kure geni a belarakurnaabala ba Barabas, a jareja Yaisu.»

²¹ Slekse a ndavateruhe zlabe ádaliye, a ba njane á elvan ge itare: «Kwá kátá yá belakurá ware am emnde buwa njanna?» Ta vante jawapa, á ba itare: «Belanjernaabela ba Barabas.»

²² A ba njane á elvan ge itare: «Yá maganá uwe ge Yaisu na tá dahaná an Almasiihu na?» Bademme-aatare ta njwanante, a ba itare tá elvan ge njane: «Zlenjelezlenjela áte dzangala!»

²³ A ba sleksu Pilaatu á elvan ge itare: «A gu uwe estuwa?» Amá itare ta far hula á ba an ndzedfa, a ba itare: «Zlenjelezlenjela áte dzangala!»

²⁴ Am nanna sleksu Pilaatu baaka názu á maganá njane, emnde tá far ba hula maa, a kevaa yawe, a baraa erva-aara á katafke á emnde, a ba njane á elvan ge itare: «Shifa á zhel na kwá de jáná kure na, haypa-aara á shika cekideki, á shá ba kure.»

²⁵ Bademme á jáháva a njwanante, a ba itare tá elvan ge njane: «Una á shakaaka, haypa á ja shifa á zhel na á ba am mbiye á njere antara egdzara á njere.»

²⁶ Daaci sleksu Pilaatu a naba belateraa Barabas, amá Yaisu wá, ta zu an ja, lauktu ta de zlenjelaná áte dzangala.

*Sawji-aha tá aŋkwa á epsawa Yaisu
(Mark. 15:16-20; Yuh. 19:2-3)*

²⁷ Daaci ta naba danhe ge sawji-aha á sleksu *Pilaatu Yaisu na á dem hude á há á slekse, ta de jamme ge sawji-aha bademme, tá á ba arge njane.

²⁸ Ta naba tsekwanse am naŋgyuwe-aara, ta tsekwanse am dira hanje.

²⁹ Am iga á una njanna maa, ta nderse dake, ta fadanse ire an njane ágire *dəŋkaula, ta fanem zade am nadafa-aara. Mazla-aara ta gyanu rume ágire tá epsawupsawa, a ba itare tá elvan ge njane: «Aska á ḥa, slekse á Yahudiya-aha!»

³⁰ Ta naba kyefanem nyaihe am ice. Ta lyevaa zade na am erva-aara, geni tá jáná an njane am ire.

³¹ Zlaruzle am maganaa palasa, ta tsekwanse am dira hanje na, ta tsekwanse am náza-aara, lauktu ta dáná á dem tate na ta zlenjelanaa áte dzangala.

*Náwa ta zlenjelanaa estuwa Yaisu áte dzangala
(Mark. 15:21-32; Luka 23:26-43; Yuh. 19:17-27)*

³² Am sarte na daransede, ta de jaa ire antara ura Siraine umele zhera-aara Simaun, ta naba hyarhe ganakini á sepá dzangala á Yaisu.

³³ Daraada am tate njanna tá dahaná an Gaulgauta na, amaana: Tate á feka á ire maa,

³⁴ ta de fanu mbazla ge Yaisu áhuwa. Mbazla njanna keni anjkwa duksa yaiyaihe am hude-aara. Amá ba a tapanaahe ge Yaisu mbazla na wá, a naba kwalve, shaaka cekideki.

³⁵ Daaci ta naba tsakwanse am kazlaña-aara, ta zleñelehe áte dzañgala, ta tegaa kazlaña-aara am dagave-aatare. Ge tegaa kazlaña-aara na wá, ta maga njeri am dagave-aatare, ganakini a sesse edda una ni á zaná njane ma uwe keni.

³⁶ Daaci ta njehe á ba áhuwa njanna ge ufufa-aara.

³⁷ Ta puwete názena ta bantsa itare tá jáná adaba njane na áte naláwa, ta fetehe átire ge njane. Náwa názena ni ta puwetaa itare: «Ba njane una Yaisu, slekse á Yahudiya-aha.»

³⁸ Tá anjkwa neyle-aha buwa ta zlenjelater átirpalie antara Yaisu áte dzañgala-aha-aatare. Palle ta zlenjelanaa am nadafa, palle keni am názlabá.

³⁹ Emnde a degáshe am tate njanna tá geja ba ire, tá ámbera ezzlazle.

⁴⁰ A ba itare tá elvan ge njane: «Ábi ka bántsa ka ká naba mbedfanaambedfa *mashidi yaikke na, á ba am hare keye ká nderendere umele á ba ka? Labara ká taa njezlanaaka ba ka ire á ña? Máki ka ba *Egdza á Dadaamiya, tsekwanaatsekwa kwa ire á ña áte dzañgala na!»

⁴¹ Male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraita, ira male-aha á ekse bademme ta fantau ge epsawa Yaisu. Ta bántsa itare wá:

⁴² «Iyau, á dzegwándzegwa ñezla emnde umele, ire-aara wá, á taa njezlanaaka! Ábi njane slekse á Iserayiila-aha? A tsekwanaatsekwa kwa ire-aara áte dzañgala na? Máki tsekwaatsekwa wá, bademme mi fetarfe áte njane.

⁴³ A bántsa njane a fetaare an Dadaamiya, njane *Egdza á Dadaamiya, mi ezzhara kwa kina má watse á sawa Dadaamiya njanna á se melanumele!»

⁴⁴ Neyle-aha buwa na ta zlenjelaterhe áte dzañgala antara Yaisu na, itare keni ta zlazlese Yaisu ba seke male-aha njanna.

*Náwa ndza a emtsaa estuwa Yaisu
(Mark. 15:33-41; Luka 23:44-49; Yuh. 19:28-30)*

⁴⁵ Daaci a tsekwa ge tabedfammire an vacitire am hude á duniya bademme, dem lásar emnde ta á ba am tabedfammire njanna.

⁴⁶ Á maga saa keye wá, Yaisu a ketaa kwárá á ba an ndzedá: «Aili! Aili! Laima sabaktani?» Amaana wá: «Dadaamiya-aaruwa labára yakiyaaya? Dadaamiya-aaruwa labára yakiyaaya?»

⁴⁷ Á bá emnde umele am emnde na tá aŋkwa á tsaatse áhuwa: «Zhel na degiya á d̄aha nabi *Ailiya.»

⁴⁸ Palle-aatare a tedante zhagade, a de eksetaa sausau, a ŋjudetaa áte zade, a femhe am mbazla umele dāŋdāne ba estuwa, daaci a kante, a fante áte we ge Yaisu geni a shushe.

⁴⁹ Amá a ba emnde umele-aatare: «Tsawaatse emtsaade, mi ezzhara má watse á semsa Ailiya ŋjanna á se melanumele.»

⁵⁰ Yaisu a fu hula zlabe ádaliye, mazla-aara a naba zlu ge shifa-aara.

⁵¹ Am sarte ŋjanna maa, aŋkwa kacekaca á dzegwa am *mashidi yaikke wá, a naba tamme kalkale, a fantau á sawa átire sem áhá. Haha keni aŋkwa á gajava, palaha-aha tateptate ba baley baley.

⁵² Irekhya-aha keni kerteŋ tá an wara, emnde á Dadaamiya na ndza matsarematsa na kwakya tsaretse am faya.

⁵³ Emnde na ta tsetaa am faya ŋjanna wá, am sarte na tsetsa Yaisu am faya na, daremda á dem berni cuđedđe, emnde kwakya naráterna.

⁵⁴ Sawji-aha na a sáteraa ŋgumna a Rauma, antara male-aatare bademme tá aŋkwa ufa Yaisu na. Ba ta naa gejava á haha antara názena magaavemaga bademme na wá, dámdá lyawa am itare jipu. A ba itare: «Zhel na egdza á Dadaamiya ba jire.»

⁵⁵ Tá aŋkwa ŋwasha keni kwakya am tate ŋjanna. Ta tsaahé yiyiye, ta zhara názena ni aŋkwa á magava na. ŋwasha ŋjanna kwaye ta saa á daba Yaisu á sawa am kwara á Galili ge maganaa slera.

⁵⁶ Tá aŋkwa tara Maari mukse á emnde a Magdala, antara Maari emmetare ge tara Yakuba an Yusufa, ira emmarge egdzara á Jaibaidaiyus, am dagave á ŋwasha ŋjanna.

Faremfa Yaisu am irekhya

(Mark. 15:42-47; Luka 23:50-56; Yuh. 19:38-42)

⁵⁷ Herzhe watse á belya vaciya wá, a naba semhe ge sleberba umele ura á ekse á Arimatiya zhera-aara Yusufa. Nane keni fetarfe áte Yaisu.

⁵⁸ A duhe ge Yusufa ŋjanna á deza sleksu *Pilaatu, a de ndavanu baráma á eksa emtsa á Yaisu. Daaci a ba slekse a varanteva.

⁵⁹ Duwa á Yusufa, a eksante emtsa na, a de faceme am kalpakane aŋwaslire tsedānje, jeba á kalpakane ŋjanna ba lefedđe.

⁶⁰ Daaci a de zlavanaahe am irekhya-aara halál na a yese am cacera, zlabe ba uŋjule á zlauzle-aara ge yá irekhya

ŋanna. Daaci a berhanu palame yaikke ge we á irekhyá ŋanna, lauktu a zlala.

⁶¹ Amá tara Maari mukse á emnde a Magdala, antara Maari umele na wá, itare zlalarka, ta naba njehé, wafke-aatare ba ndanje á deza irekhyá na.

Sawji-aha tá anjkwa ufa irekhyá á Yaisu

⁶² Makuralla-aara, amaana kwaskwe á puwansepue wá, ta naba tsetehe ge male-aha á *liman-aha antara *Farisa-aha ta deza sleksu *Pilaatu.

⁶³ A ba itare tá elvan ge ŋane: «Ambarka á ŋa, yehaŋerteyeha názena a ndahanaa slefida ŋanna am sarte na zlabe an shifa. A bantsa ŋane, watse á tsetse am faya am hare-aara ge keyire am evege.

⁶⁴ Ambane ká bela emnde tá de ufa irekhyá-aara am hare keye ŋanna. A de tedarseka pukura-aha-aara, daaci watse tá baterán ge emnde geni tsetse am faya. Daaci fidire-aatare ŋanna á de jauje ge una werre.»

⁶⁵ A ba edda á hákuma á elvan ge itare: «Kwaye sawji-aha ŋanna, dawmbare, de magaumága názena kwa dzegwanaaa kure ge ufufa-aara.»

⁶⁶ Daaci ba zlálá-aatare, ta de vanyaa we á irekhyá ba shagera, tafafete damshe á ŋgumna, ta bazlaa sawji-aha ge ufufa-aara.

28

Yaisu tsetse am faya

(Mark. 16:1-10; Luka 24:1-12; Yuh. 20:1-10)

¹ Dedde kwaskwe á puwansepue, an eŋlya werre ge laade wá, daremda tara Maari mukse á emnde a Magdala, antara Maari umele na ta de zhara irekhyá na.

² Ba watsewatse shekwaraaka dækideki wá, bademme á haha á gyagya á ba an ndzedfa, a tsekwaan ge malika á Yaakadada á sawa am samaya, a berhanvuwe palame na ge we á irekhyá maa, a njetaa átekwa.

³ Malika na á mbá wulwulire ba seke kárá á ráde. Nanjyuwe-aara dzayye telle jauje ba ge sluzhe keni.

⁴ Naranna emnde a ufa irekhyá na wá, ba gyaagya keni tá gyagyeteka mazla-aara ge lyawa, garevge ba seke baaka shifa am itare dækideki.

⁵ Amá ŋwasha na wá, a ba malika ŋanna á elvan ge itare: «A wakurka lyawa dækideki, acaba diyandiya kwa se tataya Yaisu na ta zlenjelaa áte dzaŋgala na.

⁶ Amá ŋane baaka áhuna mazla-aara, tsetse am faya ba seke una ndza a enndaha na. Sawmbare nawanaana tate na ndza á zlava átekwa.

⁷ Kina wá, dawmbare ba watsewatse, de mbedawaterumbede labare ge pukura-aha geni baaka, tsetse. Baira watse á daada ba ñane zuñjwe arge kure á dem Galili. Kwá de nanaana áhuwa. Una ya bakurnaa ba iya.»

⁸ Daaci ba zlálá-aatare ge ñwasha na áte we á irekhyá, ta zlálaa á ba á zhagade ge daterá labare na ge pukura-aha á Yaisu. Tá zlálá na wá, ervaunjde-aatare ba seke nama, an wesha an lyawa zlabe ádaliye.

⁹ Cekwaanjudí wá, Yaisu a se yaiterwa á ba an ye ge ñwasha na: «A vakurteva Dadaamiya hairire», á bá ñane á elvan ge itare. Zhagade ge ñwasha na ádezenjara, ta kezlan ugje, ta ñante sera, tá anjkwa á eggala.

¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «A wakurka lyawa dekifeki. De bawateranba ge egdzar mama-aha-aaruwa, a darduwa á dem Galili, tá de niina áhuwa.»

Názu watse tá ndahaná sawji-aha á ufa irekhyá

¹¹ Zlabe tá á ba átira zlala emtsaade ñwasha na wá, sawji-aha á ufa irekhyá na keni, emnde umele-aatare zlarzlala á dem hude á ekse, ta de mbedateru labare ge male-aha á *liman-aha.

¹² Male-aha á liman-aha ta magaa sawari am dagave-aatare antara male-aha á ekse maa, ta vaterete shunju camballe ge sawji-aha na.

¹³ A ba itare ta elvan ge itare: «Bawanba geni tá se tedesaa ba pukura-aha-aara an vayiya am sarte na ñere ñá am hare.

¹⁴ Ma a cenanaa ba edda á hákuma keni, diyanjerdiya ñere názena ni ñá de ndahaná ñere, ba názara keni á shakuraaka dekifeki.»

¹⁵ Daaci sawji-aha ta naba lyevaa shunju na, ta maganaa áte una ni ta ndaaterndaa na. Ta naba hyanme fida ñanna am dagave á Yahudiya-aha bademme, sem vatena ta tsaa á ba áte una itare.

Yaisu a marateraa ire-aara ge pukura-aha-aara

(Mark. 16:14-18; Luka 24:36-49; Yuh. 20:19-23; Sler. emnde 1:6-8)

¹⁶ Daaci zlarzlala pukura-aha kelaawa jemtekwe keredfde á dem Galili, ta deba áte egdza wa na ndza a baternaa Yaisu na.

¹⁷ Ba ta puwete ice áte ñane, ta kezlan ugje, tá anjkwa á eggala. Amá emnde umele-aatare ta magaa shaige ganakini ñane ka.

¹⁸ Samsa Yaisu á sezetare ba herezhzhe, a ba ñane á elvan ge itare: «Bademme á hákuma ta fimaa á ba am erva-aaruwa, ma am samaya, ma am duniya keni.

¹⁹ Daaci naba dawmbare ma á dem larde-ara keni bademme, ma emnde-ara keni gawatervege emnde-aaruwa, mágawateránmaga baptisma an zhera á Edderwa, an zhera á Egdza-aara, an zhera á Shedekwe Cudedde.

²⁰ Kwarawatersekware maga fesarfire am názena ya fakuraara ya bademme. Diyaweddiye ganakini iya antara kure wá, yá aňkwa antara kure ma vaatara keni, dem halavuwa á duniya.»

Labare á higa na a puwetaa MARKUS

*Waazu á Yuhanna slemaga baptisma
(Mat. 3:1-12; Luka 3:1-18; Yuh. 1:19-28)*

¹ Náwa a fantuwa estuwa labare á higa, elva a Yaisu *Almasiihu *Egdza á Dadaamiya:

² Añkwa an puwa am wakita á nabi Aisaya, a ba Dadaamiya:

«Náwa yá bela slebela-aaruwa á katafke á ñja, á tsatsakaná ñane baráma.

³ Zlabe ádaliye a ba ñane: Añkwa ura á bálá elva am kaamba, a ba edda-aara: Tsatsawanaatsatse uñjule ge Yaakadada, tsawanaatse baráma-aara a gevge ba ndedfde.»

⁴ Am iga a una ñanna maa, a naba semhe ge Yuhanna slemaga baptisma á sem kaamba, ba seke una a ndaana nabi ñanna, a fantau ge balaterá waazu ge emnde, a ba ñane á elvan ge itare: «Magaumága tuba, lyauvaalya baptisma, á yakuraarye Dadaamiya haypa-aha á kure.»

⁵ Daaci saresse emnde a Urusaliima ba kwakya, antara emnde na tá am kwárá á Yahudiya gergere bademme, ta seza Yuhanna ge cena waazu-aara, daaci ta naba sanse haypa-aha-aatare, ñane keni maa, a magateraa baptisma am guwa á Urdun.

⁶ Nanjyuwe na a tsekwanaa Yuhanna wá, ta hanaa am úgne á ezlegwame, ndza á ñguda ba gwagwa. Náza za-aara keni maa, á za ba iwe, antara nama.

⁷ A baa ñane am waazu-aara: «Añkwa á sawa ura am iga-aaruwa wá, edda-aara ñanna an hakuma ba ñane arge iya, ba ge sadfanse kimake am sera keni hyanefka ya dékifeki.

⁸ Iya, yá añkwa á magakurá baptisma an yawe, amá ñane wá, á se magakurá baptisma an Shedekwe Cudedfde.»

*Baptisma á Yaisu
(Mat. 3:13-17; Luka 3:21-22)*

⁹ Á ba am hare-aha ñanna maa, a naba semhe ge Yaisu á sa am Nasarátu am kwárá á Galili, Yuhanna a se baranve am guwa á Urdun.

¹⁰ Am sarte na sessa Yaisu am yawe, a naa wertehe ge samaya, añkwa á tsekwa Shedekwe Cudedfde á setarge ñane ba seke takala.

¹¹ Cekwañañgudi wá, tá cená ba ye á sawa am samaya ñanna, a ba edda-aara á elvan ge ñane: «Ba ekka una

ka Egdza-aaruwa wayanak-wáyá jipu, bademme a higa-aaruwa á ba áte ka.»

Shaitaine aŋkwa á bada Yaisu

(Mat. 4:1-11; Luka 4:1-13)

12 Cekwaŋgudi am iga á una ɳanna wá, Shedekwe á Dadaamiya á naba daa Yaisu á dem kaamba.

13 Hare kul ufade á njá á ba am dagave á dabba-aha am kaamba, a de badanaa Shaitaine am hare kul ufade ɳanna. Ta magannaa ba malika-aha slera am kaamba ɳanna.

Pukura-aha á Yaisu zuŋŋwe ta ufade

(Mat. 4:12-22; Luka 4:14-15; 5:1-11)

14 Ngudarŋguda Yuhanna am daŋgay maa, am iga-aara daduwa Yaisu keni á dem kwárá á Galili, a de fantau ge balaterá labáre á higa na ni a belanaa Dadaamiya ge emnde.

15 A ba ɳane á elvan ge itare: «Kina wá, hyefhye sarte na ni a tsanaa Dadaamiya, samsa sarte á nja am kwárá-aara, magaumága tuba, lyauvalya labáre á higa.»

16 A gapte ge Yaisu cekwaŋgudi a dábá we á haye á Galili wá, a naa egdzar mama buwa, tara Simaun, tá an egdza emmenjara Andere. Tá aŋkwa á puwa narre-aatare á dem yawe adfaba itare ta emnde a sluwa kelfe.

17 Daaci a naba ḋaterdáhá Yaisu: «Sawmbare dabawidába, yá gakurvege emnde a jaha emnde á sem sera-aaruwa, ba seke una ni má tá jahava kelfe-aha á dem narre na,» a ba ɳane á elvan ge itare.

18 Ba watsewatse, ta naba puwanve narre-aatare á ba áhuwa ɳanna, ta dábá Yaisu.

19 Ta gapte ba cekwaŋgudi á de katafke wá, Yaisu a naa egdzara á Jaibaidaiyus, tara Yakuba tá an egdza emmenjara Yuhanna tá am paare á yawe, tá aŋkwa á tsatsa narre-aatare.

20 Daaci a naba ḋaterdáhá Yaisu itare keni, ta naba yaa eddetare Jaibaidaiyus am paare áhuwa antara emnde a slera-aara, itare ta dábá Yaisu.

Yaisu ɳgyainseŋgye shaitaine am ura

(Luka 4:31-37)

21 Am iga á una ɳanna maa, Yaisu antara pukura-aha-aara ɳanna ta zlala á dem hufse á Kafarnahum. Samsa kwaskwe á puwansepwe a naba dem *mashidi á Yahudiya-aha, a de kwaraterse elva á Dadaamiya.

22 Itare ta mága ba najipu-aara, adfaba ɳane kwaraterseka seke náza á malum-aha á *tawraita, amá edda á elva ɳanna ba ɳane, á kwaraterse á ba an hákuma.

23 Vacite ɳanna maa, ndza aŋkwa ura an shaitaine am vuwa-aara am jáháva-aatare,

²⁴ a naba fu hula zhel ḥanna, a ba ḥane a elvan ge Yaisu am hula-aara: «Ekka Yaisu ura Nasarátu na mu, ká kátá uwe ka ázeñere? Niya á ḥa ka se kedajerkereda emtu? Iya diyankdiya ganakini ka Ura Cudedde na belakaa Dadaamiya na.»

²⁵ Yaisu a naba valarhe ge shaitaine ḥanna, a ba ḥane á elvan ge ḥane: «Dude we á ḥa, sesse am zhel na ba kina!»

²⁶ Daaci a naba slakalapte ge shaitaine am zhel na, a fu hula an ndzeda-aara bademme, a sesehe am ḥane.

²⁷ Bademme á emnde tá maga ba najipu-aara. A ba itare am dágave-aatare: «Ázara kena jeba una? Ba vaci palle keni cenajeránka jeba á tsaha na, nanjeránka keni jeba á hákuma na ni, ura ba a ndanse elva ge shaitaine am ura ni, a naba sesehe!»

²⁸ Kerten hyaranmehye labare á Yaisu am kwárá á Galili bademme.

*Yaisu a mbateraahem emnde kwakya am lapikere gergere
(Mat. 8:14-17; Luka 4:38-41)*

²⁹ Ba segashe-aatare am mashidi wá, Yaisu a daba tara Simaun antara Andere á dem mba-aatare, ta dabaterdába tara Yakuba antara Yuhanna keni á dehuwa.

³⁰ Duwa-aatare maa, ta de beraa shawle á Piyer mukse, á ba á zlava, á wáná zlagzlagi. Daaci ba demda á Yaisu, ta naba mbedanuhe.

³¹ A duhe ge Yaisu á dezenara, a de ḥanaa ba erva, a tsantehe, a naba mbehe, a fantau ge magateraa kashi.

³² Eblyabelya vaciya, herzha máñgaripu maa, emnde ta saa emnde-aha-aatare na lapika vuwa-aatare, antara emnde na tá an shaitaine na bademme áseza Yaisu.

³³ Bademme á emnde a hude á ekse saresse, ta se jamme áte we á wakyiya ḥanna.

³⁴ Yaisu a mbateraahem emnde kwakya am lapikere-aha-aatare gergere, a ḥyanse shaitaine-aha kwakya am emnde. Vaterteka baráma dékideki ge shaitaine-aha ḥanna ge ndaase elva, adaba itare diyardiya Yaisu ma ware ḥane keni.

*Yaisu aŋkwa á ja daba an waazu
(Luka 4:42-44)*

³⁵ Mákurálla-aara wá, a sesehe ge Yaisu á ba an ireñlya, a zlalehe á dem kaamba yiyyiye an ekse ba shagera, a de maga maduwa áhuwa.

³⁶ Daaci ta naba dábemhe ge tara Simaun antara emnde na ni tá ba kerde, ta de tataya tate na átekwa.

³⁷ De sharánsha maa, a ba itare tá elvan ge ḥane: «Degiya emnde bademme tá aŋkwa á tatayaktátaya jipu!»

38 Amá a ኃwaterante, a ba ኃane á elvan ge itare: «Mi zlálawa á miya á dem ekse-aha na herherzhe, yá de magaterá waazu ge emnde a ekse-aha ኃanna keni, adaba a siyaa ba una ኃanna.»

39 Mázla-aara ba zlálá-aatare, ta fantau ge já daba am kwárá á Galili bademme, ankwá á magaterá waazu ge Yahudiya-aha am mashidi-aha-aatare, ankwá á ኃgya shaitaine-aha keni am vuwa á emnde.

*Yaisu mbanaambe slederve
(Mat. 8:1-4; Luka 5:12-16)*

40 A semhe ge slederve umele, a se kezlaa ugje á katafke-aara, a fantau ge ኃala ázenjara, a ba ኃane á elvan ge ኃane: «Má wayak-waya wá, ká dzegwándezegwa givege ba metedde vuwa-aaruwa.»

41 Daaci Yaisu a naba zanvaarhe, a pelse erva-aara, a de fete áte ኃane, a ba ኃane á elvan ge ኃane: «Wayanwáyá ká mbembe, ba metedde vuwa á ኃa.»

42 Ba seke ndaha á miya na, a naba mbehe ge slederve ኃanna metedde.

43 Amá lauktu á belanaabelä wá, a tedanánté hyema ba shagera,

44 a ba ኃane á elvan ge ኃane: «Balananseka ma ge ware keni dsekideki. Názena ká de maganaaka wá, de maranánmárá ire á ኃa ge *liman, vanteva sadake á ኃa ge Dadaamiya áte una a ndanaa Muusa ge seydire á ኃa á katafke á emnde bademme ganakini mbakmbe.»

45 Amá ኃane, ba zlala-aara wá, a de balse labare ኃanna áza emnde bademme. Adaba una ኃanna Yaisu dzegwánka marse ire-aara áza emnde mazla-aara, sey á njá á ba am kaamba yiyiye an ekse, tá duwa ba emnde ádezenjara, á sawa am tate-aha gergere.

2

*Yaisu a mbaa ura an matsa ubiya-aara
(Mat. 9:1-8; Luka 5:17-26)*

1 Haraahare cekwaangudí wá, a naba eptsehe ge Yaisu, á sem hude á Kafarnahum, cенarancena emnde ganakini saasa, ankwá am mba.

2 Daaci kwakya nalga a se jamme am hude á ha ኃanna, sete we á wakyiyya keni baaka slede dsekideki ge kwakyire á emnde. Daaci Yaisu a fantau ge ndater elva á Dadaamiya.

3 Á ba am sarte ኃanna maa, ta semhe ge emnde umele, ta sanaa ura an matsa ubiya-aara, ta saa sepanaa emnde ufade am dagave-aatare.

⁴ Amá dzegwaránka dáná á de katafke á Yaisu acsaba kwakyire á nalga. Daaci ta naba cfalte áte ire á dzuguru, ta naba weraa ire á dzuguru ḥanna am ndanŋire á tate na ni átekwa Yaisu, ta velem zhel na antara egdera-aara bademme.

⁵ Nánna Yaisu fetarfire á emnde ḥanna maa, a ba ḥane á elvan ge edda una lapika na: «An bárá haypa-aha á ḥa bademme egdza-aaruwa.»

⁶ Áy, tá aŋkwa malum-aha á *tawraita umele á njanja am tate ḥanna. Malum-aha ḥanna ta fantau ge dzamanaa am ervaunje-aatare, a ba itare:

⁷ «Kwaye zhel na aŋkwa á lyiya slede á Dadaamiya. Ware edda una á dzegwándezegwa yanár haypa ge ura máki Dadaamiya ka palle?»

⁸ Kerten a naba diyeddiya Yaisu názena tá aŋkwa á dzamaná itare, a ba ḥane á elvan ge itare: «Labára kwa dzamete una am ervaunje á kure?»

⁹ Ázara una tsaftsafe jauje ge banán ge edda una lapika vuwa-aara: An bárá haypa-aha á ḥa, bi baná: Tsettse, eksanteksa egdera á ḥa, ezzlala an sera á ḥa?

¹⁰ Iya wá, yá kátá kwá diyeddiye geni iya *Ura á emnde bademme yá an hákuma ge yateraare haypa ge emnde am duniya na.» Daaci a ba ḥane á elvan ge edda una an matsa ubiya-aara na:

¹¹ «Ya ndaa ba ekka, tsettse, eksanteksa egdera á ḥa, ezzlala á da.»

¹² Kerten tsettse zhele na á katafke-aatare bademme, a eksante egdera-aara, a naba zlálá. Bademmire-aatare tá maga ba najipu-aara, a ba itare: «Ba ser palle keni ndza na jeránka jeba á una dekideki.» Daaci ta fantau ge gala Dadaamiya.

*Náwa ndza a dantaa estuwa Yaisu Laiwi
(Mat. 9:9-13; Luka 5:27-32)*

¹³ Yaisu a naba eptsá ádaliye ádete we á haye á Galili. Kwakya nalga ta duhe ádezenjara, daaci a fantau ge ndater elva á Dadaamiya.

¹⁴ Am iga á tsetse-aara áhuwa, a naa egdza á Halfa á njá am bere á hadáma, zhera-aara Laiwi, a ba ḥane á elvan ge ḥane: «Tsettse, sawa, cfabidába.» A naba tsa Laiwi, a dábá Yaisu.

¹⁵ Am iga-aara maa, tara Yaisu tá aŋkwa za dafa antara pukura-aha-aara am mba á Laiwi ḥanna, ta naba záná átirpalle antara *emnde a jaha hadáma ira emnde a haypa umele, acsaba kwakya jeba á emnde ḥanna ta daa cfaba Yaisu.

¹⁶ Tá aŋkwa *Farisa-aha umele, ta malum-aha á *tawraita, ta naa Yaisu aŋkwa za dafa antara emnde a jaha hadáma ira emnde a maga haypa gergere. A ba itare tá elvan ge pukura-aha-aara: «Labára á za dafa antara jeba á emnde ŋanna?»

¹⁷ De cenatercena Yaisu, a ba ŋane á elvan ge itare: «Emnde na lapiya vuwa-aatare wá, baaka wedere-aatare áza dauktar, sey ba emnde na lapika vuwa-aatare una tá deza dauktar. Daaci ba duksa palle ge iya keni. Sanka ya á se tataya emnde na tá am jirire, ya se tataya ba emnde a haypa.»

*Ndává áza Yaisu arge tsufa nderá
(Mat. 9:14-17; Luka 5:33-39)*

¹⁸ Vacite umele maa, pukura-aha á Yuhanna antara *Farisa-aha tá aŋkwa tsufá nderá, amá pukura-aha á Yaisu tsufarka. Daaci ta naba duhe ge emnde umele, ta ndavanu ge Yaisu, a ba itare tá elvan ge ŋane: «Labára pukura-aha á ŋa tá ekseka nderá?»

¹⁹ Daaci a ŋwaterante ge Yaisu, a ba ŋane á elvan ge itare: «Emnde na tá dahaterá á sem larusa keni, kwa kurken tá dzegwándzegwa tsufa nderá emtu, am sarte na tá áza zhele á larusa? Am sarte na ni aŋkwa zhele á larusa am dagave-aatare wá, tá dzegwánka tsufa nderá dekideki.

²⁰ Amá aŋkwa á sawa sarte umele wá, watse tá pakyava antara zhele á larusa. Am sarte ŋanna wá, itare keni, watse tá tsufá nderá.

²¹ «Baaka ura a venya emgyegwe a naŋgyuwe an baukta áŋwaslire, adfaba máki á venyaná an una áŋwaslire, una áŋwaslire na á teda emgyegwe a naŋgyuwe na, daaci á farfe te-aara.

²² «Zlabe ádaliye, tá puweka mbazla áŋwaslire á dem emgyegwe a *kanyakanya-aha. Adfaba máki tsetse mbazla, á tatanvetate kanyakanya-aha na. Daaci á puwa mbazla á dem haha, kanyakanya keni badzafbadze. Daaci máki mbazla áŋwaslire wá, sey tá puwaná á dem kanyakanya-aha na áŋwaslire.»

*Ba Yaisu una edda á vaci puwansepue
(Mat. 12:1-8; Luka 6:1-5)*

²³ Vacite umele an kwaskwe á puwansepue, a degashe Yaisu antara pukura-aha-aara praatte am dágave á fe-aha á hiya maa, pukura-aha-aara ta naba fantau ge kázla ire á hiya na.

²⁴ A ba *Farisa-aha tá elvan ge Yaisu: «Labára pukura-aha á ŋa tá maga duksa na an piya vaci puwansepue?»

²⁵ A naba ɳwaterantehe ge Yaisu, a ba ɳane á elvan ge itare: «Ekkure ndaakurseka názu ndza a maganaa *Dawuda am sarte na irice-aara antara emnde-aara bademme ɳateraaanja waya, tá an wedere á náza za ba jipu na emtu?»

²⁶ Duwa-aatare á dem mashidi wá, Dawuda ɳanna a naba eksante tapiske na ta fan ge slera á Dadaamiya na, ta naba zuhe antara emnde-aara. Amá shairiya á Dadaamiya wá, a vaterte barama ba ge *liman-aha palle za tapiske ɳanna. A mágava una ɳanna am zamane á Abiyatar ɳane male á liman-aha.»

²⁷ A ba Yaisu á elvan ge itare zlabe ádaliye: «Á maganá ba kwaskwe á puwansepue nampire ge urimagwe. Urimagweka una á maganá nampire ge kwaskwe á puwansepue.

²⁸ Daaci ba *Ura á emnde bademme una edda á vaci puwansepue.»

3

*Zhele an emtsa erva-aara
(Mat. 12:9-14; Luka 6:6-11)*

¹ Vacite umele maa, Yaisu a daliye zlabe ádaliye á dem mashidi, a de bera ura an emtsa erva-aara vacite ɳanna.

² Am mashidi ɳanna maa, tá aŋkwa emnde na tá tsagwada ba Yaisu, ta fantau ge zhárá Yaisu an eŋkale-aatare bademme, má watse á mbanaambe ura an kwaskwe á puwansepue, lauktu ma tá puwar elva adaba una ɳanna.

³ Amá Yaisu a naba banán ge zhele na an emtsa erva-aara na: «Naba tsettse, tsaatse á katafke á emnde bademme.»

⁴ Daaci a naba ndavateru ge emnde bademme, a ba ɳane á elvan ge itare: «A vamite baráma á mága uwe *tawraita an kwaskwe á puwansepue? Mága maggwire emtu, mandzawire he? Lya ura emtu, keda ura he?» Ta naba hedfu we-aatare ɳwarka.

⁵ Jaaja ervaunđe á Yaisu, a zharateraahe, degdegire á ire á emnde ɳanna wantewa jipu. Daaci a ba ɳane á elvan ge zhele na: «Pelansepele erva á ɳa.» A naba pelanse, erva-aara gevge ba lanje ba seke erva-aara werre.

⁶ Mazla-aara ba zlálá á degashe ge *Farisa-aha, ta de magaa sawari-aatare antara emnde á *Hirudus, geni tá maganá estara, lauktu tá kedanaakeda shifa á Yaisu.

Nalga na áseza Yaisu áte we á haye

⁷ Daaci ba zlálá ge Yaisu antara pukura-aha-aara á dete we á haye á Galili. Kwakya nalga na ta dabantaa ádehuwa. Emnde ɳanna ta segashe am kwara á Galili, emnde umele ta sawa á sa am hude á Urusaliima,

⁸ antara am kwara á Yahudiya bademme, antara á sa am kwara á Idumaya, antara á sa á katafke á guwa á Urdun, ira á sa am kwara á Tirus antara Sidaun. Emnde njanna bademme ta se á ba áza Yaisu adaba cénaráncena labare-aara.

⁹ Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara, tatayauwivaatata ya egdza paare á yawe, geni a becariteka emnde.

¹⁰ Adaba njane slemba emnde, daaci emnde na lapika vuwa-aatare na kwakya ta berdavuwa ásezenjara, geni tá fetefa erva-aatare áte njane.

¹¹ Emnde na tá an shaitaine, ba ta puwete ice-aatare áte njane maa, reppe ta naba mbeda am sera-aara, ta ámbera hula, a ba itare am hula-aatare: «Ba ekka una ka *Egdza á Dadaamiya.»

¹² Amá a naba valaterarhe ge Yaisu á ba an ndzedfa geni a ndaharka elva áte njane dekideki, ma ware njane keni.

*Yaisu aŋkwa á dzera pukura-aha-aara kelaawa ju buwa
(Mat. 10:1-4; Luka 6:12-16)*

¹³ Am iga á una njanna maa, Yaisu a detaa emnde na a wayateraa njane, ta dálá emnde njanna antara njane áte egdza wa.

¹⁴ Ate wa njanna maa, a de dzerese emnde kelaawa ju buwa am itare, a daateraa an emnde a bela. A dzeraterse ganakini tá nja antara njane ba kelaazare, á belaterá á de balaterá labare á higa ge emnde.

¹⁵ Daaci a vaterte hákuma á njya jini-aha am ura.

¹⁶ Náwa zhera-aha á emnde a bela njanna: Simaun njane una Yaisu a fante zhera á Piyer,

¹⁷ tara Yakuba tá an egdza emmenjara Yuhanna itare ta egdzara á Jaibaidaiyus, Yaisu a faterte zhera á Bauwanairgais, amaana: hula á samaya, adaba itare ta emnde a ica ervaunjde watsewatse;

¹⁸ Andere, Filip, Bartaulauma, Mata, Taumas, Yakuba á Halfa, Tadawus, Simaun na wayaaka tá kwaráterá emnde umele na,

¹⁹ ira Yahuda Iskariyaut edda una a velu Yaisu áza kelaade-aha-aara na.

Emnde á Yaisu ta kurken an shaitaine Yaisu

²⁰ Saasa Yaisu maa, se jarammejahe emnde zlabe ádaliye, ba sarte á zu duksa keni sharánka tara Yaisu an pukura-aha-aara.

²¹ Am sarte na cénaráncena emnde a há-aatare, a ba itare: «Una wá, hairireka mazla-aara.» Daaci ta naba duhe geni tá tedesetede am dagave-aatare.

*Tara Yaisu tá taa njeka antara Shaitaine
(Mat. 12:22-32; Luka 11:14-23; 12:10)*

²² Tá aŋkwa malum-aha á *tawraita am emnde ɻanna ta sawa á sa am hude á Urusaliima, ta bantsa itare: «Aŋkwa *Bailjaibul slekse á shaitaine-aha am ɻane.» Emnde umele keni ta ndahán ba estuwa, a ba itare: «A vantaa ba slekse á shaitaine-aha ɻanna hákuma ge ɻgyesaa shaitaine am ura na.»

²³ Daaci Yaisu a daterete bademme á dezenara, a vaterte elva an naraje, a ba ɻane á elvan ge itare: «Á sáwá estara ni Shaitaine á báká ire-aara na?»

²⁴ Am kwárá á slekse palle, máki emnde tegarsetege gergere buwa wá, á zlaleka hákuma mazla-aara.

²⁵ Zlabe ádaliye, am hude á há palle, máki tegarsetege emnde gergere buwa, hude á há ɻanna á zlaleka mazla-aara.

²⁶ Ba duksa palle ge Shaitaine keni. Má gevge ni Shaitaine a teganse ire-aara buwa am kwárá-aara wá, hákuma-aara á duka á de katafke, ma vaatara keni á zle.»

²⁷ Yaisu aŋkwa á sla Shaitaine an slendzeda, a ba ɻane á elvan ge itare: «Baaka ura á dzegwándzegwa zá há á slendzeda, máki eksevaaka emtsaade slendzeda a puwanse erva ákataliya, lauktu ɻane á zá há-aara bademme.

²⁸ «Diyaweddiye una ba shagera: Bademme á hayapa-aha na tá maganá emnde, antara elva a mándezawé na tá valyaná itare áte Dadaamiya na, á yateraareya Dadaamiya bademme.

²⁹ Amá edda una ni a ndaase elva a mándezawé áte Shedekwe Cudedde wá, baaka yanarye ge ɻane dekideki. Adaba haypa-aara ɻanna náza ba ge dekideki.»

³⁰ A bateraa una Yaisu na wá, adaba ta bantsa emnde umele-aatare: An shaitaine.

*Tara emmenjara antara egdzar mama-aha-ɻara ge Yaisu
(Mat. 12:46-50; Luka 8:19-21)*

³¹ Am iga a una ɻanna maa, ta semhe ge tara emmenjara, antara egdzar mama-aha á ɻara, ta tsaahé á ba ágashe, ta belaa ura, ta de dante.

³² Am sarte ɻanna kwakya emnde ázeñara, amá ta naba ndahanhe, a ba itare: «Tá aŋkwa á ndaváká tara emmenja, antara egdzar mama-aha-ɻa ágashe.»

³³ A ɻwaterante, a ba ɻane á elvan ge itare: «Ware ɻane emmerwa ge iya? Emnde-ara itare egdzar mama-aha-aaruwa ge iya?»

³⁴ Daaci a zharaa emnde na tá ázeñara, a ba ɻane á elvan ge emnde bademme: «Náwa tara emmerwa antara egdzar mama-aha-aaruwa tá áhuna.

³⁵ Ma ware una á maga názu á kataná Dadaamiya, egdza emmerwa ba ñane, emmerwa ba ñane.»

4

Naraje an slepuwa wulfe

(Mat. 13:1-9; Luka 8:4-8)

¹ Yaisu a daliye zlabe á de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde áte we á haye á Galili. Kwakya nalga á emnde a jemaa á katafke-aara. Adaba una ñanna, a njema am paare, ñane áte ire á haye; emnde wá, bademme tá á ba am haha áte we á haye ñanna.

² A kwaraterse duksa kwakya an naraje-aha, a ba ñane á elvan ge itare:

³ «Cenawancena, náwa yá bakurá elva: Sesse zhele umele ge de puwa nalkame am fe-aara.

⁴ Am sarte na anjkwa á puwa nalkame ñanna, wulfe-aha umele a de valyaa áte unjule, ta se tsakantehe ge yiye-aha.

⁵ Wulfe-aha umele, a de valyaa áte cacera, cekwa haha, a naba sese á ba áte watsewatsire adaba cekwa haha.

⁶ Amá de sesse vaciya an kárá-aara wá, deraadera adaba baaka slalwe ñgelama.

⁷ Wulfe-aha umele zlabe ádaliye, a valyemaa am dake, a waltaa am dake, a becante ge dake, magaaka ire.

⁸ Amá wulfe-aha umele wá, a puwaa á ba am haha shagera, a sesehe ba shagera, a waltaa an unjule-aara, a magaa ire. Ekte-aha umele, ta yayaa egdzara kul keye kul keye, ekte-aha umele ta yayaa kul unjwahe kul unjwahe, ekte-aha umele zlabe ádaliye ta yayaa deremke deremke.»

⁹ Daaci a ba ñane á elvan ge itare: «Edda una máki anjkwa hyema-aara, a cenevaacena!»

Labára naraje-aha?

(Mat. 13:10-17; Luka 8:9-10)

¹⁰ Am sarte na baaka dikele á emnde ázeñara, ta juwa ba emnde umele-aatare antara pukura-aha kelaawa ju buwa, ta naba ndavanu maana á naraje-aha-aara.

¹¹ A ñwaterante, a ba ñane: «Kure wá, vararakurteva baráma geni kwá diyeddiye nasherire na am *kwara á Dadaamiya, amá emnde umele wá, ma yá ndaterndáhá keni sey á ba an naraje.

¹² Estuwa, ma tá anjkwa á zharaná á ba an ice-aatare keni, tá diseka dekideki; ma tá anjkwa á cenáná á ba an hyema-aatare keni, tá ceneseka dekideki. Adaba itare, baaka wedere-aatare an d'aba Dadaamiya. Ayka wá, ma andze á naba yateraarye Dadaamiya!»

*Maana á naraje an slepuwa wulfe
(Mat. 13:18-23; Luka 8:11-15)*

¹³ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kina cenakuránka naraje na? Máki cenakuránka una, kwá de cenaná estara kena naraje-aha umele na?

¹⁴ Náwa maana á naraje ḥanna. Slepua wulfe ḥanna wá, á puwa ba elva á Dadaamiya.

¹⁵ Emnde umele, itare ta ba seke uñjule. Tá cenvaacena elva á Dadaamiya, amá kerten tá lyiyaná á ba an higa.

¹⁶ Emnde umele itare ta ba seke cacera. Má cenanáncena elva á Dadaamiya, kerten tá lyiyaná á ba an higa.
¹⁷ Amá tá vanteka slede ge elva á Dadaamiya ḥanna am itare. Daaci má jerje lámare umele bi zlada adaba elva ḥanna wá, tá yá fetarfire-aatare ba watsewatse.

¹⁸ Emnde umele zlabe ádaliye, itare ta ba seke dake. Tá lyevalya tsa elva á Dadaamiya,

¹⁹ amá wá, á dem dagave á dzama á ire an kazlanja á duniya, antara waya á nalmane kwakya, ira waya á duksaha umele gergere am duniya na. Á becanta ba una ḥanna elva á Dadaamiya na am itare, á manjka nampire cekifeki.

²⁰ Amá emnde umele wá, itare ta ba seke haha na slede shagera na. Tá cenevaacena elva á Dadaamiya, tá lyiyaná an ervaunjde-aatare palle, elva ḥanna á maga nampire am itare. Emnde umele aŋkwa nampire-aatare cekwa, emnde umele nampire-aatare deydey, amá emnde umele wá, kwakya nampire-aatare.»

*Naraje an kárá á fanus
(Luka 8:16-18)*

²¹ Yaisu a farhe zlabe ádaliye ge tsakaterá elva, a ba ḥane á elvan ge itare: «Ware edda una máki a mbante kárá á fanus, á fáná am ekte á egdera, bi á uñmbar tasa? Baaka dekifeki, sey tá zlenjelaná á ba áte tate-aara.

²² Daaci diyaweddiye ganakini bademme á názena an shebe kina, watse á sesse ásegashe. Bademme á názena nasherire kina, watse tá diyeddiya emnde bademme.

²³ Edda una, máki aŋkwa hyema-aara, a cenevaacena.»

²⁴ Zlabe ádaliye a ba ḥane, á elvan ge itare: «Faufa hyema am názena kwá cenaná kure bademme na. Adaba bademme á názena kwá magaterná kure ge emnde na wá, Dadaamiya keni á de magakurná á ba áte una ḥanna ge kure keni. Baira á de januje ḥane am una kure kwá magaterán ge emnde.

²⁵ Edda una máki aŋkwa ázeñara na wá, watse tá de fanaarfe zlabe adaliye ge ɻjane. Amá edda una an erva dey wá, ba egdza una ázeñara na keni, tá de lyanvulye.»

Naraje an wulfe á wálá á ba an ire-aara

²⁶ Yaisu a farhe zlabe ádaliye, a ba ɻjane á elvan ge itare: «Náwa názu á gáráva an názena á magava am *kwara á Dadaamiya: Duwa á ura umele, a puwaa wulfe am fe-aara.

²⁷ Daaci ɻjane á pá ba hare-aara, á kezla ba hare á bere, amá wulfe ámbera á ba segashe, aŋkwa á wala, baaka názu a disaa ɻjane am hude-aara dekideki.

²⁸ Bademme, á maganá ba haha slera. A sanse wulfe, a walante, a magaa ire, haa a nanve.

²⁹ Má welasewelete, edda fe a duwa á ba an náza wa masa-aara, a de icica, adaba hyephye sarte.»

Naraje an wulfe á pilli

(Mat. 13:31-32, 34; Luka 13:18-19)

³⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare zlabe ádaliye: «Mí slaterá an uwe *kwara á Dadaamiya? Mí shateru an naraje-ara ge emnde?

³¹ Kwara á Dadaamiya wá, á gáráva an wulfe á pilli. ɻjane wá, cekwa ba ɻjane am wulfe-aha bademme.

³² Amá má jaremje am haha, sesse wá, á wala jipu, haa á jauje ba ge duksa-aha umele an wala, á vala erva, yiye-aha tá njá am shedekwe-aara, tá maga bere-aatare keni átekwa.»

³³ Yaisu a kwaraterse estuwa elva ge emnde an naraje-aha áte una tá cenáncena.

³⁴ Bademme á elva-aara a kwaraterse á ba an naraje. Amá ge pukura-aha-aara, am sarte na baaka emnde ázetare wá, a palateraa sera-aara bademme.

Yaisu a ekhyaa válale

(Mat. 8:23-27; Luka 8:22-25)

³⁵ Ba vacite ɻjanna herzha man̄garipu wá, a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Ebzaumibze haye ádehuwa-aara.»

³⁶ Daaci ba tse-aatare, ta yaa emnde am tate ɻjanna. Pukura-aha ta daa Yaisu am paare na a njemaa ɻjane am hude-aara, amá paare-aha umele keni ndza aŋkwa áhuwa.

³⁷ Cekwaanġudí wá, a naba tsete ge válale yaikke átire á haye ɻjanna, a maganaa ɻjane vágza á haye á ba an ndzeda haa a nante paare an yawe.

³⁸ Yaisu ɻjane á zlava áte kataliya á paare, a belete ire-aara áte náza bela ire, á pá ba hare-aara. Duwa á pukura-aha-aara, ta tsante am hare na, a ba itare tá elvan ge ɻjane: «Malum, mí keda ni baaka lambe á ɻja?»

³⁹ Ba tsetse-aara, a naba valarhe ge válale na, a ba njane á elvan ge haye: «Tsaatse ba tseriyye.» Daaci a naba tsahé ge válale, tseriyye slede ba seke ndza magaaveka duksa.

⁴⁰ Am iga á una njanna maa, a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Labára kwá maga lyawa estuwa? Baaka fetarfíre á kure áte ya emtu?»

⁴¹ Daaci jaterja lyawa jipu, a ba itare am dagave-aatare: «Ware kena njane una ni dete ba effeya antara haye keni tá fansarfe na?»

5

*A mbanaa estuwa Yaisu ura an shaitaine
(Mat. 8:28-34; Luka 8:26-39)*

¹ Am sarte na icaransice haye njanna maa, daraada áte iga a guwa njanna. Tate njanna wá, am kwara á Gairasaine-aha.

² Ba a tsekwese ge Yaisu am paare wá, a naba sesehe ge zhele umele am dagave á irekhyá-aha, a se yainu á ba an ye ge Yaisu.

³ Zhele njanna wá, an jini am ire, á njá á ba am dagave á irekhyá-aha. Baaka ura á dzegwándzegwa tákwasá njane, ma an tsavaytsavaye keni.

⁴ Adaba ser kwakya tá puwante sasala áte sera, tá tákwasaná erva an tsavaytsavaye, amá a bataahe bademme. Baaka ura á dzegwándzegwa njá zhel njanna dekideki.

⁵ Vayi vacika á já á ba dábá am dagave á irekhyá-aha antara áte ire á wa-aha, ámbera á hula, á tata vuwa-aara an nákwa.

⁶ Am sarte na ni a naa Yaisu, a se yainuye na wá, a sawa á ba an zhagade, kreppe a se mbedehe am sera-aara,

⁷ a fu hula an ndzedá-aara bademme, a ba njane am hula-aara á elvan ge Yaisu: «Ekka Yaisu *Egdza á Dadaamiya Slekse, ázara am dagave á miya? Yá ndaaka adaba Dadaamiya, tasle á ja, fiyemka am zlada!»

⁸ A ndanaa adaba uwe una njanna, adaba a ndaase elva-aara Yaisu, a ba njane: «Ekka shaitaine, sesse am zhel na!»

⁹ Daaci Yaisu a ndavanu zhera-aara ge zhele njanna, a njwanante, a ba njane: «Zhera-aaruwa wá, Dikele á Emnde, adaba ja vayye.»

¹⁰ Zhele njanna a fantau ge kyuwanfe ge Yaisu geni a yaterya jini-aha njanna, a njarinja á ba am kwara njanna.

¹¹ Am tate njanna maa, ndza anjkwa walda á nabezhe yaikke, tá piyá áte egdza wa maa,

¹² jini-aha njanna ta fantau ge njala Yaisu, a ba itare tá elvan ge njane: «Tasla á ja, vanjerteva ka baráma, njá de njá am nabezhe-aha na.»

¹³ Yaisu a naba vaterte baráma ḥanna. Mazla-aara ta naba sesehe ge jini-aha am zhel na, ta dem nabezhe-aha ḥanna. Nabezhe-aha ḥanna á maga debu buwa, amá ta naba zlerdaa zhagade a sate egdza wa ḥanna, ta puwamme am haye, a ndateruhe ge haye bademme.

¹⁴ Daaci zhagade ge suni-aha á nabezhe ḥanna, ta dateraa labáre ge emnde a makwata antara emnde a hude á ekse bademme. Daaci estuwa nalga tá kelá á dem tate ḥanna ge de zhárá názena magaavmäge.

¹⁵ Daraada áza Yaisu, tá zhárá ba zhel na ndza an jini-aha am ḥane na á njá, an enjkale-aara ba lajne, a tsekweme am naŋgyuwe ba seke emnde. Amá itare, bademme ta fantau ge mága lyawa.

¹⁶ Daaci emnde na ni ta naana á ba an ice-aatare mága ḥanna bademme na, ta fantau ge tsakaterse sera-aara bademme, geni a shanaa estara ire-aara zhel ḥanna, antara kedá á nabezhe-aha na.

¹⁷ Amá itare, ta ḥala Yaisu geni a dedde am larde-aatare ba dekideki.

¹⁸ Estuwa Yaisu a naba dalme am paare á yawe, amá zhele na shansha ire-aara na a ndavanu ge Yaisu, geni ḥane keni a edcfaba.

¹⁹ Amá eksarka Yaisu. A ba ḥane á elvan ge ḥane: «Eptsepta á dem mba á kure, de vaterteva sera á názena a magakanaa Yaakadada na, antara zevarzire-aara na a zakvaara ḥane na bademme ge emnde á kure.»

²⁰ Daaci ba zlálá á zhele ḥanna, a de fantau ge bala labare-aara am kwara na tá dahaná an Ekse Kelaawa na. Bademme á emnde na ta cенaa labare-aara na tá maga najipu.

Labáre á egdza á Yayrus an mukse na a gejante naŋgyuwe á Yaisu

(Mat. 9:18-26; Luka 8:40-56)

²¹ A eptsehe zlabe ádaliye ge Yaisu, a icanse haye ásete we-aara, ta se jamme ge nalga a emnde kwakya zlabe ádaliye ázenjara.

²² A semhe ge palle á male-aha am mashidi, zhera-aara Yayrus, a se kezlaa ugje am sera á Yaisu,

²³ a fantau ge ḥala ázenjara, a ba ḥane á elvan ge ḥane: «Tasla á ḥa, sawa fetefa erva á ḥa áte egdza-aaruwa mukse lapika, adfaba herzhe á degashe shifa am ḥane. Má dakemda ka wá, á emtseka mazla-aara, sey á mbembe.»

²⁴ Daaci Yaisu a naba duhe antara ḥane, kwakya emnde ta daa á dabáná ádehuwa, tá ámbera ebbeca áte baráma.

²⁵ Ndza aŋkwa mukse am dagave á emnde ḥanna, yawe kelaawa ju buwa á maga ba palasa á kela á uzhe.

²⁶ Kwakya zlada na a shanaa mukse njanna áza dauktaraha. A kedaa nalmane-aara bademme, aley shanka ngulmire ddekideki, sey ba á farfe.

²⁷⁻²⁸ De cenáncena mukse njanna labáre á Yaisu maa, a ba njane: «Una wá, ma ya de fete erva-aaruwa á ba áte nañgyuwe-aara keni, yá mbembe.» Daaci a naba duhe á ba am dagave á emnde njanna, a de fete erva-aara áte nañgyuwe á Yaisu á kya iga.

²⁹ Kertej a naba icevhe ge kela á uzhe-aara njanna, ba njane keni tapanaatápá am vuwa-aara ganakini mbaambe.

³⁰ Á ba am sarte njanna a naba tapanaahe ge Yaisu keni am vuwa-aara ganakini sessa ndzedá am njane, mbanaambe ura. A naba eptsavte am dagave á nalga njanna, a ba njane á elvan ge itare: «A gejantaa ware nañgyuwe-aaruwa?»

³¹ Ta njwanante ge pukura-aha-aara, a ba itare: «Ká zhárá dikele á emnde njanna tá þecakþeca na ni, a gejaktaa ware, a ba ka?»

³² Amá a zharateraahe ge Yaisu, ge dise edda una a magaa una njanna.

³³ Daaci gazlaagazla mukse na, adaba tapanaatapa názu a gev am vuwa-aara. Daaci a sawhe ámbera á gyagya ba seke maagara, a se kezlaa ugje am sera á Yaisu, a ndanse jirire-aara bademme.

³⁴ A ba Yaisu á elvan ge njane: «Mbakaambe fetarfire á ña egdza-aaruwa, ezzlálá á ba an hairire, de njinja ba layye.»

³⁵ Yaisu zlabe á ba an elva áte we, ta semhe ge emnde á sawa am mba á Yayrus male am mashidi, a ba itare tá elvan ge Yayrus: «Baaka egdzere. Yanya malum mazla-aara..»

³⁶ Amá Yaisu fanuka hyema ge elva-aatare. A ba njane á elvan ge Yayrus: «A wanþka lyawa ddekideki, naba fetarfe ka.»

³⁷ Daaci a duhe, amá velaaka baráma ddekideki ganakini tá ðabáná emnde ádehuwa, sey ta ðabanaa ba tara Piyer, Yakuba, ira Yuhanna egdza emmenjara ge Yakuba njanna.

³⁸ Daraada am mba á Yayrus maa, ta de beraa emnde kwakya tá maga ba emtanjkire. Emnde umele tá kyuwa, emnde umele tá tsáka ðákwa.

³⁹ A demhe ge Yaisu á dem hude á há, a ba njane á elvan ge emnde: «Labára kwá maga emtanjkire, kwá kyuwa estuwa? Egdzere emtsaaka, á pá ba háre.»

⁴⁰ Amá ta naba puwar dzáká, ágire tá epsawepsawa. Daaci Yaisu a naba bakaterse ásegashe bademme, a yaa ba tara emmenjara antara eddenjara ge egdzere, ira pukura-aha-aara keye na, ta demhe antara njane á dem bere na á zlava am hude-aara egdze na.

⁴¹ Daaci ɻane a de ɻanaa ba erva ge egdze na, a ba ɻane á elvan ge ɻane: «Talita kuma», amaana: «Egdzere, ya bakanaa ba iya tsettse.»

⁴² Ba seke ndáhá á miya na tsetsa egdze na. Egdze ɻanna, yawe kelaawa ju buwa. Daaci bademme tá maga ba najipu-aara.

⁴³ Amá Yaisu a fater magiya kwakya, geni a balarka dekideki. Am iga á una ɻanna, a ba ɻane á elvan ge itare: «Vawanteva náza za ge egdzere.»

6

Emnde a Nasarátu fartareka áte Yaisu

(Mat. 13:53-58; Luka 4:16-30)

¹ Daaci a tsete ge Yaisu áhuwa, a zlala á dem ekse na ni a waletaa am hude-aara na. Pukura-aha-aara keni ta duwa á ba antara ɻane.

² Samsa kwaskwe á puwansepue maa, ta naba dem mashidi, a de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde. Emnde kwakya jarammeje am mashidi ɻanna. Am sarte na ceparvaacena elva-aara, ta mága najipu kwakya áte ɻane, a ba itare: «A de mbese áme elva na estuwa? A shanaa áme ɻane ilmu na? Ázara kwa ba najipu-aha na á maganá ɻane na!»

³ Ábi ba ɻane una slega nafa egdza á Maari na? Egdza emmetare ge tara Yakuba antara Yauseys, Yahuda, ira Simaun. Egdzar mama-aha-ɻara ɻwasha keni ta ba am dagave á miya.» A piyatertaa ba una ɻanna ge fetare áte ɻane, baaka umele.

⁴ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma áme keni emnde tá fa zherwe áte nabi á Dadaamiya, amá am hude á há-aatare, antara vara-aha-aara, ira emnde a ekse-aara bademme wá, tá feka zherwe áte ɻane.»

⁵ Daaci magaaka najipu-aha kwakya am ekse ɻanna, sey ba una a puwaterar erva ge emnde umele-aatare, a mbateraahe.

⁶ Yaisu á maga ba najipu-aara adaba baakire á fetarfíre á emnde a ekse ɻanna.

Am iga á una ɻanna maa, a naba tse am ekse ɻanna, a zlálá á dem ekse-aha na herherzhe na, a de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde a ekse-aha ɻanna.

Yaisu a bela pukura-aha-aara kelaawa ju buwa

(Mat. 10:5-15; Luka 9:1-6)

⁷ Vacite umele maa, a jatermaare ge pukura-aha-aara am tate palle, a vaterte hákuma áte shaitaine-aha, lauktu a fantau ge belaterbela bubuwa.

⁸ Lauktu a belaterbela wá, a fater bariya, a ba ñane á elvan ge itare: «Eksauka ba uwe keni am erva, sey ba zade á kure palle. Magauka kashi á náza za, ma shunju keni am lyiba.

⁹ Fawaumfa kimake am sera, amá dawánka zane bubuwa.»

¹⁰ A ba ñane á elvan ge itare zlabe ádaliye: «Máki dakuremda am ekse wá, njawinja á ba am mba na máki lyarakurvaalya am hude-aara na, dem sarte ázlálá á kure am ekse ñanna.

¹¹ Má lyiyarakurka emnde, bi cenarka elva á kure wá, dawedde am ekse-aatare, papawaapape berbere na áte sera á kure. Magawateránmaga una ñanna, watse tá disá ba itare antara Dadaamiya.»

¹² Daaci ba zlálá ge pukura-aha, tá de belaterá elva á Dadaamiya ge emnde geni a magarmága tuba.

¹³ Ta ñgyesaa jini-aha kwakya am emnde; emnde na lapika vuwa-aatare keni, ta gaterve waye an zhera á Dadaamiya, mbarateraambe bademme.

Elva a emtsa á Yuhanna slemaga baptisma

(Mat. 14:1-12; Luka 9:7-9)

¹⁴ A cenanaa estuwa sleksu *Hirudus labare á Yaisu adaba bademme á emnde tá ndáhá ba ñane. Ta bantsa emnde umele: «A tsetaa ba Yuhanna slemaga baptisma am faya. Adaba una ñanna an hákuma á mága najipu-aha gergere.»

¹⁵ Amá a ba emnde umele: «Una Yuhanna ka, nabi *Ailiya werre.» A ba emnde umele zlabe ádaliye: «Una ba nabi umele tsekemme, amá ñane keni ba nabi á Dadaamiya ba seke nabi-aha werre.»

¹⁶ De cenáncena sleksu Hirudus gajawe-aatare maa, a ba ñane: «Una ba Yuhanna slemaga baptisma. Ndza icanaayica ire áte ñane, amá a tsetaa ba ñanna am faya!»

¹⁷ A bateraa una ñanna adaba ndza a ndahanaa ba ñane ñanna geni a eksarvaksa Yuhanna. Daaci ta naba eksevaahé, ta puwete zawa áte ñane, ta de belema am dangay. A ñgudanaa adaba uwe Hirudus Yuhanna; adaba Hirudus ñanna a eksantaave Hirudiya ge egdza emmenjara Filip.

¹⁸ Amá anjkwa á ndandaha Yuhanna, geni a eksantaave mukse ge egdza emmenjara na wá, una ñanna zlayeka dékideki.

¹⁹ Adaba una ñanna Hirudiya wayaaka zhárá Yuhanna an shifa dékideki, baaka ba pute-aara ge já shifa-aara.

²⁰ Adaba Hirudus wá, ñane á kuvá Yuhanna jipu, wayaaka á geja shifa-aara, adaba diyaadiya ganakini

Yuhanna ura á Dadaamiya, ura jirire. Ba kelaa máki Yuhanna aŋkwa á baná elva ge sleksu Hirudus wá, á taa weranteka ba we-aara keni, amá wayaawáyá tsa eccena-aara.

²¹ Vacite umele maa, shansha Hirudiya baráma á já Yuhanna. Samsa sarte á ya sleksu Hirudus, a naba gyaa muŋri, daaci a naba dante galipa-aha-aara, antara male-aha á sawji-aha ira male-aha umele am kwara á Galili.

²² Duwa á gyaale á Hirudiya, a de shekelaterante ge male-aha na a dahateraa slekse na. Hayaranháyá jipu tara slekse an emnde-aara bademme. A naba banánba slekse ge gyaale ḥanna, a ba ḥane: «Ma ká kátá uwe keni, naba ndaviyundave, yá vakteva.»

²³ A naba zanu wada-aara, geni ma a ndavanu uwe keni, sey a vanteva, una ma kyalma á rezefe-aara keni, sey á vanteva.

²⁴ Daaci ba degashe-aara ge gyaale na, a deza emmenjara, ge ndavanu názena ni á se ndavanu ge slekse na. Amá a ba emmenjara: «De enndava ka a varakteva ba ire á Yuhanna slemaga baptisma.»

²⁵ Kerten a semhe áseza slekse, a ba ḥane á elvan ge ḥane: «Yá kátá ká vite ire á Yuhanna slemaga baptisma am kwatame.»

²⁶ Una ḥanna namaari-aareka dəkideki, amá dzegwánka kwalarkwale adaba wada na a zanuwa ḥane á katafke á emnde-aara na.

²⁷ Daaci a naba bela sawji á dem dangay, ge de sá ire á Yuhanna na. Ba zlálá á sawji na, á dem dangay na, a de ica ire áte Yuhanna,

²⁸ a sanán ge gyaale ḥanna am kwatame. Duwa á gyaale ḥanna, a de vante ge emmenjara.

²⁹ Daada labare ádeza pukura-aha-aara, ta naba sawhe, ta eksante emtsa-aara, ta de hedehe.

Yaisu a zateru duksa ge zála debu ilyebe

(Mat. 14:13-21; Luka 9:10-17; Yuh. 6:1-14)

³⁰ Saraasa emnde a bela á Yaisu, ta se ndahanhe bademme á názena ta maganaa itare antara názena ta kwaraterse ge emnde.

³¹ Emnde keni ba tá sawa emnde na, tá zlálá emnde na, baaka ica-aatare dekideki áza tara Yaisu antara pukura-aha-aara. Ba sarte á za náza za keni ta shanka dəkideki. Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare, «Máki estuwa wá, mi zlalawa á dem tate na ta baaka emnde na, kwá de puwansepue cekwaanjgudi.»

³² Daaci ta naba deme am paare, ba zlálá-aatare á dem tate na ta baaka emnde átekwa, ba itare an ire-aatare.

³³ Amá naraterna emnde kwakya am sarte na tá zlálá na, daaci ta naba diyatersediye, ta dabateremhe an sera. Emnde umele keni saresse am ekse-aha gergere, ta dabateremhe an sera. Baira ta dema ba itare zuñjwe arge tara Yaisu an pukura-aha-aara.

³⁴ De sessa Yaisu am paare maa, á zhárá ba dikele á emnde tá kela ádezenjara. Á zharaterzhara wá, a naba zatervaarhe, adaba ta ba seke kyawe-aha na baaka suni am ekte ge itare na. Daaci a fantau ge kwaraterse duksa kwakya áte Dadaamiya.

³⁵ Eblyabelya vaci maa, ta duhe ge pukura-aha-aara ádezenjara, a ba itare tá elvan ge ñane: «Degey baaka vaciya mazla-aara, tate na keni kaamba.

³⁶ Ambane puwaternapuwa emnde na, a zlarzlala á dem ekse-aha antara egdzar makwata-aha na herherzhe áhuna, tá de shakwanu náza za ge we-aatare.»

³⁷ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane: «Vawaterteva ba kure náza za!» A ba pukura-aha tá elvan ge ñane: «Ká kátá njá de shekwaterá náza za jekka deremke wanyara, lauktu á hyater ge emnde na?»

³⁸ A ndavateru ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwá an depaiñ wanyara ázekure? De zharawazhara wára?» Ta de zharanaahe, a ba itare tá elvan ge ñane: «Depaiñ á njere anjkwa ilyebe ámasla an kelfe buwa.»

³⁹ Mazla-aara a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Njawateraanja emnde áte masa an slala an slala.»

⁴⁰ Daaci ta naba njateraahe emnde deremke deremke, am slala-aha umele kul ilyebe kul ilyebe.

⁴¹ Zlauzle una ñanna maa, Yaisu a naba halante depaiñ ilyebe, antara kelfe buwa na, a kante ice á dem samaya, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya. Daaci a kwacaa depaiñ-aha na, a tegateraa ge pukura-aha, geni tá vatertá itare ge emnde. Am iga á una ñanna a tegateraa kelfe-aha na keni.

⁴² Bademme á emnde, ma ware keni a zuhe á ba áte hude-aara náza zá na, aley jauje zlabe ádaliye.

⁴³ Pukura-aha ta halante jugena á depaiñ antara kelfe ñanna wárá kelaawa ju buwa.

⁴⁴ Kezlakula á emnde a zá náza zá ñanna wá, tá maga zála debu ilyebe.

Yaisu á zlálá an sera áte ire á haye

(Mat. 14:22-33; Yuh. 6:15-21)

⁴⁵ Shekwaraaka dökifeki am iga á una ñanna, a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Dawemda am paare, dawedde kure zuñjwe á katafke-aaruwa, ebzaubze guwa á kya erwa. Iya wá, yá puwaternapuwa emtsaadé emnde.»

⁴⁶ Puwaternapuwa emnde maa, a naba dalete áte egdza wa, a de maga maduwa.

⁴⁷ Zhedaazheda ice, gevge vayi maa, zlarzlálá pukura-aha an paare á dem dagave á haye ba shagera, amá Yaisu wá, á ba áte wa njanna ba njane palle.

⁴⁸ Á zhárá pukura-aha-aara á sawa áte wa njanna wá, tá baka paare an zlada jipu, á magaterá palasa effeya á eptsaterá á dem iga. An ireñlya wá, a duhe ge Yaisu de shateraasha pukura-aha-aara na áte ire á haye, njane á zlálá á ba an sera-aara áte ire á haye njanna. Amá a de magaa ba seke á kátá yaterseye.

⁴⁹ Ba naranna pukura-aha-aara aňkwa á zlálá an sera-aara áte ire á yawe na wá, ta naba fu hula, adšaba itare ta kurken shaitaine á yawe.

⁵⁰ Itare badsemme ba seke á degáshe shifa am itare ge lyawa. Daaci kerten a ndahater elva Yaisu: «Gazlauka, degiya una ba iya!»

⁵¹ Daaci a naba daleme am paare á dezetare wá, tseriyiye a naba tsaahe ge effeya na. Tá geja ba ire pukura-aha-aara, tá maga najipu.

⁵² Adšaba degdege ire-aatare jipu, cenaránka itare najipu na a maganaa an depain na.

*Yaisu a mbaa lapika-aha am Gainaizarait
(Mat. 14:34-36)*

⁵³ Ba ebzaruubze haye wá, tá am haha á Gainaizarait, daaci ta njudfaa paare-aatare áte we á guwa.

⁵⁴ Ba segashe-aatare am paare wá, emnde ta naba dise Yaisu.

⁵⁵ Daaci ba zhagade-aatare á dem ekse-aha-aatare, ta de sanaa emnde-aha-aatare na ni á waterá vuwa-aatare áte egdera-aha-aatare. Ma a dem tate-ara Yaisu keni, tá maga ba una emnde.

⁵⁶ Badsemme á tate na ni a de tsekwaá átekwa Yaisu, ma a de tsekwaá am berni, ma áte makwata, ma am egdza ekse badsemme, emnde ta sanaa emnde-aha-aatare na ni lapika vuwa-aatare, ta fanaa á katafke-aara am dagave á emnde badsemme, ta njalaterunjale geni tá fetefä erva-aha-aatare á ba áte we á naňgyuwe-aara keni. Daaci badsemme á emnde na ni ta fete erva-aatare áte njane mbarembe.

¹ Am iga á una ḥanna maa, *Farisa-aha antara malumaha á *tawraita umele ta sawa am Urusaliima ta se jamme áza Yaisu.

² Amá ta naa pukura-aha umele ta naba zu dafa an erva a liya, bararaaka emtsaadé áte una ta kwaratersaa am nadina-aatare.

³ Adaba Farisa-aha antara Yahudiya-aha-aatare bademme wá, tá zeka dafa an erva a liya dekideki, sey tá bara erva-aatare ba shagera emtsaadé. Estuwa tá anjkwa maga duksa á eggye-aha-aatare an ejkale-aatare bademme.

⁴ Ma ta saa á ba am kwaskwe keni, tá zeka dafa cekidéki, máki tsakaraaka yawe. Anjkwa zlabe kwakya nade á eggye-aha-aatare na tá fansaare itare, ba seke bara tasa-aha-aatare, antara gahe-aha-aatare, ira kazlaña na ta janaa an verzhagane bademme á ba an tsufa ázetare.

⁵ Adaba una ḥanna, ta duwa Farisa-aha antara malumaha á tawraita á deza Yaisu, ta de ndavanundave, a ba itare: «Labára pukura-aha á ḥna tá fansarka ge názena ta kwarajersaa eggye-aha a ḥnere, tá naba zá dafa an erva a liya na?»

⁶ A ḥnwaterante ge Yaisu, a ba ḥnane: «Una wá, ba jire á Aisaya, acsaba ndza maganaamaga ḥnane nabiyire áte kure kwa emnde na. Anjkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ḥnane:

Emnde na wá, tá anjkwa á galiya á ba áte we, am ervaunđe-aatare ta yiyiye an ya.

⁷ Tá anjkwa jáháva ceme am sera-aaruwa, amá una ḥanna ba dey. Adaba itare tá ndáhá ba nade-aha á emndimagwaha, ta ganve ba seke elva-aaruwa.»

⁸ Daaci a eksante elva-aara zlabe ádaliye Yaisu, a ba ḥnane á elvan ge itare: «Kure kwa yaa shairiya á Dadaamiya, kwá anjkwa fansar ge nade-aha á emndimagwaha.»

⁹ A ba ḥnane á elvan ge itare zlabe ádaliye: «Diyakurdiya eptsanve iga ge shairiya á Dadaamiya, geni kwá ganvege nade-aha á emndimagwaha.

¹⁰ Ábi a enndaha Muusa, a ba ḥnane: Dematervedeme tara emmenja an eddeňa. Ma ware una a ndaase elva yaiyaihe áte eddeňara bi áte emmenjara, edda-aara a njeka an shifa cekidéki.

¹¹ Amá kwa bantsa kure, ma edda-aara á kátá melanu ge eddeňara bi ge emmenjara keni, máki ndasendahe edda-aara ganakini anjkwa duksa ma andze yá melaku an ḥnane, amá ya fan ge slera á Dadaamiya wá,

¹² daaci baaka wedera á edda-aara ge melanu ge eddenjara bi ge emmenjara mazla-aara. Estuwa á ba elva á kure.

13 An una ḥanna wá, kwa ganve elva á Dadaamiya ba seke duksa dey, kwa tsaa áte nadse-aha á eggye-aha á kure. Kwakya jeba á duksa-aha ḥanna kwá maganá kure.»

*Kazlaŋa na á badza ura an Dadaamiya
(Mat. 15:10-20)*

14 Am iga á una ḥanna maa, a ba Yaisu á elvan ge emnde bademme: «Sawmbare, cenuvaacena elva na ba shagera.

15 Nazu á badza ura an Dadaamiya wá, názena á faná edda-aara á dem mbuweka, á badzená názena á segashe am mbuwe á edda-aara.» ((

16 Edda una máki aŋkwa hyema-aara, a cenevaacena.))

17 Am sarte na yaterya Yaisu emnde, a de deme am bere maa, pukura-aha ta de ndavanu maana á naraje ḥanna.

18 A ḥwaterante, a ba ḥane: «Iyau, kure keni kwaasau zlabe shakuranka eŋkale-aara, cenakuranka? Diyakurka ganakini baaka názu á duwa ádagashe á dem mbuwe á urimagwe, á badzaterá an Dadaamiya emtu?

19 Adaba una ḥanna á duka á dem ervaunjde, amá á dem hude, á segashe zlabe ádaliye am edda-aara.» An elva-aara ḥanna wá, ganvege náza za bademme ba halal.

20 A ba ḥane á elvan ge itare zlabe ádaliye: «Ba názena ni á segashe am mbuwe á edda-aara una á badzaterá an Dadaamiya.

21 Adaba kwakya shagerkire á hala na á segashe am ervaunjde á ura. Á berhaná ba una ḥanna á de maga dakarire, neylire, á de já shifa,

22 á de maga gwardzire, á dem waya duksa á ura, á de maga mandzawire, á de zlerma ura, á de maga ḥugudiyire, á dem shelha, á dem zá vuwa á ura, á dem gálá ire, ira á dem wucire.

23 Daaci bademme á duksa-aha ḥanna, á segashe á ba am ervaunjde á urimagwe, á badzaterá ba una ḥanna an Dadaamiya-aara.»

*Mukse á emnde a jeba umele fetarfe áte Yaisu
(Mat. 15:21-28)*

24 Tsetsa Yaisu áhuwa, kwaye a zlálá á dem ekse-aha na herherzhe an berni á Tirus. A de demhe am bere, wayaaka tá diyeddiya emnde, amá dzegwanka shebe.

25 Aŋkwa mukse umele an shaitaine egdza-aara, egdzere mukse maa, ba a cennaa labare á Yaisu wá, a naba duhe ádezenjara, a de kezlanaa ugje,

26 a fantau ge ḥala Yaisu geni a ḥygainseŋgye shaitaine ḥanna am egdza-aara. Mukse ḥanna wá, mukse á Yahudiya ka, ḥane mukse á Yunaniŋkau am emnde á Siraufiniki.

²⁷ Daaci a ba Yaisu á elvan ge njane: «Yaterya a zaruze emtsaade egdzara dafa. Haleta dafa á egdzara, puwateranve ge kere-aha wá, una zlayeka cekideki.»

²⁸ «Ba estuwa,» a ba mukse na, «amá ma kere-aha keni tá wazaná ba itare kwaca á dafa na á valya á sawa am erva á egdzara.»

²⁹ A lyevaa ge Yaisu, a ba njane á elvan ge njane: «Iwaktenwa shagera. Naba zlálá á da, baaka shaitaine am egdza á njá mazla-aara.»

³⁰ Daaci a naba da-aara mukse na, a de bera egdza-aara, á zlava áte egdera ba lapilayye, baaka shaitaine am njane.

Yaisu a mbanaahe makwaya na elva keni a ndaaseka an unjule-aara

³¹ Am iga á una njanna maa, a tsete ge Yaisu am Tirus, a zlálá á dem Sidaun. Tsante am Sidaun maa, a segashe am kwara á tate na tá dahaná an Ekse Kelaawa na praatte, ge sete we á haye á Galili.

³² Ahuwa maa, ta sanaa makwaya umele zhele, á taa ndaaseka elva an unjule-aara keni. Daaci ta njala Yaisu ganakini á puwar erva-aara, á mbanaambe.

³³ Daaci Yaisu a sanse zhel njanna am dagave á emnde, a de tsanaahe ba njane palle, a shabanem gulanda-aha-aara am hyema, a kyefaa nyaihe-aara, a gante áte nara,

³⁴ a kante ice á dem zhegela, a puwese shifa á ba an ndzeda; «Aifata,» a ba njane á elvan ge zhel njanna. Amaana: A wartewará hyema-aha á nja.

³⁵ Ba seke ndaha á miya na kerten wartewará hyema-aha-aara, a werte ge we-aara keni, a fantau ge ndaha elva á ba an unjule-aara.

³⁶ Amá Yaisu a fater magiya kwakya geni a ndaaranka ma ge ware keni. Amá ba seke una njane a fater magiya kwakya na wá, itare keni ta de balse labare njanna kwakya áza emnde.

³⁷ Daaci bademme á emnde tá maga ba dikere-aara, a ba itare am dagave-aatare: «Bademme á názena a maganaa njane na ba shagera! Antara ba makwaya-aha keni á vaterte hyema degey! Wuce-aha keni á weraterta we, tá ndaha elva ba lañje!»

8

*Yaisu a zateru duksa ge emnde debu ufade
(Mat. 15:32-39)*

¹ Am sarte njanna maa, ta semhe ge emnde umele zlabe ádaliye ta kwakya jipu, ta se jamme áza Yaisu. Am baaka

náza za áza emnde ɳanna, Yaisu a detaa pukura-aha-aara, a ba ɳane á elvan ge itare:

² «Emnde na tá wiwa am ice ge iya, adaba hare keye vatena tá á ba ázerwa, názu á ezza keni baaka.

³ Máki puwanaterapuwa ba estuwa, baaka názu ta zuwaa itare wá, á de cebateraaceba waya áte baráma. Adaba emnde umele-aatare, ta sawa á sa am tatu yiyyie.»

⁴ Ta ɳwanante ge pukura-aha, a ba itare: «Á de shaná áme kena ura náza zá am kaamba na ni á hyater ge emnde na?»

⁵ «Aŋkwa wanyara depaiŋ ázekure?» a ba Yaisu á elvan ge itare. Ta ɳwanante, a ba itare: «Iŋá an depaiŋ vuye.»

⁶ Daaci: «Njawinja am haha,» a ba Yaisu á elvan ge emnde bademme. ɳane a halante depaiŋ-aha vuye na, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a kwacaahé, daaci a naba tegateraa ge pukura-aha-aara, geni tá vatertá itare ge emnde. Daaci pukura-aha ta tegateraa depaiŋ na ge emnde.

⁷ Ndza aŋkwa egdza kelfe-aatare zlabe ádaliye. Yaisu a slafanaa we-aara ge Dadaamiya arge kelfe ɳanna keni, daaci a tegateraa ge pukura-aha-aara, geni tá vatertá kelfe ɳanna keni ge emnde.

⁸ Bademme-aatare, ma ware keni a zuwa á ba áte hude-aara, ta yanaa ba itare náza zá. Pukura-aha ta halante jugena-aara kenday vuye.

⁹ Emnde ɳanna keni ta vayye tsa, tá maga debu ufade.

Am iga una ɳanna maa, Yaisu a naba puwateraahe,

¹⁰ ɳane a demhe am paare antara pukura-aha-aara, kwaye tazlala á dem kwara á Dalmanuta.

**Farisa-aha tá ndava najipu áza Yaisu ge dise ɳane átekwa*

(Mat. 16:1-4)

¹¹ Ta duhe ge *Farisa-aha ádeza Yaisu wá, a dateraa ba gajawe, ta de tsagwadanaa áte elva. A ba itare tá elvan ge ɳane: «Máki a belakaa ba Dadaamiya wá, maranjeranmárá najipu palle geni ɳá diyeddiye átekwa.»

¹² Daaci Yaisu a puwese shifa á ba an ndzedfa, a ba ɳane: «Labára ɳane emnde a zamane na tá tataya ba najipu na? Yá ndaakur ba jirire, baaka najipu na ni tá marateranmárá mazla-aara.»

¹³ Mazla-aara ba tse-aara áhuwa, a deme am paare, a eptsehe zlabe ádaliye ásete we á guwa á sehuna-aara.

*Shahi á makala á *Farisa-aha antara *Hirudus*
(Mat. 16:5-12)

¹⁴ Am tse-aatare ɳanna maa, pukura-aha ta naba viyaa náza zá, tá á ba an depaiŋ palle ázetare.

¹⁵ Hyemhye am ndáhá elva a Yaisu an naraje an shahi á makala maa, a fater magiya, a ba njane á elvan ge itare: «Degiya faufa hyema, tsufautsufa ire á kure átuge shahi á makala á *Farisa-aha, antara *Hirudus!»

¹⁶ A ba pukura-aha am dagave-aatare: «A ndaha una Malum, adfaba njaa viyaa depainj.»

¹⁷ Diyeddiye Yaisu názena tá ndahaná itare, a ba njane á elvan ge itare: «Labára kwa bantsa kure, adfaba kwa viyaa depainj? Kwaasau zlabe diyakurka, ba egdza a una ni kwá taa cenvaaka? Kwaasau zlabe shakuránka enkale?»

¹⁸ Kwá á ba an ice á kure ni, aley kwá nanka? Kwá á ba an hyema á kure ni, kwá cenánka? Yehauteyeha

¹⁹ á ba áte depainj ilyebe na ya kwacanaa ya, ta zanaa emnde debu ilyebe na. Kwa halante jugena-aara wárá wanyara?» Ta njwanante: «Wárá ilyebe,» a ba itare.

²⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Depainj vuye na ya kwacanaa ya, ta zanaa emnde debu ufade na mu, kwa halante jugena-aara kenday wanyara?» Ta njwanante: «Kenday vuye,» a ba itare.

²¹ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Aley ni kwaasau zlabe diyakurka?»

Yaisu a mbaa ura wulfe am Baytisayda

²² Se tsekwartsekwa am Baytisayda, ta se yainu á ba an ye ge Yaisu emnde, ta sanaa ura wulfe, a ba itare tá elvan ge njane: «Puwetepuwa erva á njaa áte zhel na tasla á njaa, geni a mbembe.»

²³ Yaisu a naba njá zhel njanna áte erva, a danse á dete iga a ekse. Daraada áhuwa maa, a de kyefaa nyaihe-aara, a gante áte ice-aha ge zhel na, a ba njane á elvan ge njane: «Ká anjkwa nanna emtu?»

²⁴ A kante ice-aara wulfe na, a ba njane: «Yá anjkwa nanna emnde tá anjkwa zlálá, amá ta ba seke nafa-aha.»

²⁵ Daaci a puwanem erva-aha-aara zlabe ádaliye am ice, mazla-aara a naba njgyainjyesaa ice-aara zhel na, a mbehe á ba áte una njanna, anjkwa á nanna ba lajnje.

²⁶ Mazla-aara a belanaahe ge Yaisu, a ba njane á elvan ge njane: «Ezzlálá á da, eptseka á dem hude á ekse na mazla-aara.»

*A ndaasa Piyer ganakini ba Yaisu una *Almasiihu na (Mat. 16:13-20; Luka 9:18-21)*

²⁷ Am iga á una njanna maa, a naba tsetehe ge Yaisu antara pukura-aha-aara, kwaye ta zlálá á dem ekse-aha na am kwara á Kaysariya á Filip. Tá áte baráma á zlálá maa, a ndavateru ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Ta baa uwe emnde áte iya, ta baa iya ware?»

²⁸ Ta ḥwanante, a ba itare: «Emnde umele wá, ta baa ka Yuhanna slemaga baptisma. A baa emnde umele, ka nabi *Ailiya werre. A baa emnde umele zlabe adaliye, ka ba nabi umele tsekemme.»

²⁹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ay kure ma, kwá ba, ya ware kena?» A ḥwanante ge Piyer, a ba ḥane: «Ba ka una ka *Almasiihu na.»

³⁰ Daaci a fater magiya Yaisu, a ba ḥane á elvan ge itare: «Ndahawanka ge ura umele mazla-aara.»

Yaisu a sanse elva a emtsa-aara, antara tsetse-aara am faya

(Mat. 16:21-28; Luka 9:22-27)

³¹ Am iga á una ḥanna maa, Yaisu a fantau ge vaterte sera á elva ge pukura-aha-aara. A ba ḥane á elvan ge itare: «Iya *Ura á emnde bademme wá, baaka pekya-aara, sey yá shushe zlada kwakya. Male-aha á larde, antara male-aha á *liman-aha, ira malum-aha á *tawraita, tá de yiyaaya, watse tá zlanaazle shifa-aaruwa bademme, amá am hare buwa ge keyire wá, watse yá tsetse am faya.»

³² A ndaterse una ḥanna ba parakke, shebaaka. A naba dahese ge Piyer ba itare ta buwa antara Yaisu, a de maganaa gajawe áte elva ḥanna.

³³ Amá a naba eptsavte ge Yaisu áseza pukura-aha umele, a fantau ge valar ge Piyer, a ba ḥane á elvan ge ḥane: «Jinaaja ekka ka Shaitaine. Adaba názena ká dzamaná ka na jarammeka antara náza á Dadaamiya, náza á ḥa na ba názu tá dzamaná emndimaghawa.»

³⁴ Mazla-aara Yaisu a dante pukura-aha-aara antara emnde bademme, a ba ḥane á elvan ge itare: «Máki edda-aara wayaawáyá daba ya wá, a dzameka shifa-aara dékideki. A eksanteksa dzaŋgala-aara, a dabitába an ḥane.»

³⁵ Adaba máki edda-aara á tataya lya shifa-aara wá, á de kedanaakeda. Amá edda una a kedaa shifa-aara adaba iya, antara adaba labare á higa wá, á de shansha zlabe adaliye.

³⁶ Ma edda-aara a zu emtakire á duniya na bademme keni wá, ázara námpire-aara ge ḥane máki kedanaakeda shifa na á katafke na?

³⁷ Emtu watse anjkwa názu ura á de várá shifa-aara an ḥane emtu? Baaka dékideki.

³⁸ Am zamane na wá, emnde eptsaranveptsä iga ge Dadaamiya, wayarka fetaara áte ḥane. Ay degiya, ma ware una a magaa zherwe am dágáve-aatare ge baa ura-aaruwire, bi ge ndahater elva-aaruwa wá, iya *Ura á emnde bademme keni, watse á wiyá zherwe ge baa ḥane ura-aaruwire, má watse yá sawa an malika-aha cudeddse, an yaikkire á Edderwa.»

9

¹ Yaisu a farhe zlabe ádaliye ge ndaaterndaha, a ba njane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire, á ba am dagave á kure na keni, tá anjkwa emnde na ni watse tá emtseka ba estuwa, sey máki naránna an ice-aatare Dadaamiya á jáhá emnde á dem kwara-aara an hákuma-aara.»

Eptsaptepetsa Yaisu a gev umele

(Mat. 17:1-13; Luka 9:28-36)

² A magaa hare uŋkwahe am iga á una njanna maa, Yaisu a detaa tara Piyer antara Yakuba ira Yuhanna, a dateraa áte ire á wa umele sladſe, ba itare itare áhuwa. Daraada áhuwa maa, a naba eptsavte ge Yaisu am ice-aatare wá, gevge umele ba seke njane ka mazla-aara.

³ Naŋgyuwe-aara gevge dzayye ba telle, tellire-aara an tsaka ire. Naŋgyuwe-aara njanna wulwule jipu.

⁴ Daaci pukura-aha na tá zhárá ba emndu werre, tara *Ailiya antara Muusa, tá anjkwa ndaha elva antara Yaisu.

⁵ A ba Piyer á elvan ge Yaisu: «Malum, njere keni njá anjkwa áhuna na wá, shagera jipu. Kina wá, njá magakurá dzadzawe-aha keye, palle náza á njá, palle náza á Muusa, palle keni náza á Ailiya.»

⁶ A ndaase elva njanna ba estuwa, amá diyaaka názena á ndahaná njane. Adaba itare pukura-aha keye njanna gazlargazla jipu.

⁷ Cekwaanġudi wá, a naba tsekwateraarhe ge kumba. Daaci tá cená ba kwara am kumba njanna. A ba edda-aara: «Una náwa njane na wá, Egdza-aaruwa na ya wayetaa ya. Cenancena názena á bakurná njane.»

⁸ Estuwa ta kante ice wá, ta naa ba Yaisu palle, baaka ura umele ázeñjara.

⁹ Am sarte na tá átira tsekwa á sa áte ire á wa njanna maa, Yaisu a fater magiya, a ba njane á elvan ge itare: «Ndawanka názena kwa naaná kure na ma ge ware keni, a njinja á ba am hude á kure dem sarte na tsetsa *Ura á emnde bademme am faya.»

¹⁰ Faransarfe am elva njanna, amá a ba itare am dagave-aatare: «Uwe njane tsete am faya na a ndahanaa njane na?»

¹¹ Adaba una njanna, ta de ndavanu ge Yaisu, a ba itare: «Labára tá bantsa malum-aha á *tawraitia, sey máki eptsaptsa nabi *Ailiya emtsaade?»

¹² A njwaterante, a ba njane: «Una ba jire-aatare, ba seke una ta ndahanaa itare njanna, á eptsa Ailiya emtsaade, á se tsatsanaatsatsa njane duksa bademme. A ba iya wá, labára a ba wakita á Dadaamiya, watse á shushe zlada kwakya

*Ura á emnde bademme, watse tá epsawanaapsawa emnde?

¹³ Ay degiya wá, ya ndaakur ba jirire, ndza eptsaptsa Ailiya á sawa, amá emnde ta naba magaa hakuma-aatare áte ñane. Una ñanna daada á ba áte una á ndaaná wakita á Dadaamiya.»

Yaisu ñgyanseñgye jini am egdzere

(Mat. 17:14-21; Luka 9:37-43a)

¹⁴ Am sarte na saraasa maa, ta se bera emnde kwakya antara malum-aha á *tawraita áza pukura-aha umele na. Tá anjkwa gajawe malum-aha á tawraita antara pukura-aha na am dagave-aatare.

¹⁵ Bademme á emnde na, ba ta naa Yaisu wá, tá maga ba najipu-aara. Ba zhagade ádezenjara, ta de yainuye an use.

¹⁶ A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Kwa gajawe arge uwe kure antara emnde na?»

¹⁷ A ñwete ge ura palle am dagave á emnde, a ba ñane: «Malum, ya sakaa egdza-aaruwa egdzere zhele, adfaba anjkwa jini am ñane, á piyante ndaha elva.

¹⁸ Jini-aara ñanna, ma a tsete am tate-ara keni, sey ba á velyanaavelya á dem haha, á kela ubalyailye, á kerfa slare, á wulesewule vuwa-aara kanjelanje. Ya ñala pukura-aha á ña ganakini tá ñgyanseñgye jini ñanna am ñane, amá dzegwaranka.»

¹⁹ Ba wera we-aara ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Amá kure emnde a zamane na wá, baaka fetarfire á kure dekideki! Watse yá njá antara kure dem laukte-ara? Yá fakurá ervaunjde dem sarte-ara estuwa? Sawiyansa kwa kure egdze ñanna ge iyal!»

²⁰ Daaci ta naba saa egdzere ásezenjara. Ba a puwete ice-aara áte Yaisu jini na am egdza ñanna wá, a naba fantau ge slakala am egdzere, a velyaa egdze na am ire, á tabara egdze na am haha, á kela ubalyailye am mbuwe-aara.

²¹ Yaisu a ndavanu ge eddeñjara, a ba ñane: «A fanantau am sarte-ara?» A ba eddeñjara: «A fanantau daga am sarte na zlabe egdzere cekwa.

²² Ba kelia ma tsetse jini-aara ñanna wá, sey ba á maganánmaga palasa. Am sarte umele á eblyanme am kárá, am sarte umele á eblyanme am yawe, á kátá ba já shifa á egdzere. Daaci máki ká dzegwándzegwa wá, tasla á ña zanjervarze, melanjerumele.»

²³ A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Máki yá dzegwándzegwa emtu, a ba ka? Áza edda una ni anjkwa fetarfire-aara wá, baaka názena ni á gevka na.»

²⁴ Kerten ɻwateŋwa eddarge egdzere, a ba an ká kwara a ba ɻjane: «Fantarfe, amá á hyepka fetarfire-aaruwa, tasla á ɻja meliyumele am hude-aara.»

²⁵ Daaci Yaisu á zhárá ba tá aŋkwa kela emnde ásezetare, a naba valarhe ge jini ɻjanna, a ba nane: «Ekka jini na ká piyante ndaha elva ge ura, ká ganve ura makwaya na, ya bakanaa ba iya, sesse am egdze na, ezzlálá, salika á sem ɻjane dekideki.»

²⁶ A naba fu hula jini na am egdzere, a slakalme am egdzere, a naba sesehe am ɻjane. Amá ba seke baaka shifa am ɻjane, haa ta bantsa emnde umele: «Baaka, emtsamtsa egdze na.»

²⁷ Amá Yaisu a ɻjanaahe áte erva, a tsante, a naba tsaahe ge egdzere an sera-aara.

²⁸ Am sarte na daraada, ta juwa ba itare antara pukura-aha-aara maa, ta naba ndavanuhe ge pukura-aha, a ba itare tá elvan ge ɻjane: «Labara dzegwanjeranka ɻjere ɻngyesaa jini ɻjanna?»

²⁹ A ɻwaterante ge Yaisu, a ba ɻjane á elvan ge itare: «Jeba á jini na wá, sey tá ɻngyansá an maduwa.»

Yaisu aŋkwa á sanse ge buwire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya

(Mat. 17:22-23; Luka 9:43b-45)

³⁰ Daaci tsaretse am tate ɻjanna, ba zlálá-aatare á dem tate umele, ta degashe am hude á Galili praatte. Am sarte ɻjanna wá, ndza wayaaka Yaisu tá diyeddiye emnde tate na tá átekwa.

³¹ Adaba aŋkwa á vaterte sera á elva-aha ge pukura-aha-aara. A ba ɻjane á elvan ge pukura-aha-aara: «Iya *Ura á emnde bademme wá, watse tá fime am erva ge emnde, tá de já shifa-aaruwa. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am faya.»

³² Ba palle cenaranka pukura-aha elva-aara ɻjanna. Amá ge ndavanu elva-aha keni, a wateraa lyawa.

Gajawe á pukura-aha arge yaikkire

(Mat. 18:1-5; Luka 9:46-48)

³³ Am iga á una ɻjanna maa, daraada am Kafarnahum. Am sarte na tá am bere, a ba Yaisu á elvan ge emnde-aara bademme: «Ndza kwa gajawe arge uwe kure áte barama?»

³⁴ Amá ta hedu ba we-aatare, baaka ura á ndaha elva. Adaba ndza ta gajawe arge yaikkire, geni watse mala ware am dagave-aatare.

³⁵ Daaci a njehe ge Yaisu áte tate a njá, a detaa pukura-aha-aara kelaawa ju buwa, a ba ɻjane á elvan ge itare: «Ma

ware una á kátá gev slekatafke á kure keni, á ganvege ire-aara ba seke ḥjanna maa, a eksante egdzere, a se tsanaahe á katafke-aatare am huviye-aara ge ḥjane, daaci a ba ḥjane á elvan ge itare:»

³⁶ Am iga á una ḥjanna maa, a eksante egdzere, a se tsanaahe á katafke-aatare am huviye-aara ge ḥjane, daaci a ba ḥjane á elvan ge itare:

³⁷ «Ma ware una a lyevaa egdzere seke una adaba elva-aaruwa, edda-aara a lyevaa ba iya an ire-aaruwa. Edda una a lyevaa iya maa, a lyevaa iya ka palle, a lyevaa ba edda una a belibela na an ire-aara.»

Edda una dagalaaka ásete miya, ura á miya ba ḥjane
(Luka 9:49-50)

³⁸ A ba Yuhanna á elvan ge Yaisu: «Malum, njere wá, ḥja naa ura umele á ḥngyá jini-aha am emnde an zhera á ḥja, amá ḥja naba piyante, adaba ḥjanna palle á miya ka.»

³⁹ A ba Yaisu: «A'aa, piyawanteka. Adaba baaka ura a magaa najipu an zhera-aaruwa ni, am iga-aara á valya elva áte iya.

⁴⁰ Adaba máki edda-aara dagalaaka tsawe ásete miya wá, ura á miya ba ḥjane.

⁴¹ Yá ndaakur ba jirire, ma edda-aara a vakurte ba yawe á essha keni, máki a vakurtaa adaba zhera-aaruwa geni kwa emnde á *Almasiihu wá, edda-aara á de shansha lada-aara.»

Haypa wá, náza a gwágweseka
(Mat. 18:6-9; Luka 17:1-2)

⁴² Zlabe ádaliye, a ba ḥjanna á elvan ge itare: «Má edda-aara mbedanaambeda palle á egdzara ḥjanna ta fetaare áte iya na á dem haypa wá, ámbane tá ḥngudanem nákwá á há hiya am mbiye, tá eblyanma am haye, á emtsa, ḥngulma ba una ḥjanna ge edda-aara.

⁴³ «Máki erva á ḥja aŋkwa á dáká á dem haypa wá, naba icica áte ka, eblyanveblye ba yiyyiye. Ámbane ká dem tate á shifa na á zleka na an erva palle, arge una ká njá an erva-aha á ḥja bukerde, amá ká dem kárá á jahanama, kárá na á emtseka dekideki na. ((

⁴⁴ Jahanama ḥjanna wá, ma weshege-aara, ma kárá-aara keni, á emtseka dekideki.))

⁴⁵ Máki sera á ḥja aŋkwa á dáká á dem haypa wá, naba icica áte ka, eblyanveblye ba yiyyiye. Ámbane ká dem tate á shifa na á zleka na an ser palle, arge una ká njá an sera-aha á ḥja bukerde, amá tá de eblyaká á dem kárá á jahanama na. ((

⁴⁶ Jahanama ḥjanna wá, ma weshege-aara, ma kárá-aara keni, á emtseka dekideki.))

⁴⁷ Zlabe ádaliye, máki ice á ña aŋkwa á dáká á dem haypa wá, naba sansese ice ñanna. Ámbane ká dem zlanna á Dadaamiya an feke palle, arge una ká njá an ice-aha á ña bukerde, amá tá de eblyaká á dem kárá á jahanama na.

⁴⁸ Jahanama ñanna wá, ma weshege-aara, ma kárá-aara keni, á emtseka dekifeki.

⁴⁹ «Diyaweddiye geni, ma ware keni, á de maraná ba kárá názu am edda-aara, ma emtake, ma emtanja keni, ba seke náza ellenja á maraná ñane emtakire á dale.

⁵⁰ Ellenja wá, duksa ñgelama. Amá máki ellenja ñanna baaka dandanje-aara mazla-aara mu, tá maganá uwe ganakini á gevge dandanje zlabe ádaliye? Baaka pute dekifeki. Adaba una ñanna, marausemare duksa ñgelama am kure, njawinja an hairire am dagave á kure.»

10

*Elva á Yaisu áte elva a ica nika
(Mat. 19:1-12; Luka 16:18)*

¹ A naba tsete ge Yaisu am tate ñanna, azlálá á dem kwara á Yahudiya. Am Yahudiya, a de ebzu guwa á Urdun. Áhuwa keni de jarammeje emnde kwakya ázeñjara, a fantau ge kwaraterse elva á Dadaamiya, adaba ñane nja-aara ba estuwa.

² Am sarte ñanna maa, ta duhe ge *Farisa-aha umele ádezeñjara, ta de ndavanu elva geni tá tsagwadáná átekwa. A ba itare tá elvan ge ñane: «Vantevahe *tawraita barama ge zhele geni á belanaabela mukse-aara?»

³ Ge vaterte jawápa maa, Yaisu keni a ndavaterundave, a ba ñane á elvan ge itare: «A bakuraa uwe Muusa áte una ñanna?»

⁴ A ba itare: «Muusa wá, a yaa barama geni zhele ñanna á puwanante nalmesheri á ica nika ge mukse, á vanteva am erva.»

⁵ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Muusa a puwakurte una ñanna adaba ba degdegire á ire á kure.

⁶ Amá áte una am fakte wá, estuweka. Am fakta, am sarte na Dadaamiya a nderaa duksa bademme wá, “a nderaterhe tara zhele an mukse”.

⁷ “Adaba una ñanna zhele á ya tara eddeñjara an emmenjara, tá njá antara mukse-aara.

⁸ Itare ta buwa ñanna, tá gevge ba vuwa palle.” Estuwa, ta buweka mazla-aara, tá geva ba vuwa palle.

⁹ Daaci názena ni a janmaa Dadaamiya wá, a icanveka urimagwe.»

¹⁰ Am sarte na tá am bere antara pukura-aha-aara maa, ta naba ndavanu ge pukura-aha á ba áte elva njanna zlabe ádaliye.

¹¹ A ba njane á elvan ge itare: «Ma ware una zhele, máki a belaa mukse-aara, a de gaa umele, a magaa ba gwardzire, guge haypa an mukse-aara na a belanaa njane.

¹² Ba duksa palle ge mukse keni. Máki a segashe am mba á zhele-aara, a de gaa umele, a magaa ba gwardzire.»

Yaisu a gaterar barka ge egdzara

(Mat. 19:13-15; Luka 18:15-17)

¹³ Emnde kwakya ta sanaa egdzara ge Yaisu geni á puwaterar erva a barka-aara, amá pukura-aha ta naba valaterarhe ge emnde a sá egdzara njanna.

¹⁴ Amá náterna Yaisu wá, a naba jehe ge ervauñde, a ba njane á elvan ge pukura-aha: «Piyawaterteka, yawáterya, a sarsawa egdzara ásezerwa, adaba *kwárá á Dadaamiya náza á emnde na má garevge ba seke itare.

¹⁵ Yá ndaakur ba jirire: Ma ware edda-aara keni, máki lyevaaka dem kwárá á Dadaamiya ba seke náza á egdzere wá, njane á taa demka dékideki.»

¹⁶ Am iga á una njanna, a naba lyevaa egdzara á dem erva-aara, a puwaterar erva, a gaterar barka.

Sleberba a se ndava sera á shifa áza Yaisu

(Mat. 19:16-20; Luka 18:18-30)

¹⁷ Dedde Yaisu áte barama, aňkwa á zlálá maa, a duhe ge zhele umele ádezeñjara á ba an zhagade, a de kezlaa ugje am sera-aara, a ba njane á elvan ge njane: «Malum, diyandiya ganakini ka ura mággwe. Naba ndindaha, yá maga tara uwe antara uwe, lauktu yá shá shifa na á zleka na?»

¹⁸ A njwanante ge Yaisu, a ba njane: «Labára ká dahiyá an ura mággwe? Baaka ura mággwe, máki Dadaamiya ka palle.

¹⁹ Ábi diyakdiya shairiya-aha á Dadaamiya na a ba njane: Jeka shifa, maňka gwardzire, ileka, maňka seydire á fida áte ura, zlermeka duksa á ura, cematervedeme tara eddenja an emmenja. Ábi diyakdiya una-aha njanna bademme.»

²⁰ A njwete, a ba njane: «Una njanna kwaye á sawa am egdzarire-aaruwa keni njanaanja.»

²¹ A belanu ice á Yaisu, wayetewaya jipu am ervauñde-aara, a ba njane á elvan ge njane: «Máki estuwa wá, a yakar ba duksa palle. De valuvale názu am rezege á ja bademme, tegatertega shunju-aara ge talage-aha,

ekka watse ká shánsha lada-aara am samaya. Daaci sawa dabisfaba.»

²² Ba a cennaa una njanna wá, puwaapuwa vuwa-aara, ba eptsa iga-aara, a zlálá an dzámá ire campaukkwe, adfaba nalmane-aara kwakya jipu.

²³ Daaci Yaisu a zharaa pukura-aha-aara, a ba njane á elvan ge itare: «Kay! Zlazlada jipu geni tá demda emnde a berba am *kwara á Dadaamiya.»

²⁴ Palle á názu tá ndahaná pukura-aha baaka, elva njanna jauje ge ndzedfa-aatare. Amá njane a fateraarhe zlabe ádaliye, a ba njane: «Una yá ndaakur ba jirire, zlazlada jipu ganakini tá demda emnde á dem kwara á Dadaamiya.

²⁵ Náwa zlazlada ganakini á dedde názlegwame am biye á lipere, amá zlazlada ba náza á sleberba zlabe ádaliye ge dem kwara á Dadaamiya.»

²⁶ Ba ta cennaa una njanna pukura-aha wá, tá geja ba ire. A ba itare: «Máki ba estuwa wá, baaka ura á njelesenzle dekideki.»

²⁷ A zharateraahe ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Áza emnde wá, una taa gevka, amá Dadaamiya wá, baaka názu dzegwanka njane.»

²⁸ Piyer a eksetaa elva, a ba njane á elvan ge njane: «Kwaye njere, yanjeránya duksa bademme, njá cfaba ba ka.»

²⁹ A njwete ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare bademme: «Yá ndaakur ba jirire, ma ware una a yaa há-aara, bi egdzar mama-aha-njara zala an njwasha, bi emmenjara, bi eddenjara, bi egdzara-aara, bi fe-aara, máki a yanaa adfaba zhera-aaruwa antara adfaba labare á higa wá,

³⁰ ba jirire á de shansha zlabe ádaliye una-aha njanna bademme ma hude deremke keni; ma bere, ma egdzar mama-aha-njara zala an njwasha, ma emmenjara, ma egdzara-aara, ma fe-aha. Bademme á de shansha zlabe ádaliye á ba am duniya na. Amá wá, zladfa keni á shushe. Á katafke á de shá shifa na á zleka na.

³¹ Amá emnde kwakya ta zunjwa ba itare kina, tá de gev emnde a kataliya. Emnde kwakya tá am kataliya kina, watse tá gev emnde a katafka ba itare.»

Yaisu anjkwa á sanse ge keyire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya

(Mat. 20:17-19; Luka 18:31-34)

³² Tara Yaisu antara pukura-aha-aara tá áte barama á dala á dem Urusaliima. Yaisu wá, njane á katafke, pukura-aha-aara tá anjkwa dabaná á kataliya, ta yiyye cekwaanjugdi antara njane. Pukura-aha-aara tá á ba an lyawa am vuwa. Dikele á emnde na tá cfabaterdaba na keni, tá á ba an

lyawa ḥanna. Yaisu a dante pukura-aha-aara zlabe ádaliye ádezenjara, a ndaaterahe zlabe ádaliye názena watse á de shá ḥane,

³³ a ba ḥane á elvan ge itare: «Duwa á miya á dem Urusaliima kina na wá, iya *Ura á emnde bademme tá de eksivaksa, tá de vite ge male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraita. Tá de ndahaná itare geni a jareja shifa-aaruwa. Daaci tá de fime am erva ge emnde na baaka nadina-aatare,

³⁴ tá de zlazlisá itare, tá de kyafiyar itare nyaihe, tá de ziyá itare an ja, tá de janá itare shifa-aaruwa. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am faya.»

*Ndáva á tara Yakuba antara Yuhanna
(Mat. 20:20-28)*

³⁵ Am iga á una ḥanna maa, ta duhe ge egdzara á Jaibaidaiyus, tara Yakuba an Yuhanna, ádeza Yaisu. A ba itare tá elvan ge ḥane: «Malum, náwa ḥa se ḥala ázena, máki ḥá shansha barama-aara.»

³⁶ A ḥwaterante ge Yaisu, a ba ḥane á elvan ge itare: «Kwá kátá uwe kure ázerwa?»

³⁷ A ba itare: «Máki á bashaŋerbasha ervauŋde á ḥa wá, má watse de njakiinja am yaikkire á ḥa wá, ḥá kátá palle á ḥere á de njá am nadafa á ḥa, palle á ḥere keni á de njá am názlabá á ḥa.»

³⁸ A ḥwaterante ge Yaisu, a ba ḥane: «Ábi diyakurka wedere á kure na ma andze kwá ndava ḥane na. Kina wá, watse kwá dzegwándzegwa emtu sha zlada áte náza-aaruwa na watse yá essha na? Zlabe ádaliye, watse kwá dzegwándzegwa emtu sepá názena watse yá sepaná ya am vuwa-aaruwa na?»

³⁹ Ta naba ḥwanante: «Ḥá dzegwándzegwa,» a ba itare. A ḥwaterante ge Yaisu: «Shagera,» a ba ḥane á elvan ge itare: «Watse kwá de shá zlada á ba áte náza-aaruwa, watse kwá de sepá názena yá de sepaná ya am vuwa á kure.

⁴⁰ Amá elva a de njá am nadafa-aaruwa antara názlabá-aaruwa wá, am erva-aaruweka una ḥanna. Sledē-aha ḥanna náza emnde na ni Dadaamiya a tsatsaterán ge itare.»

⁴¹ De cénaráncena una ḥanna pukura-aha umele kelaawa na maa, ta naba ica ervaŋde áte tara Yakuba antara Yuhanna.

⁴² Cénáncena Yaisu, a daaterte bademme-aatare ádezenjara, a ba ḥane á elvan ge itare: «Náwa diyakurdiya ganakini emnde na ta slekse-aha á larde ba itare am duniya na wá, tá anjkwa á kwárá larde-aha-aatare an márá hákuma áte emnde. Male-aha á ekse keni, tá anjkwa á márá hákuma-aatare am ekse.

⁴³ Amá jeba á una ḥanna wá, a gevka am dagave á kure. Ma ware una á kátá gev male keni, arge una ḥanna wá, a gevge ba seke walaadí á kure.

⁴⁴ Ma ware una á kátá gev slekatafke á kure keni, a gevge ba seke nave á kure. Malira ba una ḥanna am ice á Dadaamiya.

⁴⁵ Adaba ba iya *Ura á emnde bademme keni, sinka geni tá se magina emnde slera, amá iya una ya se magateraa slera ge emnde, ya se yá shifa-aaruwa, geni yá lyelye emnde ba kwakya.»

Yaisu a vante ice ge Bartimawus

(Mat. 20:29-34; Luka 18:35-43)

⁴⁶ Mazla-aara maa, daraada am Yairikau. Am sarte na tá anjwa á zlálá am ekse ḥanna tara Yaisu antara pukura-aha-aara maa, kwakya emnde na ta dabaterdaba. Anjwa ura wulfe zhera-aara Bartimawus egdza á Timawus, a njehe áte baráma na tá anjwa dabáná itare na, ge ḥala áza emnde.

⁴⁷ Am sarte na cenáncena ganakini ba Yaisu ura Nasarátu una á degashe na, a fantau ge dāha Yaisu á ba an ká kwara, a ba ḥane: «Yaisu *Egdza á Dawuda, tasla á ḥa zivarze.»

⁴⁸ Kwakya emnde na ta valarhe, ta banaa a dūfe, amá ḥane a far ká kwara, a ba ḥane: «Egdza á Dawuda, tasla á ḥa zivarze.»

⁴⁹ Daaci a tsaahe ge Yaisu, a ba ḥane: «Daudaha, á sawa.» Ta de dānte wulfe na, a ba itare tá elvan ge ḥane: «Ehhiga kwa mazla-aara, kwaye á dākdhaha, sawa ásezenjara.»

⁵⁰ A naba tsetehe á ba áte watsewatsire, a puwanve kacekaca-aara, a duhe á ba an zhagade.

⁵¹ Daada áza Yaisu, a ba Yaisu á elvan ge ḥane: «Ká kátá yá magaká estara kina?» A ḥwanante ge wulfe, a ba ḥane: «Yá kátá ba ice, malum-aaruwa.»

⁵² A ba Yaisu á elvan ge ḥane: «Naba zlálá á da, mbakaambe fetarfire á ḥa.» Ba seke ndaha á miya na, shansha ice-aara, a dābete Yaisu.

11

Yaisu á dem hude á Urusaliima

(Mat. 21:1-11; Luka 19:28-40; Yuh. 12:12-19)

¹ Herzharantehenzhe Urusaliima am dalbe á ekse-aha buwa tara Baytifaji antara Baytaniya, tá áte vuwa á Wa Anyaranyara maa, Yaisu a belaa pukura-aha-aara buwa á de katafke.

² A ba ḥane á elvan ge itare: «Dawmbare á dem ekse na kwaye á katafke á miya na wá, ba tara demda á kure wá,

kwá de bera egdza á ezzeñwa an ñguda, zlabe njateka ura áte iga-aara, naba pelawaapele, sawiyansa.

³ Máki ura a bakuraa, kwá maga uwe kure, bawanamba ge edda-aara geni a ndavanaa Yaakadada, watse á eptsakurnaptsa zlabe ádaliye.»

⁴ Mazla-aara ta nabazlala, ta de bera ezzeñwa áte ñguda áte wakyiya á ura herzhe an we á baráma, ta naba eppela.

⁵ Ta ndavateru ge emnde na tá áhuwa, a ba itare: «Labára kwá pelá ezzeñwa na?»

⁶ Ta ñwaterantehe, ta bateraa elva na a ndaateraa Yaisu na, daaci ta naba yaterhe ge emnde ñanna, ta sawa an ñane.

⁷ Ta sanaa ezzeñwa na ge Yaisu, ta ndakete kacekaca-aha-aatare áte iga á ezzeñwa ñanna, lauktu a njetaa Yaisu átekwa.

⁸ Emnde kwakya ta pelanse kacekaca-aha-aatare áte baráma, emnde umele ta datsaa hyema á debina am fe, itare keni ta se pelanse.

⁹ Daaci ma emnde na tá á katafke á Yaisu, ma emnde na tá am iga-aara keni, bademme-aatare tá leva ba hula, a ba itare: «Dadaamiya wá, Slekse. A ganga barka ge edda una á sawa an zherá á Yaakadada na.

¹⁰ A famfe Dadaamiya barka am kwárá á wulfe á eggymiya *Dawuda na watse mí njá am hude-aara na. Dadaamiya am samaya wá, Sleksa ba ñane palle.»

¹¹ Daaci a dem ge Yaisu á dem hude á Urusaliima, a zlálá ba suuwe á dem *mashidi yaikke. De zharanaazhara názu am mashidi maa, ba segashe-aara, ta naba eptsá á dem Baytaniya antara pukura-aha-aara, adaba anjkwa á sawa vayiya.

Yaisu a nyainyainve mama á nabugda

(Mat. 21:18-19)

¹² Makuralla-aara maa, ta naba segashe am Baytaniya, tá anjkwa á eptsá zlabe ádaliye. Ate baráma maa, ñanaanja waya Yaisu.

¹³ A naa mama á nabugda an hyema átekwa yiyiye cekwaanjudi an itare, a naba duhe geni ámbane anjkwa egdzere átekwa. Duwa-aara á dem ekte á nabugda ñanna, amá shanka ba názara keni átekwa, sey a jauwa ba hyema, adaba sarte a yá á nabugdeka.

¹⁴ Daaci a ndaase elva-aara áte nabugda ñanna, a ba ñane: «Ekka wá, gaddíru tá nánka egdzere áte ka mazla-aara.» Cenarancena pukura-aha una ñanna bademme.

*Slera á Yaisu am *mashidi yaikke*

(Mat. 21:12-17; Luka 19:45-48; Yuh. 2:13-22)

¹⁵ Am sarte na daraada am Urusaliima maa, Yaisu a de á ba am *mashidi yaikke. Daduwa á dem mashidi maa, a de beraa emnde a válá kazlaña antara emnde a shekwa-aara am hude-aara, a naba ḥnyaterse ássegashe. A zadanve tabel-aha á emnde a peteke, antara kurshi-aha á emnde a válá takala masar.

¹⁶ A piyaterte ge emnde a degashe an kazlaña am hude á mashidi, ge dáná á dem tate umele.

¹⁷ Daaci a fantau ge kwaraterse názu am wakita á Dadaamiya, a ba ḥjane: «Añkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba Dadaamiya: Bere-aaruwa wá, tá ḥfahaná an bere á mága maduwa á emnde bademme. Amá kure, kwa ganve hwalakwa á nabera-aha.»

¹⁸ Ba ta cennaa una ḥjanna male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraita wá, mazla-aara ta naba fantau ge mága pute-aatare ge kedaa shifa á Yaisu. Damda lyawa am itare, adfaba bademme á emnde hayaranhaya jipu elva na a kwaratersaa ḥjane.

¹⁹ Eblyablya vaci maa, ba degashe Yaisu am hude á berni antara pukura-aha-aara bademme.

*Tá shaná estara emnde duksa na tá yekaná áza
Dadaamiya*

(Mat. 21:20-22)

²⁰ Makuralla-aara an eñlya-waabere maa, ta naba ept-sehe zlabe ádaliye, tá sem berni. Am sarte na tá áte baráma á sawa maa, ta naa nabugda na welasewelee antara uksuwe-aara bademme.

²¹ A naba yehete ge Piyer elva na a ndaasa Yaisu áte nabugda ḥjanna. Daaci a ba ḥjane á elvan ge ḥjane: «Malum, ezzhárá emtsaade, nabugda na ka nyainyaivaa ka áwaya na, emtsamtsa bademme.»

²² Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara bademme: «Yá ndaakur ba jirire, máki fakurtarfe an Dadaamiya wá,

²³ ma kwa banán ba ge wa na náwa ḥjane na: Tsetse áhuna, de eblyememblye am haye keni, á naba gevge. Máki magakurka shaige, fakurtarfe á ba an jirire geni názena kwá ndavaná kure á de gevge wá, ba á gevge ḥjanna adfaba kure.

²⁴ Adfaba una ḥjanna yá ndaakur ba jirire, máki kwá yeká duksa wá, fawtarfe ba seke shakuránsha duksa ḥjanna zlauzle, sey ba kwá shansha.

²⁵ Daaci máki kwá añkwa á maga maduwa, amá diyakurdiya ganakini añkwa slehaypa an kure wá, naba yawanarye, Eddekure na am samaya na á de yakuraarye ge kure keni. ((

²⁶ Amá má kure kwá yateraarka ge emnde wá, Eddekure na am samaya na, á yakuraarka ge kure keni.»))

A vantaan ware hákuma ge Yaisu?

(Mat. 21:23-27; Luka 20:1-8)

²⁷ Saremsa zlabe ádaliye á sem Urusaliima maa, ta naba dem *mashidi yaikke. Yaisu aŋkwa á jadaba am mashidi njanna, ta naba duhe ge male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraita ira male-aha á larde ádeza Yaisu,

²⁸ ta de ndavanu elva, a ba itare: «Ka shanaa áme hákuma á mága duksa-aha na? Emtu a vaktaa ware baráma-aara?»

²⁹ A ḥwaterante ge Yaisu, a ba njane: «Iya keni, yá ndavakurundave duksa palle. Máki vakuriteva jawápa wá, iya keni yá ndaakurse tate na ni ya shaa hákuma átekwa.»

³⁰ Daaci a ba njane á elvan ge itare: «A belanaa ware Yuhanna ge se magaterá baptisma ge emnde? Dadaamiya emtu, emndimagwaha he? Vawiteva jawápa.»

³¹ Ta fantau ge ndahanaa am dagave-aatare emtsaadé: «Má mi banaa a belanaa Dadaamiya, watse á bamiya: Labára fakurtaareka an njane?»

³² Má mi banaa ta belanaa ba emndimagwaha keni, zlazladfa zlabe.» Ta kuva emnde jipu adfaba bademme á emnde fartarfe ganakini Yuhanna nabi á Dadaamiya.

³³ Adfaba una njanna, «Diyajerka», a ba itare tá elvan ge Yaisu. A ba Yaisu á elvan ge itare: «Iya keni yá ndaakurka náza-aaruwa ma ya shaa hákuma á mága duksa-aaruwa áza ware keni.»

12

Naraje an emnde a mándzawe ta yateraa fe am erva

(Mat. 21:33-46; Luka 20:9-19)

¹ Am iga a una njanna maa, Yaisu a vaterte elva an naraje na. A ba njane á elvan ge itare: «Aŋkwa ura umele a ica fe-aara, a dzebaa náfá á inabauhi am hude-aara, a jantaave an dala, a magaa tate á beca egdza a náfá, ira bere á edda á ufa fe njanna, daaci a yateraa fe njanna bademme am erva ge emnde a slera, njane a daa shula.

² Samsa sarte á egdza a náfá maa, a naba belaa palle á emnde a slera-aara áseza emnde na a yateraa fe am erva na, geni á se lyanvaalya dzaaŋjara am egdzara á náfá na.

³ Amá itare, ta naba eksevaa sleslera njanna, ta zuhe an já, ta belanaahe an erva dey.

⁴ Edda á fe a naba belaa sleslera-aara umele. Njane keni ta se zlazlese, ta kyanmaarhe.

5 Edda á fe na a naba belaa sleslera-aara zlabe ádaliye. Nane wá, ta se jaa ba shifa-aara. Kwaye njane názena ta magaterte ge emnde a slera á edda á fe. Umele ta shanu ba zlada, umele ta jaa ba shifa-aara.

6 A jauwa ba ura palle áza edda á fe ge ebbela-aara, egdza-aara ba ge njane wayaawáyá jipu na. Am iga-aara a belaa ba njane. A ba njane: "Egdza-aaruwa ba ge iya na wá, sey tá de fá zherwe áte njane."

7 De samsa egdza-aara njanna maa, a ba emnde a kwara fe am dagave-aatare: Yawwaa, kwaye samsa edda una watse á zaná njane waráta á fe á miya na. Gwawamiyawgwe, jaumiya shifa-aara, fe-aara njanna á de gev ba náza á miya.

8 Daaci ta eksevaajegdza-aara njanna, ta naba jaa shifa-aara, ta de eblyanve áte iga á dala.»

9 Daaci a ndavateru ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Kina wá, watse á magaterá uwe edda á fe ge emnde a kwara fe njanna? Ay degiya watse á se ceba emnde njanna bademme, á faterem fe-aara am erva ge emnde umele.

10 Añkwa naraje am wakita á Dadaamiya, a ba njane: Ba nákwá njanna ta eblyanvaa emnde a nyája bere na una, a eksantehe ge Dadaamiya, a ganve nákwá na á njáná njane ndzedfa á bere njanna bademme.

11 Kwaye njane názena a maganaa Yaakadada, shagera ge miya, máki namiyanna duksa njanna.

Ábi ndaakursende naraje njanna.»

12 Male-aha á Yahudiya-aha tá kátá eksa Yaisu á ba am sarte njanna, ad'aba diyardiya ganakini á bálá nákwá njanna á ba áte itare. Amá a wateraa lyawa átuge emnde, daaci ba tse-aatare, ta naba zlálá, ta yanhe.

Elva á hadáma ge male á larde á Rauma

(Mat. 22:15-22; Luka 20:20-26)

13 Daaci ta de magaa sawari-aatare, ta belanve *Farisa-aha antara emnde á sleksu *Hirudus, ge de ndavanu elva tá tsagwadaná an njane.

14 Ta duhe ge emnde njanna, a ba itare tá elvan ge Yaisu: «Malum, diyajerdiya geni ekka wá, ka slejirire, baaka lambe á ja átuge ice á emnde, baaka lambe á ja áte ngahire á urimagwe keni. Ka, ká kwaraterse ba uñjule á Dadaamiya ge emnde. Ndaajernda ba jirire, am *tawraitá á miya mu, añkwa emtu baráma á puwaná hadáma ge male á larde á Rauma, baaka he? Buweka dékideki, njá eppuwa emtu, njá puweka he?»

15 Amá diyaadiya Yaisu názena a satersa na. Daaci a ba njane á elvan ge itare: «Labára kwá tsagwaditságwada? Sawiyansa shunju yá nanaana.»

¹⁶ Ta naba de sanaa shunju na. A ba Yaisu á elvan ge itare: «Nderáva á ware una áte shunju na? Ira zhera na, zhera á ware?» Ta ñwanante, a ba itare: «Náza á male á larde á Rauma.»

¹⁷ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Daaci má estuwa wá, puwawanpuwa ge male á larde názu zlaya-aara, ge Dadaamiya keni názu zlaya-aara.» Bademme-aatare tá maga ba najipu á jawapa-aara ñanna.

Ndava áza Yaisu áte tse á emnde am faya

(Mat. 22:23-33; Luka 20:27-40)

¹⁸ Daaci ta duhe ge *Saduki-aha keni ádeza Yaisu. Ba itare emnde na tá bantsa itare, baaka tse á emnde am faya na. Ta se ndavanu elva, a ba itare:

¹⁹ «Malum, anjkwa a puwamitaa Muusa, a ba ñane: má kedaakeda egdza emmenjara ge ura, a yaa mukse baaka egdzere wá, a melesemele egdza emmenjara ge zhele-aara mukse ñanna, a fanfa wulfe ge egdza emmenjara na kedaakeda na.

²⁰ Iyau, ndza tá anjkwa dawalaa vuye ta egdzar mama, duwa á makaji-aatare, a gaa gyaale, amá a naba kefehe, a yaa mukse na, baaka egdzere.

²¹ Daaci a naba melese ge sledába-aara mukse na, ñane keni a naba kefehe, a yaa mukse na baaka egdzere. A melese ge keyire-aatare keni, ñane keni ba lahe ñanna.

²² Itare vuye na ta gaa ba mukse ñanna palle, amá baaka ura a yaa egdzere an ñane, lauktu á kedá. Am iga-aatare, a keda ge mukse na keni.

²³ Vaci tse á emnde am faya mu, watse átuge ware mukse na palle? Adaba itare vuye na ndza mukse-aatare ba ñane palle!»

²⁴ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Kure jakuraaveje áte baráma a jirire. A jakuraa uwe áte barama? Adaba diyakurka názu am wakita á Dadaamiya, diyakurka ndzedfa á Dadaamiya keni cfekideki.

²⁵ Adaba máki tsarettse emnde am faya wá, baaka gá mukse, ma ñwasha keni baaka de gá zhele mazla-aara. Emnde bademme tá de njá ba seke malika-aha am samaya.

²⁶ Elva a tse á emnde am faya maa, ndaakurseka názena a puwetaa Muusa áte elva a dake emtu? Adaba a ba Dadaamiya á elvan ge Muusa áte eggye-aha á kure werre wá: Ba iya una ya Dadaamiya á Ibrahim, ya Dadaamiya á Isiyaaku, ya Dadaamiya á Yakubu.

²⁷ Daaci máki estuwa wá, tá á ba an shifa-aatare emndu werre. Adaba Dadaamiya wá, ñane Dadaamiya á emnde na

tá an shifa, Dadaamiya á emnde na ni tá an emtseka. Daaci diyaweddiye ganakini jakuraaveje ba jirire.»

Yaikka ura-ara am shairiya-aha á Dadaamiya?

(Mat. 22:34-40; Luka 10:25-28)

²⁸ Añkwa malum á *tawraita umele, a cenanaa á ba an hyema-aara názena ta ndaana tara Yaisu antara *Saduki-aha maa, njane a nanna ganakini ñwaterterejwa Yaisu shagera. Daaci njane keni a naba duhe an ndava-aara ádezenjara, a ba njane á elvan ge njane: «Yaikka ura-ara am shairiya-aha á Dadaamiya bademme?»

²⁹ A ñwanante ge Yaisu, a ba njane á elvan ge njane: «Eccena kwa, náwa yá ndakndaha: Cenevaacena elva na ba shagera *Iserayiila! Yaakadada Dadaamiya á miya wá, ba njane palle una Yaakadada.

³⁰ Ewwáya Yaakadada Dadaamiya á ña an ervaunđe á ña bademme, an shifa á ña bademme, an enkale á ña bademme, ira an ndzeda á ña bademme.

³¹ Eccena zlabe ádaliye náwa buwire-aara: Ewwáya sleriya á ña ba seke ire á ña. Baaka una á ju ge una-aha ñanna.»

³² A ba malum á tawraita na á elvan ge Yaisu: «Una wá, ñwakterejwa shagera, malum. Elva á ña na ba kalkale-aara. Yaakadada wá, ba njane palle una Dadaamiya, baaka umele.

³³ Shagera ba urimagwe á wáyá Dadaamiya-aara an ervaunđe-aara bademme, an enkale-aara bademme, an ndzeda-aara bademme, ira á wáyá sleriya-aara ba seke ire-aara. Yaikka ba una ñanna arge sadake á dabba-aha, antara sadake á duksa-aha umele na tá vante ge Dadaamiya.»

³⁴ Nanna Yaisu ganakini a ñwanante á ba an unjule-aara, a ba njane á elvan ge njane: «Ekka wá, a yakar ba kapáka palle ge dem *kwara á Dadaamiya.»

Am iga á una ñanna, baaka ura a kwamaa ndavanu elva mazla-aara.

**Almasiihu á tsaaka an wulfe á *Dawuda*

(Mat. 22:41-46; Luka 20:41-44)

³⁵ Daaci Yaisu añkwa á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am *mashidi yaikke maa, a naba ndavateruhe, a ba njane: «Ta bantsa malum-aha á *tawraita *Almasiihu wulfe á *Dawuda mu, a sawa estara?»

³⁶ Adaba ndza a banba Dawuda an hákuma á Shedekwe Cudedđe, a ba njane:

A ba Yaakadada á elvan ge Yaakadada-aaruwa: Njinja am nadafa-aaruwa, dem sarte na má ganatervege kelaade-aha á ña tate á puwa sera á ña.

³⁷ Dawuda an ire-aara a dahanaa an Yaakadada. Ay á sawa estara kena ni á gev wulfe-aara na?»

Bademme á dikele á emnde njanna, ta cenanvaa á ba an higa.

*Yaisu ankwa á gíyá emnde geni a farfa hyema áte ire-aatare áza malum-aha á *tawraita
(Mat. 23:1-36; Luka 20:45-47)*

³⁸ Daaci am sarte na ankwa á vaterte sera á elva-aha, a ba njane á elvan ge itare: «Faufa hyema am ire á kure áza malum-aha á *tawraita. Adaba itare ta emnde a waya marava am zane sadaddé, tá kátá emnde tá gater use an ga ire am dagave á zlamaha.

³⁹ Am mashidi keni maa, tá kátá ba slede na átire ge náza á emnde bademme na. Ma am muñri keni, itare sey tá de kátá ba slede na ni an dárádzha jipu na.

⁴⁰ Emnde a za njwasha wegyege áte há keni ba itare. Daaci tá sladfanve maduwa-aatare ákatafke á emnde wá, geni ta emnde a jirire ágire. Itare zladfa-aatare á de jauje ge náza á emnde bademme vaci shairiya.»

*Sadake á nasherire na a fanaa wegyege a mukse
(Luka 21:1-4)*

⁴¹ Daaci a njehe ge Yaisu herzhe an nakwati na tá puwa sadake á nasherire á dem hude-aara na, á zhárá emnde tá ankwa puwa sadake á dem nakwati na. Á zhárá dikele á emnde a berba, tá puwa sadake-aatare wá, sadake-aatare kwakya jipu.

⁴² Am iga-aatare maa, a tsetehe ge wegyege a mukse umele njane taláge, a de puwum kwaba-aara buwa.

⁴³ Daaci Yaisu a dante pukura-aha-aara, a ba njane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Wegyege a mukse na kwaya njane talage ba jipu na wá, njane a puwum názá-aara, jauje ge náza á emnde bademme.

⁴⁴ Adaba itare wá, kwakya nalmane-aatare ta saa ba cekwa-aara ge sadake á nasherire. Amá mukse na wá, njane talage. Baaka tsa umele, amá a naba saa názu am rezege-aara bademme.»

13

*Yaisu á ndáhá elva a mbeda *mashidi yaikke
(Mat. 24:1-2; Luka 21:5-6)*

¹ Saresse am *mashidi yaikke maa, a ba pukura-aara umele á elvan ge njane: «Malum ezzhara emtsaade jeba á nderáva á mashidi na, yaikkire-aara antara zariyire á nákwa-aha-aara na bademme.»

² A ḥwanante ge Yaisu, a ba ḥjane á elvan ge ḥjane: «Ká nanna una ḥjanna bademme na wá, watse á mbeda bademme, ba nákwa palle keni watse á jauka áte ukfenjara nákwa.»

*Zlada-aha na watse á magava lauktu á zla duniya
(Mat. 24:3-14; Luka 21:7-19)*

³ De njaanja Yaisu áte ire á Wa Anyaranyara am ndanjire á *mashidi yaikke. Pukura-aha-aara tara Piyer an Yakuba, Yuhanna ira Andere, itare wá, tá anjkwa ázenjara. Ta ndavanuhe ge pukura-aha-aara ḥjanna, a ba itare tá elvan ge ḥjane:

⁴ «Ndajerndaha watse á magava am sarte-ara una ḥjanna? Watse ḥjá dise áte uwe ganakini herzhe á magava duksa-aha ḥjanna?»

⁵ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kure wá, faufa ba hyema, a se kedarakuraaka emnde umele.

⁶ Adaba watse kwakya emnde na tá de sawa an zhera-aaruwa, ma ware keni á se ba: Ya ḥjane ba iya. Daaci tá se keda emnde kwakya.

⁷ Watse kwá cenáncena labare á wáva-aha am larde-aha na ba herherzhe an kure, antara am larde-aha na yiyye an kure, amá gazlauka dékideki. Sey á magaavemage una-aha ḥjanna, amá zlabe zle á duniya ka emtsaadé.

⁸ Watse larde umele á de darge larde umele an wáva. Emnde á slekse umele, tá de darge kwara á slekse umele an wáva. Á de gejava haha am tate-aha gergere, á de demda waya am larde-aha gergere. Una-aha ḥjanna wá, zlabe ba fakta á zlada emtsaadé, ba seke náza á mukse na fanantaufe zlada á ya.

⁹ «Amá kure wá, faufa hyema ba shagera áte ire á kure. Adaba watse tá dákurá á de katafke á shairiya, tá de slerpákurá an ja am mashidi-aha-aatare. Watse tá de tsákurá á katafke á male-aha á duniya, tá de tsákurá á katafke á slekse-aha adaba zhera-aaruwa. Estuwa, kure keni kwá de ndaasendahe seydire áte iya á katafke-aatare.

¹⁰ Amá wá, sey máki cenáráncena emnde labare á higa am jeba-aha á emnde na tá am duniya bademme, lauktu á zla duniya.

¹¹ Am sarte na ni watse tá dákurá á de katafke á shairiya na wá, dzamauka ire á názena kwá de ndaaná kure, de ndaundaha ba názena ni á de semsa á sem ire á kure am tate ḥjanna. Adaba una ḥjanna elva á kure ka, á de vakurta ba Shedekwe Cufedde.

¹² Am sarte ḥjanna maa, emnde umele tá de vaterta ba itare an erva-aatare egdzar mama-aha-aatare ge emnde, geni a de cebarateraaceba. Dada-aha keni tá de vaterta ba

itare egdzara-aatare ge emnde, geni a de cebarateraaceba. Egdzara umele keni tá de daterar ge dada-aha-aatare antara mama-aha-aatare, tá de ceba ba shifa-aatare.

¹³ Emnde bademme tá de dá ba kelaadire ádete kure adaba zhera-aaruwa. Amá edda una tsatse shagera dem halavuwa-aara wá, á lyelye shifa-aara.»

*Zlada na baaka kalle-aara na
(Mat. 24:15-28; Luka 21:20-24)*

¹⁴ «Watse kwá nanna duksa na ni tá cfaháná an shagerkire emtanja cekideki na am tate na zlaya-aara ka. (Ma a ndaasa ware elva-aaruwa na keni, a cenevaacena elva ñanna ba shagera). Vacite na ni má nakuranna duksa ñanna wá, watse kyaakya ge emnde na tá am Yahudiya, tá zlerda zhagade á dem hude á wa.

¹⁵ Edda una áte ire á bere keni, a tsunja á dem hude á bere ge hálá kazlaña-aara.

¹⁶ Edda una am fe keni, a eptseka á sá ge se hálá nañgyuwe-aara.

¹⁷ Watse á tsaame kwa zlada á ñwasha na watse tá á hude am sarte ñanna, antara ñwasha na tá an egdzara áte erva na!

¹⁸ Nalaunjála Dadaamiya ganakini a gevka lámare ñanna am sarte á ekhye.

¹⁹ Adaba watse kwakya jipu zlada am sarte ñanna. Ta nderaa estuwa duniya daga am fakta sem vatena, jerka jeba á zlada ñanna cekideki. Á de jerka keni zlada na ni ta kalle an una ñanna.

²⁰ Ma andze gulanaaka Dadaamiya hare-aha á zlada ñanna wá, ma andze á jauka ura an shifa ba palle keni. Amá a naba gulanaahe ge Dadaamiya adaba emnde na a dzeratersaa ñane tá átuge ñane na.

²¹ «Daaci am sarte ñanna, ma a bakurnaa ware: Náwa ankwia *Almasiihu áhuna, bi kwaye ankwia áhuwa, liyiyauka elva ñanna cekideki.

²² Adaba watse tájesaareje almasiihu-aha fida, antara nabi-aha fida am sarte ñanna. Watse tá maga nalaama-aha antara najipu-aha gergere, geni ambane tá kedateraakeda emnde na ni a dzeratersaa Dadaamiya na áte ejkale.

²³ Kure wá, faufa hyema ba shagera, adaba fanakuremfa am vuwa zlauzle.»

*Sawa á *Ura á emnde bademme
(Mat. 24:29-31; Luka 21:25-28)*

²⁴ «Am iga a hare-aha á zlada ñanna maa, vaciya á de gevge danjwe bademme, tere keni á de máreka parakkire-aara,

²⁵ terlyakwa-aha keni watse tá geda á sem áhá, bademme á ndzedá á názena áte samaya á de gejavtegeje ba ñarnjare sledo.

²⁶ Daaci watse tá zhárá ba iya *Ura á emnde bademme yá aŋkwa á sawa áte kumba, yá sawa an hákuma yaikke antara cemdemire.

²⁷ Watse yá bela malika-aha-aaruwa á dem karáfke-aha á duniya ufade kerde, tá jatermaare ge emnde na ya dzeratersaa ya na á sawa am tate-aha bademme.»

*Gáráva an nabugda, má yaaya hyema aŋwaslire
(Mat. 24:32-35; Luka 21:29-33)*

²⁸ «Diyaweddiye á ba áte mama á nabugda. Máki kwa nanna gedaageda hyema átekwa, yaaya umele aŋwaslire wá, diyakurdiya ganakini herzhavteherzhe madare.

²⁹ Una keni ba duksa palle. Máki aŋkwa á magava duksa-aha ñanna wá, diyaweddiye ganakini iya keni yá á ba áte we á sera mazla-aara ge sawa.

³⁰ Yá ndaakur ba jirire: emnde a zamane na tá de zlauka ba estuwa, sey máki naranna duksa-aha ñanna.

³¹ Tara samaya an haha wá, tá nabe kedfa, tá zlauzle. Amá elva-aaruwa wá, á kedfeka cekideki, sey má gevge.»

*Sarte á zle á duniya wá, diyaa ba Dadaamiya palle
(Mat. 24:36-44)*

³² «Amá elva á hárá á bere, antara sarte ñanna wá, baaka slediya-aara cekideki. Ma malika-aha am samaya, ba *Egdza á Dadaamiya keni diyaaka, sey diyaa ba Dadaamiya palle ñane Dada.

³³ Daaci faufa hyema, pauka hare, adaba diyakurka sarte ñanna.

³⁴ Una ñanna watse á magava ba seke náza á edda á há, má á daa shula. Lauktu á zlálá, á faterem hude á há-aara am erva ge emnde a slera-aara, ma ware keni á far slera na á de maganá ñane, á vante sawari ge slewufa á wakyiya, geni a peka hare cekideki.

³⁵ Daaci ba duksa palle ge kure keni. Pauka hare, tsakwautsakwa hyema, adaba diyakurka sarte na ni á de sá edda á há átekwa na. Bi watse á sá an maŋgaripu, bi an hude á vayiya, bi an ireŋlya, bi an eŋlya.

³⁶ Máki saasa am beressire wá, a se berakurka kwá am hare.

³⁷ Elva ñanna ya bakurnaa iya na wá, ge emnde bademme. Daaci bademmire á kure, pauka hare, tsakwautsakwa hyema!»

14

*Male-aha tá am sawari á eksá Yaisu
(Mat. 26:1-5; Luka 22:1-2; Yuh. 11:45-53)*

¹ A juwaa ba hare buwa tá maga mujri á *Paska antara mujri á depaiŋ na baaka shahi á makala am hude-aara na. Am sarte ḥanna maa, male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraita, tá aŋkwa tatayaná á ba an ndzeda dabari ganakini tá eksevaksa Yaisu á ba an nasherire, tá kedanaakeda shifa-aara.

² A ba itare am dagave-aatare: «Magaumika una vaci mujri, geni a tsaranteka emnde elva.»

*Mukse na a puwar waye ge Yaisu
(Mat. 26:6-13; Yuh. 12:1-8)*

³ Am sarte na Yaisu am Baytaniya maa, a dem mbá á Simaun umele ndza á waná derive. Tá arge dafa maa, a duhe ge mukse umele an kuderá á waye umele tá dahaná an nardisa, á se emtake, kwakya gane-aara keni. Daaci mukse na a naba kezlanvuhe ge we á kuderá á waye ḥanna, a puwanem waye na am ire ge Yaisu.

⁴ Emnde na tá aŋkwa áhuwa ḥanna wá, emnde umele-aatare a naba jaterhe ge ervaunjfe, a ba itare am dagave-aatare: «Azara nampire-aara kina ta badzanve waye na?»

⁵ Ábi ma andze tá naba veluvele ma gursa deremke keni, daaci ma tá naba tegatertega ge talaga-aha.» Daaci ta fantau ge far haypa ge mukse na.

⁶ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Weshawananteka ire ge mukse na. Labára kwá hyainá lyuwa? Názena a maginää ḥane na shagera jipu.

⁷ Adaba talaga-aha wá, ma vaatara keni watse tá á ba átevege kure. Ba kelaa má kwá kátá magaterá shagerire, watse ba kwá emmaga. Amá iya wá, watse ya baaka átevege kure.

⁸ Mukse na wá, ḥane maginamaga názena ni a dzegwanaa ḥane. A puwiyar waye na wá, tsatsiyaatsatse zlauzle ge feliya am evege.

⁹ Yá ndaakur ba jirire, am hude á duniya bademme, bademme á tate na ni tá de bálá labare á higa átekwa na wá, tá de ndaha názena ni a maganaa mukse na keni, tá de viyanaaka.»

*Yahuda aŋkwa á vela Yaisu
(Mat. 26:14-16; Luka 22:3-6)*

¹⁰ Am iga a una ḥanna maa, a naba tsetehe ge Yahuda Iskariyaut, ḥane keni ba palle á pukura-aha kelaawa ju

buwa. A duhe ge ḥane ádeza male-aha á *liman-aha, a de bateraa á kátá velateru Yaisu.

¹¹ Higa ge male-aha na, a ba itare tá elvan ge ḥane: «Watse ḥá vakte nalmane.» Daga á ba am sarte ḥanna, Yahuda a fantau ge tataya faterem Yaisu am erva-aatare.

*Yaisu arge masane á *Paska antara pukura-aha-aara
(Mat. 26:17-25; Luka 22:7-14, 21-23; Yuh. 13:21-30)*

¹² Am váha zunjewire na ni tá zá mujri na baaka shahi á makala am hude-aara na wá, tá cebán ba vacite ḥanna egdza kyawe á *Paska. Ta ndavanu ge pukura-aha-aara, a ba itare tá elvan ge ḥane: «Ká kátá ḥá de tsatsakaná áme dafa á Paska?»

¹³ Daaci Yaisu a eksetaa emnde buwa am pukura-aha-aara, a belateraa á de katafke. A ba ḥane á elvan ge itare: «Dawmbare á dem hude á ekse, kwá de já ire antara zhele á sepa yawe am hwama wá, dabaudaba á dem mba na á duwa ḥane.

¹⁴ De bawanánba ge edda á há wá, a ba Malum: Áma bere na ḥá de zá dafa á Paska am hude-aara antara pukura-aha-aaruwa?

¹⁵ Daaci ḥane á de marakurá bere yaikke átire ge bere an tsatsa kazlaŋa am hude-aara bademme, kwá de tsatsamiya dafa á mujri am hude-aara.»

¹⁶ Daaci ba zlálá ge pukura-aha na á dem hude á ekse, tá de bera duksa ba seke una a baternaa Yaisu na. Ta tsatsaa dafa á mujri am bere ḥanna.

¹⁷ Am iga a man̄garipu maa, daada Yaisu antara pukura-aha-aara.

¹⁸ Am sarte na tá aŋkwa á zá masane, a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire, watse á veliya ba palle á kure, kwa emnde na náwa má zá dafa átirpalle na.»

¹⁹ Daaci bademme á pukura-aha jáviya ba tá kyuwa. Ta fantau ge ndavanu an palpale, ma ware keni á baná ba: «Iya ka ndza Yaakadada?»

²⁰ A ḥwaterante ge Yaisu, a ba ḥane á elvan ge itare: «Watse á veliya ba palle á kure, kwa pukura-aha kelaawa ju buwa na náwa má zá dafa am tásá palle na.

²¹ Iya *Ura á emnde bademme wá, baaka pekyā-aara, sey ba yá emtsa. Áte una ta puwete am wakita á Dadaamiya áte ya wá, ba estuwa. Amá watse zladfa jipu ge edda una ni á de veliyá ḥane, ambane ma yareka.»

*Masane Cudedde
(Mat. 26:26-30; Luka 22:14-20; 1 Kaur. 11:23-25)*

²² Am sarte na tá aŋkwa zá masane maa, Yaisu a eksetaa dafa, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a kezlanve dafa na,

daaci a vaterte ge pukura-aha-aara. A ba ɻane á elvan ge itare: «Nawmbare, lyauvalya. Una na wá, vuwa-aaruwa.»

²³ Am iga a una ɻanna maa, a eksante feka, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a vaterte, itare bademme sharushe. Am sarte na tá anjkwa esshá, a ba ɻane á elvan ge itare:

²⁴ «Una ɻanna uzhe-aaruwa a puvaadafaba emnde kwakya, Dadaamiya á ngudaterá an una ɻanna namána ge emnde.

²⁵ Yá ndaakur ba jirire, am sali kataliya na wá, yá dalika á shá yawe á egdza a náfa mazla-aara, sey watse yá de shá ba una ájwaslire am zlanna á Dadaamiya.»

²⁶ Am iga á una ɻanna maa, ta eksante láhe á gálá Dadaamiya, ba tse-aatare, ta zlálá ádete ire á Wa An-yaranyará.

A ba Yaisu watse á yiyaaya Piyer

(Mat. 26:31-35; Luka 22:31-34; Yuh. 13:36-38)

²⁷ Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Bademme á kure na watse kwá yiyaaya. Adaba anjkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɻane: "Watse yá ejja suni, bademme á kyawe-aha tá de zadevzade."

²⁸ Amá má watse tsanetse am faya wá, watse yá daada ba iya zuŋŋwe arge kure á dem Galili.»

²⁹ A ba Piyer á elvan ge ɻane: «Ma yarakaaya emnde umele keni, iya wá, yá taa yakaaka dækideki.»

³⁰ A ɻwanante ge Yaisu, a ba ɻane á elvan ge ɻane: «Yá ndak ba jirire, an vayiya ba vatena na, lauktu á kyuwetekyuwa tsákálá ge buwire wá, watse ká banba ka ser keye geni diyakikire.»

³¹ Amá a farhe zlabe ádaliye Piyer, a ba ɻane: «Yá ndaaka una dækideki. Ma á eksa shifa keni, emtsa á miya ba buwa.» Pukura-aha umele keni bademme ta ndaha ba una.

Yaisu am Gaicaimane

(Mat. 26:36-46; Luka 22:39-46)

³² Am iga á una ɻanna maa, daraada am tate umele tá dahaná an Gaicaimane. A ba ɻane á elvan ge pukura-aha-aara: «Njawinja áhuna, kwaye iya yá de maga maduwa áhuwa.»

³³ A eksetaa tara Piyer an Yakuba ira Yuhanna, á zlálá antara itare á dem tate ɻanna. Daaci a fantau ge tápá emtanjkire, antara zladfa na ni an tsaka ire na am ervaunjde-aara.

³⁴ Daaci a ba ɻane á elvan ge itare: «Baaka zladfa na ni yá tapanka am ervaunjde-aaruwa na, yá tápá zlada á emtsa. Naba njawinja áhuna, pauka hare dækideki, sherauseshere ice ba shagera.»

³⁵ A zlalehe yiyye cekwaanġudi an itare, a de kezlaa ugje am haha, a magaa maduwa, a ḥala Dadaamiya geni máki á gevge wá, a sawka zladsa ḥanna ásete ḥane.

³⁶ A ba ḥane: «Eddaye-aaruwa, baaka názu á gevka ázeña. Tasle á ḥa, jinaaja zladsa na ásete iya na. Amá wá, a gevge ba namaari á ḥa arge náza-aaruwa.»

³⁷ Daaci ba tse-aara wá, a seza pukura-aha keye na, amá a se berater tá am hare. A ba ḥane á elvan ge Piyer: «Simaun, ka ḥara ka pa hare? Dzegwakanka njá an ice ba saa palle keni degey?»

³⁸ Pauka hare! Magaumaga maduwa geni a badakuruka shaitaine. Adfaba ire á urimagwe wá, wayaawáya jipu mága fesaarfire, amá baaka payda á vuwa.»

³⁹ A zlalehe zlabe ádaliye, a de magaa ba maduwa-aara ḥanna.

⁴⁰ Eptsaa-aara zlabe ádaliye áseza pukura-aha-aara, a se berater tá á ba am hare. Dzegwaránka basha háre dkeifseki. Daaci ta ba haslakke ba estuwa, baaka názu tá ḥwananta itare.

⁴¹ Am sarte na a eptsaa ge keyire, a ba ḥane á elvan ge itare: «Kure kwá pá ba hare á kure, kwá anjkwa á puwansepue shifa á kure ka? Ay degiya hyaahya pa hare ḥanna, iya *Ura á emnde bademme, hyephye sarte-aaruwa. Kwaye tá de fime am erva ge emnde a haypa.»

⁴² Tsawetse, kwaye samsa edda una ni a veliyaa ḥane na, mí de yainuye!»

Ta eksevaat estuwa Yaisu

(Mat. 26:47-56; Luka 22:47-53; Yuh. 18:3-12)

⁴³ Ba elva ḥanna keni zlabe zlanaaka Yaisu wá, kertenj tá zhárá ba sesse Yahuda palle á pukura-aha kelaawa ju buwa. Emnde kwakya tá sá d'aba Yahuda ḥanna, tá an katsákaraha, antara zade-aha ceppe am erva. Ta belateraa male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraita, ira male-aha á Yahudiya-aha.

⁴⁴ Yahuda na a veluwa ḥane Yaisu na maa, kwaratersekware zlauzle nalaama á ḥgyekwaterá Yaisu ge dikele á emnde ḥanna. A ba ḥane á elvan ge itare: «Ba máki kwa niina yá anjkwa gan use ge ura ni, seke anjkwa urire á ḥere an edda-aara wá, edda una kwá tatayaná kure na ba ḥane, naba eksauváksa, ḥawanaaja ba shagera, má kwá danda na belawanaaka.»

⁴⁵ Ba samsa Yahuda ḥanna wá, a naba duhe suuwe ádeza Yaisu wá, «Use Malum,» a ba ḥane, á gan use an ervaunjde-aara palle ágire.

⁴⁶ Daaci yalla á ba emnde na, erva am mbiye ge Yaisu, ta naba eksevaah.

⁴⁷ Ay, palle á emnde á Yaisu a naba tedese masalam-aara am bere, a waa sleslera á male á *liman-aha, a icanaa hyema palle.

⁴⁸ A ba Yaisu á elvan ge emnde na ta se eksa njane: «Kwá se eksiyá an masalam-aha, antara zade-aha am erva na mu, ya neyle emtu?

⁴⁹ Ábi kelaazare yá njá á ba am dagave á kure am mashidi, yá ankwaa kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde, labára eksakurika? Amá diyaweddiye geni una njanna a gev ba geni, a gevge názena á ndaaná wakita á Dadaamiya.»

⁵⁰ Daaci kyaakya zhagade ge pukura-aha bademme, ta naba yánhe.

⁵¹ Ankwaa dawale umele a daba Yaisu maa, njane a duwá á ba an gwadfaa-aara áte vuwa. Ta ekseksa njane keni,

⁵² amá a naba yateraa gwadfaa am erva, ba zhagade-aara an ukhyiyye dey.

*Yaisu á katafke á *kendekyiya yaikke*

(Mat. 26:57-68; Luka 22:54-55, 63-71; Yuh. 18:13-14, 19-24)

⁵³ Daaci ta naba daa Yaisu na á dem mba á male á male-aha á *liman-aha bademme. Kertenj jarammeje male-aha á liman-aha, antara male-aha á larde, ira malum-aha á *tawraita bademme am mba á liman njanna.

⁵⁴ Piyer wá, a daa daba Yaisu ádehuwa, amá wá, gaterápteka dékideki. A de demhe á ba á dem riya á liman njanna. Áhuwa maa, a de demhe am dagave á emnde a ufa mashidi, tá ankwaa cena kárá, a njehe.

⁵⁵ Male-aha á liman-aha antara emnde a *kendekyiya na bademme farantaufe ge tataya emnde ge mága seydire áte Yaisu, ma ba fida keni, lauktu ma tá bá njanaanja shairiya á emtsa.

⁵⁶ Kwakya tsa emnde na ta de cfatsanve fida ge Yaisu, amá baaka názu ta eksanaa áte njane.

⁵⁷ Daaci ta tsetehe ge emnde umele, ta de magaa seydire á fida na áte Yaisu, a ba itare:

⁵⁸ «Zhel na degey ndza ja cenáncena am mbuwe-aara a ba njane: Yá naba mbedánaambeda *mashidi yaikke na ta nderanaa emndimagwaha na, yá nderaalindere á ba am hare keye, á duka erva á urimagwe á dem hude-aara, á bina.»

⁵⁹ Aley, ba itare keni jammeka elva-aatare am seydire-aatare.

⁶⁰ Daaci a tsete ge liman yaikke na á katafke á emnde bademme, a ba njane á elvan ge Yaisu: «Ká ndaaka elva dékideki ka? Tá ndáhá uwe njane áte ka emnde na?»

⁶¹ Amá ñwaaka Yaisu, a du ba we-aara. A ndavanuhe zlabe ádaliye ge liman na, a ba ñane: «Ba ekka una ka *Almasiihu, Egdza á Saksage na emtu?»

⁶² A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane: «Ane, ya ñane ba ya. Amá bademmire á kure na, watse kwá niina zlabe ádaliye iya *Ura á emnde bademme, yá njá am nadafa á Saksage na Sleksa ba ñane na. Zlabe ádaliye watse kwá niina yá sawa am kumba á samaya.»

⁶³ Ba a ndaase una Yaisu wá, liman yaikke na a naba dzadzanve zane áte vuwa-aara. A ba ñane: «Una wá, ña baaka an wedere á seyde umele mazla-aara.»

⁶⁴ Ábi kwa cenanaa á ba an hyema á kure, a ganve ire-aara kalle an Dadaamiya. Ázara a ba elva á kure?» A ba itare bademme-aatare, «Una wá, ñanaanja shairiya, a njeka an shifa dekideki.»

⁶⁵ Daaci emnde umele ta fantau ge kyefanem nyaiche am ice ge Yaisu, ta fadanse ice an kacekaca, ta vavante dedefekwa, a ba itare tá elvan ge ñane: «Diyeddiye emnde na ta jakja na.» Ta eksante emnde a ufa mashidi, ta vavante babarva itare keni.

A ba Piyer ñane diyaaka Yaisu dekideki

(Mat. 26:69-75; Luka 22:56-62; Yuh. 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Amá Piyer wá, zlabe ba nja-aara am áhá-aara, am hude á há ñanna. Daaci a duhe ge palle á kwatera-aha á *liman ñanna ádezetare,

⁶⁷ a naa Piyer á cená kárá, a zharaa Piyer ba shagera, a ba ñane: «Ábi ka keni ka ba ura á Yaisu ñanna, ura Nasarátu na?»

⁶⁸ Amá eksarka Piyer dsekideki, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ma ká ndaha elva á uwe keni, diyanka ya dsekideki. Elva á ña na á duka á dem ire-aaruwa.» Daaci a naba tsetehe am tate ñanna, a zlala ásete wakyiya. Tsaktsakwalikwaa, á ba tsákálá keni.

⁶⁹ Cekwaangudi wá, kwatera na nanna Piyer zlabe ádaliye, a ba ñane á elvan ge emnde: «Degiya zhel na kwaya ñane na keni, ba palle-aatare.»

⁷⁰ Amá Piyer ba eksarka ñanna. Shekwaashewa cekwaangudi a ba emnde na tá áhuwa, tá elvan ge Piyer: «Baaka shaige-aara dsekideki, ka keni ka ba palle-aatare. Adaba ekka keni, ka ura Galili.»

⁷¹ Amá Piyer a fantau ge za wada-aha, a ba ñane: «Náwa Dadaamiya diyanka dawale ñanna dsekideki.»

⁷² Ba ñane keni zawze wada wá, tsaktsakwalikwaa, á ba tsákálá ge buwire. Daaci a naba yehete názena a ndaana Yaisu. Adaba a bananba Yaisu: «Lauktu á kyuwetekyuwa

tsákálá ge buwire wá, ká de banba ka ser keye geni diyakikire.» Daaci a naba fantau ge kyuwa.

15

*Daránda Yaisu á de katafke á sleksu *Pilaatu
(Mat. 27:1-2, 11-14; Luka 23:1-5; Yuh. 18:28-38)*

¹ Daaci makuralla-aara á ba an enjya-waabere, ta naba jamme ge male-aha á *liman-aha, antara male-aha á larde, malum-aha á *tawraita ira male-aha umele na tá njá am *kendekyiya na bademme. Ta puwete zawa áte Yaisu, ta dáná ádeza sleksu *Pilaatu.

² A ndavanu ge slekse, a ba njane: «Ba ka una ka slekse á Yahudiya-aha tá enndá na?» A njwanante ge Yaisu: «Ba estuwa,» a ba njane á elvan ge njane.

³ Male-aha á liman-aha ta fantau ge datsanve fida kwakya ge Yaisu.

⁴ Daaci a ba sleksu Pilaatu á elvan ge njane: «Ká cenánka elva na tá tsakaná itare áte ka na emtu? Labára ká ndaaka elva?»

⁵ Amá Yaisu dzuwa ba we-aara, ndahaaka elva mazla-aara, haa Pilaatu á maga najipu-aara.

*Sleksu *Pilaatu a magaa názena tá kataná emnde-aara
(Mat. 27:15-26; Luka 23:13-25; Yuh. 18:39-19:16)*

⁶ Ba kelaa má samsa munri á *Paska maa, mbarsumba emnde a ekse, slekse á belaterá dangay palle, edda una tá kataná itare.

⁷ Ay am sarte njanna maa, ndza aŋkwa dawale umele, zhera-aara Barabas an njuguda am dangay. Ta halateraa antara emnde umele, ta magaa fitenire, haa ta naba ja shifa am fitenire njanna.

⁸ Daaci ta naba dálá emnde a ekse ádeza sleksu *Pilaatu, ta de ndavanu názena ni mbarsembe ba kelaa iva na.

⁹ A ba sleksu Pilaatu á elvan ge itare: «Wayakurwáyá emtu an slekse á Yahudiya-aha, yá belakurnaabelia?»

¹⁰ Diyaadiya tsa ganakini male-aha á *liman-aha ta danaa Yaisu adfaba ba shelha, faaka elva umele.

¹¹ Amá male-aha á liman-aha ta naba fantau ge gaa ervaunjde á emnde. Adfaba una njanna ta bantsa itare: «Belanjernaabelia ba Barabas.»

¹² A ndavateruhe zlabe ádaliye ge slekse, a ba njane á elvan ge itare: «Ay yá maganá uwe ge edda una kwá dahaná an slekse á Yahudiya-aha na?»

¹³ Ta njwanante á ba an ká kwara á dem zhegela, a ba itare: «Zlenjelezlenjela áte dzaŋgala!»

¹⁴ A ba slekse á elvan ge itare: «A gu uwe estuwa?» Amá itare ta far hula á ba an ndzedá, a ba itare: «Zlenjelezlenjela!»

¹⁵ Am slekse á kátá higatertehiga emnde, a naba belateraa Barabas. Amá Yaisu wá, ta zu an já, lauktu tá de zlenjelaná áte dzanǵala.

Sawji-aha tá aŋkwa á epsawa Yaisu

(Mat. 27:27-31; Yuh. 19:2-3)

¹⁶ Daaci ta naba tedante ge sawji-aha á dem hude á há á sleksu *Pilaatu, ta de jemmaa sawji-aha bademme ásetarge ñane.

¹⁷ Ta tsekwanme am dira haŋje, ta nderse dake, ta fadfanse ire an ñane agire *dzaŋkaula.

¹⁸ Mazla-aara ta fantau ge gyanu rume agire, a ba itare: «Aska á ñja, slekse á Yahudiya-aha.»

¹⁹ Ta naba tadanu zade am ire, ta kyafanem nyaihe am ice, ta kezlaa ugje á katafke-aara, tá fá daradza áte ñane agire.

²⁰ Zlaruzle am epsawepsawa maa, ta tsakwanse am dira na, ta tsekwanme am naŋgyuwe-aara. Daaci ta danse á dem tate na tá de zlenjelaná átekwa na.

Náwa ta zlenjelanaa estuwa Yaisu áte dzanǵala

(Mat. 27:32-44; Luka 23:26-43; Yuh. 19:17-27)

²¹ Tá aŋkwa danda maa, ta naba jaa ire antara ura Siraine umele, zhera-aara Simaun, eddetare ge tara Alaikzandere antara Rufus, ñane átira sa á sawa am makwata. Daaci sawji-aha na ta naba hyarhe ge sepala dzanǵala á Yaisu.

²² Ta danhe Yaisu na á dem tate na tá dahaná an Gaulgauta na, amaana: Tate á feka á ire.

²³ Áhuwa ñanna maa, ta kátá fanu mbazla ge Yaisu. Mbazla ñanna keni aŋkwa duksa yaiyaihe am hude-aara ge gulanna zlada, amá Yaisu shaaka.

²⁴ Mazla-aara ta naba zlenjelehe áte dzanǵala. Itare ta tegaa kazlaŋa-aara am dagave-aatare. Ge tegaa kazlaŋa-aara na wá, ta maga njeri am dagave-aatare, ganakini a sesse edda una ni á zaná ñane ma uwe keni.

²⁵ Am sarte na ta zlenjelanaa áte dzanǵala ñanna wá, ta zlenjelanaa am saa maselmane á enlya.

²⁶ Ta naba puwete dalila á já shifa-aara an ire ge ñane, a ba itare: «Jane una slekse á Yahudiya-aha.»

²⁷ Tá aŋkwa neyle-aha buwa ta zlenjelateraa átirpalie antara Yaisu áte dzanǵala-aha-aatare. Palle ta zlenjelanaa am nadafa-aara, palle keni am nazlaba-aara. ((

28 A gevaa estuwa názena ni a ndaana wakita á Dadaamiya. Adsaba a ba wakita á Dadaamiya: «Jane keni ta femhe am kezlakula á emnde a mága haypa..»)

29 Emnde a degáshe am tate njanna tá geja ba ire, tá ámbera ezzlazle. A ba itare tá elvan ge njane: «Há! ba ka una! Ábi ka bantsa ka: Ká naba mbedfanaambeda *mashidi yaikke na, á ba am hare keye ká nderendere umele, á ba ka?

30 Labára ká taa nezlanaaka ba ka ire á ña? Tsekwanataatsekwa kwa ire á ña áte dzañgala na!»

31 Male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraitka keni, ta epsawse ba estuwa. A ba itare am dagave-aatare: «Iyau, á dzegwándzegwa nezla emnde umele; ire-aara wá, á taa nezlanaaka!

32 Ábi njane *Almasiihu, slekse á *Iserayiila keni ba njane. A tsekwanataatsekwa ire-aara áte dzañgala wá, bademme mí fetarfe áte njane.» Antara ba emnde na ta zlenjelateraa antara Yaisu na keni, ta ezzlazle.

Náwa ndza a emtsaa estuwa Yaisu

(Mat. 27:45-56; Luka 23:44-49; Yuh. 19:28-30)

33 An vacitire wá, a naba tsekwa ge tabedfammire ásetarge duniya bademme, dem lásar emnde tá á ba am tabedfammire njanna.

34 Am saa keye wá, Yaisu a ketaa kwárá á ba an ndzedá: «Aili! Aili! Laima sabaktani?» Amaana wá: «Dadaamiya-aaruwa labára yakiyaaya? Dadaamiya-aaruwa labára yakiyaaya?»

35 Á bá emnde umele am emnde na tá aňkwa á tsatse áhuwa: «Á dhaa nabi *Ailiya degiya njane.»

36 Palle-aatare a naba tedante zhagade, a de eksetaa sausau, a ñgudetaa áte zade, a femhe am mbazla umele dañdañe ba estuwa, daaci a kante, a fantaa áte we ge Yaisu geni a shushe. Daaci a ba njane: «Zharaumizhárá emtsaadé, má watse á semsa *Ailiya njanna á se tsekwanataatsekwa.»

37 Amá Yaisu a fu hula á ba an ndzedá, mazla-aara á dese ge shifa am njane.

38 Am sarte njanna maa, aňkwa kacekaca á dzegwa am *mashidi yaikke wá, a naba tamme kalkale, a fantau á sawa átiere sem áhá.

39 Male á sawji-aha á Rauma na aňkwa áhuwa, á njá am ndaňnjire á wafke á Yaisu, nanna emtsa a Yaisu maa, a ba njane: «Zhel na wá, egdza á Dadaamiya ba jire.»

40 Nwasha umele keni ndza tá aňkwa áhuwa. Ta tsaahe yiyyiye, lauktu ta zhara názena ni aňkwa á magava na. Tá

aŋkwa tara Maari mukse á emnde a Magdala, an Salaume, ira Maari emmetare ge tara Yakuba cekwa antara Yauseys.

⁴¹ Nwasha ŋanna wá, daga am Galili tá aŋkwa daba Yaisu, tá aŋkwa melanumele. Tá aŋkwa zlabe ádaliente ŋwasha umele am tate ŋanna, itare keni ta saa á daba ba Yaisu.

Heda á Yaisu

(Mat. 27:57-61; Luka 23:50-56; Yuh. 19:38-42)

⁴² Vacite ŋanna maa, vaci mága niya, adaba makuralla-aara kwaskwe á puwansepue. Herzhe á belya vaci wá,

⁴³ a semhe ge Yusufa ura Arimatiya. Yusufa ŋane wá, ura male am *kendekyiya yaikke. Am ervaunđe-aara ŋane keni aŋkwa á ufa ba zamane á njá am *kwara á Dadaamiya. Daaci ŋane a naba sherse ice, a duhe ádeza sleksu *Pilaatu, a de ndavanu baráma á eksa emtsa á Yaisu.

⁴⁴ Cenáncena sleksu Pilaatu ganakini kertej emtsamtsa Yaisu, a mága ba najipu-aara. Adaba una ŋanna a belaa we, ta de dahanante male á sawji-aha. A se ndavanuhe, a ba ŋane: «Emtsa-aara shekwaashekwa emtu?»

⁴⁵ Am sarte na cenáncena jirire-aara áza male á sawji-aha na, a naba vante baráma ge Yusufa.

⁴⁶ Daaci Yusufa a de shekuve kalpakane, jeba á kalpakane ŋanna ba lefedđe, a se tsekwa emtsa á Yaisu áte dzangala, a de fademe am kalpakane na. Daaci a de feme am evege ta yese am cacera, a berhanu palame yaikke ge we á evege ŋanna.

⁴⁷ Amá tara Maari mukse á emnde a Magdala, antara Maari emmenjara ge Yauseys wá, itare ndza tá á ba áhuwa, ta ezzhara am sarte na tá hedá Yaisu ŋanna.

16

Yaisu tsetse am faya

(Mat. 28:1-8; Luka 24:1-12; Yuh. 20:1-10)

¹ Dedde kwaskwe á puwansepue maa, tara Maari mukse á emnde a Magdala, antara Maari emmenjara ge Yakuba, ira Salaume, ta de shekuve waye-aatare á se emtake, ta fehe, geni watse tá de wecar ge emtsa á Yaisu.

² An enlyá werre ge laade, lauktu á sessa vaci wá, daraada itare ádete irekhya.

³ Am sarte na tá átira duwa, a ba itare am dagave-aatare: «Kina mu, watse á berhamiyanvuwa ware dada palame na ge we á evege?»

⁴ Amá daraada wá, ta de beraa ba an berha dada palame ŋanna áte we á evege.

⁵ Ta naba duhe á dem hude-aara wá, ta de beraa ba dawale á njá am nadafa, am nañgyuwe dzayye. A naba jaterhe ge lyawa ñwasha na.

⁶ «A wakurka lyawa,» a ba dawale ñanna á elvan ge itare. «Adaba kwa se tataya Yaisu ura Nasarátu na ta zlenjelanaa áte dzañgala na. Ñane baaka áhuna, tsetse am faya. Náwa tate na ndza á zlava ñane átekwa na.

⁷ Kina wá, kure wá, zlauzlálá, dewateranda labáre ge pukura-aha-aara, Piyer keni á ba am itare. Baira deme watse á daada ba Yaisu ñanna zuñjwe arge kure, á dem Galili. Kwá de nanaana áhuwa, ba seke una ndza bakurnaa ñane.»

⁸ Daaci ba segashe-aatare am irekhya na wá, ta tedante zhagade emtsaade ge lyawa, tá gyagya ba seke maagara, palle á ura á baná elva ge ura baaka am itare, adaba gazlargazla jipu.

UNA DIYARKA EMNDE JIRIRE-AARA, MÁKI A PUWETAA BA MARKUS:

Yaisu a maranse ire-aara ge Maari mukse á emnde a Magdala

(Mat. 28:9-10; Yuh. 20:11-18)

⁹ Am sarte na tsetsa Yaisu am faya, an eñlya werre ge laade na wá, a maranse ire-aara ge Maari mukse á emnde a Magdala zuñjwe. Mukse ñanna wá, ndza ñgyanseñgye Yaisu jini-aha vuye am ñane.

¹⁰ A de balatersaa ñane labáre á tse á Yaisu am faya ge emnde na ta d'ába ñane. A de berater bademme tá á ba am emtañkire, tá kyuwa.

¹¹ Añkwa á bateranba deme mukse na ganakini tsetsa Yaisu am faya, a naana á ba an ice-aara, aley fartarka.

Yaisu a maraterse ire-aara ge emnde-aara umele ta buwa (Luka 24:13-35)

¹² Am iga á una ñanna maa, Yaisu a marateraa ire-aara ge emnde buwa-aatare, tá áte baráma dete makwata, amá a nyanve ire-aara seke ñane ka.

¹³ Ta daahe, ta de balaterse labáre-aara ge emnde-aatare umele, aley ba fartarka ñanna.

Yaisu a marateraa ira-aara ge pukura-aha-aara kelaawa jemtekwe

(Mat. 28:16-20; Luka 24:36-49; Yuh. 20:19-23; Sler. emnde 1:6-8)

¹⁴ Shekwaashewa zlabe ádaliye maa, Yaisu a de marateraa ire-aara ge pukura-aha-aara kelaawa jemtekwe tá arge

dafa. A naba velateraahe adaba baakire á fetarfire antara degdegire á ire na ta maganaa itare na. Adaba fartarka an emnde na ta naa njane á ba an ice-aatare am iga a tsetseaara am faya.

¹⁵ Daaci a ba njane á elvan ge itare: «Zlauzlálá á dem hude á duniya bademme, dawateranda labáre á higa na ge emnde bademme.

¹⁶ Ma a fetaara ware, lyevaalya baptisma, á lyelye shifa-aara. Edda una má fetarka wá, á de nezleka am shairiya á Dadaamiya.

¹⁷ Náwa najipu-aha na watse tá naana emnde, tá maganá emnde a fetarfe. Watse tá njya jini-aha am ura an zheraarluwa. Watse tá ndáhá elva ájwaslire na ni ba itare keni diyarka na.

¹⁸ Watse tá puwaterar erva ge emnde na ta lapika-aha, tá de mbembe. Zlabe ádaliye, ma ta halante zahe am erva, ma ta shu daldalkwanu keni, baaka nazu á magateránmaga duksa-aha njanna.»

Zlálá á Yaisu á dem samaya

(*Luka 24:50-53; Sler. emnde 1:9-11*)

¹⁹ Am sarte na ni zlauzle á tsakaterá elva Yaakadada Yaisu ge pukura-aha-aara maa, a naba kapte á dem samaya, ankwa á njá am nadafa á Dadaamiya.

²⁰ Pukura-aha-aara keni, ta naba kyaa á de bálá labáre á higa am hude á duniya bademme. Ndza ankwa Yaakadada an itare am slera-aatare. A maratersaa njane ge emnde geni waazu-aatare jirire, adaba a magaa najipu-aha gergere á kyá erva an itare.

Labare á higa na a puwetaa LUKA

Elva zujywe na a ndaana Luka ge Tiyaufilus

¹ Áska á ña Tiyaufilus,

Emnde kwakya puwartepuwa labáre á názena a magava am dagave á miya.

² Ta puwete názena ña cenanaa áza emnde na ta naana an ice-aatare duksa ñanna daga á ba am fakta-aara. Emnde ñanna wá, Dadaamiya a faterar slera á balaterá labáre ñanna ge emnde bademme.

³ Adaba una ñanna, iya keni ya fantau ge pakya sera-aara daga fakta-aara dem halavuwa-aara, hayananhaya jipu am mbarka á ña. Una ñanna yá aŋkwa puwakte ge ekka keni názena ya shanaa ya na bademme, yá puwakte á ba áte una ya cenanaa ya na kalkale.

⁴ Bademme á una yá magán ba geni ekka keni ka diyeddiye jirire á elva ñanna ta ndakndaa na.

Malika a saa labáre geni watse tá yá Yuhanna slemaga baptismu

⁵ Am zamane na ni ndza sleksa *Hirudus am Yahudiya maa, ndza aŋkwa *liman umele zhera-aara Zakariya, ñane palle á liman-aha na male-aatare liman Abiya. Zhera á mukse-aara Ailizabait, ñane wulfe á *Haruna male á liman-aha werre.

⁶ Bukerde-aatare antara mukse-aara ta emnde a jirire á katafke á Dadaamiya, ta emnde a fansaare ge shairiya-aha á Yaakadada bademme.

⁷ Amá egdzere wá, sharánka ba palle keni, adaba Ailizabait dziire. Am sarte ñanna wá, bukerde-aatare garevge emgyegwar emnde.

⁸ Vacite umele maa, Zakariya aŋkwa á maga slera á limanire-aara á katafke á Dadaamiya, adaba daada áte itare liman-aha á Abiya bademme.

⁹ Ge tega slera-aatare am dagave-aatare liman-aha maa, mbarsembe maga njeri. Daaci vacite ñanna maa, daada áte ñane ganakini á de dízaná ñane kajiji am mashidi á Yaakadada.

¹⁰ Am sarte á díza kajiji ñanna maa, bademme á emnde tá maga maduwa á ba ágashe.

¹¹ Daaci a nabajesaarhe ge malika á Yaakadada á katafke á Zakariya, a tsaahe áte vuwa á duksa na tá díza kajiji átekwa na, am nadafa-aara.

¹² Ba a puwete ice áte njane Zakariya wá, a naba gazlehe, baaka názu á ndaana njane.

¹³ Amá a ba malika á elvan ge njane: «Zakariya, a wanja lyawa. Adaba Dadaamiya lyevaalya maduwa á ña. Mukse á ña Ailizabait á de yaka egdzere zhele, watse ká fá zhera-aara Yuhanna.

¹⁴ Watse á gev higa yaikke ge ekka. Emnde kwakya tá de higatehiga adaba egdze njanna.

¹⁵ Adaba áza Yaakadada wá, watse ura male ba njane am emnde. Njane wá, watse á sheka mbazla antara názu á já enjkale á ura bademme. Njane watse an naha ba Shedekwe Cudedde am njane daga á sawa am hude á emmenjara.

¹⁶ Watse á jatermaara njane ge *Iserayiila-aha kwakya á sem sera á Yaakadada Dadaamiya-aatare.

¹⁷ Watse á sawa njane á katafke á Yaakadada, hala-aara antara hákuma-aara watse ba kalkale antara náza á nabi *Ailiya werre. Á se jemá njane ye á dada-aha antara egdzara-aatare. Emnde na tá fansaareka ge Dadaamiya keni, á se tsatermaara njane. Á se tsatsaná njane emnde ge ufa Yaakadada.»

¹⁸ Amá a ba Zakariya á elvan ge malika: «Yá dise áte uwe ganakini una njanna á de gevge? Adaba njere antara mukse-aaruwa bademme ña emgyegwar emnde.»

¹⁹ Daaci a njwanante ge malika, a ba njane á elvan ge njane: «Iya wá, ya malika *Jeberilla. Ya tsetaa á katafke á Dadaamiya, ya sleslera-aara. A beliyaa ba njane ganakini yá saká labáre á higa na.

²⁰ Amá faktarka an iya. Ay degiya watse á gevge ba jirire, má hyephye laukte-aara. Adaba faktarka njanna wá, ká gevge uce, ká taa ndaaseka elva dekideki, dem sarte na má gevge duksa njanna.»

²¹ Am sarte njanna maa, bademme á emnde tá ufa ba Zakariya ágashe, tá maga ba najipu á shekwaashhekwa-aara am mashidi.

²² De sesse maa, dzegwánka ndaater elva dekideki, a ñgyakwateraa elva-aara á ba an erva. Ta dise áte una njanna emnde ganakini aŋkwa názu a naaná njane am mashidi.

²³ Am sarte na zlauzle slera á limanire á Zakariya maa, a naba dahe á dem mba-aara.

²⁴ De haraare cekwaanġudí am mba maa, mukse-aara Ailizabait a naba shaa hude. Amá a esshebe, tere ilyebe á sheba ba njane. A ba njane am ervaunjde-aara:

²⁵ «Kina wá, siisessa Yaakadada am zherwe am dagave á emnde.»

Malika a saa labáre geni watse tá yá Yaisu

²⁶ Ailizabait an hude á tere uñkwahe maa, Dadaamiya a naba belaa malika *Jeberilla á dem ekse á Nasarátu am kwara á Galili.

²⁷ A belanaa ádeza gyaale umele, á shebaná dawale na zhera-aara Yusufa na. Yusufa ñanna wá, ñane wulfe á sleksu *Dawuda. Zhera á gyaale na a shebanaa ñane Maari.

²⁸ Daaci a demhe ge malika na ádeza gyaale ñanna, a de gan use-aara, a ba ñane: «Use gyaale. Ekka wá, Dadaamiya Yaakadada magakánmaga ñgurna, anjkwa ñane antara ka.»

²⁹ Amá use-aara ñanna weshanantewesha ire ge Maari, a ba ñane am ervaunçfe-aara: «Ázara kena jeba á ga use na?»

³⁰ A ba malika á elvan ge ñane: «A wañka lyawa Maari. Adaba Dadaamiya magakánmaga ñgurna.

³¹ Kina wá, watse ká shá hude, ká de yá egdzere zhele, ká de faná zhera á Yaisu.

³² Watse ura male, *Egdza á Dadaamiya Slekse. Watse Dadaamiya á vante sleksire ba seke náza á eggjenjara *Dawuda werre.

³³ Á de kwaraná ñanna larde á *Iserayiila dem ba ge dekideki. Sleksire-aara á de tseká dekideki.»

³⁴ A ba Maari á elvan ge malika: «Á de magava estara una ñanna? Adaba iya, ya ba gyaale.»

³⁵ A ñwanante ge malika, a ba ñane á elvan ge ñane: «Watse á sawa Shedekwe Cudeddse á setarge ekka, á de maganá ba Dadaamiya Slekse hákuma-aara am ka. Adaba una ñanna, egdze na ká de yaná ka na wá, watse cudeddse, ñane *Egdza á Dadaamiya.

³⁶ Vareja Ailizabait keni á hude á egdzere zhele, gevge emgyegwe á mukse tsa. Ndza dziire tsa, amá a shaa hude tere uñkwahe vatena.

³⁷ Adaba baaka názu á janviya ge Dadaamiya.»

³⁸ Daaci a ba Maari: «Iya ya kwatena á Dadaamiya. A giyanvege Dadaamiya á ba áte una ka ndaana ka.»

Maari á dem mba á varenjara Ailizabait

³⁹ Á ba am sarte ñanna maa, ba watsewatse a naba tsetehe ge Maari, a naba zlala á ba an hadzala, á dem mba á varenjara Ailizabait am ekse umele am hude á wa a Yahudiya.

⁴⁰ Daaduwa, á de demhe am mba á Zakariya, a de gan use ge Ailizabait.

⁴¹ Am sarte na cenancena Ailizabait use-aara, egdzere am hude-aara a naba fantau ge fatsava. A nahetaa á ba am sarte ñanna Ailizabait an Shedekwe Cudeddse,

⁴² a ba njane á ba an ká kwara: «Dadaamiya a gakar barka ba ge ekka am dagave á njwasha bademme. Barka-aara a njinja am egdze na am ekka na.

⁴³ Ya hyep ware ha ni emmenjara ge Yaakadada-aaruwa á sem mba-aaruwa na?

⁴⁴ Ya ndaana adaba uwe una? Adaba am sarte na ya cennaa ga use á ña na wá, egdzere a naba fantau ge shekela am hude-aaruwa á higa.

⁴⁵ Higa yaikke ge ekka, adaba faktarfe am ervaunjde á ña ganakini názena ta balaksebale na á de ganvege Yaakadada bademme.»

Maari á gálá Yaakadada

⁴⁶ Daaci a ba Maari:

«Yá gálá Yaakadada Dadaamiya an ervaunjde-aaruwa bademme.

⁴⁷ Á higa ervaunjde-aaruwa kwakya áte njane Slelya shifa-aaruwa.

⁴⁸ Adaba njane á zhárá ba iya ya kwátena-aara na hyainepka ba uwe keni. Daga ba kina keni tá anjkwa á banba emndimawaha, tá de banba zlabe adaliye ma vaatara keni, geni yá an barka á Dadaamiya am vuwa.

⁴⁹ Adaba Dadaamiya na Sleksa ba njane palle na a magiyaa duksa yaikke. Njane wá, zhera-aara cudedde.

⁵⁰ Á de zatervaara ba njane zlabe ádaliye ge emnde na tá an lyawa-aara am ervaunjde dem eggaye-aha.

⁵¹ Maganaamaga njane slera yaikke an ndzedfa á erva-aara, a zafanve emnde a mága kuravire,

⁵² a tsekwaa slekse-aha áte sleksire, a vaterte daradza ge talaga-aha.

⁵³ A gater barka kwakya ge emnde na peteke erva-aatare, amá a puwaa emnde a berba an erva-aatare ilyebe.

⁵⁴ A tsaterme am iga ge emnde a slera-aara Iserayiila-aha. Adaba viyanaaka magaterá shagerire-aara ge emnde-aara,

⁵⁵ áte una ndza a banán ge eggymiya Ibrahim, ganakini watse á maganán ge njane dem eggaye-aha-njara bademme na.»

⁵⁶ Á hyephye tere keye a maganaa Maari am mba á Ailizabait, lauktu a zlala á dem mba-aara.

Yuhanna slemaga baptisma am sarte na yarseye ánjwaslire

⁵⁷ Am iga a una njanna maa, a naba hyephye ge sarte á Ailizabait, daaci a naba yaa egdzere zhele.

58 Am sarte na cenanárcena vara-aha-ŋara antara emnde a slala-aatare, ganakini Dadaamiya a magateraa shagerire kwakya, ta naba sawa, ta se higa antara itare.

59 Am hare ge tiisire maa, ta naba eptsehe zlaþe ádaliye ge se bela egdzere am shedekwe, antara ge fá zhera. Itare tá kátá fá Zakariya cepen á eddeñara,

60 amá a ba emmarge egdzere: «Estuweka, zhera-aara Yuhanna.»

61 Amá a ba itare tá elvan ge ɻane: «Ábi ba palle á ura tá dahaná an zhera na keni, baaka am emnde á ɻa.»

62 Daaci ta ndavanu ge eddarge egdzere, ta ɻgyakwanaa an ɻgyakwa, geni á kátá faná zhera-ara ge egdza-aara.

63 Daaci Zakariya a ndavateru naláwa, ta vante, a puwete: «Zhera-aara Yuhanna,» a ba ɻane. Bademme á emnde tá maga ba najipu-aara.

64 Ba a puwete zhera ɻanna wá, kerten a naba pelehe ge nara-aara keni, a fantau ge ndaha elva, á gala Dadaamiya á ba an ká kwara.

65 Daaci bademme á emnde a slala-aatare, ta farhe zlaþe ádaliye ge mága lyawa á Dadaamiya am ervaunðeaatare, ta hyanme labáre ɻanna am hude á wa a Yahudiya bademme.

66 Bademme á emnde na ta cenaná labáre ɻanna, ta fantau ge dzamaná am ire-aatare geni watse á gev ware egdze ɻanna á de katafke. Amá ba jirire ndza ankwá hákuma á Yaakadada antara egdze ɻanna.

Zakariya á gálá Dadaamiya am nabiyire-aara

67 Ba vaci fá zhera ɻanna maa, Zakariya eddarge egdzere a naba nahete an Shedekwe Cudedse, a fantau ge mága nabiyire, a ba ɻane:

68 «Yaakadada Dadaamiya á *Iserayiila-aha wá, baaka kalle-aara. Adsaba a tsaterme am iga ge emnde-aara, ankwá nezlatermezla,

69 a naba jansaare ge sleya ura an hákuma jipu am dagave á wulfe-aha á sleslera-aara *Dawuda.

70 Maganaamaga názena ndza a ndaase á kya an we á nabi-aha-aara werre.

71 Adsaba ndza a ndaase werre ganakini watse á nezlaminezla am erva á kelaade-aha, baaka názu tá de eksaná itare áte miya dekideki.

72 Ndza a baterán ge eggyle-aha á miya ganakini watse á zatervarze dem eggyleggye, á de viyanaaka namana-aara dekideki. Una ɻanna á maganá ɻane kina.

73 Adsaba ndza a zanu ba wada-aara Dadaamiya ge eggymiya Ibrahim,

74 ganakini watse á ηezlemyiaanjezla am erva á kelaade-aha
á miya, á de gamive emnde a slera-aara na ni tá an
higa an ervaunđe,

75 ta emnde cufedđe, ta emnde a jirire á katafke-aara ma
vaatara keni.

76 «Ay ekka wá, egdza-aaruwa, ká de gev nabi á Dadaamiya
Slekse. Adaba ká de zlálá ka á katafke á Yaakadada,
ká de tsatsanaa ka baráma-aara.

77 Watse ká fateremá ka am vuwa ge emnde-aara ganakini
á se lyaterá ηane, á se yateraare haypa-aha-aatare
bademme.

78 Adaba kwakya wayavire antara maggwire á Dadaamiya.
Á de maraminá ba ηane parakkire-aara á sawa am
samaya,

79 ge maraterá parakkire ge emnde na tá am tabedđammire,
tá kuva emtsa na; antara ge kwaramise zlálá áte
baráma á hairire.»

80 Daaci a walte ge Yuhanna, farfe enjkale-aara keni ba
kwakya, a fantau ge de njá am kaamba, dem sarte na ni a
marse ire-aara á katafke á Iserayiila-aha-aatare bademme,
ganakini ηane sleslera á Dadaamiya.

2

Yaisu am sarte na yarseye áŋwaslire
(Mat. 1:18-25)

1 Á ba am sarte ηanna yaireya Yuhanna na maa, jerje
elva á sawa áza male á haha á Rauma bademme, zhera-aara
Agustus, geni sey tá já jembel á emnde na tá am kwara-aara
bademme.

2 Já jembel á emnde ηanna wá, zunjewire-aara ba una
ηanna. Am sarte ηanna maa, ndza Kiriniyus una slekse
yaikke am haha á Siriya.

3 Daaci bademme á emnde, ma ware keni a zlala, á de
puwa zhera-aara á ba am ekse-aara.

4 Yusufa keni maa, a naba tsetehe am Nasarátu am kwara
á Galili, a zlala á dem Baytilama ekse á sleksu *Dawuda
werre am kwara á Yahudiya. Adaba ηane wulfe á Dawuda
ηanna.

5 Daaci ta zlala antara Maari na á shebaná ηane lyemlye
hudé na, geni ta de puwa zhera-aatare itare keni.

6 Am sarte na tá am Baytilama ηanna maa, a naba hyephe
ge sarte á Maari,

7 a yaa egdzere zhele, egdzere zunjewire-aara. A yanaa
á ba am bere á dabba-aha, adaba baaka slede am bere á

wayve-aha ge kwakyire á nalga. Daaci a faceme am baukta, a zlavanaahe am náza za duksa á dabba-aha.

Jesaarje malika á Dadaamiya á katafke á suni-aha

⁸ Am ekse ḥanna maa, tá aŋkwa suni-aha wá, itare tá njá á ba am kaamba-aatare. An vayi wá, tá hare á ba tsákwa hyema áte walda-aha-aatare.

⁹ An vayi vacite ḥanna maa, a nabajesaarhe ge malika á Yaakadada á katafke-aatare, Yaakadada a naba maraa parakkire-aara an tsaka ire ásete itare wá, jaterja lyawa jipu.

¹⁰ Amá: «A wakurka lyawa,» a ba malika na á elvan ge itare. «Adaba ya sakuraa labáre á higa, á de gev higa yaikke ge emnde bademme.

¹¹ Aŋkwa yarakuraaya Selya ura á ba an vayi na, am ekse á *Dawuda. Egdze ḥanna wá, ba ḥane una *Almasiihu, Yaakadada.

¹² Náwa názena ni kwá de dise egdze ḥanna átekwa: watse kwá de berá egdzere áŋwaslire an fada am baukta, á zlava am náza za duksa á dabba-aha.»

¹³ Am iga á una ḥanna maa, kertenj, jarsaarje dikele á malika-aha umele á sawa am samaya, ta se jamme antara ḥane, ta fantau ge gala Dadaamiya, a ba itare:

¹⁴ «Daradza wá, á zlayán ba ge Dadaamiya palle am samaya. A tsekwaa hairire-aara á sem duniya, á sem emnde na ni a wayateraa ḥane.»

Suni-aha ta dem Baytilama

¹⁵ Am sarte na yaraterya malika-aha, zlarzlálá á dem samaya maa, a ba suni-aha am dagave-aatare: «Mi zlalawa á dem Baytilama, mí de zhara názena a jesaara áhuwa, a baminaa Yaakadada na.»

¹⁶ Daaci ta naba tsetehe, ta zlala á ba an hadzala, ta de beraa Maari antara Yusufa, ira egdzere áŋwaslire á zlava am náza za duksa á dabba-aha.

¹⁷ Zhararaazhárá egdzere maa, ta tsakse názena ni a baternaa malika áte egdze ḥanna bademme.

¹⁸ Bademme á emnde na ta cenaa názena ta tsakatersaa suni-aha na, tá maga ba najipu.

¹⁹ Maari wá, ḥane cenáncena elva ḥanna bademme, ḥanaaŋa am ire-aara, aŋkwa á eddzama am ervaunđe-aara.

²⁰ Am iga a una ḥanna maa, ta naba eptsaa-aatare suni-aha na á dem tate-aatare. Tá aŋkwa gálá Dadaamiya am yaikkire-aara átira zlala. Ta galanaa adaba názena ta naana itare, antara názena ta cenanaa itare na bademme, adaba ta de beraa duksa na a baternaa malika na bademme.

*Daranánda Yisu ge Yaakadada á dem *mashidi yaikke*

²¹ Am hare ge tiisire maa, hyephye sarte ge bela egdzere am shedekwe. Ta fete zhera keni ba vacite ḥanna. Ta fete zhera á Yaisu. Una zhera na ni a ndaana malika, ba hude-aara keni zlabe shanka emmenjara na.

²² Hyephye sarte á bara Maari maa, ta naba zlala á de maga názena a ndaana *tawraita á Muusa áte mukse na a yaa egdzere, geni a gevge cudedde zlabe ádaliye. Daaci ta duhe, ta dáná antara egdzere á de katafke á Yaakadada am *mashidi yaikke am Urusaliima, geni átuge ḥane.

²³ Adaba anjkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, geni bademme á egdzere zhele na egdza walire na wá, á wálá átuge Yaakadada.

²⁴ Ta vanta antara sadake-aatare ge Yaakadada áte una a ndaana tawraita-aara, a ba ḥane: «Tá fá takala-aha buwa bi takala-aha á masar buwa.»

²⁵ Ay, am sarte ḥanna maa, ndza anjkwa zhele umele am Urusaliima, zhera-aara Simaun. Zhele ḥanna slefa-zherwe áte Dadaamiya jipu, ura mággwe. ḥane á ufa ba edda una ni watse á se lyaterá ḥane *Iserayiila-aha bademme na. Anjkwa Shedekwe Cudedde keni antara ḥane.

²⁶ A ndandaha Shedekwe ḥanna, geni ḥane á emtseka dékifeki, máki nánka *Almasiihu Slobela á Yaakadada.

²⁷ Ay, vacite ḥanna maa, a naba banánba Shedekwe Cudedde, geni a ezzlala zlabe ádaliye á dem *mashidi yaikke. Am sarte na ni tara emmenjara antara eddenjara ge Yaisu, ta daa Yaisu á dem mashidi ge de maganaa názena a ndaana *tawraita na wá, ta de beraa ba Simaun ḥanna.

²⁸ Simaun a de lyevaa egdze na am erva-aara, a naba slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a ba ḥane:

²⁹ «Yaakadada-aaruwa, kina wá, gevge názena ndza ka binaa ka na. Yanya a emtsemtsa sleslera á ḥa á ba an hairire.

³⁰ Adaba puwantepuwa ice-aaruwa áte edda una ni ka belanaa ka ge se lya emnde.

³¹ Ya nanna uñjule á lya na ka tsatsateraa ka ge nalgaadama bademme.

³² Una wá, ḥane parakkire na ni á de marakse am ice á emnde a duniya bademme, tá de diyaksediye. Á de gev daradza yaikke ge emnde á ḥa Iserayiila-aha keni.»

Simaun á tsaká elva a nabiyire

³³ Tara emmenjara antara eddenjara ge Yaisu, tá maga ba najipu á elva na á tsakaná Simaun áte egdza-aatare na.

³⁴ Simaun a naba gater barka. Am iga á una ḥanna, a ba ḥane á elvan ge Maari: «Egdze na náwa ḥane na wá, á de

maraterná njane Dadaamiya ge emnde, amá tá de lyiyeka emnde. Dadaamiya a eksese njane, ganakini njane á gev náza vaterete ektápaare ge emnde kwakya am *Iserayiila-aha. Á ba am Iserayiila-aha njanna zlabe ádaliye, emnde kwakya tá de shá yaikkire, á de katerteka Dadaamiya adaba njane.

³⁵ Estuwa, á se marsá njane ásegashe názena tá slaslaná emnde am ervaunđe-aatare bademme. Ekka emmenjara keni maa, baaka zlada na ni watse ká tapánka ka am ervaunđe á njana.»

Hanna nabi mukse

³⁶ Ndza aŋkwa mukse umele nabi, zhera-aara Hanna, njane egdza á Fanuyail. Fanuyail njane wulfe á Asair werre. Hanna njanna gevge emgyegwe a mukse kurcumme. Am gyaalire-aara, ndza ta magaa ba yawe vuye antara zhele-aara na a sanse am mba á eddenjara, daaci a naba kedehe ge zhele-aara.

³⁷ Am iga á una njanna wá, gaaka zhele umele mazla-aara, a nja ba wegryegye a mukse. Vayi vacika a maganaa ba slera ge Dadaamiya, á eksa ndera, á njala ba Dadaamiya-aara am mashidi. Daaci am sarte njanna ta daa Yaisu á dem mashidi na wá, mukse njanna shanaasha yawe kul tiise ju ufade.

³⁸ A gateraptehe ge emnde a há á Yaisu. Njane keni a slafanaa we-aara ge Dadaamiya. Daaci a fantau ge baterá elva-aara ge emnde na tá ufa ba sarte na ni Dadaamiya á se lya Urusaliima na.

Eptsareptsa emnde a há á Yaisu á dem Nasarátu.

³⁹ Am sarte na zlarnaazle emnde a há á Yaisu mága názena a ndaanaa *tawraita á Yaakadada maa, ta naba da-aatare an egdzere á dem ekse-aatare am Nasarátu am kwara á Galili.

⁴⁰ Egdze njanna aŋkwa á farfe an wala, antara an dzaŋdzaŋire. Egdze njanna an eŋkale jipu, an barka á Dadaamiya am vuwa.

*Yaisu egdza yawe kelaawa ju buwa am *mashidi yaikke*

⁴¹ Ba kelaaw sakanderi emnde a há á Yaisu tá de maga muŋri á *Paska am Urusaliima.

⁴² Ate iva na Yaisu shanaasha yawe kelaawa ju buwa, ta duwa antara ba njane.

⁴³ Zlauzla muŋri wá, ta naba da-aatare, amá ta yaa egdzere am Urusaliima, itare diyarka.

⁴⁴ Ta kurken njane keni á ba aŋkwa am dagave á emnde na ta saa kerde. Lauktu tá diyeddiye wá, varváha deppe á zlala. Am iga á una njanna, ta fantau ge tatayanaa áza

emnde-aatare ge itare, antara áza emnde a diyava-aatare bademme,

⁴⁵ amá sharánka. Daaci ba eptsa-aatare zlabe ádaliye á dem Urusaliima.

⁴⁶ Am hare ge keyire lauktu ta de shanaa am *mashidi yaikke, á njá am dagave á malum-aha, aňkwa á cenatercena, ámbera á ndavateru elva-aha.

⁴⁷ Bademme á emnde na tá cená názena a ndaana ñane, tá maga ba najipu áte ñane. Afaba kwakya enkale-aara, jawapa-aha-aara á ba an uñjule-aara.

⁴⁸ Ba ta puwete ice-aatare áte ñane tara emmenjara an eddeñjara wá, tá maga ba najipu-aara. A ba emmenjara á elvan ge ñane: «Labára ka maganjeraa una, egdza-aaruwa? Ñere antara eddeña, danjeremda am dzama ire yaikke adaba ka, njá ámbera tatayaktataya kinekinika.»

⁴⁹ A ñwaterante, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwá tatayiyá adaba uwe? Diyakurka ganakini zlaya-aaruwa ge njá am bere á Edderwa emtu?»

⁵⁰ Amá cenanárka názu am elva-aara ñanna dekideki.

⁵¹ Daaci a naba saa antara itare á sem Nasarátu. A fatersaarfe jipu. Amá emmenjara wá, ba palle keni elva-aha ñanna kedarka dekideki, bademme á ba am ire-aara.

⁵² Daaci aňkwa farfa Yaisu an wala, antara an enkale. Hayanhaya Dadaamiya egdze ñanna, emnde keni hayaránhaya bademme.

3

Waazu á Yuhanna slemaga baptisma

(Mat. 3:1-12; Mark. 1:1-8; Yuh. 1:19-28)

¹ Haraare áte iva na mala Tibairiyus am haha á Rauma, shanaasha yawe kelaawa jiilyebe am malire-aara wá, ndza sleksa Pauntiyus *Pilaatu am kwara á Yahudiya, *Hirudus slekse am kwara á Galili, egdza emmenjara Filip á kwará Ituriya antara Tarakaunitisa, Lisaniyus slekse am kwara á Abilain.

² Male-aha á *liman-aha wá, tara Hanas antara Kayafas.

Am laukte ñanna maa, Dadaamiya a naba banaa elva-aara ge Yuhanna egdza á Zakariya am kaamba.

³ Daaci Yuhanna a naba fantau ge ja daba an waazu am ekse-aha na herherzhe an guwa á Urdun na bademme, a ba ñane á elvan ge emnde: «Magaumágá tuba, lyauvaalya baptisma, á yakuraarye Dadaamiya haypa-aha á kure.»

⁴ Estuwa wá, názena a puwetaa nabi Aisaya na gevge. Afaba a ba ñane:

«Aňkwa ura á bala elva am kaamba, a ba edda-aara:

Tsatsawanaatsatse uñjule ge Yaakadada, tsawanaatse baráma-aara ba ndedſde.

⁵ Bademme á cfambake-aha watse á gevge ba kalkale, Wa-aha antara gavaye-aha bademme watse baaka, Kwaana-aha á baráma keni watse á njeka, bademme watse ba tsekke.

Bademme á baráma na an badza na, á de gevá an memiya áte kalkalire.

⁶ Bademme á emnde watse tá nanna uñjule a lya na ni a tateraa Dadaamiya.»

⁷ Daaci kwakya emnde ta kelaa ádeza Yuhanna am kaamba ñanna, ganakini á magateránmaga baptisma. Amá a ba ñane á elvan ge itare: «Egdzara á kelaade-aha na, a bakurnaa ware ganakini magaumága tuba, watse kwá de enzlesenzle am názena á de magaterná Dadaamiya ge emnde na tá aŋkwa am ervaunđe-aara na?

⁸ Magaumága kure názena ni tá diyeddiye átekwa ganakini kure wá, yakuránya mága á kure werre, magakurnaamaga tuba. Bawánka mazla-aara am ire á kure ganakini miya wá, mi egdzara á Ibrahima miyenne, ázara ládbe á miya. Yá bakurá ba jirire: ba nákwá-aha na náwa ñane na keni, Dadaamiya an hákuma á gaterve egdzara á Ibrahima.

⁹ Ba kina keni á ba an tsatsa zlaugba ge cfatsa náfá-aha na ni tá yeka egdzere na. Daaci bademme a náfá na ni á yeka egdzere emtake na wá, tá icese antara uksuwe-aara bademme, tá epshupshe an kárá.»

¹⁰ Ba ta cennaa una ñanna dikele á emnde ñanna maa, ta naba ndavanuhe ge Yuhanna, a ba itare tá elvan ge ñane: «Ay wá, njá maganá estara kina?»

¹¹ A ba Yuhanna á elvan ge itare: «Edda una aŋkwa nan̄gyuwe-aara buwa, a vanteva palle ge edda una baaka náza-aara. Edda una aŋkwa náza za ázenara keni, a emmága ba estuwa.»

¹² Ta sawhe ge *emnde a jaha hadáma keni ásezenara, geni á magaterá baptisma. A ba itare tá elvan ge ñane: «Malum, njere keni njá maganá estara?»

¹³ A ñwaterante, a ba ñane: «Fawaterarka biya názena ndahaaka shairiya á ñgumna ge emnde.»

¹⁴ Ta ganaptehe ge sawji-aha keni, a ba itare: «Njere maa, njá maganá estara?» A ba ñane á elvan ge itare: «Lyiyauka duksa á ura ba dey an ndzeda na, puwauka emnde áte lamán am fida ba dey, amá pakaupaka ba dafa á kure.»

¹⁵ Bademme á emnde tá aŋkwa ufáná á ba an niya-aatare labáre, geni watse *Almasiihu ñara ba ñane.

¹⁶ Daaci a ba Yuhanna á elvan ge itare bademme: «Iya wá, yá magakurá baptisma á ba an yawe, amá aŋkwa á sawa ura umele am iga-aaruwa wá, an hákuma ba ɻane arge iya. Ba ge slesadanse kimake am sera keni hyanefka ya dekideki. ɻane wá, á se magakurá baptisma an Shedekwe Cufedſde antara an kárá.

¹⁷ Aŋkwa á sawa an kazlaŋa a fáhá duksa-aara keni am erva, á se fahese hiya-aara am hyaihye. Daaci watse á puweme hiya am kuvere-aara, amá hyaihye wá, watse á fante kárá na á emtseka dekideki na.»

¹⁸ Yuhanna a faterem ndzedá am vuwa an elva-aha gergere kwakya, a balaterse á ba am una ɻanna labáre á higa keni ge emnde ɻanna.

¹⁹ Ay, á ba am sarte ɻanna maa, Yuhanna a naba valaarhe ge sleksu *Hirudus, adaba a eksantaava Hirudiya ge egdza emmenjara Filip, antara adaba haypa-aha umele gergere a guwaas ɻanna.

²⁰ Aley, Hirudus a naba farhe zlabe ádaliye ge haypa-aha-aara, a naba ɻgudaa Yuhanna am daŋgay.

Baptisma á Yaisu

(Mat. 3:13-17; Mark. 1:9-11)

²¹ Amá am sarte na zlabe damka Yuhanna am zawa maa, emnde bademme sharánsha bara ázenjara. Yaisu keni a duhe, a de barevhe ɻane keni. Am sarte ɻanna maa, Yaisu a mága maduwa. ɻane á maga maduwa na wá, a naba wertehe ge samaya wá,

²² tá zhárá ba aŋkwa á tsekwa Shedekwe Cufedſde ásetarge ɻane ba seke takala, á zharava ba parakke. Cekwaanŋudi wá, tá cená ba kwárá á ura á sawa am samaya, a ba edda-aara: «Ba ekka una ka Egdza-aaruwa, bademme a higa-aaruwa á ba áte ka.»

**Kergema á eggaye-aha-ɻara ge Yaisu*

(Mat. 1:1-17)

²³ Am sarte na Yaisu aŋkwa á fantau ge mága slera-aara wá, á maga egdza yawe kul keye. Ate emnde wá, ɻane egdza á ba Yusufa. Yusufa keni maa, ɻane egdza á Haili.

²⁴ Haili ɻane egdza á Mattat, Mattat ɻane egdza á Laiwi, Laiwi ɻane egdza á Mailiki, Mailiki ɻane egdza á Yaana, Yaana ɻane egdza á Yusufa,

²⁵ Yusufa ɻane egdza á Mattatiyas, Mattatiyas ɻane egdza á Amaus, Amaus ɻane egdza á Nahum, Nahum ɻane egdza á Haisli, Haisli ɻane egdza á Nagay,

²⁶ Nagay ɻane egdza á Mata, Mata ɻane egdza á Mattatiyas, Mattatiyas ɻane egdza á Saimayna, Saimayna ɻane egdza á Yausaike, Yausaike ɻane egdza á Yauda,

²⁷ Yauda njane egdza á Yauwánan, Yauwánan njane egdza á Raisa, Raisa njane egdza á Zauraubabila, Zauraubabila njane egdza á Salatiyail, Salatiyail njane egdza á Nairi,

²⁸ Nairi njane egdza á Mailiki, Mailiki njane egdza á Addi, Addi njane egdza á Kausam, Kausam njane egdza á Ailmadam, Ailmadam njane egdza á Airi,

²⁹ Airi njane egdza á Yaisu, Yaisu njane egdza á Ailiyajair, Ailiyajair njane egdza á Yaurim, Yaurim njane egdza á Mattat, Mattat njane egdza á Laiwi,

³⁰ Laiwi njane egdza á Simaun, Simaun njane egdza á Yahuda, Yahuda njane egdza á Yusufa, Yusufa njane egdza á Yaunam, Yaunam njane egdza á Ailiyakim,

³¹ Ailiyakim njane egdza á Mailiya, Mailiya njane egdza á Menna, Menna njane egdza á Mattata, Mattata njane egdza á Naatan, Naatan njane egdza á *Dawuda,

³² *Dawuda njane egdza á Yaisa, Yaisa njane egdza á Aubet, Aubet njane egdza á Bauwas, Bauwas njane egdza á Sala, Sala njane egdza á Naasunu,

³³ Naasunu njane egdza á Aminadabu, Aminadabu njane egdza á Admin, Admin njane egdza á Arni, Arni njane egdza á Haisruna, Haisruna njane egdza á Farais, Farais njane egdza á Yahuda,

³⁴ Yahuda njane egdza á Yakubu, Yakubu njane egdza á Isiyaaku, Isiyaaku njane egdza á Ibrahim, Ibrahim njane egdza á Tara, Tara njane egdza á Nakaur,

³⁵ Nakaur njane egdza á Saruku, Saruku njane egdza á Ragaw, Ragaw njane egdza á Falaik, Falaik njane egdza á Aibair, Aibair njane egdza á Sala,

³⁶ Sala njane egdza á Kayinam, Kayinam njane egdza á Arfasada, Arfasada njane egdza á Saim, Saim njane egdza á *Nuhu, Nuhu njane egdza á Lamaik,

³⁷ Lamaik njane egdza á Matusala, Matusala njane egdza á Anuhu, Anuhu njane egdza á Yaratu, Yaratu njane egdza á Malaliyail, Malaliyail njane egdza á Kayinam,

³⁸ Kayinam njane egdza á Ainaus, Ainaus njane egdza á Saitu, Saitu njane egdza á Naadama, Naadama wá, njane egdza á ba Dadaamiya.

4

*Náwa a badanaa estuwa Shaitaine Yaisu
(Mat. 4:1-11; Mark. 1:12-13)*

¹ Yaisu naatenaha an Shedekwe Cudedé. Ba tse-aara am Urdun maa, Shedekwe Cudedé a naba daa njane á dem kaamba.

² Hare kul ufade aŋkwa á badaná Shaitaine am kaamba ɻanna. Am hare-aha ɻanna wá, zawka ba uwe keni dekideki. Am iga á hare-aha ɻanna wá, a naba ɻanaahe ge waya.

³ A ba Shaitaine á elvan ge ɻane: «Máki ka ba *Egdza á Dadaamiya wá, ndaanda ge nákwá na a nyefnye dafa, ká ezza.»

⁴ Amá a ba Yaisu á elvan ge ɻane: «Aŋkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɻane: "Ura á njá an shifa adaba dafeka palle." »

⁵ Daaci Shaitaine a daltaa antara ɻane ádetire ba ɻgaa, a maranaa yaikkire na am hude á duniya na bademme á ba am dupalle,

⁶ a ba ɻane á elvan ge ɻane: «Bademme á yaikkire na am duniya antara ɻgahire-aara na, ya vakteva. Adaba bademme á una-aha ɻanna ta fime am erva ba ge iya, yá dzegwándezegwa vante ge edda una ni yá kataná ya.

⁷ Daaci máki kezlakiyaakezla ugje wá, bademme á una ɻanna ba náza á ɻa.»

⁸ A ɻwanante ge Yaisu, a ba ɻane á elvan ge ɻane: «Aŋkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɻane: "Sey ká kezlan ugje ba ge Yaakadada, Dadaamiya á ɻa palle, ká ɻala á ba ázeŋjara palle." »

⁹ Shaitaine a naba zlala antara ɻane á dem hude á Urusaliima, ta de daltaa antara ɻane áte ire á *mashidi yaikke. A ba ɻane á elvan ge ɻane: «Máki ka ba *Egdza á Dadaamiya wá, naba mbedanaambeda ire á ɻa á dem áhá.

¹⁰ Adaba aŋkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɻane: "Dadaamiya á de puwa malika-aha-aara, tá de faku hyema."

¹¹ Aŋkwa zlabe am tate umele, a ba ɻane: "Tá de cuwáká á ba am erva-aatare, ganakini ká janvaarka ma ba ge sera á ɻa keni áte nákwá." »

¹² Yaisu a ɻwanante zlabe ádaliye, a ba ɻane á elvan ge ɻane: «Aŋkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɻane: "Badeka Yaakadada, Dadaamiya á ɻa ddekideki." »

¹³ Shaitaine ɻanna zlauzle pute-aara ge bada Yaisu maa, a naba yanhe kwa mazla-aara, ba zlala-aara, sey vacite umele.

*Yaisu a fantau ge slera-aara am Galili
(Mat. 4:12-17; Mark. 1:14-15)*

¹⁴ Am iga á una ɻanna maa, Yaisu a naba saa á sem hude á Galili, an hákuma á Shedekwe Cudedde kwakya am ɻane. Daaci emnde ta fantau ge ndaha elva-aara am kwárá á Galili bademme.

¹⁵ A fantau ge kwaraterse duksa ge emnde am mashidi-aha gergere, a gev ura an daradza áza emnde bademme.

Emnde a Nasarátu yarnaaya Yaisu

(Mat. 13:53-58; Mark. 6:1-6)

¹⁶ Daaci saasa Yaisu á sem Nasarátu ekse na a waltaa am hude-aara. Vaci puwansepuwe maa, a naba dem mashidi, ba seke una á magán ba kelaazare. Daaci á naba tsetehe am mashidi njanna, geni á kátá ndaha wakita á Dadaamiya.

¹⁷ Daaci ta naba vante wakita á nabi Aisaya. A naba palanse wakita na, a werante ba tate na ni aŋkwa an puwa átekwa, a ba njane:

¹⁸ «Aŋkwa Shedekwe á Dadaamiya antara ya. A eksisaa ba Dadaamiya, geni yá saterá labáre á higa ge talaga-aha. A beliyaa ba njane ge saterá labáre ge dangay-aha, geni watse tá shansha ire-aatare. Ge wulfe-aha keni, geni watse tá shansha ice-aha-aatare. A beliyaa njane, geni yá se satersá ya emnde na ni tá maga palasa am erva á emnde.

¹⁹ A beli geni yá se bala iva na Yaakadada á de magaterá njurna ge emnde átekwa na.»

²⁰ Ndaasendaha maa, a fadante wakita na, a vante ge edda una am erva-aara wakita njanna, daaci a njehe. Bademme á emnde na tá am hude á mashidi, tá zhárá ba njane.

²¹ A fantau ge ndaater elva, a ba njane á elvan ge itare: «Elva na kwa cenanaa kure, ya ndaase am wakita na wá, gevge vatena á ba am sarte na kwa cenanaa kure na.»

²² Bademmire-aatare ta fantau ge zleba Yaisu, tá maga ba najipu áte shagerire á elva na a ndaasaa njane, a ba itare: «Há! Ábi ba njane egdza á Yusufa na?»

²³ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ndawisendahe naraje na. Diyandiya ganakini á jakurviyaaka: "Dauktar, mbanaamba ba ka ire á ja." Adaba watse kwá banba ganakini názena ja cenáncena ka maganaa am Kafarnahum na wá, maganaamaga am ekse á miya keni.»

²⁴ Daaci a fahe zlabe ádaliye, a ba njane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire, baaka nabi na ni emnde ta faa zherwe áte njane am ekse-aara ba ge njane.

²⁵ Náwa yá ndaakurnda kwa: am zamane á nabi *Ailiya wá, diyakurdiya ganakini ndza kwakya njwasha wegyegye am dagave á Iseraiila-aha. Amá am sarte na yawe keye an kyalma hyaaka yawe dekideki, samsa waya yaikke na wá,

²⁶ Dadaamiya belaaka Ailiya ma á dem mba á ware-aatare keni am njwasha njanna. Kwaye a belanaa á dem mba á wegyegye a mukse umele á njá am Saraipta am kwara á Sidaun.

²⁷ Am zamane á nabi Ailisa keni maa, ndza kwakya emnde a derve am *Iserayiila. Amá ba palle-aatare keni mbanaaka Ailisa cekideki, sey ba Naaman palle ḥanna ura Siriya.»

²⁸ Bademmire-aatare am hude á mashidi ḥanna, water-tuwa jipu elva ḥanna ta cenanaa itare na.

²⁹ Daaci ta naba eksevaah, ta danse ádete iga a ekse, ta de c̄alte áte ire á wa á ekse-aatare antara ḥane, tá kátá hanvaare á sawa áte ire á wa ḥanna.

³⁰ Amá a naba dese am dagave-aatare selaakke, a zlalhe shifa-aara.

Yaisu ḥgyainseŋye jini am ura

(Mark. 1:21-28)

³¹ Am iga a una ḥanna maa, Yaisu a zlala á dem Kafarnahum á ba am Galili ḥanna. An kwaskwe á puwansepue wá, a de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am mashidi.

³² Bademme á emnde ta maga najipu áte tsaha-aara, adaba an̄kwa hákuma am hude-aara.

³³ Am mashidi ḥanna maa, ndza an̄kwa ura an jini am ire, a naba fu hula á ba an ndzedfa, a ba ḥane:

³⁴ «Ekka Yaisu ura Nasarátu na mu, ká kátá uwe ka ázenere? Niya á ḥa ka se kedajerkeda emtu? Iya diyanakdiya ganakini ka Ura Cudedde, ka slebela á Dadaamiya.»

³⁵ Yaisu a naba valarhe ge jini ḥanna, a ba ḥane á elvan ge ḥane: «Dude we á ḥa, sesse am zhel na ba kinamina!» Daaci jini na a naba mbedaa zhel na am dagave á emnde, a sessehe am ḥane, maganánka ba uwe keni.

³⁶ Bademme á emnde tá maga ba najipu-aara. A ba itare am dagave-aatare: «Ázara kena jeba á hákuma na am elva-aara na? Ma valar ba ge jini keni, sey á sesse degey!»

³⁷ Daaci hyaranmehye labáre á Yaisu am kwara ḥanna bademme, ma am tate-ara keni tá ndaha ba ḥane.

Yaisu a mbateraahemnde kwakya

(Mat. 8:14-17; Mark. 1:29-34)

³⁸ Daaci ba segashe á Yaisu am mashidi ḥanna wá, a zlala ba suuwe á dem mba á Simaun. A de beraa shawle á Simaun mukse á zlava, á wáná zlagzlagi, zlagzlagi ḥanna an ndzeda. Daaci ta ndavanu ge Yaisu ganakini a mbanaambe.

³⁹ A duhe ge Yaisu ádeza mukse na, a de tsarhe, a naba valarhe ge zlagzlagi na. A naba yanhe ge zlagzlagi mazla-aara. Hattse a tsete ge mukse na, a fantau ge magateraa kashi.

⁴⁰ Eblyablya vaciya maa, emnde kwakya ta saa emnde-aha-aatare na á waterá vuwa bademme áseza Yaisu. Á

waterá lapikere gergere kwakya. Daaci Yaisu a puwaterar erva-aara, a mbateraahe bademme.

⁴¹ Vacite njanna wá, kwakya jini-aha saresse am emnde, tá ámbera hula, ta bantsa itare tá elvan ge Yaisu: «Ekka wá, ka *Egdza á Dadaamiya.» Amá Yaisu a naba valaterarhe á ba an ndzedfa, a piyaterte ba cekideki ge ndaha elva, adsaba itare diyardiya ganakini *Almasiihu na ba njane.

Zlaya ganakini emnde a ekse-aha umele keni tá cenancena waazu

(Mark. 1:35-39)

⁴² Makuralla-aara ba kyaakya ádaga wá, a naba sesse ge Yaisu am hude á ekse, a zlala á dem kaamba yiyyiye an ekse ba shagera. Bademme á emnde ta fantau ge tataya njane. De sharansha, wayarka dekideki á yaterya Yaisu á dem tate umele.

⁴³ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Una zlaya ganakini yá dateránda labáre á higa, elva a njá am kwara á Dadaamiya ge emnde a ekse-aha umele keni. Adsaba ta feliyaa adsaba ba una njanna.»

⁴⁴ Daaci ba zlala-aara, a de bálá waazu am mashidi-aha gergere am kwara á Yahudiya.

5

Pukura-aha á Yaisu zuñjwe

(Mat. 4:18-22; Mark. 1:16-20)

¹ Vacite umele Yaisu ádeté we á haye á *Gainaizarait. Kwakya emnde ta kelaa ádezenjara ge cenaal elva á Dadaamiya, ta de beleme am dagave.

² Daaci Yaisu a naa paare á yawe-aha buwa, ta tsekwesaa emnde a sluwa kelfe am hude-aara, tá aŋkwa bárá narre-aha-aatare.

³ Paare-aha njanna wá, palle náza á Simaun. Daaci Yaisu a dalme am náza á Simaun njanna, a ba njane á elvan ge njane: «Sawa gitega emtsaadé á dem dagave á yawe cekwaanjudi.» Daaci Yaisu a njehe am paare njanna átire á haye, a fantau ge kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde.

⁴ Am sarte na zlauzle elva-aara, a ba njane á elvan ge Simaun: «Kwaye gantega paare á dem tate na sladfa yawa-aara na, sluwausluwa kelfe antara emnde á kure.»

⁵ Amá a ba Simaun á elvan ge njane: «Adsaba ka ndaanaaka ka wá, degey ḥa hare ba panje á maga slera am tate njanna, má shaŋeranka duksa cekideki, Malum.»

⁶ Daaci ta naba de puwa narre-aatare á dem tate njanna, ta sluwevaa kelfe kwakya jipu, haa a fantau ge bátá narre-aatare.

⁷ Daaci ta fantau ge daha emnde-aatare tá am paare umele an erva, ge se melaterumele. Ta sem ge emnde njanna, a naate ge paare-aha-aatare bukerde an kelfe, haa paare-aha-aatare ta fantau ge njya á dem yawe.

⁸ Ba a naa una njanna Simaun Piyer wá, a se njantaa sera ge Yaisu, a ba njane á elvan ge njane: «Yaakadada-aaruwa, zlaya á ña ka ñekideki ganakini mí njá kerde an iya, adaba iya ya slehaypa.»

⁹ Ge jirire wá, tara Simaun antara emnde na tá am paare kerde, tá maga ba najipu-aara, adaba ta sluwewaa kelfe njanna kwakya jipu.

¹⁰ Ba duksa palle ge egdzara á Jaibaidaiyus tara Yakuba antara Yuhanna na tá maga slera átirpalie antara Simaun njanna. Amá: «A wanka lyawa,» a ba Yaisu á elvan ge Simaun. «Á fantau ba vatena na, gakevge slejaha emnde á sem sera-aaruwa mazla-aara, ba seke kelfe na ká sluwana ka na.»

¹¹ Daaci ta fantau ge sawa an paare-aha-aatare ásete we-aara ge haye, ta se yanhe bademme, itare ta daba Yaisu.

*Yaisu mbanaambe slederve
(Mat. 8:1-4; Mark. 1:40-45)*

¹² Daada Yaisu á dem hude á ekse, a naba duhe ge zhele umele badzanvebadza derive ádezenjara, a kezlaa ugje á katafke-aara, a ba njane á elvan ge njane: «Yaakadada, ekka wá, má wayak-wáyá ká dzegwándzegwa givege ba metedde vuwa-aaruwa.»

¹³ Yaisu a naba pelse erva-aara, a fete áte slederve na, a ba njane á elvan ge njane: «Wayanwáyá ká mbembe.» Ba seke ndáhá á miya na a naba mbehe ge slederve metedde.

¹⁴ Yaisu a fan magiya, a ba njane á elvan ge njane: «Ndaananka ma ge ware keni degiya! De maranánmára ka ba ire á ña ge *liman, vanteva sadake á ña áte una a ndaana *tawraita a Muusa, a diyareddiya emnde ganakini mbakmbire.»

¹⁵ Aley labáre á Yaisu ankwa á far ba de katafke am dagave á emnde. Kwakya nalga á emnde na tá kelá ásezenjara ba kelaazare, ge se cená elva-aara antara ganakini á mbateraambe.

¹⁶ Yaisu keni a yaterya ba kelaazare, a zlala á dem kaamba, a de maga maduwa áhuwa.

*Yaisu a mbaa ura an matsa ubiya-aara
(Mat. 9:1-8; Mark. 2:1-12)*

¹⁷ Vacite umele, Yaisu aŋkwa á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde, tá aŋkwa *Farisa-aha antara malum-aha á *tawraita keni ázenjara. Emnde ɣanna, emnde umele-aatare ta ba emnde a Galili, emnde umele ta sawa á sa am hude á Urusaliima, emnde umele ta sawa á sa am ekse-aha umele á ba am kwara á Yahudiya ɣanna. Aŋkwa hákuma á Yaakadada ázenjara ge mba emnde an ɣane.

¹⁸ Daaci ta semhe ge emnde umele, an ura-aatare an matsa ubiya áte ɣane bademme, ta saa á sepaná antara egdera-aara bademme. Ta tataya baráma a dáná á de katafke á Yaisu,

¹⁹ amá jaterviyaaja adfaba kwakya nalga á emnde. Daaci itare ta naba falte áte ire á dzuguru, ta werante, ta naba velemhe ura-aatare antara egdera-aara bademme á de katafke á Yaisu am dagave á emnde.

²⁰ Nanna Yaisu fetarfíre á emnde ɣanna maa, a ba ɣane á elvan ge ɣguryekwe na: «An bárá haypa-aha á ɣa bademme, ura-aaruwa.»

²¹ Daaci farantaufe malum-aha á *tawraita antara *Farisa-aha na ge dzama duksa umele, a ba itare am ervaunđe-aatare: «Ware kena ɣane zhel na á lyiya sleđe á Dadaamiya na? Aŋkwa ura á dzegwándzegwa yanar haypa ge ura emtu, máki Dadaamiya ka palle?»

²² Amá kerten̄ diyaadiya Yaisu názena tá aŋkwa dzamaná itare. A ba ɣane á elvan ge itare: «Labára kwa dzamete una am ervaunđe á kure?»

²³ Ázara una tsaftsafe jauje ge baná: An bárá haypa-aha á ɣa, bi baná: Tsettse, ezzlala an sera á ɣa?

²⁴ Iya wá, yá kátá kwá diyeddiye geni iya *Ura á emnde bademme yá an hákuma ge yateraare haypa ge emnde am duniya na.» Daaci a ba ɣane á elvan ge edda una an matsa ubiya-aara na: «Ya ndaa ba ekka, tsettse, eksanteksa egdera á ɣa, ezzlala á da.»

²⁵ Hattse a naba tset ge zhel na á katafke á emnde bademme, a eksante egdera na ta sanaa áte ɣane na, a naba da-aara, á gálá Dadaamiya átira zlala.

²⁶ Emnde bademme tá maga ba najipu-aara, ta fantau ge mága lyawa á Dadaamiya am ervaunđe, a ba itare am dagave-aatare: «Vatena wá, namiyanna duksa!»

*Náwa ndza a dantaa estuwa Yaisu Laiwi
(Mat. 9:9-13; Mark. 2:13-17)*

²⁷ Am iga a una ɣanna maa, Yaisu a degashe á de ja daba, a naa palle á *emnde a jaha hadáma umele, zhera-aara Laiwi, aŋkwa á njá am bere á hadáma ɣanna. A naba

eddfa Yaisu, a ba ɻane á elvan ge ɻane: «Tsettse, sawa, dabisfaba.»

²⁸ A naba tsetehe ge Laiwi, a yaa duksa bademme, ɻane a dafab Yaisu.

²⁹ Daaci Laiwi a danhe á dem mba-aara, a de magaa náza za kwakya. Emnde a jaha hadáma umele antara emnde umele, ta kwakya una ta za dafa átirpalle antara Yaisu.

³⁰ Daaci a naba tsekwa ge higa á *Farisa-aha antara malum-aha-aatare na tá aŋkwa áhuwa na bademme, ta fantau ge wesha elva, a ba itare tá elvan ge pukura-aha á Yaisu: «Labára kwá zá duksa átirpalle antara *emnde a jaha hadáma ira emnde a mága haypa gergere na?»

³¹ A ɻwaterante ge Yaisu, a ba ɻane á elvan ge itare: «Emnde na lapiya vuwa-aatare wá, baaka wedere-aatare áza dauktar, sey ba emnde na lapika vuwa-aatare una tá deza dauktar.

³² Daaci ba duksa palle ge iya keni. Sanka ya á se tataya emnde na tá am jirire, ya se tataya ba emnde a haypa, geni tá maga tuba.»

Ndava áza Yaisu arge tsufa ndera

(Mat. 9:14-17; Mark. 2:18-22)

³³ Ta duhe ge emnde umele ádeza Yaisu, ta de ndavanu elva. A ba itare tá elvan ge ɻane: «Pukura-aha á Yuhanna, antara pukura-aha á *Farisa-aha wá, baaka sarte na ni eksarka ndera na, tá ámbera maga maduwa keni bademme. Labára pukura-aha á ɻa, itare tá zá ba duksa, tá shá ba yawe-aatare na?»

³⁴ Daaci a ɻwaterante ge Yaisu, a ba ɻane á elvan ge itare: «Emnde na tá dahaterá á sem larusa keni, tá dzegwándezegwa lyaterar tsufa ndera emtu, am sarte na tá áza zhele á larusa? Tá dzegwánka dækifeki.

³⁵ Amá aŋkwa á sawa sarte umele wá, watse tá pakyava antara zhele á larusa. Am sarte ɻanna wá, itare keni watse tá tsufa ndera.»

³⁶ Yaisu a vaterte naraje na keni. A ba ɻane á elvan ge itare: «Baaka ura á tanve baukta áŋwaslire, ge de venya emgyegwe a kacakaca an ɻane. Máki estuwa, a badzanve una áŋwaslire, antara emgyegwe-aara keni tá maslaveka.

³⁷ «Zlabe ádaliye, mbazla áŋwaslire wá, tá puweka á dem emgyegwe a *kanyakanya-aha. Adaba máki naavema mbazla wá, á tatanvetate kanyakanya-aha na. Daaci á puwa mbazla á dem haha, kanyakanya keni badzafbadze.

³⁸ Daaci máki mbazla áŋwaslire wá, sey tá puwaná á dem kanyakanya keni á ba áŋwaslire.

³⁹ Daaci máki edda-aara shaushe mbazla na naavenahe wá, baaka wedere-aara an una zlabe tsatka na. Adaba ta bantsa wá: Emtake ba una naavenahe.»

6

*Ba Yaisu una edda á kwaskwe á puwansepuwe
(Mat. 12:1-8; Mark. 2:23-28)*

¹ Vacite umele an kwaskwe á puwansepuwe wá, Yaisu a degashe am dagave á fe-aha á hiya praatte antara pukura-aha-aara. Duwa á pukura-aha maa, ta naba kazleva hiya, tá aŋkwa ezza.

² A ba *Farisa-aha umele tá elvan ge itare: «Labára kwá maga duksa na an piya an kwaskwe á puwansepuwe?»

³ A naba ɻwaterantehe ge Yaisu, a ba ɻane á elvan ge itare: «Ekkure ndaakurseka názu ndza a maganaa *Dawuda am sarte na irice-aara antara emnde-aara bademme ɻateraaŋa waya na emtu?»

⁴ Duwa-aatare á dem mashidi wá, Dawuda ɻanna a naba eksante tapiske na ta fán ge slera á Dadaamiya na, ta naba zuhe antara emnde-aara. Amá shairiya á Dadaamiya wá, a vaterte baráma á za tapiske ɻanna ba ge *liman-aha palle.»

⁵ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare zlabe ádaliye: «Ba ya *Ura á emnde bademme una, ya edda á vaci puwansepuwe ɻanna.»

*Zhele an emtsa erva-aara
(Mat. 12:9-14; Mark. 3:1-6)*

⁶ An vaci puwansepuwe umele zlabe ádaliye, Yaisu a dem mashidi, a de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde. Vacite ɻanna maa, ndza aŋkwa zhele umele an emtsa erva nadafa-aara am mashidi ɻanna.

⁷ Malum-aha á *tawraita antara *Farisa-aha wá, itare tá tsagwada ba Yaisu. Ta fantau ge zhárá Yaisu an enkale-aatare bademme, má watse á mbanaambe ura an kwaskwe á puwansepuwe. Adaba itare, tá kátá ba názena tá eksená átekwa, lauktu ma tá puwar elva.

⁸ Amá Yaisu diyaadiya hude-aatare bademme. A ba ɻane á elvan ge edda una an emtsa erva-aara na: «Naba tsettse, tsaatse á katafke á emnde áhuna.» Hattse a naba tsetehe ge zhel na, a tsaahe.

⁹ Daaci Yaisu a naba ndavateru ge emnde bademme, a ba ɻane á elvan ge itare: «Aŋkwa ndáva-aaruwa ázekure. A vamite baráma á mága uwe *tawraita an kwaskwe á puwansepuwe? Mága maggwire emtu, mandzawire he? Lyá ura emtu, keda ura he?»

¹⁰ Daaci a zharateraahe, a ba ɳane á elvan ge zhel na: «Pelansepele erva á ɳa.» A naba pelansehe, erva-aara gevge ba lajñe ba seke erva-aara werre.

¹¹ Amá emnde ɳanna wá, a naba jaterhe ge ervauŋde, ta fantau ge ndaha názena ni watse tá magante ge Yaisu am dagave-aatare.

Yaisu aŋkwa á dzer a emnde a bela

(Mat. 10:1-4; Mark. 3:13-19)

¹² Am sarte ɳanna maa, Yaisu a cfaltaa áte ire á wa, a de magaa maduwa. A hare parjne an ice, á maga ba maduwa áza Dadaamiya.

¹³ An enjlya-waabere wá, a naba cfante pukura-aha-aara bademme, a dzerse emnde kelaawa ju buwa am itare, a ba ɳane: «Kure wá, kwa emnde a bela.»

¹⁴ Náwa zhera-aha á emnde a bela ɳanna: Simaun, ɳane una Yaisu a fante zhera á Piyer, antara egdza emmenjara Andere, Yakuba ta antara Yuhanna, Filip, Bartaulauma,

¹⁵ Mata, Taumas, Yakuba á Halfa, Simaun na tá cfahaná an edda una wayaaka tá kwaráterá emnde na,

¹⁶ Yahuda á Yakuba, ira Yahuda Iskariyaut edda una a velu Yaisu áza kelaade-aha-aara na.

Yaisu aŋkwa á magaterá waazu ge emnde, á mbatermbe am lapikere keni

(Mat. 4:23-25)

¹⁷ Am iga a una ɳanna maa, a naba tsekwese á sem vaada antara itare, ta se beraa emnde a cfaba ɳane kwakya am tate ɳanna. Tá aŋkwa zlabe ádaliye nalga emnde ta kwakya jipu ázetare. Emnde umele-aatare ta sawa á sa am hude á Urusaliima, emnde umele ta sawa á ba á sa am kwara á Yahudiya ɳanna, emnde umele zlabe ádaliye kwaye ta sawa á sa am Tirus antara Sidaun, ekse-aha ɳanna tá áte we á haye yaikke.

¹⁸ Dalila á sawa á emnde ɳanna bademme na wá, ta se cena waazu ázenjara antara ganakini á mbateraambe. Emnde na ndza á magaterá palasa shaitaine am dagave-aatare keni, bademme mbarmbe mazla-aara.

¹⁹ Vacite ɳanna wá, ma ware keni ndza á berdava ádeza Yaisu, ganakini á fetefa erva-aara áte ɳane, adsaba aŋkwa hákuma á mbatermbe ázenjara, mbateraambe bademmire-aatare.

Higa jirire bi zlad a jirire

(Mat. 5:1-12)

²⁰ Yaisu a zharaa pukura-aha-aara, a ba ɳane á elvan ge itare:

«Higa yaikke ge kure talage-aha, adaba watse kwá de njá antara Dadaamiya am yaikkire-aara.

21 Higa yaikke ge kure emnde na á wakurá waya kina, adaba watse á juwa á ba áte kure duksa.

Higa yaikke ge kure emnde na kwá an yawe á kyuwa am ice kina, adaba watse kwá dzaktedzáká.

22 Higa yaikke ge kure máki emnde tá fakurá áte kelaadire, yarakuraaya, tá aŋkwa peshakurá an zlazole, tá aŋkwa epsawakureepsawa.

Higa yaikke ge kure, má tá magakurá una-aha njanna adaba iya *Ura á emnde bademme.

23 Ma ta magakurte una vaatara keni, naba higauhiga, a gevge gedsa ázekure. Adaba lafa á kure kwakya jipu am samaya. Adaba eggye-aha-aatare keni ndza ta magaterán ba estuwa ge nabi-aha werre.

24 «Amá watse zlađa yaikke ge kure kwa emnde a berba adaba zakuruze emtakire á kure.

25 Watse zlađa yaikke ge kure kwa emnde na an emtsa waya á kure kina, adaba aŋkwa waya yaikke á katafke á kure.

Watse zlađa yaikke ge kure kwa emnde na kwá aŋkwa dzáká kina, adaba aŋkwa emtaŋkire á katafke á kure, watse kwá kyuwetekyuwa.

26 Watse zlađa ge kure, máki emnde bademme tá aŋkwa zlebakurzleba kina, adaba eggye-aha-aatare keni ndza ta magaterán ba estuwa ge nabi-aha fida werre.»

Wayauwáyá an kelaade-aha á kure keni

(Mat. 5:38-48; 7:12a)

27 «Ya ndaa ba kure kwa emnde na kwá aŋkwa cená elva-aaruwa: Wayauwáyá an kelaade-aha á kure, magawateránmaga shagerire.

28 Gawaterga barka ge emnde na tá nyainyaikurnyainye, njalawaterunjale Dadaamiya ge emnde na tá magakurá palasa.

29 Má ura a tedaku babárva am ekte a hyema wá, eptsanantepta dalbe umele keni. Má edda-aara a lyevaa zane á ḥa an ndzedsa wá, piyananteka a dánda antara ba danciki keni.

30 Ma a ndavakuwa ware duksa keni, yainanveka. Má edda-aara a lyevaa duksa á ḥa an ndzedsa, ndaveka ka, naba yanánya a zuze.

31 Daaci bademme á názena ni kwá kátá tá magakurná emnde ge kure na wá, kure keni magawateránmaga ge emnde umele.

³² «Máki kwá waya ba emnde na ni itare keni wayarakurwáyá wá, á de galákurá ware kena? Adaba emnde a haypa keni tá waya ba emnde-aatare.

³³ Máki kwá magaterá shagerire ba ge emnde na ni itare keni tá ankwa magakurá shagerire wá, á de galákurá ware kena? Adaba emnde a haypa keni, tá maga ba una ḷanna.

³⁴ Zlabe ádaliye, máki kwá vaterte duksa á kure ba ge emnde na ni diyakurdiya watse tá eptsakurnaaptsa wá, á de galákurá ware kena? Adaba emnde a haypa keni, tá vaterte duksa-aatare ba ge emnde a haypa seke itare, adaba diyardiya watse tá shálishe duksa-aatare.

³⁵ Amá wá, estuweka. Wayanwáyá an kelaade-aha á kure, magawateránmaga shagerire. Vawaterteva duksa á kure ge emnde, tamawka duksa umele am iga-aara. Kure, watse kwá shá lada kwakya, watse kwá gev egdzara á Dadaamiya Slekse. Adaba ḷane wá, á magaterá maggwire ge emnde na tá banka ususe antara ge emnde a mandzawe keni bademme.

³⁶ Gawevge emnde a maggwe ba seke Eddekure.»

Habazauka sera á emnde

(Mat. 7:1-5)

³⁷ «Habazauka sera á emnde, kure keni, á de zakurvarze Dadaamiya am shairiya. Mbedawka emnde, kure keni Dadaamiya á de mbedakurka am shairiya. Yawateraarye ge emnde, kure keni, á yakuraarye Dadaamiya.

³⁸ Vawaterteva duksa á kure ge emnde, kure keni á yakuraaka Dadaamiya. Tá de ndakakuranta á ba an ndaka ge we á ervaunjé á kure. Adaba bademme á názena kwá magaterná kure ge emnde na wá, Dadaamiya keni á de magakurná á ba áte una ḷanna ge kure keni.»

³⁹ Yaisu a vaterte naraje na zlabe ádaliye, a ba ḷane á elvan ge itare: «Ankwa wulfe á dzegwándzegwa tada ukfenjara wulfe emtu? Ábi tá de puwa á dem evege ba bukerde-aatare.

⁴⁰ Á ba ankwa pukura ni á januje ge malum-aara an malire? Baaka dekideki, sey máki ndaasendahe laya-aara ba shagera, lauktu á shá malire seke malum-aara.

⁴¹ «Labára ḷane ge ekka ká zhárá esseba na am ice á egdza emmenja, amá ká tapanaaka slalbe sladde na am ice á ḷa ge ekka?

⁴² Ká dzegwaná estara banán ge egdza emmeja: “Sansa yá sakansese esseba am ice egdza emmaaye,” amá ekka ka an slalbe sladde am ice á ḷa? Egdza a fida na, sansese emtsaadde slalbe sladde na am ice á ḷa na, ká nanna ice á

ŋa parakke, lauktu ká de sananse esseba am ice ge egdza emmenja.»

*Náfá wá, ta diyeddiye á ba áte egdza-aara
(Mat. 7:16-20; 12:33-35)*

⁴³ «Náfá shagera wá, á yeká egdzere emtaŋka. Náfá laake keni, á yeka egdzere emtake.

⁴⁴ Zlabe ádaliye ma náfá-ara keni ta diyeddiye á ba áte egdza-aara. Adaba tá tsakavaaka anyaranyara áte zaza, tá tsakavaaka nderza áte dake.

⁴⁵ Ba duksa palle ge emndimawgwa keni. Slekmemaare, á sa arge shagerire á názena an ndaka am ervaunjde-aara, á sanse ba názena emtake na. Slemandzawe maa, á sa arge shagerkire á názena an ndaka am ervaunjde-aara, á sanse ba názena emtanja cekideki na. Adaba ba názena ni jauje am ervaunjde á edda-aara na wá, am mbuwe-aara keni á sanse ba ŋane.»

*Bere-aha gergere buwa
(Mat. 7:24-27)*

⁴⁶ «Labára kwá dahiya an Yaakadada, Yaakadada, amá kwá maŋka názena yá bakurná ya?

⁴⁷ Cenaucena, náwa yá marakurá garava á edda una á maga názena á se cenaná ázerwa bademme.

⁴⁸ Ura estuwa, ŋane á garava an zhel slenkale, a nderaa bere-aara shagera. A yese emtsaade ba shagera, lauktu a fanaa ekte áte palaha. A sawhe ge yawe a kela, a se eblyete áte bere ŋanna á ba an ndzedə, amá baaka názu a eksanaa áte ŋane, adaba an ndera shagera.

⁴⁹ Amá edda una ni á de maŋka názena á se cenaná ázerwa wá, ŋane á garava an edda una ni a fanaa ekte ge bere-aara á ba áte haha ba estuwa. De samsa yawe á kela, a se eblyete áte bere ŋanna wá, a naba mbedanaahe reppe.»

7

*Náwa a mbanaa estuwa Yaisu nave á male á sawji-aha á Rauma
(Mat. 8:5-13)*

¹ Am sarte na zlanaazle Yaisu tsakaterá elva-aara ge emnde, a nabazlala á dem Kafarnahum.

² Am Kafarnahum ŋanna maa, aŋkwa male á sawji-aha á Rauma umele, lapika nave-aara na ni ŋane wayaawayaya jipu na. Herzhe á degashe shifa am ŋane.

³ Cenáncena male ŋanna labáre á Yaisu maa, a naba ſela male-aha á Yahudiya-aha umele ádezenjara, geni a se mbanaambe nave-aara lapika na.

⁴ Daraada emnde ɳanna áza Yaisu, ta fantau ge ɳala Yaisu an ervaunjse-aatare palle. A ba itare tá elvan ge ɳane: «Zhele ɳanna wá, á zlayanzlaya ganakini ká de mbanaambe ura-aara ɳanna.

⁵ Adaba zhel ɳanna keni, aŋkwa á ɳámiyá an ervaunjse-aara palle. Bá mashidi á ɳere keni, a nderanaa ba ɳane an nalmane-aara.»

⁶ Daaci a naba duhe ge Yaisu antara itare.

Ba herzharanteherzhe há wá, ta naba ja ire antara slakate-aha á male á sawji-aha na a belateraa ɳane áseza Yaisu. A ba ɳane: «Malum, shunjuleka cekiseki ge se mba-aaruwa. Adaba hyanefka geni ka sem hude á há-aaruwa.

⁷ Adaba ba una ɳanna danka ba iya an ire-aaruwa á de katafke á ɳa. Ndaasendaha ka ba elva á ɳa palle, á mbemmbé nave-aaruwa.

⁸ Adaba iya keni, ya ba edda á hákuma; male-aha-aaruwa keni tá aŋkwa. Iya, ya male á sawji-aha. Má ya banán ge palle-aatare: Ezzlala á dem tatu estuwa, ba á zlala. Má yá daha palle-aatare, ba á sawa. Má ya banán ge nave-aaruwa palle: Emmága una, sey ba á emmága.»

⁹ Cenáncena Yaisu elva á zhel ɳanna wá, á maga ba najipu-aara. Daaci a naba eptsavte ádeza nalga á emnde na tá aŋkwa daba ɳane na, a ba ɳane á elvan ge itare: «Kwa cenáncena emtu? Á ba am *Iserayiila keni shanánka ura an fetarfire seke zhel ɳanna.»

¹⁰ Daaci ta naba eptsa-aatare ge emnde a bela á male á sawji-aha na, ta de beraa nave á ura-aatare na lapiya ba layye.

Yaisu a tsante egdze á wegyegye a mukse ndza an emtsa

¹¹ Am iga a una ɳanna maa, Yaisu a zlala á dem ekse na ta dahaná an Nayin. Ta dabanaa pukura-aha-aara antara emnde kwakya ádehuwa.

¹² Daraada áte we á wakyiya á ekse maa, ta de jaa ba ire antara emnde kwakya tá sá sepa emtsa, tá daná á dem evege. Emtsa ɳanna wá, egdzere zhele palle á ba ɳane ge emmenjara. Emmenjara keni wegyegye a mukse.

¹³ Yaakadada, ba a belanu ice ge mukse ɳanna wá, a naba zanvaarhe. A ba ɳane á elvan ge ɳane: «Naba dufé kyuweka.»

¹⁴ Daaci a naba duhe ádeza emnde a sepa emtsa na, a de fete erva-aara áte leba na tá sepa emtsa átekwa na, ta naba tsaahé ge emnde a sepa emtsa na. A ba Yaisu: «Egdze a dawale, ya bakanaa ba iya, naba tsettse!»

¹⁵ A naba tsete ge emtsa na, a njihe, a fantau ge ndaha elva. Daaci: «Kwaye egdza á ḥa,» a ba Yaisu á elvan ge emmenjara.

¹⁶ Bademme á emnde tá maga ba najipu-aara, tá an lyawa á Dadaamiya am ervaunjde-aatare. Ta fantau ge gálá Dadaamiya, a ba itare: «Kina wá, shamiyánsha nabi yaikke. A tsekwaan ba Dadaamiya an ire-aara a se tsaterme am iga ge emnde-aara.»

¹⁷ Cenaráncena labare á názena a maganaa Yaisu am kwara á Yahudiya bademme dem ekse-aha na tá áatakwe antara Yahudiya ḥanna.

*Emnde a bela á Yuhanna ádeza Yaisu
(Mat. 11:2-19)*

¹⁸ Daaci Yuhanna maa, de ndaarandáhá pukura-aha-aara názena a maganaa Yaakadada na bademme. A naba dete emnde buwa am pukura-aha-aara,

¹⁹ a belaterhe ádezeñjara, geni tá de ndavanundave elva na: «Ba ekka edda una diyajerdiya ganakini watse á sawa na emtu? Una ka ura umele, sey ḥá tsákwá hyema ádaliye he?»

²⁰ Daraada áza Yaisu, a ba itare tá elvan ge ḥane: «A belajeraa Yuhanna slemaga baptism, ge se ndavakundave: Ba ekka edda una diyajerdiya ganakini watse á sawa na emtu? Una ka ura umele, sey ḥá tsákwá hyema adaliye he?»

²¹ Ay, á ba am sarte ḥanna maa, Yaisu a mbateraahe emnde kwakya am lapikere keni gergere kwakya, a ḥyesaa shaitaine-aha am vuwa á emnde kwakya, a vaterte ice ge wulfe-aha kwakya.

²² Daaci a vaterte jawápa ge emnde na a belateraa Yuhanna na, a ba ḥane á elvan ge itare: «De bawanánba kure ba názena a cenanaa hyema á kure, antara názena kwa zharanaa á ba an ice á kure na ge Yuhanna ḥanna. Bawanánba ganakini wulfe-aha sharánsha ice, emnde a dere sharánsha sera-aha-aatare, tá anjwa zlala ba lanje, emnde a derve mbarembe ba metmette, makwaya-aha sharánsha hyema-aha-aatare, emnde na ndza emtsaremetsa keni tsatertetse, talage-aha keni maa, cenanvaacena labáre á higa.

²³ Barka ge edda una má kezlanveka fetarfire-aara áte iya na.»

²⁴ Am sarte na zlarzlala emnde a bela á Yuhanna maa, Yaisu a fantau ge ndaater elva á Yuhanna ge emnde, a ba ḥane á elvan ge itare: «Ndza kwa de zhárá uwe kure am kaamba? Ndza kwa de zhárá masa-aha na á gejaná effeya na emtu? Una ḥanna ka cekideki.

25 Ay, ndza kwa de zhárá uwe? Ndza kwa de zhárá ura am zane zariya emtu? Náwa emnde a tsakwa zane zariya, emnde a za duniya keni, tá á ba am mba á slekse-aha.

26 Ay, ndza kwa de zhárá uwe? Ndza kwa de zhárá nabi á Dadaamiya ka emtu? Una ba jirire, á tsaaka á ba an nabi keni.

27 Adaba ba Yuhanna una wakita á Dadaamiya anjkwa ndaha elva-aara, a ba njane:

“Náwa yá bela slobela-aaruwa á katafke á ña, ge tsatsaka baráma, a ba Dadaamiya.”

28 Una ya ndaakuraa ba iya: am emndimagwaha na tá yaterá ba ñwasha na, baaka ura á jauje ge Yuhanna an malire. Aley, edda una cekwa ba njane am emnde na tá am *kwara á Dadaamiya wá, njane á jauje ge Yuhanna an malire.»

29 Daaci bademme á dikele á emnde njanna antara *emnde a jaha hadáma na tá anjkwa am dagave-aatare, cenarvaacena waazu á Yaisu ba shagera, adaba itare wá, ndza ta cenan waazu áza Yuhanna, fartarfe ganakini una njanna elva á Dadaamiya ba jirire, lyarvaalya baptisma ázenjara.

30 Amá *Farisa-aha antara malum-aha á *tawraita wá, itare cenarka Yuhanna, yarnaaya názena a bashateraa Dadaamiya, eksararka baptisma á Yuhanna.

31 A ba Yaisu zlabe ádaliye: «Yá sláterá an ware kwa emnde a zamáne na? Tá garava an uwe?»

32 Ta ba seke egdzara na tá beda ba nara áte we á layye am hude á ekse, a ba emnde umele tá elvan ge emnde umele-aatare: Ña fertakurte derma á ga gusa, shekelakurka; ña tsakakurte dákwa keni, kyuwakurka, a ba itare na.

33 Haá! Samsa Yuhanna, njane shanka za dafa, shaaka mbazla, njane wá, an shaitaine dème ákyiye!

34 De samsa *Ura á emnde bademme, njane wá, anjkwa ezza, anjkwa essha keni, ta bantsa: kwaye zhel na slera-aara ba hude, njane dème wá, ura á emnde a ñezla, antara emnde na tá maga ba haypa na akyiye.

35 Amá ilmu á Dadaamiya wá, anjkwa á máráva jirire-aara ba parakke áza emnde-aara.»

Názena a maganaa Yaisu am hude á há á Simaun ura Farisa

36 Anjkwa ura *Farisa umele, zhera-aara Simaun, a daha Yaisu ge de za dafa am mba-aara. A naba duhe ge Yaisu, á dem mba á zhel njanna, tá anjkwa zá dafa na.

37 Ay, am ekse njanna maa, anjkwa mukse zaware umele, cenáncena ganakini anjkwa Yaisu am mba á Simaun. Daaci

a naba sawhe ge mukse ɳanna an kuderá á waye-aara am erva, se-aara emtake jipu.

³⁸ Ba semsa-aara wá, a se fantau ba ge kyuwa am sera á Yaisu, a baranaa sera ge Yaisu an yawe á kyuwa, a mesanaahe an úgje á ire-aara. A ɳante sera ge Yaisu, a gante waye-aara ɳanna áte sera-aara.

³⁹ Aŋkwa á ezzhara ura Farisa na a dafahanaa ɳane Yaisu, a ba ɳane am ervaunđce-aara: «Zhel na, ma andze nabi á Dadaamiya á ba an jirire wá, ma andze a naba diyeddiye mukse na a nyamala ɳane na, antara názena á maganá ɳane bademme. Adsaba kwakya haypa na á maganá ɳane.»

⁴⁰ Daaci a ba Yaisu: «Simaun, aŋkwa názu yá bakaná ya.» «Naba ndaha, malum,» a ba Simaun á elvan ge ɳane.

⁴¹ A ba Yaisu á elvan ge ɳane: «Aŋkwa emnde buwa á dabaterá ba ura palle áte gema. Palle-aatare a dafabán ge gursa deremke buwa. Palle wá, a dafabán ge gursa kul buwa.

⁴² Ay, bukerđe-aatare baaka edda una á dzegwándzegwa pelese gema na. Daaci edda á gema a naba yateraarhe gema ɳanna bukerđe-aatare. Ate ka mu, ware am itare á waya edda á gema-aatare na kwakya?»

⁴³ A ɳwanante ge Simaun, a ba ɳane: «Yá tama, á wayaná ba edda una ndza kwakya gema-aara áte ɳane na.» «Ba jire á ɳa,» a ba Yaisu á elvan ge ɳane.

⁴⁴ Daaci a eptsavte ádeza mukse na, a ba ɳane á elvan ge Simaun: «Mukse na wá, ya sem ba estuwa á sem hude á há á ɳa, vakiteka yawe á bara sera, a bariyaa ba ɳane sera-aaruwa an yawe á kyuwa-aara, a mesinaahe an úgje á ire-aara.

⁴⁵ Lyakivaaka an uŋjule-aara am hude á há á ɳa, amá mukse na, daga ya sem ba estuwa, sem kina keni, a ɳitaa ba sera.

⁴⁶ Gakifka waye áte ire-aaruwa, amá mukse na wá, a give waye-aara áte sera-aha-aaruwa.

⁴⁷ Adsaba una ɳanna yá baká ba jirire: kwakyire á wayavire-aara na ni a wayitaa an ɳane na wá, tá diyeddiye á ba áte una ɳanna, ganakini an bárá haypa-aha-aara, ma a kwakyaava estara keni.»

⁴⁸ Daaci a ba ɳane á elvan ge mukse na: «An bárá haypa-aha á ɳa.»

⁴⁹ Emnde na tá arge dafa kerde na, ta fantau ge dzamanaa am ervaunđce-aatare: «Ware kena ɳane zhel na ni á yanaara ɳane haypa ge ura na?»

⁵⁰ Amá a ba Yaisu á elvan ge mukse na: «Lyakaalya fetarfíre á ɳa, ezzlala á ba an hairire.»

8*Nwasha na ta da á daba Yaisu na*

¹ Am iga á una ḥanna maa, Yaisu a fantau ge ja daba am berni-aha antara am makwata-aha gergere, an̄kwa á magaterá waazu ge emnde, á balaterá labáre á higa, elva a njá am *kwara á Dadaamiya. Pukura-aha kelaawa ju buwa na wá, tá á ba antara ḥane.

² Tá an̄kwa zlabe ḥwasha-aha umele, a ḥezlatersaa Yaisu am erva á shaitaine, a mbateraahe am lapikere gergere, itare keni ta daba Yaisu am jadaba ḥanna. Náwa zhera á ḥwasha ḥanna: Maari mukse na tá dahaná an Maari á Magdala na, ḥane una Yaisu a ḥgyesaa jini-aha vuye am ḥane,

³ Yuwanna, mukse á Huja nakawa am kwara á sleksu *Hirudus, Suzanna, ira ḥwasha umele na tá an̄kwa melanu ge Yaisu antara pukura-aha-aara an nalmene-aatare na.

*Naraje an slepuwa wulfe
(Mat. 13:1-9; Mark. 4:1-9)*

⁴ Ta se jamme ge emnde kwakya áza Yaisu, ta sawa am ekse-aha gergere. Yaisu a fantau ge vaterte elva á Dadaamiya an naraje na. A ba ḥane á elvan ge itare:

⁵ «A sesehe ge sleherda umele an wulfe á nalkame-aara, á de puwaná am fe-aara. Am sarte na an̄kwa á eppuwa maa, wulfe-aha umele a de valyaa áte uŋŋule. Ta payanaahe ge emnde an sera, ta tsekante ge yiye-aha.

⁶ Wulfe-aha umele a de valyaa áte cacera, a sesehe ba watsewatse, amá shekwaraaka emtsa, adaba baaka narase.

⁷ Wulfe-aha umele zlabe ádaliye, a de valyaa am dake. Ta wala antara dake, a becante ge dake.

⁸ Amá wulfe-aha umele wá, a puwaa á ba am haha shagera. A sesehe ge nalkame ḥanna, a magaa ire. Ba kelaa ekte a yaa egdzere deremke.» A farhe zlabe ádaliye ge Yaisu, a ba ḥane á elvan ge itare: «Edda una máki an̄kwa hyema-aara, a cenevaacena!»

*Labára naraje-aha?
(Mat. 13:10-17; Mark. 4:10-12)*

⁹ Am iga á una ḥanna maa, ta de ndavanuhe ge pukura-aha-aara maana á naraje ḥanna.

¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Kure wá, vararakurteva baráma geni kwá diyeddiye nasherire na am *kwara á Dadaamiya. Amá ge emnde umele wá, sey yá vaterte á ba an naraje, geni ma tá an̄kwa á zharaná á ba an ice-aatare keni, tá diseka, ma tá effa deme hyema keni, tá cenanka.»

Maana á naraje an slepuwa wulfe

(Mat. 13:18-23; Mark. 4:13-20)

¹¹ «Náwa maana á naraje ḷanna: Wulfe wá, una ḷanna elva á Dadaamiya.

¹² Daaci emnde umele, itare ta ba seke uñjule. Ta cenevaacena elva á Dadaamiya, á sawa shaitaine, á tsakse elva ḷanna am itare na, á piyaterte ge fetarfe geni a sharánka shifa-aatare.

¹³ Emnde umele, ta ba seke cacera. Tá cenevaacena waazu, tá lyiyaná á ba an higa, amá tá vanteka slede am vuwa-aatare. Tá fetarfe cekwaangudí, amá má samsa zladá wá, kerten tá yanya.

¹⁴ Emnde umele zlabe ádaliye, itare ta ba seke há á dake. Tá cenevaacena tsa elva á Dadaamiya á ba an uñjule-aara, amá wá, tá yanka dzama á ire an kazlaña á duniya, antara tataya berbire, ira tataya emtakire á duniya na. Á becantá ba una ḷanna elva á Dadaamiya na am itare na, á sanseka ire ḋekideki.

¹⁵ Amá emnde umele wá, itare ta ba seke haha na slede shagera na. Má cенaráncena elva á Dadaamiya wá, tá ḷjaná á ba an ervaunđe-aatare palle, an shagerire á ervaunđe. Tá farvaunđe, tá maga nampire.»

Naraje an kárá á fanus

(Mark. 4:21-25)

¹⁶ «Baaka ura, máki mbantembe kárá á fanus-aara ni, á uñmbar darau bi á faná am ekte á egdera. Estuweka. Kárá á fanus wá, tá zlenjelaná á ba áte tate-aara, lauktu emnde na tá dem hude á bere ḷanna, tá nanna ice parakke.

¹⁷ Daaci bademme á názena an shebe kina, watse á sesse, tá nanna emnde bademme. Názena nasherire kina keni maa, bademme watse á marapsemare, watse tá diyeddiye emnde bademme.

¹⁸ «Adaba una ḷanna maa, faufa hyema áte cená duksa á kure! Adaba edda una, máki anjwa ázeñara na wá, watse tá de fanaarfe zlabe ádaliye ge ḷane. Amá edda una an erva dey wá, ba cekwa-aara na á tamaná ḷane am erva-aara ma keni tá de lyanvulye.»

Tara emmenjara antara egdzar mama-aha-ṣara ge Yaisu

(Mat. 12:46-50; Mark. 3:31-35)

¹⁹ Am iga á una ḷanna maa, ta semhe ge tara emmenjara antara egdzar mama-aha-ṣara ge Yaisu ta sezenjara, amá sharánka jammeje adaba kwakyire á nalga.

²⁰ Ta ṣelanve we ge Yaisu, a ba itare: «Náwa tá anjwa ndavaká tara emmenja antara egdzar mama-aha-ṣa ágashe.»

²¹ Amá a ba Yaisu á elvan ge emnde bademme: «Emmerwa antara egdzar mama-aha-aaruwa wá, ba emnde na tá aŋkwa cená elva á Dadaamiya, tá aŋkwa fansarfe na.»

Yaisu a ekhyaa válale

(Mat. 8:23-27; Mark. 4:35-41)

²² Vacite umele maa, tara Yaisu antara pukura-aha-aara ta demhe am paare á yawe. A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ebzaumibza haye ádehuwa-aara.» Daaci ta naba zlála.

²³ Tá aŋkwa zlála maa, Yaisu a naba pu hare. Cekwaangudí wá, a naba tsete ge válale átire á haye ɻanna, a naba nante paare na an yawe. Daaci bademme-aatare, shifa-aatare a gev ba pahiyyhe.

²⁴ Ta de tsante Yaisu am hare na, a ba itare: «Malum, malum, degiya ma baaka!» Tsetsa Yaisu, a naba valarhe ge válale na, a valarhe ge vadza á yawe keni, tseriyye ba seke ndza baaka duksa.

²⁵ Daaci a ba ɻane ge pukura-aha-aara: «Áma fetarfíre á kure ge kure?» Amá itare, tá maga ba najipu-aara, jaterja lyawa keni jipu. A ba itare am dagave-aatare. «Ware kena ɻane una ni á ndaater elva ge tara válale an yawe keni, tá eccena na?»

A mbanaa estuwa Yaisu ura an shaitaine

(Mat. 8:28-34; Mark. 5:1-20)

²⁶ Am sarte na icaransice haye tara Yaisu, daraada á dete iga a guwa am haha á Gairasaine-aha. Tate ɻanna wá, wafke-aara ba ndanje á sem Galili.

²⁷ Ba a sesehe ge Yaisu am paare wá, a se yainu á ba an ye zhele umele, ɻane keni ba ura hude á ekse. Zhele ɻanna haraare an shaitaine. Wayaaka an naŋgyuwe, wayaaka an bere keni, sey á njá á ba am irekhye-aha.

²⁸ Ba pute ice-aara áte Yaisu wá, a naba fu hula áseza Yaisu na, a se mbedaa am sera-aara, a ba ɻane á elvan ge ɻane á ba an ka kwara: «Ekka Yaisu *Egdza á Dadaamiya Slekse, ázara am dagave á miya? Tasle á ɻa, fiyemka am zlađa!»

²⁹ A ndaana adfaba uwe una, adfaba Yaisu a banaa elva ge shaitaine am ɻane, a ba ɻane: «Sesse am zhel na!»

Shaitaine-aara ɻanna wá, maganánmaga palasa ser kwakya. Ser kwakya tá puwanem sera am sasala, tá puwante tsavaytsavaye áte erva, amá á ebbátá bademme, shaitaine ɻanna á daná á ba dem kaamba.

³⁰ Yaisu a ndavanu zhera-aara ge zhel ɻanna, a ba ɻane: «Zhera-aaruwa wá, Dikele á Emnde.» A ndaha una ɻanna, adfaba kwakya jini-aha am ɻane.

³¹ Jini-aha ḥanna ta fantau ge ḥala Yaisu, a ba itare: «Tasle á ḥa, ma ká ḥyanjerῆya am ḥane keni, danjerka á dem evege sladdé na baaka halavuwa-aara na.»

³² Ay, am tate ḥanna maa, ndza aŋkwa walda á nabezhe yaikke, tá piyá áte egdza wa. Jini-aha ḥanna ta ḥala baráma áza Yaisu, geni tá dem nabezhe-aha ḥanna. Yaisu a naba vaterete baráma.

³³ Daaci jini-aha na ta naba segashe am zhel ḥanna, ta deme am nabezhe-aha ḥanna, daaci bademme á walda kyaakya ásate egdza wa ḥanna, valyaremvalye á dem haye, a ndateruhe ge haye bademme.

³⁴ Suni-aha á nabezhe-aha ḥanna, tá zhárá duksa ḥanna wá, kyaakya zhagade ge itare keni, ta dateraa labáre ge emnde am hude á ekse antara áte makwata bademme,

³⁵ Daaci estuwa nalga tá kelá á dem tate ḥanna, tá de zhárá názena magavmage na. Darduwa ádehuwa maa, ta de beraa zhel na ta segashe jini-aha am ḥane na, á njá am sera á Yaisu, an tsekwa am naŋgyewe ba seke emnde, an enkale-aara ba laŋje. Amá itare, bademme ta fantau ge mága lyawa.

³⁶ Daaci emnde na ni ta naana á ba an ice-aatare mága ḥanna bademme na, ta fantau ge palateraa sera-aara ge emnde, geni a shanaa estara zhele ḥanna ire-aara.

³⁷ Aley a ba emnde a haha á Gairasaine ḥanna bademme tá elvan ge Yaisu: «Tasle á ḥa, ezzlálá am larde á ḥere.» Adfaba bademme-aatare damda lyawa am itare. Daaci Yaisu a naba deme am paare á yawe, aŋkwa á zlala.

³⁸ Amá zhele na shansha ire-aara na, a ḥala baráma áza Yaisu, geni ḥane keni á dabaterdaba. Amá a naba eptsanaahe ge Yaisu, a ba ḥane á elvan ge ḥane:

³⁹ «Eptsepta á dem mba á kure, de bateránba názena a magakanaa Dadaamiya bademme na.» Daaci ba zlálá á zhele ḥanna á dá, a de hyanme názena a maganaa Yaisu na am hude á ekse bademme.

Labáre á egdza á Yayrus an mukse na a gejante naŋgyewe á Yaisu

(Mat. 9:18-26; Mark. 5:21-43)

⁴⁰ A eptsehe zlabe ádaliye ge Yaisu, a icanse haye ásete we-aara maa, a se tsekwaá á ba am dagave á nalga, ta se liyiya ḥane.

⁴¹ A semhe ge ura male, zhera-aara Yayrus, ḥane palle á male-aha am mashidi. A se kezlaa ugje am sera á Yaisu, a fantau ge ḥalaná á dem mba-aara,

⁴² adfaba aŋkwa egdza-aara mukse palle ba ḥane, á maga yawe kelaawa ju buwa, herzhe á degashe shifa am ḥane.

Tá átire á zlálá maa, emnde ta fantau ge beca Yaisu.

⁴³ Ay, anjkwa mukse umele am dagave á emnde njanna, yawe kelaawa ju buwa á maga ba palasa á kela á uzhe. A kedzaa nalmame-aara bademme áza dauktar-aha, amá baaka edda una mbanaambe.

⁴⁴ Daaci mukse njanna a naba ganaptehe ge Yaisu á kya iga, a fete erva-aara áte we á naŋgyuwe á Yaisu. Kerten a naba icevhe ge kela á uzhe-aara njanna.

⁴⁵ «A gejitaar ware?» a ba Yaisu. Bademme á emnde, ma ware keni ba iya ka. Daaci a ba Piyer á elvan ge njane: «Malum! Ká zhárá nalga njanna ká am dágave-aatare, tá becakbeca na ni a gejaktaa ware, a ba ka?»

⁴⁶ Amá a ba Yaisu: «Anjkwa ura a gejitegeje. Adsaba tapannaatápá sessa ndzedfa am iya.»

⁴⁷ Nanna mukse na ganakini á taa shehevka maa, a naba marse ire-aara á katafke á Yaisu ámbera á gyagya, a kezlaa uje am sera-aara, a ndaanhe á katafke á emnde bademme dalila na a de gejaken naŋgyuwe á Yaisu na, antara ganakini a naba mbehe á ba am sarte njanna.

⁴⁸ Daaci a ba Yaisu á elvan ge njane: «Mbakaambe fetarfire á ḥa egdza-aaruwa, ezzlálá á ba an hairire.»

⁴⁹ Zlabe á ba an elva njanna Yaisu áte we maa, a naba semhe ge ura á sawa am mba á Yayrus male am mashidi na, a ba njane á elvan ge Yayrus: «Baaka egdzere. Yanya malum mazla-aara.»

⁵⁰ Amá cenáncena Yaisu názena á ndaana njane. A ba Yaisu á elvan ge Yayrus: «A wanja lyawa, naba fetarfe ka, á mbembe egdza á ḥa.»

⁵¹ Daraada á dem mba njanna maa, a piyaterte ge emnde bademme ge dem bere na á zlava egdzere am hude-aara. Sey a yateraa baráma ba ge tara Piyer, Yuhanna, Yakuba ira tara emmenjara antara eddenjara ge egdzere.

⁵² Bademme á emnde na tá am hude á há njanna, tá kyuwa egdze na, tá tsaka dákwa. Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kyuwauka, an emtseka egdzere, á pá ba háre.»

⁵³ Amá itare ta zhárá Yaisu ba seke wuce, adsaba diyardiya itare, ganakini baaka shifa am egdzere.

⁵⁴ Amá Yaisu a de njanaa ba erva ge egdze na, a ba njane á ba an ka kwara: «Naba tsettse egdza-aaruwa.»

⁵⁵ A naba shifete ge egdze na, tsekawadde a naba tsetehe. Daaci a ba Yaisu: «Vawanteva náza za, a zuze.»

⁵⁶ Tara emmenjara an eddenjara tá maga ba najipu-aara. Amá Yaisu a fater magiya, geni a ndaaranka ma ba ge ware keni.

9

*Yaisu a belaa pukura-aha-aara kelaawa ju buwa
(Mat. 10:5-15; Mark. 6:7-13)*

¹ Vacite umele maa, Yaisu a jatermaare ge pukura-aha-aara kelaawa ju buwa, a vaterte hákuma áte jini-aha bademme, antara hákuma á mba emnde áte lapikere.

² Daaci a naba belaterbela, á de balaterá labáre ge emnde, elva a njá am *kwara á Dadaamiya mazla-aara, antara ganakini a mbarmbe emnde na tá áte lapikere.

³ A ba njane á elvan ge itare: «Eksauka ma uwe keni am erva ge mága shula an njane, ma zade, ma kashi á náza za, ba nambela keni eksauka. Zlabe adaliye dawanka naŋgyuwe bubuwa áte kure, ma shungu am lyiba keni.

⁴ Bademme á há na, máki lyarakurvaalye am hude-aara wá, njawinja á ba am mba njanna, dem sarte ázlálá á kure am ekse njanna.

⁵ Am tate na máki lyarakurka emnde wá, zlalauzlálá am ekse-aatare, papawateraapape berbere á haha-aatare áte sera á kure. Magawateránmaga una njanna, watse tá disá ba itare antara Dadaamiya.»

⁶ Daaci ba zlálá-aatare ge pukura-aha, ta zlálá á de bala labáre á higa am ekse-aha gergere, emnde na lapika vuwa-aatare keni ta mbateraahe am tate na ta demaa itare bademme.

*Labáre á Yaisu weshanantewesha ire ge *Hirudus
(Mat. 14:1-12; Mark. 6:14-29)*

⁷ Am sarte njanna maa, cenáncena sleksu *Hirudus názena tá maganá itare bademme na. Amá ba palle á názu á ndaana njane baaka. Adsaba ta bantsa emnde umele: «Tsettse Yuhanna slemaga baptisma am faya.»

⁸ A ba emnde umele: «Una Yuhanna ka, nabi *Ailiya werre.» A ba emnde umele zlabe ádaliye: «A tsetaa ba nabi umele tsekemme am faya.»

⁹ Amá a ba sleksu Hirudus: «Ábi ndza icaniica ire áte Yuhanna. Ajesaara ware zlabe ádaliye yá cená labáre-aara na?» Daga á ba am sarte njanna, Hirudus á kátá naa wafke á Yaisu.

*Yaisu a zateru duksa ge zála debu ilyebe
(Mat. 14:13-21; Mark. 6:30-44; Yuh. 6:1-14)*

¹⁰ Saraasa emnde a bela njara, ta se ndahanhe názena ni ta maganaa itare bademme ge Yaisu. Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Sawmbare mi zláláwa á dem tate umele.» Ta naba zlálá á dem ekse njanna tá dahaná an Baytisayda na, ba itare an ire-aatare.

¹¹ Amá kerten cенарáнсena emnde, ta naba cfabateremhe á dem tate ḥanna. De lyatervaalye Yaisu, a vaterte waazu, elva a njá am *kwara á Dadaamiya; emnde na lapika vuwa-aatare keni a mbateraahe.

¹² Eblyablya vaciya maa, ta ganaptehe ge pukura-aha-aara kelaawa ju buwa, a ba itare tá elvan ge ḥane: «Puwateraapuwa nalga á emnde na mazla-aara, a zlarzlala á dem ekse-aha antara egdzar makwata-aha na herherzhe an tate na, geni tá shansha názu tá zanu ge we-aatare, antara tate na tá zlava shifa-aatare átekwa. Adaba tate na kaamba, mi yiyye an ekse.»

¹³ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Vawaterteva ba kure náza za.» Ta ḥwanante, a ba itare: «Ázeñere ba depain ilyebe ámasla an kelfe buwa. Emtu ká kátá njá de shekwaterve náza za ge nalga na emtu?»

¹⁴ Emnde ḥanna wá, tá maga zála debu ilyebe. A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Naba njanjawateraanjanja kure emnde kul ilyebe, kul ilyebe.»

¹⁵ «Ane,» a ba pukura-aha, ta nabe maganaahe.

¹⁶ Daaci Yaisu a halante depain ilyebe, antara kelfe buwa na, a kante ice á dem samaya, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya. Daaci a kwacaa depain-aha na, a tegateraa ge pukura-aha, geni tá vaterta itare ge nalga ḥanna.

¹⁷ Bademme á emnde, ma ware keni a zuhe á ba áte hude-aara náza zá na, aley jauje zlabe ádaliye. Pukura-aha ta halante jugena-aara wárá kelaawa ju buwa.

*A ndaasa Piyer ganakini ba Yaisu una *Almasiihu na
(Mat. 16:13-19; Mark. 8:27-29)*

¹⁸ Vacite umele am maduwa Yaisu ba ḥane palle, ta duhe ge pukura-aha-aara ádezeñara. A de ndavateru elva, a ba ḥane á elvan ge itare: «Emnde mu, ta baa uwe áte iya, ta baa ya ware?»

¹⁹ Ta ḥwanante, a ba itare: «Emnde umele wá, ta baa ka Yuhanna slemaga baptism. A baa emnde umele, ka nabi *Ailiya werre. A baa emnde umele zlabe adaliye, ka ba nabi umele tsekemme, a tsetaa ba palle á nabi-aha werre am faya.»

²⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ay kure maa, kwá ba ya ware kena?» A ḥwanante ge Piyer, a ba ḥane: «Ba ka una ka *Almasiihu, ka sawa áza Dadaamiya.»

²¹ Amá Yaisu a fater magiya kwakya, geni a ndaaranka ma ge ware keni.

Yaisu a sanse elva a emtsa-aara, antara tsetse-aara am faya

(Mat. 16:20-28; Mark. 8:30-9:1)

²² Daaci a ba njane á elvan ge itare: «Iya *Ura á emnde bademme wá, baaka pekya-aara, sey yá shushe zladfa kwakya. Male-aha á larde, antara male-aha á *liman-aha, ira malum-aha á *tawraitia, tá de yiyaaya, watse tá de zlanaazle shifa-aaruwa bademme. Amá am hárge keyire wá, watse yá sesse zlabe ádaliye á ba an shifa.»

²³ Daaci a ba njane á elvan ge emnde bademme: «Máki edda-aara wayaawáyá daba ya wá, a dzameka shifa-aara dekideki. Ma vaatara keni a eksanteksa dzangala-aara, a dabidaba an njane.

²⁴ Adaba máki edda-aara á tataya lya shifa-aara wá, á de kedanaakeda. Amá edda una a kedaa shifa-aara adaba iya wá, á de shansha zlabe ádaliye.

²⁵ Ma edda-aara a zu emtakire á duniya na bademme keni wá, ázara nampire-aara ge njane, máki kedanaakeda ire-aara, á de shanka shifa na á katafke na?

²⁶ Ay degiya, ma ware una a magaa zherwe ge baa njane ura-aaruwire, bi ge ndaater elva-aaruwa ge emnde wá, iya *Ura á emnde bademme keni, watse á wiýá zherwe ge baa njane ura-aaruwire, má watse yá sawa an yaikkire á Edderwa, antara yaikkire-aaruwa, ira yaikkire á malika-aha cudefdse.

²⁷ Yá ndaakur ba jirire, á ba am dagave á kure na keni, tá anjkwa emnde na ni watse tá emtseka ba estuwa, sey máki naránna an ice-aatare Dadaamiya á jáhá emnde á dem kwara-aara.»

*Eptsaptepta Yaisu a gev umele
(Mat. 17:1-8; Mark. 9:2-8)*

²⁸ Á maga hárge tiise am iga á elva-aara njanna maa, Yaisu a dante tara Piyer, antara Yuhanna, ira Yakuba, a dálá ádete ire á wa antara itare, ge de maga maduwa.

²⁹ Am sarte na njane á maga maduwa áhuwa njanna maa, a naba eptsavte ge wafke-aara, naŋgyuwe-aara keni gevge dzayye ba telle ámbera á maga wulwulire.

³⁰ Cekwaangudi wá, tá zhárá ba zála buwa, tá ndaha elva antara Yaisu. Emnde buwa njanna wá, tara Muusa antara *Ailiya nabi-aha werre.

³¹ Tajesaare ba estuwa an yaikkire á Dadaamiya. Tá anjkwa ndaha elva antara Yaisu áte emtsa-aara na watse á de emtsa am Urusaliima, ge zlaa slera-aara bademme.

³² Tara Piyer wá, ndza tá am hárge, am sarte na Yaisu anjkwa á maga maduwa na. Ta tsete am hárge á ba am sarte á sawa á emnde njanna. Daaci ta nanna itare yaikkire á Yaisu antara emnde buwa njanna ta sezenjara na.

³³ Tá kátá zlálá emnde na maa, a ba Piyer á elvan ge Yaisu, «Malum, njere keni njá anjkwa áhuna na wá, shagera jipu. Kina wá, njá magakurá dzadzawe-aha keye, palle náza á ña, palle náza á Muusa, palle keni náza á Ailiya.» A ndaase elva njanna ba estuwa, amá diyaaka názena á ndaaná njane.

³⁴ Ba njane á ndáhá una njanna wá, tabedamme a tsekwaterarhe ge kumba bademme-aatare. Daaci a naba jater ge lyawa pukura-aha na adaba kumba njanna.

³⁵ Cekwaanjgudí wá, tá cená ba kwara á sawa am kumba njanna, a ba edda-aara: «Una náwa njane na wá, Egdza-aaruwa ya belaa ba njane. Cenaucena názena á bakurná njane.»

³⁶ Am iga á kwara njanna maa, ta naa ba Yaisu palle mazla-aara, ta baaka emnde na.

Amá elva njanna a njaa á ba am hude-aatare, balarka emtsaadé pukura-aha na dékifeki.

Yaisu njyanseñgye jini am egdzere

(Mat. 17:14-18; Mark. 9:14-27)

³⁷ Makuralla-aara maa, ta naba tsekwese á sawa áte ire á wa na. Emnde kwakya ta de yainu ge Yaisu.

³⁸ Am dagave á nalga njanna wá, anjkwa ura lapika egdza-aara, palle ba njane, a naba díaha Yaisu á ba an ka kwara: «Malum, malum, tasle á ña, zharinaazhárá egdza-aaruwa na!

³⁹ Á maganá palase shaitaine jipu. Ba kelaa máki tsekwanvetsekwe wá, á hula egdzere, á velyanaavelye am áhá, á kelá ugbalyailye. Sey á magannaamaga palasa lauktu á yanya.

⁴⁰ Ya saterán ge pukura-aha á ña, amá dzegwaránka njyanse jini njanna am egdzere.»

⁴¹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Amá kure emnde a zamane na wá, baaka fetarfire á kure dékideki, kwa mandzawe-aha jipu! Há! Watse yá njá antara kure, yá fakurá ervaunđse dem laukte-ara estuwa? Siyansa kwa ka egdze á ña njanna ge iya.»

⁴² Anjkwa á sawa egdze njanna áseza Yaisu maa, a naba velyanaahe ge jini njanna am ire, anjkwa á maganá palase am áhá. Amá Yaisu a naba valarhe ge jini njanna, a mbanaahe egdze na, «Kwaye egdza á ña,» a ba njane á elvan ge eddeñjara.

⁴³ Bademme á emnde tá maga ba najipu áte hákuma na a maganaa Dadaamiya an sleksire-aara.

Yaisu anjkwa á sanse ge buwire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya

(Mat. 17:22-23; Mark. 9:30-32)

Am zlabe emnde bademme tá maga ba najipu áte názena á maganá ñane bademme na, a ba ñane á elvan ge pukura-aha-aara:

⁴⁴ «Náwa yá bakurá elva wá, a deseka elva ñanna am ire á kure: Iya *Ura á emnde bademme wá, watse tá fime am erva ge emnde.»

⁴⁵ Amá ba palle á názu ta cenanaa pukura-aha am elva ñanna baaka. An shebe maana á elva ñanna ge itare, geni a cenanánka bademme. Ndavanu ge Yaisu keni, a waterwa lyawa.

*Gajawe á pukura-aha arge yaikkire
(Mat. 18:1-5; Mark. 9:33-37)*

⁴⁶ Farantaufe pukura-aha ge mága gajawe am dagave-aatare, geni watse mala ware am itare.

⁴⁷ Kertenj diyeddiye Yaisu názena tá anjkwa á dzamaná itare. Daaci a eksante egdzere, a tsanaahe átevge ñane,

⁴⁸ a ba ñane á elvan ge itare: «Ma ware una a lyevaa egdze na adaba iya, edda-aara a lyevaa ba iya an ire-aaruwa. Edda una lyivaalye, edda-aara a lyevaa ba slebelibela an ire-aara. Edda una a gev ba seke cekwa ba ñane am dagave á kure wá, mala ba ñane am kure.»

*Edda una dagalaaka ádetē kure, ura á miya ba ñane
(Mark. 9:38-40)*

⁴⁹ A eksante elva Yuhanna, a ba ñane á elvan ge ñane: «Malum, ñere wá, ña naa ura umele á ñgyá jini-aha am emnde an zhera á ña, amá ña naba piyante, adaba ñane ura á miya ka.»

⁵⁰ A ba Yaisu, «A'aa, piyawanteka. Adaba máki edda-aara dagalaaka tsuwe ádetē kure wá, ura á miya ba ñane.»

*Anjkwa ekse palle am *Samariya lyiyaaka Yaisu*

⁵¹ Nánnna Yaisu ganakini herzhatteherzhe sarte á zlálá-aara á dem samaya maa, a naba magaa niya-aara ganakini sey á zlálá á dem Urusaliima mazla-aara.

⁵² Tá anjkwa zlálá maa, herzharantteherzhe ekse umele am kwárá á *Samariya, a belaa pukura-aha-aara á katafke ge tsatsaná sledfe.

⁵³ Amá lyiyarka emnde a ekse ñanna, adaba ñane átira dem Urusaliima.

⁵⁴ Daaci a ba tara Yakuba an Yuhanna tá elvan ge ñane: «Yaakadada, wayak-waya emtu ñá dáchá kárá á sa am samaya á se zlateraazle?»

⁵⁵ Amá a eptsavte ge Yaisu ádezetare, a naba valaterarhe.

⁵⁶ Daaci ta naba zlálá-aatare á dem ekse umele.

*Emnde na wayarwáyá daba Yaisu
(Mat. 8:19-22)*

⁵⁷ Tá á ba átira zlala njanna maa, a naba semhe ge ura umele, a ba njane á elvan ge Yaisu: «Yá dabakdaba ma ka deme keni.»

⁵⁸ A njwanante ge Yaisu, a ba njane á elvan ge njane: «Mbayka-aha tá an evege-aha-aatare, yiye-aha keni tá an bere-aha-aatare, amá iya *Ura á emnde bademme wá, ba tate na yá zlavanaazlava shifa-aaruwa átekwa keni baaka.»

⁵⁹ Ura umele zlabe ádaliye maa, a ba Yaisu á elvan ge njane: «Sawa, dabisaba.» Amá a ba njane á elvan ge Yaisu: «Yaakadada, viteva baráma yá de hedeheda emtsaadé edderwa.»

⁶⁰ Amá a ba Yaisu á elvan ge njane: «Yaterya emtsa-aha, a hedfarheda emtsa-aha-aatare. Ekka wá, ezzlala á de balaterá waazu ge emnde, elva a njá am *kwara á Dadaamiya mazla-aara.»

⁶¹ A ba ura umele zlabe ádaliye ge keyire, «Yá dabakdaba, Malum, amá wá, viteva emtsaadé baráma yá de magaterá á jamimá shifa ge emnde a há á njere.»

⁶² A ba Yaisu á elvan ge njane: «Ma ware una a gaave áte weza, ámbera á zhárá ice á dem iga wá, baaka nampire á edda-aara am kwara á Dadaamiya.»

10

Yaisu a belaa pukura-aha-aara kul vuye ju buwa

¹ Am iga á una njanna maa, Yaakadada a dzerse pukura-aha umele emnde kul vuye ju buwa, a belaterbela bubuwa. A belateraa á dem berni-aha antara makwata-aha na watse á duwa njane ádemkwa na bademme.

² Lauktu tá zlálá, a ba njane á elvan ge itare: «Kwakya hiya áte fe, amá cekwa emnde a ehhálá-aara á dem mba. Acfaba una njanna, njalaunala Edda á fe, geni á farfe ge bela emnde, á dem fe-aara.»

³ Zlalauzlálá, náwa ya belakurbela wá, kwa ba seke egdzar kyawe-aha am dagave á indale-aha.

⁴ Eksawka partamami am erva, ma nambela á kashi keni. Ba kimake keni, dawánka. Tsatsauka áte baráma ge ga use áte emnde.

⁵ Ma kwa de tsekwaam am mba á ware keni, bawateránba emtsaadé ge emnde a há njanna: A vakurteva Dadaamiya hairire.

⁶ Máki aŋkwa edda una an barka am vuwa am hude á há njanna wá, hairire á kure á de tsekwaá áte njane. Máki baaka wá, á eptsu hairire á kure á ba ásezekure zlabe ádaliye.

⁷ Am hude á há na, máki lyarakurvaalye wá, njawinja á ba am mba njanna, dem sarte á zlala á kure, mbadsauka há á emnde. Naba zauza, shausha názena ni ta fanaa itare á katafke á kure. Adaba sleslera wá, zlayánzláyá mbera-aara.

⁸ Máki dakuremda am ekse, lyarakurvaalye emnde wá, zauze názena ni ta fanaa itare á katafke á kure bademme.

⁹ Mbawmbe emnde-aatare na ni lapika vuwa-aatare na. Bawateránba ge emnde a ekse njanna ganakini itare wá, a hyatermaa ba Dadaamiya ge njá am kwara-aara.

¹⁰ Amá am ekse na máki lyiyarakurka emnde njanna wá, tsawaatse áte we á layye am hude á ekse njanna, bawateránba ge emnde njanna:

¹¹ Ba berbere á haha á kure na áte sera á njere keni, náwa njá papakuraapape duksa á kure. Ay degiya, diyaweddiye ganakini a hyakurmaa ba Dadaamiya ge njá am kwara-aara, kwa yanaa ba kure.»

¹² A farhe zlabé ádaliye ge Yaisu: «Yá ndaakur ba jirire, vaci shairiya wá, watse ḥgulme ba shairiya na ta magaterán ge emnde a *Saudauma arge náza á emnde a ekse njanna.»

Zlada arge ekse-aha na ta kwalve mága tuba

(Mat. 11:20-24)

¹³ «Watse zlada ge kure emnde a Kaurajin, antara emnde a Baytisayda. Adaba najipu-aha na ya maganaa iya am ekse-aha á kure na wá, ma andze am Tirus antara Sidaun wá, ma andze tsakwaremtsakwa emnde a ekse-aha njanna am buhwa-aha, ma andze daremda am kelpa á kárá ge marese tuba-aatare.

¹⁴ Adaba una njanna, vaci shairiya wá, watse ḥgulme ba shairiya na ta magaterán ge tara Tirus antara Sidaun na arge náza á kure.

¹⁵ Kina wá, yá elvan ge kure emnde a Kafarnahum. Kwa kurken watse á kakurteka Dadaamiya, watse kwá daada á dem samaya emtu? Baaka kwá daaka dekideki! Watse á gakuraage á dem jahanáma.»

¹⁶ Daaci a ba njane á elvan ge pukura-aha-aara: «Kure wá, edda una a cena elva á kure, a cena ba elva-aaruwa. Edda una cenaaka elva á kure, cenaaka ba elva-aaruwa. Ay degiya, edda una a yaa ya wá, a yaa ba edda una a felibeli na.»

Sarassa pukura-aha kul vuye ju buwa

¹⁷ Haraare maa, saraasa pukura-aha kul vuye ju buwa na á ba an higa. A ba itare tá elvan ge Yaisu: «Yaakadada á njere, ba jini-aha keni farajersarfe, am sarte na ḥja bateraa elva an zhera á ḥja.»

¹⁸ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ba estuwa. Ndza ya nanna Shaitaine am sarte na á eblyá á sá am samaya, ba seke mága á kárá a rade.

¹⁹ Vanakurteva hákuma ge kure, ganakini kwá payanaapaya zahe antara herdza-aha an sera-aha á kure, kwá ñgerdanzaanjerda kelaade á kure, ma ñane slehákuma keni, baaka názu kwá kuvaná kure cekideki am duniya na.

²⁰ Amá wá, higa á kure a tseka á ba áte hákuma na kwa shanaa kure áte jini-aha; higauhiga adaba zhera-aha á kure anjkwa an puwa am samaya.»

*Yaisu anjkwa á higar ge názena a maganaa Dadaamiya
(Mat. 11:25-27; 13:16-17)*

²¹ Yaisu a naba shaa higa yaikke am sarte ñanna, á sawa áza Shedekwe Cudedde, a ba ñane: «Eddaye-aaruwa, ka Edda á samaya antara haha ba ka palle. Yá anjkwa slafak we-aaruwa kwakya, adfaba ka sateransa ka ge egdzara mesheshe názu ka shebatervuwe ge emnde a diya, antara emnde a eñkale. Ba estuwa, Edderwa, una namaari á ña ganakini a gevge ba estuwa.

²² «Edderwa a fime duksa bademme am erva ge iya. Diyaweddiye ganakini baaka ura á diyeddiye *Egdza á Dadaamiya, máki Eddejara ñanna ka palle. Dada keni, baaka ura á diyeddiye, máki Egdza-aara ka palle, antara emnde na a wayaterantaa Egdza-aara ge marateránmara.»

²³ Daaci a eptsapte ádeza pukura-aha-aara, a ndaater elva na ba ge itare palle, a ba ñane: «Higa yaikke ge kure, kwa emnde na kwá anjkwa zharaná an ice á kure duksa-aha ñanna.

²⁴ Yá ndaakur ba jirire, ndza kwakya nabi-aha antara slekse-aha sadadde tá kátá puwete ice-aatare áte duksa na kwá zharaná kure kina, amá sharánka. Ndza tá kátá cenvaacena duksa na kwá cenáná kure kina, amá sharánka keni.»

*Naraje an maggwire á ura *Samariya*

²⁵ A tsete ge malum á *tawraita umele, a de tsagwada Yaisu áte elva, a ba ñane á elvan ge ñane: «Malum, yá maga uwe kina lauktu yá shá shifa na á zleka na?»

²⁶ A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ka beraa uwe ka am tawraita? Ká cenáná estara ka, máki ká enndaha?»

²⁷ A ba ñane: «A ba tawraita wá: Ewwáya Yaakadada Dadaamiya á ña an ervaunjde á ña bademme, an shifa á ña bademme, an ndzeda á ña bademme, ira an eñkale á ña bademme. A ba ñane zlabe ádaliye: Ewwáya sleriya á ña ba seke ire á ña.»

²⁸ A ba Yaisu á elvan ge njane: «Ijwaktejwa shagera. Maganaamaga una njanna, ká shansha shifa.»

²⁹ Amá malum njanna á kátá shaná dalila ge ire-aara wá, a ba njane á elvan ge Yaisu: «Ware njanna sleriya-aaruwa njanna?»

³⁰ A njwanante ge Yaisu, a ba njane á elvan ge njane: «Anjkwa ura, a tsete am Urusaliima, á tsekwa á dem Yairikau maa, a de velyeme am dagave á emnde a za baráma, ta tsakwanse am naŋgyewe-aara, ta hyanhe an já, ta yán ba ge emtsa.

³¹ Á ba am sarte njanna maa, a tsete ge *liman umele, njane keni a dábá ba baráma njanna. Ba a naa zhele na á belá wá, a naba cikante, a yanaa baráma.

³² Adaliye a semhe ge ura *Laiwinjka am tate njanna. Njane keni, ba a naa zhele njanna, a naba cikante, a yanaa baráma.

³³ Amá daaduwa ura *Samariya umele á dem tate njanna átira mága shula-aara wá, ba a naa zhele na wá, a naba zanvaarhe,

³⁴ a duhe á ba ádezenjara. Njane a naba baranaa wige-aha na an mbazla-aara anjkwa, a gananu waye, daaci a fadsanaahe an gabaga. A eksante zhele njanna, a njante áte ezzenjwa-aara, a dáná á dem bere á tsekwa wayve-aha, a de fanu hyema áhuwa.

³⁵ Makuralla-aara maa, a sanse gursa-aara, a vante ge edda á tate á tsekwa wayve-aha njanna, a ba njane á elvan ge njane: Náwa lyevaalya una, watse yá eptsza zlabe ádaliye á ba kya una. Naba fanufe hyema ge zhel na, ma ka kedaa uwe keni, yá se eppela badsemme.»

³⁶ Daaci a ba Yaisu á elvan ge malum á *tawraita na: «Ate ka mu, ware una ura á zhele na a de velyeme am dagave á neyle-aha na?»

³⁷ A ba njane: «Ura-aara ba edda una a zanvaarze na.» Daaci a ba Yaisu á elvan ge njane: «Ezzlálá, ekka keni de emmága ba seke una njanna.»

Yaisu am mba á tara Marta an Maari

³⁸ Yaisu átira mága shula antara pukura-aha-aara. De sharnaasha ekse umele, anjkwa mukse zhera-aara Marta, a tsekwateraa am mba-aara.

³⁹ Anjkwa egdza emmenjara mukse ge Marta njanna, zhera-aara Maari, njane a njehe am haha áza Yaisu, á cená elva na á tsakaná njane.

⁴⁰ Amá Marta wá, njane anjkwa á shunjula ba slera-aha umele am bere a gya dafa. Daaci a naba sezä Yaakadada, a ba njane á elvan ge njane: «Labára baaka lambe á ña áte iya,

yá shunjñula ba iya palle an slera-aha á mba na? Banánba seke ge egdza emmerwa na a se meliyumele.»

⁴¹ Amá a ñwanante ge Yaakadada, a ba ñane: «Marta, Marta, ekka ká hyaná lyuwa ge ire á ña an slera-aha ba dey,

⁴² una ñanna ka, una duksa yaikke. Maari wá, ñane a eksese duksa yaikke na tá taa lyevaaka am erva-aara dekideki na.»

11

Mága maduwa na a kwaratersaa Yaisu ge pukura-aha-aara

(Mat. 6:9-13; 7:7-11)

¹ Vacite umele am tate umele maa, Yaisu a magaa maduwa. Am iga á una ñanna, a ba pukura-aha-aara tá elvan ge ñane: «Yaakadada, kwaranje sekware ge ñere keni mága maduwa ñanna, seke una a kwaratersaa Yuhanna ge pukura-aha-aara na.»

² A ba Yaisu á elvan ge itare: «Máki kwá maga maduwa wá, bawánba a ba kure:

Eddeñere Saksage, ekka wá, ka cudeddse. Emmága dalila á ña ganakini emnde bademme a farfa zherwe áte ka. Sawa an sleksire á ña.

³ Vanjerteva náza za a hyeñerhya ma vaatara keni.

⁴ Yanjeraarye haypa-aha á ñere, adaba ñere keni njá anjkwa yateraare ge emnde a haypa an ñere bademme. Danjeremka am bada á shaitaine.»

⁵ Yaisu a fateraarhe zlabe ádaliye, a ba ñane: «Máki palle á kure a shaa wayve an hude á vayiya, baaka názena á faná á katafke-aara wá, sey ba a de mba á sleriya-aara, á de baná: Vawiteva ukpa,

⁶ adaba ya shaa wayve, baaka názena yá fáná á katafke-aara.

⁷ Bi á ñwanantejwa sleriya-aara ñanna á sawa am hude á bere, a ba ñane: Weshiyanteka ire! An zlenja bere, ñere njá pá háre antara yalla-aha-aaruwa. Njá taa tseteka mazla-aara ge vakte ukpa. Amá ñane wá, a mañka ervaunjde.

⁸ Yá ndaakur ba jirire, ma tsarka ge vante ukpa ñanna adaba urire-aatare keni wá, sey tá tsetse tá vanteva geni á hyateraaka lyuwa mazla-aara.

⁹ Názu yá bakurná iya wá, naba ndavaundava, tá de vakurteva. Tatayautataya, kwá de shansha. Daudaha emnde a há, tá se werakurantewera wakyiya.

¹⁰ Adaba ma a ndavanaa ware keni, sey á shansha. Ma a tatayanaa ware keni, sey a shansha. Ma a janaa ware wakyiya keni, tá weranantewera.

¹¹ Emtu ware dada am kure, má egdza-aara a ndavanu nabuhwa, ḥjane á vante zahe?

¹² Bi máki egdzere a ndavanu slaya, á vanteva emtu herdza?

¹³ Kwa mandzawe-aha tsa, amá diyakurdiya vaterte duksa shagera ge egdzara á kure. Sakwa Eddekure na am samaya na emtu? ḥjane wá, ma a ndavanaa ware Shedekwe Cudedde ázeñara keni, sey ba á shansha.»

Tara Yaisu tá taa njeka antara Shaitaine

(Mat. 12:22-30; Mark. 3:20-27)

¹⁴ Vacite umele maa, Yaisu anjkwa á ḥjya jini am ura, jini ḥjanna a piyanante ge ndaha elva. Ngyanseñgye Yaisu jini ḥjanna wá, zhele ḥjanna a fantau ge ndaha elva ba lanje. Bademme á emnde tá maga ba najipu-aara.

¹⁵ Amá ta bantsa emnde umele wá: «A vantaa ba *Bailjaibul slekse á shaitaine-aha hákuma á ḥjya jini-aha ḥjanna.»

¹⁶ Emnde umele zlabe ádaliye, ta de tsagwadsa Yaisu áte elva wá, a ba itare tá elvan ge ḥjane: «Máki a belakaa ba Dadaamiya wá, maranjeránmárá najipu palle, ganakini ḥjá diyeddiye átekwa.»

¹⁷ Amá kerten diyeddiye Yaisu názu ta sawa an ḥjane am ire. Daaci a ba ḥjane á elvan ge itare: «Bademme á sleksire, máki tarapsete emnde gergere buwa am kwara ḥjanna, tá anjkwa dagala am dagave-aatare wá, sleksire ḥjanna ba badzavbadze, ba bere-aha-aatare keni tá kyabanaakyaba bademme.

¹⁸ Ba duksa palle ge Shaitaine keni. Máki gevge ni á wawa ba ḥjane áte ire-aara wá, á zlálá estara kwara-aara á de katafke? Adaba kwa bantsa kure, a vitaa ba slekse á shaitaine-aha hákuma áte jini-aha.

¹⁹ Máki estuwa wá, a vatertaa ware kena hákuma á ḥjya jini-aha am ura ge emnde á kure? Tá kyaná ba emnde á kure shairiya-aara, geni baaka jirire am elva á kure.

²⁰ Yá ndaakur ba jirire, yá anjkwa ḥjya jini-aha á ba an hákuma na a vitaa Shedekwe á Dadaamiya. Amaana wá, samsa ba Dadaamiya an sleksire-aara ásezekure.»

²¹ Yaisu anjkwa á slá Shaitaine an slendzedfa, a ba ḥjane á elvan ge itare: «Máki ḥjywadapsenjgwade slendzedfa, anjkwa á ufa há-aara wá, baaka názu á geja kazlaña na am hude á há ḥjanna.

²² Amá má daaduwa edda una jauje ge ḥjane an ndzedfa wá, ba náza a erva-aara keni á lyanvulye bademme, á halesehale kazlaña-aara bademme, tá de zaná antara emnde-aatare.

²³ «Daaci ma ware una baaka an ya keni, njane kelaade-aaruwa. Ma ware una á meliyuka ge jáhá emnde na, njane ba slezadfaterzada.»

*Eptsá á jini á dem urimagwe
(Mat. 12:43-45)*

²⁴ «Má sesse jini am ura wá, á de ja daba á ba am kaamba, ge tataya puwansepue. Máki shanka wá, á bánba jini njanna, ambane yá eptsá á dem bere-aaruwa na ya segashe am hude-aara na.

²⁵ Má eptsaptsa wá, á de berá ba bere an hyadsa, an tsatse tsefañje.

²⁶ Daaci á zlálá-aara, á de daha jini-aha umele na jaruje ba ge njane an mandzawire na vuye, tá sawa, tá se njá am hude-aara. Am iga-aara wá, edda-aara á gev ambane ba una ndza am zuñjewire na.»

Higa jirire

²⁷ Ba zlauzle Yaisu am tsáká elva njanna wá, a ba mukse umele á ba am nalga njanna á elvan ge njane á ba an ka kwara: «Mukse na ni a sepakaa am hude-aara, a faku uba-aara na wá, higa yaikke ge njane!»

²⁸ Amá a ba Yaisu á elvan ge njane: «Higa yaikke wá, ba náza á emnde na tá cená elva á Dadaamiya, tá anjkwa emmága na.»

*Najipu na a marsaa Dadaamiya áte Yaunas
(Mat. 12:38-42)*

²⁹ Am tá anjkwa far ba jáhá ge emnde áseza Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Amá emnde a zamane na wá, ta mandzawe-aha váyya! Itare tá anjkwa ndava ba najipu ge diyise átekwa, máki a beliyya ba Dadaamiya, amá tá shanka dékideksi, hyaahya ba una tá anjkwa ndaaná áte Yaunas werre na.

³⁰ Adaba ba seke una ni Dadaamiya a marse hákumaaara am Yaunas werre á katafke a emnde a *Niniwe na wá, watse ba duksa palle am *Ura á emnde bademme keni á katafke á emnde a zamane na.

³¹ Vaci shairiya wá, anjkwa slekse mukse, watse a mbedateraambeda emnde a zamane na. Adaba njane kwaye ndza a tseta am pute, a se cena waazu á Suleymanu sle-ilmu jipu. Amá náwa anjkwa edda una jauje ge Suleymanu kina, kure kwá ceneka.

³² Zlabe ádaliye, vaci shairiya wá, emnde a *Niniwe keni tá de mbedateraambeda emnde a zamane na. Adaba itare, am sarte na cenanárcena waazu á Yaunas wá, magarnaamaga tuba. Amá náwa anjkwa edda una jauje ge Yaunas kina, kure kwá mañka tuba.»

*Parakkire na áte vuwa
(Mat. 5:15; 6:22-23)*

³³ «Baaka ura, máki mbantembe kárá á fanus-aara ni, á shebanve am ice á duksa umele, bi á uñmbar darau. Estuweka. Kárá á fanus wá, tá zlenjelaná á ba áte tate-aara, lauktu emnde na tá dem hude á bere ñanna, tá nanna ice parakke.

³⁴ Ice á ña wá, ba seke kárá á fanus ge vuwa á ña. Má lapiya ice á ña wá, bademme á vuwa á ña ba parakke. Amá má shagerka ice á ña wá, vuwa á ña bademme á ba am tabedammire.

³⁵ Adaba una ñanna maa, sey ká fá hyema ba shagera, ganakini parakkire na am ka na, a nyefka tabedammire.

³⁶ Daaci máki bademme á vuwa á ña ká á ba am parakkire, baaka tate na am tabedammire wá, baaka tate na ni ká nanka keni áte ka, ba seke kárá á fanus anjkwa á maraká parakkire-aara.»

*Yaisu a balaterse zlada-aatare ge *Farisa-aha antara malum-aha á *tawraita*

(Mat. 23:1-36; Mark. 12:38-40)

³⁷ Am sarte na zlauzle Yaisu am tsáká elva-aara maa, a naba dante ge ura *Farisa umele, ge de zá dafa am mba-aara. A naba duhe ge Yaisu, á de zá dafa na.

³⁸ Á maga ba najipu ura Farisa na áte Yaisu, adaba a naa Yaisu baraaka erva lauktu á zá dafa.

³⁹ Amá a ba Yaisu á elvan ge ñane: «Kwaye kwa mága á kure *Farisa-aha: Kwá bárá iga á náza sha duksa antara tasa-aha á za duksa á kure, amá am hude á kure wá, kwa neyle-aha an tsaka ire, kwa emnde a mandzawe ba kure.

⁴⁰ Amá kwa uce-aha degiya kure! Máki a nderanaa Dadaamiya iga á duksa, hude-aara wá, a nderanaa ñane ka emtu?

⁴¹ Kure wá, vawaterteva kure ba náza za ge talaga-aha antara názu tá shushe, kure kwá gev ba emnde cuñedde, ma am uwe keni.

⁴² «Watse zlada ge kure Farisa-aha, adaba dález-aha, tara dále á minti antara daugdza ira dález-aha umele wá, kwá anjkwa vante luser-aara ge Dadaamiya. Amá tara jirire antara wayavire áte Dadaamiya wá, kwá maganá an iga a erva. Mbate keni ma andze kwá maganá á ba antara una-aha ñanna, baaka una kwá yanseye.

⁴³ «Watse zlada ge kure Farisa-aha, adaba kwá kátá ba slede na ni átire ge náza á emnde bademme na am mashidi, kwá kátá emnde tá gakur use an ga ire am dagave á zlamaha.

⁴⁴ Watse zlada ge kure! Adaba kwa ba seke irekhya-aha na diyarka emnde, tá naba zlálá átekwa na.»

⁴⁵ Daaci a ba malum á *tawraita umele á elvan ge njane: «Malum, názena ká tsakaná ka na wá, ká zlazlanjerá antara ba njere.»

⁴⁶ «Ba estuwa,» a ba Yaisu, «Watse zlada ge kure keni, kwa malum-aha á tawraita! Adaba kwá faterar gwatame demdemé, amá kure wá, á ba an gulanda á kure keni kwá melateruka ge sepa gwatame njanna.

⁴⁷ Watse zlada ge kure, adaba kwá aŋkwa nderaná kure irekhya á nabi-aha werre na ta cebanaa eggye-aha á kure.

⁴⁸ Kwá aŋkwa maraná an una njanna, ganakini hayaku-ranhaya slera á eggye-aha á kure. Ta cebanaa itare nabi-aha á Dadaamiya, kwá tsatsaná kure irekhya-aha-aatare.

⁴⁹ Adaba una njanna, a ba Dadaamiya Edda á ilmu: Watse yá bela nabi-aha-aaruwa, antara emnde a bela-aaruwa, amá watse tá de cebá emnde umele-aatare, emnde umele wá, tá de shateru ba zlada.

⁵⁰ Daaci bademme á uzhe á nabi-aha na ndza ta cebateraa an ceba daga am fakte á duniya na, á ba am mbiye á emnde a zamane na.

⁵¹ Daga emtsa á Habil, sem emtsa á Zakariya bademme. Zakariya na wá, yá ndahá elva á Zakariya na ndza ta janaa am dagave á tara bere cusedde antara duksa na tá faná sadake ge Dadaamiya átekwa na. Una yá ndaakur ba jirire: Bademme á uzhe á emnde njanna á ba am mbiye á emnde a zamane na.

⁵² «Watse zlada ge kure, malum-aha á *tawraita! Adaba kwa lyevaa egdza a tsekweram á wera tate á shá diya, kure keni kwá duka á dem hude-aara; emnde na tá kátá demda na keni, kwa piyaterante.»

⁵³ Sessa Yaisu am tate njanna, aŋkwa á zlálá maa, malum-aha á tawraita antara Farisa-aha, ta cebanaa an elva gergere, ta ndavanu elva-aha gergere kwakya,

⁵⁴ ge tsagwadanaa an njane.

12

*Fá hyema am baakire á jirire na tá maganá *Farisa-aha
(Mat. 10:26-27)*

¹ Am sarte njanna maa, jammeje nalga áza Yaisu wá, ma debu wanyara keni ta hyephye, tá zlálá á ba áte sera-aatare. Ba wera we-aara zuŋŋwe wá, a ndaater ba ge pukura-aha-aara emtsaade, a ba njane á elvan ge itare: «Tsufantsufa ire á kure átuge shahi á makala á *Farisa-aha. Amaana wá, baakire á jirire na tá maganá itare.

² Adaba baaka duksa na an shebe kina, á de shebaaveshebe mazla-aara. Baaka duksa na ni nasherire kina, tá de diseka emnde.

³ Yá bakurná adaba una njanna, bademme á názena ni kwá ndaaná kure an shebe kina, tá de cenáncena emnde ba parakke. Názena kwá ndaaná kure kina á dem hyema antara ura umele keni, watse tá cenáncena emnde bademme, ba seke ta balanaa an bala á dem hude á ekse.»

Kuvaukuva ba Dadaamiya palle

(Mat. 10:28-31)

⁴ «Ya ndaa ba kure emnde-aaruwa: kuvauka emndimaghaha na ma ta cebaa ba shifa á kure keni, baaka názu tá maganá itare áte kure mazla-aara na.

⁵ Edda una kwá kuvaná kure wá, edda una ni an hákuma á já shifa am duniya na, zlafe ádaliye an hákuma á dakurá á dem kárá á jahanama. Názu yá bakurná iya wá, kuvaukuva ba njane palle.

⁶ «Njedu-aha ilyebe tá velan ba ge kwába buwa ka emtu? Amá baaka una a viyanaa Dadaamiya ba palle-aatare keni.

⁷ Ba duksa palle ge kure keni. Ba úgje á ire á kure keni an kezla bademme áza Dadaamiya. Gazlawka dékideki, kwá an daradza ba kure arge njedu-aha njanna, ma wanyara keni.»

Yaa Yaisu bi ndaase parakke geni ba njane una Yaakadada

(Mat. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ «Una yá bakurná ba iya; ma ware una shebaaka, a enndaha ba parakke á katafke á emnde, ganakini ya Yaakadada-aara wá, iya *Ura á emnde bademme keni, yá de enndaha ba parakke á katafke á malika-aha á Dadaamiya, ganakini njane ura-aaruwire.

⁹ Amá edda una yiayaaya á katafke á emnde wá, iya keni yá de yanaaya edda-aara á katafke á malika-aha á Dadaamiya.

¹⁰ «Máki ura a ndaase elva mandzawe áte *Ura á emnde bademme wá, á naba yanarye Dadaamiya haypa-aara. Amá edda una, má a ndaase elva mandzawe áte Shedekwe Cufedde wá, baaka yanarye ge njane dékideki.

¹¹ «Má watse darákurda á de katafke á shairiya wá, ma ta dákurá á de katafke á male-aha am mashidi, ma ta dákurá á de katafke á male-aha á ekse, ma ta dákurá á de katafke á slekse-aha keni, a wakurka lyawa dékideki. Dzamauka ire á názena kwá de ndaaná kure, ge lyá ire á kure.

¹² Adaba á de bakuranba Shedekwe Cufedde á ba am sarte njanna názena kwá ndaaná kure.»

Naraje an sleberba na uce

¹³ Á ba ura umele á elvan ge Yaisu, á ba am jahava wá, «Malum, ndaandaa seke ge egdza emmerwa a teganjeransetege waráta á eddenjere na.»

¹⁴ A ba Yaisu á elvan ge njane: «Ya ndaa ba ka ura-aaruwa, a givaa ware narkali á kure bi sletegakurá waráta ge kure?»

¹⁵ Daaci a ba njane á elvan ge emnde bademme: «Faufa hyema ba shagera am elva a gaa nalmane. Adaba emtakire á njá wá, tá shaná an nalmane ka, una ma edda-aara a shaa nalmane ba seke uwe keni.»

¹⁶ Daaci a vaterete naraje na, a ba njane á elvan ge itare: «Añkwa sleberba umele kwakya fe-aha-aara, a herdsaa hiya kwakya.

¹⁷ A ba njane am ervaunjfe-aara: Kina mu, yá de puwaná áme hiya-aaruwa na, adaba baaka sledfe mazla-aara.

¹⁸ A ba njane: Názena yá de maganá ya kina wá, sey yá kyábá kuvere-aha-aaruwa na, yá nderá una sadadfe, lauktu yá gyega hiya-aaruwa na á dem hude-aara, antara duksa-aha-aaruwa umele bademme.

¹⁹ Estuwa wá, yá banba am ire-aaruwa, ganakini baaka lambe-aaruwa, baaka zlakta á nalmane-aaruwa, ma yawe wanyara keni yá zá ba njane. Yá naba banánba ge ire-aaruwa, ganakini gedaktegeda mazla-aara, naba ezza, essha, baaka lambe á ña.

²⁰ Amá a ba Dadaamiya á elvan ge njane: Ekka ka uce! Á ba an vayiya na, yá dánda shifa á ña. Daaci bademme á nalmane njanna ka jahanán ge ire á ña na wá, watse á zaná ware?»

²¹ Yaisu a far elva na, a ba njane á elvan ge itare: «Ba duksa palle ge edda una ni á jahaná nalmane ba ge ire-aara, amá am ice á Dadaamiya wá, talage ba dey.»

Dzamauka ire an kazlaja á duniya (Mat. 6:25-34)

²² Daaci a ba njane á elvan ge pukura-aha-aara: «Yá bakurná adaba ba una njanna: Dzamauka ire an názena kwá de zaná kure, bi kazlaja na kwá de tsekwaná áte vuwa á kure.

²³ Adaba yaikka ba shifa arge náza za, yaikka ba vuwa arge nañgyuwe.

²⁴ Zharaughárá á ba áte zalke-aha. Wallá tá já duksa ka, tá icáná á dem bere ka, tá an tate á sheba duksa ka, tá an kuvere ka, uwe ka, á geláterá ba Dadaamiya. Yaikka ba kure ka arge yiye-aha njanna emtu, a jakurma uwe?

²⁵ Ware am kure, á dzegwándzegwa sladva shifa-aara ba cekwaanjgudi keni an dzámá ire na á maganá njane?

²⁶ Máki diyakurdiya ganakini baaka názu kwa dzegwanaa kure ba una cekwa keni wá, kwá dzamán ge uwe ire á umele?

²⁷ Zharaughárá zlabe ádaliye áte ubgene-aha áte másá, tá maga slera ka, tá há zane ka, uwe ka. Amá yá ndaakur ba jirire, ba Suleymanu an kwakyire á nalmáne-aara na keni ndza tsekwmáka am zane na ni zariya, ba seke zariyire á palle á ubgene-aha njanna keni.

²⁸ Másá na bá nánna emnde vatena aňkwa am kaamba, amá makuralla tá fanu ge kárá ni, Dadaamiya á tsekwaneme á ba an tsekwa am ubgene-aha, sakwa kure emtu, máki cekwire á fetarfire ka?

²⁹ Dzamauka ire á názena ni kwá de zaná kure, antara názena kwá de shaná kure dékideki.

³⁰ Sey ba emnde a duniya na dabarka Dadaamiya na una tá njá á ba dzámá duksa-aha njanna. Amá kure wá, magauka una njanna. Diyaadiya Eddeku ganakini kwá an wedere á duksa-aha njanna keni.

³¹ Kure wá, duksa zuňjwe na kwá maganá kure wá, tatayautátaya kure ba njá am *kwárá á Dadaamiya, á de vakurteva njane duksa-aha umele na keni.»

Berbire na am samaya

(Mat. 6:19-21)

³² «Kure walda cekwa, a wakurka lyawa dékideki. Adaba Dadaamiya a wayakurante de njá am zlanna-aara ge kure an ervauňde-aara palle.

³³ Naba valawuvála kazlaňa á kure bademme, tegawatertega shunju-aara ge talage-aha. Magawanánmaga partamami na baaka bádzá-aara dékideki na ge ire á kure, jahawanánjáhá nalmáne na á iceka dékideki na ge ire á kure am samaya. Adaba am samaya wá, ma neyle, ma weshege keni, baaka una ni á shanaasha dékideki.

³⁴ Adaba am tate na ni átekwa nalmáne á ja wá, ire á ja keni á ba am tate njanna.»

Walaadi-aha na ni tá tsákwá ba hyema na

³⁵ «Njgwadawápseňgwáde ba shagera, njawinja á ba am niya ge mága slera á kure, kárá á fanus á kure a njinja á ba an mbe.

³⁶ Walaadi-aha, má dedde zánwe-aatare á dem tate á larusa wá, itare tá tsákwá ba hyema, geni ma a saa am laukte-ara keni, má janteja paare á bere wá, tá se weranantewera ba watsewatse. Daaci kure keni gawevge ba seke itare.

³⁷ Yá ndaakur ba jirire: Watse higa yaikke ge emnde na má a se berateraa zanwe-aatare, tá á ba am niya-aatare na.

Watse á tsekwmekwa ba njane am kazlaña á tega dafa, watse á vatertá ba njane an erva-aara sledé antara náza za.

³⁸ Ma a saa an hude á vayiya, ma a saa dedde am hude á vayiya keni, máki a se berater tá tsákwá ba hyema wá, jaterja gefa ge emnde njanna.

³⁹ Añkwa duksa palle, diyaweddiye ba shagera: Máki diyaadiya edda á há sarte na ni watse á sawa neyle átekwa na wá, á yánka ni á demda neyle am mba-aara dekideki.

⁴⁰ Kure keni ba estuwa, sarte na ni watse iya *Ura á emnde bademme yá de sawa átekwa na wá, diyakurka. Daaci njawinja á ba am niya á kure.»

Sleslera na dzayye ervaunjde-aara, an una danjwe ervaunjde-aara

(Mat. 24:45-51)

⁴¹ Daaci a ba Piyer á elvan ge njane: «Yaakadada! Naraje na ká ndaaná á ba áte njere emtu, áte emnde bademme he?»

⁴² A njwanante ge Yaakadada, a ba njane á elvan ge njane: «Sleslera-ara njane dzayye ervaunjde-aara, slenkale zlabe ádaliye na? Ba edda una ni má zanwe-aara a yanaa hude á há-aara bademme am erva ge njane, á vatertá njane náza za ge emnde na tá am hude á há njanna bademme, á vatertá an laukte-aara na.

⁴³ Higa yaikke ge sleslera njanna, máki zánwe-aara a se beranaa á ba am slera-aara.

⁴⁴ Yá bakurá ba jirire: Rezege-aara bademme keni á fanemfe am erva zánwe-aara ge sleslera estuwa.

⁴⁵ Amá máki bánpa sleslera njanna am ervaunjde-aara ganakini labára shekwaashewa zánwe-aaruwa; kwaye ya keni yá maga názena á kataná ire-aaruwa. Daaci a fantau ge magatera palase an já ge emnde a slera á zánwe-aara am hude á há, an zála ka, an njwásha ka, a fantau ge zá názu am hude á há, á shá ba mbazla-aara haa á danse am enjkale wá,

⁴⁶ zánwe á sleslera njanna keni á saasa á ba am sarte na njane tsakwaaka hyema dekideki, tamaaka dekideki na. Palase na á se maganná zánwe-aara njanna wá, náza enndaaka. Njane keni á de gev ba seke kelaade-aha-aara umele.

⁴⁷ «Zlabe ádaliye, sleslera na diyaadiya názena á kataná zánwe-aara, amá baaka lambe-aara magaaka, njane wá, watse á shá já ba kwakya áza zánwe-aara.

⁴⁸ Amá sleslera na diyaaka názena á kataná zánwe-aara, a naba magaa názena wayaaka ervaunjde á zánwe-aara, njane keni á shansha já, amá ba cekwa. Edda una máki ta vante kwakya, ta de ndavanundave keni ba kwakya. Edda

una máki kwakya názu ta fanem am erva ge ηane, tá de ndavanundave keni ba kwakya.»

*Yaisu wá, a saa hairire ka
(Mat. 10:34-36)*

⁴⁹ «Iya wá, ya saa ba kárá á sem duniya. Duksa na yá kataná ya kina wá, a mbetembe kárá ηanna ba kinamina.

⁵⁰ Amá wá, anjkwa baptisma-aaruwa umele,sey magiyánmaga emtsaade. Yá dzámá ba ire-aara kina, dem sarte na máki magariyánmaga na.

⁵¹ Emtu sawa-aaruwa á sem duniya na, kwa kurken ya saa hairire ηane? Baaka dekideki. Iya, ya se tega ba ye á emnde.

⁵² Á de katafke cekwaangudi wá, watse emnde ilyebé tá am mba palle, á de tega ye-aatare gergere buwa, emnde keye tá arge emnde buwa, emnde buwa tá dagala an emnde keye.

⁵³ Tá de gyaaveka tara dada an egdza-aara; tara mama keni tá de gyaaveka an gyaale-aara; tara shawle mukse, tá de gyaaveka antara eggjenjara.»

*Dise nalaama-aha á názena á de magava
(Mat. 16:2-3)*

⁵⁴ Daaci a ba Yaisu zlabe ádaliye á elvan ge nalga ηanna: «Ábi kure máki kwa nánna tsettsa kumba am ekte á samaya á kya gedí, kwá bá: Watse á hyá yawe na ba kina. Ba jirire á magava á ba áte una ηanna.

⁵⁵ Zlabe ádaliye, máki kwa nánna ice á effeya á sawa á sá am pute keni, kwá bá: Watse á sawa ηgudeffire ba watsewatse. Ba jirire á magava á ba áte una ηanna.

⁵⁶ HÁ! Iyau, nalaama-aha na anjkwa á magava áte samaya an una á magava áte haha wá, diyakurdiya sera-aara bademme. Duksa-aha na anjkwa á marakurná Dadaamiya am zamane na wá, diyakurka! Kure degiya baaka jirire á kure dekideki.»

*Melawemele an sledágala á ηa ba watsewatse
(Mat. 5:25-26)*

⁵⁷ «Labára kwá taa diseka ba kure an ire á kure duksa na ni watse an uηjule-aara na?

⁵⁸ Máki anjkwa sledagala á ηa watse á dáká á dem shairiya wá, edduwa ba watsewatse ádezenjara, de melawemele á ba am dagave á kure, a darakteka am shairiya. Adsaba máki dakemda am erva á narkali-aha wá, itare tá de fakem am erva ge sawji-aha, sawji-aha tá dáká á ba á dem dañgay.

⁵⁹ Yá baká ba jirire: Ma a juwaa ba kwába-aara keni, ká seska áhuwa dekideki, máki pelakseka bademme.»

13

Ba bi mágá tuba, bi shá emtsa

¹ Á ba am sarte ḥanna maa, ta naba duhe ge emnde umele ádeza Yaisu, ta de banaa labáre á emnde a Galili na a cebateraa *Pilaatu ta átire a vante sadake á dabba ge Dadaamiya na.

² A ḥwaterante ge Yaisu a ba ḥane á elvan ge itare: «Emnde ḥanna ta cebateraa estuwa na wá, kwa kurken ta emnde a haypa ba itare arge emnde a Galili bademme emtu?

³ Estuweka ḫekideki, una ya ndaakura ba iya. Máki magakurka tuba, kure keni bademme watse kwá emtsa ba seke itare.

⁴ Emtu emnde kelaawa ju tiise na a mbedfateraar dzagwaváye am Silauwam bademme emtsaremtsa na wá, ta emnde a haypa ba itare arge emnde a Urusaliima bademme emtu?

⁵ Estuweka ḫekideki, una ya ndaakura ba iya. Máki magakurka tuba wá, kure keni watse kwá emtsa ba seke itare.»

Naraje an nabugda na á yeka egdzere

⁶ Am iga á una ḥanna maa, Yaisu a bateraa naraje na, a ba ḥane á elvan ge itare: «Añkwa ura an mama á nabugda am fe-aara, amá á yeka nabugda ḥanna. Á duwa á de tataya egdzere átekwa keni, á shánka ḫekideki.

⁷ Daaci a ba edda á fe ḥanna á elvan ge edda una añkwa á maganá slera am fe ḥanna: Icesice náfá na kwaye ḥane na bademme ádegashe. Náwa yawe keye vatena ni, yá sawa keni ba yá shánka egdzere átekwa, labáre á badziyá fe ba dey?

⁸ Amá a ba sleslera-aara á elvan ge ḥane: Ányya emtsaadé vátena zánwe-aaruwa. Yá magantemága kyála, yá puwante nargwa,

⁹ ámbáne watse á yá egdzere am shifa. Máki yaaka zlabe ádaliye wá, lauktu watse mí icesice.»

Yaisu mbanaambe mukse a badzanvaa shaitaine an kwaskwe á puwansepouwe

¹⁰ An kwaskwe á puwansepouwe umele maa, Yaisu añkwa á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am mashidi.

¹¹ Ay añkwa mukse am mashidi ḥanna wá, mukse ḥanna an jini am ḥane, badzanvebadze jini ḥanna, yawe kelaawa ju tiise á taa tsemka mukse na ndedse am zhegela.

¹² Nánnna Yaisu mukse na wá, a naba dante. A ba Yaisu á elvan ge ḥane: «Mbákmbé emmerdzagwale. Ka ba layye mazla-aara.»

¹³ Ba a ndaase una ɳanna, a puwar erva a barka-aara, ndedse a naba tsetehe ge mukse na, a fantau ba ge gálá Dadaamiya.

¹⁴ Amá a naba jehe ge ervaujde edda una ɳane male am mashidi ɳanna, a fantau ge tsaketera elva ge emnde bademme, a ba ɳane á elvan ge itare: «Diyakurdiya aŋkwa háré unjkwahe ge mága slera-aha á kure. Máki kwá kátá lapiyire wá, a mbarakuraambe am háré-aha ɳanna, amá an kwaskwe á puwansepue ka.»

¹⁵ A naba ɳwanante ge Yaakadada, a ba ɳane á elvan ge ɳane: «Amá kure wá, baaka jirire á kure dekideki. Ábi kure kwá aŋkwa belá esla-aha á kure, antara ezzeŋwa-aha á kure an kwaskwe á puwansepue, kwá de fateru yawe?»

¹⁶ Ay labára kena mukse na ɳane keni ba wulfe á Ibrahima miyenne, tá taa pelanaaka an kwaskwe á puwansepue na? Yawe kelaawa ju tiise vátena a ɳjudanaa Shaitaine ma.»

¹⁷ Elva á Yaisu ɳanna faterarfe zherwe kwakya ge emnde na lyarefka mbe á mukse ɳanna. Amá emnde bademme wá, ma ware keni ervaujde-aara ba seke nama. Tá higa arge slera-aha á jirire na a maganaa Yaisu na bademme.

Naraje an wulfe á pilli

(Mat. 13:31-32; Mark. 4:30-32)

¹⁸ A ba Yaisu á elvan ge itare zlabe ádaliye: «Ba seke estara ɳane *kwárá á Dadaamiya? Yá slaterá an uwe kina?»

¹⁹ Kwárá á Dadaamiya wá, ɳane ba seke mága á wulfe á pilli, ura umele a eksante, a de beleme am haha am fe-aara. A sesehe, a naba walete ba nafa, haa yiye-aha ta magaa bere-aatare áte erva-aara.»

Naraje an shahi á makala

(Mat. 13:33)

²⁰ Yaisu a bateraa naraje umele zlabe ádaliye, a ba ɳane á elvan ge itare: «Yá sláná an uwe zlabe ádaliye *kwara á Dadaamiya?»

²¹ Kwara á Dadaamiya wá, ɳane ba seke mága á shahi á makala. Á eksevaakse mukse ba cekwaŋgudfi, á puwante ge ukpa tasa keye an wasla, amá á tsantetse shahi á makala na ukpa na bademme.»

We á bere becce

(Mat. 7:13-14, 21-23)

²² Yaisu aŋkwa á maga shula á dem Urusaliima. Am shula-aara ɳanna maa, aŋkwa á tsatse am berni-aha gergere antara am makwata-aha gergere, aŋkwa á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde.

²³ A duhe ura umele ádezeñara, a ba ñane á elvan ge ñane: «Malum, ba jirire watse ba cekwa emnde na tá lyelye shifa-aatare na emtu?» A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane:

²⁴ «Naba dawemde á kya we á bere becce. Yá bakurá ba jirire, kwakya emnde na tá kátá demde na, amá watse tá dzegwánka.

²⁵ «Má watse tsetse edda á há, a zlenje bere-aara an tsekweram ni, zlabe kure kwa tsatse á ba gashe wá, ma kwa fantau ge já we á bere, kwá dahá: Yaakadada, Yaakadada, weranjerantewera bere keni, á de lyevka mazla-aara. Á de bakurá: Ma kwa emnde-ara keni, diyanakurka ya. Zlalauzlálá.

²⁶ Watse kwá baná: Degiya ba ñere emnde na ndza mi zaa duksa ba kerde, mi shaa yawe á miya keni ba kerde, ka kwaranjerse elva á Dadaamiya áte we á layye-aha am ekse á ñere na.

²⁷ Názu á de ñwakurantá ñane wá, á de bakurá ba: Ma kwa emnde-ara keni, diyanakurka ya. Bademmire á kure, kwa emnde a mága haypa, a nanákurka áhuna dekifeki, zlalauzlálá á dem tate á kure!

²⁸ Daaci kwá de kyuwá á kure áhuwa, kwá de kerdá slare ge zlada. Amá kwá zhárá tara Ibrahima antara Isiyaaku an Yakubu ira nabi-aha bademmire té am zlanna á Dadaamiya. Amá kure wá, puwarakurvepuwe ádegashe.

²⁹ Watse emnde té kela á sawa am gedí, á sawa am yala, á sawa am pute, ira á sawa am manem bademmire, té de zá emtakire am zlanna á Dadaamiya.

³⁰ Ay degiya, emnde na té á kataliya itare kina, emnde umele-aatare watse ta emnde a katafke ba itare. Emnde na té á katafke itare kina keni maa, emnde umele-aatare té de gevá am kataliya á emnde.»

Elva á Yaisu áte Urusaliíma (Mat. 23:37-39)

³¹ Ba vacite ñanna zlabe ádaliye maa, ta duhe ge *Farisa-aha umele ádeza Yaisu, a ba itare té elvan ge ñane: «Ezzlálá, dánda ire á ña áhuna, adaba aňkwa á tsagwadsaktsagwada sleksu *Hirudus á já shifa á ña ba dekifeki.»

³² A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane: «De bawanánba ge maskwata á kure ñanna wá, iya baaka lambe-aaruwa, náwa yá maga ba slera-aaruwa. Yá aňkwa ñgyá jini-aha am emnde, yá aňkwa mbá emnde na lapíka vuwa-aatare, zlabe kwakya slera-aaruwa, vatena, makuralla, dem wergekse, lauktu yá zlanaazole.

³³ Amá vatena, antara makuralla, dem wergekse na wá, zlabe yá maga ba slera-aaruwa emtsaadé am shula-aaruwa ge dem Urusaliima. Adaba á zlayánka ge nabi á Dadaamiya ganakini tá janá ágashe, sey am Urusaliima.

³⁴ «Urusaliima, Urusaliima, ekka ka cebaa nabi-aha, ka cebaa emnde na a belateraa Dadaamiya an nákwá! Ser kwakya una yá kátá jema emnde á ña ásezerwa ba seke náza á mama á ukkula, máki á jaha egdzara-aara á dem ekte á zlambake-aara. Amá kwalakefkwale.

³⁵ Kina wá, yanakuraaya mazla-aara. Yá ndaakur ba jirire, kwá puweteka ice á kure áte iya mazla-aara, dem sarte na ni watse kwá bánba ba kure an we á kure ganakini, a gangá Dadaamiya barka ge edda una a sawa an zhera á Yaakadada na.»

14

Yaisu mbanaambe ura an kwaskwe á puwansepue

¹ An vaci puwansepue umele maa, daarantedaha Yaisu am mba á palle á male-aha á *Farisa-aha ge de zá dafa. Bademme á emnde na ta daaterte am mba á male ñanna tá fá ba hyema áte Yaisu.

² Ay aŋkwa ura lapika, vuwa-aara bademme an sháfá maa, a njehé á ba á katafke á Yaisu.

³ Daaci a ba Yaisu á elvan ge malum-aha á *tawraita, antara *Farisa-aha na tá aŋkwa áhuwa: «Am tawraita mu, aŋkwa emtu baráma ge mba ura lapika an kwaskwe á puwansepue, emtu an piya he?»

⁴ Amá ñwaranarka dékideki, ta du ba we-aatare. Mazla-aara Yaisu a naba ñanaahe zhel na, a mbanaahe, a belanaahe, «Ezzláá á ña,» a ba ñane á elvan ge ñane.

⁵ A ba ñane á elvan ge itare: «Kina kure, máki mbedemmbeda egdza á kure, bi esla á kure am suwa an kwaskwe á puwansepue, kwá zhagadeka emtu á de sansese?»

⁶ Dzegwaránka vante jawápa dékideki.

Tá dzeganá estara slede, tá daana estara emnde

⁷ Daaci nánna Yaisu ganakini emnde na ta dahateraa á de zá dafa ñanna, ma ware keni á dzero ba slede na á kataná ñane ge njá am hude-aara. A naba vaterte naraje na ge itare bademme, a ba ñane á elvan ge itare:

⁸ «Máki daaraktedáhá á dem muŋri á larusire wá, de njeka am slede na ni an dárádzha arge slede-aha umele na dékideki. Adaba diyanka ámbane daarantedáhá ura male jauje ge ekka an dárádzha,

⁹ daaci edda una a daakurdfáhá na á de baká: Tsettse, yanánya slede ḥanna ge male. Daaci ká de tse an zherwe, á dem slede na baaka dárádza-aara ḫekifeki na.

¹⁰ Arge una ḥanna wá, máki ḫaaraktefáhá á dem jeba á tate ḥanna wá, de njinja ka á ba am slede na ni baaka dárádza-aara ḫekifeki na. Má samsa edda una a ḫaakfaa na, á se baká: Labára ura-aaruwa! Sawa náwa njinja am una. A se vakte slede na an dárádza jipu na. Daaci una ḥanna á gev dárádza palle ge ekka á katafke á emnde na kwá zá ḫafa kerde.

¹¹ Adaba ma ware una a kantaa ba ḥane ire-aara na, tá de ganaage edda-aara. Amá edda una ni a gaa ire-aara wá, tá de kananteka.»

¹² Am iga á una ḥanna maa, a ba ḥane á elvan ge edda una a ḫaaná á dem mba-aara ḥanna: «Máki ká ḫáhá emnde ge se zá ḫafa am mbá á ḥa, bi ge se zá masane am mbá á ḥa wá, ḫaaterka emnde na ni watse tá dzegwándzegwa ḫaaktefáhá ka keni, tá de pelaksepele na. Ma slakate-aha á ḥa, ma egdzar mama-aha a ḥa, ma vara-aha a ḥa, ma emnde a riya á ḥa keni, máki ba ta emnde a berba, ḫaheka jeba á emnde ḥanna ḫekifeki.

¹³ Máki ka magaa muṇri á ḥa wá, ḫaaterfáhá ka ba talága-aha, emnde a dere, antara lipa-aha umele, ira wulfe-aha.

¹⁴ Daaterfáhá ka ba jeba á emnde ḥanna, watse ká higetehiga, adaba itare tá dzegwánka pelaksepele duksa á ḥa. Daaci á de pelaksá ba Dadaamiya, vacite na má tsatertetse emnde a mága shagerire am faya.»

*Naraje an muṇri yaikke a gyanaa ura male
(Mat. 22:1-10)*

¹⁵ Ura umele am dágave á emnde a zá ḫafa antara Yaisu na, ba a cenan una ḥanna wá, a ba ḥane á elvan ge Yaisu: «Edda una watse á de zá una am zlanna á Dadaamiya na, watse higa yaikke ge ḥane ka?»

¹⁶ Yaisu a vante naraje na, a ba ḥane á elvan ge ḥane: «Ankwa ura male a gyaa muṇri yaikke am mba-aara, a detaa emnde keni ba kwakya ge de zá muṇri ḥanna.

¹⁷ Hyephye laukte a zá ḫafa á muṇri ḥanna maa, a naba belaa slebela-aara, a ba ḥane: De bateranba ge emnde-aaruwa na a sarsawa, duksa bademme an tsatse mazla-aara.

¹⁸ Amá bademme á emnde na a ḫaateraa ḥane ḥanna, ma ware keni a fantau ba ge slápala, geni á taa daaka. A ba zuṇṇwire-aatare: Ya shekuve fe áŋwasilire, yá de ezzhárá. Adaba una ḥanna yá taa daaka. De banánba: Tasle-aara, a yiyaarye.

¹⁹ A ba ura umele: Iya ya shakuve esla-aha kelaawa, yá de salatersála. Adaba una ḥanna yá taa daaka na. De banánba: Ba tásle-aara yiyaarye.

²⁰ A ba ura umele zlabe ádaliye á elvan ge slebela na: Iya wá, yá an larusa am bere, zlabe ba uñjule a gaa gyaale-aaruwa ḥanna, yá taa daaka ya. De banánba ba estuwa.

²¹ Daaci slebela na ba eptsaa-aara á dá, a danaa nara-aatare ge zánwe-aara. Amá jaaja ervaunjde edda á há jipu. A ba ḥane á elvan ge slebela-aara: Ezziálá ba watsewatse á dem hude a ekse, de ejja dábá áte we á layye-aha, ma ka bera talaga-aha-ara, ma ka bera emnde a dere antara lipa-aha-ara, ira wulfe-aha, daaterdáhá bademme ásehuna.

²² Cekwaanġudi wá, eptsaptsa slebela na áseza zánwe-aara, a ba ḥane á elvan ge ḥane: Bademme magannaamaga názena ka ndaaná ka, amá zlabe ba nja sledé-aha na baaka emnde am hude-aara. Shagera, a ba zánwe.

²³ A ba zánwe á elvan ge ḥane: Ezziálá á dete mákwáta-aha, de edsfába we á baráma, we á baráma, antara uñjule-aha, ma ka shaa ware keni naba sánsa á ba an ndzedá, geni a naatená hude á há-aaruwa bademme.

²⁴ Amá emnde na ya daaterdáhá, kwalarevkwale na wá, ba palle-aatare keni á fuka ḫafa-aaruwa mazla-aara. Elva-aaruwa una ge iya.»

*Tá gevá estara pukura-aha á Yaisu
(Mat. 10:37-38)*

²⁵ Kwakya nalga á emnde, ta daa ḫaba Yaisu. Amá a eptsavte ge Yaisu ádezetare, a ba ḥane á elvan ge itare:

²⁶ «Iya wá, baaka ura á dzegwándzegwa ḫabidaba, máki edda-aara yánka dzámá eddenjara, emmenjara, mukse-aara, egdzara-aara, egdzar mama-aha-ñara zála antara ḥwásha, ira ire-aara ba ge ḥane.

²⁷ Ma ware una eksanteka dzanġala-aara ge dabidaba, edda-aara á taa gevka pukura-aaruwa.

²⁸ Añkwa duksa palle, cenawáncena ba shagera. Baaka ura á fantau ge nderá dzagwavaye, máki zlauka am lasáfi-aara ba shagera.

²⁹ Edda-aara, má magaaka una ḥanna wá, á naba fantaufe, amá á taa zlanaaka bademme. Daaci bademme á emnde na tá zhárá slera-aara ḥanna, tá dzáká ba ḥane.

³⁰ Tá de báńba emnde geni, máki ba baaka nalmáne-aara mu, a fantau ge uwe ba dekiseki.

³¹ «Ba duksa palle ge slekse á larde keni. Máki tá wava an ukfenjara wá, sey a puwa sawari am ire-aara emtsaadé ba shagera, máki á dzegwándzegwa de wava an emnde-aara

debu kelaawa na, antara slekse na á siyanuye an emnde debu kul buwa.

³² Máki a nanna watse á dzegwánka wá, ba zlabe kelaade-aara yiyye an njane wá, á puwa emnde-aara ádezenjara, ge ndavanundave názena á kataná njane, lauktu tá emtsanámtsa wava njanna.

³³ Ba duksa palle ge kure keni. Baaka ura á dzegwándzegwa gev pukura-aaruwa, máki yánka bademme á duksa na am dalbe-aara.»

Elleja na baaka nampire-aara mazla-aara

(Mat. 5:13; Mark. 9:50)

³⁴ «Ellenja wá, duksa njelama. Amá máki ellenja njanna baaka dandanire-aara mazla-aara mu, tá maganá uwe, ganakini á gevge dandanje zlabe ádaliye? Baaka pute dekifeki.

³⁵ Máki estuwa, baaka nampire-aara mazla-aara. Ge nyante nargwa zlabe adaliye an njane keni, á gevka; ge danaa á ba dem fe keni, baaka nampire-aara, sey tá puwanve á ba degashe. Edda una máki ankwaa hyema-aara wá, a cenevaacena!»

15

Naraje an kyawe na ndza kedaakeda, sharánsha

(Mat. 18:12-14)

¹ Kwakya emnde a mága haypa antara *emnde a jáhá hadáma se jarammeje áza Yaisu, tá ankwaa cená elva ázenjara.

² A naba jaterhe ge ervaunjde *Farisa-aha antara malumaha á *tawraita, a ba itare am dagave-aatare: «Labára njane ge zhele na á lyiya emnde a haypa, á zá dafa antara itare?»

³ Yaisu a vaterte naraje na, a ba njane á elvan ge itare:

⁴ «Ware am kure, má a kedaa palle am kyawe-aha-aara deremke, á yánka kyawe-aha kul maselmane ju maselmane na, á de tatayá palle na kedaakeda na emtsaadé?»

⁵ Máki shánsha, á eksante á ba an higa áte ye-aara, á sá an njane.

⁶ Máki saasa maa, á dáhá slakate-aha-aara antara emnde a riya-aara, tá se higa átirpalle, adsaba a bateraa labáre á higa, a shaa kyawe-aara na ndza kedaakeda na.»

⁷ Daaci a ba njane á elvan ge itare: «Una keni ba duksa palle. Yá ndaakur ba jirire, am samaya wá, kwakya ba higa na arge slehaypa palle na a eptsanve iga ge haypa-aha-aara, arge emnde kul maselmane ju maselmane na, ta bantsa itare, ta emnde jirire, baaka wedere-aatare an mága tuba na.»

Naraje an gursa na ndza kedaakeda, sharánsha

⁸ «Zlabe ádaliye, mukse máki an gursa-aara kelaawa, amá a ebleyantaave palle á ba am bere-aara, á mbanteka kárá á ba am sarte njanna, á ettátaya ba shagera, á hyadese bere njanna bademme sey má shánsha?»

⁹ Máki shánsha wá, slakate-aha-aara antara emnde a riya-aara sey tá cenáncena bademme, tá se higa átirpalle, adaba a bateraa labare á higa, a shaa gursa-aara na ndza kedaakeda na.

¹⁰ Una keni ba duksa palle. Yá ndaakur ba jirire: málika-aha á Dadaamiya tá higa jipu, máki slehaypa palle a eptsanve iga ge haypa-aha-aara.»

Naraje an egdzere ndza kedaakeda, sharánsha

¹¹ Yaisu a fateraare naraje umele zlabe ádaliye, a ba njane á elvan ge itare: «Añkwa ura an egdzara buwa zála.

¹² A ba kudere á elvan ge eddetare wá: Názena ni ma andze njá záná am warata am iga á na na wá, iya yá kátá náza-aaruwa ba kina eddaaye. Ane, á ba eddetare. A naba daaterte, a tegateraa nalmáne na.

¹³ «Am iga á una njanna maa, kudere na a gaa ba hare cekwaanjudi wá, a naba jimaa kazlaña-aara, umele a valuhe a puwem shungu-aara am lyiba, puwwe a naba zlála á dem duniya-aara. Daaduwa áhuwa maa, a de kedaa nalmáne-aara na a shanaa áza eddeñara na bademme, am dákárire ba dey.

¹⁴ Ba njane keni pacanvepacé nalmáne-aara bademme cátte zlauzle duksa am erva-aara wá, samsa waya yaikke á sem larde njanna keni. Palle á názu á eksáná áte erva baaka mazla-aara.

¹⁵ Daaci á tataya slera mazla-aara. A ba palle á emnde a ekse njanna á elvan ge njane: Añkwa slera á piya nabezhe-aha am mba-aaruwa, má ká emmága. Wayanwáyá, a ba njane; a naba duhe.

¹⁶ Añkwa ice-aara am shayawe á duksa-aha na tá vante ganakini á dateran ge nabezhe-aha, amá varanteka baráma á zuze-aara.

¹⁷ «Daaci a fantau ge shá ejkale áte nja-aara njanna, a ba njane: Emnde na tá maga slera am mba á edderwa ni tá yáná ba itare cfafa ni, iya ni á jiija waya áhuna!»

¹⁸ Ambane yá tsetse, yá eptsá á dá. Yá de banánba ge edderwa ganakini ya ganu ge njaneka palle haypa na, amá ya gu haypa an Dadaamiya.

¹⁹ Am nja-aaruwa kina na wá, ba geni tá cfakiyá an egdza á ja keni zlayeka mazla-aara, hyainefka. Naba givege ka, a

ganevge ba seke emnde a slera á ña umele am hude á há á ña.

²⁰ Mazla-aara a naba tse, a saa á se mba á eddeñjara na.

«Am sarte na saasa herzhanteherzhe há á eddeñjárá, daga ba zlabe yiyiye, a naba diyeddiye eddeñjárá, a naba zanvaarehe, hattse a naba tsetehe, a de yainuye, tákwallé a de ñanaahe an erva buwa, á higa arge ñane.

²¹ Daaci: Eddaaye, a ba egdza-aara á elvan ge ñane, haypa-aaruwa wá, ya gaku ge ekka ka palle, haypa yaikke ya guwa an Dadaamiya. Hyanefta mazla-aara ganakini yá gev egdza á ña ádaliye.

²² Amá ba hyema keni fanuka eddeñjara na ge názena ankwa tsakaná ñane. A ba ñane á elvan ge emnde na tá maga slera am mba-aara: Dawmbare watsewatse á dem bere, de sawansa záne zariya, antara kimake, ira jadé palle, sawmbare an ñane, tsekwanemtsekwa am kazlaña.

²³ Dawmbare, de sawánsa dalau na mi gelanaa á ba an niya na, icawantice watsewatse, una muñri yaikke, higaumihiga.

²⁴ Adaba egdza-aaruwa na náwa ñane na wá, ndza ba seke a emtsa an emtsa, ñane kina wá, ba seke a tsete am faya. Ndza kedaakeda ba dekideki, amá kwaya ñanejesaarje. Daaci ta fantau ge mága muñri-aara, higa yaikke am hude á há-aara bademme.

²⁵ «Amá am sarte ñanna wá, makaji á edda á há ñanna baaka am mba, a dem kaamba. Añkwa á sá maa, á cená ba gusa am mba-aatare, njaanja gañga tá shekela emnde.

²⁶ A naba ñaase palle á emnde na tá maga slera am mba-aatare, a ndavanu elva, a ba ñane: A jaara uwe am mbá á miya?

²⁷ A ba walaadí-aatare ñanna á elvan ge ñane: Saasa egdza emmenja, eddeña a icante dalau na mi gelanaa á ba an niya na, adaba a shaa egdza-aara ba lapilayye.

²⁸ Mazla-aara a naba icaa ervaunje makaji á edda á há ñanna, a kwaleve ge dem mbá ñanna ba dekideki. Daaci a segashe ba eddeñjara an ire-aara, a se slapalana á dem mba.

²⁹ Amá a ba ñane á elvan ge eddeñjara: Edda, iya náwa yawe wányarwányara yá magaká ba slera, ba ser palle keni yannaaka elva á ña ni, aley ba ser palle keni vakiteka ba egdza a nawe keni, ganakini ñá zuze antara slekate-aha-aaruwa ni.

³⁰ Gevge saasa egdza á ña, ñane wá, a de kedakaa nalmáne á ña bademme áte záware-aha ba dey ni, aley ka se icanante dalau na mi gelanaa á ba an niya na ádaliye!

³¹ Ba estuwa egdza-aaruwa, a ba eddetare; Ekka wá, ba jire ba ádemé keni dakeska cekifeki. Ay degiya, bademme á názena am hude á há na ba náza á ña.

³² Duksa palle wá, shagera ba mi maganaamaga munri, mi higa. Adaba egdza emmeña ñanna wá, ndza ba seke a emtsa an emtsa, kina ñane gevge ba seke a tsete am faya. Ndza ba seke a kedaa an keda am kaamba, náwa shanánsha zlabe ádaliye.»

16

Sleslera na diyaadiya fanu hyema ge ire-aara

¹ A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Añkwa sleberba umele, an sleslera-aara a yanaa duksa kwakya am erva. Ta naba sem ge emnde umele áseza sleberba ñanna, a ba itare tá elvan ge ñane: Degiya sleslera á ña na añkwa á badzaká nalmane kwakya.

² Daaci a naba dante sleslera-aara ñanna ádezeñara. A ba nane á elvan ge ñane: Ázara kena ká maganá ka ta se ndindaha na? Máki estuwa wá, viteva lasafi á slera á ña, ká njeka am slera-aaruwa mazla-aara.

³ «Daaci a ba sleslera ñanna am ervaunjfe-aara: Kina mu, watse yá maga tara uwe antara uwe kena? Adaba baaka shaige-aara, á ñgyingye zanwe-aaruwa am slera. De herfa keni yá dzegwánka mazla-aara, ñála keni zherwe.

⁴ A ba ñane: Kina wá, diyandiya názena yá maganá ya, ma ta sise am slera keni, watse tá lyiyilyiya emnde am mba-aatare.

⁵ «Daaci a naba fantau ge dáhá emnde na zanwe-aara á dabater gema an palpale. A ndavanu ge edda una a sawa ñane zuñjwe: Wanyara gema á zanwe-aaruwa áte ka? a ba ñane á elvan ge ñane.

⁶ A ñwanante, a ba ñane: Waye gaungaunj mawya deremke buwa. A ba sleslera na á elvan ge ñane: Njinja, puwetepuwa áhuna gaungaunj deremke, daaci ba seke pelaksepele gaungaunj deremke.

⁷ A dante ura umele zlabe, a ba ñane á elvan ge ñane: Wanyara gema á zanwe-aaruwa áte ka? A ñwanante, a ba ñane: Nalkame buhwa deremke ilyebe. A ba sleslera á elvan ge ñane keni: Sawa, náwa puwetepuwa áhuna buhwa deremke ufade, daaci ba seke pelaksepele buhwa deremke ufade.

⁸ «Daaci zanwe a fantau ge gálá sleslera-aara ñanna. Diyaadiya tsa ganakini magaaka jirire am slera-aara, amá a galanaa adaba diyaadiya fanu hyema ge ire-aara á de katafke. Adaba emnde a duniya na wá, itare diyardiya fanu

hyema ge ire-aatare jaruje ba ge emnde na tá am parakkire keni.»

⁹ Daaci Yaisu a farhe zlabe ádaliye, a ba njane á elvan ge itare: «Názu yá bakurná ya wá, magaumága urire an emnde an nalmane á duniya na. Daaci am sarte na má watse zlauzle am erva á kure wá, tá de lyiyakurlyiya am tate na ni á zleka dekiseki na.

¹⁰ Ma ware una a magaa jírire am duksa na cekwa, am duksa yaikke keni estuwa. Amá edda una a magaaka jírire am duksa cekwa wá, am duksa yaikke keni á maga ba baakire á jírire njanna.

¹¹ Adaba una njanna, máki magakurka slera an nalmane á duniya na an uñjule-aara mu, á de vakurta ware nalmane á jírire?

¹² Zlabe ádaliye, máki magakurka an uñjule-aara áte nalmane á emnde mu, á de vakurta ware náza á ire á kure?

¹³ «Baaka ura á dzegwándzegwa magaterá slera ge zanwe-aha buwa átirpalle. Ba bi á de wayete ba palle, á maganá slera shagera, á de yá palle, á manka slera-aara. Kwá dzegwánka magaterá átirpalle tara slera á Dadaamiya antara tataya nalmane.»

Magiya áte duksa gergere

(Mat. 11:12-13; 5:31-32; Mark. 10:11-12)

¹⁴ *Farisa-aha, emnde a waya nalmane na, ba ta cennaa elva njanna wá, ta naba puwar dzáká ge Yaisu ágire tá epsawepsawa.

¹⁵ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Kure, kwá ganve ire á kure ba seke kwa emnde a jírire, amá Dadaamiya diyaadiya ervaunje á kure. Adaba duksa na emnde tá zharán ge yaikkire wá, hyapka ba názara keni áza Dadaamiya.

¹⁶ «Ndza á faterá ba *tawraita á Muusa, antara wakita á nabi-aha emnde áte baráma á Dadaamiya. Una njanna shekwaashewa sem zamáne á Yuhanna slemaga baptisma. Ta fantau á ba am sarte njanna emnde ge cená labare á higa, elva a njá á ba am *kwárá á Dadaamiya. Daaci ma ware keni á wava an ndzedza-aara bademme, ganakini á demda njane keni am kwara njanna.

¹⁷ Amá wá, á eblyantaaveka ba egdza duksa keni ge názu am *tawraita. Butu ba kedá á tara samaya an haha arge keda a egdza duksa ba cekwaanjudi am tawraita.

¹⁸ «Ma ware una a belaa mukse-aara, a gaa umele, a magaa ba gwardzire. Edda una a gaa mukse na a segashe am mba á zhele, njane keni a magaa ba gwardzire.»

Naraje an sleberba an Laajarus

¹⁹ «Ndza anjkwa sleberba umele, á tsekwa ba zane na ni lefedse jipu, kwakya gane-aara na. Ma vaatara keni am mba-aara tá gyeka duksa laake, njane á zá ba emtakire am mba-aara.

²⁰ Anjkwa zlabe talage umele zhera-aara Laajarus, bademme á vuwa-aara ba wige maa, a de zlavehe áte we á wakyiya á sleberba na.

²¹ Nane wá, ice-aara ndza am kwácá á dafa na á valya á sawa am erva á sleberba na, ganakini á wazantewaza. Amá itare ta naba fanarhe ge zladfa, kere-aha ta se emtakanaa wige-aha-aara na.

²² Am iga á una njanna maa, a naba emtsehe ge Laajarus, eksaranteksa malika-aha shifa-aara, ta dáná ádeza Ibrahima am samaya. Sleberba njanna njane keni a naba emtsehe, hedareheda.

²³ Amá sleberba njanna anjkwa á maga palasa an tsáká ire am faya. A kante ice am zlada-aara njanna wá, á zhárá ba Ibrahima antara Laajarus ázenjara, ta yiyye jipu an njane.

²⁴ A fu hula á ba an ndzedfa, a ba njane: Eddaaye Ibrahima! Tasle á ña zivarze! Ebbela Laajarus, a de femfa ba we á gulanda-aara keni am yawe, a se ekhyinaakhya nara, yá am zladfa degiya am kárá na!

²⁵ A njwanante ge Ibrahima, a ba njane: Egdza-aaruwa, una wá, baaka kwa mazla-aara. Ká dzamteka ka á ba áte emtakire na ka zanaa ka am duniya, Laajarus a shu zlada kwakya na! Kina wá, anjkwa á puwansepue njane mazla-aara, ka keni ba ká shá zlada á ña.

²⁶ Baira dème, anjkwa evege sladse am dágave á miya, ma emnde á ñere una tá kátá dezekure keni, tá dzegwánka; ma emnde á kure tá kátá sezenjere keni tá dzegwánka.

²⁷ A ba zhel njanna ndza sleberba na á elvan ge Ibrahima: Máki estuwa wá, ba baaka elva-aara. Amá yá dalide zlabe ádaliye ge ñalakjála eddaaye, tasle á ña, ebbela seke Laajarus á dem mba á edderwa am duniya,

²⁸ tá anjkwa egdzar mama-aha-aaruwa ilyebe zála, a de fateremfa am vuwa, ganakini a saremka itare keni á sem tate á zlada njanna yá am hude-aara na.

²⁹ A ba Ibrahima á elvan ge njane: Egdzar mama-aha-ña wá, anjkwa *tawraitá á Muusa antara wakita á nabi-aha umele tá ndaater waazu ge emnde am hude-aara wá, itare keni a cenarcena.

³⁰ Amá a ba zhel njanna: Una á hyepka eddaaye Ibrahima. Amá máki a tsete ura am faya ni a de beraterbera wá, tá eptsanteppta nja-aatare mazla-aara.

³¹ A ba Ibrahima á elvan ge njane: Máki ba tá ceneka elva á tara Muusa antara nabi-aha umele wá, ma a tsetaa ba ura

am faya lauktu a de ndaaterndáhá keni, tá de maga ba una ḷanna.»

17

*Elva á vantá ektápaare antara yanaare haypa ge ura
(Mat. 18:6-7, 21-22; Mark. 9:42)*

¹ A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara wá: «Ganakini a magarka emnde haypa dekifeki wá, baaka dabari-aara dfekefeki. Amá zlada ge edda una ni á vatertá ḷane ektápaare ge emnde á dem haypa ḷanna.

² Ambane ba ta ḷgudfanem nákwá á há hiya am mbiye ge edda-aara, ta puwaterme am haye, arge una ni á vante ektápaare ba ge palle á egdzara keni.

³ Faufa hyema áte ire á kure! Máki a gaku haypa egdza emmena wá, naba duwa, de ndaandáhá ba shagera. Máki yá dalika á bina wá, naba yanarya.

⁴ Ma a gaku haypa ser vuye á ba áte váha palle keni, máki ba kelaa haypa ni á se slapala wá, ka keni ba ká yanarya.»

Fetarfire seke ice á pilli á hyephye

⁵ A ba emnde a bela tá elvan ge Yaakadada: «Shagera ba ká fanjeraarfe ge fetarfire á ḷere.»

⁶ A ḷwaterante ge Yaakadada, a ba ḷane á elvan ge itare: «Máki hyephye fetarfire á kure ba seke ice á pilli palle wá, ma kwa banán ba ge mama á nafa na kwaye ḷane na: Betesebete ire á ḷa, de tsaatse am haye keni, sey á zlálá nafa ḷanna.»

Walaadi-aha wá, ta ba walaadi-aha

⁷ A ba ḷane á elvan ge itare: «Zharaughárá á ba áte slera á walaadfire: Ware am dágave á kure an walaadi-aara? Máki walaadi á ḷa a de maga slera am fe, bi a de piya, má saasa, ká banánba emtu, sawa zuze duksa?»

⁸ Ábi ká banánka. Ekka ká baná: Mbadsanaambada kazlaña á ḷa watsewatse, gyigya masane, siyansa. Máki zanuze ya, lauktu ká de zá náza á ḷa.

⁹ Ábi baaka ura á slafaná we ge walaadi adaba fesarfire na a maganaa ḷane.

¹⁰ Ba duksa palle ge kure keni. Máki magakurnaamaga názena a fakuraara Dadaamiya wá, diyaweddiye am ire á kure ganakini kwa magaa ba slera á kure, kwa walaadi-aha.»

Emnde a derive kelaawa a mbateraa Yaisu átirpalle

¹¹ Zlabe Yaisu a ba átire á mága shula ge dem Urusaliima na. Kina wá, daada átakwe á tara Galili antara *Samariya.

¹² Ate nakwe á kwara-aha ḥanna maa, aŋkwa ekse, ba Yaisu keni á kátá dem ekse ḥanna, ta se ica ba wafke-aara emnde a derve ta kelaawa, amá ta tsaahé ba yiyiye an we á baráma.

¹³ Bademmire-aatare ta fu hula á ba an ndzeda ge dhaa Yaisu. A ba itare: «Ambarkaanja Yaisu, tasla á ḥna, zajervarze.»

¹⁴ Daaci a tsaahé ge Yaisu, a zharateraahe, a ba ḥane á elvan ge itare: «Zlauzlálá, de marawateránmárá ire á kure ge *liman-aha.» Ba ta eptsā iga, tá aŋkwa zlálá wá, ta naba mbehe bademmire-aatare.

¹⁵ Aŋkwa palle am dagave-aatare, ba a belanu ice ge vuwa-aara, nanna ganakini mbaambe wá, a naba eptsā áseza Yaisu ámbera á gálá Dadaamiya á ba an ka kwara.

¹⁶ A se kezlanaa ugje ge Yaisu, wafke-aara ba teppe áte haha, aŋkwa á slafaná we an ervaunjde-aara palle. Zhele ḥanna wá, ura *Samariya.

¹⁷ Daaci a ba Yaisu á elvan ge emnde: «Ábi bademmire-aatare ta kelaawa na, mbarembe. Labára kena a sawa ba ḥane palle?

¹⁸ Emnde maselmane na, ba palle-aatare keni dzamarka se slafanaa we ge Dadaamiya, sey be wayve na palle degey?»

¹⁹ Daaci: «Tsettse,» a ba Yaisu á elvan ge ḥane, «Ezzlálá á da. Mbakaambe fetarfíre á ḥna.»

Sawa á Dadaamiya an sleksire-aara ge gaterve emnde am kwara-aara

(Mat. 24:23-28, 37-41)

²⁰ *Farisa-aha ta ndavanu elva ge Yaisu, a ba itare tá elvan ge ḥane: «Watse á sawa vaatara Dadaamiya an sleksire-aara, ge gamive á ba am kwara-aara palle na?» A ḥwaterante ge Yaisu, a ba ḥane: «Njá am *kwara á Dadaamiya wá, tá nanka an ice.

²¹ Tá bakanka keni: Náwa tate na wá, á kwaraná ba Dadaamiya, bi: Kwaye tate na keni, á kwaraná ba Dadaamiya. Diyaweddiye ganakini kwárá á Dadaamiya ḥanna aŋkwa á ba am dagave á kure.»

²² Daaci a ba ḥane á elvan ge pukura-aha-aara: «Aŋkwa á sawa sarte na ni watse kwá kumetekuma hare-aha na ya *Ura á emnde bademme yá aŋkwa antara kure na, amá ba palle keni watse kwá shánka mazla-aara.

²³ Watse tá bakuránba emnde ganakini degiya samsa kwaye ḥane aŋkwa áhuwa, bi watse tá bakurá: Náwa ḥane aŋkwa áhuna. Amá kure cenauka, daumbarka cekideki.

²⁴ Adaba má watse yá sawa ya, iya Ura á emnde bademme wá, watse tá niina emnde ba parakke. Ba seke mága á kárá

á rade á fantau am dalbe palle ge ekte á samaya, dem dalbe umele keni tá nanna emnde na wá, sawa-aaruwa keni watse ba estuwa.

²⁵ Amá wá, sey yá shushu zlaca ba kwakya emtsaadse, tá de yiyaaya emnde a zamáne na.

²⁶ Ba názena ni ndza ta maganaa emnde am zamane á *Nuhu na wá, am sarte na watse yá eptseyá iya Ura á emnde bademme keni, watse emnde tá maga ba una ḥanna.

²⁷ Am zamane á Nuhu wá, slera á emnde ndza ba shunjula náza za, náza sha, ga larusa, vaterte gyaale-aha-aatare ge zála. A demaa estuwa Nuhu am paare á yawe, a tsekwa ge yawe á kedfa duniya, a kedfateraahe bademme.

²⁸ Am zamane á *Ludu keni ndza a magava ba estuwa. Emnde tá shunjula ba náza zá, antara náza sha, tá shakwa kazlaña, emnde umele tá evvala, tá herfa duksa á dem bere, tá ndera bere-aha bademme.

²⁹ Amá vacite na ni sassa Ludu am *Saudauma wá, Dadaamiya a naba hyateraahe kárá an wesha an *baraudau á sawa am samaya, a kedfateraahe bademme.

³⁰ Má watse herzhe yá eptsá ya iya Ura á emnde bademme keni, watse emnde tá maga ba una ḥanna.

³¹ «Vacite ḥanna wá, edda una ma a beranaa áte ire á bere keni, a tsun̄ka á dem hude-aara ge hálá kazlaña-aara. Ba duksa palle ge edda una a beranaa am fe, ḥane keni a eptseka á sem mba.

³² Diyaweddiye á ba áte mukse á *Ludu.

³³ Edda una a tataya ḥezla shifa-aara, watse á kedfanaakeda. Edda una tatayaaka ḥezla shifa-aara, ḥane á shansha shifa-aara.

³⁴ Yá ndaakur ba jirire, am hare ḥanna wá, watse emnde buwa tá zlava áte egdera palle, palle watse yá eksanteksa, yá de yá palle.

³⁵ Nwásha buwa tá há hiya átirpalle, yá de eksa palle, yá yá palle. ((

³⁶ Watse yá bera emnde buwa am fe, yá de eksa palle, yá ya palle.)))

³⁷ Daaci ta naba ndavantuhe ge pukura-aha-aara, a ba itare tá elvan ge ḥane: «Watse á magava áme una ḥanna Yaakadada?» A ḥwaterante, a ba ḥane: «A ba am tate na ni aŋkwa lipa, zaatate-aha tá jaháva á ba ádehuwa.»

18

Naraje an mukse wegyege tá an narkali

¹ Am iga a una ḥanna maa, Yaisu a bateraa naraje na, ge batera a magarmaga maduwa ba kelaazare, a yaranka dekideki.

² A ba ḥane á elvan ge itare: «Aŋkwa narkali am ekse umele, baaka ura á kuvaná ḥane dekideki, ba Dadaamiya keni ḥane á kuveka dekideki.

³ Ay aŋkwa zlabe mukse wegyege á ba am ekse ḥanna, ba kelaazare áseza narkali na, á se bana: Náwa dagalanjerevdagale an ura, maranánmárá jirire-aaruwa ge sledagala-aaruwa.

⁴ Am zuŋŋwire wá, narkali na eksarka emtsaadé elva á mukse na dekideki. Amá de shekwaashékwa á yanka mukse na wá, a ba ḥane am ervaunjde-aara: Baaka ura yá kuvaná ya dekideki, ba Dadaamiya keni yá kuveka ya ice-aara,

⁵ amá mukse na wá, ambane yá maranánmárá jirire-aara ge sledágala-aara ḥanna, adaba á se weshita ire kwakya.»

⁶ A eksetaa elva-aara zlabe ádaliye Yaakadada, a ba ḥane á elvan ge itare: «Mándzawe narkali na, kwá cenanceneka názu a ndaana ḥane?

⁷ Daaci Dadaamiya wá, emnde na ni a dzertersaa ḥane, vayi vacika tá ázeŋará na wá, ḥane á shekwaaka dekideki ge marse jirire-aatare.

⁸ Yá ndaakur ba jirire: Á marse jirire-aatare ba wat-sewatse. Amá má watse yá sawa ya, iya *Ura á emnde bademme, watse ba yá se bera emnde na tá an fetarfire am duniya na?»

Naraje an slejaha hadáma, antara ura Farisa

⁹ Daaci Yaisu a bateraa naraje na zlabe ádaliye, á ndaaná áte emnde na tá zhara ire-aatare ta emnde a jirire ba itare, tá epsawa emnde umele na.

¹⁰ A ba ḥane á elvan ge itare: «Zála buwa ta de maga maduwa am *mashidi yaikke. Palle ura *Farisa, palle na slejaha hadáma.

¹¹ A tsetehe ge ura Farisa, a tsaahe, a magaa maduwa am ervaunjde-aara, a ba ḥane: Yaakadada Dadaamiya-aaruwa, ya slafaká we-aaruwa kwakya, adaba ḥa gergere antara emnde umele. Adaba itare ta neyle-aha, ta mándzaweha, ta emnde a mága gwardzire. Ususe kwakya adaba ḥa gergere an slejaha hadáma na náwa ḥane na.

¹² Iya, ba kelaa maka yá eksa nderá ser buwa, yá aŋkwa á sakanse luser am názena yá shaná ya bademme.

¹³ Slejaha hadáma na keni, a tsaahe yiyye an ḥane, amá ḥane wá, ba ketaa ire-aara ge zhara samaya keni magaaka ḥane. Daaci a puwanu erva ge ervaunjde, a magaa maduwa-aara, a ba ḥane: Yaakadada Dadaamiya-aaruwa, tasle á ḥa zivarze, iya ya slehaypa.»

¹⁴ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Tá dá wá, a shanaa ba zhel ḥanna mele an Dadaamiya arge ura Farisa na. Adfaba ma ware una a kantaa ba ḥane ire-aara na, sey tá de gánaaga. Amá edda una ni a gaa ire-aara wá, tá de kananteka.»

Yaisu á gaterar barka ge egdzara

(Mat. 19:13-15; Mark. 10:13-16)

¹⁵ Duwa á emnde, ta sanaa egdzara ge Yaisu antara ba egdzara mesheshe keni, geni á puwaterar *erva a barks, amá naráterna pukura-aha emnde a saa egdzara ḥanna wá, ta naba valaterarhe.

¹⁶ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Piyawaterteka, yawaterya a sarsawa egdzara ásezerwa, adfaba *kwárá á Dadaamiya náza á emnde na má garevge ba seke itare.

¹⁷ Yá ndaakur ba jirire: Ma ware edda-aara keni máki lyevaaka dem kwárá á Dadaamiya ba seke náza á egdzere wá, á taa demka dékifeki.»

Sleberba a se ndava sera á shifa áza Yaisu

(Mat. 19:16-30; Mark. 10:17-31)

¹⁸ A tsetehe ge palle á male-aha á Yahudiya-aha, a de ndavanu ge Yaisu, a ba ḥane á elvan ge ḥane: «Malum, diyandiya ganakini ka ura mággwe. Naba ndindaha, yá maga tara uwe antara uwe, lauktu yá shá shifa na á zleka na?»

¹⁹ A ḥwanante ge Yaisu, a ba ḥane á elvan ge ḥane: «Labára ká dahiyá an ura mággwe? Baaka ura mággwe máki Dadaamiya-ka palle.

²⁰ Ábi diyakdiya shairiya-aha á Dadaamiya na a ba ḥane: Maŋka gwardzire, jeka shifa, ileka, maŋka seydire á fida áte ura, dematervedeme tara eddeja an emmenja.»

²¹ A ḥwanante ge zhel ḥanna, a ba ḥane á elvan ge Yaisu: «Una ḥanna ḥannaaja bademme daga am egdzarire-aaruwa.»

²² A ba Yaisu á elvan ge ḥane: «Una wá, a yakar ba duksa palle: De valuvale názu am rezege á ḥa bademme, tegatertega shungu-aara ge taláge-aha, ekka watse ká shánsha lada-aara am samaya. Daaci sawa dabisaba.»

²³ Ba a cennaa una ḥanna zhel ḥanna wá, a fantau ge dzama ire an tsaka ire, adfaba nalmane-aara kwakya jipu.

²⁴ Nanna Yaisu ganakini am dzámá ire zhel na, a ba ḥane á elvan ge emnde: «Zlazlada jipu ganakini tá demda emnde a berba á dem *kwárá á Dadaamiya.

²⁵ Náwa zlazlada ganakini á dedde názlegwame am biye á lipere, amá zlazlada ba náza á sleberba zlabe ádaliye ge dem kwárá á Dadaamiya.»

²⁶ A ba emnde na ta cenanaa an hyema-aatare elva ḥanna: «Máki ba estuwa wá, baaka ura á ḥezleseṇzle ḫekideki.»

²⁷ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Názu á taa gevka ḫekideki áza emnde na wá, áza Dadaamiya ba keski.»

²⁸ Daaci a ba Piyer á elvan ge ḥane: «Amá ḥere wá, yanjeranya duksa bademme, ganakini ḥá daba ba ka palle.»

²⁹ A ba Yaisu á elvan ge itare bademme: «Yá ndaakur ba jirire: Ma ware una a yaa há-aara, bi mukse-aara, bi egdzar mama-aha-ḥara, bi tara eddejara an emmenjara, bi a yaa egdzara-aara, adaba *kwárá á Dadaamiya wá,

³⁰ kina keni á shansha bademme á jauje ba ge una ḥanna, á katafke keni á de sha shifa na á zleka na.»

Yaisu aŋkwa á sanse ge keyire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya

(Mat. 20:17-19; Mark. 10:32-34)

³¹ Daaci Yaisu a dante pukura-aha-aara kelaawa ju buwa, a ba ḥane á elvan ge itare: «Duwa á miya á dem Urusaliima kina na wá, názena ta puwetaa nabi-aha áte iya *Ura á emnde bademme na bademme á de gevge.

³² Adaba tá de eksivaksa, tá de vite ge emnde na baaka nadina-aatare, tá de epsawisa itare, tá de zlazlisez lazle, tá de kyefiyem nyaihe am ice,

³³ tá de ziyuze an ja. Am iga a una ḥanna maa, tá de zliyaazle shifa-aaruwa ba ḫekideki. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am fáya.»

³⁴ Amá palle a názu ta cenanaa pukura-aha na am elva ḥanna baaka ḫekideki. Ázetare wá, maana á elva ḥanna seska ḫekideki, cenanánka elva na a ndaateraa Yaisu na.

Ura wulfe shansha ice áza Yaisu

(Mat. 20:29-34; Mark. 10:46-52)

³⁵ Yaisu herzhanteherzhe Yairikau maa, aŋkwa ura wulfe umele á njá áte we á baráma, aŋkwa á ḥala.

³⁶ Daaci wulfe na á cena ba tá aŋkwa á degashe emnde. A naba enndáva: «A jaara uwe?» a ba ḥane.

³⁷ A ba emnde: «Una aŋkwa á degashe Yaisu ura Nasarátu.»

³⁸ A naba kante kwárá ge ḥane: «Yaisu *Egdza á Dawuda, tasle á ḥa zivarze.»

³⁹ Ta naba valarhe ge emnde a katafke ganakini a ḫude, amá ḥane a far ká kwárá á ba a dem zhegela: «*Egdza á Dawuda! Tasle á ḥa zivarze.»

⁴⁰ Daaci a tsaahe ge Yaisu, a ba ḥane: «Sawansa ásehuna.» Daada wulfe ḥanna á katafke á Yaisu, a ndavanu ge Yaisu, a ba ḥane:

⁴¹ «Ká kátá yá magaká estara kina?» A ɳwanante ge wulfe na, a ba ɳane: «Yá kátá ba ice malum-aaruwa.»

⁴² A ba Yaisu: «A wertewera ice á ɳa, mbakaambe fetarfire á ɳa.»

⁴³ Ba seke ndaha á miya na a naba werte ge ice-aara, a dábá Yaisu, ámbera á gala Dadaamiya. Bademme á emnde na ta naaná an ice-aatare, itare keni ta fantau ge gálá Dadaamiya.

19

Tara Yaisu antara Jakayus

¹ Daaci damda Yaisu am hude á Yairikau maa, a degáshe am hude á ekse praatte.

² Am ekse ɳanna maa, ankwá ura zhera-aara Jakayus, ɳane male á shunju á hadáma, sleberba jipu.

³ A ekkata jipu ganakini á puwetepuwa ice-aara áte Yaisu, ware ɳane Yaisu ɳanna. Amá dzegwanká adaba ɳane paihyhye vayvaya am emnde.

⁴ Daaci ba zhagade-aara á de katafke, a de díaleme am mama á zlemnda, geni watse á nanna má á degashe. Adaba ankwá á daba ba tate ɳanna Yaisu.

⁵ Ba damda Yaisu am tate ɳanna maa, a naba kante ice á dem nafa na, a ba ɳane á elvan ge Jakayus: «Tsekweset-sekwe watsewatse Jakayus. Vatena na wá, sey yá de háre á ba am mba á ɳa.»

⁶ A tsekwese ge Jakayus ba watsewatse, a se lyevaa Yaisu á ba an higa, ge daná á dem mba-aara.

⁷ Bademme á emnde na tá ankwá á zharaterzhárá na, ankwá á waterwa am ervaunjde. Ta bantsa itare: «Ezzhárá ka, á de hare am mba á slehaypa.»

⁸ Amá a tsaahe ge Jakayus, a ba ɳane á elvan ge Yaakadada: «Yaakadada-aaruwa, sey yá tegatertega kyalma á nalmane-aaruwa ge talage-aha. Máki ankwá edda una ndza ya lyevaa duksa-aara ba dey wá, yá de eptsannaapetsa hude ufade.»

⁹ A ba Yaisu á elvan ge ɳane: «Vatena wá, hude á há á ɳa shánsha shifa, ka keni ka ba eggyenjara ge Ibrahima.

¹⁰ Adaba sawa-aaruwa ge iya ya *Ura á emnde bademme wá, ya se tataya ba edda una an kedfa na, geni yá lyelye edda-aara.»

Naraje an gursa ge tsakala an ɳane (Mat. 25:14-30)

¹¹ Ge emnde na ta zluwa á cena elva ɳanna, Yaisu a bateraa naraje na zlabe ádaliye. Adaba herzharanteherzhe Urusaliima ba ɳga, njarantenja emnde ganakini herzhe

segashe-aatare mazla-aara am erva á emnde, Dadaamiya á de faterá slekse yaikke tá njá am kwara-aara.

¹² Daaci a ba ηane am naraje-aara: «Aŋkwa egdza á ura male a naba tsete, a zlala á dem larde yiyyiye, a de tatayanvaa sleksire ge ire-aara, á de eptsa ádaliye.

¹³ Lauktu á zlala maa, a dante emnde a slera-aara kelaawa, a vaterte gursa kelaawa: Tsakalautsákala an ηane, a ba ηane á elvan ge itare, dem sarte na má sanaasa ya.

¹⁴ Amá emnde a jeba-aara wayarka an ηane. Zlazlala ηane wá, ta naba belante emnde, a ba itare: Wayanjerka ηere, á se kwarájerá zhel na.

¹⁵ «Amá de shánsha sleksire ηanna, mazla-aara a naba saahe á sem larde-aara. Am sarte na saasa maa, a belaa we, ta dianante emnde a slera-aara na ndza a vaterte gursa kelaawa ge mbedarva an ηane na, geni á zhara riba á ma ware-aatare keni.

¹⁶ A semhe ge slezunjywile-aatare, a ba ηane: Náwa názena ya shanaa an nalmane na ndza ka vitaa ka zanwe, ya shante riba hude kelaawa.

¹⁷ A ba slekse yaikke a elvan ge ηane: Shagera jipu, ka sleslera á jirire. Adaba dzayyire á hude á ηa am duksa cekwa, yá gakvege male arge berni kelaawa.

¹⁸ A semhe ge buwire-aatare, a ba ηane: Náwa názena ya shanaa an nalmane na ndza ka vitaa ka zanwe, ya shante riba hude ilyebe.

¹⁹ A ba slekse yaikke á elvan ge ηane keni: Ekka, yá gakvege male arge berni ilyebe.

²⁰ «A de semhe ge umele wá, a ba ηane: Náwa názena ndza ka vitaa ka zanwe, ndza ya fađeme am bagwadza, ya sheđanve.

²¹ Jijia lyawa, adaba diyandiya am ire-aaruwa ganakini ka mandzawe; ma fanķa ba duksa á ηa keni, ká shánsha; janķa ba wulfe á duksa á ηa keni, ká hala ba duksa á juwa á áte ka.

²² A ba slekse á elvan ge ηane: Ba elva á ηa na keni hyaahya, ηakaanja shairiya. Mbate ka ηgudfi, ka sleslereka. Diyakdiya ganakini ya mánđzawe á ba ka? Ma faneka ba duksa-aaruwa keni yá shánsha; janeka ba wulfe á duksa-aaruwa keni yá hala ba duksa á juwa á ba áte ya, á ba ka?

²³ Máki ba estuwa wá, labára de puwaŋka nalmane-aaruwa am banj, ma yá se lyiyaná an riba?

²⁴ «Daaci a ba ηane á elvan ge emnde na tá á tsaatse ázenjara na: Lyauvaalya shunju na ázenjara na, fawanarfe ge edda una a shante riba hude kelaawa na.

25 A ba itare tá elvan ge ḥane: Yaakadada, degi ázenjara keni anjkwa dseme gursa ḥanna?

26 A ḥwaterante a ba ḥane á elvan ge itare: Yá ndaakur ba jirire: Tá fanaare ba ge edda una anjkwa ázenjara na. Amá edda una shanteka ḫekideki wá, ba una cekwa am erva-aara na keni, tá de lyanvulye.

27 Kelaade-aha-aaruwa na wayarka yá gev slekse arge itare na keni maa, sawatersa ba watsewatse, datsawatertedatsa á ba á katafke-aaruwa.»

Yaisu á dem hude á Urusaliima

(Mat. 21:1-11; Mark. 11:1-11; Yuh. 12:12-19)

28 Zlauzle á tsaka elva ḥanna Yaisu maa, ba zlala-aara zunjwe ákatafke á emnde ge dem Urusaliima.

29 Herzantehenzhe Baytifaji antara Baytaniya, daraada áte vuwa á wa na tá ḫaháná an Wa Anyaranyara na wá, a belaa emnde buwa am pukura-aha-aara, a ba ḥane á elvan ge itare:

30 «Dawmbare á dem ekse na kwaye ḥane á katafke na wá, watse kwá de bera egdza á ezzeñwa an ḥuguda, ba ser palle keni zlabe njateka ura átekwa wá, naba pelawaapele sawánsa.

31 Máki ura a bakuraa: Kwá pelaná á deme? bawanánba ge edda-aara: Á kataná Yaakadada.»

32 Daaci ba zlala-aatare ge emnde a bela na, bademme ta de berán ba seke una a baternaa Yaisu na.

33 Am sarte na tá anjkwa pela ezzeñwa na wá, a ba dada-aha-aara: «Kwá pelaná á deme?» a ba itare, tá elvan ge itare.

34 Ta ḥwaterante, a ba itare: «Á kataná Yaakadada.»

35 Mazla-aara ta naba saa ezzeñwa na áseza Yaisu, ta se ndakaa zane-aha-aatare áte iga á ezzeñwa ḥanna, lauktu ta njetaa Yaisu átekwa.

36 Fantaufa Yaisu ge zlala maa, emnde umele ta pelanse zane-aha-aatare áte baráma, a zlálá ḥane átekwa.

37 Am sarte na herzharantehenzhe Urusaliima maa, tá áte baráma a tsekwa á sawa áte Wa Anyaranyara na wá, higartehiga pukura-aha jipu, ta fantau ge gálá Dadaamiya á ba an ká kwárá, tá galaná adaba najipu-aha na ta naana itare bademme na.

38 Ta bantsa itare: «A ganga Dadaamiya barka ge slekse yaikke na kwaya ḥane á sawa am zhera á Yaakadada na. Ma ba hairire wá, anjkwa am samaya; yaikkire wá, á zlayán ba ge Dadaamiya palle.»

39 Tá anjkwa *Farisa-aha umele am dikele á emnde ḥanna maa, a ba itare tá elvan ge Yaisu: «Malum! Bateránba ge pukura-aha á ḥa a ḫarude.»

⁴⁰ A ḥwaterante ge Yaisu, a ba ḥane á elvan ge itare: «Ma ta ḫuwa ba itare keni, nakwá-aha na tá fantaufa á ba an ka kwara, una yá ndaakur ba jirire.»

Yaisu á kyuwa Urusaliima

⁴¹ Yaisu herzhanteherzhe bernali ba ḥga maa, ba a puwete ice-aara áte bernali wá, a fantau ge kyuwa bernali na,

⁴² a ba ḥane: «Ekka keni ma ká diyeddiye seke ba názena ni ma andze á vakte hairire vacite ḥanna! Amá am kinire na wá, an shebe atuge ice á ḥa, ká taa diseka mazla-aara.

⁴³ Amá diyeddiye ganakini aŋkwa á sawa hare-aha umele, watse tá jaktaaveje kelaade-aha á ḥa á de jauje ge ndzedá á ḥa, ká de gevge an beca jipu.

⁴⁴ Watse tá kedakurkeda ba cekideki antara emnde á ḥa. Ka bernali, amá watse ba nákwá palle keni tá de nánka áte ukfenjara nákwá, bademme watse tá ḥgerdakŋgerdá, adaba diyakseka sarte na ni a sawa Dadaamiya a se melakumele.»

*Slera á Yaisu am *mashidi yaikke*

(Mat. 21:12-17; Mark. 11:15-19; Yuh. 2:13-22)

⁴⁵ Duwa á Yaisu á dem *mashidi yaikke, a de fantau ba ḥgya emnde a tsakala á segashe,

⁴⁶ a ba ḥane á elvan ge itare: «Aŋkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba Dadaamiya: Bere-aaruwa wá, ba bere á mága maduwa, amá kure kwa ganve hwalakwa á nabera-aha.»

⁴⁷ Daaci Yaisu a fantau ge kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am hude-aara ba kelaazare. Male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraita, ira male-aha á ekse ta tátaya ja shifa á Yaisu,

⁴⁸ amá ūaaka dabari-aatare ge ekseksa-aara, adaba bademme á emnde tá cena ba názena aŋkwa á kwaratersá ḥane na an eŋkale-aatare bademme.

20

A vantaan ware hákuma ge Yaisu?

(Mat. 21:23-27; Mark. 11:27-33)

¹ Vacite umele, Yaisu aŋkwa á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am *mashidi yaikke, aŋkwa á balaterá antara labare á higa maa, ta naba duhe ge male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraita, ira male-aha á ekse ádezenjara.

² A ba male-aha ḥanna tá elvan ge ḥane: «Banjeránba tate na ni ka shaa hákuma á mága duksa-aha na átekwa. Emtu a vaktaa ware baráma-aara?»

³ A ḥwaterante ge Yaisu, a ba ḥane a elvan ge itare: «Iya keni, yá ndavakurundave duksa palle, vawiteva jawapa.»

⁴ Daaci a ba ḥane á elvan ge itare: «A belanaa ware Yuhanna ge magatera baptisma ge emnde? Dadaamiya emtu, emndimagwaha he?»

⁵ Ta fantau ge ndaha elva ḥanna am dagave-aatare emtsaade, a ba itare: «Má mi banaa a belanaa Dadaamiya, watse á bamiyá labára fakurtaareka an ḥane.»

⁶ Máki mi baa ta belanaa ba emndimagwaha, bademme á emnde tá de yámika an nákwá, tá de cebamiceba, adaba emnde bademme fartarfe ganakini Yuhanna nabi á Dadaamiya.»

⁷ Daaci ta ḥwanante ge Yaisu, a ba itare: «Ma a belanaa ware keni diyanjerka ḥere.»

⁸ A ba Yaisu: «Iya keni yá ndaakurka náza-aaruwa, ma ya shaa hákuma á mága duksa-aaruwa áza ware keni.»

*Naraje an emnde a mándzawe ta yateraa fe am erva
(Mat. 21:33-46; Mark. 12:1-12)*

⁹ Am iga a una ḥanna maa, Yaisu a fantau ge ndaater elva an naraje na ge zlamaakelaawa, a ba ḥane: «Ankwa ura a dzebaa nafa á inabauhi am fe-aara, a yateraa fe ḥanna am erva ge emnde a slera, ḥane a naba zlala á da shula, á de shekwaashewa áhuwa jipu.

¹⁰ Samsa sarte á tsáká inabauhi maa, a naba bela sleslera-aara á deza emnde na a yateraa fe am erva na, geni a lyanvaalya dza á inabauhi-aara. Amá emnde na a yateraa fe am erva ḥanna ta hyanhe an ja ge slebela-aara ḥanna, ta belanaahe an erva-aara dey.

¹¹ Edda á fe na a naba bela sleslera-aara umele, ḥane keni ta de zlazlese, ta hyanhe an ja, ta belanaahe an erva-aara ilyebe.

¹² A naba bela umele zlabe ádaliye ge keyire. Ḥane deme ta gyegese, vuwa-aara bademme ba wige, ta tedese á degashe.

¹³ Daaci, a ba edda á fe ḥanna: Yá maganá estara kena? A ba ḥane: Kina wá, yá ba egdza-aaruwa. Egdza-aaruwa wayanwáya jipu na wá, ámbane tá de fa zherwe áte ḥane.

¹⁴ Amá ba ta puwete ice-aatare áte ḥane emnde a mága slera am fe na wá, a ba itare am dágave-aatare: Yawwaa, kwaye samsa edda una watse á záná ḥane waráta á fe á miya na. Eksaumivaksa, jaumija shifa-aara, daaci fe ḥanna á de gev ba náza á miya.

¹⁵ Daaci ta naba eksevaah, ta danse ádegashe, ta de jehe shifa-aara.»

A ndavateruhe ge Yaisu, a ba ɳane á elvan ge itare: «Má samsa edda á fe na mu, watse á magaterá uwe ge emnde a mága slera am fe na?

¹⁶ Ay degiya, má watse samsa edda á fe ɳanna wá, á se kedanaakeda shifa a emnde a mága slera am fe ɳanna bademme, á yaterá fe am erva ba ge emnde umele.» A ba emnde bademme: «A janaaja Dadaamiya una ɳanna!»

¹⁷ A zharateraahe emtsaade ge Yaisu, a ba ɳane á elvan ge itare: «Anjkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɳane:

Ba nákwá ɳanna ta eblyanvaa emnde a nyáŋa bere na una, a eksantehe ge Dadaamiya, a ganve nákwá na á ɳáná ɳane ndzedá á bere ɳanna bademme.

Una ɳanna mu, á kata ba uwe kena, a ba kure?

¹⁸ «Edda una má a mbedaa áte nákwá ɳanna, sey á kezlevkezle edda-aara am tate umele. Sakwa edda una má a eblyaara ɳanna ge ɳane, sey á hánahahe edda-aara ba ɳgerdekkdeke.»

¹⁹ Malum-ahá á *tawraita antara male-aha á *Farisa-aha ta naba diyeddiye ganakini Yaisu a ndaha naraje ɳanna á ba áte itare. Daaci ta kátá eksa Yaisu á ba am sarte ɳanna, amá ta kuva ba zlamaakelaawa.

Elva a hadáma ge male á larde á Rauma

(Mat. 22:15-22; Mark. 12:13-17)

²⁰ Mazla-aara maa, ta fantau ge tsagwada Yaisu á ba am sarte ɳanna, ta belanvaa emnde-aatare; emnde ɳanna ta ganve ire-aatare ba seke ta emnde a jirire, daaci ta danaa ndáva ge Yaisu, ágire tá tsagwada elva a mandzawe am mbuwe-aara, lauktu ma tá eksaná átekwa, ma tá dateránda ge emnde a ɳgumna.

²¹ Daaci ta ndavanuhe, a ba itare tá elvan ge ɳane: «Malum, diyajerdiya ganakini ekka wá, bademme á názena ká ndaaná ka, antara názena ká kwaratersá ka ge emnde bademme ba jirire. Má ká kwaraterse duksa ge emnde, diyajerdiya ganakini ká ndaha ba tsekkiре-aara ge elva, an namaari á Dadaamiya.

²² Ndaajernda ba jirire, am *tawraita á miya mu, anjkwa emtu baráma á puwaná hadáma ge male á larde á Rauma, baaka he?»

²³ Amá kertej diyeddiye Yaisu yaimyaimire na tá anjkwa á maganá itare bademme, a ba ɳane, a elvan ge itare:

²⁴ «Marawiyánmárá emtsaade suley palle yá nanaana.» Ta maranánhe. A ba ɳane á elvan ge itare: «Nderáva á ware una áte shunju na? Ira zhéra na mu zhéra á ware?» Ta ɳwanante, a ba itare: «Náza á male á larde á Rauma.»

²⁵ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Máki estuwa wá, puwawanpuwa ge male á larde názu zlaya-aara, ge Dadaamiya keni názu zlaya-aara.»

²⁶ Ta ettságwada á katafke á emnde bademme, amá baaka sharanka názu tá eksáná átekwa, ta yaa á maga ba najipu á jawapa na a vateraa ñjane, daaci ta dñu ba we-aatare.

*Ndava áza Yaisu áte tse á emnde am faya
(Mat. 22:23-33; Mark. 12:18-27)*

²⁷ Ta naba semhe ge *Saduki-aha umele ásezza Yaisu. Ba itare emnde na ta bantsa itare, baaka tse á emnde am faya dekifeki na. Ta se ndavanu elva ge Yaisu, a ba itare:

²⁸ «Malum, aŋkwa a puwamitaa Muusa, a ba ñjane: Máki kedaakeda zhele yanka egdzere wá, a melesemele egdza emmenjara mukse-aara, geni á yana egdzara ge egdza emmenjara na kedaakeda na.

²⁹ Iyau, ndza tá aŋkwa dawalaa vuye ta egdzar mama, duwa á makaji-aatare, a gaa gyaale, amá a naba kefehe, a yaa mukse na, baaka egdzere.

³⁰ A melese ge sledaba-aara, ñjane keni a emtsehe, a yaa mukse na baaka egdzere. Keyire-aatare keni ba estuwa.

³¹ Itare vuye na bademme ta gaa ba mukse ñjanna, amá bademme zlaruzle, yaránska egdzere ba palle keni.

³² Am iga-aatare bademme, a emtsehe ge mukse ñjanna keni.

³³ Vaci tse á emnde am faya mu, watse átuge ware palle mukse na? Adaba itare ta vuye na ndza mukse-aatare ba ñjane palle!»

³⁴ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñjane á elvan ge itare: «Am duniya na wá, zála antara ñwásha tá aŋkwa á gaava am dagave-aatare.

³⁵ Amá am duniya na watse á sawa á katafke na wá, ma zála, ma ñwásha keni, emnde na ni hyairephye ge tsete am faya, se njá am hude-aara wá, watse baaka elva á nika mazla-aara.

³⁶ Adaba watse baaka emtsa mazla-aara, tá de gev ba seke malika-aha á Dadaamiya. Itare ta ba egdzara á Dadaamiya, ádaba ta tsete am faya.

³⁷ Muusa wá, ndaasende ba parakke ganakini watse tá tsetsa emnde a faya an shifa. Aŋkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, am tate na á ndaaná áte dake na, a ba ñjane áte eggye-aha á kure werre: Yaakadada, Dadaamiya á Ibrahim, Dadaamiya á Isiyaaku, Dadaamiya á Yakuba.

³⁸ Daaci máki estuwa wá, tá á ba an shifa-aatare emndu werre. Adaba Dadaamiya wá, ñjane Dadaamiya á emnde

na tá an shifa, Dadaamiya á emnde na ni tá an emtseka. Bademme á emnde a shifa tá an shifa ba ge ḥjane.»

³⁹ A ba emnde umele am malum-aha á *tawraita: «Elva á ḥja na ka ndaase ba tsekke malum.»

⁴⁰ Gazlaregazla mazla-aara, baaka ura a ndavanu elva am iga a una ḥjanna.

**Almasiihu á tsaaka an wulfe á *Dawuda*

(Mat. 22:41-46; Mark. 12:35-37)

⁴¹ Yaisu a ndavateru elva ge itare, a ba ḥjane: «Estara ḥjane ta bantsa emnde ni *Almasiihu wulfe á *Dawuda na?

⁴² Dawuda an ire-aara keni a ḫahanaa an Yaakadada, anjkwa am Jabura, a ba ḥjane:

A ba Yaakadada á elvan ge Yaakadada-aaruwa: Njinja am nadafa-aaruwa,

⁴³ dem sarte na má ganatervege kelaade-aha á ḥja tate á puwa sera á ḥja.

⁴⁴ Ha! Dawuda an ire-aara a ḫahanaa an Yaakadada *Almasiihu. Áy á sawa estara kena ni á gev wulfe-aara na?»

*Yaisu anjkwa á gíyá pukura-aha geni a farfa hyema áte ire-aatare áza malum-aha á *tawraita*

(Mat. 23:1-36; Mark. 12:38-40)

⁴⁵ A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara á dem hyema á emnde bademme:

⁴⁶ «Faufa hyema am ire á kure áza malum-aha á *tawraita. Adaba itare ta emnde a wáyá marava am záne sadadse, tá kata emnde ta gater use an ga ire am dagave á zlamaha. Am mashidi keni maa, tá kátá ba slede na átire ge náza a emnde bademme na. Ma am muñri keni itare sey tá de kátá ba slede na ni an dárádzha jipu na.

⁴⁷ Emnde a zá ḥjwásha wegyege áte há keni ba itare. Daaci tá sladfanve maduwa-aatare ákatafke á emnde wá, geni ta emnde a jirire ágire. Itare zladfa-aatare á de jauje ge náza á emnde bademme vaci shairiya.»

21

Sadake á nasherire na a fanaa wegyege a mukse

(Mark. 12:41-44)

¹ A kante ice-aara Yaisu, á zhárá emnde a berba tá puwa sadake á nashirire á dem nakwati á jáhá sadake am *mashidi yaikke.

² A naa wegyege a mukse umele ḥjane baaka duksa-aara, a puwum kwaba buwa ḥjane keni.

³ Daaci a ba Yaisu: «Yá ndaakur ba jirire: Wegyege a mukse na kwaya ḥjane, taláge ba jipu na wá, ḥjane a puwum náza-aara jateruje ge emnde bademme.

⁴ Adaba uwe, itare wá, aŋkwa nalmane-aatare, ta saa ba cekwa-aara ge mága sadake an ɻjane. Amá mukse na wá, ɻjane talage. Baaka tsa umele, amá a naba se puwumhe názu am erva-aara bademme.»

*Yaisu á ndáhá elva a mbeda *mashidi yaikke
(Mat. 24:1-2; Mark. 13:1-2)*

⁵ Emnde umele tá aŋkwa á ndaha elva á *mashidi yaikke am dagave-aatare, geni mashidi ɻjanna wá, an ndera. Nákwá-aha-aara, antara kazlaŋa na ta sanaa sadake-aara ge Dadaamiya, ta cadaa mashidi ɻjanna an ɻjane na, zariya jipu. Amá a ba Yaisu á elvan ge itare:

⁶ «Aŋkwa á sawa sarte na ni watse ba nákwá palle keni á jauka áte ukfenjara nákwá, watse bademme á mbeda á dem áhá kwá ezzhara na.»

*Zlada-aha na watse á magava lauktu á zla duniya
(Mat. 24:3-14; Mark. 13:3-13)*

⁷ Ta naba ndavanuhe, a ba itare: «Watse á magava am sarte-ara una ɻjanna? Watse ɻjá dise áte uwe ganakini herzhe á magava duksa ɻjanna?»

⁸ A ba Yaisu: «Faufa kure ba hyema a se kedarakuraaka emnde umele. Adaba watse kwakya emnde na tá de sawa an zhera-aaruwa, ma ware-aatare keni á se ba: Ba iya una ya *Almasiihu, hyephye laukte á miya mazla-aara. Amá kure wá, dabawaterka dekideki.

⁹ Má kwa cenaa labare á wáva-aha, á dagala ervaŋde á male-aha gergere wá, kure gazlauka dekideki, adaba watse á de magava ba una-aha ɻjanna zuŋjwe, amá zlabe zle á duniya áte una ɻjanna-ka emtsaade.»

¹⁰ A farhe zlabe ádaliye, a ba ɻjane: «Watse kwá cená ba darda larde umele ge larde umele an wáva. Emnde á slekse umele dararde ge kwárá á slekse umele an wáva.

¹¹ Á de gejava haha an ndzedá jipu am tate-aha gergere; watse á magava masiba-aha, antara waya am tate-aha gergere. Watse tá nanna emnde najipu-aha antara nalaama-aha sadacde á sáwa am samaya.

¹² «Amá lauktu ni á magava duksa-aha ɻjanna wá, kure watse tá sluwakursluwa, watse tá magakuránmaga palasa; watse tá de tsákurá am shairiya am mashidi-aha gergere, tá de dákurá á dem daŋgay. Watse tá de tsakurá á katafke á slekse-aha gergere, antara male-aha á larde gergere adaba zhera-aaruwa.»

¹³ Daaci watse á vakurta ba una ɻjanna baráma ge kure, mága seydire an zhera-aaruwa á katafke-aatare.

¹⁴ Duksa palle viyawanaaka wá: Dzamauka ire á názena watse kwá ndaaná kure ge ɻjelza ire á kure an ɻjane.

¹⁵ Adaba watse yá vakurtá ba iya an ire-aaruwa enkale antara elva na kwá de ndaaná kure, tá de dzegwánka kelaade-aha á kure vakurte jawapa, tá de dzegwánka mbedakurmbede dekideki.

¹⁶ Náwa ba dada-aha a kure antara mama-aha a kure, egdzar mama-aha a kure, vara-aha a kure, antara slakate-aha á kure keni, tá de vakurte ge emnde, tá de ceba shifa á emnde umele am kure.

¹⁷ Emnde bademme watse tá dá ba kelaadire ádete kure adaba zhera-aaruwa.

¹⁸ Amá wá, ba úgje ire á kure palle á kedeka.

¹⁹ Kure wá, tsawaatse ba shagera. Máki tsakuraatse shagera wá, kwá ḥezlesenžle.»

Zlada na baaka kalle-aara na
(Mat. 24:15-21; Mark. 13:14-19)

²⁰ «Máki kwa nanna jarantaaveje kelaade-aha ge Urusaliima an wáva wá, diyaweddiye geni herzha keda-aara.

²¹ Daaci watse tá zhagada emnde na tá am Yahudiya am sarte ḥanna á dem hude á wa. Emnde na tá am hude á Urusaliima keni, watse tá kyá á dete mákwátá. Emnde a mákwátá wá, a sarka á sem Urusaliima cfekideki.

²² Adaba hare-aha ḥanna bademme ba hare-aha á zlada, geni a gevge názena am wakita á Dadaamiya bademme.

²³ Kay! Watse á tsaame kwa zlada á ḥwasha na watse tá á hude, antara ḥwasha na tá an egdzara áte erva am sarte ḥanna! Adaba watse kwakya jipu zlada am hare-aha ḥanna. Watse á marateránmárá Dadaamiya ge emnde a larde ḥanna, geni tá anjwa am ervaunjfe-aarire.

²⁴ Watse tá ceba shifa-aatare an masalam; emnde umele-aatare watse tá sluwatersluwa, tá dáterá an shifa á dem larde-aha umele; watse tá lyevaalya emnde na baaka nadina-aatare Urusaliima, tá de ganvege ba seke berbere, dem sarte na má zlauzle náza-aatare ge itare keni.»

*Sawa á *Ura á emnde bademme*
(Mat. 24:29-31; Mark. 13:24-27)

²⁵ «Watse tá nanna emnde nalaama áte vaciya, áte tere, áte terlyakwa-aha keni bademme. Ate haha keni watse ba ire keni tá de kanteka emnde am larde-aha gergere ge lyawa. Adaba watse á vadza haye-aha á ba an ndzedá, watse kwakya hula-aara.

²⁶ Watse kwakya emnde na á de cebatera ba lyawa, adaba tá de dzámá názena watse á setarge emnde am duniya na kwakya. Adaba bademme á ndzedá á názena áte samaya á de gejavtegeje ba ḥarnjare slede.

²⁷ Am sarte ḥanna wá, tá de zhárá ba iya *Ura á emnde bademme yá aŋkwa á sawa áte kumba, yá sawa an hákuma yaikke antara c̄emdemire.

²⁸ Ba máki kwa nanna aŋkwa á magava duksa-aha ḥanna wá, pauka hare mazla-aara, tsakwautsákwa hyema á dem samaya, adaba herzhe kwá ḥezla mazla-aara.»

*Gáráva an nabugda, má yaaya hyema aŋwaslire
(Mat. 24:32-35; Mark. 13:28-31)*

²⁹ Am iga a una ḥanna maa, Yaisu a bateraa naraje maa, a ba ḥane á elvan ge itare: «Diyaweddiye á ba áte mama á nabugda antara nafa-aha umele.

³⁰ Máki kwa nanna puwaapuwa hyema áte nafa, yaaya umele áŋwaslire wá, diyakurdiya ganakini herzhavte-herzhe madare mazla-aara.

³¹ Una ḥanna keni ba estuwa. Ba máki kwa nanna aŋkwa á magava duksa-aha ḥanna wá, diyaweddiye ganakini herzhavteherzhe dem zlanna á Dadaamiya.

³² Yá ndaakur ba jirire, tá de zlauka emnde a zamane na ba estuwa, sey má naránna gevge duksa-aha ḥanna.

³³ Tara samaya an haha wá, tá naba kedea, tá zlauzle. Amá elva-aaruwa wá, á kedeka c̄ekideki, sey má gevge.»

Pauka hare, magaumága maduwa

³⁴ «Faufa hyema am ire á kure! Gaweveka emnde a dakarire antara emnde a mbazla. Dzamauka ire an kazlaña á duniya. Máki estuwa, á se berakurbera háré-aha ḥanna ba estuwa, kwa baaka am niya.

³⁵ Adaba watse á setarge duniya bademme ba seke narre, baaka ura á geya ágashe c̄ekideki.

³⁶ Adaba una ḥanna, pauka háré, magaumága maduwa ma am laukte-ara keni, lauktu kwá de shá ndzedá ge ḥezla átuge duksa-aha ḥanna bademme watse á setarge emnde na, watse á wakurka zherwe ge tse ákatafke-aaruwa ya *Ura á emnde bademme keni.»

³⁷ Ba kelaa vaha, Yaisu á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am *mashidi yaikke. Amá an vayiya wá, á de hare áte ire á wa na tá c̄aháná an Wa Anyaranyara na.

³⁸ Ba enlywaabere wá, kertenj tsekwaasetsekwe, bademme á emnde tá de cena elva ázeñjara am *mashidi yaikke.

¹ Herzhapteherzhe vayvaya muñri á depainj na baaka shahi á makala am hude-aara, muñri na tá dahaná an *Paska na.

² Am sarte ñanna maa, de jaremmeje male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraita, ta tátaya pute a keda shifa á Yaisu ba ñekideki. Ta magaa estuwa, adaba á wateraa lyawa á ba átuge emnde a ekse.

Yahuda aŋkwa á vela Yaisu

(Mat. 26:14-16; Mark. 14:10-11)

³ Daaci de demda Shaitaine am Yahuda, an Iskariyaut keni tá daha ba ñane, ñane ñanna palle á pukura-aha kelaawa ju buwa.

⁴ A duhe ge Yahuda ñanna ádeza male-aha á *liman-aha antara male-aha á emnde á ufa *mashidi yaikke, ta de magaa sawari kerde, geni á de faterem estara Yaisu am erva á ba an keski.

⁵ Daaci higa ge male-aha na, a ba itare una wá, «I Já vakte shunju.»

⁶ A eksarhe ge Yahuda. Am iga a una ñanna maa, a fantau ba ge tátaya dabari á faterem Yaisu na am erva salaakke, a diyarseka emnde ñekideki.

*Ta tsatsanaa masane á *Paska ge Yaisu*

(Mat. 26:17-25; Mark. 14:12-21; Yuh. 13:21-30)

⁷ Gyaregya muñri á depainj na tá puweka shahi á makala am hude-aara na, vaci ica egdza kyawe á *Paska wá,

⁸ Yaisu a naba bela tara Piyer tá an Yuhanna, a ba ñane á elvan ge itare: «Dawmbare, de tsatsaumiyaatsatse ñafa á Paska, mí de ezza.»

⁹ Ta ndavanu ge pukura-aha na, a ba itare: «Ká kata ñá de tsatsakaná áme?»

¹⁰ A ñwaterante, a ba ñane á elvan ge itare: «Máki dakuremda am hude á berni wá, kwá de puwa ba ja ire antara zhele á sepa yawe am hwama, naba ñabaudaba á dem mba na á demkwa ñane.

¹¹ Máki dakuremda maa, bawanánba ge edda á há ñanna: A ba malum wá: Áma bere na yá de zá ñafa á Paska am hude-aara antara pukura-aha-aaruwa?

¹² Daaci á de marakurá bere yaikke átire ge bere, an tsatsa kazlaña am hude-aara. Kwá tsatsamiya ñafa á muñri am hude-aara.»

¹³ Mazla-aara ba zlálá ge pukura-aha na, tá de bera duksa bademme ba seke una a baternaa Yaisu na. Daaci ta tsatsaa ñafa á Paska am bere ñanna.

Masane cuðedde

(Mat. 26:26-30; Mark. 14:22-26; 1 Kaur. 11:23-25)

¹⁴ Hyephye laukte-aara maa, anjkwa á njá arge masane na antara pukura-aha-aara,

¹⁵ a ba ñjane á elvan ge itare: «Una názu ya katanaa ya an ervaunjde-aaruwa bademme, geni yá zuze dafa á *Paska na antara kure, lauktu yá de shá zladfa-aaruwa.

¹⁶ Adaba zá Paska ñjanna wá, yá ndaakur ba jirire, halevhuhale ba vatena náza-aaruwa, sey mí de zá ba una am zlanna á Dadaamiya, má sessa maana-aara bademme parakte.»

¹⁷ Daaci a eksante feka, a slafan we-aara ge Dadaamiya, a ba ñjane á elvan ge itare: «Nawmbare shawushe bademme á kure.

¹⁸ Adaba iya wá, yá ndaakur ba jirire, halevhuhale á ba áte una ge iya, geni yá eksanteksa feka yá fetefa áte we-aaruwa. A juwaa ba á sarte na ni emnde tá de njá am *kwara á Dadaamiya átekwa na.»

¹⁹ Am iga a una ñjanna maa, a eksante dafa, a slafan we-aara ge Dadaamiya, a kezlanve, a ba ñjane á elvan ge itare: «Una na wá, vuwa-aaruwa, ((yá yanya shifa-aaruwa adaba kure. Magaumága una ma vaatara keni, geni kwá dzamidzámá an ñjane.»

²⁰ Am iga a náza za keni a magán ba estuwa, a eksante feka, a ba ñjane á elvan ge itare: «Una uzhe-aaruwa a puvaadaba kure, Dadaamiya á ñgudaterá namána ge emnde an ñjane.))

²¹ «Amá náwa edda una ni á veliyá ñjane mí zá dafa ba kerde.

²² Iya *Ura á emnde bademme wá, sey ba yá emtsa baaka pekya-aara, adaba a tsanaa ba estuwa Dadaamiya. Amá palase ge edda una ni á veliyá ñjane.»

²³ Daaci pukura-aha ta fantau ge ndáva am dagave-aatare, geni á maganá ware una ñjanna.

Ware una á de gev male á miya bademme

²⁴ Njaanja gajawe am dagave á pukura-aha, tá kátá dise edda una ni tá zhárá ñjane ba seke male-aatare bademme.

²⁵ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Slekse-aha á larde, tá anjkwa á márá sleksire-aatare áte larde-aha, bademme á emnde a hákuma tá kátá emnde tá baterá shagera sleraatere.

²⁶ Amá kure wá, estuweka. Edda una gevge male am dagave á kure, a gevge cekwa á kure ba ñjane. Slekatafke á kure, a gevge sleslera á kure ba ñjane.

²⁷ Am dagave á tara edda una á se beraná á ba am tate á njá dafa, antara walaadi mu, málá ware am itare? Ábi málá ba edda una á se beraná á ba am tate á njá náza za

na? Amá iya, nja-aaruwa am dagave á kure wá, ya ba seke walaadfi.

²⁸ «Kure wá, kwa emnde na ni kwá aŋkwa antara ya ba kelaazare, kwá aŋkwa antara ya am sarte-aha na a badiyaa shaitaine bademme.

²⁹ Ba seke una ni a vite yaikkire ge iya Edderwa na wá, iya keni vanakurteva ge kure.

³⁰ Watse kwá de njá antara ya am yaikkire-aaruwa, mí de záná átirpalle duksa, mí de sháná átirpalle. Kwá de njá am kurshi-aha á yaikkire ge kya shairiya á Iserayiila-aha jeba kelaawa ju buwa.»

A ba Yaisu watse á yiyyaaya Piyer

(Mat. 26:31-35; Mark. 14:27-31; Yuh. 13:36-38)

³¹ «Simaun! Simaun!» a ba Yaakadada á dáfá Simaun, a ba ḥjane á elvan ge ḥjane: «Kwaye shansha baráma Shaitaine ganakini á maganá an kure ba seke hiya na tá aŋkwa eggýega na.

³² Amá ya magaa maduwa adaba ka, geni a kezlevka fetarfire á ḥja bademme. Am sarte na má watse eptsakeptsá á sem sera-aaruwa wá, fateremfa ndzedfa am vuwa ge egdzar mama-aha á ḥja.»

³³ A ba Piyer á elvan ge ḥjane: «Yaakadada, iya wá, ma tá damiyá á dem daŋgay keni, tá dami ba buwa; ma tá ceba shifa á miya keni, sey mi ba buwa.»

³⁴ A ba Yaisu á elvan ge ḥjane: «Yá ndak ba jirire Piyer: Ba vatena na lauktu á kyuwa tsákálá wá, watse ká bánba ka ser keye ganakini diyakikire.»

Yaisu á ndaha elva á partamami, nambela á káshi ira masalam

³⁵ Am iga a una ḥjanna maa, a ba Yaisu á elvan ge itare: «Am sarte na ya belakurbela, ma shunju, ma kashi ba kimake keni dakuránka na mu, aŋkwa názu kwa kumanaa kure emtu?» Ta ḥwanante, a ba itare: «Baaka názu ḥja kumanaa ḥjere dekideki.»

³⁶ A ba ḥjane á elvan ge itare: «Kina wá, estuweka mazla-aara. Edda una ni aŋkwa shunju-aara, a eksanteksa; edda una aŋkwa kashi-aara keni, a eksanteksa; edda una má baaka masalam-aara, a veluvele naŋgyuwe-aara, a shekwepshekwe.

³⁷ Ya bakurnaa adaba uwe, shagera ba á gevge názena a ndaanaa wakita á Dadaamiya áte ya na mazla-aara. Adaba a ba wakita á Dadaamiya: “Nane faremfa am emnde a mága haypa.” Daaci daada áte una ḥjanna kina geni á gevge.»

³⁸ A ba pukura-aha tá elvan ge ḥane: «Yaakadada náwa aŋkwa masalam buwa.» A ḥwaterante, a ba ḥane: «Hyaahya ba una ḥanna.»

Yaisu am Gaicaimane

(Mat. 26:36-46; Mark. 14:32-42)

³⁹ Ba segashe-aara ge Yaisu wá, a zlala á ba áte Wa Anyaranyara na mbasmba ḥane na, ta dafabemhe ge pukura-aha-aara keni.

⁴⁰ Daraada áhuwa maa, a ba ḥane á elvan ge itare: «Ijalaunjálá Dadaamiya geni a badakuruka shaitaine.»

⁴¹ Daaci a gapsehe ba yiyye an itare, á hyephye velya nákwá palle, a de kezlaa ugje, a magaa maduwa-aara, a ba ḥane:

⁴² «Tasle á ḥa Eddy-e-aaruwa jinaaja zlada na a shika, máki wayakiyantewaya. Amá a gevka áte náza-aaruwa, a gevge á ba áte náza á ḥa.» ((

⁴³ Daaci a naba jesarhe ge malika á Dadaamiya á sawa am samaya, a se fanem ndzedfa am vuwa.

⁴⁴ Ge kwakyire á dzama ire na a shaa ḥane na wá, a magaa maduwa an ndzedfa-aara bademme, haa a ses ge ḥgudeeffire cuuwe áte vuwa-aara, á tásá á dete haha tak, tak, take ba seke uzhe.))

⁴⁵ Zlanaazle maduwa-aara mazla-aara, a naba tsetehe a sezá pukura-aha-aara maa, a se berater tá am háre, adaba haraare ta taa puka hare, tá am dzámá ire yaikke.

⁴⁶ A tsaterte, a ba ḥane á elvan ge itare: «Labára kwá pá háre? Pauka háre; magaumága maduwa geni a badakuruka shaitaine.»

Ta ekseva estuwa Yaisu

(Mat. 26:47-56; Mark. 14:43-50; Yuh. 18:3-11)

⁴⁷ Ba elva ḥanna keni zlabe zlanaaka Yaisu wá, saressa emnde ta ba kwakya, Yahuda palle á pukura-aha kelaawa ju buwa á katafke-aatare. Daaci a duhe ge Yahuda ḥanna suuwe ádeza Yaisu, a de ḥanaahe takwalle, á gan use an ervauŋde-aara palle ágire.

⁴⁸ A ba Yaisu á elvan ge ḥane: «Yahuda, ká se gi use ganakini ká fiyá an una ḥanna emtu á dem erva á emnde, iya *Ura á emnde bademme?»

⁴⁹ Emnde tá antara Yaisu tá zhárá mága ḥanna wá, watse zlazlada jipu. Daaci a ba itare tá elvan ge Yaisu: «Yaakadada, ḥere keni ḥá naba waterwá emtu an masalam-aha á ḥere?»

⁵⁰ Kerten velesevele erva palle-aatare, a naba wa sleslera á male á *liman-aha, a icanaa hyema a nadafa.

⁵¹ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yawánya, magauka una.» A de semtanaa hyema-aara ḥanna ge zhel na, a mbanaahe.

⁵² Daaci a ba Yaisu á elvan ge male-aha á *liman-aha, antara male-aha á emnde a ufa *mashidi yaikke, ira male-aha á ekse na ta se eksa ḥane na, a ba ḥane á elvan ge itare: «Kwá se eksiya an masalam-aha, antara zade am erva na mu, ya neyle emtu?»

⁵³ Ábi kelaazare yá á ba ázekure am mashidi yaikke, eksakurika dekideki? Daaci sarte na wá, sarte á kure, sarte á tabedammire ge marse hákuma-aara.»

A ba Piyer ḥane diyaaka Yaisu dekideki

(Mat. 26:57-58, 69-75; Mark. 14:53-54, 66-72; Yuh. 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Daaci ta naba eksevaa Yaisu na, ta dan ba suuwe á dem mba á male á male-aha á *liman-aha bademme. Piyer wá, a daa daba Yaisu ádehuwa, amá wá, gaterápteka dekideki.

⁵⁵ Mbarantembe kárá am hude á riya á male á liman-aha na, jarantaaveje emnde ge kárá na maa, Piyer keni a de njeme am dagave-aatare.

⁵⁶ Daaci á ezzhárá kwátena umele Piyer na, á njá átuge kárá, á ezzhárá, a ba ḥane: «Degi zhel na keni ba ura á Yaisu ḥanna.»

⁵⁷ Amá eksarka Piyer, a ba ḥane: «Diyanka ya zhel ḥanna emmaye-aaruwa.»

⁵⁸ Cekwaangudi wá, a nanhe zlabe ádaliye ge ura umele, a ba ḥane á elvan ge ḥane: «Ka keni ka ba palle á emnde ḥanna.» A ḥwanante ge Piyer, a ba ḥane: «Iya ḥane ka ya, eddaye-aaruwa.»

⁵⁹ Shekwaashekwa á maga saa palle wá, a ba ura umele zlabe adaliye á ba an ndzedá: «Baaka shaige-aara dekideki, dawale na keni ba ura á zhel ḥanna. Adaba ḥane keni ba ura Galili ḥanna.»

⁶⁰ Amá a ḥwanante ge Piyer, a ba ḥane: «Naba ennda seke elva á ḥa ma ká ndaha uwe keni.» Ba elva-aara keni zlabe zlanaaka Piyer, tsáktswálíkwaa á ba tsakala.

⁶¹ A eptsavte ge Yaakadada, a zharaa Piyer ba yamme, daaci Piyer a naba yehete názena a bannaa Yaakadada, a ba ḥane: Vatena lauktu á kyuwa tsákálá, ká de bánba ka ser keye ge diyakikire na.

⁶² Mazla-aara a naba sesehe ge Piyer ásegashe, a se fantau ge kyuwa á ba an yawe á kyuwa.

Ta zlazlese Yaisu, ta zuhe an ja

(Mat. 26:67-68; Mark. 14:65)

⁶³ Daaci emnde na tá ufa Yaisu na ta naba zlazlese, ta zuhe an ja.

⁶⁴ Ta fasfanse ice, ta vavante ddefekwa, am iga-aara ta ndavanundave ganakini a jakaa ware, diyeddiye edda-aara.

⁶⁵ Ta epsawse Yaisu an tsáká elva-aha gergere ádete ñane.

*Yaisu á katafke á *kendekyiya yaikke*

(Mat. 26:59-66; Mark. 14:55-64; Yuh. 18:19-24)

⁶⁶ Ba a werehe ge ekse, an enlyá werre wá, jarammeje male-aha á Yahudiya-aha bademme; amaana male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraita. Ta saa Yaisu á sem jahava-aatare.

⁶⁷ Daaci ta ndavantuhe ge Yaisu a ba itare: «Ba ka una ka *Almasiihu na emtu? Naba ndaanjernda.» A njwaterante ge Yaisu a ba ñane: «Má yá ndaakurnda, kure kwá fetarka.

⁶⁸ Ma ya ndavakuru elva keni, kwá de viteka jawapa.

⁶⁹ Duksa palle wá, a juwa ba keski mazla-aara, iya *Ura á emnde bademme yázlala á de njá am nadafa á Dadaamiya na Sleksa ba ñane na.»

⁷⁰ A ba itare bademme tá elvan ge Yaisu: «Ekka mu, ka *Egdza á Dadaamiya emtu estara?» A njwaterante ge Yaisu a ba ñane: «Ba seke diyakurdiya, ba estuwa.»

⁷¹ A ba itare am dagave-aatare: «Ázara wedere á miya am seyde-aha mazla-aara, ábi cenamiyáncena názena a ndaanaa ñane.»

23

*Daránta Yaisu á de katafke á sleksu *Pilaatu*

(Mat. 27:1-2, 11-14; Mark. 15:1-5; Yuh. 18:28-38)

¹ Daaci ta tsetehe bademme-aatare am *kendekyiya ñanna, ta daa Yaisu na á de katafke á sleksu *Pilaatu.

² Daraada ákatafke á slekse maa, ta de fantau ge ica sera á Yaisu á ba áhuwa. Ta banán ge slekse: «Náwa zhel na á wesha larde á miya. A bantsa ñane, a varanteka hadáma ge male á larde á Rauma dékideki. A bantsa ñane zlabe: Ba iya una ya *Almasiihu, ya slekse yaikke.»

³ A ndavantuhe ge sleksu Pilaatu: «Ba ka una slekse á Yahudiya-aha na emtu?» A njwanante ge Yaisu: «Ba estuwa.»

⁴ A ba Pilaatu á elvan ge male-aha á *liman-aha antara dikele á emnde ñanna bademme: «Shanánka ya haypa áte zhel na dammaru ge záná an shairiya.»

⁵ Amá itare ta farhe zlabe ádaliye á ba an ndzeda, a ba itare: «Degey an názena á kwaratersa ñane ge emnde na á tsante fitenire am larde á miya! Kwaye ndza a fantau á ba

am Galili, amá a se hyanme am Yahudiya bademme, se ba áhuna keni samsa an ḥjane!»

*Daránda Yaisu á de katafke á sleksu *Hirudus*

⁶ Sleksu *Pilaatu ba a cenan ta tsalante Galili am hude-aara na wa, a fantau ge ndáva tate na ni a sawa Yaisu átekwa, a ba ḥjane: «Zhel ḥjanna ura Galili emtu?»

⁷ Am sarte na diyeddiye ganakini Yaisu a sawa á sa am tate na á kwaraná sleksu *Hirudus, a naba belanaa ádezenjara. Adaba am hare-aha ḥjanna Hirudus keni á ba am hude á Urusalima.

⁸ Sleksu Hirudus a higa jipu am sarte na a puwete ice-aara áte Yaisu. Adaba haraare á cená ba labare-aara, haraare á kumá ba ḥjane, geni watse á nanna najipu ázenjara.

⁹ Daaci a ndavanu elva-aha gergere, amá ḥwanárka Yaisu dekideki.

¹⁰ Tá aŋkwa male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraita áhuwa maa, ta fantau ge ica sera á Yaisu á ba an ndzeda.

¹¹ Mazla-aara sleksu Hirudus antara sawji-aha-aara ta fantau ge valyanse elva a epsawa ge Yaisu, ta epsawse ba ḥjga, ta tsekwante am zane zariya jipu, ta naba eptsanaahe ádeza sleksu Pilaatu.

¹² Garevge slakate-aha ba vacite ḥjanna tara Hirudus an Pilaatu, adaba ndza ta emnde a dágala.

Njarantenja am shairiya ge ja shifa á Yaisu

(Mat. 27:15-26; Mark. 15:6-15; Yuh. 18:39-19:16)

¹³ Sleksu *Pilaatu a jemaa male-aha á *liman-aha, antara male-aha á ekse ira emnde a ekse bademme,

¹⁴ a ba ḥjane á elvan ge itare: «Náwa kwa siyaa zhel na, a ba kure á wesha larde, amá ya ndavanu elva-aha ḥjanna á ba ákatafke á kure, shanánka haypa-aara áte una kwa se puwar ugje kure ganakini á ḥjanaanja shairiya.

¹⁵ *Hirudus keni shanka haypa na a guwaa zhel na ganakini á ḥjanaanja shairiya. Adába una ḥjanna a eptsanaahe zlabe ádaliye ásezemiya. Estuwa, ba baaka haypa na a guwaa ḥjane hyephye ja shifa-aara.

¹⁶ Adaba una ḥjanna, yá zuze á ba an ja, daaci yá belanaabelabla.»

((

¹⁷ Am mbarsembe emnde ba keliaa munri á *Paska sey slekse á belaterá dan̄gay palle maa,))

¹⁸ bademme-aatare ta jar ye ge Yaisu, a ba itare tá elvan ge Pilaatu á ba an ka kwárá: «Eija zhel na a njeka an shifa dekideki, belan̄jernaabelabla Barabas.»

¹⁹ Barabas wá, ta ḥjudanaa adaba fitenire umele ta tsante am hude á ekse antara elva á shifa.

²⁰ Sleksu Pilaatu wá, ḷjane á kátá bela Yaisu. Adsaba una ḷjanna, a se mbedateruhe zlabe ádaliye elva-aara ge emnde a ekse.

²¹ Amá ta ḷwanante á ba an hula: Zlenjelezlenjela áte dzangala, zlenjelezlenjela áte dzangala, zlenjelezlenjela áte dzangala, bademme-aatare ba estuwa.

²² A ndaaterhe zlabe ádaliye sleksu Pilaatu ge keyire: «Labára ḷjane ge kure? A gu uwe ḷjane zhel na diyanka ya na? Iya wá, diyanka ya haypa na a guwaa ḷjane, hyephye ja shifa-aara na. Yá zuze á ba an ja, yá belanaabela.»

²³ Amá itare tsaraatse degdege á ba áte náza-aatare, ta farhe zlabe ádaliye ge hula geni a zlenelarzlenjela Yaisu. Daaci jejje am ire á Pilaatu, ta ganaa ba itare ndzeda.

²⁴ Mazla-aara a naba eksarhe geni a gevge názena tá kataná itare ḷjanna.

²⁵ Daaci a naba belateraa edda una ta danaa adsaba fitenire á dem dangay, antara elva á shifa na, a vaterter Yaisu geni tá de maga názena tá kataná itare áte ḷjane.

Náwa ta zlenelanaa estuwa Yaisu áte dzangala

(Mat. 27:32-44; Mark. 15:21-32; Yuh. 19:17-27)

²⁶ Tá aŋkwa á danda Yaisu maa, de jarja ire antara ura Siraine umele zhera-aara Simaun átire sa á sawa am makwata maa, ta naba eksevaah, ta far sepa dzangala á ba an ndzeda, á daba Yaisu an ḷjane.

²⁷ Estuwa dikele á emnde a ekse ta daa daba Yaisu na antara ḷwasha. ḷwasha na wá, tá ámbera kyuwa, tá tsaka dákwa.

²⁸ Amá a eptsavte ge Yaisu, a ba ḷjane á elvan ge ḷwasha ḷjanna: «Kure ḷwasha-aha á emnde a Urusaliima, kyuwawika iya, amá kyuwaukyuwa ire á kure antara egdzara á kure.

²⁹ Adsaba aŋkwa á sawa hare-aha na ni tá de bánba emnde: Sharánsha ire-aatare ḷwasha dziire antara ḷwasha na zlabe faranuka uba-aatare ge egdzere, ira ḷwasha na tá yeka mazla-aara na.

³⁰ Am sarte ḷjanna maa, tá de bateranba emnde ge wa-aha sadafde: Mbedawajerarmbede. Tá de bateranba ge egdzar wa-aha: Shebwajerveshebe taslawa á kure!

³¹ Adsaba má ta magante una ge nafa áŋwászlá, watse átsáme kena náza á náfá na an ula?»

³² Á ba am sarte ḷjanna maa, tá aŋkwa emnde a bádzsa slefe ta buwa, ta daterhe antara Yaisu, ta de cebatera átirpalle.

³³ Daraada am tate ḷjanna tá dahaná an Feka á Ire na maa, ta naba zlenelaa Yaisu, antara emnde a bádzsa slefe ḷjanna

áte dzaŋgala-aha-aatare, palle am nadafa-aara, palle keni am názlaſba-aara.

³⁴ Amá a ba Yaisu: «Eddaye-aaruwa, naba yateraarye haypa-aatare, adfaba diyarka.» Itare ta tegaa kazlaja á Yaisu am dagave-aatare. Ge ettega-aara wá, ta maga njeri ganakini a sesse edda una ni á zaná ɻjane ma uwe keni.

³⁵ Emnde bademme tá á ba á tsatse, tá ezzhara. A ba male-aha á Yahudiya-aha ágire tá epsawepsawa: «Ábi ɻjane a lyese emnde umele? A lyelye kwa ire-aara keni, má ba ɻjane una *Almasiihu a eksesaa Dadaamiya.»

³⁶ Sawji-aha keni ta ganaptehe, ta de valyananse elva a nyainye, ta maranaa mbazla dfaŋdaje tá kátá fanufe.

³⁷ A ba itare tá elvan ge ɻjane: «Ábi ka bantsa ka, ka slekse á Yahudiya-aha, lyelye kwa ba ka ire á ɻja!»

³⁸ Náwa názu ta puwetaa itare áte naláwa, ta fetehe áte dzaŋgala átire ge Yaisu: «Ba ɻjane una slekse á Yahudiya-aha.»

³⁹ Emnde a badza sledé na ta zleŋelateraa antara Yaisu na, palle-aatare a naba zlazlese Yaisu, a ba ɻjane: «Gake-fka *Almasiihu mazla-aara emtu? Lyelye kwa ire á ɻja, lyangerlye ɻjere keni.»

⁴⁰ Amá a naba valarhe ge palle na, a ba ɻjane: «Ekka wá, labára á wan̄ka lyawa átuge Dadaamiya? Ka keni ká á ba am zladsa ɻjanna tsa.»

⁴¹ Miya antara ka wá, á jamiya ba haypa á miya. Názena tá magamiyán ge miya ba deydey á názena mi maganaa miya keni. Amá ɻjane mu, a gu uwe, ábi baaka?»

⁴² Daaci a ba ɻjane á elvan ge Yaisu: «Tasle á ɻja iya wá, vacitu watse ká de sawa an yaikkire á ɻja na, ba tasle á ɻja yehiteyeha iya keni.»

⁴³ A ɻwanante ge Yaisu, a ba ɻjane á elvan ge ɻjane: «Yá baka ba jirire: Ba vatena na, mí dá ba buwa á dem zlanna á Dadaamiya.»

*Náwa ndza a emtsaa estuwa Yaisu
(Mat. 27:45-56; Mark. 15:33-41; Yuh. 19:28-30)*

⁴⁴⁻⁴⁵ Am sarte ɻjanna wá, á maga vacitire. Amá má a de tsekwaa ge tabedammire wá, duniya bademme baaka vaciya, dem saa keye ba estuwa. Kacekaca á dzegwa na am *mashidi yaikke keni, a naba tamme kalkale am dagave.

⁴⁶ Daaci Yaisu a naba kante kwárá á ba an ndzeda, a ba ɻjane: «Eddaye-aaruwa, fanakemfa shifa-aaruwa am erva ge ekka.» Ba a ndaase una ɻjanna, mazla-aara a naba emtsehe.

⁴⁷ Male á sawji á Rauma, ba a naa duksa ḥanna maga-avemage na wá, a fantau dise jirire á Dadaamiya, a ba ḥane: «Zhel na wá, ba jirire baaka haypa-aara.»

⁴⁸ Bademme á nalga á emnde na ndza a sateraa ba se zhárá ice na, ta daa á ḥanja ba ervaunjde afaba názena ta naana itare na.

⁴⁹ Slakate-aha á Yaisu, antara ḥwasha na kwaye ta dabantaa á sawa am kwára á Galili na, ta tsaahé yiyiye an itare, lauktu ta zhara názena aŋkwa á magava na.

Faremfa Yaisu am irekhyá

(Mat. 27:57-61; Mark. 15:42-47; Yuh. 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Daaci ndza aŋkwa ura umele zhera-aara Yusufa, ḥane ura Arimatiya am Yahudiya. Zhel ḥanna wá, ura jirire, dzayya hude-aara, aŋkwa á ufa zamane na ni emnde tá de njá á ba am *kwara á Dadaamiya na. ḥane keni ura male am *kendekyiya yaikke, amá enkale-aara dabantaa názena tá aŋkwa á slaslaná emnde umele, antara názena ta maganaa itare am sarte ḥanna.

⁵² Daaci a duhe ge ḥanna á deza sleksu *Pilaatu, a de ndavanu baráma á eksa emtsa á Yaisu.

⁵³ A se tsekwaa emtsa na áte dzaŋgala, a faſeme am kalpakane áŋwaslire, jeba á kalpakane ḥanna ba lefedse. Daaci a de zlavanaahe am irekhyá ta yese am cacera, ba ser palle keni zlabe zlavaranaka emtsa am hude-aara.

⁵⁴ Vacite ḥanna wá, ge zlema, herzhe á fantaufe kwaskwe á puwansepue.

⁵⁵ ḥwasha na ta saa á daba Yaisu kwaye á sawa am kwara á Galili na wá, ta daba Yusufa á dem tate á hedha Yaisu na, ta de zharanaahe irekhyá-aara antara zlava-aara am irekhyá.

⁵⁶ Mazla-aara ba zlala-aatare á dá, ta de tsatsaa waye-aha-aatare, antara náza se-aatare, ganakini watse tá de wecar ge Yaisu.

Vaci puwansepue maa, ta puwansehe emtsaadé áte una am *tawraita.

24

Yaisu tsetse am faya

(Mat. 28:1-10; Mark. 16:1-8; Yuh. 20:1-10)

¹ Werre an enlya-waabere ge laade wá, ta duhe ge ḥwasha ḥanna ádete irekhyá á Yaisu an waye-aha na ta tsatsanaa itare na.

² Amá ta de beraa irekhyá á ba an wácene, an tambara páláme yiyiye an we-aara.

³ Ta demhe am irekhyá na, amá sharánka Yaakadada Yaisu dekideki.

⁴ Daaci palle a názu tá ndaaná itare baaka dekicfeki. Ba itare tá átira mága najipu njanna, ta naba jesarhe ge zála buwa ákatafke-aatare ba estuwa, ta tsekweme am nañgyuwe na á maga wulwulire jipu na.

⁵ Jaterja lyawa njwasha na, ta puweme erva am ice. A ba emnde njanna tá elvan ge itare: «Labára kwá se tataya edda una an shifa am dagave á emnde a faya?»

⁶ Njane baaka áhuna tsetse, anjkwa an shifa-aara ádaliye. Elva na a bakurnaa njane am haha á Galili na dedde am ire á kure emtu?

⁷ Adaba ndza a ndaakurnda, a ba njane: Iya *Ura á emnde bademme wá, watse tá vite ge emnde a mága haypa, tá de zleñjeliya áte dzançgala. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am faya.»

⁸ Daaci saasa elva-aha na ndza a baternaa Yaisu na bademme á sem ire-aatare.

⁹ Mazla-aara ba zlálá-aatare áte we á irekhya, tá dateraa labáre ge pukura-aha-aara kelaawa jemtekwe, antara emnde-aara umele bademme.

¹⁰ Náwa zhera á njwasha na ta dateraa labáre ge pukura-aha njanna: Maari mukse á emnde a Magdala, Yauwanna, Maari emmarge Yakuba, ira njwasha umele na ndza ta kerde, bademme ta daa ba labáre njanna.

¹¹ Amá pukura-aha eksaranteka elva á njwasha na seke elva a jirire, fartarka an itare dékifeki.

¹² Piyer wá, njane a naba tsetehe á ba am sarte njanna, zhagade-aara á dete we á irekhya na, a de zharaa ice á dem hude-aara, a de beraa ba kalpakane. Daaci ba epts-aara á da, á maga ba najipu-aara.

*Ate baráma a dem Aimawus
(Mark. 16:12-13)*

¹³ Ba vacite njanna maa, ta tsetehe ge pukura-aha buwa, ta dem ekse umele tá cfaná an Aimawus, dagave-aatare an Urusaliima á maga kilaumaiter kelaawa jemtekwe.

¹⁴ Daaci tá anjkwa á ndaha názena a magava áte Yaisu am hare-aha njanna am dagave-aatare.

¹⁵ Zlabe itare keni tá ndaha ba elva njanna am dagave-aatare maa, ba Yaisu an ire-aara a duhe ádezetare, anjkwa á zlálá antara itare áte baráma.

¹⁶ Tá zhárá ba ura, amá anjkwa názu a piyaterte ge diyeddiye-aara.

¹⁷ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kwá ndaha elva uwe kure áte baráma na?» Ta tsaahe wá, puwaapuwa vuwa-aatare.

¹⁸ A naba ɳwanante ge palle-aatare zhera-aara Kiliyau-pas, a ba ɳane á elvan ge ɳane: «Ka wayve am Urusaliima, zlabe cenakánka názena a magava am hare-aha na ka?»

¹⁹ A ba ɳane á elvan ge itare: «A jaara uwe?»

Ta ɳwanante, a ba itare tá elvan ge ɳane: «Názena a magava áte Yaisu ura Nasarátu na cenakánka? ɳane nabi á Dadaamiya, an hákuma jipu am slera-aara á katafke á Dadaamiya, aŋkwa hákuma á ndaha elva á katafke á emnde ázeñará.

²⁰ Amá male-aha á *liman-aha á miya, antara male-aha á Yahudiya-aha á miya, ta naba jar ye, ta de faterem am erva ge emnde a duniya, ganakini sey ta maganaa shairiya á shifa, daaci ta naba zlenjelehe áte dzangala.

²¹ Bademme ndza ɳa tamán geni á de lyaná ba ɳane larde á *Iserayiila. Amá kwaye ɳane názena a magava áte ɳane, hare keyire-aara vatena.

²² Zlabe ádaliye maa, jaranjeja enjkale ɳwásha umele tá á ba ázeñere. Adaba ta duhe ge itare an enjlya-waabere ba vatena á dete we á irekhya-aara wá,

²³ de berareka am irekhya. Mazla-aara ta naba saa, ta se mbedjaneru labáre, a ba itare: Ta naba jesarhe ge malika-aha á katafke á ɳere ba estuwa, ta bantsa malika-aha ɳanna tsetse am faya.

²⁴ Ta duhe ge emnde umele á ɳere á dete we á irekhya ɳanna, ta de bera ba seke una ta ndaanaa ɳwasha ɳanna. ɳane wá, itare keni naránka.»

²⁵ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kure wá, baaka enjkale á kure dsekideki, mbate elva-aha na ta balanaa nabi-aha na bademme daaka á dem ire á kure, fakurtarka.

²⁶ Diyakurka dékideki ganakini sey *Almasiihu á shushe zlada-aha ɳanna, lauktu á dem yaikkire-aara? Ndza cenakuránka una?»

²⁷ Daaci a palateraa názu á ndaanaa wakita á Dadaamiya á dete ɳane bademme. A fantau am wakita-aha na a puwetaa Muusa, date una ta puwetaa nabi-aha umele bademme.

²⁸ Herzharantehenzhe ekse na tá demkwa na maa, Yaisu a magaa ba seke ɳane wá, zlabe zlauka shula-aara.

²⁹ Daaci ta fantau ge ɳajanaa ázetare, a ba itare: «Gevge maŋgaripu mazla-aara Malum, vayiya ge de katafke, naba hare ázeñere.» «Ane,» á bina, a naba duhe antara itare.

³⁰ Njarinja arge masane maa, a eksante dafa am erva, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a kezlanve dafa na, a vaterte ge itare.

³¹ Mazla-aara a naba werte ge ice-aatare, diyareddiye ge ɳanire, amá naránka ɳane mazla-aara.

³² A ba itare am dagave-aatare: «Kay, ázara kena emtakire á ervaunjde á miya am sarte na á palamiya názu am wakita á Dadaamiya áte baráma a sawa na. Higa eksanteka ervaunjde á miya ba seke kárá emtu?»

³³ Ta naba eptsehe a ba am sarte njanna á sem Urusaliima, ta se beraa pukura-aha kelaawa jemtekwe na jarammeje antara emnde a rija-aatare.

³⁴ Ta aŋkwa ndaha elva a Yaakadada am dagave-aatare, a ba itare: «Ba jirire tsetse Yaakadada am faya, adaba a maranaa ire-aara ge Simaun.»

³⁵ Itare keni ta ndaaterhe labáre-aatare áte baráma, ta ndaaterhe geni diyareddiye Yaisu am sarte na a kezlanve dafa, a vaterte na.

Yaisu a marateraa ire-aara ge pukura-aha-aara

(Mat. 28:16-20; Mark. 16:14-18; Yuh. 20:19-23; Sler. emnde 1:6-8)

³⁶ Itare keni zlabe tá ndaha ba njane, ta naa ba Yaisu á tse am dagave-aatare, «A vakurteva Dadaamiya hairire,» a ba njane á elvan ge itare.

³⁷ Má de gazlargazla wá, jaterja lyawa jipu, adaba itare tá kurken náza nye.

³⁸ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Labára kwá maga lyawa estuwa? Labára kwá maga shaige estuwa am ervaunjde á kure?»

³⁹ Ábi una ba iya? Nawanaana erva-aha-aaruwa antara sera-aha-aaruwa. Fautefa erva á kure áte iya, tapawiyatapa ba shagera. Adaba náza nye wá, njane baaka vuwa-aara. An hyuweka, an hyaihyeka.»

⁴⁰ Á baterá una njanna wá, ámbera á maraterá erva-aara, antara sera-aha-aara bademme.

⁴¹ Aley zlabe fartarka emtsaade. Adaba ge kwakyire á higa wá, tá geyá mága ba najipu áte njane. A naba ndavateruhe, a ba njane á elvan ge itare: «Aŋkwa emtu náza za ázekure áhuna?»

⁴² Ta vante hyuwa á kelfe an tedfa shagera.

⁴³ A lyevaahé, a naba zuhe á ba á katafke-aatare.

⁴⁴ Am iga a una njanna maa, a ba njane á elvan ge itare: «Am sarte na ndza yá á ba an shifa-aaruwa am dagave á kure keni, ndza ya ndaakurnda bademme, a ba iya: Bademme á názena á tsakaná *tawraitá á Muusa áte iya, antara una am wakita á nabi-aha umele, ira una ta puwete am jabura, ndza ya ndaakurnda geni bademme sey watse á gevge.»

⁴⁵ Daaci a naba vaterte ejkale ganakini tá cenevaacena názena á ndaaná wakita á Dadaamiya.

⁴⁶ A ba njane á elvan ge itare: «Náwa názena an puwa am wakita á Dadaamiya: Sey máki shushe *Almasiihu zladfa, emtsamtsa. Am hare ge keyire á de tsetse am faya.

⁴⁷ Sey tá magateránmaga waazu ge nalgaadama bademme an zhera-aara, geni a magarmága tuba, Dadaamiya á yaterarye haypa-aha-aatare. Tá fantau am Urusaliima.

⁴⁸ Daaci ba kure una kwa seyde-aha á elva-aha njanna.

⁴⁹ Iya wá, yá de belakurá názena a ba Edderwa watse á vakurteva na á sawa. Amá wá, njawinja á ba am hude á berni áhuna, dem sarte na má tsekwatsekwa hákuma á Dadaamiya njanna á sawa am samaya, á setarge kure.»

Zlálá á Yaisu á dem samaya

(Mark. 16:19-20; Sler. emnde 1:9-11)

⁵⁰ Am iga a una njanna maa, Yaisu a daterse am hude á ekse, kwaye a dateraa á dem Baytaniya. Daraada áhuwa maa, a ketaa erva-aha-aara a gaterar barka.

⁵¹ Am sarte na a gaterar barka njanna wá, ámbera á tegava an itare, a zlálá á dem samaya.

⁵² Itare ta fantau ge kazlan ugje á ba am tate njanna, lauktu ta eptsá á sem Urusaliima, ervaunjde-aatare emtake jipu.

⁵³ Ba kelaazare icaranseka dem *mashidi yaikke, tá de gálá Dadaamiya am mashidi-aara.

Labare á higa na a puwetaa YUHANNA

*Yaisu *Almasiihu ɳane elva á Dadaamiya*

¹ Kwaye am fakta, ba lauktu Dadaamiya á nderá duksa keni, edda una tá dahaná an elva á Dadaamiya na ndza anjkwa tsawe. Elva ɳanna ndza ta ba kerde an Dadaamiya, elva ɳanna Dadaamiya.

² Daaci elva ɳanna wá, kwaye am fakta ta ba kerde an Dadaamiya.

³ Bademme á duksa, Dadaamiya a nderanaa áte erva an ɳane. Baaka názena ni ta nderanaa áte erva an ɳane ka.

⁴ Elva ɳanna wá, á vatertá ba ɳane shifa ge emnde. Shifa ɳanna maa, anjkwa á vaterte parakkire á jirire ge emnde.

⁵ Parakkire ɳanna anjkwa á mbe am tabedammire, amá dzegwánka tabedammire ganakini á emtsanaametsa.

Elva áte Yuhanna slemaga baptismia

⁶ Anjkwa ura ndza a belanaa Dadaamiya werre, zhera-aara Yuhanna.

⁷ Sawa-aara ge ɳane wá, ndza a sawa ge balateraa elva á parakkire ɳanna ge emnde, ganakini a fartarfe emnde áte parakkire ɳanna.

⁸ ɳane-ka una parakkire ɳanna; ɳane wá, á maga ba seydire á elva á parakkire ɳanna.

⁹ Parakkire ɳanna wá, parakkire á jirire, a semhe á sem hude á duniya wá, anjkwa á mbe am dágave á emnde bademme, á maraterá parakkire á jirire.

¹⁰ Edda una ni tá dahaná an elva á Dadaamiya na wá, ndza á ba am hude á duniya. Ba duniya na keni Dadaamiya a nderanaa á ba áte erva an ɳane, amá duniya diseka ɳane dekideki.

¹¹ ɳane a sem larde-aara ba ge ɳane, amá emnde-aara ɳanna lyiyarka.

¹² Aley keni wá, tá anjkwa emnde na ni ta lyevaa ɳane, fartarfe áte ɳane. Ge emnde ɳanna wá, a naba vaterte barama á gev egdzara á Dadaamiya.

¹³ Garevka egdzara á Dadaamiya áte una tá yaná emndimaghawa am duniya na, amá Dadaamiya a vaterta shifa anwaslire, geni tá gevge egdzara-aara.

¹⁴ Elva á Dadaamiya gevge urimagwe, a se nja á ba am dágave á miya, hude-aara palle áte emnde, ura jirire an tsaka ire, namiyánna yaikkire-aara, yaikkire na ni a vantaa Eddeñjara ge ɳane, Egdza-aara palle ba ɳane na.

¹⁵ Am sarte na a puwete ice-aara áte ñane Yuhanna, a naba kante kwárá, a ba ñane á elvan ge emnde: «Náwa edda una ndza ya bakuraa elva-aara, á ba iya: Añkwa á sawa ura am iga-aaruwa, amá á jiyuje ñane an ñgahire na. Adaba kwaye zlabe yarika ya, amá ñane añkwa.»

¹⁶ Adaba ñane a hyephe a jauka, a gamiyar barka an tsaka ire ge miya bademme.

¹⁷ Dadaamiya a sateraa *tawraita ge emnde á kya erva an Muusa, amá tara ñgurna-aara antara jirire-aara bademme wá, a sanaa á ba áte erva an Yaisu *Almasiihu.

¹⁸ Baaka ura ndza nanna Dadaamiya ñekideki, amá Egdza-aara na palle ba ñane, ta ba palle an Dadaamiya na, a se maratersaa ñane Dadaamiya ge emnde.

Seydire á Yuhanna slemaga baptisma

(Mat. 3:1-12; Mark. 1:1-8; Luka 3:1-18)

¹⁹ Vacite umele, male-aha á Yahudiya-aha am Urusaliima ta belaa *liman-aha antara *Laiwiñkau-aha á deza Yuhanna geni tá de ndavanundave ñane mu ware.

²⁰ Yuhanna kwalaaka, a naba vaterte jawápa: «Iya wá, ya *Almasiihu-ka», a ba ñane á katafke á emnde bademme.

²¹ Ta ndavanuhe: «Ka *Ailiya werre na emtu?» A ñute ge Yuhanna: «A'aa, ya Ailiya-ka.» «Ka nabi na ñá añkwa cena elva-aara am wakita á Dadaamiya na emtu?» «Ya ñane ka», a ba ñane zlabe.

²² «Ay ká ware kena? Ndajerndaha názena ni ñá de mbedateru ge emnde na ta belajerfela na. Ate ka mu, ka ware?»

²³ A ñwaterante ge Yuhanna, a ba ñane: «Iya wá, ya edda una ndza a ndahanaa nabi Aisaya werre, a ba ñane: Añkwa ura á bálá elva am kaamba, a ba edda-aara: Añkwa á sawa Yaakadada, tsatsawanaatsatse barama ba ndedse na.»

²⁴ Emnde na ta belateraa á deza Yuhanna ñanna wá, emnde umele-aatare ta *Farisa-aha.

²⁵ Itare ta ndavanuhe ge Yuhanna, a ba itare tá elvan ge ñane: «Labára ká magaterá baptisma ge emnde máki ka Almasiihu-ka, ka Ailiya-ka, ka nabi na á ndahaná wakita á Dadaamiya-ka?»

²⁶ A ñwaterante ge Yuhanna, a ba ñane: «Iya wá, yá magakurá baptisma á ba an yawe, amá añkwa ura á de sawa am iga-aaruwa, ba kina keni añkwa á ba am dágave á kure diyakurka ba kure, ñane wá,

²⁷ ba ge slesadfanse kimake am sera keni lyanefka ñekideki.»

²⁸ Una-aha ñanna a magava am Baytaniya áte iga a guwa á Urdun, tate na Yuhanna á magaterá baptisma ge emnde.

Yaisu egdza zhel kyawe á sadake á Dadaamiya

²⁹ Makuralla-aara, ma ba a puwete ice-aara Yuhanna áte Yaisu, aŋkwa á duwa ádezenjara wá, a ba ɻane: «Kwaye egdza zhel kyawe á sadake á Dadaamiya, á bezaná ɻane haypa á duniya bademme.

³⁰ Ba ɻane edda una ndza ya bakuraa elva-aara, a ba iya: Aŋkwa á sawa ura am iga-aaruwa, amá á jiyuje ɻane an ɻgahire, adaba kwaye zlabe yarika ya keni ɻane aŋkwa na wá, ba ɻane.

³¹ Ba iya keni ndza diyanka dawale ɻanna estuwa, mbate adaba ba ɻane una ya se magateraa baptisma an yawe ge emnde geni a diyareddiye emnde a *Iserayiila ba shagera.»

³² A ba Yuhanna zlabe ádaliye: «Ya nanna Shedekwe Cudedde á tsekwa á sawa am samaya ba seke takala wá, a se tsekwehe áte ɻane.

³³ Werre wá, ndza diyanka ganakini ɻane ura estuwa, amá ndza a biyánba Dadaamiya na a feli ge se magateraa baptisma an yawe ge emnde na, a ba ɻane: Watse ká nanna Shedekwe Cudedde á se tsekwanem am ire ge ura, ura ɻanna wá, ba ɻane una watse á magaterá baptisma ge emnde an Shedekwe Cucedde na.

³⁴ Ya nanna una ɻanna», a ba Yuhanna, «Adaba una ɻanna yá enndáhá ba párákke geni ba ɻane una *Egdza á Dadaamiya.»

Pukura-aha á Yaisu zuŋŋwe

³⁵ Gurgekse-aara keni ba nja-aara am tate ɻanna Yuhanna, tá aŋkwa emnde buwa am pukura-aha-aara ázeñjara.

³⁶ A naa Yaisu aŋkwa á degáshe wá, «Kwaye egdza zhel kyawe á sadake á Dadaamiya!» á bina.

³⁷ Cenaráncena pukura-aha-aara buwa na elva ɻanna, ta naba tse, ta dába Yaisu.

³⁸ A eptsavete ge Yaisu wá, a naa ba tá cfabaná am iga. A ndavateruhe: «Kwá kátá uwe kure?» Tá ɻwanante a ba itare: «Ká njá áme ká Rabbi?» (amaana malum).

³⁹ A ɻwaterante ge Yaisu, a ba ɻane: «Sawmbare, nawanaana tate ɻanna.» Daaci ta duhe, ta de zharanaahe tate na á nja Yaisu átekwa ɻanna, ta zlansau váha ázeñjara. Duwa-aatare ɻanna á maga saa ufade á ice a vaciya.

⁴⁰ Pukura-aha buwa na ta cenvaa seydire na a maganaa Yuhanna áte Yaisu, ta dába Yaisu na wá, palle-aatare Andere, egdza emmenjara ge Simaun Piyer.

⁴¹ Am iga a tegava-aatare antara Yaisu wá, Andere ta de ja ire an egdza emmenjara Simaun zuŋŋwe. Daaci a

mbedfanuhe, a ba ɳane: «Ijere shanjeránsha *Almasiihu vatena» (amaana: Edda una a eksesaa Dadaamiya).

⁴² Daaci a puwanse á deza Yaisu na. Daremda áza Yaisu, a ba Yaisu á elvan ge ɳane: «Ba ka Simaun egdza á Yuhanna na ka? Mazla-aara wá, zhera á ɳa Kaifas.» Amaana: Piyer. Piyer na wá, palaha.

Yaisu á dákha tara Filip an Natanayail

⁴³ Makuralla-aara tsetse ire á Yaisu ge eptsá á dem kwárá á Galili maa, de jarje ire antara Filip. «Sawa dabisaba», a ba ɳane á elvan ge ɳane.

⁴⁴ Filip, ɳane ura Baytisayda, ekse-aatare ba palle antara Andere ira Piyer.

⁴⁵ Duwa á Filip, ɳane keni ta de jaa ire antara Natanayail, a mbedfanuhe, a ba ɳane á elvan ge ɳane: «Ijere shanjeránsha edda una Muusa a puwete elva-aara am *tawraita, nabi-aha umele keni ta ndaha elva-aara na. Una ba Yaisu egdza á Yusufa, ura Nasarátu.»

⁴⁶ A ba Natanayail á elvan ge ɳane: «Duksa shagera estuwa ni ájesaare á kya Nasarátu Filip?» A ba Filip: «Sawa nanaana ba ka.»

⁴⁷ Am sarte na aŋkwa duwa Natanayail ádeza Yaisu, a ba Yaisu: «Náwa ura *Iserayiila jirire na ni baaka fida am ɳane dekideki.»

⁴⁸ «Ka diyise áme?» a ba Natanayail á elvan ge ɳane. A ɳwanante ge Yaisu, a ba ɳane: «Ba lauktu á duwa Filip á de dákdhá am ekte á nabugda na keni, iya yá zhárá ba ka.»

⁴⁹ Daaci a ba Natanayail á elvan ge ɳane: «Malum, ekka wá, ka *Egdza á Dadaamiya, ka Slekse á *Iserayiila ba jire.»

⁵⁰ A ba Yaisu á elvan ge ɳane: «Ká fetare áte ya, adaba ya bakaa ya nákna am sarte na ká am ekte á nabugda na emtu? Duksa na á jauje ba ge una keni, sey watse ká nanna.»

⁵¹ A ba ɳane zlabe ádaliye á elvan ge ɳane: «Yá ndak ba jirire: watse kwá nánna degiya samaya an wacene ba wanje, daaci malika-aha á Dadaamiya tá dálá á dem samaya, tá tsekwa zlabe á setarge iya ya *Ura á emnde bademme.»

2

Mujri á larusa am Kana

¹ Am háré ge keyire am iga a tse-aara, jerje mujri á larusa am Kana am kwárá á Galili. Aŋkwa emmenjara ge Yaisu am larusa ɳanna.

² Yaisu antara pukura-aha-aara keni dfaraterdákha á dem larusa ɳanna.

³ Daaci ektsateraarektse mbazla maa, a ba Maari á elvan ge Yaisu: «Degiya baaka zlauzle mbazla-aatare.»

⁴ Amá a ḥwanante ge Yaisu a ba ḥane: «Emma ká kwarisá ka slera-aaruwa emtu? Iya zlabe samka sarte-aaruwa emtsaadfe.»

⁵ Amá duwa á Maari, a ba ḥane á elvan ge emnde a tega duksa, «Ma a bakuraa uwe keni naba magaumágá.»

⁶ Aŋkwa jeba á gahe á yawe-aha umele am tate ḥanna, Yahudiya-aha tá bara an ḥane áte una á kwaratersá nadina-aatare. Gahe-aha ḥanna wá, palle-aara á ekse yawe deydey hwámá ilyebe.

⁷ A ba Yaisu á elvan ge emnde a tega duksa: «Nawan-tenáhá gahe-aha na an yawe.» Ta naba nante yawe am gahe-aha na an we-aara.

⁸ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kina wá, kawvaaka cekwaangudí, vawanteva ge male á muŋri na.» Ta naba kevaahé, ta danánhe.

⁹ Male á muŋri ḥanna a tapaa yawe na a nyev mbazla na, diyaaka tate na ni ta sanaa átekwa. Amá emnde a tega duksa wá, itare diyardiya afaba ta payema ba itare yawe ḥanna á dem gahe-aha. Daaci male á muŋri na a dante zhele á larusa,

¹⁰ a ba ḥane á elvan ge ḥane: «Emnde tá tegater mbazla na emtake jipu na emtsaade zuŋjwe ge emnde, má hyater-hya mbazla ge emnde lauktu tá payaterá una ektseváktsa emtakire-aara ni, ekka sem kina keni ka shebanve una emtake jipu na á ba am bere?»

¹¹ Kwaye ḥane najipu á Yaisu zuŋjwe, a maganaa am Kana, am kwárá á Galili. A maredse estuwa yaikkire-aara, pukura-aha ta fetarehe áte ḥane.

¹² Am iga a una ḥanna maa, ḥane, emmenjara, egdzar mama-aha-ḥara, ira pukura-aha-aara, ta zlálá á dem Kafarnahum. De hararaaháre cekwaangudí áhuwa.

Názena a maganaa Yaisu am mashidi

(Mat. 21:12-13; Mark. 11:15-17; Luka 19:45-46)

¹³ Herzhapteherzhe muŋri á Yahudiya-aha na tá dřaháná an *Paska na maa, a naba tsetehe ge Yaisu, a dem Urusaliima ge mága muŋri ḥanna.

¹⁴ Daada-aara am Urusaliima wá, a dem *mashidi yaikke. Duwa-aara, a de bera emnde tá aŋkwa válá sla-aha, kyaweha, antara emnde a válá takala, ira emnde a peteke, tá an tabel-aha-aatare á katafke.

¹⁵ Yaisu a naba kezlante záwá, a ganve ba seke kurpe, a ḥnyaterse antara dabba-aha-aatare na bademme am

mashidi na, a naba mbadaa tabel-aha á emnde a peteke, a puwevhe ge shuŋgu-aha-aatare ɻanna á dem áhá.

¹⁶ A ba ɻane á elvan ge emnde a vela takala keni «Jawanaaja áhuna! Labára kwá ganve bere á Edderwa bere á tsakala?»

¹⁷ Pukura-aha-aara tá zhárá ba maga-aara na wá, ta naba yehete názu am wakita á Dadaamiya, anjkwa an puwa a ba ɻane: «Dadaamiya-aaruwa, wayantewáyá bere á ɻa an ervaunçfe-aaruwa bademme, yá taa njeka tsekadse dekideki.»

¹⁸ Am iga a una ɻanna maa, a ba male-aha á Yahudiya-aha, tá elvan ge ɻane: «Ká maranjerá najipu-ara kina lauktu njá dise átekwa geni a vaktaa ba Dadaamiya hákuma á mága una?»

¹⁹ A ɻwaterante ge Yaisu, a ba ɻane: «Naba mbedawanaambeda kure mashidi na, yá tsantetse zlabé ádaliye am háré keye.»

²⁰ A ba Yahudiya-aha tá elvan ge ɻane: «Yawe kul ufade ju uŋkwahe tá nderá ba mashidi na náwa ɻane na ni, ká tsantetse ka am háré keye?»

²¹ Mbate ɻane a ndanaa áte mashidi-ka, ɻane a ndaha elva a emtsa-aara, antara tse-aara am fáyá.

²² Am sarte na tsetsa Yaisu am fáyá wá, saasa elva ɻanna á sem ire á pukura-aha-aara, ta fetarehe áte názena am wakita á Dadaamiya, antara elva-aha na ndza a ndahanaa ɻane bademme.

Ma ware keni Yaisu diyaadiya hude-aara

²³ Am haraare Yaisu am Urusaliima am muŋri á *Paska maa, kwakya najipu-aha na a maganaa ɻane, emnde keni kwakya fartarfe áte ɻane adaba najipu-aha ɻanna.

²⁴ Amá Yaisu wá, fetareka an itare, adaba ɻane diyaadiya názu am ervaunçfe-aatare bademme.

²⁵ Adaba ɻane wá, tá banná emndeka elva áte ura, diyaadiya ba ɻane názu am hude á emnde bademme.

3

Tara Yaisu an Nikaudaimus

¹ Ndza anjkwa ura *Farisa umele zhera-aara Nikaudaimus, palle á male-aha á Yahudiya-aha wá,

² a seza Yaisu an vayiya, a se ndava elva ázenjara. «Malum», a ba ɻane á elvan ge Yaisu: «Diyajerdíya geni a belakaa Dadaamiya, adaba baaka edda una á dzegwándzegwa mága najipu-aha na ká anjkwa maganá ka na, máki baaka Dadaamiya antara ɻane.»

³ A ḥwanante ge Yaisu, a ba ḥjane á elvan ge ḥjane: «Yá ndak ba jirire: Baaka ura á dem zlanna á Dadaamiya máki yairseka ge buwire.»

⁴ A ba Nikaudaimus á elvan ge ḥjane: «Tá yáná estara kena emgyegwe a zhele, á dzegwándzegwa dem hude á emmenjara, lauktu tá eyya ádaliye emtu?»

⁵ A ba Yaisu á elvan ge ḥjane «Yá ndak ba jirire: Ma ware edda-aara keni á daaka á dem zlanna á Dadaamiya dekideki má yairseka an yawe antara an Shedekwe Cudedde.»

⁶ Una tá yáná emnde am duniya na keni ba ge ire-aara. Tate na á yáná Shedekwe Cudedde keni á yáná ba shedekwe.

⁷ Maŋka najipu adaba ya bakaa sey tá yakurseye ge buwire.

⁸ Effeya wá, ma á dem tate-ara keni ba á vátá. Ká cenáncena mága-aara, amá wá, ma a tsetaa áme keni diyanja, ma á de tse áme keni diyanja. Edda una tá yáná an hákuma á Shedekwe Cudedde keni ba estuwa.»

⁹ A ba Nikaudaimus á elvan ge ḥjane: «Á magava estara una ḥjanna?»

¹⁰ A ḥwanante ge Yaisu: «Iyau ekka wá, ka malum á *Iserayiila-aha yaikke keni diyanja una?»

¹¹ Yá ndak ba jirire, ḥere wá, ḥá ndakur názena ni diyanjerdiya, antara názena ḥá nanna, amá kwá ceneka elva á ḥere.

¹² Máki yá bakurá elva áte kazlaŋa á duniya aley cenakur-vaaka fakurtaareka áte ya, sakwa kazlaŋa á samaya emtu?

¹³ Ay degiya baaka edda una ndza a dem samaya ba palle keni. Cenaucena elva-aaruwa ya *Ura á emnde bademme na ya sawa am samaya.

¹⁴ «Yeheteyeha názena ndza a maganaa Muusa am kaamba werre: A magaa havale an verzhangane, a zleŋelete áte zade, a kante á dem zhugela. Iya *Ura á emnde bademme keni watse tá de zleŋeliyá ba estuwa.»

¹⁵ Daaci ma a fetare ware áte ya keni á shansha shifa na á zleka na.

¹⁶ Adaba Dadaamiya wayatewáya duniya kwakya. Adaba una ḥjanna a vante Egdza-aara palle ba ḥjane. Ma a fetara ware áte Egdza ḥjanna keni, á kedseka dekideki, á shansha shifa na á zleka na.

¹⁷ Dadaamiya belaaka Egdza-aara á sem duniya geni á se ḥgwada emnde, amá a belán geni tá ḥezlesenŋle emnde áte erva an ḥjane.

¹⁸ Edda una fetarfe áte ḥjane wá, baaka shairiya áte ḥjane. Amá edda una má fetareka áte ḥjane wá, ba kina keni

ŋánáŋa shairiya, adaba fetareka áte *Egdza á Dadaamiya palle ba ɻane.

¹⁹ Náwa názena ni watse emnde tá shá ɻgwadá adaba ɻane: Samsa parakkire á sem duniya, amá emnde a duniya yarnaaya, itare ta hayaa ba tabedammire, adaba shagerka názena tá maganá itare.

²⁰ Ma ware una á maga duksa shagerka na, wayaaka an parakkire dekideki, a hayaa ba ɻna am tabedammire, geni a marseka parakkire shagerkire na á maganá ɻane na.

²¹ Amá edda una ni á maga duksa shagera wá, ɻane á kátá ba parakkire, geni a naránnna emnde shagerire-aara antara geni a diyareddiya emnde fesarfíre na á maganán ge Dadaamiya.»

Ngahire á Yaisu an názá á Yuhanna slemaga baptisma

²² Am iga a una ɻanna maa, a tsetehe ge Yaisu antara pukura-aha, ta dem tate umele á ba am kwárá á Yahudiya ɻanna, hararaare jipu am tate ɻanna, ta magateraa baptisma ge emnde áhuwa.

²³ Yuhanna slemaga baptisma keni ankwá á magaterá baptisma ge emnde am ekse á Aynun herzhe an Salim, adaba kwakya yawe am tate ɻanna. Emnde kwakya tá dezejara, á magaterá baptisma.

²⁴ Adaba zlabe eksarvaaka Yuhanna á dem daŋgay am sarte ɻanna.

²⁵ Ay emnde umele am pukura-aha á Yuhanna, tá ankwá gajawe antara ura Yahudiya umele arge nadé á Yahudiya-aha ge bára, lauktu tá shá cudeddfire áza Dadaamiya.

²⁶ Duwa-aatare á deza Yuhanna, «Malum yaikke», a ba itare tá elvan ge ɻane, «Zhel na ndza á njá ázeňa áte iga a guwa á Urdun, ndza ka bañeraa elva-aara na, zlabe ankwá emtu am ire á ɻa? Kwaye ɻane keni ankwá á magaterá baptisma ge emnde, bademme á emnde tá kela á ba dezejara.»

²⁷ A ba Yuhanna á elvan ge itare: «Baaka ura á shansha ba názara keni máki vanteka Dadaamiya.

²⁸ Náza-aaruwa wá, ba kure keni diyakurdiya. Adaba ya bakurnaa ba iya an we-aaruwa geni iya wá, ya Almasiihuka, amá ya slebela á Dadaamiya ge se tsatsanaa baráma ge *Almasiihuka.

²⁹ Diyakurdiya zhele á larusa wá, edda á mukse ba ɻane. Náza á slákáte wá, ɻane ba á njá átevege ura-aara zhele á larusa, á higa jipu ge cena kwárá á ura-aara máki á ndáhá elva. Ba duksa palle ge iya keni. Ya ba seke ura á zhele á larusa, kina ervaunjde-aaruwa ba seke nama.

³⁰ Shagera ba á farfe ñgahire-aara ge ñane, á gulá náz-aaruwa.»

Edda una a sawa am samaya

³¹ Edda una a sawa am samaya wá, bademme á duksa á ba am erva-aara. Amá ura á duniya wá, ñane ba urimagwe, elva-aara keni á ndaha ba elva á duniya. Amá edda una a sawa am samaya wá, bademme á duksa á ba am erva-aara.

³² A ndáhá názena ni a nanaa ñane, antara názena ni a cenanaa ñane, amá baaka ura á cena elva-aara.

³³ Ma ware una a cenvaa elva-aara keni, edda-aara njantenja jirire á Dadaamiya.

³⁴ Slebela á Dadaamiya wá, á ndáhá ba elva á Dadaamiya, adaba Dadaamiya á vante Shedekwe-aara baaka zlakta-aara.

³⁵ Dadaamiya wá, wayetewáyá Egdza-aara, bademme á duksa a fanem am erva ba ge ñane.

³⁶ Ma a fetaare ware áte *Egdza á Dadaamiya keni shánsha shifa na á zleka na. Amá edda una fetarka áte ñane wá, á shanka shifa, á segasheka edda-aara am ervaunjde á Dadaamiya csekideki.

4

*Tara Yaisu an mukse á *Samariya*

¹ Cenáráncena *Farisa-aha geni Yaisu aŋkwa á magaterá baptisma ge emnde kwakya, ma emnde keni vayya ba emnde-aara arge emnde á Yuhanna.

² Cenáncena Yaisu elva-aatare bademme. Ge jirire wá, Yaisu an ire-aara magannaaka baptisma ge ura, tá maganá ba pukura-aha-aara.

³ A cenaa ba elva á *Farisa-aha ñanna Yaisu wá, a naba tsete am kwárá á Yahudiya ñanna bademme, ge eptsá á dem kwárá á Galili.

⁴ Ge dem Galili ñanna maa, sey á degáshe am hude á *Samariya praatte.

⁵ Daada am ekse umele tá dáchána an Sikar am kwárá á Samariya maa, aŋkwa fe ndza a vantaa Yakubu ge egdza-aara Yusufa áte iga a ekse ñanna.

⁶ Aŋkwa suwa ndza a yanaa Yakubu werre am fe ñanna. Daaci a duhe ge Yaisu, a de njehe áte we á suwa ñanna adaba kufukkudé vuwa-aara ge zlálá. Am sarte ñanna keni hyephye vacitire.

⁷ Ay samsa mukse á emnde a Samariya a se ká yawe maa, «Viteva yawe yá shushe», a ba Yaisu á elvan ge ñane.

⁸ Am sarte ñanna zlarzlálá pukura-aha-aara, ta de shekwa náza za am hude á ekse.

⁹ A ba mukse na á elvan ge ḥane: «Ká ura a Yahudiya ni, ká ndaviyu yawe ge iya ya mukse a Samariya? Yá vakteva ká essha?» (A ndaa una mukse na wá, adaba tá gyaaveka Yahudiya-aha antara Samariya-aha.)

¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge ḥane: «Ba diyakire ka wá, ma andze diyakdiya duksa na ni á vaterta Dadaamiya ge emnde, antara edda una náwa á ndavaku yáwe á sha na wá, baira ma ká ndavanuwa ba ka, ma ká shánsha yawe na á fá shifa am ura na.»

¹¹ A ba mukse na á elvan ge ḥane: «Ká káná an uwe kwa eddaaye? Ganta á ḥa keni baaka, suwa sladde vayvaya, ká sháná estara yawe á shifa ḥanna ká ndaná ka na?»

¹² Ekka jakuje ge egguyenere Yakubu na a yaner suwa na emtu? ḥane, egdzara-aara ira walde-aha-aara bademme ta shaa ba yawe á suwa na!»

¹³ A ba Yaisu á elvan ge ḥane: «Bademme á názena á shá yawe á suwa, nderā keni ba á wanwa zlabe ádaliye.»

¹⁴ Amá edda una a shu yawe na yá vanta ya wá, á wanka nderā mazla-aara. Adaba yawe ḥanna yá vantá ya na á de nyev suwa am ḥane, suwa ḥanna á vante shifa na á zleka na ge edda-aara.»

¹⁵ A ba mukse na á elvan ge ḥane: «Viteva ka yawe ḥanna eddaaye, geni a wika nderā mazla-aara, yá shansha ire-aaruwa ge se ka yawe áhuna.»

¹⁶ A ba Yaisu á elvan ge ḥane: «De cfantedaha kwa zhele á ḥa, kwá sawa kerde.»

¹⁷ «Baaka zhele-aaruwa», a ba mukse na á elvan ge Yaisu. «Baaka zhele á ḥa a ba ka na wá, ndaksenda jirire», a ba Yaisu á elvan ge ḥane.

¹⁸ «Adaba zala-aha á ḥa miyenne ka gateraa ka wá, tá ilyebe, amá zhel na ká am mba-aara kina na zhele á ḥa ka. Baaka fida am elva á ḥa na.»

¹⁹ A ba mukse na: «Kina wá, diyandiya ganakini ka nabi eddaaye.»

²⁰ Ká cenáncena emtu ndza ba werre keni eggaye-aha á ḥere ta kezlan ugje ge Dadaamiya á ba áte wa na náwa ḥane na, amá á ba kure Yahudiya-aha sey Urusaliima palle una tate á kezlan ugje ge Dadaamiya.»

²¹ A ba Yaisu á elvan ge ḥane: «Náwa yá ndaaka elva emmaaye, eccena ba shagera: Añkwa á sawa sarte umele wá, tate á kezlan ugje ge Dadaamiya watse áte wa na ka palle, am Urusaliima ka palle.»

²² Kure Samariya-aha wá, ma kwá kezlan ugje ge ware keni diyakurka. Amá ḥere Yahudiya-aha wá, diyañerdiya

edda una ni njá kezlan ugje njere. Adaba slelya ura á jesaare á ba dagave á Yahudiya-aha.

²³ Amá anjkwa á sawa sarte umele, ba kina keni samsa sarte njanna, emnde tá de kezlan ugje ge Dadaamiya na Dada ba njane na, an hákuma á Shedekwe Cudedfde, tá de kezlan ugje á ba an jirire. Adaba Dadaamiya wá, á kátá emnde na ni tá kezlan ugje áte una njanna.

²⁴ Dadaamiya wá, Sheefekwe, emnde na tá kezlan ugje keni a kezlarankezla an hákuma á Shedekwe Cudedfde, a kezlarankezla á ba an jirire.»

²⁵ A ba mukse na á elvan ge njane: «Diyandiya watse á sawa *Almasiihu, watse á se palajernaapálá njane sera á duksa bademme.»

²⁶ A ba Yaisu á elvan ge njane: «Ba iya Almasiihu njanna yá ndaka elva na.»

²⁷ Am sarte njanna, pukura-aha á Yaisu keni saremsa mazla-aara. Tá maga najipu-aara itare, Yaisu anjkwa á nda elva antara mukse na. Amá baaka ura a ndaana elva ge mukse na, geni ká kátá uwe ázeñara, baaka edda una a banán ge Yaisu geni a jakurma uwe antara mukse na.

²⁸ Daaci mukse na a naba belaa hwámá-aara áhuwa, a eptsehe á dem hude á ekse, a ba njane á elvan ge emnde:

²⁹ «Sawmbare emtsaadfe, nawanaana zhele umele náwa njane áhuna, a balise názena ndza ya maganaa ya bademme, watse *Almasiihu njara emtu estara?»

³⁰ Estuwa kelá á emnde á sawa am hude á ekse, tá anjkwa deza Yaisu.

³¹ Am sarte na ni eptsaptsa mukse na á de dafa emnde am hude á ekse, a ba pukura-aha tá elvan ge Yaisu: «Sawa seke zuze egdza náza za malum!»

³² Amá a njwaterante: «Añkwa náza zá-aaruwa, dafa na ni diyakurka kure na.»

³³ A ba pukura-aha am dágave-aatare «Watse anjkwa ura a sanaa náza za emtu?»

³⁴ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Náza zá-aaruwa njanna wá, ba fansaare ge edda una a belibela na, antara mága slera na a fiyaara njane na bademme.»

³⁵ A ba njane á elvan ge itare zlabe ádaliye: «A ba palle á naraje-aha á kure: Zlabe a juwa tere ufadfe lauktu tá ica hiya. Amá názena yá bakurná iya wá: Zharawanaazhárá emtsaadfe fe ba shagera, duksa bademme naavene kyanje, herzhe icica-aara.»

³⁶ Edda una á ica hiya wá, á ba anjkwa mbera-aara, á jáhá hiya njanna á dem tate á shifa na á zleka na. Daaci tara sleja hiya antara edda una á icica tá de higa bademme.

³⁷ Añkwa naraje umele zlabe ádaliye, a ba ñjane: Á janá ura umele, icica keni á icaná ura umele. Naraje ñjanna jire.

³⁸ Ya belákuraa á de hala duksa am fe na magakurka slera am hude-aara dékideki, ta maganaa ba emnde umele, amá kwá tapaná kure emtakire á slera-aatare.»

³⁹ Kwakya emnde a *Samariya na tá am ekse ñjanna fartarfe áte Yaisu, adaba elva na a de baternaa mukse ñjanna a ba ñjane: «A balise názana ndza ya maganaa ya bademme.»

⁴⁰ Adaba una ñjanna, am sarte na saremsa emnde a Samariya áseza Yaisu, ta enjála geni a haraare ázetáre. A naba eksarhe ge Yaisu, a gaa hare buwa.

⁴¹ Emnde kwakya zlabe ádaliye fartarfe áte ñjane, adaba názu ta cenanaa am waazu-aara.

⁴² A ba itare tá elvan ge mukse na: «Kina wá, njá fetaare adaba elva á ña ka palle, njá fetaare áte ñjane adaba ña cenevaa á ba an hyema á ñere elva am mbuwe-aara. Diyanjerdiya ba jirire geni selya duniya ba ñjane.»

Yaisu mbanaambe egdza á ura umele

⁴³ Yaisu a magaa hare buwa am tate ñjanna maa, mazla-aara a naba tse, a zlálá á dem kwárá á Galili.

⁴⁴ Adaba ba ñjane an ire-aara keni a bánba geni nabi á shanka njáhire am eksa-aara ba ge ñjane.

⁴⁵ Amá ba daadá-aara am Galili wá, emnde a Galili ta lyiyanaa á ba an erva buwa, adaba itare keni ta duwa á de maga munri am Urusaliima, daaci naránna itare keni názena a maganaa Yaisu am munri ñjanna bademme.

⁴⁶ Daaci Yaisu a daliye zlabe ádaliye á dem Kána, ekse na ndza a nyanve yáwe, a ganve mbazla am hude-aara na. Ay añkwa ura male, a fanaa ñgumna, á njá am Kafarnahum maa, lapika egdza-aara.

⁴⁷ Cenáncena ura male na ganakini saasa Yaisu á sa am Yahudiya, añkwa am Galili, a naba dezenjara: «Tasle á ña dabidába á dem Kafarnáhum, ká de mbanaambe egdza-aaruwa, shifa a juwa ba cekwa am ñjane», a bina.

⁴⁸ A ba Yaisu á elvan ge ñjane: «Palle ura á fetaare áte ya am dagave á kure na baaka dékideki, máki nakuránka najipu-aha.»

⁴⁹ A ba zhel na: «Mi zlala kwa á dem mba-aaruwa Yaakadada, a zlauka shifa am egdzere!»

⁵⁰ «Ezzlálá á dá, baaka duksa áte egdza á ña», a ba Yaisu á elvan ge ñjane. Ñjane a naba fetaarehe áte elva na a ndaana Yaisu na, a naba dá-aara.

⁵¹ Nane keni anjkwa á da wá, ta jaa ire antara walaadi-aha-aara, «Mbaambe egdzere ba lapiya layye», a ba itare tá elvan ge ηane.

⁵² A ndavateruhe: «A shánaa am sarte-ara ηgulgire?» A ba itare tá elvan ge ηane: «Deydey zura awaya wá, belanaabelá zláglági.»

⁵³ Amá eddarge egdzere wá, a naba diyeddiye geni egdzere a mbe á ba am sarte na a bannaa Yaisu ezzlálá á dá, baaka duksa áte egdze á ηa na. Daaci ηane antara hude á há-aara bademme fartarfe áte Yaisu.

⁵⁴ Kwaya ηane buwire á najipu na a maganaa Yaisu am kwárá á Galili, a maganaa am sarte na saasa á sa am Yahudiya.

5

Yaisu mbanaambe ura ηguryekwe

¹ Am iga á una ηanna maa, gyaregya munri á nadina am Urusaliima, tá anjkwa duwa Yahudiya-aha. Yaisu keni a duhe.

² Urusaliima wá, an bela am dala bademme an wakyiya-aha gergere. Anjkwa derve yaikke herzhe an wakyiya na tá dfaháná an wakyiya á kyawe-aha na. Ta jantaave ge derve ηanna an bere-aha ilyebe. Zhera á derve ηanna Baytijaata an elva á Ibranijkau-aha.

³ Daaci bademme á ekte á bere-aha ηanna ba emnde na lapika vuwa-aatare, wulfe-aha, emnde a dere, antara ηguryekwe-aha. ((Tá ufa gejava á derve ηanna.

⁴ Adaba an wapaka, á tsekwa malika á Dadaamiya á sem derve ηanna, daaci bademme á yáwe á gejava. Daaci am iga á gejava á yáwe ηanna, ma a tsekwemaa ware zunjwe keni á mbembe edda-aara ma á waná uwe keni.))

⁵ Anjkwa ura umele á ba am dágave-aatare ηanna, yáwe kul keye ju tiise á ba áte lapikere.

⁶ Am sarte na damda Yaisu, á zhárá zhel ηanna á zlava. Am diyaadiya ganakini haraare lapikere-aara, a naba ndaan elva: «Wayak-wáyá emtu ká mbembe ba lanje?», a ba ηane, á elvan ge ηane.

⁷ A ba zhel na á elvan ge ηane: «Á eksitá ware-aaruwa kwa á dem derve am iga a gejava á yáwe malum-aaruwa? Ba kelaa má yá wava ge duwa, caare ba damda ura umele zunjwe arge iya.»

⁸ A ba Yaisu á elvan ge ηane: «Ettse, fadantefáfá buce á ηa, ezzlálá á da.»

⁹ Kertenj a naba mbehe, a tsetehe, a fadante buce-aara, anjkwa á zlálá ba uwe keni á maganka.

Amá vacite ḷanna wá, kwaskwe á puwansepuwe.

¹⁰ Adaba una ḷanna, a ba male-aha á Yahudiya-aha tá elvan ge zhel ḷanna: «Vatena kwaskwe á puwansepuwe, an piya am *tawraita ganakini ká sepa buce á ḷa vatena ge da.»

¹¹ A ba zhel na á elvan ge itare: «Iya a binaa ba edda una a mbiyaahē na ettse, fadantefáfá buce á ḷa, ezzlálá á dá.»

¹² Ta ndavanuhe, a ba itare tá elvan ge ḷane: «Ware ḷane edda una ni a bakaa fadantefáfá buce á ḷa, ezzlálá na?»

¹³ Zhel na a mbanaa Yaisu na keni, diyaaka edda una ni a mbanaa am lapikere ḷanna. Adaba a zlalá watsewatse Yaisu am tate ḷanna, a kuva kwakyire á emnde.

¹⁴ Shekwaashekwa maa, Yaisu a duhe ádeza dawale ḷanna am *mashidi yaikke. A ba ḷane á elvan ge ḷane: «Kina wá, mbákmbé. Maŋka haypa mazla-aara geni a shan̄ka una jauje ge una ḷanna.»

¹⁵ Mazla-aara a naba disehe geni ndza a tsantaa ḷane áte lapikere na, a de ba áza mala-aha á Yahudiya-aha, a ba ḷane á elvan ge itare: «Ndza a mbiyaa ba Yaisu am lapikere-aaruwa.»

¹⁶ Adaba una ḷanna, male-aha á Yahudiya-aha ta naba gwarhe ge Yaisu an elva, geni a magán ge uwe una an kwaskwe á puwansepuwe.

¹⁷ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Edderwa wá, ma vaatara keni á maga ba slera. Adaba una ḷanna, iya sey ba yá emmaga.»

¹⁸ Elva-aara ḷanna a de vaterte ba ḥgwádáva zlabe ádaliye geni sey tá janaaja shifa-aara. Adaba a ba itare: «Faaka zherwe áte kwaskwe á puwansepuwe-ka palle, a bantsa ḷane, Dadaamiya Eddeñara, a ganve ire-aara kalkale an Dadaamiya.»

*Hákuma á *Ura á emnde bademme*

¹⁹ A ba Yaisu á elvan ge itare zlabe ádaliye: «Yá ndaakur ba jirire: Baaka názu yá maganá iya an ire-aaruwa ya Egdzere, sey ya naaná á ba áza Edderwa. Bademme á názena ni á maganá Dada, Egdzere keni á maga ba ḷane una ḷanna.»

²⁰ Adaba Dada wayawáyá jipu an Egdza-aara. Aŋkwa á kwaranse názena á maganá ḷane bademme. Duksa yaikke a jauje ba ge una keni watse á kwaransekware. Á tsaame najipu na watse kwá maganá kure.

²¹ Ba seke una ni Edderwa aŋkwa á tsatertetse emnde na ba seke tá an emtsa, aŋkwa á vaterte shifa na wá, Egdza-aara keni ba estuwa, a naba vante shifa ge edda una á kataná ḷane.

²² Baaka edda una ni á de kyáná Edderwa shairiya-aara. Bademme á shairiya a fanem am erva ge Egdza-aara.

²³ A magaa una geni emnde bademme a farfa zherwe áte Egdza-aara keni, ba seke una tá aŋkwa fáná áte ɻane na. Edda una faaka zherwe áte Egdzere wá, faaka á ba áte Eddeŋara na a belanaa na ɻane na.

²⁴ «Yá ndaakur ba jirire: Ma ware una a cenvaa elva-aaruwa, a fetaarehe áte edda una a belibela na, edda-aara shánsha shifa na á zleka na. Baaka shairiya áte edda-aara dekifeki, ɻane dedde am emtsa, daada am tate á shifa na á zleka na.

²⁵ Yá ndaakur ba jirire: Aŋkwa á sawa sarte umele, ba kina keni ba seke samsa. Am sarte ɻanna wá, emnde na ba seke tá an emtsa na watse tá cenáncena kwárá á *Egdza á Dadaamiya. Ma a cenanaa ware kwárá-aara keni á gevge an shifa.

²⁶ Ba seke una ni an hákuma Edderwa ge tsante ura, á gev an shifa na wá, a vante hákuma ge Egdza-aara keni, geni á tsante ura, á ganve an shifa.

²⁷ A vante hákuma á kyá shairiya ge Egdza-aara keni, adaba Egdza-aara ɻanna *Ura á emnde bademme.

²⁸ Magauka najipu á una ɻanna dekifeki. Adaba aŋkwa á sawa sarte umele, ba emnde na tá an emtsa, tá am irekhye keni, watse tá cenáncena kwárá-aara,

²⁹ watse tá sesse. Emnde na ni ndza ta magaa shagerire na, watse tá tse ge shaa shifa na á zleka na. Amá emnde na ndza ta magaa shagerkire wá, itare watse tá tse ge dem zlada.»

Seyde-aha á Yaisu *Almasiihu

³⁰ A ba Yaisu zlabe ádaliye: «Iya an ire-aaruwa wá, ba uwe keni yá dzegwánka emmága-aara, sey má biyánba Dadaamiya. Daaci shairiya na yá kyáná ya wá, shairiya a jirire. Adaba yá kyáná áte una yá kataná ya-ka, yá kyáná áte una á kataná edda-una a belibela.

³¹ Máki ya seyde á ire-aaruwa ba iya, tá dise estara kena emnde jirire-aaruwa?

³² Amá aŋkwa ura umele sleseyde-aaruwa ɻane. Diyandiya seydire na á maganá ɻane áte ya jirire.

³³ Ndza kwa belaa emnde á deza Yuhanna, ɻane keni maganaamaga seydire áte edda una ni ɻane jirire na.

³⁴ Yá aŋkwa sá elva á Yuhanna antara seydire-aara á sem ire á kure na wá, ba geni kwá shánsha sawari, kwá lyelya shifa á kure. Iya ya baaka an wedere á seydire na á maganá urimagwe áte ya.

³⁵ Yuhanna wá, njane ndza ba seke parakkire, ndza á mbe am dágave á kure, ndza kwa higa an njane am sarte cekwaanjgudi.

³⁶ Iya wá, aŋkwa seydire yaikke áte ya, jauje ge una a maganaa Yuhanna. Slera na a beliyaa Edderwa ge njane, já aŋkwa maganá ya na wá, á maganá ba slera-aaruwa njanna seydire áte ya, geni ya slebela á Dadaamiya.

³⁷ Ba Edderwa njanna a belibela na keni maganaamaga seydire-aara áte ya, amá kure cenakuránka kwárá-aara, nakuránka njane an ice á kure keni.

³⁸ Daaci njakurnaaka elva-aara am kure, adaba fakurtarka áte Egdza-aara na a belanaa njane.

³⁹ Kwá aŋkwa ndá wakita á Dadaamiya, adaba aŋkwa am ire á kure geni watse kwá shá shifa na á zleka na. Ay degiya wakita á Dadaamiya njanna á ndá ba elva-aaruwa.

⁴⁰ Aley kure wayakurka sezerwa ganakini kwá shánsha shifa ba jirire.

⁴¹ «Yá kátá yaikkireka ya áza emnde.

⁴² Amá duksa palle wá, am ervaunjde á kure wá, wayakurka kure an Dadaamiya dekideki.

⁴³ Iya, ya sawa an elva á Edderwa, lyiyakurika cekicseki, amá má samsa ura umele á ba an ire-aara wá, kwá ellyiya.

⁴⁴ Ma ware á kure keni á kátá ba gálá áza emnde, kwá panjka ni á galákurá ba Dadaamiya palle. Ay una ni, kwá fetaare estara kena áte ya?

⁴⁵ Amá bawánka zlabe am ervaunjde á kure, geni watse já de icakuraare sera áza Edderwa. Edda una watse á de icakuraare sera wá, Muusa na kwa fetaare kure an njane na.

⁴⁶ Amá ma andze fakurtarfe áte Muusa ba jirire wá, iya keni ma kwá fetarfe áte ya. Adaba názena a puwetaa Muusa na á ndá ba elva-aaruwa.

⁴⁷ Am fakurtareka áte názena a puwetaa njane, kwá fetaare estara kena áte elva na já ndaná ya?»

6

*Yaisu a zateru náza zá ge zala debu ilyebe
(Mat. 14:13-21; Mark. 6:30-44; Luka 9:10-17)*

¹ Am iga á una njanna maa, a tsetehe ge Yaisu, a zlalehe a dete iga a guwa á Galili. Tibariyas keni tá dáchá ba háye na am guwa njanna.

² Emnde kwakya ta dabemhe á dem tate njanna, adaba naránnna najipu-aha na a maganaa njane, a naba mbater-aahe emnde na lapika vuwa-aataare.

³ Yaisu antara pukura-aha-aara ta daletaa áte egdza wa, ta de njehe.

⁴ Muñri á Yahudiya-aha na tá dáná an *Paska na keni herzhavteherzhe.

⁵ Yaisu a kante ice wá, á zhárá ba dikele á emnde tá ankwa dezenjara. A ba ñane á elvan ge Filip: «Mí de sháná áme náza zá na á se hyaterhye ge emnde na?»

⁶ A ndán ba ge cena názu am mbuwe á Filip ka wá, ñane diyaadiya názena ni watse á maganá ñane.

⁷ A ñwanante ge Filip, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ma mi shekweve náza zá á gursa deremke keni á hyeteka dækideki áte emnde, máki má kátá ma ware-aatare keni a shánsha cekwa.»

⁸ A ba Andere egdza emmenjara ge Simaun Piyer, palle á pukura-aha-aara, a ba ñane á elvan ge ñane:

⁹ «Náwa ankwa egdze umele áhuna an depainj ilyebe antara kelfe buwa, amá keni á magaterá uwe kena ge dikele á emnde na?»

¹⁰ Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Bawateránba ge emnde a njarinja badsemme áte másá.» Adaba kwakya másá am tate ñanna shagera ge nja átekwa. Tá naba njehe ge emnde, kezlakula á zála á maga debu ilyebe.

¹¹ Yaisu a lyevaa depainj na, a slafan we-aara ge Dadaamiya, daaci a kazlanve, a tegateraa ge emnde na tá njanja áte másá na. Arge kelfe keni a magán ba estuwa. Bademme á emnde zaruze á ba áte hude-aatare.

¹² Hyaterhye ge emnde bademme maa, a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Jawanmárje ge jugena-aara na bademme, a badzevka ba palle keni.»

¹³ Depainj ilyebe ñanna á hyaterhe ge emnde, baira jauje. Jarantejhá jugena-aara, a netaa kenday sadadse kelaawa ju buwa.

¹⁴ Naránna emnde najipu na a maganaa Yaisu maa, a ba itare ba parakke: «Zhel na wá, ba jirire ba ñane nabi na ta bantsa watse á sawa á sem duniya na.»

¹⁵ Daaci diyeddiye Yaisu ganakini watse tá se fáná am sleksire á ba áte laarire, a zlalehe zlabe ádaliye á dete ire á egdza wa, ba ñane palle.

Yaisu á zlala an sera áte haya.

(Mat. 14:22-23; Mark. 6:45-52)

¹⁶ Eblyabelya vaciya maa, ta tsekwese ge pukura-aha-aara á sawa áte wa, ásete we á haye,

¹⁷ ta demhe am paare á yawe ge dem Kafarnáhum. Gevge vayiya, amá zlabe samka Yaisu emtsaade.

¹⁸ A tsetehe ge válale, bademme á haye á vaza.

¹⁹ Bakarvaabáká paare, á maga kilaumaiter ilyebe, ma unjkwahe keni wá, tá zhárá ba Yaisu am iga-aatare, á zlála

áte yawe, á dezetare tá am paare na. Daaci bademme-aatare njáterája lyawa.

²⁰ Amá «A wakurka lyawa,» a ba Yaisu á elvan ge itare, «degiya ba iya.»

²¹ Ba itare keni varanteve baráma ge dem paare wá, tá zhárá ba tá áte we á guwa am tate na tá kátá demkwa itare na.

Emnde tá aŋkwa a tataya Yaisu

²² Mákuralla-aara maa, ba kelaa á emnde na ta geyaa áte iga a guwa na, ta fantau ge tataya Yaisu. Amá diyardiya ganakini ndza baaka paare umele cekideki am tate njanna, sey ba palle na ta zlalaa pukura-aha an njane na. Diyardiya geni damka Yaisu am paare njanna.

²³ Daaci ta naba demhe ge paare-aha umele á da am Tibairiyas á ba á dem tate njanna Yaakadada a slafanaa we ge Dadaamiya arge náza za, a hyaterhe an njane na.

²⁴ Emnde tá ezzhara wá, ma Yaisu, ma pukura-aha-aara keni bademme ta baaka. Ta naba demhe am paare-aha njanna, ta zlálá á dem Kafarnahum, ta de zharanaa áhuwa.

Yaisu dafa na á fá shifa á jirire am ura

²⁵ Sawa-aatare wá, ta se bera Yaisu áte we á guwa. Ta ndavanuhe, a ba itare: «Ka sawa vaatara á sehuna Malum?»

²⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Kwá tatayiyá adsaba ba náza za na ya zukurwa ya, kwa yanaa ba kure na. Cenakuránka ba názara keni am názena yá kátá bakurná ya an najipu-aaruwa.

²⁷ Shunŋulauka náza za na á shekwaaka bádza na, shunŋulaushunŋula una á badzeka cekideki, á vante shifa na á zleka na ge ura. Náza za njanna yá vakurta ba iya *Ura á emnde bademme, yá vakurte an hákuma na a vita Edderwa Dadaamiya.»

²⁸ Ta ndavanuhe, a ba itare tá elvan ge njane: «Djá shunŋula slera-ara una á kataná Dadaamiya na?»

²⁹ A njwaterante, a ba njane «Náwa slera na á kataná Dadaamiya ázekure: slera á kure wá, ba kwá fetare áte edda una a belanaa njane.»

³⁰ A ba itare tá elvan ge njane: «Máki estuwa wá, maranjeránmárá najipu na ni njá diyakse átekwa geni a belakaa Dadaamiya, njá nanaana an ice á njere, lauktu njá faktarfe.

³¹ Werre wá, eggwe-aha á njere ndza zaruze mannu am kaamba, aŋkwa elva-aara am wakita á Dadaamiya, a ba njane: A vaterte náza za á sawa am samaya.»

³² A ba Yaisu á elvan ge itare: «Degiya ba mannu njanna keni ndza a vakurtaa Muusa ka, amá náwa Edderwa anjkwa á vakurte náza za á jirire á sawa am samaya.

³³ Adaba náza za na ni á vakurta Dadaamiya na wá, ba njane edda una a sawa am samaya na. Á vanterta ba njane shifa ge emnde.»

³⁴ Daaci a ba itare tá elvan ge njane: «Malum, vanjerteva náza za njanna ba kelaazare.»

³⁵ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ba iya una ya dafa na á vante shifa ge ura. Ma ware una a sezerwa, a fetarhe áte ya, á wanka waya antara ndera dékideki.

³⁶ Ya ndakurndáha tsa, kure keni nakurina tsa, aley fakurtareka áte ya.

³⁷ Bademme á emnde na ni a vitaa Edderwa na watse tá sáwá ázerwa. Ma a semaa ware á sezerwa keni yá banja dékideki.

³⁸ Adaba sanká á sawa am samaya ge se maga názena yá kataná ya, amá názena á kataná edda una a belibela.

³⁹ Náwa názena ni á kataná edda una a belibela na: Emnde na ni a vitá njane na, yá kedanaaka ba palle keni. Am halavuwa á duniya, yá tsatertetse bademme am faya.

⁴⁰ Názena á kataná Edderwa wá, bademme á emnde na ni ta naa ya Egdza-aara, ta fetarhe áte ya na, tá shansha shifa na á zleka na. Am halavuwa á duniya, yá tsatertetse am faya.»

⁴¹ Daaci farantaufe Yahudiya ge weshá elva áte Yaisu, adaba a bantsa njane: «Ya náza za na a tsekwaá á sawa am samaya.»

⁴² Ta bantsa itare: «Abi Yaisu njara ba njane, ba njane una egdza á Yusufa? Diyanjerdiya tara eddejara an emmenjara. Ay ni a ba njane a sawa am samaya?»

⁴³ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Weshauka elva am dágave á kure ba dey.

⁴⁴ Baaka ura á dzegwándzegwa ba njane an ire-aara sezerwa, sey á tadáná Edderwa na a beliyaa á sem duniya na. Ma ware una a sezerwa keni sey yá tsantetse am faya am halavuwa á duniya.

⁴⁵ Anjkwa puwatepuwa nabi-aha, a ba itare: Dadaamiya watse á kwaratersekware ba njane elva-aara ge emnde. Daaci edda una máki faafa hyema am elva á Edderwa njanna, lyevaalya wá, njane á sáwá ásezerwa.

⁴⁶ Una á banka ganakini anjkwa ura nanna Dadaamiya. Baaka dékideki. Sey edda una a sawaa am samaya na. Njane wá, nanna adaba Eddejara.

⁴⁷ «Yá ndaakur ba jirire: Ma a fetaare ware áte ya keni, shánsha shifa na á zleka na.

⁴⁸ Ba iya una ya dafa na á fá shifa á jirire am ura na.

⁴⁹ Eggye-aha á kure ta zu dafa na tá dfaná an mannu na am kaamba, aley keni ba emtsaremtsa.

⁵⁰ Amá náwa dafa na ni a tsekwa á sawa am samaya, ma a zuwaa ware dafa ḥanna keni a emtseka dekideki.

⁵¹ Ba iya una ya dafa ḥanna a tsekwaá á sawa am samaya, á vante shifa ge ura na. Ma a zuwaa ware dafa ḥanna keni á shánsha shifa na á zleka na. Dafa ḥanna yá vantá ya na wá, vuwa-aaruwa ba ge iya, yá vanterte ge emnde a duniya bademme, ganakini tá shánsha shifa an ḥane.»

⁵² Elva ḥanna a tsante elva yaikke am dágave á Yahudiya-aha. A ba itare am dágave-aatare: «Á vamite estara vuwa-aara geni mí ezza na?»

⁵³ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Máki zakuruka hyuwa á vuwa-aaruwa, shakuruka uzhe-aaruwa, iya *Ura á emnde bademme, kwa baaka an shifa am kure dekideki.

⁵⁴ Edda una á zá hyuwa á vuwa-aaruwa, á shá uzhe-aaruwa keni wá, shánsha shifa na á sleka na, am halavuwa á duniya yá tsantetse edda-aara am faya.

⁵⁵ Adaba ba iya una ya dafa á jirire, uzhe-aaruwa keni náza shá á jirire.

⁵⁶ Daaci ma ware una ankwá á zá hyuwa á vuwa-aaruwa, ankwá á shá uzhe-aaruwa, edda-aara ḥanna slenja á ba áte vuwa-aaruwa, iya keni yá ankwá antara ḥane.

⁵⁷ Edderwa na a beliyaa ḥane na wá, edda á shifa ba ḥane, a njiyaa ba ḥane an shifa. Ba duksa palle ge edda una á zá hyuwa á vuwa-aaruwa keni, yá njanaanja edda-aara an shifa.

⁵⁸ Una ḥanna dafa á jirire na ni a tsekwaá á sawa am samaya; gergere antara una ndza ta zanaa eggye-aha á kure am kaamba werre. Itare sharánka shifa a jirire an ḥane. Amá dafa na yá teganá ya wá, ma a zuwaa ware keni á shá shifa na á zleka na an ḥane.»

⁵⁹ Elva-aha ḥanna a kwaratersaa Yaisu ge emnde am *mashidi á Yahudiya-aha am Kafarnahum.

Elva na á fá shifa a jirire am ura

⁶⁰ Am iga a elva ḥanna maa, emnde kwakya á ba am emnde a daba Yaisu, ta bántsa: Elva na degdege, á dzegwánka ura.

⁶¹ Nánna Yaisu ganakini tá wesha elva emnde a daba ḥane am dagave-aatare, a ba ḥane á elvan ge itare: «Á wákurá ba elva-aaruwa na emtu am ervaunjde?

⁶² Má watse nakuránna aŋkwa á zlálá *Ura á emnde bademme á dem tate na ndza a sawa átekwa mu, watse kwá bá uwe?

⁶³ Á vantá ba Shedekwe á Dadaamiya shifa ge ura. Slera á emndimagwaha an ndzedfa-aatareka una. Daaci elva-aaruwa na yá aŋkwa á bakurná ya na wá, Shedekwe ɻara ba ɻane, shifa ɻara ba ɻane.

⁶⁴ Amá tá aŋkwa emnde na fartarka am dágave á kure.» Adsaba á ba am fantaufe keni Yaisu diyaadiya emnde na watse tá fetareka na, diyaadiya edda una watse á de vela ɻane keni.

⁶⁵ A farhe zlabe ádaliye, a ba ɻane: «Ya bakurnaa adsaba una ɻanna, a ba iya, baaka ura á dzegwándzegwa ba ɻane an ire-aara sezerwa, sey máki a tadsanaa Edderwa.»

⁶⁶ A fantau á ba am sarte ɻanna, emnde a fetarfe kwakya ta yaa daba Yaisu, zlalarka antara ɻane mazla-aara.

⁶⁷ A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara kelaawa ju buwa: «Kure keni kwá kátá yiya emtu?»

⁶⁸ A ɻwanante ge Simaun Piyer, a ba ɻane á elvan ge ɻane: «Yaakadada, njá shá shifa na á zleka na á ba am elva á ɻa palle, njá de daba ware umele?»

⁶⁹ Nere wá, fanertarfe. Adsaba diyanjerdiya ganakini ba ka una ka sáwá áza Dadaamiya, ka cufedſde.»

⁷⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Kwa emnde kelaawa ju buwa na, ábi ya dzerakursaa ba iya? Ay aŋkwa ura palle am kure, ɻane ura á shaitaine.»

⁷¹ Una ɻanna wá, a ndanaa áte Yahuda egdza á Simaun Iskariyaut. Adsaba Yahuda ɻanna, ɻane keni ba palle á pukura-aha á Yaisu kelaawa ju buwa tsa, amá a velanaa ba ɻane Yaisu.

7

Egdzar mama-aha-ɻara ge Yaisu fartareka áte ɻane

¹ Am iga á una ɻanna maa, Yaisu aŋkwa á já daba á ba am kwárá á Galili, wayaaka de nja am Yahudiya mazla-aara, adsaba Yahudiya-aha tá aŋkwa tsagwadfa ba ɻane ge ja ba shifa-aara.

² Herzhapteherzhe muŋri á Yahudiya-aha na tá dáfaháná an muŋri á *bere á kacakaca maa,

³ a ba egdzar mama-aha-ɻara tá elvan ge ɻane: «Yánya dágave na mazla-aara, tsetse ezzlálá á dem Yahudiya, a de naránnna emnde á ɻa na tá áhuwa keni slera á ɻa.

⁴ Adsaba edda una ni á kátá emnde bademme tá diyeddiye ɻane wá, á shebeká ire-aara. Ábi ká maga najipu-aha á ba

ka? Shagera ba ká de maganaamaga una ḥanna á katafke á nalga á emnde wá, lauktu tá diyaksediye.»

⁵ Ba egdzar mama-aha-ḥara keni fartareka áte ḥane dekideki.

⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Náza á kure wá, ma sarte-ara keni bademme ba shagera. Iya wá, yá duka á dem muñri ḥanna, adaba zlabe samka sarte-aaruwa emtsaade.

⁷ Kure wá, emnde a duniya tá dzegwánka fákurá áte kelaadire. Amá iya wá, wayarika emnde a duniya, adaba yá márá shagerkire á slera-aatare á segashe.

⁸ Ekkure wá, daumbare á dem muñri. Amá iya wá, yá duka adaba zlabe samka sarte-aaruwa emtsaade.»

⁹ A ndaterse una ḥanna, a njehe am kwárá á Galili, ḥane zlalaaka.

*Yaisu am muñri á *bere-aha á kacakaca*

¹⁰ Zlarzlálá egdzar mama-aha-ḥara á de zá muñri ḥanna maa, shebanve ire-aara atuge ice-aatare ḥane keni a duhe á dem muñri ḥanna, amá wá, marateranka ire-aara ge emnde.

¹¹ Male-aha á Yahudiya-aha tá aŋkwa tataya ba Yaisu am muñri ḥanna, tá aŋkwa enndáva am dágave á emnde: «Kwa naaná áme Yaisu?»

¹² Daaci bademme á emnde am muñri ḥanna, tá ndáhá ba elva á Yaisu am dágave-aatare an gá kwárá. A ba emnde umele: «Yaisu ḥanna wá, ura maggwe.» A ba emnde umele: «Zhel ḥanna slekeda emnde.»

¹³ Amá bademme á una ḥanna tá ndaaná á ba an ila, adaba tá kuva a cенарáterka male-aha á Yahudiya-aha.

¹⁴ Amá am dagave á muñri wá, tá zhárá ba dámda Yaisu á dem *mashidi yaikke am Urusaliima, aŋkwa á ndater elva ge emnde.

¹⁵ Tá maga ba najipu-aara Yahudiya-aha. Ta bántsa itare: «Zhel na mu a shanaa áme ḥane diya estuwa na, wallá a ndaase laya á malumireka, uweka?»

¹⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Elva na yá tsakaná ya na wá, yá ndaaná ya an ire-aaruka, elva-aha ḥanna á sáwá áza Dadaamiya na a belibela na.

¹⁷ Edda una ni á kátá mága názena á kataná Dadaamiya wá, á naba diyeddiye elva-aaruwa na, tara a sawa áza Dadaamiya, an tara yá ndaaná ba iya an ndzeda-aaruwa keni.

¹⁸ Edda una ni á ndáhá ba elva á ire-aara, á kataná yaikkire ge ire-aara. Amá edda una á kataná yaikkire ge edda una a belanaa ḥane wá, slejirire ba ḥane, baaka zlerma am ḥane dekideki.

¹⁹ Sakuránka Muusa *tawraitा emtu? Ay ábi ba palle á kure keni baaka edda una cfabátedaba shairiya-aha na am hude-aara. Ya gu uwe kena kwá kátá jija na?»

²⁰ A ba emnde na tá am jáháva, tá elvan ge Yaisu: «Ká an shaitaine emtu? Ware ḥjane á kátá jagja na?»

²¹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ya magaa ba slera palle an kwaskwe á puwansepue, amá bademme á kure kwá maga ba najipu-aara.

²² A ba Muusa am *tawraitा wá: Kwá belá egdzere am shedekwe am hare ge tiisire. Ge jirire wá, a fantauwa Muusa ka, ta fantau am eggye-aha á kure werre. Adaba elva á Muusa ḥjanna wá, kwá ankwā belá egdzere am shedekwe ma an kwaskwe á puwansepue keni.

²³ Má kwá ankwā maga una ḥjanna an kwaskwe á puwansepue geni a badzevka tawraitा á Muusa, sakwa ura lapika vuwa-aara emtu? Labára kwá ica ervaunjde áte ya geni labára ya mbá ura an kwaskwe á puwansepue, ura lapika vuwa-aara tsa?

²⁴ Yawánya mága jeba una. Zharauka kure názena áte iga na, amá magaumága jirire.»

*Watse ba Yaisu una *Almasiihu na emtu?*

²⁵ A ba emnde a Urusaliima: «Edda una tá tatayán ge ja ba shifa-aara na ḥjane ka una?

²⁶ Ankwā á ndá elva-aara ba parakke mazla-aara, baaka ura á piyantepiya. Watse diyareddiye male-aha á miya ganakini ba ḥjane una *Almasiihu ka?

²⁷ Amá keni estuweka. Má watse samsa Almasiihu wá, watse baaka ura á diyeddiye tate na a sawa átekwa. Amá náza á zhel na diyamidiya bademme tate na ni á sawa ḥjane átekwa.»

²⁸ Am sarte ḥjanna maa, Yaisu ankwā á ndater elva ge emnde am *mashidi yaikke. A kante kwárá, a ba ḥjane á elvan ge itare: «Kina diyakuridiya emtu ba jirire? Diyakuridiya emtu tate na ya sawa átekwa? Iya wá, sanka ba ya an ire-aaruwa, ankwā edda una a belibela, diyakurka ba kure. Edda-aara ḥjanna ura jirire seke ḥjane baaka.

²⁹ Iya wá, diyandiya edda-aara, adaba ya sawa ázeñara, a feliyaa ba ḥjane.»

³⁰ Tá kátá ekseksa, amá baaka ura dzegwándzegwa fanve erva, adaba zlabe samka sarte-aara.

³¹ Mbate kwakya emnde na fartarefe áte ḥjane am jáháva ḥjanna. Ta bantsa itare: «Una ni ta bantsa watse á sawa *Almasiihu umele, á se maga najipu-aha na á jauje ge náza á zhel na zlabe ádaliye?»

*Kwakwane-aha á *Farisa-aha antara male-aha á *liman-aha tá de eksa Yaisu*

³² Cenaráncena *Farisa-aha elva na tá aŋkwa ndaaná emnde áte Yaisu an ila maa, ta naba magaa sawari antara male-aha á *liman-aha, daaci ta naba puwaa emnde a ufa mashidi á de eksa Yaisu na.

³³ Nánna Yaisu estuwa, a ba ɻane á elvan ge emnde: «Iya wá, yá haraaka kwakya ázekure mazla-aara, yá eptsá ádeza edda una a felibela na.

³⁴ Watse kwá tatayítátaya, amá watse kwá shika, adaba kwá taa daaka á dem tate na yá detekwa ya.»

³⁵ A ba Yahudiya-aha am dágave-aatare: «Watse á deme kena ɻane ni, miya mi taa daaka na? Watse á zlálá ádeza Yahudiya-aha á miya na zlalarzlálá á dem dágave á Yunaniŋkau-aha na, ge magateraa waazu ge Yunaniŋkau-aha ka?

³⁶ Elva na a bantsa ɻane ni, watse kwá tatayítátaya, amá watse kwá shika, adaba kwá taa daaka á dem tate na yá detekwa ya, a ba ɻane na mu, á kátá ba uwe ɻane?»

Haye na á vante shifa ge ura

³⁷ Daaci kwaskwe na ni á zle mujri ɻanna átekwa na wá, jauje ge hare-aha umele bademme am mujri ɻanna. Vacite ɻanna maa, a tsetehe ge Yaisu, a tsaahe am dágave á emnde, a kante kwárá ba shagera, a ba ɻane á elvan ge emnde: «Ma á wáná ndera ge ware keni a se shushe ázerwa.

³⁸ Ma a fetaara ware áte ya keni, a jerje háye am edda-aara, háye na ni á vante shifa ge ura á degeza am edda-aara. Una názu a ndaana wakita á Dadaamiya.»

³⁹ Yaisu á ndá elva a Shedekwe Cufedde na watse tá sháná emnde a fetarfe. Am sarte ɻanna zlabe sharánka Shedekwe Cufedde emtsaadé, adaba zlabe demka Yaisu am yaikkire-aara.

Bademme an tega ye á emnde áte Yaisu

⁴⁰ Am sarte na cenanvaacena emnde a jáháva elva-aara ɻanna maa, a ba emnde umele-aatare: «Žhel na, ba jirire ba ɻane nabi na ta baa watse á sawa na.»

⁴¹ A ba emnde umele: «*Almasiihu na ba ɻane.» A ba emnde umele zlabe adaliye: «Almasiihu na tá enndá na á jesare am Galili ka.

⁴² Adaba a ba wakita á Dadaamiya wá, Almasiihu á de jesare á ba am dágave á emnde a jeba á *Dawuda, á jesare am Baytilama ekse na ndza á njá amkwa Dawuda ɻanna.»

⁴³ Bademme á ye á emnde am jáháva gevge gergere am elva a Yaisu ɻanna.

⁴⁴ Emnde umele am dágave-aatare tá kátá eksa Yaisu, amá baaka ura dzegwándzegwa fanve erva.

Male-aha á Yahudiya-aha fartarka áte Yaisu

⁴⁵ Daaci eptsaraapetsa kwakwane-aha á *Farisa-aha, antara male-aha á *liman-aha na ba estuwa á dezetare. Ta de ndavateruhe ge emnde na, a ba itare tá elvan ge itare: «Labára sakuránka Yaisu na?»

⁴⁶ Tá ɻwaterante ge emnde na, a ba itare: «Kay! Zhel ɻanna ba vaci palle keni cenajeránka ura á ndáhá elva seke ɻane.»

⁴⁷ A ba Farisa-aha tá elvan ge itare: «Kure keni watse badakurubade zhel na ka?»

⁴⁸ Kwa nanna fartarfe male-aha, antara Farisa-aha á ɻere áte ɻane emtu?

⁴⁹ Ábi sey tá fetaara ba ɻugudi-aha áte ɻane, emnde na diyarka *tawraita ɻekideki, tá an nyainye áza Dadaamiya na.»

⁵⁰ Amá aŋkwa Nikaudaimus na ndza a deza Yaisu an vayiya na am dagave-aatare, ɻane keni ba palle á Farisa-aha na tá áhuwa ɻanna, a ba ɻane á elvan ge itare:

⁵¹ «Ay degiya am tawraita á miya wá, mi taa ɻugudeka ura ba estuwa, sey máki cenamivaacena elva am mbuwe-aara antara názena a guwaa ɻane.»

⁵² A ba itare tá elvan ge Nikaudaimus: «Ekka keni ka ura á Galili emtu a gá? Eppákyá názu am hude á wakita má watse ká shánsha ba palle keni nabi na a jesaare am Galili!»

((
⁵³ Am iga á una ɻanna maa, ma ware keni a eksaa ba baráma de mba-aara.

8

Mukse na ta ekseva am gwardzire

¹ Yaisu wá, a dete ire á Wa Anyaranyara.

² Ba enlya-waabere wá, a tsekwese, a eptsá á ba dem *mashidi yaikke suuwe, a de njehe, ta duhe ge emnde ádezenjara, a fantau ge vaterte sera á elva.

³ Daaci malum-aha á *tawraita antara *Farisa-aha ta naba sanaa mukse ta ekseva am gwardzire, ta tsa mukse na á katafke á emnde bademme.

⁴ Daaci ta ndavanu elva ge Yaisu: «Malum,» a ba itare, tá elvan ge ɻane: «Náwa mukse na wá, ɻa eksevaa am gwardzire.»

⁵ Názu a banjernaa Muusa am *tawraita wá, mukse na á maga jeba una wá, ba tá ja shifa-aara an nákwá. Ekka mu ázara á ba elva á ɻa?»

6 Ta banaa una ba geni tá tsagwadzaná an ɻjane, geni tá shánsha elva na an dzálá am mbuwe-aara. Amá a gaavehe ge Yaisu, áŋkwa á puwa áte haha an gulanda-aara.

7 Am itare yaránka ndáva na, á kante ire Yaisu, a ba ɻjane á elvan ge itare: «Máki aŋkwa edda una ndza maganaaka haypa dékideki am kure wá, a fantaufe edda-aara zuŋjwe ge dzega mukse na an nákwa.»

8 A ndaase una ɻjanna, a gaavehe zlabe ádaliye, aŋkwa á puwa áte haha an gulanda-aara.

9 Ba ta cennaa elva ɻjanna wá, ta fantau ge zlálá an palpale, ta fantuwa male zuŋjwe, a jauwa ba mukse na palle á tse á katafke á Yaisu.

10 A kante ire Yaisu, a ba ɻjane á elvan ge mukse ɻjanna: «Tá áme emnde na? Baaka edda una dzegwándzegwa ɻngudakŋguda emtu?»

11 A ɻwanante ge mukse na, a ba ɻjane: «Baaka degiya malum.» A ba Yaisu á elvan ge ɻjane: «Iya keni yá ɻngudan̄ka. Ezslálá, amá dalika á maga haypa.»)

Yaisu wá, parakkire ge duniya

12 A ba Yaisu zlabe ádaliye á elvan ge emnde: «Ba iya una ya parakkire ge duniya. Ma a dabiyyaa ware keni á shánsha parakkire na á vante shifa ge ura na, edda-aara á zlaleka am tabedammire mazla-aara.»

13 A ba *Farisa-aha tá elvan ge ɻjane: «Ká aŋkwa á maganá ba ka seydire áte ire á ɻja na wá, elva á ɻja ɻjanna jirireka dékideki.»

14 A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma yá maganá ba ya seydire áte ire-aaruwa keni, elva-aaruwa jirire. Adaba diyandiya tate na ya sawa átekwa, diyandiya tate na yá zlálá ádetekwa. Amá kure diyakurka ma tate na ni ya sawa átekwa, ma tate na yá zlálá ádetekwa keni.

15 Kure kwá naba icanne elva áte ura, áte una kwá kataná kure emndimaghaha, amá iya yá ɻngudeka ura dékideki.

16 Ma ya icanne elva áte ura keni, yá maganá á ba an jirire, adaba ganevka an ire-aaruwa am elva ɻjanna, amá aŋkwa Edderwa na a belibela na antara ya.

17 Aŋkwa an puwa am *tawraitá á kure, a ba ɻjane: Máki seyde-aha buwa ta ndaase ba elva palle wá, elva-aatare jirire.

18 Náwa yá aŋkwa maga seydire áte ire-aaruwa. Edderwa na a belibela na keni aŋkwa á maga seydire áte ya.»

19 A ba itare tá elvan ge Yaisu «Áma eddeña ɻjanna?» A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ba iya keni diyakurika sakwa Edderwa emtu? Ma andze diyakuridiya wá, ma kwá naba diyeddiye Edderwa keni..»

²⁰ Kwaye njane elva na Yaisu a ndater ge emnde am *mashidi yaikke, am tate na tá fá sadake á nasherire átekwa na. Baaka ura a piyante elva-aara dekideki adaba zlabe samka sarte-aara emtsaae.

Kwá taa daaka á dem tate na yá detekwa na

²¹ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare zlabe ádaliye: «Iya wá, yá zlálá, watse kwá tatayitátaya, amá watse kwá shika. Watse kwá emtsa á ba am haypa-aha á kure. Kwá dzegwánka dem tate na yá detekwa ya na.»

²² A ba Yahudiya-aha am dágave-aatare: «Watse á de já ire-aara ka? Adaba a ba njane, kwá taa daaka á dem tate na yá detekwa.»

²³ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Kure kwajesaare á ba am duniya na, amá iya wá, ya sawa á sa am samaya. Kure kwa ba emnde a duniya na, amá iya wá, ya ura á duniya-ka.»

²⁴ Ya bakurnaa adaba una njanna watse kwá emtsemntsá á ba am haypa-aha á kure. Adaba ba jirire watse kwá emtsa á ba am haypa-aha kure máki fakurtaareka ganakini ba iya una Iya.»

²⁵ A ba itare tá elvan ge njane: «Ka ware?» A njwaterante, a ba njane: «Ya ba edda una kwaye am fantaufe ya ndaakur ba njane na.»

²⁶ Yá an elva kwakya ge ndanaa áte kure, ba jirire kwá taa nezleka am elva njanna. Amá bademme ba jirire. Adaba yá ndaakur ba názena ya cenanaa áza edda una a belibela na.»

²⁷ Cenaránka dekideki geni á ndater elva á Eddejara.

²⁸ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Vacite na ni kakuranteka *Ura á emnde bademme wá, kwá de dise ba vacite njanna, ganakini iya wá, ya ba Iya. Kwá de diyeddiye geni názena yá maganá ya bademme na wá, ba iya an ire-aaruwa ka. Ma yá ndáhá uwe keni, yá ndá ba názena a kwarisaa Edderwa.»

²⁹ Edda una a belibela na aŋkwa antara ya, á yika ya palle dekideki, adaba ma vaatara keni yá magá ba názena á kataná njane.»

³⁰ Ba Yaisu a ndaase una njanna wá, emnde kwakya fartarfe áte njane.

Emnde a mágá haypa ta náve-aha á haypa

³¹ Daaci a ba Yaisu á elvan ge Yahudiya-aha na fartarfe áte njane: «Máki tsakuraatse á ba áte elva-aaruwa wá, kwa emnde-aaruwa ba jirire,

³² kure kwá diyeddiye jirire, jirire á kure á palakuraapálá. Kwá kwaraná ba kure ire á kure.»

³³ A ba itare tá elvan ge Yaisu: «Ázara a ba ka? Njere ḥa eggaye-aha á Ibrahima miyenne, ba vaci palle keni danjeremka am erva á ura ni, watse kwá kwaraná ba kure ire á kure, á ba ka?»

³⁴ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Ma ware una á magá ba haypa na, edda-aara náve á haypa.

³⁵ Náve wá, ma estara keni á gevka ura á hude á há dekideki. Amá egdzere wá, ma vaatara keni ba ura á hude á há ḥanna.

³⁶ Daaci máki a palakuraa *Egdza á Dadaamiya am navire á kure wá, shakuránsha ire á kure ba jirire.

³⁷ Diyandiya degiya ganakini kwa eggaye-aha á Ibrahima. Amá labára kena kwá lyiyeka elva-aaruwa, kwá ankwá á tataya ja shifa-aaruwa na?

³⁸ Yá ndá ba názena ya naaná áza Edderwa, kure keni kwá magá ba názena a bakurnaa eddekure.»

³⁹ A ba itare, tá elvan ge Yaisu: «Eddejere ba Ibrahima ge ḥere.» A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma andze kwa egdzara á Ibrahima ba jirire wá, ma kwá maga ba názena ndza a maganaa ḥane.

⁴⁰ Amá náwa yá ankwá ndaakur ba jirire názena ya cenanaa ya áza Dadaamiya, aley kure kwá tataya ba já shifa-aaruwa. Ibrahima wá, ḥane magaaka una dekideki.

⁴¹ Kure kwá maga ba slera á eddekure.» A ba itare tá elvan ge ḥane: «Ijere ḥa masagwa-aha ka dekideki, Eddejere ba Dadaamiya palle.»

⁴² A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma andze ni kwa egdzara á Dadaamiya ba jirire wá, ma andze kwá wayiwáyá. Adaba iya ya sawa ázeñjara ge sezekure na. Sanka ba ya an ire-aaruwa, a beliyaa ba ḥane, yá njá á ba áte ḥane áhuna na.

⁴³ Labára ḥane á duka elva-aaruwa á dem ire á kure dekideki? Á duka á dem ire á kure adaba kwá dzegwánka cena elva-aaruwa.

⁴⁴ Kure wá, eddekure ba Shaitaine. Kwá kátá maga názena á kataná eddekure. Adaba ḥane sleceba emnde kwaye am fakta, baaka jirire-aara dekideki, adaba baaka jirire am ḥane. Ndáhá fida wá, duksa-aara ge ḥane, adaba slera-aara ba fida, ḥane male á fida.

⁴⁵ Amá iya wá, yá ndáhá ba jirire. Adaba una ḥanna wayakurika.

⁴⁶ Emtu ware edda-aara am kure á sansese haypa-aaruwa parakke? Ay má yá ndá ba jirire bademme, labára kwá fetarka áte ya?

⁴⁷ Ura á Dadaamiya wá, á cená elva á Dadaamiya. Amá kure kwa emnde á Dadaamiya-ka. Adaba una ḥanna kwá feka hyema áte elva-aaruwa.»

Kwaye zlabe yareka Ibrahim aŋkwa Yaisu

⁴⁸ A ba Yahudiya-aha tá elvan ge Yaisu: «Ndanjeran̄ka emtu ganakini ka wá, ka ura *Samariya? Ndza ndanjeran̄ka emtu ganakini ká an jini am ire?»

⁴⁹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá an shaitaine ka dekideki, yá gálá ba Edderwa, amá kure kwá aŋkwa epsawipsawa.

⁵⁰ Iya wá, ndanka ya ganakini a galarigálá emnde. Amá aŋkwa edda una a wayiyantaa ḥane ganakini a galarigálá emnde. Daaci watse á ndaaná ba ḥane elva á kure.

⁵¹ Yá ndaakur ba jirire: Ma ware una a magaa fesarefire am elva-aaruwa, ḥane á emtseka dekideki.»

⁵² A ba Yahudiya-aha tá elvan ge ḥane: «Kina wá, diyajerdiya mazla-aara geni ba jirire ká an jini am ire. Ibrahim emtsametsa, nabi-aha umele keni matsarmatsa, ekka ni má ura á maga fesarefire am elva á ḥa, á emtseka, á ba ka?

⁵³ Eggymiya Ibrahim an ire-aara maa, emtsametsa, jakuje ge ḥane emtu? Nabi-aha keni emtsaremetsa, ka mu ká zhárá ire á ḥa ka ware?»

⁵⁴ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Máki yá galaná ba iya ire-aaruwa wá, yaikkire-aaruwa hyepka duksa dekideki. Iya á galiya ba Edderwa. Ba ḥane edda una kwa bantsa kure Dadaamiya na.

⁵⁵ Amá diyakurka ḥane ḥanna dekideki. Iya wá, diyandiya. Ma ya bánba diyanka wá, ya slefida seke kure. Diyandiya ba parakke, yá aŋkwa á fansarefe am elva na á ndaaná ḥane.

⁵⁶ Dadaamiya ndza a banánba ge eggiekure Ibrahim ganakini watse á hyemhye am sarte-aaruwa, a higa jipu arge elva ḥanna. Am sarte na marannaamará Dadaamiya, ervaunjce-aara ndza ba seke nama.»

⁵⁷ A ba Yahudiya-aha tá elvan ge ḥane: «Ba yáwe kul ilyebe keni ká hyefka ni, ka nánna Ibrahim, a ba ka?»

⁵⁸ «Yá ndaakur ba jirire,» a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kwaye zlabe yareka Ibrahim keni yá aŋkwa ya.»

⁵⁹ Ta naba halem nákwa am erva tá kátá eddzágá maa, a naba shebevhe ge Yaisu, a sesehe am mashidi ḥanna.

¹ Daaci aŋkwa á degashe Yaisu am tate umele wá, a naa ura wulfe ta yán ba estuwa.

² Ta ndavanuhe ge pukura-aha, a ba itare tá elvan ge ɻjane: «Malum, ta yanaa adaba haypa á ware zhel na wulfe? Haypa á tara eddeñjara an emmenjara emtu? Emtu haypa-aara ba ge ɻjane he?»

³ A ɻjwaterante ge Yaisu, a ba ɻjane á elvan ge itare: «Ta yese wulfe adaba haypa-aara ka, tara eddeñjara an emmenjara keni haypa-aatare ka. Una a gev ba geni a naránnna emnde slera yaikke na á de maganá Dadaamiya áte ɻjane.

⁴ Am zlabe aŋkwa tsawe vaciya wá, magaumimágá slera á edda una a belibela na. Adaba aŋkwa á sawa vayiya, ura á dzegwánka mága slera mázla-aara.

⁵ Am sarte na zlabe yá aŋkwa am duniya na wá, ya parakkire ge duniya.»

⁶ Ba a ndaase elva ɻjanna, mazle-aara a naba kyefaa nyaihe á dem áhá, a wasletaa egdza haha cekwaŋgudi an nyaihe-aara, a ndabanaanuhe ge ice á wulfe na,

⁷ a ba ɻjane á elvan ge ɻjane: «Ezzlálá de baraabárá ice á ɻja am derve na tá ɻfaná an Silauwam na.» Silauwam ɻjanna wá, amaana: slebela. A duhe ge wulfe na, a de baraa ice-aara wá, aŋkwa a nanna. Á sá wá, ba laŋne ice-aara.

⁸ Daaci emnde a slala-aara, antara emnde na ndza ta naa á ɻjala na, a ba itare: «Una ni ba wulfe na á ɻjala, á njá áhuwa na ka?»

⁹ A ba emnde umele; «Ba ɻjane». Amá a ba emnde umele: «Una ɻjaneka, ba gáráva.» Amá «Una ba iya,» a ba ɻjane á elvan ge itare.

¹⁰ Ta ndavanu elva: «A wertaa estara ice á ɻja?» a ba itare tá elvan ge ɻjane.

¹¹ A ɻjwaterante, a ba ɻjane: «Aŋkwa ura zhera-aara Yaisu, a wasletaa haha cekwaŋgudi, a naba ndabinu ge ice-aaruwa wá, a ba ɻjane á elvan ge iya, ezzlálá de baraabárá ice á ɻja am derve á Silauwam. Ya naba duhe á dete we á derve ɻjanna, ya baraa ice-aaruwa wá, yá nanna ice.»

¹² «Áma zhel ɻjanna?», a ba itare tá elvan ge ɻjane. «Diyanka», a ba ɻjane á elvan ge itare.

*Farisa-aha tá ndavanu elva ge ura wulfe ta yanaa an ɻjane

¹³ Daaci ta naba dá zhel na ndza wulfe, amá shánsha ice-aara na ádeza *Farisa-aha.

¹⁴ Adaba háre na ni Yaisu a wasletaa egdza haha, a ndabanaanuhe ge ice á wulfe na wá, kwaskwe á puwansepue.

¹⁵ Adaba una ḥanna, Farisa-aha ta ndavanu ge zhel ḥanna, a ba itare tá elvan ge ḥane: «A mágava estara ḥane kina ká anjkwa á nanna ice na?» A ḥwaterante, a ba ḥane: «Ba a wasletaa egdza haha, a ndabinuhe ge ice, ya de baraa ice-aaruwa wá, yá anjkwa á nanna.»

¹⁶ A ba emnde umele am dágave á Farisa-aha: «Ma a maganaa ware una ḥanna keni, a belanaa Dadaamiya ka dekideki, adaba anjkwa á badza kwaskwe á puwansepuwe.» Amá a ba emnde umele-aatare: «Slehaypa ni á dzegwándzegwa mága najipu-aha na?» Daaci ye-aatare gevge gergere.

¹⁷ *Farisa-aha ta ndavanu elva zlabe ádaliye ge wulfe na shánsha ice-aara na: «Ekka mu ázara a ba elva á ḥa áte edda una a werakanta ice ḥanna?» A ba ḥane: «Nabi á Dadaamiya.»

¹⁸ Mazla-aara eksararka male-aha á Yahudiya-aha ganakini zhel ḥanna ndza wulfe werre, a shanaa an sha ice. Ta naba cfetaa tara eddeñara an emmenjara.

¹⁹ Ta se ndavateruhe, a ba itare: «Una ba jirire ba egdza á kure emtu? Ndaundá ba jirire ndza kwa yán ba wulfe emtu? Ay a sawa estara á nanna ice na?»

²⁰ Ta ḥwaterante ge tara eddeñara an emmenjara, a ba itare: «Egdzere wá, ba egdza á ḥere, ḥa yese ba wulfe.

²¹ Amá ma a shanaa estara ice keni diyajerka, ma a vantaa ware ice keni diyajerka. ḥane keni egdzere-ka mázla-aara, ndavawanundave ba ge ḥane, a ḥwuteñwa ba ḥane an ire-aara.»

²² Ta ndaa una tara eddeñara an emmenjara na wá, adaba a wáterá lyáwá átuge male-aha á Yahudiya-aha. Adaba zlaruzle male-aha á Yahudiya-aha am sawari-aatare, geni ma a ndaasa ware Yaisu wá, *Almasiihu, tá ḥgyansenjye edda-aara am jeba-aatare ba dekideki.

²³ Ta ndaaná adaba una ḥanna tara eddeñara an emmenjara: ḥane keni egdzere-ka mázla-aara, a ḥwuteñwa ba ḥane an ire-aara na.

²⁴ *Farisa-aha ta cfante zhel na ndza wulfe, shánsha ice na ge buwire, a ba itare tá elvan ge ḥane: «Ḥere wá, diyajerdiya ganakini zhel ḥanna slehaypa. Azara á ba elva á ḥa? Enndá jirire á katafke á Dadaamiya!»

²⁵ A ḥwaterante, a ba ḥane á elvan ge itare: «Iya wá, ma anjkwa haypa-aara, ma baaka haypa-aara keni diyanka ya. Duksa palle ya disaa ya wá, ndza ya wulfe, kina wá, yá anjkwa á nanna.»

²⁶ Ta ndavanuhe zlabe ádaliye, a ba itare tá elvan ge ḥane: «A magakaa uwe lauktu a wertehe ge ice á ḥa na?»

²⁷ A ḥwaterante, a ba ḥjane: «Ábi ya ndakurndáhá cenakurka. Kwá kátá yá bakurá uwe kena ádaliye? Emtu kure keni kwá kátá gev emnde a ḥsaba ḥjane?»

²⁸ Tá zlazlevaahe, a ba itare tá elvan ge ḥjane: «Ká sledaba ḥjane ba ka! Njere wá, ḥja emnde a ḥsaba Muusa.

²⁹ Adaba Muusa wá, diyajerdiya ta ndaa elva an Dadaamiya, amá ḥjane ba tate na á sawa átekwa, diyaa ware?»

³⁰ A ba zhel na: «Kwaye kwa najipu! Zhel na a weritaa ice na ni diyakurka kure tate na a sawa átekwa?

³¹ Amá wá, diyamidiya slehaypa wá, Dadaamiya á ḥwanárka ḥfekideki, sey edda una ni á gálá ḥjane, antara á maga namaari-aara.

³² Kwaye á ba am faktá á duniya keni, vaci palle ndza cenamiyánka ta weranantaa ice ge wulfe na ta yanaa an ḥjane.

³³ Daaci zhel ḥjanna, ma andze a belanaa Dadaamiya ka wá, ma andze á dzegwánka ba mága uwe keni.»

³⁴ «Ka wá, ka slehaypa kwaye á sawa am hude á emmeja, ká kwarajersá ka duksa ge njere emtu?» Daaci ta naba ḥgyanse á segashe am mashidi.

Yaisu á ndáhá elva á wulfire am ervauŋde

³⁵ Am sarte na cenáncena Yaisu ganakiní ḥgyaranseŋye maa, a naba de tataya tate-aara. De shánsha, a ba ḥjane á elvan ge ḥjane: «Faktarefe áte *Ura á emnde bademme emtu?»

³⁶ A ḥwanante a ba ḥjane: «Jane mu ware ḥjane malum, geni yá fetarfe áte ḥjane?»

³⁷ A ba Yaisu á elvan ge ḥjane: «Ká zhárá ba ḥjane maa, ba edda una á ndaaka elva na.»

³⁸ «Fanaktarfe Yaakadada», a ba ḥjane á elvan ge ḥjane, a kezlanaa ugje am áhá.

³⁹ Daaci a ba Yaisu: «Sawa-aaruwa ge iya á sem duniya na wá, ya se lá wulfe-aha geni itare tá shánsha tá nánnna duksa. Amá emnde na ta bantsa itare tá nanna na wá, tá gevge wulfe-aha.»

⁴⁰ Cenaráncena *Farisa-aha na tá aŋkwa áhuwa na, a ba itare tá elvan ge Yaisu: «Njere keni ḥja wulfe-aha emtu?»

⁴¹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma andze kwa wulfe-aha wá, ma baaka haypa á kure. Amá kwa bántsa kure aŋkwa ice á kure tsawe wá, haypa á kure ba nja-aara.»

¹ A ba Yaisu á elvan ge itare zlabe ádaliye: «Yá ndaakur ba jirire: má ura á dem gargare á kyawe-aha ni, daaka á kya we-aara, a naba tsekweme á kyá ire á riya wá, edda-aara ḷanna neyle, slezá baráma.

² Amá edda una ni á duwa á kya we á gargare wá, ba ḷane una suni á kyawe-aha.

³ Daaci slewera gargare, á weranántewera gargare ge suni, ḷane á dáhá kyawe-aha-aara an zhera an zhera, kyawe-aha tá cenáncena kwárá-aara, tá eddfaba ásegashe.

⁴ Máki saterse ásegashe maa, á dedda ḷane á katafke, tá dabáná kyawe-aha-aara á kataliya, adfaba diyardiya kwárá-aara.

⁵ Amá kyawe-aha tá dfabeka edda una diyarka, á wáterá lyáwá átuge ḷane, adfaba diyarka kwárá-aara.»

⁶ Kwaya ḷane naraje na a baternaa Yaisu, amá cenaránka naraje-aara, ma a bateraa elva áte uwe keni.

Yaisu suni shagera

⁷ Lauktu a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Ba iya una ya we á gargare á kyawe-aha.

⁸ Bademmé á emnde na ta sawa ákatafke-aaruwa, ta ba neyle-aha, ta emnde a zá baráma. Adfaba una ḷanna diyaraterka kyawe-aha, cenarka elva-aatare.

⁹ Ba iya una ya we á gargare. Ma ware una á dema á kya ya á dem gargare na, á shánsha ire-aara, á duwa á ba an enjkale-aara, á sesse keni á ba an enjkale-aara, á shánsha náza zá-aara á ba an unjule-aara.

¹⁰ Neyle wá, á sá ba mága neylire geni á icica, á kedánaakeda. Amá iya wá, ya sawa ganakini kyawe-aha tá shánsha shifa, tá njinja an shifa-aatare lanje.

¹¹ «Ba iya una ya suni shagera. Ya suni shagera na ni yá dzameka shifa-aaruwa dekifeki adfaba kyawe-aha-aaruwa.

¹² Amá suni na á piyá ba geni a shánsha mbera-aara, ḷane gevka edda á kyawe-aha wá, gevka suni shagera. Máki nanna anjkwa á sawa indale wá, á zhagada ire-aara, daaci á kyateraakya indale kyawe-aha na, á dzadzatervedzadze.

¹³ Á zhagada shifa-aara, adfaba ḷane baaka lambe-aara áte kyawe-aha. Á dzámá ba mbera-aara palle.

¹⁴ Ba iya una ya suni shagera, diyandiya kyawe-aha-aaruwa, itare keni diyariдиya

¹⁵ ba seke una ni a diyidiya Edderwa, iya keni diyandiya ḷane na. Yá dzameka shifa-aaruwa dekifeki adfaba kyawe-aha-aaruwa.

¹⁶ Iyau, zlabe tá anjkwa kyawe-aha-aaruwa umele ágashe, saremka á sem walde. Shagera ba yá satersa itare keni á

sem walde, tá se cena kwárá-aaruwa. Tá se njá am walde palle, suni á gev ba palle.

¹⁷ «Wayiwáya jipu Edderwa, adaba eksanarekse yá shifa-aaruwa, watse yá shánsha zlabe ádaliye.

¹⁸ Iya wá, baaka ura á dzegwándzegwa já shifa-aaruwa, ya eksera ba ya emtsa. Yá naba emtsemtsa, amá ya an hakuma á tse am faya. Yá magán ba seke una a binaa Edderwa.»

¹⁹ Elva-aara njanna a tsante elva yaikke zlabe ádaliye am dagave á Yahudiya-aha.

²⁰ Kwakya emnde am dagave-aatare ta baa: «Ura an jini am ire, an weshá ire-aara, kwá cena uwe áte elva-aara?»

²¹ A ba emnde umele-aatare: «Una fida, ura an weshá ire-aara wá, á taa ndaaseka elva estuwa. Há! Ura an weshá ire-aara ni á weratertá ice ge wulfe-aha?»

Kwalarevkwále Yahudiya-aha ge fetaaře áte Yaisu

²² Daaci samsa sarte á mága muñri á wera *mashidi yaikke am Urusaliima maa, ta naba gyaa muñri. Sarte njanna, sarte á lailaiddfire.

²³ Daaci vacite umele, aňkwa á já daba Yaisu am dzadzáwe á mashidi, am tate na tá däháná an dzadzawe á Suleymanu na maa,

²⁴ de jarammeje zlabe ádaliye Yahudiya-aha á katafke-aara, a ba itare tá elvan ge njane: «Máki ba jirire ba ka una ka *Almasiihu á Dadaamiya wá, ndaňerndá jirire-aara, geni a shunjuleka ire á njere mázle-aara. Kinekinéka njá ufa ba una ázeňa.»

²⁵ A njwaterante ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Ábi ya ndaakurndaha fakurtaareka áte ya. Slera na yá aňkwa á maganá ya na wá, yá maganá á ba an hakuma á Edderwa. Una njanna á bakurá ba elva ge kure áte ya, ma ya ware keni.

²⁶ Aley kwá fetareka áte ya, adaba kwa kyawe-aha-aaruka.

²⁷ Kyawe-aha-aaruwa wá, tá cena kwárá-aaruwa, tá dabidába, iya keni diyanaterdiya.

²⁸ Yá vaterte shifa na á zleka na, tá emtseka dekiseki, baaka ura á dzegwándzegwa saterse am erva-aaruwa.

²⁹ Edderwa na a vite kyawe-aha njanna, yaikke ba njane arge duksa bademme. Baaka ura á dzegwándzegwa sanse kyawe-aha njanna am erva á Edderwa.

³⁰ Iya antara Edderwa nja ba palle.»

³¹ Daaci Yahudiya-aha ta naba haletaa nákwá zlabe ádaliye, tá kátá ejja.

³² A ba Yaisu á elvan ge itare: «Náwa kwakya slera shagera shagera na ya maganaa ya am dágave á kure an hákuma á Edderwa. Kina kwá kátá jiyá an nákwá adaba ura-ara palle?»

³³ A ba Yahudiya-aha ḥanna tá elvan ge ḥane: «Ijá jáká an nákwá adaba shagerire na ka maganaa ka ka. Amá ḥá jáká adaba elva mándezawe na ká ndaná ka áte Dadaamiya. Ka keni ka ba urimagwe, amá ka ganve ire á ḥa Dadaamiya.»

³⁴ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ankwa an puwa am *tawraita á kure, a ba Dadaamiya: Kure kwa dadaamiya-aha.

³⁵ Diyamidiya názu an puwa am wakita á Dadaamiya wá, baaka ura á ebzebzá. Dadaamiya a ḫetaa emnde na ni a vaterete elva-aara ta dadaamiya-aha.

³⁶ Janateruka ya ge emnde ḥanna emtu, ya na a eksisaa ba Dadaamiya, a belyiaa á sem duniya? Kwa baa yá ankwá á zlazla Dadaamiya, adaba ya baa: ya *Egdza á Dadaamiya? Áma ḥane zlázle ḥanna?

³⁷ Máki kwá ezzhárá slera na yá maganá ya slera á Edderwa ka, fautareka áte ya.

³⁸ Amá máki yá mága ba slera á Edderwa ba jirire wá, ma kwá fetareka áte ya keni, fautarefe kure á ba áte slera-aaruwa ḥanna, geni kwá diyeddiye jirire-aara, ganakini iya antara Edderwa ḥa ba palle.»

³⁹ Tá kátá ekseksa, amá sharánka zlabe ádaliye.

⁴⁰ A zlalehe ge Yaisu á dete iga a guwa á Urdun, tate á mága baptismá á Yuhanna, a de njehe áhuwa.

⁴¹ Amá kwakya emnde ta kelaa á dezenjara. Ta bántsa emnde ḥanna am dagave-aatare: «Yuhanna wá, baaka najipu na a maganaa ḥane, amá bademme á názena a ndaanaa ḥane áte zhel na bademme ba jirire.»

⁴² Emnde kwakya fartarfe áte ḥane am tate ḥanna.

11

Emtsamtsa Laajarus

¹ Ankwá zhel emnde a Baytaniya umele zhera-aara Laajarus wá, lapika ba zlazlada. Egdzar mama-aha-ḥara ḥwasha, tara Marta antara Maari keni tá á ba am ekse ḥanna.

² Maari ḥanna wá, ba Maari na ndza a puwar náza se áte sera ge Yaakadada, a halanaahe an úgje á ire-aara na. Laajarus lapika na egdza emmenjara ge Maari ḥanna.

³ Daaci egdzar mama-aha ḥwasha buwa ḥanna, ta naba belanve ura ge Yaisu, a ba itare tá elvan ge ḥane: «Yaakadada, náwa lapika ura á ḥa Laajarus.»

⁴ Cenáncena Yaisu labare ḥanna maa, a ba ḥane: «Lapikere á Laajarus á taa jeka shifa-aara. Amá watse tá nanna emnde yaikkire á Dadaamiya, antara yaikkire á Egđza-aara keni, adaba lapikere-aara zhel ḥanna.»

⁵ Yaisu wayatertewáyá jipu tara Maari antara Marta ira Laajarus.

⁶ Adaba una ḥanna daaka watsewatse am sarte na a cenan labare á lapikere á Laajarus na. A gaa hárē buwa am tate ḥanna, am iga-aara lauktu a tse, a duwa.

⁷ Am iga a hárē buwa ḥanna maa, a ba ḥane á elvan ge pukura-aha-aara: «Mi zláláwa, mi eptsá ádaliye á dem Yahudiya.»

⁸ A ba pukura-aha-aara tá elvan ge ḥane: «Malum, á ba am hárē-aha na tá kátá jakjá Yahudiya-aha á ba an nákwá ni, ká kátá eptsá ádaliye á ba ádehuwa?»

⁹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Diyakurdiya emtu ganakini anjkwa saa kelaawa ju buwa am váha palle? Máki ura á zlálá an vaciya wá, á jeka ektápaare. Adaba anjkwa parakkire am duniya.

¹⁰ Amá máki edda-aara á zlálá an vayiya wá, á naba ejja ektápaare, adaba baaka parakkire am ḥanna.»

¹¹ Am iga á elva-aara ḥanna maa, a ba ḥane zlabe ádaliye á elvan ge itare: «Anjkwa á paa hárē ura á miya Laajarus, amá yá de tsantetse am hárē-aara ḥanna.»

¹² A ba pukura-aha tá elvan ge ḥane: «Yaakadada máki á pupe hárē wá, una watse á mbembe.»

¹³ Yaisu ánjkwa á baterá baaka Laajarus emtsamtsa, pukura-aha ta kurken á ndater ba hárē á jirire.

¹⁴ A naba ndaterse ba parakke Yaisu, a ba ḥane á elvan ge itare: «Baaka emtsamtsa Laajarus.

¹⁵ Iya wá, yá higa jipu adaba lámare ḥanna a shaa Laajarus am iga-aaruwa. Una a magava estuwa na wá, adaba ba kure, geni a farfe zlabe adaliye fetarfire á kure áte iya. Daaci tsaumitse, mi zláláwa mi dezenjara.»

¹⁶ A ba Taumas, (Wulhe keni ba zhera-aara,) a ba ḥane á elvan ge pukura-aha umele: «Mi keni mi zlalawa, mi de emtsa ba kerde antara ḥane.»

Ba Yaisu una sletsa emnde am faya

¹⁷ Lauktu á daada Yaisu á dem Baytaniya maa, a de beraa hedfarehe Laajarus zlauzle, hárē-aara ufade am evege.

¹⁸ Ekse á Baytaniya ḥanna ba herzhe an Urusaliima á maga ba kilaumaiter keye.

¹⁹ Yahudiya-aha kwakya ta sem mba á tara Maari antara Marta, ta se gater use adaba a kedaa egđza emmetare.

²⁰ Am sarte na cenáncena Marta ganakini sámsa Yaisu maa, a naba tsetehe, a zlala á de yainuye áte baráma a sawa. Maari wá, ḥjane a nja am mba.

²¹ A ba Marta á elvan ge Yaisu: «Yaakadada, ma andze ká anjkwa áhuna wá, egdza emmerwa ma andze á emtseka dekideki.

²² Amá ba kina keni diyandiya ganakini Dadaamiya á yakveka názena ka ndavanuwa ka.»

²³ A ba Yaisu á elvan ge ḥjane: «Sey á sesse egdza emmeña á ba an shifa-aara.»

²⁴ «Diyandiya,» a ba Marta. «Diyandiya ganakini watse á tsetse vaci tsa emnde á faya am halavuwa á duniya.»

²⁵ A ba Yaisu á elvan ge ḥjane: «Ba iya una ya edda tsa emnde am faya, ba iya una ya slefaterem shifa na á zleka na am vuwa ge emnde. Má ura fetarfe áte ya wá, ma emtsamtsa keni á tsetse á ba an shifa-aara.

²⁶ Ma ware una an shifa, a fetaare áte ya, á emtseka edda-aara dekideki. Faktarfe emtu áte elva-aaruwa na?»

²⁷ «Ane fantarfe», á ba Marta, «fantarfe ganakini ba ka una ka *Almasiihu, ka *Egdza á Dadaamiya, ba ka edda una diyanjerakdiya ganakini watse ká sawa á sem duniya na.»

Sesse yawe á kyuwa ge Yaisu

²⁸ Am iga á elva-aara ḥjanna Marta wá, ba epts-aara a detevege egdza emmenjara Maari, a de mbedanuhe an nasherire, a ba ḥjane á elvan ge ḥjane: «Samsa Malum anjkwa á ndavakndává.»

²⁹ Ba tara cenáncena, antara ba tsetse-aara ge Maari, a duhe ádezeñara.

³⁰ Amá zlabe samka Yaisu á sem hude á ekse emtsaadé, zlabe á ba am tate ḥjanna a de yainuwa Marta na.

³¹ Tsetsa Maari an hádzala á segashe maa, bademme á Yahudiya-aha na tá njá ázeñara, ta de gater use na keni, tá sa eddfaba. Itare ta kurken á de kyuwa áte irekhya.

³² Dámda Maari á deza Yaisu, a kezlaa ugje á katafke-aara, a ba ḥjane á elvan ge ḥjane: «Yaakadada, ma andze ká anjkwa áhuna wá, ma andze á emtseka egdza emmerwa dekideki.»

³³ Daaci Yaisu á zhárá ba á kyuwa Maari na, Yahudiya-aha na ta daa eddfaba na keni bademme tá anjkwa kyuwa. Una ḥjanna wantewa jipu am ervaunjde ge Yaisu.

³⁴ A naba ndavateruhe, a ba ḥjane á elvan ge itare: «Kwa hedanaa áme ḥjane emtsa ḥjanna?» «Sawa njá marakanaamará Yaakadada», a ba itare tá elvan ge ḥjane.

³⁵ Daaci sessa yawe á kyuwa ge Yaisu keni.

³⁶ Daaci a ba Yahudiya-aha: «Kay, zhel na wayawáyá jipu an Laajarus na.»

³⁷ Amá a ba emnde umele-aatare: «Ábi ba ḥane una a weranante ice ge zhel wulfe na? Ay ábi ma andze á janviyaaka piyeta emtsa á Laajarus keni?»

Yaisu tsantetse Laajarus am faya

³⁸ Wantewa zlabé ádaliye am ervaunđe ge Yaisu, a naba duhe á dete irekhyā ḥanna. Irekya ḥanna keni, ndza ta yese ba evege ba estuwa am uksuwe á palaha, ta hedanuhe an palame.

³⁹ Daaci a ba Yaisu: «Tambarawanuwetámbara palame ge we á evege.» A ba Marta egdza emmenjara ge edda una am evege: «Yaakadada, watse á se kwakya degi mazla-aara, adaba hárē ufade vatena ehheda-aara.»

⁴⁰ A ba Yaisu á elvan ge ḥane: «Ndza ndaananjka a ba iya, máki faktarefe watse ká nanna yaikkire á Dadaamiya?»

⁴¹ Daaci ta naba tambaranuve páláme na ge we á evege. A kante ice-aara á dem samaya Yaisu, a ba ḥane: «Yá anjkwa á slafaká we-aaruwa Edderwa, adaba cenakivaarcene.

⁴² Diyandiya ganakini ká anjkwa cenivaarcene ma vaatara keni, amá ya ndaa una adaba emnde na náwa itare tá ázerwa na, geni a fartarfe ganakini ka beliyaa ba ka.»

⁴³ Am iga á maduwa-aara maa, á ba ḥane á ba an ka kwárá: «Laajarus, sesse á segashe!»

⁴⁴ A sessehe ge Laajarus antara ba kálpákane na ndza ta fademe am hude-aara na bademme. Sera-aha-aara, antara erva-aha-aara, ira ire-aara bademme á ba an fádá. A ba Yaisu: «Palawanaapále áte ḥane, belawanaabelá.»

Yahudiya-aha tá anjkwa maga pute a eksa Yaisu

(Mat. 26:1-5; Mark. 14:1-12; Luka 22:1-2)

⁴⁵ Dikele á Yahudiya na ta de gater use ge tara Maari na, ba ta naa najipu na ni a maganaa Yaisu na wá, ta naba fetarhe áte ḥane.

⁴⁶ Amá á ba am dagave-aatare, emnde umele ta de balaterse názena a maganaa Yaisu na bademme ge *Farisa-aha.

⁴⁷ Daaci Farisa-aha, antara male-aha á *liman-aha ta jemaa emnde a *kendekyiya yaikke, a ba itare: «Mí magáná estara kina? Náwa zhel na anjkwa a far ba mága najipu-aha?»

⁴⁸ Máki mí zharaná á ba an ice wá, watse bademme á emnde tá fetarfe áte zhele na. Daaci watse á tsetse elva yaikke, watse tá demda emnde a Rauma na tá an hakuma na á dem elva ḥanna, watse tá mbedanaambeda mashidi á miya yaikke na, tá kedanaakeda larde á miya.»

⁴⁹ Daaci a ba Kayafas, ηane male á *liman-aha am sarte ηanna, a ba ηane á elvan ge itare: «Kure wá, baaka názu kwa disaa kure emtsaade.

⁵⁰ Diyakurka ganakini máki jamija shifa-aara ηane palle á emtsemtsa adaba emnde, á shansha ire-aara larde á miya emtu?»

⁵¹ Amá wá, a ndaanaa ηane an ire-aara ka una ηanna. Am ba ηane una a gev male á liman-aha am sarte ηanna, a maganaa ba Dadaamiya geni á maganaamaga nabiyire áte Yaisu, geni a emtsemtsa Yaisu am kela á Yahudiya-aha bademme.

⁵² Am kela á Yahudiya-aha ka palle, amá geni á jatermarje ge egdzara á Dadaamiya na tá am hude á duniya bademme tá gevge palle.

⁵³ Daaci male-aha á Yahudiya-aha ta magaa sawari á ja shifa á Yaisu ba vacite ηanna.

⁵⁴ Adaba una ηanna Yaisu dalika á jadaba am dagave á Yahudiya-aha áte parakkire. A naba zlalehe á dem ekse umele tá daháná an Aifrayim herzhe an kaamba, ta de nja áhuwa antara pukura-aha-aara.

⁵⁵ Herzhevteherzhe muñri á Yahudiya-aha na tá daháná an *Paska na maa, bademme á Yahudiya-aha na tá am ekse-aha umele, tá anjwa jahava á ba á dem hude á Urusaliima zlabe samka hare-aha á muñri emtsaade, geni tá de maga náde á cufedfire ge ire-aatare, lauktu tá za muñri.

⁵⁶ Am sarte na jarammeje emnde am mashidi wá, ta tátaya Yaisu. A ba itare am dagave-aatare: «Watse á ba á sawa zhel na á sem muñri? Emtu estara a ba kure?»

⁵⁷ Ta ndanaa adaba uwe estuwa, adaba a ba male-aha á *liman-aha antara *Farisa-aha, ma a naanaa ware tate á Yaisu keni, a shebeka, itáre tá de ekseksa.

12

*Maari a puwanante náza se áte sera ge Yaisu
(Mat. 26:6-13; Mark. 14:3-9)*

¹ A juwaa ba háre unjwahe tá gyá muñri á *Paska wá, damda Yaisu á dem Baytaniya ekse á Laajarus na a tsante am faya na.

² Ta naba gyanaa dafa ge Yaisu am ekse ηanna. Tara Yaisu antara Laajarus ira emnde umele tá arge dafa. Marta wá, ηane elevaterte dafa ηanna antara kazlaña-aara bademme.

³ Daaci duwa á Maari, a naba eksetaa náza se-aara kyalma á liter zlázládfa gane-aara jipu. Náza se ηanna wá, tá gyaná an nardisa. A naba puwanante áte sera bedbedbede ge Yaisu, a halanaahe an úgje á ire-aara. Daaci bademme á hude á bere ba se á náza se na.

⁴ A ba Yahuda Iskariyaut palle á pukura-aha-aara, edda una watse á de valateru ge Yaisu kelaade-aha keni ba ηjanna, a ba ηjane:

⁵ «Labára kwá maga una? Ma tá veluka náza se zlázládá seke una, ma gursa kul vuye keni, daaci ma tá tegatertega ge talage-aha!»

⁶ Ndahaaka una adaba slezatervaare ge talage-aha, amá adaba ηjane neyle. Á ηjáná ηjane shunju-aatare, amá ankwa á ilila.

⁷ A ba Yaisu: «Weshawananteka ire ge mukse na. Adaba ankwa á maginá ηjane zuñjwe slera a vacite na má watse tá hediheda na.

⁸ Talage-aha wá, ma vaatara keni tá á ba ázekure. Amá ya wá, watse ya baaka ázekure.»

*Male-aha á *liman-aha tá ηgwadá sawari á já shifa á Laajarus*

⁹ Cenaráncena Yahudiya-aha ganakini ankwa Yaisu am Baytaniya maa, bademme ta berdava á ba ádehuwa. A dáteraa ba wedere á Yaisu ka palle, ta de zharanaa antara Laajarus na a tsante am faya na.

¹⁰ Daaci male-aha á *liman-aha ta ηgwadaa sawari-aatare geni sey tá kedanaakeda shifa á Laajarus keni.

¹¹ Adaba Yahudiya-aha kwakya eptsaraterveptsa iga ge itare, ta fetaare áte Yaisu adaba ηjane.

Yaisu á dem hude á Urusaliima

(Mat. 21:1-11; Mark. 11:1-11; Luka 19:28-40)

¹² Makuralla-aara wá, bademme a nalgaadama á jamme am hude á Urusaliima ta se za muñri á *Paska na, cenaráncena ganakini ankwa á sawa Yaisu á sem hude á Urusaliima.

¹³ Bademme-aatare ta naba cfatsemaa hyema á debina am erva, daredde á de lyiya Yaisu an ηjane áte barama. A ba itare á ba an ká kwara: «Galaugala Dadaamiya! A gagga Dadaamiya barka ge ekka na ká sawa an zhera á Yaakadada na. A gagga Dadaamiya barka ge ekka, ka slekse á *Iserayiila.»

¹⁴ Am sarte ηjanna, Yaisu shansha ezzenjwa zlauzle, a njete áte ezzenjwa ηjanna, gevge á ba áte una á ndahaná wakita á Dadaamiya, a ba ηjane:

¹⁵ «Ekkure emnde a berni á *Siyauna, a wakurka lyawa cefikeki, kwaye á sawa slekse á kure áte úma á ezzenjwa.»

¹⁶ Am sarte ηjanna wá, ndza cenaránka emtsaade pukura-aha jirire-aara. Sey am sarte na zlazlálá Yaisu á dem yaikkire-aara, lauktu saasa á sem ire-aatare bademme,

geni názena ta magannaa emnde ge Yaisu na ba kalkale antara una a ndaanaa wakita á Dadaamiya áte ñane.

¹⁷ Vacite na Yaisu a ñaase Laajarus am irekhyá, a tsante am faya na wá, emnde kwakya tá aŋkwa áhuwa. Ta de balatersaa emnde ñanna ge emnde umele názena ta nannaa itare.

¹⁸ Adaba una ñanna emnde bademme ta se yainu ge Yaisu. Adaba cenaráncena najipu na a maganaa ñane.

¹⁹ A ba *Farisa-aha am dagave-aatare: «Zharaughárá, bademme á emnde tá zhagade á ba á dezenara! zhel na degiya mi danuka?»

Yunaniŋkau-aha tá kátá deza Yaisu

²⁰ Tá aŋkwa Yunaniŋkau-aha umele am dágave á emnde na ta sem Urusaliima ge se kezlan ugje ge Dadaamiya am muŋri na,

²¹ ta duhe ge Yunaniŋkau-aha ñanna á deza Filip, ura Baytisayda am kwárá á Galili, a ba itare tá elvan ge ñane: «Malum njá kátá deza Yaisu».

²² A tsetehe ge Filip a de mbedanu elva ñanna ge Andere, daaci bukerse-aatare ta duhe á deza Yaisu, ta ndaanhe.

²³ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Hyephye sarte a zlálá *Ura á emnde bademme á dem yaikkire-aara.

²⁴ Yá ndaakur ba jirire: Ice á hiya palle, máki jakemka am haha kedakanaakedsa, ma vaatara keni ba ñane palle ñanna. Amá máki jakemja am haha kedakanaakedsa wá, á yá egdzere kwakya.

²⁵ Daaci ma ware una a wayete shifa-aara keni á de kedakanaakedsa, amá edda una a yaa shifa-aara am duniya na wá, á shá shifa na á zleka na.

²⁶ Edda una má á kátá magiya slera ge iya wá, sey á dabidába. Daaci tate na ni ya átekwa ya na wá, slesleraaaruwa keni á de njá á ba áhuwa. Ma ware una á magiya slera ge iya na, Edderwa á gálá ba ñane.»

Yaisu aŋkwa á ndáhá elva a emtsa-aara

²⁷ A ba Yaisu kina wá: «Yá aŋkwa dzámá ire! Yá baná uwe kina ge Edderwa? Yá baná: Eddaaaye, piyetepiya zladaaaruwa na emtu? Yá ndaaka una ñekefiki. Adaba a siyaa ba una ñanna á sem duniya.

²⁸ Arge una ñanna wá, náwa názena ni yá banán ge Edderwa: Eddaaaye, emmága slera á ña am emnde geni a diyareddiya yaikkire á ña.» Daaci tá cená ba kwárá yaikke á ndáhá elva á sawa am samaya, a ba ñane: «Maranateránmárá zlauzle yaikkire-aaruwa ge emnde, amá yá marateránmárá zlaſe ádaliye geni a galarigálá emnde.»

²⁹ Emnde na tá aŋkwa áhuwa cenáráncena kwárá ɳanna, amá a ba emnde umele válaha á samaya, a ba emnde umele keni, aŋkwa á ndaan elva malika.

³⁰ Yaisu a ndaterse jirire-aara, a ba ɳane á elvan ge itare: «Kwárá ɳanna á biyá elva ge iya ka, amá á bakurán ge kure.

³¹ Sarte na náwa ɳane na wá, á kyaavekye shairiya á duniya na, tá eblyanseblye slekse á duniya na á degashe.

³² Iya wá, má watse kariteka ya áte haha na, a detire wá, bademme á emnde watse yá sátersa ásezerwa.»

³³ Kwaya ɳane sera á elva-aara na a pálá jeba á emtsa na ni á de emtsa ɳane na an ɳane.

³⁴ Daaci a ba emnde tá elvan ge ɳane: «Aŋkwa an puwa am *tawraita ɳa cenáncena wá, *Almasiihu wá, á emtseka dekideki. Ekka keni a ba ka sey tá kanteka *Ura á emnde bademme á detire. Ware ɳane *Ura á emnde bademme ɳanna?»

³⁵ A ɳwaterante ge Yaisu, a ba ɳane á elvan ge itare: «Kina wá, zlabe aŋkwa parakkire am dágave á kure na wá, dawmbare á ba á de katafke, a se shakurka tabedammire. Adaba edda una á zlálá am tabedammire diyaaka ba tate na á detekwa keni.

³⁶ Adaba una ɳanna, fautarefe áte parakkire am sarte na ni aŋkwa parakkire ázekure, geni kwá gevge emnde a zlálá am parakkire.»

Kwalarevkwale Yahudiya-aha ge fetare áte Yaisu

Ba a ndaase elva-aara Yaisu wá, a naba zlalehe ba yiyiye an itare, a de shebevhe duksa-aara.

³⁷ Yaisu maganaamaga tsa najipu-aha gergere naránna an ice-aatare, aley fartarka dekideki áte ɳane.

³⁸ Una ɳanna gevge á ba áte una ndza a ndaana nabi Aisaya am nabiyire-aara, a ba ɳane:

«Yaakadada, aŋkwa ura a fetaare áte waazu á njere emtu? Yaakadada mu a maraná hákuma-aara ge ware ɳane?»

³⁹ Zlabe ádaliye, dzegwaránka fetarfe na wá, gevge elva na ndza a ndaana nabi Aisaya am nabiyire-aara, a ba ɳane:

⁴⁰ «Dadaamiya a hadateraa ice geni a naránka an ɳane, a vaterte degdegire á ire, geni a cenarvaaka elva-aara. Bademme á una ɳanna wá, ba geni a saremká ásezerwa geni yá mbateraambe.»

⁴¹ Nabi Aisaya a ndaa una ɳanna na wá, adaba á ba am date keni ɳane nanna Yaisu am yaikkire-aara lauktu a magaa nabiyire ɳanna áte ɳane.

⁴² Am una ɳanna wá, á ba am dágave á male-aha á Yahudiya-aha keni kwakya emnde na fartarfe áte Yaisu,

amá ndarseka parakke, adaba ta kuva ice á *Farisa-aha, geni a ḥgyaraterseka am jeba á Yahudiyire ba ḥekideki.

⁴³ Ta hayaa ba ḥgáhire na tá sháná áza emnde, arge ḥgáhire na á de vatertá Dadaamiya.

Am halavuwa á duniya elva á Yaisu á de mbada emnde am shairiya

⁴⁴ Daaci a kante kwárá á ba an ndzeda Yaisu, a ba ḥjane: «Ma a fetaara ware áte ya keni, a fetaara áte ya palle ka, amá a fetaare áte edda una a belibela na keni.

⁴⁵ Ma a niyaa ware keni, edda-aara nánna edda una a belibela na keni.

⁴⁶ Sawa-aaruwa á sem duniya na wá, ya parakkire ge duniya, geni ma a fetaara ware áte ya keni, a njeka am tabedammire mázla-aara.

⁴⁷ Ma a cenanaa ware elva-aaruwa, amá magaaka fesarfíre wá, yá ḥgudaná ya ka edda-aara. Adaba sanka á se ḥgwada emnde a duniya, amá ya se lyaterlya.

⁴⁸ Ma a yiyyaa ware, ma a yanaa ware elva-aaruwa keni, anjkwa názena ni á de mbeda edda-aara am shairiya. Ba elva-aaruwa ḥjanna a cenevaa ḥjane, amá fetareka na wá, á de mbedfaná ba elva ḥjanna vaci shairiya.

⁴⁹ Adaba elva á ire-aaruwa ka. Bademme á názena yá anjkwa ndaater ge emnde, antara názena ni yá anjkwa kwaraterse ge emnde na wá, bademme ndza a binaa ba Edderwa.

⁵⁰ Diyandiya ganakini elva ḥjanna a beliya Edderwa an ḥjane na wá, á saterá shifa na á zleka na ge emnde. Daaci bademme ya se ndá ba názena ni a binaa Edderwa.»

13

Yaisu á baraterá sera ge pukura-aha-aara

¹ Ay, a jauwaa ba háré palle mazla-aara tá gya muṇri á *Paska, Yaisu diyaadiya ganakini herzhavteherzhe sarte-aara jipu ge zlala á dem mba á Eddenjara, á yá duniya. Wayatertewáyá an tsáká ire emnde-aara na ni á yaterá am duniya na.

² Daaci, tá arge masane tara Yaisu antara pukura-aha maa, Yahuda egdza á Simaun Iskariyaut wá, fanemfa Shaitaine am ervaunjde zlauzle, ganakini a veluvele Yaisu.

³ Yaisu wá, diyaadiya ḥjane ganakini ndza a sawa áza Dadaamiya, watse á eptsza zlabé ádaliye á deza Dadaamiya. Diyaadiya geni bademme á hákuma á ba am erva-aara.

⁴ Daaci a naba tsanvaare ge masane na, a tsekwese am zane-aara, anjkwa patele áhuwa a halante, a ḥgudese hude an ḥjane,

⁵ a kevaa yawe am tasa, daaci a fantau ge barateraa sera ge pukura-aha-aara, á halateraa yawe áte sera an we á patele na a ḥudfese hude an ḥane na.

⁶ Daada áte Simaun Piyer maa, «Lyafka,» a ba ḥane. «Ka ni ka bariya sera ge iya Yaakadada?»

⁷ A ḥwanante ge Yaisu, a ba ḥane á elvan ge ḥane: «Názena yá ankwā maganá ya na diyanja emtsaadé, amá watse ká diyeddiye.»

⁸ A ba Piyer: «Baaka, ká báreka sera-aaruwa ḫekideki.» A ba Yaisu á elvan ge ḥane: «Máki baranakaaka sera wá, ba icevice dágave á miya antara ka.»

⁹ A ba Piyer á elvan ge ḥane: «Yaakadada, máki estuwa wá, serka palle, antara ba erva-aha-aaruwa, antara ire-aaruwa, náwa barivebare.»

¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge ḥane: «Máki ura barevbare wá, á bareka mazla-aara adaba tsedanjé vuwa-aara. Sey á bárá ba sera. Kure wá, tsedanjé vuwa á kure. Amá wá, kure bademme ka.»

¹¹ Edda una ni watse á de vela Yaisu na wá, Yaisu diyaadiya, a ndaanaa adaba una ḥanna: Bademme á kureka kwa tsedanjé.

¹² Am sarte na zlauzle am baratera sera maa, a tsekwe me am zane-aara zlabe adaliye, a de njehe am tate á nja-aara, a ba ḥane á elvan ge itare: «Kina diyakurdiya názena ya magakurnaa ya na emtu?»

¹³ Náwa kwá ḫahiyá an malum antara Yaakadada. Shagera jipu, una ḥanna ba uŋjule-aara. Adaba ba jire ya ba estuwa.

¹⁴ Iya na ya malum antara Yaakadada ni náwa ya barakuraa sera ge kure na wá, daaci kure keni shagera barauba rá sera-aha á kure am dagáve á kure.

¹⁵ Iya wá, maranakuránmárá gáráva-aara, geni kure keni kwá de magáná á ba áte una ya magakurnaa ya na.

¹⁶ Náwa yá ndakurndá kwa ádaliye: Ge jirire wá, walaadi á januka ge zánwe-aara, slebela keni á januka ge edda una ni a ebbela na.

¹⁷ Kina wá, cenakuráncena mazla-aara, máki kwa emmága áte una ḥanna wá, á de jakurja gedá.

¹⁸ «Elva-aaruwa na wá, yá ndaakur ge kure bademme á kure ka. Diyanaterdiya ya emnde-aaruwa na ya dzeratersaa ya. Názena ni an puwa am wakita á Dadaamiya na keni shagera ba a gevge. Adaba a ba ḥane: Palle á emnde na ḥa zu ḫafa kerde á de gev kelaade-aaruwa.

¹⁹ Ndaanakursendá ya mázla-aara, a njinja am vuwa á kure, geni má sámsa duksa ḥanna wá, kwá diyeddiye geni iya wá, Iya.

²⁰ Yá ndaakur ba jirire: Ma a lyiyanaa ware slebela-aaruwa keni, edda-aara a lyevaa ba iya. Iyau, edda una a lyevaa ya maa, a lyevaa ba edda una ni a belibela na.»

*Ngyanmeñye Shaitaine am ervauñde ge Yahuda
(Mat. 26:20-25; Mark. 14:17-21; Luka 22:21-23)*

²¹ Ba a ndaase una ɻanna Yaisu wá, mársla-aara damda dzámá ire yaikke á dem ɻane. A ba ɻane á elvan ge pukura-aha-aara: «Yá ndaakur ba jirire, watse á veliya ba palle á kure.»

²² Farantaufe pukura-aha ge zháráva á dem ice am dágave-aatare, diyarka edda una Yaisu á bálá nákwá áte ɻane na cekideki.

²³ Añkwa pukura palle, ɻane a nja herzhe an Yaisu, Yaisu a wayete ɻane kwakya-aara.

²⁴ Simaun Piyer a maganaa nalaama, geni a ndavanundave: á bálá nákwá áte ware ɻane.

²⁵ Pukura ɻanna a naba ndavanu ge Yaisu an eñkale, a ba ɻane: «Yaakadada, ware ɻane edda-aara?»

²⁶ A ba Yaisu á elvan ge ɻane: «Kwaye watse yá ukcevaukca vanjwala yá gar dález wá, edda una má ya fanem am erva na ba ɻane.»

Daaci Yaisu a naba ukcevaa vanjwala na, a gar dález, a vante ge Yahuda egdza á Simaun Iskariyaut.

²⁷ Ba a lyevaa dafa na Yahuda am erva á Yaisu wá, Shaitaine a naba ɻyanme am ervauñde. A ba Yaisu á elvan ge ɻane: «Ábi ká am niya á ɻa ge slera á ɻa na? Edduwa emmága watsewatse.»

²⁸ Amá ma a bannaa adaba uwe Yaisu elva ɻanna ge Yahuda keni, palle á ura diyaadiya baaka cekideki am dágave-aatare ɻanna.

²⁹ Adaba á ɻáná Yahuda shunju maa, emnde umele-aatare ta kurken Yaisu a bannaa de shekwamiveshekwe duksa na mí maga muñri an ɻane, bi a bannaa de tegatertega egdza duksa ge talága-aha.

³⁰ Am sarte na lyevaalya Yahuda vanjwala na am erva á Yaisu, antara ba degashe-aara ba watsewatse. Am sarte ɻanna vayiya.

Shairiya aŋwaslire na a vatertaa Yaisu ge emnde-aara

³¹ Sesse Yahuda zlazlálá maa, a ba Yaisu: «Kina wá, á de marápsemárá yaikkire á *Ura á emnde bademme mársla-aara, tá de zharaná áte ɻane emnde yaikkire á Dadaamiya keni.

³² Ba seke una ni marapsemárá yaikkire á Dadaamiya áte Egdza-aara na wá, Dadaamiya keni á de marateránmárá ba ɻane an ire-aara yaikkire á Egdza-aara ge emnde. Á de

magán ba herzhe na duksa ḥanna, má watse á dáná á dem samaya.

³³ Daaci, yá haraaka antara kure kwakya mazla-aara egdzara-aaruwa. Kina wá, názena ndza ya ndaater ge Yahudiya-aha na, yá ndakurnda ge kure keni: Watse kwá tatayitátaya, amá kwá taa daaka á dem tate na yá detekwa ya na.

³⁴ Náwa shairiya aŋwaslire yá vakurte ya: Shairiya ḥanna wá, mága wáyávire am dágave á kure. Kure keni wayawaavewáye am dágave á kure á ba áte una ya wayakurtaa ya na.

³⁵ Máki kwá aŋkwa wayaavewáye wá, tá naba diyakured-diye emnde a duniya ganakini kure wá, kwa pukura-aha-aaruwa.»

Piyer á de pelaará we ge Yaisu

(Mat. 26:31-35; Mark. 14:27-31; Luka 22:31-34)

³⁶ A ndavanu ge Simaun Piyer, a ba ḥane: «Ká zlálá a deme ka Yaakadada?» A ḥwanante ge Yaisu, a ba ḥane á elvan ge ḥane: «Kina zlabe ká dzegwánka emtsaadé ḋabiyá á dem tate na yá detekwa ya, sey watse ká ḋabiyá á katafke.»

³⁷ A ba Piyer á elvan ge ḥane: «Yaakadada labára yá dzegwánka ḋabaksaba kina? Ya keni yá am niya-aaruwa, yá kátá ya shifa-aaruwa adaba ka.»

³⁸ A ba Yaisu á elvan ge ḥane: «Ba jirire ká am niya a ya shifa á ḥa adaba ya emtu? Yá ndak ba jirire: Vatena lauktu á kyuwa tsákálá wá, ká de ndaasendá ka ser keye, diyakika, a ba ka.»

14

Ba Yaisu palle una baráma á deza Dadaamiya

¹ A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «A gazleka ervaunje á kure dekifeki, fautarfe áte Dadaamiya, fautarfe áte ya keni.

² Kwakya sledé am hude á há á Edderwa. Ma andze baaka wá, ma yá ndakurka. Yá zlálá, yá de tsatsakurá sledé.

³ Má tsatsanakuraatsatse sledé zlauzle maa, watse yá eptsá, yá se halakurá á dezerwa, geni kure keni kwá de njá á ba am tate na ni yá njá ya átekwa.

⁴ Baráma á dem tate na yá detekwa ya wá, diyakurdiya.»

⁵ A ba Taumas á elvan ge ḥane: «Yaakadada, ba tate na ká detekwa ḥanna keni diyanjerka ni, diyanjerdiya baráma-aara? Ná dise estara kena?»

⁶ A ba Yaisu á elvan ge ḥane: «Ya baráma ḥanna ba iya, jirire keni á ba ázerwa palle, shifa keni á ba ázerwa palle.

Baaka ura á daada á deza Edderwa á kya baráma umele dekideki, sey máki a se cfaba ya.

⁷ Máki diyakuridiya iya wá, Edderwa keni ba diyakurdiya. Ba kina keni diyakurdiya, kwá anjkwa zhárá ba ñane.»

⁸ A ba Filip á elvan ge ñane: «Yaakadada, maranjeránmárá ka ba Eddeña na ge ñere wá, zlauzle náza á ñere.»

⁹ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Kinekinéka yá am dágave á kure ni kwaasau diyakika Filip? Ma a niyaa ware keni, edda-aara a naa ba Edderwa, una ni maranjeránmárá Eddeña, á ba ka?

¹⁰ Emtu faktarka ganakini yá anjkwa am Edderwa, Edderwa keni anjkwa am ya emtu? Bademme á názena yá bakurná ya na elva á ire-aaruwa ka, á bina ba Edderwa. Zlabe ádaliye bademme á názena yá maganá ya na keni, á maganá ba ñane slera-aara am ya.

¹¹ Máki ya bakurnaa ba ya: Yá anjkwa am Edderwa, Edderwa keni anjkwa am iya wá, naba fautarfe. Máki una ka maa, fautarfe kure á ba áte slera-aha na yá maganá ya na.

¹² Yá ndaakur ba jirire: Ma a fetaara ware áte ya keni, ba kelaa názena yá maganá ya na, edda-aara keni á emmága. Jauje ba ge una yá anjkwa á maganá ya na keni á de emmága ñane, adaba yá anjkwa duwa ya ádetevge Edderwa.

¹³ Ma kwa yeka uwe an zhera-aaruwa keni yá emmága, geni a naránna emnde yaikkire á Edderwa adaba Egdza-aara.

¹⁴ Máki kwá ñala duksa an zhera-aaruwa wá, ma uwe keni yá emmága.»

A ba Yaisu watse á bela Shedekwe Cudedde á sawa

¹⁵ A ba Yaisu á elvan ge itare zlabe ádaliye: «Máki wayakuriwayá wá, magaumága názena yá bakurná ya.

¹⁶ Iya wá, yá de ñala Edderwa, ganakini á belakurá ura umele, á se melakurwa ñane. Edda-aara ñanna wá, Shedekwe na á kwaraterse jirire ge emnde na, á se njá ñane antara kure ma vaatara keni.

¹⁷ Emnde a duniya wá, itare tá shánka Shedekwe ñanna dekideki, adaba diyarka Shedekwe ñanna, tá nánka keni. Amá kure wá, diyakurdiya ñane adaba á njá antara kure, watse á njá am kure.

¹⁸ Amaana yá yakurka an ire á kure ba seke egdzar tahe-aha, sey yá sawa ásezekure.

¹⁹ Á katafke cekwaangudí wá, tá de nika emnde a duniya mázle-aara, amá kure wá, watse kwá nina yá á ba an shifa-aaruwa. Adaba una ñanna, kure keni kwá de shá shifa jirire.

²⁰ Watse kwá de dise ba vacite ḷanna ganakini ḷere an Edderwa wá, ḷa ba palle. Kure antara ya keni ma ba palle.

²¹ «Ma a ḷanaa ware názena ya bakurnaa ya na, aŋkwa á emmága, edda una wayiwáyá ba ḷane. Nere an Edderwa wayanjerwáya jipu an edda-aara, yá maranánmára ire-aaruwa ge edda-aara.»

²² Aŋkwa Yahuda umele ḷane Yahuda á Iskariaut ka, a ba ḷane á elvan ge Yaisu: «Yaakadada, á geva estara kena ni, ká de maranjerá ire á ḷa ba ge ḷere, tá naŋka emnde a duniya na?»

²³ A ba Yaisu á elvan ge ḷane: «Máki wayitewáyá edda-aara, aŋkwa á magá názená yá bakurná ya wá, Edderwa keni á wayetewaya edda-aara. Daaci ḷere an Edderwa ḷá de njá an edda-aara.

²⁴ Máki wayika edda-aara wá, názena yá aŋkwa bakurná ya na keni a maŋka ɖekideki. Amá a viyakurarka ganakini bademme á elva na yá bakurná ya na wá, elva á ire-aaruwa ka, a bina ba Edderwa na ni a belibela na.

²⁵ Yá aŋkwa á bakurná ya elva-aha ḷanna adaba zlabe yá aŋkwa antara kure emtsaadé.

²⁶ Má zlalanzlálá iya wá, watse Edderwa á belakurá Shedekwe Cudedde slemelanu ge ura á de sawa an zhera-aaruwa. Má watse samsa ḷane wá, á se kwarakurse duksa bademme, á se yehakuranta ḷane názena ya bakurnaa ya na bademme.

²⁷ «Kina wá, yá zlálá, náwa yá yakurá hairire. Hairire-aaruwa ḷanna wá, gergere antara hairire na á vantá duniya ge ura. Yá vakurte ba hairire na yá an ḷane ya am ervaunjde-aaruwa. Daaci a gazleka ervaunjde á kure dekideki, dzamauka ire keni.

²⁸ Ábi kwa cenancena elva-aaruwa, a ba ya ma zlalanzlálá keni watse yá eptsá zlabe ádaliye ásezekure. Wayakuriwáyá tsawe wá, higauhiga áte zlálá-aaruwa keni, adaba yá aŋkwa zlálá á dem mbá á Edderwa, yaikke ba Edderwa arge iya.

²⁹ Kina wá, fanakuremfa duksa-aha ḷanna am vuwa geni vacitu má de gevge duksa-aha ḷanna wá, kwá de fetarfe áte iya.

³⁰ Yá ndáka elva kwakya mazla-aara, adaba aŋkwa á sawa slekse á duniya na. Amá á kwariyá ḷane ka ɖekideki,

³¹ á magava una ḷanna, ba geni a diyareddiye emnde a duniya, ganakini wayanwáyá an Edderwa, yá maganá á ba áte una a binaa ḷane ma uwe keni. Tsawetse mi zláláwa áhuna!»

15

Anjkwa nafa tá dahaná an inabauhi, ya nafa njanna, a ba Yaisu

¹ A ba Yaisu: «Ba iya una ya mama á inabauhi á jirire, Edderwa wá, njane edda á fe á nafa njanna.

² Daaci bademme á erva-aha na tá áte ya baaka nampire-aatare na, á datsaná á ba á dem áhá edda á fe. Á hyahylaná antara ba erva-aha shagera shagera na keni cekwa cekwa, geni erva-aha njanna tá yá egdzere njeláma.

³ Daaci kure kina wá, kwá an tsaatse, á tsatsakuraa názena ya kwarakursaa ya bademme na.

⁴ Gawevge emnde a nja á ba áte vuwa-aaruwa, iya keni yá njá á ba átevege kure. Erva a nafa máki icaráyica áte mama wá, á taa yeka egdzere mázla-aara. Ba duksa palle ge kure keni, kwá taa maganaaka ba názara keni máki kwa baaka atevege ya.

⁵ «Daaci ya mama á nafa njanna ba iya, kure kwa erva-aha-aaruwa. Edda una á njá á ba átevege ya, iya keni yá anjkwa átevege njane wá, njane á magannaamaga námpire ge Dadaamiya. Amá máki kwa baaka átevege iya, ya baaka átevege kure wá, kwá taa maganaaka ba názara keni.

⁶ Edda una á njá yiyiye an ya wá, á eblyansebelye Dadaamiya ádegashe, ba seke náza erva á nafa na an ica na. Ta eblyanse á degashe, má welesewele tá fante kárá.

⁷ Máki kwá nja á ba áte vuwa-aaruwa, elva-aaruwa keni kwá anjkwa emmága wá, naba ndavaundáva názena kwá kataná kure, kwá shánsha.

⁸ Máki anjkwa námpire na kwá maganá kure wá, tá de diyakureddiye emnde ganakini kwa pukura-aha-aaruwa ba jirire, tá de dise estuwa yaikkire á Edderwa keni.

⁹ Yá keni wayanakurwáya ba seke una a wayitaa Edderwa na. Ma vaatara keni diyaweddiye ganakini wayanakurwayire.

¹⁰ Máki kwá anjkwa á fisarfe am názena yá bakurná ya wá, ma vaatara keni kwá diyeddiye ganakini wayanakurwáyá, ba seke una yá anjkwa á fansaara ya ge Edderwa, ma vaatara keni diyandiya geni wayiwáyá Edderwa.

¹¹ «Ya sakuranse una na wá, ganakini a naatená higa-aaruwa na ni yá an njane na am ervaunjde á kure, geni kure keni á natená ervaunjde á kure an higa ba kalkale antara náza-aaruwa,

¹² Náwa názena yá bakurná ya: Wayawaavewaye am dagave á kure ba seke una ya wayakurtaa ya.

¹³ Máki ba mága wayavire wá, baaka arge una ni ura a naba yaa shifa-aara adaba slakate-aha-aara na.

¹⁴ Daaci kwa slakate-aha-aaruwa ba kure máki kwá anjwa á maga názena yá bakurná ya.

¹⁵ Daaci estuwa wá, yá dsaakurka an walaadfi-aha mázla-aara, adaba walaadfi diyaaka sawári na am ire á zánwe-aara. Yá dsaakura á ba an slakate-aha-aaruwa, adaba shanakurushe sawari na ya shanaa áza Edderwa na bademme ge kure.

¹⁶ Kwa eksisaa kure ka lauktu ya gev Yaakadada á kure, amá ya dzerakursaa ba ya geni kwá se d'abidaba. Ya fakuraare slera zlabe ádaliye, geni kwá maganaamaga nampire na ni saksage na. Daaci ma kwa ndavanu uwe ge Edderwa keni á vakurteva, máki kwá ndavaná an zheraaaruwa.

¹⁷ Wayawaavewaye am dágave á kure. Ba una názu yá fakuraará ya.»

Duniya yanaaya Yaisu antara emnde-aara

¹⁸ «Máki yarakuraaya emnde a duniya wá, diyaweddiye ganakini ta yaa ba ya zunjwe.

¹⁹ Ma andze kwa emnde a duniya wá, ma tá yákuraaka emnde-aara keni, adaba ma kwa ba palle. Amá kwa emnde a duniyeka, ya dzerakursaa ya, ya sakurse am itare. Adaba una njanna yarakuraaya na.

²⁰ Viyawanaaka kure ba elva-aaruwa na: Walaadi wá, á taa januka ge zanwe-aara an yaikkire. Máki ta faa zladfa áte ya wá, watse tá fá zlada áte kure keni. Máki ta cena elva-aaruwa wá, názá á kure keni watse tá eccena.

²¹ Bademme á lámare njanna wá, tá de magakurte adaba ba zheraaaruwa, adaba diyarka edda una ni a belibela na.

²² Ma andze sanemka á se ndaternda wá, ma haypa-aatare ka. Amá kina wá, watse baaka we-aatare mazla-aara, ba haypa-aatare.

²³ Ma a yiyyaa ware keni, a yaa ba Edderwa.

²⁴ Ma andze magannaaka slera-aha na ndza magaaveka am dágave á emndimaghwa cekideki na áte ice-aatare wá, ma haypa-aatareka. Amá náwa naranna slera-aaruwa bademme, aley yaranjeraaya antara ba Edderwa keni.

²⁵ Mágaaatare njanna wá, a gevaa ba názena an puwa am tawraita-aatare. Anjwa an puwa am *tawraita, a ba njane: Yariyaaya ba dey.»

²⁶ A ba njane á elvan ge itare zlabe ádaliye: «Watse á sawa Slemelakurumele á de vakurtá Edderwa, yá de belaná á sawa am mba á njere máki danaada ya. Slemelakurumele

ηanna wá, Shedekwe Cudeddse á kwaratersá ηane jirire ge emnde, á se maganá ηane seydire áte ya.

²⁷ Kure keni watse kwá mága seydire áte ya, adaba ya fantuwa estuwa slera-aaruwa, sem kina ma ba kerde.»

16

¹ «Náwa yá aŋkwa fakuremfa am vuwa á kure, ganakini a de kezlevka fetarfire á kure áte ya.

² Adaba watse tá ηgyakurŋgye am jeba á Yahudiya ba dəkideki, kwá duka á dem mashidi. Aŋkwa á sawa sarte umele wá, ma a janaa ware shifa á kure keni, á de banba am ervaunđse-aara geni á maganá slera shagera ge Dadaamiya.

³ Una ηanna tá de maganá adaba diyaraŋerka ma Edderwa, ma iya keni.

⁴ Kwaya ηane, fanakuremfa am vuwa á kure zlauzle. Daaci má samsa sarte ηanna wá, watse kwá diyeddiye ganakini ya ndakurndá.»

Slera á Shedekwe Cudeddse am duniya

A ba ηane á elvan ge itare: «Ndankurka una am fantaufe na wá, adaba yá aŋkwa ba ya an ire-aaruwa am dagave á kure.

⁵ Kina wá, ya ndakursende adaba yá aŋkwa eptsá á deza edda una a belibela na. Amá baaka ura a ndaviyu elva am dagave á kure áte zlala-aaruwa ηanna.

⁶ Kwá dzámá ire estuwa adaba ya bakuraa yá eptsá ádeza edda una á belibela na emtu?

⁷ Amá yá ndaakur ba jirire: Baira ge kure wá, shagera ba yá zlálá ηanna. Adaba máki zlalanka ya, á sawka Slemelakurumele na keni. Amá máki zlalanzlálá ya wá, yá de belá ηane, á de sawa ηane ásezekure.

⁸ Má watse samsa ηane wá, á se weratertá ice ge emnde a duniya áte haypa-aatare, áte jirire-aaruwa antara áte shairiya na á de kyáná Dadaamiya.

⁹ Haypa-aatare ηanna wá, adaba fartareka áte ya.

¹⁰ Ate jirire-aaruwa keni maa, adaba watse kwá nika mazla-aara yá eptsá ádeza Edderwa.

¹¹ Ate shairiya á Dadaamiya maa, adaba ηateraŋa shairiya antara slekse á duniya na bademme.

¹² «Kwakya duksa na yá kátá bakurná ya, amá yá ndakurka adaba zlabe kwá dzegwánka.

¹³ Daaci má watse samsa Shedekwe Cudeddse ηanna á kwaranse jirire ge ura na wá, watse á se ndakursá ηane jirire á duksa bademme. A se ndaakur elva á ire-aareka, amá á se ndáhá ba názena ni a cenáncena na, antara duksa na watse á magava á katafke na bademme.

¹⁴ Watse á se mbedakurwa ñane elva-aaruwa, daaci estuwa emnde bademme watse tá nanna yaikkire-aaruwa.

¹⁵ Bademme á duksa á Edderwa ba náza-aaruwa. Ya bakurnaa adaba una, watse Shedekwe Cudedde á sakurá elva-aaruwa.»

Dzama ire á de gev higa yaikke

¹⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Á de katafke cekwaanjudi wá, watse kwá nika. Má shekwaashekwa cekwaanjudi, watse kwá nina zlabe ádaliye.»

¹⁷ Daaci a bá pukura-aha umele am dagave-aatare: «A ba Yaakadada, á de katafke cekwaanjudi wá, watse kwá nika. Má shekwaashekwa cekwaanjudi wá, watse kwá nina zlabe ádaliye. A ba ñane zlabe ádaliye: Yázlala á dem mbá á Edderwa, watse kwá nika na mu, amaana estara ñane elva ñanna?»

¹⁸ A ba itare: «Á de katafke cekwa na á ndaana ñane na wá, njá taa diseka dëkideki.»

¹⁹ Amá kertenj diyeddiye Yaisu ganakini aŋkwa ndávaaatare azenjara. Daaci a ba ñane á elvan ge itare: «Kwá kátá dise elva-ara ñane kwá aŋkwa á ndava am dagave á kure na? Ba elva na ya bakurnaa ya, á bá ya: Á de katafke cekwaanjudi watse kwá nika, má shekwaashekwa cekwaanjudi, watse kwá nina zlabe ádaliye na emtu?»

²⁰ Yá ndaakur ba jirire: Kure wá, watse kwá kyuwa, watse kwá tsákáná á ba antara dakwa. Emnde a duniya wá, watse tá dzaka. Watse kwá dzámá ire kwakya, amá cekwaanjudi á de katafke wá, á de gev higa yaikke ge kure.

²¹ Ba seke náza á mukse á hude, máki herzhe yá-aara wá, sey ba á dzámá ire adaba herzhe zlafa-aara. Amá má yaaya wá, á shá higa yaikke, á gev ba seke ndza wanka duksa, adaba yaaya ura.

²² Watse ba duksa palle ge kure keni, kina wá, kwá aŋkwa dzama ire, amá watse yá nakurná zlabe ádaliye ba kure ñanna, kwá higa, watse baaka ura á dzegwándzegwa piya higa ñanna am kure.

²³ «Má watse samsa sarte ñanna wá, bademme á maana á duksa watse á ba bálá ázekure, baaka ura á de ndava elva ázerwa. Yá ndaakur ba jirire: Ma kwa ndava uwe an zhéra-aaruwa keni, á vakurteva Edderwa.

²⁴ Zlabe ndavakurka emtsaade ba názara keni an zhéra-aaruwa. Ndavaundáva, kwá shánsha duksa na kwá ndavaná kure, geni a natena higa am ervaujde á kure.»

Yaisu gaaga ndzedea arge duniya

²⁵ A ba ñane á elvan ge itare zlabe ádaliye: «Sem vatena wá, yá eksa duksa á duniya ganakini yá palakurá sera á elva

á Edderwa an ḥjane. Amá aŋkwa á sawa sarte na ni watse yá ndaakur elva á Edderwa ba parakke.

²⁶ Má samsa sarte ḥjanna wá, watse kwá ndavaná ba kure an ire á kure duksa áza Edderwa an zhera-aaruwa. Bawanka ni watse yá yekakurná ba iya duksa.

²⁷ Adaba Edderwa wayakurtewáyá kure keni. A wayakurte adaba kure wayakuriwaya, fakurtarfe geni ya sawa ázenjara.

²⁸ Ba jire ya sawa á ba áza Edderwa, ya sem duniya. Kina wá, yá aŋkwa ya duniya, yá eptsá á deza Edderwa.»

²⁹ A ba pukura-aha-aara: «Yawwaa, una wá, ndaksenda elva párakke, baaka naraje am hude-aara dekideki.

³⁰ Kina wá, diyajerdiya ganakini diyakdiya duksa bademme, diyakdiya ka názu am ire á ḥjere, baaka ni ḥjá ndavaku an ndave emtsaadfe. Adaba una ḥjanna diyajerdiya mázla-aara geni ka sawa áza Dadaamiya.»

³¹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Diyakurdiya mázla-aara ka?»

³² Amá aŋkwa á sawa sarte umele, ba kina keni samsa wá, bademme watse kwá kyivaarkye, ma ware keni watse á zhagade á de cuwa há-aara, watse kwá yiya ba ya palle. Amá ge jirire wá, watse ya palle ka, adaba aŋkwa Edderwa antara ya.

³³ Bademme á una ḥjanna yá aŋkwa fakurem am vuwa na wá, geni a gazleka ervaunjde á kure dekideki, adaba kwa ba palle antara ya. Am duniya na wá, kwá shushe zlada, amá tsawaatse ba shagera, adaba gannaaga ya ndzedá arge duniya.»

17

Maduwa á Yaisu arge pukura-aha-aara

¹ Am sarte na zlanaazle elva-aara Yaisu, a kante ice á dem samaya, a ba ḥjane: «Eddaye-aaruwa, kina wá, hyephye sarte mázla-aara. Marateranmárá yaikkire á Egdza á ḥja ge emnde, geni ya keni ya marateranmárá yaikkire á ḥja.

² Adaba ka vitaa ba ka hákuma áte emnde bademme, geni yá vaterte shifa na á zleka na, ge emnde na ka dzeratersaa ka ge se dabidhaba.

³ Shifa na á zleka ḥjanna wá, ba ni a diyarakṣediyá ba shagera, ka Dadaamiya á jirire baaka umele, a diyariyediya iya Yaisu *Almasiihu na ka belyaa ka.

⁴ Maranateránmárá yaikkire á ḥja ge emnde am duniya, magannaamaga slera na ni ka fiyaara ka.

⁵ Daaci kina wá, eptsiyaptsa kwa á dem yaikkire-aaruwa na ndza yá am kwa átevege ekka kwaye zlabe nderaaveka duksa ba dekideki na.

⁶ «Kwaranatersekware zhera á ña bademme ge emnde na ka dzeratersaa ka am duniya, ka vite ge dabisaba na. Ta emnde á ña ba ge ekka, amá ka puwatermaa am erva-aaruwa. Itare wá, tá anjkwa cena elva á ña, tá anjkwa á faksarefe.

⁷ Kina wá, itare diyardiya bademme ganakini bademme á názena ya shanaa ya ázeña, a sawa á ba ázeña.

⁸ Mbedanaterumbede elva á ña bademme, lyarvaalya an ervaunjde-aatare palle, diyardiya ganakini ba jirire ya sawa ázeña, fartarefe geni ka belyiaa ba ka.

⁹ «Yá anjkwa ñjaláká adaba itare. Yá ñjalák ge duniya bademme ka, amá adaba emnde na ni ka vite ge ya na. Ta emnde á ña ba ge ekka.

¹⁰ Duksa-aaruwa, ba duksa á ña. Duksa á ña keni ba duksa-aaruwa. Daaci emnde tá zharaná am itare yaikkire-aaruwa.

¹¹ Iya wá, yá anjkwa yá duniya, yá eptsá á dezena, amá itare wá, zlabe tá njá á ba am duniya na. Edderwa ka cufedde, yá anjkwa dá kina á dezena na wá, yá anjkwa ñjalakñjala geni ká tsufatertsufa an hákuma na ni anjkwa am zhera á ña, zhera á ña na ka vite ge iya na, geni itare keni a garevge palle, ba seke una ni miya antara ka ma ba palle na.

¹² Am sarte na yá anjkwa ya am dagave-aatare wá, tsufanateraatsufa an hákuma na anjkwa am zhera á ña, zhera na ka vite ge ya na. Baaka ura kedaakeda am dagave-aatare, sey ba edda una anjkwa elva-aara ta puwete am wakita á ña na. Gevge ba kalkale antara una a ndaanaa wakita.

¹³ Amá kina yá anjkwa tse, yá zlala á dezena na wá, yá anjkwa ndaha elva ñanna antara ka emtsaade, geni ma zlalanzlala keni, a naatenaha ervaunjde-aatare an higa ba kalkale antara náza-aaruwa.

¹⁴ Mbedanaterumbede elva á ña, lyarvaalya an ervaunjde-aatare palle. Amá wayaraterka emnde a duniya mazla-aara, adaba garevge gergere. Ba seke una iya keni ganevka ura á duniya na.

¹⁵ Yá ñjalák ganakini ká satersese am duniya bademme ka, amá geni ká tsufatertsufa, a magaterteka emtañkire slemándzawe.

¹⁶ Ba seke una ni ya ura á duniya ka ya na wá, itare keni ta emnde a duniya ka.

¹⁷ Emmága sleksire á ña am ervaunjde-aatare, barateraabárá an jirire á ña. Ba elva á ña una jirire ñanna.

¹⁸ Ba seke una ka beliyaa ka á sawa am samaya, á sem duniya na wá, iya keni yá anjkwa á belaterbela á dem hude á duniya.

¹⁹ Yá anjkwa vakte ire-aaruwa bademme adaba itare, geni itare keni tá yaká ire-aatare á ba an jirire.

²⁰ «Kina wá, yá njaláká arge itare ka palle mazla-aara, yá njaláká arge emnde na ni watse tá de fetaare áte ya adaba waazu-aatare na keni bademme.

²¹ Yá anjkwa njalaknjála Edderwa, geni bademme-aatare njanna, ká gatervege ba palle, lauktu tá gevge palle antara miya, ba seke una yá anjkwa am ka, ka keni ká anjkwa am ya na. Itare keni a garevge palle, lauktu tá de fetarfe emnde a duniya ganakini ka beliyaa ba ka.

²² Yaikkire na ni ka vitaa ka ge iya na wá, vanaterteva ya ge itare keni, geni a garevge palle, ba seke una miya antara ka ma ba palle na.

²³ Ba seke una ni ekka ká anjkwa am ya, iya keni yá anjkwa am ka na wá, itare keni a garevge ba palle. Á de dise áte una njanna duniya ganakini ka beliyaa ba ka, wayakaterwáyá itare keni ba seke una ka wayite ya na.

²⁴ «Daaci Edderwa, emnde njanna ka vitaa ka na wá, yá kátá itare keni tá de njá á ba am tate na yá de njá ya átekwa na, geni a naránna yaikkire na ka vitaa ka. Yaikkire-aaruwa njanna wá, adaba wayakitewáya kwaye zlabe nderaveka duksa ba cekifeki na.

²⁵ Eddyaye-aaruwa, ka ura jirire, amá diyaranja emnde a duniya, ya diyaksa ba ya. Emnde njanna ka vitaa ka na keni diyardiya ganakini ka beliyaa ba ka.

²⁶ Kwaranatersekwré zhera á ja ge itare, yá anjkwa á kwaratersekwré zlabe ádaliye dem katafke keni, ganakini wayava na ka wayitaa ka an njane na wá, itare keni tá wayaavewáye á ba áte una njanna, iya keni yá njinja am itare.»

18

Ta eksanaa estuwa Yaisu

(Mat. 26:47-56; Mark. 14:43-50; Luka 22:47-53)

¹ Am sarte na zlanaazle Yaisu mága maduwa njanna, mazla-aara ta naba zlálá antara pukura-aha-aara á dete iga a egdza guwa na tá dfaaná an Kaidairaun na. Anjkwa fe áte iga a guwa njanna maa, ta demhe am fe njanna antara pukura-aha-aara.

² Yahuda na a velanaa njane Yaisu na wá, njane diyaadiya tate njanna. Adaba mbaasemba Yaisu ge dem tate njanna antara pukura-aha-aara.

³ Daaci a dateraa Yahuda ḥanna sawji-aha, antara emnde a ufa mashidi na ta belateraa male-aha á *liman-aha antara *Farisa-aha na. Daaci daredde, tá an kazlaja á wáva-aatare am erva, antara kárá á fanus-aha-aatare, ira kárá á názambakara.

⁴ Yaisu wá, diyaadiya ḥane názu watse á shá ḥane bademme. A tsetehe, a ba ḥane á elvan ge itare: «Kwá anjkwa tatayá ware kure?»

⁵ Ta ḥwanante, a ba itare: «Ḥá anjkwa tatayá ba Yaisu ura Nasarátu.» A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ya Yaisu ḥanna ba iya.» Daaci ta tsaahe kwa, antara Yahuda na a velanaa ḥane na á tse á katafke-aatare.

⁶ Am sarte na ni ya Yaisu ḥanna ba iya, a ba Yaisu á elvan ge itare na wá, bademme eptsaraapetsa an iganiga, reppe puwaraapuwa á dem áhá bademme.

⁷ Yaisu a ndavateruhe zlabe ádaliye: «Kwá anjkwa tatayá ware kure?» Ta ḥwanante, a ba itare: «Ḥá anjkwa á tatayá Yaisu ura Nasarátu.»

⁸ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ábi ya ndaakurndaha? Máki kwá anjkwa á tatayá ba iya wá, yawáterya emnde na a zlarzlálá, ya Yaisu ḥanna ba iya.»

⁹ Yaisu a ndaa una ḥanna, geni a gevge á ba áte elva-aara na a banán ge Eddeñjara Dadaamiya na, adaba a ba ḥane: «Ba ura palle keni kedaaka am dagave á emnde na ka vitaa ka.»

¹⁰ Simaun Piyer maa, anjkwa masalam ázeñjara, a naba tedese masalam-aara ḥanna, a waa walaadí á male á *liman-aha an ḥane, a lanaa hyema á nađafa. Zhera á walaadí ḥanna Malkus.

¹¹ Amá a ba Yaisu á elvan ge Piyer: «Femfa masalam á ḥa am bere-aara. Ka kurken eksanarka shá zlada na a fiyara Edderwa emtu?»

Daránda Yaisu á dem mba á Hannas

¹² Daaci ta naba gwarhe ge sawji-aha antara male-aatare ira Yahudiya-aha emnde a ufa mashidi na, ta naba puwete zawa áte Yaisu.

¹³ Zuñjwe wá, ta daa Yaisu á dem mbá á Hannas emtsaadé, shawlenjara ge Kayafas male á *liman-aha am sarte ḥanna.

¹⁴ Ba Kayafas na ndza a baterán ge Yahudiya-aha, a ba ḥane: «Máki jamija shifa-aara ḥane palle, á shansha ire-aara larde á miya na.»

A ba Piyer: Ya pukura á Yaisu ka

(Mat. 26:69-70; Mark. 14:66-68; Luka 22:55-57)

¹⁵ Simaun Piyer antara pukura umele wá, ta daa daba Yaisu am sarte na eksarvaaksa na. Palle á Piyer ḥanna wá,

male á *liman-aha diyaadiya ηane ba shagera. Adaba una ηanna a shaa baráma á daba Yaisu á de ba am hude á há á male á liman-aha.

¹⁶ Amá Piyer wá, a tsaahé áte we á wakyiya. Daaci a naba eptsehe ge pukura palle na diyaadiya male á liman-aha na, ta se ndaave elva antara mukse na á ufa wakyiya na, daaci a dánme Piyer keni á dem hude á há.

¹⁷ Mukse ηanna sle-ufa wakyiya na a se ndavanu ge Piyer, a ba ηane á elvan ge ηane: «Ábi ka keni ka ba pukura á zhel ηanna?» A ηwete ge Piyer, a ba ηane: «Iya ka».

¹⁸ Am sarte ηanna aŋkwa ekhye maa, mbarantembe kárá walaadfi-aha antara emnde a ufa mashidi, tá aŋkwa á cena kárá na. Piyer keni a de tsaahé ázetare, tá cena kárá na kerde.

*Yaisu á katafke á Hannas male á *liman-aha werre
(Mat. 26:59-66; Mark. 14:55-64; Luka 22:66-71)*

¹⁹ Hannas emgyegwe a male á *liman-aha a ndavanu elva ge Yaisu áte pukura-aha-aara, antara názena a kwaratersaa ηane ge emnde.

²⁰ A ηwanante ge Yaisu, a ba ηane á elvan ge ηane: «Badsemme á elva-aaruwa ya ndahán ba párákke. Ya kwaraterse ge emnde am *mashidi yaikke, antara am egdzar mashidi-aha. Baaka elva na ya ndaanaa an shebe dékifeki.

²¹ Labara ká ndaviyu elva áte una ηanna? Ndavaterundave ba ge emnde na ni a cenanaa hyema-aatare elva am mbuwe-aaruwa, itare diyaardiya názena ya ndaanaa ya.»

²² Ba a ndaase una ηanna Yaisu wá, palle á emnde a ufa mashidi na tá á tsatse áhuwa, a se vante babárva, a ba ηane á elvan ge Yaisu: «Tá ηwanante ba estuwa ge male á liman-aha?»

²³ A ba Yaisu á elvan ge ηane: «Máki ya ndaanaa an dzálá wá, naba ndanerndaa tate na ni ya ndaanaa an dzálá na. Amá máki ya ndaanaa á ba áte uŋjule-aara wá, labara ká jija?»

²⁴ Daaci á bá liman Hannas: «Dawánda kwa á dem mba á Kayafas.» Ta daa Yaisu á ba an takwasa ηanna á dem mba á Kayafas male á liman-aha.

*Dalide Piyer ge baa ηane pukura á Yaisu ka
(Mat. 26:71-75; Mark. 14:69-72; Luka 22:58-62)*

²⁵ Am sarte ηanna, zlabe Simaun Piyer á ba tse áte we á kárá na, á cena kárá. Ta ndavanuhe ge emnde a cena kárá ηanna, a ba itare tá elvan ge ηane: «Ka keni ka ba palle á pukura-aha á zhel ηanna ka?» A ηwete ge Piyer a ba ηane: «Ya pukura-aara ka.»

²⁶ Aŋkwa palle á walaadfi-aha á male á *liman-aha, ba egdza emmenjara ge edda una Piyer a icanaa hyema an masalam na, a ba ŋjane á elvan ge Piyer: «Ka ni nananjka antara ŋjane am fe áhuwa na?»

²⁷ «Aley ba ya pukura-aara ka», a ba Piyer. Ba ŋjane keni ndaasende, tsaktsakwalikwaa a ba tsákálá.

*Yaisu á katafke á sleksu *Pilaatu*

(Mat. 27:1-2, 11-14; Mark. 15:1-5; Luka 23:1-5)

²⁸ An enlyā werre wá, ta danse Yaisu am mbá á Kayafas male á *liman-aha, ta dánaa á dem mbá á *Pilaatu slekse yaikke ta fanaa emnde a Rauma. Amá darka Yahudiya-aha á dem hude á há á slekse ŋjanna, adaba tá an bárá cudedde, anjkwa muŋri á *Paska á katafke-aatare geni tá shánsha zá muŋri ŋjanna.

²⁹ A segashe adaba una ŋjanna sleksu Pilaatu ásezetare ágashe, a ba ŋjane á elvan ge itare: «Kwa se puwaar ugje adaba uwe ge zhel na?»

³⁰ Ta ŋwanante ge slekse, a ba itare: «Ma andze baaka názu á maganá ŋjane wá, ma ŋá sánka á sem mbá á ŋja.»

³¹ A ba sleksu Pilaatu á elvan ge itare: «Máki ba estuwa wá, nawmbare dawánda, de kyawkya ba kure shairiya-aara áte una am *tawraitá á kure.» Ta ŋwanante ge male-aha á Yahudiya-aha, a ba itare tá elvan ge ŋjane: «Adaba baaka baráma-aara ge ŋjere, ganakini ŋá kyá shairiya a keda shifa á ura.»

³² Mágá ŋjanna wá, sesse jirire á elva á Yaisu na a ndaanaa áte emtsa-aara na. Adaba a ba ŋjane: Watse tá tsitetse áte dzan̄gala.

³³ *Pilaatu a naba demhe am hude á há-aara, a daante Yaisu, a de ndavanuhe, a ba ŋjane á elvan ge ŋjane: «Ba ka una ka slekse á Yahudiya-aha na emtu?»

³⁴ A ba Yaisu á elvan ge ŋjane: «Una ba elva á ire á ŋja emtu, ta se ndaaka emnde he?»

³⁵ A ba Pilaatu á elvan ge Yaisu: «Iya ya ura Yahudiya emtu? Ábi ta se puwakaare ugje ba emnde á kure antara male-aha á *liman-aha ázerwa, ka gu uwe ka?»

³⁶ A ŋwanante ge Yaisu, a ba ŋjane á elvan ge ŋjane: «Ya slekse, amá kwárá-aaruwa wá, am duniya ka. Ma andze tate na yá kwaraná ya am duniya wá, ma tá sawa kwakwane-aha-aaruwa á se waviyuwave, ma tá eksivaaka Yahudiya-aha dekideki. Amá tate na ni yá kwaraná ya na wá, am duniya ka.»

³⁷ A ba Pilaatu á elvan ge ŋjane: «Máki estuwa wá, ka slekse kwa?» A ba Yaisu á elvan ge ŋjane: «Ba seke ndáhá ŋja. Ya slekse. Dalila á sawa-aaruwa á sem duniya na wá,

a siyaa ba se maratera jirire ge emnde. Ta yiayaa adaba ba una ḥanna. Edda una aŋkwa jirire ázeŋjara wá, á cená elva-aaruwa keni.»

³⁸ A ba Pilaatu á elvan ge ḥane: «Uwe ḥane jirire ḥanna?»

Am iga-aara maa, a naba sessehe zlabe ádaliye ge Pilaatu ḥanna áseza Yahudiya-aha na ágashe, a ba ḥane á elvan ge itare: «Shanánka ya haypa áte zhel na ba palle keni.

³⁹ Am mbakursembe ganakini ba kelaa sakanderi yá belakurá daŋgay palle am munri á *Paska maa, wayakurwáya emtu an slekse á Yahudiya-aha yá belakurnaabelá á da?»

⁴⁰ Amá a ba itare bademme-aatare tá elvan ge ḥane á bá an ká kwárá: «A'aa ḥane ka, belanaaka ḥane. Nere ḥá hayá ká belanjerá Barabas.» Degiya Barabas ḥanna sleceba shifa.

19

Njarantenja am shairiya ge ja shifa á Yaisu

(Mat. 27:15-31; Mark. 15:6-20; Luka 23:13-25)

¹ Daaci a ba slekse á elvan ge sawji-aha-aara: «Dawánda Yisu, de zazuwe an ja.»

² Ta dánhe ge sawji-aha Yisu na, ta de nderse dáke, ta fadanse ire an ḥane, ákurá *daŋkaula, ta tsekwanme am dira kyanje.

³ Mazla-aara ta tsaahe ákatafke-aara, ta gyanu rume: «A vakteva Dadaamiya shifa slekse á Yahudiya-aha!» Daaci ta naba vavante babárva.

⁴ Am iga-aara maa, sleksu *Pilaatu sesse zlabe ádaliye áseza zlamaakelaawa, a ba ḥane á elvan ge itare: «Kwaye yá de sansese zhel ḥanna á se katafke á kure, ba palle keni shanánka ya haypa-aara, ganakini yá ḥugudaná adaba ḥane.»

⁵ Daaci ta sanse Yisu ásegashe wá, an tsekwa am dira kyanje, ta fadanse ire an dake. A ba slekse á elvan ge itare: «Kwaya ḥane zhel ḥanna.»

⁶ Aley ba ta puwete ice-aatare áte Yisu, *liman-aha antara emnde a ufa mashidi wá, ta kante kwara á ba á dem zhegela, a ba itare tá elvan ge slekse: Zlenjelzlenjela áte dzangala. Bademme-aatare tá ndaha ba ḥane. «Áy náwmbare de zlenjelawzlenjela ba kure áte dzangala ḥanna, shanánka ya haypa na ni yá zlenjelaná adaba ḥane.»

⁷ A ba Yahudiya tá elvan ge ḥane: «Máki áte shairiya na am *tawraita á nere wá, á njeka an shifa ḥekidéki, adaba a bantsa ḥane: ḥane *Egdza á Dadaamiya.»

⁸ Am sarte na cenáncena sleksu *Pilaatu, a ba Yisu ḥane Egdza á Dadaamiya na wá, farfe zlabe ádaliye gázla-aara.

⁹ A eptsehe zlabe ádaliye á dem hude á há, a de ndavanu ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ka ura ekse-ara ka?» Amá ñwanárka Yaisu dækideki.

¹⁰ A ba slekse á elvan ge ñane: «Ká ñweka ndza? Diyakika ganakini yá an hákuma ge belakaabela, bi ya zlenjelakhe áte dzangala emtu?»

¹¹ A ba Yaisu á elvan ge slekse: «Hákuma ñanna ká maganá ka áte ya na keni a vaktaa ba Dadaamiya. Ma andze vakteka Dadaamiya wá, ma baaka hákuma á ña áte ya ba cekwaanjudi keni. Daaci kwakya ba haypa á edda una a se vite ge ekka na arge haypa á ña.»

¹² A fantau á ba am sarte ñanna slekse, baaka názu magaaka ganakini á belanaabela Yaisu. Amá ta puwaar hula Yahudiya-aha, a ba itare tá elvan ge ñane am hula-aatare: «Máki belakanaabela zhel na wá, ka ura á male á larde a Rauma ka dækideki. Adaba ura ni a ganve ire-aara slekse na wá, ñane kelaade á male á haha á Rauma.»

¹³ Ba a cenaa elva ñanna sleksu *Pilaatu wá, a naba sanse Yaisu ádaliye, a njema am kurshi á shairiya áte egdza gavaye-aara ta maganaa án nákwa, an elva á Ibraniñkau tá dfaháná an Gabbata.

¹⁴ Am sarte ñanna wá, herzhe á maga vacitire. Ba makuralla-aara una munri á *Paska. Daaci a ba sleksu *Pilaatu á elvan ge Yahudiya-aha: «Náwa slekse á kure».

¹⁵ Amá a ba itare á bá an ká kwara á dem samaya: «A njeka an shifa! A njeka an shifa! Zlenjezlenjela áte dzangala», a ba itare. A ba slekse á elvan ge itare: «Yá já slekse á kure emtu?» A ba male-aha á Yahudiya-aha tá elvan ge ñane: «Baaka slekse á ñere umele arge male á larde á Rauma.»

¹⁶ Daaci slekse a naba yateraa Yaisu, ganakini a de zlenelarzlenjela áte dzangala, ta danhe ge sawji-aha.

Zlenelarzlenjela Yaisu áte dzangala

(Mat. 27:32-44; Mark. 15:21-32; Luka 23:26-43)

¹⁷ Daaci daransede Yaisu á dete iga a ekse, a sepanaa ba ñane dzangala-aara á dem tate na tá daaná an Gaulgauta an elva a Ibraniñkau-aha na, amaana: Tate á delame á ire.

¹⁸ Daraada áhuwa maa, sawji-aha na ta naba zlenjela Yaisu áte dzangala. Anjkwa zala buwa ta zlenjelaterhe kerde. Palle ta zlenjelehe áte dzangala am nadafa á Yaisu, ura palle keni am názlabá, Yaisu am dagave, ma ware keni áte dzangala ge ire-aara.

¹⁹ Sleksu *Pilaatu a puwete názena ni ta jaa Yaisu átuge na, a fete áte dzangala. Náwa názena a puwetaa ñane: Yaisu ura Nasarátu, ñane slekse á Yahudiya-aha.

²⁰ Kwakya Yahudiya-aha na de ndarsende puwa ḥanna, adaba yiyyeka an kevaye an berni. Puwa ḥanna keni ta puwete an elva a Ibraniŋkau, an elva a Yunaniŋkau, ira elva a Rauma.

²¹ Amá a ba male-aha á Yahudiya-aha tá elvan ge sleksu Pilaatu: «Puweka slekse á Yahudiya-aha na, puwetepuwa: A bantsa ḥane ya slekse á Yahudiya-aha.»

²² Amá a ba slekse á elvan ge itare: «Názu puwantepuwa wá, á njá á ba áte una ḥanna.»

²³ Sawji-aha am sarte na zlaruzle am zlenjela Yaisu maa, ta tegaa naŋgyuwe-aara am dagave-aatare gergere ufade áte itare. Daaci a juwa zane-aara icarka an ica dekideki, ta hán ba estuwa.

²⁴ A ba sawji-aha am dagave-aatare: «Tataumika zane na, magaumimága njeri, watse á jesarje edda una á zaná ḥane na.» Daaci estuwa, gevge ba seke una an puwa am wakita á Dadaamiya. A ba wakita á Dadaamiya wá: Ta tegaa naŋgyuwe-aaruwa am dagave-aatare, ta magaa njeri áte zane-aaruwa.

²⁵ Tara emmenjara antara egdza emmenjara mukse ge emmenjara ḥanna, antara Maari mukse á Kaulaupas, ira Maari mukse na am Magdala na, itare tá á tsatse á ba áte vuwa á dzaŋgala na Yaisu átekwa na.

²⁶ Yaisu a belanu ice ge emmenjara, tá antara pukura-aara na ni kwakya-aara a wayete ba ḥane na, a ba ḥane á elvan ge emmenjara: «Emmaaye, dawale ḥanna wá, egdza á ḥa ba ḥane.»

²⁷ A ba ḥane á elvan ge pukura ḥanna: «Emmeja ba ḥane.» Pukura ḥanna a naba eksante Maari á ba am sarte ḥanna, a danaahe á dem mba-aara.

Emtsa á Yaisu

(Mat. 27:45-56; Mark. 15:33-41; Luka 23:44-49)

²⁸ Am iga a una ḥanna maa, am diyaadiya Yaisu ganakini zlauzle slera-aara bademme, a ba ḥane: «Á wiya nderá.» Estuwa gevge názena a ndahanaa wakita á Dadaamiya.

²⁹ Daaci aŋkwa hwámá ta netaa mbazla á egdza nafa am hude-aara dāŋdāne mbazla ḥanna; duwa á sawji-aha, ta ḥugudete jeba á sausau umele áte lálá, ta shebeme am mbazla ḥanna, ta fante áte we ge Yaisu.

³⁰ Ba a shu una ḥanna Yaisu, a ba ḥane: «Kina wá, zlauzle slera-aaruwa bademme.» Mazla-aara a naba gá ire-aara, a emtsehe.

Zhel sawji a waa Yaisu an upa am slerpa

³¹ Vacite ḥanna maa, makuralla-aara kwaskwe á puwansepue á Yahudiya-aha, kwaskwe á puwansepue

ŋanna keni jauje ge kwaskwe á puwansepue-aha umele, adaba muŋri á *Paska. Adaba una ŋanna wayarka male-aha á Yahudiya ganakini kwaskwe á puwansepue á se berá emtsa á emnde áte dzangala. A deteraa una ŋanna á deza sleksu *Pilaatu, geni a kazlaratervekazla emnde na am sera, a tsekwarateratsekwa áte dzangala-aha.

³² Daaci duwa á sawji-aha, ta de kazlaa emnde buwa na ta zlenjelateraa antara Yaisu áte dzangala na am sera.

³³ Amá Yaisu wá, ta beraa baaka shifa am ŋane. Adaba una ŋanna kezlarka sera-aara ge ŋane.

³⁴ Amá palle á sawji-aha a naba wehe an upa am slerpa wá, kertenj a kelaa uzhe antara yawe ásegashe.

³⁵ Una a ndaanaa ba edda una a naanaa an ice-aara. Anjkwa á maga seydire-aara ganakini ba jirire. Ŋane wá, diyaadiya ganakini a geva ba estuwa ba jirire, geni kure keni kwá fetarfe.

³⁶ Una ŋanna gevge ba kalkale antara una an puwa am wakita: A ba wakita á Dadaamiya wá: Tá de kyabeka hyahya-aara cekideki.

³⁷ Am tate umele zlabe ádaliye á ba am wakita á Dadaamiya ŋanna, a ba ŋane: Watse tá zhárá edda una ni ta wanaa an upa na.

Zlavarnaazlava Yaisu am irekhya

(Mat. 27:57-61; Mark. 15:42-47; Luka 23:50-56)

³⁸ Am iga á una ŋanna maa, anjkwa Yusufa umele ura Arimatiya, a de ndavanaa ŋane barama áza sleksu *Pilaatu, ganakini á tsekwanaatsekwa emtsa á Yaisu, á dánda. Yusufa ŋanna wá, fetarfe áte Yaisu, amá ndahaaka parakke adaba á wáná lyawa átuge Yahudiya-aha. A duwa ŋane ádeza slekse, slekse a vante barama. Daaci a de eksantaa ŋane emtsa á Yaisu.

³⁹ Nikaudaimus na ndza a deza Yaisu vacite umele an vayiya na keni anjkwa áza Yusufa ŋanna. Nikaudaimus a duwa antara naavawe á nafa umele tá dahaná an Mirt, a weshaterte antara iga a nafa umele tá dahaná an Alauwe á se emtáke, á maga kilau kul keye.

⁴⁰ Ta tsekwnanaa itare ta buwa ŋanna emtsa á Yaisu áte dzangala, ta eksante, ta de fademe am kalpakane. Tá effádá ŋanna wá, ta gete emtsaadé naavawe á názase na áte kalpakane, lauktu ta fademe emtsa am hude-aara, ta magán ba seke una tá maganá Yahudiya-aha má tá hedfa ura.

⁴¹ Anjkwa fe ba herzhe an tate á zlenjela á Yaisu ŋanna maa, anjkwa irekhya aŋwaslire ndza zlavarnaaka emtsa am hude-aara cekideki.

⁴² Am makuralla-aara kwaskwe á puwansepue-aatare, irekhya keni anjkwa ba herzhe na wá, ta naba hedaa Yaisu

am hude-aara, afaba herzhe tá de maga niya á Yahudiya-aha.

20

Baaka Yaisu am irekhyá

(Mat. 28:1-8; Mark. 16:1-8; Luka 24:1-12)

¹ An enlya werre ge laade, zlabe ba ice keni á zháreka wá, dedde Maari mukse á emnde a Magdala á dete irekhyá á Yaisu. Duwa á Maari maa, a de beraa irekya á ba an wacene baaka páláme átuge evege.

² Daaci ba eptsaa-aara, a zhágade á deza tara Piyer antara pukura na wayawáyá Yaisu kwakya na, a ba ñane á elvan ge itare: «Degiya tedfersetede Yaakadada am evege, ma ta dánaa á deme keni diyanjerka.»

³ Ta naba duhe ge tara Piyer antara pukura ñanna á dete irekhyá.

⁴ Buckerde-aatare ta dá á ba zhagade. Amá á tedfáná ba pukura palle na zhágade arge Piyer, daada ba ñane zunjwe áte irekhyá.

⁵ A de zharaa ice á dem irekhyá wá, a naa ba kalpákane á puwa ba dey. Amá wá, daaka á dem hude á irekhyá.

⁶ Dámda Piyer keni, ñane a naba demhe á ba dem hude-aara, amá ñane keni a de beraa ba kalpakane á puwa.

⁷ Amá baupta na ndza ta fasanaa ire an ñane na wá, an kazla, á bela á ba an ire-aara.

⁸ Daaci a naba demhe ge pukura na ni ndza a deme ba ñane zunjwe á dete irekhyá na, a zharanaahe, a naba fetarehe ganakini tsetsa Yaakadada.

⁹ Se ba am sarte ñanna keni ndza cenaránka pukura-aha názena a ndahanaa wakita á Dadaamiya áte Yaisu, ganakini watse á tsetse am faya na.

¹⁰ Daaci ta naba dá-aatare ge pukura-aha buwa ñanna.

Yaisu a maranse ire-aara ge Maari mukse á emnde a Magdala

(Mat. 28:9-10; Mark. 11:9-11)

¹¹ Am sarte ñanna wá, eptsapetsa Maari zlabe ádaliye á sete we á irekhyá. A tsaahe wá, á kyuwa. Duwa-aara á de zharaa ice á dem irekhyá wá,

¹² á zhárá ba malika-aha ta buwa, tá am nañgyuwe dzayye dzayye, tá njanja am tate na ndza ta zlavaa Yaisu na. Palle á malika-aha ñanna a nja am tate á bela ire, palle keni ám tate á sera.

¹³ Daaci ta ndavanu elva malika-aha ñanna: «Labara ká kyuwa emmaaye?», a ba itare tá elvan ge ñane. A

ŋwaterante, a ba ŋjane: «Ya kyuwa Yaakadada-aaruwa, ma ta danaa á deme keni diyanka.»

¹⁴ Ba a ndaase una ŋjanna, estuwa a eptsetaa ice wá, á zhárá ba Yaisu á tse, amá wá, diyaaka ganakini una ŋjane.

¹⁵ A ba Yaisu á elvan ge ŋjane: «Ká kyuwa uwe ka emmaaye? Ká tatayá ware ka?» Maari, ŋjane a kurken ba edda una á maga slera am fe. Daaci a ba ŋjane á elvan ge ŋjane: «Máki ka danaa ka wá, tasle á ŋja biyanba tate-aara eddaaye, yá de eksanteksa.»

¹⁶ «Maari!» a ba Yaisu á elvan ge ŋjane. A eptsaptse ge Maari á dezenjara: «Rabbuni,» a ba ŋjane á elvan ge ŋjane an elva a Ibranijkau, amaana malum-aaruwa.

¹⁷ A ba Yaisu á elvan ge ŋjane: «Piyiyanteka, adaba zlabe zlalanka emtsaafé á dem mba á Edderwa. Amá ezzlala de bateránba ge egdzar mama-aha-aaruwa: Náwa tsanetse, watse yá zlálá á deza Edderwa, kure keni Eddekure ba ŋjane, yá deza Dadaamiya-aaruwa, kure keni Dadaamiya á kure ba ŋjane.»

¹⁸ Daaci ba ezzlala-aara ge Maari mukse á emnde a Magdala na, a dateraa labare ŋjanna ge pukura-aha, a ba ŋjane á elvan ge itare: «Ya nanna Yaakadada!» A naba ndaterhe názena ni a bannaa Yaisu na.

Yaisu á maraterá ire-aara ge pukura-aha-aara

(Mat. 28:16-20; Mark. 16:14-18; Luka 24:36-49)

¹⁹ Ba vaci laade ŋjanna maa, ta jamme ge pukura-aha am bere, am iga a mangaripu, ta naba zlanete we á bere-aha bademme an tsekweram adaba lyawa á Yahudiya-aha wá, tá zhárá ba dámda Yaisu, a tsaahe am dagave-aatare. «A vakurteva Dadaamiya hairire,» a ba ŋjane á elvan ge itare.

²⁰ Am iga a elva ŋjanna maa, a marateraa erva-aha-aara antara slerpa-aara. Daaci higa ge pukura-aha adaba naranna Yaakadada.

²¹ A ba ŋjane á elvan ge itare zlabe ádaliye: «A vakurteva Dadaamiya hairire. Ba seke una ni a belyiaa Edderwa á sem duniya na wá, iya keni yá anjkwa belakurbela á dem hude á duniya.»

²² Daaci a naba futateraare effeya an we, a ba ŋjane á elvan ge itare: «Kwayaumbare Shedekwe Cudeddse.

²³ Máki kwa yanaara kure haypa ge ura, Dadaamiya keni yanarye ge edda-aara. Máki yakuranaarka ge edda-aara, Dadaamiya keni yanaarka.»

Yaisu á maraná ire-aara ge Taumas

²⁴ Am sarte na a sawa Yaisu áseza pukura-aha na wá, baaka Taumas palle á pukura-aha, Wulhe keni ba zhera-aara.

²⁵ Samsa Taumas wá, a ba pukura-aha umele tá elvan ge njane: «Ijere naŋeránna Yaakadada.» A ba Taumas á elvan ge itare: «Máki nanánka tate á kusa-aha na ta paslanmaa am erva-aha na á ba an ice-aaruwa, ya fem gulanda-aaruwa, máki fanemka erva-aaruwa am tate á upa na ta wanaa am slerpa na wá, ya fetareka ya dékideki ganakini tsetse am faya na.»

²⁶ Samsa máka-aara wá, jarammeje zlabe ádaliye pukura-aha am bere. Vacite njanna wá, aŋkwa Taumas keni am dágave-aatare. Ta zlanjete we á bere-aha an tsekweram, amá tá zhárá ba samsa Yaisu, a tsaahe am dágave-aatare, a ba njane á elvan ge itare: «A vakurteva Dadaamiya hairire.»

²⁷ Ba a ndaase una njanna: «Sawa an gulanda á ñja, náwa erva-aha-aaruwa,» a ba njane á elvan ge Taumas. «Sánsa erva á ñja, femfa am slerpa-aaruwa keni. Yánya mága shaige mazla-aara, fetarfe á ba an jirire.»

²⁸ A ba Taumas á elvan ge njane: «Ka Yaakadada-aaruwa, ka Dadaamiya-aaruwa.»

²⁹ A ba Yaisu á elvan ge njane: «Ábi ka fetaara áte ya adaba nakina? Gedá wá, tá sháná emnde na ni natika, amá ta naba fetarfe na.»

Názena ni ta puwete wakita na adaba njane

³⁰ Yaisu a magaa najipu-aha gergere kwakya zlabe ádaliye áza pukura-aha, puwarteka najipu-aha njanna bademme am wakita na.

³¹ Názena ni an puwa am wakita na wá, ta puwete ganakini kwá fetarfe áte Yaisu, geni ba njane una *Almasi-ihu, *Egdza á Dadaamiya. An fetarfíre á kure áte njane wá, kwá shá shifa adaba njane.

21

Yaisu á maraterá ire-aara am Galili ge emnde-aara vuye

¹ Haraare cekwaŋgudi wá, Yaisu a de marateraa ire-aara zlabe ádaliye ge emnde vuye am pukura-aha-aara. A marateraa ire-aara áte we á haye á Tibairiyas. Náwa a marateraa estuwa ire-aara njanna.

² Vacite njanna jarammeje pukura-aha na am tate palle, tara Simaun Piyer an Taumas ba njane una tá dahaná an Wulhe, antara Natanayail ura ekse á Kana am kwára á Galili, an egdzara á Jaibaidaiyus buwa, antara pukura-aha umele buwa.

³ A ba Simaun Piyer á elvan ge itare: «Iya yázlala á de sluwa kelfe.» A ba emnde na: «Ijere keni njá dřabakdába.»

Daaci ba tse-aatare, ta demhe am paare á yawe. Ta hare paŋŋe, amá sluwarvaaka kelfe dekideki.

⁴ Aŋkwa á wera ekse, palaahē slede maa, a naba jesarhe ge Yaisu áte we á haye, amá diyarseka pukura-aha dekideki ganakini ɻjane.

⁵ Yaisu a ndavateruhe elva: «Ba sluwarvaasluwa kelfe dawalaa?» Ta ɻjwanante a ba itare: «Ba palle keni shaŋjeránka duksa.»

⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Puwawumpuwa narre á kure á dem yawe am dalbe á nadafa á paare, kwá sluvaasluwa.» Ta naba puwumhe wá, sluwarvaasluwa kelfe kwakya jipu, jaterviyaaje ge teda narre na antara kelfe am hude-aara, á dem hude á paare.

⁷ A ba pukura na wayaawáya Yaisu kwakya na á elvan ge Simaun Piyer: «Una degiya Yaakadada!» Piyer ba a cennaa: Una degiya Yaakadada na wá, a tsakweme am naŋgyuwe-aara, adaba ndza tsekwesetsekwe, daaci a ebzemaa á dem yawe.

⁸ Daaci ta semhe ge pukura-aha umele á se teda kelfe na am narre, ta yiyyeka deme an kevaye an we á haye, á magá ba maiter deremke palle.

⁹ Saresse am yawe maa, tá zhárá ba kárá an mbe antara kelfe an puwa átekwa, aŋkwa depaiŋ zlabe á puwa.

¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Sawánsa kelfe na kwa sluwanaa kure kina na cekwaŋgudi.»

¹¹ Daaci a dalemhe ge Simaun Piyer á dem paare, a de tefante we á narre an naha an kelfe-aha sadafcse am hude-aara na á sete haha. Kelfe deremke an kul ilyebe ju keye am narre ɻjanna, aley tataaka narre dekideki.

¹² Daaci «Sawmbare zaumiyuze,» a ba Yaisu á elvan ge itare. Amá baaka pukura na a slásla ndavanu elva ganakini ka ware. Adaba bademme diyareddiye ganakini Yaakadada.

¹³ A gaptehe ge Yaisu, a eksetaa depaiŋ, a tegaterhe, a tegateraa kelfe zlabe ádaliye.

¹⁴ Ge keyire una, Yaisu aŋkwa á maraterá ire-aara ge pukura-aha-aara, am iga a tsetse-aara am faya.

Yaisu aŋkwa á ndaan elva ge Piyer

¹⁵ Am sarte na zaruze duksa, Yaisu a ndavanu elva ge Simaun Piyer, a ba ɻjane á elvan ge ɻjane: «Simaun, egdza á Yuhanna, wayakiwáyá emtu ba kwakya jakuje ge emnde na?» A ɻjwanante, a ba ɻjane: «Wayanak-wáyá Yaakadada, ba ka keni diyakdiya ganakini wayanak-wáyá.» A ba Yaisu á elvan ge ɻjane: «Eppiya egdzar kyawe-aha-aaruwa.»

¹⁶ A ndavanuhe zlabe ádaliye ge buwire: «Simaun egdza á Yuhanna, wayakiwáyá emtu?» A ba ñjane: «Wayanak-wáyá Yaakadada, ba ka keni diyakdiya ganakini wayanak-wáyá.» A ba Yaisu á elvan ge ñjane: «Faterufe hyema ge kyawe-aha-aaruwa»

¹⁷ A ndavanuhe zlabe ádaliye ge keyire: «Simaun egdza á Yuhanna, wayakiwáyá emtu?»

Mazle-aara Simaun Piyer fantaufe ge dzámá ire, adaba ndáva ñjanna a ndavanuwaa Yaisu ge keyire, ganakini wayakiwáyáhe na. A ñwanante ge Simaun, a ba ñjane á elvan ge ñjane: «Yaakadada, palle á názu diyanka ka baaka, ba ka keni diyakdiya ganakini wayanak-wáyá.» A ba Yaisu á elvan ge ñjane: «Eppiya kyawe-aha-aaruwa.»

¹⁸ A ba ñjane á elvan ge ñjane zlabe ádaliye: «Yá ndak ba jirire: am sarte na zlabe ka dawale wá, ká eksantá ba ka kandá á ñja, ká ñgudese hude an ñjane, daaci ka zlálá á dem tate á wedere á ñja. Amá má watse gakevge emgyegwe a zhele wá, watse ká pelanse erva-aha á ñja ge ura umele, á de takwasáká ñjane, watse á dáká á dem tate na ni wayanka na.»

¹⁹ Am hude á elva ñjanna wá, Yaisu anjkwa á bálá jeba á emtsa na ni má watse á emtsa Piyer na. Emnde kwakya tá de gálá Dadaamiya adaba emtsa-aara. Daaci «Sawa dabidaba,» á ba Yaisu á elvan ge ñjane.

Elva á Yaisu áte pukura na wayaawaya kwakya na

²⁰ Daaci Piyer a zharaa ice á dem iga wá, á zhárá ba anjkwa á cfabaterdaba pukura na wayaawáyá Yaisu kwakya na am iga. Ba pukura na ndza á njá herzhe átevege Yaisu am sarte na tá anjkwa arge masane, a ndavanu ge Yaisu a ba ñjane: Watse á veláká ware ñjane Yaakadada na.

²¹ Am sarte na nanna Piyer anjkwa á cfabaterdába pukura ñjanna maa, a ndavanu ge Yaisu, a ba ñjane: «Yaakadada, una mu watse á shaná uwe kena ñjane?»

²² A ñwanante ge Yaisu, a ba ñjane á elvan ge ñjane: «Ma yá kátá yá se beráná á ba an shifa am eptsaa-aaruwa keni, una á shákaka. Naba dabidaba ka.»

²³ Daaci ta naba hyanme labare-aara am dágave á emnde a fetarfe bademme wá, ta bántsa watse á emtseka pukura ñjanna cekideki. Amá Yaisu ndahaaka una. Názu a bannaa Yaisu ge Piyer wá, a ba ñjane: Ma yá kátá yá se beráná á ba an shifa am eptsaa-aaruwa keni, á shákaka.

²⁴ Pukura ñjanna Yaisu a ndaha elva-aara na wá, anjkwa á maganá ba ñjane an ire-aara seydire á labare ñjanna, wakita na keni a puwetaa ba ñjane. Diyajerdiya ganakini bademme á názena a puwetaa ñjane, bademme ba jirire.

Elva na tá zlá wakita na átekwa

²⁵ Kwakya jipu názena ni a maganaa Yaisu ádaliye na.
Ma andze ta eppuwa bademme am wakita, ba palle keni
yaranseka wá, yá tama ma andze á taa njanaaka duniya na
wakita-aha njanna.

Slera-aha á emnde a bela á Yaisu

Watse Edderwa á velakurte Shedekwe Cudedde

¹ Ámbarka á ña Tiyaafilus: Náwa názu yá puwaktá ya áte elva a Yaisu: Am wakita na ndza ya puwakte zuñjwe na keni ndza ya ndakndaha bademme, názu ndza a maganaa ñane, antara názu ndza a kwaratersaa ñane ge emnde, fetaufe á slera-aha-aara,

² dem vacite na a eksante ge Dadaamiya á dem samaya. Am sarte na zlabe zlalaaka á dem samaya na wá, a kwaraterse názu watse tá de maganá itare bademme ge emnde a bela-aara. A kwaraterse an hakuma á Shedekwe Cudedde.

³ A marateraa ire-aara ser kwakya, geni a diyareddiye ba shagera ganakini ñane an shifa ba jirire; háre kul ufadé á kwaraterse elva áte *kwárá á Dadaamiya.

⁴ Vacite umele tá arge náza za wá, a ba ñane á elvan ge itare: «Njawinja á ba áhuna am Urusaliima, ufwufa názena a ba Edderwa watse á de vakurteva ya ndakurndaa na.

⁵ Adaba Yuhanna wá, ñane a magateraa baptismá ge emnde an yawe, amá kure wá, á de haraaka kwakya watse tá magakurá baptismá an Shedekwe Cudedde.»

Zlálá á Yaisu á dem samaya

⁶ Daaci ta jamme ge pukura-aha átevege ñane, ta ndavanuhe: «Watse ká tsatsaná á ba am sarte ñanna emtu sleksire á *Iserayila Yaakadada?»

⁷ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «A tsanaa ba Edderwa palle an hakuma-aara zamane-aha, antara sarte-aha ñanna, slera á kure-ka ge dise una.

⁸ Kure wá, watse kwá shá hakuma áza Shedekwe Cudedde na á de vakurtá Dadaamiya na, kwá de maga seydire an zhera-aaruwa am Urusaliima áhuna, am hude á Yahudiya bademme, am *Samariya, dem hude á duniya bademme.»

⁹ Ba a ndaase una ñanna Yaisu wá, a naba tsetehe á dem samaya á ba áte ice-aatare, a shebanvehe ge kumba.

¹⁰ Áma itare zlabe tá zhara ba ice á dem samaya. Daaci ta nabajesaarehe ge zala buwa, tá am nañgyuwe dzayye á kafake-aatare ba estuwa,

¹¹ a ba itare tá elvan ge itare: «Ekkure emnde a Galili na labára kwa tsatsehe estuwa, kwá zhara ice á dem samaya na? Yaisu ñanna kwá zharaná kure a yakurhe na wá, watse

á eptsaa zlabe ádaliye ba seke una kwá anjkwa zharaná kure
á zlala á dem samaya na.»

Ta eksetaa ura am kelá á Yahuda

¹² Daaci ta naba tsekwehe ge pukura-aha áte egdza wa
ñanna tá daháná an Wa Anyaranyara na, ta naba eptsaa-
ataare á sem Urusaliima. Wa ñanna yiyyeka dékideki,
dágave-aataare á jauka am kilaumaiter palle antara Urusali-
ima.

¹³ Ba saraasa am Urusaliima maa, ta dálá á ba á dem bera-
aataare na mbarsembe njá am hude-aara, bere átire ge bere
umele na. Náwa itare zhera-aha-aataare: Piyer, Yuhanna,
Yakuba, Andere, Filip, Taumas, Bartaulauma, Mata, Yakuba
egdza á Halfa, Simaun na wayaka tá kwaráterá emnde
umele na, antara Yahuda egdza á Yakuba, itare una ta
emnde a bela,

¹⁴ antara tara Maari emmenjara ge Yaisu, ira egdzar
mama-aha-ñára ge Yaisu, antara ñwashá umele. Emnde
ñanna bademme tá anjkwa jáháva ba kelaazare, tá anjkwa
ñala Dadaamiya átirpalle.

¹⁵ Vacite umele maa, jarammeje emnde a fetarfe tá maga
deremke an kul buwa wá, a tsetehe ge Piyer, a tsaahe am
dágave-aataare,

¹⁶⁻¹⁷ a ba ñane á elvan ge itare: «Ba estuwa egdzar mama-
aha-aaruwa, Yahuda, ñane keni ndza ba palle á miya, a
maganaa slera ge Dadaamiya á ba am dágave á miya,
amá am sarte na emnde tá kátá eksa Yaisu wá, ñane a
gev slekatafke-aataare. Elva á Yahuda wá, ndza a enndáhá
Shedekwe Cudedcde á kya *Dawuda ganakini watse á geva
ñane slekatafke á emnde a eksa Yaisu. Daaci shagera ba á
sessa jirire-aara,» a ba Piyer.

¹⁸ (Yahuda maa, a de shekweve fe an shunju na ta vanta
adaba haypa-aara ñanna, amá a shaa emtsa am fe ñanna.
Duwa-aara á dem fe ñanna, a de mbedehe á ba an ndzedá,
a naba kyehe ba seke feka, a paceve ge nanje-aara.

¹⁹ Bademme á emnde a Urusaliima diyardiya lámare
ñanna. Adaba una ñanna, ta fanaa zhera á Akaildama ge
fe ñanna an elva a ekse-aataare, amaana: Fáhe á uzhe.)

²⁰ Daaci Piyer a eksetaa elva-aara zlabe ádaliye, a ba
ñane: «Elva á Yahuda wá, anjkwa puwartepuwa am jabura,
geni sey wulfe-aara á nyefnye ba gela. De ba á katafke keni,
baaka ura á fá sera am slede-aara. Anjkwa an puwa zlabe
ádaliye geni sey á demá ba ura umele á dem kela-aara.

²¹⁻²² «A ndahanaa wakita á Dadaamiya tsawe estuwa wá,
daaci sey mi shansha ura palle á njá antara miya, mi maga
seydire á tse á Yaakadada Yaisu am fáyá kerde. Edda-aara

ŋanna keni sey mi eksana am dágave á emnde na ni ndza tá aŋkwa antara miya ba kelaazare, am sarte na má aŋkwa já ɗaba antara Yaakadada Yaisu am hude á larde na. Sey edda una ndza aŋkwa antara miya daga segashe á Yaisu am yawe á baptisma áza Yuhanna, dem sarte a zlálá-aara á dem samaya.» Estuwa a ba Piyer.

²³ Daaci ta tsatsaa zala buwa, tara Yusufa, ɻane una a shaa zhera á Barsabas, Yustus keni ba zhera-aara, tá antara Matiyas.

²⁴ Daaci ta magaa maduwa á deza Dadaamiya, a ba itare: «Yaakadada á miya, ekka wá, diyakdiya názu am hude á emnde bademme. Adaba una ɻanna, maranjeránmará edda una ni ka eksesaa ka am emnde buwa na,

²⁵ ge mága slera na a yanaa Yahuda na. Adaba zlazlálá ɻane á dem tate na á zlayán ge ɻane.»

²⁶ Daaci ta puwete zhera-aha-aatare áte nákwá, ta magaa njeri wá, a segasha zhera á Matiyas, ta maslaterve ge emnde a bela, ɻane a gevaa kelaawa ju buwire-aatare.

2

Sawa á Shedekwe Cudedde

¹ Am samsa muŋri á *Pantaikausta maa, ta jamme ge emnde a fetarfe bademme am tate palle am muŋri ɻanna.

² Daaci cekwaanjudi wá, tá cena ba hula á duksa á sá am samaya ba seke mága á effeya yaikke, hula-aara a se hyema am hude á bere na tá am hude-aara na.

³ Tá zhara ba sessa duksa umele á gáráva an nara á kárá wá, duksa ɻanna a tegese gergere kwakya, a tsakwaa áte ire-aha-aatare pálpale bademme.

⁴ Ta nahete estuwa an Shedekwe Cudedde, ta fantau ge ndáhá elva an we á ekse gergere, tá ndahaná an hakuma na a vatertaa Shedekwe Cudedde na.

⁵ Am sarte ɻanna maa, tá aŋkwa Yahudiya-aha na ta segáshe am larde-aha á duniya bademme, tá njá am Urusaliima, ɻarnaanja nadina-aatare á ba an jirire.

⁶ Am sarte na cenaráncena hula á duksa ɻanna maa, ta naba sawa, ta se jamme am tate ɻanna. Weshaptewesha enkale-aatare bademme, adaba ma ware-aatare keni á cená emnde a fetarfe na tá ndáhá elva á ba an we á ekse-aara.

⁷ Bademme-aatare tá maga ba najipu-aara, diyarka ba názu tá enndáhá keni. A ba itare: «Emnde na tá ndáhá elva na, ábi bademme-aatare ta ba emnde a Galili?

⁸ Ay a sawa estara kena bademmire á miya má aŋkwa á cenatercena, ma ware á miya keni á cena ba elva na ta yanaa am hude-aara na?

⁹ Miya, náwa emnde umele á miya kwaye ta sawa am haha á Partiya, emnde umele ta sawa am Maidiya, emnde umele ta sawa am Ailamiya, emnde umele ta sawa am Maisaupautamiya, emnde umele ta sawa am Yahudiya, emnde umele ta sawa am Kapadaukiya, emnde umele kwaye ta sawa am Pauntus, antara Aziya,

¹⁰ emnde umele ta sawa am Pirigiya, antara Pamfiliya, emnde umele ta sawa am Misera, antara dalbe palle am haha á Libiya átevege haha á Siraine, emnde umele kwaye ta sawa á sa am larde á Rauma.

¹¹ Zlabe ádaliye, emnde umele kwaye ta sawa am Kairaita, antara Arabiya. Tá anjkwa Yahudiya-aha miyenne, antara emnde na ta deme an de á dem nadina á Yahudiya-aha. Aley ni bademmire á miya mi cena ma ware keni tá anjkwa á ndaha slera yaikke na a maganaa Dadaamiya na á ba an we á ekse-aara?»

¹² Najipu ḥanna jauje ge ndzedfa-aatare, diyarka ba názu tá enndáhá keni. Ázara kena jeba una, a ba itare am dágave-aatare.

¹³ Amá emnde umele-aatare ágire tá epsawa emnde a fetarfe wá, a ba itare a datersaa ba mbazla am ejkale.

Waazu á Piyer

¹⁴ Daaci a naba tsetehe ge Piyer antara emnde a bela umele, a fantau ge ndahater elva ge emnde a jahava á ba an ká kwárá, a ba ḥane: «Kure Yahudiya-aha, antara emnde umele na tá am hude á Urusaliima na bademme, fawfa hyema ba shagera, cenawáncena názu yá anjkwa á ndakurndaa na:

¹⁵ Emnde na wá, weshateka ire-aatare áte una kwá slaná kure na. Adaba zlabe ba gusere emtsaade.

¹⁶ Una ba jirire á názena ndza a ndahanaa nabi Yauwail, a ba ḥane:

¹⁷ A bantsa Dadaamiya: Náwa názu watse á de magava am halavuwa á zamáne-aha: Watse yá hyantehye Shedekwe-aaruwa áte emnde bademme. Egdzara á kure zála, an ḥwasha tá de shá wahayu-aha, tá de maga slera á nabiyire, yá de vaterte shene ge emgyegwar zala-aha á kure.

¹⁸ Yá de hyantehye Shedekwe-aaruwa áte náve-aha-aaruwa, antara kwatena-aha-aaruwa keni. Bademme tá de maga nabiyire am sarte-aha ḥanna.

¹⁹ Watse yá maganaamaga najipu-aha na ndza magaaveka dekideki na am samaya antara áte haha. Watse anjkwa tara uzhe, antara kárá, ira yire á kárá yaikke ba seke kumba.

20 Zlabe ádaliye: Vaciya á de gev dañjwe, tere keni á de gev kyanje ba seke uzhe. Am iga á una-aha njanna maa, á de sawa kwaskwe yaikke na an dárádzá jipu, á sawa Yaakadada átekwa na.

21 Daaci ma a dantaa ware zhera á Yaakadada keni á lyelye shifa-aara. Kwaya njane názena ni a ndahanaa Dadaamiya á kyá Yauwail.»

22 Daaci Piyer a eksetaa elva-aara zlabe ádaliye, a ba njane: «Ekkure emnde a *Iserayiila, cenaucena názu yá bakurná ya na: Yaisu ura Nasarátu na wá, a belanaa ba Dadaamiya á sezekure. Adsaba Dadaamiya a magaa nalaama-aha, antara najipu-aha umele gergere á kyá erva an njane am dágave á kure, ba kure keni diyakurdiya bademme.

23 Á ba am date keni Dadaamiya a tsanaa ba estuwa. Njane diyaadiya ganakini watse á de fakurme am erva ge kure. Adsaba una njanna kwa naba faterem am erva ge emnde a haypa, kwa jaa shifa-aara áte dzañgala.

24 Amá a naba njenze ge Dadaamiya am zlada á fáyá, anjkwa an shifa-aara zlabe ádaliye. Adsaba baaka hákuma á emtsa ganakini á njanaanja.

25 Náwa názu a ndahanaa *Dawuda áte njane:

Ba kelaazáre yá zhara ba Yaakadada an ice-aaruwa, anjkwa á njá am nadafa-aaruwa geni a gazleka ervaunđeaaruwa dekideki.

26 Adsaba una njanna, gedantegeda jipu am ervaunđeaaruwa, bademme a názena a sansaa we-aaruwa, yá ndahaná á ba an higa. Ma yá an vuwa a laakire na keni, watse yá puwanse á ba an hairire, yá fá táma-aaruwa áte Dadaamiya.

27 Adsaba ekka Dadaamiya wá, ká eblyanveka shifa-aaruwa ba estuwa am faya, ká yánka á sepse vuwa á sleslera á nja dékideki.

28 Ka marisaa ka baráma a dem tate á shifa, ekka ká anjkwa antara iya ba kelaazáre, adsaba una njanna ervaunđeaaruwa ba seke nama. Estuwa a ba *Dawuda.»

29 Piyer a eksetaa elva-aara zlabe ádaliye, a ba njane: «Egdzar mama-aha-aaruwa, máki ba eggymiya *Dawuda wá, tsawaatse yá ndakurndaha jirire-aara: Njane wá, jaaveje hedfarheda, sem vatena keni zlabe anjkwa irekhya-aara.

30 Njane ndza nabi á Dadaamiya, ndza diyaadiya názu a bannaa Dadaamiya. Dadaamiya a zanu ba wada-aara, a ba njane: Yá de vante sleksire á nja ba ge palle á eggymiya-aha á nja, á de geva ba njane slekse am iga á nja.

31 Á ba am date keni ndza diyaadiya *Dawuda ganakini á de tsetsa *Almasiihu am fáyá, amaana: Edda una a eksesaa Dadaamiya. A ndahanaa adaba una ñanna Dawuda, a ba ñane:

Dadaamiya yánka ñane am fáyá, safka vuwa-aara ge ñane díekideki.

32 Ba Yaisu ñanna degiya una tsantetse Dadaamiya am fáyá na. Náwa ñere ña emnde a mága seydire-aara.

33 Nane a díemanve ge Dadaamiya, a njanaahe am nadafaaara, a de vante Shedekwe Cudedde na ndza a bántsa ñane watse á de vanteva na. Daaci názu kwá nanaa kure, kwá cenaná kure kina na wá, á maganá ba Shedekwe Cudedde ñanna a shanaa Yaisu na, a hyantaa ñane áte ñere.

34 *Dawuda an ire-aara wá, ñane zlalaaka á dem samaya, amá a ba ñane:

A ba Yaakadada, Dadaamiya á elvan ge Yaakadada-aaruwa:
Njinja ka am nadafaa-aaruwa,

35 dem sarte na yá gatervege kelaade-aha á ña náza puwa sera á ña.

36 «Daaci kure emnde a *Iserayiila wá, bademme á kure diyaweddiye ba shagera ganakini Yaisu ñanna kwa naba zlanjelehe áte dzañgala na wá, ba ñane una a tsanaa Dadaamiya ge Yaakadadi, ba ñane una *Almasiihu, edda una a eksesaa ñane.»

37 Ba cénaráncena elva á Piyer ñanna wá, ba palle a enkale-aatare baaka ñezlañezla ervaunjde-aatare. Daaci a ba itare tá elvan ge tara Piyer antara emnde a bela umele: «Íjá maganá estara kina egdzar mama-aha-aaruwa?»

38 A ñwaterante ge Piyer, a ba ñane á elvan ge itare: «Magaumága tuba, a magarakurnaamaga baptisma an zhera á Yaisu *Almasiihu, geni a yakuraarye Dadaamiya haypa-aha á kure. Daaci Dadaamiya á vakurte Shedekwe-aara Cudedde.

39 Adaba a ba Dadaamiya á de vakurte duksa ñanna ge kure antara egdzara á kure, á de vaterte ge emnde na ta yiyyiye, á de vaterteva ge emnde na ni watse á díahaterá ñane á sezenára na bademme.»

40 Piyer a fateraare elva-aha umele gergere kwakya ge tsante enkale-aatare, antara ge faterem ndzeda am vuwa. A ba ñane á elvan ge itare: «Sawansese ire á kure am dágave á emnde a maga mándezawire.»

41 Vacite ñanna, emnde kwakya lyarvaalya waazu á Piyer fartarfe, magarateraamaga baptisma. Á maga emnde debu keye fartarfe ge emnde a fetarfe.

42 Ta faa hyema jipu ge cennaa waazu-aha na tá anjkwa kwaratersa emnde a bela, ta wáva jipu ge gev palle am

duksa bacsemme áte njá á egdzar mama, antara ge zá dafa-aatare átirpalle, antara geni a icarseka am tate á maduwa dekifeki.

Njá á emnde a fetarfe.

⁴³ Emnde bađemme tá geja ba ire, adaba Dadaamiya a magaa najipu-aha gergere kwakya á kya erva an emnde a bela.

⁴⁴ Emnde a fetarfe bađemme garevge ba palle, názu am erva-aatare keni ba palle.

⁴⁵ Tá njá á ba válá kazlaja-aatare, tá sá shunju-aara áseza emnde a bela, tá se teganá am dágave-aatare, ma ware keni ba deydey á wedere-aara.

⁴⁶ Tá aŋkwa jáháva ba kelaazare am *mashidi yaikke, tá aŋkwa jáháva am mba-aha-aatare ge zá duksa-aatare átirpalle, tá aŋkwa za dafa-aatare an higa, ervaunjde-aatare palle.

⁴⁷ Tá aŋkwa á gala Dadaamiya, emnde bađemme hayaráterháyá. Daaci Yaakadada aŋkwa á lya emnde umele keni ba kelaazare, aŋkwa á sagatersága.

3

Mbaambe zhel ḷguryekwe

¹ Vacite umele an lásar, tara Piyer, antara Yuhanna tá aŋkwa á dálá á dem *mashidi yaikke ge de maga maduwa á lásar maa,

² aŋkwa zhel ḷguryekwe umele tá yán ba estuwa á sawa am hude á emmenjára, aŋkwa á njá átuge palle á we-aha á mashidi ḷjanna, átuge una zhera-aara We á bere Zariyna. Zhel ḷjanna wá, tá aŋkwa á dánda emnde-aara ba kelaazáre, á de ḷjala áza emnde a dem mashidi.

³ Vacite ḷjanna maa, ba a naa tara Piyer antara Yuhanna, tá aŋkwa duwa tá dem mashidi wá, a naba ḷjalateru sadake.

⁴ Tá ezzhárá tara Piyer antara Yuhanna. «Zharanjerzhárá!» a ba Piyer á elvan ge zhel ḷjanna.

⁵ A zharateraahe ge ḷguryekwe na ba shagera. Adaba a kurken watse á shá sadake ázetare.

⁶ Daaci a ba Piyer á elvan ge ḷjane: «Ma gursa, ma shunju keni baaka ázerwa dekifeki. Amá yá vakte názu a shanaa erva-aaruwa: Yá ndaaka an zhera á Yaisu *Almasiihu ura Nasarátu, tsetse ezzlala.»

⁷ Daaci a naba ḷjanaahe an nadafa-aara, a tsante. Kertenj sharánsha dzaŋdzaŋire sera-aha-aara,

⁸ a naba ebzavte á sá am haha, a tsaahe áte sera-aha-aara, a fantau ge zlálá. A dem mashidi antara tara Piyer tá an Yuhanna, á zlálá estuwa, á vaza, aŋkwa á gálá Dadaamiya.

⁹ Emnde bademme naránna anķwa á zlálá, anķwa á gálá Dadaamiya.

¹⁰ Am sarte na diyareddiye ganakini ba ŋguryekwe na á ŋala áte we á mashidi na tá dahaná an We á bere Zariya na, bademme tá maga ba dikere, tá geja ba ire áte zhel ŋanna.

*Waazu á Piyer am *mashidi yaikke*

¹¹ Am zlalaaka zhel ŋanna átevege tara Piyer antara Yuhanna, ta duhe á dem dzadzáwe á *mashidi yaikke ŋanna ba kerde, am dzadzáwe na tá daháná an dzadzáwe á Suleymanu na, daaci emnde bademme tá zhagade á ba ásezetare, adaba tá am najipu yaikke.

¹² Ba a naa emnde ŋanna Piyer, a ba ŋane á elvan ge itare: «Kure emnde a *Iserayiila mu, kwá anķwa á maga najipu á uwe kure? Labára kwá zharaŋerzhárá estuwa? Kwa kurken zhel na a shaa sera-aara na an ndzedá á ŋere emtu? Emtu adaba ŋanjernaanja nadina á ŋere emtu?

¹³ Una ŋanna ka dækifeki. Ba Dadaamiya na ta kezlan ugje eggye-aha a miya tara Ibrahim, antara Isiyaaku ira Yakubu na, a vantaan ba ŋane dəemdemire na ge sleslera-aara Yaisu. Amá kure, kwa danaa ba kure á deza male-aha á duniya, kwa yanaa ba kure á katafke á sleksu *Pilaatu, ndza a bánba tsa ŋane ganakini á belanaabelá.

¹⁴ Kwa yaa ura cudedde, ura jirire, kwa ŋála sleksu Pilaatu ganakini á belakurá sleceba shifa.

¹⁵ Daaci kwa janaa ba kure edda á shifa na, amá tsantetsa Dadaamiya am fáyá, ŋere ŋa seyde-aha-aara.

¹⁶ Zhel ŋanna kwá anķwa á zharaná kure diyakurdiya na wá, a vantaan ba hakuma na am zhera á Yaisu na ndzedá. Ba fetarfire áte Yaisu una a mbanaahe ba dækifeki, kwaya ŋane á katafke á kure.

¹⁷ «Amá diyandiya ganakini názena kwa maganaa kure antara male-aha á kure áte Yaisu na wá, kwa maganaa adaba diyakurka.

¹⁸ Amá Dadaamiya a magaa ba jirire á názena ni a ndahanaa ŋane am mbuwe á nabi-aha-aara werre bademme na. Adaba a ba ŋane, sey *Almasiihu-aara á shushe zlada.

¹⁹ Sawmbare á sem sera á Dadaamiya, magaumága tuba geni á yakuraarye haypa-aha á kure.

²⁰ Daaci Yaakadada á vakurteva hairire am ervaŋdse, á vakurteva Almasiihu na ndza á ba am date keni ndza a eksakurse ba ge kure na. Amaana: Yaisu.

²¹ Amá kina wá, zlabe Yaisu *Almasiihu á njá á ba am samaya emtsaade, dem sarte na Dadaamiya ganvege duksa bademme áŋwaslire, ba seke una a ndahanaa ŋane werre á kya an we á nabi-aha-aara cudedde na.

²² Ábi ndza a enndáhá Muusa, a ba ḥane:

Watse Dadaamiya á belakurá nabi umele ba seke iya, watse á jesaare á ba am dágave á egdzar mama-aha á kure, kwá de cená názena á de bakurná ḥane bademme.

²³ Ma ware una cenaaka elva á nabi na, sey tá dansede edda-aara am dágave á emnde á Dadaamiya, tá kedanaakeda shifa-aara ba dekideki.

²⁴ Nabi-aha umele keni ndza ta enndáha ba seke náza Muusa, bademme ndza ta ndaha ba názena watse á magava am zamane á miya na. Kwaye nabi Samiyail, sem nabi-aha na ta sawa am iga-aara bademme.

²⁵ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, názu a baternaa Dadaamiya ge nabi-aha ḥanna wá, a ndahanaa á ba áte kure. Zlabe ádaliye, am sarte na Dadaamiya aŋkwa á ḥnguda namána antara eggerekure Ibrahim, a ba ḥane: Yá de gá barka áte duniya bademme afaba emnde á ḥna. Amaana: Namána ḥanna a magakurán ba ge kure.

²⁶ Daaci sleslera-aara Yaisu keni, a belakurán ba ge kure emtsaadé zuŋjwe Dadaamiya, geni kwá shá pakyaava antara haypa-aha á kure, á gakuraar barka.»

4

Tara Piyer antara Yuhanna tá á katafke á shairiya áza male-aha á Yahudiya-aha

¹ Am sarte na tá aŋkwa á ndahater elva tara Piyer antara Yuhanna ge emnde, saremsa *liman-aha, antara male-aha á emnde a ufa mashidi, ira *Saduki-aha ásezetare.

² Játerja ervaunjde jipu afaba emnde a bela tá aŋkwa á kwaraterse duksa ge emnde arge Yaisu, tá aŋkwa á ndaterndáhá geni tsetsa Yaisu am fáyá. Amaana: Tá naba tsetsa emnde a fáyá zlabe ádaliye.

³ Daaci ta naba sluwatervaahé, ta naba zleŋaterme am dangay ge ufa mákurálla-aara, afaba baaka sarte mázla-aara.

⁴ Amá am sarte ḥanna wá, kwakya názena fetarfe na am dágave á emnde na cenanvaacena waazu na. Kezlakula á emnde a fetarfe á maga emnde debu ilyebe ba zála.

⁵ Mákuralla-aara wá, jarammeje male-aha á Yahudiya-aha, antara emnde a sawari-aha-aatare, ira malum-aha á *tawraita, bademme jarammeje am hude á Urusaliima.

⁶ Ta magaa jáháva ḥanna antara tara *liman Annas, ba ḥane una male á liman-aha, Kayafas, Yuhanna, Alaikzandere, ira emnde na tá am hude á há á Annas bademme.

⁷ Daaci ta tsatsaa emnde a bela na á katafke-aatare, ta ndavateru elva, a ba itare: «Kwa mbanaa an hakumara kure ḥguryekwe na? Emtu a vakurtaa ware hákuma ḥjanna?»

⁸ Naatená Shedekwe Cudéedse am Piyer, a ḥjwaterante, a ba ḥjane á elvan ge itare: «Ámbarká á kure emnde a sawari, antara male-aha á ekse,

⁹ kwa vanjerte ndáva adaba shagerire na ḥj maganán ge ḥguryekwe na ka? Kwa ndavanjerwá ba kure geni ḥj maganaa estara, a ba kure?

¹⁰ Shagera ba una, daaci sey kure antara emnde a *Iserayiila bademme kwá diyeddiye geni zhel ḥjanna náwa á tse á katafke á kure ba lapiya layye na wá, a mbanaa ba zhera á Yaisu ura Nasarátu na. Ba ḥjane una kwa janaa kure áte dzangala, amá tsantetsa Dadaamiya am fáyá.

¹¹ Elva na ta puwete am wakita á Dadaamiya, a ba ḥjane: Nákwá na ta eblyanvaa emnde a nyája bere, mbate ḥjane jauje ge nákwá-aha umele bademme na wá, a ndahanaa á ba áte Yaisu ḥjanna.

¹² Daaci ḥjá bakurá ba jirire: Baaka ura am hude á duniya na ḫekideki, a belanaa Dadaamiya ge se lyamilya, sey ba ḥjane palle.»

¹³ Bademme á emnde na tá am jáháva ḥjanna, tá maga ba najipu á dzanjdzanjire á tara Piyer, antara Yuhanna, sakwa diyaratereddiye ganakini baaka dárádz-aatare, ndarseka láyá kwakya na. Diyareddiye zlabe ádaliye, geni ta emnde na ndza tá áte vuwa á Yaisu.

¹⁴ Palle a názu tá ndahaná itare baaka. Adaba zhel na keni á ba á tse áte vuwa á tara Piyer, antara Yuhanna, ba lapiya layye.

¹⁵ Ta ḥjyesaa tara Piyer ásegashe, geni tá ndáhá elva ḥjanna zlabe adaliye am dágave-aatare.

¹⁶ A ba itare am dágave-aatare: «Mí magaterá uwe kina ge emnde na? Adaba emnde bademme am hude á Urusaliima diyareddiye geni najipu ḥjanna á zharaná ba ice á emnde na a mágava á kya erva an itare, mí dzegwánka mága gajawe ḫekideki.

¹⁷ Amá geni a duka elva ḥjanna á de katafke wá, sey mi gyatertegye an elva ba shagera, ganakini a ndaranka elva ma ge ware keni an zhera á Yaisu ḥjanna mazla-aara.»

¹⁸ Daaci ta ḫetaa emnde a bela na, ta naba piyaterante, a ba itare tá elvan ge itare: «A cenajeránka ḫekideki kwá kwaraterse elva a Yaisu ge emnde, ba tsála zhera-aara keni am mbuwe á kure.»

¹⁹ Ta ḥjwete ge tara Piyer, antara Yuhanna, a ba itare: «Kyawanaakya ba kure elva ḥjanna á katafke á Dadaamiya,

má shagera njá fakursaare ge kure arge una njá fansaare ge Dadaamiya.

²⁰ Duksa palle, njere wá, njá dzegwánka yá ndater názu njá naaná an ice á njere, njá cenaaná an hyema á njere na ge emnde.»

²¹ Ta valateraarhe ge emnde a jáháva geni a daralika, daaci ta puwateraahe. Sharánka pute na ni tá zaterá an shairiya adaba njane. Adaba emnde badsemme tá aňkwa á gálá ba Dadaamiya adaba duksa njanna magaavemage na.

²² Zhel njanna ta mbanaa itare na wá, iva-aara jauje am kul ufadé.

Maduwa á emnde a fetarfe

²³ Tara Piyer, antara Yuhanna, ba belarateraabla wá, ba zlálá-aatare á deza emnde-aatare, ta de tsakaterse elva-aha na ta ndahanaa male-aha á Yahudiya-aha, antara emnde a sawari na bademme.

²⁴ Ba cenanáncena emnde a fetarfe una njanna, ta fantau ge njála Dadaamiya an ervaunjde-aatare palle, a ba itare: Dadaamiya slekse, ba ka una ka nderaa samaya, antara haha, haye, ira názu am hude-aha-aatare bademme.

²⁵ Ka ndahanaa ba ka á kya an we á egguyenere sleslera á njá *Dawuda, a ba njane an hákuma á Shedekwe á njá: Labáre emnde a larde tá njyaiŋgyaare ice ba dey? Tá njuguaara ye ge názu baaka sera-aara na.

²⁶ Labára njgwadarápsengwádfá slekse-aha á duniya an fitenire, tá aňkwa á njuguaara ye male-aha ge Yaakadada, antara Almasiihu-aara, edda una a eksesaa njane.

²⁷ «Samsa-kwa elva njanna. Adaba jarammeje tara *Hirudus, antara Pauntiyus *Pilaatu, antara emnde a larde-aha umele, ira emnde a *Iserayiila, ganakini tá gwaare ge ura cufedſe, sleslera á njá Yaisu na ka eksesaa ka geni njane *Almasiihu na.

²⁸ Magarnaamaga itare názu ndza ka tsanaa ka an hákuma á njá, ka wayetaa ka zuŋjwe na.

²⁹ Ká cenáncena emtu elva na tá aňkwa á puwaná itare na Yaakadada? Vajerteva hákuma á ndáhá elva á njá ge njere emnde a slera á njá, geni njá ndaaná á ba an dzanjdzanjire, an baakire á lyawa.

³⁰ Marsemáre ndzedfa á njá, geni a gevge nalaama-aha, antara najipu-aha gergere, a mbarembe emnde na tá áte lapikere an zhera á sleslera á njá Yaisu ura cufedſe.»

³¹ Ba zlaruzle am njála-aatare áza Dadaamiya wá, a naba gyagyete ge slede na ta jamme amkwa na njárñare, itare bademme na nartenáhá an Shedekwe Cufedſe, ta de bálá elva á Dadaamiya á ba an dzanjdzanjire.

Emnde a fetarfe ta jemaa nalmáne-aatare átirpalle

³² Jarammeje emnde a fetarfe am enkale palle, antara ervaunjde palle antara ba nalmáne-aha-aatare keni. Baaka ura á ba: Náwa una nalmáne-aaruwa ba ge iya palle. Názu am erva-aha-aatare bademme gevge ba palle.

³³ Emnde a bela ta magaa seydire an hákuma jipu, geni ba jirire tsetsa Yaakadada Yaisu am fáyá. Dadaamiya a gateraar barka an tsaka ire ge emnde a fetarfe bademme.

³⁴ Baaka ura a ektsaara duksa dekideki am dágave-aatare. Adaba ura umele a velu fe-aara, ura umele a velu há-aara,

³⁵ ta saa shunju-aara áseza emnde a bela, daaci tá teganá itare, ma ware keni ba deydey á wedere-aara.

³⁶ Ba seke aňkwa zhel *Laiwiňkau umele ta yanaa am Kiprus, zhera-aara Yusufa, emnde a bela ta fante Barnabas, á kátá ba: slefanem ndzedfa am vuwa ge ura.

³⁷ Nane keni ba veluvele fe-aara, a saa shunju-aara á ba áseza emnde a bela.

5

Labáre á tara Hananiyas an Safira

¹ Aňkwa zhele umele zhera-aara Hananiyas, zhera á mukse-aara Safira. Nane keni a velu fe-aatare. Amá zlaruzle am ndáhá antara mukse-aara ge ica fida maa,

² lauktu á dánda shunju á fe na wá, a naba tegese, a daa ba kyalma-aara á deza emnde a bela. Mukse-aara wá, diyaadiya bademme.

³ Daaci a ba Piyer á elvan ge ḥane: «A ḥagyemaa estara Shaitaine á dem ervaunjde á ḥa estuwa Hananiyas, ká icaná fida ge Shedekwe Cudecdde? Adaba ka icanme kyalma á shunju á fe na ge ire á ḥa, ka saa ba kyalma, a ba ka bademme.

⁴ Ábi am sarte na zlabe velakuka na ndza fe á ḥa ba ge ekka? Ma náwa velakuvele keni ba shunju á fe á ḥa? Ka magán ge uwe una Hananiyas? Fida na wá, ka magajerán ge ḥereka palle, amá ge Dadaamiya.»

⁵ Ba cenáncena una ḥanna Hananiyas wá, kreppe a naba mbedehe, antara ba emtsa-aara. Emnde na ta cenan labáre ḥanna bademme dámda lyawa am itare.

⁶ Daaci ta sem ge dawalaa, ta fađeme emtsa-aara am kalpakane, ta de hedehe.

⁷ Shekwaashewa cekwaanjudi á maga saa keye wá, a semhe ge mukse-aara keni. Amá an kaltaadfa á názu a shaa zhele-aara.

⁸ A ndavanuhe ge Piyer, a ba njane: «Kwa velu fe á kure ba ge shungu na náwa njane na emtu?» A njwete: «Ane, ña velu ba ge una njanna.»

⁹ A ba Piyer á elvan ge njane: «Labára njane ge kure, kwa zluhe am ndáhá antara zhele á ña ge zhárá názu am hude á Shedekwe á Yaakadada na? Ká cenáncena emtu? Dawalaa ta zluwa á hedá zhele á ña ba kina, tá anjkwa áte we á bere, ekka keni tá daksede.»

¹⁰ Ba we keni zlabe hedanuka slebela na wá, kreppe a naba mbedehe ge mukse á Hananiyas, a emtsehe njane keni, ta se fadese ge dawalaa na, ta de hedanve ge zhele-aara.

¹¹ Daaci tá puwanu ba erva ge ervaunjé emnde a fetarfe bademme, antara emnde na ta cenan labáre njanna bademme.

Najipu-aha na ta maganaa emnde a bela

¹² Emnde a bela ta magaa nalaama-aha, antara najipu-aha gergere kwakya. Bademme á emnde a fetarfe tá anjkwa á jáháva átirpalle am dzadzawe na tá daháná an dzadzawe á Suleymanu na.

¹³ Tá anjkwa á zlebaterzleba tsa, amá ba palle á ura a sherse ice ge dezetare baaka dékideki am emnde na fartareka na.

¹⁴ Aley ba kelaa wera á ekse, an zála-ka, an ñwasha-ka, emnde kwakya tá anjkwa á fetaare áte Yaakadada, tá se saga emnde a fetarfe.

¹⁵ Emnde kwakya tá dá emnde-aha-aatare á dete we á baráma, tá de zlavaterá áte egdera-aha, antara áte buce-aha, ganakini má á degasha Piyer wá, ma a shátershá ba shedekwe-aara keni emnde umele am itare.

¹⁶ Emnde kwakya ta saa emnde-aha-aatare na ta lipa-aha, emnde umele tá an shaitaine, ta sateraa á sawa am ekse-aha na ta herherzhe an Urusaliima na, bademme mbarembe.

Zlada na ta shateru ge emnde a bela

¹⁷ Daaci a naba tsante shelha male á *limán-aha, antara emnde na tá am ekte ge njane, amaana: *Saduki-aha. Ta tsante shelha áte emnde a bela ge magateraa palasa.

¹⁸ Ta halaterte, ta de puwaternhe am dangay, áte ice á emnde bademme.

¹⁹ Amá a naba semhe ge malika á Dadaamiya an vayiya, a werante dangay njanna, a sanse emnde a bela, a ba njane á elvan ge itare:

²⁰ «Zlauzlálá! dawmbare á dem *mashidi yaikke, bawateránba elva á shifa ájwaslire na ge emnde bademme.»

²¹ Ane, á ba emnde a bela. Ba werre an enlyawaabere wá, ba zlala-aatare á dem *mashidi yaikke, ta de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde.

Cekwaangudí á ba an eŋlya ḥanna maa, male á *liman-aha antara emnde-aara ta dante emnde a sawari, antara male-aha á Yahudiya-aha bademme, ta magaa jáháva yaikke. Daaci ta belaa sawji-aha-aatare á de sá emnde a bela na am dāngay.

²² Duwa-aatare, de beraraterka emnde a bela na. Sawji-aha á ufa dāngay keni tá á ba áhuwa tsa. Daaci ba epts-aatare an labáre áseza male-aha na,

²³ a ba itare: «Duwa á ḥere á dem dāngay, ḥa de shanaa á ba an zlenja kāŋgeláŋje, sawji-aha keni bademme tá á ba áhuwa, amá ḥa werante wá, shaŋeránka ḥere ura am hude-aara.»

²⁴ Ba ta cennaa una ḥanna male-aha á *liman-aha, antara male á emnde a ufa mashidi na wá, ba palle a názu tá ndahaná itare keni baaka. Tá dzámá ta zlalaa estara emnde a bela, antara názu watse á de magava na.

²⁵ Cekwaangudí wá, samsa ura, a ba edda-aara á elvan ge itare: «Kwaye emnde na kwa dateraa á dem dāngay áwaya na, tá aŋkwa á kwaraterse duksa ge emnde am *mashidi yaikke.»

²⁶ A tsetehe ge male á emnde a ufa mashidi, a duhe antara emnde-aara, ta de saa emnde a bela na. Amá ta sateraa á ba an eŋkale, adaba ta kuva emnde bademme, ganakini a dzagaraterseka an nákwá.

²⁷ Sarateremsa á se katafke á male-aha ḥanna, a naba valateraarhe ge male á *liman-aha ge emnde a bela na.

²⁸ A ba ḥane á elvan ge itare: «Ábi ḥa piyakurtepiya geni ndahauka elva á dawale ḥanna, ma zhera-aara keni dfekidéki am larde na? Kwá maga uwe kena kure kina? Kwa hyanme waazu á kure ḥanna am hude á Urusaliima, kwá kátá puwajerem uzhe á zhel ḥanna am mbiye á ḥere ge ḥere emtu?»

²⁹ Ta ḥwete ge tara Piyer, antara emnde a bela umele: «Ḥere wá, ḥá fansaare ba ge Dadaamiya arge emnde.

³⁰ Kure kwa naba zlenjelaa Yaisu áte dzaŋgala a emtsehe, amá tsantetsa Dadaamiya na ta fansaara eggye-aha a miya werre na am fáyá.

³¹ Nane a demanve ge Dadaamiya, kina aŋkwa am nadafa-aara, a ganve slekse arge emnde bademme, a ganve sleya geni á kwaraterse baráma a tuba ge emnde a *Iserayiila, geni a yateraareye Dadaamiya haypa-aha-aatare.

³² Ḥere, antara Shedekwe Cufedde na Dadaamiya aŋkwa á vaterte ge emnde na tá aŋkwa á fansaarefe na, ḥa seyde-aha á labáre ḥanna bademme.»

³³ Ba ta cennaa una ḥanna, a naba jaterhe ge ervauṇđe, haa tá kátá ceba shifa á emnde a bela na bademme.

³⁴ Amá aŋkwa ura *Farisa umele am dágave-aatare, zhera-aara *Gamaliyail, ḥane malum á *tawraita, emnde bademme tá aŋkwa á fá zherwe áte ḥane. A tsetehe ge ḥane, a ba ḥane: A daratersede emtsaade emnde ḥanna cekwaanġudi.

³⁵ Daratersede emnde a bela na á degáshe maa, a ba ḥane á elvan ge emnde am jáháva: «Fawfa hyema am názu watse kwá magaterán ge emnde na egdzar mama-aha-aaruwa.

³⁶ Yehauteyeha Taiwdas, a naba ganve ire-aara male, ya slendzeda a ba ḥane, emnde tá hyephye deremke ufade ta ḫabete ḥane, amá jarejja. Emnde-aara ḥanna keni zadafaratervezáde, ba uwe keni cenanéranka mázla-aara.

³⁷ Am iga á Taiwdas keni jesarje Yahuda ura Galili, ajesaare am sarte á ja jembel á emnde. ḥane keni ndza ta ḫabete ba estuwa emnde, amá ta naba ja ḥane, emnde-aara ḥanna keni zadarevzáde.

³⁸ Daaci názu yá bakurná ya wá, kina keni naba yawaterya kure a zlarzlálá. Slera-aatare ḥanna máki ta jansaara ba emnde wá, watse á zlauzle.

³⁹ Amá máki ba jirire slera-aatare ḥanna ni a sawa á ba áza Dadaamiya wá, baaka názu kwá eksáná áte itare dekideki. Amá magaumága enjkale. A gevka kwá wava an Dadaamiya.» Daaci bademme á jáháva eksarekse sawari á *Gamaliyail.

⁴⁰ Ta ḫahaterte emnde a bela na zlabé ádaliye, ta zateruhe an ja, a ba itare: «A cenanjeránka faikke kwá bálá waazu zlabé ádaliye an zhera á zhel ḥanna ba ḫekideki.» Daaci ta puwaternaahe.

⁴¹ Amá ta segáshe á ba an higa emnde a bela am tate á shairiya ḥanna. Adaba a diyatersaa ba Dadaamiya ganakini hyairephye lauktu a fateraar jeba á zlada ḥanna adaba zhera á Yaisu.

⁴² Ba kelaazare tá bálá ba waazu am *mashidi yaikke, antara am mba-aha-aatare, tá aŋkwa á kwaraterse elva a Yaisu labáre á higa na ge emnde, geni ba ḥane una *Almasiihu.

6

Zála vuye ta dzeraterse ge slera á Dadaamiya

¹ Haraare cekwaanġudi tá aŋkwa far ba sága emnde a fetarfe maa, Yahudiya-aha na tá ndáhá elva a Yunanıñkau na farantaufe ge ica ervauṇđe áte Yahudiya-aha na tá á ba am larde. Ta bántsa itare, ba kelaa má tá tegaterá náza

zá ge ነwasha wegyegye wá, tá fateruka hyema ge emnde-aatare.

² Daaci emnde a bela kelaawa ju buwa na ta jemaa emnde a fetarfe bademme, a ba itare: «Ganakini ነere ነá yá balaterá elva á Dadaamiya ge emnde ni, ነá shunjula tega náza zá wá, una zlayeka dekideki.

³ Daaci dzerausedzere zála na ni tá an eñkale na vuye egdzar mama-aha-aaruwa, emnde na ni tá an naha an Shedekwe Cudedde am itare na. Daaci ነá faterem slera ነanna am erva ge itare.

⁴ Nere wá, ነá shunjula ba maduwa, antara balaterá elva á Dadaamiya ge emnde.»

⁵ Emnde a fetarfe bademme hayaránháyá elva ነanna. Daaci ta dzerse tara Aitiyain, zhel fetarfe an tsaka ire, an naha an Shedekwe Cudedde, antara Filip, Pauraukaurus, Nikanaur, Timaun, Parmainas, ira Nikaulawus ነane ura Antakiya a dema an de am nadina á Yahudiya-aha.

⁶ Ta tsatsaa emnde vuye ነanna á katafke á emnde a bela, ta magaterar maduwa, ta puwaterar antara *erva a barka.

⁷ Ta zlala estuwa emnde á Dadaamiya á de katafke, sagarevsage jipu emnde a fetarfe am hude á Urusaliima. *Liman-aha kwakya eksaraarekse itare keni fetarfire.

Male-aha á Yahudiya-aha ta eksevaa Aitiyain

⁸ Aitiyain ነanna wá, kwakya ነgurna, antara hákuma na a shanaa ነane. A magaa nalaama-aha, antara najipu-aha kwakya am dágave á emnde.

⁹ Tá ankwia Yahudiya-aha na ta sawa am Kiraine, antara am Alaikzanderi am tate ነanna, itare tá jáháva am mashidi na tá ደfahaná an bere á emnde na sharánsha ire-aatare na. Tá ankwia Yahudiya-aha umele zlabe ádaliye, ta sawa am Silikiya, antara Aziya; itare bademme hayaránka elva á Aitiyain dekideki, tá ankwia á gan gajawe kwakya.

¹⁰ Amá baaka ura á danude csekideki, adaba Shedekwe Cudedde ankwia á vante eñkale á ndahá elva.

¹¹ Adaba una ነanna ta shekweve emnde umele, ganakini a baránba emnde ነanna: Na cenaa Aitiyain á valya elva yaiyaihe áte Muusa, antara áte Dadaamiya keni.

¹² Ta tsante estuwa ervaunđe á emnde a ekse, antara male-aha á ekse, ira malum-aha á *tawraita bademme. Ta gwarhe estuwa ge Aitiyain, haa ta dáná á dem shairiya, á katafke á jáháva á male-aha á Yahudiya-aha bademme.

¹³ Ta naba saa seyde-aha á fida ነanna, geni tá ደatsa fid-aatare ነanna. Ta bántsa itare: «Zhel na ba kelaazare á valya ba elva áte mashidi á Dadaamiya, antara *tawraita a Muusa.

¹⁴ Na cenácená a ndahanaa á ba an we-aara, a ba njane: Yaisu ura Nasarátu na wá, watse á kyaba mashidi na, antara nade-aha na a mbamisaa Muusa na keni bademme watse á eptsanteptsa.»

¹⁵ Daaci bademme á emnde na tá am jáháva na tá puwa ba ice áte Aitiyain. Amá tá zhárá wafke-aara wá, ba seke malika á Dadaamiya.

7

Aitiyain ankwá á tsaka elva á katafke á zlamaha

¹ Daaci male á *liman-aha a ndavanu elva ge Aitiyain, a ba njane: «Názu tá ndahaná itare na ba jire ba estuwa emtu?»

² A nwete ge Aitiyain, a ba njane: «Cenawivaacena emtsaadé egdzar mama-aha-aaruwa, antara dada-aha-aaruwa: Dadaamiya slekse, a maranse ire-aara ge eggymiya Ibrahima wá, kwaye zlabe am Maisaupautamiya, zlabe daaka emtsaadé á dem Haran.

³ A ba Dadaamiya á elvan ge njane wá: Tsetse am larde á nja, sesse am jeba á nja bademme, ezzlálá á dem larde na watse yá ngyekwakanvaa ya.

⁴ Daaci Ibrahima a kezlese am Kaldiya, kwaye a de njaa am Haran. De kedaakeda eddenjara maa, a kezlansehe zlabe ádaliye ge Dadaamiya á sem larde na kwá njá kure am hude-aara kina na.

⁵ Am sarte njanna wá, Dadaamiya vanteka sledé ge Ibrahima ba kapáka palle keni am larde na, amá a ba njane á elvan ge njane: Larde na bademme watse yá vakteva vacite umele, kwá de kwaraná ba kure antara egdzara á nja. Amá zlabe ba egdzere njanna keni nánka Ibrahima dekideki.

⁶ A ba Dadaamiya á elvan ge njane zlabe ádaliye wá: Egdzara á nja tá de njá emtsaadé am erva á emnde, tá de gev nave-aha á emnde, tá de magaterá palasa am iva deremke ufade.

⁷ Amá watse yá shaterushe zlada ge emnde a larde njanna keni, lauktu watse tá sesse egdzara á nja am larde-aatare, tá se kezli ugje am larde na.

⁸ Am iga á una a tsakanse una-aha njanna Dadaamiya ge Ibrahima maa, a maganaa namána, a ba njane á elvan ge njane: Dem shedekwe una á gev nalaama á namána na. De shánsha Ibrahima Isiyaaku, a belemaa am shedekwe áte háre ge tiisire-aara. Isiyaaku keni a fem Yakubu am shedekwe, Yakubu keni a puwum egdzara-aara eggaye-aha a miya kelaawa ju buwa.

⁹ «Am iga a una njanna maa, eggaye-aha a miya njanna ta naba velu kuderetare Yusufa á dem Misera adaba shelha. Amá ndza ankwá Dadaamiya antara njane.

¹⁰ Dadaamiya yánka Yusufa am zlada-aha-aara. Bairá a vante ñgahire. A vante ilmu á katafke á *Firawna slekse á larde á Misera, slekse a naba ganve Yusufa male arge larde á Misera bademme, male arge emnde na tá am hude á há-aara bademme.

¹¹ Daaci a naba sem ge waya yaikke á sem larde á Misera, antara larde á Kanaana maa, emnde bademme tá á ba am palasa-aara, haa eggye-aha a miya ñjara tá shánka ba názu tá zuze keni dekideki.

¹² Cenáncena Yakubu ganakini aŋkwa nalkame am Misera, a beláa ba egdzara-aara ñjanna ta duhe ser palle.

¹³ Ta daliye ge buwire wá, Yusufa a de maraterse ire-aara, sleksu *Firawna keni a dise á ba am una ñjanna emnde a jeba á Yusufa.

¹⁴ Daaci Yusufa a naba belaa ura, ta de sanaa eddenjara Yakubu an hude á há-aara bademme, emnde á Yakubu ta kul vuye jiilyebe.

¹⁵ Daaci a naba de nja-aara ge Yakubu am Misera, a emtsaa á ba áhuwa, egdzara-aara keni bademme ta matsaa á ba áhuwa.

¹⁶ Amá emtsa á eggye-aha a miya ñjanna wá, bademme ta halateraa á ba á dem Sikaim, ta de hedateraa am irekhya na kwaye ndza a shekwanaa Ibrahim am erva á egdzara á Hamaur.

¹⁷ «Am sarte na ni herzhe watse á magava duksa na a bannaa Dadaamiya ge Ibrahim na wá, emnde á miya am Misera tá far ba sága á ba an ndzeda.

¹⁸ Daaci faremfa slekse umele aŋwaslire diyaaka Yusufa dekideki maa,

¹⁹ slekse ñjanna a naba eksaterve sawari ge eggye-aha a miya, a naba shateru zlada kwakya, a naba hyateraarhe an ndzeda, ganakini a puwaranvepuwe egdzara-aatare mesheshe, a njarka an shifa dekideki.

²⁰ A ba am sarte ñjanna wá, ta naba yá Muusa keni, egdzere zariya jipu, hayánháyá Dadaamiya. Tere keye kalkale tá aŋkwa á tsufaná á ba am hude á há á eddenjara,

²¹ lauktu ta danse á degashe. Amá de shansha egdze á sleksu *Firawna, a de gelantaa ñane ba seke egdza-aara a yanaa ba ñjane.

²² Muusa a waltaa á ba an diya á názena tá maganá emnde a Misera bademme. A gevaa estuwa Muusa edda una an hákuma á ndáhá elva, antara edda á hákuma am slera-aha-aara bademme.

²³ «Muusa shanaasha iva kul ufadé lauktu a shaa eŋkale á de zhara emnde a jeba-aara. Amaana: Emnde a *Iserayiila.

²⁴ Duwa á Muusa maa, a naa zhel emnde a Misera aňkwa á já ura jeba-aara. Daaci a naba de gwe, a jehe shifa á zhel ñanna.

²⁵ Nane a kurken watse tá cenáncena emnde a jeba-aara Iserayiila-aha ganakini watse á lyateraalya Dadaamiya á kya erva an ñane, tá de shánsha ire-aatare, amá cenanárka emnde na dekideki.

²⁶ Makuralla-aara zlabe ádaliye, a de shaa Iserayiila-aha ta buwa, tá aňkwa á dagala. Nane á kátá tegatertega, a ba ñane á elvan ge itare: Kay! Dawalaa na? Kure kwa ba egdzar mama keni kwá dagala, a jaara uwe ge kure?

²⁷ Amá edda una ñane aňkwa á maganá palasa ge ura, a naba puwan tsekuda ge Muusa, a ba ñane á elvan ge ñane: Ka mu a gakvaa ware male arge njere geni ká se kyaná ka shairiya á njere?

²⁸ Emtu ká kátá jija seke una ka jaa zhel emnde a Misera áwaya na emtu?

²⁹ Daaci elva ñanna ñgyámnjye am vuwa á Muusa, antara ba kezla-aara am larde ñanna ba dekideki, kwaye a zhagade á dem Madiyan, a de yayaa egdzar zála buwa áhuwa.

³⁰ «Am iga a yawe kul ufade á ba am larde ñanna maa, malika á Dadaamiya a maranse ire-aara ge Muusa áte vuwa á wa Sina, a maranse ire-aara am nara á kárá á guzla.

³¹ Muusa aňkwa á maga najipu á duksa ñanna, aňkwa á ganávtge ge guzla ñanna geni á nanaana duksa ñanna ba shagera wá, á cená ba kwárá á Yaakadada, a ba ñane:

³² Ba iya Dadaamiya na ndza ta kezli ugje eggye-aha a ña na, ya Dadaamiya á Ibrahim, Dadaamiya á Isiyaaku, Dadaamiya á Yakubu. Muusa jaaja lyawa, á gyagya ba seke maagara, kwalevkwála ge zhárá ice ádehuwa mázla-aara.

³³ A ba Yaakadada á elvan ge ñane: Sadesesáde kimake á ña. Adaba tate na ká tsá ka átekwa na tate cudedde.

³⁴ Ya nanna zlada na tá sháná emnde-aaruwa am Misera, ya cenáncena kyuwa-aatare, ya tsekwa adaba ba una ñanna, ya se lyaterlya, sawa yá beláká á dem Misera.

³⁵ «Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, ba Muusa ñanna ta ndahanaa itare a gakvaa ware male arge njere, geni ká se kyáná ka shairiya á njere na wá, Dadaamiya a belaa ba ñane geni á de gev slekse-aatare, á saterse am erva á emnde. Dadaamiya a magaa slera ñanna á kya erva an malika na a maranse ire-aara ge Muusa am kárá á guzla na.

³⁶ A satersaa ba ñane emnde a *Iserayiila am larde a Misera, an mága nalaama-aha, antara najipu-aha gergere, am Misera ñanna, antara am Haye Kyanje. Dem yawe kul ufade, ndza slekatafke-aatare ba Muusa ñanna am kaamba.

³⁷ Ndza a bateránba Muusa ge emnde a *Iserayiila, a ba njane: Watse Dadaamiya á belakurá nabi umele ba seke iya, watse á belakurá ba ura jeba á kure.

³⁸ Ba Muusa njanna una ndza slekatafke á emnde a Iserayiila am kaamba, ndza ba njane una sledágave á eggaye-aha a miya werre, antara malika na a banaa elva áte ire á wa Sina na. A lyamivaa ba njane elva á Dadaamiya, elva na á vante shifa ge ura na, lauktu a samiyansa.

³⁹ «Aley ndza faransaareka eggaye-aha a miya dékideki ge Muusa, yarnaaya elva-aara, ta hayaan ba eptsaa á dem Misera.

⁴⁰ Adaba una njanna, a ba itare tá elvan ge *Haruna: Nderamíndera-ka hele-aha na mí sepesterá á katafke á miya. Adaba diyamika názu a shaa Muusa njanna a samise am Misera na.

⁴¹ Daaci ta naba nderaa hele-aatare, á gáráva an egdza a dalau, ta icanaa sadake, ta magaa munri, tá higa á katafke á názu ta nderanaa ba itare an erva-aatare.

⁴² Amá a naba yaterhe ge Dadaamiya ba dékideki tá anjkwa á kezlan ugje ge hele-aatare, tá anjkwa á kezlater ugje ge terlyakwa-aha áte samaya keni, ba seke una anjkwa ta puwete am wakita á nabi-aha na. Ta puwetaa nabi-aha, a ba Dadaamiya á elvan ge emnde a *Iserayiila:

Kure Iserayiila-aha: Kina iva kul ufadé kwá vite sadake á dabba-aha, antara sadake á duksa-aha umele na, ba jirire kwá vite ba ge iya emtu?

⁴³ Una ge iya ka dékideki, *mashidi á kacakaca na kwá sep-aná kure ba ge dadaamiya á kure *Maulaukau, kwá sepá ba dadaamiya á kure Rafan na kwa maganaa ba kure, gáráva á terlyakwa na. Kwaya njane hele-aha na kwa nderanaa kure ge kezlater ugje. Adaba una njanna yá dakurda á de katafke átsaaka á ba an *Babilia keni.»

⁴⁴ Daaci a ba Aitiyain: «Am sarte na tá am kaamba eggaye-aha a miya, ndza tá an mashidi á Dadaamiya ta maganaa an kacakaca, ta dise áte una njanna ganakini anjkwa Dadaamiya an itare. Ta dzebaa mashidi njanna a ba áte una a kwaransaa Dadaamiya ge Muusa. Adaba a banánba Dadaamiya ge Muusa geni a emmága á ba áte una a naanaa njane.

⁴⁵ Dedde zamane-aatare, ta yaterán ge eggaye-aha a miya umele. Ndza Zhausuwe slekatafke-aatare. Ta se dema itare an mashidi njanna am larde na. Am demda-aatare, Dadaamiya a naba bakese emnde a jeba umele am katafke-aatare. Daaci mashidi á nalba njanna a nja estuwa, dem zamane á sleksu *Dawuda.

46 Shánsha Dawuda háyá áza Dadaamiya á Yakubu maa, a naba ndavanu ganakini á nderanaa mashidi.

47 Amá a nderanna Suleymanu mashidi ηanna ge Dadaamiya.

48 Ay degiya Dadaamiya am yaikkire-aara wá, á njeka am bere-aha na ni ta nderanaa ba emndimagwaha. A ba ηane á kya an we á nabi-aara:

49 Samaya una tate á ηja-aaruwa am sleksire-aaruwa; haha wá, tate á puwa sera-aaruwa. Kwá de nderiya bere-ara kure ge iya? Áme slefe na ni yá de puwansá ya am hude-aara na?

50 Ábi duksa-aha ηanna bademme ya nderanaa ba iya? Estuwa á ba elva a Yaakadada.

51 «Kure wá, degdege ire á kure ba jire, kwá ceneka elva á Dadaamiya d'ekideki. Wayakurka cena názu á bakurná Shedekwe Cudede, kwa ba kalkale antara eggie-aha a kure werre na ndza kwalarevkwlá na.

52 Anjkwa nabi na ni eggie-aha a kure magaranánka palasa emtu? Ta naba cebaa emnde a bela á Dadaamiya ge sateraa labare á slejirire ba ηane palle na. Ba ηane una a yanaa ice á kure, jakurja na.

53 Kure lyakurvaalya *tawraitá á Dadaamiya na a vakurtaa á kya erva an malika-aha, amá magakurka.»

Tá dzaga Aitiyain an nákwá ge ja shifa-aara

54 Am sarte na cенарáнца una ηanna male-aha á Yahudiya-aha maa, jaterje ervaunđe jipu áte Aitiyain, tá zá ba erva-aatare an slare.

55 Amá Aitiyain, ηane an naħħa an Shedekwe Cudede. Ba a ketħa ice-aara á dem samaya wá, a naa tate na ni á njá átekwa Dadaamiya an sleksire-aara, Yaisu anjkwa á tse am nadħafa á Dadaamiya.

56 Daaci a ba ηane: «Cenacena: Iya wá, yá zhárá ba samaya an wera, yá zhárá ba *Ura á emnde bademme á tse am nadħafa á Dadaamiya.»

57 Ta naba fu hula á dem zhegħela geni a demka elva ηanna á dem hyema-aatare, ta gwarhe bademme-aatare,

58 ta naba danse á dete iga a ekse, ta de dzagħanaa an nákwá áhuwa ge ja shifa-aara. Seyde-aha na ta tsakwese am zane-aha-aatare, ta puweħe a ufateraa dawale umele zhera-aara Sawulu.

59 Daaci emnde na tá dzaga ηane an nákwá, amá Aitiyain a magħa maduwa, a ba ηane: «Yaakadada Yaisu! lyevaalya shifa-aaruwa.»

60 A kezlaa ugħej am haha, a ba ηane á ba an kaa kwárá: «Yaakadada! Yaterraarye haypa na tá anjkwa á magħaná itare na.» Ba a ndaase una ηanna wá, a naba emtsehe.

8

Sawulu a tsante fitenire áte emnde a fetarfe

¹ Vacite njanna, tsarantetse fitenire yaikke ádete emnde a fetarfe am hude á Urusaliima, bademme zhagadarzhagade á dete makwata-aha á Yahudiya, antara *Samariya, sey ta juwaa ba emnde a bela.

² Emnde na dabartedaba Dadaamiya ta hedaa emtsa á Aitiyain, kyuwarsekyuwe jipu emtsa-aara.

³ Sawulu wá, aŋkwa á wava geni á zlanaazle emnde a fetarfe bademme, á já d'ába sera á wakyiya sera á wakyiya, á halaterá á dem daŋgay bademme an zála-ka an ŋwashaka.

*Labáre á Yaisu daada á dem *Samariya*

⁴ Daaci emnde a fetarfe na zadaratervezade na, tá aŋkwa á bala ba waazu ma áme keni am tate na ta demaa itare bademme.

⁵ Filip maa, njane a dem berni á *Samariya, a de fantau ge balatera elva á *Almasiihu ge emnde áhuwa.

⁶ Emnde bademme fartefa hyema ge cena elva á Filip, hayaránhaya. Najipu-aha na a maganaa njane keni naránna bademme.

⁷ Jini-aha saresse am emnde kwakya tá ámbera hula, ŋguryekwe-aha antara emnde a dere keni kwakya mbarmbe.

⁸ Njaanja higa yaikke ge emnde a berni njanna.

⁹ Am sarte njanna maa, ndza aŋkwa zhele umele am *Samariya njanna zhera-aara Simaun, njane haraara á maga namselkwe-aara, antara wafakire, emnde bademme tá maga ba najipu áte njane, a ganve ire-aara ura njaa.

¹⁰ Emnde bademme, an emnde a ŋgaanga ka, an talaga-aha ka, baaka ura á ebza elva-aara dekideki. Baránba emnde ganakini hákuma yaikke, hákuma á Dadaamiya na wá, ba zhel njanna.

¹¹ Baaka ura á ebza elva-aara, adaba haraara aŋkwa á maga najipu-aha-aara am ice-aatare.

¹² Amá am sarte na dámda Filip an labare á higa, elva a dem zlanna á Dadaamiya, á kwaraterse antara zhera á Yaisu *Almasiihu na wá, emnde kwakya fartarefe, an zála-ka an ŋwashaka lyarvaalya baptism.

¹³ Ba Simaun njanna keni fetarfe, lyevaalya baptism. Am ba kelaazare á iceka Simaun átevega Filip maa, á maga ba najipu áte nalaama-aha, antara najipu-aha na aŋkwa á maganaa Filip na.

¹⁴ Am iga á una njanna maa, cenaráncena emnde a bela am Urusaliima ganakini fartarefe emnde a *Samariya áte

elva á Dadaamiya, daaci ta naba bela tara Piyer antara Yuhanna á dezetare.

¹⁵ Daraada tara Piyer antara Yuhanna am Samariya, ta de magaterar maduwa ge emnde a fetarfe na tá áhuwa na, ganakini a vaterteva Dadaamiya Shedekwe Cudedde.

¹⁶ Adaba zlabe ta shaa ba baptismal an zhera á Yaakadada Yaisu, amá zlabe samka Shedekwe Cudedde á sem itare á ba am palle-aatare keni.

¹⁷ Am sarte na ni puwarateraruwa erva-aha-aatare tara Piyer, antara Yuhanna áte ire-aha-aatare na wá, daaci sharánsha Shedekwe Cudedde.

¹⁸ Nanna Simaun ganakini emnde na sharánsha Shedekwe Cudedde adaba erva na ta puwateraare emnde a bela na wá, a naba vaterete shungu ge tara Piyer antara Yuhanna,

¹⁹ a ba ḥane á elvan ge itare: «Vawiteva hákuma ḥanna ge iya keni, geni máki ya puwaare erva-aaruwa ge ura wá, edda-aara keni sey á shánsha Shedekwe Cudedde ba seke una.»

²⁰ A ḥwete ge Piyer, a ba ḥane á elvan ge ḥane: «A kedakuraakeda Dadaamiya antara shungu á ḥa ḥanna bademme. Adaba ka kwamaa shekwa názu a vantaan Dadaamiya ge ura an nalmame.

²¹ Ekka baaka barama ge ekka, baaka tate á ḥa am slera á ḥere na dekideki, adaba shagerka ervaujde á ḥa á katafke á Dadaamiya.

²² Emmága tuba arge haypa na ka maganaa ka, esslápala Dadaamiya ganakini á yakareye jeba á dzáma ire ḥanna máki á gevge.

²³ Adaba ḥa naa ervaujde á ḥa kelaade, gakevge náve á haypa.»

²⁴ A ba Simaun á elvan ge tara Piyer, antara Yuhanna: «Taslawá á kure, slapalawislápala áza Yaakadada á kure ḥanna geni a shika názena kwa ndanaa kure na.»

²⁵ Tara Piyer, antara Yuhanna ta magaa seydire kwakya, ta balaterse elva á Yaakadada ge emnde. Am iga a una ḥanna maa, ta naba eptsaa-aatare á dem Urusaliima. Átira daa zlabe ádaliye, ta balese labáre á higa, elva a Yaisu am ekse-aha á *Samariya.

Tara Filip antara zhel emnde a Aitiyaupiya

²⁶ Am iga á una-aha ḥanna maa, a ba malika á Yaakadada á elvan ge Filip: «Tsetse ezzlala á dem manem, duwa áte emgyegwe a baráma tsekwa á da am Urusaliima ge dem Gaza na.»

²⁷⁻²⁸ A naba tsetehe ge Filip, a duhe. Duwa-aara á dem tate ḥanna wá, ta de puwa ba jaa ire antara ura Aitiyaupiya

umele nadfima, átira dá. Zhel ḷanna nakawá yaikke. ḷane pataka á sleksu Kandake, mukse na sleksa ḷane am larde á Aitiyaupiya. Daaci zhel ḷanna wá, ndza a se kezlan ugje ge Dadaamiya am Urusaliima. Átira dá ḷanna maa, ankwá á ndahá wakita á nabi Aisaya, á njá am *darkwa-aara, á tedfaná belsa.

²⁹ «Naba duwa, herzhanteherzhe darkwa ḷanna ba shagera,» a ba Shedekwe Cufedde á elvan ge Filip.

³⁰ Daaci a naba tedfante ge Filip an zhágade, a de shanaahe, á cena zhel ḷanna á ndaha wakita á nabi Aisaya. «Ká ankwá á cenáncena emtu jirire á názena ká ndahaná ka na?» a ba Filip á elvan ge ḷane.

³¹ «Yá cenaná estara jirire-aara máki á paliná ura ka?» Daaci a dante Filip geni a dalemđálá á dezenjara am *darkwa, á njinja ázeñara.

³² Náwa názu a ndahesaa ḷane am wakita á Aisaya:

᷇ane gevge ba seke zhel kyawe na tá daná á de icica na,
ba seke zhel kyawe na tá ßetá úgje áte ḷane keni á
kyuweka dekideki, ba we-aara keni weraaka.

³³ ḷane wá, garanaaga á dem áhá, magaranánka jirire
dékideki. Ware dème á de tsala wulfe-aara am
duniya na? Adaba ta jáñ werre shifa-aara.

³⁴ Daaci a ba zhel emnde a Aitiyaupiya na á elvan ge Filip: «Palinaapala elva na tásle á ḷa, á ndaná áte ware nabi á Dadaamiya elva na estuwa? Á ndaná a ba áte ire-aara emtu,
á ndaná áte ura umele-he?»

³⁵ Filip a eksetaa elva, a dzegwanu ba ge elva ḷanna am Aisaya na, a balanse labáre á higa, elva a Yaisu.

³⁶ Ba tá zlálá, tá zlálá, ta de shaa tate á yawe. Daaci a ba zhel emnde a Aitiyaupiya na á elvan ge Filip: «Náwa shamiyansha yawe mu, ankwá názu á piyite geni ká magiya baptisma emtu?» ((

³⁷ A ḷwete ge Filip: «Máki faktarefe áte Yaisu an ervaunđe á ḷa palle wá, baptisma á ḷa a naba gevge.» A ḷwete ge zhel emnde a Aitiyaupiya na: «Fantarefe ganakini Yaisu *Almasiihu wá, ḷane *Egdza á Dadaamiya.»))

³⁸ Daaci tsaatse, a ba ḷane á elvan ge sletedfaná belsa. Ta naba tsekwese am *darkwa na tara Filip, antara zhel emnde a Aitiyaupiya ḷanna, ta tsekweme am yawe, Filip a naba maganaa baptisma.

³⁹ Ba segashe-aatare am yawe wá, Shedekwe Cufedde a naba eksante Filip ba estuwa, mele nánka zhel emnde a Aitiyaupiya na mázle-aara. Amá a eksetaa baráma-aara zlabe ádaliye an higa yaikke.

⁴⁰ Filip keni á zhárá ba á tse am Ajaustus. Daaci ba zlala-aara á dem ekse-aha gergere, aŋkwa á balaterá labáre á higa, elva a Yaisu ge emnde, a daa ba estuwa á dem Kaysariya, á maga ba ɻjane.

9

Tuba á Sawulu (22:6-10; 26:12-18)

¹ Am sarte-aha ɻjanna bademme na maa, Sawulu wá, ɻjane á mberá ba wáva áte emnde na fartarfe áte Yaakadada Yaisu na, a bantsa ɻjane sey á zlateraazle bademme. A naba deza male á *liman-aha,

² a de ndavanu nalmesheri á seydire geni á duwa an ɻjane am erva á dem egdzar mashidi-aha-aatare na tá am Dimaska. Estuwa, máki a de shaa emnde na ta fetaare áte Yaakadada Yaisu, ma zhele, ma mukse keni, á saterá á ba am erva á sem Urusaliima.

³ Ba a shaa nalmesheri ɻjanna wá, antara ba zlala-aara. Ba ɻjane keni herzhanteherzhe berni á Dimaska ɻjanna wá, a naba tsekwaa ge parakkire yaikke á sa am samaya á sete ɻjane,

⁴ a naba mbedfehe ge Sawulu á dete haha, daaci á cena ba á dahaná kwara umele: Sawulu, Sawulu, labára ká magiya palasa, á bina.

⁵ A ɻjwete ge Sawulu: «Ka ware ka edda-aaruwa?» A ba kwárá ɻjanna á elvan ge ɻjane: «Ba iya Yaisu na ká aŋkwa á maganá palasa na.

⁶ Amá tsetse, edduwa á dem hude á ekse, tá de bakánba áhuwa názu ká de maganá ka.»

⁷ Emnde na tá am iga á Sawulu ɻjanna diyarka názu tá ndaná itare dékideki. Tá aŋkwa cenáncena kwárá á ura, amá itare tá nánka edda-aara dékideki.

⁸ Tsetsa Sawulu am haha, a werante ice, amá á nánka. Sey ta ɻjanaa áte erva, ta tadanaa an tádá á dem Dimaska.

⁹ Hare keye, ba slerba-aara keni nánka dékideki. Am hare keye ɻjanna wá, zawka shawka dékideki.

¹⁰ Aŋkwa slefetarfe umele am Dimaska ɻjanna, zhera-aara Hananiyas, a naba marananse ire-aara Yaakadada am wahayu,

¹¹ a dante: Hananiyas. Nam, a ba Hananiyas. A ba Yaakadada á elvan ge ɻjane: «Tsetse ba kina, eddaba ba baráma na tá cfaaná an baráma ndedfse na, edduwa á dem mba á Yahuda, enndáva ura zhera-aara Sawulu ura Tarsus, ɻjane aŋkwa átira mága maduwa kina.

¹² Zhel ɻjanna a shaa wahayu, am wahayu ɻjanna maa, aŋkwa á zhara ba ura zhera-aara Hananiyas a duhe á

dezeñjara, a de puwaare *erva a barka ganakini á nanna ice-aara zlabe ádaliye.»

¹³ A naba ñwete ge Hananiyas, a ba ñjane: «Emnde kwakya ta se balise labáre á zhel ñjanna degiya Yaakadada. Emtaŋkire na a magaternaa ñjane ge emnde á ñja am Urusaliima keni ndarindaha bademme.

¹⁴ Ba sawa-aara ásgehuna na keni a sanaa ba una ñjanna, ta vantaa male-aha á *liman-aha hákuma á se hálá emnde na tá ñjala Dadaamiya an zhera á ñja.»

¹⁵ Amá a ba Yaakadada á elvan ge ñjane: «Naba duwa ka. Adsaba ya eksese zhel ñjanna keni ge mága slera-aaruwa, ganakini á de kwaratersa ñjane zhera-aaruwa ge emnde a jeba umele, antara slekse-aha-aatare, ira emnde a *Iserayiila, geni a diyariyeddiye ba shagera.

¹⁶ Yá de marannaamárá zlada-aha na watse á sháná ñjane adaba zhera-aaruwa.»

¹⁷ Daaci a naba zlálá ge Hananiyas, a de demá am hude á há ñjanna, a de puwar erva a barka-aara ge Sawulu, a ba ñjane á elvan ge ñjane: «Sawulu egdza emmerwa, a beliyaa ba Yaakadada Yaisu na a marakse ire-aara áte baráma a sawa na, geni ká nánna ice á ñja zlabe ádaliye, ká shansha Shedekwe Cufedfde.»

¹⁸ Ba ndah keni zlabe ndaaseka Hananiyas wá, ta naba sesehe ge duksa-aha umele am ice á Sawulu ba seke iga a kelfe wá, a fantau ge zhara ice-aara zlabe ádaliye. A tsetehe ta maganaa baptism.

¹⁹ Daaci a zu duksa, shansha ndzedfa-aara.

Sawulu aŋkwa á maga waazu am Dimaska

Sawulu haraare cekwaŋgudí áza emnde a fetarfe na tá am Dimaska.

²⁰ Ba watsewatse, a fantau ge ja dába am mashidi-aha á Yahudiya-aha gergere, ge bálá waazu á elva a Yaisu, geni Yaisu wá, *Egdza á Dadaamiya.

²¹ Emnde na tá aŋkwa á cena elva-aara na bademme tá maga ba najipu. A ba itare: «Ábi una ba zhel na a cebaa emnde a dába Yaisu am Urusaliima na? Ábi ásgehuna keni a sánaa ba una ñjanna, geni á daterá á ba am zawa ádeza male-aha á *liman-aha?»

²² Amá waazu á Sawulu aŋkwa á far ba mága slera am emnde. Baaka názu tá maganá Yahudiya-aha na tá am Dimaska na á katafke-aara, adsaba aŋkwa á marateránmárá jirire-aara geni ba Yaisu una *Almasiihu, amaana: Edda una a eksesaa Dadaamiya.

²³ Haraare maa, Yahudiya-aha ta naba demaa am sawari, ta naba njante geni sey tá kedanaakedfa shifa á Sawulu.

²⁴ Amá cenáncena ḥjane keni názu ta ḥgwadanaa itare áte ḥjane bademme. An vayi vacika bademme tá anjkwa á ufa we á ukvake á berni, tá tsagwada ba ḥjane geni sey tá kedanaakeda shifa-aara.

²⁵ Daaci vacite umele an vayiya maa, emnde na tá am iga-aara, ta naba njaneme am kenday yaikke, ta naba tsekwanse á kya biye á ukvake á dem iga a ekse.

Eptsaptsa Sawulu á dem Urusaliima

²⁶ Am sarte ḥjanna, eptsaptsa Sawulu á dem Urusaliima. Am eptsa-aara wá, a de tataya jammeje antara emnde a fetarfe, amá baaka ura a fanaa vuwa dekideki, adaba fartareka geni ḥjane keni gevge slefetarfe ba jirire.

²⁷ Amá Barnabas wá, a naba eksante Sawulu ḥjanna ádezeñara, a puwansaa ḥjane ádeza emnde a bela, a de baternaa ḥjane ganakini Sawulu nanna Yaakadada áte baráma á dem Dimaska, antara elva na ni a bannaa Yaakadada ge Sawulu bademme. A ndaterhe zlaþe ádaliye dzañdzanjire na a maganaa Sawulu ge ndater elva a Yaisu ge emnde am hude á Dimaska.

²⁸ A fantau á ba am sarte ḥjanna nja Sawulu antara emnde a bela, a jaa dába am hude á Urusaliima ba seke una á kataná ḥjane mazla-aara ge mága waazu an zhera á Yaisu, an baakire á lyawa.

²⁹ Ádeza Yahudiya-aha na tá ndáhá ba elva a Yunaniþkau keni a duwa Sawulu an elva a Yaisu, a ndaterndáhá sera-aara ba kwakya, amá itare tá tataya keda shifa-aara.

³⁰ Cenaráncena egdzar mama-aha-þjara maa, ta naba danse á dem Kaysariya, ganakini a ezzlála á dem Tarsus.

³¹ Daaci emnde a fetarfe am haha á Yahudiya, antara Galili, ira *Samariya njarinja an hairire mázla-aara, tá anjkwa á far ba mága dzañdzanjire am elva á Yaisu, tá anjkwa á fá zherwe áte Yaakadada, anjkwa Shedekwe Cudedðde am dágave-aatare, á sagatersaga ba kelaazare.

A mbetaa estuwa Aynaiyas

³² Am sarte ḥjanna maa, Piyer á já ba dába am tate-aha gergere. Vacite umele maa, a de zhara emnde a fetarfe na tá am Lida.

³³ Duwa-aara á dem ekse ḥjanna, a de bera ura umele zhera-aara Aynaiyas, yawe tiise á taa tseteka am haha dekideki, adaba gevge ḥguryekwe.

³⁴ Á ba Piyer á elvan ge ḥjane: «Mbakaambe Yaisu *Almasiihu, tsetse, tsatsanaatsatse egdera á ḥja.» Kerten tsetsa Aynaiyas.

³⁵ Emnde na tá am Lida ḷanna, antara emnde a Sarraun bademme naránna, itare keni ta naba fetarehe áte Yaakadada Yaisu.

Tsetsa Tabita am emtsa

³⁶ Ndza anjkwa mukse umele slefetarfe am ekse á Jaupe, zhera-aara Tabita, an elva a Yunaniŋkau wá, Daurkas. Amaana: Zaara. Mukse ḷanna wá, ma vaatara keni ḷane á maga ba slera á maggwire, anjkwa á melateru ge talaga-aha keni.

³⁷ Daaci a eksevaahé ge lapikere wá, a naba emtsehe. Bararanvebáre, ta de zlavanaahe am bere. Bere ḷanna átire ge bere-aha umele.

³⁸ Dagave á tara Lida antara Jaupe yiyiyeka an kevaaye. Daaci cенaráncena emnde a fetarfe na tá am Jaupe, ganakini anjkwa Piyer am Lida. Daaci ta naba belanvaa emnde buwa, ganakini a sawa ba watsewatse tasle-aara.

³⁹ Ba watsewatse a tsetehe ge Piyer, ta zlala ba kerde antara emnde a de dáha na. Ba damda Piyer wá, ta dán ba suuwe á dem bere na átire na, Piyer a de beraa wegyege a ḷwasha bademme tá anjkwa á kyuwa emtsa na. Ba ta naa Piyer, tá anjkwa á kyuwa ásezenjara, tá ámberá ḷgyekwaná buba antara náza tsekwa-aha umele na ndza a dzebanaa Daurkas am sarte na zlabe á ba an shifa-aara am dagave-aatare.

⁴⁰ Daaci Piyer a naba bakese emnde bademme á segashe, a kezlaa ugje, a magaa maduwa, daaci a eptsapte á deza emtsa na, a ba ḷane: Tabita! tsetse! A naba werante ice-aara Tabita, a tsetehe, a njehe.

⁴¹ Piyer a ḷanaahe erva, a tsante bademme, daaci a dante wegyege a ḷwasha na, antara emnde a fetarfe umele, a marateraa Daurkas an shifa-aara.

⁴² Labare ḷanna hyemhye am hude á Jaupe bademme, emnde ta naba fetarhe áte Yaakadada Yaisu.

⁴³ Am iga a una ḷanna maa, Piyer haraare zlabe ádaliye am hude á Jaupe, am mba á slekkeda gwagwa umele zhera-aara Simaun.

10

Kaurnailiyus á dáhá Piyer á dem mba-aara

¹ Anjkwa ura umele am Kaysariya zhera-aara Kaurnailiyus, palle á male-aha á sawji-aha á Rauma na tá dáfaháterá an sawji-aha á Italiya na.

² Zhel ḷanna wá, ḷanaaaja nadina á Yahudiya-aha an tsáká ire. Njane an lyawa á Dadaamiya jipu, ḷane antara emnde-aara bademme am hude á há-aara tá iceka de ḷala

Dadaamiya. Añkwa á melaterumele jipu ge Yahudiya-aha na tá am baakire.

³ Vacite umele an naduwar wá, Kaurnailiyus a shaa wahayu á sawa áza Dadaamiya, a naa malika á Dadaamiya samsa ba ñgayye ásezenjara. A ba malika ñanna á elvan ge ñane: Kaurnailiyus!

⁴ A kante ice-aara Kaurnailiyus, a zharaa malika na amberá á gyagya, a ba ñane: «A jaara uwe, edda-aaruwa?» A ñwete ge malika na, a ba ñane á elvan ge ñane: «Dadaamiya lyevaalya maduwa á ña, hayánháya slera á maggwire na ká añkwa á maganá ka átevege talaga-aha, ñane viyakaaka cækideki.

⁵ Kina wá, naba ebbela emnde á ña á dem Jaupe, a de ðarakanteda dawale umele añkwa áhuwa zhera-aara Simaun Piyer.

⁶ Zhel ñanna añkwa am mba á patuma-aara cepen-aara Simaun slekkeda gwagwa, bere-aara áte we á guwa yaikke.»

⁷ Ba zlazlálá malika na, Kaurnailiyus a naba cfante emnde buwa am dagave á emnde na tá maganá slera am hude á há, antara sawji palle am sawji-aha na tá ufa há-aara, sawji ñanna keni cfabetedfaba nadina á Yahudiya-aha ba shagera.

⁸ Daaci a bateraa názu a ndanaa malika na bademme, a naba belaterbela á dem Jaupe na.

⁹ Dem makuralla-aara keni tá á ba áte baráma. Herzhe á maga vacitire wá, herzharanteherzhe Jaupe. Piyer ñanna keni cfaltesfálá áte ire á dzuguru ge mága maduwa.

¹⁰ Am sarte ñanna keni ñanaanja waya Piyer, á kátá náza za mázla-aara. Am sarte na ni tá añkwa á tsatsaná náza za ñanna maa, ñane shánsha wáháyu á sawa áza Dadaamiya.

¹¹ Am wahayu-aara, á zhara ba samaya an wera wanje, añkwa á tsekwa duksa umele ba seke gwadäu yaikke á sem áhá, an ñanya we á námbañwa-aha-aara ufadé kerde.

¹² Añkwa dabba-aha jeba gergere bademme, antara názu á hulmba am haha jeba gergere bademme, ira yiye-aha jeba gergere bademme am hude á duksa ñanna.

¹³ A ba kwara umele á sawa am samaya á elvan ge Piyer: «Tsetse eksevaksa, icantice, ezza.»

¹⁴ Amá a ñwete ge Piyer, a ba ñane: «A'aa estuweka Yaakadada, adaba ba vaci palle keni zanuka harám, ma lipa keni.»

¹⁵ A ba kwara ñanna á elvan ge ñane zlabé ádaliye: «Zhareka názu a ganvaa Dadaamiya cufedcfé seke lipa.»

¹⁶ Ser keye añkwa á banánba estuwa. Am iga á una ñanna, a naba eptsehe ge kazlaña ñanna ádaliye á dem samaya.

¹⁷ Piyer wá, aŋkwa á dzama ba názena ni á kátá á banná Dadaamiya an waháyu ḥanna. Daaci emnde a bela á Kaurnailiyus keni tá aŋkwa á tsatse áte we á bercame-aara, tá aŋkwa á enndava.

¹⁸ Ta kante kwárá, a ba itare: «Aŋkwa ura zhera-aara Simaun Piyer am mba na emtu?»

¹⁹ Piyer am dzama ire keshekke, aŋkwa á tataya jirire á názena á kátá banánba Dadaamiya an wahayu na, á cená ba tá aŋkwa á tatayaaká zála keye ágashe, a ba Shedekwe á Dadaamiya á elvan ge ḥane.

²⁰ Tsetse ettsekwa, de dabaterdába ba kina, maŋka gajawe dəkideki adaba ya belateraa ba iya, a ba Shedekwe Cudecsde.

²¹ Daaci a tsekwehe ge Piyer, a duhe á deza emnde ḥanna, a ba ḥane á elvan ge itare: «Náwa iya, iya edda una kwá aŋkwa á tatayaná kure, ázara á ba kure?»

²² Ta ɻwetehe, a ba itare tá elvan ge ḥane: «A belaneraa Kaurnailiyus male á sawji-aha, ura mággwe, an lyawa á Dadaamiya jipu, ba Yahudiya-aha keni diyardiya. A bannaa ba malika á Dadaamiya ganakini sey á dákdháhá á dem mba-aara, ká de banánba názu ká an ḥane ge ndanda na.»

²³ Daaci a lyatervaahé ge Piyer á dem bere, a vaterte tate a zlava ge hare.

Mákuralla-aara ta tsetehe, a zlala antara itare. Emnde a fetarfe na tá am Jaupe keni emnde umele ta dabaterdába.

²⁴ Wergekse-aara lauktu daraada am Kaysariya. Daaci Kaurnailiyus a dəante emnde-aatare, antara slakate-aha-aara, tá aŋkwa ufa sawa á Piyer na.

²⁵ Am sarte na damda Piyer, a se yainu á ba áte we á bercame Kaurnailiyus, a kezlanaa ugje ba shagera á katafke-aara.

²⁶ Amá a tsante ge Piyer, a ba ḥane á elvan ge ḥane: «Tsetse, iya keni ya ba urimagwe.»

²⁷ Piyer á baná ba elva ge Kaurnailiyus ta demaa ba estuwa á dem hude á há. Ta de beraa emnde kwakya jarammeje áhuwa.

²⁸ A ba ḥane á elvan ge itare: «Ba kure keni diyakurdiya ganakini ura Yahudiya wá, á belannaaka nadina-aara ge nja antara ura á jeba umele, sakwa ge dem mba-aara. Amá a marisaa ba Dadaamiya geni ma ware keni a zharanka seke lipa.

²⁹ Adaba una ḥanna náwa sanemsa adaba dəaha á ḥa, maganka gajawe dəkideki. Kina wá, wayanwáyá cena pute na ka dəhiyaa átugena na.»

³⁰ A ɻwetehe ge Kaurnailiyus, a ba ḥane: «Hare ufadire-aara vatena, vacite ḥanna yá aŋkwa á maga maduwa á

icavaciya, an zura ba seke una wá, yá zhárá ba ura á tse á katafke-aaruwa, nañgyuwe-aara á maga wulwulire ba seke uwe,

³¹ a ba ñjane á elvan ge iya: Kaurnailiyus, lyevaalya Dadaamiya maduwa á ñja, mela na ká anjkwa á melaterwa ka ge talaga-aha na keni viyanaaka.

³² Kina wá, ebbela emnde á dem Jaupe, a de darakanteda Simaun Piyer, anjkwa am mba á cepen-aara Simaun slekkeda gwagwa, há-aara anjkwa áte we á guwa yaikke.

³³ Daaci ba watsewatse ya naba belakvaa emnde á ba am sarte ñjanna ge de dákdfa, ka keni fanka ervauñde, daaci yá slafaká we-aara adaba sawa á ñja. Kina wá, bademme á ñere na, ñja jamme á katafke á Dadaamiya áhuna ba ge cena názu a fakaara Yaakadada ge enndáhá-aara na.»

Waazu á Piyer am mba á Kaurnailiyus

³⁴ Daaci Piyer a eksætaa elva a ba ñjane: «Kina wá, diyandiya ganakini ba jirire gergerka emnde áza Dadaamiya.

³⁵ Emnde bademme, máki ura á njá an lyawa á Dadaamiya, anjkwa á maga jirire wá, ma ura a ekse-ara keni á hayáháyá Dadaamiya.

³⁶ Diyakurdiya Dadaamiya a velante elva-aara ge larde á *Iserayiila, elva ñjanna wá, labáre á higa geni emnde tá shánsha hairire an Dadaamiya á kya erva an Yaisu *Almasiihu, ñjane Yaakadada á emnde bademme.

³⁷ Ba kure keni diyakurdiya elva ñjanna a fantau am Galili, am sarte na Yuhanna anjkwa á balaterá waazu á baptisma ge emnde na; diyakurdiya názu a mágava am hude á Yahudiya bademme am sarte ñjanna.

³⁸ Ba kure keni diyakurdiya baakire á zlakta á Shedekwe Cufedse na a vantaan Dadaamiya ge Yaakadada Yaisu ura Nasarátu, diyakurdiya názu a maganaa Yaisu am larde na, slera á maggwire na a maganaa ñjane, a naba mbateraahe emnde na tá an shaitaine, adaba Dadaamiya anjkwa antara ñjane.

³⁹ Nere wá, ñja seyde-aha á názena a maganaa ñjane am hude á Yahudiya bademme, antara am Urusaliima na. Ñjane maa, ta janaa áte dzangala.

⁴⁰ Amá Dadaamiya a tsante am fáyá am hare ge keyire. A vante baráma ganakini á marajeránmárá ire-aara ge ñere.

⁴¹ A marateraa ire-aara ge emnde bademme-ka, sey ba ge ñere ñja emnde na ni a dzerajerse werre Dadaamiya ganakini ñja seyde-aha na. Am iga a tsantetse-aara am fáyá na wá, ñere zanjeruze, shanjerushe antara ñjane.

⁴² A banjernaa ba ɳane an we-aara ganakini ɳá ndaterndáhá elva-aara ge emnde bademme, ɳá maga seydire-aara geni ba ɳane edda una a tsanaa Dadaamiya ge mága shairiya á emnde na tá an shifa, antara shairiya á emnde a fáyá bademme.

⁴³ Nabi-aha bademme ndza ta enndáhá elva áte Yaisu, a ba itare: Ma ware una a fetaare áte ɳane keni, Dadaamiya á yanárye haypa-aha-aara adaba ɳane.»

Ma emnde na garevka Yahudiya-aha keni sharánsha Shedekwe Cudedde

⁴⁴ Am sarte na Piyer aŋkwa á maga waazu na wá, tsekwaterartsekwa Shedekwe Cudedde ge emnde a cenan waazu-aara na bademme.

⁴⁵ Yahudiya-aha na ta saa á daba Piyer, itare fartarefe na, daremda am mága najipu yaikke, geni mbate Dadaamiya á vaterteva Shedekwe Cudedde ge emnde umele keni.

⁴⁶ Adaba tá cená ba tá aŋkwa á ndáhá elva-aha áŋwaslire, tá aŋkwa á gálá Dadaamiya am yaikkire-aara. Daaci a ba Piyer:

⁴⁷ «Emnde na keni sharánsha Shedekwe Cudedde ba seke una ɳa shanaa ɳere. Kina mu, á piyaterantaa ware ganakini tá magaternaamaga baptisma an yawe?»

⁴⁸ Daaci a ba ɳane, a magarateranmaga baptisma an zhera á Yaisu *Almasiihu. Am iga a una ɳanna maa, itare ta ndáva Piyer, ganakini á haraterveháre cekwaanjudi.

11

Piyer aŋkwa á vaterte sera á elva áte Kaurnailiyus ge emnde a fetarfe am Urusaliima

¹ Cenáráncená emnde a bela, antara emnde a fetarfe umele na tá am Yahudiya, ganakini ba emnde a jeba umele keni tá aŋkwa emnde umele lyarvaalya elva á Dadaamiya.

² Daaci am sarte na daada Piyer á dem Urusaliima maa, Yahudiya-aha na fartarfe na ta fantau ge hábaza sera á Piyer, a ba itare tá elvan ge ɳane:

³ «Ekka ni ka naba dem mba á emnde na ta baaka am shedekwe, ka zu duksa antara itare!»

⁴ Daaci Piyer a eksetaa elva, a tsakaterse sera á elva ɳanna bademme an pálpale.

⁵ A ba ɳane á elvan ge itare: «Iya wá, ndza yá am berni á Jaupe. Yá átira mága maduwa wá, ya naba shaa wáháyu. Yá zhárá ba duksa umele yaikke, á tsekwa á sawa am samaya á sezerwa ba herezhzhe. Duksa ɳanna ba seke gwadau, an ɳanja we á nambanjwa-aha-aara ufade kerde.

⁶ Ya fete ice-aaruwa ba yamme ge zhárá názu am hude-aara wá, aŋkwa dabba-aha á bere, antara dabba-aha á kaamba jeba gergere bademme, názu á hulmba am haha jeba gergere bademme, ira yiye-aha jeba gergere bademme.

⁷ Daaci yá cená ba kwárá á biya elva á sawa am samaya: Piyer, tsetse, eksevaksa, icantica, ezza.

⁸ Amá ya ḥwanante: A'aa estuweka Yaakadada, adaba ba ser palle keni damka duksa harám, ma lipa keni am mbuwe-aaruwa.

⁹ A ba kwárá ḥanna zlabe ádaliye á sawa am samaya: Zhareka názu a ganvaa Dadaamiya cudedde seke lipa.

¹⁰ Ser keye aŋkwa á biyánba kwárá ḥanna estuwa. Am iga-aara a naba eptsehe zlabe ádaliye ge kazlaŋa ḥanna á dem samaya.

¹¹ Á ba am sarte ḥanna maa, saremsa zála ufadé á sem mba na ya tsekwa am hude-aara na, a belateraa zhel emnde a Kaysariya á sezerwa.

¹² A ba Shedekwe á Dadaamiya á elvan ge iya: Ezzlá antara itare, maŋka gajawe dekideki. Daaci ya naba tse ya duwa. Egdzar mama-aha a miya na náwa itare ta ḥukwahé na keni, ta naba duhe antara ya á de ba am hude á há á zhel ḥanna.

¹³ A ndanjerhe sera-aara bademme, geni a tsekwa malika á Dadaamiya am hude á há-aara ba ge ḥane, a ba malika ḥanna, ebbela zála, a de darakantedá Simaun Piyer am Jaupe,

¹⁴ watse á se bakánba ḥane elva na ni ká lyelye shifa á ḥa an ḥane, ekka antara hude á há á ḥa bademme.

¹⁵ Daaci ya naba magateraa waazu. Yá aŋkwa á magaterá waazu wá, a tsekwa ge Shedekwe Cudedde á setarge itare ba seke una ndza a tsekwamiyar ge miya am zuŋjwire na.

¹⁶ Daaci yehanteyeha elva na ndza a ndanaa Yaakadada, a ba ḥane: Yuhanna wá, a magateraa baptismá ge emnde an yawe, amá kure, tá de magakurá baptismá an Shedekwe Cudedde na.

¹⁷ Daaci estuwa, a vateraa ba Dadaamiya an ire-aara Shedekwe Cudedde, ba seke una ndza a vamite ge miya adaba fetarfire á miya áte Yaakadada Yaisu *Almasiihu na. Yá dzegwándzegwa piyantaa slera-aara ge Dadaamiya emtu?»

¹⁸ Cenarancena elva ḥanna, lauktu daralika á hábaza sera á Piyer mazla-aara. Ta fantau ge gálá Dadaamiya, a ba itare: Una wá, ba jirire. A magaternaa ba Dadaamiya pute a maga tuba ge emnde a jeba umele keni, ganakini a sharansha shifa.

Emnde a fetarfe na tá am Antakiya

¹⁹ Am diyakurdiya ba kure keni, ganakini am sarte á ja Aitiyain, ndza anjkwa zlada áte emnde a fetarfe kyarkya á dem ekse-aha gergere, emnde umele-aatare kwaye ta zlálá á dem Finikiya, antara Kiprus, ira Antakiya na wá, itare ta de bálá ba waazu. Amá wá, sey ba ge Yahudiya-aha.

²⁰ Emnde umele-aatare ge emnde a Kiprus, antara emnde a Siraine, ta naba dem Antakiya. Itare wá, ta de magaterán ge Yahudiya-aha ka palle waazu, antara emnde na garevka Yahudiya-aha keni bademme. Ta de ndaater labáre á higa, elva a Yaakadada Yaisu.

²¹ Yaakadada Yaisu maresemáre hákuma-aara am itare. Asaba una ḥanna, emnde kwakya fartarefe, saremsa á sem sera-aara.

²² Dámda labáre-aatare á deza emnde a fetarfe na tá am Urusaliima maa, daaci ta naba bela Barnabas á dem Antakiya ḥanna.

²³ Duwa-aara, ba ḥane keni de nanna ganakini Dadaamiya a gaterar barka kwakya ge emnde a fetarfe ḥanna, higa ge ḥane keni. A faterem ndzedfa am vuwa kwakya geni a njarinja an lya á Dadaamiya, a dzalarka dekifeki.

²⁴ Barnabas ḥanna wá, ura mággwe, slefetarfe an tsaka ire, an naha an Shedekwe Cudedde. Daaci emnde kwakya fartarfe áte Yaakadada.

²⁵ Am iga a una ḥanna maa, Barnabas a sem Tarsus ge tataya Sawulu.

²⁶ Am sarte na shansha, ta saa ba kerde á sem Antakiya. Ta se magaa sakanderi átirpalle, ta kwaraterse duksa kwakya ge emnde a fetarfe. Ta fantau á ba am Antakiya ḥanna zuñjwe ge dáhá emnde a fetarfe an emnde á *Almasiihu.

²⁷ Tá anjkwa nabi-aha umele ta tsete am Urusaliima, ta dem Antakiya am sarte ḥanna,

²⁸ a balese ge palle á nabi-aha ḥanna an hákuma á Shedekwe Cudedde, zhera-aara Agabus, a tsetehe, a tsaahe am dagave á emnde, a ba ḥane: Anjkwa á sawa waya yaikke á sete duniya bademme. (Ba jirire ndza samsa waya ḥanna am zamáne á sleksu Kalawdiyus.)

²⁹ Daaci ta naba ḥugdaa sawari-aatare emnde a fetarfe, ganakini ma ware keni a faafa názu a dzegwanaa ḥane, tá de melateru ge emnde a fetarfe na tá am Yahudiya an ḥane.

³⁰ Ta naba jemaa sadake ḥanna, ta belaa tara Barnabas tá antara Sawulu an ḥane ádeza male-aha á emnde a fetarfe am Yahudiya.

12

**Hirudus a ja Yakuba, a belem Piyer am dañgay*

¹ Am sarte ḷanna, fantaufe sleksu *Hirudus ge shateru zlada ge emnde a fetarfe umele.

² A ba ḷane: A jareja Yakuba egdza emmenjara ge Yuhanna an katsakar, ta naba jehe.

³ Nanna hayaránháyá Yahudiya-aha maa, a naba eksevaa Piyer keni, am hare-aha á munri á depain na baaka shahi á makala am hude-aara na, a de zleñma am dañgay.

⁴ Am sarte na eksevaksa na wá, a puwaa sawji-aha kelaawa ju aŋkwahe, ta tegese sawji-aha ḷanna gergere ufade ge ufuwa-aara. Ate *Hirudus wá, ma andze á dáná á dem shairiya á katafke á zlamaha má zlauzla munri á *Paska ḷanna bademme.

⁵ Daaci ba njá á Piyer am dañgay na, amá baaka puwansepwe á emnde a fetarfe dekideki ge mága maduwa adaba ḷane.

Malika a sanse Piyer am dañgay

⁶ Lauktu á semsa hare na a tsanaa *Hirudus na wá, á ba an vayiya ḷanna Piyer á pá ba hare-aara am dágave á sawji-aha buwa, erva-aara palle an ḷguda áte sawji na, erva palle keni an ḷguda áte una an kaderci bademme. Sawji-aha na tá ufa we á bere á dañgay ḷanna keni tá aŋkwa bademme.

⁷ A naba semhe ge malika á Yaakadada, hyemhya parakkire á Dadaamiya am hude á dañgay ḷanna bademme. Daaci malika na a de gejante Piyer, a tsante am hare: «Ettse ba watsewatse!» a ba ḷane á elvan ge ḷane. A palehe ge tsavaytsavaye áte erva-aha-aara ba estuwa, a puwehe á dem haha bademme.

⁸ A ba malika na á elvan ge ḷane: «Halantehála náza ḷguda hude á ḷja, ḷgudesenjude hude, puwempuwa kimake á ḷja am sera.» A naba maganaahe una ḷanna Piyer. A ba ḷane á elvan ge ḷane: «Tsekwm̄tsekwa am kazlaña á ḷja, sawa mi zlala.»

⁹ A tsetehe ge Piyer ba estuwa, aŋkwa á daba malika na, amá njanteka ḷane áte jirire názena aŋkwa á maganá malika na, ḷane a kurken á ba am wáháyu.

¹⁰ Daaci ba tá sawa, tá sawa, ta yesaa tate á njá á sawji-aha palle, ta yesaa una ge buwire, saremsa áte wákyiya yaikke na an maga an íre miyenne, má sakesse am una ḷanna ká de ba am hude á berni na. Saremsa áte wákyiya ḷanna, a wertaa ba ḷane an ire-aara, ta naba sesehe á segáshe. Ta zlalete ba cekwaangudi áte barama á dem

hude á berni wá, a medehe ge malika na, a yaa Piyer ba njane palle.

¹¹ Piyer á nanna mazla-aara názena a maganaa malika, a ba njane: «Kina wá, diyandiya kwa, mbate Yaakadada a bela malika, a se nezlise am hákuma á *Hirudus, antara lámare na ta yekivaa Yahudiya-aha na bademme.»

¹² Am sarte na shushe Piyer yawe am mága njanna bademme maa, a naba dem mba á Maari emmarge Yuhanna, Markus keni ba zhera-aara, a de beraa emnde kwakya tá anjkwa njala Dadaamiya.

¹³ Daaci anjkwa á já we á bere Piyer am mba á Maari, a sawa gyaale umele zhera-aara Raude, a se cena labare wá,

¹⁴ á cena ba kwárá á Piyer. Higetehiga Raude, kelaa ma á werá we á bere njanna wá, njane a eptsaa á dem hude á bere zlabe ádaliye ge ndahater ge emnde umele ganakini anjkwa Piyer á tsá ágáshe.

¹⁵ A ba itare tá elvan ge njane: «Ká an shaitaine emtu Raude?» A ba njane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire una fideka.» A ba itare, má estuwa wá, una ba shedekwe-aara.

¹⁶ Amá Piyer yánka já we á bere na. Mázla-aara ta se werante, tá zhárá ba irice á Piyer á tse, tá maga ba najipu-aara.

¹⁷ A magateraa nalaama an erva ganakini a ndarka elva. A ndaterhe názena a maganaa Yaakadada ge sanse am dañgay na, a ba njane á elvan ge itare: «Mbedawaterumbede ge tara Yakuba, antara egdzar mama-aha a miya umele.» Daaci ba segáshe-aara, a zlalehe á dem tate umele.

¹⁸ Weraawera ekse wá, ba palle a názu tá ndaaná sawji-aha na ta ufaa Piyer na baaka. Názu tá ndaaná itare, ba Piyer na mu a magáná estara?

¹⁹ A ba sleksu *Hirudus sey a tatayartátaya. Amá sharánká Piyer dékideki. A dateraa ndáva-aha ge sawji-aha na, am iga-aara, a ba njane, má ba estuwa wá, a cebareceba sawji-aha njanna am kelaa-aara. Ba a ndaase una njanna, mazla-aara ba zlala-aara á dem Kaysariya, a de shekwaahé áhuwa.

*Elva áte emtsa á sleksu *Hirudus*

²⁰ A ba am sarte-aha njanna maa, ndza anjkwa ervaunjde á sleksu *Hirudus áte emnde a ekse á Tirus, antara emnde a ekse á Sidaun bademme. Daaci emnde a ekse-aha njanna ta magaa sawari geni tá de slapala áza slekse; ta naba tatayevaa Balastus geni á dáterá njane á deza slekse njanna. Balastus njanna ura male. Hude á há á slekse njanna bademme am erva-aara. Daaci duwa-aatare ádeza sleksu

Hirudus, ta de tataya hairire am dágave-aatare. Adaba zuze á emnde a ekse-aha ḷanna bademme á segáshe á ba am kwárá á slekse ḷanna.

²¹ Daaci sleksu Hirudus a fateraa sarte á já ire-aatare. Samsa sarte ḷanna maa, Hirudus a tsekwemaa am zane á sleksire a njemaa am kurshi á sleksire, a fantau ge ndaater elva.

²² Amá ta naba ḷwete ge emnde bademme á ba an ká kwárá á dem zhegela, a ba itare: Dadaamiya una á ndáhá elva na, urimagweka. Ba a cennaa una ḷanna sleksu Hirudus, a naba shafante ire-aara.

²³ Daaci a se zlavanaahe ge malika á Yaakadada á ba am sarte ḷanna an lapikere, adaba a eksetaa slede á Dadaamiya. A zanse hude záhe á hude, daaci a naba emtsehe.

²⁴ Amá elva á Dadaamiya wá, hwiyaahwiya baaka zlakta-aara.

²⁵ Tara Barnabas antara Sawulu magarnaamaga slera na ta faterarfe, ta belaterbela á dem Urusaliima na, ta saa ba kerde antara Yuhanna Markus á sem Antakiya.

13

Tá an dzena tara Barnabas antara Sawulu ge dem larde umele

¹ Am aiklaisiya á Antakiya wá, tá aŋkwa nabi-aha, antara emnde a kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde. Náwa zhera-aha-aatare: Barnabas, Simaiyaun, Ura Danjwe keni ba zhera-aara, Lukiyus, ḷane ura Siraine, Manahun, ḷane sljenja á sleksu *Hirudus, ira Sawulu.

² Vacite umele tá am sera á Dadaamiya, tá aŋkwa tsufa ndera wá, a ba Shedekwe Cudedfde á elvan ge itare: «Tara Barnabas antara Sawulu wá, yawáterya ge ire-aatare ge mága slera na ya daater ge ḷane na.»

³ Daaci ta tsufete ndera, ta magaterar maduwa, ta puwaterar *erva a barka, lauktu ta belaterbela á de maga slera ḷanna.

Slera á tara Barnabas antara Sawulu am Kiprus

⁴ Am a dzeratersaa Shedekwe Cudedfde tara Barnabas antara Sawulu ge belaterbela, ba zlala-aatare á dem Sailai-wkiya, ta de dema am paare á yawe áhuwa ge dem Kiprus am dágave á yawe.

⁵ Ta de tsekwa am Salami am haha ḷanna, daaci ta de fantau ba ge de bálá elva á Dadaamiya am *mashidi-aha á Yahudiya-aha áhuwa. Yuhanna Markus keni antara ba itare, aŋkwa á melaterumele.

⁶ Ta jem dába praatte am haha á Kiprus ḷanna. Herzhe tá degáshe am haha ḷanna, kwaye ta dem Pafaus am halavuwa-aara. Am Pafaus maa, ta de já ba ire antara zhel Yahudiya umele zhera-aara Bar-Yaisu, slemaga namselkwa, a bantsa ḷane: Ya nabi, mbate fida.

⁷ Zhel ḷanna ta emnde a njá antara raizhaun á haha á Kiprus, zhera-aara Saigiyus Paulaus slenkale jipu. Daaci raizhaun a dante tara Barnabas antara Sawulu á dezenjara, adaba á kátá cená elva á Dadaamiya.

⁸ Amá Ailimas, una zhera á slemaga namselkwe na an elva a Yunanikau-aha, ḷane ekserka duwa á tara Barnabas á deza raizhaun na dekideki. Á kátá piyantá fetarfire ba dekideki ge raizhaun.

⁹ Daaci Sawulu, Paul keni ba zhera-aara, an naha an Shedekwe Cufedfde, a ḷgyaingyainse ice,

¹⁰ a ba ḷane á elvan ge zhel ḷanna: «Hey! Zhel shaitaine, a ba ka ka yaimyaime, ká maga ba kemangerire, ka kelaade á jirire bademmeka? Ká yainya emtu badza slera á Dadaamiya na?

¹¹ Náwa Dadaamiya á fakar názu á fakarfe, sey ká gevge wulfe emtsaade cekwaangudi, ká shekwaashekwa ká nánka vaciya an ice á ḷa.» Kerten a naba wulfete ge Ailimas, á tatapaná an nadafa antara názlabá bademme ge tataya ura á tadfaná an erva.

¹² Nanna raizhaun una ḷanna, ḷane a naba fetarehe áte Yaakadada, anķwa á cená názu tá kwaransekŵáre, anķwa á maga najipu-aara.

Tara Paul antara Barnabas am Antakiya, haha á Pisidiya

¹³ Tara Paul yaránya Pafaus, daremda am paare á yawe, zlarzlálá á dem Pairge am haha á Pamfiliya. A de yateraa áhuwa Yuhanna Markus, ḷane a eptsaa á dem Urusaliima.

¹⁴ Amá tara Paul wá, ta tsete am Pairge ḷanna, kwaye ta zlálá á dem Antakiya am haha á Pisidiya. An vaci puwansepue maa, ta duhe á dem *mashidi á Yahudiya-aha, ta de njanjehe.

¹⁵ Am sarte na ndarsende *tawraitia, antara wakita á nabi-aha, male-aha á mashidi ḷanna ta belaterve we ge tara Paul, a ba itare tá elvan ge itare: «Máki anķwa elva kwá ndaater ge emnde ge vaterete ndzedsa an ḷane wá, ndaundáhá kina egdzar mama-aha-aaruwa.»

¹⁶ Daaci a naba tsetehe ge Paul, a magateraa nalaama an erva, a fantau ge ndaater elva, a ba ḷane: «Kure emnde a *Iserayiila, kure emnde na kwá an lyawa á Dadaamiya bademme, cenaucena:

¹⁷ Dadaamiya na mí dabaná miya emnde a *Iserayiila na wá, ndza a dzeratersaa ba njane eggye-aha a miya werre, kwaye a de gelateraa am haha á emnde, am Misera. Am iga á una njanna maa, a saterse am Misera njanna an hákuma-aara.

¹⁸ Yawe kul ufade á fá ba ervaunjde an itare am kaamba.

¹⁹ Daaci a kedaa jeba gergere vuye antara slekse-aha-aatare bademme am Kanaana, a vaterte haha ge emnde-aara Iserayiila-aha.

²⁰ Bademme á una njanna wá, shekwaashewa-aara á maga yawe deremke ufade an kul ilyebe. Am iga-aara maa, Dadaamiya a dzerese emnde umele am itare, a gaterve narkali-aha ge kyá shairiya-aatare. A magán ba estuwa dem zamane á nabi Samiyail.

²¹ «Am iga-aara maa, itare ta ndavanu slekse ge Dadaamiya, a vaterte Sawulu egdza á Kis. Nane ura jeba á Bainjamain. A magaa iva kul ufade am sleksire.

²² Am iga á yawe kul ufade wá, Dadaamiya yanaaya Sawulu, a vaterte *Dawuda ge slekse-aatare. Náwa názu a ndaasa Dadaamiya áte sleksu Dawuda: Ya hayanaa á ba an háyá Dawuda egdza á Yaisa, diyandiya geni á de maganaamaga njane názena yá kataná ya bademme.

²³ Kina wá, Dadaamiya a eksese ura am dágave á eggye-aha á Dawuda njanna, a ganve sleyaterlya itare emnde a *Iserayiila bademme. Ba seke una ni ndza a bateranba ganakini watse á vaterte ura, sleyaterlya na. Ura njanna wá, Yaisu.

²⁴ Am sarte na zlabe marseka Yaisu ire-aara parakke áza emnde wá, Yuhanna a magateraa waazu ge emnde a Iserayiila, a ndaterndáhá geni a magarmága tuba, tá magateraamaga baptism.

²⁵ Am sarte na herzhe watse á emtsa Yuhanna wá, a naba ndavateruhe, a ba njane: Kwa kurken ya ware njane? Iya wá, ya edda una kwá ufaná kure ka. Njane aňkwa á sawa. Ba ge slesadfanse kimake am sera keni hyanefka ya dekideki.

²⁶ «Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, kure eggye-aha á Ibrahim, kure emnde na kwá an lyawa á Dadaamiya bademme na, Dadaamiya a belamiyán ba ge miya labare á lya ura njanna.

²⁷ Amá cénaránka emnde a Urusaliima antara male-aha-aatare ganakini ba Yaisu una sleya ura, cénaránka názu ta ndahanaa nabi-aha na. Tá ndáhá ba njane tsa ba kelaa vaci puwansepue am mashidi-aha-aatare, aley ta eksevaa Yaisu, ta zuhe an shairiya. Estuwa, ta maganaahe keni ba itare njanna zlabe adaliye elva a nabi-aha njanna.

²⁸ Sharánka tsa haypa áte ñane hyephye ge já shifa-aara, aley a ba itare tá elvan ge sleksu *Pilaatu: Sey ká ja ba shifa-aara bademme.

²⁹ Magaraamaga názu ndza ta ndahanaa nabi-aha áte Yaisu wá, ta tsekwanaahe ge emnde umele áte dzangala ñanna, ta de hedfehe.

³⁰ Amá a se tsante ge Dadaamiya am fáyá.

³¹ Am hare-aha kwakya una Yaisu anjkwa á maraterá ire-aara ge emnde na ndza tá njá á ba antara ñane na. Anjkwa á maraterá ire-aara kwaye á sa am Galili, dem Urusaliima bademme. Ba emnde ñanna una ta seyde-aha-aara. Tá anjkwa á ndater elva-aara ge emnde a *Iserayiila.

³² Ba ñere na keni, ña sakuraa ba labare á higa ñanna. Ña se bakuraa duksa na ni ndza a baternaa Dadaamiya ge eggye-aha a miya ganakini watse á vaterteva na.

³³ A vamite ge miya na ma eggye-aha-aatare na duksa ñanna. Adsaba a tsante Yaisu am fáyá ba seke una anjkwa an puwa am jabura buwa na. A ba ñane:

Vatena wá, gakevge egdza-aaruwa, Iya keni ya Eddeña.

³⁴ Ndza a bánba zlabe ádaliye Dadaamiya ganakini watse á tsantetse Yaisu am fáyá, á de sevka vuwa-aara dékideki. A ba ñane:

Ba jirire, watse yá gakarge barka-aaruwa ba seke una ndza ya banán ge *Dawuda ganakini watse yá magannaa-maga na.

³⁵ A ba Dawuda zlabe ádaliye am wakita-aara:

Ká yánka á sevse vuwa á sleslera á ña dékideki.

³⁶ Ñane wá, a maganaa slera ge Dadaamiya am zamane-aara, amá zlauzla ndzedfa-aara, emtsamtsa, ta hedaterve ge eggye-aha-ñara. Ñane wá, sevse.

³⁷ Amá edda una tsantetsa Dadaamiya am fáyá na wá, ñane sevka vuwa-aara dékideki.

³⁸⁻³⁹ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, shagera ba kwá cena názena ñá anjkwa ndakurndá na: Dadaamiya á de yakuraarye haypa-aha á kure wá, sey adsaba Yaisu. Ma ware keni má fetarfa edda-aara á ba áte ñane wá, Dadaamiya á vanteva jirire. Una názu dzegwánka *tawraita magaterán ge emnde.

⁴⁰ Faufa hyema ba shagera geni a gevka názena ta ndahanaa nabi-aha na áte kure.

⁴¹ Adsaba a ba wakita á Dadaamiya:

Cenaucena kure emnde na kwá anjkwa á epsawa elva á Dadaamiya na, dawemda am mága najipu, geni kedakurkedfire. Adsaba yá de maga názena, ma tá palakurá sera-aara keni, kwá de cenánka dékideki na am zamane á kure.»

⁴² Tá degáshe am mashidi ḷanna tara Paul antara Barnabas wá, ta naba ndavaterndáva geni a sarsawa zlabe ádaliye am maka na á de sawa na keni vaci puwansepuwe, geni tá se vaterteva zlabe ádaliye waazu ḷanna.

⁴³ Am sarte na tá aŋkwa kya emnde bademme, kwakya Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele na ta dema an de am nadina á Yahudiya-aha na, ta dába tara Paul zlabe ádaliye. Daaci tara Paul tá an Barnabas ta vaterte sera á elva-aha kwakya, ta faterem ndzeda am vuwa kwakya geni a gazlarka dékideki, a tsaraatse á ba áte ḷgurna na ni a magaternaa Yaakadada.

⁴⁴ Samsa vaci puwansepuwe, saremsa emnde ba kwakya ba seke jarauka am bere dékideki, bademme ta se cena ba waazu.

⁴⁵ Ba ta naa dikele á emnde na Yahudiya-aha wá, ta naba fantau ge shelha am ervaunjde-aatare áte emnde ḷanna. Daaci ba elva na aŋkwa á ndahaná Paul na keni, ta maganaa gajawe, ta zlazlese antara ba ire-aara.

⁴⁶ Tara Paul antara Barnabas ta naba sherse ice, a ba itare tá elvan ge itare: «Zlaya geni njá sakurán ge kure emtsaade zuŋjwe elva á Dadaamiya, amá kwa yanaa ba kure tsawe wá, njere zlalanjerzlala á deza emnde a jeba umele. Emtu mándezawe ázekure Dadaamiya aŋkwa á vakurte shifa aŋwaslire na emtu?

⁴⁷ Cenaucena názu á ndahaná wakita á Dadaamiya; a fanjeraara Yaakadada:

Ya fak geni ká maraterá parakkire-aaruwa ge larde-aha á duniya bademme, ká daterná ka elva a lya shifa, ma ge emnde na tá áme keni bademme.»

⁴⁸ Ba ta cennaa una ḷanna emnde na ta Yahudiya-aha ka na wá, higa ge itare. Ta fantau ge gálá Yaakadada adsaba elva-aara. Daaci bademme á emnde na ndza tá an dzera áza Dadaamiya ge sha shifa aŋwaslire na, garevge emnde a fetarfe.

⁴⁹ Daaci a hyemaa estuwa elva á Dadaamiya am larde ḷanna.

⁵⁰ Amá duwa á Yahudiya-aha wá, ta de tsante ervaunjde á male-aha á berni ḷanna, antara ḷwasha ḷganjaha na daremda am nadina á Yahudiya-aha na bademme áte tara Paul antara Barnabas, ta shateru zladsa kwakya, ta naba bakaterse am kwara-aatare.

⁵¹ Daaci ta naba papateraahe berbere á haha-aatare áte sera-aha-aatare, ta yateraa áte uksuwe, ta naba zlala-aatare á dem Ikauniya.

52 Amá emnde a fetarfe na tá am Antakiya ηanna wá, baaka lámbe-aatare, tá an naha an Shedekwe Cudeddse, higa-aatare ba kela-aara.

14

Tara Paul antara Barnabas am Ikauniya

1 Am sarte na daraada tara Paul antara Barnabas am Ikauniya, áhuwa keni duksa a de magava ba kalkale antara una ta maganaa am Antakiya. Duwa-aatare á dem *mashidi á Yahudiya-aha, ta de magaa waazu, Yahudiya-aha antara emnde na garevka Yahudiya-aha emnde kwakya fartarfe.

2 Amá duwa á Yahudiya-aha na fartareka na wá, ta naba tsante ervaunje á emnde umele na itare keni zlabe fartareka na, geni a darateránda dágala ge tara Paul.

3 Amá keni hararaaháre jipu am Ikauniya ηanna, ta kwaraterse elva a Yaakadada á ba an dzañdzanire ge emnde. Yaakadada keni a vaterte hákuma, ta magaa nalaama-aha, antara najipu-aha gergere kwakya. A maraterse an una ηanna geni elva na tá anjkwa á kwaratersá itare ge emnde áte ηgurna-aara na wá, jirire bademme.

4 Daaci emnde a ekse tegarsetege gergere buwa. Emnde umele tá am dalbe á Yahudiya-aha, emnde umele keni tá am dalbe á emnde a bela.

5 Daaci Yahudiya-aha, antara male-aha-aatare, ira emnde na garevka Yahudiya-aha, bademme ta magaa niya-aatare ge ceba emnde buwa na ba dekideki an nákwa.

6 Ba cенарáн cena una ηanna, mazla-aara zhagade ge itare á dem Listira, antara Dairbe, ekse-aha ηanna am haha á Likauniya, antara ekse-aha umele na am kwara ηanna bademme.

7 Ta de fantau ge bálá labáre á higa, elva a Yaisu *Almasiihu áhuwa.

Tara Paul antara Barnabas am Listira, antara Dairbe

8 Am Listira maa, ndza anjkwa ura ηguryekwe wá, á njá á ba am haha, ácfaba an mátsá sera-aha-aara bademme. Ta yese ba estuwa, tsamka am zhegela dekideki ge zlala, adaba ta yáná an mátsá ubiya ba estuwa.

9 Vacite umele maa, zhel ηanna anjkwa cena waazu á Paul. Slebela ηanna a zharaa zhel ηanna wá, a naba diyeddiye ganakini anjkwa fetarfe á zhel ηanna ge sha ire-aara.

10 Daaci a kante kwara-aara á dem zhegela slebela: «Tsetse, tsatse am zhegela,» a ba ηane á elvan ge ηane. Hattse a naba tsete ge zhel ηanna, anjkwa á zlala.

11 Naranna dikele á emnde na najipu ηanna, ta naba fu hula á ba an ndzeda, a ba itare an elva a ekse ηanna,

amaana elva a Likauniya: Dadaamiya-aha nyairevnye emnde, náwa itare saremsa ásezejere!

¹² Barnabas ta danaa an dadaamiya-aatare Jaiwus, Paul njane ta dahanaa an dadaamiya-aatare *Hirmais adaba njane edda á ndáhá elva.

¹³ Hele-aatare njanna tá dahaná an Jaiwus na wá, ta nderanaa bere áte iga a ekse. Male á hele njanna tá dahaná an Jaiwus na, a naba saa dalau-aha tá an cada an ugbene-aha jili gergere, daaci a se tsateraahe áte we á bere á hele njanna. Male á hele, antara emnde bademme wayarwáyá tá cebaterá dalau-aha an cada na ge tara Paul antara Barnabas.

¹⁴ De cenáráncena una njanna emnde a bela na, ta naba dzadzaa zane áte vuwa-aatare, ta duhe á dem dágave-aatare á ba an zhagade, ta kante kwara, a ba itare tá elvan ge itare:

¹⁵ «Ja baa ba kure dawalaa na: Kwá magán ge uwe jeba una? Ábi njere ja emndimaghaha ba seke kure. Njere ja sakuraa labáre á higa geni kwa yánya hele-aha njanna, adaba baaka nampire-aara. Lyauvalya elva á Dadaamiya á jirire na á fá shifa am ura na. Njane wá, a nderanaa njane samaya, antara haha, antara yawe-aha bademme, ira názu am hude á duksa-aha njanna bademme.

¹⁶ Werre wá, Dadaamiya a yaa emnde bademme, ma emnde-ara keni ndza tá dfaba ba uñjule-aatare.

¹⁷ Ba werre njanna keni wá, Dadaamiya ndza anjkwa á maraterse ire-aara ge emnde an slera á maggwire na anjkwa á maganá njane. Anjkwa á hyakurá yawe á sá am samaya, á vakurte slak-slakire geni kwá sanaasa duksa-aha á kure an sarte-aara, anjkwa á zakuru náza za, á vakurte higa am ervaunjde, bademme ba Dadaamiya.»

¹⁸ Waazu njanna bademme demda tsa am hyema-aatare, aley ta piyaterante ba zlahhe ge kyula emnde a bela na.

¹⁹ Am iga-aara maa, ta sem ge Yahudiya-aha á sa am Antakiya am haha á Pisidiya, antara á sa am ekse á Ikauniya, ta se tsanta itare ervaunjde á emnde bademme áte Paul. Daaci emnde bademme ta naba gwarhe ge Paul ge dzaganá an nákwá, ta tedese á dem iga a ekse, ta kurken emtsamtsa.

²⁰ Amá de jarammejhá emnde a fetarfe arge njane wá, a naba tsetehe, ta dema am hude á ekse antara ba njane. Makuralla-aara ta naba zlala-aatare antara Barnabas á dem Dairbe.

Tara Paul antara Barnabas eptsareptsá á sem Antakiya am Pisidiya

²¹ Tara Paul antara Barnabas magarnaamaga waazu á labáre á higa, elva a Yaisu am ekse á Dairbe, emnde kwakya fartarfe. Am iga-aara maa, ta eptsehe á sem ekse á Listira, antara Ikauniya, lauktu saraasa á sem Antakiya am Pisidiya.

²² Ta se faterem ndzeda am vuwa kwakya ge emnde a fetarfe am ekse-aha ḥanna. A ba itare tá elvan ge emnde a fetarfe: Sey mi bashubáshe zlada-aha kwakya emtsaadé, lauktu mi demda á dem zlanna á Dadaamiya.

²³ Bademme a ekse na ta dema itare, ta de shaa emnde a fetarfe, lauktu tá zlálá wá, tá dzeraterá emnde a sawari á ba am dágave-aatare ḥanna, tá tsufa nderá, tá magaterar maduwa ge emnde ḥanna, daaci tá yateria am erva a Yaakadada na ta fetaara itare áte ḥane na, itare tá zlálá-aatare.

²⁴ Ta degashe praatte am haha á Pisidiya, tá magán ba estuwa, daraada á dem haha á Pamfiliya.

²⁵ Ta de ndaterhe elva á Dadaamiya ge emnde am ekse á Pairge, daaci kwaye ta zlala á dem Ataliya.

²⁶ Tsante áhuwa wá, ta zlálá an paare á yawe á dem Antakiya. Ekse ḥanna wá, ekse na ndza ta yateraa am erva a Yaakadada, geni á magaterá ḥurna á mága slera na a fateraara ḥane na. Slera ḥanna una magarnaamaga, saraasa na.

²⁷ Saraasa am Antakiya maa, ta se jemaa emnde a fetarfe, ta ndaterhe názena a maganaa Dadaamiya an itare bademme, antara baráma na a werateraa Dadaamiya ge emnde a jeba umele, ganakini itare keni a fartarfe áte Yaisu.

²⁸ Njarinja áhuwa ḥanna, hararaaháre jipu áza emnde a fetarfe.

15

Jáháva yaikke am Urusaliíma

¹ Ta duhe ge emnde umele á da am Yahudiya ta dem Antakiya, ta de kwaraterse elva na ge emnde a fetarfe na tá áhuwa. A ba itare tá elvan ge itare: «Máki dakuremka am shefekwe áte una a ndaanaa *tawraita a Muusa wá, kure kwá taa enzleska dekideki.»

² Amá eksararka tara Paul antara Barnabas tsáha ḥanna dekideki. Daaci njaanja gajawe yaikke am dágave-aatare arge elva ḥanna. Am iga-aara maa, itare bademme ta dema am sawari palle, geni a darduwa tara Paul antara Barnabas, ira emnde umele á dem Urusaliíma a de ndarndáhá elva ḥanna antara emnde a bela, ira emnde a sawari á aiklaisiya áhuwa.

³ Daaci ta belateraa estuwa emnde a fetarfe. Am shula-aatare maa, ta kyaa ba hude á Finikiya, antara hude á

*Samariya praatte, tá aŋkwa á ndaater ge emnde a fetarfe átira zlala, geni emnde a jeba umele keni fartarfe áte Dadaamiya. Una ŋanna a vaterte higa ge emnde a fetarfe bademme.

⁴ Daraada am Urusaliima, lyaratervaalya emnde a bela, antara emnde a sawari á aiklaisiya, ira emnde a fetarfe bademme. Daaci tara Paul ta fantau ge ndaater názu a maganaa Dadaamiya an itare bademme.

⁵ Amá ta tsetehe ge Yahudiya-aha umele, ta emnde á *Farisa-aha, fartarfe tsa, amá a ba itare: Emnde a fetarfe na garevka Yahudiya-aha na wá, sey tá puwaterpuwa bademme á dem shedekwe, tá ndaaterndáhá sey tá daba *tawraita a Muusa.

⁶ Jarammeja emnde a bela, antara emnde a sawari á aiklaisiya, itare ta njar ge ndáhá elva ŋanna zlabe ádaliye.

⁷ Shekwaraashekwa arge elva ŋanna, am iga-aara a tsete ge Piyer, a ba ŋane á elvan ge itare: «Ya baa ba kure egdzar mama-aha-aaruwa: Ba kure keni diyakurdiya ganakini Dadaamiya a eksise vateneka ge daterá labáre á higa ge emnde a jeba umele, geni itare keni a cенарваацена, a fartarfe.

⁸ Am Dadaamiya ŋane diyaadiya ervaunjde á emnde, a naba vaterte Shedekwe Cufedſde ba seke una a vamite ge miya na wá, ba ganakini lyatervaalyire.

⁹ Nane magaaka gergerire dekideki am dágave á miya antara itare, a baraterse ervaunjde afaba fartarfe.

¹⁰ Labára kure kwá faterar gwatame á *tawraita na kwaye am eggje-aha a miya, sem zamane á miya keni, ba palle á ura a dzegwándzegwa baaka na? Kwá tataya názu am hude á Dadaamiya emtu?

¹¹ Ba miya keni am salikataliya na wá, famitarfe áte Yaakadada Yaisu, geni a lyamisaa á ba afaba ŋgurna-aara ba seke itare.»

¹² Emnde am jáháva bademme darude tseriiye, ta cená ba tara Paul antara Barnabas mazla-aara, tá ndaater nalaama-aha, antara najipu-aha na a maganaa Dadaamiya á kya erva an itare am dágave á emnde a jeba umele.

¹³ Zlarnaazle itare elva-aatare bademme, a eksante elva Yakuba, a ba ŋane á elvan ge emnde: «Cenaucena egdzar mama-aha-aaruwa:

¹⁴ Náwa mi cenáncena a ndaamindáhá Simaun bademme, ganakini Dadaamiya aŋkwa á fateru hyema ge emnde na garevka Yahudiya-aha kwaye am fantaufe á fetarfire, a dzeresaa ba ŋane emnde na, geni tá de gev emnde-aara.

¹⁵ Elva ŋanna wá, tá zláláva antara elva-aha na ndza ta ndaanaa nabi-aha na. Afaba a ba wakita á Dadaamiya:

- 16 Am iga á una ḥanna wá, watse yá sawa, a ba Yaakadada. Yá se tsatsanaatsatse lákwá á há á *Dawuda na bademme. Ma haraare badza-aara keni, yá se tsatsanaatsatse bademme,
- 17 lauktu emnde umele tá de shantaushe ge tate á Yaakadada, ba estuwa ge emnde a larde-aha umele na a datersaa ḥane am duniya bademme.
- 18 Kwaya ḥane názu a ndaanaa Yaakadada, edda una a sansaa ḥane vateneka duksa-aha ḥanna.»
- 19 Daaci a eksante elva-aara ádaliye Yakuba, a ba ḥane: «Áte ya wá, magaumika názena ni watse á vaterete shunjula ge emnde a jeba umele na ta sem sera á Dadaamiya.
- 20 Amá mi puwatertepuwa nalmesheri, mi ndaaterndáhá a zarka hyuwa na ta icanante ge hele, una ḥanna harám; a magarka gwardzire, a zarka uzhe, antara ma hyuwa-ara keni má icaaka.
- 21 Adaba kwaye am zamane-aha na dedde na emnde tá anjkwa á bálá waazu am *tawraita a Muusa am ekse-aha gergeré, tá anjkwa enndáhá ba kelaa vaci puwansepue.»
- Nalmesheri na ta belanaa aiklaisiya-aha á Urusaliima á dem Antakiya*
- 22 Am iga á una ḥanna maa, emnde a bela, antara emnde a sawari á aiklaisiya, ira emnde a fetarfe bademme, njarantenja ganakini tá dzeresedzere emnde am dágave-aatare, tá jatermaare antara tara Paul tá an Barnabas, tá belaterá á dem Antakiya. Daaci ta dzerese tara Yahuda Barsabas antara Silas. Bukerde-aatare ta ba emnde na tá an dárádzha áza emnde a fetarfe bademme.
- 23 Daaci ta puwete nalmesheri na, ta belaterbela an ḥanne. A ba itare am nalmesheri ḥanna:
- «Wakita na ḥna puwetaa ba ḥnere emnde a bela, antara emnde a sawari á aiklaisiya, ḥna egdzar mama-aha a kure, ḥna anjkwa á gakur use á ḥnere ge kure emnde a fetarfe na kwá am Antakiya, am Siriya, antara am Silikiya.
- 24 Cenajeráncena ganakini de sharakursha emnde á ḥnere umele, ta de fakurma am dzámá ire, antara shunjula an elva-aha-aatare, amá ḥnere wá, baaka we á ḥnere am hude-aara ta duwa ba itare.
- 25 Adaba una ḥanna, náwa ḥna dzerese emnde na ḥna diyatersaa ḥnere áte ye á ḥnere palle, tá anjkwa duwa antara tara Paul tá an Barnabas ádeze kure.
- 26 Ba tara Paul antara Barnabas na ta yá shifa-aatare bademme ge mága slera á Yaakadada Yaisu *Almasi-ihu na.

- ²⁷ Kwaye njá belá tara Yahuda antara Silas ádeze kure, tá de palakurnaapálá itare názena njá puwetaa am nalmesheri á njere, we-aatare una, we á kure keni una.
- ²⁸ Namaari á Shedekwe Cudedde, antara njere wá, njanjerantenja ganakini njá fakurarka duksa umele, hyaahya ba una náwa njane na; adaba degdega ba njane:
- ²⁹ Kure wá, zauka hyuwa na má ta icante ge mága hele, zauka uzhe, zauka hyuwa na má icaranteka an ica na, magauka gwardzire keni. Má tsufakurtetsufa ire á kure am una-aha njanna wá, magakurnaamaga duksa shagera. Á jámimá shifa!»
- ³⁰ Daaci ta vaterete nalmesheri na ge emnde na ta dzeratersaa itare na, ta faterte áte baráma á Antakiya. Daraada áhuwa maa, ta de jemaa emnde a fetarfe bademme, ta vaterete nalmesheri njanna.
- ³¹ Am sarte na ndarsendáhe nalmesheri njanna, elva njanna zlavanaazlava ervaunjde-aatare, a faterem ndzeda kwakya am vuwa.
- ³² Tara Yahuda antara Silas ta kwaraterse elva kwakya, adaba itare an ire-aatare keni ta nabi-aha. Farateremfa ndzeda, antara midalire kwakya am vuwa.
- ³³ Daaci hararaare cekwa áhuwa. Am sarte na tá sa maa, ta puwatersehe ge egdzar mama-aha-aatare emnde a fetarfe, ta yekateru mága shula an hairire áseza emnde na ta þelaterbela na. ((
- ³⁴ Amá á njá áhuwa á ba Silas.))
- ³⁵ Tara Paul antara Barnabas wá, hararaare am Antakiya njanna. Itare antara emnde umele ta ba kwakya ta kwaraterse elva a Yaakadada ge emnde, ta magaa waazu þaaka zlakte-aara.
- Tegava á tara Paul antara Barnabas*
- ³⁶ Haraare cekwañgudi wá, a ba Paul á elvan ge Barnabas: «Eptsamiptsa á dem eksa-aha na mi balese elva á Yaakadada am hude-aara na, mí de zhárá egdzar mama-aha a miya ma ta estara keni.»
- ³⁷ Ane, a ba Barnabas, amá njane wá, á kátá á dabaterdába Yuhanna Markus keni.
- ³⁸ Una njanna eksaaka ire á Paul, adaba ndza yaterya dawale njanna am Pamfiliya, zlanaaka slera njanna antara itare.
- ³⁹ Daaci jammeka elva-aatare. Adaba una njanna ta naba tegava áhuwa. Barnabas a eksante Markus njanna antara njane, ta dema am paare á yawe, kwaye ta zlala á dem Kiprus.

⁴⁰ Paul wá, ḥjane a eksese Silas. Emnde a fetarfe ta yateraa am erva á Yaakadada an maduwa, ganakini á magaternaamaga ḥjurna ge mága slera-aara, lauktu ta zlala.

⁴¹ Itare keni ta de kyá hude á Siriya, antara hude á Silikiya praatte, ta de faterem ndzedfa am vuwa ge emnde a fetarfe áhuwa.

16

Tara Paul ta eksetaa Timaute ge ja daba kerde

¹ Daaci daraada tara Paul am Dairbe, antara am Listira, ta de bera ura fetarfe umele áhuwa, zhera-aara Timaute, emmenjara mukse Yahudiya slefetarfe. Amá eddeñjara wá, ura Yunanijkau.

² Bademme á emnde a fetarfe na tá am Listira, antara Ikauniya, tá zleba ba ḥjane.

³ Paul á kátá eksante Timaute ḥjanna am dágave-aatare tá ja dábá kerde. Daaci a eksante, amá a belema am shedekwe emtsaadse, adaba ice á Yahudiya-aha. Adaba Yahudiya-aha na tá am ekse-aha ḥjanna bademme diyardiya ganakini Timaute egdza a zhel Yunanijkau.

⁴ Daaci bademme a ekse na má ta demá itare, tá anjkwa á ndaater elva na ta tsanaa emnde a bela, antara emnde a sawari á aiklaisiya á Urusaliima na, ganakini itare keni a magarmága fesarfíre áte elva ḥjanna.

⁵ Adaba una ḥjanna, emnde a fetarfe bademme sharánsha ndzedfa, ma emnde na tá áme keni ba kelaazare tá far ba sága.

Paul shansha wahayu am Terauwas

⁶ Am iga a una ḥjanna maa, tara Paul tá kátá de bálá elva á Dadaamiya am haha á Aziya wá, a naba piyaterte ge Shedekwe Cudedde. Adaba una ḥjanna, kwaye ta cikante á dem Firigiya, antara Galatiya.

⁷ Tsante áhuwa, tá kátá dem haha á Bitiniya. Ba daraada átevge Miziya wá, dawmbarka á ba Shedekwe á Yaisu.

⁸ Daaci ta desa am Miziya ḥjanna praatte, kwaye ta dem Terauwas áte we á háye yaikke.

⁹ An vayiya wá, shansha wáháyu Paul. Á zhárá ba zhel Makiduniya á tse, a ba zhel ḥjanna á elvan ge ḥjane: Tásle á ḥja sawa ásehuna, sawa melajerumele am Makiduniya.

¹⁰ Am iga a wáháyu ḥjanna wá, ḥja magaa niya ba watsewatse ge dem Makiduniya ḥjanna, adaba diyajerdiya ganakini ba jirire á dahájerá ba Dadaamiya ge daterá labáre á higa ge emnde na tá am haha ḥjanna.

Lidiya fetarfe áte Yaakadada am Filipi

¹¹ Daaci ba tse á ñere am Terauwas, ña demá am paare, kwaye ña de tsekwa am haha á Samautaras am dágave á haye. Makuralla-aara ña tsetehe, ña de tsekwa am ekse á Niyapauli.

¹² Tsante áhuwa wá, ña de tsekwa á ba am Filipi, berni am dalbe á zuñjewire am haha á Makiduniya. Una ñanna berni na tá kwaraná emnde a Raura kwakya-aara am haha á Makiduniya bademme. Haranjeraaháre jipu am ekse ñanna.

¹³ An vaci puwansepue maa, ba zlálá á ñere á dete iga a ekse, á dete we á guwa. Adfaba ñá an tama ganakini watse ñá de shá tate na tá maga maduwa Yahudiya-aha átekwa. Ba jirire wá, ña de bera jarammeje ñwasha-aha-aatare. Ña njehé ázetare, daaci ña vaterte egdza elva.

¹⁴ Añkwa palle á ñwasha ñanna zhera-aara Lidiya, mukse ñanna á tsakala baupta kyanje zlazlada gane-aara, kwaye a sawa á sá am Tiyatira. Nane demda am nadina á Yahudiya-aha. Daaci a fantau ge cena elva na añkwa á ndaaná Paul na, Yaakadada a vante eñkale geni a cenvaacena ba shagera, a lyevaalya.

¹⁵ Am iga-aara maa, ta maganaa baptisma, ñane antara emnde na tá am hude á há-aatare bademme. Daaci a ñañerte á dem mbá-aara, a ba ñane: «Máki ba jirire ganevge slefetare áte Yaakadada am ice á kure wá, sawmbare á se mbá-aaruwa.» A fanjerarhe ganakini sey ñá daada á dem mba-aara.

Tara Paul antara Silas tá am ñangay

¹⁶ Vacite umele ñá áte baráma a dem tate á ñála Dadaamiya wá, ña naba ja ire antara mukse kwatera, an jini am ñane, amá jini-aara ñanna añkwa á baná názena watse á magava á katafke na. Daaci mukse ñanna añkwa á saterá nalmene kwakya ge dada-aha-aara.

¹⁷ A njajermá am iga mukse ñanna wá, á dabajerá an hula, á baterán ge emnde, a ba ñane: «Náwa emnde na wá, ta emnde a slera á Dadaamiya na Slekse ba ñane palle na, ta se fákuraa áte baráma na watse kwá lyelya shifa á kure átekwa na.»

¹⁸ Ma háre wanyara keni á magán ba estuwa. Vacite umele naatenáha am ervaunjce á Paul, a eptsavte á deza mukse ñanna, a ba ñane á elvan ge jini na am ñane na: «Yá ndaaka an zhera á Yaisu *Almasiihu, dedde am mukse na!» Kerten a naba desehe ge jini na am mukse na.

¹⁹ Naránnna dada-aha á kwatera ñanna ganakini tá shánka duksa áte ñane mazla-aara wá, ta naba ebzaterar ge tara Paul antara Silas á ba am dágave á nalga á emnde, ta tadaterá á deza male-aha á duniya.

²⁰ Emnde a hákuma ḥanna wá, ta emnde a Rauma. Ta daterhe á dezetare, a ba itare tá elvan ge itare: «Náwa emnde na itare ta Yahudiya-aha, tá se weshamiya ekse ge miya.

²¹ Tá se kwarajerse mága duksa na a piyetaa shairiya á miya emnde a Rauma. Ná dzegwánka ḥere dába náde-aatare ge itare.»

²² Bademme a nalga na ta gwaterar ba ge tara Paul antara Silas. Male-aha á duniya ta dzadzaa zane áte vuwa-aatare. Ta bántsa itare: A zarateruze an ja ba shagera.

²³ Zarateruze an ja, ta daterhe á dem bere á dangay, a ba itare tá elvan ge sle-ufa dangay-aha: Ngwadateraangwada ba shagera.

²⁴ Ba a cennaa una ḥanna sle-ufa dangay, a daterhe á ba á dem hude-aara am dangay ḥanna, a de puwaterem sera am degelambuni.

²⁵ Á maga hude á vayiya wá, tara Paul, antara Silas tá anjkwa á maga maduwa, tá bela láhe, tá gálá Dadaamiya. Dangay-aha-aatare tá anjkwa á eccena.

²⁶ Cekwaangudí wá, njanja gejava á haha yaikke, antara ba ekte á bere á dangay gajaptegeja ba ḥárñare. Kerten an wárá bere á dangay bademme, tsavaytsavaye na áte erva á dangay-aha palaapala bademme.

²⁷ Ba tsetse á sle-ufa dangay-aha na am háré wá, á zhárá ba we á bere-aha á dangay an wárá bademme. Njane a kurken baaka zhagadarzhagade dangay-aha. A naba tedese masalam-aara am bere, á kátá já ire-aara.

²⁸ Amá a kante kwárá an ndzeda-aara bademme Paul, a ba njane á elvan ge njane: «Jeka ira á ḥa ba dey, ḥere ḥá anjkwa bademme.»

²⁹ Daaci sle-ufa dangay-aha ḥanna anjkwa á tataya kárá, zhagade-aara á dem hude á dangay, a de mbedehe am sera á tara Paul antara Silas, á gyagya vuwa-aara bademme.

³⁰ Daaci a sanse tara Paul á segáshe, a ba njane á elvan ge itare: «Yá maga uwe kina dawalaa, lauktu yá lyelye shifa-aaruwa?»

³¹ Ta ḥwanante, a ba itare: «Fetarfe áte Yaakadada Yaisu, ká lyelye shifa á ḥa, antara hude á há á ḥa bademme.»

³² Ta magateraa waazu elva á Yaakadada, antara emnde na tá am hude á há-aara bademme.

³³ Á ba an vayiya ḥanna, sle-ufa dangay-aha ḥanna a sanse tara Paul á segáshe, a barateraa wige-aha á tate a ja na. Ba watsewatse ta naba maganaa baptisma, ta magaternaahe ge emnde na tá am hude á há-aara keni bademme.

³⁴ A dálá antara tara Paul á de mba-aara, a de vaterete náza za. Njane, antara emnde-aara bademme tá anjkwa á higa, adaba fartarfe áte Dadaamiya.

³⁵ Weraawera ekse wá, male-aha á emnde a Rauma ta belaa sawji-aha á deza sle-ufa dangay-aha, geni a yaterya emnde na áwayá na.

³⁶ Duwa á sle-ufa dangay-aha á deza tara Paul, a ba njane á elvan ge itare: «Náwa male-aha ta belaa emnde geni yá belakuraabelá. Sawesse, zlauzlálá á ba an hairire.»

³⁷ Amá a ba Paul á elvan ge sawji-aha njanna ta belateraa male-aha na: «Iyau, ta zañeruhe an ja ba dey áte ice á emnde bademme, njere keni ña ba Rauma-aha miyenne wá, daaci ba shairiya á njere keni baaka, tá puwánerá an ila? Una wá, á taa gevka dekideki. A sarsawa ba itare an ire-aatare, tá se puwanjeraapuwa.»

³⁸ Daaci sawji-aha na ta de mbedateru elva á tara Paul, antara Silas ge male-aha na. Ba cенaráncena ganakini tara Paul keni ta Rauma-aha na wá, gazlaraagazla jipu.

³⁹ Adaba una njanna, ta tsetehe á ba an sera-aatare, ta duhe ádeza tara Paul, ta de slapala ire-aatare emtsaade, lauktu ta saterse. A ba itare tá elvan ge itare: «Taslawa á kure, dawedde am ekse á njere.»

⁴⁰ Am sarte na saressa tara Paul antara Silas am dangay maa, ta zlala ba suuwe á dem mba á Lidiya emtsaade. Duwa-aatare, ta de bera egdzar mama-aha-aatare emnde a fetarfe, ta faterem ndzedfa am vuwa, lauktu ta yáterýá ta zlala.

17

Tara Paul antara Silas am Taisalauniki

¹ Ta desa am ekse á Amfipaulis, antara Appaulauniya praatte, lauktu ta dem Taisalauniki. Anjkwa *mashidi á Yahudiya-aha am ekse njanna.

² Am mbasmba vuwa-aara ge Paul, ma áme keni á magán ba estuwa, a dem mashidi njanna. Maka keye anjkwa á duwa ba kelaa vaci puwansepuwe, tá anjkwa á ndaha elva a názu am wakita á Dadaamiya antara emnde na tá áhuwa.

³ Anjkwa á palateraa maana-aara Paul, anjkwa á ndaaterndáhá bademme geni názu á ndaaná wakita wá, sey *Almasiihu á shushe zlada, á emtsemtsa, lauktu á tsetse am faya. Daaci a ba njane á elvan ge itare: «Yaisu na yá anjkwa á bakurá elva-aara na wá, njane una Almasiihu.»

⁴ Emnde umele am itare lyarvaalya, ta d'abete tara Paul, antara Silas. Yunaniñkau-aha na daremda am nadina á Yahudiya-aha na keni, kwakya lyarvaalya, ira njwasha na anjkwa dáradza-aatare na.

⁵ Amá Yahudiya-aha wá, jaterja shelha ba kwakya. Daaci ta de jemaa budfari-aha á sa am hude á ekse, ta se tsante elva, emnde bademme saresse am bere am hude á ekse. Duwa-aatare bademme wá, ta de tataya tara Paul, antara Silas am mba á ura umele zhera-aara Yasaun, ge tafaterá á deza male-aha á ekse áte ice á emnde bademme.

⁶ Amá sharáterka tara Paul, antara Silas na, daaci ta tedese Yasaun na, antara emnde a fetarfe umele, ta daterá á deza male-aha á duniya. Ta de icaterar sera á ba an ká kwárá áza male-aha na, a ba itare: «Emnde njanna am duniya bademme baaka tate na de wesharanteka itare elva am hude-aara, náwa saremsa á sem larde á miya keni!

⁷ Amá Yasaun a naba vaterte sledé am mba-aara! Bademme-aatare na itare dabarka shairiya-aha á Kaysariya, slekse yaikke na dekideki. Ta bántsa itare: Ankjwa slekse umele zlabe ádaliye yaikke, zhera-aara Yaisu..»

⁸ Elva njanna a tsante ervaunjde á male-aha, antara emnde a ekse bademme.

⁹ Daaci male-aha á duniya ta hyaterar ge tara Yasaun, antara emnde a fetarfe umele bademme, ganakini sey tá biyaabiya nalmane am ranna, lauktu tá zlála, dem sarte na má zlauzla elva, lauktu ta puwaternahe.

Tara Paul antara Silas tá am Bairiya

¹⁰ An vayiya wá, emnde a fetarfe ta danse tara Paul, antara Silas na á dem ekse á Bairiya. Daremda tara Paul am Bairiya maa, ta naba dem *mashidi á Yahudiya-aha.

¹¹ Shagera ba ervaunjde á Yahudiya-aha na tá am Bairiya na, arge Yahudiya-aha na tá am Taisalauniki. Itare lyarvaalya elva na tá ankjwa á bateránba tara Paul na, dzamarka elva mándzawe dekideki. Ba kelaa wera á ekse tá habaza ba názu am wakita á Dadaamiya, ge slaterá an waazu á Paul máki ba jirire.

¹² Kwakya ba emnde na fartarfe na am dágave-aatare. Nwasha-aha á Yunaniŋkau-aha na tá an dárádzna, antara Yunaniŋkau-aha umele, bademme na fartarfe.

¹³ Amá de cenaráncena Yahudiya-aha na tá am Taisalauniki geni Paul ankjwa á bálá elva á Dadaamiya am Bairiya keni, ta naba sawhe, ta se fantau ge wesha elva, ta tsante ervaunjde á emnde.

¹⁴ Daaci emnde a fetarfe ta danse Paul á dete we á háye, amá tara Silas, antara Timaute wá, njarinja am Bairiya.

¹⁵ Emnde na ta daa Paul á dete we á háye na wá, ta zlála ba kerde, ta daa puwanse á dem Ataina. Daaci itare ta naba eptsaaatare á sem Bairiya. Ta sawa an elva a Paul, ta se mbedateru ge tara Silas antara Timaute. A ba njane á

elvan ge itare: «Sawmbare berawibera ba watsewatse máki á gevge.»

Waazu á Paul am berni á Ataina

¹⁶ Am sarte na Paul aŋkwa á ufa tara Silas, antara Timaute am Ataina na wá, wantewa ervaunjde-aara ba kwakya adaba kwakyire á hele-aha na an cepa am ekse ɻanna.

¹⁷ Adaba una ɻanna, aŋkwa á ndaha elva ɻanna antara Yahudiya-aha, ira emnde a jeba umele na ta dema am nadina á Yahudiya-aha na am mashidi-aatare. Ma a shá ba emnde-ara keni, ma ta jamme áme emnde keni, á de ndaater ba una ɻanna ba kelaazare.

¹⁸ Tá aŋkwa emnde a nadina umele tá dahaná an Aipikauri, umele zlabe adaliye tá dahaná an Sitauykau, male-aha-aatare keni tá se maganaa gajawe kwakya ge Paul. A ba emnde umele-aatare: Á ndaha uwe kina slenara na? A ba emnde umele-aatare zlabe ádaliye: Á ndaha elva á dadaamiya-aha na tajesaare ájwaslire na. Ta de ndáhá una na wá, adaba Paul aŋkwa á ndaater waazu á elva a Yaisu, antara tse á emnde am faya.

¹⁹ Adaba una ɻanna, ta daa Paul á de katafke á zlamáha áte egdza wa-aatare umele aŋkwa tá dahaná an Ariyaupagus. Tate ɻanna wá, tate á kyá shairiya-aatare. A ba itare tá elvan ge ɻane: «Ndaanjerndáhá jirire á tsáha á ɻja na ka shanaa ka ájwaslire.

²⁰ Adaba názu ɻá aŋkwa á cenáná ázeña na ɻja wayve-aha-aara, ndza cenajeránka dekideki. Amá wá, ɻá kátá diyeddiye.»

²¹ Emnde a Ataina, antara wayve-aha-aatare bademme wá, itare ta emnde a wáyá cena elva-aha na ajesaara ájwaslire. Ba tá sá una, tá sá una, tá vaha deppe á ba arge elva.

²² Daaci a tsahé ge Paul áte Ariyaupagus-aatare ɻanna, a ba ɻane á elvan ge itare: «Ekkure emnde a Ataina, ya nánnna wáva á kure bademme ge mága nadina á kure.

²³ Adaba am sarte na yá aŋkwa já daba am ekse á kure, ya nánnna tate-aha á mága nadina á kure bademme. Ya nánnna áte tate á ica sadake á kure umele, kwa puwetepuwa, a ba kure: Una wá, náza a dadaamiya na zlabe diyarka emnde na. Daaci Dadaamiya na ni zlabe diyakurka tsa, amá kwá aŋkwa eddába na wá, yá ndaakur elva á Dadaamiya ɻanna.

²⁴ Aŋkwa Dadaamiya a jirire, ba ɻane edda una a nderaa duniya, antara názu am hude-aara bademme; ba ɻane una Yaakadada á samaya, antara haha, ɻane á njeka am bere-aha na tá nderaná emndimagwaha.

²⁵ Tatayaaka ɻane ma uwe keni áza emndimagwaha dækideki. Adaba á vatertá ba ɻane duksa ge emndimagwaha, á vaterte shifa, antara duksa bademme.

²⁶ Emnde na tá am duniya bademme a nderateraa ba ɻane, a saterse á ba am ura palle, a njateraa ba ɻane áte haha na. Lauktu á nderá ba emnde ɻanna keni, kertenj ndza an datsa slede-aha-aatare, antara zamane-aha-aatare bademme ázejara.

²⁷ Dadaamiya a nderaa emnde wá, ba geni emnde ɻanna bademme, tá puwantá erva ba ge ɻane palle, ámbane watse tá shansha. Ge jirire wá, Dadaamiya ba herzhe an miya bademme.

²⁸ Adaba aŋkwa puwartepuwa am wakita-aara, a ba ɻane: Mi shaa shifa adaba ɻane, gamiyevge emnde adaba ɻane, má aŋkwa puwa shifa adaba ɻane. Shagera názena ta ndasaa emnde á kure umele am láhe-aatare na. Ta bántsa itare: Nere keni ɻa ba egdzara-aara.

²⁹ «Máki mi egdzara-aara wá, slaslaumika dækideki mázla-aara ganakini Eddemiya Dadaamiya seke dindar, antara lipela, bi seke nákqwá. Adaba duksa-aha ɻanna bademme, tá tsatsaná ba emndimagwaha an eŋkale-aatare, daaci tá ganve hele.

³⁰ Haypa-aha na ndza ta maganaa emndu werre wá, Dadaamiya á ɻeka am ervaunjse, adaba am sarte ɻanna ndza diyarka. Amá kina wá, aŋkwa á dáfahá emnde bademme geni a yarányá haypa-aha-aatare, a magarmága tuba ázejara.

³¹ Adaba kertenj faafa kwaskwe na ni watse á de kyá shairiya á duniya bademme átekwa na. A eksese edda una ni watse á de kyaná ɻane shairiya ɻanna á ba an jirire, a tsante edda-aara ɻanna am fáyá, ganakini a diyareddiye emnde bademme.»

³² Am sarte na ni Paul aŋkwa á ndaater elva a tse am fáyá na wá, emnde umele-aatare ta naba puwar dzáká. Amá á ba emnde umele: «Wayanjerwáyá ká ndaanjerndáhá zlabe ádaliye vacite umele keni.»

³³ Daaci a naba sesehe ge Paul am dágave-aatare, a zlalehe.

³⁴ Amá wá, tá aŋkwa emnde na ni ta d̄abete Paul, de fartarfe. Emnde ɻanna wá, tara Diyaunisiyus, ɻane palle á emnde a kyá shairiya áte Ariyaupagus, antara mukse umele zhera-aara Damaris, ira emnde umele.

18

¹ Am iga-aara maa, a tsete ge Paul am Ataina, kwaye a zlálá á dem Kaurintus.

² Ta de puwa ba já ire antara zhel Yahudiya umele zhera-aara Akilas, ta yanaa am haha á Pauntus. Nane keni zlabe ba unjule a sá-aatare á sa am haha á Italiya tá antara mukse-aara Piriskila. Adaba a bántsa male á larde á Rauma, zhera-aara Kalawdiyus: A nanánka Yahudiya-aha am haha á Rauma dékideki. Am iga a já ire-aatare nanna maa, a duhe ge Paul á dezetare,

³ a de berater tá anjkwa á maga ba saniya na á maganá njane. A diya ba njá antara itare, ta magaa slera-aatare átirpalle. Amaana: Bere-aha á kacakaca.

⁴ Ba kelaa vaci puwansepwe, Paul á shateru ba labáre á higa ge Yahudiya-aha, antara Yunanijkau-aha na tá am nadina á Yahudiya-aha na, geni itare keni a fartarfe.

⁵ Amá am sarte na daraada tara Silas, antara Timauté á dem Makiduniya wá, Paul magaaka slera umele mazla-aara, a yaa sarte-aara bademme ba ge bálá waazu, anjkwa á ndaaterndáhá jirire-aara bademme ge Yahudiya-aha, ganakini ba Yaisu una *Almasiihu.

⁶ Amá Yahudiya-aha lyiyarka elva-aara, ta zlazlese antara ba ire-aara keni. Adaba una nanna, Paul a naba hyadfaa erva-aara áte itare, a ba njane: «Máki kedakurkeda watse kwá diyeddiya ba kure, á shiyaka ya mazla-aara. Kina wá, yá zlálá á deza emnde a jeba umele.»

⁷ A yateraa estuwa Paul, a zlálá á de tataya bere á mága waazu-aara am mba á ura umele zhera-aara Titus Yustus, njane am nadina á Yahudiya-aha, há-aara ba herzhe an *mashidi á Yahudiya-aha nanna.

⁸ Kirispus, njane *liman na á maga slera am mashidi nanna, njane antara hude á há-aara bademme fartarfe. Emnde a Kaurintus na cénaráncena waazu á Paul na, itare keni kwakya fartarfe, magarateraamaga baptisma.

⁹ Vacite umele an vayiya wá, Paul a naba shaa wahayu. A ba Yaakadada á elvan ge njane: «A wanka lyáwá dékideki! Emmága slera á ña, duka dékideki, naba ndaaterndaha.

¹⁰ Baaka ura á de fá erva áte ka dékideki, adaba iya yá anjkwa antara ka. Emmága slera, adaba kwakya emnde na tá átuge iya am ekse na.»

¹¹ Paul a magaa sakanderi an kyalma am Kaurintus, anjkwa á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde.

¹² Am zamane á sleksu Galiyau ta fanaa emnde a Rauma, njane slekse yaikke am kwara á Akaya bademme wá, Yahudiya-aha ta naba gwarhe ge Paul, ta daná á dem shairiya.

¹³ A ba itare tá elvan ge sleksu Galiyau: Náwa zhel na aŋkwa á kwaraterse ŋála Dadaamiya ge emnde, amá gergere antara una am *tawraita.

¹⁴ Paul keni á kátá ndaha elva, a naba cuvaa ge slekse zuŋŋwe, a ba ŋane á elvan ge Yahudiya-aha ŋanna: «Ma andze a magaa mandzawire, bi haypa umele yaikke wá, ma andze yá cenakurvaacena Yahudiya-aha-aaruwa.

¹⁵ Amá una ba gajawe á kure áte elva-aha, antara zhera-aha, ira tawraita na wá, una ba elva á kure, kyaukyia ba kure duksa á kure, iya yá kyeka shairiya á jeba á elva-aha ŋanna.»

¹⁶ Daaci a naba ŋgyaterse á segashe am bere á shairiya.

¹⁷ Ba segashe-aatare wá, ta se ba dar ge Saustainais ba *liman á Yahudiya-aha-aatare tsa áte ice á emnde bademme, á ba am tate á shairiya ŋanna. Amá baaka lámbe á sleksu Galiyau dekideki.

Eptsá á Paul á sem Antakiya

¹⁸ Á ba am iga á una ŋanna keni, Paul haraare zlabé ádaliye kwakya áza emnde a fetarfe am Kaurintus, lauktu a yaterhe, a zlála. Daaci ta zlála antara tara Akilas, tá antara mukse-aara Piriskila, ta dem Kaiŋkairiya. Paul a de sehese ire áhuwa, adaba ndza a maganaa *waada ge Dadaamiya. Tsante am ekse ŋanna maa, ta dema am paare á yawe, ta zlálá á dem Antakiya am haha á Siriya.

¹⁹ Daraada am Aifaisus wá, Paul a dem *mashidi á Yahudiya-aha, a de ndaha elva kwakya antara itare, áte názena am wakita á Dadaamiya.

²⁰ Ta ŋála Paul kwakya áhuwa, ganakini a haraare ázetare, amá kwalevkwale Paul.

²¹ Daaci a naba yaterhe, amá a ba ŋane á elvan ge itare: «Má wayetewáyá Dadaamiya wá, watse yá eptsá zlabé ádaliye áseze kure.» Daaci tsanta am Aifaisus ŋanna wá, Paul a yaa tara Akilas, antara mukse-aara Piriskila áhuwa mazla-aara, ŋane a dema am paare á yawe, a zlálá á de katafke.

²² De tsekwaatsekwa Paul am Kaysariya, a zlálá á ba á dem Urusaliima emtsaadé, ge de gater use ge emnde a fetarfe, lauktu a dem Antakiya.

²³ Shekwaashekwa cekwaanjgudí maa, a tsetehe zlabé ádaliye, a de jem daba praatte am hude á Galatiya, antara Firigiya, a de faterem ndzeda am vuwa kwakya ge emnde a fetarfe bademme.

Waazu á Apaulaus am Aifaisus, antara am Kaurintus

²⁴ Am sarte ŋanna maa, samsa zhel Yahudiya umele á sawa am Alaikzandriya, á sem Aifaisus, zhera-aara

Apaulaus. Ήnane an hákuma á ndáha elva jipu, diyaadiya názu am wakita á Dadaamiya keni.

²⁵ Kwakya diya-aara áte baráma a Yaakadada, vuwa-aara wayaawáyá jipu ndáhá elva á Dadaamiya. Ankwa á kwaraterse elva ge emnde áte Yaisu á ba an uñjule-aara, amá wá, ηnane a dise ba baptismna na ndza a maganaa Yuhanna.

²⁶ Daaci ankwa á maga waazu-aara ba estuwa an baakire á lyawa am *mashidi á Yahudiya-aha. Vacite umele cенарваацена waazu-aara tara Akilas, antara mukse-aara Piriskila, ta naba dante á dem mba-aatare, ta de palannaahe zlabe ádaliye jirire á elva á Dadaamiya jauje ba ge una a disaa ηnane.

²⁷ Am iga-aara maa, Apaulaus a magaa niya a dem Kaurintus am haha á Akaya. Emnde a fetarfe na tá am Aifaisus ta fanem ndzedá kwakya am vuwa, adaba ta puwaterte nalmesheri ge emnde a fetarfe na tá am Akaya, ta vante am erva ba ge ηnane geni a lyarvaalya ba shagera am dágave-aatare. Daada-aara áhuwa maa, Dadaamiya a de maganaa ηgurna, a de melateru kwakya ge emnde a fetarfe.

²⁸ Adaba a de ndaaterse wakita á Dadaamiya ge Yahudiya-aha, a palaternaahe ba shagera ganakini ba Yaisu una *Almasiihu, a haslateraahe á katafke á emnde badsemme, dzegwaránka ba wera we keni.

19

Waazu á Paul am Aifaisus

¹ Am sarte na Apaulaus ankwa am Kaurintus na wá, Paul a jem daba am wa-aha á kwárá ηnanna praatte, kwaye a de tsekwese á dem Aifaisus. A de shaa emnde a fetarfe umele am Aifaisus ηnanna,

² a ndavateruhe, a ba ηnane á elvan ge itare: «Am sarte na ni fakurtarfe na, shakuránsha emtu Shedekwe Cudedse?» Ta ηwanante, a ba itare: «Ba ganakini ankwa Shedekwe Cudedse keni diyajerka ηere.»

³ A ba Paul á elvan ge itare: «Ndza ta magakuraa jeba á baptismna-ara kena?» A ba itare: «Ηere ηa shaa baptismna na ndza a kwaratersaa Yuhanna ge emnde na.»

⁴ A ba Paul á elvan ge itare: «Baptisma á Yuhanna wá, náza á emnde na tá kátá mága tuba arge haypa-aha-aatare. Adaba a ba Yuhanna á elvan ge *Iserayiila-aha: Fawtarfe á ba áte edda una watse á sawa am iga-aaruwa na. Amaana: Yaisu.»

⁵ Cenarvaacena una ηnanna, daaci ta lyevaa baptismna an zhera á Yaisu.

⁶ Daaci Paul a puwateraare *erva a barka áte ire-aha-aatare, a naba tsekwa ge Shedekwe Cudedsde á sete itare. Ta fantau ge ndáhá elva-aha ájwaslire, antara mága nabiyire bademme.

⁷ Kezlakula á emnde njanna ta kelaawa ju buwa.

⁸ Am hude á tere keye njanna, Paul á málá ba sera á dem *mashidi á Yahudiya-aha ba kelaa kwaskwe á puwansepuwe. Anjkwa á ndaater elva á Dadaamiya á ba an dzañdzanjire ge emnde, anjkwa á palaterá elva a dem *kwara á Dadaamiya an hákuma ge emnde na tá á katafke-aara.

⁹ Amá emnde ta maganaa degdegire á ire ge Paul, lyiyarka waazu-aara cdekideki, baira ta valyesaa elva na zlayeka dekideki na áte elva a díaba baráma á Yaakadada. Adaba una njanna, a yáterhe ge Paul, a dzerese emnde na fartarfe na, a zlála antara itare á dem bere á Tiranus, bere á háya ge ndaha láyá am hude-aara. Anjkwa á shateru waazu ba kelaazáre am bere njanna.

¹⁰ Yawe buwa kalkale anjkwa á magán ba estuwa Paul, haa Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele na tá am kwara á Aziya bademme cenanárcena elva á Yaakadada.

Labáre á egdzara á Sikaiwas, antara ndzedá á Dadaamiya

¹¹ Dadaamiya a magaa najipu-aha na ndza magaaveka dekideki na á kya erva an Paul.

¹² Ta dateraa ba nangyuwe na a tsekwemaa Paul, antara nalbuta-aara na á hálá ñgudeeffire an njane ge emnde na tá lapika-aha, mbarembe bademme. Emnde na ndza tá an shaitaine keni, saresse shaitaine-aha njanna am vuwa-aatare.

¹³ Am sarte njanna maa, tá anjkwa Yahudiya-aha umele tá ñgyá jini-aha am emnde, tá anjkwa á já díaba ma á deme keni. Daaci itare keni ta naba tápá ñgyá jini-aha am ura an zhera á Yaisu. A ba itare tá elvan ge jini-aha: «Íjá anjkwa ndaakur an zhera á Yaisu na Paul anjkwa á ndáhá elva-aara na: Dawedde.»

¹⁴ Emnde a mága una njanna wá, ba egdzara á limán Sikaiwas, njane male á *liman-aha. Egdzara-aara njanna ta vuye.

¹⁵ Amá a ñwaterante ge jini, a ba njane: «Diyandiya ya Yaisu. Paul keni diyandiya bademme, amá kure mu kwa emnde-ara?»

¹⁶ Zhel na an shaitaine njanna a naba slakalemhe am itare an ndzedá-aara bademme, jateruje an ndzedá bademme-aatare, ta ñezlese ire-aatare ba zlahhe á segáshe am mba-

aara an ukhyiye dey, ta zlálá an ververe kwakya áte vuwa-aatare.

¹⁷ Emnde a Aifaisus bademme, Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele bademme cенaráncena labáre ḥanna, dámda lyawa am vuwa-aatare bademme. Fantau á ba am sarte ḥanna wá, emnde ta faa zherwe jipu áte zhera á Yaakadada Yaisu.

¹⁸ Emnde a fetarfe kwakya ta magaa tuba á katafke á emnde bademme arge slera á Shaitaine na ndza ta mazlanaa itare am erva-aha-aatare.

¹⁹ Emnde na tá an wakita-aha-aatare na á kwaraterse mága duksa an hákuma á Shaitaine kwakya saransese á segáshe, ta epshehe an kárá áte ice á emnde bademme. Ta magaa lissaafi á gáne á wakita-aha ḥanna wá, gursa debu kul ilyebe.

²⁰ A zanaa estuwa elva a Yaakadada slede á ba an ndzedá, emnde bademme naránna ndzedá á Dadaamiya.

Elva yaikke na a tsetaa am Aifaisus

²¹ Am iga á labáre ḥanna maa, Paul a magaa niya a dem Urusaliima, á kyá hude á haha á Makiduniya, antara haha á Akaya. A bántsa ḥane: Máki danaada am Urusaliima wá, sey yá de zhárá berni á Rauma keni.

²² Daaci a belaa emnde a melanumele buwa á katafke-aara, tara Timaute, antara Airastus, ta desaa itare zunjwe á katafke-aara ge dem Makiduniya. Amá Paul an ire-aara wá, a shekwaahé zlabe adaliye cekwaangudi am kwárá á Aziya.

²³ Á ba am sarte ḥanna, tsetsa elva yaikke am Aifaisus áte elva a baráma á Yaakadada.

²⁴ An̄kwa edda egzla umele zhera-aara Daimaitriyus, ḥane á já egdzar bere-aha an lipela, gáráva á bere á dadaamiya á emnde a Aifaisus, tá dñaháná an *Artaimis, ba seke gáráva á mukse, a ba itare. Daaci ḥane antara emnde a slera-aara tá an̄kwa á shá nalmane kwakya.

²⁵ A jemaa emnde a slera-aara ḥanna, antara emnde umele na tá an̄kwa á maga jeba á saniya ḥanna bademme, a ba ḥane á elvan ge itare: «Ya baa ba kure dawalaa: Yá tamaa baaka ura am miya diyaaka ganakini saniya á miya na wá, a gedsamitaa ba ḥane.

²⁶ Amá ba kure an ire á kure keni zharaughara emtsaade názena an̄kwa á maganá zhel ḥanna tá dñaháná an Paul na? A bántsa ḥane: Duksa-aha na tá jána ba emndimagwaha an erva-aatare ni tá kezlater ugjehe! Aley an̄kwa á dzegwardzegwe, adaba emnde kwakya lyarvaalya elva-aara, á tsaaka an emnde a Aifaisus áhuna, amá dem haha á Aziya keni kwakya ba názena lyavaalya elva-aara.

²⁷ Máki estuwa wá, zhel ḷanna á badzamiyanvebadze saniya á miya na. Á tsaaka an una ḷanna, ba bere yaikke, bere á dadaamiya á miya *Artaimis na má aŋkwa á kezlan ugje na keni, watse baaka ura á de demeddemá mazla-aara. Ba *Artaimis an ire-aara na emnde a haha á Aziya, antara duniya badsemme, emnde tá aŋkwa á kezlan ugje na keni, á de gev duksa ba dey.»

²⁸ Ba cenaráncena elva-aha ḷanna wá, mberátembera ervaunđse-aatare ba seke kárá. Ta kante kwárá á dem zhegela, a ba itare: *Artaimis á Aifaisus-aha wá, yaikke.

²⁹ Elva ḷanna de gyantegya hufse á ekse badsemme, emnde badsemme ta de gwaterar ge tara Gayus, antara Aristarkus egdzara á emnde a Makiduniya na tá aŋkwa á puwa Paul am shula-aha-aara na, daaci ta tadáterá á ba an zhagade á dem tate á gwagusa yaikke náza á zlamaakelaawa.

³⁰ Á kátá dabanterdába Paul, amá ta naba ḷanaahe ge emnde a fetarfe.

³¹ Emnde umele am slakate-aha-aara na ta male-aha am haha á Aziya keni ta belanve we, a ba itare, ba tasle-aara a duka ḷane á dem tate á gusa ḷanna.

³² Jácháva ḷanna weshaptewesha jipu. Emnde na tá hula á kya una, emnde umele keni tá hulá náza-aatare á kya una, kwakya ba emnde na ni diyarka názu a daterá ádehuwa dsekičekí.

³³ Daaci aŋkwa zhel Yahudiya umele zhera-aara Alaikzanderi am jácháva ḷanna, ḷane wá, emnde umele ta shanu sera á labáre ḷanna badsemme, Yahudiya-aha umele tá aŋkwa á hyairhye ganakini a mbedaterumbede elva ge zlamaakelaawa. Daaci Alaikzanderi a katerante erva-aha-aara ge emnde badsemme, aŋkwa á magaterá nalaama ganakini a dfarude á ndaater elva.

³⁴ Amá de diyareddiyé ganakini ḷane keni ba ura Yahudiya, ta fantau ge fa hula á ba an elva palle áte we, a ba itare: *Artaimis á Aifaisus-aha wá, yaikke! *Artaimis á Aifaisus-aha wá, yaikke! Á hyephye saa buwa tá aŋkwa á ndaha ba una ḷanna.

³⁵ Am iga-aara maa, a ekhyateraahe zlahhe ge ura-aatare male ḷane saikeraitair yaikke názá á berni á Aifaisus. A ba ḷane á elvan ge itare: «Ya baa ba kure, kure emnde a Aifaisus: Am duniya badsemme, diyardiya emnde badsemme ganakini aŋkwa bere á dadaamiya á miya *Artaimis yaikke, antara gáráva-aara na a eblyaa á sawa am samaya na am berni á miya am Aifaisus, mí ufaná ba miya.

³⁶ Ware edda-aara ni á de bá diyaaka na? Magaumága sawari am ire á kure, magauka duksa máki slakurnaaka ba

shagera.

³⁷ Emnde na náwa kwa sateraa á sehuna na, wallá ta ilu duksa am bere cudedde á miya na bere á *Artaimis ka, wallá ta ndaase elva mándezawe áte *Artaimis á miya ka, uwe ka.

³⁸ Máki tá aŋkwa emnde a dágala á tara Daimaitriyus, antara emnde a slera-aara maa, aŋkwa sarte á kya shairiya, male-aha á duniya keni tá aŋkwa bademme, tá de puwa ugje-aatare, daaci tá kyaternaakya.

³⁹ Ma aŋkwa ba duksa umele kwá kataná kure keni, dawánda labáre á kure á deza male-aha vaci jáháva, tá de kyakurnaakya ba itare.

⁴⁰ Amá náza vatena na wá, ba kina mi shansha elva áza male-aha á miya, watse á jauje ge ndzedfa á miya. Tá de bamiya aŋkwa dugune á kure ba giraara. Adaba baaka baráma á miya ge mága duksa estuwa dekideki. Watse á de kamivá ye ba ge miya.»

Daaci a zlanaahe elva-aara áte una njanna. Am iga-aara maa, a ba njane: Ma ware keni a ezzlála á dem mba-aara mazla-aara.

20

Shula á Paul á dem Makiduniya, antara Akaya

¹ Am sarte na ekhyaakkha elva njanna maa, Paul a jemaa emnde a fetarfe, a faterem ndzedfa am vuwa kwakya, daaci a magaterá á jámimá shifa, ba zlala-aara ge njane á dem Makiduniya.

² A de jem dába praatte am hude á haha á Makiduniya njanna, a de ndzedaterte emnde a fetarfe an waazu-aha gergere, lauktu a zlala á dem haha á Akaya.

³ A de magaa tere keye am haha á Akaya njanna. Ba njane keni maganaamaga niya a dem Siriya an paare á yawe, á cena ba tá aŋkwa á eksanvaa sawari Yahudiya-aha ge magante emtanjire. Adaba una njanna, a cfaba ba tate á sawa-aara njanna zlabe ádaliye á kyá Makiduniya.

⁴ Aŋkwa Saupate egdza á Pirus ura Bairiya, njane a duwá antara Paul. Zlabe ádaliye, antara tara Aristarkus, antara Saikundus, itare ta emnde a Taisalauniki, antara Gayus njane zhel Dairbe, antara tara Tikikus tá antara Tauraufimus, itare ta emnde a haha á Aziya, ira Timaute.

⁵ Emnde njanna bademme ta desaa itare á katafke á njere, kwaye ta de ufanjeraa am Terauwas.

⁶ Am iga á munri á depain na baaka shahi á makala am hude-aara na wá, njere keni ḥa dema am paare á yawe am

Filipi, ḥa dabaterdába. Na ga hare ilyebe, lauktu ḥa de shateraahe am Terauwas, ḥa de zu hare maka áhuwa.

Paul a hare panye á maga waazu am Terauwas

⁷ Na jamme an icavaciya ge sebde ge za dafa á Yaakadada wá, a ndaanaa Paul elva am jáháva ḥanna. Am diyaadiya ganakini watse á zlálá má weraawera ekse, mele yánka waazu mazla-aara, dem hude á vayiya keni á maga ba waazu.

⁸ Bere na ḥa jahava am hude-aara ḥanna wá, átire ge bere-aha umele, hude-aara bademme ba kárá á fanus-aha.

⁹ Añkwa egdza dawale, zhera-aara Aiwtikus, ḥane a njanu ge we á fainaiter á bere ḥanna ḥá am hude-aara na. Am kwakyafkwakya waazu á Paul, a naba pu hare egdze na jauje ge ndzeda. Daaci a naba mbedehe kwaye á sawa átire á bere ge keyire á sem áhá. Ta de tsante, amá emtsamtsa.

¹⁰ A tsekwehe ge Paul, a de uñmbare ge egdze ḥanna, a ḥanjanaahe an erva-aha buwa, a ba ḥane: Gazlauka dekideki, á ba an shifa-aara egdzere.

¹¹ Daaci a eptsehe zlabe ádaliye, a dála á dem bere ḥanna, a de kezlanve dafa, ta zuhe. Am iga a dafa keni yánka ndaater elva dekideki dem segáshe á vaciya am haha, lauktu a yaterhe, a zlala.

¹² Egdza dawale na keni ta puwansá á dem mba-aatare á ba an sera-aara, bademme a ervaunjde á emnde ba seke nama adaba ḥane.

Shula á Paul tsanta am Terauwas dem Milaitus

¹³ Am iga á una ḥanna maa, ḥere ḥa dema am paare á yawe, ḥa degásha ḥere zuñjwe á katafke á Paul ge dem Assaus. Adaba a ba ḥane tsanta áhuna wá, á duwa an sera, á de dema am paare antara ḥere á ba am Assaus.

¹⁴ De shajeraasha am Assaus, a de dema am paare antara ḥere, ḥa zlálá kerde á dem Mitilaine.

¹⁵ Na tsetehe zlabe ádaliye áhuwa, makuralla-aara lauktu ḥa de shaa haha á Kiyaus am dágave á haye, ḥa desa am slerpa-aara ḥa vante názlabá. Wergekse wá, danjeraada am Samaus. Wergekse-aara zlabe ádaliye lauktu danjeraade am Milaitus.

¹⁶ Amaana: ḥa yesaa Aifaisus am iga, adaba magaaka niya a dem ekse ḥanna, wayaaka á kedanaakeda sarte am haha á Aziya. ḥane á kátá á de maga munri á *Pantaikausta am Urusaliima mákini á gevge.

Waazu na a vatertaa Paul ge emnde a sawari á aiklaisiya á Aifaisus

¹⁷ Sanjeraasa am Milaitus wá, Paul a naba belaterve labáre ge emnde a sawari á aiklaisiya á Aifaisus, ganakini a sarsawa ásezenjara.

¹⁸ Saremsa, a ba ñane á elvan ge itare: «Ya semaa estuwa á sem haha á Aziya, kure diyaakurdiya nja-aaruwa bademme am sarte na yá am dágave á kure.

¹⁹ Diyaakurdiya slera na ya magannaa ya ge Yaakadada, ámasla an gá ire-aaruwa am slera ñanna, antara yawe á kyuwa na ta felimá am ice, emtañkire na ta magive Yahudiya-aha na bademme.

²⁰ Diyaakurdiya ganakini shebanakurvuka názena watse emtake áte kure ba palle keni, ndaanakurndáhá bademme, am zlamaakelaawa, antara am mba-aha á kure keni bademme.

²¹ Ya ndaaterndáhá ge Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele an ndzeda-aaruwa bademme, ganakini a yaránya mága haypa, a sarsawa á sem sera á Dadaamiya, a fartarfe áte Yaakadada Yaisu.

²² Daaci kina wá, yá aŋkwa dem Urusaliima una laarire áte ya, a binaa Shedekwe Cudedde geni sey ba yá duwa. Diyanka názu watse á de magava áte ya áhuwa.

²³ Duksa palle ya disaa ya wá: Ba keliaa má de tsek-wantsekwa am ekse wá, aŋkwa á ndindaha Shedekwe Cudedde geni aŋkwa á pakaaka daŋgay, ká de shá zlada am tsavaytsavaye.

²⁴ Ate ya wá, ma yá aŋkwa an shifa, ma ya baaka an shifa keni ba kálkale. Iya wá, yá kátá ba yá maganaamaga slera na a fiyaara Yaakadada Yaisu na bademme, a jauka dekifeki. Amaana: Bálá labáre á higa, elva a ñgurna na a maganaa Dadaamiya.

²⁵ «Haranaaháre á bálá waazu á elva a dem *kwara á Dadaamiya am dágave á kure. Amá kina wá, diyandiya ganakini ba palle á kure keni baaka ura á de puwete ice áte ya mázla-aara.

²⁶ Yá ndaakur adaba una ñanna kina vatena: Máki kedaaakeda ura am dágave á kure wá, am mbiye-aaruka.

²⁷ Ya ndahanaa adaba uwe una, adaba sanakuransese namaari á Dadaamiya bademme ásegashe.

²⁸ Fawanufe ba kure hyema ge ire á kure, fawanufe hyema ge walda na a fakurmaa Shedekwe Cudedde am erva ganakini kwá piyanaa kure na. Fawaterufe hyema ge emnde á Dadaamiya na ba shagera degiya! Adaba a emtsehe ge egdza-aara emtsaadé, lauktu tajesaara emnde ñanna.

²⁹ Diyandiya ganakini watse tá sawa emnde na ta ba seke indale-aha na á sem dágave á kure, tá se yakurka cefikfeki.

³⁰ Á ba am dágave á kure keni watse tá aŋkwa emnde a báda emnde a fetarfe umele an fida ge dſabaterſába.

³¹ Amá faufa hyema, yehauteyeha geni yawe-aaruwa keye, vayi vacika yá aŋkwa á kwarakursekŵáre an yawe á kyuwa am ice, puwananseka dækideki.

³² «Daaci kina wá, yá aŋkwa yakurá am erva á Dadaamiya, á de tsufakurá ba ɻjane áte ɻgurna-aara, á de fakurwa ba ɻjane hyema an elva-aara. An hákuma ba ɻjane ge ndzedfakurtendzedſa, antara ge vakurte duksa shagera na a fater ge emnde-aara bademme na.

³³ Iya wá, tatayanka duksa á ura dækideki. Ma shunju, ma dindar, ma zane keni.

³⁴ Ba kure keni, ábi kwa nanna ya mága slera á ba an erva-aaruwa ge tátaya náza já wedera á ɻjere antara emnde na tá ázerwa.

³⁵ Iya wá, maranakuránmárá am názena ya maganaa ya bademme, geni kure keni magaumága slera ba es-tuwa, melawaterumele ge emnde na tá taa maganaaka wedera-aha-aatare. Viyawanaaka elva na ndza a ndaanaa Yaakadada á ba an ire-aara, a ba ɻjane: Higa kwakya wá, ba náza á edda vante sadake ge ura, arge náza sleyiyya sadake.»

³⁶ Zlanaazle elva-aara Paul, ta kezlaa ugje am haha bademme, ɻjane a magaa maduwa.

³⁷ Bademme-aatare tá kyuwa á ba an yawe á kyuwa, daaci ta ɻjananaa erva ge Paul, a ba itare tá elvan ge ɻjane: Á jamimá shifa, a dákaada Dadaamiya á ba an hairire.

³⁸ Aŋkwa á waterwa jipu elva na ta cenanaa am mbuwe á Paul, a ba ɻjane tá puweteka ice-aatare áte ɻjane mázla-aara na. Daaci ta puwanse á dem tate á paare á yawe.

21

Shula á Paul á dem Urusalíima

¹ Am iga á tegava á ɻjere antara itare maa, ɻja zlala ba suuwe an paare á yawe, kwaye ɻja de tsekwa am Kaus. Makuralla-aara, ɻja de tsekwa am Raudaus. Tsante am Raudaus, ɻja de tsekwa am Patara.

² Duwa á ɻjere, ɻja de shaa paare na á dem Finikiya, daaci ɻja naba demhe am hude-aara.

³ Danjeraada átevege haha á Kiprus, ɻja nánnna haha ɻnanna am názlabá á ɻjere, ɻjere ɻja zlálá ba suuwe á dem haha á Siriya, ɻja de tsekwa am Tirus tate á tsekwa kazlaŋa á paare ɻnanna.

⁴ ɻJa de shaa emnde a fetarfe am ekse ɻnanna, daaci ɻja ga hare maká ázetáre. Shefekwe Cudedſce a naba ndaaterhe názena ni watse á de shá Paul am Urusalíima na ge emnde

a fetarfe ኃንና, itare keni ta naba mbedfanu ge Paul geni a duka mazla-aara.

⁵ Amá ba zlauzle hare maka ኃንና wá, እና naba tsetehe, ንጂ ankwá á zlálá. Daaci itare, antara ነዋሻ-aha-aatare, ira egdzara-aatare, bademme ta puwajerse á dete iga a ekse, áte we á háye, እና kezlaa ugje áte we á háye ኃንና, እና magaa maduwa átirpalle.

⁶ Am iga á maduwa wá, እና magaa ájámimá shifa, እና daleme am paare, itare keni ta naba da-aatare.

⁷ Tsante am Tirus, እና de tsekwa am Pautaulaimayi, áhuwa keni lyaranjervaalya egdzar mama-aha á miya emnde a fetarfe, እና váha deppe ázetare.

⁸ Makuralla-aara እና tsetehe, እና de tsekwa am Kaysariya am mba á malum Filip, እና nane palle á emnde vuye na ndza ta dzeraterse am Urusaliima na.

⁹ Filip ኃንና wá, an gyaale-aha-aara ufade darka á de gá zhele, tá ankwá á maga nabiyire.

¹⁰ Am haranjeraahare cekwaangudí áhuwa, vacite umele, a naba semhe ge nabi á sa am Yahudiya zhera-aara Agabus.

¹¹ Samsa áseze ሚኑ wá, a naba lyevaa náza ካሁዳ hude á Paul wá, a naba takwasaa sera-aha-aara, antara erva-aha-aara an እና nane, a ba እና: «Náwa názu a ndaanaa Shedekwe Cudedde: Edda á náza ካሁዳ hude na keni, tá de takwasán ba estuwa Yahudiya-aha am Urusaliima, tá de belaterma am erva ge emnde a jeba umele.»

¹² Ba እና cenaa una ኃንና wá, ba ሚኑ an ire á ሚኑ, antara egdzar mama-aha a ሚኑ na tá am Kaysariya na keni, እና የንጂታል በsera ge Paul, geni a duka á dem Urusaliima na mazla-aara.

¹³ Amá a ba እና nane á elvan ge ሚኑ: «Labára እና kwá kyuwa na? Kwá kátá gyaigiyem lyawa am vuwa ge iya emtu? Iya wá, á tsaaka an takwasa, ba emtsa keni yá ankwá átekwa adfaba Yaakadada á miya Yaisu.»

¹⁴ Jañerviyaaja eptsanaaptsa-aara. Daaci ndajeranka elva umele mazla-aara, a ba ሚኑ: A gevge ba namaari á Yaakadada.

¹⁵ Haranjeraahare cekwaangudí áhuwa maa, am iga-aara እና naba tse, እና zlála á dem Urusaliima.

¹⁶ Ta daa á puwajerpuwa emnde umele am dágave á egdzar mama-aha a ሚኑ emnde a Kaysariya. Ta danjerhe ba suuwe á dem mba á Manasaun zhel emnde a Kíprus umele, haraahare am fetarfire, daaci እና nja am mba-aara.

Paul am mba á Yakuba

¹⁷ Dañjeraada am Urusaliima maa, lyaranjervaalya egdzar mama-aha a ሚኑ emnde a fetarfe á ba an higa.

¹⁸ Makuralla-aara, a naba danjerhe ge Paul á dem mba á Yakuba, ñja de beyaa jarammeje emnde a sawari á aiklaisiya bademme am mba-aara.

¹⁹ Daaci Paul a gater use, a ndaater názena a ganvaa Dadaamiya bademme am slera-aara na a maganaa ñane am dágave á emnde a jeba umele na.

²⁰ Cenarvaacena una ñanna bademme wá, ta naba gálá Dadaamiya. Am iga-aara maa, a ba itare tá elvan ge Paul: «Ka cenáncena emtu egdza emmaaye? Emnde debu wányara am Yahudiya una fartarfe, amá bademme-aatare ta tsaa á ba áte *tawraita a Muusa.

²¹ Amá cenaráncena emnde ñanna ta se ndahanaa emnde umele, a ba itare: Ka kwaratersaa ka ge Yahudiya-aha á miya na tá am ekse á emnde, geni a yaránya tawraita, a farka egdzara-aatare am shedekwe, a dabarka nadé-aha á yahudiyire dekideki.

²² Mí maganá estara kina? Adaba náwa watse tá cenáncena ganakini sakaasire.

²³ Ekka wá, eccena názena njá bakaná ñere. Náwa tá aŋkwa emnde ufade, itare ta maganaa *waada ge Dadaamiya.

²⁴ Aŋkwa á ceka sarte-aatare, herzhe tá de bárá, tá de sehá ire wá, ekka keni naba duwa antara itare, de baraabára ire á ñja antara itare, biyaabiya názena tá kátá maganá itare ge sehá ire-aatare. Máki magakanaamága una wá, tá de diyeddiye emnde ganakini elva-aha na ta cenáncena tá aŋkwa ndaaná áte ka na, baaka jirire am hude-aara dekideki, mbate ekka keni ká aŋkwa á daba ba tawraita á Muusa.

²⁵ Náza á emnde a jeba umele na garevge emnde a fetarfe wá, baaka elva. Adaba ña puwatertepuwa nalmesheri, ña ndaterndaha názu mi njante am sawari á miya, mi bateraa: A zarka hyuwa na má ta icante ge mága hele, a zarka uzhe, a zarka hyuwa na má icaranteka an ica, a magarka gwardzire.»

²⁶ Daaci makuralla-aara, a naba duhe ge Paul antara emnde ufade ñanna, ta de baraa ire-aatare áte nadé á Yahudiya-aha. Zlaruzle am mága slera á cufedzfíre ñanna, Paul a de ndaanhe ge *liman am hude á mashidi, a ba ñane: «Am iga a hare vuye wá, watse njá eptsá, njá sawa an sadake-aha á ñere, á se zlauzle slera á bárá á ñere.»

Ta ekseavaa Paul am mashidi

²⁷⁻²⁸ Ba hare vuye ñanna keni herzhe á ceka wá, saremsa Yahudiya-aha umele á sawa am haha á Aziya. Itare ba ta puwete ice-aatare áte Paul wá, ta naba fante hula: «Tá áme dawale-aha á *Iserayiila-aha! Sawmbare! Náwa ñane

zhel na jemje dábá am slede bademme, aŋkwa á balaterá waazu-aara ge emnde bademme, a bantsa ḥjane ma miya emnde a Iserayiila, ma *tawraita á Muusa, ma mashidi á miya yaikke na, bademme baaka nampire-aara dekideki á bina! Zlabe ádaliye, náwa a naba saa emnde a jeba umele á sem hude á mashidi, a se badzanve slede cufedde na.» Daaci ta tsante ervaunjde á emnde, ta naba ekseva Paul.

²⁹ Ta kurken Paul a saa emnde a jeba umele á sem hude á mashidi na wá, adaba ta naa Tauraufinus zhel emnde a Aifaisus, ta antara Paul am hude á berni, daaci ta kurken a daa zhel ḥjanna á dem mashidi keni.

³⁰ Labáre ḥjanna de gyantegya hude á berni bademme, emnde ta sawa á ba an zhagade, ta ekseva Paul, ta tefese am mashidi, ta hadanu ge mashidi ba watsewatse.

³¹ Itare tá kátá zlanaazle shifa am Paul, amá kertenj damda labáre á deza male á sawji-aha á Rauma geni weshaptewesha hude á Urusaliima.

³² Ba watsewatse, ḥjane keni a dante male-aha am sawji-aha, ta naba jemaa sawji-aha ta dem tate á elva ḥjanna. Emnde a ekse ba ta naa male á sawji-aha, antara sawji-aha-aara na wá, ta naba yaa ja Paul mázla-aara.

³³ Daaci duwa á male á sawji-aha á deza Paul, a eksevahe, a ba ḥjane á elvan ge sawji-aha: Puwawtepuwa tsavaytsavaye buwa áte ḥjane. Lauktu a fantau ge ndáva sera á elva áte zhel ḥjanna, a ba ḥjane: Zhel ekse-ara ḥjane? A gu uwe?

³⁴ Amá emnde bádemme ma ware keni á ndáhá ba náza-aara, ura umele á hula ba dey. Am á cenánka jirire á názena ta janaa átugena na, a ba ḥjane á elvan ge sawji-aha: Dawánda á dem dala á kure.

³⁵ Am sarte na daraada sawji-aha an Paul am tate á dálá á dem dala, ta naba eksante Paul am erva, ta kante á dem zhegela, adaba wáva na tá aŋkwa á dabaterá emnde a ekse an ḥjane.

³⁶ Adaba tá aŋkwa á dabaterá á ba an ndzeda, antara hula, á ba itare: A daaka an shifa!

Paul aŋkwa á ndáhá jirire á ire-aara

³⁷ Herzhe sawji-aha tá dánda Paul á dem hude á dala-aatare wá, a ba Paul á elvan ge male-aatare an elva a Yunaniŋkau: «Yá shánsha emtu baráma ge ndahak elva cekwaanġudi?» A ḥwanante a ba ḥjane: «Iyau, diyakdiya elva a Yunaniŋkau?»

³⁸ Una wá, mbate ka zhel emnde a Misera na jaaja ervaunjde, a zhagadaa á dem kaamba antara kwakwáne-aha-aara debu ufadé, tá an náza erva-aatare bademme na, una watse ka ḥjane ka?»

³⁹ A ɳwete ge Paul, a ba ɳane á elvan ge ɳane: «Iya ya ba ura Yahudiya miyenne, ta yiya am berni á Tarsus am haha á Silikiya. Ya egdza a berni yaikke. Tasle á ɳa viteva seke baráma, yá ndaaterse elva-aaruwa ge zlamaakelaawa.»

⁴⁰ Male á sawji-aha na a naba yanaa baráma. Daaci a tsaahé ge Paul áte tate a ȼala á dem dala á sawji-aha, a katerante erva ge zlamaakelaawa, a magateraa nalaama ganakini a dárude. Tseriiye dáruda emnde bademme, ba seke ndza baaka duksa. Daaci Paul a fantau ge ndaater elva an elva a Ibraninkau, amaana: elva a ekse-aara.

22

¹ «Ba estuwa egdzar mama-aha-aaruwa, antara dada-aha-aaruwa, cenawivaacena kwa, yá ndaakurndáhá elva-aaruwa palle, kwá cenvaacena jirire-aaruwa.»

² Am sarte na tá anjkwa á cena Paul á ndaater elva an elva á Ibraninkau na wá, ta farhe ge mága tsekadfire, baaka ura á geja vuwa dekideki. Daaci a ba Paul:

³ «Iya, ya ura Yahudiya, ta yiya am Tarsus am haha á Silikiya. Amá ya waltaa á ba am Urusaliima áhuna. Ndza malum-aaruwa *Gamaliyail ge iya, a kwarisaa ɳane ȼaba *tawraita á eggye-aha á miya áte una an puwa. Ndza ya dába Dadaamiya an ndzedfa-aaruwa bademme áte una kwá anjkwa á ȼabaná kure keni na.

⁴ Ndza ya shateru zlada kwakya ge emnde a dába uŋjule á Yaisu, ya sluvaa emnde ɳanna an zála-ka an ɳwasha-ka, ya puwateremhe am daŋgay.

⁵ Male á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya wá, itare diyardiya názena yá anjkwa á ndaaná ya na bademme, yá ndaakur ba jirire. Ndza ta vitaa ba itare nalmesheri á seydire am erva, ya daterán ge Yahudiya-aha á miya na tá am Dimaska. Adaba una ɳanna ya duwa. Ya duwa ge sluwa emnde na tá áte baráma á Yaisu, ge saterá á sem Urusaliima, ma andze tá se kyáná male-aha á Yahudiya-aha shairiya-aatare.»

*Paul á ndáhá fakte á fetarfire-aara áte Yaakadada
(9:1-19; 26:12-18)*

⁶ «Am sarte na yá anjkwa á dem Dimaska ɳanna wá, á maga vacitire wá, a naba tsekwa ge parakkire yaikke á sa am samaya á sete ya,

⁷ ya naba mbedehe, yá cena ba kwárá á ura anjkwa á biya elva: Sawulu! Sawulu! Labára ká magiya palasa? a bina.

⁸ Ya ndavanuhe: Ka ware ɳane ka Yaakadada? A ɳwiyyante, a ba ɳane: Ba iya Yaisu, ya ura Nasarátu una ká anjkwa á magiya palasa na.

⁹ Emnde na tá antara ya na wá, naránna parakkire, amá cенаранка kwárá á edda una a biyaa elva na.

¹⁰ Ya naba enndáva: Yá maganá estara kina Yaakadada? A ba Yaakadada á elvan ge iya: Tsetse ezzlálá á dem Dimaska, watse tá de bakánba áhuwa názena a fakaara Dadaamiya bademme.

¹¹ A naba wulfiyahe ge parakkire yaikke na a tsek-wiyaare á sawa am samaya na, ta tadiya an tádfa emnde na tá antara ya na á dem Dimaska.

¹² «Añkwa ura Yahudiya á miya áhuwa, zhera-aara Hananiyas, ḥane sledaba Dadaamiya an ndzedfa-aara bademme, ḥanaanja *tawraitá á miya ba shagera, bademme á Yahudiya-aha na tá am Dimaska hayaránhayá jipu.

¹³ A duhe ge ḥane ádezerwa, a de tsiyarhe, a ba ḥane á elvan ge iya: Sawulu egdza emmerwa, a wertewera ice-aha á ḥa. Ba watsewatse a naba werte ge ice-aha-aaruwa, yá nanna ḥane.

¹⁴ A ba Hananiyas ḥanna á elvan ge iya: A saksaa ba Dadaamiya á eggye-aha a miya werre, geni ekka ká nanna edda una slejirire ba ḥane palle na, antara ganakini ekka ká cenvaacena elva á slejirire ḥanna am mbuwe-aara ba ge ḥane, ira ká diyeddiye namaari-aara.

¹⁵ Adaba ká de gev seyde-aara, ká de ndaater názena ka naanaa ka, antara názena ka cenaanaa ka ge emnde.

¹⁶ Ká ufa uwe mázla-aara? Tsetse ká lyevaalya baptism, enndava Yaisu geni a melakumele, a barakaabará Dadaamiya haypa-aha á ḥa.»

Paul añkwa ndaha elva á duwa-aara á dem dágave á emnde a jeba umele

¹⁷ «Haraahare wá, ya naba eptsá á sem hude á Urusaliima. Vacite umele yá am mashidi, yá añkwa á maga maduwa wá, ya naba shaa wahayu.

¹⁸ Ya naa Yaakadada am wahayu-aaruwa ḥanna, a ba ḥane á elvan ge iya: Tsetse watsewatse dedde am hude á Urusaliima na. Adaba emnde a ekse na tá de lyiyeka seydire na ká de maganá ka áte iya am dágave-aatare.

¹⁹ Ya ḥwete, a ba ya á elvan ge ḥane: Amá degiya Yaakadada, ba itare keni diyardiya ganakini ndza ya duwa ba ya ḥanna á dem mashidi-aha gergere, ya sluwa emnde a fetarfe á ḥa, ya jaterja, ya dateraa á dem dañgay bademme.

²⁰ Am sarte á ja sleslera á ḥa Aitiyain keni ndza yá añkwa, ya hayáterháyá jipu emnde a ejja-aara, ya ufanaa ba iya nañgyuwe-aha-aatare.

²¹ Amá a ba Yaakadada: Edduwa, adfaba watse yá belakbelá yiyye, á dem dágave á emnde na ta Yahudiya-aha-ka na.»

Paul á katafke á male á sawji-aha

²² Emnde bademme ndza tá cená ba Paul dem sarte na a fem elva á emnde na garevka Yahudiya-aha. Amá ba a ndaahese una ḥanna wá, ta naba puwar hula, a ba itare: Ura estuwa a njeka an shifa ḫekideki.

²³ Daaci tá ankwá á fa hula, tá slatsa erva, ta tsante berbere an dágá haha á dem zhegela, ta tsakwese am záne-aha-aatare, ta naba puwanve.

²⁴ Daaci a ba male á sawji-aha a daránda Paul á dem hude á dala, a zaruze an ja ba shagera, lauktu watse á ndáhá jirire, labára emnde bademme tá slatsa ba erva áte ḥane.

²⁵ Daaci ta naba puwete zawa áte ḥane. Tá kátá ejja wá, a ba Paul á elvan ge zhel sawji ḥanna: «Ankwá baráma á kure ge ja ura Rauma miyenne zlabe kyareka shairiya-aara emtu?»

²⁶ Ba a cennaa una ḥanna sawji na, a naba yánhe, duwa-aara á deza male-aatare, a ba ḥane á elvan ge ḥane: «Ázara á ba sawari á ḥa áte zhel na, adaba ḥane keni ba ura Rauma ba miyenne?»

²⁷ A naba sawhe ge male á sawji-aha na áseza Paul, a ba ḥane á elvan ge ḥane: «Ndindáhá ba jirire: Ka ura Rauma ba miyenne emtu?» A ḥwete ge Paul, a ba ḥane: «Ya ura Rauma ba miyenne.»

²⁸ A ba male á sawji-aha na á elvan ge Paul: «Iya degiya danedde am nalmáne kwakya lauktu náwa ganevge ura Rauma.» A ba Paul á elvan ge ḥane: «Iya wá, ta yi ba estuwa ya ba ura Rauma.»

²⁹ Daaci sawji-aha na ndza ta magaa niya ge ja Paul, geni a ndasendáhe jirire na, ta naba yánhe á ba áte watsewatsire. Ba male-aatare an ire-aara keni jaaja lyawa, adaba diyeddiye ganakini Paul ḥanna ḥane a puwete záwa áte ḥane na ba ura Rauma miyenne.

Paul á katafke á male-aha á Yahudiya-aha

³⁰ Daaci male á sawji-aha na maa, ḥane á kátá á diyeddiye jirire á názena ni Yahudiya-aha wayarka an Paul ḫekideki na. Adaba una ḥanna, makuralla-aara wá, a jemaa male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha, a pelaa Paul, a sanse á se katafke-aatare.

23

¹ Paul a zharaa emnde na tá am jáháva ḷanna ba shagera, daaci a ba ḷane á elvan ge itare: «Egdzar mama-aha-aaruwa, iya wá, diyandiya ganakini sem vatena keni shagera zláláva-aaruwa á katafke á Dadaamiya, ya ba cuſedde duksa-aaruwa.»

² A ba Ananiyas male á *liman-aha á elvan ge emnde na ta herzhe an Paul: Jauvaaja áte we-aara ḷanna!

³ A ba Paul á elvan ge ḷane: «Ekka keni sey á jakvaaja Dadaamiya, egdza á danjwa hude. Ka njehe ganakini ká kyivaara shairiya áte una am *tawraita, amá ka ebzu tawraita, adaba a ba ka a jarija!»

⁴ A ba emnde na ta herzhe an ḷane: «Ká zlazla male á liman-aha á Dadaamiya?»

⁵ A ba Paul á elvan ge itare: «Ndza diyanka ganakini male á liman-aha egdzar mama-aha-aaruwa. Adaba a ba wakita á Dadaamiya: Ndaheka elva mandzawe áte male á ekse á kure dékideki.»

⁶ Diyaadiya Paul, ganakini emnde tá an tega gergere buwa á ba am jáháva ḷanna. Emnde umele-aatare, ta *Saduki-aha, emnde umele keni ta *Farisa-aha. Adaba una ḷanna, a kante kwárá á ba an ndzedza, a ba ḷane á elvan ge itare: «Egdzar mama-aha-aaruwa, iya wá, ya Farisa, ta yiya á ba am hude-aara. Ta se puwiyar ugje ázekure adaba fetarfire-aaruwa áte elva a tse á emnde am faya.»

⁷ Ba ndasendáha ḷane una ḷanna wá, njaanja gajawe yaikke am dágave á Farisa-aha, antara Saduki-aha, kerten an tega ye á emnde gergere buwa am jáháva ḷanna.

⁸ Saduki-aha, itare fartareka dékideki áte elva a tse á emnde am faya na. Ma malika-aha, ma shedekwe á uwe keni baaka dékideki. Amá Farisa-aha wá, fartarfe ganakini ankwa duksa-aha ḷanna bademme.

⁹ Am garanje gajawe-aatare yaikke á ba an ká kwárá á dem zhegela, ta naba tsetehe ge emnde umele am malum-aha á *tawraita na ta Farisa-aha, ta ḷgyaingyesaa ice, a ba itare: «Shanjeránka ḷere haypa áte zhel na ba palle keni. Watse ba jirire a ndansaa ba shedekwe, bi malika á Dadaamiya elva ka wá, dey ka!»

¹⁰ Tsarantetse gajawe yaikke zlabe ádaliye, a naba ja ge lyawa male á sawji-aha na geni a dzadzaraaka Paul, a naba belaa sawji-aha-aara, ta tsekwehe á dem jáháva ḷanna, ta de tedese Paul am jáháva, ta dalese an ḷane á dem dala-aatare.

¹¹ An vayiya ba vacite ḷanna wá, Yaakadada a naba maranse ire-aara ge Paul, a ba ḷane á elvan ge ḷane: «Gazleka dékideki! Magakanaamága seydire áte ya am

hude á Urusaliima áhuna, yá kátá ká de emmága ba estuwa am Rauma keni.»

Yahudiya-aha ta puwaa buwe áte shifa á Paul

¹² An enlyya makuralla-aara wá, Yahudiya-aha umele ta naba zlauhe am ndaha, ta zu ba wada-aara geni ba uwe keni tá zeka, tá sheka dékideki, sey má jareja shifa á Paul.

¹³ Emnde na ta ñgudaa sawari á una ñanna ta kul ufade an duksa.

¹⁴ Daaci ba zlálá-aatare ádeza male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha, a ba itare tá elvan ge itare: «Náwa ñere ña zu ba wada-aara, ganakini ma uwe keni ñá feka áte we á ñere dékideki, sey máki janjerja shifa á Paul.

¹⁵ Kina kure wá, belawanvebela ba we ge male á sawji-aha á Rauma, ganakini a sakuránsa Paul á se katafke á *kendekyiya yaikke. Magaumága ba seke kwá se kya shairiya-aara á ba an jirire, náwa ñere ñá de puwanve buwe, ñá zlanaazle shifa-aara, á se cuwakurvaaka kure dékideki.»

¹⁶ Amá ankwaa egdzere zhele, egdza á egdza emmenjara mukse ge Paul, ñane cenáncena lámare ñanna. Daaci ba zlálá-aara ge ñane á dem dala á sawji-aha, a de fanem elva ñanna am vuwa ge Paul.

¹⁷ Paul a dante sawji palle, a ba ñane á elvan ge ñane: «Kwaye danda egdze na ádeza male á kure, adfaba ankwaa názu á de ndaaná ñane.»

¹⁸ Sawji na a naba puwansehe ge egdze na ádeza male-aatare, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ankwaa dangay palle zhéra-aara Paul, a bántsa ñane yá saká egdze na, adfaba ankwaa názu á se ndakndáha.»

¹⁹ «Ane!» a ba male na, a ñaa egdze ñanna áte erva, a gapse antara ñane ba itare ta buwa, a ba ñane á elvan ge ñane: «Enndáha elva á ña.»

²⁰ A ba egdze na á elvan ge ñane: «Kwaye Yahudiya-aha zlaruzle am ndáhá, ganakini tá se ndavaku Paul makuralla geni ká dateránda á de katafke á *kendekyiya á ñere yaikke, tá se magán ba seke watse tá de kya shairiya-aara á ba an jirire am kendekyiya,

²¹ amá ceneka ndáva-aatare dékideki. Adfaba emnde kul ufade ju duksa tá de puwa buwe áte Paul, ta zu ba wada-aara geni ba uwe keni tá zeka, tá sheka dékideki, sey má jareja shifa-aara. Kina wá, itare zlarauzle am ndáhá-aatare bademme, a juwa tá ufa ba jawapa na ká de vatertá ka.»

²² «Ane!» a ba male á sawji-aha na. «Ezzlála kwa, amá ndanka ma ge ware keni ganakini ka se mbediyumbede.»

Male á sawji-aha á daná Paul ge raizhauñ

²³ Am iga á una ḥanna maa, a detaa male-aha buwa am sawji-aha, a ba ḥane á elvan ge itare: «Jawammeje sawji-aha deremke buwa, emnde a belsa kul vuye, emnde na tá duwa an upa am erva keni deremke buwa. Bademme á kure ḥgwadawápseñgwade, watse kwá maga shula á dem Kaysariya am saa maselmane á vayiya.

²⁴ Puwaupuwa belsa-aha na watse kwá dá Paul átekwa ba lapilayye, ba slerba a sera-aara keni a kedeka, sey kwá de fanem am erva ba ge raizhauj, ba ge Failikus an ire-aara.»

²⁵ Daaci a puwaterte nalmesheri, a vaterte am erva, a ba ḥane:

²⁶ «Ambarka á ḥa sleksu Failikus: Ba iya Kalawdiyus Lisiyas, yá aŋkwa gak use-aaruwa.

²⁷ Zhel na kwaye tá aŋkwa á dakánda na wá, ta eksevaah Yahudiya-aha, tá kátá já ba shifa-aara. Amá de cenanáncena ya ganakini ḥane keni ba ura Rauma, daaci ya naba duhe antara sawji-aha-aaruwa, ya lyanse am erva-aatare.

²⁸ Ya kátá dise jirire á názena ni Yahudiya-aha ta yaa zhel ḥanna adaba ḥane, ya naba danhe á de katafke á male-aha-aatare am *kendekyiya.

²⁹ Amá názu ya disaa ya am mága-aatare ḥanna wá, hyafka ge ja shifa á zhel na, ma ba ge ḥgudarnaa am dangay keni, adaba ta gajawe á ba arge názu am *tawraita-aatare.

³⁰ Amá a sem ge ura a se mbediyuhe wá, a ba ḥane: Yahudiya-aha ḥgudarnaanguda sawari-aatare geni sey máki jareja shifa á Paul. Adaba una ḥanna, yá aŋkwa bela emnde-aaruwa ba watsewatse tá dakánda zhel ḥanna ge ekka. Ya ndaaterndáhá ge kelaade-aha á zhel ḥanna geni a de puwarpuwa ugje-aatare ázeja arge ḥane.»

³¹ Daaci sawji-aha wá, itare ta maganaa á ba áte una ta ndaaterndaha na. Ta eksante Paul, á ba an vayiya ḥanna, ta danhe emtsaade á dem Antipatris.

³² Makuralla-aara wá, ta eptsehe ge emnde na tá an sera na, ta yaa sawji-aha na tá áte belsa-aha tá aŋkwa á dánda.

³³ Ba demda-aatare ge sawji-aha na am Kaysariya, ta vante nalmesheri na ge raizhauj, ta yaa Paul am erva-aara.

³⁴ Raizhauj a ndaase nalmesheri na catte, daaci a ndavanu ge Paul, a ba ḥane: «Ka ura á haha-ara?» A shantuwa estuwa geni Paul ura haha á Silikiya.

³⁵ Daaci a ba ḥane á elvan ge ḥane: «Watse yá kya shairiya á ḥa má saremsa emnde a dágala á ḥa.» Daaci a ba ḥane á elvan ge sawji-aha: De belawembela Paul am hudga na ndza a nderanaa sleksu *Hirudus na.

24

Yahudiya-aha tá aŋkwa á puwar ugje ge Paul

¹ Am iga á háré ilyebe, lauktu a semhe ge Ananiyas male á *liman-aha á sem Kaysariya. A sawa antara male-aha á Yahudiya-aha, antara Tairtulus, ɻane edda una diyaadiya shairiya-aha á ɻgumna a Rauma ba shagera na. Daaci duwa-aatare á de katafke á Failikus, ta de puwar ugje ge Paul ázeñjara.

² Daaci ñarantedáhá Paul á sawa, Tairtulus ɻara a naba fantau ge tsáká elva áte Paul, a ba ɻane á elvan ge Failikus: «Ambarka á ɻja, adaba barka á ɻja una aŋkwa hairire am larde na; adaba kwakyire á enkale á ɻja am slera-aha, duksa bademme tsemaartse am larde á miya.

³ Ná aŋkwa á slafaká we á ɻere kwakya adaba názena ɻja shanaa ɻere ázeñja bademme na.

⁴ Hyainefka ba názara keni ge tsakakaa elva kwakya á katafke á ɻja, amá adaba kemaarire á ɻja wá, tásle á ɻja cenajervaaacena egdza elva á ɻere na ba cekwaanġudí.

⁵ Nere wá, ɻja bera zhel na kelaade jipu. Bademme á Yahudiya-aha na tá am hude á duniya a weshatertaa ba ɻane. Ba ɻane ɻanna zlabe ádaliye una male á emnde a dábá náza tsaha á ura Nasarátu.

⁶ Zlabe ádaliye, á kátá á nyamala mashidi á ɻere. Mázla-aara wá, ɻja naba eksevaahé. ((Ná kátá maganá shairiya áte una am *tawraita á ɻere,

⁷ amá a se lyevaahé ge Lisiyas male á sawji-aha á ba an ndzeda am erva á ɻere.

⁸ Daaci a banjernaa ba Lisiyas ganakini ɻá sawa ásezenja.)) Máki ká aŋkwa á ndavanundave wá, watse ká diyeddiya ba ka keni, geni ɻja emnde a jirire ba ɻere.»

⁹ Yahudiya-aha ta farhe zlabe ádaliye, a ba itare: Elva na a tsakanaa Tairtulus na, ba palle keni ɻaaka fida am hude-aara, bademme ba jirire.

Paul aŋkwa á ndáhá elva áte ire-aara á katafke á Failikus

¹⁰ Daaci a maganaa nalaama ge Paul an erva, geni ɻane keni a enndáhá elva-aara. A ba Paul: «Ámbarka á ɻja, diyandiya ganakini gákga yawe kwakya ka sleshairiya am larde na. Adaba una ɻanna, yá higa á ba an higa ge ndakse elva áte ire-aaruwa.

¹¹ Duwa-aaruwa á dem Urusaliima ya de kezlan ugje ge Dadaamiya wá, máki ká habaza sera-aara, bademme keni á jauka am háré kelaawa ju buwa.

¹² Sharika am gajawe antara ura am *mashidi yaikke, ma am egdzar *mashidi-aha á Yahudiya-aha, ma am hude á ekse keni dékideki.

¹³ Ba emnde njanna náwa itare na keni tá sanseka názena ni ta yiaya adaba njane na.

¹⁴ Názu yá an njane ge ndakndáhá náwa yá á katafke á ja wá, iya yá aňkwa á maganá slera ba ge Dadaamiya na ndza ta d'abanaa eggye-aha á njere na palle, yá aňkwa maganá an uňjule ánjwaslire na a ba itare una wecire na. Amá ba jirire, iya fantarfe áte názena am *tawraitá, antara elva á nabi-aha bademme.

¹⁵ Iya keni tamtamire-aaruwa á ba áte názena ni tá aňkwa á tamaná itare. Yá an táma geni watse Dadaamiya á tsatertetse emnde am faya, emnde a jirire, antara emnde a mándzawe bademme.

¹⁶ Adaba una njanna yá aňkwa á wava geni a njaninja lapiya á katafke á Dadaamiya, antara á katafke á emnde bademme.

¹⁷ «Am ya magaa yawe kwakya ya baaka am Urusaliima, ya naba saa, ya sawa an shunju ge melateru ge emnde a larde-aaruwa, ya se vante antara sadake-aaruwa ge Dadaamiya.

¹⁸ Náwa názu ya de maganaa ya am mashidi am sarte na ta eksiyeksa njanna: Emtsaade wá, iya keni ya dem dágave á emnde na tá aňkwa á bárá na. Ndza baaka dikele á emnde ázerwa, baaka hula dékideki.

¹⁹ Amá ndza tá aňkwa Yahudiya-aha umele ta sawa á sa am haha á Aziya wá, ma andze tá ndaaka itare máki aňkwa duksa mándzawe ta naana itare am mága-aaruwa.

²⁰ Emtu máki aňkwa haypa na ta shanaa itare áte ya am sarte na ta de tsiyaa á katafke á male-aha na, a ndarndaha ba emnde njanna náwa itare.

²¹ Máki elva-aaruwa ba una ya ndaase á ba an ká kwárá, a ba ya á elvan ge itare: Kwa tsiyaa am shairiya vatena na wá, adaba fantarfe áte tse á emnde am fáyá baaka duksa umele.»

²² Am Failikus diyaadiya njá á emnde a fetarfe, a naba daa shairiya njanna á de katafke, a ba njane á elvan ge itare: «Sey má samsa Lisiyas male á sawji-aha, lauktu watse yá ica shairiya á kure.»

²³ Daaci a ba njane á elvan ge male á sawji-aha na Paul am erva-aara na: «Eptsanaaptsa zhel na á dem bere, de fawanufe hyema ba shagera, amá wá, fawarka zlada, yawáterya slakate-aha-aara, a darduwa á dezenjara, a magaranánmaga nampire.»

Waazu á Paul á katafke á Failikus antara Durusilla

²⁴ Am iga á hare cekwaangudi maa, samsa Failikus, tá antara mukse-aara Durusilla gyaale á Yahudiya-aha, daaci ta dahanante Paul ge cena elva a fetarfíre áte Yaisu *Almasiihu am mbuwe-aara.

²⁵ Daaci fantaufa Paul ge tsaka elva-aha áte njá am jirire na baaka duksa mándzawe áte edda-aara dkefeki, antara elva a kwára vuwa, geni á kwaruwa estara ura vuwa-aara, antara elva a shairiya á emnde na watse á kyaná Dadaamiya am halavuwa á duniya. Amá gazlaagazla Failikus, a ba njane á elvan ge Paul: «Ezzlala kwa mázla-aara, watse yá dafkdháha zlabe ádaliye vacite umele má shanánsha sarte.»

²⁶ Zlabe ádaliye, Failikus maa, njane a kurken watse Paul á vante egdza shunju. Adaba una njanna, máki shekwaashékwa wá, ba á eddáhá ádezenjara tá de shá uya kerde.

²⁷ Yawe buwa kalkale Paul á ba am dañgay, dem sarte na ta naba daa Failikus njanna, ta saa Paurkiyus Faistus á sem kela-aara. Daaci Failikus a naba yaa Paul am dañgay, adaba a kataa háyá áza Yahudiya-aha.

25

Paul á kátá á kyáná slekse á Rauma shairiya-aara

¹ Sawa á Faistus á sem haha njanna keni zlabe ba hare keye, amá a naba tsete am Kaysariya, a zlala á dem Urusaliima.

² Daaci male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha umele ta de puwar ugje ge Paul á katafke-aara keni. Baira a ba itare tá elvan ge Faistus:

³ «Máki ká bashanjeraabasha wá, sanjeránsa Paul á sem Urusaliima.» Ta ndavanu estuwa ge slekse na wá, adaba zlarauzle am ndaha-aatare, tá kátá ja shifa á Paul áte baráma.

⁴ Amá a njwete ge Faistus, a ba njane á elvan ge itare: «Paul aŋkwa am dañgay, iya keni yá eptsa ba kina á da.

⁵ Máki aŋkwa haypa na a maganaa zhel njanna wá, a dabaridába male-aha á kure á dem Kaysariya njanna, tá de puwar ugje-aatare áhuwa.»

⁶ Faistus haraahare ázetare am Urusaliima, a magaa hare tiise, ma kelaawa keni á hyephye, lauktu a eptsehe á sem Kaysariya, ta saa á dabaná male-aha á Yahudiya-aha njanna. Makuralla-aara, a de njehé am bere á shairiya, a ndaase elva-aara, ta de sanaa Paul.

⁷ Ba ta puwete ice-aatare áte Paul Yahudiya-aha na ta sawa am Urusaliima na wá, ta naba jantaave ge Paul, ta fantau ge tsaka elva-aha na bademme ba ser haypa na

áte ɻjane. Ta icaar sera, amá dzegwaránka njante jirire á názena ta tsakanaa itare ɻjanna dékifeki.

⁸ Amá a tsete ge Paul, a ndaase elva áte ire-aara, a ba ɻjane: «Iya baaka haypa na ya maganaa ya dékifeki, ma áte *tawraita á Yahudiya-aha, ma áte *mashidi yaikke, ma áte male á larde á Rauma keni.»

⁹ Am Faistus á kátá háyá áza Yahudiya-aha, a ba ɻjane á elvan ge Paul: «Wayak-wáyá emtu dem Urusaliima geni yá de ica shairiya á ɻja á ba áhuwa, adaba ugje na ta puwakarpwe na?»

¹⁰ A ɻjwete ge Paul, a ba ɻjane á elvan ge ɻjane: «Náwa iya yá tse am tate á shairiya áte náza á ɻngumna a Rauma, yá kátá á icevica shairiya-aaruwa á ba áhuna, ganateruka ya haypa ge Yahudiya-aha ba ka keni diyakdiya bademme.

¹¹ Ma andze anjkwa haypa na ya maganaa ya, hyephye ge ja shifa-aaruwa wá, ma yá kwaleka shifa-aaruwa dékifeki. Amá am baaka jirire am puwa ugje-aatare na ta se puwiyar ge iya na wá, yá dzegwánka faterem shifa-aaruwa am erva ba estuwa. Tasle á ɻja dánda shairiya-aaruwa ádeza male á larde á Rauma.»

¹² Daaci Faistus a dahaterte male-aha na tá am ekte ge ɻjane na. Zlaruzle am sawari-aatare, a ɻwanante ge Paul, a ba ɻjane: «Ka ndavanaa ba ka tsawe geni yá dákda ádeza male á larde á Rauma wá, ba tá dákdekwa ádezenjara mazla-aara.»

Paul á katafke á sleksu Agaripa ta antara Bairnike

¹³ Haraahare cekwaanjufi wá, samsa sleksu Agaripa, tá antara Bairnike, ta se gan use ge Faistus.

¹⁴ Am haraahare cekwa áhuwa, Faistus a naba shanu elva a Paul ge sleksu Agaripa, a ba ɻjane á elvan ge ɻjane: «Anjkwa zhel umele an ɻnguda áhuna, kwaye ta eksanaa am zamane á Failikus, amá a yán ba estuwa zlabe kyaaveka shairiya-aara.

¹⁵ Am sarte na danemda ya am Urusaliima, ta puwar ugje zlabe ádaliye male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha umele ázerwa, ta biyantsa itare: Sey yá mbedanaambeda am shairiya.

¹⁶ Daaci a ba iya yá elvan ge itare: Am shairiya á emnde a Rauma wá, tá maŋka estuwa. Sey tá jatermeje emnde a puwar ugje ge ura, antara edda una ta puwar ugje na, ɻjane keni á shánsha baráma, á ndaasendahe elva áte ire-aara. Má baaka una wá, á taa gevka.

¹⁷ Itare keni ta naba sawa antara ya, iya keni se njanka an elva ɻjanna dékifeki; ba makuralla-aara wá, ya naba dem bere á shairiya.

¹⁸ Ta tsetehe ge kelaade-aha á zhel ḥanna, ta ndaase elva-aatare bademme, mbate ba palle á elva yaikke na a guwaan Jane keni baaka. Iya wá, ndza ya kurken anjkwa elva yaikke a guwaan Jane.

¹⁹ Tá ga jawe á ba arge elva-aha na am nadina-aatare. Anjkwa zlabe adaliye zhel umele zhera-aara Yaisu Jane emtsamtsa, a ba Paul tsetse am faya, anjkwa an shifa.

²⁰ Am iya keni diyanka sera á elva-aatare ḥanna, a ba iya yá elvan ge Paul: Ká eksaareksahe dem Urusaliima, tá de kya shairiya á ḥna na áhuwa?

²¹ Amá a ba Paul: Tasle á ḥna dánda shairiya-aaruwa ádeza male á larde á Rauma. Daaci a ba iya yá elvan ge emnde-aaruwa: Eptsawanaptsa emtsaade á dem bere. Kina watse yá belaná ádeza male á larde.»

²² A ba sleksu Agaripa á elvan ge ḥanna: «Iya keni yá kátá cenevaacena á ba an hyema-aaruwa elva á zhel ḥanna.» «Watse ká cenevaacena kwa makurálla,» a ba Faistus.

²³ Makuralla-aara wá, njaanja samnawa, emnde tá anjkwa á puwa sleksu Agaripa, tá antara Bairnike á dem bere á jáháva, itare wá, tá am dágave á sawji-aha, antara male-aha á larde. Ba demda-aatare wá, a ba Faistus: A saransa Paul. Ta sateranhe.

²⁴ Daaci a ba Faistus: «Ya ndaa ba kure sleksu Agaripa, antara kure emnde na kwá antara ḥere am hude á bere na bademme: Zhel na náwa Jane á katafke á miya na wá, Yahudiya-aha bademme ta se puwar ugje ázerwa. Ma áhuna, ma ya dem Urusaliima keni, tá biya ba a njeka zhel ḥanna an shifa.

²⁵ Amá iya wá, shanánka haypa á zhel na ba palle keni am elva-aha-aatare ḥanna hyefhye ge ja shifa-aara. Iyau, a ndavanaa ba Jane tsawe geni yá dánda shairiya-aara ádeza male á larde á Rauma wá, kina ya magaa niya ge dáná á dehuwa.

²⁶ Amá baaka elva a jirire na yá puwante ge male á larde am elva a zhel na. Ya sanaa adaba una Jane á se katafke á kure, kwakya-aara ba ka ámbarka á ḥna sleksu Agaripa, geni yá shansha názu yá puwetepuwa má zlamiyuzle am hábaza sera á elva Jane.

²⁷ Adaba eksaaka ire-aaruwa dá daŋgay, tá de kya shairiya-aara am tate umele ni, jirire á názena ta se puwar ugje adaba Jane keni, yá taa palanaaka na.»

26

¹ A ba sleksu Agaripa á elvan ge Paul: «Kina wá, ká naba ndáhá elva áte ire á ña.» Daaci a ketaa erva-aara Paul, a fantau ge ndaha elva áte ire-aara, a ba ñane:

² «Ambarka á ña sleksu Agaripa, vatena wá, yá higa jipu ge ndaase elva áte ire-aaruwa á katafke á ña, yá higa ge ndaase názena ni ta puwiyar ugje Yahudiya-aha adsaba ñane na bademme.

³ Kwakya-aara wá, ervaunjde-aaruwa á higa adsaba ekka diyakdiya nadfe-aha á Yahudiya-aha, antara názena á saterá gajawe ge itare bademme. Adsaba una ñanna, tasle á ña fifa ervaunjde, cenivaarcene elva ñanna.

⁴ «Bademme á Yahudiya-aha diyardiya nja-aaruwa, diyardiya nja-aaruwa am egdzarire am dágave á emnde-aaruwa, antara nja-aaruwa am Urusaliima bademme.

⁵ Ta diyise werre Yahudiya-aha. Ma andze wayarwáyá wá, ba itare keni ma tá ndaasende nja-aaruwa werre am sarte na yá am dágave á emnde á miya *Farisa-aha, ndza ñannaña nadina á miya an ervaunjde-aaruwa palle, janateruje ge Yahudiya-aha umele.

⁶ Ta siyaa á sem shairiya na wá, adaba fantarfe áte názena ni Dadaamiya a magateraa waada-aara ge eggaye-aha á miya werre, a bántsa ñane watse á de vaterteva ge emnde-aara na.

⁷ Bademme á emnde á miya jeba-aha gergere kelaawa ju buwa na, tá ankwá á tama ba duksa ñanna am ire-aatare. Adsaba una ñanna, an vayi vacika tá ankwá á kezlan ugje ge Dadaamiya. Ta puwiyar ugje Yahudiya-aha á miya adsaba ba tama áte duksa ñanna ámbarka á ña slekse!

⁸ Kure Yahudiya-aha na kwá áhuna na, ábi diyamidiya miya ganakini Dadaamiya á de tsatertetse emnde am faya? Ay labara kena kwá fetarka?

⁹ «Werre wá, ba iya an ire-aaruwa keni ndza baaka názu maganka áte emnde a daba Yaisu ura Nasarátu, geni a nyainyairanvenyainye á ba an we-aatare zhera á Yaisu.

¹⁰ Názu ndza ya maganaa ya am Urusaliima ndza ba una. Male-aha á *liman-aha ta vite hákuma ba ge ñane, geni ma ya shateraa áme keni, yá halaterá á ba á dem dançay. Ya ñgwadaa emnde a fetarfe kwakya. Má ta kyaterá shairiya á emtsa, yá ba: Yawwaa shagera!

¹¹ Bademme á tate na ankwá *mashidi á Yahudiya-aha átekwa, ya de shateru laruwa kwakya am hude-aara, baaka názu ndza maganateranka geni a puwaranvepuwe fetarfire-aatare. Mbertembera ervaunjde-aaruwa wá, dem ekse á emnde keni ya dhabateremhe, ya de magateraa palásá.»

*Paul aŋkwa á ndáhá elva a fetarfire-aara
(9:1-19; 22:6-10)*

¹² «A tsitaa ba una ŋanna vacite umele ge dem Dimaska, male-aha á *liman-aha ta naba vite hákuma bademme, antara nalmesheri am erva, geni yá de maga hákuma-aaruwa áhuwa.

¹³ Daaci ba yá aŋkwa á zlálá antara kwakwáne-aha-aaruwa, magaamaga vacitire wá, a naba tsekwanjerarhe ge parakkire umele á sa am samaya wá, jauje ba ge vaciya piyuuwe an wulwulire, a se janertaavehe;

¹⁴ kreppe mbafanjermbácfá á dem áhá bademme. Daaci yá cena ba kwárá á ndahi elva: Sawulu! Sawulu! Labára ká magiyá palasa? An degdegire á ire na ká aŋkwa á maganá ka na wá, ká aŋkwa á maganná palasa ba ge ire á ŋa, seke názá á dalau na á shá wáwa áza edda-aara an serawdfa.

¹⁵ Ya ŋwanante: Ka ware ŋane Yaakadada? Ba iya Yaisu na ká aŋkwa á maganá palasa na, a ba Yaakadada.

¹⁶ Amá wá, naba tsetse, tsaatse an sera á ŋa. Ya marakaa ire-aaruwa, adaba ya eksakse ganakini ká gevge sleslera-aaruwa. De ndaterndaha bademme geni ka nina vatena. Názu watse yá marakaná á katafke na keni, sey ká ndaterndaha bademme ge emnde.

¹⁷ Yá beláká á dem dágave á Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele, yá lyakselya am zlada-aha na watse tá fáná itare áte ka.

¹⁸ Yá belak geni ká de weratertá ice, ká de satersese am tabedammire, ká saterá á sem parakkire, ká ŋezlatersá am erva á Shaitaine, ká saterá á sem *kwárá á Dadaamiya. Yá beláká á deza emnde ŋanna, geni a fartarfe áte iya, tá shansha bárá haypa-aha-aatare, tá shánsha slede-aatare am dágave á emnde á Dadaamiya.»

Paul aŋkwa á ndáhá elva á slera-aara

¹⁹ «Adaba una ŋanna, ámbarka á ŋa sleksu Agaripa, ya maganaa fesarfire ge Yaakadada am názena a marinaa ŋane á sá am samaya bademme na.

²⁰ Ya naba fantau ge magateraa waazu ge emnde a Dimaska emtsaadse, antara ge emnde a Urusaliima, lauktu ya jaa dába am larde á Yahudiya-aha bademme, lauktu ya fantau ge dem larde á emnde a jeba umele. Ya cfaterdáhá bademme geni a sarsawa á sem sera á Dadaamiya, a magarmága tuba arge haypa-aha-aatare. Ya ndaterndáhá geni a magarmága shagerire, ta de disa áte una ŋanna emnde geni magarnaamaga tuba a jirire.

²¹ Ta eksiyaa adaba ba una ŋanna Yahudiya-aha am mashidi, tá kátá já shifa-aaruwa na, baaka umele cekifeki.

²² Amá a naba tsufitehe ge Dadaamiya, sem vatena zlabe yá á ba an shifa. Tse-aaruwa kina á katafke á zlamaha keni yá ndaater ba una ḥanna, an egdzara-ka, an male-aha-ka. Baaka názu yá ndatera ya ge emnde máki názena ndza a ndahanaa Muusa, antara nabi-aha umele, ta bántsa itare watse á gevge na ka. A ba itare:

²³ Watse *Almasiihu á shu zladsa kwakya, lauktu á emtsa, watse á gev slezuñjwe á emnde ge tsete am fáyá, geni á se baterná ḥane ge Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele, geni a saresse am tabedfammire á sem parakkire.»

Paul anjkwa á daha sleksu Agaripa á sem fetarfire

²⁴ Am Paul anjkwa á ndáhá elva áte ire-aara estuwa, a naba valarhe ge Faistus á ba an ka kwara: «Ká an shaitaine emtu Paul? Kwakyire á diya á ḥa na a gakve an shaitaine ka!»

²⁵ A ḥwete ge Paul: «Yá an shaitaine ka ya ámbarka á ḥa, yá á ba an enjkale-aaruwa. Elva a jirire una yá anjkwa á ndaaná ya.

²⁶ Sleksu Agaripa wá, ḥane diyaadiya elva-aha ḥanna bademme, baaka názu á kedanarkede, adaba gavka duksa na ta maganaa an shebe. Adaba una ḥanna, yá anjkwa enndáhá ba parakke á dem hyema-aara.

²⁷ Faktarfe emtu áte elva á nabi-aha ámbarka á ḥa sleksu Agaripa? Diyandiya ganakini faktarfe áte itare bademme.»

²⁸ A ba sleksu Agaripa á elvan ge Paul: «Ka kurken ká naba givege slefetarfe áte watsewatsire ba estuwa?»

²⁹ A ba Paul á elvan ge ḥane: «Ma áte watsewatsire, ma á shekwaashewa keni, iya wá, yá anjkwa á ḥala Dadaamiya, geni ekka palle ka, amá kure emnde na kwá anjkwa á cena elva-aaruwa bademme na kwá gevge ba seke iya. Amá a jakurnaaja Dadaamiya zawa na áte ya na.»

³⁰ Daaci tara slekse antara mukse-aara Bairnike, antara raizhauŋ, ira emnde na tá antara itare bademme tsarettse áhuwa.

³¹ Zlarzlálá áhuwa wá, tá anjkwa á ndahaná am dagave-aatare ganakini baaka haypa na a guwaa zhel na hyefhye ge ja shifa-aara, ma ge dáná á dem daŋgay keni.

³² A ba sleksu Agaripa á elvan ge Faistus: «Zhel na ma andze ndavaaka da shairiya-aara ádeza male á larde á Rauma wá, ma mi naba belanaaſbela.»

27

Tá anjkwa á dánda Paul á dem Rauma

¹ Am njarantenja geni watse ḥá zlálá á dem Rauma am haha á Italiya, daaci ta fanem Paul, antara daŋgay-aha

umele am erva ge Yuliyus male á sawji-aha na tá dñaháterá an emnde na wá, ta sawji-aha á male á Rauma na, watse ñá zlálá an paare á yawe.

² Daaci ña demhe am paare umele a sawa am Adaramitiya, ankwá á eptsá á da, watse á de tsaatse áte we á haye-aha am ekse-aha gergere am kwara á Aziya. Daaci ña zlala am hude-aara, ankwá Aristarkus antara ñere, ñane ura ekse á Taisalauniki am haha á Makiduniya.

³ Makuralla-aara wá, danjeraada am Sidaun. Am Yuliyus ankwá á zanvaarze kwakya ge Paul, a naba vante baráma ge deza slakate-aha-aara am hude á ekse, geni tá magannaamaga egdza duksa.

⁴ Eptsaptsa á sawa am hude á ekse maa, ña demhe zlabe ádaliye am paare, ña dábá ba we á haye we á haye, am ice á haha á Kiprus á kya dalbe ñanna báaka effeya, adaba kwakya effeya am dágave á haye, á berhájerá á sem kataliya.

⁵ Daaci ña ebzu haye átevege haha á Silikiya, antara Pamfiliya, danjeraada am ekse á Mira, am haha á Liziya.

⁶ Daaci male á sawji-aha na a naba shajeraa paare umele áhuwa, paare ñanna kwaye a sawa am haha á Alaikzandriya, á dem haha á Italiya. A ba ñane, daumiyemda am paare na, ña demhe.

⁷ Amá ña zlálá á ba an enkale an enkale, hare wanyara wanyara, lauktu zlahhe danjeraada am Kinidus. Piyanertepiya effeya mazla-aara ge zlala am ndañnjire, daaci ña naba vecaava á dem ice á haha á Kiraita, ña desa á kya we á haha ñanna, tate na tá dahaná an Salmauni na.

⁸ Daaci ña dábá ba we á haye átevege haha ñanna, an zlada campaukkwe, lauktu danjeraada am tate umele tá dahaná an tate á tsekwa paare shagera, tate ñanna herzhe an ekse á Laseyya.

⁹ Kedaakeda sarte á ñere kwakya am shula ñanna, haa dedde munri á bárá haypa, zlabe ñere ñá á ba áhuwa. Zlazlada jipu ge baka paare am sarte ñanna, adaba kwakya effeya. Adaba una ñanna a ba Paul á elvan ge itare:

¹⁰ «Emnde-aaruwa, kina wá, yá zhara shula á miya na watse zlazlada jipu mazla-aara. Paare á miya, antara kazlanja na bademme watse á badza, ba shifa á miya keni bi watse mí shanka.»

¹¹ Amá male á sawji-aha na cenaaka elva á Paul, ñane a fetaare á ba áte náza á edda á paare, antara slebaka paare ñanna.

¹² Emnde kwakya tá kátá zlala á ba á de katafke, adaba tate á tsekwa paare ñanna shagerka am sarte á ekhye á vátá

effeya kwakya. Ma estara keni máki á gevge wá, tá kátá tá daada am Finike. Finike na wá, tate á tsekwa paare-aha umele am haha á Kiraita njanna. Tate njanna banjjire-aara á zhara á dem manem, á zhara á dem yala keni. Tá kátá de tsekwa áhuwa njanna dem sarte na má zlauzle sarte á ekhye.

Valale átire á haye

¹³ Samsa egdza effeya fairfairfaire á sa am manem wá, itare ta kurken zlauzla mazla-aara, a ba itare: «Shamiyan-sha názena mí kataná miya.» Daaci ta naba tedese íre na tá tsa paare an njane na am haye, ta dába we á haye á Kiraita njanna an ejkale an ejkale.

¹⁴ Cekwaangudi wá, a naba tsekwa ge daada effeya tá dahaná an effeya á gedí wá, a dañerhe yiyyiye antara paare á njere á dem dágave á haye. Effeya njanna a tsekwa á sawa áte ire á wa á Kiraita njanna.

¹⁵ Ta tápá tsanmaartse emnde a baka paare njanna, amá jaterviyaaja, adaba valale njanna an ndzeda jipu. Daaci ta naba yanhe á dañerá effeya antara paare bademme.

¹⁶ Ba aňkwa á dañerda effeya njanna wá, ja naba de shaa haha umele am dágave á haye, zhera á haha njanna Kawda. Ja dem am ice á haha njanna am dalbe na á dem manem, lauktu ja shaa ire á njere cekwaangudi. Ta pelaa egdza paare á nezla ire-aatare na an njuda áte paare yaikke.

¹⁷ Zlahhe ta femhe am paare yaikke geni a kedeka. Daaci ta naba njgwadaa paare yaikke njanna an zawa-aha á jamargaul na tá tsufa paare an njane na. Am sarte njanna wá, diyareddiye ganakini aňkwa jáhá shiili á sehuna-aara ge haha á Libiya. Adaba una njanna, jaterja lyawa átuge shiili njanna geni a de njanaaka paare-aatare, daaci ta naba pelaa kacakaca na á njá effeya ge báká paare yawe á ba an ndzeda na, ta tsekwaá náza tsa paare á haye, daaci ta yaa paare ba estuwa, á dáná ba effeya an ejkale.

¹⁸ Amá válale aňkwa á far ba sawa á ba an ndzeda. Makuralla-aara wá, ta naba vályu kazlaja na am paare na á dem haye.

¹⁹ Wergekse, ta halantaa ba itare an erva-aatare emnde a mága slera am paare njanna kazlaja na tá tsufa paare an njane, ta puwanve á dem haye.

²⁰ Hare wányara-wányara puwanjerteka ice á njere áte vaciya, antara terlyakwa-aha adaba válale jauje ge ndzeda, ba shifa á njere keni ndza tamajerka dekideki.

²¹ Haraare estuwa na, aley emnde na tá am paare zaruka ba názara keni. Daaci a tsetehe ge Paul, a ba njane á elvan ge

itare: «Ázara kwa jeba una emnde-aaruwa! Ábi ma andze kwa cenaa názá-aaruwa, ma baaka ura á tse am Kiraita dfekidéki! Daaci ma andze á shamika palasa na, antara nasare yaikke na.

²² Amá táslawa á kure, gazlauka. Mi kedá ba paare ka wá, ba palle á kure keni á kedeka shifa-aara.

²³ Ya ndahanaa adaba uwe estuwa, adaba Dadaamiya na yá aŋkwa á maganá slera na a belive malika-aara an vayiya vatena,

²⁴ a ba njane á elvan ge iya: Paul, gazleka dekidéki, ká daada á de katafke á male á larde á Rauma. Dadaamiya a bashakaa shifa á emnde na tá am hude á paare na bademme ge ekka.

²⁵ Adaba una njanna, gazlauka dawalaa, iya fantarfe an Dadaamiya geni watse á magava á ba áte una a se binaa njane.

²⁶ Amá wá, watse á dámida válale, á de puwámiyá áte haha umele aŋkwa am dágave á haye.»

²⁷ Daaci hare kelaawa ju ufadé á dájerá ba effeya átire á haye njanna tá d'aháná an Maiditairaine na. An hude á vayiya wá, emnde a paare ta naba diyeddiye geni ja herzhe an haha umele.

²⁸ Daaci ta naba kuraa sladfire á yawe njanna an zawa ta njugude íre átekwa wá, uksuwe kul buwa. Á katafke cekwaŋgudi ta ekkura ádaliye wá, ba uksuwe kelaawa jiilyebe.

²⁹ Gazlargazla jipu geni a berhante effeya na paare á njere ádete nákwa umele am haye, ta naba puwem zawa-aha na an njgwadsa daada íre-aha átekwa ge tsa paare na ufadé á dem haye á kya iga-aara, ta ufán ba zlahhe wera á ekse.

³⁰ Daaci emnde a paare tá kátá nezla shifa-aatare, ta naba tsekwaan egdza paare á nezla shifa-aatare na á dem haye, amá ta magán ba seke tá puwa zawa-aha á tsa paare yaikke á kya katafke-aara keni.

³¹ Amá a ba Paul á elvan ge male á sawji-aha na, antara sawji-aha-aara: «Máki njarka emnde a paare na á ba am hude á paare, ba palle á kure keni kwá nezleka dekidéki.»

³² Daaci duwa á sawji-aha, ta naba icaa zawa na an njuguda egdza paare átekwa na, zlazlálá egdza paare-aatare njanna á dem dágave á haye.

³³ Herzhe á wera ekse wá, a ba Paul á elvan ge itare bademme: «Náwa hare kelaawa ju ufadé vatena, ba názara keni fakurteka áte we, kwá fá ba ervaunjde, taslawa á kure, sawmbare zazuze egdza duksa.

³⁴ Zawuze egdza duksa geni kwá shansha ndzeda ge nezla shifa á kure an njane. Yá ndaakur ba jirire: Ba úgje á ire á kure palle keni á kedeka.»

³⁵ Ba a ndahese una njanna Paul, a eksante dafa, a tsetehe an njane, a slafanaa we ge Dadaamiya á katafke-aatare bademme, a kezlanve dafa na, a fantau ge ezza.

³⁶ Daaci bademme-aatare ekhyakhya ervaunjde-aatare, itare keni ta fantau ge ezza-aara.

³⁷ Kezlakula á emnde na tá am hude á paare njanna bademme, ta deremke buwa an kul vuye ju uñkwahe.

³⁸ De natenáhá hude-aatare wá, ta fantau ge válya nalkame na am paare na, geni a demanteka paare.

Yawe kyabanaakyábá paare

³⁹ Weraawera ekse, amá ma tá áme keni diyarka emnde a paare dekideki. Amá ta naa shiili am tate umele a zuwa yawe, haha á kya una, haha á kya una, daaci a ba itare: «Dawamiyanda paare á miya áte shiili njanna, a de gyegegya áhuwa má mi dzegwándzegwa.»

⁴⁰ Daaci ta naba datsaa náza tsa paare na, ta yaa íre-aha njanna am haye, ta palaa zawa áte duksa-aha na tá já kwána an njane, ta ñgudaa kacakaca áte wafke-aara geni a demda effeya á dem hude-aara ge baka paare. Daaci tá aňkwa á zlálá á dem tate á shiili na ba suuwe.

⁴¹ Amá ta naba de velyete áte jáhá á shiili am tate á jaja ire á yawe am haye njanna, adaba gulaagula sladdire á yawe wá, a naba tsuhe ge paare am tate njanna, a ñgyemhe ge we-aara am shiili, sawa á yawe an ndzeda a se kazlanve ukhiyiye-aara.

⁴² Daaci sawji-aha tá kátá ceba dañgay-aha-aatare geni a nezlareka bi diyardiya wá yawe.

⁴³ Amá a naba piyatertehe ge male-aatare, adaba njane wayaaka á emtsa Paul. Daaci njane a vaterte baráma ge emnde na diyardiya yawe emtsaade zunjwe geni a warwa yawe, a de njarinja áte haha,

⁴⁴ lauktu a ba njane á elvan ge emnde umele: «Ma ware á kure keni a eksanteksa nafa á paare na palle am erva, amá njawanaanja ba shagera, d'abaudába ba emnde na á dete haha.» Na segashe estuwa am yawe, ba uwe keni shanjerka dekideki.

28

Paul am haha á Malta

¹ Am sessa shifa á ñere am haye njanna ba layye, daaci ta bajeraa zhera á haha njanna am dágave á haye njanna, geni zhera-aara Malta.

² Emnde a larde ḥanna ta lyanjervaahe an ervaunđeaatare palle. Yawe keni fantaufe ge hya, náwa iya á ba ekhye, amá emnde a ekse ḥanna ta mbanjerante kárá yaikke, lauktu ta fantau ge ganjer use miyenne áte we á kárá ḥanna.

³ Duwa á Paul a de halanu ceceme ge kárá ḥanna maa, mbate anjwa záhe na zlazlađa jipu na am hude-aara. Ba a cennaa hureffire á kárá na záhe wá, a tsetehe am hare, a naba cuvaa Paul an slare áte erva tanduwalle.

⁴ Ba naranna emnde a ekse ḥanna záhe na an zlenjela áte erva á Paul na wá, a ba itare am dágave-aatare: «Baaka shaige-aara dekideki zhel na sleceba shifa á emnde. Adaba una ḥanna ma nezlaađezla đeme am haye keni, dadaamiya á miya na zhera-aara jirire na á yanka ḥane keni an shifa.»

⁵ Amá Paul a slatsaa záhe na á dem hude á kárá, ba cekwaanđudí wanteka dekideki.

⁶ Itare ta kurken watse á háhyá erva-aara, bi watse á mbeda á ba am tate ḥanna á emtsa, amá shekwaraashekwa, ūaaka názu á maganmága ge Paul dekideki. Ta eptsante elva, a ba itare mbate ḥane keni dadaamiya.

⁷ Anjwa slekse á emnde a larde ḥanna zhera-aara Publius, anjwa sledje-aara yiyiyeka an tate ḥanna, a danjerhe ádehuwa, a de vanjerte tate a zláva, ḥa gaa hare keye á ba am mba-aara emtsaade, lauktu ḥa segashe á sem hude á ekse.

⁸ Anjwa eddenjara ge sleksu Publius ḥanna lapika, á wáná kemaale, antara puwa hude na zlazlađa jipu na, a duhe ge Paul á de ezzhara. Daada Paul ázeđara, a magar maduwa, a puwarhe erva-aha-aara, a naba mbanaahe.

⁹ Am iga á una ḥanna maa, ta naba semhe ge emnde na lapika vuwa-aatare am haha ḥanna bademme áseza Paul, itare keni a mbateraahe.

¹⁰ Ta vanjerte duksa kwakya ge marese zherwe na ta fanaa itare áte ḥere. Am sarte na tsajeretse am haha-aatare watse ḥa dem paare ḥá zlálá keni, ta vanjerte duksa camballe ge mága shula á ḥere an ḥane.

Paul daada am Rauma

¹¹ ḥa gaa tere keye zlabe adaliye am iga-aara lauktu ḥa tse, ḥa zlala an paare umele, paare ḥanna tá daháná an dadaamiya á wulhe-aha, kwaye a sawa á sa am Alaikzandriya. ḥane keni a se zu sarte á ekhye á ba am haha ḥanna am dágave á haye na.

¹² Danjeraada am Sirakus, ḥa de gaa hare keye áhuwa.

¹³ ḥa tsante áhuwa, ḥa đába ba we á haye we á haye, ḥa daahe á dem Rigiqus. Makuralla-aara, a fantau ge egdza

effeya á sawa am manem, ḥa daahe á dem Pautiyauli á ba am hare buwa.

¹⁴ Na de shaa emnde a fetarfe am ekse ḥanna, ta ndavunjeruhe geni ḥá gá hare maka ázetare. Kwaya ḥane, ḥa daa estuwa á dem Rauma.

¹⁵ Am sarte na cenaráncena egdzar mama-aha a ḥere na tá am Rauma labáre á ḥere, ta naba se yainjeruhe am kwaskwe á Appiyus, emnde umele ta se yainjeru am ekse umele tá draháná an Kampemaj keye. Ba a puwete ice-aara áte itare Paul, a naba ekhyehe ge ervauṇđe-aara, ususe Dadaamiya á ba ḥane.

Waazu á Paul am Rauma

¹⁶ Danjeraada am Rauma maa, ta naba vante baráma ge Paul geni á njá an ire-aara, amá antara sawji palle á ufuфа.

¹⁷ Am iga á hare keye maa, Paul a naba drahetaa male-aha á Yahudiya-aha na tá am Rauma á dezenjara. Jarammeje, a ba ḥane á elvan ge itare: «Ba estuwa egdzar mama-aha-aaruwa: Ba palle a haypa na ya maganaa ya keni baaka, amá ta naba eksivaahé am Urusaliima, ta vite ge Rauma-aha. Wallá ya ganu haypa ge jeba, wallá ya gu haypa áte nadé-aha á eggaye-aha a miya, ázareka.

¹⁸ Duwa á Rauma-aha maa, ta ndaviyu elva-aha. Am sharánka haypa áte ya hyephye ge kedsa shifa-aaruwa, tá kátá beliyaabelia.

¹⁹ Amá eksararka Yahudiya-aha dsekifeki ganakini tá beliyaabelia na. Daaci baaka názu yá maganá ya umele, ya naba ndáva geni tá sá shairiya-aaruwa áséhuna, áza male á larde. Sanka ya á se icaterar sera ge emnde a jeba-aaruwa dekifeki.

²⁰ Ya ndavakuraa adaba una ḥanna, geni yá puwetepuwa ice-aaruwa áte kure. Zawa na kwá zharaná kure áte ya na wá, ya gu duksa umele ka, adaba ba edda una ni *Iserayiila-aha bademme keni tá anjkwa á tamaha ba ḥane na.»

²¹ A ba male-aha na tá elvan ge Paul: «Ijere wá, shanjeránka ḥere labáre á ḥa á sawa am Yahudiya. Ba palle á egdzar mama-aha á miya na a se mbedajeru elva áte ka geni ka gu duksa keni, nañeránka ḥere.

²² Amá wayanjerwáyá ḥá cenevaacena názu ká dzamaná ka. Adaba diyajerdiya ganakini ma áme keni emnde wayaraterka an emnde ḥanna ká am itare kina na.»

²³ Daaci ta naba faa sarte. Vacite ḥanna wá, ta sawa á ba an saga, ta vayye jipu, ta se beraa Paul am bere na á njá amkwa. Paul a váha deppe, a fantau an enlya, dem lasar, anjkwa á palaterá ba sera á elva-aha áte elva a njá am *kwárá á Dadaamiya. A palateraa názu a ndahanaa

*tawraita á Muusa, antara názu am wakita á nabi-aha umele áte Yaisu bademme, geni itare keni a lyarvaalya.

²⁴ Emnde umele-aatare lyarvaalya elva á Paul, amá emnde umele lyiyarka dékideki.

²⁵ Am diyaadiya Paul ganakini watse tá zlala an gajawe, zlabe kyareka emtsaade, a vaterte elva na náwa njane na, a ba njane á elvan ge itare: «Elva na a baternaa Shedekwe Cudedde ge eggye-aha a kure á kya an we á nabi Aisaya na wá, a ndaha ba jirire!

²⁶ A ba Dadaamiya: Duwa de bateránba ge emnde-aaruwa: Tá de eccena ba shagera, amá tá cenevaaka. Tá de ezzhara ba shagera, amá tá nánka.

²⁷ Adaba degdege ire á emnde njanna, ta vanyaa hyema-aha-aatare geni a demka elva-aaruwa; ta hadfaa ice-aha-aatare geni a naránka duksa-aaruwa; tá maga degdegire á ire geni a demka elva-aaruwa á dem ire-aatare, geni a saremka á sem sera-aaruwa yá mbateraambe. Estuwa a ba Dadaamiya.»

²⁸ Daaci a eksetaa elva-aara zlabe ádaliye Paul, a ba njane: «Amá wá, diyaweddiye ba shagera ganakini Dadaamiya a belaa labáre á lya emnde ádeza emnde a jeba umele keni. Itare wá, tá de eccena.» ((

²⁹ Ba a ndahese una njanna Paul wá, ta naba tsetehe ge Yahudiya-aha njanna, ta naba zlala, tá ámbera á gá jawe am dágave-aatare á ba an ndzedfa.))

³⁰ Paul a magaa yawe buwa kalkale am bere á haya na a eksantaa njane, bademme á emnde na tá dezenjara keni, á lyiyaaterá á ba am ervaunjde-aara.

³¹ A magateraa waazu ge emnde áte elva a njá am *kwárá á Dadaamiya, a kwaraterse elva a Yaakadada Yaisu *Almasiihu ge emnde á ba an enkale-aara, gazlaaka dékideki.

Wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a **RAUMA**

Ga use á Paul

¹ Wakita na yá aŋkwa puwaná ba iya Paul, ya sleslera á Yaisu *Almasiihu. A dahite ba Dadaamiya, a give slebela-aara, a fi geni yá balaterá elva-aara ge emnde, amaana labare á higa.

² Labare á higa ɻanna wá, Dadaamiya a magamiyaa waada-aara daga werre á kya nabi-aha-aara. Daaci ta puwete ba estuwa am wakita-aara.

³ Labare á higa ɻanna wá, elva arge Egdza-aara Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu. Má ge urimagwire wá, ɻane ta yanaa am emnde á sleksu *Dawuda.

⁴ Am sarte na tsetetse am fáyá, Dadaamiya a farehe zlabé ádaliye á ba an ndzeda geni ɻane wá, Egdza-aara. Una ɻanna bademme ndza an hákuma á Shedekwe Cufedse.

⁵ Adaba ba ɻane palle una Dadaamiya a magiyaa ɻgurna ge iya, a naba give slebela-aara ge de balatera elva-aara ge emnde a jeba umele keni bademme, geni a fartarfe an ɻane, a faransaarefe keni. Ba estuwa Yaisu *Almasiihu á de geva án dárádza.

⁶ Kure emnde a Rauma na a dzerakursaa Dadaamiya geni kwa geve emnde á Yaisu *Almasiihu na keni, kwá am dagave á emnde ɻanna ni Dadaamiya a beli ge itare na.

⁷ Daaci yá aŋkwa gakur use-aaruwa bademme, kwa emnde na á wayakurta Dadaamiya, a d̄ahakurte geni kwá ɻja ba cudefde átuge ɻane na. Tara Eddemiya Dadaamiya, tá antara Yaakadada Yaisu *Almasiihu a magarakurnaamaga ɻgurna, a varakurteva hairire.

Paul á kátá de zhara emnde a Rauma

⁸ Em̄tsaade wá, yá aŋkwa slafaná we-aaruwa jipu ge Dadaamiya ádaba kure, yá slafaná we-aaruwa an zhera á Yaisu *Almasiihu, adaba ma áme keni am duniya bademme tá ndaha ba labare á fetarfíre á kure áte Yaisu *Almasiihu.

⁹ Ba kelaa má yá aŋkwa maga maduwa-aaruwa á deza Dadaamiya, yá aŋkwa yehakuryeha keni am hude-aara, una yá ndaha ba jirire, Dadaamiya diyaadiya bademme. Adaba iya wá, yá maganá slera-aara ge bala labare á higa, elva a Egdze-aara ge emnde á ba an ervaunđe-aaruwa palle.

10 Ba kelaazare, yanánka ḷala-aaruwa áza Dadaamiya, geni a viteva baráma mázla-aara yá daada á dezekure an namaari-aara.

11 Wayanwáyá jipu ge yá daada á dezekure, yá dakuránda barka na á vaterta Shedekwe Cudedse ge emnde na, geni kwá gevge emnde a ndzendzedfa am fetarfire.

12 Una ḷanna yá kátá bakura ba geni mi de femfa ndzeda am vuwa á miya ma ge ware á miya keni; yá de fakuremfa ndzeda am vuwa ge kure ácfaba yá slefetarfe an Yaisu *Almasiihu, kure keni kwá de fiyemfa ndzeda am vuwa an fetarfire á kure.

13 Egdzar mama-aha-aaruwa, yá kátá kure keni kwá diyeddiye geni ndza ya magaa niya-aaruwa ser kwakya ge dezekure, amá sem vatena sey ba jerje názu á piyitepiya. Waya-aaruwa ge dezekure ḷanna wá, ba geni a sesse námpire á slera-aaruwa am dagave á kure keni, ba seke una na am dagave á emnde á jeba umele bademme na.

14 Una wá, slera na a beliyara Dadaamiya ge iya, geni sey yá balaterá waazu á labare á higa ge emnde bademme. Ge emnde na an wera ire-aatare na, antara emnde na weraaka ire-aatare, ge emnde a diya, antara ge emnde na baaka dia-aatare na bademme.

15 Adaba una ḷanna, wayanwáyá jipu am ervaunjde-aaruwa geni yá de balakursebale ge kure keni kwa emnde á Rauma.

*Añkwa hákuma á Dadaamiya am labare á higa, elva a Yaisu *Almasiihu*

16 Iya, emtake ervaunjde-aaruwa jipu ge bala waazu á labare á higa ḷanna, adaba añkwa hákuma á Dadaamiya am hude-aara ge lya emnde na fartarfe an ḷane na bademme. Emtsaade wá, áza Yahudiya-aha, lauktu emnde a jeba umele keni bademme.

17 Am waazu á labare á higa wá, Dadaamiya añkwa a marateran ge emnde geni ḷane á vantá estara jirire ge urimagwe á katafke-aara. Añkwa á emmara geni una ḷanna sey an fetarfire áte Yaisu *Almasiihu palle, barama umele baaka, ba seke una ni añkwa puwartepuwa am wakita á Dadaamiya, a ba ḷane: Edda una shansha jirire áza Dadaamiya ácfaba fantarfe, ba ḷane una an shifa á jirire na.

Emnde bademme tá an haypa

18 Dadaamiya am samaya wá, añkwa á emmárá ba parakke geni haypa á emnde á wanwa jipu am ervaunjde, adaba ta yaa kezlan ujje ge ḷane. Njateraanja shairiya emnde bademme adaba tá añkwa keda jirire á Dadaamiya an emtanjkire na tá añkwa á maganá ítare.

¹⁹ Nateraaŋha shairiya emnde bademme na wá, adaba názu ma andze tá dise Dadaamiya átekwa na aŋkwa bademme, a maratersaa ba Dadaamiya an ire-aara, ta yanaa ba itare.

²⁰ Ge jirire wá, baaka ura ndza nanna Dadaamiya an ice ŋgayye, amá wá, á fantuwe áte sarte na Dadaamiya a nderaa duniya na sem vatená, emnde diyardiya geni Dadaamiya wá, aŋkwa an sleksire-aara adaba kazlaŋa na a nderanaa ŋjane na; emnde diyardiya geni ŋjane wá, saksage, ba ŋjane palle una Dadaamiya. Adaba una ŋjanna, tá de dzegwánka banán ge Dadaamiya geni baaka haypa-aatare.

²¹ Diyardiya tsa ge aŋkwa Dadaamiya, aley kezlaranánka ugje, slafaranánka we am duksa áte una zlaya-aatare ge tá maganá una ŋjanna ge Dadaamiya. Ta yá mága una ŋjanna, itare ta eksante ŋgudiyire am ire-aatare, tá taa diseka jirire dekideki, tá an naħħa an tabedammire bademme am itare.

²² Ta bantsa itare ta emnde a enkale, mbate ta uce-aha ba dey.

²³ Zlaya tá kezlaná ugje ge Dadaamiya saksage am sleksire-aara, amá itare tá kezlan ugje ge hele-aha, umele ba garava urimagwe ba dey, umele ba yiye, umele dabba, antara názu á hulmba am áhá.

²⁴ Adaba una-aha ŋjanna, Dadaamiya a naba yaterhe geni a magarmága shagerkire ŋjanna á kátána ervaunđe-aatare na, tá aŋkwa á maga duksa zherwe jipu am dagave-aatare.

²⁵ Ta yaa jirire á Dadaamiya, ta naba mbedese an fidire. Zlaya ma tá kezlaná ugje ge slendera duksa wá, itare tá kezlaná ugje ge duksa-aha na a nderanaa ŋjane, tá magaterá slera ge duksa-aha ŋjanna. Ay degiya, emnde tá kezlarankezla ugje ba ge ŋjane palle dem ba ge dekideki.
*Aamin.

²⁶ Dadaamiya a yáteraa adaba una geni a magarmága duksa zherwe ŋjanna á kátáná ervaunđe-aatare ŋjanna. Nwasha yaránya nja antara zála, tá maganá ba itare am dagave-aatare duksa na zherwe jipu zlayeka dekideki na.

²⁷ Zála keni tá magán ba estuwa, ta ya nja antara ŋwasha, tá cebá ire-aatare an mbagrire, tá zlavanu ba ge ire-aatare ákure muksire, tá aŋkwa á maga duksa na zherwe jipu na. An una-aha ŋjanna, tá aŋkwa fáná ba itare ire-aatare á dem shairiya á Dadaamiya, hyarephye ge zatera an shairiya, ádaba magarnaaka duksa áte unŋjule-aara.

²⁸ Ba seke una itare yarnaaya diya Dadaamiya á jirire wá, Dadaamiya a yáteraa ádaba una ŋjanna, geni a sharánka enkale ge dzamete duksa áte unŋjule-aara, a magarmága ba duksa na zlayeka dekideki na.

²⁹ Daaci ervaunjde-aatare nahetenahé an jeba á duksa-aha njanna shagerka na bademme, ba seke: Fa ice am duksa á ura, danjewire á hude áte ura, mága shelha áte ura, ja shifa á ura, dágala an ura, zlerma ura, mága fitenire, antara mága paysada bademme;

³⁰ tá anjkwa á jaja zherwe-aatare ba dey, ta kelaade-aha á Dadaamiya. Itare tá pesha ba emnde an zlazle, tá gálá ire-aatare, tá maga kuravire, tá njá á ba tataya jansaare ge haypa-aha umele áñwaslire, tá fatersaareka dekideki ge dada-aha-aatare, antara mama-aha-aatare.

³¹ Itare baaka zherwe áte ice-aatare dekideki, tá an nara-aha kelawa-ju, tá emnde ndaha elva bu-buwa. Elva a háyáva baaka ázetare, tá zanvaareka ge ura dekideki.

³² Diyardiya tsa ba jirire geni á bá shairiya á Dadaamiya: Bademme á emnde a mága jeba á duksa-aha njanna tá de shá ba emtsa. Aley itare ta faare ba emmága-aara. Baira tá anjkwa zleba emnde na tá anjkwa á maga jeba á duksa-aha njanna.

2

Shairiya a Dadaamiya shairiya á jirire

¹ Ekka edda una ká anjkwa faare shairiya ge emnde na wá, watse ká de dzegwánka bá baaka haypa á ña ma ka ware keni. Adsaba ekka, ká anjkwa faare shairiya ge emnde, mbate ká keni ká anjkwa á maga ba shagerkire njanna. Daaci an una njanna wá, ká anjkwa ñguda ba ka ire á ña áza Dadaamiya.

² Diyamidiya Dadaamiya wá, njane á maga ba jirire ge ñá emnde a mága shagerkire njanna an shairiya.

³ Ekka edda una ká faare shairiya ge emnde na, ka kurken ekka wá, watse ká de ñezla am shairiya á Dadaamiya emtu, ka keni ká anjkwa magán ba seke itare njanna tsa?

⁴ Emtu ká epsawa maggwire yaikke na a magakanaa Dadaamiya na, a hedanu ba ge we-aara antara anjkwa á faká ervaunjde geni ká eptsá am tuba na emtu?

⁵ Amá ekka ká anjkwa far ba ge degdegire á ire arge eptsá am tuba. An una njanna, ká anjkwa faná ba ka ire á ña á dem shairiya vacite na Dadaamiya á de kya shairiya á emnde bademme. Njane wá, á de kyaná á bá áte jirire-aara. Vacite njanna wá, Dadaamiya á de marateránmára ge emndimagwaha geni tá anjkwa am ervaunjde-aara.

⁶ Watse á de pelatersepele ge emnde bademme áte názena ndza ta maganaa itare na.

⁷ Emnde na ndza ta wáva ge mága maggwire na wá, Dadaamiya á de vaterte shifa na á zleka na, adsaba itare

ndza tá kátá shá shifa ḥanna antara haya ira yaikkire á ba azenjara.

⁸ Amá emnde na yarnaaya jirire á Dadaamiya, tá fansáreka ḫekideki, ta eksese mága ba shagerkire na wá, tá anjkwa am ervaunđe á Dadaamiya, anjkwa zlada watse á de faterar ge itare.

⁹ Watse bademme á emnde na ta eksese ba shagerkire na, tá de nanna zlada áza Dadaamiya. Watse zunjwe ba Yahudiya-aha, lauktu emnde a jeba umele.

¹⁰ Amá emnde a mága maggwire wá, itare tá de shá háyá, antara yaikkire, ira hairire áza Dadaamiya; watse zunjwe á de vaterte ge Yahudiya-aha, lauktu emnde a jeba umele.

¹¹ Adaba bademme á emnde ta ba kalkale áza Dadaamiya.

¹² Emnde na ni garevka Yahudiya-aha na, antara tá anjkwa á maga haypa an baakire á diya *tawraita na keni, Dadaamiya á de kedateraakeda áte una diyarka tawraita na. Amá emnde na diyardiya tsa tawraita, aley tá maga ba haypa na wá, Dadaamiya á de kedateraakeda áte una a ndahese am tawraita.

¹³ Adaba Dadaamiya á de vanteka jirire ge ura ádaba cenancena názu am tawraita, amá sey ma edda-aara anjkwa maga názu a ndahesa tawraita.

¹⁴ Má emnde na garevka Yahudiya-aha, diyarka tawraita ḫekideki, amá tá anjkwa á maganá ba itare an ire-aatare názu a ndahesa tawraita wá, ma diyarka ba tawraita a Muusa keni, áte maga-aatare ḥanna wá, daaci ba seke tá an tawraita am vuwa-aatare.

¹⁵ Ate názena tá anjkwa á maraná itare am zlála-va-aatare na wá, ba seke anjkwa tawraita am vuwa-aatare a faterma Dadaamiya. Adaba tá anjkwa diyeddiye maga-aatare, tara ta magaa shagerire, an shagerkire keni.

¹⁶ Una ḥanna á de sesse ba parakke vacite na Yaisu *Almasiihu á de kya shairiya á emnde áte una á de banná Dadaamiya na. Bademme á názena am hude á emnde á de sesse áte parakkire. Labara á higa na yá anjkwa bálá waazu-aara na keni á ndaha ba una.

*Yahudiya-aha, antara *tawraita á Muusa*

¹⁷ Ekka, á bá ka, ká ura Yahudiya, ká gálá ire áte *tawraita, ká kuráva áte Dadaamiya,

¹⁸ á bá ka diyakdiya namaari á Dadaamiya, tawraita anjkwa ge kwarakse duksa bademme geni ka eksese barama jirire,

¹⁹ ká anjkwa zhara ire á ḥa ba seke hyakephye táchá ura wulfe, ka ba seke parakkire ge maranaa baráma ge edda una am tabedammire,

20 ká zhara ire á ña ba seke hyakephye kwaraterse duksa ge emnde na diyarka duksa, hyakephye giya emnde na zlabe ta ba seke egdzara mesheshe am elva á Dadaamiya na, á bá ka diyakdiya jirire, diyakdiya duksa bademme adába diyakdiya tawraita.

21 Haá! Ekka ká kwaraterse ba ge emnde umele, labára ká kwaransea ge ire á ña keni? Ká magaterá waazu ge emnde geni a yaránya neylire, labára ekka ká ila na?

22 Ká elván ge emnde yawánya mága gwardzire, labára ekka ká emmága? Á bá ka, ka kelaade á hele, labára zlabe ká ila duksa á hele ñanna?

23 Ekka, ká kuráva áte tawraita, mbate keni ká mañka áte náza á tawraita ñanna. An mága á ña ñanna wá, ká ankwá maganá ba ka geni emnde tá nyanya Dadaamiya.

24 Ankwá puwartepuwa ba estuwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Ádaba ba kure Yahudiya-aha, emnde a jeba umele tá ankwá nyanya Dadaamiya.

25 Má kwá maga názu am tawraita wá, dem shedekwe á kure keni á magakuránmaga nampire. Amá má kwá mañka názu am tawraita, una ba seke dakuremka am shedekwe dekideki.

26 Má edda una daaka am shedekwe, amá dabetesaba tawraita ba shagera, ma baaka am shedekwe keni, Dadaamiya á zhara una ñanna emtu mázla-aara?

27 Edda una daaka am shedekwe, amá ma dabetesaba názu am tawraita ba shagera wá, á de fakerfe zherwe ge ekka edda una ta puwakte tawraita ñanna ge ekka, amá dabañka na, una ma ká ba am shedekwe ñanna keni.

28 Geva ura Yahudiya áte ice á emnde-ka, una á gakve ura Yahudiya á jirire, una estuweka. Zlabe ádaliye, dem shedekwe keni, á gakve-ka ura á Dadaamiya, una estuweka.

29 Yahudiyire á jirire wá, edda una ura Yahudiya á sáwá am ervaunjde, an belá am shedekwe am ervaunjde-aara an hákuma á Shedekwe Cufedfde, gevka ádaba ta puwete estuwa am tawraita na. Daaci ñane una Yahudiyire á jirire; ñane wá, á ufa-ka gálá áza emndimagwaha, á de galáná ba Dadaamiya ñane.

3

1 Má estuwa wá, Yahudiyire á farka ge duksa emtu? Ma bela ura am shedekwe keni baaka názu á fanaare ge ura emtu?

2 Duksa wá, á farfe ba kwakya ma am uwe keni. Yá ndahana ádaba uwe una? Emtsaadé wá, Dadaamiya a yateraa elva-aara am erva ba ge Yahudiya-aha.

³ Ay mi ba uwe kina, má emnde umele-aatare tsaraaka áte elva-aara ḥanna wá, Dadaamiya keni á de eptsante elva ádaba itare emtu?

⁴ Una estuweka d̄ekideki; ma emnde bademme yaránya jirire keni, Dadaamiya wá, á eptseka elva-aara buwa. An̄kwa puwartepuwa am wakita á Dadaamiya, a bá ḥane: Ekka wá, má ndahaksendahe elva á ḥna, ma ware keni sey a cenancena jirire á ḥna. Má tá kátá eksáká áte elva, shansha ba ka jirire.

⁵ Haypa á miya á maraterá jirire á Dadaamiya ge emnde, mi bá uwe kena mázle-aara? Mi bánba geni baaka jirire á Dadaamiya, adfaba á fá zlada áte miya emtu? Una wá, ya ndahese áte una ta bántsa emndimagwaha na.

⁶ Amá una estuweka dekideki, adába ma andze baaka jirire á Dadaamiya, watse á de kyáná estara kena ḥane shairiya á emnde?

⁷ Zlabe ádaliye má gevge ni baakire á jirire-aaruwa ájkwa á melateru ge dise jirire á Dadaamiya ge emnde, antara an̄kwa á vaterte baráma á gálá Dadaamiya ge emnde wá, tá ḥniya ádfaba uwe zlabe mázle-aara ge yá an haypire?

⁸ Daaci ta bántsa emnde umele, mbate mága emtanjkire shagera, geni a sesse jirire á Dadaamiya, á piyanjerta uwe mazle-aara ge emmága-aara? Bairā emnde umele keni ta naba ndahese emtanjkire áte iya, a bá itare: iya keni ndansendahe estuwa. A njá ḥane á maga uwe, watse á de ndavaterundave Dadaamiya am shairiya.

Baaka ura an jirire ba palle keni

⁹ Estara á bá kure? ḥere Yahudiya-aha ḥá jateruje ge emnde umele emtu? Baaka, ḥá taa jateruka dekideki. Ábi am zuñjwire keni ndza ya bakuránba geni Yahudiya-aha antara emnde umele bademmire-aatare tá á ba am erva á haypa.

¹⁰ Adaba an̄kwa an puwa am wakita á Dadaamiya, á bá ḥane:

Baaka ura an jirire, baaka ba palle keni.

¹¹ Baaka edda á eŋkale ge cenva jirire, baaka edda una á kátá d̄aba Dadaamiya na.

¹² Emnde bademme dzalarevdzále áte unjule á Dadaamiya, bademmire-aatare badzarevbadze. Baaka ura mággwe, baaka ba palle keni.

¹³ Názena á segashe am kwárá-aatare ba seke á segashe se á emtsa am hude-aara, we-aatare á ndáhá ba zlerma, názena á segashe am mbuwe-aatare ba seke wenye á záhe.

¹⁴ We-aatare sey á ndáhá ba elva yaiyaihe, antara elva nyanya ura.

- 15 Sera-aatare tsaftsafe jipu ge de ceba shifa á emnde.
 16 Ba kelaa tate na tá degashe itare átekwa bademme, sey
 tá yaterá ba bádza antara emtanjkire ge emnde.
 17 Itare diyarka njá lapiya antara emnde dékideki.
 18 Baaka ma lyáwá á Dadaamiya keni am ervaunjde-aatare.
 19 Iyau, ge miya wá, diyamidiya geni bademme a názena
 á ndahaná *tawraita wá, á ndahater ba ge emnde na tá
 am erva á tawraita ñanna. Daaci baaka edda una á de
 dzegwándzegwa bá baaka haypa-aara ge ñane. Má estuwa,
 nálgaadama bademme tá de ba am shairiya á Dadaamiya.
 20 Baaka ura á shá jirire áza Dadaamiya á ba an daba
 tawraita. Amá tawraita wá, á mara ba geni ura á diyeddiye
 haypa-aara.

Uñjule na emnde tá de shá jirire áza Dadaamiya

21 Amá kina wá, Dadaamiya aňkwa á maramiyá uñjule
 na ni watse mí de shá jirire á katafke-aara an ñane na,
 baaka elva á díabate *tawraita emtsaadé am una ñanna
 dekideki. Tawraita á Muusa, antara nabi-aha ndza ta
 enndaha una ñanna bademme.

22 Uñjule na ni watse emnde tá de shá jirire an ñane áza
 Dadaamiya na wá, ba fetarfire áte Yaisu *Almasiihu palle.
 Una wá, gavka adaba emnde a jeba umele palle, amá ma ge
 emnde-ara keni, bademme emnde na má fetaarfe áte Yaisu
 Almasiihu na. Adaba emnde bademme ta ba kalkale áza
 Dadaamiya.

23 Emnde bademme ta ba emnde a mága haypa, ta yiyiye
 an parakkire á sleksire á Dadaamiya.

24 Amá Dadaamiya an maggwire-aara wá, a naba maga-
 teraa ñgurna, a vaterte jirire ba dey á kya erva an Yaisu
 Almasiihu na a lyaterse am haypa na.

25 Dadaamiya wá, ñane a tsaa Yaisu Almasiihu, geni á
 ya shifa-aara ba seke sadake, daaci Dadaamiya á baraterá
 haypa-aha-aatare an uzhe á Egdze-aara ñanna ge emnde a
 fetarfe bademme. A magaa una ñanna ge maraterá jirire-
 aara ge emnde. Werre wá, a magaa ba seke diyaaka haypa
 á emnde, ndza á fá ba ervaunjde.

26 Amá kina wá, a wayte maraterán ge emnde geni ñane
 wá, edda á jirire, á kátá nja á ba áte jirire-aara ñanna,
 á kátá vaterte jirire-aara ñanna ge emnde na tá aňkwa
 fetaare áte Yaisu na keni.

27 Má gevge estuwa, aňkwa dalila á gálá ire á miya
 emtu mazle-aara? Baaka dékideki. Labára baaka? Adaba
 Dadaamiya vamiteka jirire á katafke-aara ádaba mi dabete
 *tawraita, amá a vamite jirire ádaba famitarfe áte Yaisu
 *Almasiihu.

²⁸ Adaba diyamidiya geni emnde tá shá jirire áza Dadaamiya sey ma fartarfe áte Yaisu Almasiihu, tá taa shánka ádfaba ta dábete tawraita.

²⁹ Emtu, Dadaamiya njanna sey ba ge Yahudiya-aha palle, ge emnde umele wá, Dadaamiya-aatare-ka emtu? Una estuweka, itare keni Dadaamiya-aatare ba njane njanna.

³⁰ Adaba baaka Dadaamiya umele, sey ba palle. Má fartarfe Yahudiya-aha áte Yaisu Almasiihu á vatertereva jirire á katafke-aara. Ge emnde a jeba umele keni ba estuwa njanna; má fartarfe áte Yaisu Almasiihu wá, itare keni á vatertereva jirire á katafke-aara.

³¹ Emtu má ña ba: Dadaamiya á vatertereva jirire ge emnde sey má fartarfe ate Yaisu Almasiihu wá, ña ganve tawraita ba seke duksa dey emtu? Estuweka dékideki. Bairá ñá anjkwa njante tawraita.

4

Náwa ba seke estara Ibrahim a shaa jirire áza Dadaamiya

¹ Dzamawamidzámá áte eggymiya Ibrahim, mi ba uwe kina áte njane? Ndza a shaa uwe njane áza Dadaamiya?

² Ma andze Ibrahim shánsha jirire áza Dadaamiya ádfaba shagerire á slera-aara wá, ma andze á gálá ire-aara átekwa. Amá njane ndza shánka dalila á gálá ire-aara á katafke á Dadaamiya.

³ Anjkwa ta puwete ba estuwa am wakita á Dadaamiya, a bá njane: Ibrahim a fetaare áte Dadaamiya, daaci, ádfaba ba fetarfíre-aara njanna, Dadaamiya a vante jirire á katafke-aara.

⁴ Diyamidiya geni má ura anjkwa á maga slera wá, duksa na tá de vanta am iga á slera njanna gafka dey mázle-aara, una njanna mbera-aara, zlayá-aara.

⁵ Una keni ba estuwa: Edda una má dzamaaka de shá jirire áza Dadaamiya á ba an shagerire á slera-aara, amá a fetaare á ba áte Dadaamiya, ge njane wá, Dadaamiya á vanteva jirire ba dey. Adaba Dadaamiya wá, á dzegwándzegwa vanteva jirire ge slehaypa.

⁶*Dawuda keni ndza a ndahese elva áte edda una a shaa jirire ba dey á katafke á Dadaamiya, a bá njane: Edda-aara njanna wá, gedetegeda.

⁷ Gedartegeda emnde na Dadaamiya a yateraare emtanjkire-aatare, á zhareka haypa-aha-aatare na.

⁸ Gedetegeda zhele na má Yaakadada Dadaamiya á jaheka haypa-aha-aara na.

⁹ Gedfa njanna á tsakaná Dawuda na wá, sey tá sháná ba emnde na tá am shedekwe emtu? Una estuweka, antara ba

emnde na tá þaaka am shedekwe keni bademme. Adaba a bá miya ba kina: Dadaamiya a vante jirire ge Ibrahim adaba a fetaare áte njane.

¹⁰ Emtu Ibrahim ndza a shanaa am sarte-ara geva edda á jirire á katafke á Dadaamiya? Am sarte na demda am shedekwe emtu, kwaye am sarte na zlabe daaka am shedekwe he? Ábi kwaye am sarte na zlabe daaka am shedekwe ba dekideki.

¹¹ Dem shedekwe na ndza a maganaa Ibrahim wá, ndza ba nalaama ge marese fetarfire-aara áte Dadaamiya, antara jirire na a shanaa njane am zunjewire á katafke-aara na. Daaci Ibrahim a geva estuwa dada arge emnde na daremka am shedekwe, amá fartarfe na. Dadaamiya á vaterte jirire á katafke-aara keni, ba seke una ni ndza a vante ge Ibrahim werre na.

¹² Zlabe ádaliye keni ba njane una dada arge emnde na tá am shedekwe, amá tá aŋkwa daba fetarfire á eddemiya Ibrahim na, njane a fetaare kwaye zlabe daaka dem shedekwe na.

Sha duksa á Dadaamiya an fetarfire

¹³ Werre wá, Dadaamiya ndza a maganaa *waada ge Ibrahim, antara wulfe-aha-aara, geni watse á de vaterte duniya bademme ba seke warita. Dadaamiya maganánka waada njanna ge Ibrahim ádaba a dabete *tawraita, amá ádaba njane fetarfe áte njane haa a ganve edda á jirire á katafke-aara.

¹⁴ Ma andze Dadaamiya a magateraa waada njanna ba ge emnde na ta tsaahe áte tawraita wá, ma andze baaka nampire á fetarfire, antara ba waada na a maganaa Dadaamiya na keni ma andze á gevá ba dey.

¹⁵ Ya ndahanaa ádaba uwe una: adaba tawraita wá, njane á maramiya ba ni ervaunjde jaaja Dadaamiya áte emnde, adaba faransárka. Baira am tate na emnde diyarka tawraita dekideki na wá, tá dzegwanka maganá baakire á fesafire, adaba baaka ahuwa.

¹⁶ Daaci estuwa, *waada na a maganaa Dadaamiya na wá, a magán ge fetarfire, geni bademme á wulfe-aha á Ibrahim tá de shá duksa njanna názá ba dey. Amaana: emnde a fetarfe na ta tsaa á ba áte tawraita na, antara emnde umele na itare tá aŋkwa daba fetarfire á Ibrahim na keni, bademme tá de shansha á ba an jirire. Adaba Ibrahim wá, njane gevge eddemiya bademme.

¹⁷ Aŋkwa an puwa am wakita á Dadaamiya ba estuwa, a ba Dadaamiya á elván ge Ibrahim wá: Yá gakvege dada arge emnde a jeba-aha gergere ba kwakya á bina. Daaci Ibrahim a geva estuwa eddemiya bademmire á miya

á katafke á Dadaamiya, adaba a fetaare áte ñane. Ba Dadaamiya una edda á tsante ura am fáyá, antara edda á ganve duksa na ndza baaka dékideki na keni á ba an elva na á segashe am mbuwe-aara na.

¹⁸ Ibrahimá wá, ndza gulanaaka ñane fetarfire-aara dékideki. Ma ndza emnde umele ta dzamán ba seke *waada á Dadaamiya á de gevka mazle-aara keni, Ibrahimá gulanaaka ñane fetarfire antara tama-aara dékideki. A gevaa estuwa dada arge emnde a jeba-aha gergere kwakya ba seke una ni ndza a bannaa Dadaamiya, a ba ñane: Náwa watse egdzara á ña tá de kwakyefkwakye na.

¹⁹ Am sarte ñanna, iva á Ibrahimá á maga deremke. Ma Ibrahimá á zhara ire-aara gevge emgyegwe kurcumme, diyaadiya geni mukse-aara Saraatu á taa yeka egdzere mázle-aara keni, aley Ibrahimá gulanaaka fetarfire-aara dékideki áte názena a bannaa Dadaamiya.

²⁰ Ñane ndza diyaadiya geni ba jirire, watse á shánsha duksa na a ba Dadaamiya á de vanteva na. Ñane magaaka shaige-aara dékideki. Baira fetarfire-aara ñanna a vante ndzeda kwakya, á gálá ba Dadaamiya duksa-aara.

²¹ Ñane ndza njantenja am ervaunjde-aara geni Dadaamiya an hákuma ge mága názena a maganaa waada-aara na.

²² Kwaye ñane dalila na ni Dadaamiya a vante jirire á katafke-aara ge Ibrahimá.

²³ Iyau, elva ñanna keni puwartepuwe am wakita á Dadaamiya, geni Dadaamiya ganvege edda á jirire ákyiye na mu, a halavuwa á ba áte ñane palle emtu?

²⁴ Elva ñanna wá, ta puwete ádsaba miya keni, mi emnde na famitarfe áte edda una ndza a tsante Yaakadada Yaisu am fáya, geni miya keni watse á vamiteva jirire á katafke-aara.

²⁵ Ñane a naba tsanaahe ge Dadaamiya, geni á emtsemtsa ádsaba haypa-aha á miya. Am iga á emtsa-aara maa, a tsantehe zlabe ádaliye am faya, geni á vamite an una ñanna ge miya keni jirire á katafke-aara.

5

Shamiyansha mela antara Dadaamiya

¹ Daaci am shamiyánsha jirire á katafke á Dadaamiya, adaba barka á fetarfire á miya áte Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu, melamimela antara Dadaamiya mazle-aara.

² Ba Yaisu ñanna palle una a weramitaa baráma geni mi shansha ñgurna áza Dadaamiya adaba famitárfe áte ñane. Kina wá, tsamiyatse áte ñgurna á Dadaamiya,

gedamitegeda jipu, adaba aŋkwa tama á miya ge de nja antara Dadaamiya am sleksire-aara.

³ Gedá á miya zlabe tsaaka áte una ɻanna palle. Una ma aŋkwa zlada áte miya keni, gedá á miya ba kela-aara, adaba diyamidiya geni zlada ɻanna á mbamise farvaunjde.

⁴ Má shamiyánsha farvaunjde, am iga-aara mí de gevege emnde na hyarephye am duksa bademme. Má gamiyevge estuwa, daaci má á ba an tama áte duksa á Dadaamiya.

⁵ Tama á miya ɻanna wá, á tekamika d̄ekifeki, adaba Shedekwe Cudedde aŋkwa á ndahamindaha am ervaunje geni Dadaamiya á wayámiwaya kwakya.

⁶ Ge jirire wá, werre ndza baaka dabari á miya d̄ekifeki. Daaci am iga á una ɻanna, de hyephye sarte na ndza a tsanaa Dadaamiya na, lauktu a naba tsekwehe ge Yaisu *Almasiihu a emtsehe adaba haypa-aha á emnde-bademme.

⁷ Zlazlada jipu geni ura á emtsa am kela á ura umele, una ma edda-aara dabanteda jirire bademme keni. Má edda una kwakya maggwire-aara áte emnde wá, ámbane ura umele á naba eksaarekse emtsa am kela-aara.

⁸ Amá Yaisu Almasiihu ɻane a naba emtsehe am kela á miya, kwaye zlabe ma emnde a haypa emtsaade. Daaci mi naba diyeddiye áte una ɻanna geni Dadaamiya wayamiwaya ba kwakya.

⁹ Adaba emtsamtsa Yaisu Almasiihu am kela á miya wá, daaci mi shaa jirire áza Dadaamiya an uzhe-aara. Kina wá, njamitenja áte jirire-aara, geni watse á de lyamiyalye am názena watse á de magaterta Dadaamiya ge emnde adaba tá aŋkwa jána an ervaunje.

¹⁰ Werre wá, ndza mi kelaade-aha á Dadaamiya, amá kina wá, baaka duksa am dágave á miya antara ɻane mázla-aara, zlanaazle an emtsa á Egdza-aara. Sakwa kina d̄eme melamimela na wá, njamitenja áte jirire-aara keni geni á de lyamilya ba ge d̄ekifeki, ádaba tsettse Egdza-aara am fáyá.

¹¹ Aley keni zlabe á tsaaka an una gesa á miya: Gedamitegeda jipu áte Dadaamiya adaba názena a magaminaa ɻane á kya erva an Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu, shamiyánsha mela antara ɻane kina.

Názu ndza a sanaa Naadama, antara una a sanaa Yaisu
*Almasiihu

¹² Ndza adaba ba haypa á ura palle una samsa haypa á sem duniya, haypa ɻanna a sateraa emtsa ge emnde. Daaci a hyete estuwa emtsa áte emnde bademme, adaba emnde keni bademme tá maga ba haypa.

¹³ Ndza ba lauktu Dadaamiya á tsekwaná *tawraita ge nabi Muusa keni, kertenj ndza njánja tsuwe haypa am

duniya bademme. Amá am zamáne na ndza zlabe baaka tawraita, Dadaamiya keni ndza ndavaaka haypa-aha á emnde.

¹⁴ Aley keni wá, kwaye am zamáne á Naadama, sem zamáne á Muusa, emtsa á maga ba sleksire-aara áte emnde bademme. Ma hyepka haypa-aha-aatare ba seke názá Naadama na a kwaleve cena elva á Dadaamiya na keni, emtsa wá, yaterka dekidéki.

Nja á Naadama wá, ba gáráva á zhele na ndza a sáwa am iga-aara na.

¹⁵ Amá wá, zala buwa njanna ta gergere jipu. Haypa na ndza a ganaa Naadama wá, názá slanveka dekidéki ge yaikkire á njurna na a velanaa Dadaamiya á sáwa ba dey na. Ba jirire, adaba ba haypa á ura palle una emnde bademme sharánsha emtsa, amá jatermeka duksa an yaikkire á njurna na á magaterná Dadaamiya ba dey ge emnde bademme. Una keni a maganaa á ba á kya erva an ura palle zlabe ádaliye: Ura njanna Yaisu *Almasiihu.

¹⁶ Duksa na á vantá Dadaamiya ge ura wá, námpire-aara keni ba tsekemme, ká slateraaka antara una ndza a sanaa haypa á ura palle na. Názena a sanaa haypa á ura palle na wá, a saa ba záwa á sem mbiye á emnde bademme á katafke á Dadaamiya. Amá má Dadaamiya magateránmaga njurna-aara ge emnde wá, ma a kwakyaave estara haypa-aatare keni, njane vaterteva jirire á katafke-aara geni a mbedateraaka shairiya.

¹⁷ Ge jirire wá, adaba ba haypa á ura palle, emnde bademme darende am erva á emtsa. Una bademme ba lámare á ura palle njanna. Amá ura ge buwire, amaana: Yaisu Almasiihu, njane a naba se magaa pute umele. Adaba barka-aara emnde sharánsha njurna yaikke áza Dadaamiya, á vaterteva jirire ba dey á katafke-aara. Itare wá, watse tá dem sha sleksire an shifa na á zleka na.

¹⁸ Daaci ba seke una emnde bademme darenda am záwá á katafke á Dadaamiya ádaba haypa á ura palle na wá, ba estuwa zlabe ádaliye una keni: Adaba jirire na a maganaa ura palle, ura njanna Yaisu Almasiihu, emnde bademme sharánsha effeya, a halaterse am záwá, a vaterte shifa.

¹⁹ Zlabe ádaliye: Ba seke una emnde bademme darenda am erva ge haypa ádaba ura palle kwalevkwale cena elva á Dadaamiya na wá, ba estuwa zlabe ádaliye una keni: Dadaamiya á vaterteva jirire ge emnde bademme ádaba fesarfire á ura ge buwire na.

²⁰ Amá Dadaamiya a naba saa *tawraita zlabe ádaliye á sem duniya, geni á se kwakyepkwakya haypa-aha á emnde.

Má kwakya haypa á emnde, Dadaamiya keni á magaterá ŋgurna kwakya.

²¹ Ba seke una ndza a maganaa haypa sleksire-aara áte emnde bademme, á cebaterá an emtsa na wá, ŋgurna á Dadaamiya keni an hákuma jipu zlabe ádaliye ge vatera jirire ge emnde. Dadaamiya á kátá daterá á dem tata á shifa na á zleka na. Amaana tá de shá sleksire á kya erva an Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu.

6

Má an emtsa áza haypa, amá má an shifa áza Yaisu

¹ Mí bá uwe kina áte jeba á elva ŋjanna? Mí bánba kina ganakini naba magawamimága haypa á miya, geni Dadaamiya keni á de sagamiyanvesage ŋgurna-aara emtu?

² Estuweka dsekidéki. Má ge elva á haypa wá, miya má an emtsa. Daaci mí dzegwáná estara kena mága haypa mázle-aara?

³ Emtu diyakurka geni miya bademmire á miya, am sarte na tá aŋkwa baramibara am yáwe á baptisma na, miya gamiyevge palle antara Yaisu *Almasiihu emtu? Diyakurka geni am sarte ŋjanna ba seke emtsamimtsa kerde antara ŋjane emtu?

⁴ An bárá á miya am yawe á baptisma na wá, emtsamimtsa kerde antara ŋjane, hedaramiheda kerde keni. Daaci ba seke una ndza tsetetse Yaisu Almasiihu am fáya an hákuma á Eddeñara na, ba estuwa shifa á miya keni á eptsapteptsa, gamiyevge áŋwaslire am njá á miya bademme.

⁵ Daaci má gamiyevge palle antara ŋjane estuwa, an emtsa na ba seke názá-aara na, daaci ba jirire, ge tse am fáyá keni ma ba palle. Dadaamiya á tsamitetse am fáyá ba seke una ndza a tsantaa ŋjane.

⁶ Diyawamiyeddiye una ba shagera: Am sarte na tá aŋkwa zlenjela Yaisu Almasiihu áte dzangala, cebarateraaceba kerde antara shifa a haypire á miya werre na, geni shifa a haypire ŋjanna á zlauzle, mí sesse am erva á haypa mázle-aara.

⁷ Adaba má ura gevge emtsa wá, baaka názu á eksaná haypa áte edda-aara mázle-aara.

⁸ Má diyamidiya ge emtsamimtsa kerde antara ŋjane wá, ge tsete am fáya keni diyamidiya geni mi de tsettse antara ŋjane.

⁹ Zlabe ádaliye: diyamidiya geni Yaisu Almasiihu wá, ŋjane tsetse am fáya, á emtseká mázle-aara, adaba á danuka emtsa ge ŋjane.

¹⁰ Ácsaba emtsa-aara ḷanna wá, ndza a emtsa ácsaba haypa-aha á emnde, a emtsehe ba ser palle, hyephye ge bademme. Amá shifa na an ḷane kina na wá, atuge Dadaamiya.

¹¹ Ba duksa palle ge kure keni: Diyaweddiye ba shagera am ire á kure, geni kure wá, kwá an emtsa á katafke á haypa. Amá shifa na kwá an ḷane kina na wá, kwá átuge Dadaamiya, adcsaba kwa ba palle antara Yaisu Almasiihu.

¹² Daaci yawanánka baráma dekideki ge haypa á maga sleksire-aara áte kure, geni sey kwá maga ba shagerkire na á kátáná vuwa á kure na watse á de ba am haha na.

¹³ Yawanánka ba kure an ire á kure vuwa á kure ge haypa, geni ubiya-aha á kure á gevge kazlaña á mága emtaŋkire. Arge una ḷanna, fawanemfa ire á kure am erva ge Dadaamiya, kwa emnde na ndza kwá an emtsa, tsakuretse am fáyá na, geni bademme á ubiya-aha á kure, á gevge kazlaña á mága slera á jirire.

¹⁴ Daaci fawanemka ire á kure am erva ge haypa ba dey, adcsaba kure gakurevka am erva á *tawraita, kure kwa emnde na kwá áte ḷurna á Dadaamiya.

Geva náve á haypa, bi sha jirire áza Dadaamiya

¹⁵ Ázara á bá kure kina? Mí bánba ganakini miya mi baaka am erva á *tawraita, má áte ḷurna á Dadaamiya, naba magaumimága haypa á miya emtu? Estuweka dekideki.

¹⁶ Emtu diyakurka geni má kwa yanaa ba kure ire á kure am erva á ura geni kwá daba ba názá-aara, kure gakurevge náve-aha á edda-aara emtu? Ndza diyakurka estuwa emtu? Daaci má kwa nave-aha á haypa, kwá daba ba názá á haypa, amá ḷane á dákurá á de cebakurceba. Amá má kwá daba názá á Dadaamiya, ḷane wá, á de gakurvege emnde a jirire á katafke-aara.

¹⁷ Galaumigála Dadaamiya ácsaba sakuresse am návire á haypa, kwá ankwá fansárfe ge Dadaamiya, kwá ankwá liyiá názu tá tsahakurse áte ḷane an ervaunje á kure palle.

¹⁸ Kina wá, sakuresse am erva á haypa, gakurevge náve-aha á Dadaamiya geni kwá maga ba jirire mázle-aara.

¹⁹ Yá ankwá vakurte gera á elva an návire am duniya na wá, ácsaba ba yiyiyire á hyema á kure ge cenva elva áte watsewatsire. Werre, kure ndza kwa yaa ire á kure bademme ge mága ba shagerkire, ba kelaazare ndza kwa fare ba ge mága emtaŋkire. Una keni magaumága á ba áte una ḷanna: Yawanánya ire á kure bademme ge Dadaamiya, gawuvge náve-aha-aara ge mága ba jirire bademme. Estuwa, kwá njinja áte cufedđire.

²⁰ Am sarte na ndza zlabe kwá am návire á haypa, kure ndza baaka lámbe á kure áte elva á mága jirire.

²¹ Ndza kwa shaa uwe am mága á kure werre ḷanna, kina ba enndaha-aara keni á wakurwa zherwe na? Ábi ndza baaka? Baira ma andze kwá shánsha emtsa am iga á una ḷanna.

²² Amá kina wá, sakuresse am erva á haypa ḷanna mázle-aara, gakurevge náve-aha á Dadaamiya. Námpire-aara keni shakuránsha jipu, gakurevge emnde cudedde kwá átuge Dadaamiya. Am iga á una ḷanna keni, watse kwá shá shifa na á zleka na.

²³ Ádaba má ura á maga ba haypa wá, edda-aara á de shá ba emtsa ge mbera-aara. Amá názu á vanta Dadaamiya ba dey ge ura wá, á vanta shifa na á zleka na, má garevge palle antara Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu.

7

Gárava an mukse á zhele

¹ Ge diyakurkire emtu egdzar mama-aha-aaruwa geni *tawraita ankwá á maga hákuma-aara áte ura sey má zlabe edda-aara an shifa? Una elva-aaruwa una yá vakurte ge kure adaba kure diyakurdiya názu am tawraita.

² Ba seke mukse á zhele, má zlabe zhele á mukse ḷanna an shifa, an piya jipu geni á verja mukse ḷanna ge de ga zhele umele. Amá má baaka zhele-aara an shifa wá, daaci á kwaráná ba ḷane ire-aara mázle-aara, á piyanteka tawraita mázle-aara.

³ Má gevge ni zlaazlálá mukse ḷanna, de gaaga zhele umele a ya ba zhele-aara an shifa wá, mukse ḷanna maganaamaga gwardzire. Amá má kedaakeda zhele-aara, ma de gaaga zhele umele keni, baaka gwardzire áte ḷane, an piyeka mázle-aara.

⁴ Ge kure keni ba estuwa ḷanna egdzar mama-aha-aaruwa, á kwarakurá tawraita-ka mázle-aara, ádaba kwá an emtsa á katafke-aara, emtsakuremtsa kerde antara Yaisu *Almasiihu. Daaci kina wá, gakurevge átuge edda una ḷanna ndza emtsamtsa, tsetetse am fáya na. Miya bademme keni am njá á miya kina antara kure na wá, mí maga ba duksa shagera na watse an námpire aza Dadaamiya na.

⁵ Ádaba am sarte na ndza mi maga ba názena á katáná ire á miya wá, ndza mi maga ba haypa. Sámsa tawraita keni a se tsante eñkale á miya zlabe ádaliye ge mága ba haypa. Estuwa, ma andze mi shánsha emtsa am iga-aara.

⁶ Ndza werre wá, mi ba seke dangay-aha á tawraita, amá kina shamiyánsha ire á miya ázenjara. Ádaba miya má an

emtsa á katafke-aara. Daaci kina wá, mí an shifa ánjwaslire, mi dzegwándzegwa magannaamaga duksa ge Dadaamiya áte unjule na á maramiyá Shedekwe-aara na. Gafka áte unjule werre na ndza á yanaa názu am tawraita na.

**Tawraita á maraterá ba haypa-aha-aatare ge emnde*

⁷ Mi bá uwe kina áte jeba á elva na? Mí banba ganakini an haypa *tawraita emtu? Estuweka dekifeki. Aley keni wá, a se balisaa ba tawraita názena tá dahaná an haypa na. Ma andze biyánka shairiya á Dadaamiya: Fe-ka ice am duksa á ura, ma andze yá diseka geni una ḥanna haypa.

⁸ Amá ba de diyaneddiye shairiya á Dadaamiya ḥanna, haypa shánsha baráma áte iya mázle-aara, berhiyemberha am fa ice am duksa-aha gergere ba kwakya. Ma andze baaka tawraita, haypa keni ma á dzegwánka mága kelaqdire áte ura.

⁹ Werre, am sarte na ndza zlabe diyanka tawraita wá, ndza ya kurken ya ba ura an shifa. Amá ba de diyaneddiye shairiya á Dadaamiya wá, náwa ya keni, á bá haypa, tsetse an shifa,

¹⁰ iya emtsanemtsa. Dadaamiya wá, ḥane a saa tawraita ge vaterte shifa ge emnde, amá áte názá-aaruwa na wá, a siyaa ba emtsa.

¹¹ Ya ndahanaa ádaba uwe una? Ádaba am sarte na diyaneddiye shairiya á Dadaamiya, haypa keni shánsha baráma áte iya, a jiya ejkale-aaruwa bademme geni yá farfe ge mága haypa-aha umele. A jiya estuwa haypa, amá a ḥudansaa ba tawraita hude.

¹² Amá tawraita an ire-aara wá, ḥane cudefcse, shairiya-aha á Dadaamiya na am hude-aara bademme cudefcse, bademme ba jirire, bademme shagera.

¹³ Daaci duksa shagera estuwa emtu á siya emtsa ge iya? ḥane-ka dekifeki. Iya wá, a jiya ba haypa. Ba ádaba dzegwanánka daba shagerire á názena am tawraita, daaci a naba cavadsitehe ge haypa, a tedese shifa am ya, an duksa shagera ḥanna. Tá dise áte una ḥanna ganakini haypa wá, haypa ba jire. Daaci, adaba barka ba tawraita, haypa maresemáre ire-aara geni ḥane wá, mánzawé ba jire.

Ura á kátá á maga shagerire, amá á daaka ndzedá-aara

¹⁴ Diyamidiya *tawraita wá, a sawa áza Dadaamiya, amá iya, ya ba urimagwe, ba seke tá veliwe an vela ge haypa, ganevge náve-aara.

¹⁵ Názena yá maganá iya na wá, ba iya keni cenanseka. Názena yá kátá maganá iya, á daaka ndzedá-aaruwa, yá maga una wayanka na.

¹⁶ Má ganuge názu wayanka emmága-aara wá, yá dise áte una ḥanna shagerire á tawraita.

¹⁷ Daaci má estuwa, mándezawire ḥanna yá maganá ba iya an ire-aaruwa-ka, á maganá ba haypa na aŋkwa am vuwa-aaruwa na.

¹⁸ Diyandiya ganakini baaka shagerire azeruwa, amaana: ázeruwa urimagwe na. Ádaba ba jirire geni am ervaunđe-aaruwa wayanwáyá mága shagerire, amá á daaka ndzedaaaruwa.

¹⁹ Shagerire na yá kátá maganá ya wá, á daaka ndzedaaaruwa, yá maga ba mándezawire na wayanka na am kela-aara.

²⁰ Má ganuge názu wayanka emmága-aara na wá, yá dise áte una ḥanna geni yá maganá ba iya an ire-aaruwa-ka, á maganá ba haypa na aŋkwa am vuwa-aaruwa na.

²¹ Názu yá aŋkwa tapaná iya am vuwa-aaruwa wá, má yá kátá maga shagerire, kertej ba jarje shagerkire á katafke-aaruwa, yá maganaamaga una ḥanna am kela-aara.

²² Ate una am ervaunđe-aaruwa wá, wayanwáyá yá dabeledaba tawraita á Dadaamiya ba shagera.

²³ Amá aŋkwa duksa mándezawe am vuwa-aaruwa, ḥane wayiyanteka ḫekideki ganakini yá maganaamaga shagerire na diyandiya am ire-aaruwa. Duksa ḥanna a give ba seke yá náve-aara geni sey yá maga ba haypa na am vuwa-aaruwa na, baaka duksa umele.

²⁴ Kay! yá baaka degiya! An vuwa á haypire-aaruwa na wá, á shisha emtsa! Á lyisá ware-aaruwa?

²⁵ Dadaamiya wá, aŋkwa, yá slafaná we-aaruwa ba ge ḥane palle á kyá erva an Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu.

Daaci ba seke una ya enndaha na: Iya an ire-aaruwa wá, tsanaatse á ba áte una a ndahesa Dadaamiya am tawraita na. Amá an vuwa a urimagwire-aaruwa na wá, yá aŋkwa maganá áte názá á haypa.

8

Emnde na tá maga ba názu á kataná Shedekwe Cudedde na

¹ Daaci kina wá, baaka záwá mazla-aara am mbiye á emnde na garevge palle antara Yaisu *Almasiihu na.

² Adaba Shedekwe Cudedde na aŋkwa vaterte shifa ge emnde na tá am erva á Yaisu Almasiihu, sisese am erva á haypa, sisese am erva á emtsa.

³ *Tawraita wá, ḥane dzegwánka halese emnde am erva á haypa, adaba baakire á payda á emndimaghawa ge mága názu a ndavateruwa ḥane. Amá wa, Dadaamiya

maganaamaga duksa ḷanna janviyaaja ge tawraita na. A maganaa estara ḷane? A naba bela Egdza-aara á sem duniya, áte nderáva á miya emndimagwaha na má an haypa na, geni á se lyamivaare ḷane haypa-aha á miya. Dadaamiya a puwanem estuwa zawa am mbiye ge haypa na am vuwa á emnde na.

⁴ Dadaamiya a magaa una ḷanna wá, ba geni mí man̄ka názena á kataná ba ire á miya, amá mí maganaamaga jirire na á ndavaná tawraita na bademme, miya emnde na á kwaramiya Shedekwe Cudedde na.

⁵ Ad̄aba emnde na tá maga ba názena á kataná ire-aatare na wá, itare tá dzama ba názena á kataná ire-aatare ḷanna. Emnde na tá maga ba názena a baternaa Shedekwe Cudedde, itare tá dzama ba názena á kataná Shedekwe Cudedde na.

⁶ Daaci emnde na itare tá maga ba názu á kataná ire-aatare, itare tá shánsha emtsa. Amá emnde na tá dzáma ba názu á kataná Shedekwe Cudedde, itare tá shá shifa na á zleka na, antara hairire.

⁷ Emnde na ni tá dzama ba názena á kataná ire-aatare na wá, itare tá ḫabeka tawraita á Dadaamiya, itare tá dzegwánka ḫaba Dadaamiya dekideki, ta kelaade-aha-aara.

⁸ Bademme á emnde na tá njá á maga ba názena á kataná ire-aatare na wá, itare tá shánka háyá áza Dadaamiya dekideki.

⁹ Amá kure wá, kwá maganá áte una á kataná ire á kureka, á kwarakurá ba Shedekwe Cudedde, ad̄aba an̄kwa Shedekwe ḷanna am kure. Má ura baaka an Shedekwe ḷanna wá, edda-aara gevka átuge Yaisu Almasiihu.

¹⁰ Ma kwa an emtsa ad̄aba lámare á haypa keni, amá má an̄kwa Yaisu Almasiihu am kure wá, Shedekwe Cudedde á vakureteva shifa jirire, ad̄aba kure gakurevge emnde a jirire á katafke á Dadaamiya.

¹¹ Má an̄kwa Shedekwe á Dadaamiya na ndza a tsetaa Yaisu Almasiihu am faya na am kure wá, una ba jirire ganakini ba ḷane zlabe una watse á de femfa shifa am kure keni, an hákuma á Shedekwe-aara an̄kwa am kure na.

¹² Daaci, egdzar mama-aha-aaruwa, má estuwa wá, ba seke má an gema am vuwa geni sey mi maganaamaga názena á kataná Shedekwe Cudedde na, mi man̄ka una á kataná ba ire á miya na.

¹³ Ad̄aba uwe, má kwá ḫabaná áte una á kataná ire á kure na, kure kwá de shá ba emtsa. Amá má kwá ganapteka dekideki ge kazlanja-aha na á kataná vuwa á kure, á kwarakurá ba Shedekwe Cudedde, daaci estuwa wá, kwá shánsha shifa á jirire.

¹⁴ Bademme á emnde na tá dabáná áte una á maraterná Shedekwe Cudedde na wá, itare ta egdzara á Dadaamiya.

¹⁵ Adaba uwe, Shedekwe Cudedde na kwa shanaa kure áza Dadaamiya na, kwa shan geni á eptsakurá ádaliye á dem návire á kure werre-ka, geni kwá njá an lyawa zlabe ádaliye-ka, amá kwa shan geni á gakurvege egdzara á Dadaamiya, á vamita njane baráma a dákha Dadaamiya an dada.

¹⁶ Iyau, ankwá á bamiyanba Shedekwe Cudedde njanna am ervaunjde á miya, geni miya wá, ba jirire ma ba egdzara á Dadaamiya.

¹⁷ Am gamiyevge egdzara-aara estuwa, daaci miya keni má de shánsha dza á miya am duksa shagera na a fater ge emnde-aara na. Ba miya antara Yaisu Almasiihu una má de shánsha duksa njanna. Adaba má eksamiyaarekse sha zlada seke njane, daaci má shánsha de nja am yaikkire keni antara njane.

Yaikkire na má usaná miya áza Dadaamiya

¹⁸ Una wá, diyandiya ba jirire ganakini zlada na má ankwá shaná miya kina wá, hyafka ba názara keni ká slaterka an yaikkire na watse á de vamita Dadaamiya na.

¹⁹ Adaba bademme á duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya, tá ankwá á tsakwa ba hyema á sarte na má watse Dadaamiya á mara egdzara-aara áte parakkire am sleksire-aara na.

²⁰ Bademme á duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya na wá, garevge ba seke duksa ba dey ázenjara. Amá namaari-aatare-ka, a fateraare ba Dadaamiya njanna adaba haypa á emnde. Aley, duksa-aha njanna tá á ba an tama-aatare áte shagerire na watse á de magaterná Dadaamiya.

²¹ Elva njanna wá, amaana: Bademme á duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya na, watse tá shánsha ire-aatare. Adaba watse tá sesse am erva á emtsa, watse tá lebe-ka mázle-aara, itare keni watse tá shá yaikkire ba seke egdzara á Dadaamiya.

²² Miya wá, diyamidiya ganakini sem ba vatená keni, bademme á duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya na tá ankwá basha ba zlada emtsaadse. Am ervaunjde-aatare tá ankwá njya ba seke mukse na am zlada á yá na.

²³ Amá tá njya ba duksa-aha njanna-ka palle, antara ba miya. Amá Dadaamiya vamiteva Shedekwe-aara. Shedekwe njanna wá, duksa zuñjwe am nazena mí de shaná miya ázenjara bademme. Daaci mí ámbera á ba njya njanna am ervaunjde á miya, má ankwá tsákwa ba hyema á sarte na watse á se halamisehale Dadaamiya náza á ba ge dekifeki am zlada njanna, á gamivege egdzara-aara.

²⁴ Dadaamiya wá, ḷjane a lyamise vatene-ka, amá miya zlabe má anjkwa tamaná á ba an tama emtsaade. Ádaba uwe, má ura á nanna názu anjkwa á tamaná ḷjane wá, á tamaná an tameka mazla-aara adfaba shansha. Emtu ware edda una zlabe á tamaná an tama duksa na am erva-aara ba ge ḷjane?

²⁵ Tama wá, mi fánaa áte duksa na zlabe namiyánka emtsaade na. Una wá, mí tsakwa hyema-aara ba shagera, mí farvauṇđe ba shagera am hude-aara.

²⁶ Daaci estuwa, Shedekwe Cudedđde keni á sáwá á se melamiyumele adfaba baaka ndzedá á miya ge miya. Miya wá, ba mága maduwa áte uñjule-aara keni diyamika, amá Shedekwe Cudedđde á kyuwanva ba ḷjane ge Dadaamiya am kela á miya, á ḷjalamiyunjale ḷjane áte una á taa tsakeseka ura na.

²⁷ Dadaamiya wá, ḷjane diyaadiya názu am ervaunđe á emnde. Daaci ḷjane diyaadiya názena á kataná Shedekwe Cudedđde na keni, adfaba Shedekwe Cudedđde ḷjane á ḷjalateru ba ge emnde á Dadaamiya, á ḷjalateru áte namaari á Dadaamiya.

²⁸ Daaci má estuwa, diyamidiya ganakini Dadaamiya wá, anjkwa antara emnde na a dzeratersaa ḷjane ma am uwe keni. Itare keni wayarwáyá an Dadaamiya jipu. Ma jebara-aatare keni á zlauzle á ba áte shagerire.

²⁹ Emnde na Dadaamiya ndza a dzeraterse werre na wá, a ba am werrire ḷjanna zlabe ádaliye a tsateraahe ganakini watse tá de gáráva antara Egdza-aara, lauktu Egdza-aara á de geva makaji am dágave á egdzara ḷjanna bademme.

³⁰ Bademme á emnde ḷjanna á dzeratersa Dadaamiya werre na, a datersehe bademme, a vaterte jirire á katafke-aara, a naba vaterte njá antara ḷjane am sleksire-aara.

Dadaamiya wayamiwaya baaka halavuwa-aara

³¹ Má Dadaamiya anjkwa antara miya estuwa, anjkwa názu mí ndahaná miya zlabe ádaliye arge una ḷjanna emtu? Ware edda una á dzegwándzegwa geva kelaade á miya mázla-aara?

³² Dadaamiya, ḷjane shebaaka Egdza-aara, amá a naba yananuhe ge emtsa ádaba miya. Má Dadaamiya á vamite Egdza-aara estuwa, sakwa duksa-aha umele emtu? duksa-aha umele bademme keni watse á de vamiteva.

³³ Ware edda una á dzegwándzegwa icateraare sera ge emnde na a dzeraterse Dadaamiya? Baaka dekideki, adfaba ba ḷjane an ire-aara una a vaterte jirire na.

³⁴ Daaci estuwa, anjkwa ura a dzegwándzegwa mbedamimbeda am shairiya emtu? Baaka á jerka dekideki. Adfaba Yaisu *Almasiihu ḷjane emtsamtsa ádaba

miya, zlaþe ádaliye keni tsetetse am fáyá, aŋkwa am nadafa á Dadaamiya, á ndahaná ɻane elva am kela á miya.

³⁵ Nja wayáva na á wayámiya Yaisu Almasiihu na, aŋkwa názu á dzegwándezegwa tegamiya an ɻane emtu? Baaka una á jerka dækideki. ɻane ba á wayamiwaya. Una ma palasa, ma beccire, ma zlada na tá fáná emnde áte miya, ma waya am hude, ma petekkire á erva, ma nasáre na áte ura, una ma duksa na á zlanaazle shifa am miya keni á dzegwánka dækideki.

³⁶ Zlada á miya ge miya wá, ba seke una aŋkwa puwartepuwe am wakita á Dadaamiya na, a bá ɻane:

Ádfaba ba ekka Dadaamiya, ɻere ba kelá á váha ba seke tá zlanaazle shifa am ɻere, ganjerevge ba seke kyaweha na tá dáterá á de cebaterceba na áza emnde.

³⁷ Nja una-aha ɻanna bademme na, aley miya wá, má vaatara keni sey mi gana ba miya midalire, ádfaba ndzendzedfire á edda una wayamiwáyá jipu na.

³⁸ Una ba jirire diyandiya ganakini baaka dækideki duksa na á dzegwándezegwa tegamiya antara Dadaamiya, ádfaba wáyava-aara kwakya jipu áte miya. Una ma má emtsa, ma má ba an shifa á miya layye keni ba duksa palle ázeñara. Ma malika-aha antara duksa-aha na am samaya na, ma duksa na aŋkwa a magava kina, ma una watse á de magava á katafke na,

³⁹ ma duksa-aha na tá am zhegela átire, ma una am ekte á samaya keni, am duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya bademme á jerka dækideki una á dzegwándezegwa tegamiya an Dadaamiya, áte wáyava-aara na á wayámiya ɻane á kya erva an Yaisu Almasiihu na.

9

Iserayiila-aha jirire na a dzeratersaa Dadaamiya

¹ Náwa elva-aaruwa na yá bakurná ya, yá ndaakur ba jirire, baaka fida amkwa, adaba ya sledaba á Yaisu *Almasiihu. Ba iya keni an hakuma á Shedekwe Cudeddse, diyandiya am ire-aaruwa ganakini ba jirire baaka fida am elva-aaruwa ɻanna dækideki. Yá bakurá geni

² yá áte paláse an tsaka ire, á wiwa jipu am ervaunđse-aaruwa baaka ekhye-aara.

³ Á wiya adaba uwe? Ádfaba emnde a jeba-aaruwa diyareka Yaisu Almasiihu ge ɻezla shifa-aatare. Ate iya kina wá, ma seke á naba gevge wá, wayanwaya geni á nyainyivenyainye Dadaamiya am kela-aatare, á mariyánka daba Yaisu Almasiihu ɻanna mazla-aara, mákini itare tá shansha shifa ba jirire.

⁴ Itare ta emnde a *Iserayiila, a dzeratersaa ba Dadaamiya, a gaterve egdzara-aara, ba Dadaamiya njanna a marateraa cemdemire-aara ge itare, a magateraa namána, a vaterte *tawraita, antara baráma á nja am sera-aara ba kelaazare, am magateraa *waada ganakini watse á de vaterte duksa; aley, itare eksaranteka dekideki.

⁵ Itare ta wulfe-aha á Ibrahima tsa, am yá á vuwa, baira ta ba emnde a jeba antara Yaisu. Yaisu Almasiihu wá, njane Dadaamiya, duksa bademme á bá am erva-aara. Galaumigálá ba njane dem ba ge dekideki. *Aamin.

⁶ Dadaamiya eptsantepta elva-aara emtu? Una estuweka. Duksa na a ndahese Dadaamiya wá, baaka pekye-aara. Amá Iserayiila-aha kwakya diyarka Yaisu Almasiihu. Estuwa bademme-aatare-ka una garevge Iserayiila-aha á jirire.

⁷ Zlabe ádaliye, Ibrahima wá, kwakya wulfe-aha-aara, amá áte una ndza a ndahanaa Dadaamiya wá, bademme-aatare-ka ta wulfe-aha-aara ba jirire á katafke á Dadaamiya. Afaba a bá Dadaamiya á elvan ge Ibrahima: Sey ba eggymi-aha á Isiyaaku palle una ta wulfe-aha á nja ge ekka.

⁸ Elva njanna wá, amaana: Am wulfe-aha á Ibrahima bademme, tá anjkwa emnde umele-aatare garevka egdzara á Dadaamiya. Sey ba emnde na Dadaamiya a maganaa waada-aara ge Ibrahima emtsaadde lauktu á shatersha na.

⁹ Náwa ndza a maganaa estuwa Dadaamiya waada njanna ge Ibrahima: Ndza a banaa: Má watse hyephye sarte-aaruwa, watse yá sawa, Saraatu á de ya egdzere zhele.

¹⁰ Zlabe halavuka áte una njanna palle. Raibaika keni ndza a yanaa egdzara wulhe-aha buwa ge eggymi-ya Isiyaaku.

¹¹⁻¹² Á ba am una zlabe yaraterka emtsaadde keni kertenj mbedanumbede tsawe Dadaamiya ge Raibaika, ganakini watse á malaavemale ba kudere arge male, watse male na á de maganá slera ge kuderenjara. Baaka názu ta maganaa itare emtsaadde, ma shagerkire ma shagerire keni. Dadaamiya a magaa una njanna ge marese ganakini ma vaatara keni njane á maga duksa á bá áte una á kataná njane. Daaci má á dzera ura keni, á eksese ura-aara á ba áte una á kataná njane, afaba slera á edda-aara-ka.

¹³ Daaci de sesse una njanna am wakita á Dadaamiya, a bá njane: Iya ya hayá ba Yakubu, wayanka an Isuwa.

¹⁴ Daaci, mí bá uwe kina áte jeba á elva na? Mí bánba ganakini baaka jirire á Dadaamiya emtu? Una keni estuweka dekideki.

¹⁵ Ábi ndza banánba Dadaamiya ge Muusa, a bá njane: Iya, yá diya ba magan shagerire ge edda una yá kata

maganá shagerire na, yá diya ba zanvaareze ge edda una yá kata zanvaareze, á bina.

¹⁶ Daaci má Dadaamiya eksesekse ura wá, adaba a katanaa edda-aara-ka, adaba slera-aara-ka, amá a wayta ba Dadaamiya maganá shagerire ge edda-aara.

¹⁷ Zlabe ádaliye, aňkwa puwartepuwa am wakita á Dadaamiya, a bá Dadaamiya á elvan ge sleksu *Firawna: Ganakveka slekse yaikke ba dey, ya gakve slekse yaikke geni watse yá marese hakuma-aaruwa áte ka, yá hyanmehye zhera-aaruwa am duniya bademme an una ñanna.

¹⁸ Kwaye ñane zláláva á elva ñanna, geni Dadaamiya á maganá shagerire ge edda una á kataná ñane, á vante degdegire á ire ge ura umele, bademme á magán á ba áte una á kataná ñane.

Shagerire na á magaterná Dadaamiya ge emnde, antara má jaaja ervaunđe

¹⁹ Ambane ura umele má cenáncena estuwa, á de biyá: Labára Dadaamiya á njá emnde an shairiya adaba shagerkire na tá maganá itare má ba zlauzle á sawa ázenjára?

²⁰ Ya bá ba ka ura-aaruwa: Ka urimagwe keni ká hyep uwe, baira ká gan jáwe ge Dadaamiya? Gahe keni á dzegwándzegwa maganá jáwe ge slendera-aara, á baná: ká nderi ge uwe estuwa emtu?

²¹ Slendera á gahe wá, á diya ba emmága názena á kataná ñane an ebbéhye-aara. Á bá an ebbéhye palle, á naba tegansetege buwa, á nderendera gahe na an daradza na an kyalmá-aara, an umele keni á nderendera zhera ba gahe an ñane.

²² Daaci má Dadaamiya keni á kata magán ba seke náza slendera á gahe, á shákashá emtu ge ekka? Náwa ñane, á kátá maraterá ervaunđe na á ja ñane na, antara kwakyire á hakuma-aara ge emnde. Aley keni wá, zlabe aňkwa á ebbasha emtsaade emnde na a nderateraa ñane na, antara ba emtanjkire na tá maganá itare na keni, ñane á faterá ba ervaunđe. Amá vacite umele wá, emnde ñanna tá de shá ba emtsa.

²³ Ba estuwa ñanna zlabe ádaliye, Dadaamiya á kátá maraterá sleksire-aara ge emnde na a magateraa shagerire, a tsatsater kwaye am fantaufe geni watse tá de njá kerde am sleksire-aara.

²⁴ Emnde ñanna wá, ba miya, a dzeramisaa ñane. A dzeramise á bá am Yahudiya-aha-ka palle, a dzerese am jeba-aha umele keni bademme.

²⁵ Una wá, ba seke una aŋkwa a ndahese am wakita-aara a puwetaa nabi Hausiya na, a bá ɻjane:

Emnde na ndza ta emnde-aaruwa-ka na watse yá gatervege emnde-aaruwa; emnde a jeba na ndza wayanaterka na watse yá gatervege náwiyá-aha-aaruwa, a bá ɻjane.

²⁶ Ba emnde ɻjanna ndza ya baternaa ba iya am larde-aatare geni ta emnde-aaruwa-ka dekideki na, á bá am larde ɻjanna watse yá bateránba zlabe ádaliye: Ekkure, kwa egdzara-aaruwa ge iya, ya Dadaamiya slefa shifa am emnde.

²⁷ Aŋkwa názu ndza a balesaa nabi Aisaya keni áte Iserayiila-aha, a ba ɻjane: Ma Iserayiila-aha yaireya ba kwakya, garevge ba seke shiili na am guwa na keni, aley watse cekwa emnde na tá de ɻjezlesenzle na am dagave-aatare, a bá ɻjane.

²⁸ Dadaamiya Yaakadada wá, á haraaka, watse á se emmága názena a ndahesaa ɻjane na bademme.

²⁹ Una keni ndza a balesaa ba nabi Aisaya ɻjanna zlabe ádaliye, a bá ɻjane:

Dadaamiya wá, slekse ba ɻjane palle. Ma andze dzereseka emnde umele am dagave á egdzara á miya wá, miya keni ma andze mi baaka ba seke tara ekse á *Saudauma antara *Gaumaura, ma andze miya keni á shamisha lámare ba seke itare.

*Yaisu *Almasiihu gevge ba seke nákwa á ceba emnde an ektápaare áza Yahudiya-aha*

³⁰ Estara ɻjane zláláva á elva ɻjanna? Sera á elva ɻjanna wá, náwa estuwa: Emnde a jeba umele itare tatayarka geva emnde a jirire am ice á Dadaamiya dekideki. Amá kina wá, ta geva ba itare emnde a jirire áza Dadaamiya, adaba fartarfe an ɻjane.

³¹ Yahudiya-aha maa, itare ta tatayanaa á bá an ndzedá ge zla názena á ndahaná *tawraita, ge sha jirire an ɻjane áza Dadaamiya, amá dáaka ndzedá-aatare.

³² Labára daaka ndzedá-aatare? Adaba fartareka am ervaŋđe. Itare tá slaslán ba seke watse tá shá jirire áza Dadaamiya, má watse zlarnaazle mága názena á ndahaná tawraita bademme. Daaci a cebateraa estuwa nákwa ɻjanna an ektápaare.

³³ Aŋkwa puwartepuwa am wakita á Dadaamiya, a bá ɻjane:

Cenaucena bademme: Náwa yá belá nákwa palle am larde á *Siyauña, watse á de cebaná ɻjane emnde an ektápaare, watse ɻjane á geva palaha na tá mbada

emnde átekwa na. Amá edda una a fetaare áte ñane wá, á haslanaaka.

10

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, názu yá kataná iya kwakya am ervaunjde-aaruwa, yá anjkwa ñalaná áza Dadaamiya wá, yá kátá ba a saremsa Yahudiya-aha á ñere keni á sem sera á Dadaamiya, tá lyelye shifa-aatare.

² Ge jirire wá, yá endáhá ba parakke itare keni tá anjkwa wava ge mága názena á kataná Dadaamiya, amá sharantauka ba emmága-aara.

³ Am sharantauka ge názena tá maganá emnde ge sha jirire an ñane aza Dadaamiya, itare ta naba njeta áte slera-aatare ge sha jirire. Daaci an una ñanna, itare sarka á sem sera á Dadaamiya ge sha jirire.

⁴ Am sarte na samsa Yaisu *Almasiihu, slera á *tawraita keni zlauzle mazle-aara. Estuwa, má á fetaare ware áte ñane keni edda á jirire ba ñane áza Dadaamiya.

*Ma á fetaare ware áte Yaisu *Almasiihu keni á lyelye shifa-aara*

⁵ Werre wá, ndza a puwetaa nabi Muusa áte elva á sha jirire áza Dadaamiya an názena am *tawraita, a bá ñane: Má ura maganaamaga názena am tawraita wá, á shansha shifa. Amá wá, a yanseka ba palle keni, á bina.

⁶ Amá á ba am wakita á Dadaamiya ñanna zlabe ádaliye, una tá puwete ge sha jirire áza Dadaamiya an fetarfire wá, estuweka. A bá ñane: Bánka am ervaunjde á ña ganakini ware una watse á kapte á dem samaya na. Elva ñanna wá, amaana á kata bá: ware una á de d'aha Yaisu *Almasiihu am samaya.

⁷ Zlabe ádaliye: Bánka am ervaunjde á ña ganakini ware una á duwa á dem faya na. Amaana: a duwa ware á de d'aha Yaisu Almasiihu na am faya.

⁸ Bánka estuwa, adaba a ba wakita á Dadaamiya wá: elva á Dadaamiya ba herzhe an ka, yiyyeka d'ekidéki. Elva ñanna wá, á ba am mbuwe á ña keni ndaksendahe, faktarefe am ervaunjde á ña, a bina. Adaba elva umele-ka, ba elva na má anjkwa balaterá waazu-aara ge emnde geni a fartarfe áte Dadaamiya na.

⁹ Má ndaksendahe an we á ña parakke ganakini ba Yaisu una Yaakadada, fakatarfe keni am ervaunjde á ña geni Dadaamiya tsantetse am faya wá, ekka ká ñezlesenzle.

¹⁰ Máki famitarefe áte Yaisu Almasiihu a ba an jirire, ira mí ndahaná an we á miya geni Yaisu Almasiihu wá, ñane Yaakadada, Dadaamiya á vamiteva jirire, á ñezlamiseñle.

¹¹ Añkwa á ndahaná wakita á Dadaamiya, a bá ñane: Ma a fetaare ware áte ñane keni, á tekanaaka, á bina.

¹² Una ñanna wá, a ndahanaa áte emnde bademme, ma Yahudiya-aha, ma emnde a jeba umele keni, Yaakadada-aatare ba palle, á magaterá shagerire ge emnde na tá ñala ázenjara na.

¹³ Adaba añkwa ta puwete ba estuwa am wakita á Dadaamiya, a bá ñane: Bademme á emnde na tá ñala Yaakadada na, tá ñezlesenzle.

¹⁴ Amá elva na wá, bibiya. Tá ñala estara ázenjára má fartarka áte ñane? Ge fetarfe keni, tá fetaara estara kena áte ñane má cenaránka labáre-aara? Ge cena-aara keni, tá cenáná estara kena má de barateránka emnde umele?

¹⁵ Ge de ndaterndaha ñanna keni, tá de baterá estara kena má belarka emnde a bala waazu? Ba seke una añkwa ta puwete am wakita á Dadaamiya a bá ñane: Añkwa názu shagera seke sawa á emnde a bálá waazu á labáre á higa-he, á bina.

¹⁶ Amá keni wá, ta cekwa emnde na lyarvaalya an ervaunjde-aatare palle labáre á higa ñanna, ba seke una a bantsa nabi Aisaya na. A ba ñane á elvan ge Yaakadada: Yaakadada-aaruwa, tá añkwa-he deme emnde na fartarfe áte elva á ña na ña de balatersebále na, á bina.

¹⁷ Daaci diyaweddiye ba shagera ganakini, lauktu ura á fetarfe wá, á fetaare áte názena a cenanaa ñane am waazu. Má ura cenáncena waazu keni, á ba añkwa ura á balanse elva á Yaisu *Almasiihu.

¹⁸ Daaci mi bánba ganakini cenaránka emnde a *Iserayiila waazu á labáre á higa ñanna emtu? Ba jirire cenaráncena. Am wakita á Dadaamiya keni añkwa an puwa, a bá ñane: Ma áme keni emnde ta cena ba kwara-aatare tá bálá elva á Dadaamiya, labáre-aatare hyemhye am duniya bademme.

¹⁹ Una ni ba jirire mi bánba ganakini emnde a Iserayiila diyarka labáre á higa emtu? Ba jirire diyardiya, amá lyiyarka. Emtsaade wá, ndza a bánba nabi Muusa werre, geni a bantsa Dadaamiya:

Añkwa názu watse yá maganá ya, kwá de kuma shagerire á njá á emnde na ndza hyarefka ba názara keni na, watse á mbertembera ervaunjde á kure ba seke kárá, adfaba itare ta emnde na ndza baaka enkale-aatare na, á bina.

²⁰ Am iga á una ñanna, nabi Aisaya keni shebaaka dekiseki, a ndaha zlabe ádaliye geni a bántsa Dadaamiya:

Emnde na ndza tatayarika na wá, sharisha, ya marateraa ire-aaruwa ba ge emnde na ndavarika cekideki na, a bá njane.

21 Amá a ba njane áte emnde a Iserayiila wá:

Váha deppe yá anjkwa maraterá erva-aha-aaruwa geni yá dñaháterá ásezerwa, amá kwalariyarkwale, ta magiya degdegire á ire.

11

*Dadaamiya yanka emnde a *Iserayiila*

¹ Daaci má estuwa wá, anjkwa ndava-aaruwa zlabé ádaliye. Una á bánba ganakini Dadaamiya á yateraaya emnde-aara njanna emtu? Yateraaka cekideki. Adaba ba iya an ire-aaruwa keni, ya ba ura *Iserayiila njanna miyenne, ja emnde a jeba palle antara emnde á Bainjamaain, ya ba wulfe á Ibrahim miyenne.

² Dadaamiya yateraaka emnde-aara na á dzeraterse kwáye am fantaufe á duksa bademme na. Caamane ábí diyakurdiya názena a ndasaa wakita á Dadaamiya áte nabi *Ailiya? Am sarte njanna Ailiya a de kyuwanve ge Dadaamiya geni a valateraarvala ge Iserayiila-aha, a bá njane á elvan ge njane:

³ Yaakadada-aaruwa, baaka cebareceba nabi-aha á ja bademme, kyabarnaakyaba tate á faká sadake ge ekka, náwa ya juwá ba iya palle kina ge dñabakdába, ba iya njanna keni tá kata ba jija.

⁴ Zlanaazle náza-aara, a naba njwanánte ge Dadaamiya, a bá njane: Ka juwa ka palle-ka, yá an zála debu vuye una magarka hele, kezlaranka ugje ge Baal.

⁵ Daaci am zamáne á miya kina keni, tá á ba anjkwa Yahudiya á njere na Dadaamiya a magateraa njurna, a dzeratersehe na.

⁶ Má kwa cenáncena ganakini Dadaamiya a magateraa njurna wá, a dzeraterse adaba shagerire á slera-aatare-ka. Ma andze adaba slera-aatare wá, daaci njurna na gafka njurna mázle-aara.

⁷ Ay á kátá bamiya uwe njane elva njanna? Amaana wá: Bademme á emnde a Iserayiila-aha-ka una sharánsha názena tá tatayaná itare na. Sey ta shanaa ba emnde cekwa am dágave-aatare, ta shanaa ba emnde na a dzeratersaa Dadaamiya na. Emnde umele-aatare wá, ta magaa degdegire á ire.

⁸ Una njanna gevge á bá áte una á ndahaná wakita á Dadaamiya, a bá njane: Dadaamiya a gaterve ba seke emnde na tá an ice á háré, ice-aatare keni á geva an háré, tá

nánka an ḥjane, hyema-aatare keni ba greñje ba estuwa, tá cenánka na. Sem ba vatená keni ta ba estuwa ḥjanna, á bina.

⁹*Dawuda keni ndza a nyanyaterve ba estuwa, a bá ḥjane: Kwakyire á náza zuze-aatare na a nyaterfenye zlegde na watse á ḥjáterája kappe, tá segasheka dekideki am hude-aara na, sey tá mbadembada bademme, lauktu watse tá tapántápa názena á de magaterná Dadaamiya na.

¹⁰ A garevge wulfe-aha ba uwe keni a naránka dekideki. Sey Dadaamiya á faterarfe zladsa ba kelaazare, watse á zlanaazle ndzeda am itare bademme na.

¹¹ Añkwa ndáva-aaruwa zlabé ádaliye, a bá iya wá: Am sarte na jaterja ektápaare ge Yahudiya-aha na wá, mbedfarmbeda ba kereppe á dem haha emtu? Estuweka. Sera á elva ḥjanna náwa estuwa: amaana: Itare garega haypa. Daaci Dadaamiya a yaterehe, a maraterán ge emnde a jeba umele mazle-aara uñjule á sha shifa ḥjanna. A magaa una ḥjanna, ba ganakini a kumarkuma áza emnde a jeba umele.

¹² Baakire á jirire na ta maganaa Yahudiya-aha na, a sateraa barka ge emnde bademme. Keda-aatare áte uñjule á Dadaamiya na ni, a sateraa rezegire estuwa ge emnde. Sakwa má watse eptsareptsá á sem sera-aara dème wá, watse kwakya shagerire na á de magaterná Dadaamiya ge emnde bademme na.

Paul á fater magiya ge emnde na ta Yahudiya-aha-ka na

¹³ Kina wá, yá elvan ge kure emnde na kwa Yahudiya-aha-ka na: Iya, ganevge slobela á Dadaamiya ásezekure. Yá higa jipu áte slera-aaruwa ḥjanna á fiyaare ḥjane na.

¹⁴ Yá kátá geni tá kumetekuma Yahudiya-aha á njere námpire na á magaterná slera-aaruwa ge emnde umele na, watse yá lyelya emnde umele am itare kena.

¹⁵ Am sarte na Dadaamiya a yaa Yahudiya-aha na wá, kwakya emnde na melaremele antara Dadaamiya am duniya. Sakwa má watse lyaterválya Dadaamiya ádaliye dème wá, watse kwakya emtakire na tá de shansha emnde bademme na. Ba itare na ndza ba seke tá an emtsa na keni, watse á saasa shifa á sem itare bademme.

¹⁶ Má á bá am dafa palle, takwala zunjewire tá fán tsekemme ge slera á Dadaamiya, daaci dafa ḥjanna bademme keni ba náza á Dadaamiya. Zlabé adaliye, má tara slalwe-aha antara uksuwe á náfá keni ba náza á Dadaamiya wá, daaci erva-aha á náfá ḥjanna keni ba názá á Dadaamiya.

¹⁷ Náwa náfá umele zhera-aara anyaranyara an dzeba am fe á ura, ta naba datsa umele-aha am erva-aha-aara, daaci ta saa erva-aha á umele á sawa am kaamba ba dey, ta se fafanuhe. Erva-aha á náfá na ta sanaa á sawa am kaamba na wá, una ḥanna á ndahá ba kure emnde na kwa Yahudiya-aha-ka na. Daaci duksa shagera na ndza tá sháná ba Yahudiya-aha na wá, kina kure keni kwá shánsha, ba seke una ni erva-aha á náfá tá shá ndzeda-aatare áte tara uksuve antara slalwe-aha á náfá na.

¹⁸ Adaba una ḥanna, epsawaterka dekideki emnde na ta ba seke erva-aha á náfá na ta datsateraahe áte mama na. Kwá dzegwánka magateraare kurávire dekideki, adaba kure keni kwa slalwe-aha-ka, kwa ba erva-aha áte mama náfá, ba erva-aha una tá shá ndzeda áte tara uksuve, antara slalwe-aha á náfá. Erva-aha tá taa vaterteka ndzeda ge tara uksuve antara slalwe-aha.

¹⁹ Ámbane á de bánba ura umele ganakini ta datsa erva-aha náfá ḥanna áte mama na wá, ba geni tá puwa ḥere á dem sledē-aatare.

²⁰ Una ḥanna keni ba jirire, amá wá, itare ta tsekwateraahe áte mama adaba fartareka. Ekka na shakánsha sledē na keni ka shanaa adaba faktarefe. Effa hyema ba shagera, manja kurávire. Arge una ḥanna, njinja á ba an lyawa á Dadaamiya am ervaunđe.

²¹ Ya ndahanaa adaba uwe una? Adaba má Dadaamiya a magaterá estuwa ge Yahudiya-aha na itare ta ba seke erva-aha ḥanna á ba an jirire wá, ká kurken ekka wá, watse á yakya emtu má faktareka an jirire?

²² Diyaweddiye ba shagera ganakini Dadaamiya wá, slemággwe jipu, amá slezlađa zlabe ádaliye: slezlađa jipu áte edda una má á dabeeka uñjule-aara na. Ge kure kina wá, slemággwe jipu áte kure, amá sey má kwá anjkwa dabanaá áte názá-aara. Má baaka una, kure keni watse á tsekŵakuraatsekwa ba estuwa.

²³ Názá Yahudiya-aha wá, má yaránya mága degdegire á ire wá, una hyefka duksa ázenjara, á eptsateraptsa zlabe ádaliye á sem sledē-aatare ba seke una á kataná ḥane.

²⁴ Ekkure emnde na kwa Yahudiya-aha-ka na wá, kwa ba seke erva-aha á náfá á mbeca na tá se fafanu ge náfá na shagera a dzebanaa ura na. Una duksa na á magaaveka dekideki áza emndimagwaha. Má janviyaaka mága duksa estuwa ge Dadaamiya, á de janviya eptsaa Yahudiya-aha á sem sledē-aatare emtu? Itare ta emnde na á bá am fantaufe keni ta erva-aha á náfá ḥanna an jirire ba itare!

Iserayiila-aha bademme watse tá de ḥezlesenjezle

²⁵ Egdzar mama-aha-aaruwa, kwa emnde na gakurevka Yahudiya-aha na wá, yá kátá marakuránmára názena ndza

nasherire na. Zlabe ádaliye yá kátá kwá maga eñkale, bawanka: Ná áte ire ba ñere arge Yahudiya-aha. Náwa nasherire ñanna: Yahudiya-aha umele ta naba maganaa degdegire á ire ge Dadaamiya, amá wá, geni tá njá ba estuwa dem ba ge dekideki-ka. Am sarte na má de fartárfe emnde a jeba umele na a dzeratersaa Dadaamiya am duniya na bademme, itare keni tá de eptsa á sem sera-aara.

²⁶ Daaci má estuwa wá, *Iserayiila-aha bademme watse tá ñezleseñzle ba seke una á ndahanaa wakita á Dadaamiya na. Am wakita, a bá ñane:

Watse ájesaarje slelya ura am berni á *Siyaua, á de bezaterá ñane haypa-aha-aatare ge emnde á Yakubu.

²⁷ Zlabe ádaliye, a bá Dadaamiya: Watse yá ñguða namána-aaruwa antara itare am sarte na má watse yá yateraare haypa-aha-aatare na.

²⁸ Má ge cená labáre á higa wá, Yahudiya-aha cenarka dekideki, garevge kelaade-aha á Dadaamiya. Una ñanna keni á wayakurantá ba Dadaamiya ge kure. Amá má áte dzera emnde-aara na a maganaa ñane wá, ta náwiyá-aha ba itare, adaba ndza ta shan werre eggaye-aha-aatare áza Dadaamiya.

²⁹ Adaba má Dadaamiya dzersedzere emnde-aara, a gaterar barka wá, una ñanna náza dem ba ge dekideki, ñane á eptseka elva-aara dekideki.

³⁰ Werre, ndza kwá emnde na fakuransáreka ge Dadaamiya na ba kure. Amá kina adaba degdegire á ire á Yahudiya-aha wá, Dadaamiya á magakurá zevarzire.

³¹ Watse ba estuwa ge Yahudiya-aha keni. Kina wá, zlabe itare tá maganá ba degdegire á ire ñanna emtsaadé ge Dadaamiya, ñane keni á magakurá shagerire ba ge kure. Amá wá, á magán ba geni a diyareddiye Yahudiya-aha á ñere ganakini hyarephye geni á zatervárze Dadaamiya, a sarsawa á sem sera-aara.

³² Daaci á belaterná ba Dadaamiya baráma ge emnde bademme geni a faransáreka na. Adaba am iga-aara, á kátá maraterá zevarzire-aara ge emnde bademme.

Yaikkire á Dadaamiya wá, jauje ge duksa bademme

³³ Dadaamiya wá, duksa bademme á bá ázeñara, slemággwe jipu áte emnde. Baaka ura á diyareddiye eñkale-aara, antara diya-aara, ira názena a njeta ñane ganakini á emmága na, baaka edda una á dzegwándzegwa pakya sera á názu am ire-aara dekideki.

³⁴ Ba seke una ni ta puwetaa am wakita á Dadaamiya, a bá ñane: Ware edda una diyaadiya názena á slaslaná

Yaakadada na? Áme edda una á dzegwándzegwa geva slesawari-aara na?

³⁵ Emtu aŋkwa edda una ndza a vanta duksa ge Dadaamiya, ankwa á dabaná áte gema emtu? Ura estuwa á jarka dekideki, á bina.

³⁶ Adaba duksa badfemme a nderanaa ba ɻane. Má uwe keni á ɻaná ba ɻane, badfemme ba náza-aara. Galaumigálá ba ɻane palle dem ba ge d̄ekidéki. *Aamin.

12

Elva á shifa á edda una átuge Dadaamiya

¹ Yá ɻalákurá adaba una ɻanna egdzar mama-aha-aaruwa, geni kwá yaná ire á kure badfemme ge Dadaamiya. Shifa á kure a gevge ba seke zhel kyawe na tá icaná sadake-aara ge ɻane na. Njawinja an cufeddfire áte una á kataná ɻane. Magaumága á ba áte una ɻanna, adaba ɻane a zamivarhe, a magamiyaa maggwire kwakya. Unjule á kezlaná ugje ge Dadaamiya an jirire wá, baaka arge una ɻanna.

² Dabauka mága á emnde a duniya na. Amá yawánya a eptsakurtepta ba Dadaamiya an hakuma-aara, a vakurteva ba ɻane eŋkale á jirire, kwá gevge ba seke ndza kure-ka. Daaci má gakurevge estuwa, watse kwá naba diyeddiye názena á kátáná ɻane keni. Nazena á kátáná ɻane na wá, amaana: duksa na shagera na, antara una má hayánháyá ɻane na, ira duksa na áte unjule-aara na.

³ Adaba ɻurna na a maginää Dadaamiya, a naba give slebela-aara na wá, yá naba ndakurndaha iya ma ge ware á kure keni, ganakini ma ware á kure keni a kanteka ba ɻane ire-aara an kurávire, amá a tsaatse á bá áte deydey á ndzedfa-aara na a vanta Dadaamiya ge mága slera am fetarfíre-aara.

⁴ Vuwa á urimagwe wá, ba palle zelle. Amá wá, an ubiya-aha antara duksa-aha gergere kwakya, daaci ma uwe keni slera-aara ba tsekemme am vuwa ɻanna.

⁵ Njá á miya keni ba estuwa ɻanna. Ma kwakya, amá mi ba seke vuwa á ura palle. Bademmire á miya má á ba an másláva an másláva. Adaba gamiyevge palle antara Yaisu *Almasiihu keni.

⁶ Zlabe ádaliye, Dadaamiya a magamiyaa ɻurna kwakya, a tegamiyaa hákuma á mága slera-aha keni gergergre badfemme. Daaci ma ware á miya keni a emmága slera-aara an hákuma na a vanta Dadaamiya ge ɻane. Daaci edda una a shaa hákuma á mága slera á nabiyire, sey a emmága á ba áte unjule-aara ba seke una a bannaa Dadaamiya na.

⁷ Edda una ñane a shaa hákuma á melateru ge emnde, ñane keni a emmága slera-aara. Edda una a shaa hákuma á kwaraterse duksa ge emnde keni, a ñánáŋa slera-aara.

⁸ Edda una a shaa hákuma á faterem ndzeda am vuwa ge emnde áte uñjule á Dadaamiya, a emmága. Edda una a shaa hákuma á melateru ge emnde an nalmáne-aara, sey a emmága an ervaunjde-aara palle. Edda una ñane a shaa hákuma á geve slekatafke á emnde keni, a emmága slera-aara an shagerire á ervaunjde. Edda una a shaa hákuma á mága maggwire, ñane keni a emmága á ba an higa.

⁹ Wayauka emnde á ba áte we ba dey, amá wayauterwáyá an ervaunjde á kure palle. Fauka vuwa á kure am tata á mága shagerkire dékideki, ma vaatara keni kure magaumága ba shagerire.

¹⁰ Magaumága wáyáva am dágave á kure áte wáyáva á egdza mamire; ma ware á kure keni a effa zherwe áte emnde umele an shagerire á ervaunjde.

¹¹ Gawuvka emnde á masefe am slera á Yaakadada, amá gawuvge emnde a ndzendzeda am slera ñanna, kwá maganá an ervaunjde á kure palle.

¹² Ma vaatara keni gulawanaaka higa á kure dékideki, adaba kwá aňkwa an tama áte duksa á Dadaamiya. Ma am zlada-ara keni, faufa ervaunjde ba shagera, ma vaatara keni gulawanaaka maduwa á kure dékideki.

¹³ Melawaterumele ge egdzar mama-aha á kure emnde a fetarfe na tá taa hyanveka ge wedera-aha-aatare na. Lyiyauliyiwayve-aha á kure keni an erva buwa.

¹⁴ Gawa terga barka ge emnde na tá aňkwa fá zlada áte kure, yekawaterarka emtaňkire dékideki.

¹⁵ Má tá am gedá emnde, kure keni higauhiga antara itare; má tá an yawe á kyuwa am ice itare, kure naba kyuwaukyuwa antara itare.

¹⁶ Njwinja á ba áte ye palle antara sleriya-aha á kure. Magauka kurávire dékideki, ma slera-ara keni naba magaumága, bawánka ganakini slera na zlaya á ñere-ka. Zharauka ire á kure ba seke kwa emnde na kwakya diya á kure.

¹⁷ Má ura a magakuraa emtaňkire, eptsawannaaka an emtaňkire. Ekkure wá, tatayautátaya mága shagerire na watse emnde bademme tá de zlebakurzleba átekwa na.

¹⁸ Ekkure wá, mákini kwá shánsha wá, ma estara keni magaumága názena kwa dzegwanaa kure ganakini kwá njinja an hairire antara emnde bademme.

¹⁹ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, kure wá, eptsawaternaaka emtaňkire na tá magakurná emnde na an emtaňkire, yawánya, watse á eptsaterná ba Dadaamiya má watse

nahetenáhá am ervaunje-aara. Adaba aŋkwa an puwa am wakita á Dadaamiya ganakini: A bántsa Yaakadada Dadaamiya: Watse yá eptsaternáptsa ba iya emtaŋkire-aatare, yá de peláná ba iya degun-aara.

²⁰ A bá ɻane zlabe ádaliye: Má á wáná waya ge slekeláade á ɻa wá, naba vanteva ka názu á zuze; má á wáná ndera, vanteva názu á shushe. Má ekka magakanaamaga una ɻanna, jakja an lindi zlauzle.

²¹ Yawanánka baráma d̄ekideki ganakini emtaŋkire á eggá midalire arge kure, amá gawegga ba kure midalire an mága maggwire.

13

Fawatersarfe ge emnde na tá an hakuma á ngumna

¹ Sey emnde bademme tá fatersaarefe ge emnde na tá an hakuma á ngumna. Adaba bademme á emnde á hakuma, a vatertaa ba Dadaamiya hakuma ɻanna, a fanaa ba ɻane ngumna ɻanna.

² Daaci ma ware una á maganá garda ge edda á hakuma á ngumna keni, edda-aara a ebzu ba elva á Dadaamiya. Emnde a mága una ɻanna tá aŋkwa fa ire-aatare á dem zawa.

³ Má ura á maga ba shagerire, ɻane ɻaaka lambe-aara átuge emnde a hakuma. Sey ba emnde a magá shagerkire una tá njá á bá an lyawa átuge itare na. Daaci má wayanka nja an lyawa átuge male-aha á duniya wá, emmága ba shagerire, watse tá hayák-haya.

⁴ Adaba itare keni ta emnde a slera á Dadaamiya, tá aŋkwa mbakurse ba mága shagerire. Má gakúge emtaŋkire wá, una wá, sey ká kuvaterkuva, adaba hakuma na a vatertaa Dadaamiya na gavka ba dey. Itare keni a tsateraa ba Dadaamiya ganakini tá gevá emnde a slera-aara. Edda una má á maga emtaŋkire wá, itare tá pelansepele an emtaŋkire-aara. Daaci una ɻanna á mara ba duksa na am ervaunje á Dadaamiya na.

⁵ Adaba una ɻanna, shagera ba kwá fatersarefe ge male-aha á duniya. Una keni, a gevka adaba kwá kuva zlada, amá adaba diyakurdiya am ire á kure ganakini una ɻanna an uŋŋule-aara.

⁶ Hadáma keni kwá puwaná adaba ba una ɻanna. Adaba itare emnde a ngumna ɻanna keni, a bazlateraa ba Dadaamiya geni a magarmága slera ɻanna áte shagerire.

⁷ Vawaterteva ma ge emnde-ara-aatare keni bademme. Adaba á belateraa ba ngumna. Vawaterteva hadáma-aatare ge *emnde a jáhá hadáma; ma emnde a jaha uwe

keni, vawaterteva ge emnde a jaha názena a tsanaa ngumna na bademme. Faufa dárádzá áte emnde na hyarephye geni kwá fa dárádzá áte itare, faufa zherwe áte emnde na máki zlaya-aatare na keni.

Wáyavire áte sleriya

⁸ Njawka an gema áte kure dékideki. Názena á njá áte kure ba seke gema na baaka halavuwa-aara dékideki na ge kure wá, ba mága wáyavire áte emnde. Máki ura wayawáya an emnde wá, edda-aara maganaamaga názena am shairiya-aha á Dadaamiya na bademme.

⁹ A bá shairiya-aha á Dadaamiya wá: Maŋka gwardzire, jeka shifa, ileka, feka ice á ḥa am duksa á emnde. Bademme á shairiya-aha ḥanna náwa itare na, antara ba umele-aha na zlabe tá aŋkwa na keni, tá á bá am hude á shairiya palle na a bá: Ewwáyá sleriya á ḥa ba seke ire á ḥa, á bina.

¹⁰ Edda una má wayawáyá an sleriya-aara wá, á maganánka emtaŋkire. Daaci máki wayak-wáya an sleriya á ḥa wá, ekka magakanáamaga názena á ndahaná shairiya-aha á Dadaamiya na bademme.

Tsakwawamitsakwa hyema aŋkwa á sawa Yaisu

¹¹ Daaci estuwa, wavauwáva ba shagera ge mága una ḥanna, adaba ba kure keni diyakurdiya ganakini zamáne na, zamane á kwá pá hare amkweka. Áza Dadaamiya wá, herzhaptéherzhe sarte á lya shifa á miya náza ba ge dékideki. Seke una am fantaufe á miya ge fetaare áte Yaakadada Yaisu *Almasiihu na ka mazla-aara.

¹² Kina wá, gevge ba seke má herzhe á wera ekse, á zlálá tabedammire mázle-aara. Daaci halaumiyantehálá kazlanja na mí de wava an ḥane na am erva, yawamiyánya shagerkire na tá maganá am tabedammire na mázle-aara.

¹³ Njauminja áte uŋjule-aara ba seke emnde na tá zlála an vaciya na. Faumifa hyema mázle-aara, gaumiyevka emnde a mbazla, bi emnde a mága máme, antara gwardzire, an dágaldagala, an shelha áte ura, ira mága dakarire.

¹⁴ Amá eksawanteksa hala-aha á Yaakadada Yaisu Almasiihu ba seke kazlanja á wáva á kure. Shagerkire na á kataná ervaunđe á kure na, á ba an ire keni dzamauka mázle-aara.

14

Habazauka sera á emnde

¹ Má áte elva á wáyavire am dágáve á kure wá, viyawanaaka edda una zlabe gyepka am fetarfíre na, habazauka sera á názena a fetaara ḥane am ervaunđe-aara ge shagerire na.

² Náwa yá bakurá jeba á elva-aha ḷanna áte náza za: Ura umele, ḷane gyepgye am fetarfire, diyaadiya ganakini ma uwe keni á diya ba ezza bademme. Daaci ḷane, baaka názu á yainya, á ezza bademme. Mbate, edda una zlabe gyepka am fetarfire na, bademme á hyuwa ḷane á feka áte we-aara dekideki.

³ Daaci edda una baaka názu a yanaa ḷane na keni, a epsaweka edda una á dzeraná an dzera duksa na. Iyau, edda una ḷane á zá ba daugdza-aara na keni, a habazeka sera á edda una bademme hyuwa á ezza na. Adsaba baaka edda una a yanaa Dadaamiya am itare.

⁴ Há! Ábi ḷane nave á Dadaamiya. Ekka edda una ká habaza sera á náve á ura na, ka hyef ware ka? Ma á maganá áte uŋŋule-aara ḷane, ma á manjka áte uŋŋule-aara watse á de mbeča keni, naba yainya ka watse á banánba ba edda-aara ge ḷane. ḷane keni á mbedfeka dème. Á hyefhye ndzeda á Yaakadada Yaisu *Almasiihu ge tsanmártse.

⁵ Zlabe ádaliye, áza ura umele, váha umele jauje ge háre-aha umele bademme. Amá áza ura umele wá, bademme háre-aha ta ba kalkale. Ge jirire wá, shagera ba ma ware keni a diyeddiye ba ḷane názena am ervaunjde-aara ge daba barama shagera.

⁶ Edda una ḷane á fá dárádza á ba áte váha palle am háre-aha á bere na keni, á kátá zleba ba Yaakadada an ḷane, ba seke náza edda una á dzereka na. Iyau, edda una bademme hyuwa á ezza na keni á zleba ba Yaakadada an ḷane, adsaba zuŋŋwe á slafaná we ba ge ḷane emtsaade. Edda una ḷane wayaaka zá duksa bademme na keni, ḷane keni á magán ba ge zleba Yaakadada, á slafaná we-aara ba ge Dadaamiya ḷane keni adsaba názena á záná ḷane.

⁷ Nawa yá bakuranba zlabe ádaliye geni, baaka edda una am dagave á miya á njá an shifa ge ire-aara, baaka edda una watse á emtsa ge ire-aara keni. Miya wá, ma má an shifa keni, má an shifa ba ge Yaakadada á miya.

⁸ Ma má an emtsa keni, má an emtsa ba ge ḷane. Daaci ma má á bá an shifa á miya, ma má an emtsa keni, bademme á miya ma ba náza-aha-aara.

⁹ Adsaba ḷane ndza a emtsehe, amá tsettse am fáyá geni á gevge Yaakadada á emnde na tá an shifa, antara emnde na tá am fáyá keni bademme.

¹⁰ Ay a däkmá uwe ge ekka, ká habaza sera á egdza emmenja na? A däkmá uwe geni ká epsawa egdza emmenja na? Ábí watse bademme á miya mí de tse á katafke á Dadaamiya á de kyáná ba ḷane palle shairiya á miya?

¹¹ Adaba aŋkwa ndahán ba estuwa wakita á Dadaamiya, a bá ɻjane:

Á bántsa Dadaamiya Yaakadada: Bademme á emnde, watse tá se ba am sera-aara, tá se ndahaná ba itare an we-aatare geni ya Dadaamiya ba iya.

¹² Daaci estuwa, ma ware keni watse á de ndahaná ba ɻjane an we-aara á katafke á Dadaamiya názena ndza a maganaa ɻjane na.

Manka názena á de vanta ektápaare ge egdza emmenja

¹³ Daaci má estuwa wá, ma ware keni a yanya hábaza sera á egdza emmenjara na mázla-aara. Náwa názena kwá de maganá kure arge una ɻjanna: Bademme a názena máki watse á vanta ektápaare ge egdza emmekure, watse á mbeda á dem haypa adaba kure na, magauka duksa ɻjanna dekifeki.

¹⁴ Am gajerevge palle an Yaisu *Almasiihu, diyandiya ba jirire ganakini baaka duksa na gevge haram ba ge ire-aara na. Amá ge edda una ɻjane á zharán ba seke shagerka na wá, má zuze keni á zu ba haram ɻjanna ba jire.

¹⁵ Máki ká aŋkwa za duksa na watse á de fanem shunŋula am ervaunjde ge egdza emmenja wá, daaci ekka dzalakevdzala áte baráma á wáyávire á katafke-aara. Yaisu Almasiihu a naba yá ire-aara, a naba emtsehe adaba egdza emmenja ɻjanna, mbedanaaka ka adaba duksa na ká záná á ba á dem hude na.

¹⁶ Ekka wá, ndavakanundave ge ervaunjde á ɻja, amá má diyakdiya ganakini watse tá de wesha elva emnde adaba ekka wá, shagera ba ká yainya.

¹⁷ Adaba am tate na á ɻja Dadaamiya an sleksire-aara wá, duksa yaikke ba kazlaŋa na á vaterta Shedsekwe Cudeddse ge emnde na. Kazlaŋa ɻjanna wá: Ba ɻja an jirire, antara hairire, ira higa. Yaikke ba una-aha ɻjanna arge elva á náza za, antara elva á náza sha.

¹⁸ Edda una máki aŋkwa á maganá slera ge Yaisu Almasiihu áte una ɻjanna wá, ɻjane shánsha háyá yaikke áza Dadaamiya, ba emnde keni tá de zleba ba ɻjane.

¹⁹ Adaba una ɻjanna, wavaumíwáva ba shagera ge mága názena watse á samiya ba hairire, watse á dá emnde á Dadaamiya á de katafke na.

²⁰ Badzanveka ka názena a maganaa Dadaamiya á ba adaba elva á náza za. Náza za wá, diyamidiya ganakini baaka una haram ba ge ire-aara na. Amá máki watse á de magaterá ektápaare ge emnde wá, zlaya á ɻja-ka mázla-aara ba ge faná áte we keni.

²¹ Duksa na ká maganá ka wá, máki watse á de vater te ektápaare ge egdzar mama-aha á ña na wá, ma hyuwa, ma mbazla, ma uwe keni, yáinya ba dékideki.

²² Názena ni ka disaa ka am ervaunjde á ña áte jeba á duksa-aha ñanna wá, a njinja á ba am hude á ña, am dágave á kure an Dadaamiya. An barka ba edda una á njá á ba an higa áte názena a maganaa ñane.

²³ Amá edda una a naba zu duksa an shaige am ervaunjde, ñane wá, femfa ire-aara am záwá, adfaba a gu duksa na baraaka am ire-aara. Bademme á názena á maganá ura, má njanteka ba shagera am ervaunjde-aara ganakini gevge halál wá, una ñanna haypa.

15

Elva a mága duksa na watse emtáke áte emnde

¹ Daaci miya emnde na gyainjerebgye am fetarfire na wá, shagera ba mí melaterumele ge emnde na zlabe cekwa ndzeda-aatare na, zharaumika ba ire á miya palle.

² Ma ware á miya keni, magaumimága názena watse emtáke áte egdzar mama-aha á miya, watse á dáterá á de katafke am elva á Dadaamiya na.

³ Ba seke una Yaisu *Almasiihu, ñane ndza zharaaka ire-aara. Añkwa elva-aara am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Zlákle na ta zlazláká emnde na a eptsiyaare ge iya, a ba ñane.

⁴ Bademme á názena ta puwetaa am wakita á Dadaamiya werre na, ndza ta puwete ba ge kwaramise duksa áte ñane. Dadaamiya á kátá famiyem ndzeda am vuwa, á kátá kwaramise farvaunjde, á weramita estuwa ice áte duksa-aara, geni mi fetefa tama á miya átekwa.

⁵ Dadaamiya edda á vanta farvaunjde, antara edda á fanem ndzeda am vuwa ge ura, a jakurammeje ye á kure, lauktu ma uwe á kure keni kwá maganá á ba áte názá á Yaisu Almasiihu.

⁶ Zlabe ádaliye, lauktu bademmire á kure kwá de gálá Dadaamiya Eddeñjara ge Yaisu Almasiihu an ervaunjde á kure palle, kwárá á kure keni átirpalle.

A higarhiga emnde bademme am duniya

⁷ Ba estuwa egdzar mama-aha-aaruwa, ba seke una ni a naba lyakurvaahé ge Yaisu *Almasiihu ge kure na wá, kure keni lyiyauliyia emnde an ervaunjde á kure palle. Magaumága una ñanna, geni bademme á emnde a galargálá Dadaamiya.

⁸ Yá ndaakur ba jirire, Yaisu *Almasiihu wá, ñane a se melateru ge Yahudiya-aha, geni á maraterá jirire

á Dadaamiya, geni ḥane á eptseka elva-aara dekideki áte duksa na ndza a ndaater ge egghe-aha-aatare werre, ganakini watse tá shánsha na.

⁹ Zlabe ádaliye, a sawa geni emnde a jeba umele keni a galargálá Dadaamiya adaba zevarzire-aara. Ba seke una anjkwa ta puwete am wakita á Dadaamiya, a ba ḥane: Yá de galáká am dágave á emnde a lárde-aha á duniya bademme, watse yá galakgálá am láhe-aaruwa.

¹⁰ A ba am wakita á Dadaamiya ḥanna zlabe ádaliye, a ba ḥane:

Ekkure emnde a lárde-aha á duniya bademme, higauhiga antara emnde a lárde na a eksesaa Dadaamiya na.

¹¹ Zlabe zlauka emtsaadé, a ba ḥane zlabe ádaliye:

Bademme á kure kwa emnde a lárde-aha umele, galaugálá Dadaamiya Yaakadada, a jerka ura dekideki ni ḥane galaaka na.

¹² Nabi Aisaya keni ndza a enndáhá, a ba ḥane:

Watse a jerje ura am emnde á Yaisa, ḥane á se gev slekse arge emnde a jeba umele keni bademme. Bademme á emnde a jeba umele keni tá de shá támá á shifa adaba ḥane.

¹³ Daaci Dadaamiya edda á vante támá ge ura, a vakurteva hairire geni kwá higetehiga am ervaunđe á kure, adaba fetarfire á kure áte ḥane. Daaci estuwa, támá á kure na áte ḥane na keni, watse a gyevgye ba seke duksa-aha ḥanna dámda am erva á kure zlauzle. Á de vakurte jeba á támá ḥanna an hákuma á Shedekwe Cudedđe.

Názena a berha Paul ge puwete elva na

¹⁴ Egdzar mama-aha-aaruwa, diyandiya ba jirire ganakini shagera ervaunđe-aha á kure, diyakurdiya uñjule á Dadaamiya bademme, hyaikurefhye ge tsanmaaretse ge ire á kure am dagave á kure.

¹⁵ Aley keni wá, á piyiteka duksa geni yá puwakurtepuwa elva-aha umele am wakita-aaruwa ḥanna náwa ḥane na, yá ndaakur elva-aha ḥanna á ba an ndzedä, geni yá sanaasa enkale-aha á kure áte duksa na ba kure keni diyakurdiya na. Iya ḥanna yá bakurá elva estuwa na keni, a maginää ba Dadaamiya ḥgurna-aara.

¹⁶ Ngurna na a maginää Dadaamiya na wá, adaba a give sleslera á Yaisu *Almasiihu am dágave á emnde na garevka Yahudiya-aha na. Nannaanja slera á balaterá labáre á higa ge emnde na garevka Yahudiya-aha na an ervaunđe-aaruwa palle ba seke *liman á Dadaamiya. Yá kátá itare keni shifa-aatare á gevge shagera am ice á Dadaamiya, ba seke sádáke

na tá vantá emnde-aara áte namaari-aara, an hákuma á Shedekwe Cudedde.

¹⁷ Adaba una njanna, am nja-aaruwa am erva á Yaisu Almasiihu na wá, gedantegeda jipu am slera á Dadaamiya na yá anjkwa maganá ya.

¹⁸ Baaka elva na yá ndahaná ya an ndzedfa-aaruwa bademme seke názena a maganaa Yaisu Almasiihu am slera-aaruwa ge sa emnde na garevka Yahudiya-aha á sem sera á Dadaamiya, geni itare keni a faransaarefe. A magaa duksa njanna á kya slera-aaruwa, antara elva-aha na a segáshe am mbuwe-aaruwa na.

¹⁹ Shedekwe Cudedde keni marsemáre hákuma-aara, ya magaa najipu-aha gergere kwakya, baaka názu ya shebanvaa ya am labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu na ya balanaa iya. Ya fantau am Urusaliima, kwaye ya de halavuwa átevege Iliriya.

²⁰ Wayanwáyá jipu bálá labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu am ekse-aha na ndza cенaránka emnde elva-aara dekideki na, arge am ekse-aha na emnde cенaráncena zlauzle na, geni a danka á de dzegwanu ge slera á ura umele.

²¹ Yá kátá maganá áte una anjkwa ta puwete am wakita á Dadaamiya na, a ba njane:

Emnde na ndza barateránka elva áte njane dekideki na, baira watse tá zharañazhara á ba an ice-aatare. Emnde na ba uwe keni ndza cенaránka áte njane na keni, watse tá cenáncena.

Paul maganaamaga niya a dem Rauma

²² Ser kwakya ndza yá kátá dezekure, amá shanapteka adaba ba una njanna.

²³ Iva wányara-wányara una yá kátá ba dezekure, amá shapteka dekideki, á piyita ba slera-aha. Amá kina wá, zlauzle slera-aaruwa am ekse-aha njanna.

²⁴ Kina wá, njanantenja mázla-aara geni sey yá dem larde á kure emtsaadé, yá de puwansepue ázekure, lauktu watse yá zlálá á dem Aispaniya. Daaci má watse yá tse ázekure wá, yá kátá ma kwá meliyumele am shula-aaruwa njanna.

²⁵ Amá am kinire na wá, zlabe yá eptsá á dem Urusaliima emtsaadé, adaba anjkwa egdza slera yá de magaterán ge emnde a fetarfe na tá áhuwa.

²⁶ Slera njanna wá, amaana: Emnde a fetarfe na tá am Makiduniya, antara emnde na tá am Akaya, ta magaa niya á melateru ge emnde a fetarfe na tá am Urusaliima cekwa duksa-aatare na, an názena a shanaa erva-aatare.

²⁷ Una njanna keni ta shantuwa ba itare an ire-aatare. Ge jirire wá, ta magaa duksa shagera, zlaya jipu. Adaba

ndza ta melateruwa ba Yahudiya-aha zuñjwe, lauktu tá shá barka estuwa áza Dadaamiya. Daaci itare keni zlaya ba ta melaterumele an nalmáne na am erva-aatare.

²⁸ Ba seke una ya ndakurndáha na, máki zlannaazle slera á da sadake ñanna, má danateránda nalmáne ñanna sesse am erva-aaruwa wá, watse yá dedde emtsaadé á dezekure, lauktu watse yá meláná á dem Aispaniya.

²⁹ Ba jirire diyandiya ganakini ma watse danemda ya am dágave á kure, nja na ni watse mí de njá antara kure na wá, Yaisu *Almasiihu á de gamiyar barka an tsaka ire.

³⁰ Egdzar mama-aha-aaruwa, yá ñalákurá adaba Yaakadada Yaisu Almasiihu, antara adaba wáyavire na a vamitaa Shedekwe Cudedse na, melawiyumele an maduwa-aha á kure, ñalaumiñálá Dadaamiya an ervaunđe á miya palle, yawamiyánka dekifeki.

³¹ Magaumága una ñanna, geni a ñezliyaanjezla Dadaamiya áza Yahudiya-aha á njere na fartareka áte Yaisu Almasiihu na am Urusaliima, antara geni wedere na á diye á dehuwa na keni a lyarvaalya emnde a fetarfe na tá áhuwa an erva buwa.

³² Daaci estuwa, má wayetewáyá Dadaamiya wá, yá de shákurá á ba an higa am ervaunđe, yá de puwansepue am dágave á kure.

³³ Dadaamiya wá, edda á hairire ba ñane, a njinja an kure bademme. *Aamin.

16

Paul á gater use ge emnde an zhera an zhera

¹ Náwa yá anjkwa bakurá elva áte egdza emmemiya mukse, zhera-aara Faibe, ñane egdza emmemiya am elva á Yaisu *Almasiihu. Yá ndaakurá ba iya una: Ñane sleslera á Dadaamiya jipu am Kaiñkairiya.

² Daaci má daada mukse ñanna am dágave á kure wá, lyauvaalya an erva buwa áte una ni á lyayáter ge emnde a fetarfe na. Melawanumele am wedere-aha-aara bademme. Adaba ñane keni á magaterá maggwire ge emnde kwakya, ba iya na keni tapannaatápá maggwire-aara.

³ Gawaterga use-aaruwa ge tara Piriskila, antara zhele-aara Akilas, itare ta emnde na ndza ña magaa slera á Yaisu Almasiihu kerde.

⁴ Ndza ta hayaa ba á keda shifa-aatare adaba iya. Itare wá, yá zlebáterá ya palleka, bademme á emnde a fetarfe na garevka Yahudiya-aha na tá zleba ba itare.

⁵ Yá anjkwa gater use-aaruwa ge emnde a fetarfe na tá jáháva am mba-aatare ge cena waazu na keni bademme.

Yá aŋkwa gan use-aaruwa ge ura-aaruwa Aipaynaitus, slezuŋjwe ge fetaare áte Yaisu Almasiihu am haha á Aziya.

⁶ Gawanga use-aaruwa ba kwakya ge Maari keni, ɻane mukse na wavaawáva jipu ge melakurumele am slera.

⁷ Gawaterga use-aaruwa ge emnde a jebaaaruwa tara Andaraunikus, antara Yuniyus na ndza ɻgwadaranjerángwadá am danjay antara itare na. Má ge fetaare áte Yaisu Almasiihu wá, ta emnde a zunjwe ba itare arge iya, ta emnde a belá á Dadaamiya, diyardiya emnde a fetarfe una ɻanna bademme.

⁸ Yá aŋkwa gan use-aaruwa ge Ampliyatus, ɻane ura-aaruwa jipu, a janjermaa ba Yaakadada.

⁹ Yá aŋkwa gan use-aaruwa ge Urbanus ɻane keni sleslera á Yaisu Almasiihu ba seke miya, ira ura-aaruwa Istaki. Gawaterga use-aaruwa bademme-aatare.

¹⁰ Yá aŋkwa gan use-aaruwa ge Apailais, ɻane edda una bashubáshe duksa adaba zhera á Yaisu Almasiihu, marsemáre ba parakke ganakini ɻane fetarfire. Gawaterga use-aaruwa ge tara Aristubul antara emnde a hude á há-aara bademme.

¹¹ Yá aŋkwa gan use-aaruwa ge Hirudiyaun, ɻane keni ɻna ba palle, antara emnde na tá am hude á há á Narkisu na tá aŋkwa daba Yaakadada na keni, gawaterga use-aaruwa bademme.

¹² Yá aŋkwa gater use-aaruwa ge egdzar mama-aha á miya ɻwasha, tara Tarifina, antara Tarifusa, ɻwasha na tá aŋkwa wava jipu an slera á Yaakadada na, ira Pairsis, ɻane keni ba egdza emmemiya mukse na wayamiwáyá jipu, aŋkwa á wava jipu ge maganá slera ge Yaakadada na. Yá aŋkwa gan use-aaruwa ba kwakya.

¹³ Yá aŋkwa gan use-aaruwa ge Rufus, ɻane sleslera á Yaakadada na an diya na, tá antara emmenjara na ya gev ba seke egdza á hude-aara na.

¹⁴ Yá aŋkwa gater use-aaruwa ge tara Asiŋkiritus, an Filigaun, an Hairmais, an Patraubas, an Hairmas, ira egdzar mama-aha á miya emnde a fetarfe na tá antara itare, yá aŋkwa gater use-aaruwa bademme-aatare.

¹⁵ Yá aŋkwa gater use-aaruwa ge tara Filaulaugus, antara Yuliya, ira Nairiyus tá an egdza emmenjara mukse. Yá aŋkwa gater use-aaruwa ge tara Aulimpas, tá antara emnde a daba Dadaamiya na ta kerde na, yá aŋkwa gater use-aaruwa bademme-aatare.

¹⁶ Gauga use-aaruwa am dágave á kure an ekhya ervauŋde á egdza mamire. Bademme á emnde a daba Yaisu Almasiihu na tá am ekse-aha áhuna tá aŋkwa gakur use-aatare ba kwakya.

Tsufautsufa ire á kure tá aŋkwa emnde a mbádá ura

¹⁷ Yá ndaha ba kure egdzar mama-aha-aaruwa: Tsufautsufa ire á kure ba shagera, adaba tá aŋkwa emnde na tá sá ba náza tega ye á emnde, ta mbaðaa egdzar mama-aha-aatare kwakya, itare tá njá á ba maga ba gá jáwe arge elva na kwa tsahesaa kure zlauzle na. Njauka antara jeba á emnde njanna dekideki.

¹⁸ Jeba á emnde njanna tá wavanu ba ge ire-aatare, palle á názu tá maganán ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, baaka dekideki. Tá ekhyaterá kwárá lailaidde ge emnde an elvaha emtáke emtáke, tá jaterá estuwa enjkale ge emnde na zlabe cekwa diya-aatare na.

¹⁹ Amá ázekure wá, una njanna á taa gevka dekideki. Bademme á emnde diyardiya fesarefire á kure áte Yaakadada. Ekkure wá, higakuritehiga jipu. Daaci yá kátá á farfe zlabe ádaliye enjkale á kure ge mága maggwire, weshawanteka an mága kelaadire.

²⁰ Áza Dadaamiya edda á hairire wá, a juwa ba keskiya mázla-aara ganakini á de njerdanángerda Shaitaine, watse kwá de puwa sera á kure áte njane.

A magakuránmaga Yaakadada Yaisu Almasiihu njurna ge kure bademme.

²¹ Á aŋkwa á gakur use-aara Timaute sleslera á Dadaamiya ázerwa. Emnde a jeba-aaruwa tara Lukiyus, antara Yasaun, ira Sausipaterus, itare keni tá aŋkwa gakur use-aatare.

²² Kina wá, iya Tairtiyus na ya gev erva á Paul, yá puwaná ya wakita na keni, yá aŋkwa gakur use-aaruwa bademme á kure an zhera á Yaakadada.

²³ Aŋkwa á gakur use-aara patuma-aaruwa Gayus; emnde a fetarfe umele na tá áhuna na keni bademme tá tsekwa á ba am mba-aara. Tara Airastus patáka á njumna am bernina, tá antara egdza emmemiya Kawartus, tá aŋkwa á gakur use-aatare itare keni.

((

²⁴ A hyantehya Yaakadada Yaisu Almasiihu njurna-aara áte kure bademme á kure. *Aamin)).

Elva a gálá Dadaamiya

²⁵ Galaumigálá Dadaamiya, edda á hákuma ba njane ge ndzedakurte-ndzeda áte una tá ndahaná am labáre á higa na yá aŋkwa balaterná iya ge emnde na. Elva njanna wá, á maramiya názena ndza a slanaa Dadaamiya werre, ndza nasherire-aara ba ge njane palle na. Amaana wá, ndza marateránka Dadaamiya elva njanna ge emndimaghawa estuwa.

²⁶ Amá kina wá, adaba barka á puwa na ndza ta puwetaa nabi-aha werre áte elva á labare á higa na wá, sesse jirire-aara mázla-aara parakke áza emnde. Gevge á ba áte una ndza a ndahesaa Dadaamiya saksage, a ba ñane: Emnde a duniya bademme tá de fetaare á ba áte ñane, tá de fansare ba ge ñane palle.

²⁷ Ba Dadaamiya palle una edda á ilmu; adaba barka á Yaisu Almasiihu wá, ma vaatara keni galaumigálá ba ñane palle. *Aamin.

Zuñjewire á wakita na a puwatertaa

**Paul
ge emnde a
KAURINTUS**

Ga use á Paul

¹ Ba iya Paul, a eksisaa ba Dadaamiya áte waya á ervaunjde-aara geni yá gevge slobela á Yaisu *Almasiihu, njá anjkwa puwakurtá ba njere wakita na, njá antara egdza emmemiya Saustainais.

² Njá anjkwa gakur use á njere ge kure emnde á Dadaamiya am Kaurintus. Adaba njurna na a magakurnaa Yaisu Almasiihu, gakurevge emnde á Dadaamiya, a sfakurtaa ba njane geni kwá gevge cusedde antara emnde na tá yeka an zhera á Yaakadada Yaisu ma áme keni bademme, ba njane una Yaakadada ge itare, Yaakadada ge miya bademme na.

³ Tara Eddemiya Dadaamiya, tá antara Yaakadada Yaisu Almasiihu, a magarakurnaamaga njurna, a varakurtevá hairire.

*Sláfá we á Paul adaba názena a velanaa Dadaamiya á kyá erva an Yaisu *Almasiihu*

⁴ Ba kelaazare, yá yanka slafanaa we-aaruwa ge Dadaamiya adaba kure, adaba njurna na a magakurnaa njane á kyá erva an Yaisu *Almasiihu na.

⁵ Am njá á kure kina gakurevge palle antara Yaisu Almasiihu, gakurevge emnde na ni hyakurevhye am duksa bademme áte unjule-aara. Daaci kina wá, diyakurdiya jirire, hyakurephye kwaraterse jirire njanna ge emnde umele keni bademme.

⁶ Labare á Yaisu Almasiihu njaanja am kure, adaba kwa liyanaa án ervaunjde á kure palle am sarte na njá anjkwa balakursebále na.

⁷ Adaba una njanna, baaka názu á ektsevuktse ázekure ge dába unjule á Dadaamiya, kwa emnde na ni kwá anjkwa ufa eptsá á Yaisu Almasiihu na.

⁸ Ba kelaazare, dete halavuwa á duniya, á de ndzedfakurtaa ba njane, geni á de mbedakuraaka shairiya vaci sawa á Yaakadada Yaisu Almasiihu.

⁹ Dadaamiya a naba sfakurte, geni kwá gevge palle an Egdza-aara Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu. Názena ni a ndaasa njane na wá, bademme watse á de gevge, adaba Dadaamiya á eptseka elva-aara cfekideki.

Dágala antara tegáva á emnde a fetarfe am Kaurintus

¹⁰ Egdzar mama-aha-aaruwa, názu yá yekaná iya ázekure an zhera á Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu wá, a tegevka dágáve á kure, bademme á kure njawinja á ba áte ye palle, jawammeje am eñkale palle, we á kure keni palle.

¹¹ Yá ndahaná adaba uwe una egdzar mama-aha-aaruwa, adaba ta se ndahiya emnde á Kaulauwe, una ba emnde á kure, geni añkwa dágala-aha am dágave á kure.

¹² Náwa názena yá kátá bakurná iya: Labára añkwa tegáva gergere am dágave á kure? Adaba ta bántsa emnde umele am kure: Itare tá daba ba iya Paul. A ba emnde umele: ñere wá, ñá daba Apaulaus. A ba emnde umele zlabe adaliye, ñere keni ñá daba ba Piyer. A ba emnde umele zlabe ádaliye: ñere wá, ñá daba *Almasiihu.

¹³ Uwe? Kwá kurken Almasiihu an tega gergere kwakya emtu? Emtu kwa cenáncena wá, iya Paul ta zlenjeliyaa áte dzangala, ya emtsehe adaba kure emtu? Emtu ndza ta magakuraa baptisma na wá, an zhera-aaruwa iya Paul emtu?

¹⁴ Iya wá, yá slafaná we-aaruwa jipu ge Dadaamiya, adaba ndza maganakuránka baptisma ma ge ware á kure keni, má dedde ge tara Kirispus, tá an Gayus njainjne-ka.

¹⁵ Daaci ware edda-aara ni, baira á de bá ya magakuraa baptisma an zhera-aaruwa na?

¹⁶ Ane, a viyarka una ndza ya magateraa baptisma ge tara Aitiyain, antara emnde-aara na keni. Am iga a una wá, diyanka máki ndza ya maganaamaga baptisma ge ura umele.

¹⁷ Yaisu Almasiihu belika geni yá se magaterá baptisma ge emnde, a beli ge se bálá elva-aara, labáre á higa ge emnde bademme, wallá yá wesháná an ilmu á duniya-ka, geni a ganveka emtsa á Yaisu áte dzangala seke duksa ba dey.

Hákuma antara ilmu á Dadaamiya añkwa am elva á Yaisu

¹⁸ Áza emnde na tá an keda áte uñjule á Dadaamiya wá, má ká ndáhá elva a emtsa á Yaisu *Almasiihu áte dzangala wá, tá zhárak ba seke ká ndáhá elva a uksanjwire, amá ázemiya mi emnde na má áte uñjule a jirire wá, añkwa hákuma á Dadaamiya am hude á elva ñanna.

¹⁹ Adaba uwe, añkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane:

Emnde na tá an ilmu á duniya, yá de kedaternaakeda ilmu ñanna, yá de já eñkale á emnde na tá an diya jipu ña.

²⁰ Daaci máki estuwa wá, emnde na tá an ilmu á duniya, áma edda á ilmu mázla-aara? Ma emnde na tá an diya

kwakya am wakita, áma edda á diya kwasau? Antara emnde a gá jawe arge njá á zamane na, áma zhera-aatare? Dadaamiya ganvege ilmu á duniya názu baaka námpire-aara.

21 Dadaamiya a marateraa ilmu-aara ge emnde geni tá diyeddiye ñane, ganakini ba ñane una Dadaamiya á jirire, amá an ilmu á duniya, emnde diyarseka ñane cekifeki. Asfaba una ñanna, Dadaamiya a eksetaa barama umele an elva na mí balaná miya kina, itare tá zharán ba seke elva a uksajwire na, amá Dadaamiya tsaatse áte elva-aara ñanna, geni á lyaterlya an ñane, emnde na tá fetaare áte ñane bademme.

22 Yahudiya-aha itare tá aŋkwa ndava naláama, geni tá nanna duksa an ice-aatare emtsaade, lauktu tá fetarfe. Yunaniŋkau-aha maa, itare tá kátá dise Dadaamiya an ilmu á ire-aatare.

23 Amá miya wá, mí bálá ba elva a Yaisu Almasiihu na ta zlenjelaa áte dzanjala na. Ge Yahudiya-aha wá, waazu ñanna á jaterja an ervaunđe. Am hyema á emnde na garevka Yahudiya-aha keni maa, tá cenán ba seke elva a uksajwire.

24 Amá áza emnde na a dzeratersaa Dadaamiya geni tá gevge emnde-aara an jirire wá, ma Yahudiya-aha, ma emnde a jeba umele keni, elva ñanna gevka duksa dey, diyardiya geni ba jirire aŋkwa hákuma, antara ilmu á Dadaamiya am Yaisu Almasiihu.

25 Á ba emnde umele: Názena a maganaa Dadaamiya na wá, una ba uksajwire, mbate jauje ge ilmu-aatare. Itare tá slán ba seke baaka payda á Dadaamiya, mbate baakire á payda ñanna jauje ge ndzeda-aatare.

26 Egdzar mama-aha-aaruwa, ba kure na a drahakuraa Dadaamiya ge slera-aara na keni, zharaughára ba shagera; ge ilmu na ta tsaa átekwa emnde a duniya wá, ábi am kure cekwa emnde a ilmu ñanna? Ábi cekwa emnde a hákuma am kure? Cekwa emnde na tá an dárádza keni bademme.

27 Amá ba emnde na ni emnde a duniya tá zharáter ba seke uksajwa-aha na wá, Dadaamiya a dzeraterse geni tá gev emnde-aara. An una ñanna, a fateraar zherwe jipu ge emnde na tá an ilmu á duniya. A dzerese emnde na baaka payda-aatare, geni á fateraar zherwe ge emnde a ndzeda.

28 Dadaamiya a dzerese ba emnde na baaka dárádza-aatare am duniya, emnde tá zharáter ba seke ma ta baaka keni ba calle na, geni á gatervege emnde na tá an dárádza na.

29 Dadaamiya a dzerese jeba á emnde ñanna, geni ma ware keni a galeka ire á katafke-aara.

30 Ba Dadaamiya una a gakurve palle antara Yaisu Almasi-

ihu, ba ḥane una a magaa puta, geni Yaisu Almasiihu á gev edda á ilmu á miya. Adsaba barka á Yaisu Almasiihu ḥanna zlabe ádaliye, Dadaamiya a eksamite ge ma emnde a jirire á katafke-aara, a lyamisehe, a gamive emnde-aara.

³¹ Adsaba una ḥanna, gevge ba seke una am wakita á Dadaamiya anjkwa an puwa, a ba Dadaamiya: Má ura á kátá gálá ire wá, a eggálá adsaba názena a maganaa Yaakadada.

2

Paul á bálá elva a emtsa á Yaisu áte dzaŋgala

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, am duwa-aaruwa á dezekure ge ndakur názena a marajeraa Dadaamiya na wá, ba iya keni ndanakurka elva ḥanna an elva na zlazlada tá kátána emnde a duniya na, ndaanakurka an ilmu á duniya keni.

² Ba lauktu yá dezekure keni, ndza njanantenja ya geni yá de ndakur ba elva a Yaisu *Almasiihu, kwakya-aara ba elva a emtsa-aara, yá de farka umele ḫekifeki.

³ Daaci am una ndza yá am dágave á kure keni, ndza ya tapaa ba baakire á payfa am vuwa-aaruwa, ndza á wiwa lyawa jipu, yá ámbera gyaigya ba seke maagara.

⁴ Am sarte na yá anjkwa á kwarakurse duksa áte elva á Dadaamiya na, belanakuremka ilmu á duniya, antara elva-aha na emtake am hyema na geni sey kwá lyevalya, amá a maganaa ba Shedekwe Cufedde slera-aara am kure, an hákuma á Dadaamiya, kwa naba diyeddiye geni elva-aha-aaruwa jirire.

⁵ Daaci estuwa, fetarfire á kure a gevka áte ilmu á emndimagwaha, amá a gevge áte slera á Dadaamiya, an hákuma-aara.

Ilmu na á vatertá Dadaamiya ge emnde

⁶ Ge jirire wá, ge emnde na gyairebgye am elva á Dadaamiya wá, yá anjkwa kwaraterse ilmu á jirire, amá wá, ilmu á urimagweka, ilmu á male-aha na tá an hákuma am duniya, watse tá de zle na ka.

⁷ Ilmu na ni yá anjkwa ndahaná iya na wá, ilmu á Dadaamiya. Una ndza ba nasherire á Dadaamiya, ndza diyarka emndu werre. Amá wá, kwaye zlabe am faktá á duksa bacsemme, kerteŋ ndza an tsatse ázenjara geni watse mí de njá antara ḥane am ḫemdemire-aara na á maga wulwulire jipu na.

⁸ Ba palle keni ḫaaka ura am male-aha á duniya na una diyaadiya jeba á ilmu ḥanna. Ma andze diyardiya wá, ma andze tá jeka Yaakadada áte dzaŋgala. Adsaba ba ḥane una edda á ḫemdemire ḥanna wulwule jipu na.

⁹ Dadaamiya a magaa ba seke una aŋkwa an puwa am wakita-aara, a ba ɻane:

Názena zlabe nánka ice á urimagwe, názu zlabe cenánka hyema á urimagwe, názena slaslaaka urimagwe dækideki na, Dadaamiya a tsatsateraa una ɻanna ge emnde-aara na wayarwáya na.

¹⁰ Amá ge miya wá, Dadaamiya a maramiyaa nasherire á duksa-aha ɻanna á ba an Shedekwe Cudedde, adaba Shedekwe Cudedde diyaadiya duksa bademme, antara ba názu á slaslaná Dadaamiya keni bademme.

¹¹ Ba emndimawaha keni wá, aŋkwa ura ni á dzegwándezegwa dise názu am hude á ura emtu, má edda á vuwa-ka? Ba duksa palle an Dadaamiya keni, sey ba Shedekwe á Dadaamiya palle una diyaadiya názu am Dadaamiya.

¹² Amá miya wá, Dadaamiya a naba vamite Shedekwe-aara ɻanna diyaadiya názu am ɻane na, Shedekwe umeleka. Dadaamiya a vamite Shedekwe-aara geni á melamiyumele ge cena názena á vamita ɻane.

¹³ Daaci má ɻá aŋkwa á kwaratersa elva ge emnde áte jeba á elva-aha ɻanna wá, ɻá kwaratersa an ilmu na ta mbajersa emndimawahaka, á bajerna ba Shedekwe Cudedde ɻanna aŋkwa am ervaunđe-aatare keni na.

¹⁴ Edda una má baaka Shedekwe Cudedde am ervaunđe-aara wá, á dzegwánka lyiya jirire na á baterná Shedekwe á Dadaamiya ge emnde. Ba eccena-aara keni á cenánka. Baira am hyema-aara, ɻane á cenán ba seke elva ucire, adaba sey ba emnde na tá an Shedekwe á Dadaamiya una tá cenáncena duksa-aha ɻanna.

¹⁵ Edda una aŋkwa Shedekwe Cudedde am ɻane, á diyeddiye duksa bademme, tara una jirire, antara una mándzawe keni bademme, amá edda una baaka Shedekwe Cudedde am ɻane wá, á taa diseka názu am edda una an Shedekwe Cudedde na.

¹⁶ Aŋkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɻane: Ware edda una diyaadiya názu á slaslaná Yaakadada a bina. Amá miya na má an Shedekwe á Dadaamiya na wá, diyamidiya názu á slaná Yaisu *Almasiihu.

3

Nere ɻa ba emnde a slera á Dadaamiya

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, ge jirire wá, am duwa-aaruwa na ya dezekure na wá, ndza dzegwanánka ndakur elva áte una tá ndahater ge emnde na aŋkwa Shedekwe á Dadaamiya am itare na. Ndza ya bakuraa elva ba seke una

tá ndaater ge emnde na ni zlabe tegaraaveka antara emnde a duniya cekiseki na, adaba ndza kwa ba seke egdzara mesheshe, zlabe kwá fantau an fe ge daba Yaisu *Almasiihu.

² Názu ndza ya kwarakursaa iya, ndza ba seke uba na tá fanu ge egdzere ájwaslire, ndza vanakurteka dafa á jirire, adaba ndza zlabe kwá dzegwánka ezza-aara. Sem ba kina keni ba zlabe kwá dzegwánka njanna.

³ Ádaba zlabe njá á kure geraraaveka antara njá á emnde a duniya. Kwakya shelha, antara dágala-aha am dágave á kure. An jeba á hala á kure njanna, kwa ba seke emnde a duniya-ka emtu? Una ba jirire, kwa ba kalkale antara itare.

⁴ Am ta bántsa emnde umele am kure: itare ta daba iya Paul, a ba emnde umele, itare tá daba Apaulus, an jeba á mága á kure njanna, kwa ba kalkale-ka antara emnde umele am duniya emtu?

⁵ Ware Apaulaus keni? Iya Paul, ya hyeb ware kena? Bukerde á njere nja ba emnde a slera á Dadaamiya, a belájeraa á sem dágave á kure ge fakurá áte barama á Yaisu *Almasiihu, geni kwá gevge emnde a fetarfe. Ma ware á njere keni á maga ba slera na a faara Dadaamiya na.

⁶ Njere, ndza nja ba seke emnde a herfa. Iya, ya dzebaa duksa, Apaulaus maa, a fanu yáwe, amá á walantá ba Dadaamiya palle duksa njanna.

⁷ Daaci ma slejeba duksa, ma slefanu yáwe keni hyarebka duksa, sey ba Dadaamiya palle una átire, adaba á walantá ba njane duksa na an dzeba.

⁸ Edda una a dzebaa duksa, an slefanu yawe, ta ba kalkale. Dadaamiya á de vaterte ba lada-aatare ma ge ware-aatare keni áte názena ndza a maganaa edda-aara.

⁹ Njere nja maganá ba slera ge Dadaamiya, slera á njere ba darame palle. Kure keni maa, kwa ba seke fahe á Dadaamiya, zlabe ádaliye, kwa ba seke bere na a fanaa Dadaamiya.

¹⁰ Iya wá, Dadaamiya a magiyaa njurna kwakya ge fantau ge slera-aara am dágave á kure. Ndza ya ba seke slefa haha na diyaadiya fa haha ba shagera na, ya fanaa ekte shagera ge bere, daaci emnde umele keni tá de katafke an slera ge ndera bere átekwa. Daaci bademme á emnde a ndera bere njanna, ma ware-aatare keni a maga ejkale ba shagera áte slera na á maganá njane ge ndera bere njanna.

¹¹ Ekte á bere wá, an fa zlauzle, ba njane una Yaisu *Almasiihu, tá taa farka ekte á bere umele ge njane cekiseki.

¹² Ate ekte á bere njanna, emnde umele tá de nderanu an dindar, emnde umele tá de nderanu názá-aatare an lipela, emnde umele tá de nderanu an nákwa na an dárádza jipu

na. Emnde umele zlabe ádaliye, ma tá de nderanu názá-aatare an hazla, antara názambakárá, emnde umele ma tá de maganu an kwatsape.

¹³ Vaci tsa fáyá, ma slera á ware keni á de shebaaveka mázla-aara. Adaba vacite njanna wá, Dadaamiya á de maresemáre ma slera á ware keni, á de fanu slera-aha njanna ge kárá emtsaadse. Daaci mí de zhara gergerire á slera-aha á miya bademme tara una shagerire, antara una shagerkire keni.

¹⁴ Edda una má kárá zaaka tate na ndza a maganaa njane wá, Dadaamiya á de vante lafa-aara.

¹⁵ Amá edda una má kárá zawza tate na ndza a nderanaa njane, njane wá, kedanaakeda lada-aara, shifa-aara wá, á de shansha, amá wá, á de enzla ba zlahhe á sa am hude á kárá.

¹⁶ Diyakurka geni kure wá, kwa ba seke bere á Dadaamiya, á njá Shedekwe á Dadaamiya am kure emtu?

¹⁷ Ay degiya, ma a kyabanaa ware bere á Dadaamiya njanna, Dadaamiya á de kedenaakeda edda-aara keni. Adaba bere njanna, bere cuđedse ge Dadaamiya. Daaci ba kure una kwa bere á Dadaamiya njanna.

¹⁸ A darka shaitaine ge ura umele am kure, a de sláná am ervaunjse-aara geni njane gevge edda á ilmu am duniya na. Arge una njanna, a ganvege ire-aara ba seke edda una cekwa enkale-aara am ice á emnde, daaci á de shá ilmu á jirire.

¹⁹ Ya ndaanaa adaba uwe una, ilmu na ta disaa emnde a duniya, una ba ucire am ice á Dadaamiya. Añkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba njane: Á shatertuwa ba Dadaamiya ge emnde a ilmu, am yaimyaimire na tá maganá itare.

²⁰ Añkwa an puwa á ba am wakita á Dadaamiya njanna zlabe ádaliye, a ba njane: Nazu tá sláná emnde a ilmu á duniya wá, baaka nampire-aara áza Yaakadada.

²¹ Adaba una njanna, ma ware edda-aara keni a galeka ire áte ura umele ba dey. Diyaweddiye geni bademme á duksa á ba ázekure.

²² Ma iya Paul, ma Apaulaus, ma Silas, bademme á njere njá á ba am erva á kure. Ma shifa, ma emtsa, duksa na añkwa kina, antara una á de sawa á katafke, bademme ba náza á kure.

²³ Amá kure an ire á kure wá, kwa emnde á Yaisu *Almasiihu, Almasiihu keni njane názá á Dadaamiya.

4

¹ Daaci estuwa, diyaweddiye ba shagera geni njere emnde a bela á Yaisu *Almasiihu wá, ña ba emnde a slera-aara, Dadaamiya a fanjerar de sateranse nazu ndza diyarka am elva-aara ge emnde.

² Diyakurdiya geni názu á kataná zánwe áza sleslera-aara wá, ba dzayyire á ervaunjde áte slera na a faara njane.

³ Ázerwa ge iya wá, baaka lámbe-aaruwa áte názena kwa sliva kure, ma emndimaghwa tá nderita elva-ara ge dise dzayyire á ervaunjde-aaruwa keni, iya baaka lámbe-aaruwa átekwa. Ba iya an ire-aaruwa keni njananteka ya am ervaunjde-aaruwa geni dzayye ervaunjde-aaruwa.

⁴ Diyanka dekifeki, má sem ba kina keni kwasau ba zlabe ankwa duksa mándezawe am ervaunjde-aaruwa. Amá yá taa bántka ganakini ya cudedde bademme. Sey á de kyáná ba Yaakadada palle shairiya-aaruwa.

⁵ Adaba una njanna, hadzalauka am elva dekifeki geni kwá njanta kure názu am hude á ura. Amá ufaufa ba náza á Yaakadada Yaisu *Almasiihu palle. Vacite na má de samsa njane, bademme á názena an shebe kina, antara názena am hude á emnde, bademme á de sansese. Daaci ma ware keni á de galaná ba Dadaamiya adaba slera-aara, ma ndza a magaa kwakya, ma ndza a magaa ba cekwaanjudí keni.

⁶ Ya ndaase elva-aha njanna estuwa áte ire á njere antara Apaulaus na wá, ba geni kure keni kwá zharaná áte njere názena á kátá ndahana elva njanna. Názena yá kataná iya ázekure wá, ma am uwe keni dabaudába á ba áte una am wakita á Dadaamiya, geni ma ware á kure keni a galeka ire áte ura mázle-aara, a epsaweka ura umele keni.

⁷ A gakvaa ware male arge emnde? Ábi bademme á názena ka shanaa ka a vaktaa ba Dadaamiya? Ay labára kena ká gálá ire átekwa ba seke ka ganaa ba ekka an ndzeda á ña na?

⁸ Ekkure, kertenj njakurantenja am ervaunjde á kure geni shakuránsha názena kwa katanaa kure bademme, an emtsa waya á kure, gakurevge slekse-aha an ire á kure. Amá njere wá, estuweka. Wayanwáya geni kwá gevge slekse-aha ba jirire am ice á Dadaamiya, lauktu watse mí de njá átirpalle antara kure am yaikkire-aara.

⁹ Njere emnde a belá á Yaisu *Almasiihu wá, yá zharán ba seke Dadaamiya a danjeraa á dem kataliya á emnde ba cakcake, ña ba seke emnde na njáteraaña shairiya a emtsa, tá de ceña shifa-aatare áte ice á zlamáha na áza emnde. Am duniya bademme gajerevge ba seke názá ezzhara, tá ámbera eddzaka na, antara ba malika-aha keni tá zhara ba njere.

¹⁰ Nere ganjerevge ba seke uksajwa-aha áza emnde adaba zhera á Yaisu Almasiihu, amá kure wá, kwa bántsa kure, kwa emnde a ejkale adaba kwa náza-aha-aara. Nere ña emnde na baaka payde á ñere, amá kure wá, kwa emnde a ndzedfa, kwa emnde a dárádzha, ñere, ña emnde na baaka demdemire á ñere.

¹¹ Se ba am kina keni á cebanjerá ba lámbe, á wájerá ba waya antara ndera, náza tsekwa á ñere keni baaka, baaka há á ñere keni ge ñere.

¹² Ná maga mbera á ñere geni ñá shansha ba názu ñá zuze ge we á ñere. Má tá zlazlajerzláze emnde, ñere ñá gater barka, ma tá fá ba zlada-ara áte ñere keni ba ñá fá ervaunjde.

¹³ Má emnde tá za vuwa á ñere, ñere ñá eptsaterá an elva lailaidsde. Nere ganjerevge ba seke cfugje áza emnde, se ba am kina keni tá zharájer ba seke názu tá de puwanve áte dugje.

¹⁴ Ya puwakurte una ge gula higa á kure an ñane ka, amá yá vakurte ba sawari-aha-aaruwa, adaba wayanakurwáyá an ervaunjde-aaruwa palle.

¹⁵ Ma kwa shaa ba emnde debu ge kwarakurse elva á Yaisu *Almasiihu keni wá, edda una gevge ba seke eddekure am emnde ñanna wá, sey ba palle. Eddekure ñanna ba iya. Adaba ndza ya dakurnaa ba iya zuñjwe elva á Dadaamiya.

¹⁶ Daaci, táslawa á kure, gawevge ba seke iya.

¹⁷ Adaba una ñanna kina yá bela Tímaute ádezekure, á de yehakuranteyeha ñane njá-aaruwa am elva á Yaisu Almasiihu. Názena á de kwarakursa ñane ba palle antara una yá anjkwa maganá iya am dágave á emnde a fetarfe ma áme keni bademme. Adaba ñane gevge ba seke egdza-aaruwa, slewaya-aaruwa, dzayye ervaunjde-aara áte elva á Yaakadada.

¹⁸ Kwakya emnde tá gálá ire am dágave á kure, itare ta kurken watse yá duka ádezekure ba dekideki.

¹⁹ Amá má wayetewáyá Dadaamiya wá, yá anjkwa duwa ba herzhe na. Daaci yá de nanna názena ta maganaa itare emnde a gálá ire ñanna, baaka wedere-aaruwa áte názena ta ndahanaa itare, nampire wá, ba názu ta maganaa itare.

²⁰ Ya ndahanaa adaba uwe una, adaba Dadaamiya á ganveka sleksire-aara adaba nara á urimagwe, sey má anjkwa hákuma-aara am edda-aara.

²¹ Kwá kátá uwe kure kina ázerwa? Kwá kátá yá duwa an kurpe am erva emtu? Yá duwa an hairire, antara háyáva-he?

5

Shairiya á emnde a mága gwardzire

¹ Ma áme keni yá cena tá ndaha ba elva á kure geni kwa emnde a mága gwardzire, ba emnde na d'abarka Dadaamiya keni tá maŋka jeba á una ɳanna. Adaba yá cena anjkwa ura am dágave á kure á zlava an mukse á eddejara.

² Kelaa ma kwá kyuwa adsaba haypa na jesarje am dágave á kure, amá kure kwá gálá ire zlabe ádaliye. Naba ɳyawansenjye edda una a magaa laakire ɳanna am dágave á kure.

³ Iya wá, baaka irice-aaruwa am dágave á kure, amá am ervaunjde-aaruwa wá, yá á ba am dágave á kure. Yá bakurá ba jirire: Edda una a magaa duksa estuwa am dágave á kure na, ba kalkale irice-aaruwa keni anjkwa am dágave á kure, áte náza-aaruwa wá, belanarbelá ya shairiya ge edda-aara zlauzle.

⁴ Ya belaar shairiya ɳanna an zhera á Yaakadada Yaisu *Almasiihu. Náwa názu yá bakurná iya: naba jawammeje am dágave á kure, una ba jirire geni am ervaunjde-aaruwa iya keni yá á ba am dagave á kure, hákuma á Yaakadada Yaisu *Almasiihu anjkwa am dagave á kure.

⁵ Daaci ura estuwa, naba yawanánya ge Shaitaine geni a kedekeda vuwa-aara, amá á de shá shifa vacite na má watse Yaakadada Yaisu Almasiihu á se kyá shairiya á emnde bademme na.

⁶ Aley ni kure kwá gálá ba ire na wá, ábi una uŋjule-aara-ka. Emtu diyakurka ganakini egdza shahi á makala ba cekwaŋgudi á naba tsantetse ukpa na an wásłá na bademme emtu? Amaana: Egdza haypa ba cekwaŋgudi, á naba hyemhya am kure bademme.

⁷ Daaci sawansese emgyegwe a haypa na ba seke shahi á makala na am dágave á kure, daaci kwá gevge emnde cufedde duksa á kure. Diyandiya tsa geni Dadaamiya a gakurve vatene-ka emnde cufedde, adaba Yaisu Almasiihu emtsamtsa adsaba miya, ɳane gevge ba seke zhel kyawe na tá icaná am muŋri á *Paska na ge miya.

⁸ Daaci zaumiza muŋri á Paska á miya, amá wá, baaka shahi á makala am hude-aara. Amaana: magaumika emgyegwe a haypa na ba seke shahi á makala na, amá njauiminja cufedde, magaumimága jirire.

⁹ Am wakita na ndza ya puwakurte zuŋjwe keni, ndza ya bakuránba geni njauka an emnde a mága gwardzire.

¹⁰ Dzamanka iya áte emnde a mága gwardzire na ta baaka am elva á Yaisu *Almasiihu, bi emnde a fá ice am duksa á ura, bi neyle-aha, bi emnde a mága hele. Ndanka

ya áte emnde a duniya bademme, adaba ká taa piyeteka una, sey má ká njeka am duniya ba cekideki.

¹¹ Elva-aaruwa ge iya wá, edda una ni aŋkwa á daba Yaisu Almasiihu, mele zlabe ádaliye ni á de maga gwardzire, bi á maga wáya á duksa á ura an ervaunjde-aara bademme, bi á de maga hele, bi á pesha emnde an zlázle, bi á gev slembazla, bi á ila duksa á emnde na wá, ura estuwa njauka kerde, baira ba ge zá duksa keni fauka erva á kure á dem tasa palle antara njane.

¹² Shairiya á emnde na fartarka áte Yaisu Almasiihu wá, una slera-aaruka, banakuránka una njanna. Ay emnde na tá am kure keni kwá kyeka shairiya-aatare emtu?

¹³ Náza emnde na fartareka áte Yaisu Almasiihu wá, á de kyaná ba Dadaamiya an ire-aara shairiya-aatare. Ekkure wá, magaumága ba una am dágave á kure áte una a ndaasa wakita á Dadaamiya, a ba njane: Bakausebáke slemaga duksa mándzawe am dágave á kure na.

6

Dawánka shairiya á kure á deza emnde a duniya

¹ A ba iya wá: má tsekwaatsekwa dagala am dágave á kure, kelaa ma kwá dánda á deza emnde á Dadaamiya ni, kure kwá de puwa ugje áza emnde na fartarka áte Yaisu *Almasiihu cekideki na wá, una ni ba shagera?

² Diyakurka ganakini aŋkwa á sawa sarte umele, watse tá de kyáná ba emnde á Dadaamiya shairiya á emnde a duniya na bademme emtu? Má watse kwá de kyáná kure shairiya á nalgaadama ni, kwá dzegwánka ba egdza shairiya cekwaanjudi emtu?

³ Diyaweddiye una ba shagera: am sarte njanna, ba malika-aha á Dadaamiya keni watse mí de kyáná ba miya shairiya-aatare. Máki estuwa, labára mi kyeka shairiya á miya á ba am zamane á miya na keni?

⁴ Daaci má jerje lámare á duniya am dágave á kure wá, kwá dánda elva njanna á deza emnde a duniya na baaka slera-aatare cekideki am aiklaisiya na, geni tá de kyáná itare shairiya á kure emtu?

⁵ Jeba á una wá, zherwe jipu. Há! Ba palle keni baaka slenkale am dágave á kure geni á tsanaatse elva am dágave á emnde a fetarfe emtu?

⁶ Kwa emnde a fetarfe ni kwá de puwar ugje ge ire á kure áza emnde na fartarka áte Yaisu Almasiihu, una ni ba shagera?

⁷ Ge jirire wá, aŋkwa haypa á kure bademme, ma kwá de puwa ugje njanna á ba áza emnde á Dadaamiya keni.

Una ḷanna á márá ba tsaftsafire á kure áte barama á Dadaamiya. Ma ura a magakte kelaadire, ma a ilu duksa á ḷa keni, shagera ba farvauṇde, arge dá ura á dem shairiya.

⁸ Baira d̄eme, kure keni kwá maga ba kelaadire ḷanna tsa am ekte ge emnde umele, kwá aŋkwa zlerma duksa-aatare ma gakurevge ba egdzar mama-aha am elva a Yaisu Almasiihu keni.

⁹ Diyakurka geni bademme á emnde a mága kelaadire tá taa demka á dem zlanna á Dadaamiya emtu? Jawanaaveka ge uŋjule a jirire: Emnde a mága dákarire, emnde a kyula hele, emnde a mága gwardzire, an emnde na tá zlava an zála ba seke itare ákurá mukse,

¹⁰ zlabe ádaliye neyle-aha, antara emnde a fá ice am duksa á ura, emnde a mbazla, emnde a pesha ura an zláze, ira emnde a za baráma, bademme á kelaade-aha ḷanna, itare tá shánka zlanna á Dadaamiya.

¹¹ Emnde umele á kure, njá-aatare ndza ba estuwa werre. Amá kina wá, adaba zhera á Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, kwá an bara áza Dadaamiya, a gakurve emnde-aara, a gakurve emnde cusedsde an hákuma á Shedekwe-aara.

Dadaamiya nderaka urimagwe ge mága dakarire an vuwa-aara

¹² Ta bántsa emnde umele á kure: ma mága jeba-ara keni piyaaka, duksa bademme gevge ba halál. Una ba estuwa, amá wá, duksa bademmeka una watse emtake áte itare. Iya keni yá slaslán ba estuwa geni ma mága jeba-ara keni piyaaka, duksa bademme gevge ba halál ge iya, amá wá, yá eksarka dekifeki gev náve á duksa umele.

¹³ Kwa bántsa kure zlabe ádaliye: náza za wá, ba ge zana á dem hude, hude keni ba ge za náza za á demkwa. Una keni ba jire ba estuwa. Ay degiya, vacite umele, tara hude antara náza za ḷanna bademme tá de kedfa bademme. Ay vuwa á urimagwe keni Dadaamiya a nderán ge mága dakarire an ḷane emtu? A'aa estuweka, Dadaamiya a nderami ba ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu, Yaakadada keni ge vuwa á urimagwe, adaba á ḷámiya ba ḷane.

¹⁴ Dadaamiya wá, tsantetse Yaakadada Yaisu am faya, á de tsamitetse miya keni an vuwa á miya bademme an hákuma-aara.

¹⁵ Diyakurka ganakini vuwa á kure ubiya á Yaisu Almasiihu emtu? Mi dzegwándzegwa tevaa ubiya á Yaisu Almasiihu, mi de jaterme an vuwa á záware emtu? Una á taa gevka dámmaru.

¹⁶ Diyaweddiye ba shagera ganakini má edda-aara a demaa am mukse záware, garevge ba vuwa palle antara

ŋane. Una wá, a ndaana wakita á Dadaamiya, a ba ŋane: Emnde buwa ŋanna, tá gev ba vuwa palle.

¹⁷ Ba duksa palle ge edda una a vante ervaunjde-aara ge Yaakadada keni, ŋane, tá an Yaakadada, tá gev ba palle am shifa-aatare.

¹⁸ Adaba una ŋanna, camarauka tate á gwardzire dékideki. Nja á haypa na á maganá urimagwe na, bademme á taa gevka palle antara vuwa á edda-aara, amá edda una a de magaa gwardzire wá, a maganta ba ŋane kelaadire ge ire-aara.

¹⁹ Diyakurka geni vuwa á kure bere á Shedekwe Cudeddē emtu? Shedekwe Cudeddē na a vakurtaa Dadaamiya na á njá am kure. Kwá kwaraná kure-ka vuwa á kure.

²⁰ Dadaamiya a varakurse an duksa na jauje ge ndzeda á urimagwe. Adaba una ŋanna, an vuwa á kure bademme, magaumága ba názena ni kwá zleba ba Dadaamiya palle an ŋane.

7

Elva áte nika

¹ Nawmbare jawápa á ndáva á kure, ndza kwa puwite áte nalmesheri á kure: Ate iya wá, máki zhele á camareka tate á mukse ba dékideki keni ba shagera.

² Amá adaba sabaaba á gwardzire wá, ambane ma ware keni á gá mukse palle, mukse keni á de gá zhele geni ŋane tá njá kerde.

³ Daaci sey zhele á vante wedere-aara ge mukse-aara, mukse keni á yanveka wedere-aara ge zhele-aara.

⁴ Adaba baaka hákuma á mukse arge vuwa-aara, á kwaraná zhele-aara. Ba estuwa ge zhele keni, baaka hákuma á zhele arge vuwa-aara, á kwaraná ba mukse-aara.

⁵ Daaci kure, tara zhele an mukse, piyawapteka dékideki am dágave á kure, sey má zlakuruzle am ndáhá geni kwá de njá gergere am sarte cekwaanjgudi, geni kwá yeka áza Dadaamiya. Am iga-aara wá, jawammeje zlabe ádaliye geni a mbedakuraaka Shaitaine á dem haypa, adaba cekwire á farvaunjde á kure.

⁶ Elva na yá anjkwa bakurná iya na wá, gevka laarire, yá kátá bakurá ba ni ma ura-ara keni ba shagera ba una a eksesaa edda-aara.

⁷ Ate iya wá, yá kátá emnde bademme tá njá ba seke iya. Amá á taa gevka, adaba ma ware keni á ba an názena a wayanantaa Dadaamiya; ge ura umele á vante waya nika, ge umele á vante ndzeda ge nja an ire-aara ba ŋane palle.

⁸ Kina wá, yá elvan ge emnde na zlabe gareka nika na, antara ḥwasha na a kedsaá zála-aha-aatare; itare wá, shagera tá njinja ba seke iya.

⁹ Amá má kwá taa kwaruka vuwa á kure wá, ambane kwá ḥguda nika. Ngulme ba una ḥanna arge njá an mbagerire ba kelaazare.

¹⁰ Ge emnde na tá an nika zlauzle wá, una elva-aaruka, a fakuraara ba Yaakadada, geni mukse, a tegaraaveka dekideki an zhele-aara.

¹¹ Má gevge ni tegaraavetege an zhele-aara wá, sey á njá baaka zhele, bi á se mela antara zhele-aara. Ba estuwa ge zhele keni, a belanaaka mukse-aara dekideki.

¹² Náwa una wá, yá ndahater ge jugená á emnde umele: una Yaakadada-ka, yá baterná ba iya: máki ankwá zhele na fetarfe áte Yaisu *Almasiihu, an mukse na fetareka, a belanaaka mukse-aara.

¹³ Ba duksa palle ge mukse na fetarfe, máki á mba á zhele na fetareka, má zhel ḥanna wayaawáyá an mukse-aara, a njinja am mba á zhele-aara.

¹⁴ Ya ndahanaa adaba una ka, adaba zhel ḥanna zlabe fetareka na, ḥane keni ba gevge cudedde adaba mukse-aara. Mukse keni má zlabe fetareka, ḥane keni ba gevge cudedde adaba zhele-aara. Má baaka una wá, egdzara-aatare tá gevka cudedde, amá estuweka, egdzara keni ta cudedde-aha.

¹⁵ Amá má gevge ni edda una fetareka na á kátá tegaava an slefetarfe wá, naba vawanteva baráma. Daaci una jauje na, ma mukse, ma zhele keni am iga á lámare ḥanna, ḥane gevge ba egdza zhele, adaba Dadaamiya a dahákur geni kwá njinja an hairire.

¹⁶ Ekka mukse, diyakdiya ba jirire ganakini ká de lyelya zhele á ḥa emtu? Ma ka zhele keni, diyakdiya ba jirire ganakini ká de lyelye mukse á ḥa emtu?

Ma ware keni a njinja á ba áte njá-aara na a dahanaa Dadaamiya

¹⁷ Duksa palle wá, ma ware keni a eddaba barama á Dadaamiya áte una á maranná ḥane, a tatayeka gev seke ura umele, a tsaatse á ba áte njá-aara ḥanna ndza a dantaa Dadaamiya am kwa na. Kwaya ḥane názena yá fateraare ya ge aiklaisiya-aha na ma tá áme keni bademme.

¹⁸ Má ura a shaa daha á sawa áza Dadaamiya am sarte na an bela am shedekwe, a eptseka elva, a tsaatse á ba áte njá-aara ḥanna. Edda una a dantaa Dadaamiya am sarte na zlabe demka am shedekwe keni, a dzameka elva a dem shedekwe mázla-aara.

¹⁹ Ma edda una demka am shedekwe keni, dem shedekweka una duksa, edda una an belá am shedekwe keni, dem shedekwe hyepka ba názara keni. Duksa yaikke wá, sey ba dába názu a ndahanaa Dadaamiya.

²⁰ Daaci ma ware keni, a tsaatse á ba am tate-aara na ndza a dantaa Dadaamiya am kwa ge se daba njane na.

²¹ Daha á Dadaamiya a de beráká am návire emtu, geni ká se daba njane? Má estuwa, dzameka ire á návire mázla-aara, amá máki jerje pute umele geni ká gevge egdza zhele wá, una keni ba shagera ge ekka.

²² Yá ndahaná adaba uwe dzameka ire, adaba má ura am návire, Yaakadada a dante geni á daba njane, edda-aara gevge ba seke egdza zhele áza Dadaamiya. Ba estuwa ge edda una á kwaraná njane ire-aara am duniya na keni, má a dantaa Dadaamiya geni á daba njane, edda-aara keni gevge náve á Yaisu *Almasiihu.

²³ Dadaamiya á varakurse an duksa yaikke jauje ge ndzeda á urimagwe, daaci gawevka náve-aha á emnde dsekideki.

²⁴ Estuwa egdzar mama-aha-aaruwa, ma ware á kure keni njawinja á ba am tate na ni ndza a dakurtaa Dadaamiya átekwa na, njawinja ba estuwa á katafke-aara.

Elva a emnde na zlabe gareka nika an mukse na a kedaa zhele-aara

²⁵ Ate elva a gyaale-aha, antara dawale-aha wá, una wallá ya cenaaná áza Yaakadada, wallá uwe, yá vakurte ba sawari-aaruwa. Diyakurdiya geni Yaakadada a magiyaa njurna, ganevge ura-aara, daaci hyainevhye geni kwá cena názu yá bakurná iya.

²⁶ Adaba kwakyire á wahála na yá zharaná ya na wá, má ura á njá ba estuwa keni mánzaweka, a ba iya.

²⁷ Daaci ekka edda una ká an nika á ña zlauzle wá, tatayeka ica nika á ña. Amá ekka edda una zlabe njudanika nika wá, sleka elva á nika mázla-aara.

²⁸ Ma ká gá mukse keni mánzaweka, ma gyaale keni máki á de gá zhele haypa-ka, amá duksa palle wá, emnde na garega nika na wá, aŋkwa wahála ázetare ma vaatara keni. Daaci yá kátá lyakurse á ba am wahála njanna.

²⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, názu yá bakurná iya wá, náwa zamáne á miya na á de haraaka kwakya mázla-aara. Daaci kure emnde na kwá an njwasha keni, magawanaamaga duksa ge Dadaamiya ba seke kwa ſaaka an njwasha.

³⁰ Kure emnde na kwá am laruwa keni, gawevge ba seke ndza shakurka emtanjkire; emnde na tá am gedá, a zhararzhára higa-aatare ba seke hyefka duksa; emnde a

shákwa kazlaña á duniya keni a garevge ba seke baaka duksa-aatare.

³¹ Daaci bademme á názena á maga slera á ba an kazlaña á duniya na, fauka ire á kure átekwa, adaba duniya na á de zle.

³² Wayanka kwá hyá lyuwa an duksa umele dekifeki. Edda una gaaka mukse, njane á fá hyema á ba áte názu á kataná Yaakadada, á kátá maga ba názu á de hayánháyá Yaakadada.

³³ Amá edda una an mukse wá, estuweka. Njane á shunjuña ba kazlaña á duniya geni á gedantegeda mukse-aara an njane, ámbera á dzámá slera á Dadaamiya keni.

³⁴ Daaci njane ire-aara gevge bubuwa. Ba duksa palle ge njwasha keni. Mukse má gaaka zhele ba dekideki, antara una zlabe gyaale wá, itare ire-aatare á ba áte namaari á Yaakadada, tá tataya vante ire-aatare, antara ervaunjde-aatare bademme ge Dadaamiya. Amá mukse á zhele wá, njane á hyá lyuwa á ba an kazlaña á duniya, á kátá á gedante zhele-aara an njane.

³⁵ Bademme á elva-aha na, yá tsakán ge piyakurte duksa umeleka, yá kátá ba njá á kure, yá kátá kwá maganaa-maga názu zlaya, ira kwá vante ire á kure bademme ge Yaakadada.

³⁶ Kina wá, mí ndáhá elva á dawale, má tá kátá pákyáva an gyaale na á shebaná njane. Amá má ervaunjde-aara ndunde gyaale njanna, diyeddiye geni ba gyaale njanna keni á de zlada ervaunjde-aara kwakya áte una njanna, ervaunjde-aara á kátá ba tá njuda nika an gyaale, daaci baaka haypa am hude-aara dekideki, ba á gá gyaale-aara, a piyaraterteka názu njarantenja am ervaunjde-aatare.

³⁷ Áma máki egdza dawale njantenja am ervaunjde-aara geni á pekya ge sheba gyaale mazla-aara, baaka sawari á emnde umele am hude-aara, a tapanaa ba njane am vuwa-aara geni á dzegwándzegwa nja estuwa, á njanaanja vuwa-aara, daaci ma gaaka mukse keni a magaa ba shagera.

³⁸ Jirire á elva njanna wá, edda una gaaga mukse keni a magaa duksa shagera, amá átira ba edda una má gaaka mukse na.

³⁹ Ge mukse á zhele, am sarte na zlabe zhele-aara anjkwa an shifa, an piya ganakini á pakyaava an zhele-aara, á de gá umele, sey má kedaakeda zhele lauktu mukse á gevge egdza zhele; amá keni sey á de gá ba slefetarfe seke njane.

⁴⁰ Amá áte iya wá, á de shá higa kwakya má á njá an há-aara mázla-aara, arge una á de ga zhele umele na. Iya keni yá tama a binaa ba Shedekwe á Dadaamiya.

8

Elva a za názu ta icanante ge hele

¹ Kina wá, mí habaza elva a hyuwa na tá icanante ge hele na. A ba kure, bademme á miya diyamidiya jirire á elva ñanna, una ba jire. Ay degiya, diya ñanna á dá ura á dem kuraavire, sey ba wayavire palle una á dá emnde a fetarfe á de katafke.

² Má bánpba edda-aara, iya wá, diyandiya duksa mázle-aara, ñane zlabe shanka ñane ejkale á jirire.

³ Amá edda una anjkwa á daba Dadaamiya áte waya á ervaunđse-aara wá, ñane an diya áza Dadaamiya.

⁴ Ate elva a zá názu tá icanante ge hele wá, kwá kátá yá bakurá uwe? Náwa, bademme á miya diyamidiya geni zhera ba hele tá maganá emnde am duniya na, baaka námpire-aara. Diyamidiya zlabe ádaliye geni Dadaamiya wá, buweka sey ba palle.

⁵ Gevge wá, duksa-aha na áte samaya, una áte haha, kwakya názu emndimawaha tá kezlater ugje ba seke dadaamiya. Kwakya duksa-aha na garevge dadaamiya-aha áza emnde umele am duniya. Duksa-aha umele kwakya garevge ba seke Yaakadada-aha arge emnde.

⁶ Amá ázemiyá wá, baaka Dadaamiya umele sey ba palle, Eddemiya na duksa bademme a nderanaa ba ñane, shifa á miya, a nderamiya ba ñane, mi emnde-aara. Yaakadada keni sey ba Yaisu *Almasiihu palle, Dadaamiya ndza a nderaa duksa bademme áte erva an ñane; shamiyánsha shifa kina adfaba ñane.

⁷ Amá kure, emnde umele á kure zlabe diyarka jirire á elva ñanna, geni baaka námpire á hele cekideki na. Daaci má tá anjkwa zá názu ta icanante ge hele wá, kerten tá fetarfe am ervaunđse-aatare geni itare keni tá á ba am hele ñanna. Ya ndahanaa adfaba uwe una, adfaba emnde ñanna ndza mbarsenbe mága hele ba estuwa, mele zlabe ádaliye keni zlabe gyarebka am elva á Dadaamiya. Daaci itare ma ta zu vaatara hyuwa ñanna keni, tá fetarfe á ba an jirire am ervaunđse-aatare geni ta magaa duksa shagerka.

⁸ Má ge jirire wá, á badzámiya náza za-ka an Dadaamiya. Ma zamiyuze keni á sagamika, ma zamika keni baaka názu á gula áte miya.

⁹ Ekkure wá, kwá kwaraná kure ire á kure, ge zá názu kwá kataná kure. Amá wá, magaumaga ejkale, geni a mbedfeka edda una zlabe gyebka am fetarfire na adfaba kure.

¹⁰ Amaana: ba seke edda una zlabe gyebka am fetarfire na, máki á zhara ka edda una gyakebgye na, ká anjkwa njá

am tate á maga hele, ká ámbera zá duksa á hele, daaci fakanemfa ndzeda am vuwa ge ḥjane na zlabé gyebka am fetarfire na, ge eptsá á dem hele ka emtu?

¹¹ Daaci diyeddiye ba shagera geni ḥjane ḥjanna zlabé gyebka am fetarfire á eptsá á dem kataliya na wá, adaba ba ka na gyakebgye na. Ay degiya egdza emmeña ba ge ekka, Yaisu *Almasiihu a yaa shifa-aara adaba ḥjane.

¹² Má nja á kure ba una wá, kwá aŋkwa maga kelaadire áte egdzar mama-aha á kure na zlabé gyarebka am fetarfire na; an una ḥjanna, kwá aŋkwa puwaterpuwa á dem dzámá ire. Diyaweddiye geni kwá magaterán ge egdzar mama-aha á kure-ka palle kelaadire ḥjanna, amá kwá maganán ge Yaisu Almasiihu.

¹³ Máki watse á mbeda egdza emmerwa adaba názu ya zuwa iya á dem hude, ambane yá zeka hyuwa ḥjanna, geni a vananteka ektápaare ge egdza emmerwa.

9

Slera á slebelá an názu á zlayán ge ḥjane

¹ Ba iya na kwá aŋkwa zharizhárá na keni wá, ábi yá kwaraná ba iya ire-aaruwa. Emtu ya slebela á Yaisu *Almasiihu-ka emtu? Ndza nanánka Yaisu Almasiihu an ice-aaruwa ḥgayye emtu? Ekkure na náwa gakurevge emnde a fetarfe na keni barka ba slera na ya magannaa ya ge Yaakadada ka emtu?

² Ma hyainefka slebela áza emnde umele keni wá, ázekure wá, hyainefhye. Am njá á kure kina gakurevge palle antara Yaakadada keni á mårá ba jawapa ganakini ya slebela á Yaakadada Yaisu Almasiihu, kwajesaare na keni adaba slera na ya magannaa iya.

³ Yá de baterá ba una ya ge emnde na tá aŋkwa á habaza názu am iya na.

⁴ Adaba slera na ya magannaa ya am dágave á kure na, zlayika ge yá zuze, yá shushe áte kure emtu?

⁵ Emtu ta piyite an piya ge iya ga mukse, geni ma andze ḥjá ja d'ába kerde an mukse-aaruwa ge mága slera á Dadaamiya, seke una tá aŋkwa á maganá tara Piyer, antara emnde a bela umele, an egdzar mama-aha-ḥjara ge Yaakadada na emtu?

⁶ Emtu kwa dzerajerse ba ḥjere njaiŋje antara Barnabas geni ḥjá gelaná ba ḥjere ire á ḥjere emtu?

⁷ Ndza kwa cenáncena ser palle, geni zhel sawji aŋkwa á wavanu ge larde ni á gelaná ba ḥjane ire-aara? Á ba á jerje sleherda, á maga slera am fe, amá má magaamaga duksa

áte fe wá, á feka áte we-aara? Emtu aŋkwa suni na á piyá walda ni á sheka uba áte dabba-aha na á piyaná ḥjane?

⁸ Emtu garáva-aha ḥjanna ya tsakese ba názena tá aŋkwa á slaslaná emndimagwaha emtu? Una, á ba am *tawraita keni mi ndaha ba una.

⁹ Aŋkwa an puwa am tawraita á Muusa, a ba ḥjane: Ngudsanaanuka *japa ge we á dalau na aŋkwa á maga slera na, á bina. Emtu Dadaamiya a ndahese una á ba áte dalau ba jirire emtu?

¹⁰ Ba jirire, Dadaamiya á tsaka elva-aha ḥjanna á ba áte miya. Sleherda wá, á maga slera-aara an tama. Ba duksa palle ge emnde na tá gyega hiya keni, shagera jipu geni ta fetefa tama áte názu zlaya-aatare ge itare keni.

¹¹ Ay náwa ḥjere ḥja se hyanme elva á Dadaamiya am kure ba seke ta hyanme wulfe am fe. Daaci máki ḥjere ḥja lyiya ba kazlanja á duniya na am erva á kure ge zuze á ḥjere, una mándezawé emtu?

¹² Má zlaya á emnde umele ge sha náza zuze-aatare am erva á kure, sakwa ḥjere emtu? Má áte jirire wá, zlaya á ḥjere ge ḥjere keni, amá ḥja ba palásá na ḥja aŋkwa maganá ḥjere na, ba ḥja farvaunjdeka, ndavajerka ḥjere geni kwá melajerumele, ḥja kuva ba ni a eptsarka emnde na tá se cena labáre á higa, elva á Yaisu *Almasiihu na.

¹³ Diyakurdiya emtu geni emnde na tá maga slera am mashidi, á gelaterá ba názu emnde tá danán ge Dadaamiya á dem mashidi? A ba am mashidi ḥjanna zlabe ádaliye: Emnde na tá maga slera á ica dabba keni tá á ba an dzaaatare am hyuwa ḥjanna? Diyakurka una ḥjanna emtu?

¹⁴ Náza á emnde a bálá waazu keni ba estuwa. A ba Yaakadada an we-aara: Náza ḥja shifa á emnde bálá elva-aaruwa á segashe á ba am slera-aatare.

¹⁵ Jirire tsa, aley keni iya katanka ya názu yá ḥja shifa-aaruwa an ḥjane áte una ḥjanna. Ba kina keni, banakuránka una ge kátá duksa ázekure. Una ma yá emtsa keni, ya hayaa ba una ḥjanna, arge una tá kedínaakeda názu yá geda átekwa na.

¹⁶ Yá shánka zleba adsaba yá bálá labáre á higa, elva a Yaisu Almasiihu, una gevge laarire áte iya, má yá báleka, watse laruwa ge iya.

¹⁷ Ma andze ya eksesaa ba iya an ire-aaruwa slera ḥjanna wá, ma yá ndava mbera-aaruwa keni. Amá una estuweka, a fiyaara ba Dadaamiya ge iya.

¹⁸ Ay wá, ázara kena mbera-aaruwa ge iya? Mbera-aaruwa ge iya wá, ba yá balaterá elva á Yaisu Almasiihu ba dey ge emnde, yá lyiyeka názu á zlayizláyá am slera-aaruwa.

¹⁹ Iya, yá kwaraná ba iya ire-aaruwa, ya náve á uraka. Amá ya ganvaa ba iya ire-aaruwa ba seke ya náve á emnde bademme, geni yá sá emnde ba kwakya áseza Yaisu *Almasiihu deydey á ndzeda-aaruwa.

²⁰ Diyandiya tsa ganakini yá kwaraná ba iya ire-aaruwa am názena á ndahaná *tawraita á Muusa, amá má yá am dágave á Yahudiya-aha wá, yá njá áte njá á Yahudiyire, geni a fartaarfe itare keni áte Yaisu Almasiihu. Má yá áza emnde na tá ankwa daba náde á Yahudiya-aha bademme áte laarire na, iya keni ba yá eddaba antara itare, geni yá gatervege emnde á Yaisu Almasiihu.

²¹ Zlabe ádaliye: Má yá am dágave á emnde na diyarka tawraita á Muusa dékideki na keni maa, yá ganve ire-aaruwa ba seke itare. Una á bánka ni janaaveje áte tawraita á Dadaamiya, una estuweka, adaba fanansaarfe ge una a ndasaa Yaisu Almasiihu na. Amá yá magán ba geni a shánshersha ge daba Yaisu.

²² Ba estuwa náanna zlabe ádaliye, má yá am dágave á emnde na zlabe gyarebka am fetarfíre, iya keni yá ganve ire-aaruwa ba seke itare. Una ma yá am dágave á emnde na nja-aatare estara keni, yá ganve ire-aaruwa ba seke itare, geni yá lyelye emnde umele am itare an jeba á pute-aha náanna.

²³ Bademme á una náanna, yá magán ba geni a hyemhya elva á Yaisu Almasiihu am sledé bademme, geni iya keni yá de shánsha dla lada-aaruwa am hude-aara.

²⁴ Diyakurdiya emtu geni má emnde tá ankwa degeza zhágade geni á de icáná ware ire, emnde kwakya una tá zhagade, amá sey ba emnde na ta ica ire una tá lyiya duksa? Daaci kure keni wavauwáva ba seke náza-aatare, kwá de shánsha názá á kure keni.

²⁵ Bademme á emnde na má watse tá de zhagade na wá, ma ware-aatare keni á ettsaha, á sala vuwa-aara ba kelaazare geni a mbesmbe vuwa-aara, lauktu á de icaná náne ire vaci lámare. Bademme a wava-aatare náanna wá, ba geni tá shánsha zleba á hare palle. Amá miya wá, wavaumiwáva am slera á Dadaamiya geni mí de shánsha *dañaula na á zleka dékideki na.

²⁶ Adaba una náanna, iya wá, yá zhagade á ba á de katafke. Zlabe adaliye, ya ba seke edda una ni ankwa á ja dékideki na, amá wá, yá jeka á dem kaamba ba dey.

²⁷ Iya ya ba seke sleja dékideki, a ba iya na wá, amaana: Yá hereka vuwa-aaruwa dékideki, sey ba yá kwarukware vuwa-aaruwa ma vaatara keni, geni iya edda á balaterán ge emnde vatena, a de velyariseka á degáshe adaba hyainefka.

10

Gawevka emnde a mága hele zlabe ádaliye

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, wayanka kwá viyanaaviya názena ndza a shaa eggye-aha a miya werre am sarte na ndza tá antara Muusa. Dadaamiya ndza a shebatervehe bademme-aatare am kumba am sarte na tá átira zlálá; bademme-aatare, baaka una ndza ebzuka Haye Kyanjne na.

² Am zlálá-aatare am kumba, ira degashe-aatare am guwa njanna, ndza ba seke magarateraamaga baptisma geni tá gevge emnde á Muusa á ba an jirire.

³ Itare bademme, ndza baaka una zauka dafa na ndza a vatertaa Dadaamiya á sa am samaya na.

⁴ Baaka una shauka yawe na ndza a vatertaa ba Dadaamiya an hákuma á Shedekwe-aara á segáshe á sawa am palaha na, bademme-aatare ndza sharushe yawe njanna. Palaha na ndza a ñgyekwateraa Dadaamiya njanna wá, ba Yaisu *Almasiihu. Nane ndza anjkwa antara itare ba kelaazare.

⁵ Aley, nja ba una njanna bademme na, ndza kwakya emnde am dágave-aatare hayáterka Dadaamiya adaba shagerkire á mága-aatare. Adaba una njanna, zateruze duniya á ba am kaamba.

⁶ Daaci bademme á una njanna, á bamiyá ba elva ge miya keni, geni kataumika jeba á hala njanna ta maganaa itare werre na.

⁷ Gawevka emnde a mága hele zlabe ádaliye seke una ndza ta maganaa itare werre, daaci ta puwetehe am wakita á Dadaamiya geni emnde njarinja á katafke á hele, tá anjkwa ezza, tá ámbera eshsha, daaci ta tsetehe tá shekela á bina.

⁸ Magauka gwardzire seke una ndza ta maganaa emnde umele-aatare, daaci ta naba matsehe, emnde debu kul buwa ju keye una ta kedaa áte váha palle na.

⁹ Adaliye, tatayaumika gyá hala á Dadaamiya seke una ndza ta maganaa emnde njanna werre, adaba una njanna a cebateraahe ge záhe na.

¹⁰ Zlabe ádaliye, magaumika dugune áte Dadaamiya seke una ndza ta maganaa emnde umele-aatare, daaci a naba kedateraahe ge Dadaamiya á kya erva an malika na á belaná á de ceba emnde na.

¹¹ Bademme á lámare na ndza a shaa itare na wá, ba ge faterem am vuwa ge emnde umele geni itare wá, a magarmága enkale. Ta puwete am wakita á Dadaamiya, ge fami magiya ge miya emnde na mi herzhe an kataliya á zamane na.

¹² Daaci faufa hyema ba shagera, sakwa edda una ɻjane á tapán ba seke ɻjane wá, tsaatse ba shagera na, sey á fa hyema ba shagera geni a mbedfeka.

¹³ Lámare na á badakurá shaitaine an ɻjane bademme na, ndza a fantau vateneka. Emnde umele keni ndza ta bashaa ba una ɻjanna. Dadaamiya wá, ɻjane dzayye ervaunjde-aara am názu ndza a ndaase ɻjane bademme. Á de ɻbelanaaka dekideki geni á shakursha názu á jauje ge ndzedfa á kure. Báda á shaitaine wá, á ba aŋkwa, amá ma a shakur vaatara lámare ɻjanna keni, Dadaamiya á de vakurte midalire, á de magakurná ba ɻjane puta, geni á fertakuraferta an ɻjane.

¹⁴ Adaba una ɻjanna egdzar mama-aha-aaruwa, gawanápteka dekideki ge elva á mága hele.

¹⁵ Elva-aaruwa ba una ge kure, wallá kwa egdzara-ka, uweka, lawanaale ba kure elva-aaruwa ɻjanna, tara jirire an fida keni.

¹⁶ Slawanaasle á ba áte náza sha na mi gan barka ge Dadaamiya argena má mi za dafa á Yaakadada na. Má mi eksante, mi shuhe na wá, gamiyevka palle antara Yaisu *Almasiihu adaba uzhe-aara na ndza a puwanvaa ɻjane na emtu? Adaliye, má mi kezlanve dafa mi ezza na wá, gamiyevka palle antara Yaisu Almasiihu adaba shifa-aara na ndza a yanaa ɻjane na emtu?

¹⁷ Dafa wá, ba dsgwala palle, amá mi kwakya mi zá ba una ɻjanna; amaana: am kwakyire á miya ɻjanna wá, gamiyevge ba seke ura palle.

¹⁸ Zharaughára áte una tá aŋkwa maganá emnde a *Iserayiila: Tá icanante dabba ge Dadaamiya áte tate-aara seke una a kwaratersaa ɻjane, daaci emnde na má zaruze hyuwa ɻjanna, bademme-aatare garevge emnde á Dadaamiya á ba an jirire.

¹⁹ Kwá á ba á cenáncena ndza názu yá aŋkwa bakurná iya na? Emtu kwá cenán ba seke hyuwa na tá icanante ge hele keni duksa emtu? Ba hele ɻjanna deme, duksa á jirire emtu?

²⁰ Una duksa á jirireka dekideki. Arge una ɻjanna, názu yá bakurná iya wá: Má emnde na zlabe d̄abarka Yaisu *Almasiihu ta icataa duksa wá, tá vante ge Dadaamiya-ka, amá tá vaterte ge jini-aha. Adaba una ɻjanna, wayanka kwá gev palle antara jini-aha.

²¹ Una á taa gevka dekideki, kwá de shá názena ni tá fater ge jini-aha, ádaliye kwá se sha una á katafke á Yaakadada Yaisu Almasiihu. Zlabe ádaliye: Kwá dzegwánka de zá názena tá gyater ge jini-aha, kwá se zá náza á Yaakadada Yaisu Almasiihu keni ba kure.

²² Má gevge ni mi magán estuwa wá, mi kátá elva á Yaakadada, emtu kwa kurken mí januje an ndzedá emtu?

Ma am uwe keni magaumága adaba hairire á emnde umele

²³ A ba emnde umele á kure: Ábi duksa bademme gevge ba halál? Una ba jire-aatare. Amá wá, duksa bademmeka una watse emtake áte miya. Ta bántsa itare: Anjwá baráma á mága ma uwe keni. Ay degiya, duksa na watse á melamiyuka dékideki ge daba Dadaamiya keni anjwá.

²⁴ Ma ware á kure keni magaumága názena ni watse emtake áte emnde umele, zharauka názu watse emtake ba ge kure palle na.

²⁵ Bademme á hyuwa-aha na tá anjwá valaná am kwaskwe wá, ma ndza ta icanante ge hele keni ndaveka ka, dzameka ire átekwa dékideki, ká naba esshekwa, ká de ezza duksa á ña.

²⁶ Adaba a ba wakita á Dadaamiya: Haha, antara názu átekwa bademme ba náza á Yaakadada.

²⁷ Ma a dñahakte vaatara ura á ña na zlabe fetareka áte Yisu ge de za náza za am mba-aara keni, má ba eksakaarekse duwa wá, ndaveka, dzameka ire áte náza za ñanna dékideki, ká naba ezza.

²⁸ Amá má a se balaksehe ge ura umele geni hyuwa ñanna ndza ta icanante ge hele wá, naba yanya, zeka mázla-aara, adaba á de sha shunñula edda una a se balaksebale na.

²⁹ Ya ndaaná adaba uwe una: Yá kuva ba názu watse á de dzamaná ñane na. Ekka wá, yá kuva náza á ña ka mázla-aara.

Bánka zlabe: Má ba mbate duksa bademme ba halál, ay labára yá zeka adaba edda una a se balisebála na?

³⁰ Bánka zlabe ádaliye, a ba ka: Má ba ganarge maduwa ge náza za-aaruwa an zhera á Dadaamiya, labára tá tsakiyaare elva arge názu ya magar maduwa lauktu yá ezza?

³¹ Duksa yaikke na yá bakaná iya wá: ma ka ján vaatara ire an náza za, bi náza essha, ma ká maga ba uwe keni, emmága á ba áte una ni watse emnde bademme tá de zleba Dadaamiya adaba ekka na.

³² Ma am uwe keni magaumága á ba áte una ni watse kwá de magateránka emtañkire ge emnde umele an ñane, ma ge Yahudiya-aha, ma ge emnde a fetarfe, ma ge emnde-ara keni egdzara á nálgAADAMA bademme.

³³ Magaumága á ba áte una yá anjwá á maganá iya na. Am názu yá maganá ya bademme wá, yá anjwá wava geni a gevge áte shagerire, emnde keni tá de hayánhaya. Yá manka názu watse emtake ba ge iya palle na, amá yá maga

názu watse emtake áte emnde bademme, geni itare keni a lyarlyा shifa-aatare áza Dadaamiya.

11

¹ Dabaudába ba sera-aaruwa, ba seke una iya keni yá anjkwa daba sera á Yaisu *Almasiihu na.

Fádfa ire á ñwasha á katafke á Dadaamiya

² Iya yá zleba ba kure, adaba danseka am ire á kure am názu kwá maganá kure bademme, kwá anjkwa maga ba názu ndza ya bakurnaa iya na.

³ Amá náwa názu yá kátá kwá diyeddiye zlabe ádaliye: Yaisu *Almasiihu wá, ire ba ñjane arge zala bademme, zhele keni ire ba ñjane arge mukse, Dadaamiya ñjane ire arge Yaisu Almasiihu.

⁴ Má zhele á ñala áza Dadaamiya, bi anjkwa á mbedateru elva na ndza a shanaa ñjane áza Dadaamiya ge emnde wá, sey á eksevarekse dzakwa emtsaade. Má magaaka una ñjanna wá, a epsawaa Yaisu Almasiihu na ire arge ñjane na.

⁵ Amá mukse wá, estuweka. Má mukse anjkwa á ñala áza Dadaamiya, bi anjkwa á mbedateru názu a shanaa ñjane áza Dadaamiya ge emnde, an ire dey, ñjane keni anjkwa á epsawa zhele-aara na ire arge ñjane na. Ñjane gevge ba seke mukse na a sehese ire na, una zherwe jipu.

⁶ Ha! Má mukse ñjanna wayaka fádfa ire, labára á icanovaareka, bi á sehesesehe úgje ñjanna ba dékideki? Ay degiya, una duksa zherwe náza enndaaka. Daaci má estuwa, sey mukse á fadefefade ire-aara.

⁷ Amá ge zhele wá, má anjkwa á ñala áza Dadaamiya wá, á fádeka ire. Adaba Dadaamiya a nderaa zhele áte nderaa-aara ge ñjane, zhele á mara yaikkire á Dadaamiya. Amá mukse wá, á mara ba yaikkire á zhele.

⁸ Diyamidiya geni Dadaamiya ndza sanseka zhele am vuwa á mukse, amá ndza a sanse ba mukse am vuwa á zhele.

⁹ Zlabe ádaliye: Dadaamiya ndza nderaaka zhele adaba mukse, amá ndza a nderaa mukse adaba zhele.

¹⁰ Adaba una ñjanna, sey ba mukse una á fádfa ire-aara, ge marese zherwe na á fáná ñjane áte zhele-aara, ira adaba malika-aha keni.

¹¹ Amá keni ge njá á miya am elva á Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, ma mukse keni á ba an dárádz-aara ba seke zhele, zhele keni á ba an dárádz-aara, ma ware-aatare keni á hyepka má baaka palle-aatare.

¹² Ba seke una ni Dadaamiya ndza a tedese mukse am vuwa á zhele na wá, kina keni ba mukse una á yá zhele, duksa bademme á maganá ba Dadaamiya slera-aara.

¹³ Lawanaale ba kure an ire á kure má shagera geni mukse á sem jáháva ge ḥjala Dadaamiya an ire dey.

¹⁴ Zhele maa, áte názu mi zharanaa miya á ba am njá á emnde am duniya keni wá, úgje sladde am ire wá, á gev duksa zherwe ge ḥjane.

¹⁵ Amá má mukse a shaa úgje sladde am ire wá, á fanaare ge dárádzza. Adaba Dadaamiya ndza a vanta úgje sladde ba ge mukse ba seke lafaya ge sheba ire-aara an ḥjane.

¹⁶ Má anjkwa ura á kátá gá jáwe arge elva ḥjanna wá, náwá názu yá banná iya ge edda-aara: ma ḥjere, ma aiklaisiya-aha á Yaisu Almasiihu na tá áme keni, nadé á miya ba una baaka umele.

Elva a ḫafa á dzámá Yaakadada

¹⁷ Am názu yá bakurná iya kina na wá, yá galakurka mázla-aara. Adaba am jáháva á kure á katafke á Yaakadada, kwá maga ba mandzawire, arge mága shagerire ge dákurá á de katafke.

¹⁸ Emtsaade wá, ta bántsa: Ba kelaa má jakurammeje á katafke á Dadaamiya wá, sey ba gergere ye á kure. Una ba iya keni kyalma-aara fantaarefe.

¹⁹ Bairā ceme, shagera ba kwá tegava ḥjanna, geni tá sesse emnde na tá anjkwa ḫaba Yaisu *Almasiihu an jirire na.

²⁰ Má kwá jáháva á kure ḥjanna wá, kwá zá ḫafa á Yaakadada ka kure dekifeki.

²¹ Ya ndahanaa adaba uwe una, adaba ma ware keni á de berda ba ḫafa-aara ge ḥjane, daaci á zuze, á shushe á ba áte hude-aara haa á weshanante ire, amá emnde umele á waterá ba waya.

²² Má kwá maga ba una, baaka há á kure ge zá ḫafa á kure ḥjanna, kwá shá duksa á kure am hude-aara emtu? Emtu kwá kátá epsawa aiklaisiya á Dadaamiya emtu? Emtu kwá kátá fateraare zherwe ge talága-aha emtu? Kwá kátá yá bakurá uwe kina? Kwa kurken yá galakurgála emtu arge una? Yá galakurka cekideki.

²³ Náwa duksa na yá kwarakursa iya na wá, iya keni ndza a kwarisaa ba Yaakadada emtsaade. Lauktu tá velateru Yaakadada Yaisu ge kelaade-aha-aara wá, ba vacite ḥjanna an vayiya, a eksetaa dáfa,

²⁴ a slafan we-aara ge Dadaamiya argena, a ba ḥjane á elvan ge emnde-aara: Una degiya vuwa-aaruwa, yá yanya shifa-aaruwa adaba kure. Kure keni magaumága ba estuwa ganakini kwá dzamidzáma an ḥjane.

²⁵ Am iga á masane, a eksetaa náza sha keni, a ba ḥjane: Una wá, namána anjwaslire na watse á de ḥngudfaterá Dadaamiya ge emnde an uzhe-aaruwa. Ma kwa jamme

vaatara ge sha jeba á una keni, magaumága ge kwá dzamidzáma an njane.

²⁶ Elva á Yaakadada njanna wá, amaana: ma kwa jamme vaatara ge zá dafa njanna, ira sha náza sha njanna, kwá ankwa bálá elva a emtsa-aara dem sarte na má de saasa njane.

²⁷ Adaba una njanna, ma ware una a zu dáfá á dzámá Yaakadada, a sharhe náza sha-aara an baakire á zherwe, daaci edda-aara gaaga haypa áte Yaakadada antara uzhe-aara.

²⁸ Daaci ma ware keni sey á zlauzle am hábaza názu am njane emtsaadfe ba shagera, lauktu á ezza, á essha.

²⁹ Má edda-aara lanaaka ba shagera geni una vuwa á Yaakadada, ma a zuhe, a shuhe keni, a zaare ba shairiya ge ire-aara.

³⁰ Adaba ba una njanna, emnde á kure kwakya ta lipa-aha, emnde umele keni garevge lipa-aha baaka ndzedaaatare, emnde umele dème emtsarempta.

³¹ Amá ma andze mi habazesaa ba miya emtsaadfe názu am hude á miya lauktu mi ezza, mi essha wá, daaci Dadaamiya ma andze á zamika an shairiya mázla-aara.

³² Ma Yaakadada Dadaamiya á fá zladá áte miya keni geni duksa umeleka, una ba geni á fámiya am ejkale, lauktu á de njamika am shairiya mázla-aara seke emnde bademme am duniya.

³³ Adaba una njanna egdzar mama-aha-aaruwa, má kwá jáháva ge zá dáfá á Yaakadada wá, faufa ervaunfe geni a saremsa emnde bademme emtsaadfe.

³⁴ Má ankwa ura á taa bashuka waya, sey á zuze duksa am mba-aara emtsaadfe, geni tedawanteka shairiya áte ire á kure am jáhava á kure. Jugena á elva-aha umele wá, watse yá de palakurnaapálá ma danemda ázekure.

12

Hákuma á mága slera-aha gergere na á vatertá

Shedekwe Cudedde ge emnde

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, kina wá, mí ndáhá elva áte hákuma á mága slera-aha gergere na á vatertá Shedekwe Cudedde ge emnde na. Yá kátá kwá cenevaacena una ba shagera.

² Diyaweddiye geni am sarte na zlabe fakurtareka áte Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, ndza á tedakura ba Shaitaine an hákuma-aara á de maga hele, názu wallá á ndáhá elva ka.

³ Adaba una njanna, yá kata kwá diyeddiye ba shagera: geni má ba jirire ankwa Shedekwe á Dadaamiya am ura

ηanna wá, edda-aara á dzegwánka nyanya Yaisu Almasiihu. Zlabe ádaliye: ura ba dey, á taa ndaaseka áte Yaisu Almasiihu geni ba ηane una Yaakadada, sey á banná ba Shedekwe Cudedde ge edda-aara.

⁴ Añkwa hákuma á maga slera-aha gergere ge emnde, amá á tegaterá ba Shedekwe Cudedde palle.

⁵ Añkwa slera-aha gergere á fateraare Yaakadada Yaisu Almasiihu ge emnde-aara, amá tá maganán ba ge Yaakadada palle.

⁶ Zlabe ádaliye: añkwa hákuma á mága slera-aha gergere, amá ba Dadaamiya palle una á dá slera-aha ηanna á de katafke geni a gevge.

⁷ Shedekwe Cudedde añkwa márava am kure an jeba á hákuma-aha ηanna, geni kwá magateránmaga námpire ge emnde an ηane.

⁸ Ge ura umele, Shedekwe Cudedde á vante hákuma á pálá sera á elva-aha an ilmu na a vanta Dadaamiya. Ge ura umele, Shedekwe ηanna á vante hákuma á dise elva shagera ge enndaha.

⁹ Ge ura umele, ba Shedekwe ηanna, á vante hákuma á fetarfire áte duksa geni a de gevge ba jirire. Ge ura umele, á vante hákuma á mba ura áte lapikere.

¹⁰ Ba Shedekwe ηanna palle, ge ura umele á vante hákuma á mága najipu-aha; ge ura umele, á vante slera á nabiyire; ge ura umele á vante hákuma á lanaale-aara, tara una jini, an tara Shedekwe Cudedde keni; ge ura umele á vante hakuma á ndáhá elva ájwaslire na ni ba ηane keni diyaaka na; ba Shedekwe ηanna, á vante hákuma ge ura umele geni á palanaapálá elva ηanna.

¹¹ Bademme á hákuma-aha ηanna, ba slera á Shedekwe Cudedde palle, á tegaterá ge emnde-aara bademme áte una á kataná ηane.

Ubiya-aha kwakya am vuwa palle

¹² Diyamidiya geni vuwa á urimagwe wá, ηane palle ba ηane, amá ubiya-aha kwakya, antara duksa-aha gergere añaqwa an dzagwa am ηane. Ma kwakya ubiya-aha, an duksa-aha ηanna am ηane keni, zhera-aara ge ηane wá, ba vuwa palle. Vuwa á Yaisu *Almasiihu keni ba estuwa ηanna, amaana: aiklaisiya-aara.

¹³ Miya bademme á miya, ma Yahudiya-aha, ma emnde a jeba umele, ma náve-aha, ma emnde na tá kwárá ire-aatare na, bademme am sarte na magaramiyaamaga baptisma, mi naba jamme, gamiyevge ba palle. Una keni á ba an hákuma á Shedekwe Cudedde ηanna palle, ba Shedekwe ηanna palle una añaqwa am ma ware á miya keni bademme.

¹⁴ Vuwa á urimagwe gevka ba ubiya palle, amá ubiya-aha, an dzágwa á duksa-aha umele kwakya aŋkwa am ɻjane.

¹⁵ Má bánba sera: Iya wá, yá máslaaveka an vuwa, adaba ganevka erva, una á ba magaavemage emtu, geni á njinjia yiyyiye áte vuwa?

¹⁶ Má bánba hyema: Iya keni yá máslaaveka an vuwa, adaba ganevka ice, una ba jirire geni ɻjane gevka tate umele áte vuwa emtu?

¹⁷ Ma andze vuwa á urimagwe deme surumme ni ba ice palle wá, ma andze á cenáná an uwe kena duksa? Bi ma andze Dadaamiya a nderaa ba hyema palle geni ura wá, ma andze á sáná an uwe kena duksa?

¹⁸ Amá Dadaamiya nderaaka ura estuwa. Dadaamiya a ndera vuwa á urimagwe wá, an duksa-aha umele gergere bademme an dzagwa am ɻjane, áte una á kataná ɻjane.

¹⁹ Ma andze Dadaamiya a nderaa ba duksa palle am njá á duksa-aha na mí zharaná miya áte vuwa á urimagwe na wá, una ma andze vuweka cekideki.

²⁰ Amá gevka estuwa; aŋkwa ubiya-aha gergere, antara duksa-aha gergere an dzagwa am vuwa á urimagwe, bademme á duksa-aha ɻjanna, ta jemaa ba vuwa palle.

²¹ Daaci má estuwa, ice á taa banánka ge erva: baaka wedere-aaruwa an ka. Ire keni á dzegwánka baterán ge sera-aha: baaka wedere-aaruwa an kure.

²² Baira ba egdzar duksa-aha na tá am vuwa á miya, miya mi fateruka hyema geni baaka payda-aatare na wá, tá ɻjáná ba itare shifa á miya.

²³ Zlabe ádaliye, duksa-aha umele keni tá aŋkwa áte vuwa á urimagwe, amá miya mí feka dárádzá áte itare, ira duksa-aha umele keni mí maga zherwe-aara jipu, mí njá á ba tsufatertsufa, tá ɻjáná ba itare zlabe adaliye shifa á urimagwe.

²⁴ Duksa-aha na áte vuwa á ura bademme, duksa na shagera ge ezzhárá-aara, á famika am zherwe, baaka wedere á miya ge etsufa-aara na keni, a nderanaa Dadaamiya ba estuwa áte una ndza a katanaa ɻjane. Daaci a naba fa dárádzá áte duksa na á fá ura am zherwe na kwakya-aara.

²⁵ Dadaamiya a naba jemaa duksa-aha ɻjanna am vuwa á urimagwe, wayaaka an tegava-aatare cekideki, á kátá tá maga duksa bademme átirpalle.

²⁶ Má aŋkwa zlada áte duksa palle am vuwa á ura, vuwa bademme á tápá ba zlada ɻjanna. Má ubiya palle shansha gedaa, bademme á vuwa á eggeda.

²⁷ Daaci ba ekkure na una kwa vuwa á Yaisu *Almasiihu. Ma ware á kure keni ɻjane duksa palle áte vuwa ɻjanna.

²⁸ Náwa Dadaamiya á bazláter estuwa emnde am aiklaisiya-aara: Zunjwe wá, a dzerese emnde a belá á Yaisu Almasiihu. Ge buwire, a dzerese emnde a mága nabiyire. Ge keyire, a dzerese emnde a kwaratersa duksa ge emnde. Am iga á emnde njanna, a dzerese emnde a mága najipu-aha, antara emnde na a vaterte hákuma á mba emnde na ta lapika-aha na. Ge emnde umele, a vaterte hákuma á melateru ge emnde. Ge emnde umele a vaterte hákuma á gev emnde a sawari á aiklaisiya. Ge emnde umele zlabe ádaliye, a vaterte hákuma á ndáhá elva-aha gergere na ni ba itare keni diyarka na.

²⁹ Am názu kwa cenanaa kure kina na wá, emnde bademme ta ba emnde a belá emtu? Emtu emnde bademme tá dzegwándzegwa mága nabiyire emtu? Emtu bademme tá dzegwándzegwa mága malumire, bi mága najipu-aha gergere emtu?

³⁰ Emtu, itare wá, bademme ma ware-aatare keni an hákuma á mba ura áte lapikere emtu? Emtu bademme-aatare tá an hákuma á ndáhá elva-aha gergere na ni ba itare keni tá cenánka na emtu? Emtu má ndarsendáhe elva ájwaslire njanna wá, ma ware keni á naba palanaapálá emtu?

³¹ Názu yá bakurná iya wá, kataukátá ba hákuma-aha na ni an námpire jipu na. Amá wá, yá marakuránmárá ba iya njanna zlabe ádaliye uñjule á duksa umele na ni jauje ge duksa bademme na.

13

Shá wayavire jauje ge duksa bademme

¹ Ma yá an hákuma á ndaha elva an we á emnde na tá am duniya na bademme, antara ba elva á malika-aha keni, máki baaka tsawe ba wáyávire am iya wá, nara-aaruwa á gev ba dey. Baira yá gev ba seke hula á gañga, an nalgaita na baaka sera-aara dékideki, á waterwa am hyema ge emnde na.

² Una ma Dadaamiya a vite hákuma á nabiyire keni, ma diyandiya duksa bademme, ma ya shaa hákuma á dise nasherire-aha bademme, ma ya shaa fetarfire na yá naba tsantetse wa an njane keni, má baaka wáyáva am iya wá, hyanevka ba názara keni.

³ Zlabe ádaliye, ma ya tegaterse nalmane-aaruwa bademme ge talágá-aha, ma ya yaa shifa-aaruwa bademme geni a zariyuze an kárá afaba fetarfire keni, má yirye mága wáyávire wá, una-aha njanna bademme na á magiyánka námpire dékideki.

⁴ Wáyávire wá, á vante farvaunjde ge ura; wáyávire, á vante maggwire ge ura. Slewayava á feka ice am duksa á ura; wáyávire á feka ura am kurávire, á feka ura am gálá ire keni.

⁵ Wáyávire á maŋka baakire á zherwe. Ura aŋkwa wáyáva-aara wá, á magaterteka emtanjkire ge emnde, á iceka ervauŋde watsewatse, á maŋka dugune áte ura.

⁶ Ura an wáyáva, á higarka ge mandzawire, amá á higa arge jirire.

⁷ Wáyávire, á faná ervauŋde ge duksa bademme. Wáyávire á vante fetarfire á jirire ge ura, á vante tama ge ura; ura aŋkwa wayava-aara á ɻanaanja ervauŋde-aara am duksa bademme.

⁸ Wáyávire wá, dem ba ge dekideki á njá ba kela-aara. Amá tara hákuma á mága nabiyire, antara hákuma á ndaha elva na ni ba edda-aara keni á cenánka na, ira hákuma á dise ndáhá elva shagera na, bademme watse ázlauze.

⁹ Adaba kina wá, ma diya á miya, ma nabiyire á miya keni, bademme zlabe mí maga ba kyalma-aha-aara.

¹⁰ Amá má de samsa una hyebhye bademme na, daaci una kyalma kyalma na bademme watse ázlauze.

¹¹ Am sarte na zlabe ndza ya ba seke egdzere wá, ma yá ndáhá elva, ma yá dzámá duksa, ma fa hyema-aaruwa áte duksa keni, ndza ya magán ba seke egdzere ɻanna. Amá am sarte na ganevge ura wá, yanánya hala á egdzarire mázla-aara.

¹² Am kinire na wá, ma uwe keni zlabe mí zhárá ba kyalma-aha-aara ba seke má tá zhárá duksa am kweteram na á zhareka shagera na. Amá vacite umele wá, watse mí de nanna duksa ɻanna ba tsedanje átuwa á ice á miya. Kina wá, ma uwe keni ya dise ba kyalma-aara, amá vacite ɻanna wá, yá de diyeddiye bademme, ba seke una a diyisaa Dadaamiya na.

¹³ Amá aŋkwa duksa-aha keye wá, baaka zle-aatare dekideki: Ba fetarfire, táma, ira wáyávire. Amá yaikke-aatare wá, ba wáyávire.

14

Hákuma á mága nabiyire an hakuma á ndáha elva áŋwaslire

¹ Wavauwáva ba shagera geni kwá gevge emnde a wáyáva, kataukatá hákuma-aha na á vatertaa Shedekwe á Dadaamiya ge emnde na keni. Kwakya-aara wá, kataukátá ba hákuma á mága nabiyire.

² Má ura á ndáhá elva áŋwaslire na ni ba ɻane keni á cenánka na wá, á baterán ge emndimaghwa ka, á banán

ba ge Dadaamiya an ire-aara, adaba ba Dadaamiya palle una á cenáncena. Adaba edda una ηanna keni á ndaha ba nasherire na ni a vantaa Dadaamiya an hákuma á Shedekwe Cudedde.

³ Amá edda una ni á maga nabiyire wá, ηane á baterán ba ge emndimagwaha geni á magaterá námpire, á faterem ndzeda am vuwa, ira á ekhyaterá ervaunjde zlabe ádaliye.

⁴ Daaci edda una an hákuma á ndáhá elva ájwaslire na ni ba ηane keni á cenánka na wá, ηane á vante ndzeda ba ge ire-aara palle am fetarfire-aara. Amá edda una ni á maga nabiyire wá, ηane á faterem ndzeda am vuwa ge emnde á Dadaamiya bademme am fetarfire-aatare.

⁵ Ate iya wá, ma bademme á kure shakuránsha hákuma á ndáhá elva na ni ba kure ηanna keni kwá cenánka na keni ba shagera. Amá una yá kataná ya kwakya-aara wá, ma ware á kure keni á shánsha hákuma á mága slera á nabiyire. Adaba átire ba nabiyire, arge edda una á tsáká elva ájwaslire na ni ba ηane ηanna keni á cenánka na. Sey máki jesarje edda una á pálá elva ηanna, lauktu á maganá námpire ge aiklaisiya keni.

⁶ Egdzar mama-aha-aaruwa, kina má danemda á dezekure, daaci yá de tsakakurse elva-aha, amá cenakuránka dékideki, ázara námpire-aaruwa ge kure? Shagera-aara wá, yá tsakakurse názu ndza a binaa Dadaamiya, bi yá vakurte diya-aha umele am elva á Dadaamiya, bi yá bakurá sera á elva á nabiyire-aaruwa, bi yá kwarakurse elva á Dadaamiya an elva na kwá cenáncena. Má baaka una ηanna wá, daaci námpire-aaruwa ge kure keni ba baaka.

⁷ Kina ba seke kazlanja á gá gwesa, seke tara nalgaita, an gadzavera, diyamidiya tsa geni tá ndaaka elva. Amá má edda á fertá nalgaita ηanna á ferteka an unjule-aara, má edda gadzavera keni á jeka an unjule-aara, má tá weshusha ba dey, á cenáná ware sera-aara, antara emtakire á gwesa?

⁸ Ge dáhá emnde á dem wáva keni ba estuwa. Má edda á fertá derkwákwá fertaaka náza wáva ba shagera á dem hyema á emnde, ware edda una á de ηgwádáva ge dem wáva ba dékideki keni?

⁹ Ba duksa palle ge kure keni, má kwá ndáhá elva ájwaslire na ni ba kure ηanna keni kwá cenánka na, tá de cenákurá estara kena emnde? Daaci elva á kure kwá ndahaná á dem kaamba ba dey.

¹⁰ Anjwá elva-aha gergere kwakya am duniya, amá bademme á elva-aha, emnde a ndáhá-aara tá cenáncena maana-aha-aara bademme.

¹¹ Amá má gevge ni ura á biya elva, amá yá cenánka elva-aara dsekiðeki wá, edda-aara gevge ba seke wayve ázerwa, iya keni ya ba seke wayve ázenjara.

¹² Daaci ba seke una ni wayakurwáyá jipu an hákuma-aha na ni á vatertá Shedsekwe Cudedde ge emnde á Dadaamiya na wá, kwakya-aara kataukátá ba hákuma á mága duksa na ni watse á de melaterumele ge emnde á Dadaamiya am fetarfire-aatare na.

¹³ Adaba una ñanna, edda una an hákuma á ndáhá elva ájwaslire na ni ba ñane ñanna keni á cenánka na wá, sey á ñala Dadaamiya zlabe ádaliye geni á vante hákuma á eppálá-aara keni.

¹⁴ Má yá anjkwa maga maduwa an elva ájwaslire na ni ba iya keni yá cenánka na, am ervaunjde-aaruwa yá maga ba maduwa á jirire, amá am enjkale-aaruwa, baaka duksa dsekiðeki.

¹⁵ Ay yá maganá estara? Sey yá ñala hákuma á eppálá-aara keni áza Dadaamiya. Estuwa, yá maga maduwa an elva na tá cenáncená emnde na, yá emmága an elva á ekse-aaruwa keni. Ba estuwa ge belá láhe keni, yá beláná an elva na tá cenáncená emnde na, yá ebbela an elva á ekse-aaruwa keni.

¹⁶ Má baaka una, edda una ñane zlabe ba seke wayve na keni, má diyaaka sera á názu ká tsakaná ka am slafawe á ña á deza Dadaamiya, adaba elva ñanna á cenánka ñane á de ñuta estara kena *Aamin?

¹⁷ Ekka wá, ma ká anjkwa slafaná we á ña á ba an uñjule-aara ge Dadaamiya keni, á melanuka dekideki ge edda una á cenánka na.

¹⁸ Yá anjkwa slafaná we-aaruwa jipu ge Dadaamiya, adaba janakuruuje ge kure bademme an ndaha elva ájwaslire na ni ba iya keni diyanka na.

¹⁹ Amá má am jáháva á emnde a fetarfe wá, ya hayaa ba ndaase elva buwa, bi keye na tá cenáncena emnde na, geni yá kwaraterse duksa an ñane, arge elva-aha na tá cenánka na. Ma ya ndaase elva debu keni á hyefka ba názara keni.

²⁰ Egdzar mama-aha-aaruwa, gawevka ba seke egdzara mesheshe an enjkale. Má áte elva a haypa wá, gawevge ba seke egdzara mesheshe na zlabe ta dzegwánka mága haypa na. Amá an enjkale wá, gawevge ba seke zala na hyairefhye na.

²¹ Anjkwa puwartepuwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane:

Yá de bateránba elva-aaruwa ge emnde-aaruwa an elva na tá cenánka itare na; watse yá bela wayve-aha,

tá de bateraa elva-aaruwa an elva na diyarka itare dékideki na, aley tá de fisaareka á bina.

²² Daaci estuwa, bateraa elva na tá cenánka emnde dékideki na ge emnde, una ɻanna gevge nalaama ge emnde na kwalarevkwlé ge fetaare áte Yaisu *Almasiihu na, geni itare garevka emnde á Dadaamiya, una ge emnde a fetarfe ka. Amá hákuma á mága nabiyire wá, una keni nalaama ge emnde na fartarfe na, geni Dadaamiya aŋkwa antara itare, una ta baaka emnde umele amkwa.

²³ Máki seke jarammeje emnde á Dadaamiya am tate palle, daaci itare bademme farantaufe ge tsaka elva-aha na ni diyarka dékideki, má daremda emnde na zlabe gyairebka am fetarfire, antara emnde na zlabe fartaareka dékideki na, tá bánka emnde na tá an shaitaine emtu?

²⁴ Amá má am jáháva-aatare ni, bademme tá maga ba nabiyire, tá bálá waazu na ta cenanaa itare áza Dadaamiya am dágave-aatare an elva a ekse-aatare wá, una ma ta demaa ba emnde na zlabe gyarebka am fetarfire, an emnde na zlabe fartareka dékideki na keni, ba vacite ɻanna itare keni tá diyeddiye haypa-aatare adaba názu ta cenanaa an hyema-aatare am jáháva ɻanna, tá diyeddiye am ervaunjse-aatare geni ɻáteraaŋa shairiya á Dadaamiya.

²⁵ Daaci nasherire na am ervaunjse-aatare bademme á semsa á sem eŋkale-aatare, tá demda am sera á Dadaamiya, tá de ganaaga ire-aatare á dem áhá, tá de bánba ganakini ba jirire aŋkwa Dadaamiya antara emnde na.

Duksa bademme magaumága á ba an eŋkale an uŋjule-aara

²⁶ Daaci yá bakurá uwe kina egdzar mama-aha-aaruwa? Názu yá bakurná iya wá: Ma kwa jamme vaatara ge cena elva á Dadaamiya keni, edda una má aŋkwa láhe ázenjara na ba á belá láhe. Iyau, edda una ni aŋkwa elva á Dadaamiya ázenjara ge kwaraterkwárá ge emnde na, ba á emmága. Ba estuwa ge edda una an názu ndza a maransaa Dadaamiya am wahayu keni. Adaliye: Edda una an hákuma á ndáhá elva áŋwaslire na ni ba ɻane keni á cenánka na, ɻane keni ba á ebbálá, lauktu á dabaná edda una an hákuma á pálá elva áŋwaslire ɻanna. Bademme á názu kwá de maganá kure wá, magaumága á ba áte una ni watse á de melaterumele ge emnde á Dadaamiya am fetarfire-aatare na.

²⁷ Náza á emnde a ndáhá elva-aha na á cenánka ura na wá, sey tá ndahaná ba emnde buwa, kwakya-aara a jauka am emnde keye. Zlabe ádaliye keni, sey tá ndahaná an palpale, á máslá sey á jesarje edda una ni an hákuma á pálá elva-aha-aatare ɻanna ge eptseptsa-aara.

28 Má gevge ni jesarka edda una an hákuma á palatera elva-aha ḥanna ge emnde wá, a kabalarka vuwa-aatare á katafke á jáháva, amá a ndarndáhá á ba am ervaunđe-aatare antara Dadaamiya.

29 Ba duksa palle ge emnde na tá an hákuma á mága nabiyire keni. Itare keni sey tá ndahaná ba emnde buwa, bi keye, emnde umele tá cenáná á ba an hyema, daaci tá lanaale tara elva ḥanna jirire, an fida keni.

30 Má gevge ni á ba am sarte ḥanna, Dadaamiya a naba maranse duksa ge ura umele am dágave-aatare wá, daaci edda una an elva áte we na, sey ba á farvauđe emtsaadé, á ndasendaha edda una a shaa nabiyire na.

31 Ábi bacemme á kure, ma ware keni kwá de ndasendáhe nabiyire á kure? Amá ndaundaha á ba an palpale, geni kwá cenevaacena duksa am hude-aara, lauktu kwá de shá ndzedfa an ḥane am fetarfíre á kure.

32 Emnde na Shedekwe Cudedde a vaterte hákuma á mága nabiyire wá, tá naba kwarukwáre ervaunđe-aatare keni, ma tá kátá dufde keni tá naba dufde.

33 Ya ndanaa adaba uwe una, adaba Dadaamiya wayaaka wesha elva am dágave á miya, ḥane a wayamiyante ba hairire.

Ba seke una ni am aiklaisiya-aha á Dadaamiya bacemme, ma áme keni

34 ḥwashá a daranude ge we-aatare ba tseriiye am jáháva á emnde a fetarfe na wá, daaci ḥwashá-aha á kure keni a dabardába á ba áte una ḥanna. An piya ge ḥwashá, geni tá ndaha elva am jáháva. Sey ḥwashá tá ganaaga ire-aatare ba seke una a ndahesa wakita á Dadaamiya na.

35 Má anķwa názu cenáránka tá kátá enndáva keni maa, a de ndavarndáva áza zála-aha-aatare am mbá. Adaba zherwe geni mukse á ndáhá elva am jáháva á aiklaisiya.

36 Emtu kwa kurken elva á Dadaamiya ḥanna a fantau ázekure zuŋjwe emtu? Emtu kwa kurken ba kure palle una kwa emnde a cena elva á Dadaamiya ḥanna emtu?

37 Má edda-aara á slaslán ba seke ḥane wá, anķwa hákuma á nabiyire ázenjara, ḥane shánsha hákuma áza Shedekwe Cudedde wá, sey á diyeddiye edda-aara geni názu yá bakurná iya na keni, a bañernaa ba Yaakadada.

38 Má edda-aara cenaaka, ma ware keni a cenaranvaareka ge edda-aara áte jirire.

39 Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, názu yá bakurná iya kina wá, yá bakurá ba kataukátá mága nabiyire, kataukátá an ervaunđe á kure palle. Amá emnde na tá an hakuma á ndáha elva-aha na tá cenánka emnde, ba itare keni tá cenánka na keni, piyawaterteka, a naba ndarndáha.

⁴⁰ Amá, duksa bademme, magaumága á ba an eñkale, magaumága an uñjule-aara.

15

*Elva a tse á Yaisu *Almasiihu am faya*

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, kina wá, yá kátá yekuranteyeha labáre á higa, elva á Yaisu *Almasiihu na ndza ya balakurse iya na. Kure keni ndza lyakurvaalya, njakurnaaanja an ervaunjde á kure palle.

² Ba seke una ndza ya ndakurndáhá njanna wá, á de lyakurá ba elva njanna má kezlakuranveka fetarfire á kure. Amá máki magakurka áte una njanna wá, fetarfire á kure na á de gev ba dey.

³ Emtsaadé wá, náwa iya, názu ndza ya cenaana iya, ya bakuránba bademme, geni *Almasiihu yanya shifa-aara, a lyamivaare haypa ge miya ba seke una ta puwete am wakita á Dadaamiya werre na.

⁴ Ta hedehe emtsa-aara, amá am hare ge keyire a naba tsetehe am faya ba seke una a ndahanaa wakita á Dadaamiya na.

⁵ Am iga a tse-aara am faya njanna maa, a de marese ire-aara áza Piyer, lauktu a de maraterse ire antara pukura-aha umele ta kelaawa ju buwa.

⁶ Am iga a una njanna, a maraterse ire-aara ge emnde-aara tá tsaaka an emnde deremke ilyebe una ta naanaa átirpalle, baira emnde umele-aatare kwakya zlabe tá á ba an shifa-aatare, ma emnde umele zlauzle hairire-aatare keni.

⁷ Am iga a una njanna zlabe ádaliye a marese ire-aara áza Yakuba, lauktu a maraterse ire-aara tá antara emnde a bela-aara umele bademme.

⁸ Am iga-aatare bademme, a marise ire-aara ge iya keni. Iya vacite njanna, ndza ya ba seke egdze na ta yese ájwaslire, amá zlabe hyafka sarte-aara na.

⁹ Iya wá, ya cekwa ba iya am dágave á emnde a bela á *Almasiihu. Baira ba ganakini tá dahiya an slebela njanna keni, hyanevka ya dékideki, adaba ndza ya shateru zlada kwakya ge emnde a dábá Almasiihu.

¹⁰ Amá Dadaamiya, am maggwire-aara, a naba magiya njurna wá, kwaye njane ganevge ura estuwa vatena. Ngurna na a maginää njane na gavka dey, baira janateruje ge emnde a bela umele bademme an mága slera-aara. Ate jirire wá, una ndzedfa-aaruka, a maginää ba Dadaamiya njurna ge emmága-aara.

¹¹ Daaci labáre á higa, elva a Yaisu Almasiihu na, ma ya ndakursaa iya, ma ta ndakursaa emnde a bela umele keni,

baaka gergerire-aara, njá balakurá ba duksa palle na kwa fetaara kure am ervaunjse á kure na.

Elva a tse á emnde am faya

¹² Náwa yá aŋkwa balaná am waazu-aaruwa, ganakini Yaisu *Almasiihu wá, tsetse am faya. Ay a sawa estara zlabe ni, tá bántsa emnde umele am dágave á kure: tá taa tseteka emnde a faya, geni tá gev an shifa adaliye na?

¹³ Ma andze jirire geni tá taa tseteka emnde a faya wá, daaci amaana Almasiihu keni ba tseteka am faya.

¹⁴ Ay degiya, ma andze ba jirire geni tseteka Almasiihu am faya wá, daaci waazu á njere na keni ma andze njá maganá á dem kaamba ba dey. Fetarfire á kure áte Yaisu Almasiihu na keni ma andze ba dey.

¹⁵ Ma andze estuwa wá, njere keni ma andze ḥa emnde a mága fida áte Dadaamiya. Adaba ḥa bántsa njere: Dadaamiya tsantetse Yaisu Almasiihu am faya. Daaci ma andze baaka tse á emnde am faya wá, Dadaamiya ndza tsanteka njane Yaisu Almasiihu keni am faya.

¹⁶ Ma andze jirire geni tá de tseteka emnde na zlauzle hairire-aatare na am faya wá, Dadaamiya ndza tsanteka njane Almasiihu keni am faya ḫekideki.

¹⁷ Ay ma andze ni tsateka Almasiihu am faya wá, fetarfire á kure áte njane na keni ma andze á de gev ba dey, sem ba kina keni ma zlabe ba njá á kure am haypa-aha á kure.

¹⁸ Zlabe ádaliye: Emnde na ndza ta matsa am zhera á Yaisu Almasiihu na keni, ma ba baaka elva-aatare, ma ba kedarekedə ba ḫekideki.

¹⁹ Má fetarfire á miya na ni ba ge melamiyumele am duniya na zlauzle wá, una wá, emnde bademme ma andze tá zamivaare ba ge miya kwakya-aara.

²⁰ Amá una ba jirire geni Almasiihu tsetetse am faya, njane slezuŋjwe á emnde a faya ge tseta am faya, gev an shifa.

²¹ Amaana: ba seke una ndza a sanaa ba urimagwe emtsa á sem duniya na wá, ge tseta am faya keni á fantuwa ba ura zlabe ádaliye.

²² Ba seke una ni egdzara á Naadama tá emtsa ba seke njane na wá, emnde na tá aŋkwa ḫaba Yaisu Almasiihu na keni bademme tá de tsetse am faya ba seke njane.

²³ Amá tseta am faya njanna wá, ma ura-ara keni á ba an sarte-aara. Almasiihu wá, njane slezuŋjwe. Adaliye tá de tsa emnde na ta fetaare áte njane vacite na má de eptsapsa njane.

²⁴ Am iga a una njanna maa, Yaisu Almasiihu á de kedateraakedə jini-aha, antara male-aha-aatare bademme, ira emnde na tá an hákuma am duniya na keni bademme,

lauktu á de yaná sleksire ge Eddenjara Dadaamiya zlabe ádaliye. Zlakta á duniya watse á ba áte una ñanna mázla-aara.

²⁵ Adába sey Almasiihu á njá an hákuma emtsaadé, dem sarte na ni má Dadaamiya gatervege kelaade-aha-aara tate á puwa sera-aara.

²⁶ Kelaade na ni watse á de jáná Dadaamiya am iga a kelaade-aha umele bademme na wá, ñane emtsa na á ceba emnde na.

²⁷ A ba wakita á Dadaamiya wá: Dadaamiya a ganve duksa bademme á dem sera á Egdza-aara. Ma a ndaase estuwa Dadaamiya am wakita-aara keni, una á bánka ganakini edda a jema duksa á dem sera á Egdza-aara na keni ankwá am duksa-aha ñanna.

²⁸ Má duksa bademme demda am sera á Egdza-aara maa, daaci ñane ire-aara keni á de dáná á dem sera á Eddenjara na ndza a vante hákuma na. Estuwa, duksa bademme á de kwaraná ba Dadaamiya.

²⁹ Ankwá elva umele wá, slaslauminaaslasle elva ñanna ba shagera: tá ankwá emnde umele tá lyiyaterá baptisma ge emnde na emtsaremtsa na. Ma andze ba jirire geni baaka tse á emnde am faya wá, tá lyaterva ge uwe baptisma á emnde ñanna mázla-aara? Ay má estuwa wá, názu tá maganá itare na watse ba dey kwaye kele?

³⁰ Ba ñere ire á ñere keni, labára ña naba eksarhe zlada áte ire á ñere estuwa, náwa ba kelaazare ñá njá á ba an emtsa am slerpa na?

³¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, iya wá, ba kelaa wera á ekse, njá-aaruwa ge iya wá, ba watse yá vatevahe an shifa, ba watse yá haretéhárehe an shifa. Una yá ndakur ba jirire duksa ñanna ba estuwa. A gedítaa ba njá á kure kina gakurevge emnde á Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu na.

³² Wáva yaikke na yá ankwá maganá iya am Aifaisus áhuna, ba seke yá ankwá slakala an dabba-aha á kaamba na ni, ma andze baaka tse á emnde am faya una, watse yá de shá uwe kena am wáva-aaruwa ñanna? Una ma andze estuwa wá, ma andze jire á naraje na a ba ñane: zaumiyuze, shaumiyushe ba vatena, adaba mákuralla názá á mika na.

³³ Degiya kedawanaaka ire á kure ba dey, adaba mbapse an ura ñgudi wá, á badza eñkale á ura shagera.

³⁴ Magauka jeba á baakire á eñkale ñanna! Magauka haypa degiya! Ya ndanaa adaba uwe una: Adaba tá ankwá emnde na zlabe diyarka Dadaamiya na am kure. Yá bakurá una geni ma andze á wakursewe ba zherwe.

Elva a vuwa á emnde má tsaretse am faya

35 Ámbane anjkwa ura á enndáva geni watse tá tse estara emnde am faya, bi watse á de gevá estara vuwa-aatare?

36 Ekka edda una ká ndava jeba á ndáva njanna wá, yá baká ba ka uce! Diyanjka wulfe á duksa emtu? Má ka nanna sesse duksa na ndza ka jemaa am haha wá, ba diyakdiya ganakini una ndza ka janaa ka na lebaaleba.

37 Wulfe na ká de janá ka á dem haha na keni, una ma hiya, ma wulfe á uwe keni, ekka ká de ja ba ice á duksa njanna á dem haha, ká de ja duksa njanna surumme an waleka.

38 Daaci á de maganá ba Dadaamiya slera-aara, ma ge wulfe á uwe keni á vante nderáva-aara ba gergere antara nderáva á wulfe-aha umele, áte una a katanaa njane.

39 Zhera ba názu an shifa am vuwa, hyuwa-aha-aatare gergere bademme. Hyuwa á vuwa á urimagwe keni ba giraara, hyuwa á dabba keni ba giraara, hyuwa á yiye keni ba giraara, náza á kelfe keni ba giraara.

40 Anjkwa kazlaña áte samaya, áte haha keni anjkwa duksa-aha, amá wulwulire á názu áte samaya keni ba giraara, zariyire á názu áte haha keni ba giraara.

41 Wulwulire á vaciya, njane ba giraara. Wulwulire á tere keni ba giraara, náza á terlyakwa keni ba giraara, ba wulwulire á terlyakwa-aha keni ba gergere bademme.

42 Vaci tse á emnde am faya keni watse ba estuwa. Jeba á vuwa njanna, watse ba giraara tsekemme. Má hedereheda ura wá, á de ba leba. Amá vuwa na á de vanta Dadaamiya ge tse an njane á sa am faya na wá, á kedeka mázla-aara.

43 Má tá anjkwa hedfa ura wá, vacite njanna, zlauzle paydfa á edda-aara, gevge shagerka am ice á emnde. Amá am sarte na má de tsetetse am faya wá, hákuma-aara keni á de gev umele, an zariyire keni watse ba ka hedfu we.

44 Zlabe ádaliye: Má tá hedfa ura wá, ta hedfaa ba vuwa na á shekwaaka leba na, amá má á de tse edda-aara am faya wá, Dadaamiya á de vante vuwa á samayire. Má diyamidiya ganakini anjkwa vuwa a nja am duniya na wá, daaci diyaumiyeddiye keni geni vuwa a de nja am samaya keni watse anjkwa ba jirire.

45 Adaba anjkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba njane: Dadaamiya ndza fem shifa am Naadama ura zunjwe, amá Naadama na á de sawa am iga-aara na, amaana: *Almasiihu, njane Shedsekwe á Dadaamiya, á de vatertá njane shifa na á zleka na ge emnde.

⁴⁶ Kina am zuŋjwire na wá, emnde tá nánka vuwa a de nja am samaya, amá tá zhárá ba vuwa na á shekwaaka leba na emtsaafe, lauktu watse tá de ná vuwa á samayire.

⁴⁷ Urimagwe zuŋjwe wá, Dadaamiya ndza a nderanaa an haha, ɻane ura á duniya, amá ura buwire na ndza a sawa am iga-aara na wá, ɻane ura á samaya.

⁴⁸ Daaci emnde bádemme am duniya na, ta de eksa ba edda una ɻane ura duniya na. Emnde na watse tá de njá am samaya keni, watse tá eksa ba ura samaya.

⁴⁹ Kina wá, zlabe mí ba seke edda una ɻane ura duniya na emtsaadé, amá vacite umele, watse mí de gev seke ura samaya.

⁵⁰ Egdzar mama-aha-aaruwa, náwa názu yá kátá bakurná iya: Urimagwe á taa demka á dem zlanna á Dadaamiya an vuwa na mí zharaná miya kina. Vuwa na watse á de leba na, á taa másláveka an una baaka keda-aara dékideki na.

⁵¹ Náwa yá aŋkwa sakuranse nasherire umele: Bademme á miya ka una watse mí emtsa. Amá wá, bademme á miya watse á de eptsaptepta vuwa-aha á miya.

⁵² Vacitu má de fertaranteferta derma á halavuwa á duniya, ba seke ndaha á miya na, ba tara hedanu ge ice, antara werura-aara, kerten á eptsaptepta vuwa-aha á miya bademme. Má fertaranteferta derma ɻanna wá, emnde na ndza zlauzle hairire-aatare na bademme tá de tsetse an vuwa na baaka leba-aara dékideki na. Miya emnde na zlabe má an shifa keni vuwa-aha á miya á de eptsaptepta ba estuwa.

⁵³ Amaana: Vuwa á miya na náwa ɻane á se máki emtsamimetsa na wá, sey á gevge vuwa na baaka se-aara na emtsaafe, lauktu á de njá náza ba ge dékideki.

⁵⁴ Daaci vuwa á miya na má emtsamtsa ura á sepse na wá, má eptsaptepta estuwa wá, názu ndza ta puwete am wakita á Dadaamiya na gevge mázla-aara. Adaba a bántsa wakita á Dadaamiya:

Garega midalire arge emtsa, kedaranaakeda ba dékideki.

⁵⁵ A ba ɻane zlabe ádaliye:

Ekka emtsa, áma upa á ɻa na ká ceba emnde an ɻane na?

Áma ndzedfa á ɻa kina? Zlauzle kwa hákuma á ɻa vatena.

⁵⁶ Amá kina wá, haypa-aha á emnde aŋkwa ɻugudanse hude ba ge emtsa emtsaafe, lauktu á de cebaná ɻane emnde. Haypa keni á ɻugudansa ba *tawraita hude, lauktu ɻane á de magaterá emtanjkire ge emnde na.

⁵⁷ Amá bawamiyánba ususe ge Dadaamiya, adaba midalire na a vamitaa ɻane arge emtsa keni na. A vamite áte erva an Yaakadada Yaisu *Almasiihu.

⁵⁸ Daaci adaba ba una ḥanna egdzar mama-aha-aaruwa, kwa emnde-aaruwa keni ba kure, ma vaatara keni njawinja ba dzajdzaće, tsawaatse ba shagera, dzalauka cekicseki, yawánka maganaa slera ge Yaakadada an ervaunjde á kure palle. Diyakurdiya, slera na kwá aŋkwa maganá kure ge Yaakadada na wá, slera á nampire ba ḥanne.

16

Elva a jáhá sadake ge melateru ge aiklaisiya-aha am Urusaliima

¹ Kina wá, yá aŋkwa kwarakurse elva a jáhá sadake ge melateru ge emnde á Dadaamiya am Urusaliima. Ekkure keni magaumága á ba áte una ndza ya kwaraterse ge aiklaisiya-aha am Galatiya na.

² Elva ḥanna wá, amaana ba kelaa má samsa vaci laade wá, ma ware á kure keni sey á sansese shungu áte názena ndza a shanaa ḥanne, daaci á fá una ḥanna an ire-aara, watse á melateru ge emnde á Dadaamiya an ḥanne. Magaumága una ḥanna, ufauka sey sarte á duwa-aaruwa emtsaadé á dezekure.

³ Má danemda ya á dezekure wá, kwá de dzeratersá ba kure emnde a dá sadake á kure ḥanna á dem Urusaliima. Daaci iya maa, yá de vaterte nalmesheri am erva ge emnde a dánda-aara.

⁴ Máki mi nanna zláláva á elva ḥanna ni, shagera yá duwa ba iya an ire-aaruwa maa, daaci tá de puwisá emnde ḥanna á dem Urusaliima ge da shula ḥanna.

Ngwácdáva á Paul ge dem slera á Dadaamiya

⁵ Kina wá, zlabe yá dem Makiduniya emtsaadé, lauktu watse yá dezekure. Adaba yá de kya ba larde ḥanna, lauktu yá daada á dezekure.

⁶ Máki danemda ádezekure wá, bi watse yá de shekwaashekwa ba cekwaanjgudi, bi watse yá de zlanaazle sarte á lailaidfire bademme ázekure. Daaci má watse hyephye sarte a zlálá-aaruwa ázekure wá, kwá de meliyumele am shula-aaruwa ge dem tate na watse yá detekwa na bademme.

⁷ Wayanka yá de gá ba hare cekwa na má danemda ázekure. Má wayetewáya Dadaamiya wá, yá kátá de shekwaashekwa ba shagera ázekure.

⁸ Amá kina wá, yá kátá nja am Aifaisus áhuna emtsaadé, dem sarte á munri á *Pantaikausta.

⁹ Adaba Dadaamiya a weritaa baráma á slera yaikke áhuna, slera ḥanna keni slera á námpire zlabe ádaliye.

Diyandiya tsa ganakini kelaade-aha-aaruwa keni tá á ba ndaaka.

¹⁰ Má dámda Timaute ádezekure, lyauvalya am dágave á kure, a njeka an lyawa am dágave á kure, adaba njane keni sleslera á Yaakadada ba seke iya.

¹¹ Epsawauka cekideki. Baira ceme, melawanumele ba shagera geni á maga shula-aara á ba an higa, melawanumele geni a se beribera. Náwa iya, an emnde a fetarfe na tá áhuna, bademme njá ufa ba sarte a sa-aara.

¹² Amá náza á egdza emmemiya Apaulaus wá, ser kwakya yá nílaná á ba an nílá, geni a darduwa antara emnde a fetarfe umele ge de tsakurartse, amá zlabe eksarka ire-aara emtsaadé cekideki. Má watse eksarekse ire-aara lauktu watse á duwa.

Ga use á Paul antara názu am halaviwa á elva-aha

¹³ Ma vaatara keni puwawanaaka vuwa á kure, tsawátse ba dzajdzanje am elva á Dadaamiya, gazlauka cekideki, gawevge ba seke zála na gyarebgye na.

¹⁴ Ma kwá maga ba uwe keni magaumága á ba an wáyáva.

¹⁵ Egdzar mama-aha-aaruwa, ábi kure diyakurdiya Aitiyain antara emnde a há-aara bademme? Diyakurdiya geni ta emnde zuñjwe ba itare am larde á Akaya ge dábá Yisu *Almasiihu? Itare ta vante ire-aatare ge mágá slera á Dadaamiya am dágave á emnde-aara. Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, názu yá kataná iya ázekure wá:

¹⁶ Táslawa á kure, cenaucena názu tá bakurná jeba á emnde njanna, fawatersaarefe ge itare, antara ge emnde na tá anjkwa á maga slera njanna antara itare na bademme.

¹⁷ Yá higa jipu áte sawa á tara Aitiyain, antara Faurtunatus, ira Akaikus na. Adaba am sarte na saremsa ásezerwa na, a naba ekhyehe ge ervaunjde-aaruwa wá, ba seke ya ná ba kure.

¹⁸ Se ekhyarinakhya ervaunjde ba lailaidsfe, ba seke una ndza ta ekhyakuraa ge kure na. Diyawatersediye ba shagera jeba á emnde njanna, geni itare njanna wá, hyairebhye geni kwá fá zherwe áte itare.

¹⁹ Aiklaisiya-aha na tá am larde á Aziya bademme tá anjkwa gakur use-aatare. Tara Akila, tá antara Piriskila, ira emnde a fetarfe na tá jáháva am mba-aatare bademme, tá anjkwa gakur use-aatare kwakya, adaba njá á kure antara itare na gakurevge ba palle am sera á Yaakadada.

²⁰ Bademme á emnde á Yisu *Almasiihu na tá áhuna, tá anjkwa gakur use-aatare. Gawga use-aha á njere am dágave á kure bademme, áte wáyáva á egdzar mama.

²¹ Náwa una wá, yá aŋkwa puwetá ba iya an erva-aaruwa mázla-aara: Iya Paul keni yá aŋkwa á gakur use-aaruwa.

²² Má ura yanaaya Yaakadada, sey á nyainyainvenyainya Dadaamiya edda-aara. «Maranata», amaana: Yaakadada á miya, sawa!

²³ Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu a magakurnaamaga ŋgurna.

²⁴ Wáyáva-aaruwa bademme, yá wayakurá an ŋjane, ekkure emnde na gamiyevge palle am sera á Yaisu Almasiihu na.

Buwire á wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a **KAURINTUS**

Ga use á Paul

¹ Náwa wakita na yá aŋkwa á puwetá ba iya Paul, a eksisaa ba Dadaamiya áte namaari-aara, a give slebela á Yaisu *Almasiihu. Ná aŋkwa puwaná antara egdza emmemiya Timaute. Ná aŋkwa á puwakurte ge kure emnde a fetarfe am Kaurintus, antara emnde a fetarfe na tá am kwárá á Akaya bademme.

² A magarakuránmaga tara Eddemiya Dadaamiya, tá antara Yaakadada Yaisu Almasiihu ŋgurna, a varakurteva hairire.

*Dadaamiya á ekhyaná ervauŋde ge ura kwakya am sarte
á zlada*

³ Ususe ge Dadaamiya, Eddeŋara ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu. Dadaamiya wá, slemággwe áte emnde, sle-ekhyamiyá ervauŋde ma vaatara keni.

⁴ Nane aŋkwa á ekhyamiyá ervauŋde am zlada-aha á miya bademme. Á magamiyá una ŋanna, geni miya keni mi ekhyaternaakhya ervauŋde ge emnde umele, áte una a ekhyaminaa ŋane ge miya.

⁵ Almasiihu wá, ndza shushe zlada kwakya. Nere keni njá aŋkwa á shá zlada kina ba seke una ndza a shanaa ŋanna. Daaci Dadaamiya keni aŋkwa á ekhyamiyá ervauŋde ba kwakya, adaba gamiyevge palle antara Yaisu Almasiihu.

⁶ Ma ŋere njá aŋkwa á shá zlada keni, ba geni kure kwá shánsha ndzedə, a lyakurselye Dadaamiya ma vaatara keni. Zlabe adaliye, máki Dadaamiya aŋkwa á ekhyanjerá ervauŋde ge ŋere, ba geni a balasebale ervauŋde á kure, kwá gevge emnde a farvauŋde ge básha jeba á zlada-aha ŋanna.

⁷ Baaka shaige á ŋere dækideki áte kure, diyajerdiya ganakini baaka mbeda á kure áte barama á Dadaamiya. Ná disaa adaba kwa palle antara ŋere am zlada-aha. Daaci ma ba palle am ndzedə na á vamitá Dadaamiya keni.

⁸ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, názena ni njá kataná ŋere wá, njá kátá kwá diyeddiye zlada yaikke na ŋa shuwaa ŋere am kwárá á Aziya na. Shanjerushe zlada an tsáká ire. Ndza tamajerka dækideki ganakini watse njá njá an shifa.

⁹ Una njá enndaha ba parakke, á ba áte vuwa á ŋere keni ndza ŋa tapántápa ganakini watse njá njeka an shifa

na. Mbate wá, Dadaamiya a magaa una ḥanna, ganakini a fanertarka áte ndzeda á ḥere, amá ḥá fetarfe á ba áte ḥane. Adaba ḥane wá, ma emtsaremtsa emnde keni, sletsatertetse ba ḥane am fáyá.

¹⁰ Daaci a lyanersaa ba ḥane am zlađa yaikke ḥanna á kátá eksá shifa á ḥere na. De katafke keni á de lyájerá ba ḥane. Una ba jirire ḥá fá támá á ḥere á ba áte ḥane palle, diyanjerdiya geni ma vaatara keni á de lyanjerá ba ḥane.

¹¹ Amá keni wá, naba melawaŋerumele an maduwa-aha á kure. Estuwa, emnde kwákya tá de melajerumele an maduwa-aha-aatare. Máki lyevaalya Dadaamiya ḥála á miya, shamiyánsha barka-aara wá, watse emnde kwákya zlabe ádaliye tá de gálá ḥane adaba ḥere.

Pekyaapekya Paul ge de Kaurintus

¹² Náwa una dalila á higa á ḥere: Nere wá, diyanjerdiya am ire á ḥere ganakini shagera zláláva á ḥere, baaka duksa mándzawe áte ḥere dékideki, baaka dème seke am dágave á kure. A vanjertaa ba Dadaamiya una ḥanna, enkale á emndimawahaka dékideki, ba Dadaamiya una a maganjeraa ḥurna-aara.

¹³⁻¹⁴ Daaci am duksa na ḥá anjkwa puwakurtá ḥere bademme na wá, ḥá anjkwa ndaakurnda ba parakke áte una kwá dzegwándzegwa eccena-aara na. Aley, sem ba kina keni zlabe kwá cenevaaka elva á ḥere shagera. Yá tamaa ákatafke cekwaanjudi wá, watse kwá diyeddiye bademme geni vaci sawa á Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, ervaunđe á kure watse ba seke nama áte ḥere, náza á ḥere keni watse ba seke nama áte kure.

¹⁵⁻¹⁶ Adaba iya wá, ndza baaka shaige-aaruwa dékideki áte duksa-aha ḥanna. Ndza ya kátá ba dezekure emtsaade, lauktu ma yá dem Makiduniya. Am tse-aaruwa am Makiduniya keni maa, ma yá eptsá á ba ásezekure ádaliye, ma andze kwá se meliwa ba kure ge mága shula-aaruwa á dem Yahudiya. Estuwa, ma andze yá naba melakurumele ser buwa.

¹⁷ Am sarte na fanakuremfa una ḥanna am vuwa, amá maganka na wá, ya ndaaná á ba áte we emtu? Estuweka dékideki. Emtu am sarte na yá anjkwa maga niya-aaruwa, ya magán ba seke náza á emnde a duniya emtu? Ya ndaase «ane» á ba áte we emtu?

¹⁸ Yá ndaakur ba jirire, á katafke á Dadaamiya na á eptseka elva-aara dékideki na: Ndaanakurka á ba áte we, amá ya ndaana á ba an ervaunđe-aaruwa palle.

¹⁹ Adaba Yaisu *Almasiihu *Egdza á Dadaamiya na ḥa balakuraa elva-aara antara tara Silas an Timaute na wá,

ŋane á ndaaka elva á ba áte we, ma vaatara keni á ndaa ba jirire.

²⁰ Baaka shaige-aara dəkideki, ba ŋane una a njamiyante názena ni a baa Dadaamiya á de vamiteva na. Ba ŋane una *Aamin á miya á katafke á Dadaamiya, ge gálá zhera á Dadaamiya.

²¹ Zlabe ádaliye, a dzeramisaa ba Dadaamiya an ire-aara, aŋkwa á ndzedamitá ba ŋane an ire-aara áte barama á Yisu Almasiihu.

²² Arge una ŋanna zlabe ádaliye, a vamite Shedekwe Cudedde am ervaunjde. Á maraná an una ŋanna ganakini miya wá, ma emnde-aara. Á maraná á ba an una ŋanna zlabe ádaliye geni duksa-aha umele na a baa watse á vamiteva na keni, watse mí shansha.

²³ Náwa Dadaamiya, a yiika an shifa máki ya magaa fida. Danka á dem Kaurintus na wá, ba ganakini yá ekhyakurnaakhya, a de zladfanakurveka ervaunjde kwakya.

²⁴ Tatayanjerka ŋere hyakuraare áte laarire ganakini sey kwá fetarfe. Adaba fetarfire wá, fakurtarfe zlauzle baaka arge una ŋanna. Duksa na ŋá kataná ŋere ázekure wá, ba mága slera átirpalle, ganakini kwá tapanaatápa emtakire-aara.

2

¹ Adaba una ŋanna, eptsanka á ba an niya á dem ekse á kure. Ya naba njante geni yá eptseka ádezekure mázla-aara, geni a de zladfanakurveka ervaunjde ádaliye.

² Adaba máki ya duwa wá, ba iya an ire-aaruwa keni watse emtaŋka ervaunjde-aaruwa. Baaka edda una á de ekhiyiá ervaunjde, adaba kure keni bademme watse á de zlada ervaunjde á kure.

³ Adaba una ŋanna, ya puwakurtaa ba wakita, arge una ma andze ya duwa ba iya an ire-aaruwa. Ma andze danemda wá, ma andze á de zladsa ervaunjde-aaruwa kwakya áte kure. Emnde na ma andze tá de vitá itare higa keni ba kure ŋanna. Diyandiya ba jirire ganakini má emtake ervaunjde-aaruwa ge iya wá, kure keni á de higa ervaunjde á kure bademme.

⁴ Am sarte na yá aŋkwa á puwakurte wakita ŋanna wá, ndza yá am dzámá ire jipu, ndza an zladsa ervaunjde-aaruwa ba laaklaake, antara ba yáwe á kyuwa am hude-aara. Bawánka zlabe a ba kure, ya kátá ba zladfakurve ervaunjde an puwa-aaruwa ŋanna. Iya ya kátá kwá diyeddiye geni wayanakurwayire.

Paul aŋkwa á yanaare haypa-aara ge edda á haypa

⁵ Diyandiya ganakini aŋkwa slezladaná ervaunjde ge ura am dagave á kure. Amá diyaweddiye ganakini á zladiyán ge iya ka palle, amá ge miya bademme. Amá keni emtaka ba jirire, ge kure bademme ka.

⁶ Kwakya ba emnde na ta puwaara elva na am kure, daaci yá tamaa hyaahya mázla-aara.

⁷ Kina wá, shagera ba kwá yanarye haypa-aara, kwá ekhyannaakhya ervaunjde geni a demka dzámá ire yaikke am ḥjane, a kedanaaka táma-aara bademme.

⁸ Adaba una ḥjanna, táslawa á kure marawanánmárá ba wáyáva mázla-aara.

⁹ Dalila na ni ya puwakurte wakita ḥjanna wá, yá kátá diyeddiye átekwa, máki zlabe kwá á ba an fesarfire á kure áte ya, ge mága názena yá bakurná ya bademme.

¹⁰ Daaci máki kwá aŋkwa yanaare haypa-aara ge sle-haypa ḥjanna wá, naba yawanaarye, iya keni yá naba yanaarye haypa-aara. Una hyapka ba názara keni, yá naba yanaarye á katafke á Yaisu *Almasiihu geni a zlalavzlále njá á kure.

¹¹ Estuwa a shanka Shaitaine ndzeda arge miya. Adaba diyamidiya názena á kataná ḥjane bademme.

Weshetewesha ire á Paul am Terauwas

¹² Daaci ya naba tse áhuwa, kwáye ya zlálá á dem Terauwas ge de bálá labáre á higa, elva a Yaisu *Almasiihu áhuwa. Am sarte na danemda maa, ya nánna ganakini Yaakadada a weritaa baráma bademme ge bálá elva-aara áhuwa.

¹³ Amá wá, maganka, ndza an wesha ire-aaruwa bademme, adaba de beraneka egdza emmemiya Titus. Daaci ya naba magateraa ájamimá shifa ge emnde a fetarfe na tá am Terauwas ḥjanna, ya naba fanuhe á dem kwárá á Makiduniya.

*Shá midalire adaba barka Yaisu *Almasiihu*

¹⁴ Amá galaumigálá Dadaamiya, adaba ndzeda na a ganaa Yaisu *Almasiihu na aŋkwa á vamite midalire ba kelaa wera á ekse. A puwamimaa ba ḥjane am slera-aara ge bálá elva a Yaisu Almasiihu ma áme keni bademme. Daaci waazu á miya gevge ba seke se á kajiji, hyemhye am slede bademme, geni a diyareddiye emnde Yaisu Almasiihu.

¹⁵ Ba jirire ḥjere wá, ḥja ba seke se á kajiji na emtake se-aara jipu na, á dizaná Yaisu Almasiihu á katafke á Dadaamiya. Adaba ḥjere ḥja emnde a hyanme elva a Yaisu Almasiihu am duniya bademme, áza emnde na tá áte uŋjule a lya, antara emnde na tá áte uŋjule a keda keni bademme.

¹⁶ Áza emnde na tá áte uñjule a lya wá, ḥa emtake jipu, tá shá shifa am elva á ḥere. Amá áza emnde na tá áte uñjule a kedá wá, ḥa emtan̄ka d̄ekideki, elva á ḥere á teda shifa am itare ba d̄ekideki. Ware edda una hyephye ge mága slera ḥanna an ndzeda á ire-aara? Baaka d̄ekideki.

¹⁷ ḥere wá, a belaŋeraa ba Dadaamiya ge mága slera ḥanna. Kwakya emnde tá tsakala an elva á Dadaamiya, amá ḥere wá, gaŋerefka estuwa. Ná bálá ba elva á Dadaamiya an ervaun̄de á ḥere palle á katafke-aara, ad̄aba ḥa emnde a slera á Yaisu Almasiihu.

3

Maganaa slera ge Dadaamiya áte namána áŋwaslire

¹ Emtu máki ḥa bakuraa una wá, watse kwá baŋerá ḥá maga kurávire ḥárá emtu ádaliye? ḥere wá, ḥa baaka an wedere á nalmesheri á seydire am erva ganakini kwá de diyangersá átekwa. Ge kure keni, ḥá ndavakuruka nalmesheri ḥanna ge dem tate umele an ḥane. Tá maganá ba emnde ḥanna ka wá, ḥere ḥá maŋka, ḥa gergere.

² Ad̄aba ba kure una kwa nalmesheri á ḥere, an puwa áte ḥere. Ma ware keni diyaadiya una, tá dzegwándzegwa enndaha-aara geni ma ba estuwa antara kure am ervaun̄de á miya.

³ Ba jirire, a puwetaa ba *Almasiihu an ire-aara wakita ḥanna, a vanjerte ge ḥere. Amá wakita ḥanna wá, a puwanaa an narkálam ka, a puwanaa an hákuma á Shedekwe Cud̄ed̄de á Dadaamiya na ma vaatara keni Dadaamiya ḥanna á ba aŋkwa na. Puwa ḥanna keni a puwetaa áte naláwa-aha á nákwa ka, a puwanaa am ervaun̄de á emndimagwaha.

⁴ Na ndaanaa ad̄aba uneka, ad̄aba ḥere fanjertarfe an Dadaamiya am duksa bademme, ad̄aba Yaisu Almasiihu.

⁵ Diyanjerdiya am ire á ḥere ganakini ba ḥere an ire á ḥere wá, á daaka ndzeda á ḥere ge mága slera ḥanna, ḥá maganá an ndzeda á Dadaamiya.

⁶ A gaŋervaa ba ḥane emnde a slera-aara, geni ḥá bálá namána-aara áŋwaslire na a ḥugafaterán ge emnde bademme na. Am namána áŋwaslire ḥanna wá, seke shairiya-aha-aara na ta puwete am *tawraita werre ka, á maganá Shedekwe Cud̄ed̄de mázla-aara slera. Ad̄aba tawraita wá, slera-aara ba ceba emnde á katafke á Dadaamiya, amá Shedekwe Cud̄ed̄de wá, á vaterte shifa ge emnde.

⁷ Werre wá, Dadaamiya ndza a puwete shairiya-aha-aara áte nalawa-aha á nákwá, ndza naranna emnde sleksire-aara keni am sarte njanna. Dadaamiya a magaa sleksire-aara wá, wafke á Muusa á mbá wulwulire na baaka calle-aara dékideki na. Emnde a *Iserayiila dzegwaránka zharaná á dem ice dékideki. Parakkire njanna keni á de shekwaaka tsa. Máki *tawraita na slera-aara ba ceba emnde á katafke á Dadaamiya ni, Dadaamiya a marse sleksire-aara am hude-aara estuwa wá,

⁸ sákwa máki á maganá Shedekwe Cudedsde slera emtu, njane elevaterte shifa ge emnde? Á tsaame sleksire na á de maganá Dadaamiya!

⁹ Tawraita wá, slera-aara ba puwa emnde á dem shairiya. Máki Dadaamiya a marse sleksire-aara estuwa am duksa na á puwa emnde á dem shairiya, sákwa am namána á Dadaamiya ángwaslire na emnde tá shá jirire am hude-aara emtu? Á tsaame kena sleksire na aŋkwa á maraná Dadaamiya am hude-aara na!

¹⁰ Daaci mí naba bánda ganakini duksa na ni ndza Dadaamiya a marse sleksire-aara am hude-aara werre na wá, sleksire á Dadaamiya werre njanna hyepka ba názara keni, má mí sláterá an náza vatena.

¹¹ Duksa na Dadaamiya a vaterte ge emnde ba ge sarte cekwa, kerten dedde maa, Dadaamiya marsemáre sleksire-aara am hude-aara, sákwa am una á zleka dékideki na emtu? A jatermaa uwe?

¹² Ná aŋkwa á enndáhá ba parakke na wá, adaba fanjertarfe an duksa njanna geni jirire.

¹³ Muusa werre wá, ndza a puwem nalbuta am ice, adaba aŋkwa á gulá sleksire á Dadaamiya áte wafke-aara, daaci wayaaka tá diyeddiye emnde-aara emnde a *Iserayiila. Amá njere wá, ja baaka an wedere á mága una njanna mazla-aara.

¹⁴ Iserayiila-aha werre wá, ndza cenáránka maana á duksa-aha njanna dékideki. Ba duksa palle ge egdzara-aatare vatena keni. Máki tá ndaha wakita á namána á Dadaamiya werre na, tá cenáránka maana-aara dékideki, ba seke an fada eŋkale-aatare an nalbuta á Muusa werre njanna. Adaba sey edda una lyevaalya *Almasiihu, lauktu á sesse eŋkale-aara am nalbuta njanna.

¹⁵ Ba kina keni má itare tá ndáhá wakita-aha á Muusa werre wá, tá cenáránka maana-aha-aara dékideki, ba seke an fada eŋkale-aatare an nalbuta.

¹⁶ Amá aŋkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba njane: «Ma a semaa ware áseza Yaakadada keni, sey á sesse am nalbuta njanna.»

¹⁷ Daaci ba estuwa. Adaba tara Yaakadada antara Shedekwe Cudecde wá, ta ba palle. Daaci am tate na ni aŋkwa Shedekwe á Yaakadada wá, emnde ɳanna tá shánsha ire-aatare, á kwaraterka mázla-aara *tawraita.

¹⁸ Daaci miya kina wá, wafke á miya fadaaka an nalbuta werre ɳanna, má aŋkwa á nanna Yaakadada Yaisu Almasiihu am yaikkire-aara. Daaci ba kelaazare yaikkire á Yaakadada aŋkwa á gamive ba seke ɳane. Yaikkire-aara am miya aŋkwa á far ba márava am miya ba kelaazare keni. Kwaya ɳane názena á maganá Shedekwe á Yaakadada am miya.

4

Baaka payda á ɳere ge ɳere amá aŋkwa ndzedá á Dadaamiya

¹ A zamivaare ba Dadaamiya lauktu a famiyar slera ɳanna. Adaba una ɳanna ɳa ba dzaŋdzaŋe am slera ɳanna.

² Diyamidiya miya wá, mí feka erva á miya á dem slera na tá maganá emnde an shebe, duksa á zherwe ba dey na. Mí zlermeka emnde, mí feka fida á dem elva á Dadaamiya keni. ɳere wá, ɳá vaterte ba jirire á Dadaamiya parakke ge emnde. Názena ni aŋkwa á tataya jirire á Dadaamiya wá, ɳane á diyeddiye jirire á ɳere.

³ Labáre á higa na ɳa sanaa ɳere na, tá cenanka emnde umele cekifeki, ba seke an fádfá eŋkale-aatare. Amá tá cenánka ba emnde na tá an keda na.

⁴ Itare wá, aŋkwa á piyatertá Shaitaine, ɳane slemándzawe na á kwárá duniya na. Á piyaterte ganakini a naránka parakkire yaikke na á maraná elva a Yaisu *Almasiihu á dete itare. Parakkire ɳanna aŋkwa á márá Yaisu Almasiihu am yaikkire-aara. Máki ura a naa ɳane, a naa ba Dadaamiya.

⁵ Ná bálá elva á ire á ɳerka, ɳá bálá elva a Yaisu Almasiihu, geni ba ɳane una Yaakadada arge emnde bademme. ɳere wá, ɳa ba emnde a slera á kure ge melakrumele, adaba ɳa emnde a dába Yaisu.

⁶ Werre am fakta wá, a baa Dadaamiya: A gevge parakkire, á mbe am tabedammire. Kina keni ba Dadaamiya ɳanna una á márá parakkire-aara á sem ervaŋde-aha á ɳere. Á maraŋjerá yaikkire á Dadaamiya na aŋkwa á mbe áte wafke á Almasiihu.

⁷ ɳere wá, ɳa ba seke gahe-aha na ta nderanaa an haha, amá wá, ɳá an rezegire yaikke na a vajertaa Dadaamiya na am ɳere. Tá disá áte una ɳanna emnde,

ganakini hákuma yaikke na ḥa shanaa ḥere ge mága slera á Dadaamiya na wá, hákuma á ḥereka, náza á Dadaamiya.

⁸ Tá aŋkwa á becaŋerbeca an zlada-aha gergere, amá zlarajeraaka bademme. Ma a weshetaa estara íre á ḥere keni, ḥá á ba an táma á ḥere am ervaunđe.

⁹ Emnde tá aŋkwa á shaŋeru zlada jipu, amá yánjeraaka Dadaamiya. Tá maganjerá palásá am haha, amá ḥere ḥá emtseka.

¹⁰ Kelaazare emnde tá tataya ba cebá shifa á ḥere seke una ndza ta jaa Yaisu *Almasiihu, amá náwa ba njá ḥere an shifa. Tá diyeddiye á ba áte una ḥanna geni Yaisu á ba an shifa-aara.

¹¹ ḥere emnde na zlabe ḥá an shifa am duniya na wá, ba kelaazare tá tsagwadajertsagwadá ge cebanjerceba, adaba ḥa emnde a dábá Yaisu Almasiihu. Amá náwa ba njá á ḥere an shifa, ḥá an vuwa a laakire na á shekwaaka na. Tá diyeddiye á ba áte una ḥanna geni á ba an shifa-aara Yaisu.

¹² Amaana elva ḥanna wá, áte vuwa á ḥere wá, aŋkwa á wava ba emtsa, emtsa seke náza á Yaisu. Amá am kure wá, á maga slera ba shifa áŋwaslire na kwa shanaa ázeňará na.

¹³ Aŋkwa elva am wakita á Dadaamiya, a ba ḥane: «Fantarfe áte Dadaamiya. Adaba una ḥanna yá aŋkwa á bálá elva-aara.» Daaci ba duksa palle ge ḥere keni, ḥere keni shaŋeránsha fetarfire áte Dadaamiya; adaba una ḥanna ḥá aŋkwa á bálá elva-aara.

¹⁴ Diyamidiya ganakini edda una a tsante Yaakadada Yaisu am fáyá na wá, watse á tsamitetse miya keni, á kya erva an Yaisu. Bademme á miya watse á damiyá á ba átirpalle á de katafke-aara.

¹⁵ Bademme á duksa-aha ḥanna aŋkwa á maganá Dadaamiya na wá, á maganá adaba ba kure, ge melakurumele, geni emnde kwakya a sharánsha ḥgurna-aara. Tá de hwiya estuwa emnde a slafanaa we ge Dadaamiya, emnde a gálá zhera-aara.

Baaka lámbe á ḥere, ḥere eŋkale á ḥere áte duksa na á zleka na

¹⁶ Adaba una ḥanna, ḥa ba dzandzaŋe. Diyanjerdiya tsa geni aŋkwa á far ba gulá ndzeda á ḥere ba kelaazare, amá am ervaunđe á ḥere wá, ḥa emnde dzandzaŋe jipu. Adaba Dadaamiya aŋkwa á faŋerem ndzeda am vuwa.

¹⁷ Zlada wá, ḥá aŋkwa á essha, amá watse á zlauzle. Aŋkwa yaikkire ḥá de sháná ḥere adaba zlada ḥanna. Yaikkire ḥanna keni watse baaka zle-aara, jauje ge duksa bademme. Máki yehaŋerteyeha una ḥanna, ḥá zhárá zlada á ḥere kina hyapka ba názára keni.

¹⁸ Adaba eŋkale á ɻere áte duksa na á naaná ice ka, amá áte názena á nánka ice á urimagwe. Adaba bademme á názena á naaná ice á urimagwe watse á zle. Duksa-aha na ni á zleka dekideki wá, tá zharaná an ice ka.

5

¹ Diyanjerdiya ganakini má mbedaambeda bere á haha á ɻere na ɻá am hude-aara kina, amaana vuwa laakire á ɻere na wá, Dadaamiya á de vajerte bere umele áŋwaslire am samaya. Amaana: á de vajerte vuwa umele am samaya, názá dem ba ge dekideki.

² Njá á ɻere am duniya kina na wá, laruwa jipu, ɻá kumá ba daa á dem bere á ɻere áŋwaslire na am samaya na.

³ Adaba máki shanjeránshá tsekwanjeremtsekwa am vuwa áŋwaslire na wá, shedekwe á ɻere á gevka an ukhiyiye dey mázla-aara á katafke á Dadaamiya.

⁴ Amá am kinire na zlabe ɻá á ba am bere á haha á ɻere na wá, ɻá am zlada an tsáká ire, á vajerte ba kyuwa. Tatayanjerka ɻere ganakini ɻá kátá tsekwese am vuwa a laakire á ɻere ɻanna ba dekideki. Estuweka. ɻá kátá ma ɻa tsekwarhe una áŋwaslire, vuwa á samayire na, daaci ma andze á shebanveshebe emgyegwe-aara na ɻane á emtsa na.

⁵ A tsatsanjeraa ba Dadaamiya an ire-aara vuwa áŋwaslire ɻanna ge ɻere. A vajerte Shedekwe Cudedde na wá, á maraná an una ɻanna ganakini duksa na a baa watse á vajerteva na wá, ba jirire watse ɻá shánsha.

⁶ Adaba una ɻanna, ɻere ɻa ba dzanjdzaŋe. Máki zlabe ɻá á ba am vuwa laakire na wá, diyanjerdiya ganakini zlabe ɻa yiyye an tate na átekwa Yaakadada.

⁷ Kina wá, zlabe ɻá nánka emtsaadé an ice á ɻere. Njá á ɻere antara ɻane wá, á ba an fetarfire.

⁸ Ba jirire baaka shaige á ɻere dekideki. Máki ɻá shánsha ɻá tsekwesetsekwe am vuwa laakire na, ɻá zlálá ádeza Yaakadada wá, wayanjerwáyá jipu.

⁹ Duksa palle ɻá kataná ɻere wá, ma zlabe ɻá á ba am duniya na, ma danjeraada ádezenjára keni, ɻá maga ba názena á kataná ɻane.

¹⁰ Adaba bademme á miya watse mí de katafke á *Almasiihu am yaikkire-aara, á de kyáná ɻane shairiya á slera-aha á miya. Ma ware á miya keni á de pelansá á ba áte názena ndza a maganaa edda-aara am duniya. Edda una a magaa shagerire, á de shá lada-aara. Edda una a magaa shagerkire an shagerkire-aara.

Dadaamiya á kátá emnde bademme tá melemela an ɻane

¹¹ Adaba una ɳanna, elva a fá zherwe áte Yaakadada wá, ɳa dise vateneka ɳere. Daaci ɳá aŋkwa á wava ba ge maraterá jirire á ɳere ge emnde. Dadaamiya wá, baaka názu diyaka ɳane am ervaunjde á ɳere. Yá tamá ba kure keni diyakuridiya, má kwá ndáhá jirire á názena kwa disaa kure áte ya.

¹² Emtu watse kwá banjerá ɳá gálá ire ɳará emtu ádaliye? Una ɳá gálá ireka, ɳá kwarakurse ba sera á elva, geni a njeka lambe á kure dekifeki, naba fautarfe an ɳere, kwá de shánsha dza sera, kwá de háslaterá ba kure emnde a gálá ire ba dey na. Adaba itare tá zhárá ba iga á duksa, baaka lámbe-aatare áte nja-aatare am ervaunjde.

¹³ Emtu kure keni kwa ba seke emnde umele, kwá zharájer ba seke ɳá an shaitaine ɳará emtu? Máki estuwa wá, ɳa shaa shaitaine ɳanna adaba ba Dadaamiya. Amá ba lápiya ire á ɳere. Daaci an eŋkale á ɳere ɳanna wá, ɳá melakuru ba ge kure an ɳane.

¹⁴ Dalila á slera á ɳere wá, ɳá maganá adaba wáyávire yaikke na a magaminaa *Almasiihu na. ɳane a naba yaa ire-aara, a emtsehe adaba emnde bademme. Daaci áza Dadaamiya wá, bademme á emnde emtsarempta kerde antara Almasiihu.

¹⁵ Labára Almasiihu a emtsaa adaba emnde bademme? A emtsaa adaba itare, geni ma tá á ba an shifa-aatare keni, tá magán ge ire-aatare ka duksa, tá maganá áte namaari-aatare ka mázla-aara duksa, amá tá maga ba názena á kataná ɳane, adaba ɳane a emtsaa adaba itare, tsetse am fáyá keni adaba itare.

¹⁶ Daaci kina wá, gergerka emnde ázenjere mázla-aara, emnde bademme ta ba kalkale, ɳá zháreka názena ágáshe. Werre wá, ice na ndza ɳa zhárá *Almasiihu an ɳane na wá, ndza ɳá maga ba slera á emndimagwaha. Amá kina wá, ɳá maŋka mázla-aara.

¹⁷ Edda-aara máki garevge palle antara Almasiihu wá, nja-aara werre bademme dedde, ma jeba-ara-aara keni gevge áŋwaslire bademme.

¹⁸ Bademme á una ɳanna, a maganaa ba Dadaamiya. ɳane a belaa Almasiihu, a se melamiyahe an ɳane. Daaci a famiyar slera ɳanna ge miya, geni á kátá emnde bademme tá shánsha mele an ɳane.

¹⁹ Amaana wá: Dadaamiya a belaa Almasiihu á sem duniya, adaba á kátá emnde bademme tá melemele an ɳane. Á ɳaterka am ervaunjde mázla-aara adaba hayapa-aha-aatare. Daaci a famiyar slera á de balaterá una ɳanna ge emnde bademme, geni aŋkwa baráma a mela an Dadaamiya.

²⁰ Daaci ḥere wá, ḥa we á Almasiihu, á dñahákurá ba Dadaamiya an ire-aara á kya an we á ḥere. Ná anjkwa á magaterá ba tásle ge emnde adaba barka á Almasiihu, tás lava á kure eksawarekse ganakini kwá melemela an Dadaamiya.

²¹ Almasiihu ḥane maganaaka haypa dñekideki, amá Dadaamiya a naba far haypa-aha á miya ge ḥane, ganakini á gamivege miya ma emnde a jirire á katafke-aara, má gamiyevge palle antara Almasiihu.

6

*Slera á slebela á Yaisu *Almasiihu*

¹ Náwa ḥá anjkwa á bakurá elva: ḅere wá, ḥa emnde na ni Dadaamiya anjkwa á maga slera-aara á kyá erva an ḥere. Dadaamiya wá, magakuránmaga ḥgurna. Tás lava á kure, gawanveka ḥgurna á Dadaamiya na seke duksa ba dey.

² Ábi bánba Dadaamiya anjkwa an puwa am wakita-aara, a baa ḥane:

«Am sarte na hyephye sarte á ḥgurna-aaruwa, ya ce-nakvaarcene.

Am sarte na hyephye sarte-aaruwa ge lya emnde, ya melakumele.»

Daaci diyaweddiye ganakini sarte á ḥgurna ḥanna ba una, sarte á lya emnde ḥanna ba una.

³ Wayajerka ḥere vante ektápaare ge ura, wayajerka an duksa mán̄dzawe am slera á ḥere dñekideki.

⁴ Názena ḥá kataná ḥere wá, ḥá kátá tá diyanjereddiye emnde ganakini ḥa emnde a slera á Dadaamiya. Una názena ḥá maganá ḥere am duksa bademme. Ma ḥá anjkwa á shá zladsa yaikke, ma ḥá am emtanjkire, ma kwakya palásá na ḥá maganá ḥere keni, ba ḥá farvaunjde, ḥá ebbásha.

⁵ Ja keni hyajerhya áza emnde, á dem danjay keni darájerda, ervaunjde á zlamaa bademme keni tsarantetse áte ḥere. Máki ba slera wá, wavajerwava an ḥane. Am sarte umele ba háré keni ḥa puka, zu náza za keni baaka dñekideki.

⁶ Ná anjkwa á marateránmára ba parakke ge emnde ganakini ḥa emnde a slera á Dadaamiya. Diyanjerdíya jirire á Dadaamiya, ḥá anjkwa njá ba cudeddfe, ḥá farvaunjde am duksa bademme, ḥá anjkwa á maga kemaarire, Shedekwe Cudeddfe keni anjkwa an ḥere, ḥá anjkwa á maga wáyavire an ervaunjde á ḥere palle,

⁷ ḥá anjkwa á magaterá waazu á elva a jirire ge emnde, anjkwa á vanjerteva Dadaamiya hákuma-aara. Kazlanja á

wáva á ñere ge ñere wá, ba mága jirire. Ma ge wava keni á ba an ñane, ma ge lyá ire á ñere keni á ba an ñane.

⁸ Emnde umele tá zlebañerzleba, emnde umele tá ep-sawajerepsawa. Emnde umele tá galanjerzgálá, emnde umele tá zlazlanjerzlázle. Emnde umele tá zharájer ba seke ña emnde a fida, amá ña emnde a jirire tsa.

⁹ Tá zharájer ba seke diyaranjerka, amá diyaranjerdiya tsa emnde bademme. Emnde tá zharájer ba seke irekhyaha, amá baaka duksa umele áte ñere, ña ba lapilayye. Tá shanjeru zlada an tsáká ire, amá ñá emtseka, náwa ba njá á ñere an shifa.

¹⁰ Emnde tá kátá tsekwanatsekwa higa á ñere ba dekideki, amá ma vaatara keni ñere ñá á ba an higa á ñere. Ña ba talage-aha am duniya na, amá ñá gatervae ba ñere emnde, tá gevge emnde a berba an elva á Dadaamiya. Emnde tá zharájer ba seke baaka duksa á ñere, amá baaka názu ektsanjeraarektse cdekideki.

¹¹ Kure emnde a Kaurintus wá, ña ndaakurndáhá ba parakke, shebawajerakurvuweka názu am ervaunđe á ñere dekideki.

¹² Ñere wá, ñá wayákurá an ervaunđe á ñere palle, kwa yanjeraa ba kure.

¹³ Ázerwa wá, kwa ba seke egdzara-aaruwa, iya keni ya ba seke eddeku, yá ndaakur elva. Kure keni shebawajervuweka názu am ervaunđe á kure, wayawanjerwáyá ba seke una ña wayakuraa ñere.

Faufa hyema, gawevka palle an emnde na fartarka

¹⁴ Kure wá, gawevka am sawari palle antara emnde na fartarka Yaakadada na, una zlayeka ge kure dekideki. Tá másláva estara tara jirire á Dadaamiya an haypa? Tá njá estara tara parakkire, antara tabedammire am tate palle?

¹⁵ Á duwa estara elva á tara Yaisu an Shaitaine? Á duwa estara sawari á tara slefetarfe an edda una fetarka?

¹⁶ Tá másláva estara tara mashidi á Dadaamiya antara hele á shaitaine? Yá ndaakur ba jirire: Ba miya una mi mashidi á Dadaamiya na ma vaatara keni ñane á ba anjkwa na. Ba seke una a ndaanaa ñane anjkwa an puwa am wakita-aara, a baa ñane:

«Watse yá njá á ba am dágave-aatare, yá njá antara itare. Yá de gev Dadaamiya-aatare, itare keni tá de gev emnde-aaruwa.

¹⁷ A ndaanaa afaba una ñanna Yaakadada Dadaamiya zlabe adaliye, a ba ñane: Sawesse am dágave-aatare, gawevka palle antara itare, njawinja cufedđe, lauktu yá lyiyakurlyiya;

18 Yá de gev Eddekure, kure keni zála an ɻwásha bademme kwá de gev ba egdzara-aaruwa.
Kwaya ɻjane elva á Yaakadada na hákuma bademme á ba ázenjárá na.»

7

¹ Bademme á waada-aha ɻjanna a maganaa Dadaamiya na wá, a magamiyán ba ge miya egdzar mama-aha-aaruwa. Adaba una ɻjanna, barawamiyaabárá ire á miya cuđedđe. A jerka duksa na ni á badza shifa á miya, antara vuwa á miya dekideki am zláláva á miya, adaba ma emnde a fa zherwe áte Dadaamiya.

Tara dzámá ire, antara higa á Paul

² A yanjeraaka ervaunjde á kure ba dey, adaba baaka emtaňkire na ɻja magakurtaa ɻjere ba ge palle á kure keni. Baaka edda una ɻjere ɻja maganaa ektápaare am kure dekideki, baaka edda una ɻja zlermuwa ɻjere dekideki am dágave á kure.

³ Bawánka zlabe ganakini ɻjá kátá fakurar ba zherwe an elva na ɻjá anjkwa á tsakaná ɻjere, una ka dekideki. Ba kina keni ya zluwa á ndaakur ba ɻjane ganakini ɻja wayakurtaa an ervaunjde á ɻjere palle. Baaka názu á pekyamiya an kure dekideki. Una ma zlabe ma á ba an shifa á miya, ma zlauzle shifa á miya am duniya na keni.

⁴ Baaka shaige-aaruwa áte kure dekideki. Bademme á higa-aaruwa á ba áte kure. Bademme á zladsa na ya shuwaa ya na, aley yá á ba an higa-aaruwa am ervaunjde.

⁵ Zladsa wá, ba jirire shanjerushe. Á ba am Makiduniya keni se shanjeránka hairire dekideki. Ma á kyá ura-ara keni á sawa ba shunjula, emnde tá dšabanjerá á ba an elva. Ekhyaaka ervaunjde á ɻjere dekideki, ɻjá dzámá ba ire.

⁶ Amá sle-ekhyaterá ervaunjde ba Dadaamiya ge emnde, máki weshetewesha ire-aatare. Daaci a ekhyanjeraa ba ɻjane ervaunjde an sá á Titus.

⁷ Dadaamiya a ekhyanjeraa ervaunjde an sá á Titus ka palle, a ekhyanjeraa ervaunjde an elva na a melanuwa ɻjane ge Titus ge tsakanjersetsake na. Adaba se tsakanjersetsake Titus ganakini ekhyakurnaakhya ervaunjde ge ɻjane keni. Zlabe ádaliye, a ndaanjernda ganakini kwá an wedere-aaruwa jipu, dakuremda am nambane arge názena kwa maganaa kure. Kina wá, bademme kwa á ba am iga-aaruwa, kwá anjkwa á waviyuwave. Labáre á kure higitehiga jipu zlabe ádaliye.

⁸ Diyandiya ganakini wakita na ya puwakurtaa ya na, a de vakurte dzámá ire kwakya, amá ba kalle. Yá kátá dem am

nambane geni ma yá puwakurteka estuwa, adaba ya nanna ganakini puwanakurempuwa am dzámá ire kwakya.

⁹ Amá kina wá, ekhyaakhya ervaunjde-aaruwa. Yá higa adaba ya puwakurme am dzámá ire ka, amá adaba kwá anjkwa dzámá názena ndza zlalaaka an uñjule-aara na, eptsakureptsa am tuba. Dzámá ire á kure áte namaari á Dadaamiya. Daaci máki estuwa, baaka emtankire na ña magakurtaa ñere dekideki.

¹⁰ Máki tá am dzámá ire emnde áte namaari á Dadaamiya wá, dzámá ire ñanna shagera jipu. Adaba jeba á dzámá ire ñanna á dá ura á dem tuba. Daaci estuwa, Dadaamiya á lyelye edda-aara. Amá dzámá ire áte náza á emnde duniya wá, á saná ba emtsa ge ura á katafke á Dadaamiya.

¹¹ Yá ndaakur ba jirire: Dzámá ire á kure ndza áte una á kataná Dadaamiya. Nawanaana ba kure keni slera na a maganaa Dadaamiya am kure am sarte na kwá am dzámá ire ñanna! Nawanaana wáva á kure ganakini kwá kátá bárá ire á kure am elva ñanna! Nawanaana emtsaade ganakini ba kure keni anjkwa á wakurwá am ervaunjde mázla-aara! Kwá anjkwa á tapanaatápa emtu lyáwa á kure, antara wedere á kure an iya kina! Nawanaana emtsaade wáva á kure kina, geni kwá kátá namaari á Dadaamiya! Nawanaana emtsaade shairiya na kwa far ge edda una a magaa shagerkire! Kwa nanna emtu ganakini baaka názu magakurka geni kwa baaka am elva ñanna mázla-aara kwá an bárá?

¹² Daaci diyaweddiye ganakini puwanakurteka wakita ñanna adaba edda una a gu haypa, bi adaba edda una ta ganu haypa, una ñanna ka palle. Ya puwakurte ganakini yá yehakuranteyeha bademme ákatafke á Dadaamiya, wáyáva á kure yaikke na kwa wayaneraa kure an ervaunjde á kure palle na.

¹³ Adaba una ñanna, kina wá, ekhyakurajeraakhya ervaunjde mázla-aara.

An ekhya ervaunjde á ñere ba parakke! Názu a ekhyaneraa ervaunjde zlabe ádaliye kwakya-aara wá, Titus a se berajerá an higa yaikke, adaba bademme á kure fakuranemfa ndzedfa am vuwa.

¹⁴ Am sarte na yá anjkwa belaná ádezekure wá, ya zlebakurzleba jipu ázenjárá. Kina wá, yá anjkwa á nanna ganakini zleba ñanna ya zlebakuraa ya na wá, fakuriyemka am zherwe. Bademme á elva-aha emtake emtake na ya ndaanaa ya áte kure na gevka fida. Daaci bademme á názena ndza ña banán ge Titus áte kure na, jirire.

¹⁵ Ba kelaa má yeheteyeha Titus názena kwa magannaa kure am sarte na a tsekwaa ázekure, kwa lyevaahé am

dágave á kure, kwa gyaigarhe, kwa fansarfe keni am názena a de bakurnaa ñane bademme na wá, higa-aara áte kure á far ba wala ba kelaazare.

¹⁶ Daaci yá higa jipu, adaba baaka shaige-aaruwa dekideki áte kure ma am uwe keni bademme.

8

Elva á náza melateru ge emnde na tá am baakire

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, njá kátá kure keni kwá cenáncena názena ta maganaa emnde a fetarfe am kwárá á Makiduniya na. A magaternaa ba Dadaamiya ñgurna á maga duksa ñanna.

² Sharushe zlada an tsáká ire, amá baaka názu a eksanaa zlada ñanna áte itare dekideki, higa-aatare ba kelaa-aara. Ta talage-aha jipu, amá ta jemaa sadake-aatare ba kwakya.

³ Yá ndaakur ba jirire: Jaranmejahe ba kwakya, magarnaamaga ba seke ta jahanaa itare ka dekideki, hyahya ndzedfa-aatare. Ndza ta sawa ba itare an ire-aatare ásezenjere,

⁴ ta se ndava baráma, ganakini itare keni tá demda am slera á melateru ge emnde a fetarfe na tá am kwárá á Yahudiya na.

⁵ Emnde ñanna ta magaa názena tamanjerka njere dekideki. Emtsaadé, duksa zunjwe na ta maganaa itare wá, ta gaa ire-aatare ákatafke á Yaakadada, lauktu ta se ganaahe ákatafke á njere keni. Bademme ta maganaa á ba áte namaari á Dadaamiya.

⁶ Amá ázekure keni fakurantaufe zlauzle, a dakurnaa Titus sawari-aara. Adaba una ñanna maa, njá anjkwa á ndavanundave zlabe adaliye kina, geni a eptseptsá ádezekure, á de zlanaazle slera á jirire na a fantuwa ñane am dágave á kure na.

⁷ Ate baráma á Dadaamiya wá, kure hyaikurephye am duksa bademme. Ma fetarfíre á kure, ma ge ndáhá elva á Dadaamiya, ma ejkale á kure ge dise ndaha elva, ma mága dzañdzañire am slera á Dadaamiya keni bademme. Wayakuranjerwáyá an ervaunje á kure palle. Daaci yawánka mága slera á jirire ñanna keni, magaumága an ervaunje á kure palle.

⁸ Názena yá bakurná ya na wá, gevka laarire ganakini sey ba kwá fá sádake ñanna. Una yá vakurte ba seydire áte emnde na itare wayarwáyá jipu slera ñanna, itare tá anjkwa á effá na. An una ñanna wá, yá kátá diyeddiye máki anjkwa wáyáva á kure áte emnde umele.

⁹ Duksa palle wá, kure diyakurdiya ñgurna yaikke na a magakurnaa Yaakadada Yaisu *Almasiihu. Ñane, bademme

á duksa á ba am erva-aara, amá a ganve ire-aara talaga adaba kure. A magante una ge ire-aara, geni kure kwá gevge emnde a berba áte baráma á Dadaamiya.

¹⁰ Kina wá, yá ndaakurse názena yá slakurvá ya: Mbakyiwa wá, ndza kwa hayanaa ba kure zunjwe mága slera á jirire ḷanna, kwa fantuwa ba kure zlabe ádaliye zunjwe ge emmága-aara keni. Kina keni wallá laarire, wallá uwe, shagera ba kwá zlanaazle slera ḷanna fakurantaufe zlauzle na.

¹¹ Daaci yawánka, naba zlawanaazle slera ḷanna an higa, ba seke una kwa fantuwa an ḷane na. Faufa á ba áte názena kwa dzegwanaa kure.

¹² Adaba má kwá vante duksa ge Dadaamiya deydey á ndzeda á kure, kwá vante an higa wá, á ellyiya Dadaamiya. Dadaamiya á ndava ba una aŋkwa am erva á kure. ḷane á ndavakuruka názena baaka am erva á kure na.

¹³ Bawánka zlabe a ba kure: Paul á kátá puwajerem am zlada á emnde ḷanna, itare tá de shá ire-aatare. Una ḷanna ka dékideki. Yá kátá emnde bademme tá gevge palle.

¹⁴ Kina wá, aŋkwa duksa ázekure, shagera jipu máki ká vaterterva ge emnde na tá am baakire kina, daaci mákuralla má watse baaka ázekure, amá aŋkwa ázetare, itare keni tá de vakurterva ba estuwa. Máki estuwa, bademmire á kure kwa ba palle.

¹⁵ Máki estuwa, gevge á ba áte una aŋkwa an puwa am wakita á Dadaamiya a ba ḷane:

«Emnde na tá hálá dáfá á samaya na, halarvaahála kwakya, gevka seke kwakya ba ta zuhe á dem hude ḷanna. Emnde na ta halante ba cekwaanġudí keni, ta yanaa ba itare náza za.»

Titus antara emnde a puwansepue

¹⁶ Ná aŋkwa á slafaná we á ḷere kwakya ge Dadaamiya, adaba a maganaa ba ḷane slera am Titus. Nanjára aŋkwa á wava Titus ba seke ḷere ge melakurumele na.

¹⁷ Na ndavanu ganakini a eptsepta ádezekure, a naba eksarhe. Adaba ndáva á ḷere ka palle, amá ba ḷane an ire-aara keni wayaawáyá ervaunjde-aara ge eptsá ádezekure, ge de melakurumele zlabe ádaliye.

¹⁸ Náwa ḷá aŋkwa á belante egdza emmemiya umele, tá aŋkwa á duwa kerde. Egdza emmemiya ḷanna wá, emnde a fetarfe bademme tá zleba ba ḷane adaba waazu na aŋkwa á balaná ḷane.

¹⁹ Zlabe ádaliye, adaba ta eksesaa emnde a fetarfe, ganakini á dábájerá ḷane am shula-aha á ḷere, a melanjerumele ge mága slera á jirire ḷanna. Daaci slera

ηanna á de maga námpire kwakya, emnde kwakya tá de gálá Yaakadada á miya am yaikkire-aara. Tá de dise áte una ηanna emnde, niya á ηere ge melateru ge emnde.

²⁰ Shunju wá, janjeranmejaha ba kwakya. Ná anjkwa á fá hyema keni ba kwakya am slera á shunju ηanna, geni a tsalarajerka emnde adaba shagerkire á mága.

²¹ Ná kátá á baraavebárá shagerire na ηá maganá ηere na á katafke á Yaakadada, amá a baraavebare áza emnde keni.

²² Náwa ηá anjkwa á belaterte egdza emmemiya umele ge emnde buwa ηanna. Nane keni marajeránmárá wávaaara ser kwakya, ηa nanna ganakini wayaawáyá an slera á Dadaamiya. Kina dème cenáncena labáre á kure, geni shagera zláláva á kure wá, anjkwa á wava jipu ge de melakurumele.

²³ Titus wá, ηane edda una ηá anjkwa á ja dábá kerde ge mága slera á Dadaamiya am dágave á kure. Amá emnde buwa na tá anjkwa á duwa antara ηane na wá, ta belateraa emnde a fetarfe bademme ádezekure. Emnde kwakya tá anjkwa gálá *Almasiihu adaba barka á slera-aatare.

²⁴ Marawateránmárá wáyáva á kure ge emnde ηanna. Daaci bademme á emnde a fetarfe na tá duwa ádazetare ge dezekure na, tá de cenáncena labáre á kure, tá de dise áte una ηanna ganakini zleba na ηa zlebakuraa ηere na wá, an uηηule-aara.

9

Dadaamiya a hayaa ba edda una á fáná an higa

¹ Ate elva a náza melateru ge emnde a fetarfe na tá am Yahudiya wá, baaka dème wedere kwakya ge puwakurte elva ηanna áte nalmesheri.

² Adaba diyandiya ganakini ba kure an ire á kure keni kwá an wedere á melaterumele. Zlebanakuraazleba ya zlauzle áza emnde a fetarfe na tá am Makiduniya, geni emnde a fetarfe na tá am kwárá á Akaya wayarwáyá jipu melateru ge emnde a fetarfe na tá am kwárá á Yahudiya. Kwaye mbákyiya tá maga ba niya-aara. Daaci wáva á kure a tsante wayava á emnde kwákya am Makiduniya, itare keni kwakya ba názena á kátá melaterumele na.

³ Nannjára yá anjkwa á bela tara Titus antara egdzar mama-aha a miya umele buwa ádezekure, geni kwá zlauzle am slera á kure bademme ge jáha shunju ηanna, lauktu ηá daada ηere. Estuwa, zleba na ya zlebakuraa ya ázetare na á gevka fida.

⁴ Adaba máki danjeremda antara emnde a Makiduniya, ḥa de berakur zlabe baaka názena kwa maganaa kure wá, watse zherwe ge ḥere, adaba ḥa bateraa baaka shaige á ḥere áte kure. Názá á kure deme wá, náza ndaaka.

⁵ Daaci yá puwa sawari am ire-aaruwa wá, a ba ya duksa na wá, shagera ba yá ndavaterundave ge tara Titus antara emnde buwa na, geni a darduwa itare zujnje, lauktu watse ḥá dabaterá ḥere vacite umele. Yá kátá kwá maganaamaga antara itare duksa á barka na ndza kwa enndaa na, lauktu ḥá daada ḥere. Daaci una ḥanna á de márá názena am ervaunje á kure, geni kwa maganaa á ba an kátire á kure duksa á barka ḥanna, gevka laarire.

⁶ A ba naraje umele wá: Edda una a herdsante ba cekwaangudi, á sem mbá keni, á sá ba cekwaangudi. Edda una a herdsaa kwakya wá, á sem mbá keni, á sá ba kwakya. Viyawanaaka naraje ḥanna dekideki.

⁷ Magaumága kwa mazla-aara. Ma ware keni a emmága áte una a eksesaa ḥane. Fauka an dzámá ire, a gevka laarire keni. Faufa á ba an higa, adaba Dadaamiya á háyá ba edda una á fáná an higa.

⁸ Dadaamiya an hákuma ganakini á kwakyakuranvekwákye duksa bademme, á juwá á ba áte kure, kwá hyephye zlabe ádaliye ge mága slera á shagerire bademme.

⁹ Estuwa, kwá gevge áte una aŋkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ḥane:

«Ura mággwe wá, pasakpasakke erva-aara áza talage-aha.

Maggwire-aara á zleka dekideki.»

¹⁰ Bademme á wulfe á duksa na tá jáná emnde á dem haha, á walantá ba Dadaamiya, á vatertá ba ḥane náza za-aatare ge emnde, antara wulfe na tá de jáná am shifa á ayiye keni. Una keni ba duksa palle. Máki kwá maga shagerire an názena am erva á kure wá, kwá de shánsha zlabe ádaliye ba kwakya; ma vaatara keni kwá de maganá ba kure zlabe ádaliye shagerire, shagerire á kure á de maga nampire kwakya.

¹¹ Dadaamiya á de gá barka áte názu am erva á kure bademme, geni kwá magateránmaga zlabe ádaliye shagerire ge emnde, á de katafke. Daaci emnde kwakya tá de gálá Dadaamiya adaba duksa á barka na kwá aŋkwa vatertá kure ge emnde ḥanna á kya erva an ḥere.

¹² Adaba slera á barka ḥanna kwá maganá kure na wá, gevka ni sey ba ge zatervaare ge emnde á Dadaamiya, amá emnde kwakya zlabe ádaliye tá de gálá Dadaamiya adaba ḥane.

¹³ Slera á barka ηanna kwá de maganá kure na wá, á de maraná una ηanna shagerire á ervaunđde á kure, tá de diyakursá áte una ηanna emnde, ganakini lyakurvalya labáre á higa, elva a Yaisu *Almasiihu na á ba an jirire, kwá ankwa á fansarfe á ba an jirire. Daaci emnde kwakya tá de gálá Dadaamiya adaba ηane. Zlabe ádaliye, tá de galaná adaba shagerire na kwá de magaterán ge itare, antara ge emnde umele keni bademme na.

¹⁴ Bademme á una ηanna, watse kwá maganá an ndzeda á kure ka, á de magakurná ba Dadaamiya ηgurna-aara. Má de sesse shagerire á kure parákke áza emnde wá, tá de hayakurhayá, tá de melakurumele zlabe ádaliye an maduwa.

¹⁵ Amá galaumigálá Dadaamiya adaba duksa yaikke na a vamitaa ηane, baaka názena mí sláterá an ηane.

10

Paul á ndáhá elva a hákuma na a vantaa Dadaamiya

¹ Kina wá, iya Paul yá kátá ndaakurse elva-aaruwa palle. Kwa bantsa kure: Máki yá am dágave á kure wá, ya tsekadđde, amá máki ya yiyye an kure wá, ya dānđanje. Adaba barka á martaapire, an kemaarire á *Almasiihu wá,

² wayanka yá gev dānđanje. Táslawa á kure, yáwánya jeba á mága á kure na. Máki yakuránka wá, má danemda watse baaka hairire am dágave á miya. Iyau, emnde na ta bantsa itare maganka jirire, yá maganá áte slera á duniya na keni maa, diyana ba iya názena yá de maganá an itare.

³ Ge jirire wá, ηa ba emndimagwaha, amá wáva á ηere wá, áte názá á emndimagwaha ka mazla-aara.

⁴ Adaba kazlaja á wáva na ηá wava ηere an ηane na wá, gevka kazlaja á wáva á emndimagwaha, á vanjertá Dadaamiya kazlaja á wává á ηere. Kazlaja á wáva á ηere an ndzeda jipu, á dzegwándzegwa kyábá dala yaikke na tá an shabe am hude-aara kelaade-aha á Dadaamiya. Amaana: ηá naba kezlanvekezle fidire na tá tsakaná emnde ηanna,

⁵ antara kurávire na tá maganá itare, tá ankwa piyaterte dise jirire á Dadaamiya ge emnde na. Ηá kátá jemaa enkale á emnde bademme, ηá gaterve ba seke dangay-aha, geni sey tá fansar ba ge *Almasiihu palle.

⁶ Ba máki ηa nanna fesarfíre á kure, kwa emnde umele wá, ηere ηá ankwa átekwa ge giya emnde na baaka fesarfíre ázetare cekideki na.

⁷ Kure kwá zhárá ba iga á duksa. Tá ankwa emnde umele am dágave á kure, ta bántsa itare ta emnde á *Almasiihu.

A diyareddiye emnde ḥanna ba shagera ganakini iya keni ya ba ura á Almasiihu.

⁸ Yaakadada a vite hákuma áte kure. Amá a vite hákuma ḥanna geni yá zadfakurzáda an ḥane ka, a vite ge dákurá á de katafke an ḥane. Ma ya galante ire-aaruwa kwakya keni, baaka názu á emmága, adaba yá galaná an uñjule-aara.

⁹ Amá bawánka zlabe a ba kure: Paul á kátá ganerte ba lyáwa an elva na á tsakaná ḥane am wakita-aara na.

¹⁰ Ta bántsa emnde umele á kure áte iya: Máki ya yiyiye an kure yá puwakurte nalmesheri wá, ya tsakakurse ba elva sadadse, antara elva-aha na zlazlaða áte emnde na. Amá máki danemda am dágave á kure wá, yá gev ba seke baaka ura, ba seke yá ndaaka elva.

¹¹ Náwa elva na yá baterná ḥere ge emnde ḥanna; a cennaráncena ba shagera: Bademme á názena ḥa puwakurtaa ḥere na wá, má watse danjeremda am dágave á kure keni, yá de maganá á ba áte una ḥanna.

¹² Itare ta ganvaa ba itare ire-aatare ta male-aha. Daaci ḥa gergere an emnde ḥanna, ḥere yá sleka ire á ḥere an itare dekideki. Itare wá, ta fanaa ba itare ire-aatare am malire, daaci tá zhárá ire-aatare áte una tá slaslaná itare, daaci ta bantsaa itare ta male-aha. Ta uce-aha degi emnde ḥanna.

¹³ Amá ḥere wá, yá gáleka ḥere ire áte názá-aatare na. Gálá ire á ḥere á tsaatse á ba áte slera na a faneraara Dadaamiya ge ḥere, yá ebzeka nákwe dekideki. Slera na a faneraara Dadaamiya ge ḥere wá, yá daada ádezekure an labáre á higa.

¹⁴ Daaci duwa á ḥere ádezekure na ḥa dakuraa labáre á higa, elva a *Almasiihu na wá, ebzajeruka nákwe á una a kwarajersaa Dadaamiya dekideki.

¹⁵ Daaci estuwa, galajerka ire áte slera á ura, adaba ebzajeruka nakwe á una a kwarajersaa Dadaamiya. Ná tama kwá aŋkwa á wálá ba lapiya am fetarfíre, geni a farfe zlabe ádaliye slera á ḥere am dágave á kure. Bademme á una ḥanna, ebzajeruka nakwe dekideki.

¹⁶ Má zlanjeruzle ázekure maa, lauktu bi watse yá shá baráma a dá labáre á higa á dem larde na á katafke. Wayajerka ḥere gev seke emnde umele, tá gálá ire áte slera á emnde na.

¹⁷ Aŋkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ḥane: «Máki ura á kátá gálá ire wá, a eggálá adaba názena a maganaa Yaakadada.»

¹⁸ Adaba emnde na tá galaná ba itare ire-aatare ka una, tá de shá hágá áza Dadaamiya, sey emnde na ni a galateraa ḥane.

11

Paul á tsáká elva áte emnde na ta bantsa itare ta emnde a bela

¹ Kina wá, yá ndaakur elva ba seke ura an shaitaine, amá naba fawifa ervaunjde. Ba estuwa, naba fawifa ervaunjde.

² Yá anjwa á shelha jipu áte kure, ba seke náza á Dadaamiya kalkale. Zlabe ádaliye, kure kwa ba seke gyaale, vanakurteva ge *Almasiihu zlauzle, kwa ba seke gyaale a sheba-aara. Daaci yá kátá kwá njá an enjkale á kure, baaka duksa mándezawe áte kure, dem sarte na ni watse njá jakurmeje na.

³ Amá yá á ba an lyawa, geni bi watse kwá njeka á ba átuge Almasiihu palle, kwá de wayeka an ervaunjde á kure palle, ire á kure á de gev bubuwa áte njane. Amá yehauteyeha Hawwa, njane keni ndza a baduwa záhe ba estuwa an yaimyaimire antara fida-aara.

⁴ Yá an lyawa ba párákke áte kure. Adaba kure, ba a duhe ge ura ádezekure wallá slebela á Yaisu ka, uwe ka, waazu-aara áte njane keni gerger tsa antara una kwa cenanaa ázenjere, shedsekwe na njane á maga slera an njane keni gerger antara una kwa shanaa kure, aley kwa naba vante baráma ge ura estuwa. Shagera slera á kure!

⁵ Ay degiya, emnde njanna ta bantsa itare ta emnde a bela baaka arge itare njanna wá, diyandiya ganakini baaka názu ta jiwa an njane.

⁶ Ambáne mbanka ndáhá elva emtake emtake. Amá diya wá, yá anjwa an njane. Ba kure keni diyakurdíya diya-aaruwa, ya marakuránmárá ser kwakya am duksa bademme.

⁷ Am sarte na yá am dagave á kure, yá anjwa á balakurá labare á higa elva á Dadaamiya, ya magán ba dey, ndavanka duksa á kure dekideki. Ya naba gulaa ire-aaruwa, ya kakurte kure, geni kwá wálá an uñjule-aara. Emtu badzanevbadze emtu?

⁸ Am sarte na yá anjwa á maga slera am dágave á kure, kwaye ndza ta veliyantaa emnde á Dadaamiya á sawa am tate umele shunju. Una njanna gevge ba seke ya zlaa ndzeda á emnde umele, mela wá, ya melakuru ge kure.

⁹ Am sarte na yá anjwa á maga slera am dágave á kure, ma yá an wedere á shunju keni, ndavanka ya duksa á kure, kwaye ndza ta sinaa emnde á Dadaamiya na tá am kwará á Makiduniya náza a já wedere-aaruwa. Hyanakuraaka ya lyuwa dekideki an wedere á ire-aaruwa. De katafke keni yá hyakuraaka ya lyuwa.

¹⁰ Yá ndaakur adfaba jirire á *Almasiihu na am iya na: Una ḷanna názu yá gálá ire átekwa. Am hude á Akaya bademme, baaka ura á dzegwándezegwa piyitepiya.

¹¹ Emtu máki yá tsáká elva estuwa wá, wayanakurkire emtu? Una ka dekifeki. Diyaadiya Dadaamiya ganakini wayanakurwáyire.

¹² De katafke keni yá lyiyeka ya duksa á kure, ganakini a sharánka názena ni tá gálá ire átekwa emnde na ta bántsa itare ta emnde a bela, slera á ḷere ba palle, mbate fida na.

¹³ Emnde ḷanna ta emnde a bela á Yaisu *Almasiihu ka dékifeki. Itare ta emnde a zlerma, amá tá mareka jirire á slera-aatare, ta ganve ire-aatare ba seke ta emnde a bela.

¹⁴ Magauka najipu-aara. Adfaba ba Shaitaine an ire-aara keni anjkwa á magán ba estuwa, á ganve ire-aara ba seke malika á Dadaamiya.

¹⁵ Daaci una keni najipu ka. Emnde a slera-aara keni tá naba ganvege ire-aatare ba seke ta emnde a slera á Dadaamiya á jirire. Amá am halavuwa á duniya wá, názena tá anjkwa á maganá itare na bademme watse tá de ebbera.

Paul á gálá ire an zlada-aha-aara

¹⁶ Yá enndáhá zlabe ádaliye elva-aaruwa ḷanna ba seke ura an shaitaine na, amá wá, zharawika seke yá an shaitaine ba jire. Iya keni zharawizhárá á ba an ice, yá galantegálá ire-aaruwa, seke una kwá anjkwa á zharáterá á ba an ice emnde umele na.

¹⁷ Ge jirire wá, una namaari á Yaakadada ka. Ba daaci am gálá ire-aaruwa ḷanna wá, ganevge ba seke yá an shaitaine.

¹⁸ Yá zhárá ba emnde kwakya tá anjkwa á maganá á ba áte slera á duniya, tá gálá ire an ḷane na wá, daaci iya keni shagera yá galantegálá ire-aaruwa.

¹⁹ Há! kwa bántsa kure kwa emnde a ejkale tsa, aley kwá zharaterá á ba an ice emnde ḷanna tá an shaitaine na, baaka lámbe á kure!

²⁰ Tá anjkwa á gakurve ba seke náve-aha-aatare, tá zákurá áte há, tá anjkwa á zlermakurzlerma, tá anjkwa á fakurar uksanjwire, tá anjkwa á magakurá palasa keni, aley kwá ndaaka elva!

²¹ Mbate ḷere na ḷa gakurmarge na, a maganjeraa ba baakire á hákuma á ḷere ndza! Yawañerarye kwaye baakire á hákuma á ḷere ḷanna.

Kina wá, yá ndaa elva ba seke yá an shaitaine: Ma edda-aara á gálá ire an uwe keni, iya keni yá naba gálá ire an duksa ḷanna.

²² Ta bántsa itare ta emnde á Ibrahim; ay degiya, iya keni ya ba palle á emnde á Ibrahim. Ta bántsa itare wá,

ta Iserayiila-aha; iya keni ya ba ura *Iserayiila. Ta bantsa itare, ta eggye-aha á Ibrahima; iya keni ya ba palle á eggye-aha á Ibrahima.

²³ Ta bántsa itare, ta emnde a slera á *Almasiihu, amá janateruje ya. Urñjule-aara ka tsa ndáhá una ḥanna, amá ba waya-aara. Ba parakke janateruje an wáva am slera á Almasiihu. Iya wá, ser kwakya tá ḥugdīnguda jauje ge itare; ser kwakya tá ziya an já; ser kwakya una shifa-aaruwa á ferta ba zlahhe na.

²⁴ Ser ilyebe Yahudiya-aha tá ziya an já, kurpe kul keye ju maselmane, kul keye ju maselmane.

²⁵ Ser keye tá ziya emnde a Rauma an zade; ser keye á puwájerá paare á dem háye; ankwā ser palle, ya vaha, ya háre am hude á háye; ankwā ser palle, tá kátá já shifa-aaruwa emnde an nákwá.

²⁶ Zlabe ádaliye, am shula-aha-aaruwa, ser kwakya á magiyá palasa yawe á guwa, shanusha zlada kwakya am erva á emnde a zá baráma, shanushe zlada kwakya áza emnde a jeba umele, áza emnde a jeba-aaruwa keni ba estuwa. Magariyánmaga palasa am berni-aha, antara áte makwata-aha gergere, shanushe zlada kwakya átira háye keni. Tá ankwā zlabe emnde na ta bantsa itare ta egdzar mama-aha á miya am fetarfíre, amá ba fida. Ázetare keni shanushe zlada kwakya.

²⁷ Máki ba wáva an slera ḥanna wá, ya wáva. Shanushe zlada an tsáká ire. Am sarte umele ba háre keni, yá taa puka dékifeki. Am sarte umele, ma dafa, ma yawe keni, ádeteka áte we-aaruwa dékifeki, yá nja-aaruwa ba estuwa. Am sarte umele ba sarte ge zu ba duksa ḥanna keni baaka. Shanushe wahála á lailaiddire keni kwakya, antara zlada á baakire á kacekaca áte vuwa.

²⁸ Zlada-aha-aaruwa umele keni zlabe ankwā ba kwakya, amá yá tsajka mazla-aara. Duksa palle yá ankwā á shunjulaná ya wá, yá shunjula ba emnde a fetarfe, ma vaatara keni yá dzámá ba itare.

²⁹ Máki yá zhárá tsafsafe ndzeda á palle-aatare, yá tapán ba seke áte ya. Sakwa máki mbedaambeda palle-aatare á dem haypa wá, á wiwa jipu ba seke áte ya.

³⁰ Daaci máki yá gálá ire wá, yá galaná áte názena ni á mårá baakire á payfa-aaruwa.

³¹ Dadaamiya Eddeñjara ge Yaakadada Yaisu wá, diyaadiya jirire-aaruwa bademme. Galaumigálá ba ḥane ma vaatara keni.

³² Ankwā zlabe ádaliye zlada palle ya nanaa ya am Dimaska am sarte na yá áhuwa: Am sarte ḥanna wá, ndza á kwaraná Araitas larde-aatare. Slekse yaikke na a fanaa

Araitas am Dimaska, a naba bazlaa sawji-aha áte we á wakyiya-aha á ukvake ge tsagwadfitságwada.

³³ Amá ta naba njimhe am ílila emnde a fetarfe, ta ñgudite áte záwá-aha, daaci ta naba velise á kya biye á ukvake á sete iga a ekse. Ta fertiyaa estuwa emnde a fetarfe átuge slekse á larde ñanna.

12

Paul á gálá ire áte názena a maranna Dadaamiya

¹ Ura-ara keni ba yá eggálá tsawe ire ñanna wá, zlabé yá anjkwa átekwa, ma shagerka gálá ire keni. Kina wá, yá ndaha elva a názena a marinaa Dadaamiya, antara wahayu-aha na ya shanaa ya bademme.

² Anjkwa slefetarfe umele ya disaa iya wá, ndza dánda Dadaamiya á dem mba-aara am samaya. Una yá ndaaná á ba áte ire-aaruwa. Yawe kelaawa ju ufaše vatena a mágava duksa ñanna. Una ma am shene, ma ba jirire keni, diyaa ba Dadaamiya palle.

³ Yá enndáhá zlabé ádaliye: Edda-aara ñanna ndza dánda Dadaamiya á dem zlanna-aara. Una ma am shene, ma ba jirire keni, diyaa ba Dadaamiya palle.

⁴ Anjkwa elva-aha ya cenanaa am zlanna, amá á ndaaveka an elva á emndimagwaha dekideki. Zlabé ádaliye ba enndáhá-aara keni an piya.

⁵ Daaci máki yá gálá ire wá, yá galaná áte jeba á iya ñanna. Máki áte ire-aaruwa na náwa iya na wá, yá gáleka ire dekideki. Má uneka maa, yá gálá ire-aaruwa áte názena á márá baakire á payfa-aaruwa.

⁶ Má wayanwáyá wá, ba iya na náwa ñane na keni, á jeviyaaka názena ni yá galantegálá ire-aaruwa átekwa. Yá gevka seke ura an shaitaine, adaba yá de gáleka ire am fida ba dey. Amá yá maŋka una, yá kuva a kariteka emnde kwakya adaba gálá ire na ta cenanaa itare am mbuwe-aaruwa. Amá yá kátá emnde tá fá zherwe áte ya adaba názena ta nanaa itare am nja-aaruwa, antara jirire na ta cenanaa ázerwa bademme.

⁷ Ma andze yá naba demda am kuravire yaikke adaba názena ya nanaa ya am mba á Dadaamiya. Amá Dadaamiya a naba magaa pute á kya erva an Shaitaine wá, ya shaa lapikere umele wá, ba seke tá wawiya á ba an sera am vuwa, á wiwa jipu. Ba kelaa má tsetse lapikere-aaruwa ñanna wá, yá maga ba palasa. Adaba una ñanna, baaka kurávire ázerwa.

⁸ Ya magaa maduwa ser keye ádeza Yaakadada, geni a halisehále lapikere ñanna am vuwa,

⁹ amá a njiyante, a ba njane: «Yá magaká ngurna ba ge ebbásha-aara. Adaba má baaka payda á ura, hákuma-aaruwa á máráva kwakya am edda-aara.» Daaci kina wá, emtake ervaunjde-aaruwa jipu, yá gálá ire áte baakire á payda-aaruwa, a njinja ba hákuma á Yaakadada am ya.

¹⁰ Adaba una njanna, am baakire á payda-aaruwa njanna, amá ervaunjde-aaruwa ba seke nama. Ma tá zlazlizlázle emnde, ma tá fá zlada-ara áte ya, ma a shiyya lámare-ara, ma yá maga palasa á uwe keni, baaka lambe-aaruwa dekideki. Diyandiya ganakini a shiyya zlada njanna adaba zhera á *Almasiihu. Adaba am sarte na ni baaka ndzeda am ya dekideki na wá, yá shá ndzeda á jirire keni á ba am sarte njanna.

¹¹ Ya tsakese elva ba seke ura an shaitaine, amá kwa maganaa ba kure. Adaba ma andze kwá maganá kure seydire áte ya, tara hyainephye ura, an hyainepka ura keni. Ma hyainepka ura keni wá, janeramme ka an male-aha á kure njanna ta bantsa itare ta emnde a ñela na.

¹² Adaba uwe, am sarte na yá am ekse á kure wá, ndza fanefa ervaunjde jipu, Dadaamiya keni maganaamaga najipu-aha gergere á kya erva an ya, marsemáre ba parákke ganakini ya slebela á ba an jirire.

¹³ Emtu anjkwa shagerire na ya magaterán ge emnde umele, kwalanevkwále ge magakurán ge kure emtu? Baaka dñekideki, kure keni yanakuraaka ya. Duksa palle maganka ázekure wá, fanakurarka pelá mbera-aaruwa. Daaci yá an badza ba iya, yawiyarye haypa-aaruwa!

Paul á dzámá emnde a fetarfe na tá am Kaurintus

¹⁴ Kina wá, magannaamága niya a dezekure ge keyire. Amá wá, yá de fakurarka pelá mbera-aaruwa. Tatayanka ya shunju á kure, iya yá kátá ervaunjde á kure. Egdzara wá, tá gelaná itare ka emnde a há, amá tá gelaterá emnde a há itare.

¹⁵ Iya wá, yá wavakuruwave an ndzeda-aaruwa bademme; ma ya kedaa nalmane-aaruwa antara ire-aaruwa bademme adaba kure keni ba emtake. Emtu watse kwá gulanaagulá wáyáva á kure áte iya adaba wayanakurwáyá kwakya emtu?

¹⁶ Náwa bacemmire á miya diyamidiya ganakini ndavanakuruka mbera-aaruwa. Ay labára zlabe, ta bantsa emnde umele á kure: Sleyaimyaime Paul, a zu shunju á miya á ba an zlerma.

¹⁷ Ya zlermákuraa estara? Ta de zlermakuraa emnde na ya belateraa ya ádezekure na emtu? Puwaupuwa sawari am ire á kure ba shagera.

¹⁸ Tara Titus tá antara egdza emmemiya umele na ba kure keni diyakurdiya, ya belateraa ya ádezekure na wá, ta de zlermuwa itare duksá á kure emtu? Tamanka una cekiçeki. Njere antara Titus wá, ña ba palle am slera á njere, enkale á njere keni ba palle.

¹⁹ Bawánka zlabe a ba kure, ñá kátá lya ire á njere an elva na ñá tsakaná njere kinekinaka na. Na emnde á *Almasiihu wá, estuweka. Elva na ñá tsakaná ákatafke á Dadaamiya. An elva ñanna ñá tsakaná njere bademme na wá, ñá kátá ba farfe á kure am elva á Dadaamiya, egdzar mama-aha-aaruwa.

²⁰ Lyawa-aaruwa kina wá, yá kuva ba ni bi watse yá de berakurka áte una yá kataná ya. Daaci kure keni kwá de hayiika am nja-aaruwa. Á njeka ervaunjde-aaruwa, yá dzámá bi watse yá de berakurá am dágaldagala, kwá anjkwa á shelha am dágave á kure, kwá anjkwa á maga ervaunjde, gergere ye á kure bademme, kwá anjkwa á zlazlava, kwá anjkwa á za vuwa á emnde, kwá anjkwa á maga kurávire, bademme á duksa á ba an wesha.

²¹ Yá an lyawa jipu, yá kuva bi má danduwa ádezekure, kwá de fiyemfa am zherwe yaikke á katafke á Dadaamiya-aaruwa. Yá an lyawa jipu, yá dzámá bi watse yá bera emnde á kure kwakya mbadarmbádá á dem haypa, amá eptsarka am tuba, zlabe tá maga ba názu zlayeka cekiçeki, tá maga ba dákárire, antara zavarire-aatare. Máki ya de berakur estuwa wá, watse yá kyuwa jipu.

13

Elva-aha na á zle átekwa

¹ Náwa watse yá duwa ge keyire á dezekure. Ba seke una ni anjkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, «geni shairiya á ura, sey tá kyáná áte seydire á emnde, cekwa-aara seyde-aha buwa bi keye na wá,» emnde na tá yánka mága mándezawire na keni, mí de kya shairiya-aatare á ba áte una ñanna.

² Am sarte na ya dezekure ge buwire keni, ndza ya fater elva-aaruwa palle ge emnde ñanna kwásau yaránska maga haypa na, ya ndaater ge emnde umele keni bademme. Kina ya yiyyie an kure keni, yá anjkwa á ndaakurndáhá zlabe ádaliye ba parakke: Má watse danemda ya wá, watse baaka zatervaare ge emnde ñanna cekiçeki.

³ A ba kure keni, kwá kátá dise *Almasiihu, máki á maga slera am elva-aaruwa, watse kwá nanna degiya! Njane wá, gavka ura cekwa payfa-aara. Ba kure keni diyakurdiya hákuma-aara na á maganá njane am kure.

⁴ Am sarte na ta zlenjelanaa áte dzangala wá, ba jirire ndza baaka payda-aara. Amá an hákuma á Dadaamiya wá, á ba an shifa-aara. Ay degiya, njere antara njane ganjerevge ba palle. Daaci njere an ire á njere wá, baaka payda á njere. Amá ma watse danjeremda ádezekure wá, watse kwá de nanna hákuma á Dadaamiya an njere, am slera na njá de maganá njere am dágave á kure. Adaba ganjerevka an ire á njere, anjkwa Almasiihu antara njere.

⁵ Amá njawinja emtsaadse kure am áhá, habazauhábaza názu am zlálava á kure, diyaweddiye máki ba jirire kwá á ba am fetarfire. Ge jirire wá, baaka shaige-aara, diyakurdiya ganakini anjkwa *Almasiihu am kure. Sey máki anjkwa názu a mbedakuraa áte baráma-aara.

⁶ Amá keni yá tama á de jakurviyaaka, kwá de ba eddiya ganakini njere ja emnde a bela á jirire.

⁷ Amá njere wá, ja baaka an wedere á marakurá názena ma andze kwá diyajersá átekwa ganakini ja emnde a bela á jirire. Názena njá yekaná njere áza Dadaamiya wá, yawánya mága mandzawire bademme. Ma shanjeránka njere mazla-aara marakurá názena ma andze kwá diyajerse átekwa keni, baaka lambe á njere. Nere njá kátá ba kwá maga shagerire.

⁸ Adaba njá taa yanaaka jirire, njere keni njá maga ba slera á jirire njanna.

⁹ Máki hyakurephya kure emnde am elva á Dadaamiya wá, ma marápseka hákuma á njere mazla-aara keni, njere njá higa ba jipu. Daaci njála á njere kina áza Dadaamiya wá, a gakurvege emnde na ni baaka duksa mándzawe áte itare dekideki na.

¹⁰ Wakita njanna yá anjkwa á puwakurtá ya kina, ya yiyyiye an kure na wá, ba geni kwá eptsepta am tuba, daaci yá de valakurarka mázla-aara. Hákuma wá, viteva Dadaamiya áte kure. Amá wá, a vite hákuma njanna ge zadakurzádeka, a vite ge dákurá á de katafke an njane.

Halavuwa á elva an gá use

¹¹ Daaci a jamima shifa kwa egdzar mama-aha-aaruwa. Wavauwáva, gawansege duksa mándzawe am zláláva á kure bademme. Yawanaaka elva-aaruwa na, a deska am ire á kure. Njawinja á ba áte ye palle, magauka názena á de sakurá dágala na. Daaci á de yakuraaka Dadaamiya na edda á wáyáva ba njane palle, á vatertá ba njane hairire ge emnde na.

¹² Gauga use-aaruwa ba shagera am dágave á kure, kwa emnde á Dadaamiya bademme. Bademme á emnde a fetarfe na tá áhuna keni, tá anjkwa á gakur use-aatare.

13 A melakurumela Dadaamiya, ganakini kwá shánsha
ŋgurna á Yaakadada Yaisu *Almasiihu ma vaatara keni,
kwá shánsha wáyáva na a wayamiyaa Dadaamiya an ŋjane
na am kure. A janmeje Shedekwe Cudedde ye á kure
bademme.

Wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a **GALATIYA**

Ga use á Paul

¹ Náwa wakita na yá anjkwa puwetá ba iya Paul ya slebela á Yaisu *Almasiihu. A givaa urimagweka slebela ḥanna, a belyiaa urimagweka, a belyiaa ba Yaisu an ire-aara tá antara Eddeñera Dadaamiya na a tsante am faya na.

² Iya, ḥá antara emnde a fetarfe na tá áhuna bademme, ḥá anjkwa á gakur use á ḥere ge kure kwa emnde a fetarfe na kwá am larde á Galatiya bademme.

³ A magarakuránmaga tara Eddemiya Dadaamiya antara Yaakadada Yaisu Almasiihu ḥgurna, a varakurteva hairire.

⁴ Yaisu Almasiihu a yaa ba shifa-aara ge eñzlamise miya am haypa-aha-miya, geni a shanka adaliye duniya laakire na hakuma áte miya mazla-aara. A maganaahe á ba áte una á kataná Eddemiya Dadaamiya.

⁵ Galaumigálá Dadaamiya dem ba ge dekideki. *Aamin.

Baaka labare á higa umele sey ba palle na

⁶ Yá maga ba najipu áte kure, adaba Dadaamiya a magakuraa ḥgurna á kya erva an Yaisu *Almasiihu, a gakurve emnde-aara, aley kertej eptsakuranvepta iga, kwa cenvaa labare á higa umele.

⁷ Amá baaka labare á higa umele sey ba palle ḥanna ya balakursebale na. Ya ndanaa adaba uwe una, adaba tá anjkwa weshakurwesha emnde umele, tá kátá eptsante labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu na.

⁸ Amá ma a de balakursaa ware labare á higa umele arge una ḥa dakurnaa ḥere na wá, ma ba ḥere ḥanna, ma malika a sawa am samaya keni, a nyainyainvenyainye Dadaamiya edda-aara.

⁹ Ndza keni ya ndakurndaha. Kina keni yá ndakurndaha zlabe ádaliye: ma ware una a de balakurse labare á higa umele, gergere antara una kwa cenanaa kure, a nyainyainvenyainye Dadaamiya edda-aara.

¹⁰ Emtu kwa kurken yá tsáká una ganakini a zlebarizleba emnde emtu? Iya yá kátá á zlebiyá ba Dadaamiya. Emtu kwa kurken yá kátá haya áza emnde emtu? Máki yá kátá haya áza emnde zlabe ádaliye wá, yá taa gevka waladi á Yaisu Almasiihu.

*Náwa a gevaa estuwa Paul slebela á Yaisu *Almasiihu*

¹¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, wayanwaya ge kwa diyeddiye ganakini labare á higa na ya balakursaa iya na wá, elva ḷanna elva á urimagweka.

¹² Adsaba a binaa urimagweka elva ḷanna, a kwarisaa urimagweka, a binaa ba Yaisu an ire-aara.

¹³ Ábi kwa cenáncena nja-aaruwa werre am sarte na ya tse á ba áte nadina á ḷere Yahudiya-aha. Am sarte ḷanna ndza ya shateru zlada kwakya ge emnde a fetarfe. Baaka názu ndza maganka ganakini yá kedanaakeda elva ḷanna ba dekideki.

¹⁴ Am jeba-aaruwa ndza ya jateruwa ba iya ge ukfe-aha-aaruwa umele ge mága názena am nadina á ḷere. Dabantedsaba nadef-aha na ta kwarajersaa eggye-aha á ḷere an ervaunjde-aaruwa palle.

¹⁵ Dadaamiya a eksise vateneka, a eksise kwaye zlabe yarika, a magiya ḷgurna, a naba dahite geni yá gevge sleslera-aara. Samsa sarte na a wayetaa ḷane maa,

¹⁶ a naba marise Egdza-aara geni yá balaterá labare-aara ge emnde na ta baaka am nadina á Yahudiya-aha. Am sarte na a marise Egdza-aara ḷanna, danka ya ma ádeza ware keni ge ndava sawari.

¹⁷ Ma á dem Urusaliima keni danka ya dekideki ge de ndava sawari áza emnde na ta gevaa itare zunjwe emnde a bela á Yaisu *Almasiihu. Ya naba tse am Dimaska ḷanna, ya naba zlala á dem haha á Arabiya. Daaci ya eptsehe zlabe ádaliye á dem Dimaska.

¹⁸ Ya magaa yawe keye kalkale, lauktu ya dem Urusaliima, ya de mbapse antara Piyer, ya magaa ba maka buwa ázenjara.

¹⁹ Amá puwanteka ice-aaruwa dekideki áte emnde a bela umele, sey ya naa ba Yakuba egdza emmenjara ge Yaakadada.

²⁰ Náwa Dadaamiya, icanka fida am názena yá bakurná ya na ba palle keni.

²¹ Am tsa-aaruwa am Urusaliima, kwaye ya zlala á dem haha á Siriya, antara haha á Silikiya.

²² Am sarte ḷanna maa, zlabe diyarika emnde a fetarfe na tá am kwara á Yahudiya.

²³ Sey ta cenan ba labare-aaruwa áza emnde a fetarfe umele. Ta bantsa emnde ḷanna: Edda-una ndza a shanjeru zlada werre na wá, eptsaptepts. Kina wá, ḷane keni á anjwa bala labare á higa na ndza a kátá kedanaakeda ba dekideki na.

²⁴ Daaci ta fantau ge gálá Dadaamiya adsaba slera-aaruwa.

2

Zuŋŋwire á jammeje á Paul antara emnde a bela umele

¹ Daaci ya magaa yawe kelaawa ju ufadé ágashe ḥanna, ya naba eptsá adaliye á dem Urusaliima, ḥna saa antara Barnabas, aŋkwa Titus ázenjere.

² Eptsá-aaruwa ḥanna keni, ndza a marisaa ba Dadaamiya geni sey yá eptsá. Am saasa á ḥere ḥanna wá, ḥna magaa jahava sey ba ḥere antara male-aha á emnde a fetarfe. Daaci ya palaterse sera á labare á higa na ya balateraa ya ge emnde na ta baaka am nadina á ḥere Yahudiya-aha. Adaba má jammeka elva á ḥere antara itare, bademme á slera-aaruwa na ya maganaa ya werre, antara una ya maganaa am sarte ḥanna, ma andze a gev ba dey.

³ Titus na ḥna jaa ḫaba kerde na wá, ḥane ura Yunnanikau, amá hyarareka ganakini sey ba laari á demda am shedekwe, á gevge emtsaadé ura Yahudiya.

⁴ Mbatu wá, tá aŋkwa emnde na ta bantsa itare ta emnde a fetarfe, mbate fida na, am jahava á ḥere ḥanna. Ta bantsa itare wá: Sey a demda emtsaadé am shedekwe. Emnde ḥanna wá, ta sanerte á ba an ila ge se gya gyada á ḥere. Adaba ḥná kwaraná ba ḥere ire á ḥere áte názena am nadina á ḥere Yahudiya-aha, adaba barka á Yaisu *Almasiihu. Daaci tá kátá eptsajerá á dem *tawraita ḥanna zlabe ádaliye.

⁵ Amá ḥere eksanjeraareka elva-aatare dekifeki ba cek-waanġudi keni. Wayanjerka tá badzanvebadze labare á higa na, adaba ḥanna elva a jirire, geni kure keni kwá cenvaacena jirire ḥanna, kwá tsaatse átekwa.

⁶ Amá emnde na ta male-aha ba itare am emnde a fetarfe na wá, ma ta male-aha, ma ta male-aha ka keni, ba duksa palle ázerwa. Adaba Dadaamiya wá, ḥane á zhareka ice á ura. Am sarte na ya palateraa labare á higa na ya balateraa ge emnde na wá, male-aha ḥanna ndaharika geni yananseye elva am waazu-aaruwa.

⁷ Baira ta naba diyeddiye ganakini a fiyaara ba Dadaamiya slera á de balaterá labare á higa ḥanna ge emnde na ta baaka am nadina á ḥere Yahudiya-aha. Ba seke una a far ge Piyer ge de balateran ge Yahudiya-aha.

⁸ Ta naba lansaule geni ba Dadaamiya na a vantaa hakuma ge Piyer, a belanaa á dem Yahudiya-aha na wá, ba duksa palle ge iya keni, a belyaa ba ḥane á dem dagave á emnde na garevka Yahudiya-aha.

⁹ Daaci ba tara Yakuba antara Piyer ira Yuhanna una, ta male-aha á emnde a fetarfe ḥanna, naranna itare geni ba

jirire a fiyaara ba Dadaamiya slera njanna. Ta naba vite erva, ta vante ge Barnabas keni, jammeje elva á njere áte una njanna. Daaci ḥa zluhe am sawari geni njere, njá de balaterá labare á higa ge emnde na garevka Yahudiya-aha, itare tá de balaterán ge Yahudiya-aha.

¹⁰ Elva palle ta bañernaa itare wá, a ba itare: Viyawater-aaka talage-aha á miya áhuna. Una njanna, duksa na ni yá maganá ya keni an ndzeda-aaruwa bademme.

Paul a valaare ge Piyer á katafke á zlamaha

¹¹ Haraare am iga á una njanna maa, samsa Piyer á sem Antakiya, ya naba valaarehe á katafke á zlamaha, adaba magaaka duksa an uñjule-aara.

¹² Adaba am zuñjwire wá, ta zaa dafa ba kerde an emnde na ta baaka am nadina á njere. Am sarte njanna maa, Yakuba a belaa emnde á dezenere. Ba saremsa emnde njanna wá, mele Piyer zaaka dafa antara njere mazla-aara. Adaba a wanaa lyawa átuge itare. Adaba itare njarnaanja nadina á njere an tsaka ire.

¹³ Yahudiya-aha umele na fartarfe na keni, garevge an dzama ire bubuwa ba seke Piyer. Ba Barnabas an ire-aara keni gazlaagazla, a magan ba seke náza-aatare.

¹⁴ Ba ya nanna dzalaranvedzale jirire á labare á higa, a ba iya, yá elvan ge Piyer á katafke-aatare bademme: Ekka, ka ura Yahudiya, amá ka sem ba estuwa ásehuna, ka ganve ire á ḥa ba seke ka ura Yahudiya ka, njanka áte njá á Yahudiyire. Máki ba estuwa, ká dzegwaná estara hyaterar ge emnde umele geni a njarinja áte njá á Yahudiyire?

Emnde bademme tá enzlese á ba an fetarfire

¹⁵ Nere wá, ḥa Yahudiya-aha miyenne. ḥa emnde na baaka nadina-aatare, ḥa dñahaterá an emnde a haypa na ka.

¹⁶ Amá diyanjerdiya ganakini ura á shánka jirire áza Dadaamiya an daba *tawraita, sey an fetarfire áte Yaisu *Almasiihu. Ba njere keni, ḥa fetaare á ba áte njane, lauktu ḥa shaa jirire áza Dadaamiya. ḥa shanaa adaba ḥa dñabete tawraiteka. Baaka ura á shá jirire adaba á dñabete tawraita.

¹⁷ Daaci kina wá, njá añkwa shá jirire á njere áza Dadaamiya an fetarfire áte Yaisu Almasiihu. An una njanna wá, njere keni njá an haypa ba seke emnde bademme. Máki estuwa wá, amaana a sepuwanjermaa ba Yaisu Almasiihu emtu am haypa njanna? Estuweka dñekideki.

¹⁸ Amá má ya eptsarhe zlabe ádaliye, yá habaza názena ya eptsanve iga wá, yá maga duksa laake á katafke á Dadaamiya.

¹⁹ Máki áte elva á tawraita wá, iya ba seke yá an emtsa ázenjara. Una keni a jiyaa ba tawraita ḥanna, geni yá shá shifa umele ge daba Dadaamiya. Am sarte na ta zlenjelaa Yaisu áte dzangala, gevge ba seke ta cebaanjer kerde antara ya.

²⁰ Shifa na yá an ḥane kina na wá, shifa-aaruweka, yá njá an shifa á Yaisu Almasiihu. An shifa na yá njá an ḥane am duniya na wá, yá njá an fetarfire áte *Egdza á Dadaamiya. A wayitaa ba ḥane, haa a naba yaa shifa-aara adaba iya.

²¹ Iya wá, ya taa yanaaka ḥgurna á Dadaamiya, geni sey yá daba ba tawraita. Adaba ma andze tá naba shansha emnde jirire áza Dadaamiya an daba tawraita wá, daaci emtsa á Yaisu Almasiihu na ma andze á gev ba dey.

3

*Daba *tawraita bi fetarfire áte Yaisu *Almasiihu*

¹ Kure emnde a Galatiya wá, baaka enkale á kure. A kedakuraa ware estuwa? Ya palakurnaa tsa sera-aara bademme geni a emtsa estara Yaisu *Almasiihu áte dzangala.

² Ndava-aaruwa ba palle ázekure, vawiteva jawapa! Dadaamiya a vakurte Shedekwe Cudedde; kwa shaa Shedekwe ḥanna adaba kwa dabete *tawraita emtu? Emtu adaba kwa cennaa labare á higa, kwa fetaare an ervaunje á kure palle he?

³ A kedakuraa uwe estuwa áte enkale? Am fantaufe wá, kwa tsaa á ba áte hakuma á Shedekwe Cudedde, amá kina wá, kwá kátá zlanaazle an ndzedfa á ire á kure emtu?

⁴ Kwakya názena a maganaa Dadaamiya an sleksire-aara am dagave á kure, bademme á una-aha ḥanna á gev ba dey emtu? Tamanka ganakini una ḥanna á gev ba dey.

⁵ Dadaamiya a vakurte Shedekwe Cudedde, a magaa najipu-aha kwakya am dagave á kure. A magaa una-aha ḥanna adaba kwa dabete tawraita emtu? Emtu adaba kwa cennaa labare á higa, kwa fetaare an ervaunje á kure palle he?

⁶ Yahauteyeha názena a ndanaa wakita á Dadaamiya áte Ibrahim, a ba ḥane: Ibrahim a fetaare áte Dadaamiya. Adaba una ḥanna a shaa jirire áza Dadaamiya.

⁷ Daaci diyaweddiye geni, bademme á emnde na fartarfe áte Dadaamiya á ba an jirire, ba itare una ta wulfe-aha á Ibrahim.

⁸ Ndza a ndaase vatene Dadaamiya názena a ganvaa ḥane kina. A ba ḥane am wakita-aara wá, ba emnde na garevka Yahudiya keni, tá de fetarfe áte ḥane. Adaba fetarfire-aatare ḥanna wá, á de gatervege emnde a jirire

á katafke-aara. Adaba una ḥanna, a ndanse labare á higa ḥanna ge Ibrahim emtsaadé, a ba ḥane á elvan ge ḥane: Yá de ga barka áte nalgaadama bademme adaba ka.

⁹ Ibrahim a fetaare áte Dadaamiya, daaci Dadaamiya a gan barka. Diyaweddiye ganakini bademme á emnde na ta fetaare áte Dadaamiya, Dadaamiya á de gater barka ge itare keni.

¹⁰ Adaba bademme á emnde na ta tsaa á ba áte *tawraita, geni tá shá jirire an ḥane áza Dadaamiya na wá, bademme tá an nyainye áza Dadaamiya. Adaba ankwaa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ḥane: Edda una maganaaka názena á ndaaná tawraita na bademme wá, an nyainye áza Dadaamiya.

¹¹ Baaka shaige-aara, diyamidiya ganakini baaka ura á shá jirire áza Dadaamiya an daba tawraita. Adaba ankwaa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ḥane: Edda una a shaa jirire áza Dadaamiya an fetarfire wá, ba ḥane una an shifa a jirire.

¹² Tara daba tawraita an fetarfire wá, tá maslaaveka. Ankwaa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ḥane: Edda una a tsaa á ba áte mága názena am tawraita wá, shifa keni á shaná á ba an tawraita ḥanna.

¹³ Amaana wá, má an nyainye áza Dadaamiya, adaba dzegwamiyánka mága názena a ndahanaa tawraita na bademme. Amá *Almasiihu a se lyamivaare nyainye ḥanna ge miya, a demaa ḥane am sledse á miya. Ta puwete ba estuwa am wakita á Dadaamiya, geni máki zlenjelarzlenjela ura áte nafa wá, amaana an nyainye edda-aara.

¹⁴ Yaisu Almasiihu a magaa una ḥanna wá, geni barka na a ba Dadaamiya á elvan ge Ibrahim á de gater ge nalgaadama bademme na wá, á gevge á kya erva an ḥane. Zlabe ádaliye a magaa una ḥanna geni mí shá Shedekwe Cudedse na a ba Dadaamiya á de vamiteva má famitaarfe na.

**Tawraita á badzeka namána á Dadaamiya*

¹⁵ Egdzar mama-aha-aaruwa, cenucena, náwa yá palakurá elva an garava á názena mí maganá miya emndimawaha. Máki njarinja emnde buwa am haha, ta ḥugudaa namána wá, baaka slepekyaterapekya, baaka slefateraarfe keni.

¹⁶ Ba duksa palle an namána á Dadaamiya keni. Werre wá, Dadaamiya a maganaa *waada ge Ibrahim. Waada ḥanna a maganan ge ḥane antara wulfe-aara. Adaba a ba ḥane: Watse yá gan barka ge nalgaadama bademme á kya erva an wulfe á ḥa. Ndahaaka wakita á Dadaamiya: á kya

erva an wulfe-aha á ñja, amá a baa: wulfe á ñja. Wulfe-aara ñanna wá, ba Yaisu *Almasiihu.

¹⁷ Náwa názena yá kátá bakurná ya: Duksa zuñjwe wá, Dadaamiya a maganaa waada ge Ibrahim. A magaa yawe deremke ufade an kul keye, lauktu a vaterte *tawraita ge Yahudiya-aha. Aley keni tawraita ñanna á badzeka názena Dadaamiya a maganaa waada-aara ge Ibrahim werre. Tawraita á pekyeka namána á Dadaamiya dekifeki, á pekyeka názena a magateraa waada-aara ge emnde keni.

¹⁸ Amá ma andze vaterteva Dadaamiya ge emnde názena a magateraa waada-aara na adaba ta d'abete tawraita wá, daaci ma a gevka adaba namána mazla-aara. Amá Dadaamiya a gan barka ge Ibrahim, adaba a ñgudsanaa namána-aara.

¹⁹ Máki estuwa, ázara dalila á *tawraita ñanna ba dekideki? Dalila á tawraita ñanna a fateraara Dadaamiya ge emnde arge názena a magateraa waada-aara na wá, ba ge maraterá haypa-aha-aatare parakke. Dadaamiya a vaterte tawraita ñanna ba ge sarte cekwañgudi ge emnde. Ba ge ufa wulfe á Ibrahim na a ñgudsateraa namána ge emnde bademme á kya erva an ñane na. Ba samsa ñane wá, baaka hakuma á tawraita mazla-aara. Tawraita wá, Dadaamiya ndza a belaa ba malika-aha an ñane, ge saterán ge emnde. Amá ndza aŋkwa sledagave á emnde antara malika-aha ñanna.

²⁰ Deme keni wá, sledagave wá, á tseme am dagave á emnde buwa. Amá am sarte na Dadaamiya a maganaa *waada ge Ibrahim wá, ba ñane antara Dadaamiya, baaka sledagave-aatare.

*Ázara dalila á *tawraita*

²¹ Una ñanna á báńba ganakini tara *tawraita tá gyaaveka an namána á Dadaamiya emtu? Estuweka dekideki. Adaba ma andze a dzegwándzegwa tawraita vaterte shifa ge emnde wá, ma andze a dzegwándzegwa vaterte jirire keni á katafke á Dadaamiya. Amá baaka una áza tawraita.

²² Baira d'eme a ba wakita á Dadaamiya wá, bademme á emnde a duniya tá á ba am erva á haypa. Estuwa aŋkwa á vaterte názena a magateraa waada-aara na ge emnde adaba fetarfire áte Yaisu *Almasiihu. Á vaterte adaba fetarfire-aatare.

²³ Amá am sarte na ndza zlabe baaka barama ge emnde geni tá fetarfe áte Yaisu wá, ndza a kwaramiyaa ba tawraita, dem sarte na Dadaamiya a weramitaa barama á fetarfire.

²⁴ Una ba estuwa, ndza a giyamiyaa ba tawraita sem sarte na samsa Yaisu Almasiihu. Daaci shamiyánsha jirire áza Dadaamiya adaba famitarfe.

²⁵ Daaci kina wá, sarte á fetarfire áte Yaisu Almasiihu; á giyamiyá tawraita ka mazla-aara.

²⁶ Bademmire á kure kwa ba egdzara á Dadaamiya adaba gakurevge palle antara Yaisu Almasiihu an fetarfire á kure áte njane.

²⁷ Bademmire á kure kwa emnde na magarakuránmaga baptisma an zhera á Yaisu Almasiihu na wá, kina wá, kwa de eksa ba Yaisu Almasiihu an ire-aara.

²⁸ Mazla-aara wá, baaka gergerire am dagave á Yahudiya-aha antara emnde a jeba umele bademme. Baaka gergerire am dagave á nave-aha antara emnde na tá kwaraná itare ire-aatare. Baaka gergerire am dagave á zhele an mukse. Bademme á kure kwa ba palle adaba kwa emnde a Yaisu Almasiihu.

²⁹ Zlabe ádaliye máki kure gakurevge kwa emnde á Yaisu Almasiihu wá, daaci kure keni kwa wulfe-aha á Ibrahim. Daaci kwá de shaná ba kure názena Dadaamiya a maganaa waada-aara ge Ibrahim antara wulfe-aha-aara na.

4

¹ Amaana elva njanna wá, egdzere wá, á de zaná ba njane tsa waráta á há á eddenjara bademme, amá am sarte na zlabe egdzere wá, tá kwaraná ba emnde ba seke nave.

² Am sarte na zlabe egdzere wá, tá fanuwa ba emnde hyema, tá giyaná ba itare, á cená ba náza-aatare, dem sarte na má banba eddenjara njane keni hyephye ura.

³ Ba duksa palle ge miya keni. Am sarte na zlabe ma ba seke egdzara wá, ndza tá kwarámiya ba jini-aha á shaitaine.

⁴ Daada áte sarte na a tsanaa Dadaamiya, a naba belaa Egdza-aara á sem duniya, a se yanaa ba mukse, ta yanaa á ba am *tawraita njanna,

⁵ geni a varsevare emnde na á kwaraterá tawraita, á gamivege egdzara á Dadaamiya.

⁶ Kure wá, kwa ba egdzara á Dadaamiya. Adaba una njanna a vakurte Shedekwe á Egdza-aara aňkwa am kure. Máki kwá daha Dadaamiya an Dada á daha ba Shedekwe-aara njanna á kyá an we á kure.

⁷ Bademmire á kure kwa nave-aha ka mazla-aara, kwa egdzara á Dadaamiya. Máki kwa egdzara-aara wá, bademme á názena am hude á há-aara ba náza á kure.

Názena á kataná Paul áza emnde a fetarfe

⁸ Werre am sarte na diyakurka Dadaamiya wá, ndza kwa nave-aha á dadaamiya-aha á fida gergere kwakya.

⁹ Amá kina wá, diyakurdiya Dadaamiya á jirire, baira dème kwá an diya áza Dadaamiya. Kwá eptsaná estara zlabe ádaliye ire á kure ádeza jini-aha á laakire njanna, baaka nampire-aatare na? Labara kwá kátá gev nave-aha-aatare zlabe ádaliye?

¹⁰ Ya ndaanaa adaba uwe una? Adaba kure kwá dzámá ba munri-aha, hare-aha á umele, tere-aha á umele, lauktu-aha á umele, ira sakanderi-aha bademme.

¹¹ Yá dzámá ire jipu, yá kuvá geni slera-aaruwa na ya maganaa ya am dagave á kure na a gevka dey.

¹² Ate elva á *tawraitá wá, taslawa á kure gawege ba seke iya, egdzar mama-aha-aaruwa. Adaba iya, ya ura Yahudiya, amá ganevge ba seke kure. Sem vatena keni zlabe baaka emtaŋkire na kwa magitaa kure dékideki.

¹³ Diyakurdiya ba kure keni zuŋjwire á labare á higa na ya de vakurtaa ya wá, ndza a njyaa ba lapikere am ekse á kure, lauktu ya magakuraa waazu njanna.

¹⁴ Ge jirire wá, ndza shakurushe zladfa arge iya am lapikere-aaruwa njanna. Amá yakurika, zharkurika seke ura dey. Baira dème lyakurivalya ba seke ya malika á Dadaamiya, ba seke ya Yaisu *Almasiihu an ire-aara.

¹⁵ Am sarte njanna wá, ndza kwakya higa á kure. A jaara uwe an higa á kure kina? Am sarte njanna wá, diyandiya geni ma andze kwá dzegwándzegwa wá, ba ice á kure keni, ma kwá sansese, kwá viteva.

¹⁶ Kina wá, kwá eksiya áte kelaadire mazla-aara, adaba ya bakuraa jirire emtu?

¹⁷ Diyandiya ganakini tá aŋkwa emnde na tá badakurbada geni kwá daba ba itare an eŋkale á kure bademme, amá ganakini kwá shá shifa ka. Tá kátá ba tegakuraahe an ya zlauzle.

¹⁸ Máki an uŋjule-aara wá, shagera jipu geni tá wayavewaya emnde am dagave-aatare. Amá iya keni, a yiyaaka ervaunđe á kure, ma yá aŋkwa am dagave á kure, ma ya baaka am dagave á kure keni.

¹⁹ Iya wá, zlabe yá shá ba zladfa adaba kure egdzara-aaruwa. Ya ba seke mukse na am zladfa á ya egdzere. Lauktu á zlauzle zladfa-aaruwa wá, sey má njánja Yaisu *Almasiihu am kure ba shagera.

²⁰ Kina wá, ervaunđe-aaruwa á kátá ma ba ya am dagave á kure, lauktu ma yá shantaushe ge názena yá bakurná ya. Adaba kina na wá, an wesha ire-aaruwa jipu.

Tara Hajara an Saraatu ta garava-aha á namána gergeré buwa

²¹ Ekkure emnde na kwa bantsa kure kwá kátá á kwarakurá *tawraita na, cenakuránka názena a ndahanaa tawraita emtu? Vawiteva emtsaade jawapa?

²² Aŋkwa an puwa am wakita á Dadaamiya wá, a ba njane wá, Ibrahima ndza a shaa egdzara buwa. Egdzere palle a yanaa an kwatena, palle-aara a yanaa an mukse-aara.

²³ Egdza á kwatena na wá, ta yan ba seke emnde bademme. Amá mukse-aara wá, a yan estuweka náza-aara. Dadaamiya ndza a maganaa *waada-aara ge Ibrahima geni watse á shá egdze njanna.

²⁴ Aŋkwa názu á baminá elva njanna. Njwasha buwa njanna, tara Hajara an Saraatu na keni, tá maramiyá namána-aha gergere buwa a njudsanaa Dadaamiya. Hajara wá, njane kwatena, á maramiyá namána na a njudsanaa Dadaamiya áte ire á wa Sina. Njane a yayaa egdzara-aara am navire.

²⁵ Adaba Hajara wá, njane gevge ba seke wa Sina am haha Arabiya. Adaliye njane gevge ba seke berni á Urusaliima vatena. Adaba bademme á emnde na tá am hude-aara, ta ba nave-aha á tawraita.

²⁶ Mukse á há wá, njane gevge ba seke Urusaliima á jirire na am samaya na. Á kwaraná ba njane ire-aara, njane una emmemiya ge miya.

²⁷ Adaba aŋkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba njane:

Ekka mukse dziire na yanja egdzere cekideki, tapakanaaka zlada á yá egdzere cekideki na, kina wá, ehhiga an ervaunjde á ja bademme. Adaba mukse á keliya wá, tá hwiyá ba egdzara-aara arge egdzara á mukse á nawiya.

²⁸ Adaba una njanna kure keni yarakursiye ge buwire, gakurevge ba egdzara á Dadaamiya egdzar mama-aha-aaruwa. Adaba a tsanaa ba estuwa Dadaamiya am waada-aara. Werre keni ndza a maganaa waada-aara ba estuwa ge Ibrahima geni á de shá Isiyaaku.

²⁹ Am zamana á Ibrahima werre njanna wá, egdze na a yanaa Hajara ba seke náza á emnde bademme na, a faa zlada áte egdze na a yanaa Saraatu an hakuma á Shedekwe Cufedde na. Am dagave á miya vatena keni ba duksa palle.

³⁰ Amá ázara a ba wakita á Dadaamiya? A ba njane: Ngyainsenjye mukse á kwatena na, a ezzlálá an egdzara-aara. Adaba egdza á kwatena á taa fetka erva-aara áte waráta á eddenjara, sey á záná ba egdza á mukse á há.

³¹ Adaba una njanna egdzar mama-aha-aaruwa, miya wá, ma egdzara á mukse á kwatena ka, ma egdzara á mukse á há na a kwaranaa ba njane ire-aara na.

5

Eptsauka á dem navire ddekideki, kwaraukwara ba kure ire á kure

¹ Yaisu *Almasiihu a enzlamise am *tawraita wá, geni mí kwaraná ba miya ire á miya. Adaba una ñanna, tsawaatse ba shagera, a eptsarakuraaka zlabe adaliye á dem navire.

² Náwa názu yá bakurná iya Paul: Máki eksakuraarekse geni tá puwakurá á dem shedekwe wá, baaka názena kwá shaná kure am elva á Yaisu Almasiihu ddekideki.

³ Náwa yá ndakurndá, ma a de demá ware á kure am shedekwe ñanna keni, famfa ire-aara am laarire, sey a maganaamaga edda-aara názu am tawraita bademme.

⁴ Kure emnde na kwa bantsa kure, kwá shá jirire áza Dadaamiya an daba tawraita na wá, tegakurevtege antara Yaisu Almasiihu, eptsakuranveptsia iga ge ñgurna á Dadaamiya.

⁵ Amá ñere wá, fanertefa tama á ñere áte Dadaamiya ganakini watse á vanjerte jirire adaba fanertarfe, adaba duksa umeleka. Una názena ñá ufáná ñere an ndzedá na á vanjerte Shedekwe Cudedde.

⁶ Máki gamiyevge palle antara Yaisu Almasiihu wá, ma damiyemda am shedekwe, ma damiyemka keni ba duksa palle. Duksa yaikke wá, ba fetarfíre. Amá wá, a naranna emnde fetarfíre á miya. Una ñanna slera á wayavire.

⁷ Am zuñjewire ndza shagera zláláva á kure. Á, salikataliya na wá, shagerka zláláva á kure. A piyakurtaa ware ge mága jirire?

⁸ Edda-aara ba fida-aara, a belanaa Dadaamiya na a dákurdaha na ka.

⁹ Una ba jire, egdza shahi á makala ba cekwaangudí á tsantetse ukpa na an wasla bademme.

¹⁰ Adaba barka á Yaakadada wá, fantarfe an kure á ba an jirire, geni á de geraavka elva á miya. Amá edda una aŋkwa á weshakurwesha ñanna wá, ma ware edda-aara keni, á de ñezleka am shairiya á Dadaamiya.

¹¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, iya wá, ya yán vateneka balaterá elva a dem shedekwe ge emnde, geni tá shá jirire an ñane áza Dadaamiya. Ma andze yá bálá ba una ñanna sem vatena wá, ma tá feka Yahudiya-aha zlada áte ya mazla-aara. Daaci elva a emtsa á Yaisu *Almasiihu áte dzangala na keni, ma andze á taa yanaaka ervaunde-aatare.

¹² Emnde ñanna tá weshakurwesha na wá, a datsaraadátsá kwa náza-aatare bademme, a garevge nadima-aha.

¹³ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, kure wá, a dahakurtaa ba Dadaamiya, geni kwá kwaraná ba kure ire á kure. Am kwara ire á kure ñanna maa, magauka názena á kataná ire á kure bademme. Arge una ñanna wá, ma ware keni a maganánmaga duksa ge ura an wayavire.

¹⁴ Adaba shairiya-aha-aara bademme jammeje am shairiya palle, a ba ñane: Ewwáya sleriya á ña ba seke ire á ña.

¹⁵ Amá má kwá dagala am dagave á kure, kwá wawa vuwa á kure an slare ba seke dabba-aha á kaamba wá, faufa kwa hyema, kedawanaaka shifa á kure bademme.

Yawanya a tedakurteda ba Shedekwe Cudedde

¹⁶ Názena yá bakurná iya na wá, yawanya a tedakurteda ba Shedekwe Cudedde. Magauka názena ni á kataná ba ire á kure.

¹⁷ Adaba názena á kataná ire á urimagwe wá, tá gyaaveka antara náza á Shedekwe Cudedde. Názena á kataná Shedekwe Cudedde keni tá gyaaveka antara una á kataná ire á urimagwe. Duksa-aha buwa ñanna wá, tá jammeka dékideki. Daaci kwá taa maganaaka názena ni á kataná ba ire á kure.

¹⁸ Daaci má á tedaakurá Shedekwe Cudedde wá, kwa baaka am erva á *tawraita mazla-aara.

¹⁹ Bademme á názena á kataná ire á urimagwe á ba áte parakkire. Duksa-aha ñanna ba tara gwardzire, dakarire, zawarire,

²⁰ kyula hele, mága namselkwa, mága kelaadire, dagala, shelha, ica ervaunjde, gardire, tega ye á emnde, antara mága gergerire am dagave á emnde.

²¹ Zlabe ádaliye, danñwire antara gev slembazla ira mága slakwatsire. Añkwa zlabe ádaliye jeba á duksa-aha ñanna kwakya á kataná ire á urimagwe. Ba seke una ya ndakurndaha na, yá fakuremfe zlabe ádaliye am vuwa, bademme á emnde na tá maga ba jeba á duksa-aha ñanna, tá shánka á dem zlanna á Dadaamiya dékideki.

²² Amá nampire á slerá á Shedekwe Cudedde wá, tara wayavire, higa, hairire, farvaunjde, zevarzire, maggwire, dzayyire á ervaunjde,

²³ kemaarire ira tá kwarukware vuwa-aatare. Bademme á duksa-aha ñanna wá, piyaaka shairiya á Dadaamiya.

²⁴ Emnde á Yaisu *Almasiihu wá, cebaarceba sunu-aatare bademme áte dzanjala, baaka am itare mazla-aara.

²⁵ Ba Shedekwe Cudedde una slevamite shifa. Daaci yaumiyányá á tadamitádfá ba ñane palle.

²⁶ Yaumiyányá gálá ire, tatayaumika dagala an emnde, shelaumika keni.

6

Melawanumele ge ire á kure ge sepa gvatama-aha á kure

¹ Ya ndaa ba kure egdzar mama-aha-aaruwa, máki kwá nanna dzalevdzale palle á kure á dem haypa wá, kure na kwá an Shedekwe á Dadaamiya na wá, naba melawanumele, eptsawanaaptsa zlabe ádaliye ásete barama. Amá wá, magauka an ervaunjde. Daaci ma ware á kure keni, a effa hyema geni a demka njane keni á dem hude-aara.

² Melawanumele ge ire á kure ge sepa gvatama-aha á kure. Má kwá aŋkwa maga una njanna wá, kwá aŋkwa maga názena a fakuraara Yaisu *Almasiihu am shairiya-aara.

³ Má ura aŋkwa slaslaná am ervaunjde-aara ganakini njane hyephye am duksa, mbate keni hyepka ba názara keni, an una njanna á kedaná ba njane ire-aara.

⁴ Daaci ma ware keni a zharanaazhárá názu am zlálava-aara, máki shagera slera-aara, a vante higa ba ge njane, amá adaba a jateru ge emnde umeleka.

⁵ Adaba ma ware keni á ba an názena a faraa Dadaamiya ge njane.

⁶ Edda una á tsaha elva á Dadaamiya wá, a tegansetege názu am erva-aara bademme, a vanteva ge malum-aara keni.

⁷ Diyaweddiye ba shagera geni ura á dzegwánka á zlerma Dadaamiya. Bademme á názena ni a jemaa edda-aara am haha, á de shá ba una njanna.

⁸ Edda una á maga ba názena á kataná ire-aara, á de shá ba emtsa. Amá edda una á maga ba názena á kataná Shedekwe á Dadaamiya wá, njane á de shá shifa na á zleka na.

⁹ Yaumiyánka mága maggwire. Adaba má samsa laukte-aara, zlabe yamiyánka wá, mí de shánsha nampire-aara.

¹⁰ Adaba una njanna, vacitu má njaanja slera á mága maggwire á katafke á miya wá, magaumimága una njanna áte emnde bademme. Baaka dème seke emnde na fartarfe.

Halavuwa á elva

¹¹ Náwa una wá, yá aŋkwa puwetá ba iya an erva-aaruwa, yá aŋkwa puwan ba yaikyaike.

¹² Emnde na tá kátá hyakuraare á ba áte laarire, geni sey kwá demda am shedekwe na wá, tá kátá haya á ba áza emnde. Una njanna tá magan ba geni a shaterka zlaſa má tá maga waazu áte emtsa á Yaisu *Almasiihu áte dzaŋgala.

¹³ Adaba ba emnde na tá am shedekwe njanna keni, njarnaaka názena am *tawraita bademme. Tá kátá puwakurá am shedekwe, ba geni tá gálá ire an kure, adaba kwá aŋkwa dabaterdába.

¹⁴ Amá iya wá, yá galaná á ba áte emtsa á Yaisu Almasiihu palle ire-aaruwa. Adaba emtsa-aara áte dzaŋgala ḥanna wá, kazlaŋa á duniya gevge ba seke emtsa á katafke-aaruwa, iya keni, ganevge ba seke emtsa á katafke á kazlaŋa á duniya.

¹⁵ Adaba áte barama á Yaisu Almasiihu wá, ma damda edda-aara am shedekwe, ma damka keni, ba duksa palle. Duksa yaikke wá, ba gev ura áŋwaslire.

¹⁶ Bademme á emnde na ni tá njá á ba áte una ḥanna wá, ba itare una ta emnde á Dadaamiya an jirire. Dadaamiya a zatervarze, a vaterteva hairire.

¹⁷ Fetu vatena, edda-aara a siyanka fitenire na mazla-aara. Adaba ververe-aha na áte iya na wá, á maraná ba una ḥanna ganakini iya wá, ganevge ya náza á Yaisu.

¹⁸ Egdzar mama-aha-aaruwa, a magakuránmaga Yaakadada Yaisu Almasiihu ḥgurna-aara ge kure bademme. *Aamin.

Wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a **AIFAISUS**

Ga use á Paul

¹ Náwa wakita na yá anjkwa puwetá bá iya Paul, a eksisaa ba Dadaamiya geni yá gevge slebela á Yaisu *Almasiihu, yá anjkwa gakur use ge kure emnde á Dadaamiya am Aifaisus, ge kure emnde na njakurnaanja elva á Yaisu Almasiihu an ervaunje á kure palle na.

² Tara Eddemiya Dadaamiya tá antara Yaisu Almasiihu, a magarakuránmaga njurna, a varakurteva hairire.

*Barka na á gaterá Dadaamiya ge emnde na garevge
palle antara Yaisu *Almasiihu*

³ Galaumigála Dadaamiya Eddeñara ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu, adaba a gamiyar barka am duksa bademme á sá am samaya, ádaba gamiyevge palle antara Yaisu Almasiihu.

⁴ Dadaamiya ndza a dzeramise werre, kwaye zlabe ba duniya keni zlabe nderaaka emtsaade, geni mí de geva emnde cudedde, mí de gev palle antara Yaisu Almasiihu, watse baaka duksa mandzawe áte miya á katafke-aara.

⁵ Adaba wayamiwayire, Dadaamiya a dzeramise werre geni á de gamive egdzara-aara á kya erva an Yaisu Almasiihu. A maganaa á ba áte namaari-aara.

⁶ Daaci galaumigala Dadaamiya adaba kwakyire á njurna na a magaminaa njane ba dey á kya erva an Egdza-aara na a wayanaa njane na.

⁷ Adaba emtsa á Egdza-aara, Dadaamiya a naba lyamisehe, a yamiyaare haypa-aha á miya. Á maraminá an una njanna kwakyire á njurna-aara na á magamiyán ge miya.

⁸ Dadaamiya a magamiyaa njurna kwakya ge miya á bá iya na wá, adaba a vamite ilmu, a gamive emnde a enkale geni mí diyeddiye názena á kátá maganá njane na.

⁹ A maramise nasherire á duksa na anjkwa á slaslaná njane kwaye kinekinéka, a njante geni á de maganá á kya erva an Yaisu Almasiihu na.

¹⁰ Duksa na á kátá maganá njane na wá, amaana á de jemá duksa bademme, una am samaya, antara una áte haha bademme, á de yaná am erva á Yaisu Almasiihu. Daaci á de geva njane slekse arge duksa-aha njanna bademme má samsa laukte-aara.

¹¹ Dadaamiya aŋkwa á maga duksa bademme áte una ndza a slaslanaa ḥjane, a njante ganakini á de emmága na. Daaci a naba dzeramise kwaye kinekineka geni watse á de gamive emnde-aara á kya erva an Yaisu *Almasiihu, á de vamite dza á miya keni am duksa shagera na watse á de vaterte ge emnde-aara na.

¹² Daaci ḥjere Yahudiya-aha na ḥja emnde zuŋjwe ge fetaare áte Yaisu Almasiihu na wá, galaumigála Dadaamiya adaba una ḥjanna bademme na.

¹³ Ba estuwa ge kure keni. Am sarte na cenakuráncena elva a jirire, elva a Yaisu Almasiihu na Dadaamiya a lyakurse an ḥjane na, kwa naba fetarehe áte Yaisu Almasiihu. Daaci adaba gakurevge palle antara Yaisu Almasiihu, Dadaamiya a naba fete damshe-aara áte kure, amaana Shedekwe Cudedde na a ba Dadaamiya á de vamiteva na.

¹⁴ Dadaamiya a vamite Shedekwe Cudedde ḥjanna wá, ba seke namána. Una ḥjanna ba seydire geni duksa shagera na a ba ḥjane á de vaterteva ge emnde-aara na keni watse mí shansha bademme. Watse mí shá una ḥjanna má lyamiselye náza ba ge dékideki na. Daaci galaumigála Dadaamiya am yaikkire-aara.

Paul á ḥjalateru ilmu antara diya ge emnde a fetarfe

¹⁵ Adaba una-aha ḥjanna egdzar mama-aha-aaruwa, yá aŋkwa slafaná we-aaruwa kwakya ge Dadaamiya ádaba kure. Adaba cenanáncena labare á kure ganakini shagera fetarfíre á kure áte Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu, cenanáncena zlabe ádaliye ganakini wayakurwáyá an emnde á Dadaamiya kwakya.

¹⁶ Ma vaatara keni yá aŋkwa slafaná ba we-aaruwa ge Dadaamiya ádaba kure, yá aŋkwa yehakuryeha jipu am maduwa-aha-aaruwa.

¹⁷ Yá aŋkwa ḥjala Dadaamiya Saksage, Dadaamiya á Yaakadada Yaisu Almasiihu na, geni á gakurvege emnde a ilmu, á marakuránmrá ire-aara an pute na kwá de diyeddiye ḥjane ba shagera na.

¹⁸ Zlabe ádaliye yá aŋkwa ḥjalán ganakini á werakurta ice áte duksa-aha na a d̄ahakur ge ḥjane na, antara geni kwa diyeddiye ganakini duksa-aha ḥjanna jauje ge duksa bademme, a fakúr ge kure, antara emnde-aara umele bademme.

¹⁹ Zlabe ádaliye: Yá kátá kwá diyeddiye hákuma yaikke na jauje ge duksa bademme aŋkwa á maga slera ám miya emnde-aara na. Hákuma ḥjanna wá, ba una ndza a magaa slera yaikke am Yaisu Almasiihu,

²⁰ am sarte na a tsantaa Dadaamiya am fáyá, a danaa á dem nadafa-aara am samaya na.

²¹ Am samaya ḥanna wá, Yaisu Almasiihu de gevge slekse á malika-aha, antara male-aha-aatare, antara duksa-aha na tá án hákuma am samaya bademme. Ba ḥane palle una átire ge emnde bademme, una ma edda-aara a shaa ekslera keni. Ba ḥane palle una á kwárá emnde am duniya na, antara am duniya na watse á de sáwá na keni bademme.

²² Dadaamiya a fanem duksa bademme am erva ge ḥane. Zlabe ádaliye: a ganve slekse arge aiklaisiya-aara.

²³ Aiklaisiya wá, ḥane vuwa á Yaisu Almasiihu. Bademme á duksa na am Yaisu Almasiihu, aŋkwa am aiklaisiya. Yaisu Almasiihu wá, ma am tate-ara keni, ḥane aŋkwa bademme.

2

Tseta am emtsa geva an shifa

¹ Werre wá, ndza kwa ba seke emtsa á katafke á Dadaamiya adaba shagerkire an haypa-aha na kwa maganaa kure.

² Ma am zlalava á kure keni, ndza kwa ba palle antara emnde umele am duniya. Ndza kwa daba ba male á jini-aha na an hakuma am zhegela na. Á maganá ba ḥane slera-aara am emnde na tá fansareka ge Dadaamiya dékideki na.

³ Werre wá, ba miya keni ndza mi ba seke emnde ḥanna, ndza mi maga ba názena á kataná ire á miya ge vuwa á miya. Adaba una ḥanna, miya keni ma andze mí de shá zlada kwakya áza Dadaamiya ba seke emnde a haypa umele.

⁴ Amá gafka estuwa, adaba Dadaamiya wayamiwaya kwakya, daaci a naba zamivarehe.

⁵ Ma ndza mi ba seke emtsa am ice-aara ádaba haypa keni, adaba wayava-aara áte miya na wá, a naba shifamite átirpalle antara Yaisu *Almasiihu. Daaci kina wá, lyakurlya shifa á kure adaba ḥurna á Dadaamiya.

⁶ Adaba gamiyevge palle antara Yaisu Almasiihu na wá, Dadaamiya a naba tsamite átirpalle antara ḥane, kwaye a damiyaa á dem samaya, geni mí de njá am yaikkire áhuwa antara Yaisu Almasiihu.

⁷ Dadaamiya a naba magamiyaa shagerire estuwa á kya erva an Yaisu Almasiihu na wá, geni ma vaatara keni á maraterná an una ḥanna ge emnde bademme ḥurna yaikke na jauje ge duksa bademme na.

⁸ Ba jirire Dadaamiya a lyakurse adaba slera á kure-ka, ḥane a lyakurse ádaba ḥurna-aara. Una duksa dey na a vakurtaa ḥane adaba kwa fetare áte ḥane.

⁹ Adaba slera á kure-ka, una d'ekideki, una ba ŋgurnaaara, geni ma ware edda-aara keni a galeka ire ba dey.

¹⁰ Dadaamiya wá, a nderamihe, a vamite shifa áŋwaslire á kya erva an Yaisu Almasiihu geni mí maga ba duksa na shagera na. Shagerire ɻanna keni, a tsatsaminaa ba ɻane kwaye am fakta.

*Am erva á Yaisu *Almasiihu gamiyevge ba jeba palle*

¹¹ Adaba una ɻanna, yehauteyeha ba shagera geni kwaye am fantaufe, am jeba á kure bademme ndza kwa ba emnde na baaka nadina á kure. Yahudiya-aha itare ta emnde na tá am shedekwe, ndza tá zharkur ba seke duksa ba dey adaba kwa baaka am shedekwe. Amá una ba duksa na tá maganá ba emnde áte vuwa-aatare.

¹² Yehauteyeha zlabe ádaliye ganakini am sarte ɻanna, kure ndza diyakurka elva a *Almasiihu d'ekideki, ndza kwa baaka am kezlakula á *Iserayiila-aha. Dadaamiya a ŋgudateraa namána-aha ge emnde-aara Iserayiila-aha, amá kure ndza kwa baaka am hude-aara, ndza baaka tama á kure áte duksa á Dadaamiya d'ekideki, kure keni kwa ba emnde tsa am duniya na, aley ndza diyakurka Dadaamiya.

¹³ Werre, ndza kwa yiyye an Dadaamiya. Amá kina wá, kwa herzhe an Dadaamiya ádaba gakurevge palle antara Yaisu Almasiihu na ɻane a naba yaa shifa-aara áte dzangala adaba kure na.

¹⁴ Shamiyansha hairire am dagave á miya antara kure kina keni, adaba ba gamiyevge emnde-aara. Werre wá, ndza aŋkwa tegava am dagave á Yahudiya-aha antara emnde na baaka nadina-aatare, amá ɻane a naba se magaa pute geni mí gevge ba palle. A janaahe ge ɻane dugune na ndza ba seke riya am dagave á miya na an emtsa-aara áte dzangala.

¹⁵ Shairiya á Yahudiya-aha na a ba ɻane: Sey ká maga una bi manjka una na, a bezanaahe ge ɻane, geni á jaterme Yahudiya-aha antara emnde a jeba umele na baaka nadina-aatare na átirpalle. Ba seke una garevge palle am elva-aara na wá, daaci baaka gergerire-aatare mazla-aara, garevge ba palle, jeba áŋwaslire. A feme estuwa hairire am dagave á miya.

¹⁶ An emtsa-aara áte dzangala ɻanna wá, Yaisu *Almasiihu a naba janaahe dugune na ndza am dagave á jeba-aha gergere ɻanna, a magaa pute geni tá gevge ba jeba palle. Zlabe ádaliye: a slapalateraahe bademme-aatare áza Dadaamiya.

¹⁷ Sawa-aara á sem duniya na wá, a se bala ba elva a hairire, geni kure emnde na baaka nadina á kure, ndza

diyakurka Dadaamiya na, antara njere Yahudiya-aha na diyajerdiya Dadaamiya na, bademmire á miya mí shansha hairire njanna.

¹⁸ Adaba njane, njere antara kure bademme á miya shamiyánsha baráma á deza Eddemiya Dadaamiya an hákuma á Shedekwe Cudedde. Ba Shedekwe Cudedde palle una slemelamiyumele bademmire á miya.

¹⁹ Máki ba estuwa wá, kwa wayve-aha-ka mazla-aara, bi kwa emnde na ndza kwa sáwá an sawa, amá gakurevge ba emnde a larde miyenne, kwa emnde á Dadaamiya ba miyenne, kwa ba palle antara emnde umele na tá am hude á há-aara na.

²⁰ Nabi-aha antara emnde a bela Yaisu *Almasiihu ta fantau ge slera njanna ba seke má tá faná ekte ge bere. Daaci kure wá, kwa ba seke nakwa-aha am dagave á nakwa-aha á nyaña bere njanna. Yaisu Almasiihu an ire-aara wá, njane nakwa na á njá ndzeda á bere njanna bademme.

²¹ Ádaba barka-aara, bademme á bere á njá ba degdege, ámberá aňkwa á wálá, geni á gevge bere cudedde na watse á njá Dadaamiya am hude-aara na.

²² Ba seke una ni kure gakurevge palle antara Yaisu Almasiihu na wá, kure keni gakurevge dalbe palle am bere njanna. Kure antara emnde umele, bademmire á kure wá, gakurevge ba seke bere njanna á nja Shedekwe á Dadaamiya am hude-aara na.

3

Slera na a faara Dadaamiya ge Paul

¹ Adaba ba una njanna, yá aňkwa maga maduwa arge kure. Iya Paul yá am danjay kina, ádaba ba slera á Yaisu *Almasiihu njanna, ya maganaa am dagave á kure kwa emnde na baaka nadina á kure.

² Diyandiya ba jirire ganakini cenakuranca slera na a fiyaare Dadaamiya am dagave á kure, ba njane njanna zlabe ádaliye una a magiyaa njurna geni yá maganaamaga slera njanna.

³ Dadaamiya a naba marise názena am ire-aara, ba kinamina na keni ya zluwa á puwakurte ba njane cek-waanjgudi.

⁴ Má kwá aňkwa ndaha egdza elva-aaruwa njanna ya puwakurtaa ya ba kina na wá, watse kwá naba diyeddiye átekwa ganakini diyandiya ya názena an shebe am elva a Yaisu *Almasiihu na bademme.

⁵ Am zamane-aha na dedde na wá, Dadaamiya ndza marateranka nasherire njanna ge emndimagwaha. Amá

am salikataliya na wá, a naba magaa pute geni Shedekwe-aara Cufedde á maratersemare duksa ḥanna ba parakke ge nabi-aha-aara antara ge emnde a bela-aara.

⁶ Nawa ḥane nasherire ḥanna: Dadaamiya a fateraa duksa shagera ge Yahudiya-aha geni á de geva átuge itare. Amá kina wá, kure emnde na ndza kwa baaka am nadina na keni, kwá ba am hude-aara, aŋkwa dza á kure. Kure, antara Yahudiya-aha gakurevge ba emnde a jeba palle mázla-aara. Daaci duksa na á ba Dadaamiya á de vaterteva ge Yahudiya-aha na wá, ge kure keni á de vakurteva. Bademme á duksa ḥanna wá, ba nampire á elva á Yaisu Almasiihu. Kwaya ḥane nasherire ḥanna.

⁷ Ganevge sleslera á Dadaamiya kina ge balatera labáre á higa, elva a Yaisu *Almasiihu ge emnde keni, una ndzedaaaruwa-ka, ba hakuma á Dadaamiya. Ba ḥane una a magiyaa ḥgurna á una ḥanna.

⁸ Yá á kataliya ba iya am emnde á Dadaamiya bademme, aley Dadaamiya a naba magiyaa ḥgurna ba ge iya ḥanna keni, a give slebalatera rezegire na á zleka cekideki na ge emnde na baaka nadina-aatare. Rezegire ḥanna wá, a sanaa Yaisu Almasiihu, jauje ge diya á emnde bademme.

⁹ Zlabe ádaliye maa, a magiyaa ḥgurna á palaterná názu a slaslanaa ḥane am ire-aara na ge emnde bademme. Ba ḥane Dadaamiya na a nderanaa ḥane duksa bademme una ndza a shebanve duksa ḥanna kwaye am fakta á duksa bademme.

¹⁰ Amá kina wá, Dadaamiya maresemáre duksa ḥanna am aiklaisiya-aara, geni tá nanna malika-aha na tá am samaya, antara male-aha-aatare bademme, lauktu tá de diyeddiye geni ilmu á Dadaamiya wá, aŋkwa gergere ba kwakya baaka zlakta-aara.

¹¹ Daaci Dadaamiya a maganaa á ba áte una ndza a njantaa ḥane kwaye am fakta geni watse á de emmága na. Bademme á una ḥanna a maganaa á ba á kya erva an Yaakadada Yaisu Almasiihu.

¹² Ba ádaba famitarefe áte Yaisu Almasiihu, gamiyevge palle antara ḥane na wá, daaci shamiyánsha barama á deza Dadaamiya an baakire á lyawa.

¹³ Adaba una ḥanna, gazlauka dekidéki ádaba zladfa na yá aŋkwa shaná ya ádaba kure na, táslawa á kure. Baira una ḥanna aŋkwa á melakurumele ge kure.

*Háyáva na á wayámiyá Yaisu *Almasiihu an ḥane*

¹⁴ Adaba una ḥanna, yá aŋkwa kezlan ugje ge Eddemiya Dadaamiya, yá maga maduwa arge kure.

¹⁵ Bademme á emnde-aara na tá am samaya na, antara emnde na tá am duniya, tá á ba an dada-aha-aatare. Bademme tá njá á ba áte ndzedfa á Eddemiya Dadaamiya palle.

¹⁶ Yá anjkwa ḥala áza Dadaamiya geni á ndzedakurtendzeda ba ḥane an hákuma á Shedekwe-aara, geni kwá gevge emnde a ndzendzeda áte unjule-aara. Á magakurá una ḥanna áte yaikkire-aara ge ḥane.

¹⁷ Yá ánjkwa ḥala ázeñara geni a njiinja Yaisu *Almasiihu am kure, ádaba fetarfire á kure áte ḥane. Zlabe ádaliye yá yekakuru wayavire, geni kwá wayaavewáye á ba an jirire am dagave á kure. Má kwá anjkwa wayaavewáya am dagave á kure wá, kwá de gevge emnde ndzendzeda áte unjule-aara. Estuwa kwá tsaatse degdege ba seke náfá na má dámda slalwe-aara ba shagera á dem haha na.

¹⁸ Daaci antara emnde a fetarfe umele átirpalle wá, kwá dzegwándzegwa eccena-aara ba shagera, geni Yaisu Almasiihu wá, anjkwa á wayamiwáyá á ba an jirire. Una ma kwá dálá á detire, ma kwá tsekwa á dem áhá, ma kwá deme keni, kwá de bera wáyáva á Yaisu Almasiihu wá, á ba anjkwa ba estuwa.

¹⁹ Yá anjkwa ḥala Dadaamiya zlabe ádaliye: geni kwá diyeddiye wáyáva á Yaisu Almasiihu na jauje ge diya á emnde bademme na. Má shakuransha una ḥanna wá, názena an ḥane Dadaamiya wá, am kure keni ba una ḥanna.

²⁰ Dadaamiya wá, baaka názu á janviyaaja ge ḥane. Baira ḥane á januje am duksa na mí ndavanuwá miya, antara una mí slaslaná miya na. Bademme á una ḥanna á maganá á ba an hákuma-aara na anjkwa á maga slera am miya na. Galaumigálá ba ḥane palle.

²¹ Ma vaatara keni dem ba ge ḫekideki, yaikkire ba názá-aara palle am aiklaisiya-aara, ádaba Yaisu Almasiihu. *Aamin.

4

Geva vuwa palle

¹ Daaci, yá anjkwa ḥalákurá ba iya Paul, ya dangay ádaba slera á Yaisu *Almasiihu, taslawá á kure: ḫabaudsaba unjule á jirire áte una a dahakuraa Dadaamiya ge ḥane na.

² Ma vaatara keni gauga ire á kure á katafke á emnde umele, gawevge emnde a kemaare, gawevge emnde a farvauṇde, ma uwe keni naba bashaubasha am dagave á kure, kwá ámbera á wayaavewaye ba kelaazare.

³ Wavauwáva an ervaunjde á kure palle, geni a tegevka ye á kure na a jakurmaare Shedekwe Cudedde, a vakurtaa antara hairire na. Ma vaatara keni njawinja á ba áte una njanna.

⁴ Aiklaisiya wá, njane gevge ba seke vuwa á Yaisu Almasiihu, daaci baaka vuwa umele sey ba palle njanna. Shedekwe Cudedde keni sey ba palle, tama á miya áte duksa na a dahamiyyaa Dadaamiya ge njane na keni ba palle.

⁵ Yaakadada palle, fetarfire palle, baptisma keni baaka umele sey ba palle,

⁶ Dadaamiya palle, ba njane una Dada arge emnde bademme, á kwaraná njane duksa bademme, anjkwa am tate-aha bademme, am dagave á emnde bademme.

⁷ Yaisu *Almasiihu a naba magamiyyaa njurna bademmire á miya, a tegamiyyaa hakuma á mága slera-aha gergere, ma ge ware á miya keni bademme.

⁸ Anjkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba njane: Am sarte na njane gaaga ndzeda arge kelaade-aha-aara na wá, a naba sluwatervaah, daaci a naba kapte an itare á detire. Á sáwá áhuwa maa, a dzerese emnde a slera-aara, a tegateraa hákuma á mága slera-aha gergere.

⁹ Elva na a ba njane: a kapte á detire na mu, á kátá bá uwe njane? Elva njanna wá, á kátá bá: ndza a tsekwese á sem duniya áhuna emtsaade.

¹⁰ Daaci edda una ndza a tsekwese á sem duniya na wá, ba Yaisu Almasiihu. Ba njanna zlabe ádaliye una a kapte á detire ge samaya geni á jemá duksa bademme, ma una am tate-ara keni, á kwaraná ba njane palle.

¹¹ Daaci a tegateraa slera-aha ge emnde-aara, ma ware keni á ba an slera-aara. Emnde umele a gaterve emnde a bela, ge emnde umele a vaterte slera á nabiyire, ge emnde umele a vaterte slera á fala waazu ma am tate-ara keni bademme, ge emnde umele a vaterte slera á malumire, ge emnde umele zlabe ádaliye a vaterte hákuma á kwaraterse wakita á Dadaamiya ge emnde.

¹² A bazlaa emnde njanna bademme geni tá fatermá itare ndzeda am vuwa ge emnde a fetarfe am slera-aatare, geni aiklaisiya na gevge ba seke vuwa á Yaisu *Almasiihu na, á far wálá ba kelaazare.

¹³ Daaci miya bademmire á miya mí de gev ba palle, fetarfire á miya palle, diya á miya áte *Egdza á Dadaamiya na ba palle. Daaci mí de gevge emnde na gyamiyebgye am fetarfire, mí de gev ba kalkale antara Yaisu Almasiihu an ire-aara.

¹⁴ Má gamiyevge estuwa, ejkale á miya á de gevka seke náza á egdzara mesheshe mazla-aara. Daaci tá de dzegwánka zlermamizlerma emnde a fida an yaimyaimire-aatare, tá de dzegwánka jamiyaa áte uñjule á jirire an tsaha fida.

¹⁵ Miya wá, magaumimága ba jirire am dagave á miya, wayaumiyaavewáye an ervaunđe á miya palle, lauktu mí de far an wálá am duksa bademme, mí de gevge kalkale-aara ge Yaisu Almasiihu na ñane ire á aiklaisiya na.

¹⁶ Ba ñane una a jatermaare ge emnde-aara a gaterve palle, áte ye palle, ba seke una vuwa á urimagwe: ubiya-aha antara duksa-aha umele tá an dzagwa átirpalle na. Daaci, má vuwa ñanna ba lapilayye, duksa-aha na tá am ñane tá maga ba slera wá, vuwa bademme á wálá ba shagera. Ba duksa palle ge emnde a fetarfe keni: má tá anķwa wayaavewáye ba shagera wá, á wálá aiklaisiya.

*Shifa áñwaslire na mi shanaa áza Yaisu *Almasiihu*

¹⁷ Adaba una ñanna, náwa názu yá ndahakurá ya an zhera á Yaakadada: táslawa á kure, dawalika mágá názena tá maganá emnde na baaka nadina-aatare na. Adaba itare tá dzama ba názena ni baaka nampire-aara dekideki na.

¹⁸ Tá taa cenevaaka jirire dekideki, tá shanka shifa añwaslire na a vatertaa Dadaamiya ge emnde na, adaba degdegire á ire na tá maganá itare, baaka duksa na ta disaa itare áte uñjule á Dadaamiya.

¹⁹ Itare baaka zherwe-aatare dekideki. Názena tá kataná itare an ervaunđe-aatare bademme wá, sey ba dakarire, antara duksa zherwe bademme.

²⁰ Amá ekkure wá, kwa tsahese une-ka áza Yaisu *Almasiihu.

²¹ Ekkure emnde na gakurevge palle antara ñane na wá, ba jirire cenakurancena elva-aara. Ekkure wá, kwararakursekware jirire na a saminaa ñane na.

²² Daaci ekkure wá, eptsawanepptse iga ba dekideki ge duksa-aha ñanna shagereka ndza kwa maganaa kure werre na. Adaba am njá á kure werre ñanna, ndza a jakuraa ejkale ba duksa-aha mandzawe na a katanaa ervaunđe á kure na, a kedakuraa ba ñane.

²³ Amá yawánya a mbedakursembeda Dadaamiya ervaunđe á kure bademme, á gakurvege áñwaslire, kwá gevge ba seke ndza kure-ka.

²⁴ Daaci gawuvge áñwaslire am ervaunđe á kure bademme áte una a mbedakursaa Dadaamiya, geni kure keni kwá gevge ba seke ñane ám njá á kure bademme. Ba jirire, jeba á nja ñanna wá, cudedđe, wayaawáya Dadaamiya.

²⁵ Adaba una ḥanna, yawánya fida mazla-aara. Ma ware á miya keni a enndaha ba jirire áza ukfenjara, adaba gamiyevge palle, mi ubiya-aha á vuwa á ura palle.

²⁶ Ma jákurja ervaunjde ba jipu keni, magauka haypa am hude-aara. Zlabe ádaliye: a belyakuraareka vaciya kwásau zlabe kwá maga ba ervaunjde ḥanna.

²⁷ Yawanánka baráma ge Shaitaine dékideki.

²⁸ Ma edda una neyle keni, a yánya mazla-aara. Arge una ḥanna ambane ḥane keni a emmága slera á jirire, geni ḥane keni á vaterte duksa ge emnde na tá aŋkwa zatervaare emnde.

²⁹ Valyauka elva yaiyaihe am mbuwe á kure, ndahaun-daha ba elva á námpire, elva na emnde tá de shá ndzeda an ḥane, tá wálá an ḥane áte unjule á Dadaamiya na.

³⁰ Becawanteka Shedekwe Cudedde na aŋkwa am ervaunjde á kure na. Shedekwe Cudedde ḥanna, ḥane gevge ba seke damshe á Dadaamiya áte kure geni kwa emnde-aarire. Daaci vacite umele watse á lyamiselye náza dem ba ge dékideki.

³¹ Daaci duksa mándezawe, sawansese am ervaunjde á kure bademme: ma dugune, ma ica ervaunjde, ma zlázla ura, ma dágala, ma daŋjwire, sawansese jeba á duksa-aha ḥanna bademme am ervaunjde á kure.

³² Kure wá, magaumága ba shagerire á ervaunjde am dágave á kure, magaumága kamaarire, yawanáreye haypa ge ura am dágave á kure, ba seke una Dadaamiya a yakuraare haypa ge kure ádaba Yaisu *Almasiihu na.

5

Zlálá ám parakkire

¹ Ekkure wá, kwa egdzara á Dadaamiya, a wayákuraa ḥane. Adaba una ḥanna, dabaufaba ba sera-aara am názena kwá maganá kure bademme.

² Am duksa na kwá de maganá kure bademme wá, yawánka wáyavire, ba seke una a wayámitaa Yaisu *Almasiihu ge miya, a naba yaa shifa-aara sadake ge Dadaamiya adaba miya na wá, a magaa duksa na a katanaa Dadaamiya.

³ Kure wá, kwa emnde á Dadaamiya. Adaba una ḥanna, duksa ba seke gwardzire, fa ice am duksa á ura, antara jeba á duksa-aha ḥanna shagerka dékideki na, ba ettsála-aara keni zlayeka dékideki am dagave á kure.

⁴ Zlabe ádaliye elva-aha na á maga zherwe, antara elva-aha na baaka sera-aara dékideki na, ira elva-aha na á de waterwá am ervaunjde ge emnde na bademme, una-aha

ŋanna zlayeka am dagave á kure. Arge una-aha ŋanna wá, slafawanánslafe ba we á kure ge Dadaamiya ádsaba duksa na a magakurnaa ŋane na.

⁵ Diyaweddiye una ba shagera: emnde a maga gwardzire, bi jeba á duksa-aha ŋanna shagerka dekideki na, antara fa ice am duksa á ura, baira una ŋanna ba kalkale antara mága hele, emnde a mága duksa-aha ŋanna wá, ba palle-aatare keni á shanka dem zlanna á tara Yaisu *Almasiihu an Dadaamiya.

⁶ A kedfarakuraaka emnde ba dey an elva-aha na baaka nampire-aara dekideki na. Ádsaba ba una-aha ŋanna, an zládá ervaunjde á Dadaamiya jipu áte emnde a maganaa gardire bademme.

⁷ Daaci a jakurmeka duksa antara jeba á emnde ŋanna dekideki.

⁸ Werre wá, ndza kwá am tabedfammire. Amá kina wá, kwá am parakkire adsaba gakurevge palle antara Yaakadada. Daaci kure keni magaumága ba duksa na ni tá maganá emnde na tá am parakkire na.

⁹ Adsaba parakkire wá, ŋane á sá ba shagerire antara maggwire, ira jirire.

¹⁰ Wavauwáva an ervaunjde á kure palle ge diya názena á kataná Yaakadada.

¹¹ Ggewaterápteka ge emnde a mága názu watse baaka nampire-aara dekideki, una ba slera á tabedfammire na. Amá marawateránmara shagerkire na tá aŋkwa maganá itare na ba parakte.

¹² Duksa na tá maganá jeba á emnde ŋanna an nasherire wá, ba enndaha-aara keni zherwe ge miya.

¹³ Amá má mí ndaaternda duksa-aha á zherwe ŋanna ba parakke wá, emnde bademme tá de diyeddiye nja-aatare ba shagera.

¹⁴ Adsaba duksa na má sesse am parakkire, duksa ŋanna keni gevge parakkire. Adsaba una ŋanna, ta bantsaa: Ekka na ká am hare na, tsetse am hare, tsetse am emtsa, Yaisu *Almasiihu á maraká parakkire.

¹⁵ Adsaba una ŋanna, magaumága eŋkale ba shagera am njá á kure bademme, geni de gawevka emnde a cekwire á eŋkale, amá gawevge emnde a eŋkale.

¹⁶ Zamane á miya na degiya badzávbadze. Kedawanaaka sarte ba dey, magaumága shagerire.

¹⁷ Adsaba una ŋanna, gawevka emnde a cekwire á eŋkale, cenaucena názena ni á kataná Yaakadada ázekure na.

¹⁸ Zlabe ádaliye: a dakurseka mbazla am eŋkale dekideki, adsaba á kedákurá ba una ŋanna. Kure wá, nawantenaha ervaunjde á kure an Shedekwe Cudedde.

¹⁹ Ma ware á kure keni galaugálá Yaakadada am dagave á kure. Galaugálá an jabura, galauagálá an lahe-aha na á vakurtá Shedekwe Cufedde na, antara lahe-aha umele bademme. Galaugálá Yaakadada an ervaunje á kure palle.

²⁰ Slafawanánslafe we á kure ge Eddemiya Dadaamiya ba kelaazare adaba duksa-aha na a maganaa ḥjane na bademme, slafawanánslafe we an zhera á Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu.

Nwasha antara zála-aha-aatare

²¹ Ma ware á kure keni, faufa zherwe am dagave á kure, adaba kwa emnde na kwá an lyawa á Yaakadada.

²² Yá elvan ge kure ḥjasha: Faufa zherwe áte zala-aha á kure áte una á kataná Yaakadada Yaisu *Almasiihu na.

²³ Adaba ba zhele una á kwara mukse, ba seke una á kwaraná Yaisu Almasiihu aiklaisiya, aiklaisiya gevge ba seke vuwa-aara na. ḥjane wá, ire antara sleya.

²⁴ Adaba una ḥjanna, sey ḥjasha tá fa zherwe áte zála-aha-aatare am duksa bademme, ba seke una aŋkwa fáná aiklaisiya zherwe áte Yaisu Almasiihu am duksa bademme na.

²⁵ Ekkure keni zála: wayauwáyá ḥjasha-aha á kure ba seke una a wayanaa Yaisu Almasiihu aiklaisiya-aara, a naba yaa shifa-aara adaba ḥjane,

²⁶ a baranve tsedanje an yawe, antara elva-aara, geni á ganvege cufedde.

²⁷ A magaa una ḥjanna bademme na wá, adaba á kátá zhara aiklaisiya-aara ba tsedanje á katafke-aara, zariya jipu, cufedde, á gevge an daradza baaka duksa mandzawe áte ḥjane.

²⁸ Ba duksa palle ge zála keni: Wayauwáyá ḥjasha-aha á kure ba seke shifa á kure. Ma ware una zhele, wayetewáyá mukse-aara, a wayete ba shifa-aara.

²⁹ Baaka ura á magantá kelaadire ge ire-aara, amá á zanu duksa, á fanu hyema ba seke una aŋkwa á fanuwa Yaisu *Almasiihu hyema ge aiklaisiya na.

³⁰ Adaba bademmire á miya na wá, mi ba seke ubiya-aha antara duksa-aha umele na am vuwa-aara na.

³¹ A ba wakita á Dadaamiya wá: A sesse zhele am mba á eddeñara, a njarinja antara mukse-aara. Itare ta buwa ḥjanna tá de gev ba vuwa palle.

³² Elva na am wakita á Dadaamiya ḥjanna wá, a sanse elva yaikke. Ate iya wá, aŋkwa á pálá elva a Yaisu Almasiihu antara aiklaisiya-aara.

³³ Amá wá, antara ba názá á kure keni, geni ma ware á kure keni a ewwáyá mukse-aara ba seke shifa-aara, mukse keni a effa zherwe áte zhele-aara.

6

Náwa tá nja estuwa egdzara antara emnde a há-aatare

¹ Ekkure egdzara, cenucena elva á dada-aha á kure an mama-aha á kure, adfaba una ḥanna duksa na á kataná Yaakadada ázekure, zlayákurzláyá ge kure na kwa emnde-aara.

² A ba palle á shairiya-aha á Dadaamiya wá: «Effa zherwe áte tara eddeña an emmeña.» Zunjwe ba una ḥanna am shairiya-aha á Dadaamiya na a ba Dadaamiya, á de vaterete duksa ge emnde na má dabartedfaba an jirire na.

³ Duksa ḥanna wá: Ká de gedetegeda, ká de shek-waashékwa am duniya, á bina.

⁴ Ekkure dada-aha á egdzara keni, zladawaterveka ervaunjde ge egdzara á kure, amá kwarawatersekqwáre duksa, kwá ámbera giyatergiya áte una á de kwarakursá Yaakadada Yaisu *Almasiihu.

Náwa tá nja estuwa náve-aha antara dada-aha-aatare

⁵ Ekkure náve-aha, fawatersarefe ge dada-aha á kure am duniya. Faufa zherwe áte itare, gawanaaga ire á kure á katafke-aatare, magaumága slera á kure an ervaunjde á kure palle, ba seke una kwá aŋkwa fansaare ge Yaisu *Almasiihu na.

⁶ Magauka slera adaba ice-aatare geni a galarakurgálá, amá zharaughárá ire á kure ba seke kwá náve-aha á Yaisu Almasiihu. Magaumága názena á kataná Dadaamiya an higa á kure campaukkwe am ervaunjde.

⁷ Magaumága slera á kure an ervaunjde palle, ba seke kwá magaterán ge emnde-ka slera ḥanna, amá kwá maganán ge Yaakadada.

⁸ Diyaweddiye una ba shagera: ma ware una á maga ba shagerire na, edda-aara ma náve, ma á kwaraná ḥane ire-aara keni, watse á de pelansepele Yaakadada Yaisu Almasiihu.

⁹ Ekkure dada-aha á náve-aha keni: Magaumága shagerire á ervaunjde áte náve-aha á kure, gawaterteka lyáwa, diyaweddiye geni kure antara náve-aara á kure bademme Edda á kure ba palle, aŋkwa am samaya. ḥane wá, bademme á emnde ta ba kalkale ázenjára.

Kazlaŋa á wáva á emnde a fetarfe

¹⁰ Náwa jugená á elva na yá bakurná ya ge kure. Ekkure wá, tatayautátaya ndzeda á kure á ba áza Yaakadada, yawánya a ndzedfakurtendzeda ba ḥane an hakuma-aara na jauje ge duksa bademme na.

¹¹ Ngwadawápseŋgwadfa ba shagera an kazlaŋa na a vakurtaa Dadaamiya na bademme, tsawaatse ba shagera

an ḥjane, geni ma watse á sawa am laukte-ara Shaitaine ge badakurbáda keni, kwá gáná ba kure ndzedfa.

¹² Wáva á miya ḥjanna wá, degi mí wava an emndimawaha-ka, mí wava an male-aha á jini-aha, antara jini-aha-aatare na tá an hákuma am zhegela antara am duniya bademme na.

¹³ Adaba una ḥjanna, ḥjgwadawápsengwáda ba shagera an kazlaŋa na a vakurtaa Dadaamiya na bademme, lauktu kwá de tsaatse degdege am sarte á emtanjkire, kwá de dzegwándzegwa, kwá de gevá midala-aha dete halavuwa-aara bademme.

¹⁴ Daaci, njawinja am niya á kure ba kelaazare; tsawaatse á ba áte jirire. Adaba jirire wá, gevge ba seke náza ḥjguda hude á kure ge kure. Zlabe ádaliye, magaumága dzayyire á ervaunjde. Má kwá anjkwa maga dzayyire á ervaunjde wá, una ḥjanna ba seke kwá tsekeweme am kebebbe.

¹⁵ Balaubálá labara á higa, elva a Yaisu *Almasiihu na á de vatertá ḥjane hairire ge emnde. Yawánka dekifeki. Una ḥjanna keni maa, gevge duksa na kure kwá tse átekwa, ba seke kimake na am sera á kure ge dába uŋjule á Dadaamiya.

¹⁶ Ma vaatara keni, gulawanaaka fetarfire á kure. Una ḥjanna ba seke tsakuraatse am gulakwa ge lyiya gurme-aha na á devaná Shaitaine á se wakurwa an ḥjane na.

¹⁷ Eksawanteksa am ervaunjde á kure geni á lyákurlye Dadaamiya. Una ḥjanna ba seke tuŋkur ge tsufakura ire á kure. Zlabe ádaliye, ḥjawanaaŋa elva á Dadaamiya an ervaunjde á kure palle. Una ḥjanna keni ba seke masalám á kure a vakurtaa Shedekwe Cudedde.

¹⁸ Nalaunjála Dadaamiya ba kelaazare am laukte-aha bademme. Nalaunjála an ervaunjde á kure palle áte una á de marakurná Shedekwe-aara. Ma vaatara keni melawaterumele ge emnde a fetarfe umele an maduwa-aha á kure, yawanka una dekifeki.

¹⁹ Magaumága maduwa arge iya keni, geni yá ndáhá elva á Dadaamiya ba parakke, yá palaternaapálá labare á higa na a tsekwanaa Dadaamiya na ge emnde.

²⁰ Adaba una ḥjanna, una ma yá am daŋgay keni, ya ba slebela á Yaisu Almasiihu. Daaci melawiyumele an maduwa geni a gazlanka dekifeki, amá yá enndaha bademme áte una á kataná Dadaamiya.

Ga use am halavuwa á elva-aha

²¹ Egdza emmemiya Tikikus na mí wayaná an ervaunjde á miya palle, ḥjane keni ba sleslera á Yaakadada Yaisu *Almasiihu an ervaunjde-aara palle na wá, á de palakurnaapálá

ba ɳane labare-aaruwa, antara duksa na yá aŋkwa maganá ya bademme.

²² Yá belán ba ge una á dezekure, geni kure keni kwá diyeddiye zláláva á ɳere áhuna, antara geni á de ekhyakurnaakhya ervaunjde.

²³ Tara Eddemiya Dadaamiya, tá antara Yaakadada Yaisu Almasiihu, a varakurteva hairire, a faremfa háyavire am dagave á kure, a magarakuránmaga ɳgurna geni kwá farfe ge fetar áte Yaisu Almasiihu á ba an jirire.

²⁴ A magateránmaga Dadaamiya ɳgurna ge emnde na wayarwáya an Yaisu Almasiihu ge shifa-aatare am duniya bademme na.

Wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a **FILIPI**

Ga Use á Paul

¹ Wakita na yá aŋkwa puwaná ba iya Paul, ná antara Timaute, ná emnde a slera á Yaisu *Almasiihu. Ná puwakurte ge kure emnde a dábá Dadaamiya am Filipi, ge kure bademme á emnde na kwá átuge Yaisu Almasiihu na. Ná puwakurte ge kure male-aha á emnde á Dadaamiya, antara emnde na tá an slera-aha am aiklaisiya bademme.

² Eddemiya Dadaamiya antara Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu a magarakuránmaga ŋgurna, á varakurteva hairire.

Maduwa á Paul ge emnde a Filipi

³ Ba kelaa má dzamanakurtedzámá, yá slafaná ba we-aaruwa ge Dadaamiya.

⁴ Ba kelaa má yá aŋkwa maga maduwa arge kure, yá ŋalakuru Dadaamiya an higa am ervaunđe.

⁵ Yá slafaná we-aaruwa jipu ge Dadaamiya adaba kure. Adaba kwáye ba vacite na gakurevge emnde á fetarfe na, sem kina, kwa ba palle antara ya am slera á bálá labara á higa, elva a Yaisu *Almasiihu.

⁶ Diyandiya ba jirire geni Dadaamiya na a fantau ge mága slera jirire am ervaunđe á kure na wá, á de yanka am dagave, sey á de zlanaazle, á yanka cekiseki dem sarte á sawa Yaisu Almasiihu.

⁷ Shagera jipu yá aŋkwa á dzámá una ŋanna am ervaunđe-aaruwa arge kure. Wayanakurwáyá an ervaunđe-aaruwa palle. Adaba kure antara iya wá, bademme á miya Dadaamiya a gamiyaare barka. Adaba una ŋanna melawiyumele. Ma kina yá am daŋgay na, ma am sarte na watse yá de katafke á shairiya na keni, melawiyumele geni yá palanaapálá labara á higa elva a Yaisu Almasiihu. Melawiyumele geni yá marateránmárá jirire ge emnde.

⁸ Dadaamiya diyaadiya bademme geni wayanakurwáyá an ervaunđe-aaruwa palle. Yaisu Almasiihu na am iya na á wayakúrá ba ŋane.

⁹ Dalila á una ni yá aŋkwa ŋalakuru Dadaamiya na wá, yá kátá kwá wayaavewaye am dagave á kure ma vaatara keni, lauktu kwá de diyeddiye jirire á Dadaamiya ba shagera, kwá de diyeddiye shagerire antara shagerkire bademme.

¹⁰ Daaci, kwá de dzegwándzegwa lanaale názena gevge shagerire antara shagerkire, kwá de geva estuwa emnde na dzayye ervaunjde-aatare, dem vaciya á sawa á Yaisu *Almasiihu keni á de jerka shagerkire am kure dekideki.

¹¹ An ndzedá á Yaisu Almasiihu watse kwá de maga ba duksa shagera bademme. Daaci estuwa, bademme á emnde na tá de zhárá una ḥanna, tá de fa zherwe á ba áte Dadaamiya, tá de gálá zhera-aara.

*Sey ba Yaisu *Almasiihu palle una slefa shifa am ura*

¹² Egdzar mama-aha-aaruwa, yá kátá kwá diyeddiye geni masiba-aha na á shá ya na wá, á piyeka labare á higa ge de katafke, amá á dáná á ba de katafke.

¹³ Adaba una ḥanna, bademme á sawji-aha na tá ufa há á male á lárde, antara emnde umele kwakya, diyardiya ganakini yá am dañgay kina adaba zhera á Yaisu *Almasiihu.

¹⁴ Zlabe ádaliye: Yá am dañgay tsa, aley aŋkwa á vaterte ndzedá ge emnde a fetarfe kwakya áte unjule á Yaakadada Yaisu Almasiihu, jauje ge una werre. Sharánshá ndzedá jipu ge bálá elva á Dadaamiya á de katafke, baaka lyawa-aatare.

¹⁵ Amá tá aŋkwa emnde umele-aatare wá, tá bálá waazu á elva á Yaisu Almasiihu, tá ámbera shelha áte iya. Amá emnde umele wá, tá bálá ba elva á Dadaamiya an shagerire á ervaunjde.

¹⁶ Itare na tá maganá an shagerire á ervaunjde na wá, adaba wayarwáyá an Yaisu Almasiihu. Diyardiya geni a siyaa ba Dadaamiya ásehuna, geni yá se palaternaapala elva-aara ge emnde, geni una ḥanna jirire.

¹⁷ Emnde umele na tá shelha áte iya na maa, tá maga waazu á elva á Yaisu Almasiihu tsa, mele tá kátá gev male arge iya zlabe. Amá ervaunjde-aatare shagereka, tá kátá fiyaare ba ge zlaca zlabe ádaliye am dañgay.

¹⁸ Mbate, ma tá maganá an dañjwire á ervaunjde waazu ḥanna, ma tá maganá á ba an shagerire á ervaunjde-aatare keni, tá bálá ba elva á Yaisu Almasiihu, daaci á vite ba higa ge iya. Yá ndaakur ba jirire, ma vaatara keni yá á ba an higa-aaruwa ya.

¹⁹ Adaba diyandiya geni bademme á una ḥanna ba barama ge ḥezlinezla. Una ḥanna keni adaba ba maduwa á kure antara Shedekwe á Yaisu Almasiihu, bademme á meliyuwa ba una ḥanna.

²⁰ Názena yá kataná ya an ervaunjde-aaruwa kwakya wá, ma andze á wika zherwe, ma yá gazleka ba cekwaanjudi keni tsete am vatená dem ba ge dekideki, ma yá an shifa,

ma yá an emtsa keni. Adaba an názena yá aŋkwa maganá ya na wá, yá kátá ba maratera yaikkire á Yaisu *Almasiihu ge emnde, geni a galargálá ba ḷjane palle.

²¹ Iya wá, ma yá an shifa keni, shifa-aaruwa ba Yaisu Almasiihu palle. Sakwa má emtsanemtsa, una vayvaya zlabe ádaliye.

²² Amá am sarte na zlabe yá an shifa wá, yá naba melaterumele ge emnde. Daaci diyanka názena yá eksesa ya, ma njá an shifa, ma emtsa keni.

²³ Am duksa-aha ḷjanna buwa na wá, ire-aaruwa gevge bu-buwa, amá yá kátá ba emtsa, geni njá de njá antara Yaisu Almasiihu, ya hayaa ba una ḷjanna arge njá an shifa.

²⁴ Amá nja-aaruwa an shifa keni wá, aŋkwa nampire-aara ge kure.

²⁵ Estuwa, diyandiya ba jirire geni zlabe yá njá an shifa. Mí nja kerde an shifa, geni kwá farfe ge ndzedfa á kure áte unjule á Dadaamiya, antara kwá farfe ge higa á kure am fetarfire.

²⁶ Daaci, vacite na má sanesse am daŋgay danemda zlabe ádaliye á dem dagave á kure wá, kwá de gálá Yaisu Almasiihu adaba una ḷjanna.

²⁷ Duksa palle wá, zlalava á kure a gevka gergere antara una kwa cenanaa am labare á higa, elva a Yaisu *Almasiihu na. Yá kátá ba cena geni kwá an ndzedfa áte unjule á Dadaamiya, we á kure palle, kwá wava an ervaunjde á kure palle geni kwá da labare á Yaisu á de katafke, ma yá aŋkwa am dagave á kure, ma ya baaka keni.

²⁸ A wakurka lyawa átuge kelaade-aha á kure mazla-aara. Estuwa, ba itare an ire-aatare keni tá de diyeddiye geni tá an kedfa ba itare, amá kure wá, an lya shifa á kure ba jirire. Una ḷjanna keni á de maraterná ba Dadaamiya.

²⁹ Ge kure wá, Dadaamiya a magakuraa ḷgurna geni kure keni kwá fetarfe áte ḷjane adaba Yaisu Almasiihu. Una ḷjanneka palle, amá a magakuraa ḷgurna geni kwá shushe zlada adaba ḷjane.

³⁰ Á ba am nja-aaruwa keni, kure nakuranna wava-aaruwa. Ba kina keni kwá cená ba ḷjane geni yá á ba am wáva ḷjanna. Kina wá, kure keni dakuremda am wáva ḷjanna ba seke iya.

2

Yaisu a shanaa estuwa yaikkire áza Dadaamiya

¹ Am gakurevge palle antara Yaisu *Almasiihu na, a ndzedfakurtaa ba una ḷjanneka emtu? Wáyáva-aara áte kure na aŋkwa á vakurteva emtu ndzedfa? Aŋkwa emtu

Shedekwe á Dadaamiya á maga slera-aara am kure? Kwá anjkwa wayaavewáye emtu kure keni? Anjkwa emtu zevarzire am dagave á kure?

² Máki estuwa wá, wayawaavewaye am dagave á kure ma vaatara keni. Eñkale á kure á gevge palle, we á kure keni á gevge palle. Má magakurnaamaga una ñanna wá, iya keni á de higetehiga ervaujde-aaruwa kwakya.

³ Zharauka sey ba ire á kure, galauka ire, amá arge una ñanna wá, gawanaaga ire á kure, zharaughárá emnde umele ba seke ta male-aha arge kure.

⁴ Ma ware keni a emmága názena ni á de melateru ge emnde umele, zharauka sey ba ire á kure palle ge maga názena á de melakuru ba ge kure palle na.

⁵ Eksawanteksa eñkale á Yaisu Almasiihu á dem ire á kure.

⁶ Ñane wá, ba jirire geni ñane antara Dadaamiya tá ba palle, amá ñane tatayaaka gev kalkale an Dadaamiya dekideki.

⁷ A yaa dzámá una ñanna ba dekideki, a ganve ire-aara urimagwe. Á ba am urimagwire ñanna keni, a geve sleslera á emnde zlabe ádaliye.

⁸ Án una ñanna wá, a ganve ire-aara cekwa, a fansaarfe ge Dadaamiya, haa a danaa á dem emtsa. Emntsá ñanna keni, baira ta janaa á ba áte dzaŋgala.

⁹ Adaba una ñanna, a naba walantehe ge Dadaamiya, a vante yaikkire arge duksa bademme, a fanaa zhera na jauje ge zhera-aha bademme ba seke zawa á slera-aara.

¹⁰ A vante una ñanna geni bademme á názena am samaya antara názena áte haha antara ba názena am ekte á haha keni, má cenanáncena zhera-aara wá, tá se kezlan ugje á katafke-aara.

¹¹ Zlabe ádaliye ma ware keni á de ndahaná á ba an we-aara geni Yaisu Almasiihu wá, Yaakadada. Estuwa tá de gálá Eddeñjara Dadaamiya keni.

Gawuvge ba seke parakkire

¹² Adaba una ñanna egdzar mama-aha-aaruwa, kure keni fawansarfe ge Dadaamiya. Am sarte na ndza yá anjkwa ázekure wá, kwa fansaare ge Dadaamiya. Kina na yá baaka ázekure na keni, fawarfe zlabe ádaliye ge fesarfire á kure. Adaba Dadaamiya a lyakursehe, daaci kure keni magawanánmaga slera na ni á de márá geni a lyakursaa ñane. Magaumága una ñanna an lyawa-aara.

¹³ Adaba Dadaamiya wá, aŋkwa á maganá ba ɻane slera-aara am kure, geni kwá wáyá ba názena á kataná ɻane kwá ámbera emmága.

¹⁴ Bademme á názena kwá maganá kure, magauka an ga jawe bi an ervaunjde.

¹⁵ Daaci estuwa kure egdzara á Dadaamiya, kwá gev emnde na dzayye ervaunjde á kure, baaka laakire am kure ge mága mandzawire. Gawuvge kwa parakkire-aha ba kure am dagave á emnde a mága kemangerire,

¹⁶ kwá baterná ba kure elva á shifa na, an shagerire á ervaunjde. Má magakurnaamaga una ɻanna wá, yá de nanna geni zlada á slera na ya maganaa iya na gevka dey.

¹⁷ Ervaunjde á kure na kwa vante ge Yaisu *Almasiihu na wá, una ɻanna gevge ba seke sadake á nasherire á kure na kwa vante ge Dadaamiya. Iya wá, ámbane tá de ja shifa-aaruwa bademme, amá ma jarija keni, ba higa ge iya. Adaba uzhe-aaruwa keni á de gevge sadake na yá fakuraare ge náza á kure na. Má gevge estuwa, yá de higa jipu, yá kátá higa á kure keni a gevge ba seke náza-aaruwa.

¹⁸ Estuwa higauhiga bademme á kure, higaumihiga átirpalle.

Timaute antara Aipafruditus

¹⁹ Má wayetewaya Yaakadada Yaisu wá, yá tama bela Timaute ba herzhe na á dezekure, geni watse á se mbediwá ɻane labare á kure. Watse yá shá ndzedsa átekwa ba seke una á de vakurte ge kure na.

²⁰ Áhuna wá, baaka ura ejkale á ɻere palle seke ɻane, adaba ɻane wá, á dzamakurdzámá jipu.

²¹ Amá emnde umele wá, ma ware keni á magá ba názena watse shagera ba ge ɻane na, tá dzameka názá á Yaisu *Almasiihu cekideki.

²² Amá Timaute wá, ba kure keni diyakurdiya shagerire á zláláva-aara. Ná aŋkwa maga waazu á labare á higa á ba antara ɻane, á meliyumele jipu am slera ɻanna, ba seke egdzere á melanu ge eddejara am slera.

²³ Daaci yá paka ba má icaranvice shairiya-aaruwa, yá de bela ɻane á dezekure ba watsewatse.

²⁴ Má wayetewaya Yaakadada wá, ba iya keni, diyandiya yá aŋkwa duwa á dezekure ba herzhe na.

²⁵ Egdza emmeruwa Aipafruditus na kwa belanaa kure á sezeruwa an náza ja wedera-aaruwa na wá, maganjerenaamaga slera kwakya antara ɻane. Kina wá, shagera ba yá belanaabel, á eptsá á dezekure zlabé ádaliye.

²⁶ Adaba ḷane keni wesheteweshe ire-aara, wayaawaya jipu geni á de zharakurzhara, adaba diyaadiya ganakini cenakuráncena lapikere-aara ge ḷane.

²⁷ Ba jirire geni ndza lapika ba zlazladfa, a juwa ba cekwaanjudi ge emtsa. Daaci a zanvaare ba Dadaamiya, a mbanaahe. A zanvaare ge ḷane palleka, a zivaare ge iya keni, geni a shananka shunjula umele zlabe ádaliye.

²⁸ Adaba una ḷanna, wayanwaya jipu geni yá eptsanaaptsa zlabe ádaliye á dezekure, geni má de puwakurtepuwa ice á kure áte ḷane, kwá de higa jipu, iya keni á de ekhya ervaunjde-aaruwa.

²⁹ Daaci má de damda am dagave á kure, lyauvaalya an higa á kure bademme, adaba egdza emmekure áte unjule á Yaakadada, faufa zherwe áte jeba á emnde ḷanna.

³⁰ Adaba ḷane a juwaa ba cekwaanjudi ma á emtsa adaba slera á Yaakadada. Dzameka shifa-aara dekideki, geni á zlanaazle slera na ma kwá imaginá kure.

3

Tá shaná estara dzayyire á ervaunjde á katafke á Dadaamiya

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, higauhiga mazla-aara adaba kwa emnde á Yaakadada. Elva ḷanna yá ekkuduka ya dekideki ge endáhá-aara, yá ankwaa fakuraarefe zlabe ádaliye eppuwa-aara adaba baaka shaige-aara kwá de shá ndzeda an ḷane.

² Faufa hyema áte emnde á bala labare á fida, ḷgudi-aha na tá kátá ba puwa emnde á dem shedekwe na.

³ Dem shedekwe á jirire áza Dadaamiya wá, á ba am miya, itare diyarka. Adaba miya wá, mí ḷala Dadaamiya an hakuma á Shedekwe Cudedde. Mí gala ba Yaisu *Almasiihu palle, mí fetarka áte názena mí maganua miya geni mí de shá dzayyire á ervaunjde áza Dadaamiya.

⁴ Ma seke nadse-aha á emnde am duniya na á maga nampire wá, iya keni ma andze yá gálá ire an ḷane. Má bánba edda-aara geni ankwaa nampire á daba nadse-aha á emnde am duniya na wá, náza-aaruwa ma andze á tsaaka.

⁵ Adaba iya wá, yá ba egdza á *Iserayiila miyenne, yá egdza á Bainjamain am jeba á Ibraniŋkau-aha miyenne, ta fiya am shedekwe am hare tiisire. Má ge daba *tawraita á Yahudiya-aha, baira iya ndza ya ura Farisá.

⁶ Ndza ḷannaanja á ba áte kalkalire-aara bademme názena am tawraita á Yahudiya-aha, de ba am zlafda keni puwanaterempuwa emnde na tá daba Yaisu Almasiihu na.

Má ge daba tawraita wá, baaka ura á biyá: dabanja tawraita.

⁷ Badsemme á duksa-aha njanna ndza ya zharater ba seke duksa á nampire, amá kina wá, adaba yá anjkwa daba Yaisu Almasiihu na wá, yá zharater ba seke duksa ba dey mazla-aara.

⁸ Eptsanatervepta iga ba dekideki ge duksa-aha njanna, adaba diyandiya Yaakadada Yaisu Almasiihu. Una njanna jauje ge duksa bademme. Eptsanatervepta iga ge duksa-aha njanna adaba njane, yá zharater ba seke dugje mazla-aara am ice-aaruwa, geni a jauje ba Yaisu Almasiihu palle am ervaunjde-aaruwa.

⁹ Ma yá njá an shifa keni, yá njá á ba an njane palle. Ya ndahaka mazla-aara geni yá ura dzayye ervaunjde áza Dadaamiya adaba yá fansaare ge tawraita, amá názena á givege sledzayye á ervaunjde áza Dadaamiya wá, sey ba yá fetaare áte Yaisu Almasiihu. Ba Dadaamiya palle a giyanvege ervaunjde dzayye, adaba yá fetaare áte njane.

¹⁰ Názena yá kataná iya kina wá, ba yá diyeddiye Yaisu Almasiihu antara hakuma-aara na a tsete am faya an njane na, antara yá shushe laruwa ba seke una a shanaa njane; má yá emtsa keni, yá emtsa ba seke náza-aara,

¹¹ geni má a ewwáyá Dadaamiya wá, á shifiteshifa ba seke una a shifante njane na.

Yá zhagade á ba á de katafke ge báká názena á katafke-aaruwa

¹² Ndahanka ya geni iya wá, damda duksa njanna yá bakaná ya na am erva-aaruwa, ndahanka keni ganevge ura cuseddse, amá yá ámbera á ba wava geni a demda duksa njanna am erva-aaruwa, adaba lyivalya Yaisu *Almasiihu, ya am erva-aara ge njane.

¹³ Egdzar mama-aha-aaruwa, ndahanka ya geni iya wá, shanánsha duksa njanna zlauzle, amá duksa palle yá maganá ya wá, yá eptseka wafke-aaruwa ge zhárá názena ya eptsanve iga, amá yá zhagade á ba á de á katafke geni a shanánsha duksa njanna yá bakaná ya na.

¹⁴ Yá zhagade á ba á de á katafke, geni a danemda á dem tate njanna á kataná ervaunjde-aaruwa, yá de lyevalya lada na á dhamiya Dadaamiya ge njane na, á ba njane: Sawmbare á sem mba-aaruwa am samaya, adaba fakurtarfe áte Yaisu Almasiihu.

¹⁵ Adaba una njanna, miya emnde na gyaimiyebgye am elva á Dadaamiya na wá, shagera enjkale á miya a gevge palle áte duksa njanna. Máki tá anjkwa emnde na elva njanna daaka á dem enjkale-aatare, watse á de marateránmará Dadaamiya ba parakke.

¹⁶ Duksa yaikke wá, unjule njanna mí dabananá miya sem vatená na wá, eptsaunika á dem iga, amá mí zlaláwa á ba á de katafke.

¹⁷ Egdzar mama-aha-aaruwa, ekkure bademmire á kure dabaudaba ba sera-aaruwa, zharaughará gárava á zlala njanna áte náza á emnde na tá aŋkwa magán ba kalkale antara náza á njere na. Ekkure keni magaumága á ba áte una njanna.

¹⁸ Adaba tá aŋkwa emnde umele kwakya, labare-aatare keni ndza ya bakuránba ser kwakya, kina keni yá bakuránba zlabe ádaliye an yawe kyuwa am ice: mága-aatare njanna wá, tá kelaade-aha á emtsa á Yaisu *Almasiihu áte dzangala.

¹⁹ Vaci shairiya wá, watse tá dem kárá, adaba dabarka Dadaamiya. Dadaamiya-aatare ge itare sey ba hude, tá maga ba názena zherwe bademme, amá á waterka dekideki, baira tá gala ire an njane, tá dzama ba kazlaaja á duniya.

²⁰ Miya wá, watse mí dem mba á Dadaamiya, mí páká ba sawa á Yaakadada Yaisu Almasiihu Sleyamilya, á sawa am samaya.

²¹ Am sarte na má de samsa njane an hakuma-aara, á se ganvege duksa bademme am sera-aara, á se eptsamiyan-teptsa vuwa a laakire á miya na, geni vuwa á miya keni á gevge an dáradza seke náza-aara.

4

Higauhiga, baaka lámbe á kure, kwá am erva á Yaakadada

¹ Adaba una njanna egdzar mama-aha-aaruwa, tsawaatse ba dzangdzañe, adaba kure wá, kwá am erva á Yaakadada. Á higa jipu ervaunđe-aaruwa áte kure, yá kátá ba ya pute ice-aaruwa áte kure, adaba kure wá, njahire-aaruwa ya shanaa á ba áte kure.

² Ekkure tara Aiwaudiya antara Sintike keni, yá njalakurjala taslawa á kure melaumela. Adaba bukerdire á kure kwa ba emnde á Yaakadada.

³ Daaci yá bakanba ge ekka keni sleslera palle antara iya: Melaterumele ge njwasha na, adaba wavanjeruwawa jipu antara itare ge balateraa labare á higa, elva a Yaisu *Almasiihu ge emnde. Iya, njwasha njanna, Kelementus, antara emnde a Yaakadada umele na aŋkwa zhera-aatare am wakita á Dadaamiya na keni, bademmire á njere ndza njaa magaa slera átirpalle.

⁴ Higauhiga ba kelaazare, adaba gakurevge am erva á Yaakadada. Yá ndahakurndaha zlabe ádaliye: Higauhiga.

⁵ Magaumága názena tá de diyeddiye emnde átekwa geni kwa emnde a farvaunjde. Yehauteyeha geni Yaakadada á eptsa ba herzhe na.

⁶ Dzamauka ire dékideki, bawanánba názena ektsakuraarektse bademme ge Dadaamiya, ɻalauŋála ba ɻane palle geni á melakurumele, antara slafa we á kure ge ɻane campaukkwe.

⁷ Daaci Dadaamiya á de vakurteva hairire-aara na jauje ge diya emnde bademme na, á de tsufakurná ba hairire ɻanna ervaunjde á kure antara ejkale á kure, adaba kwá am erva á Yaisu Almasiihu.

Dzamaudzama duksa-aha na

⁸ Egdzar mama-aha-aaruwa, náwa una halavuwa á elva-aaruwa. Bademme á názena gevge shagera, antara názena á wayaná Dadaamiya, viyawanaaka. Dzamaudzama názena gevge jirire, názena hyafhye geni emnde tá fa zherwe áte ɻane, názena áte uŋŋule-aara, názena gevge cudeddse, názena an dárádzá, názena á de maga námpire, bademme.

⁹ Bademme á názena kwa tsahesaa kure ázeruwa kwa lyevaahé na, antara názena kwa cenanaa am mbuwe-aaruwa, názena ya maganaa ya zharakurnaazhara na, magaumága áte uŋŋule-aara. Daaci Dadaamiya slevamite hairire na á de tsufakurtsufa.

Paul á slafater we ge Filipi-aha adaba sadake á nasherire-aatare

¹⁰ Yá slafaná we-aaruwa jipu ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu, antara higa-aaruwa campaukkwe, adaba zlabe danseka am ire á kure. Á ba am zuŋŋwire keni, ba jirire kwa dzamidzama, amá shakuranka ba barama á velita duksa, haa harahare estuwa.

¹¹ Banakuranka una adaba yá am baakire, mbansembe njá an higa ma ankwá duksa-aaruwa, ma baaka duksa-aaruwa keni.

¹² Diyandiya nja ma yá am baakire, ma yá berba keni. Diyandiya nja ma yá estara keni, ma ankwá duksa ge zuze-aaruwa, ma baaka ba názena yá zuze keni, ma yá berba, ma ektsiyarektse náza ja wedera-aaruwa keni.

¹³ Yá dzegwándzegwa mága una-aha ɻanna bademme adaba barka á Yaisu Almasiihu ɻane slevita ndzedá.

¹⁴ Aley keni, kwa magaa ba shagera ge una ni kwá ankwá meliyumele am laruwa-aaruwa na.

¹⁵ Ekkure emnde a Filipi wá, diyakurdiya ba kure keni geni kwaye á ba am sarte na ya fantuwanfe ge balakura elva á Yaisu *Almasiihu am Makiduniya na keni, ya zlalehe

ba estuwa am larde á kure, sey ba kure palle una kwa meliyumele, ba kure palle una kwa vitaa duksa.

¹⁶ Am sarte na ya am Taisalauniki keni, ndza kwa velitaa ba kure duksa ser buwa ge ja wedera-aaruwa.

¹⁷ Yá ndahakur una geni yá kátá duksa-ka, amá yá higa adaba diyandiya geni Dadaamiya á de ga barka áte kure adaba sadake á nasherire á kure.

¹⁸ Lyanvalya názena kwa velitaa kure na badsemme am erva á Aipafrauditus, hyafhye jipu, jauje am názena ndza ya katanaa ya. Duksa-aha ḥanna shagera jipu ge sadake á nasherire á katafke á Dadaamiya, ervaunjé á Dadaamiya emtake jipu.

¹⁹ Dadaamiya na badsemme á kwakyire á duksa á ba azenzara na, á de hyakuranvehye wedera-aha á kure badsemme an zhera á Yaisu Almasiihu.

²⁰ Demdemire ge Eddemiya Dadaamiya dem ba ge dekideki. *Aamin.

Use á tara Paul an emnde umele

²¹ Gawaterga use-aaruwa ge emnde a fetarfe na tá am erva á Yaisu *Almasiihu badsemme. Egdzar mama-aha á miya na tá antara iya áhuna keni tá aŋkwa gakur use-aafare.

²² Badsemme á emnde a fetarfe tá aŋkwa gakur use-aatare, kwakya-aara ba emnde na tá á mba á male á larde á Rauma.

²³ Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu á gakurarga barka ge kure badsemme.

Wakita na a puwatertaa Paul ge emnde á **KAULÄUSIYA**

Ga use á Paul

¹ Wakita na yá aŋkwa puwaná ba iya Paul, a eksisaa Dadaamiya geni yá gevge slebela á Yaisu *Almasiihu, njá aŋkwa puwaná antara Timaute egdza emmemiya am elva á Yaisu Almasiihu.

² Njá puwakurte wakita na ge kure emnde á Dadaamiya na kwá am Kaulausiya. Ekkure, kwa egdzar mama-aha á miya na kwa dabete Yaisu Almasiihu an ervaunđe á kure palle, Eddemiya Dadaamiya a magakuranmaga njurna, a vakurteva hairire.

Maduwa á Paul ge Kaulausiya-aha

³ Ba kelaa ma njá aŋkwa maga maduwa adaba kure wá, njá slafaná we á njere jipu ge Dadaamiya Eddeñjara ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu, njá slafaná we adaba kure,

⁴ adaba cenajeranca labare á fetarfire á kure áte Yaisu Almasiihu, antara wayakurwaya an emnde na tá aŋkwa daba Dadaamiya bademme.

⁵ Kwá aŋkwa maga una, adaba fakurtefa tama á kure áte duksa shagera na a fakuraa Dadaamiya am samaya na. Duksa njanna keni kwa cenán kinekinika am labare á higa na elva a jirire na.

⁶ Labare á higa njanna wá, njane wá, ba seke njá á nafa, á wálá, daaci á yá egdzere shagera. Adaba hyemhye am duniya bademme. Am kure keni hyemhye ba estuwa. Adaba kwaye ba vacite na kwa cenvaa ge zunjwire geni Dadaamiya magakuránmaga njurna jirire na, sem vatena kwá far ba maga ba duksa na shagera.

⁷ Ba Aipafras una a de mbakurse labare njanna, wayanjerwáyá jipu dawale njanna an ervaunđe á njere palle. Njere antara njane, ja emnde a slera á Yaisu *Almasiihu. Njane á aŋkwa maganá slera ge Yaisu Almasiihu an ervaunđe-aara palle. Daaci ba njane una gevge sera á njere antara we á njere am dagave á kure.

⁸ Ba njane una a se mbedanjeru labare á kure geni Shedekwe á Dadaamiya a vakurte mága wayavire ge kure.

Jirire á názena á ñalaterwa Paul ge emnde a Kaulausiya

⁹ Adaba una njanna, kwaye ba vacite na cenajeráncená labare á kure, sem vatena, njá njala ba Dadaamiya adaba kure, geni kwá diyeddiye názena á kataná Dadaamiya

ázekure bademme, antara geni kwá shansha ilmu na á vatertá Shedekwe á Dadaamiya ge emnde na, geni a ektsakuraareka ejkale am duksa bademme.

¹⁰ An ilmu njanna maa, kwá de shá zláláva na ni á zlayáter ge emnde á Yaakadada, zláláva na á kataná njane. Daaci bademme á názena kwá de maganá kure, kwá de maga ba názena á de maganá nampire ge njane. Diya á kure áte Dadaamiya keni á de farfe ba kelaazare.

¹¹ Ná aŋkwa njala Dadaamiya zlabe ádaliye geni á gakurvege midale-aha an hakuma-aara na jauje ge duksa bademme na, lauktu kwá de gevge emnde a farvaunjde. Daaci kwá de dzegwándzegwa basha duksa bademme.

¹² Slafawananslafa we á kure ge Eddemiya Dadaamiya an higa á kure bademme, adaba ba njane una a magakuraa pute, geni kure keni kwá de lyevalya dza á kure am duksa shagera na a fater ge emnde cufedſe. Duksa njanna wá, am zlanna-aara na aŋkwa parakkire jipu na.

¹³ Ba njane una a lyamise am erva á slekse á tabedammire, a samiya á sem kwárá á Egdza-aara na wayaawaya jipu na.

¹⁴ Daaci á ba kya erva an Egdza-aara palle, a varamise, a yamiyarhe.

*Ngahire á *Almasiihu antara slera-aara*

¹⁵ Baaka edda una á nanna Dadaamiya an ice, amá Yaisu *Almasiihu wá, ndza naranna emnde. Njane garava á Dadaamiya, á maramiya njá á Dadaamiya. Ba njane una *Egdza á Dadaamiya, male arge duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya bademme. Adaba njane wá, ndza aŋkwa am faktá á duksa bademme.

¹⁶ Dadaamiya a nderaa duksa bademme á kya erva an njane. Duksa-aha na tá am samaya antara una-aha áte haha, duksa-aha na tá nanna emnde antara una tá nanka emnde, malika-aha na tá an hakuma am samaya antara male-aha-aatare bademme, Dadaamiya a nderateraa á kya erva an Egdza-aara njanna bademme, a nderater ba ge njane.

¹⁷ Zunjwe á ba njane arge duksa bademme. Duksa bademme á njá an unjule-aara keni, á njáterá ba njane an hakuma-aara.

¹⁸ Ba njane una á kwárá emnde na fartarfe áte njane. Njane wá, ba seke ire, emnde a fetarfe keni ta ba seke vuwa-aara. Ba njane una fakté á duksa bademme, zunjwe á ba njane zlabe ádaliye ge tseta am faya, geni a gevge ire arge duksa bademme.

¹⁹ Wayetewáyá Dadaamiya geni Egdza-aara á de eksa ba njane am duksa bademme.

²⁰ A naba magaa pute geni bademme á názena a nderanaa ñane, názena am samaya antara una áte haha, a sharánsha mela antara ñane bademme, adaba uzhe na a puwanvaa Egdza-aara áte dzangala na. A magaa una ñanna geni duksa bademme a sharánsha hairire antara ñane.

²¹ Werre wá, ndza tegakurevtega antara Dadaamiya, ndza kwa kelaade-aha-aara adaba shagerkire á názena kwa maganaa kure.

²² Amá kina wá, Dadaamiya a magakuraa pute umele ge kure, shakuránsha mela antara ñane adaba emtsa á Egdza-aara am sarte na gevge urimagwe a emtsehe na. A magaa una ñanna geni kwa gevge emnde na dzayye ervaunjde á kure; watse kwá de katafke-aara baaka kwazlambire am ervaunjde á kure dekideki.

²³ Amá wa, yawánka dábá Yaisu *Almasiihu, tsawaatse ba dzájdzanje, gazlauka dekideki, fautefa tama á kure áte názena tá ndahaná emnde a bala labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu na. Labare á higa ñanna wá, balaratersebale ge emnde bademme am hude á duniya. Ba iya Paul keni ya sleslera á Dadaamiya ba ge balaterá waazu á una ñanna ge emnde.

Slera na a faraa Dadaamiya ge Paul

²⁴ Yá higa jipu am zladsa-aaruwa na yá shaná adaba kure. Ba seke una ni Yaisu *Almasiihu shushe zladsa werre na wá, iya keni yá shushe zladsa kina, geni yá zlannaazole slera-aara na a shu zladsa adaba ñane na. Yá shá zladsa adaba emnde na ta fetaare áte ñane garevge ba seke vuwa-aara na.

²⁵ Iya, ganevge sleslera á emnde a fetarfe, ba Dadaamiya una a fiyaare slera ñanna geni yá melakurumele, yá magaterá waazu á elva-aara ge emnde, yá gulanaaka.

²⁶ Werre wá, Dadaamiya ndza maraaka elva ñanna dekideki ndza á ba an shebe. Amá kina wá, a naba maraterse ge emnde na tá anjkwa dabsa ñane na.

²⁷ Dadaamiya wayetewáyá maratera slera shagera na watse á de maganá ñane na ge emnde-aara. Slera ñanna wá, baaka argena dekideki an shagerire, anjkwa á maganá am dagave á emnde na garevka Yahudiya-aha keni bademme. Amaana: Yaisu Almasiihu anjkwa am kure, baaka shaige geni kwá dem zlanna tate na átekwa Dadaamiya an yaikkire-aara.

²⁸ Ba Yaisu Almasiihu una njá anjkwa balaterá elva-aara ge emnde, njá anjkwa faterem am tada-aatare ge emnde bademme, njá mbaterse duksa áte ñane an ilmu na a vanertaa Dadaamiya, adaba njá kátá emnde bademme tá

vante ervaunđe-aatare ge Yaisu Almasiihu, tá gyebgye am elva á Dadaamiya.

²⁹ Adaba una ḥanna ḥgudansengude hude geni yá zlanaazle slera ḥanna an ndzedá na á vitá Yaisu Almasiihu.

2

¹ Yá kátá kwa cenancena wava yaikke na yá aŋkwa maganá ya adaba kure, antara emnde á Lawdikiya ira emnde na itare keni narika an ice-aatare.

² Yá aŋkwa á maga una ḥanna geni bademme á kure kwa shansha ndzedá ge cfaba Yaisu Almasiihu, kwa wayaave-waya am dagave á kure áte ervaunđe palle, antara geni kwa cenvaacena elva na a sakuransehe ge Dadaamiya, daaci kwá tsaatse átekwa, ḥane keni á gá barka áte kure. Elva ḥanna ndza an shebe, a sakuransehe ge Dadaamiya na wá, ba Yaisu Almasiihu.

³ Tara eŋkale antara ilmu na á vatertá Dadaamiya ge emnde na keni bademme aŋkwa am ḥane.

⁴ Yá bakurá una, geni a badakuruka ura umele ba dey an elva emtakemtake.

⁵ Ma baaka ba ire-aaruwa am dagave á kure keni, am ervaunđe-aaruwa yá á ba am dagave á kure. Daaci yá higa jipu áte kure adaba duksa bademme kwá aŋkwa maganá á ba áte uŋŋule-aara, antara adaba dzaŋdzanjire á fetarfe á kure áte Yaisu Almasiihu.

Shifa jirire wá, á ba am Yaisu palle

⁶ Ba seke una ni lyakurvalya Yaisu *Almasiihu ge Yaakadadire na wá, zláláva á kure keni a gevge ba seke una á kataná ḥane.

⁷ Ba seke nafa, máki á wálá, á vela slalwe-aara á dem haha lauktu á tse degdege na wá, ge kure keni ba estuwa, njawinja degdege am erva-aara, ekhyawanaaka fetarfire á kure, cfabaudaba á ba áte una ta mbakursembe na. Slafawannaaslafa we á kure ge Dadaamiya ba kelaazare.

⁸ Faufa hyema geni a kedakuraaka ura umele ba dey an diya na tá mbesa emnde á ba am duniya na, baaka nampire-aara cfekideki, adaba saaka á sawa aza Yaisu Almasiihu, á sawa aza jini-aha antara male-aha-aatare.

⁹ Ba Yaisu Almasiihu palle una a de eksa Dadaamiya am njá-aara bademme.

¹⁰ Daaci am nja á kure antara Yaisu na wá, shakuransha duksa bademme am shifa á kure. Nane wá, malika-aha na tá an hakuma am samaya bademme, tá á ba am erva-aara.

¹¹ Gakurevge tsawe palle antara Yaisu Almasiihu wá, dakuremda am shedekwe. Amá dema am shedekwe na tá maganá emndimaghawa-ka, á maganá Yaisu Almasiihu an

hakuma-aara. Amaana: a mbedakurse ervaunjde á kure na ndza á dákurá á dem haypa na.

¹² Am sarte na ta magakuraa baptism, una ḥanna á márá una ni kwa tsetaa am faya átirpalle antara ḥane. Fakurtarfe geni Dadaamiya a tsante ḥane am faya an hakuma-aara, fakurtarfe geni á de tsakurtetse kure keni.

¹³ Werre, ndza kwa ba seke emtsa-aha am ice á Dadaamiya adaba haypa-aha á kure, antara adaba ndza diyakurka shairiya-aha-aara. Amá kina wá, Dadaamiya a vakurtaa shifa anjwaslire átirpalle antara Yaisu Almasiihu, a naba yamiyaare haypa-aha á miya bademme.

¹⁴ Haypa-aha ḥanna wá, ndza ba seke gema áte miya, hyephye ge mbedamiya am shairiya. Amá Dadaamiya a naba yamiyaare gema ḥanna, á ndavamiyuka mazla-aara adaba emtsa á Yaisu Almasiihu áte dzaŋgala.

¹⁵ A ganaa á ba áte dzaŋgala ḥanna midalire arge jini-aha antara male-aha-aatare bademme, a sluwatervaah, a jaterse zherwe á katafke á emnde bademme.

¹⁶ Máki estuwa, a mberzarakurka geni labara kwa za una? Bi labara kwa sha una? Labara magakurka munri na? Bi náza ja tere na antara kwaskwe á puwansepue?

¹⁷ Bademme á una-aha ḥanna ndza miyenne-aareka emtsaadse, ndza ba ge ufa duksa shagera na á de sawa na. Duksa ḥanna wá, ba Yaisu *Almasiihu.

¹⁸ Tá anjkwa emnde umele, ta ganve ire-aatare ba seke ta emnde na wayarka gálá ire, tá anjkwa baterán ge emnde umele keni geni gálá ire wá, shagerka, tá baterán ge emnde geni a yekaryeka an zhera á malika-aha, wayarwáyá jipu ge bálá názena tá zharaná am shene-aha-aatare keni. Jeba á emnde ḥanna wá, ta gala ire ba dey, dzama ire-aatare ba dzama ire á emnde am duniya. Vawaterteka barama ge maga una ḥanna am dagave á kure, a tegarakuraaka antara duksa shagera na á katafke á kure.

¹⁹ Itare, ta yiyye an Yaisu Almasiihu na ḥane ire na, emnde na tá daba ḥane bademme ta vuwa-aara. Daaci máki mí daba ba ḥane, vuwa bademme, dzagwa á ubiya-aha antara perde-aha tá wálá á ba áte unjule-aara, áte una á kataná Dadaamiya.

Emtsa átirpalle antara Yaisu, tsete átirpalle antara Yaisu

²⁰ Diyakurdiya geni emtsakuramtsa átirpalle antara Yaisu *Almasiihu, daaci baaka hakuma á jini-aha áte kure mazla-aara emtu? Ay ba estuwa wá, labara kwá njá ba seke mága á emnde na diyarka Yaisu Almasiihu na? Labara kwá fatersarfe ge shairiya-aha na a ba itare:

²¹ Gawanávteka ge duksa estuwa, zauka duksa estuwa, fauka erva áte duksa estuwa na?

²² Adaba jeba á shairiya-aha ñanna, tá ndaha ba elva á názena á de zlauzle á ba am duniya na. Ta jansaara ba emnde ge una-aha ñanna.

²³ Ge jirire wá, má ká cena shairiya-aha ñanna wá, ká cenán ba seke náza vante eñkale ge ura. Adaba a ba itare: sey kwá maga duksa ba kwakya ge daba Dadaamiya, sey kwá ganaaga ire á kure ba shagera, kwá ámbera maganá laruwa ge ire á kure. Amá una-aha ñanna bademme á de melakuruka dekideki geni kwá kwarukware ervaunje á kure am emtañkire á názena á kátá maganá vuwa á kure bademme.

3

¹ Diyakurdiya geni Dadaamiya a tsakurtehe am faya átirpalle antara Yaisu *Almasiihu emtu? Adaba una ñanna tatayautátaya kazlaña na am samaya am tate na aňkwa á njá Yaisu Almasiihu am nadafa á Dadaamiya.

² An eñkale á kure bademme, dzamaudzama ba kazlaña na am samaya na, dzamauka kazlaña na am duniya.

³ Adaba diyakurdiya geni shifa á kure werre na wá, emtsamtsa, Dadaamiya a tsakurtehe átirpalle antara Yaisu Almasiihu. Daaci shifa á kure aňwaslire aňkwa antara Yaisu Almasiihu, a shebakuranvehe ge Dadaamiya ázejara.

⁴ Ge jirire wá, shifa á kure ba Yaisu Almasiihu. Má de jesarja ñane, kure keni kwá de jesarje an ñane átirpalle am yaikkire-aara.

Zláláva werre antara náza vatena

⁵ Adaba una ñanna, shagerkire á názena jauje am ervaunje á kure na sawansese bademme, a gevge ba seke lipa á katafke á kure. Yawanya dakarire antara gwardzire antara mága emtañkire na á kátá maganá vuwa á kure bademme, antara waya duksa an ervaunje á kure bademme. Adaba má kwá waya duksa an ervaunje á kure bademme, duksa ñanna gevge ba seke dadaamiya á kure.

⁶ Kwaya ñane názena ni á piyaterte ge emnde geni a faransareka ge Dadaamiya. Adaba una ñanna tá aňkwa am ervaunje á Dadaamiya.

⁷ Kure keni, am sarte na zlabe sakurseka am duksa-aha ñanna, zláláva á kure ndza ba estuwa.

⁸ Amá kina wá, puwanvepuwe kazlaña-aha na bademme, mága ervaunje, mága kemanjerire, zlazla ura antara elva yaihyaihe.

⁹ Magawaterka fida ge emnde, adaba kure sakuresse am zláláva werre, puwakuranvepuwe kazlaña werre bademme,

¹⁰ kwa eksante zláláva umele aŋwaslire. Una ɻanna keni a eptsakurantaa ba Dadaamiya. Ba ɻane una a de gakuranvege ervaunjde á kure aŋwaslire ba kelaazare, geni á gevge ba seke náza-aara, daaci kwá de diyeddiye Dadaamiya ba shagera.

¹¹ Daaci estuwa, baaka una Yahudiya-aha, una emnde á jeba umele. Baaka una emnde na ta am shedekwe, una emnde na ta baaka am shedekwe. Baaka una emnde na weraaka ire-aatare, una emnde na tá á kataliya á emnde bademme. Baaka una nave-aha, una emnde na tá kwárá ire-aatare. Bademme á emnde ta ba kalkale áza Dadaamiya. Adaba ba Yaisu *Almasiihu palle una ura yaikke, aŋkwa á njá am ervaunjde á emnde-aara bademme.

¹² Diyakurdia geni zunjwe a wayakurtaa ba Dadaamiya emtsaadé, daaci a naba dzerakursehe geni kwá gevge emnde-aara. Adaba una ɻanna, gawevge emnde a zevarze, emnde a maggwire á sawa am ervaunjde, gawevge emnde a kemaare, emnde a ga ire á katafke á emnde umele, ira emnde a farvaunjde.

¹³ Faufa ervaunjde am dagave á kure. Má ura a naba magakurte emtəŋkire, naba yawanarye haypa-aha-aara. Yaakadada á miya a naba yamiyaare ge miya. Adaba una ɻanna, kure keni yawateraarye ge emnde umele.

¹⁴ Duksa yaikke wá, wayawavewaya am dagave á kure. Adaba ba wayava palle una á jatermaare ge emnde bademme.

¹⁵ Hairire na a vakurtaa Yaisu Almasiihu na wá, yawanya a shapteshe am ervaunjde á kure. Adaba Dadaamiya a dshakur ba ge una ɻanna, geni kwá gevge ba seke vuwa á ura palle. Daaci slafawanaslafe we á kure ge ɻane.

¹⁶ Yawanya a hyemhya elva á Yaisu Almasiihu am vuwa á kure. Tsahautsáha ba shagera am dagave á kure. Fawanemfa am vuwa ma ge ware á kure keni am dagave á kure, an ilmu na a vakurtaa Dadaamiya. Galaugala Dadaamiya an jabura, galaugala an lahe á emnde-aara, galaugala an lahe na ni kwa jansaare an hakuma á Shedekwe Cudecde. Galaugala Dadaamiya an lahe-aha ɻanna kwá ámbera slafaná we á kure an higa am ervaunjde.

¹⁷ Slera á kure antara názena kwá ndahaná kure bademme, magaumága an zhera á Yaakadada Yaisu Almasiihu. Slafawanaslafa we á kure ge Eddemiya Dadaamiya an zhera-aara.

Shairiya-aha geni a njarinja emnde a fetarfe áte uŋjule-aara

¹⁸ Ekkure ɻwasha-aha, faufa zherwe áte zala-aha á kure, ba seke una á zlayater ge emnde a daba Yaakadada.

¹⁹ Ekkure keni zala-aha, wáyáuwaya an ɻwasha-aha á kure, fauka zladfa áte itare.

²⁰ Kina wá, yá elvan ge kure egdzara: Fawatersarfe ge dada-aha a kure antara mama-aha a kure am duksa bademme. Adaba má kwá maga una ɻjanna, Yaakadada wayaawaya jipu.

²¹ Ekkure dada-aha á egdzara, fauka zladfa áte egdzara á kure ba dey, adaba má estuwa, á de ɻezla ervauŋde á egdzara jipu.

²² Yá elvan ge kure kina nave-aha: Fawatersarfe ge dada-aha á kure am duksa bademme. Magawaterka slera adaba ice-aatare geni tá de zlebakurzleba, amá magawateranmaga slera an ervauŋde á kure palle adaba fa-zherwe á kure áte Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu.

²³ Ma ta fakuraare ba slera-ara keni, magaumága an ervauŋde á kure palle ba seke ta fakuraara emnde-ka slera ɻjanna, kwá maganán ba ge Yaakadada Yaisu Almasiihu.

²⁴ A viyakuraareka geni ba Yaakadada Yaisu Almasiihu una á de vakurte lada á kure. Názena a fater ge emnde-aara am samaya na wá, á de vakurteva ge kure keni. Daaci edda á kure na kwá maganá slera kina wá, ba Yaisu Almasiihu.

²⁵ Amá edda una á magá emtanjkire, ɻjane keni á de pelansepele Yaakadada emtanjkire-aara ma ware edda-aara keni, adaba Yaakadada wá, á de eggerka emnde dekifeki.

4

¹ Yá elvan ba ge kure dada-aha á nave-aha: Nawateraaŋa nave-aha á kure an jirire, magaumaga antara itare an uŋjule-aara. A viyakuraareka geni kure keni aŋkwa Edda á kure am samaya.

Magaumága maduwa

² Yawánka mága maduwa dekifeki, ekkudauka ge maga maduwa kwá ámbera slafaná we á kure ge Dadaamiya.

³ Má kwá maga maduwa á kure wá, magaumága maduwa arge ɻjere keni, geni Dadaamiya a vanjerteva barama antara nara shagera ge balatera waazu á elva-aara ge emnde, ɻja palaternaapala jirire á elva á Yaisu *Almasiihu na ndza an shebe werre na bademme. Diyakurdiya yá am daŋgay kina keni, ta siya adaba ba una ɻjanna.

⁴ Magaumaga maduwa geni a meliyumele Dadaamiya, ya palaternaapala elva-aara ge emnde an uŋjule-aara.

⁵ Magaumága ejkale am zláláva á kure am dagave á emnde na zlabe d'abarka Yaisu Almasiihu. Kedawanaaka sarte shagera na a vakurtaa Dadaamiya geni kwá melaterumele na.

⁶ Tsatsawanaatsatse elva am mbuwe á kure ba shagera, a gevge emtake ba seke izhe. Diyaweddiye geni kwá de vanta estara jawapa shagera ge edda una á de ndava elva ázekure bademme.

Ga use á Paul am halavuwa á elva

⁷ Tikikus, ba ñane una egdza emmemiya na wayamiwaya jipu, ñane keni aŋkwa á maga slera á Yaisu *Almasiihu an ervaunjde-aara palle, ñere antara ñane wá, ñá maga ba slera á Yaakadada palle. Á de bakuránba ñane labare-aaruwa bademme.

⁸ Yá bela ñane á dezekure, geni á de bakuránba ñane labare á ñere, á de vakurte antara ndzeda.

⁹ Ya aŋkwa bela Unaizimus egdza emmemiya na wayamiwaya jipu na á duwa antara ñane á dezekure. Unaizimus wá, palle á kure ba ge kure, ñane keni ba sledaba Yaisu Almasiihu an ervaunjde-aara palle, tá de bakuránba itare názena á magavá áhuna bademme.

¹⁰ Tá aŋkwa gakur use-aatare tara Aristarkus, ñane una ña kerde am danjay, ta antara Markus ñane palle á kudere-aha-ñara ge Barnabas. Má dámda Markus á dezekure wá, lyauvalya á ba an higa ba seke una ndza ya ndakurndaa na.

¹¹ Áŋkwa á gakur use-aara Yaisu na tá dahaná an Yustus na ñane keni. Sey ba emnde keye ñanna njaŋje am Yahudiya-aha una tá aŋkwa maga slera antara iya áhuna ge sa emnde á sem *kwara á Dadaamiya. Ba itare una tá aŋkwa vite ndzeda jipu ahuna.

¹² Á aŋkwa gakur use-aara Aipafras keni, ñane keni palle á kure ba ge kure, sleslera á Yaisu Almasiihu. Ba kelaazare á maga ba maduwa arge kure an ervaunjde-aara palle, geni kwá tsaatse dzaŋdzaŋe, kwá gevge emnde na gyairebgye am elva á Dadaamiya, antara geni kwá dabanteda názena á kataná Dadaamiya.

¹³ Yá aŋkwa zharaná á ba an ice-aaruwa wáva-aara ge magakuru slera ge kure antara emnde á Lawdikiya, antara ge emnde á Hiyairapaulis bademme.

¹⁴ Tara Lukas, dauktar á miya na wayamiwaya jipu na, ta antara Daimas, tá aŋkwa gakur use-aatare itare keni.

¹⁵ Gawaterga use-aaruwa ge egdzar mama-aha á miya emnde a fetarfe na tá am Lawdikiya. Gawanga use-aaruwa ge Nimfa keni antara emnde a fetarfe na ta jahava á mba-aara na bademme.

¹⁶ Ma ndakursendahe nalmesheri na am dagave á kure wá, vawaterteva ge aiklaisiya á Lawdikiya keni, itare keni a de ndarndaha am dagave-aatare. Emnde á Lawdikiya keni, a velarakurtevela umele na ta shanaa itare na, geni kure keni kwá se ndaha una ḷanna zlabe ádaliye am dagave á kure.

¹⁷ Bawanánba ge Arkipus wá: Slera na a faara Yaakadada Yaisu Almasiihu geni a magannaamaga na wá, a ewwáva geni á zlannaazole.

¹⁸ Am tate na náwa ḷane na wá, yá aŋkwa puweta ba iya Paul an erva-aaruwa geni yá gakur use. A viyakuraareka geni yá am daŋgay na. A vakurteva Dadaamiya hairire.

Zuñjewire á wakita na a puwatertaa

**Paul
ge emnde a
TAISALAUNIKI**

Ga use á Paul

¹ Wakita na yá aŋkwa puwaná ba iya Paul, ná antara Silwanus, ira Timauta. Ná puwakurte ge kure emnde á Dadaamiya, antara Yaakadada Yaisu *Almasiihu na kwá am larde á Taisalauniki na: Eddemiya Dadaamiya á magakuránmaga ŋgurna, á vakurteva hairire.

Njá á emnde a Taisalauniki am fetarfire-aatare

² Nere, ná aŋkwa slafaná we á ŋere ba kelaazare ge Dadaamiya adaba kure bademme. Ba kelaa má ná aŋkwa maga maduwa á ŋere ádeza Dadaamiya, ná aŋkwa yehakuryeha kure keni am hude-aara.

³ Am maduwa á ŋere ŋanna, ná aŋkwa yeha názu kwá aŋkwa maganá kure adaba fetarfire á kure áte Yaisu *Almasiihu, antara wáva á kure ge mága hayavire adaba zhera-aara, ira tama yaikke na kwá aŋkwa maganá kure áte Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu na bademme.

⁴ Egdzar mama-aha-aaruwa, ŋere ná aŋkwa slafaná we á ŋere ge Dadaamiya adaba kure na wá, adaba ŋa dise á ba an diye geni a wayakurtaa ŋane, a dzerakursaa ŋane ge kwa emnde-aarire.

⁵ Am sarte na ŋa balakuraa labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu na wá, banjerakuranka á ba áte we ba estuwa, amá ndza ŋa bakurnaa an hakuma á Shedekwe Cudedse. ŋere diyajerdiya geni bademme á názu ná bakurná ŋere ŋanna ba jire. Ba kure keni diyakurdiya geni názu ndza ŋa maganaa ŋere ázekure na, ŋa wayakurante ba shagerire.

⁶ Ekkure wá, dabakurtedaba sera á ŋere, dabakurtedaba náza á Yaakadada keni. Adaba shakurushe zlada kwakya adaba elva á Dadaamiya, aley kwá á ba an higa á kure argena, kwá an higa na á vakurtá Shedekwe Cudedse na.

⁷ Daaci, an una ŋanna wá, kwá aŋkwa á maraterá garava shagera ge emnde á Dadaamiya na tá am larde á Makiduniya, an larde á Akaya na bademme.

⁸ Adaba barka á kure, elva á Yaakadada hyemhye am slede bademme am Makiduniya antara Akaya. Ma áme keni emnde tá cena ba labare á fetarfire á kure áte Dadaamiya, una ŋanna ma ndahanjerka ŋere keni ba kalle.

⁹ Tá aŋkwa ndahaná ba emnde an ire-aatare, geni ndza kwa lyanjervaahe, kwa ŋanjerjaa á ba an jirire am sarte na njá am mba á kure. Zlabe tá aŋkwa á ndaha geni kwa eptsannaa iga ba dekideki ge hele, kwa sem sera á Dadaamiya á jirire, kwa aŋkwa á maganá slera ba ge ŋane na ni an shifa na.

¹⁰ Ira paka na ni kwá aŋkwa pakaná kure Egdza-aara na ni watse á eptsá á sawa am samaya na. Egdza-aara ŋanna wá, ba Yaisu na ndza a tsantaa ŋane am faya, watse á de lyamiya am lámare na á de shá emnde na. Lámare ŋanna watse á de magava am sarte na ni má jaaja ervaunjde Dadaamiya am halavuwa á duniya na.

2

Paul ndza a magán estuwa slera á Dadaamiya am Taisalauniki

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, ba kure an ire á kure keni, diyakurdiya geni duwa á ŋere ádezekure na gavka dey.

² Diyakurdiya geni ba lauktu njá dáada ádezekure keni, ndza ta zlazlanjerse emtsaadé, magaranjeránmaga palase kwakya am Filipi. Danjeremde ázekure keni, ŋa de beraa ba kelaade-aha zlabe ádaliye kwakya, aley Dadaamiya a fanjerem ndzedfa keni kwakya am vuwa, geni njá balakursebale labare á higa na a sawa ázenjara na.

³ Waazu na njá magaterá ŋere ge emnde na wá, gevka elva á fida, baaka elva á danjwiré am hude-aara, ma zlerma keni baaka am hude-aara dekideki.

⁴ Nere wá, njá bala ba názena á kataná Dadaamiya, adaba zunjwe a habazesaa ŋane názu am ervaunjde á ŋere, lauktu a fanjerar de balatera labare á higa ŋanna ge emnde. Estuwa ŋere keni njá bálá ba názena á kataná Dadaamiya arge názu tá kataná ba emnde. Adaba ŋane wá, diyaadiya ervaunjde á ŋere.

⁵ Ba kure keni diyakurdiya ganakini baŋerakuranka elva-aha na emtakemtake áte we ge badakurbada an ŋane, bi elva a kátá duksa. Una Dadaamiya diyaadiya jirire-aara bademme.

⁶ Emtu kwá kurken ndza njá kátá yaikkire ázekure emtu? Una estuweka, kataŋerka ŋere yaikkire ma ázekure, ma áza emnde-ara keni dekideki.

⁷ Má áte jirire wá, ma andze njá naba marakuranmará hakuma á ŋere ge kure, adaba ŋere ŋa emnde á bela á Yaisu *Almasiihu. Amá slaslanjerka ŋere una ŋanna dekideki, baira am sarte na njá ázekure na, ndza ŋa marakuraa ba tsekadfire ba seke njá á tara mama antara egdzara-aara.

⁸ Adaba ḥa wayakuraa ḥere an ervaunjde á ḥere palle na wá, ba shifa á ḥere keni ndza wayanjerwaya ḥá yainya adaba kure. Á tsaaka á ba an labare á higa na a sawa áza Dadaamiya, ḥa de balakursaa ḥere na, amá ndza ḥa wayakurte ba seke shifa á ḥere.

⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, ábi ba kure keni zlabe viyakurarka zlada á slera na ndza ḥa shanaa ḥere am dagave á kure am sarte na ndza ḥa de balakuraa labare á higa na? Vayi vacika ndza ḥá maga ba slera geni ḥá shansha ba názu ḥá zanuze ge we á ḥere keni, geni a gañerefka gwatama arge kure.

¹⁰ Em̄tsaadse wá, kure kwá diya ba njinjia ge seyde-aha á ḥere, Dadaamiya keni diyaadiya bademme geni ndza shagera zláláva á ḥere am dagave á kure, ndza baaka duksa mándezawe na ḥa maganaa ḥere, ndza emtake njá á ḥere áte kure bademme.

¹¹ Ekkure bademme diyakurdiya geni ma am uwe keni ndza ḥa magakurán ba seke una ni á maganá dada áte egdzara-aara,

¹² ndza ḥá vakurte sawari-aha gergere, ḥá ekhyakurá ervaunjde, ba kelaazare ndza ḥá bakurá ba magaumága názu á kataná Dadaamiya, a cfahakur ge de nja antara ḥane am zlanna-aara, am sleksire-aara na an daradza jipu, wulwule jipu na.

¹³ Duksa palle zlabe ádaliye wá, ḥá yainka slafana we ge Dadaamiya adaba ḥane: Am sarte na ndza ḥa de balakuraa elva á Dadaamiya, zharakurka seke elva á ura, amá kwa cenvaahe, kwa lyevaahe an ervaunjde á kure palle geni elva á Dadaamiya ba jirire. Ba jire á kure una Dadaamiya ba jirire. A eptsantaa ba ḥane zlalava á kure kwa emnde na fakurtarfe na.

¹⁴ Egdzar mama-aha-aaruwa, iyau kure keni shakursha názu ndza a shaa emnde á Dadaamiya na tá yeka an zhera á Yaisu *Almasiihu am Yahudiya na: Adaba tá aŋkwa shakuruwa ba emnde a larde á kure zlada seke una ndza ta shateruwa Yahudiya-aha zlada ge emnde-aatare na ta fetaare áte Yaisu Almasiihu na.

¹⁵ Degiya ba Yahudiya-aha ḥanna una ndza ta jaa Yaakadada Yaisu ba seke una ndza ta cebaa nabi-aha werre na. Kina keni tá aŋkwa maganjerá palase ge ḥere ma áme keni bademme. Itare wá, garevge ba seke kelaade-aha á emnde bademme, tá maga ba názu wayaaka ervaunjde á Dadaamiya cekideki na.

¹⁶ Adaba ta ettapa bademme ge piyanjerte de balatera elva á Dadaamiya ge emnde a jeba umele. Itare keni wayarka geni emnde umele tá lyelye shifa-aatare áza

Dadaamiya. Kina wá, haypa-aha-aatare njanna jauje ge ndzedfa, nahetenaha am ervaunjde á Dadaamiya mazla-aara, tá de njezleka am shairiya á Dadaamiya dekideki.

Paul á kátá ba á de tsateraretse zlabe ádaliye ge emnde á Taisalauniki

¹⁷ Egdzar mama-aha-aaruwa, degi ba kwaye vaci tegava á miya antara kure na, njere ekhyaaka ervaunjde á njere dekideki, ire á njere á ba ázekure. Baaka pute na maganjerka njere geni a shanjeransha de tsakurartse na.

¹⁸ Ge eptsá ádezekure na wá, njere ndza wayanjerwáyá jipu. Iya Paul wá, ndza ya tapán ser palle-ka geni a shanansha eptsá ádezekure na, amá bademme una njanna ndza a piyetaa ba Shaitaine.

¹⁹ Ge jirire wá, kure keni gakurevge duksa palle ázenjere ge melanjeru ge fa tama á njere áte Dadaamiya am duksa bademme, gakurevge dalila á higa á njere; zlabe ádaliye gakurevge dalila á gedfa á njere má de samsa Yaisu *Almasiihu.

²⁰ Una ba estuwa, njá de gedetegeda adaba kure, njá de higa á ba áte kure.

3

¹ Am haraare cenajeránka labare á kure dfekefeki, dzegwanjeránka njere farvaunjde mazla-aara. Daaci ja naba njante, a ba njere: Ambane njá bela Timaute ádezekure, njere njá njinja emtsaade an ire á njere am Ataina.

² Timaute na ja belanaa njere á dezekure na wá, njane egdza emmemiya na njá anjkwa maganá slera ge Dadaamiya átirpalle ge balatera labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu ge emnde. Ja belanaa njere ge de fakurem ndzedfa am vuwa, geni kwa fetarfe ba shagera áte Yaisu Almasiihu.

³ Ma ware á kure keni a gazleka adaba zlada na kwá anjkwa bashaná kure na. Má ba zlada wá, ba kure keni diyakurdiya una gevge duksa palle am názu a famiyaare Dadaamiya ge miya emnde a fetarfe.

⁴ Am sarte na ja ázekure keni, ndza ja ndakurnda bademme ge kure, geni miya wá, ma vaatara keni watse mí njezleka am zlada. Nane una a shaa kure am iga á njere na, amá kure diyakurdiya jirire-aara bademme.

⁵ Adaba una njanna dzegwanánka farvaunjde mazla-aara, ya naba bela Timaute ádezekure, geni á de cenajervacena njane má degdege fetarfire á kure. Adaba yá an lyawa jipu geni bi shakurtushe Shaitaine, daaci slera á njere gevge ba dey.

⁶ Amá kina wá, saasa Timaute ásezenjere, a sanjeraa labare emtakemtake á sawa ázekure, a banjerantsa njane: Farfe fetarfire á kure, farfe háyavire am dagave á kure. A ba njane zlabe ádaliye: Shagera ervaunje á kure áte njere, kure keni kwá kumá ba kwa namerhe an ice, seke una ni njere keni njá kumá ba puwete ice áte kure na.

⁷ Egdzar mama-aha-aaruwa, nja ba palase, antara zladfa na njá naana njere na, aley am sarte na saasa Timaute ásezenjere, bademme saasa higa á njere adsaba labare á fetarfire á kure na ja cenáncena farfe na.

⁸ Daaci kina wá, saasa shifa am njere mazla-aara, adsaba diyanjerdiya geni tsakuraatse degdege, emtake njá á kure an Yaakadada.

⁹ Adaba nja shaa higa kwakya áte kure á katafke á Dadaamiya na wá, ma njá slafaná ba ser wanyara we ge Dadaamiya keni, una á hyefka ba názara keni.

¹⁰ Vayi vacika njá nala ba Dadaamiya geni á melanjerumele njá daada á de zharakurzhara, we á njere una, we á kure una, ge kwarakurse názu zlabe kwá an wedere-aara ge far ge fetarfire á kure na.

¹¹ Daaci sey tá de vanjertá ba tara Eddemiya Dadaamiya, tá an Yaakadada á miya Yaisu barama a de zharakurzhará na.

¹² A fakurarefe Yaakadada ge háyáva á kure, geni kwá wayaavewaye am dagave á kure, kwá waya emnde bademme, ba seke una ni njá ankwa wayakurá njere na.

¹³ Yaakadada á de vakurtá ba estuwa ndzeda, geni kwá de gevge emnde na shagera ervaunjde-aatare, baaka duksa mándzawe am itare, vacite na má de samsa Yaakadada á miya Yaisu an emnde-aara. Daaci kwá de gevge emnde cudedde á ba an jirire áza Dadaamiya.

4

Zlalava shagera na á kataná Dadaamiya

¹ Náwa elva na njá zlaná átekwa na: Ekkure wá, kwaranjerakursekwáre bademme geni tá njá estara emnde á fetarfe áte una á kataná Dadaamiya na. Diyanjerdiya tsa ganakini kwá maganá á ba áte una njanna, amá njá ánkwa á njalakurnjála zlabe ádaliye an zhera á Yaakadada Yaisu, fawarfe zlabe adaliye á de katafke á de katafke.

² Náwa názu ndza a kwaranjersaa Yaakadada Yaisu ge njere. Nere keni nja kwarakursaa á ba an ndzeda-aara diyakurdiya bademme.

³ Názu á kataná Dadaamiya ázekure wá, á kátá kwá gevge emnde cudsedse á ba an jirire, kwá tsufa ire á kure ba krette ge mága gwardzire.

⁴ Ma ware edda una á ba an mukse am kure na, sey a mbesembe njá mukse-aara áte una á kataná Dadaamiya, emnde tá de zleba ba itare na.

⁵ Wáyáva á kure áte itare a gevka ásfaba ndzeda á mbagrire seke una ni tá ájkwa maganá emnde na dabarka Dadaamiya na.

⁶ Ma ware á kure keni a maganánka kelaadire an gwardzire dekideki ge sleriya-aara. Zlermauka sleriya á kure dekideki. Baira ge kure, njá fantau vatene-ka ge bakuránba-aara, ndza fanjerakuremfe am vuwa, geni Yaakadada Yaisu á de fateraare shairiya ge jeba á emnde a mága kelaadire njanna.

⁷ Dadaamiya dámiteka ge bamiya magaumága gwardzire, amá a dámite ge gev emnde-aara, ge njá am cudsedfire.

⁸ Kwáye njane elva njanna; má edda-aara cenaaka, a kwalare ge ura-ka, a kwalare ba ge Dadaamiya na a vakurte Shedekwe Cudsedse na.

⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, áte elva a háyáva á egdza mamire am dagave á kure emnde a fetarfe wá, ma banjerakuránka elva njanna mázla-aara keni ba kalle. Ásfaba ba kure an ire á kure keni cenakurancena názu a kwarakursaa Dadaamiya ge mága háyávire.

¹⁰ Ba kina keni má ba háyávire wá, a'aa kure kwá ájkwa emmága áte emnde a fetarfe na tá am lárde á Makiduniya na bademme. Aley keni njere njá bakurá ba magaumága zlabe ádaliye á de katafke.

¹¹ Iyau, ba seke una ndza ya ndakurnda na wá, magauka gaagusa dekideki ge tátaya njá áte ye palle, dawmbareka á dem elva á emnde. Ma ware á kure keni a emmága ba mbera-aara.

¹² Daaci má kure gakurevge estuwa wá, ba emnde na zlabe fartarka áte Yaisu *Almasiihu na keni, watse tá fa zherwe áte kure, kure keni kwá de weshateranteka ire ge emnde, kwá de njaleka duksa áze itare.

Vaci eptsá á Yaakadada á sa am samaya

¹³ Egdzar mama-aha-aaruwa, náwa názu njá bakurná njere áte emnde na zlauzle shifa-aatare am duniya na; geni kure keni njauka an dzámá ire seke emnde na baaka táma-aatare ge sha shifa umele am iga á emtsa na.

¹⁴ Miya wá, famitarfe geni ndza emtsamtsa Yaisu, amá tsettse am fáyá. Estuwa, mí naba fetarfe zlabe ádaliye geni emnde na tá emtsa am fetarfíre na wá, Dadaamiya keni á de tsatertetse geni tá de njá antara Yaisu.

¹⁵ Náwa elva na ndza ḥa shanaa ḥere áza Yaakadada, a ba ḥane wá: Vaci epts-aara á sawa am samaya ḥanna wá, watse mí desá mi-ka zuŋjwe arge emnde na emtsarempta na, á bina.

¹⁶ Vacite ḥanna wá, Dadaamiya á de ndasendahe elva-aara á ba an ká kwára. Male á malika-aha keni á de keta kwara, a ndahese náza-aara. Derkwákwá á Dadaamiya keni tá de fertanteferta, lauktu á de tsekwa Yaakadada á sawa am samaya. Am iga á una ḥanna maa, tá de tsettse emnde a fetarfe na ndza matsarmatsa werre na am fáyá,

¹⁷ lauktu á de dámida Dadaamiya átirpalante antara miya emnde na watse má an shifa na bademmire á miya á dem kumba, mí de ja ire an Yaakadada am zhegela. Kwaye ḥane njá á miya na ni watse mí de njá estuwa áza Yaakadada dem ba ge ḫekideki.

¹⁸ Kwa cenáncenka-he una bademmire? Ekhyawakhya ervaunjde á kure an elva ḥanna ma vaatara keni am dagave á kure.

5

Ma vaatara keni njawinja am niya á kure ge ufa Yaakadada

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, áte sarte na á de sawa duksa-aha ḥanna átekwa na maa, kure, ma banjerakuranka mazla-aara keni ba kalle.

² Adaba kure keni diyakurdiya bademmire, geni vacite na Yaakadada á de epts-aara á sawa na wá, watse ba bresse ba estuwa ba seke sawa á neyle.

³ Á ba am sarte na tá de banba emnde: Kina wá, ankwa hairire na, kedfa-aatare ba ge ḫekideki na keni á de tsekwateraare á ba am sarte ḥanna, am bressire ba estuwa seke má á tsekwaara yá egdzere ge mukse á hude. Vacite ḥanna wá, watse baaka ḫezla-aatare ḫekideki.

⁴ Egdzar mama-aha-aaruwa kure wá, gakurevka ba seke emnde na tá am tabedammire na, geni á se shakursha sarte ḥanna am bressire ba estuwa.

⁵ Bademmire á kure, kwa ba seke emnde na tá zlálá am parakkire á vaciya na. Miya emnde a fetarfe wá, bademmire á miya gamiyevka ba seke emnde na ni tá zlálá am tabedammire á vayiya na.

⁶ Adaba una ḥanna wá, paumika hare, njawamika ba seke emnde umele, weshawamiyanteka ejkale á miya an duksa umele ḫekideki.

⁷ Njá ba nja keni ábi tá paná ba emnde na tá am vayiya na hare. Am larde-aha á miya, ejkale am ire á emnde tá weshante á ba an vayiya ḥanna.

⁸ Amá miya wá, samiyesse am vayiyire, gamiyevge emnde a zlala am parakkire á vaciya. Ad'aba una ḥanna, njawaminja an eŋkale á miya, fawamitarfe áte Yaisu *Almasiihu, magawamimaga háyávire. Duksa-aha ḥanna gevge ba seke kebebbe á miya ge tsufa vuwa á miya. Zlabe ádaliye: faumifa táma ba shagera áte vacite na watse á de ḥezlamisenjezle Dadaamiya ba ge dekideki na. Táma ḥanna keni gevge ba seke tuŋkur ge tsufa ire á miya.

⁹ Njauminja ba estuwa, ad'aba Dadaamiya dzeramiseka ge za miya an shairiya má de jaaja ervauŋde, amá a dzeramise geni á ḥezlamisenjezle á kya erva an Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu.

¹⁰ Yaisu Almasiihu wá, ndza a emtsaa ad'aba miya. Ndza a emtsaa ad'aba miya geni watse mí de njá kerde antara ḥane. Una ma emtsamimetsa, ma watse má á ba an shifa á miya emtsaadé keni, watse mí de njá kerde má eptsaptsa á sawá.

¹¹ Kwa cenanceneka-he una bademme? Ma ware á kure keni a fanemfe ndzedfa am vuwa ge ura umele an ḥane, melawanumele ge ire á kure ma vaatara keni, áte una kwá anjkwa maganá kure kina na.

Názu á kwaratersá Paul am halavuwa á elva-aara

¹² Egdzar mama-aha-aaruwa, ná anjkwa á ḥjalakurñála: taslawa á kure, faufa zherwe áte emnde na a dzeratersaa Yaakadada ge maganaa slera-aara am dagave á kure na, a dzeraterse ge fakuru hyema antara tá kwarakurse elva-aara na.

¹³ Faufa zherwe áte itare, marawateránmara háyáva á kure ad'aba slera na tá maganá itare am dagave á kure na. Iyau, njawinja áte emtakire am dagave á kure kwa emnde a fetarfe bademme.

¹⁴ Ná anjkwa á ḥjalakurñála zlabe ádaliye egdzar mama-aha-aaruwa, taslawa á kure, valawaterarvale ge emnde a mága masefire na tá am dagave á kure; fawateremfe ndzedfa am vuwa ge emnde na tá shekwaaka gázla na; melawaterumele ge emnde na baaka payda-aatare; fawaterfe ervauŋde ge emnde bademme.

¹⁵ Ekkure wá, faufa hyema ba shagera, eptsawannaaka emtaŋkire ge ura an emtaŋkire. Arge una ḥanna wá, ma vaatara keni wavauwáva ba shagera ge mága maggwire am dagave á kure, magaumága una ḥanna áte emnde bademme.

¹⁶ Ma vaatara keni njawinja á ba an higa á kure.

¹⁷ Magaumága maduwa, icawanseka dekideki.

¹⁸ Ma a shakur vaatara duksa keni, bawanánba ususe ge Dadaamiya, una ma emtakire, ma emtaŋkire keni.

Una duksa na á kataná Dadaamiya ázekure emnde na gakurevge palle antara Yaisu *Almasiihu na.

¹⁹ Piyawanteka dekideki ge Shedekwe Cudedde sleraaara.

²⁰ Estuwa, má ura á ndahá nabiyire keni, epsawanaaka elva-aara.

²¹ Ma uwe keni lawanaale emtsaade ba shagera, lauktu kwá ñanaaja una shagera am hufse-aara.

²² Bademme á názu átuge shagerkire na, kure sawansese ire á kure am hufse-aara.

²³ Dadaamiya na edda á vamita hairire na, a gakurvege ba ñane zlabe adaliye emnde cudedde bademme, am enkale á kure, am shifa á kure, ira vuwa á kure bademme. Daaci á de jerka duksa mándzawe am kure dekideki vaci eptsá á Yaakadada Yaisu *Almasiihu.

²⁴ Dadaamiya na a dzerakursaa ñane ge gakurve emnde-aara na wá, ñane á eptseka elva-aara dekideki, á de gakuranvege ba ñane una ñanna.

²⁵ Na baa ba kure egdzar mama-aha-aaruwa: magaumága maduwa arge ñere keni.

²⁶ Gauga use-aha á ñere ba shagera am dagave á kure emnde a fetarfe.

²⁷ Yá magakurá ba tasle, an zhera á Yaakadada, ndaundaha wakita na á katafke á emnde a fetarfe bademme.

²⁸ Ngurna na á magaterá Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu ge emnde na, a hyetehye áte kure bademme.

Buwire á wakita na a puwateraa Paul ge emnde a **TAISALAUNIKI**

Ga use á Paul

¹ Wakita na yá aŋkwa puwaná ba iya Paul, ná antara Silwanus, ira Timauta. Ná aŋkwa gakur use ge kure emnde á Dadaamiya an Yaakadada Yaisu *Almasiihu na kwá am larde á Taisalauniki na.

² Tara Eddemiya Dadaamiya tá an Yaakadada Yaisu Almasiihu a magarakuránmaga ŋurna, a varakurteva hairire.

Shairiya á emnde vaci eptsá á Yaakadada Yaisu

³ Na baa ba kure egdzar mama-aha-aaruwa: Nere wá, ma vaatara keni sey ná yanka slafaná we á njere ge Dadaamiya ádaba kure. Una zlaya jipu, adaba farfe zlabe ádaliye fetarfe á kure áte Yaisu *Almasiihu, háyavire na am dagave á kure keni farfe ba kwakya.

⁴ Adaba una ŋanna, njere ná higa á ba an higa ge ndaha labare á fetarfíre á kure áza emnde á Dadaamiya badsemme, adaba tá shakuru zlada kwakya, aley gazlakurka dekideki, kwá á ba an fetarfíre á kure áte Yaisu Almasiihu.

⁵ Una ŋanna á maramiya shairiya á jirire na watse á se maganá Dadaamiya áte emnde na. Iyau, ba kwakyire á zlada na kwá aŋkwa bashaná kure kina na keni, á maramiya ba duksa, geni kure hyaikurephye emnde a dem zlanna á Dadaamiya, zlanna na kwá aŋkwa basha zlada adaba ŋane na.

⁶ Una ba jirire, Dadaamiya wá, á de kyá shairiya-aara á ba áte jirire. Nane á de eptsaternaaptsa zlada ŋanna ge emnde na tá aŋkwa magakurá palase kina na.

⁷ Amá kure emnde na kwá aŋkwa shá zlada am erva-aatare kina na, antara njere, ge miya wá, á de vamiteva puwansepwe, má eptsaptsa Yaakadada Yaisu á sa am samaya antara malika-aha-aara tá an dsemsemire na.

⁸ Má watse á sáwá Yaakadada Yaisu ŋanna wá, á de sáwá am dagave á nara á kára yaikke, ge se kya shairiya á emnde na dabarka Dadaamiya, antara emnde na eksaranteka labare á higa, elva á Yaakadada á miya Yaisu na.

⁹ Ba seke bikere-aatare, Dadaamiya á de faterare laruwa yaikke, tá de njá am laruwa ŋanna ba ge dekideki, yiyiye an ŋane, tá de puweteka ice-aatare dekideki áte sleksire á Yaakadada á miya an daradza-aara jipu na.

¹⁰ Bademme á una-aha ḥanna á de magava ba vaci á eptsa á Yaakadada Yaisu á sa am samaya. Vacite ḥanna, bademme á emnde na ta fetaare áte ḥane wá, tá de gálá ba ḥane á ba an ká kwara, tá de eddema bademme. Daaci, kure wá, watse kwá aŋkwa am dagave á emnde ḥanna keni, adaba eksakuranteksa elva-aara na ndza ḥa balakursebale na.

¹¹ Adaba una ḥanna wá, ma vaatara keni ná yanka nála Dadaamiya adaba kure. Ná aŋkwa ḥala ba ḥane geni á gakuranvege zlalava á kure áte una a dzerakurse geni kwá zlálá estuwa. Ná aŋkwa ḥala zlabe ádaliye geni a melakurumele ge mága názu kwá kátá maganá kure ge shagerire, antara slera na kwá aŋkwa maganá adaba fetarfire á kure áte Yaisu *Almasiihu. Ná aŋkwa ḥala zlabe geni a magakuránmaga una-aha ḥanna an hakuma-aara.

¹² Daaci, adaba ḥgurna á tara Eddemiya Dadaamiya antara Yaakadada Yaisu Almasiihu na wá, bademme á emnde tá shánsha gálá Yaakadada Yaisu adaba kure. Kure keni, watse tá galakurgála emnde adaba ḥane.

2

Sesse á edda una zlazlada hala-aara na lauktu á de sawa Yaisu

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, náwa názu yá kwarakursá ya áte sarte a eptsa á Yaakadada Yaisu *Almasiihu na, watse bademme á miya mí de jammeje ázeñara na. Ná aŋkwa ḥalakurjala, taslawa á kure,

² ma a se bakurnaa ware geni hyephye sarte á tsekwa á Yaakadada keni, kure magauka najipu-aara emtsaadé, gazlauka dékifeki. Una ma edda-aara a se balakurse am nabiyire, ma kwa cenanaa am waazu á malum-aha, bi watse á de bánba ura umele geni ndza a puwetaa ba Paul, dabauka kure dékifeki.

³ A kedakuraaka ura umele ba dey sele, adaba vacite ḥanna á de sawka am tsekadé dire ba estuwa. Am sarte ḥanna, emnde kwakya watse tá de dzámka áte Dadaamiya dékifeki. Zlabe ádaliye keni sey má sesse edda una mándezawe hala-aara na watse tá dá ba ḥane zunjwe á dem tate á shá zlada á emnde a mága haypa na.

⁴ Má sesse edda una mándezawe hala-aara ḥanna maa, watse á ganvege ire-aara ba seke Dadaamiya, watse á piyatertepiya ge emnde bademme geni a yaránya názu tá aŋkwa kezlán ugje na bademme, una ma emnde na tá aŋkwa kezlán ugje ge Dadaamiya an jirire na, ma emnde na tá kezlán ugje ge uwe keni, bademmire á emnde. De bá am mashidi á Dadaamiya na yaikke na keni, watse á naba

duwa ḷane á de njá am hude-aara, geni emnde tá kezlán ugje ba ge ḷane palle na.

⁵ Ábi am sarte na yá ázekure keni, ndza ya ndakurnda duksa ḷanna badsemme. Una ḷanna dedde am ire á kure emtu?

⁶ Amá kina wá, zlabe ankwa názu a piyetaa lámare ḷanna ge mágava kina. Kure keni diyakurdiya una ḷanna badsemme. Estuwa, sey má hyephye sarte na a tsanaa Dadaamiya na, lauktu á de sesse edda una mándzawe halaaara ḷanna áte parakkire.

⁷ Adaba ba kina na keni, ḷane á ba átira mága emtaŋkire-aara ḷanna am ervaunjfe á emnde kwakya, amá emnde ḷanna diyarka emtsaade. Watse á sawa, amá zlabe kineka emtsaade, sey má Dadaamiya ndansendahe ge edda una ni ankwa á piyantepiya na, geni a yanánya barama.

⁸ Am iga á una ḷanna wá, daaci á de sesse ḷane. Amá á se kedanaakeda Yaakadada Yaisu *Almasiihu á ba an effeya na watse á segashe am mbuwe-aara na, má samsa ḷane an hákuma-aara á sawa am samaya.

⁹ Sawa á edda á hala ḷanna wá, watse an hákuma á Shaitaine, á se márá nalaama-aha gergere, an najipu-aha gergere, amá watse badsemme ba fida.

¹⁰ Má samsa ḷane wá, á se maga jeli á emtaŋkire gergere ge jateraa enkale ge emnde na tá áte unjule á keda na. Daaci tá de keda náza ba ge dekideki, adaba itare kwalarevkwale ge dába jirire, wayarteka geni jirire á lya ura am lámare ḷanna.

¹¹ Adaba yarnaaya jirire á Dadaamiya na wá, Dadaamiya keni a naba magaa hákuma-aara áte itare, a hedfateraa enkale, ta naba fetaare áte duksa na fida ba dey.

¹² Kwa cenánceneka-he una badsemme? Daaci badsemme á emnde na ervaunjfe-aatare yanaaya fetaare áte jirire, tá kátá mága ba emtaŋkire badsemme na wá, tá de ḷezleka vaci shairiya.

Dadaamiya a dzerakurse ge lyakurselye

¹³ Nere wá, ma vaatara keni njá yanka slafaná we ge Dadaamiya adaba kure, egdzar mama-aha-aaruwa. Dadaamiya wá, wayakurwaya, ndza a dzerakurse kwaye zlabe am fantaufe á duksa badsemme, geni watse á lyakurselye an hakuma á Shefekwe Cufedse. Estuwa a gakurvaa ḷane emnde-aara, adaba kure eksakuranteksa jirire-aara.

¹⁴ Adaba una ḷanna Dadaamiya a dakurte am sarte na ḷa de balakursaa labare á higa na. Daaci kure keni, watse kwá á ba an slede á kure ge higa antara Yaakadada Yaisu *Almasiihu am yaikkire-aara na an daradza jipu na.

¹⁵ Adaba una ɻanna, tsawaatse ba degdege am fetarfire á kure, egdzar mama-aha-aaruwa. Njawanaanja ba shagera názu ɻa kwarakursaa ɻere na bademme, ma una ndza ɻa kwarakurse á ba an we, ma una ndza ɻa puwakurte áte nalmesheri keni, a seska am ire á kure dékideki.

¹⁶ Eddemiya Dadaamiya wayamiwaya. Am ɻgurna-aara a naba vamite tsekaddire am ervaunjde názá ba ge dékideki, ankwá á melamiyumele ge fete táma á miya áte ɻane.

¹⁷ A fakuremfa ba ɻane palle, tá antara Yaakadada Yaisu Almasiihu tsekaddire am ervaunjde; ma vaatara keni a varakurteva ba itare ndzeda ge ndáhá názu shagera, ma ge mága duksa jirire keni bademme.

3

Magauumága maduwa arge ɻere

¹ Ankwá duksa palle jauje, egdzar mama-aha-aaruwa: magauumága maduwa arge ɻere, geni a hyemhye elva á Yaakadada am slede bademme áte watsewatsire. Magauumága maduwa geni emnde keni a farfe zherwe áte elva á Yaakadada ba seke názá á kure.

² Zlabe ádaliye, ɻalaunála Dadaamiya geni a dañeremka am erva á emnde a mándezawe. Adaba tá ankwá emnde na yanaaya ervaunjde-aatare fetaare áte Yaakadada.

³ Yaakadada á yakurka an ire á kure. Á de fakurma ba ɻane ndzeda am vuwa, á de tsufakurtsufa am masiba-aha na á de saná shaitaine á sete kure bademme na.

⁴ ɻere keni a melanjerwa ba Yaakadada geni a maganjerka shaige áte kure dékideki. Diyanjerdiya ganakini kwá ankwá maga ba názu ndza ɻa kwarakursekware na, diyanjerdiya geni kwá de yánka ma vaatara keni.

⁵ A melakurumele Yaakadada Yaisu *Almasiihu am ervaunjde á kure geni kwá diyeddiye háyáva na á wayakurá Dadaamiya an ɻane na. A melakurumele geni kure keni kwá gevge emnde á farvaunjde ba seke ɻane.

Shagera ma ware keni a emmága slera

⁶ Egdzar mama-aha-aaruwa, názu ɻá bakurná ɻere an zhera á Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, ɻá bakurá ba ni: má kwa naa ura fetarfe á maga masefire, ɻane cenaaka elva á ɻere na wá, ura estuwa, naba yawánya tate-aara.

⁷ Ba kure an ire á kure keni, diyakurdiya sera-aara bademme ge ɻja áte názá á ɻere. Adaba am sarte na ɻá ázekure na wá, maganjerka masefire dékideki.

⁸ Nere zañerka dáfá áte ura ba dey. Nere keni ndza njá maga ba ñgedepa á ñere vayi vacika, geni a gañerevka gwatame arge kure ge zañeru náza za.

⁹ Una ñanna keni ndza njá magán geni baaka hakuma á ñere ge zá dáfá áte kureka. Amá ndza ña magán ge marakura gáráva shagera.

¹⁰ Am sarte na zlabe njá ázekure keni, ndza ña ndakurn-daha bademme, a ba ñere: Má edda-aara kwalevkwale ge mága slera, a zeka dáfá keni.

¹¹ Na ndahanaa ádaba uwe una ñanna? Adaba njá anjkwa cena: tá anjkwa emnde na wayarka mága slera dekideki na am dagave á kure, slera-aatare ba dem elva-aha á emnde umele.

¹² Náwa elva na njá baterán ge jeba á emnde ñanna an zhera á Yaakadada Yaisu *Almasiihu: Ekkure keni eksawanteksa mága eñkale, magaumága slera á kure ge gela ire á kure.

¹³ Daaci, egdzar mama-aha-aaruwa, kure wá, ma vaatara keni yawánka mága maggwire cfekideki.

¹⁴ Má kwa naa ura ni cenaaka názu njá anjkwa kwarakursá ñere am wakita na wá, diyaweddiye edda-aara ba shagera, yawánya tate-aara, geni a jejja zherwe.

¹⁵ Amá wá, eksauka áte kelaadire; ekkure wá, bawanánba áte njá á egdfa mamire.

Use antara barka am halayuwa á elva-aha

¹⁶ Yaakadada wá, edda á hairire ba ñane. Ma vaatara keni a vakuurteva hairire áte una a disaa ñane; a yákuraaka deme Yaakadada.

¹⁷ Náwa una wá, yá anjkwa puwaná ba iya Paul an erva-aaruwa mazla-aara ge gakur use-aaruwa zlabe ádaliye, ba seke una ni yá magán ba estuwa am wakita-aha-aaruwa bademme na. Kwaye ñane fantefa erva-aaruwa áhuna.

¹⁸ A hyetehye ñgurna á Yaakadada Yaisu *Almasiihu áte kure bademme á kure.

Zuṇṇwire á wakita na a puwantaa Paul ge **TIMAUTE**

Ga use á Paul ge Timaute

¹ Wakita na yá ankwá á puwetá ba iya Paul, ya slebela á Yaisu *Almasiihu na mí fete tama á miya áte ḷane na. Ya slebela-aara adfaba ta eksisaa ba itare antara Dadaamiya Sleyamilya.

² Yá ankwá puwaktá ge ekka Timaute, ekka na gakevge ba seke egdza-aaruwa, adfaba ka fetare áte Yaisu Almasiihu ázeruwa. Eddemiya Dadaamiya antara Yaakadada Yaisu Almasiihu, a magarakánmaga ḷgurna, a zarakvaarze, a varakteva hairire.

Faufa hyema, tsahauka názena á zlaleka an elva á Dadaamiya

³ Am sarte na yá zlálá á dem Makiduniya keni, ndza ya bakánba geni njinja am Aifaisus. Kina keni ya bakánba zlabe ádaliye: njinja á ba áhuwa, geni ká piyaterantá ka ge emnde na tá kwaraterse názena á zlaleka an elva á Dadaamiya na ge emnde.

⁴ Ká baterná ka geni a yaránya shuṇṇula á labare á eggaye-aha an ervaunjde-aatare bademme na. A yaránya pákyá *kergema á eggaye-aha baaka halavuwa-aara dekideki na. Adfaba á melateruka ge emnde cdekideki ge mága namaari á Dadaamiya, á saterá ba gá jawe ge emnde. Namaari á Dadaamiya ḷanna wá, mí dise á ba an fetarfire á miya áte ḷane.

⁵ Dalila una ni ká de bateraná ka una ḷanna maa, ba geni a wayarwaya an emnde an ervaunjde-aatare palle. Ge wáyá emnde umele keni maa, ervaunjde-aatare a gevge an bara, tá maga ba duksa shagera na á kataná Dadaamiya na, antara tá fetarfe á ba an jirire.

⁶ Emnde umele wá, dzalarevdzále áte uṇṇule á jirire, yaránya mága shagerire ḷanna, tá shuṇṇula ba elva-aha na baaka nampire-aara cdekideki na.

⁷ Wayarwáya geni tá gevge malum-aha á *tawraita, tá kwaraterse ge emnde á ba an ndzedfa, amá ba itare keni tá cenánka duksa ḷanna tá ndahaná ba itare an we-aatare, tá ámbera kwaraterse ge emnde na.

⁸ Diyamidiya ganakini shairiya-aha á Dadaamiya wá, shagera má ura á edfaba an uṇṇule-aara.

⁹ Diyamidiya geni Dadaamiya wá, a saterán ge emnde a jirireka shairiya-aha-aara, amá ge emnde na kwalarefkwale daba ḥjane. A saterán ge emnde na baaka lyáwá á Dadaamiya am ervaunđe-aatare, ge emnde na ta feka zherwe áte ḥjane, antara emnde a mága haypa, antara ge emnde na ta epsawa názu a ndahanaa wakita-aara, antara ge emnde a ceña shifa á dada-aha-aatare antara mama-aha-aatara, ge emnde a ceba shifa á emnde bademme.

¹⁰ Zlabe ádaliye: Dadaamiya a sateraa shairiya-aha-aara ge emnde a mága gwardzire, antara emnde na tá zlava an zala-aha umele ba seke itare ge muksire; ge emnde na tá ila emnde ge de valateraa am tate umele, ira ge emnde a fida. Dadaamiya a saa shairiya-aha-aara wá, adaba bademme á duksa-aha na á badza názu a kwaramisaa ḥjane.

¹¹ Bademme á duksa-aha ḥjanna wá, á kwaramisá ba labare á higa, elva a Yaisu *Almasiihu. Labare á higa ḥjanna wá, á sawa áza Dadaamiya Saksage, ba ḥjane una edda á barka, a fiyaare de balaterá labare á higa ḥjanna ge emnde.

Paul á gálá Dadaamiya adaba ḥgurna na a magannaa ḥjane

¹² Yá aŋkwa slafaná we-aaruwa jipu ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu, adaba diyeddiye ganakini watse yá maganá slera-aara an ervaunđe-aaruwa palle, daaci a naba eksise, a give slebela-aara. Adaliye yá slafaná we-aaruwa adaba ndzeda na aŋkwa á vitá ḥjane am slera ḥjanna.

¹³ Werre wá, ndza kwakya elva yaiyaihe na ya velyanaa ya áte ḥjane, ya naba zlazla zhera-aara, antara ba zlada keni fanaterarfe ge emnde-aara. Bademme á una ḥjanna, aley Yaisu Almasiihu a naba zivaarhe, adaba zlabe fantarka áte ḥjane, ndza diyanka názu ya maganaa ya.

¹⁴ Yaakadada Yaisu wá, magiyánmaga ḥgurna kwakya. A naba vite fetarfire, antara wáyáva ganakini yá wayetewaya ḥjane.

¹⁵ Náwa elva a jirire na baaka arge ḥjane ḫekifeki, shagera tá lyevaalya emnde bademme an ervaunđe-aatare palle: Yaisu Almasiihu a sawhe á sem duniya, a se lyá emnde a mága haypa, kwakya-aara ba iya edda á mága haypa ḥjanna.

¹⁶ Amá Yaisu Almasiihu wá, ba iya na janateruje ge emnde bademme an haypa na keni, a naba zivaarhe. De katafke keni, á maraterná an una ḥjanna ge emnde ganakini ḥjane wá, slefarvauňde jipu, a fartarfe áte ḥjane, tá shansha shifa na á zleka na.

¹⁷ Dadaamiya wá, ma vaatara keni Sleksa ba ḥjane palle. ḥjane aŋkwa ba jirire, amá ura á nánka an ice. Ba ḥjane una

Dadaamiya, baaka kalle-aara. Emnde bademme a galargálá ba ḥjane palle. *Aamin.

¹⁸ Ekka Timaute wá, gakevge ba seke egdza-aaruwa. Daaci náwa elva na yá bakaná ya: Elva na ta ndanaa nabi-aha werre na wá, ḥjanaanja elva ḥjanna ba shagera am ire á ḥja, lauktu ká de tsaatse an dzañdzanire.

¹⁹ Ma vaatara keni tsaatse á ba áte fetarfire á ḥja, a demka duksa á baakire á zherwe á dem ervaunjde á ḥja. Emnde umele wá, cenarka názu á baterná ervaunjde-aatare. Adaba una ḥjanna, garevge yiyyiye an Dadaamiya.

²⁰ Náwa tara Himainaiyus, antara Alaikzandere ta ḫabete sera á emnde ḥjanna. Adaba una ḥjanna yanateraaya am erva á Shaitaine, geni a sharánsha eñkale-aatare, lauktu watse tá dalika á valya elva yaiyaihe áte Dadaamiya.

2

Melawaterumele ge emnde bademme an maduwa-aha á kure

¹ Duksa zuñjwe na yá bakurná ya ge kure emnde a fetarfe wá: melawaterumele ge emnde bademme an maduwa-aha á kure. Nalawaterunje Dadaamiya an slafa we á kure campaukkwe, adaba názu á magaterná ḥjane ge itare.

² Magaumága maduwa arge slekse-aha, antara male-aha umele na tá an hakuma na bademme, ganakini mí njinja an lampire, mí njinja an hairire am larde á miya. Má shamiyánscha una, lauktu mí shá fa-zherwe áte Dadaamiya, mí njá an lyawa-aara am ervaunjde.

³ Mágá maduwa arge emnde wá, shagera jipu. Adaba á higarhiga Dadaamiya Sleyamilya.

⁴ Adaba ḥjane wá, wayaawaya emnde bademme tá diyeddiye jirire á elva-aara, tá fetarfe, tá lyelye shifa-aatare.

⁵ Adaba baaka Dadaamiya umele, sey ba palle. Slemela emnde antara Dadaamiya keni sey ba palle. ḥjane keni ba urimagwe, ba ḥjane una Yaisu *Almasiihu.

⁶ A se yaa shifa-aara, geni á lyelye emnde bademme am sarte na a wayetaa Dadaamiya na. An emtsa-aara ḥjanna wá, á maraterán ge emnde geni Dadaamiya wayaawayá á lyelye emnde bademme.

⁷ Adaba una ḥjanna, Dadaamiya a give slebela-aara, geni yá de balaterá elva ḥjanna ge emnde á larde umele, yá de kwaratersekware jirire á elva ḥjanna, geni itare keni a fartarfe áte ḥjane. Una yá ndaha ba jirire, icaneka fida dekideki.

⁸ Daaci duksa na yá kataná ya wá, ma am tate-ara keni yá kátá zala bademme tá welaaveweles an mága maduwa.

Amá wá, sey ervaunjde-aatare an bara, an ekhya, baaka ga jawe keni am dagave-aatare.

⁹ Ge njwasha keni maa, yá kátá tá njuguda patele-aatare ba deydey-aara, a magarka jeba á njuguda patele na ni tá maganá an niya, ganakini a zhararaterzhara emnde bademme na. Zlabe ádaliye wayanka tá keda sarte-aatare bademme ba ge tataya nderá ire an lawa gergere, antara njuguda náza njelawire, antara tataya kacakaca na zlazlada jipu na. Amá, a tsekwartsekwa kazlaña-aatare an uñjule-aara.

¹⁰ Njelawire-aatare ge itare wá, a gevge an mága shagerire. Zlaya-aatare ba una njanna ge njwasha na tá an lyawa á Dadaamiya am ervaunjde.

¹¹ Daaci, máki kwá aňkwa tsaha duksa á katafke á Dadaamiya wá, a njarinja njwasha ba tsekadse, a magarmaga fesarfíre an ervaunjde-aatare bademme.

¹² Vananteka ya baráma ge mukse ganakini á kwaratersá njane duksa ge zala, bi á gevá male njane arge itare, amá a njinja ba tsekadse.

¹³ Adaba Dadaamiya a nderaa ba Naadama zuñjwe, lauktu a nderaa Hawwa.

¹⁴ Zlabe ádaliye maa, Shaitaine a de janaa ejkale ge Naadama ka, amá a de janaa ejkale ba ge mukse. Daaci ba mukse una fansarka ge Dadaamiya.

¹⁵ Amá mukse wá, á de shá shifa áza Dadaamiya adaba egdzara na á yáná njane. Amá wá, sey á fetarfe áte njane, á maga wayavire áte emnde, á maga názena á kataná Dadaamiya, ira zlalava shagera.

3

Male am aiklaisiya

¹ Nawa elva yaikke, jirire zlabe ádaliye: Edda una wayaawaya mága slera á gev male am aiklaisiya wá, slera shagera una á kataná njane.

² Male am aiklaisiya wá, sey zlalava-aara a gevge ba kalkale, baaka duksa mándezawe am njane. Edda á mukse palle. A gevge edda una á kwarukware vuwa-aara am duksa bademme, slejkale am duksa na a maganaa njane bademme, a gevge edda á daradza, a gevge slediyiwayveaha am mba-aara an higa, a gevge slediya ge kwaraterse duksa an uñjule-aara ge emnde.

³ Male am aiklaisiya wá, a gevka slembazla, bi sledagala, bi slegá jawe, bi slewáyá nalmane, amá a gevge slefarvaunjde.

⁴ Zlabe ádaliye sey edda una ni a kwarukware hude á há-aara keni, egdzara-aara tá cená elva-aara, tá fansarfe an ndzedfa-aatare bademme.

⁵ Yá ndahaná adaba uwe una? Adaba má edda-aara diyaaka kwara hude á há-aara, á de tsanmaare estara kena ge aiklaisiya á Dadaamiya?

⁶ Zlabe ádaliye: A gefka edda una a fetaare ba herzhe na áte Yaisu *Almasiihu, geni a demka am gala ire. Máki estuwa wá, shairiya-aara á de gev ba palle an náza á Shaitaine.

⁷ Edda una gevge male am aiklaisiya wá, a shánsha seydire shagera á sawa áza emnde na ta ágashe geni shagera zlalava-aara. Má baaka una ñanna wá, tá de epsawepsawa emnde, daaci á de demda am erva á Shaitaine zlabe adaliye.

Emnde a sawari á aiklaisiya

⁸ Daaci, ba duksa palle ge emnde a sawari á aiklaisiya keni. Sey a garevge emnde na shagera zlalava-aatare, a garevka emnde na tá an nara bu-buwa. A garevka emnde a mbazla, bi emnde a gá nalmame an zlerma.

⁹ Itare wá, a tsaraatse á ba áte elva a fetarfire na a kwaramisaa Dadaamiya am wakita-aara na palle, a magarmága názena á kataná Dadaamiya.

¹⁰ Zlabe ádaliye: Lauktu kwá dzerá emnde a sawari á aiklaisiya wá, sey kwá zlauzle am gya hala-aatare emtsaade. Má shakuránka duksa mándezawe am itare wá, lauktu kwá faterar slera ñanna.

¹¹ Nwasha-aha-aatare keni maa, a garevge ba ñwasha na ni shagera zlalava-aatare na. A garefka emnde a paysadá, bi emnde a mbazla. Itare wá, a garevge emnde na dzayye ervaunje-aatare am duksa bademme.

¹² Slesawari á aiklaisiya wá, mukse-aara sey ba palle, diyaadiya tsatermaare ge egdzara-aara, antara hude á há-aara bademme.

¹³ Emnde a sawari á aiklaisiya wá, má shagera slera-aatare wá, tá an daradza jipu áza emnde. Itare tá dzegwándzegwa ndaha elva á Yaisu *Almasiihu ba parakke á katafke á emnde, adaba fartarfe an unjule-aara.

Jirire á elva na a samiyansaa Dadaamiya

¹⁴ Yá tama dezena ba herzhe na, amá keni náwa yá puwakte nalmesheri na wá,

¹⁵ ganakini ma danaaka watsewatse keni, ká naba diyeddiye geni tá njá estara emnde na tá am hude á há á Dadaamiya. Hude á há á Dadaamiya ñanna wá, amaana aiklaisiya á Dadaamiya, Dadaamiya na ni anjkwa

ba jirire na. Aiklaisiya ɳanna wá, á ɳaná ba ɳane jirire á Dadaamiya, ba seke náza á kawe á bere á ɳaná ɳane ire á bere na.

¹⁶ Elva na ni a samiyansaa Dadaamiya am nadina á miya na wá, elva a jirire jauje ge duksa na am duniya bademme, baaka ura á gan jawe dekideki. Elva ɳanna ba Yaisu *Almasiihu:

ɳane a naba gev urimagwe, a maresaa ba Shedekwe

Cudedde geni ɳane slejirire, malika-aha keni naránna, emnde keni balarsebale waazu-aara am larde-aha gergere, emnde kwakya fartarfe áte ɳane am duniya, daaci a eksante ge Dadaamiya á dem samaya, á dem tate na an daradza jipu na.

4

Má herzhapteherzhe zla á duniya, emnde umele tá de yá fetarfire

¹ Shedekwe á Dadaamiya a enndaha ba parakke, geni má herzhapteherzhe zla á duniya wá, emnde umele tá de yá fetarfire, tá de cena elva á emnde na kedateraakeda shaitaine, tá de dabete shagerkire na a kwaratersaa shaitaine ge emnde ɳanna.

² Emnde a fida ɳanna baaka jirire-aatare dekideki, gaaga shaitaine ervaunjde-aatare, tá de kedáterá ba itare emnde áte unjule a jirire.

³ Ta bantsa emnde ɳanna: Ba gá mukse keni shagerka. Zlabe ádaliye, tá ankwa piyaterante ge emnde geni a zarka náza za-aha umele ankwa gergere. Amá Dadaamiya a nderaa náza za gergere wá, ba geni tá de záná emnde. Daaci emnde na fartarfe, diyareddiye jirire á Dadaamiya wá, ta naba za duksa ɳanna, má slafarannaaslafa we-aatare ge Dadaamiya.

⁴ Adaba bademme á názu a nderanaa Dadaamiya shagera, baaka una laake am hude-aara, má mí lyiyaná an slafa we á miya ázenjara.

⁵ Adaba elva á Dadaamiya, antara maduwa am zhera-aara á ganvege náza za ɳanna cudedde.

*Sleslera á Yaisu *Almasiihu an jirire*

⁶ Naba kwaratersekware elva ɳanna ge egdzar mama-aha á miya emnde a fetarfe, ká gevge sleslera á Yaisu *Almasiihu á ba an jirire, ká gevge ndzendzeda áte unjule á Dadaamiya, adaba ɳakanaanja jirire an ervaunjde á ɳa palle, hyemhye elva-aara am vuwa á ɳa.

⁷ Yanánka ervaunjde á ɳa ge narwandza-aha na á melakuka dekideki áte unjule á Dadaamiya na. Ekka wá,

ma vaatara keni emmága ba názena á kataná Dadaamiya an ndzeda á ḥa bademme.

⁸ Á ba am duniya na keni, edda una aŋkwa á sala vuwa-aara wá, aŋkwa nampire-aara cekwaanjudí. Amá slewava ge maga názena á kataná Dadaamiya wá, kwakya nampire-aara. Adfaba á ba am duniya na keni diyaadiya ganakini á shansha shifa aŋwaslire, diyaadiya geni shifa ḥanna á zleka dekideki.

⁹ Elva ḥanna wá, elva a jirire, shagera tá lyeválya emnde an ervaunjfe-aatare palle.

¹⁰ Adaba una ḥanna, má aŋkwa wava an ndzeda á miya bademme ge mága slera ḥanna, adaba mi fete tama á miya áte Dadaamiya na aŋkwa ba jirire na. Diyamidiya ganakini ba ḥane una Sleya emnde bademme, kwakya-aara ba emnde na ta fetaare áte Yaisu Almasiihu.

¹¹ Bateránba elva ḥanna ge emnde, kwaratersekware eddaba-aara keni.

¹² Tsaatse ba dzaŋdzaŋe, a farakarka uksaŋwire adaba ka egdzere. Ekka wá, gevge gáráva shagera ge emnde a fetarfe bademme, ma am ndaha elva, ma am zlalava shagera, ma ge waya emnde, ma ge fetaare áte Dadaamiya, ma ge nja cuſedſde keni, gevge garává shagera ge itare.

¹³ Tsaatse ba shagera ge ndahater wakita á Dadaamiya ba kelaazare, ká palaternaapala sera-aara. Kwaratersekware á ba áte una ḥanna dem sarte na má danemda ya.

¹⁴ Maŋka slera an hakuma na a vaktaa Dadaamiya na an iga á erva. Adaba vacite ḥanna nabi-aha á Dadaamiya, ta magaa nabiyire áte ka, emnde a sawari á aiklaisiya keni ta puwakarhe *erva a barka-aatare.

¹⁵ Una ḥanna slera á ḥa, emmága an ervaunjfe á ḥa palle, a naranna emnde bademme ganakini ká aŋkwa wálá á ba de katafke.

¹⁶ Effa hyema áte ire á ḥa, emmága eŋkale am názena ká kwaratersá ka ge emnde na. Yanka una ḥanna dekideki, naba emmága. Má magakanaamaga una ḥanna wá, ká de lyelye shifa á ḥa, antara emnde na tá cenakvaare elva ḥanna keni bademme.

5

Slera á Timaute am aiklaisiya

¹ Emgyegwe a zhele wá, valarka an ndzeda. Ma aŋkwa názu a guwa ḥane keni, ndandaha á ba an eŋkale ba seke eddeŋa. Ma dawalaa keni, giyatergiya á ba an eŋkale ba seke egdzar mama-aha a ḥa.

² Ma emgyegwar ḥwasha keni, ba seke mama-aha a ḥja. Máki gyaale-aha, ba seke egdzar mama-aha a ḥja. Gevge edda á jirire á katafke á gyaale-aha ḥjanna.

³ Fanufe hyema ge wegyege a mukse na ṣaaka ura-aara ba jirire ge fanu hyema na.

⁴ Má tá aŋkwa egdzara á wegyege a mukse ḥjanna bi eggye-aha-ḥjara wá, kwaratersekware emtsaade ge egdzara ḥjanna fa zherwe áte emnde-aatare. A faranufe hyema ge emmetare, ba seke una ndza ta fateruwa dada-aha-aatare antara mama-aha-aatare hyema ge itare am sarte na zlabe ta egdzara mesheshe na. Una ḥjanna duksa na á kataná Dadaamiya ázetare.

⁵ Wegyege a mukse na ṣaaka ura-aara ba jirire na wá, ḥjane a fetefa tama-aara á ba áte ndzedsa á Dadaamiya palle. Vayi vacika á ḥjala ba Dadaamiya ge melanumele.

⁶ Amá wegyege a mukse na á maga ba názena á kataná ire-aara na wá, ma zlabe á ba an shifa-aara keni, am ice á Dadaamiya ba seke an emtsa.

⁷ Kwaratersekware elva ḥjanna, a ḥjarnaaŋa ba shagera am ire-aatare, geni ma ware-aatare keni a jerka duksa mándezawe am ḥjane.

⁸ Zlabe ádaliye: edda una á fateruka hyema ge vara-aha-ḥjara, sakwa emnde na tá am hude á há-aara ba ge ḥjane, ḥjane wá, dzalevdzale áte uŋjule á Dadaamiya, ḥgulme ba edda una ḅabaaka Yaisu *Almasiihu ḅekifeki na arge ḥjane.

⁹ Má ká aŋkwa farfe zlabe ádaliye ge puwa wegyegwar ḥwasha áte nalmesheri geni kwá de melaterumele wá, sey ká puwa ba edda una hyephye iva kul uŋkwahe, ámaslán ndza zlalaaka á de gá zhele umele.

¹⁰ Adaliye: máki emnde keni ndza hayaranhaya slera-aara, máki ndza a fateru hyema ge egdzara-aara, ndza a lyya wayve-aha am mba-aatare an uŋjule-aara, ndza a baraternaabara sera ge emnde a Dadaamiya, ndza a melaterumele ge emnde na ndza ta shaa zlaſa, máki ndza a magaa ba slera á maggwire.

¹¹ Amá wegyege a mukse na zlabe gyaale á mukse wá, puweka zhera-aara, diyan̄ka ambane watse á wáyá de gá zhele zlabe ádaliye, estuwa demda am fida yaikke, dzalevdzala áte uŋjule á Yaisu *Almasiihu.

¹² Daaci estuwa tá de ḅezleka am shairiya, adaba badzaranvebadze elva na ndza ta ndaasa ba itare an we-aatare ganakini wayarka an ga zhele mazla-aara na.

¹³ Zlabe ádaliye: Ma de garka ba zhele umele keni, tá de gev masefe-aha, tá de ḅaba sera á wakyiya á emnde ge ja ḅaba ba dey. Á tsaaka an masefire, tá de bala paysaſa, tá

de bala ice á dem duksa á emnde, tá de dem am elva-aha á emnde ba dey, tá de maga ba názu zlayeka dékideki na.

¹⁴ Adaba una ḥjanna maa, weghege a mukse, má ba zlabe gyaale á mukse wá, wayanwaya geni á de ga zhele ádaliye, á de yaya egdzara-aara, á de fanufe hyema ge hude á há-aatare, geni a tateraaka barama ge kelaade-aha á miya ge zlazla zhera á miya.

¹⁵ Adaba tá anjkwa emnde umele-aatare, kertenj dzalarevdzále áte unjule á Dadaamiya, ta cfabete Shaitaine.

¹⁶ Mukse a fetarfe wá, máki jerje weghege a mukse am dagave á vara-aha-ḥjara wá, a fanufe hyema ge weghege a mukse ḥjanna, a farka gwatame ḥjanna ge aiklaisiya, geni aiklaisiya wá, á fateru hyema ge weghegwar ḥjwasha na baaka emnde-aatare dékideki na.

¹⁷ Nazu yá bakaná ya áte emnde á sawari á aiklaisiya wá, má tá anjkwa maga slera-aatare an unjule-aara wá, slafawatera we á kure ba kwakya. Baaka deme seke emnde a bala waazu, antara emnde a kwaraterse wakita á Dadaamiya ge emnde.

¹⁸ Adaba a ba wakita á Dadaamiya: Ngudawanaanuka *japa ge we á dalau má anjkwa á magakurá slera. A ba ḥjane zlabe ádaliye: Sleslera wá, zlayanzlaya ganakini á zuze mbera-aara.

¹⁹ Má ura a se icaar sera ge slesawari á aiklaisiya wá, lyiyeka elva-aara dékideki, sey má jerje seyde-aha buwa bi keye.

²⁰ Ge emnde na tá anjkwa maga haypa na wá, naba valaterarvále á katafke á emnde bademme, geni a waterwa lyáwa ge emnde umele.

²¹ Náwa názu yá bakaná ya á katafke á Dadaamiya, antara Yaisu *Almasiihu, antara á katafke á malika-aha na a dzeratersaa ḥjane na, ḥjananja elva ḥjanna ba shagera am ire á ḥja: kuveka ice á emnde, eggerka emnde dékideki.

²² Hadzalka ge puware *erva a barka ge ura geni á maga slera á aiklaisiya, amá ká zlauzle am gya hala á edda-aara emtsaadé. Ekka wá, dauka ka á dem haypa á emnde dékideki, ettsufa ire á ḥja am cufedzfíre.

²³ Sheka sey ba yawe dañjwe mazla-aara, naba kuke egdza mbazla keni cekwaanjgudi. Adaba uwe, ba kelaazare ka lapika, á wáká hude á ḥja na wá, naba kuke geni ká shansha ḥjulgimire.

²⁴ Haypa-aha á emnde umele wá, má zlabe kyarka ba shairiya-aatare keni, diyardiya emnde. Amá náza á emnde umele wá, tá taa diseka, sey tá dise am iga á shairiya.

²⁵ Slera shagera keni ba estuwa, tá anjkwa nanna emnde. Ma naránka áte watsewatsire keni, á de shebekka dékideki.

6

¹ Una wá, yá baká elva á náve-aha. Bademme á náve-aha, a faratersarfe ge dada-aha-aatare ba shagera, geni a zlazlarka emnde zhera á Dadaamiya, antara elva-aara na má anjkwa kwaratersá miya ge emnde na.

² Daaci náve-aha na dada-aha-aatare garevge emnde a fetarfe na wá, a baránka am ire-aatare ganakini: njá gulanaagula fatersarfe, adfaba gamiyevge egdzar mama-aha am elva á Yaisu *Almasiihu, mi ba kalkale mazla-aara. Una estuweka. A magarmága slera-aatare, baira a jaranauje ge una werre. Adfaba dada-aha-aatare njanna wá, itare fartarfe á ba an jirire áte Yaisu Almasiihu, daaci náve-aha-aatare keni wayaraterwaya ba kwakya. Kwaya njane duksa na ká baterná ka ge emnde, ká kwaratersekware emmága-aara keni.

Berbire a jirire

³ Má anjkwa ura á kwaraterse elva umele tsekemme ge emnde, dabaaka jirire á elva á Yaakadada Yaisu *Almasiihu na mí kwaratersá miya ge emnde na wá,

⁴ edda-aara baaka duksa na a disaa njane, á gálá ire ba dey, a dise ba gá jawe antara dzágwa elva an emnde. Jeba á emnde njanna wá, bademme á emnde tá anjkwa cenatercena na, itare keni tá kátá gev ba seke itare. Ta gá jawe, tá zlazla emnde, tá dzamaterve duksa shagerka ge ukfe-aha-aatare.

⁵ Jeba á emnde njanna wá, gá jáwe á zleka ázetare dekideki, adfaba shagerka enjkale-aatare, diyarka jirire. Itare, tá kurken má daremda am elva á Dadaamiya wá, watse tá geva emnde a berba.

⁶ Ge jirire wá, má dakemda am elva á Dadaamiya wá, gakevge sleberba ba jirire. Amá wá, sey máki ká anjkwa á higa arge una anjkwa am erva á ja na.

⁷ Mi sem duniya an erva dey, mí de eptsä keni á ba an erva dey.

⁸ Daaci má shamiyansha kacakaca-aha á miya antara náza za wá, higaumihiga arge una njanna.

⁹ Amá emnde na tá anjkwa á kuma berbire na wá, tá átire á wáyá duksa na ni á badza emnde ba dekideki na. Tá anjkwa mbeda á dem bada á shaitaine, ta ba seke emnde na ni ta fem sera-aatare am zlegde. Tá de kedanaakeda shifa-aatare ba dekideki.

¹⁰ Wáyá á shunju wá, bademme á haypa-aha á ba am hude-aara. Emnde umele, dzalarevdzale áte uñjule á Dadaamiya adfaba ba wáyá á shunju njanna. Ta naba yaa

fetarfire ba dekideki, kina keni njaaka ervaunjde-aatare dekideki.

Sawari-aha umele am halavuwa á elva

¹¹ Timaute, ekka wá, ka ura á Dadaamiya, ettsufa ire á ña, ganávteka ge duksa ñanna dekideki. Gevge slejirire á katafke á Dadaamiya, ká maga ba názena á kataná ñane, ekhyanaaka fetarfire á ña, antara wáyáva á ña, ira farvaunjde á ña. Gevge ura kemaare áza emnde.

¹² Tsaatse ba shagera áte uñjule á Dadaamiya, geni ká shánsha shifa na á zleka dekideki a daaká Dadaamiya ge ñane na. Adsaba una ñanna ka magaa seydire á katafke á emnde kwakya áte elva na ka fetaara ka átekwa na.

¹³ Yá ndaaka adsaba Dadaamiya na a femaa ñane shifa am duksa bademme na, antara adsaba Yaisu *Almasiihu na a magaa seydire á katafke á sleksu *Pilaatu na.

¹⁴ Effa hyema am názena a ndaaka Dadaamiya, emmága an ervaunjde á ña palle. Ettsufu ire á ña, a jerka duksa mándzawe áte ka. Njinja á ba áte una ñanna dem vacite na á de saasa Yaakadada Yaisu Almasiihu.

¹⁵ Á de sawa ñane vacite na má bánba Dadaamiya Saksage, ba ñane palle una Dadaamiya, ba ñane palle una edda á barka, Slekse arge slekse-aha, Yaakadada á male-aha bademme na.

¹⁶ Ba ñane palle una á njá an shifa dem ba ge dekideki. Anjkwa á njá am tate á parakkire na baaka sleganavtege dekideki na. Baaka ura a naa Dadaamiya. Zlabe ádaliye baaka edda una á de nanna. Yaikkire antara hakuma wá, ba náza-aara palle dem ba ge dekideki. *Aamin.

¹⁷ Náwa názu ká baterán ge emnde a berba: ma garevge emnde a berba am duniya na keni, a magarka kuravire, a farka tama-aatare keni áte berbire. Adsaba diyarka laukte na ni watse ázlala nalmáne ñanna am erva-aatare. Itare keni a farfa tama-aatare á ba áte ndzeda á Dadaamiya na á vamítá ñane duksa bademme, ganakini mí njinja an higa na.

¹⁸ Bateranba geni a magarmága maggwire ba kwakya an berbire-aatare, a magarmaga shagerire. A magarka wadahire, a varaterteva duksa-aatare ge emnde keni.

¹⁹ Má tá anjkwa maganá áte una ñanna wá, tá anjkwa jahaná nalmane ájirire na á zleka dekideki na ge ire-aatare, tá de shansha shifa a jirire keni.

²⁰ Ekka Timaute wá, effa hyema am slera na a fakaara Dadaamiya na. Gateravteka ge emnde na wayarwaya beda nara ba dey, antara mága duksa na ázlalaaveka an elva á Dadaamiya dekideki na. Emnde ñanna ta bantsa itare

ta emnde a diya, amá diya-aatare ɳanna gevka diya jirire dékideki.

²¹ Ya ndaanaa adaba uwe estuwa? Adaba ndza ta bantsa emnde umele ba estuwa ganakini ta emnde a diya; cekwaanjufi wá, ta naba yaa fetarfire ba dékideki.

A magakuránmaga Dadaamiya ɳgurna-aara.

Buwire á wakita na a puwantaa Paul ge TIMAUTE

Ga use á Paul ge Timaute

¹ Wakita na yá aŋkwa á puwetá ba iya Paul, ya slebelá á Yaisu *Almasiihu. Ya slebela áte namaari á Dadaamiya geni yá bálá elva á shifa na a baa Dadaamiya á vaterteva ge emnde na má garevge palle antara Yaisu Almasiihu na.

² Yá puwakte ge ekka wakita na Timaute, ekka na gakevge ba seke egdza-aaruwa wayanak-wáyá jipu na. A magarakanaamaga tara Eddemiya Dadaamiya, antara Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu ŋgurna, a zarakvaarze, a varakteva hairire.

Paul aŋkwa á fanem ndzedá am vuwa ge Timaute

³ Yá aŋkwa á slafaná we-aaruwa jipu ge Dadaamiya adaba ka. Ba Dadaamiya na yá aŋkwa á maganá slera an shaigerire á ervaunjde-aaruwa ba seke názá á eggye-aha-aaruwa werre na. Vayi vacika, ba kelaá má yá aŋkwa á maga maduwa wá, yá aŋkwa á yehaka-yeha ekka keni am hude-aara.

⁴ Am sarte na ya zlálá ázekure, ekka ndza ka kyuwa á ba an yáwe á kyuwa, una ŋanna zlabe aŋkwa am ire-aaruwa. Wayanwáyá an ervaunjde-aaruwa bademme, ganakini yá puwetepuwa ice-aaruwa áte ka, á naatenáhá ervaunjde-aaruwa an higa.

⁵ Yá aŋkwa á slafaná we-aaruwa jipu ge Dadaamiya á ba ya na wá, adaba diyandiya ganakini faktarfe áte Yaisu *Almasiihu ba jire. Fetarfire á ŋa ba seke názá á mamaaha á ŋa tara Luwiz, antara emmeŋa Aiwnike. Kina wá, diyandiya ganakini fetarfire á ŋa keni ba seke náza-aatare.

⁶ Adaba fetarfire á ŋa ŋanna wá, yá aŋkwa á yehakanteyeha zlabe adaliye hákuma na a vaktaa Dadaamiya ge mága slera-aara am sarte na ya puwakar *erva a barka-aaruwa na. Emmága slera an hákuma ŋanna,

⁷ gazleka ḋekideki. Adaba Dadaamiya vamiteka shedekwe na á puwaná vuwa ge ura, amá Shedekwe na ni á vante dzanjdzanjire ge ura, á vante wáyavire ge ura, ira enkale ganakini mi ŋanaanja vuwa á miya.

⁸ Adaba una ŋanna, maŋka lyawa ḋekideki ge mága seydire á Yaakadada á miya. Ma iya na náwa yá am daŋgay adaba ŋane na keni, maŋka lyawa ge ba diyakidiyire. Naba eksarekse ba seke náza-aaruwa, zlađa na má a fakaara

Dadaamiya adaba slera á labare á higa. Emmága una ηanna an hákuma na a vaktaa Dadaamiya na.

⁹ Dadaamiya wá, a dahamitaa ba ηane, a lyamisaa ηane geni mi gevge emnde-aara. A magamiyaa una ηanna adaba shagerire á slera á miya ka, a magamiyaa ba ηgurna-aara, a wayetaa ba ervaunđe-aara. A magamiyaa ηgurna ηanna kwaye am fakta á duksa bademme á kya erva an Yaisu *Almasiihu.

¹⁰ Amá kina wá, Dadaamiya marsemáre ηgurna-aara ηanna ba parakke mazla-aara an sawa á Yaisu Almasiihu Sleyamilya. A se kedanaa ηane hákuma á emtsa, a mares ganakini má lyamivalya labáre á higa wá, mi shansha shifa na á zleka na.

¹¹ Iya wá, Dadaamiya a give slebela á Yaisu Almasiihu ηanna deme, geni yá balaterá labáre á higa ηanna ge emnde, antara geni yá kwaratersekwáre.

¹² Kina yá am zlada adaba ba una ηanna. Amá baaka lámbe-aaruwa dekideki, adaba diyandiya edda una ya fetaara ya áte ηane. Baaka shaige-aaruwa cekifeki, diyandiya ganakini ηane á dzegwándzegwa fanu hyema ge duksa ηanna a yinna am erva na, dem vaci zla á duniya.

¹³ Ekka keni ndaaternda ka ba elva a jirire na ya ndakndaa na ge emnde an wáyávire, ká ámbera á fetarfe am ervaunđe á ηa. Hákuma á emmága una ηanna wá, mi shanaa á ba áza Yaisu Almasiihu.

¹⁴ Fanufe hyema ba shagera ge labáre á higa na Dadaamiya a yanaa am erva á ηa na. Fanufe hyema an hákuma na a vaktaa Shedekwe Cudedđe na aŋkwa á njá am miya na.

¹⁵ Bademme á emnde á Dadaamiya na tá am haha á Aziya yariyaaya, diyakdiya ba ka keni una ηanna. Antara ba tara Figailus antara Hairmauzhaine keni tá á ba am emnde ηanna.

¹⁶ Amá Aunaizifaur wá, yá aŋkwa á yekanu barka á Yaakadada ge ηane, antara emnde na tá am hude á há-aara bademme. Adaba ηane a ekhyiyaa ervaunđe ba kelaazare, magaaka lyawa dekideki ge ndavindáva, yá am daŋgay tsa.

¹⁷ Am sarte na samsa ηane á sem Rauma, a tatayiyaa an eŋkale-aara bademme, a naba se beribera am tate na yá amkwa.

¹⁸ Ηane keni a yánka Yaakadada. Kwakyire á slera na a maginää ηane am Aifaisus wá, ba ka keni diyakdiya. Sey watse á pelansepela Yaakadada vaci tsafaya.

¹ Daaci ekka wá, eccena názena yá bakaná ya egdza-aaruwa: Yánya a ndzesfaktendzeda ba Yaisu *Almasiihu an ḥgurna na a magaminaa ḥjane adaba gamiyevge palle antara ḥjane na.

² Elva na ka cenanaa ázerwa, ya balanaa á katafke á zlamaakelaawa na wá, ekka keni vaterteva ge emnde a jirire na ni watse tá dzegwándezegwa kwaraterse ge emnde umele keni.

³ Zlada na má a fakaara Dadaamiya adaba zhera á Yaisu Almasiihu wá, naba ekserekse, gevge sawji á jirire, sawji á Yaisu Almasiihu.

⁴ Sawji á jirire wá, má á kátá háyá áza male-aatare, á duka á dem elva á emnde a ekse cekidéki.

⁵ Ba duksa palle ge emnde a zhagade ganakini á de icanaá ware ire. Diyeddiye geni máki edda-aara magaaka názena ta kwaratersekwáre ge maganaa am zhagade-aatare, ḥjane á shánka duksa na ni tá vaterte ge emnde na ta icanaa itare ire.

⁶ Zlabe ádaliye, sleherda na ni aŋkwa á herdaná fe ge zanwe-aara wá, zlaya á lyevaalya ba ḥjane zuŋŋwe dza á ḥgedepa-aara am duksa na ta halanaa am fe ḥjanna.

⁷ Eppuwa sawari am ire á ḥja áte elva-aha ḥjanna ya tsakanaa ya na, a melakumela Yaakadada am hude-aara ganakini ká diyeddiye bademme.

⁸ Yeheteyeha Yaisu *Almasiihu na a naba tsetaa am faya, ḥjane ndza wulfe á *Dawuda na. Kwaya ḥjane názu ni ya beranaa ya am labáre á higa na yá aŋkwa balaná ya na.

⁹ Yá aŋkwa shá zlada kina, náwa ta se ḥgudiyaa am daŋgay keni, adaba ba una ḥjanna palle. Ta give ba seke ya gu duksa mándezawe. Amá ta dzegwánka ḥguda elva á Dadaamiya, ḥjane á zlala á ba á de katafke.

¹⁰ Adaba una ḥjanna, ma vaatara keni yá báshá ba zlada ḥjanna. Yá bashaná adaba emnde na tá an dzerá áza Dadaamiya na, geni itare keni a sharánsha lya shifa-aatare áza Yaisu Almasiihu, a sharánsha de nja antara ḥjane am yaikkire-aara.

¹¹ Náwa elva a jirire zlabe ádaliye yá bakaná ya: Máki emtsamimtsa kerde antara ḥjane, ge tse keni, watse mí tsetse zlabe ádaliye an shifa antara ḥjane.

¹² Máki mí basha zlada wá, watse mí de nja ba kerde am yaikkire-aara keni. Amá máki yaminaaya ḥjane wá, ḥjane keni watse á de yamiyaaya.

¹³ Ma mi eptsantaa miya elva ge ḥsaba ḥjane keni, ḥjane á eptseka elva-aara na a ndasaá áte miya na cekidéki, ḥjane á taa badzanveka elva-aara.

Sleslera na shagera zláláva-aara

¹⁴ Yehateranteyeha elva-aha ḥanna ya bakanaa ya na ge emnde a fetarfe, faterfa magiya ba shagera á katafke á Dadaamiya, geni a magarka gájáwe am elva. Adaba gájáwe wá, á melanuka ge ura dekideki, baira á badza emnde a ecceña-aara.

¹⁵ Ekka wá, tsaatse ba shagera áte una á kataná Dadaamiya. Gevge sleslera á jirire na á maŋka zherwe am slera-aara dekideki na. Bateránba elva a jirire na ge emnde an uŋjule-aara.

¹⁶ Amá gájáwe wá, ekka feka we á ḥna á dem hude-aara, adaba baaka nampire-aara, wayaaka Dadaamiya. Emnde a mága una ḥanna ta far ba bádza an Dadaamiya.

¹⁷ Itare ka palle, elva-aatare ḥanna á far ba za sledse, ba seke wige na anjkwa á hwiya na. Tara Himainaiyus, antara Filaistus wá, tá anjkwa am emnde ḥanna.

¹⁸ Itare wá, jaraaveje áte uŋjule á jirire. Adaba ta bántsa itare baaka tse á emnde am faya mazla-aara, dedda zamane-aara. Daaci emnde umele yaránya uŋjule á Dadaamiya adaba lámare-aatare.

¹⁹ Amá jirire á Dadaamiya wá, njaanja degdege ba seke ekte á bere na ni an mága shagera na, baaka gejava-aara. Ta puwetaa áte ekte á bere ḥanna, a ba itare: Yaakadada diyaadiya emnde-aara. Ta puwete zlabe ádaliye, a ba itare: Ma a ndasaa ware parakke ganakini ḥane wá, átuge Yaakadada, a maŋka mandzawire mazla-aara.

²⁰ Am mba á emnde a berba wá, anjkwa kazlaŋa gergere: Gahe-aha gergere antara tasa-aha gergere. Kazlaŋa ḥanna wá, umele ta maganaa an dindar antara lipela, amá umele-aha-aara wá, ta maganaa á ba an haha, antara náfa. Mága slera an kazlaŋa ḥanna keni gergere bademme. Kazlaŋa na an dárádzna, tá maga slera na an dárádzna an ḥane. Amá kazlaŋa na cekwa dárádzna-aara na wá, tá maga slera na cekwa dárádzna-aara keni an ḥane.

²¹ Ba duksa palle ge miya keni. Edda una an bara ervaunđe-aara, ḥane cuđedđe am shagerkire ḥanna yá anjkwa á ndahaná ya na wá, ḥane an fa giraara áza Dadaamiya ba seke kazlaŋa na an dárádzna, ge maganaa slera á jirire ma vaatara keni. Adaba ḥane a yanaa ire-aara bademme ge Yaakadada-aara.

²² Adaba una ḥanna, ekka wá, kumeka názena tá kumaná dawale-aha umele an ervaunđe-aatare bademme na, njeka antara jeba á emnde ḥanna dekideki. Ekka wá, emmága ba jirire an ervaunđe á ḥna palle, fetarfe an ervaunđe á ḥna palle, emmága wáyávire, njawinja lapiya antara emnde na an bárá ervaunđe-aatare, tá anjkwa á ḥala Yaakadada.

²³ Amá máki tá gá jawe am fida ba dey emnde, bi tá gá jawe arge náza laakire ba dey, duka á dem hude-aara dekideki. Adaba diyakdiya geni á sa ba dágala.

²⁴ Sleslera á Yaakadada wá, á zlayánka dágala. Njane wá, shagera a gevge slefaterá ervaunjde ge emnde bademme, slekwaraterse duksa an unjule-aara, slekemaare áza emnde bademme.

²⁵ Njane wá, a kwaratersekwáre duksa an shagerire á ervaunjde ge emnde na tá nyanya elva-aara na keni, ámbane watse Dadaamiya á magateránmaga njurna, tá de diyeddiye jirire, tá de maga tuba.

²⁶ Daaci estuwa, watse tá diyeddiye názu am shifa-aatare, watse tá sesse am zlegde na a tsagwadatervaa Shaitaine, ma uwe keni tá maganá á ba áte náza-aara na.

3

Názu watse á magava má herzhapteherzhe zla á duniya

¹ Diyeddiye ganakini má herzhapteherzhe zla á duniya wá, watse anjkwa sarte-aha na ni zlazlaða jipu na.

² Adaba bademme á emnde, ma ware keni watse á dzámá ba ire-aara palle, emnde tá de gevá emnde a wáyá shunju an ervaunjde-aatare bademme, tá de maga ba kurávire antara gálá ire, tá de valya elva mándezawe áte Dadaamiya, tá de fatersarka ge dada-aha-aatare antara mama-aha-aatare dekideki. Ma tá melaterumele emnde umele keni, tá de slafateránka we, tá de feka zherwe áte názu am dalbe á Dadaamiya dekideki.

³ Emnde tá de gevá mándezawe-aha á ba am hude á há-aatare keni, watse baaka zevarzire ázetare dekideki, tá de valya ba elva mándezawe, watse slera-aatare ba dágala. Emnde tá de tsufeteka we-aatare dekideki, ervaunjde-aatare á de yanaaya jirire ba dekideki.

⁴ Zlabe ádaliye, emnde tá de ndaha ba elva á fitenire áte ura, tá de dzameka názu á katafke watse á saterná mága-aatare njanna, itare tá de gálá ba ire, tá de daba ba emtakire á duniya arge daba Dadaamiya.

⁵ Jeba á emnde njanna wá, watse ta ba seke emnde á Dadaamiya dème, amá wá, eksaranteka hákuma-aara ganakini á gatervege emnde-aara á ba an jirire. Ekka wá, njauka antara jeba á emnde njanna dekideki.

⁶ Jeba á emnde njanna wá, ba kina keni emnde umele-aatare tá ámberá á ba njyanjye á dem hude á há á emnde an nasherire, tá de zlerma njwasha na tsemarka ire-aatare na, ganakini tá lyevaalya elva-aatare, tá maga ba názena á kataná ire-aatare na, tá tegaaavka an haypa dekideki.

⁷ Nwasha ḥanna keni ba kelaazare tá tsaha ba duksa tsa, amá tá cenvaaka jirire á Dadaamiya dekideki.

⁸ Emnde a de zlerma nwasha ḥanna wá, ta yanaa á ba an ervarva jirire á Dadaamiya ba seke náza tara Yannais antara Yambairais na ndza ta yaa elva á Muusa werre na. Emnde ḥanna badzavbadze enkale-aatare, tá fetarka an unjule-aara dekideki.

⁹ Amá watse tá zlaleka á de katafke an slera-aatare ḥanna, adaba watse kwakya emnde na tá de diyeddiye ḥgudiyire na tá maganá itare, ba seke una ndza ta disaa emndu werre náza á tara Yannais, antara Yambairais na.

Tsaatse á ba áte názena ka tsasaa ka

¹⁰ Amá ekka wá, diyakdiya názu yá anjkwa á kwaratersa ya ge emnde, ba palle keni á kedakarka dekideki. Zlalava-aaruwa, názu yá kwamaná ya am slera-aaruwa, fetarfíre-aaruwa an Dadaamiya, farvaunjde-aaruwa, wáyávaaaruwa, ira dzandzajre-aaruwa am elva á Dadaamiya, bademme diyakdiya.

¹¹ Zlabe ádaliye, ekka diyakdiya palasa na ta magiyaa emnde, antara zlada-aha-aaruwa umele am Antakiya, antara am Ikauniya, ira am Listira. Ma nanánna zlada keni, enzlisenzle Yaakadada am zlada-aha ḥanna bademme.

¹² Deme keni wá, emnde na ni garevge palle antara Yaisu *Almasiihu tá kátá njá áte una á kataná Dadaamiya wá, itare tá nanna palasa áza emnde.

¹³ Amá emnde a mándezawe antara ḥgudi-aha ḥanna wá, baaka tsemartse-aatare dekideki, zlalava-aatare á de far ba bádza, adaba á kedaterá shaitaine, lauktu itare keni tá de keda emnde umele ḥanna.

¹⁴ Amá ekka wá, tsaatse á ba áte názena ka tsasaa ka, ka lyevaa an ervaunjde á ḥna palle na. Adaba diyakaterdiya emnde na ni ta kwaraksekŵáre na, diyakdiya ganakini ta kwaraksaa á ba an ervaunjde-aatare palle.

¹⁵ Tsaatse á ba áte názena ka tsasaa ka, adaba ka waltaa á ba an diya názu am wakita á Dadaamiya. Daaci wakita ḥanna á dzegwándezegwa vakte enkale ge daba unjule a lya, ganakini a lyakaalya Dadaamiya adaba fetarfíre á ḥna áte Yaisu *Almasiihu.

¹⁶ Bademme á duksa na ni ta puwetaa am wakita á Dadaamiya na wá, a baternaa ba ḥane an hákuma á Shedekwe-aara ge emnde ḥanna. Á kwaramisá ba wakita ḥanna jirire á Dadaamiya, á maraná ḥane haypa-aha á miya, á tsamimare ba ḥane am bádza-aha á miya, á kwaramisá ḥane zláláva a jirire na á kataná Dadaamiya.

¹⁷ Bademme á una ḥanna wá, ba ganakini ura á Dadaamiya wá, a jerka duksa mándezawe áte ḥane. Ma vaatara keni ḥane wá, á njá á ba am niya á mága duksa shagera.

4

¹ Náwa názu yá ndaaka ya adaba Dadaamiya, antara adaba Yaisu *Almasiihu na watse á kyáná ḥane shairiya á emnde a faya, antara náza á emnde na tá an shifa bademme na. Yaisu wá, ba jirire watse á sawa, á se maga sleksire-aara. Yá aŋkwa á ndaaka adaba una ḥanna:

² Ekka wá, ndaternda ka ba elva á Dadaamiya ge emnde an ndzeda á ḥa bademme, a kezlaran̄ka elva á ḥa dekideki. Wayarwáyá an wayarka keni naba ndaternaa ka, marateránmára haypa-aha-aatare ba parakke, valaterarvale ba shagera, fateremfa ndzeda am vuwa, kwaratersekŵáre duksa á ba an farvaunjde.

³ Emmága una ḥanna. Adaba aŋkwa á sawa sarte na ni watse emnde tá ceneka jirire na tá de kwaratersekŵáre dekideki. Watse hyema-aatare á kátá cena ba shagerkire na tá kataná itare, daaci watse tá jaháva á ba á deza malum-aha á fida na tá kwaraterse ba názena emtake am hyema-aatare na. Malum-aha ḥanna keni watse ta vayye jipu.

⁴ Watse emnde tá ceneka jirire mazla-aara, watse tá jaháva á ba áza emnde a bálá fida ḥanna. Una ḥanna názena tá de fa hyema emnde ge eccena-aara.

⁵ Amá ekka wá, tsaatse á ba áte slera á ḥa, ebbálá labáre á higa. Gevge slefarvaunjde am zladsa, maganaamaga slera na a fakaara Dadaamiya bademme.

⁶ Náza-aaruwa wá, yá haraaka kwakya mazla-aara, zlauzla sarte-aaruwa, yá de gevá ba seke sadake na tá vante ge Dadaamiya na.

⁷ Iya zlanuzle am wáva-aaruwa á ba an uŋjule-aara am slera á Yaisu *Almasiihu. Magannaamaga názena a fiyaara Dadaamiya, ganevge ba seke edda una ni a icanaa ḥane ire am zhagade, ganakini watse á de icanaa ware ire. Kezlananveka fetarfire-aaruwa áte názena mi fetaare átekwa.

⁸ Kina wá, tá aŋkwa ufiyá an lada na tá de tegater ge emnde a jirire vaci shairiya. Lada ḥanna á de vitá ba Yaakadada an erva-aara, ḥane edda á shairiya á jirire. Á de vite ge iya ka palle, amá ge emnde na ni wayaawáyá ervaunjde-aatare an sawa-aara bademme.

⁹ Emmága watsewatsire se beribera áhuna, shekwaaka dekideki.

¹⁰ Yiyaaya Daimas zlazlálá á dem Taisalauniki, adaba ñane a hayaa ba duniya na. Kairaiskais wá, ñane a dem Galatiya. Titus a dem Dalmatiya.

¹¹ A juwa ba Lukas palle ázerwa. Má ká sawa ñanna wá, siyánsa Markus am erva, adaba ñane á meliyumele jipu am slera-aaruwa.

¹² Tikikus wá, ñane ya belanaa ba iya á dem Aifaisus.

¹³ Má ká sawa wá, dedde á kya Terauwas, lyivaalya nañgyuwe á ekhye-aaruwa ya yanaa am mba á Karpus, haliyanlehálá antara wakita-aha-aaruwa keni aŋkwa ya yanaa áhuwa. Wakita-aha ñanna, kwakya-aara yá kátá ba una-aha na ta maganaa an gwagwa na.

¹⁴ Alaikzandere edda á egzla wá, magiyánmaga emtanjkire kwakya. Duksa na a magitaa ñane na wá, sey á de kyaná ba Dadaamiya shairiya-aara.

¹⁵ Ettsufa ire á ña. Ekka keni á de magaktemága ba estuwa. Adaba ñane yanaaya ervaunjse-aara elva na mi kwaratersaa miya ge emnde na.

¹⁶ Vacite na ta di ge zuñjwire á de katafke á shairiya ganakini yá ndaasende jirire-aaruwa wá, palle á ura a tsifetse baaka dekideki, bademme á emnde yariyaaya. A dateránda Dadaamiya gabera.

¹⁷ Amá wá, ndza aŋkwa Yaakadada antara ya, a vitaa ñane ndzedfa. An ndzedfa na a vitaa ñane, ya magaa waazu á elva-aara bademme á dem hyema á emnde a larde gergere. Enjlisenzla Yaakadada am mbuwe á ervare.

¹⁸ Baaka shaige-aaruwa dekideki, ma am lámare-ara keni á de ñezlisenzla Yaakadada, á diyaada ba lapilayye á dem zlanna-aara am samaya. Yaikkire ba náza-aara palle, dem ba ge dekideki. *Aamin.

Paul aŋkwa á gater use-aara ge emnde umele keni

¹⁹ Gaterga use-aaruwa ge tara Akilas, antara mukse-aara Piriskila, ira emnde á Aunaizifaur.

²⁰ Airastus, ñane aŋkwa am Kaurintus duksa-aara. Tauraufimus wá, ya yanaa am Milaitus adaba á wáná vuwa-aara.

²¹ Emmága watsewatsire ganakini ká saasa á sehuna lauktu á sawa sarte á ekhye.

Tá aŋkwa á gak use-aatare tara Aiwbulus, Pudais, Linus, Kalawdiya, antara egdzar mama-aha á miya emnde a fetarfe na tá áhuna bademme.

²² A njinjia Yaakadada antara ka. A magakuránmaga Dadaamiya ñgurna ma ge ware á kure keni bademme.

Wakita na a puwantaa Paul ge TITUS

Ga use á Paul ge Titus

¹ Wakita na yá aŋkwa á puwetá ba iya Paul, ya nave á Dadaamiya, ya slebela á Yaisu *Almasiihu. Slera-aaruwa wá, ya se melateru ge emnde na a dzeratersaa Dadaamiya na, geni tá de fetarfe áte ɻjane, ira tá diyeddiye zlabe jirire-aara. Jirire-aara ɻjanna maa, á fa ura áte uŋjule á Dadaamiya.

² Ate uŋjule á Dadaamiya ɻjanna maa, emnde ta naba diyeddiye geni sharansha shifa na á zleka na. Adaba Dadaamiya wá, ɻjane á iceka fida cekideki, ndza a ɻngudateraa namána-aara ge emnde, kwaye am fakte á duksa bademme, geni tá de shá shifa ɻjanna.

³ Ba samsa sarte na ndza a fanaa ɻjane na wá, a naba jesarehe ge shifa ɻjanna am elva-aara na tá aŋkwa balaná emnde-aara na. Ge iya keni a fiyaare ba Dadaamiya na Sleyamílya na slera á de balatera elva ɻjanna ge emnde umele keni.

⁴ Yá aŋkwa puwakta ge ekka Titus, ekka na gakevge ba seke egdza-aaruwa, adaba má áte barama palle am elva á Yaisu *Almasiihu. Tara Eddemiya Dadaamiya tá antara Yaisu Almasiihu Sleyamílya, a magarakanaamaga ɻgurna, a varakteva hairire.

Slera á Titus am larde á Kairaita

⁵ Ndza ya yakaa am Kairaita geni ká tsatsanaatsatse názena ndza jauje na, ira ká fazlaterbázla male-aha á aiklaisiya am ekse-aha bademme ba seke una ya ndakndaa na.

⁶ Má ká fá ura am malire á aiklaisiya wá, sey ká fa edda una baaka duksa mándezawe am ɻjane, zhele á mukse palle, egdzara-aara keni fartarfe áte Yaisu *Almasiihu, shagera zlalava-aatare keni. Daaci emnde tá taa shánka duksa mándezawe áte itare, tá aŋkwa nanna geni egdzara ɻjanna tá aŋkwa fansarfe ge eddetare.

⁷ Male am aiklaisiya wá, ɻjane sleslera á Dadaamiya. Adaba una ɻjanna, sey ká fá ba edda una baaka duksa mandzawe áte ɻjane. Á taa gevka an edda una á kátá gálá, bi slervauŋde, bi slembazla, bi sledágala an emnde, bi sletataya nalmane an zlerma.

⁸ Sey edda una á lyiya wayve-aha-aara an higa, á kátá mága ba shagerire. Adaliye, sey slenkale antara slejirire, slecudedcse, á ḷanaanja vuwa-aara.

⁹ Male á aiklaisiya wá, sey edda una ḷanaanja jirire á elva á Dadaamiya na má anjkwa kwaratersá miya ge emnde na. Daaci ḷane keni á dzegwándzegwa vaterete ndzedfa ge emnde umele keni an elva ḷanna, á naba dzegwándzegwa ndaterndaha ba parakke haypa-aatare ge emnde na kwalarevkwale jirire á Dadaamiya na keni.

¹⁰ Bazlaterbazla á ba áte una yá anjkwa ndakndaa na, adaba tá vayye jipu emnde na degdege ire-aatare, tá tsáká ba elva na baaka sera-aara ḫekideki na, tá keda ba emnde an ḷane. Jeba á emnde ḷanna vayya ba Yahudiya-aha na ta bantsa itare: sey emnde tá demda am shedekwe na.

¹¹ Daaci male-aha á aiklaisiya-aha wá, sey tá ndaternda ba parakke ge Yahudiya-aha ḷanna geni a darude we-aatare ba tseriyye, adaba tá wesha emnde kwakya am mba-aha-aatare an elva-aha-aatare ḷanna. Elva na tá anjkwa kwaratersá itare ge emnde na wá, una zlayeka ḫekideki, tá zlerma ba shunju an ḷane.

¹² Ndza anjkwa ura Kairaita umele nabi wá, ba ḷane keni a ba ḷane: Emnde a Kairaita tá njá á maga ba fida, ta ba seke dabba-aha an mandzawire, ta emnde a masefe zlabé ádaliye, baaka nampire-aatare ḫekideki, slera-aatare ba hude.

¹³ Elva a nabi ḷanna wá, ba jirire. Daaci ekka wá, valaterarvala ba shagera ge jeba á Kairaita-aha ḷanna, lauktu itare keni tá de daba Dadaamiya á ba an jirire.

¹⁴ Belaternaaka una sey ba ka ndaterndaha geni á dabarka elva á egghe-aha á Yahudiya-aha antara nadé-aha á emnde na tá dabeka jirire á Dadaamiya na.

¹⁵ Emnde na dzayye ervaunjse-aatare á katafke á Dadaamiya wá, ma jeba-ara keni, tá slaslanu ba ge cudeddire. Amá emnde na fartareka áte Dadaamiya wá, ervaunjse-aatare danjwe, ma jeba-ara keni itare tá slaslanu ba ge danjwire. Bademme á názena tá slaslana itare am ervaunjse-aatare, antara názena tá maganá itare, duksa á zherwe bademme, amá baaka lambe-aatare ge itare.

¹⁶ A ba itare ta emnde á Dadaamiya, amá názena tá maganá itare wá, shagerka ḫekideki. Daaci tá dise á ba áte una ḷanna emnde geni itare dabarka Dadaamiya. Adaba tá fansareka ḫekideki ge ḷane, ta kelaade-aha jipu am ice-aara, tá taa maganaaka duksa shagera.

Náwa tá dabáná estuwa emnde uñjule á Dadaamiya

¹ Amá Titus ekka wá, kwaratersekwráre ka ba jirire á Dadaamiya ge emnde.

² Bateránba ge emgyegwar zála geni a garevge emnde a enkale, a magarmága duksa á ba áte uñjule-aara, a kwararukwáre vuwa-aatare am duksa bademme, a garevge emnde a wáyáva, emnde a farvauñde antara emnde a fetarfe.

³ Ba estuwa ge emgyegwar ñwasha keni, naba ndaternda ka geni a magarmága názena á kataná Dadaamiya. A þalarka paysadá, a garevka emnde a mbazla, amá a kwararatersekwráre zláláva na shagera ge emnde umele keni.

⁴ Má emgyegwar ñwasha tá njá estuwa, ñwasha umele keni tá de tsahese áte itare geni tá wayaná estara emnde zala-aha-aatare, ira egdzara-aatare.

⁵ Zlabe ádaliye tá de tsahese mága enkale á jirire am duksa bademme, tá de dzegwándzegwa ñá vuwa-aatare, tá de gev ñwasha jirire am hude á há-aatare, tá de fatersare ge zala-aha-aatare. Daaci má zlalava-aatare gevge estuwa, emnde keni tá de ndaaka elva mándezawe áte elva á Dadaamiya.

⁶ Ba estuwa ge dawalaa keni, naba ndaternda geni a garevge emnde a enkale am duksa bademme.

⁷ Ekka keni sey ká maga ba duksa na ni watse shagera na, lauktu dawalaa umele keni tá de daba ba sera á ñá. Máki ká anjkwa kwaraterse duksa, kwaratersekware á ba an jirire, an enkale á ñá bademme.

⁸ Kwaratersekware jirire á Dadaamiya ge emnde, áte una ni baaka ura á de epsawa elva á ñá ñanna, daaci emnde na tá kátá nyanya elva á ñá na keni, tá de háslá ba itare, adaba tá de shanka duksa mándezawe áte miya.

⁹ Ba estuwa ge nave-aha keni, naba ndaternda geni a faratersarfe ba kelaazare ge dada-aha-aatare, a magarateránmaga názena tá kataná itare na, a kwalarevka elva-aatare ðekideki.

¹⁰ A ilarka egdzar duksa-aha-aatare. Arge una ñanna wá, itare a magarmága ba slera-aatare, daaci tá de dise áte una ñanna dada-aha-aatare geni dzayye ervaunje-aatare. Má tá njá estuwa, emnde tá de fa zherwe áte elva á Dadaamiya Sleyamilya na má anjkwa ndaná miya na.

¹¹ Shagera emnde a fetarfe tá njá áte una yá anjkwa ndakndaha na, adaba Dadaamiya keni marsemare ñgurnaaara áte ice á emnde bademme, geni ñane wayaawayá á lyamiyaalya.

¹² Dadaamiya a magamiyaa ḥgurna estuwa na wá, daaci adaba ḥgurna ḥanna wá, má dzegwándzegwa yá mága názu wayaaka ḥane, ira shagerkire na á kataná ervaunjde á emnde am duniya. Am zamane á miya kina na wá, gaumiyevege emnde a eŋkale, emnde a jirire, emnde a mága namaari á Dadaamiya.

¹³ Magaumimága una, ge páká háré yaikke na má tamáná miya ge de higa am hude-aara na. Amaana: Vaci sleksire á Dadaamiya, vaci sawa á Yaisu *Almasiihu na Sleyamílya.

¹⁴ ḥane a naba emtsehe adaba miya, geni a varamisevare am haypa á miya bademme, geni a gamiyevge emnde cudedde á katafke-aara, mí higa ge mága shagerire.

¹⁵ Kwaye ḥane duksa na ká de kwaratersá ka ge emnde. Adaliye: fateremfa ndzedfa am vuwa ge emnde na tá aŋkwa cenakvaara elva na, naba valaterarvala ge emnde na tá cenka elva á ḥna na keni. Má ká ndaha elva, ndaterndaha á ba an hakuma, a epsawaranja dekideki.

3

Zlalava á emnde na sharansha shifa aŋwaslire

¹ Yehateranteyeha ge emnde a fetarfe geni a faratersarfe ge slekse-aha á larde, antara male-aha á ekse, a magarka gardire am názena tá ndaná itare, amá ma vaatara keni a magarmága niya á mága názu shagera.

² Bateránba zlabe ádaliye geni a valyarka elva yaiyaihe áte ura, a dagalarka an emnde. Itare wá, a garevge emnde a kemaare, a farfa dárádzá áte emnde umele keni.

³ Ba miya keni ndza cekwa eŋkale á miya werre, ndza má fansareka ge ura dekideki, ndza má an kedá áte uŋjule á jirire, ndza má maga ba shagerkire á duksa na á kataná ervaunjde á miya, ndza ma emnde a mándezawe, ndza má shelha áte duksa á ura, ndza má hayánka emnde dekideki, itare keni tá hayámika.

⁴ Ma ndza má maga ba una ḥanna keni, am sarte na hye-phye sarte á Dadaamiya Sleyamílya wá, a naba maramiya kwakyire á kemaarire-aara geni ḥane wayaawáyá emnde bademme.

⁵ Daaci a naba lyamisehe. A lyamise adaba mi maganaa duksa ka, a lyamise adaba kwakya zevarzire-aara. An hakuma á Shedekwe Cudedde a baramise haypa am ervaunjde, a yamise ge buwire, geni má shansha shifa aŋwaslire.

⁶ Dadaamiya a vamite Shedekwe-aara baaka zlakta-aara á kya erva an Yaisu *Almasiihu Sleyamílya.

⁷ A magamiyaa ḥgurna geni mí gevge emnde a jirire á katafke-aara, má de shansha shifa na á zleka na keni baaka shaige-aara.

⁸ Bademme á elva-aha ḥjanna, ba jirire. Wayanwaya ka ndaterndaha ba kelaazare ge emnde a fetarfe, geni a magarmága duksa áte unjule-aara. Mága duksa an unjule-aara wá, shagera a naba melaterumele ge emnde umele keni.

⁹ Má emnde tá maga ga jawe am dagave-aatare wá, feka we á ḥja am hude-aara. Ma tá ga jawe arge ḥabava á egghe-aha werre, ma arge nadé-aha á Yahudiya-aha keni, feka we á ḥja á dem hude-aara dekideki, adaba baaka nampire-aara.

¹⁰ Má jerje sletega ye á emnde, naba valarvale ge edda-aara. Má zlabe á yanka wá, valarvale ge buwire. Má á cenka dekideki wá, ḥabeka tate-aara.

¹¹ Ba ekka keni diyakdiya geni jeba á emnde ḥjanna jaraaveje áte barama á Dadaamiya, itare mbarsembe mága mandzawire, haypa-aatare á shebeká dekideki.

Ga use á Paul am halavuwa á elva-aha

¹² Náwa watse yá bela ura á dezekure, bi Artaimas bi Tikikus. Má daada wá, ettataya pute ba watsewatse ge dezeruwa am Nikaupaulis. Náwa njanantenja átekwa, geni yá de njá áhuwa am sarte á ekhye.

¹³ Melaterumele ba shagera ge tara Zainas ḥjane una edda á shairiya, tá antara Apaulaus, geni a ektsaterareka náza a ja wedere-aatare am shula má tsarettse azekure.

¹⁴ Emnde a miya keni, sey a tsartsaha mága slera á maggwire, lauktu tá de mbesembe itare keni melateru ge emnde na cekwa ndzedá-aatare ge ja wedera á jirire. A magarmaga una ḥjanna geni zlaláva-aatare a gevka ba dey.

¹⁵ Bademme á emnde na ḥja kerde áhuna tá aŋkwa gak use-aatare. Gaterga use-aaruwa ge egdzar mama-aha á miya am fetarfire. A hyantehye Dadaamiya ḥgurna-aara áte kure bademme á kure.

Wakita na a puwantaa Paul ge FILAIMAUN

Ga use á Paul ge Filaimaun

¹ Ba iya Paul yá am danjay afaba slera á Yaisu *Almasihu, ná aŋkwa puwaktá wakita na antara egdza emmemiya Timaute, ná puwakante ge ekka Filaimaun, ka ura á nere, slera á miya palle na.

² Ná puwakurte ge kure antara egdza emmemiya Afiya antara Arkipus nane una palle á miya am wáva ge mága slera á Yaisu Almasiihu, ira emnde na tá jáhava am mba á ná ge cena waazu na bademme.

³ Eddemiya Dadaamiya antara Yaakadada Yaisu Almasihu a magarakuránmaga n̄gurna, a varakurteva hairire.

Fetarfire antara wayavire á Filaimaun

⁴ Ba kelaa ma yá aŋkwa á maga maduwa-aaruwa ádeza Dadaamiya wá, yá slafaná we-aaruwa jipu afaba ka am maduwa-aaruwa.

⁵ Afaba cenanáncena labare á ná ganakini vakanteva ervaunđe á ná bademme ge Yaakadada Yaisu *Almasihu, wayakaterwaya jipu emnde na ta fetaare áte nane bademme.

⁶ Afaba una n̄anna, yá aŋkwa n̄ala Dadaamiya jipu geni ba seke una ni gakevge palle antara nere áte barama á Yaisu Almasiihu na wá, yá aŋkwa á n̄ala Dadaamiya geni de ba á katafke keni ka emmága ba estuwa. Yá n̄ala zlabe, ganakini ká diyeddiye shagerire á názena ni mi shanaa miya áza Yaisu Almasiihu na.

⁷ Egdza emmeruwa, higantehiga jipu arge wayavire na ká aŋkwa maganá ka áte emnde a fetarfe na. Una n̄anna á vite ndzeda jipu ge iya afaba fakateremfa ndzeda am vuwa ge emnde a fetarfe kwakya.

Paul á slapala Filaimaun arge Unaizimus

⁸ Yá n̄aláká afaba una n̄anna geni ká maga názena yá ndaaka ya. Am ganevge ya slebela á Yaisu *Almasiihu na wá, yá naba ndaknda názena ká maganá ka bademme.

⁹ Amá wá, yá bakanka áte una n̄anna, ya n̄aláká á ba an n̄ala an martaapire na am dagave á miya. Iya Paul wá, ganevge emgyegwe a zhele, amá yá am danjay afaba slera á Yaisu Almasiihu.

¹⁰ Yá aŋkwa slapala Unaizimus ázeña, afaba nane gevge ba seke egdza-aaruwa am danjay áhuna, iya ganevge ba seke eddeñara am elva á Yaisu Almasiihu.

¹¹ Werre wá, ndza magakánka nampire, amá kina wá, antara ba iya keni á de magamiyánmaga nampire kwakya.

¹² Daaci kwaye yá eptsaká egdze ḥanna á dezena, amá ba seke ya duwaa ba ya an ire-aaruwa.

¹³ Am nja-aaruwa kina áhuna am dañgay adaba elva á Yaisu Almasiihu na wá, wayanwáyá á meliwa ḥane am kela á ḥna,

¹⁴ amá wayanka yá maganá áte namaari-aaruwa, yá hyakareka an ndzedá geni ká magiyá shagerire. Arge una ḥanna wá, meliyumele ba ka áte waya á ervaundé á ḥna.

¹⁵ Yalla a maganaa ba Dadaamiya dème pakyave á kure antara Unaizimus na, geni á de eptsza zlabe ádaliye á de mba á ḥna, kwa de nja kerde náza ba ge kelaazare.

¹⁶ Ma ḥane náve keni wá, kina wá, gevka seke náve mazla-aara, gevge egdza emmemiya. Iya wá, wayanwaya jipu, amá ká de wayaná ba ka kwakya-aara. Zuñjwe wá, ká de wayaná adaba náve á ḥna. Adaliye, adaba ḥane gevge egdza emmeña am elva á Yaisu Almasiihu.

¹⁷ Ba seke una ni diyakdiya anjkwa urire á miya na wá, lyevaalya ḥane, ba seke ka lyevaa ba iya.

¹⁸ Anjkwa haypa a gakuwaa ḥane emtu? Emtu anjkwa duksa á ḥna ká dabaná ka ázeñara emtu? Máki anjkwa wá, naba ndinda, ká zhárá ba iya.

¹⁹ Am tate na náwa ḥane na wá, yá anjkwa á puwetá ba iya Paul an erva-aaruwa, geni ya jiranvejire elva-aaruwa na, yá de pelaksepele ba jirire. Amá wá, zlaya á ḥna-ka ni ká ndaviyu duksa ge iya. Adaba shifa á ḥna na ka shanaa ka anjwaslire na keni, ya melakuwa ba iya ḥanna.

²⁰ Ba estuwa egdza emmeruwa, yá ḥnaláká adaba Yaakadada, tasle á ḥna maginaamaga názena yá kataná ya ázeñara na, cekinaaceka higa-aaruwa. Adaba dagave á miya antara ka am elva á Yaisu Almasiihu wá, gamiyevge ba palle.

²¹ Ba lauktu yá puwakte wakita na keni wá, diyandiya gánakini ká de kwaleka, baira dème ká de januje ka am una yá kataná ya.

²² Má daada Unaizimus á dem hufse á há á ḥna wá, tsatsinaatsatse slede-aaruwa keni, adaba anjkwa tamaaaruwa geni Dadaamiya á de lyevaalya ḥnála á kure, á de maginaamaga ḥane pute geni yá daada ádezekure.

Ga use á Paul am halavuwa á elva-aha

²³ Ánjkwa á gak use-aara Aipafras na ḥna am dañgay kerde adaba elva á Yaisu *Almasiihu na.

²⁴ Tara Markus antara Aristarkus, an Daimas an Lukas, itare ta emnde na slera á ñere palle, itare keni tá anjkwa á gak use-aatare.

²⁵ Yaakadada Yaisu Almasiihu a vakurteva hairire-aara.

Wakita na a puwatertaa ura umele ge EGGYE-AHA Á IBRAHIMA

Dadaamiya á bamiya elva an we á Egdza-aara

¹ Ndza werre wá, Dadaamiya a ndater elva ser kwakya ge eggye-aha a miya an we á nabi-aha, ndza a ndater elva an pute gergere kwakya.

² Amá am kinire na wá, Dadaamiya anjkwa á bamiyá elva an we á Egdza-aara. A nderaa duksa bademme keni á ba áte erva an Egdza-aara njanna. Ndza a eksesaa ba njane geni á de kwaraná njane duksa bademme.

³ Tá zharaná am njane emnde yaikkire antara njá á Dadaamiya bademme. Duksa bademme njaanja an unjule-aara na wá, á njana ba njane an hakuma á elva-aara. A magaa pute geni emnde tá sesse am ervaunjé á Dadaamiya, tá gevge emnde cufedé. Am iga a una njanna maa, a zlalehe á dem samaya, anjkwa á nja am nadafa á Dadaamiya, slekse arge duksa bademme.

Yaisu njane male arge malika-aha bademme

⁴ Dadaamiya a ganve Egdza-aara male arge malika-aha bademme, a vante zhera na jauje ge náza-aatare bademme. Adaba a detaa njane Egdza-aara. Daaci a jateru an una njanna ge malika-aha.

⁵ Adaba baaka malika na Dadaamiya a banaa: Ba ekka una ka egdza-aaruwa, iya keni ya Eddeňa. Amá a banaa una ge Yaisu. Zlabe ádaliye, baaka malika na ndasenda Dadaamiya áte njane: Yá de gev Eddeňara, njane keni á de gev egdza-aaruwa.

⁶ Amá am sarte na átira bela Egdza-aara na, gevge ba seke makaji-aara na wá, á ba njane: Bademme a malika-aha-aara tá de kezlan ugje ge njane.

⁷ Á ba Dadaamiya áte malika-aha wá: A fater ba ge maganaa slera, itare ta ba seke effeya antara nara á kárá.

⁸ Amá áte Egdza-aara wá, á ba njane:

Ámbarka á ña Dadaamiya, sleksire á ña á de zleka dékifeki.

Ká de maga sleksire á ña an jirire.

⁹ Ekka wá, wedere á ña ba jirire, yakanaaya mandzawire.

Adaba una njanna, a eksaksehe ge Dadaamiya á ña, a gakve male arge emnde á ña bademme, a gedaktehe, ervaunjé á ña ba seke nama.

¹⁰ Adaliye a ba njane á ba áte Egdza-aara njanna:

Yaakadada, am fakta, ba ekka una ka nderaa haha, samaya keni ba slera á ńja.

¹¹ Bademme á duksa-aha ńjanna tá de zlauzle, amá ekka wá, ká nja dem ba ge dékideki. Bademme a duksa-aha ńjanna tá de gevge emgyegwe ba seke kacakaca,

¹² ká de takwalatertakwala ba seke bagwadza, ká de kedanaakeda daradza-aatare, amá ekka wá, ká nja dem ba ge dékideki, baaka halavuwa á shifa á ńja.

¹³ Baaka malika na Dadaamiya a banaa:

Sawa, njinja am nadafa-aaruwa, yá gatervege kelaade-aha á ńja náza puwa sera á ńja.

Amá a banaa una ńjanna ge Egdza-aara.

¹⁴ Malika-aha wá, itare ta ba emnde a slera á Dadaamiya, Dadaamiya á belaterbela, tá de melateru ge emnde na ni tá de lyelye shifa-aatare.

2

*Faumifa hyema áte unjule a lya na a maramiyaa
Dadaamiya*

¹ Adaba una ńjanna faumifa hyema ba shagera áte elva na mi cenanaa miya geni a dzalamiyefka áte unjule.

² Adaba werre wá, ndza ta se balanaa ba malika-aha labare na gevge jirire na, daaci ma ware una cenaaka, fansareka na, ńjanaanja Dadaamiya an shairiya.

³ Náza á miya wá, a tsaaka an una ńjanna. Mí de shaná estara kena shifa á miya, má mí feka hyema am elva a lya shifa na a sanaa ba Yaakadada Yaisu an ire-aara na? Emnde na ta cenanaa á ba an hyema-aatare wá, ndaramindaha geni elva ńjanna jirire.

⁴ Dadaamiya keni a naba maresehé seydire á elva ńjanna an nalaama-aha, an najipu-aha, antara duksa gergere ta maganaa emnde ńjanna an hakuma á Shedekwe Cudedde na a vateraa Dadaamiya an namaari-aara.

Yaisu wá, Sleya á emnde ba ńjane

⁵ Dadaamiya vateretka dekideki ge malika-aha geni tá de kwaraná itare duniya na á de sawa, mí ndahaná miya na.

⁶ Amá aňkwa am wakita á Dadaamiya, a bantsa ura umele:

Ázara urimagwe keni, geni ka Dadaamiya, ká dzámá ńjane?
Urimagwe keni duksa he, geni ká fanu hyema?

⁷ Ka naba ganaahe emtsaadé cekwaanjudi á katafke á malika-aha, ádaliye ka vante yaikkire antara dárádzá.

⁸ Ka yaa duksa bademme am erva-aara.

Má Dadaamiya a yaa duksa bademme am erva-aara wá, amaana baaka duksa dekideki ni ñane á kwareka na. Amá am kinire na wá, mí nánka emtsaadé sleksire-aara na á kwárá duksa badémme na.

⁹ Diyamidiya geni duksa bademme á kwaraná ba Yaisu, amá a naba ganaahe ge Dadaamiya am sarte cekwaängudi á katafke á malika-aha, geni á emtsamtsa am slede á emnde bademme. Una ñanna keni Dadaamiya a magateraa ba ñgurna ge emnde. Daaci Dadaamiya a vante yaikkire antara darádzha ge Yaisu adaba a shu zlada, a eksar emtsa ñanna.

¹⁰ Duksa bademme á ba am erva á Dadaamiya, a nderanaa ba ñane. Zlaya jipu una ni a naba yaa Yaisu am zlada na, geni ñane a gevge edda una hyephye am duksa bademme, lauktu á de gatervá ñane emnde kwakya egdzara á Dadaamiya, á lyatersá ñane, á daterá ñane á de katafke á Dadaamiya am yaikkire-aara.

¹¹ Ba Yaisu una á gatervege emnde cufedéde á katafke á Dadaamiya. Ñane antara emnde na a barateraa ñane, garevge ba egdzara á ura palle. Adaba una ñanna wanka zherwe ge Yaisu, a dateraa an egdzara á Eddeñjara.

¹² Ndza a bantsa ñane: Yá de balaterá zhera á ña ge egdzar mama-aha-aaruwa, yá de galáká am dagave á emnde á ña.

¹³ Adaliye a ba ñane: Yá njá á ba áte Dadaamiya palle. Zlabe ádaliye a ba ñane: Náwa iya antara emnde na a puwimaa Dadaamiya am erva.

¹⁴ Emnde ñanna, ta ba emndimagwaha, daaci Yaisu a naba gev urimagwe ba seke itare, a emtsehe geni á kedanaakeda ba dekideki hakuma á Shaitaine na an hakuma ge ceba emnde na.

¹⁵ A palateraa an una ñanna emnde na ndza ñateraaña lyawa á emtsa na bademme.

¹⁶ Nane saaka á se melateru ge malika-aha, amá a se melateru ge eggye-aha á Ibrahimia.

¹⁷ Daaci una zlaya geni á gevge ba seke egdzar mama-aha-ñara am duksa bademme. Estuwa á dzegwándzegwa gev *liman yaikke, slebara haypa á emnde ge meláterá an Dadaamiya. Nane slekemaare, dzayye ervaunđde-aara am slera á Dadaamiya.

¹⁸ Kina wá, á dzegwándzegwa a melateru ge emnde na tá am bada á shaitaine, adaba ñane keni ndza a shushe zlada am lámare ñanna.

3

¹ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, emnde cufedde, kure keni a dzerakursaa ba Dadaamiya geni kwá gevge emnde-aara, tsawanaatse enkale á kure á ba áte Yaisu palle. Ba njane una slebela á Dadaamiya geni á se gev *liman á miya emnde a fetarfe.

² Ba Dadaamiya una a faare slera njanna, njane keni a magaa slera njanna an ervaunjde-aara palle, ba seke una Muusa keni ndza a magaa slera-aara an ervaunjde-aara palle am hude á há á Dadaamiya.

³ Emnde tá galeka há, amá tá gálá edda una a nderaa há. Ba duksa palle ge tara Yaisu an Muusa keni, shagera tá gálá ba Yaisu arge Muusa.

⁴ Ba keliaa há a nderanaa ba ura, amá duksa bademme wá, a nderanaa ba Dadaamiya.

⁵ Muusa wá, njane ndza ba walaadsi am hude á há á Dadaamiya, slera-aara ndza ba mága seydire á názena watse á baterná Dadaamiya ge emnde. A magaa slera njanna an ervaunjde-aara palle.

⁶ Amá *Almasiihu wá, njane Egdza hude á há á Dadaamiya, bademme á hude á há á Dadaamiya á ba am erva-aara. Njane keni a magaa slera-aara an ervaunjde palle am hude á há njanna. Hude á há á Dadaamiya njanna wá, ba miya, má tsamiyatse dzanjdzañe áte uñjule-aara, má kezlamianveka tama á miya áte njane.

Tate á puwansepue á emnde á Dadaamiya

⁷ Adaba una njanna, cenaumicena názena a baminaa Shedekwe Cufedde, a ba njane:

Vatená má cenakurancena kwara á Dadaamiya wá,

⁸ magauka degdegire á ire seke una ndza ta maganaa eggymaha á kure werre, am sarte na ta magaa yawe kul ufade am kaamba na. Ndza ta maganaa gardire ge Dadaamiya, ta naba gya hala-aara.

⁹ A ba Dadaamiya, naránna tsa najipu-aha na ya maganaa iya antara itare am yawe kul ufade njanna, aley ta naba gyaa hala-aaruwa.

¹⁰ Adaba una njanna, a naba jihe ge ervaunjde jipu áte emnde njanna, a ba iya am ervaunjde-aaruwa: Emnde na ervaunjde-aatare yiyyiye an iya, tá d'abeka uñjule-aaruwa cekideki.

¹¹ Am jiha ervaunjde áte itare, ya naba zu wada geni yá de belaternaaka cekideki ge emnde njanna, ge se puwansepue antara iya am tate na ya maraternaa iya.

¹² Egdzar mama-aha-aaruwa, faufa hyema geni a jerka ura am dagave á kure una yiyye ervaunjde-aara an Dadaamiya, geni a de yánka Dadaamiya Sáksage.

¹³ Amá ma vaatara keni ndaunda ba elva na ni á de vakurte ndzedé na am dagave á kure. Daaci á de badakuruka shaitaine ge mága haypa, antara ge mága degdegire á ire. Magaumága una ba kelaazare am sarte na zlabe kwá an shifa na.

¹⁴ Máki kezlamianveka fetarfire á miya áte Yaisu, ba kalkale antara una am zuñjwire wá, daaci mi emnde á Yaisu á ba an jirire.

¹⁵ Añkwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Vatená, ma cenakuráncena kwárá á Dadaamiya, magauka degdegire á ire seke una ndza ta maganaa egghe-aha á kure werre, ta maganaa gardire ge Dadaamiya.

¹⁶ Emnde-ara ñane cenaráncena tsa kwara á Dadaamiya, ta naba maganaa gardire na? Ba emnde na ndza a satersaa Muusa a sawa am larde a Misera na.

¹⁷ Emnde-ara ñane yawe kul ufadé tá já Dadaamiya an ervaunjde na? Ba itare ñanna zlabe ádaliye emnde na ta gu haypa kwakya an Dadaamiya, adába una ñanna ta naba matsehe am hude á kaamba.

¹⁸ Emnde-ara ñane Dadaamiya a zateru wada geni á de vaterterka dekideki de puwansepue antara ñane na? Ba emnde ñanna zlabe ádaliye ndza faransarka díekideki na.

¹⁹ Ba estuwa egdzar mama-aaruwa, náwa namiyánnna bademme geni Dadaamiya a piyaterante dem tate á puwansepue adaba baakire á fetarfire-aatare.

4

¹ Werre, á ba Dadaamiya á de vaterte tate á puwansepue ge emnde, una ñanna namána na zlabe ba nja-aara ge miya keni. Daaci, faumifa hyema áte ire á miya, geni a eptseka palle á miya á dem kataliya, daaci watse á taa daaka á dem tate á puwansepue ñanna.

² Miya cenamiyancena labare á higa ba seke náza egghe-aha á miya werre am kaamba, amá elva ñanna magateranka payda ge itare adaba cenaráncena, amá fartarka átekwa.

³ Miya emnde na famitarfe áte ñane na wá, mí de shánsha dem tate á puwansepue ñanna. Amá emnde na fartarka áte Dadaamiya wá, añkwa elva a ndasaa Dadaamiya áte itare, a ba ñane:

Jija ervaunjde, daaci ya naba zu wada geni ya de belaternaaka díekideki geni tá se puwansepue antara iya am tate na ya maraternaa iya.

Am fantaufe, am sarte na Dadaamiya zlauzle am slera á nderá duksa bademme wá, a naba puwansehe. Puwansepuwe ḷanna wá, aŋkwa sem vatená.

⁴ Am tate umele am wakita á Dadaamiya, aŋkwa á ndaha elva a háre ge vuyire, a ba ḷane: Dadaamiya a zlaa slera-aha-aara am háre ge unkwahire, ge vuyire wá, a naba puwansehe.

⁵ Am tate umele keni a ba ḷane: Tá de demka d̄ekideki á dem puwansepuwe antara iya am tate na ya maraternaa iya.

⁶ Emnde na ta cenea labare á higa zuŋjwe, amá daraaka á dem tate á puwansepuwe ḷanna wá, adaba faransarka ge Dadaamiya. Ge puwansepuwe ḷanna wá, sem vatená keni zlabe aŋkwa baráma-aara ge emnde umele keni.

⁷ Adaba una ḷanna, Dadaamiya a faa sarte umele zlabe ádaliye, amaana, zamane na. Náwa a faa sarte ḷanna estuwa, haraare á maga yawe kwakya am iga una ni eggaye-aha á miya ta maganaa gardire na, a ba Dadaamiya an we á *Dawuda: Vatená, ma cenakuráncena kwárá-aaruwa wá, magauka degdegire á ire.

⁸ Ma andze daterda Zhausuwe á dem tate á puwansepuwe á jirire wá, Dadaamiya ma andze á feka sarte umele ge dá ura á dem tate á puwansepuwe.

⁹ Daaci diyamidiya geni aŋkwa puwansepuwe á jirire á katafke á emnde á Dadaamiya ba seke una ndza a puwansa ḷane am háre ge vuyire na.

¹⁰ Ma ware una shansha puwansepuwe ḷanna áza Dadaamiya, ḷane keni zlauzla slera-aara, ba seke una a puwanse ge Dadaamiya am slera-aara na.

¹¹ Daaci wavaumiwava ge dem tate á puwansepuwe ḷanna, faumifa hyema geni a jerka ura am dagave á miya una á fansarka ge Dadaamiya, seke una ndza faransarka eggaye-aha á miya werre na. Daaci edda-aara á de geyegeye á kataliya.

¹² Elva á Dadaamiya wá, an hákuma jipu, á vaterte shifa na á zleka na ge emnde, á dzegwándzegwa mága slera yaikke am ervaujde á ura. Elva ḷanna wá, an ndzedfa jipu ba seke masalam na an ga slare we bukerde na. Á dzegwándzegwa ḷgye á dem dzágwa á ubiye-aha, dete zeba keni bademme. Elva ḷanna wá, jauje ba ge masalam keni an ndzedfa. A dzegwándzegwa tsanmaare ge ura am názena á slaslaná ḷane am ervaujde-aara bademme.

¹³ Baaka duksa na ni an shebe am ice á Dadaamiya. Duksa bademme a nderanaa ba ḷane, ḷane diyaadiya

bademme. Watse mí de eppálá á katafke-aara názena mi maganaa miya bademme.

*Yaisu njane male á *liman-aha bademme*

¹⁴ Miya, diyamidiya ganakini aŋkwa *liman á miya yaikke. Ba njane una Yaisu, *Egdza á Dadaamiya, zlaazlálá á dem samaya. Daaci sey mi tsaatse ba shagera ate názena mi fetaare átekwa na.

¹⁵ Liman á miya njanna wá, slezamivarze jipu, adaba diyaadiya názena zlazlada áte miya bademme. Njane keni shaushe zlada-aha gergere ba seke náza á emnde bademme. Ba báda keni, ndza ta ebbada an duksa gergere bademme, amá njane magaaka haypa cekidéki.

¹⁶ Adaba una njanna, gaumiyaptege á deza Dadaamiya slemagamiya njurna ba kelaazare, gaumiyaptege á dezenjara an baakire á shaige, geni á de zamivarze, á de magamiya njurna am wedera-aha á miya bademme.

5

¹ Bademme a male-aha á *liman-aha, tá dzeraterá á ba am dagave á emnde, tá tsater ge mága slera á Dadaamiya am dagave á emnde, tá dáná itare sadake á emnde á de katafke á Dadaamiya, geni á yateraare haypa-aha-aatare.

² Má emnde diyarka mága jirire, dzalarevdzále áte barámá á Dadaamiya, liman wá, njane á naba cenatercena, adaba njane diyaadiya názena zlazlada áte emnde. Diyaadiya geni njane keni hyefka am duksa umele.

³ Daaci sadake na á danná njane ge Dadaamiya na wá, á dánda náza á ire-aara emtsaadé, geni a yanaarye Dadaamiya haypa-aara, lauktu á danná náza á emnde geni á yateraarye Dadaamiya ge itare keni.

⁴ Baaka ura á dzegwándzegwa eksese slera á limanire an ire-aara, sey má a dahanaa Dadaamiya ge mága slera á limanire njanna, seke una ndza a dáfahá *Haruna werre.

⁵ Yaisu keni ekseseka ba njane an ire-aara, geni á gevge *liman yaikke, amá ndza a eksesaa ba Dadaamiya, a ba njane, á elvan ge njane: Ba ekka una ka Egdza-aaruwa, iya keni ya Eddeňa.

⁶ Am tate umele keni aŋkwa am wakita á Dadaamiya a ba njane, á elvan ge njane: Ekka, ka liman dem ba ge cekidéki, limanire á ja seke limanire á Malkisadaka.

⁷ Am sarte na Yaisu aŋkwa am duniya wá, ndza a njala Dadaamiya á ba an ká kwara, ámbera á kyuwa geni á se melanumele, adaba diyaadiya geni aŋkwa hakuma á Dadaamiya ge se lya shifa-aara. Dadaamiya cenavarcene.

Am iga á emtsa-aara, a naba tsantehe zlabe ádaliye, adaba fesarfire-aara áte njane.

⁸ Njane *Egdza á Dadaamiya, aley keni wá, a naba shu zladá, geni fesarfire-aara á gevge ba parakke.

⁹ Am sarte na zlanaazle slera njanna bademme maa, njane gevge sleyaterlya ba ge dekideki ge emnde na tá anjkwa fansarfe na bademme.

¹⁰ Á dzegwándzegwa lyaterlya adaba a tsanaa ba Dadaamiya liman yaikke áte limanire á Malkisadaka.

Faufa hyema, dzalawevka áte uñjule á Dadaamiya

¹¹ Kwakya elva na njá kátá ndakurnda áte njane, amá wá, zlazlađa jipu ge palakurá una njanna, adaba kure keni yiyyiye hyema á kure, kwa taa cenvaaka duksa áte watsewatsire.

¹² Kina wá, zlaya ma kwá kwaratersá kure elva á Dadaamiya ge emnde, adaba harakuraahare am hude-aara, amá kwá kátá tá kwarakursá ba emnde zlabe ádaliye ba duksa na ndza kwa tsahese zuñjwe keni. Zlaya ma kwá de katafke áte uñjule á Dadaamiya, amá kwasau kwá ba am fantaufe. Ekkure wá, zlaya ma kwá zá dafa dzandzane seke dawalaa, amá kwá kátá shá ba uba seke egdzere áte erva.

¹³ Ma ware una zlabe á kátá ba sha uba na, njane wá, zlabe ba seke egdzere áte erva. Egdzere áte erva wá, zlabe diyaaka duksa na shagera antara duksa na shagerka.

¹⁴ Amá dawalaa diyardiya lanaale tara duksa na shagera, antara duksa na shagerka bademme, ma zlazlađa keni.

6

¹ Daaci geyaumika arge duksa na kwaye mi tsahese am fantaufe á miya ge fetaare áte Yaisu *Almasiihu na, mí zlalawa á de katafke an tsáha duksa-aara na zlazlađa na keni. Una názu á zlayater ge emnde na hararaare am fetarfire na. Duksa njanna mi tsahese kwaye am fantaufe na wá, amaana, mága tuba arge serhaypa na á dá ura á dem emtsa na, antara fetarfe áte Dadaamiya.

² Adaliye elva a mága baptismal gergere antara puwaare *erva á barka ge ura, an elva a tsa emnde a faya, ira elva á shairiya á Dadaamiya vaci tsafaya.

³ Bademme á una-aha njanna wá, diyamidiya. Kina wá, mi zlalawa á de katafke má wayatewáyá Dadaamiya.

⁴ Eptsaaare ge duksa na diyardiya emnde wá, kurguneka, adaba má ura a yanaa ba njane uñjule á Dadaamiya, baaka pute umele dekideki ge melanumele geni á eptsaa am tuba. Adaba emnde na ndza tá am parakkire á Dadaamiya, ndza

sharánsha barka á Dadaamiya antara Shedekwe-aara am ervaunjde,

⁵ ndza emtáke elva á Dadaamiya am hyema-aatare, ndza sharánsha hakuma am duniya na á de sawa na keni, ma tá de njá am hude-aara,

⁶ aley ni tá eptsaná ba iga ge Dadaamiya wá, baaka pute umele cdekideki ge melaterumele geni tá eptsá am tuba. Adaba ba seke tá átira ja *Egdza á Dadaamiya ge buwire áte dzaŋgala, ta ganve zhera-aara duksa ba dey á katafke á emnde bademme.

⁷ Itare ta ba seke fe: Má yawe aŋkwa á hya á dem fe ɻanna, fe ɻanna á mága náza za an barka jipu, aŋkwa á melaterumele ge emnde a ehherfa-aara, baaka yanya-aara.

⁸ Amá má fe ɻanna á eptsá ba dake antara masa wá, fe ɻanna baaka nampire-aara. Baaka barka am fe ɻanna, a yaranya ba ge dekideki.

⁹ Amá, egdzar mama-aha-aaruwa, ma ɻa ndaase estuwa keni wá, diyajjerdiya geni ekkure kwá aŋkwa áte unjule á jirire, daaci á de lyakurlyá Dadaamiya.

¹⁰ Dadaamiya ɻane slejirire, á taa viyannaaka slera na kwa maganaa kure, kwa naba melateruhe ge emnde a fetarfe, sem vatená kwá á ba átira melaterumele na. Una ɻanna á mara wáyáva á kure áte Dadaamiya. Bademme á una-aha ɻanna, á taa viyanaaka.

¹¹ Duksa na ɻá kátáná ɻere ázekure wá, ma ware á kure keni magaumága ba estuwa an higa á kure campaukkwe dem halavuwa á duniya, yawanka cdekideki. Daaci kwá de shánsha názena kwá tamaná kure áza Dadaamiya.

¹² Gawevka emnde a masefe, amá dhabaudába sera á emnde a fetarfe na tá an ndzeda jipu, hararaare áte unjule á Dadaamiya. Ba itare una tá de shá názena a ba Dadaamiya á de vaterte ge emnde-aara na.

Názena a ndasaa Dadaamiya baaka peky-aara

¹³ Am sarte na Dadaamiya a ɻugudanaa namána ge Ibrahim, a zu wada geni ba jirire á de emmága duksa na a ndasaa ɻane ɻanna. Adaba baaka duksa umele á jauje ge Dadaamiya an yaikkire, geni á za wada an ɻane maa, a naba zu wada á ba an ire-aara.

¹⁴ A zu wada, a ba ɻane: Ba jirire yá de gakar barka-aaruwa. Yá de yákteya ba kwakya.

¹⁵ Ibrahim a naba fetarhe áte elva na a ndasaa Dadaamiya, a faa ervaunjde jipu ge eppaka-aara, daaci shansha duksa ɻanna a ba Dadaamiya á de vanteva na.

¹⁶ Má emndimaghawa tá za wada, tá zaná an duksa na jauje ge ndzeda-aatare. Zá wada wá, á zlansauzle ge elva-aha bademme, emnde keni tá tsaatse á ba átekwa.

¹⁷ Daaci Dadaamiya a naba zu wada, á kátá maraterán ge emnde na a ngudateraa namána na, geni á de emmága duksa na a ndasaa ñane ñanna, á eptseka elva dékideki.

¹⁸ Namána na a ngudsanaa Dadaamiya, antara wada na a zanaa ñane na maa, duksa-aha buwa ñanna a ndasaa Dadaamiya na wá, baaka peky-aara, Dadaamiya á zeka wada á fida dékideki. Daaci miya emnde na mi se shaa ire á miya am sera á Dadaamiya na wá, una á vamite ndzeda jipu geni mí njantenja tama á miya áte duksa na a ba Dadaamiya á de vamiteva na.

¹⁹ Táma á miya áte duksa ñanna wá, á tsáná ba ñane shifa á miya degdege, geni a dzalamiyefka áte uñjule á Dadaamiya. A weramiyantaa ba ñane kacakaca á dzegwa na ta icanse mashidi an ñane na, ge de katafke á Dadaamiya.

²⁰ Yaisu wá, ñane dedde á katafke á miya, á dem tate ñanna adfaba miya. Ba ñane una *liman á miya yaikke áte limanire á Malkisadaka, liman yaikke dem ba ge dékideki.

7

*Malkisadaka *liman yaikke, slekse yaikke*

¹ Malkisadaka ñanna wá, ñane ndza slekse yaikke am Salaam, zlabé adaliye ndza *liman á Dadaamiya Saksage. Vacite umele wá, Ibrahima a dem wáva, a de cebaa slekse-aha umele. Átire sa wá, a naba de yainuhe ge liman Malkisadaka, a gan barka.

² Daaci Ibrahima a de sanse luser am nalmane-aara bademme, a vante ge liman Malkisadaka. Emtsaade wá, zhera á Malkisadaka ñanna wá, amaana slekse na tsaatse áte jirire. Ñane ndza slekse am Salaam. Salaam na maa, amaana hairire.

³ Ñane, baaka ura diyaadiya eddenjara antara emmenjara, baaka jeba-aara, baaka ura diyaadiya faktá á shifa-aara antara halavuwa á shifa-aara. Ba seke una wakita á Dadaamiya á ndaaka faktá-aara antara halavuwa-aara na wá, ba seke ñane wá, liman na ankwá ma vaatara keni. Ñane gevge gáráva á Yaisu *Egdza á Dadaamiya.

⁴ Diyaweddiye geni Malkisadaka wá, liman yaikke. Ibrahima ñane una eggymiya bademme a sanse luser am duksa na a zanaa am wáva bademme, a vante ge ñane.

⁵ Diyamidiya geni emnde umele am eggye-aha á Laiwi garevge liman-aha. Am *tawraitá á Muusa wá, a ba Dadaamiya á elvan ge itare wá, dawmbare á deza egdzara á *Iserayiila-aha, a varakurteva luser na tá sansa am

nalmane-aatare bademme. Amaana luser njanna tá de lyiyaná á ba áza emnde a larde-aatare, itare keni ta ba egghe-aha á Ibrahima.

⁶ Amá Malkisadaka wá, njane ura a emnde á Laiwi ka, aley a lyevaa luser áza Ibrahima. Ibrahima njane edda una Dadaamiya a ngudaa namána antara njane geni á de vante duksa. Amá ba Malkisadaka una a gar barka.

⁷ Adaliye, diyamidiya geni edda una á gar barka ge ura wá, yaikke ba njane arge edda una a shaa barka. Daaci yaikke ba Malkisadaka arge Ibrahima.

⁸ Zlabe ádaliye, bademme á liman-aha na ta segáshe am jeba á Laiwi, tá lyiyaná itare luser áza emnde a larde-aatare na wá, itare keni tá emtsa ba seke emnde bademme. Amá Malkisadaka wá, a ba wakita á Dadaamiya njane anjkwa an shifa.

⁹ Daaci ba Laiwi na egghe-aha-njara tá lyiyya luser áza emnde na keni, ba seke a vante luser-aara ge Malkisadaka, adaba egguyenara Ibrahima a vante luser-aara ge Malkisadaka.

¹⁰ Amaana, am laukte na Ibrahima a vante luser ge liman Malkisadaka na wá, wulfe-aha-aara bademme á ba am njane emtsaade. Daaci ba seke Laiwi antara egdzara-aara na á de yaterá njane na keni varanteva.

¹¹ Dadaamiya a vaterte *tawraita ge emnde-aara Iserayiila-aha keni á ba áte erva an liman-aha na tá segashe am emnde a jeba á Laiwi, amá slera á limanire na ndza ta maganaa emnde á Laiwi hyefka, dzegwaranka magannaamaga ge Dadaamiya názena a katanaa njane. Ma andze dzegwarándzegwa wá, ma baaka wedera-aatare an liman umele yaikke seke Malkisadaka. Ma andze dzegwarándzegwa wá, bademme á liman-aha ma tá segashe á ba am egghe-aha á Laiwi seke *Haruna.

¹² Má Dadaamiya mbedesembedede limanire á emnde á Laiwi an liman umele wá, daaci tawraita keni á de eptsanteptsa.

¹³ Náwa namiyanna geni limanire, a eptsaptehe ba estuwa. Yaakadada Yaisu na njá anjkwa á ndaha elva-aara áhuna na keni, njane ura jeba á Laiwi ka, jeba-aara ba tsekemme. Ba ura palle keni jarka am emnde a jeba-aara una gevge liman, a daa sadake á de katafke á Dadaamiya.

¹⁴ Diyamidiya geni Yaisu wá, njane a jesare am dagave á emnde a jeba á Yahuda. Am laukte na Muusa á ndáhá elva á liman-aha na wá, tsalaaka jeba njanna dseki defeki.

*Liman yaikke áte limanire á Malkisadaka

¹⁵ Náwa mí dise áte una, geni ba jirire ndza hyefka limanire á emnde á Laiwi, adaba Dadaamiya a fanem slera

á limanire ḥanna am erva ge Yaisu, ḥane keni ba ura jeba umele seke *liman Malkisadaka.

¹⁶ Ḫane gevka liman yaikke áte nađe á liman-aha, amá a gev liman yaikke adaba an hakuma ge nja an shifa dem ba ge dekideki.

¹⁷ Adaliye a ba wakita á Dadaamiya: Ekka ká liman yaikke dem ba ge dekideki seke liman Malkisadaka.

¹⁸ Dadaamiya a naba yaa nađe á liman-aha adaba hyefka, cekwa hakuma-aatare ge melateru ge emnde.

¹⁹ An nađe á limanire wá, emnde dzegwaránka shá dzayyire á ervaunđe á katafke á Dadaamiya. Amá kina wá, anjkwa edda una ni jateruje ge liman-aha werre. Máki má anjkwa fa tama á miya áte ḥane wá, á de vamitá ḥane barama ge de katafke á Dadaamiya.

²⁰ Zlabe ádaliye maa, am sarte na ni watse Dadaamiya á de far slera á limanire ge Yaisu na wá, a zu wada emtsaadé, geni Yaisu á de gev liman yaikke, amá ge liman-aha umele wá, magaaka estuwa.

²¹ Amá ge Yaisu wá, Dadaamiya a zanu wada, a ba ḥane: Yá etpseka elva-aaruwa dammaru ká njá liman dem ba ge dekideki.

²² Máki Dadaamiya a zu wada estuwa wá, amaana adaba Yaisu wá, shamiyansha namána áza Dadaamiya jauje ge namána-aara werre na.

²³ Aŋkwa jawapa umele. Liman-aha werre wá, ndza ta vayye, ba á emtsa una, á eksaná una slera á limanire, á emtsa una á eksáná una slera á limanire.

²⁴ Amá limanire á Yaisu wá, baaka tsa-aara, adaba ḥane á emtseka dekideki.

²⁵ Daaci ma vaatara keni á dzegwándzegwa lyaterlya emnde na tá yeka an zhera-aara na bademme, adaba ḥane anjkwa an shifa dem ba ge dekideki, sledagave-aatare an Dadaamiya.

²⁶ Ba ḥane una liman yaikke, a hyevhye ge wedera á miya bademme. Ḫane dzayye hude-aara, gauka haypa dekifeki, ḥane cudefde am duksa bademme, anjkwa dagave-aatare antara emnde a mága haypa, ḥane anjkwa áza Dadaamiya am samaya.

²⁷ Liman-aha werre wá, ba kelaazare sey ta dánda sadake á ire-aatare emtsaadé á deza Dadaamiya geni á yateraarye haypa-aha-aatare, lauktu tá dá náza á emnde geni a yateraarye Dadaamiya ge itare keni. Amá Yaisu wá, ḥane magaaka slera á limanire-aara áte una ḥanna dekideki. A magaa sadake-aara ba ser palle á katafke á Dadaamiya an shifa-aara, hyevhye geni Dadaamiya á yateraarye ge emnde bademme.

²⁸ Emnde na ndza ta faterar slera á limanire áte una a ndanaa *tawraita á Muusa wá, ta ba emndimagwaha, tá naba mbeda ádaliye á dem haypa, nampire-aara á de haraaka, á de keda ba cekideki. Amá am sarte na Dadaamiya a zu wada geni Egdza-aara á de gev liman yaikke na wá, a eptsante am sarte njanna tawraita keni. Daaci a vante slera á limanire ge Egdza-aara, njane hyevhye am duksa bademme dem ba ge dekideki.

8

*Yaisu *liman á miya yaikke*

¹ Náwa una wá, jirire á elva-aha na njá ankwá tsakaná njere bademme na: Miya wá, shamiyánsha *liman yaikke zlaazlala á dem samaya, ankwá á njá am nadafa á Dadaamiya na ni njane slekse arge duksa bademme na.

² Njane ankwá á maga slera á limanire-aara am tate na cudedde jipu, Dadaamiya á njá amkwá na. Werre wá, liman-aha ndza ta magaa slera á limanire-aatare á ba am *mashidi á kacakaca ta maganaa ba emnde. Amá Yaisu wá, njane ankwá á maga slera á limanire-aara am samaya, am mashidi á jirire na a maganaa Dadaamiya.

³ Bademme á liman-aha wá, ta fater ba ge dá sadake-aha gergere á de katafke á Dadaamiya. Daaci shagera ba liman á miya yaikke na keni á danda sadake á de katafke á Dadaamiya.

⁴ Ma andze njane ankwá áte duniya wá, ma andze á manja slera á limanire cekideki, adaba tá ankwá liman-aha umele ge dá sadake á de katafke á Dadaamiya áte una á ndaná *tawraita á Muusa.

⁵ Liman-aha njanna, tá maga limanire-aatare am mashidi, amá una njanna ba garava á mashidi á jirire na am samaya na. Am sarte na ni watse Muusa á de maga mashidi á kacakaca wá, a ba Dadaamiya á elvan ge njane: Eccena ba shagera, de emmága á ba áte una ya kwaraksa iya átire á wa na.

⁶ Daaci náwa namiyanna bademme geni slera na a faara Dadaamiya ge Yaisu, jauje ge náza á liman-aha bademme. Namána na ta shanaa emnde áza Dadaamiya adaba Yaisu na jauje ge namána werre. Adaba duksa na Dadaamiya a njudaamiya namána-aara na, jauje ge una werre.

⁷ Ma andze hyefhye namána werre wá, Dadaamiya keni ma á manja umele.

⁸ Amá diyamidiya geni namána werre na hyefka dekideki, adaba emnde yaránka mága haypa. Daaci Dadaamiya ankwá á valaterarvale, á ba njane á elvan ge itare:

Cenaucena una ba shagera: aŋkwa á sawa zámane na ni yá de ŋgudsaterá namána-aaruwa aŋwaslire ge emnde á *Iserayiila antara ge emnde a Yahuda.

⁹ Una ŋjanna gergere antara namána na ndza ya ŋgudsater ge egghe-aha-aatare werre am sarte na ya saterse am larde á Misera na. Itare dhabarka namána-aaruwa, mele iya keni fanateruka hyema. Una ya ndanaa ba iya ya Yaakadada.

¹⁰ Náwa yá de maganá estuwa namána-aaruwa antara emnde a Iserayiila: yá de faterem shairiya-aaruwa am makhyakhya-aatare, yá de magaterá ŋgurna geni a seseka am ire-aatare dækideki. Yá de gev Dadaamiya-aatare, itare keni tá de gev emnde-aaruwa.

¹¹ Am sarte ŋjanna wá, watse baaka wedera á emnde ge de balaterá zhera-aaruwa ge emnde, adaba an maleaha ka, an egdzara ka, bademme á emnde tá de diyisediye.

¹² Adaba yá de zatervarze am haypa-aatare, yá de ŋjaterka am ervaunđe dækideki.

¹³ Kwaya ŋjane názu a ndanaa Dadaamiya am namána aŋwaslire. Daaci diyaweddiye ganakini Dadaamiya a ganve namána werre ba seke emgyegwe a duksa. Má duksa gevege emgyegwe wá, cekwa nampire-aara, á de haraaka, á de keda ba dækideki.

9

*Tara slera á *liman-aha am duniya antara náza á Yaisu am samaya*

¹ Am namána á zuŋjwire wá, Dadaamiya a vaterte shairiya-aha-aara ge emnde, geni tá dabaná áte una ŋjanna am jahava-aatare á katafke-aara, adaba ndza aŋkwa mashidi ta maganaa itare ge ŋála Dadaamiya am hude-aara.

² Ta magaa mashidi an kelise, ta femmekere am hude-aara an kacakaca á dzegwa. Mekere na á sete we-aara na wá, ta dahanaa an sledse cudedde. Am hude-aara tá fa kárá á fanus an nara vuye, antara tabel, depain cudedde átekwa, tá fan ge Dadaamiya.

³ Am mekere ge buwiré am ice á kacakaca á dzegwa na wá, ta dahanaa an sledse na cudedde jipu na.

⁴ Am hude á una ŋjanna keni maa, ta magaa tate á diza kajiji á katafke á Dadaamiya, ta maganaa an dindar bademme, antara nakwati, ŋjane keni ta baranaa an dindar ŋjanna. Nakwati ŋjanna wá, tá yeha namána á Dadaamiya átekwa. Am nakwati ŋjanna maa, aŋkwa erba á dindar. Am erba ŋjanna maa, ta fem dafa na ndza a vatertaa Dadaamiya

á sawa am samaya am sarte na ndza ta am kaamba na. Anjkwa zlabe zade á *Haruna na ndza a magaa hyema na, antara naláwa-aha á nakwa buwa na ndza Dadaamiya a puwaterte shairiya-aha-aara átekwa na. Bademme á una-aha njanna tá á ba am nakwati njanna.

⁵ Ate nakwati njanna maa, ta magaa garava á malika-aha buwa. Amaana, ba Dadaamiya an ire-aara keni anjkwa am tate njanna. Lyambake á malika-aha njanna ta jamme tekeppe áte ire á tate na male á *liman-aha á de tedfantá uzhe á sadake ge Dadaamiya, geni á yateraarye ge emnde na. Amá kina wá, njá dzegwánka emtsaadé palakura jirire-aara bademme.

⁶ Am sarte na zlaruzle am mága mashidi njanna bademme maa, liman-aha ta duwa ba kelaazare á dem mekere ge zuunjwire na ge mága slera-aatare.

⁷ Amá á dem mekere ge buwire na wá, sey á duwa ba male á liman-aha palle. A duwa njanna keni sey ba ser palle am sakanderi. Má á duwa keni maa, á duwa an uzhe á dabba am erva á danán ge Dadaamiya, geni Dadaamiya á yateraar haypa-aha-aatare, njane antara emnde á Dadaamiya bademme.

⁸ Náwa názu á kwaramisa Shedekwe Cudedde an duksa-aha njanna: Máki zlabe anjkwa mekere á zuunjwire am mashidi njanna wá, zlabe baaka barama ge dem sledé na cudedde jipu na.

⁹ Duksa-aha na tá maganá emnde sem vatená na wá, tá maga ba garava una mí zharaná miya kina. Bademme á sadake-aha njanna, á dzegwánka baraterá ervaunjde ge emnde.

¹⁰ Una njanna á kwaraterse ba elva á náza za, geni a zarza una, a zarka una, antara elva á náza sha, ira elva á tsedanjire. Bademme á shairiya-aha njanna ba iga-aara emtsaadé, dem sarte na Dadaamiya á de mbadesembade duksa bademme anwaslire.

¹¹ Kina wá, samsa Yaisu *Almasiihu, ba njane una male á *liman-aha bademme, a sanaa ba njane duksa shagera na mi shanaa miya áza Dadaamiya. Njane anjkwa á maga slera-aara am tate na jauje ge mashidi á kelise na ndza ta maganaa emndimagwaha werre na. Ta maganaa emnde ka tate njanna, una njanna slera á Dadaamiya an ire-aara.

¹² Am sarte na Yaisu a duwa á dem tate na cudedde jipu na wá, daaka an uzhe á usale, bi an uzhe á egdze á dalaú, amá a duwa an uzhe á ire-aara ba ge njane. A demhe ba ser palle, daaci hyevhye ge lya emnde bademme dem ba ge dekideki.

¹³ Itare ba ta icetaa usale, bi egdze á dalau, daaci ta ucaterve uzhe-aara ge emnde na dabaraaka shairiya á Dadaamiya, bi ta icetaa gyaale á esla, ta deraahe an kárá, ta kutaterva kelpakara-aara. Má magarnaamaga bademme áte una á ndahaná *tawraita wá, ma ware una ndza a dzaleve áte shairiya á Dadaamiya keni, an bara haypa-aara.

¹⁴ Daaci má uzhe á dabba ndza an hákuma estuwa ge bara haypa, sakwa uzhe á Yaisu Almasiihu emtu? Yaisu keni baaka duksa mándezawe áte njane dekideki. An hákuma á Shefekwe Cufedcfe na á nja ba ge dekideki na, a naba yanaa shifa-aara ge Dadaamiya. Uzhe-aara na a puwanvaa njane na wá, á baramiyá haypa ge miya, á ekhyamiya ervaunjde geni mí maganá slera ge Dadaamiya Saksage.

¹⁵ Adaba una njanna, Yaisu wá, slemela emnde ba njane antara Dadaamiya. Ba njane una á mará namána aŋwaslire na a njugdateraa Dadaamiya ge emnde na. Adaba una njanna, bademme á emnde na a dzeratersaa Dadaamiya geni ta emnde-aara na, tá de lyevaalye duksa shagera na a ba Dadaamiya am namána-aara, á de vaterteva na. Duksa njanna ba seke ta zu am warita, baaka sleyatervulye dekideki. Tá de shá una ba seke warita adaba emtsa á Yaisu Almasiihu. An emtsa-aara njanna, a de lyatersaa njane emnde am haypa na ta maganaa itare werre, am sarte na tá daba emgyegwe á namána.

¹⁶ Má aŋkwa ura a yaa nasherire á nalmane-aara, geni má de kedaakeda njane, tá de teganá emnde-aara áte una a ndasaa njane wá, sey tá paka ba má kedaakeda njane emtsaadé, lauktu tá tega warita njanna.

¹⁷ Má edda una a ndaase nasherire á nalmane-aara na tá de záná emnde am warita na zlabe á ba an shifa-aara wá, baaka ura á maga názena a ndasaa njane na, sey má kedaakeda njane, lauktu tá emmága.

¹⁸ Ba namána á zunjwire na ndza a maganaa Dadaamiya werre na keni, sey máki jarja dabba emtsaadé, lauktu á gevge duksa na a ndasaa njane na.

¹⁹ Am sarte njanna maa, nabi Muusa a palaternaahe shairiya-aha á Dadaamiya na am *tawraita na bademme ge emnde. Daaci a eksante uzhe á egdzar esla-aha, antara usale-aha, a kante yawe, a icevaa erva á nafa umele tá díahaná an isaup, antara úgje á duksa umele haŋje. Daaci a wecanve uzhe antara yawe na ge wakita á *tawraita, a wecaterve ge emnde na tá katafke-aara keni bademme.

²⁰ Am iga a una njanna maa, a ba njane á elvan ge itare: Una na wá, uzhe na Dadaamiya a magaa namána an ekkure an njane, tsufautsufa ba shagera.

²¹ Zlabe ádaliye, nabi Muusa a de wecanve uzhe na ge mashidi na ta maganaa an kelise na, antara kazlaña á mága slera á limanire na am hude-aara na bademme.

²² Áte názena á ndaná *tawraita wá, cekwa duksa na tá wecanveka uzhe na geni tá ganvege cudedfde á katafke á Dadaamiya. Má puwaraaka uzhe wá, Dadaamiya á yateraarka haypa ge emnde dekideki.

*Yaisu *Almasiihu a bezateraa haypa ge emnde an uzhe á ire-aara*

²³ Ate una á ndaná *tawraita á Muusa wá, má jarejja dabba wá, ma uwe keni tá naba ganvege cudedfde an uzhe-aara. Amá a viyamiyarka geni slera á limanire zuñjwe na wá, ndza ba garava-aara ge jirire á duksa na am samaya na. Jirire-aara na am samaya na wá, sey uzhe na jauje ge uzhe á dabba, una ḥanna uzhe á Yaisu *Almasiihu.

²⁴ Náwa cenamiyancena geni Yaisu Almasiihu demde á dem tate na cudedfde jipu na. Amá wá, am mashidi á kelise na ndza ta maganaa emndimaghawa ka, una ḥanna ndza ba garava-aara ge jirire á tate na Dadaamiya á njá ámkwa na.

Nane zlaazlala á dem samaya, tate na Dadaamiya á njá átekwa na. Kina wá, nane ankwá á katafke á Dadaamiya, ankwá á magamiya wedera á miya bademme.

²⁵ Male á *liman-aha wá, nane ba kelaa sakanderi á duwa an uzhe á dabba á dem tate na cudedfde jipu na. Amá Yaisu wá, nane daaka an uzhe á dabba á de katafke á Dadaamiya. Nane a yaa shifa-aara sadake ge Dadaamiya, a magaa ba ser palle ḥanna, daaci hyevhye náza á dem ba ge dekideki.

²⁶ Ma andze a magaa sadake-aara ser kwakya wá, kwaye am fakte á duniya dem halavuwa-aara keni, ma andze á sha ba zladfa. Amá, a shu zladfa-aara ba ser palle. A semhe ba ser palle ḥanna herzhe an halavuwa á duniya na, a se yaa shifa-aara sadake ge Dadaamiya, geni ma vaatara keni, á barateraabara haypa-aha-aatare ge emnde, baaka hákuma á haypa mazla-aara.

²⁷ Bademme á emnde, ma ware keni á de emtsa ba ser palle. Am iga á emtsa maa, tá de katafke á shairiya á Dadaamiya.

²⁸ Yaisu *Almasiihu keni a emtsa ba ser palle. A yaa shifa-aara sadake ge Dadaamiya, geni á barateraabara haypa-aha-aatare ge emndimaghawa. Á de sawa zlabe ádaliye, amá sawa-aara ḥanna wá, á se baraterá haypa ka mazla-aara ge emnde, amá á se enzla ba emnde na ni tá ankwá ufa nane na.

10

¹ Shairiya-aha na am *tawraita á Muusa na wá, á maramiya ba gáráva á duksa shagera na mi shanaa miyakina. Shairiya-aha njanna, ba garava-aara ka wá, jirire-aara ka. Male-aha á *liman-aha wá, ba kelaasakanderi icaranseka dekideki ge dá sadake á de katafke á Dadaamiya am tate na cufedde jipu na. Má estuwa wá, una á dzegwánka dekideki melateru ge emnde geni tá gevge cufedde á katafke á Dadaamiya.

² Ma andze emnde tá shansha cufedfire náza dem ba ge dekideki adaba sadake njanna wá, ma andze á enzleka ervaunje-aatare mazla-aara áte elva á haypa, ma andze tá ádalika á maga sadake mazla-aara.

³ Amá sharánka una njanna, baira deme sadake-aha njanna á yehaterante haypa-aha-aatare ba kelaasakanderi.

⁴ Adaba uzhe á dalau antara uzhe á usale á hyefka dekideki ge bárá haypa.

⁵ Adaba una njanna, am sarte na samsa Yaisu *Almasiihu á sem duniya, a ba njane á elvan ge Dadaamiya:

Uzhe á dabba antara sadake-aha umele, baaka wedera á ja an njane. Adaba una njanna ka give urimagwe, geni yá se yá shifa-aaruwa á katafke á ja.

⁶ Sadake á dabba-aha na tá epshaká emnde, antara sadake á bara haypa na wá, baaka wedera á ja an njane mazla-aara.

⁷ Ya ndaaka adaba una: Náwa iya, Dadaamiya-aaruwa, sanemse á sem duniya, ya se maga názena ká kataná ka, ba seke una ta puwete am wakita á ja arge iya na.

⁸ Am zunjewire keni, a ba Yaisu á elvan ge Dadaamiya: «Uzhe á dabba-aha antara dabba-aha na tá epshaká emnde na, antara sadake á bárá haypa, ira sadake-aha umele, una-aha njanna bademme higakarka.» Sadake-aha njanna tá magáná á ba áte una á ndaná *tawraita tsa kalkale, aley Dadaamiya lyiyyaka.

⁹ Daaci á ba njane zlabe ádaliye: «Náwa iya sanemsa á sem duniya, ya se maga názena ká kataná ka.» Elva-aara njanna wá, á palaamiyá una ni Dadaamiya á lyiyeka sadake werre na mazla-aara, a naba mbedese an sadake umele.

¹⁰ Miya wá, gamiyevge emnde cufedde á katafke á Dadaamiya, adaba Yaisu *Almasiihu maganaamaga názena á kataná Dadaamiya, a yaa shifa-aara ba ser palle sadake na.

¹¹ Bademme á *liman-aha wá, ma ware-aatare keni má daada áte njane, ba kelaazare baaka njinja-aatare dekideki am slera-aatare ge fa sadake-aha á emnde á katafke á

Dadaamiya. Sadake-aha ḥanna keni baraaka haypa á emnde dekideki.

¹² Amá Yaisu Almasiihu ḥane a naba yaa shifa-aara sadake ge Dadaamiya. Ba ḥane una an hakuma á baraterá haypa ge emnde dem ba ge dekideki. Am iga a una ḥanna maa, zlaazlala á dem samaya, anjkwa á njá am nađafa á Dadaamiya,

¹³ á páká sarte na ni Dadaamiya á de gatervege kelaade-aha-aara tate á puwa sera-aara na.

¹⁴ An sadake-aara ḥanna ndza a maganaahe ba ser palle na wá, a baraterse an una ḥanna ervauŋde ge emnde na a dzeratersaa ḥane, garevge emnde cudedfde náza á dem ba ge dekideki na.

¹⁵ Shedekwe Cufedfde keni anjkwa á bamiyanba geni ba sadake-aara palle una hyevhye. Adaba ndza a ba ḥane:

¹⁶ A ba Yaakadada Dadaamiya: Náwa ḥane duksa na am namána-aaruwa yá de magaterán ge emnde-aaruwa: am sarte ḥanna yá de ḥaternaanja shairiya-aha-aaruwa am ire-aatare, yá de magaterá pute geni á seska am enkale-aatare dekideki.

¹⁷ Daaci a ba ḥane zlabe ádaliye: Yá de yateraarye haypa-aha-aatare, yá de ḥaterka am ervauŋde mazla-aara.

¹⁸ Máki yateraarye Dadaamiya ge emnde wá, elva a sadake umele baaka mazla-aara.

Gaumiyaptege á deza Dadaamiya

¹⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, kina wá, baaka názu á piyamite ge dem tate na ni cufedfde jipu na. Adaba Yaisu a puwaa uzhe-aara adaba miya.

²⁰ Yaisu ḥane a naba tanve kacakaca á dzegwa na ni ndza am dagave á miya antara tate na cufedfde jipu na. A vamitaa ḥane baráma á dem tate ḥanna, geni mí shansha shifa na á zleka na. Kacakaca á dzegwa na a tanvaa ḥane na wá, amaana vuwa-aara ba ge ḥane.

²¹ Miya, shamiyansha *liman yaikke, á kwaraterá ḥane emnde na tá am hude á há á Dadaamiya bademme.

²² Ba seke una ni Yaisu a weramiyante barama na wá, mi zlalawa á de katafke á Dadaamiya an ervauŋde á miya palle, magaumika shaige dekideki. Adaba Yaisu a baramise ervauŋde an uzhe-aara, a baramive an yawe tsedanje.

²³ Yaumiyanka mága seydire á shifa na á zleka na, a ba Dadaamiya á de vamiteva na. Adaba má ḥane ndaasendaha elva wá, á eptseka elva-aara dekideki. Daaci naba faumitarfe á ba áte názena a ndasaa ḥane, magaumika shaige dekideki.

²⁴ Magaumimága wáyávire am dagave á miya, ma ware keni a fanemfa ndzeda am vuwa ge ukfeñara, geni a emmága shagerire antara wayavire ba kelaazare.

²⁵ Náwa emnde umele mbarsenbe icanse sem jahava, una ñanna shagerka dekideki. Daaci yaumiyanka jahava átirpalle, ma ware keni a fanemfa ndzeda am vuwa ge ura. Adaba diyakurdiya geni herzhapteherzhe sawa á Yaakadada Yaisu.

²⁶ Má ura diyaadiya jirire á Dadaamiya, aley á maga ba haypa an niya wá, baaka sadake na ni á de barannaabara haypa-aara ñanna.

²⁷ Má ura á maga jeba á haypa ñanna wá, sey á njá á ba an lyawa, adaba Dadaamiya ankwaa eppaka an shairiya, á de záterá kara á jahanama antara kelaade-aha á Dadaamiya umele.

²⁸ Diyakurdiya geni má ura cuducude *tawraita á Muusa, emnde buwa bi keye naranna an ice-aatare átire á maga duksa ñanna wá, daaci tá já ba shifa-aara, tá zanvarka dekideki.

²⁹ Má bikere á edda una a cudu tawraita á Muusa ni estuwa wá, náza á edda una a epsawaa *Egdza á Dadaamiya antara Shedekwe Cufedfde na á magaminá ñane ñgurna á daba Dadaamiya na, á tsaaka an una ñanna. Adaba edda-aara a zharaa uzhe á Egdza á Dadaamiya na ba seke duksa ba dey. Uzhe na ni Dadaamiya a ñgudateraa namána an ñane ge emnde bademme, ñane keni a baranaa ba uzhe ñanna tsa.

³⁰ A ba Dadaamiya á ba an ire-aara wá:

Diyandiya ya zlada na ni yá de faara ya ge edda una má kwalevkwale ge dabisfaba na. Yá de pelatersepele mandzawire na tá maganá itare bademme.

Diyamiyeddiye ganakini má Dadaamiya ndasendahe elva-aara wá, sey á ganvege. Zlabe ádaliye, ankwaa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Ba Yaakadada una á de maga shairiya á emnde-aara.

³¹ Dadaamiya wá, ñane edda á shifa. Daaci watse laruwa ge edda una ni má de ñanaaşa shairiya á katafke-aara.

³² Yehanteyeha midalire na kwa maganaa kure werre am sarte na lyakurvalya Yaisu. Kwakya zladsa na ndza kwa shanaa kure áza emnde, aley kwa naba bashuhe.

³³ Adaba am sarte umele, ta zlazlakurzlázle emnde á katafke á zlamaha, magarakuránmaga laruwa kwakya. Am sarte umele zlabe ádaliye, kure shakuransha ire á kure, kwa de ekhyateraa ervaunđe ge emnde na tá am jeba á zlada-aha ñanna.

³⁴ Kwa de zatervaare ge emnde na tá am dañgay adaba zhera á Yaisu. Am sarte umele ta naba lyevaa nalmane á kure emnde an ndzedfa, aley kwa naba yateranhe á ba an higa, adaba diyakurdiya ganakini kure shakuransha una ni jauje ge nalmane-aha umele bademme, nalmane na a zleka dekideki na.

³⁵ Fakurantaufe fetarfire á kure shagera, daaci yawánka. Naba fautarfe áte Dadaamiya. Adaba edda una má kezlanveka fetarfire-aara, á de shá lads yaikke áza Dadaamiya.

³⁶ Estuwa, shagera ba kwá farvaunjde, kwá maga názena á kataná njane, lauktu á de vakurte duksa na a ndanaa njane na.

³⁷ Adaba a ba wakita á Dadaamiya:

A juwa ba cekwaangudí, aŋkwa á sawa edda una ni mí pakaná miya na, á shekwaaka mazla-aara.

³⁸ Edda una dzayye ervaunjde-aara, á de shá shifa na á zleka na, má kezlanveka fetarfire-aara áte iya dem halavuwa-aara. Amá edda una kezlanvekezle fetarfire-aara wá, yá de higarka ge njane.

³⁹ Amá miya wá, tamanka ganakini mí de geva am dagave á emnde na tá aŋkwa eptsá á dem kataliye am fetarfire-aatare, tá átira keda na. Miya wá, aŋkwa fetarfe á miya áte Dadaamiya, daaci mí shansha shifa na á zleka na.

11

Fetarfire á emnde á Dadaamiya werre

¹ Fetarfire na wá, amaana njeta áte duksa na á tamaná ura, geni duksa njanna á de gevge ba jirire na. Ma á nánka duksa njanna an ice-aara keni, diyaadiya geni baaka shaige am hude-aara.

² Emnde á Dadaamiya werre keni ndza ta fetaare ba estuwa áte njane. Adaba una njanna ndza hayaterhaya Dadaamiya.

³ An fetarfire á miya mi diyeddiye geni duksa bademme wá, ndza a nderanaa ba Dadaamiya an elva-aara. Daaci bademme á názu aŋkwa á zharaná ice á ura na wá, a nderanaa ba Dadaamiya an názu á taa nánka ura.

⁴ An fetarfire njanna, Habil a vante sadake á nasherire-aara ge Dadaamiya jauje ge una a vanta Kayinu. Adaba fetarfire-aara wá, Dadaamiya a naba vante jirire. Dadaamiya lyevaalya sadake-aara, a naba maranáne ganakini hayanhayire. Daaci Habil njanna wá, ma emtsamtsa ba njane keni, labare-aara á eksa ba slera sem vatená, adaba fetarfire-aara.

⁵ Á ba an fetarfire njanna, Anuhu ndza nánka emtsa dekideki, a naba kapte á dem samaya an vuwa-aara

bademme, puwarteka ice áte ñane dekideki, adaba danda Dadaamiya ba estuwa. A ba wakita á Dadaamiya wá, Dadaamiya ndza hayanhaya Anuhu ñanna, daaci a naba eksante ba estuwa.

⁶ Baaka duksa na ni ura á shá haya an ñane áza Dadaamiya sey á ba an fetarfire palle. Ma ware una á seza Dadaamiya keni, sey á fetarfe geni Dadaamiya wá, ankwaa ba jirire. Sey á diyeddiye geni Dadaamiya á yaterka emnde na ni tá ankwaa ganáptega ge ñane.

⁷ Á ba an fetarfire ñanna *Nuhu keni ndza a fansarfe ge Dadaamiya. Dadaamiya a balanse elva-aara am wahayu, zlabe nánka tsa duksa ñanna emtsaadé, amá a naba fansarhe. A naba nderaa paare á yawe yaikke áte una a kwaransaa Dadaamiya am wahayu na. Daaci ta demhe antara emnde-aara bademme. A lyaterse estuwa Dadaamiya am yawe na ndza a balansaa ñane. Adaba una ñanna a naba marateranhe ge emnde geni ñateraaña shairiya, adaba fartarka áte Dadaamiya. Amá ñane wá, shansha jirire áza Dadaamiya adaba fetarfire-aara.

⁸ Á ba an fetarfire ñanna zlabe ádaliye, ndza fansarfe Ibrahim ge Dadaamiya. A naba duhe á dem larde na a bannaa Dadaamiya ge de nja amkwa, á de gev náza-aara larde ñanna. Ba tate ñanna keni ndza diyaaka emtsaadé Ibrahim, aley a naba duhe.

⁹ An fetarfire-aara a naba nja am larde ñanna ndza a fannaa Dadaamiya ge ñane am namana-aara. Ma gevka ekse-aara miyenñe keni, a naba nja áhuwa. Ndza a nja á ba am *bere á kacakaca ba estuwa, lauktu ta melsaa tara Isiyaaku antara Yakubu larde á namána ñanna, itare keni ta nja á ba am bere á kacakaca ba estuwa.

¹⁰ Ibrahim a fansaare estuwa ge Dadaamiya na wá, adaba njantenja am ervaunjé-aara ganakini watse á daada á dem berni na a nderanaa Dadaamiya am samaya, baaka badza-aara dekideki na.

¹¹ Saraatu keni ba estuwa. An fetarfire-aara a naba shaa hude, gevge emgyegwe á mukse tsa. Adaba diyaadiya geni Dadaamiya na a banaa watse á de vanta egdzere na, á iceka fida dekideki.

¹² Adaba una ñanna, ba Ibrahim palle, ñane una ndza gevge emgyegwe á zhele kurcumme, ndza baaka elva a ya egdzere ázeñjara mazla-aara, ba ñane ñanna wá, a naba yehe egdzere baaka kezlakula á eggye-aha-ñara, ta ba seke shiili na am guwa na, ta ba seke terlyakwa na áte samaya.

¹³ Emnde á Ibrahim ñanna ta matsaa ba estuwa, yáranka fetarfire-aatare dekideki. Amá itare an ire-aatare wá, pakarvaaka duksa-aha ñanna ndza a baternaa

Dadaamiya na. Duksa palle wá, ndza njarantenja am ervaunjse-aatare geni baaka shaige áte názu a ndasaa Dadaamiya. Daaci ta higa jipu áte duksa-aha njanna. Baira ndza ta enndáhá ba parakke geni itare ta ba seke wayve-aha am duniya na, tate á nja-aatare miyenne wá, áhuna ka.

¹⁴ Emnde njanna, am nja-aatare wá, shebarka dekideki ganakini anjkwa larde-aatare ba giraara watse tá zlálá á de njá am hude-aara.

¹⁵ Dzamarka dekideki áte ekse-aatare na ndza ta segashe am hude-aara na. Ma andze tá kátá tate na ndza ta sawa átekwa wá, sey ma tá shantaushe ge barama á eptsá á dehuwa.

¹⁶ Amá dzamarka itare una njanna dekideki. Itare wá, anjkwa tate umele am ire-aatare, amaana: samaya. Una njanna jauje ge tate na ndza ta sawa átekwa na. Adaba fetarfire-aatare njanna wá, á wanka shaige dekideki ge Dadaamiya geni tá dáhá njane an Dadaamiya á emnde njanna, a tsatsateraa berni yaikke ázenjara.

¹⁷⁻¹⁸ Á ba an fetarfire njanna zlabe ádaliye, Ibrahimá á kátá icaná egdza-aara palle ba njane sadake-aara ge Dadaamiya. A ba Dadaamiya á elvan ge njane: Iciyantice egdza á ña Isiyaaku sadake-aara. An elva-aara njanna wá, a se gya ba hala á Ibrahimá, adaba ndza a bantsa ba njane am namána-aara geni eggaye-aha á ña, wulfe á Isiyaaku, tá de gevge kwakya.

¹⁹ Ibrahimá á kátá icetaa egdza-aara na wá, adaba diyaadiya geni Dadaamiya an hákuma á shifeta emnde a faya. Am sarte na Dadaamiya a naba piyante ge Ibrahimá na wá, Isiyaaku wá, ba seke a tsete am faya.

²⁰ An fetarfire, Isiyaaku a gaterar barka ge tara Yakubu antara Isuwa. Am gá barka-aara njanna wá, a bateraa názu á de magava á katafke.

²¹ An fetarfire njanna, Yakubu keni am sarte na gevge emgyegwe a juwa ba emtsa, a naba gaterar barka ge egdzara á Yusufa buwa. A tsetehe áte zade-aara, a galante Dadaamiya.

²² Á ba an fetarfire njanna, Yusufa keni am sarte na gevge emgyegwe a juwa ba emtsa, ndza a enndaha elva á segashe á emnde-aatare, egdzara á *Iserayiila am larde á Misera. Ndza a kwaratersekware bademme náza na ni watse tá maganá an hyehye-aara má emtsamtsa njane.

²³ Tara eddeñjara antara emmenjara ge Muusa keni ba estuwa. An fetarfire-aatare am sarte na yaireye Muusa, naránna geni zariya egdza-aatare, daaci magarka lyawa

dekideki ge ya elva na a tsanaa sleksu *Firawna. Ta naba shebanvehe am mba dem tere keye.

²⁴ Adaba fetarfire njanna, am sarte na waltewala Muusa, eksarka mazla-aara geni tá dahaná an egguyenjara ge sleksu *Firawna.

²⁵ Njane a hayaa ba tá shá zlada átirpalle antara emnde á Dadaamiya, arge una ni á njá am geda am sarte cekwaanjufdi, amá slehaypa.

²⁶ Ndza diyaadiya geni ambane ba sha epsawa áza emnde adaba Almasihu na watse á belaná Dadaamiya á sem duniya na, arge una ni á zuze duniya an nalmene na an ndaaka am larde á Misera na. Adaba njane a fete ire-aara áte lada na á de vantá Dadaamiya na.

²⁷ Adaba fetarfire-aara ndza sessa Muusa am larde á Misera. Slekse á Misera jaaja ervaunjde, amá njane magaaka lyawa-aara dekideki. Baaka lambe-aara ba seke njane ankwa á nanna Dadaamiya an ice-aara.

²⁸ Ba Muusa njanna zlabe ádaliye, adaba fetarfire-aara, a kwaraterse ge emnde a *Iserayiila geni a wecarweca uzhe á dabba áte wakyiya-aha-aatare, geni malika na a se ceba makaji-aha na a demka á dem mba-aatare. Daaci Muusa a tsaa munri á una njanna tá ankwa emmága ba kelaa sakanderi. Tá dáhá munri njanna: *Paska.

²⁹ Á ba an fetarfire njanna zlabe ádaliye, emnde a *Iserayiila ebzarubze haye kyanje áte shiili cakasse ba seke ndza baaka yawe am guwa yaikke njanna, amá ba ta demhe ge emnde a Misera wá, a naba ndateruhe ge haye.

³⁰ An fetarfire-aatare, ndza zazaraazaza emnde a Iserayiila dala yaikke na emnde a Yairikau ta jantaave ge ekse-aatare an njane. Ba kelaazare wá, ta de jantaave ser palle áte una ndza a kwaratersaa Dadaamiya. Am hare ge vuyire wá, zazaazaze dala yaikke njanna bademme.

³¹ Ndza ankwa mukse zaware umele, zhera-aara Rahab. Adaba fetarfire-aara áte Dadaamiya, a naba lyevaa emnde a Iserayiila na ta se gya nasherire á ekse-aatare á dem mba-aara. Daaci am sarte na emnde a Iserayiila ta cebaa emnde a ekse na wá, ta yaa njane an shifa.

³² Yá maganá estara kina? Adaba cekwa sarte ganakini yá palakurnaapala labare á fetarfire á emnde á Dadaamiya umele, seke tara Gidiyaun, Barak, Samsaun, Yaifta, *Dawuda, Samiyail, ira nabi-aha umele.

³³ An fetarfire-aatare emnde njanna ndza garega ndzedfa arge larde-aha umele. Bademme á názena ndza a baternaa Dadaamiya am namána-aara sharánsha an fetarfire-aatare, dzalarefka áte unjule-aara. Emnde á Dadaamiya werre

ηanna wá, ba ervare keni dzegwánka wera we-aara ge magatera emtaŋkire.

³⁴ Adaba fetarfire-aatare, ba derve á kárá keni zaterka emnde ηanna. Zlabe ádaliye, ndza tá kátá cebaterceba kelaade-aha-aatare an katsakar keni, ta ganaa ba itare ndzeda. Ndza baaka payda-aatare, amá an fetarfire-aatare wá, ndza ta emnde a ndzeda ba itare. Mbarmbe wáva jipu, ma vaatara keni sey tá bakáterá ba itare emnde a wáva á larde-aha umele.

³⁵ Á ba an fetarfire ηanna zlaſe ádaliye, ndza anjkwa ηwasha umele emtsaremtsa emnde-aha-aatare, amá narta-terna zlaſe ádaliye an shifa.

Amá emnde umele-aatare ndza naranna zlaſa kwakya. Ma andze baránba ganakini tá dalika á daba elva á Dadaamiya wá, ma tá naba yáteryá, amá eksaraareka una dekideki, ta eksese ba emtsa am zlaſa ηanna, lauktu á de tsatertetsa Dadaamiya, á de vaterte shifa na jauje ge una am duniya an emtakire na.

³⁶ Emnde umele keni naránna laruwa ba estuwa, ta epsawateraahe, ta gyegaterse an ja, ta puwateremhe am kaderci, ta zlaŋateruhe am daŋgay.

³⁷ Emnde umele ndza ta cebaa ba shifa-aatare an nakwa, emnde umele ndza ta datsatertehe bubuwa, emnde umele ndza ta cebateraa an katsakar, emnde umele keni ndza ta zadateremhe am slede ba estuwa, garevge talaga-aha, ta ηgudaa ba gwagwa, sharaterushe wahala, maga-rateránmaga palasa jipu.

³⁸ Ta naba nja áte bala-aha umele am kaamba, antara áte ire á wa-aha, ta hare am hwalakwa-aha antara am evege-aha. Emnde ηanna wá, baaka arge itare an jirire. Zlaya-aatareka dekideki nja am duniya á laakire na.

³⁹ Emnde ηanna bademme wá, hayaterháyá Dadaamiya, adaba fetarfire-aatare áte ηane. Amá wá, pakarvaaka an shifa am duniya na názena ni a baternaa Dadaamiya geni á de vaterteva na.

⁴⁰ Adaba uwe? Áza Dadaamiya wá, ndza an tsatse duksa ηanna zlauzle, geni á geramika antara itare dekideki, mí de lyiyaná á ba átirpalie antara itare cufeddfire na á de vamita ηane. Una ηanna duksa na shagera ge miya.

12

Dadaamiya Eddemiya bademme

¹ Daaci miya wá, emnde a fetarfe ηanna ba seke tá jamitaave á ba an je. An fetarfire-aatare ηanna, tá kwaramissá itare fetarfire áte Dadaamiya. Adaba una

ŋanna, miya keni yaumiyanha haypa-aha na wayaaka mi pakyava d̄ekideki na, valyawamiyaavalha gwatama na a piyamite de katafke áte barama á Dadaamiya na bademme, mí zlalawa á ba de katafke, kudaumika.

² Zlabe ádaliye, zharaumizhara ba sera á Yaisu, adaba a magaminaa ba ŋane ŋgurna geni mí fetarfe, á de zlamiyansauwa ba ŋane zlabe ádaliye ge fetarfíre á miya ŋanna. Yaisu ŋane a naba eksaarhe geni ta ja shifa-aara áte dzangala, wanka zherwe d̄ekideki ge emtsa estuwa, adaba a fete ire-aara áte higa na á de vantá Dadaamiya na. Kina wá, ŋane aŋkwa am nadafa á Dadaamiya am sleksire-aara.

³ Dzamaumidzámá ba shagera emtan̄kire na ni ta maganta emnde a haypa ge Yaisu na. Nja ba zlada na ta magannaa emnde ŋanna, a naba bashuhe bademme. Slaslauslasle á ba áte náza-aara emtsaadé, lauktu mí de shá ndzeda am zlada-aha á miya keni.

⁴ Ge jirire wá, ekkure keni kwá aŋkwa wava jipu geni kwá janaaja haypa. Amá wá, zlabe jerka edda una ni emtsamtsá adaba una ŋanna am dagave á kure. Daaci gazlauka d̄ekideki.

⁵ Viyakurnaaviya elva na ndza a bakurnaa Dadaamiya ge vakurte ndzeda an ŋane na emtu? Nawa a d̄akurte an egdzara-aara. Adaba aŋkwa am wakita á Dadaamiya, á ba ŋane:

Egdza-aaruwa, má ya Yaakadada Dadaamiya, yá aŋkwa giyakgiya wá, sey ká fa hyema áte elva ŋanna. Ma yá valakarvale keni, á guleka higa á ŋa áte iya.

⁶ Adaba iya Yaakadada wá, yá giya edda una ni wayanwaya na, yá ja ba edda una ni gevge egdza-aaruwa na, a bina.

⁷ Aŋkwa egdzere ni á giyeka eddeñara d̄ekideki emtu? Daaci áte zlada ŋanna wá, kwá naba diyeddiye geni á dzerakursaa ba Dadaamiya, kwa ba seke egdzara-aara. Má estuwa wá, b̄ashawabasha bademme á zlada-aha na shakursha na, lauktu kwá de shansha nampire-aara.

⁸ Á giyatera ba estuwa Dadaamiya egdzara-aara. Daaci máki á giyakurka kure wá, kwa egdzara-aareka d̄ekideki, kwá ba seke masagwa-aha am emnde-aara.

⁹ Zlabe ádaliye, dada-aha a miya am duniya keni ndza ta giyamigiya, ndza mí fa zherwe áte itare. Daaci faumifa zherwe áte Eddemiya na am samaya na keni. Má má aŋkwa fa zherwe áte ŋane wá, mí de shá shifa na á zleka na.

¹⁰ Dada-aha a miya na ta yamiya am duniya na wá, ndza ta giyamiya á ba am sarte na mi egdzara mesheshe, ba seke una ta beranaa itare ge shagerire. Amá Eddemiya na am

samaya na wá, ñane á giyamigiya geni á famiyem ndzeda am vuwa, lauktu mí gevge emnde cudedde ba seke ñane.

¹¹ Má Dadaamiya aňkwa giya ura wá, vacite ñanna wá, zlada áte edda-aara, baaka higa-aara dekideki. Amá má zlauzle zlada ñanna wá, edda una má diyeddiye nampire á zlada ñanna wá, á shá hairire antara zlalava shagera áte unjule á Dadaamiya.

Faufa hyema áte ire á kure

¹² Diyakurdiya tsawe ganakini Dadaamiya á yanka giya egdzara-aara wá, daaci a guleka higa á kure, naba daumbare á de katafke áte unjule-aara.

¹³ Tá aňkwa emnde umele am dagave á kure, ta ba seke emnde a dere, cekwa ndzeda-aatare áte unjule á Dadaamiya. Daaci dabaudsaba unjule na shagera na, geni a dzalarevka áte unjule ñanna, amá a sharansha ndzeda átekwa.

¹⁴ Tatayautataya nja lapiya antara emnde bademme. Tatayautataya an ervaunjde á kure palle, geni kwá gevge emnde cudedde áza Dadaamiya. Adaba má baaka una ñanna wá, ma ware edda-aara keni á taa daaka á deza Dadaamiya.

¹⁵ Faufa hyema áte ire á kure, geni ma ware á kure keni a yanaaka ñgurna á Dadaamiya. Adaliye, faufa hyema geni a jerka ura am dagave á kure ni mándzawe zlalava-aara. Ura estuwa á melateruka ge emnde áte barama á Dadaamiya, baira á badzaterbádza ba seke namgena am dagave á hiya am fe.

¹⁶ Zlabe ádaliye, faufa hyema áte ire á kure, geni a jerka ura ñgudí am dagave á kure, á feka zherwe áte názena a wayanantaa Dadaamiya, ba seke Isuwa werre. Ñane wá, a naba velu makajiyire-aara ira warita á makajiyire bademme adaba zu duksa ser palle.

¹⁷ Ba ekkure keni diyakurdiya geni, am sarte na zlauzle veluvele wá, a deza eddenjara ágira a de kátá barka, amá a naba kwaleve ge eddenjara gar barka ñanna. Baaka názu magaaka ñane, antara yawe á kyuwa-aara campaukkwe átekwa, aley shanka pute geni á tsatsanaatsatse názena a badzanvaa ñane.

¹⁸ Diyaweddiye geni tate á tse á kure ge kure á katafke á Dadaamiya wá, gevka seke náza á *Iserayiila-aha werre áte vuwa á wa Sina. Itare wá, ma tá naba dzegwandzegwa fetefa ba erva-aatare keni áte wa ñanna. Ndza naranna nara á kárá yaikke áte ire á wa ñanna, ndza naránna tabedammire antara gwehya, ira válale yaikke.

¹⁹ Zlabe ádaliye, ndza cénaráncena hula á duksa ba seke gaashi áte wa ḥanna, cénaráncena kwárá umele, kwárá ḥanna wá, ba kwárá á Dadaamiya. Am sarte na cénaráncena kwárá ḥanna wá, gazlargazla jipu, baira ta yeka ganakini a semka kwárá ḥanna mazla-aara á sem hyema-aatare.

²⁰ Adaba edda-aara a se balaterse elva na zlazladfa áte itare. A ba ḥane, ma ware keni a feka erva-aara áte wa ḥanna. Una ma ba dabba keni sey tá jana á ba an nakwa, a zlauzle shifa-aara ba estuwa.

²¹ Duksa-aha ḥanna ta naaná itare na wá, gazlateraagazla jipu. Ba Muusa an ire-aara keni a ba ḥane: Gazlangazla, yá gyagye ba seke maagara ge lyawa, a bina.

²² Amá ekkure wá, estuweka. Ekkure kwa sete wa na tá dahaná an wa *Siyaua, am tate na átekwa berni á Dadaamiya Saksage. Berni ḥanna wá, ba Urusaliima na am samaya na. Kwa sem tate na ta átekwa malika-aha bademme baaka kezlakula-aatare na.

²³ Adaliye, ekkure, aŋkwa sledse á kure am dagave á nalga á emnde na tá am gedsa yaikke átevege Dadaamiya na. Emnde ḥanna ta ba seke makaji-aha átevege ed-detare, zhera-aha-aatare bademme aŋkwa an puwa áza Dadaamiya am samaya. Ekkure wá, kwa sezə Dadaamiya na á de kyaná ḥane shairiya á emnde bademme na. Ekkure dabantedsaba emnde na tá aŋkwa áza Dadaamiya, a gatervaa ḥane cufedse am duksa bademme na.

²⁴ Ekkure, dakuraada á deza Yaisu. Ba ḥane una slemela emnde antara Dadaamiya, geni Dadaamiya á maga namána aŋwaslire antara itare. Ekkure, dakuraada á deza Yaisu na, ḥane a gakurve cufedse an uzhe-aara na. Uzhe-aara ḥanna wá, aŋkwa á kwaramise duksa shagera gergere antara una mi tsahese áte uzhe á Habilā.

²⁵ Daaci faufa hyema ba shagera áte ire á kure, eblyawan-veka elva á edda una aŋkwa á bakurá elva na. Werre wá, bademme á emnde na ndza ta kwaleve elva á edda una ni á fater magiya an elva á Dadaamiya am duniya wá, enzlarseká dekifeki. Ge miya emnde na má aŋkwa cena elva á Yaisu na a sawa am samaya na keni, watse ba estuwa. Amaana, má kwalamiyevkwale, watse baaka pute á miya umele geni mí enzlesenzle an ḥane.

²⁶ Ndza werre ḥanna wá, Dadaamiya a ndaase ba elva an kwara yaikke, daaci a naba gejaavte ge haha á ba an ndzeda. Kina keni elva-aara aŋkwa á bamiyánba geni watse á de emmága zlabe ádaliye ba estuwa. Amá antara ba samaya keni á de gejaava á ba an ndzeda, a bina.

²⁷ A ba ñane, buwaaka dekideki wá, bademme á názena a nderanaa ñane, á de gejaava zlabe ádaliye á ba an ndzedfa, lauktu tá de zlauzle ba estuwa. Daaci tá de juwa ba duksa-aha na baaka halavuwa-aatare ge itare dekideki na.

²⁸ Máki estuwa wá, miya wá, slafauminaaslafe ba we á miya ge Dadaamiya an ervaunje á miya palle. Adaba ñane a famiyaa yaikkire na baaka halavuwa-aara dekideki na ge miya. Galaumigálá Dadaamiya, njauminja á katafke-aara an fesarfíre am elva-aara, njauminja an lyawa-aara am ervaunje áte una á kataná ñane.

²⁹ Adaba Dadaamiya na mí yeka ázeñara na wá, ñane slera-aara ba seke slera á kárá. Amaana, ñane á shekwaaka kedanaakeda názena hayánka ñane.

13

Á kátá uwe Dadaamiya áza emnde?

¹ Ekkure emnde a fetarfe wá, yawánka mága wayavire am dagave á kure, njawinja ba seke egdzar mama.

² A viyakurarka elva á lyiya wayve-aha na tá se tsekwa am mba á kure. Fawaterufe hyema ba shagera, adaba ndza aňkwa emnde umele ta lyevaa wayve-aha-aatare, faraterufe hyema ba shagera, mbate wá, wayve-aha ñanna malika-aha.

³ Emnde na tá am danjgay na keni dzamauterdzámá, zlada-aatare ñanna a gevge ba seke áte kure. Adaliye emnde na tá am zlada-aha umele na keni, dzamauterdzámá ba seke kwa kerde antara itare am zlada ñanna.

⁴ Emnde bademme a faransarfe ge Dadaamiya am elva á nika. Am dagave á tara zhele an mukse-aara, ma ware-aatare keni a badzanveka cudeddire á nika-aatare. Adaba Dadaamiya á de yanka záterá an shairiya, bademme á emnde a mága dakarire antara emnde a mága gwardzire.

⁵ Yawanánka ervaunje á kure ba ge waya shunju, naba higauhiga arge una aňkwa am erva á kure, adaba a ba Dadaamiya: Yá aňkwa antara ekka, ma vaatara keni, yá yanja dey.

⁶ Adaba una ñanna, bawamiyánba ganakini Yaakadada, Dadaamiya-aaruwa aňkwa am iga-aaruwa, baaka lyawa-aaruwa, á magiya uwe urimagwe? Baaka shaige-aaruwa dekideki.

⁷ Yehauteyeha male-aha á kure na ndza ta balakursaa itare elva á Dadaamiya na. Yehauteyeha zlalava-aatare, antara fetarfíre-aatare áte Dadaamiya dem halavuwa á shifa-aatare am duniya. Daaci ekkure keni fautarfe áte Dadaamiya ba seke itare.

⁸ Yaisu *Almasiihu wá, werre keni ndza ba ηane, vatená keni ba ηane ηanna, ηane á njá á ba áte una ηanna dem ba ge dekideki.

⁹ Faufa hyema áte ire á kure, adaba tá anjkwa emnde na tá anjkwa jansaare ba itare an ire-aatare tsaha-aha umele gergere, ndza cенарánka emnde dekideki. Eñkalaawa, geni a kedarakuraaka áte baráma. Adaba a ba itare: sey má ura dabantedaba nadе-aha áte elva a náza za bademme, lauktu á zlava ervaunjde-aara. Cenauka una ηanna dekideki. Sey an ηgurna á Dadaamiya palle. Bademme á emnde na ndza ta dabete jeba á nadе-aha ηanna, palle á názu ta shanaa itare ge nampire baaka.

¹⁰ Bademme á *liman-aha á Yahudiya-aha na kwasau zlabe tá faná ba sadake ge Dadaamiya am mashidi-aatare na wá, diyamidiya ganakini una mi shanaa miya áza Dadaamiya na, amaana emtsa á Yaisu na wá, náza-aatare ka, adaba itare zlabe diyarka nampire-aara.

¹¹ Male á liman-aha, má á daná sadake ge Dadaamiya adaba haypa á larde wá, tá ica dabba, á daná uzhe-aara á dem tate na cudefde jipu na. Hyuwa á dabba ηanna maa, tá de deraná áte iga a ekse-aatare.

¹² Náza á Yaisu keni ndza a mágava ba estuwa. Ta de jaa shifa-aara á ba áte iga a ekse ηanna, a shu zlada áhuwa, geni á baraterá haypa-aha-aatare ge emnde bademme an uzhe á ire-aara.

¹³ Daaci máki estuwa wá, baaka nampire á jeba á nadina ηanna mazla-aara. Saumisse, mi zlálawa á deza Yaisu, mí de bashán ba kerde epsawa á emnde.

¹⁴ Adaba baaka ekse na mí njá am hude-aara dem ba ge dekideki am duniya na. Amá mí fete ire á miya áte ekse umele anjkwa, mí de njá amkwa dem ba ge dekideki.

¹⁵ Daaci galaumigala Dadaamiya, yawamiyanka. Má mí gálá Dadaamiya ηanna wá, una ηanna ba seke sadake á miya na mí vante ge ηane adaba slera á Yaisu. Galaumigala zhera á Dadaamiya ge maraterá zhera-aara ge emnde bademme.

¹⁶ Viyawanaaka magatera maggwire ge emnde. Magaumága zevarzire an duksa na am erva á kure, adaba jeba á sadake ηanna á vante higa kwakya ge Dadaamiya.

¹⁷ Cenaucena názena tá bakurná male-aha á kure, fawtersarfe ba shagera, adaba tá ufaná ba itare shifa á kure, Dadaamiya keni á de ndavateru ba ge itare slera na ta maganaa itare ge fakuru hyema. Daaci má ekkure keni kwá anjkwa fatersarfe wá, tá maga slera ηanna á ba an higa. Má baaka una wá, tá higeka am slera ηanna. Má gulaagula higa-aatare wá, slera-aatare á magakuránka payda ge kure.

¹⁸ Yawánka ḥala Dadaamiya arge ḥere. ḅere wá, diyanjerdiya ba parakke geni dzayye ervaunđe á ḥere, wayanjerwaya ḥá maga duksa bademme á ba an uñjule-aara ma vaatara keni.

¹⁹ Duksa na yá kataná iya ázekure kwakya-aara wá, ḥalauñjálá Dadaamiya geni a meliyumele, lauktu yá shansha baráma á eptsá á dezekure á ba áte watsewatsire.

Názena yá yekaná iya áza Dadaamiya

²⁰ Dadaamiya slevante hairire ge emnde, a tsantaa ba ḥane suni á miya yaikke am faya, amaana Yaakadada Yaisu. ḅane suni á miya á bá iya na wá, adaba ḥane a emtsehe adaba miya. Miya wá, mi ba seke kyawe-aha-aara. An uzhe-aara, Dadaamiya a ḥugudamiyaa namána na á zleka dekideki na.

²¹ Daaci a melakurumele Dadaamiya, geni kwá shansha mága názena á kataná ḥane bademme. A ganvega Dadaamiya namaari-aara am miya áte erva an Yaisu *Almasiihu, geni mí gevge áte una á kataná ḥane. Galaumigala Yaisu Almasiihu dem ba ge dekideki. *Aamin.

Ga use am halavuwa á elva-aha

²² Egdzar mama-aha-aaruwa, kwaya ḥane egdza elva na ya puwkurtaa ya, geni yá vakurta ndzeda an ḥane. Elva ḥanna kwakyeka, daaci yá aŋkwa ḥalakurnjala, taslawa á kure, faufa ervaunđe, cenauvaacena elva ḥanna ba shagera.

²³ Ambane zlabe cenakuránka dème ganakini egdza emmemiya Timaute keni ta bantsa belaranaabel, sesse am dan̄gay. Má samsa á sezeruwa wá, watse á puwisá ḥane ádeze kure.

²⁴ Gawaterga use-aaruwa ge male-aha á kure, antara emnde a fetarfe umele bademme. Emnde a fetarfe na tá am larde á Italiya keni tá aŋkwa gakur use-aatare.

²⁵ A magakuránmaga Dadaamiya ḥugurna ge kure bademmire á kure.

Wakita na a puwetaa YAKUBA

Ga use á Yakuba

¹ Wakita na yá anjkwa puwaná ba iya Yakuba, waladí á Dadaamiya antara Yaakadada Yaisu *Almasiihu, yá anjkwa á puwakurte wakita na, yá gakur use ge kure bademme á emnde a Dadaamiya na kyarakuraakya á dem duniya bademme na.

Njá á emnde a fetarfe má shatersha zlada

² Egdzar mama-aha-aaruwa, ma a shakuraa am sarte-ara zlada keni, higauhiga an ervaunjde á kure bademme.

³ Adaba ba kure keni diyakurdiya, ganakini máki tsakuraatse dzajndzanje, kezlakuranveka fetarfire á kure am sarte njanna wá, kure kwá gevá emnde a farvaunjde an tsáká ire.

⁴ Amá tsawatse ba njá. A marápsemare farvaunjde á kure am duksa bademme. Estuwa kwá de gevá emnde na baaka duksa mándezawe áte itare, hyairephye am duksa bademme. Á de ektsakurarka jirire keni am duksa bademme.

⁵ Má anjkwa ura am dagave á kure diyaaka názena á maganá njane, a enndava ejkale áza Dadaamiya. Dadaamiya á de vanteva. Adaba Dadaamiya á kwalarka ge edda una á ndava ejkale ázeñjara, á vanteva ma vaatara keni. Adaba njane wá, bárbare ge vaterte duksa ge emnde bademme.

⁶ Amá má ura á ndava duksa áza Dadaamiya wá, a fetarfe geni Dadaamiya á de vanteva. A maŋka shaige am ervaunjde. Adaba edda una á maga shaige am ervaunjde wá, njane ba seke njá á haye na á weshaná effeya, á dáná á dehuwa, á sehuna, á dem dalbe-aha bademme.

⁷ Ura estuwa, a sleka am ervaunjde-aara ganakini á de shansha názena á ndavaná njane áza Yaakadada.

⁸ Adaba gevge an ire bubuwa, tsanaaka ire-aara am tate palle.

Elva arge berba-aha antara talage-aha

⁹ Ura talage, má fetarfe áte Yaisu *Almasiihu wá, a ehhiga an ervaunjde-aara bademme. Adaba kanteka Dadaamiya.

¹⁰ Ge sleberba na fetarfe áte Yaisu Almasiihu keni maa, njane keni a ehhiga an ervaunjde-aara bademme, arge una ni a genaahe ge Dadaamiya na. Adaba diyaadiya njane ganakini á de zla shifa-aara, ba seke mága ugbene á másá am fe, má á geda, á geda á ba áte watsewatsire.

¹¹ Má mberatembera vaciya an kárá-aara, á badza zariyire-aara, á geda á dem áhá, mása keni á emtsa bademme. Ba duksa palle ge sleberba keni. Á ba am sarte na njane á shunjula ge mága slera-aha-aara na wá, a naba icamnica emtsa.

Elva a mbeda á dem haypa antara zlada

¹² Watse geda yaikke ge edda una tsaatse ba shagera am zlada-aha gergere. Adaba má tsaatse shagera mbedaaka wá, á de shansha lada-aara. Amaana: á de shá shifa na á zleka, a ba Dadaamiya, á de vaterte ge emnde na wayarwaya an njane na.

¹³ Amá má á kátá mbeda edda-aara wá, a banka ni a maganaa ba Dadaamiya. Adaba ura á dzegwánka mbeda Dadaamiya. Dadaamiya keni á mbedeka ura dekideki.

¹⁴ Ba emtaŋkire na á dzamaná ura am ervaunđe-aara na wá, á mbedaná ba una njanna á dem haypa.

¹⁵ Duksa shagerka na á dzamaná ura am ervaunđe-aara, am iga-aara cekwaangudi á maganá á ba áte parakkire. Daaci má waltewa haypa, á saná emtsa.

¹⁶ Daaci a kedarakuraaka emnde, egdzar mama-aha-aaruwa.

¹⁷ Názena á sáwá áza Dadaamiya wá, bademme ba shagera, baaka una laake am hude-aara. Bademme á názena á já lámbe á ura wá, á sáwá á ba áza Dadaamiya na a nderaa parakkire-aha am samaya na. Adaba Dadaamiya, njane a eptsaaveka, á zláleka seke náza vaciya geni á yakurya am tabedammire.

¹⁸ A wayetaa ba ervaunđe-aara ge vamite shifa na á zleka na, a vamite an elva-aara na elva a jirire na, geni mí gevge ma emnde zuŋŋwa ba miya am ice-aara am názena a nderanaa njane bademme.

Cenaucena elva á Dadaamiya, fawansaarfe

¹⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, faufa hyema ge cena názena yá bakurná ya na: Ma ware keni a eccena názena ni tá banna emnde. A gevka slewatsewattse am elva, a gevka slervauňđe.

²⁰ Adaba slervauňđe wá, á taa maganaaka názena á kataná Dadaamiya.

²¹ Adaba una njanna, tara danjwile antara mándzawire na am ervaunđe á kure na wá, yawanya bademme, gawanaaga ire á kure á katafke á Dadaamiya. Ma uwe keni magaumága á ba áte elva-aara na aŋkwa am kure na, adaba elva-aara njanna wá, á dzegwándzegwa lyakurlyá.

²² Cenaucena elva á Dadaamiya, kwá ámbera maga názena á bakurná njane. Edda una ba a cenvaahe an

hyema, amá á maŋka názena á ndahaná Dadaamiya wá, á kedsa ba ire-aara.

²³ Edda una ba a cenvaahe an hyema, amá á maŋka názena á ndahaná Dadaamiya na wá, njane á garáva an edda una á zhárá ice am kweteram.

²⁴ Ba a zharaa wafke-aara, cekwaanjudi am iga á una njanna wá, kertenj a viyanaaviya njá á wafke-aara.

²⁵ Amá edda una a cena shairiya á Dadaamiya, a maganaahe an unjule-aara maa, Dadaamiya á gá barka áte njane am slera-aha-aara bademme. Adaba njane cenaaka shairiya á Dadaamiya á ba an hyema kertenj a viyanaahe na, amá a fansaarfe. Adaba shairiya á Dadaamiya njanna wá, baaka duksa mándezawe am hude-aara. An hakuma jipu ge samise am haypa.

²⁶ Má ura á zhárá ire-aara ganakini njane slenadina, amá á taa njanaaka nara-aara, daaci njane wá, á kedá ire-aara, daba nadina-aara ba dey.

²⁷ Daba nadina á jirire na cufedse, á kataná Eddemiya Dadaamiya wá, fanu hyema ge egdzar tahe-aha, antara wegryegwar nwasha na tá am laruwa, ira á mága enkale áte ire-aara ba ge njane keni, geni a demka am slakwatsa na tá maganá emnde a duniya na.

2

Bademme á emnde ta ba kalkale áza Dadaamiya

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, ekkure wá, fakurtaarfe áte Yaakadada Yaisu *Almasiihu na baaka seke njane an daradza na. Adaba una njanna, eggrauka emnde dekideki.

² Ba seke má daremda emnde buwa á dem jahava á kure á katafke á Dadaamiya, palle-aatare sleberba am zane zariya, amá palle njane talage am emgyegwe a zane,

³ daaci kwá belanu ice ge zhel na am zane zariya na, kwá de yainu an use, kwá baná: Nawa njinja am kurshi na ambarkaŋa; amá ge talage wá, kwá baná: Sawá njinja am áhá am sera-aaruwa áhuna.

⁴ Má kwá maga una, magakurnaaka gergerire am dagave á emnde emtu? Kwa epsawaa palle, una njanna kwa slanaa ba kure, amá sawari á kure njanna shagerka.

⁵ Egdzar mama-aha-aaruwa, cenaucena ba shagera. Diyakurka emtu geni Dadaamiya a dzerse talage-aha am duniya na, geni tá fetarfe áte Yaisu *Almasiihu, ta gevge emnde a berba am ervaŋde-aatare? Njane a dzeraterse geni tá shansha yaikkire na a ba njane, á de vaterte ge emnde na wayarwáyá an njane.

⁶ Amá kure, kwá perdá talage-aha. Ábi ba emnde a berba una tá magakurá palasa, tá dakurá á de katafke á shairiya?

⁷ Zlabe ádaliye, ábi ba itare una tá zlazla zhera á Ura yaikke na kwá dabaná kure?

⁸ Máki dabakurtedaba shairiya á Dadaamiya áte una an puwa am wakita-aara, a ba ḥjane: Ewwaya sleriya á ḥja ba seke ire á ḥja na wá, kwa magaa duksa shagera. Adaba shairiya-aara ḥjanna wá, baaka seke ḥjane.

⁹ Amá má kwá maga gergerire am dagave á emnde wá, kwá mága haypa. Nakuraanja Dadaamiya an shairiya. Adaba fakuransaarka ge shairiya-aara.

¹⁰ Ma ura a ḫabete shairiya-aha á Dadaamiya bademme keni, máki a yaa palle, bademme á umele-aha na keni ba seke ḫabaaka.

¹¹ Adaba a ba Dadaamiya: Maṇka gwardzire. Ba Dadaamiya ḥjanna zlabe adaliye una a ba ḥjane: Jeka shifa. Daaci ma magaṇka ba gwardzire keni, máki ka de jaa shifa, ba fakansarka ge shairiya-aara.

¹² Adaba una ḥjanna yá bakurá ba jirire: Bademme á názena kwá ndahaná kure, antara una kwá maganá kure, diyaweddiye ganakini Dadaamiya á de kya shairiya-aara bademme, á de zhárá má fakuransaarfe ge shairiya-aara na a samisaa ḥjane am haypa na.

¹³ Ma ware una á zanvaarka ge emnde, vaci shairiya wá, Dadaamiya á de zanvaarka ge ḥjane keni. Amá má á zanvarze ge emnde wá, ḥjane keni á de mbedeka vaci shairiya.

Mága slera á Yaisu a zláláva an fetarfire áte ḥjane

¹⁴ Má banba edda-aara ganakini ḥjane fetarfe áte Dadaamiya, amá á maṇka názena á ndahaná Dadaamiya, ázara námpire-aara? Jeba á fetarfire ḥjanna á sanánka shifa na á zleka na.

¹⁵ Ba seke má sámsá slefetarfe ásezekure, ma zhele ma mukse, má baaka kacekaca-aara, baaka náza za-aara,

¹⁶ daaci kwá baná: Á jamima shifa, a vakteva Dadaamiya kacekaca antara ḫafa, amá ba uwe keni kwá vanteka, una ḥjanna ḥgulme ge uwe?

¹⁷ Ba duksa palle ge fetarfire áte Dadaamiya. Má bánba edda-aara á ḫaba Dadaamiya, amá á maṇka názena á ndahaná Dadaamiya, fetarfire-aara ba dey.

¹⁸ Má bánba edda-aara ḥjane wá, á fetarfe, amá iya yá maga ba slera á maggwire wá, náwa názena yá banná ya: A ndindaha, á fetaare estara áte Dadaamiya, amá á maṇka slera á maggwire? Lauktu iya keni yá ndandáhá

slera á maggwire-aaruwa, á diyisediye ganakini ya ura á Dadaamiya á ba an jirire.

¹⁹ Ábi diyakdiya ganakini baaka Dadaamiya umele, sey ba palle. Máki estuwa wá, shagera kwaye! Amá ba jini-aha keni diyardiya una ñanna. Adaba una tá an lyawa-aara jipu.

²⁰ Amá ekka wá, degdege ire á ña! Wayanwáyá ka diyeddiye geni má ká cfaba Dadaamiya, amá ká mañka slera á maggwire wá, cfaba Dadaamiya á ña ba dey?

²¹ Yehauteyeha eggymiya Ibrahim. Ñane a gev estara sledzayya ervaunjde á katafke á Dadaamiya? Ábi a gev sledzayya ervaunjde á katafke á Dadaamiya an slera na a maganaa ñane, a eksevaa Isiyaaku egdzar a hude-aara ba ge ñane, á kátá icaná sadake-aara ge Dadaamiya.

²² Ká aŋkwa nanna emtu mazla-aara ganakini fetarfe Ibrahim, fetarfire-aara a zláláva á ba antara slera-aara ñanna? Fetarfire-aara hyephye adaba slera-aara ñanna.

²³ A maganaahe á ba áte una a ndahanaa wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Ibrahim a fetaare áte Dadaamiya. Adaba una ñanna a gev sledzayya ervaunjde á katafke á Dadaamiya. Ibrahim a gev slakate á Dadaamiya.

²⁴ Daaci ká aŋkwa nanna emtu mazla-aara ganakini ura á shá dzayyire á ervaunjde áza Dadaamiya an slera-aara, baaka ni ba a fetaare áte ñane zlauzle?

²⁵ Yehauteyeha zlabe ádaliye zaware umele zhera-aara Rahab, ñane keni a shán ba estuwa dzayyire á ervaunjde-aara. Am sarte na daremda emnde a *Iserayiila á dem mba-aara, a kwaratersaa ñane uñjule geni tá eñzlesenzle an ñane. Adaba a magaa una ñanna, a shaa dzayyire á ervaunjde áza Dadaamiya.

²⁶ Ba seke una ni má dedde shifa am ura, edda-aara á emtsa na wá, fetarfire keni ba estuwa. Má edda-aara á mañka slera á maggwire, baaka shifa am fetarfire-aara.

3

Nara á urimagwe wá, ba kalkale antara kárá

¹ Ya ndaa ba kure egdzar mama-aha-aaruwa, tatayauka gev malum-aha bademme á kure, amá dzamaudzámá emtsaadé. Adaba ñere ña emnde a kwaraterse wakita á Dadaamiya ge emnde wá, shairiya á ñere á de jauje ge náza á emnde.

² Bademmire á miya mí maga ba haypa am duksa bademme. Má ura maganaaka haypa am ndaha elva wá, edda-aara baaka slejirire arge ñane. Ñane á dzegwándzegwa ñá vuwa-aara am duksa bademme.

³ Zharaughárá áte belsa, mí puwaterem lidza am mbuwe ge belsa-aha wá, geni a faramisaarfe. Ba jirire tá daba ba tate na mí kataná miya.

⁴ Zlabe ádaliye, zharaughárá áte paare á yawe. Paare á yawe wá, yaikke vayvaya. Amá náza ebbáká-aara wá, ba cekwaanjudi. Una ma a tsetaa valale keni, slebaka paare njanna á tsanmaare á ba an njane.

⁵ Ba duksa palle ge nara á urimagwe. Má ge jirire wá, njane ba egdza duksa cekwaanjudi am mbuwe. Amá an hakuma jipu. Zharaughárá hude á kaamba, antara baakire á zlakta-aara, amá á njelarka ge egdza nara á kárá ba cekwaanjudi.

⁶ Nara á urimagwe keni ba kalkale antara kárá. Adaba bademme á mandzawire na am hude á duniya na aŋkwa am njane. Nara wá, á badzámiya ba njane am njá á miya bademme. Á mbáná ba njane kárá ge badza shifa á ura bademme. Kárá njanna keni tá an dzágwáva an kárá á jahanama.

⁷ Emnde tá dzegwándzegwa kwárá duksa bademme. Tá dzegwándzegwa kwárá dabba-aha, antara yiye-aha, antara bademme á názena á hulmba am haha, ira názu am yawe keni bademme.

⁸ Amá tá taa kwaruka nara dekideki. Nara wá, mändzawe jipu, á njeka tsekaddé dekideki. Kwakya wenyé-aara á shekwaaka ja shifa.

⁹ Ná gálá Eddemiya Dadaamiya an njane, ná zlazla emnde na a nderateraa njane áte zati-aara keni á ba an nara njanna zlabe.

¹⁰ Ba ura palle, á gálá Dadaamiya á ba an we-aara; á ba an we njanna zlabe ádaliye wá, á zlazla emnde an njane. Egdzar mama-aha-aaruwa, magaumika una njanna.

¹¹ Aŋkwa suwa ni tá ká yawe shagera am hude-aara, ádaliye á segashe yawe dāŋdāne emtu?

¹² Egdzar mama-aha-aaruwa, aŋkwa nabugda ni á ya anyaranyara emtu? Emtu aŋkwa anyaranyara na á ya nabugda emtu? Baaka cekideki. Ba duksa palle an suwa. Baaka suwa yawe-aara dāŋdāne, ádaliye á segashe yawe á shá am hude-aara.

Enjake na á sáwá áza Dadaamiya

¹³ Aŋkwa sleŋkale an ilmu jipu am dagave á kure emtu? A marsemare edda-aara zláláva shagera an ga ire am zláláva-aara, lauktu tá de diyeddiye emnde ganakini njane sleŋkale.

¹⁴ Amá má kwá shelha áte emnde, kwá maga dāŋjwire á ervauŋde, duksa bademme kwá wayanánta ba ge ire á

kure wá, galauka ire ba dey geni kwa emnde a enkale. Eptsawanaaka iga ge jirire.

¹⁵ Jeba á enkale ḥanna wá, saaka á sawa áza Dadaamiya, a sawa áza Shaitaine. Ta jansare ba emndimagwaha. Ba názá á duniya.

¹⁶ Adaba am tate na tá shelha emnde, ma ware keni á wayanánte duksa ba ge ire-aara wá, duksa bademme á zláláveka an uŋjule-aara. Daaci bademme á shagerkire á ba am tate ḥanna.

¹⁷ Amá enkale na á vatertá Dadaamiya ge emnde wá, gergere an una ḥanna. Edda una shansha jeba á enkale ḥanna wá, ḥane cufedſfe á katafke á Dadaamiya. ḥane gevge slemela emnde, slekemaare, slezevarze. ḥane a eggerka emnde, ervaunđse-aara ba palle áte emnde bademme. Bademme á názena á maganá ḥane an nampire jipu.

¹⁸ Emnde na ni tá aŋkwa á maga slera á mela emnde geni itare keni a sharánsha hairire wá, slera-aatare an nampire jipu, itare tá sha dzayyire á ervaunđe áza Dadaamiya.

4

Kumauka njá á emnde a duniya

¹ Labara aŋkwa gajawe antara dagala am dagave á kure? Baaka hairire am dagave á kure adaba kwakya wáyá á duksa á kure.

² Kwá maga wáyá á duksa, amá kwá shanka. An una ḥanna wá, kwá já shifa. Kwá kumá duksa. Duksa ḥanna keni kwá shanka tsa. Adaba ba una ḥanna aŋkwa gajawe antara dágala am dagave á kure. Adaba uwe kwá shánká názena kwá kataná kure, adaba ḥalakurka áza Dadaamiya.

³ Ma kwá ḥalaná á ba áza Dadaamiya keni, kwá shánká, adaba kwá ḥalaná áte uŋjule-aareka. Adaba kure, kwá katán ba ge emtakire á duniya.

⁴ Kure, eptsakurantepta elva áte Dadaamiya á kure. Adaba ba jirire diyakurdiya ganakini má ura wayaawáyá an emtakire á duniya, ḥane gevge kelaade á Dadaamiya. Ura má a eksese emtakire á duniya wá, ḥane a eksese gev kelaade á Dadaamiya.

⁵ Gawanveka názena a ndahanaa wakita á Dadaamiya na ba dey. Adaba a ba ḥane: Dadaamiya á shelha jipu áte shifa-aara na a femaa ḥane am miya na, geni á njá á ba átuge ḥane palle.

⁶ Diyaweddiye zlabe ádaliye geni Dadaamiya a magamiyaa ḥurna yaikke geni mí dzegwándzegwa dábá ba ḥane palle. Adaba aŋkwa puwartepuwa am wakita-aara, a ba ḥane: Dadaamiya á ḥwateraareka ge emnde á mága

kurávire, á magaterá ḥgurna ba ge emnde na garnaaga ire-aataare.

⁷ Adaba una ḥnna, fawansarfe ge Dadaamiya, tsawatse ba shagera á katafke á Shaitaine, á de zhagade ba ḥnane átuge kure.

⁸ Gwáptege á sem sera á Dadaamiya, ḥnane keni á de gakuraptege. Kure emnde a mága haypa, sawansese erva á kure mazla-aara. Kure emnde na kwá an dzama ire bubuwa keni, dābaudába ba Dadaamiya palle.

⁹ Dzamaudzámá ire, kyuwaukyuwa, kyuwaukyuwa á ba an yawe á kyuwa adaba haypa-aha na kwa maganaa kure. Dzaka á kure a gevge cákwa, higa á kure keni a gevge dzámá ire.

¹⁰ Gwanaaga ire á kure á katafke á Yaakadada, ḥnane á de tsakurmartse.

Badzauka zhera á sleriya á kure

¹¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, badzauka zhera á emnde. Edda una á badza zhera á sleriya-aara, bi á epsawanaahe wá, a epsawanaahe, á badzanve ba shairiya á Dadaamiya na a ba ḥnane: Ewwaya sleriya á ḥna ba seke ire á ḥna. Daaci má ká badza shairiya á Dadaamiya wá, ká daban geni ká fansarfeka, amá ká epsawepsawa.

¹² Sey ba Dadaamiya palle una elevaterte shairiya-aara ge emnde, ba ḥnane palle una sleshairiya. Daaci ba ḥnane palle una an hákuma ge lya emnde, bi ge kedateraakeda. Amá ekka, ka kuran ka ware, geni ká epsawa emnde umele?

Magauka kuravire

¹³ Cenawivaacena emtsaadé, kure emnde na kwa bantsa: Ma vatena, ma makuralla keni, ḥna zlálá á dem berni yaikke, ḥna de ga sakanderi palle am tsakala áhuwa, ḥna sheta shunju kwakya na.

¹⁴ Kure emnde na kwa slaa una ḥnna, diyakurdija názena á de magava makuralla emtu? Adaba shifa á kure ba seke mágá á yire á kara. Ká ezzhárá á tsetse, amá kertenj zadévdzadé.

¹⁵ Arge una ḥnna, ma andze kwá ba: Má wayetewaya Dadaamiya daada shifa wá, watse ḥna de maga tara una antara una.

¹⁶ Amá kure, kwá kuráva ba dey am elva. Kuráva á kure ḥnna wá, shagerka.

¹⁷ Diyaweddiye ganakini má edda-aara diyaadiya názena ma andze á maganá ḥnane, amá magaaka, ḥnane guge haypa.

5

¹ Ekkure emnde a berba, cenawivaacena, náwa yá bakurá elva: Kyuwaukyuwa, kyuwaukyuwa á ba an yawe á kyuwa. Adaba kwakya zlada na kwá de shaná kure.

² Badsemme á nalmane á kure na watse á badza. Dikele á zane-aha á kure na keni, á de zuze tarare badsemme.

³ Dindar á kure, antara lipela á kure badsemme á de zaná ba haha. Una ḥanna watse seydire mändzawe áte kure. Ba irice á kure keni kwá de badza ba estuwa ba seke a zakuraa ba kárá. Amá kure, kwá far ba jahaná nalmane ge ire á kure. Diyakurka ganakini herzhe á zla duniya ḥanna emtu?

⁴ Kwa zlermu emnde geni tá de magakurá slera am fe, tá de halakurá duksa ba ge kure á sem mba, amá zakuruze mbera-aatare. Diyaweddiye ganakini tá aŋkwa kyuwa emnde ḥanna á katafke á Dadaamiya geni á cenatervaare labare. Dadaamiya na sleksa ba ḥane cenáncena kyuwa-aatare badsemme.

⁵ Zakuruze emtakire á duniya na, kwá aŋkwa maga ba názena á kataná ire á kure, kwá aŋkwa ezza, kwá aŋkwa essha ba seke tá de herakurherá.

⁶ Iyau, emnde na baaka haypa-aatare keni, kwa puwateraa ba kure á dem shairiya, haa kwa cebaa shifa-aatare, amá itare magarka gajawe dekifeki.

Faufa ervaunjde; magaumága maduwa

⁷ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, kure wá, faufa ervaunjde dem sarte á eptsá á Yaakadada Yaisu *Almasiihu. Zharaughará áte sleherfa. Em̄tsaade wá, á páká madare, á fa ba ervaunjde dem slakslakire, lauktu á shansha nampire á fe-aara.

⁸ Kure keni faufa ervaunjde ba estuwa. Tsawatse ba shagera, adaba herzhe sawa á Yaakadada.

⁹ Cenaucena ba shagera egdzar mama-aha-aaruwa: Magauka mauniyire am dagave á kure, daaci Dadaamiya á de ḥakurka an shairiya. Náwa sleshairiya am niya-aara herzhe á sawa.

¹⁰ Yehauteyeha njá á nabi-aha á Dadaamiya werre, zlada na ta shanaa itare, an farvaunjde-aatare. Kure keni dabaudsaba á ba áte una ḥanna.

¹¹ Miya wá, má zharater tá á ba am gedsa-aatare, adaba dzegwarándzegwa ebbasha-aara. Cenakuráncena labare á Ayuba werre emtu? Ervaunjde na a fanaa ḥane am zlada-aha-aara, an barka na a garaa Dadaamiya am iga á una ḥanna keni, diyakurdiya badsemme. Ba jirire Dadaamiya wá, slezevarze, slemagatera ḥurna ge emnde.

¹² Egdzar mama-aha-aaruwa, náwa názena á jauje ge duksa badsemme: Zauka waða, ma an Dadaamiya, ma an

haha, ma an jeba-ara keni dekifeki. Máki eksakuraarekse elva ḥanna, bawanba: Ane. Máki eksakuraarka wá, bawanba: A'aa. Dadaamiya keni á de ḥakurka an shairiya.

¹³ Añkwa ura am dagave á kure am zlada emtu? A enjala Dadaamiya. Añkwa ura am dagave á kure am gedä emtu? A eggala Dadaamiya an lahe.

¹⁴ Añkwa ura lapika am dagave á kure emtu? A edfsaha male-aha á aiklaisiya, tá de magar maduwa, tá de ganve waye an zhera á Yaakadada Yaisu.

¹⁵ Máki emnde ḥanna fartarfe, magarka shaige am názena tá ḥalaná itare, Yaakadada keni á melanumele ge edda una lapika na, á tsantetse. Ma añkwa haypa na a guwaa ḥane keni, á yanarye.

¹⁶ Adaba una ḥanna, shebauka haypa, ndaundáhá názu am ervaunđe á kure am dagave á kure. Magaumága maduwa am dagave á kure, ma ware keni a emmága maduwa arge ura, geni kwá mbembe. Maduwa á edda una ni an bárá ervaunđe-aara wá, an hakuma jipu á maga slera kwakya.

¹⁷ Yehauteyeha nabi *Ailiya werre. Nane keni urimagwe ba seke miya, a ḥala Dadaamiya an ervaunđe-aara palle geni a hyeka yawe. Daga ba vacite ḥanna dem sakanderi keye an kyalma, hyaaka yawe dekideki am larde ḥanna.

¹⁸ Am iga á una ḥanna maa, a magaa maduwa geni a sawa yawe á zhegela, Dadaamiya a fantau ge hya yawe zlabe ádaliye, lauktu duksa badsemme a fantau ge segashe am haha.

¹⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, máki mbedaambeda palle á kure áte barama á Dadaamiya, duwa á ura umele am kure a de tsantehe wá, a magaa duksa shagera jipu.

²⁰ Diyaweddiye ba shagera ganakini má edda-aara a tsante ura mbedaambeda áte barama á Dadaamiya ḥanna wá, a nezlese am emtsa. Ma a kwakyevaa estara haypa á edda-aara keni, Dadaamiya á yanarye bademme.

Zuṇṇwire á wakita na a puwetaa PIYER

Ga use á Piyer

¹ Wakita na yá aŋkwa á puwaná ba iya Piyer, ya slebela á Yaisu *Almasiihu. Yá puwakurte ge kure emnde na a dzerakursaa Dadaamiya ge kwa emnde-aarire na. Yá puwakurte ge kure na kyarakuraakya am larde á kure, kwa wayve-aha kina am Pauntus, am Galatiya, am Kapadaukiya, am Aziya ira Bitiniya.

² Amá a wayete vateneka Eddemiya Dadaamiya geni á gakurvege emnde-aara an hakuma á Shedekwe Cudedde, kwá fansarfe ge Yaisu Almasiihu, kwá gevge emnde cudedde an uzhe-aara.

A magakuránmaga Dadaamiya ḥgurna ba kwakya, a vakurteva hairire keni ba estuwa.

Tama na á zleka na

³ Galaurmigálá Dadaamiya Eddenara ge Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu! Adaba kwakya zevarzire-aara áte miya, a tsantaa ḥjane Yaisu am faya. An una ḥjanna wá, a vamitaa shifa aŋwaslire antara tama na á zleka na ge miya.

⁴ Zlabe ádaliye Dadaamiya a famiyaa duksa shagera na á ḥjeka liya, á badzeka, á guleka ḫekideki na am samaya.

⁵ Daaci kure emnde na fakurtarfe na wá, aŋkwa á tsufakurtsufa Dadaamiya an hákuma-aara. Vací zla á duniya wá, á de lyakurselye náza ba ḫekideki, tá de nanna emnde bademme.

⁶ Adaba tama á kure áte duksa-aha ḥjanna wá, naba higauhiga, ma kwá aŋkwa á shá zlada á duksa gergere keni, ba ge sarte cekwaanġudi.

⁷ Zlada na kwá sháná kure kina na wá, bademme á una ba ge kura fetarfire á kure, máki fakurtarfe á ba an jirire. Dindar wá, á njeka dem ba ge ḫekideki. Amá tá ezzhárá emnde am kárá, máki ba dindar miyenne. Sakwa fetarfire emtu? Diyaweddiye geni an dárádzba fetarfire á kure arge dindar. Zlada á kure kina na wá, ba ge kura fetarfire á kure ḥjanna. Am iga a una ḥjanna maa, watse kwá shá gálá áza Dadaamiya, antara yaikkire ira dárádzba, vacite na má watse sasse Yaisu Almasiihu á sawa am ice á emnde bademme.

⁸ Ndza nakuranka an ice á kure, kina keni baaka ura á ḥjanna, aley wayakurwáyá, fakurtarfe áte ḥjane. Adaba una ḥjanna emtake ervaunđe á kure, kwakya higa á kure, yá taa palanaaka bademme.

⁹ Kwakya higa á kure, adaba diyakurdiya názena kwá de shaná kure adaba fakurtarfe na. Duksa ḥanna wá, kwá de lyelye shifa á kure.

¹⁰ Ate elva a lya shifa ḥanna wá, nabi-aha ta ettataya diyeddiye-aara an enkale-aatare bademme, ganakini Dadaamiya á de lyaná estara emnde. Daaci ta fantau ge falateraa ḥurna ḥanna kwa shanaa kure na ge emnde.

¹¹ Em̄tsaadé wá, a balatersaa Sh̄edekwe á Almasiihu na ankwa am itare na, zlada na watse á de shaná Almasiihu ḥanna, antara yaikkire na watse á de shaná am iga a zlada ḥanna. Daaci ta ettataya diyeddiye-aara an enkale-aatare bademme, ganakini watse á de magava am zamane-ara, á de magava estara.

¹² Dadaamiya a naba maraterse ganakini duksa ḥanna wá, watse á magava am zamane-aatare ka, amá am zamane á kure. Ta balakurse ba ḥane emnde a bala labare á higa, elva á Almasiihu. Ta balakurse waazu ḥanna an hákuma á Sh̄edekwe Cufedde na a belanaa Dadaamiya á sawa am samaya na. Ba malika-aha keni tá kátá ba dise hude-aara bademme.

Gawevge emnde cudedde

¹³ Adaba una ḥanna maa, ma vaatara keni njawinja á ba am niya á kure ge d̄saba Dadaamiya, pauka hare dekideki, faufa tama á kure áte ḥurna na ni á de magakurná Dadaamiya vaci eptsá á Yaisu *Almasiihu.

¹⁴ Daaci kina wá, fawansarfe ge Dadaamiya, yawanya mazla-aara mága názena á kataná ire á kure na. Adaba kina wá, diyakurdiya jirire.

¹⁵ Gawevge emnde cudedde am názena kwá maganá kure bademme, ba seke Dadaamiya na a daakurtaa ḥane, ḥane cudedde na.

¹⁶ Adaba a ba wakita á Dadaamiya: «Gawevge emnde cudedde, adaba iya ya cudedde.»

¹⁷ Am maduwa á kure kwá ankwa d̄saha Dadaamiya an Dada. Watse á kyaná ba ḥane shairiya á emnde bademme, ma ware keni áte názena a maganaa edda-aara, ḥane á zhareka ice á ura dekideki. Máki diyakurdiya estuwa wá, kuvaukuva ba Dadaamiya palle am zláláva á kure bademme, am sarte á kure na jauje cekwaanjufi ge njá am duniya na.

¹⁸ Diyakurdiya geni a se varakursaa ba Yaisu Almasiihu am zláláva á eggye-aha a kure werre na baaka nampire-aara dekideki na. A varakurse an shunju ka, an dindar ka, adaba duksa-aha ḥanna tá njeka dem ba ge dekideki.

¹⁹ Amá a varakurse an uzhe á ire-aara jauje ge duksa bademme. Yaisu Almasiihu wá, ɳane gevge ba seke egdza zhel kyawe á sadake á Dadaamiya, baaka ververe áte ɳane, baaka duksa mandzawe am ɳane dekideki.

²⁰ A eksesaa Dadaamiya ganakini watse á varakurvárá an ɳane na wá, kwaye am fakta, amá náwa a sanse am sali kataliya á zamane na, ganakini á magakurá shagerire ɳanna.

²¹ Adaba ba ɳane una, fakurtarfe áte Dadaamiya na a tsante ɳane am faya, a vante yaikkire na. Estuwa, fakurtarfe áte Dadaamiya, fakurtefa tama á kure á ba áte ɳane palle.

²² Kina wá, an bárá ervaunjde á kure, adaba kwá anjkwa fansarfe ge Dadaamiya am elva-aara na ba jirire na. Adaba una ɳanna, kwá anjkwa waya egdzar mama-aha á kure an ervaunjde á kure palle. Daaci wayawavewaye am dagave á kure ma vaatara keni áte una ɳanna.

²³ Adaba Dadaamiya yaikurseye ge buwire an elva-aara na á fá shifa am ura, á zleka dekideki na. Daaci kina wá, gakurevka wulfe-aha á edda una á emtsa na, amá kwa wulfe-aha á edda á shifa na á zleka dekideki na.

²⁴ Adaba a ba wakita á Dadaamiya:

«Bademme á emnde ta ba seke másá, á shekwaaka ula, zarire-aatare ba seke zarire á ugbene-aha, á shekwaaka valya á dem áhá.

²⁵ Amá elva á Yaakadada wá, á njá dem ba ge dekideki.»
Elva ɳanna wá, ba labare á higa na kwa cenancena na.

2

Nákwá á shifa an emnde cudedde

¹ Ba seke una ni Dadaamiya a vakurte shifa aŋwaslire na wá, yawanya mazla-aara mága kemaŋgerire antara fida, faskire, shelha ira zá vuwa á ura.

² Kure wá, gawevge ba seke egdzara áte erva, wedera-aatare ba uba geni tá wálá an ɳane. Kure keni, tatayau-tataya ba elva á Dadaamiya á jirire, geni kwá wálá an ɳane. Á de lyakursá ba ɳane náza ba ge dekideki.

³ Ábi kina wá, tapakurnaatapa emtakire á Yaakadada?

⁴ Sawmbare á sezenjara. Adaba ɳane nákwá na á vante shifa ge ura. Velyaranvevelye emnde, a ba itare: Nákwá na laake, amá a eksesaa Dadaamiya, jauje ge nákwá-aha umele bademme an daradza.

⁵ Daaci sawmbare á sezenjara, kure keni gawevge nákwá-aha á shifa, Dadaamiya á nyaŋa bere-aara an ɳane, á njá Shedekwe-aara am hude-aara. Zlabe ádaliye am bere á

Dadaamiya ḥanna maa, kwá gev *liman-aha cufedde ge danaa sadake ge Dadaamiya áte una á kataná ḥane. Á de hayanhaya sadake á kure adaba Yaisu *Almasiihu.

⁶ Adaba aŋkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ḥane:

«Aŋkwa nákwá palle an daradza jipu ya eksesaa ya, watse yá nyāja bere-aaruwa an ḥane am *Siyaua, á de ḥáná ḥane ndzeda á bere ḥanna bademme. Ma a fetaara ware áte nákwá ḥanna keni, á hasleka cfekideki.»

⁷ Daaci ázekure na fakurtarfe áte ḥane na wá, nákwá ḥanna an daradza jipu. Amá emnde na fartarka áte ḥane na wá, estuweka. Adaba a ba wakita á Dadaamiya:

«Ba nákwá ḥanna ta eblyanvaa emnde a nyāja bere na una, a eksantehe ge Dadaamiya, a ganve nákwá na á ḥáná ḥane ndzeda á bere ḥanna bademme.»

⁸ A baa ba wakita á Dadaamiya ḥanna zlabe ádaliye:

«Nákwá ḥanna á de gev náza vateraa ektápaare ge emnde umele, á de mbadatermbada.»

Tá mbaďá, adaba tá fansarka ge Dadaamiya. A tsanaa ba estuwa Dadaamiya ge jeba á emnde ḥanna.

⁹ Daaci kure wá, kwa jeba na a dzerakursaa Dadaamiya, kwa *liman-aha á Slekse yaikke, kwa nalga cufedde na kwá átuge Dadaamiya. A daakursaa Dadaamiya am tabedammire, a sakuraa á sem parakkire-aara na hyemhye am sledfe bademme na. Dadaamiya a gakurve estuwa, geni kwá balaterá shagerire á slera-aha-aara ge emnde.

¹⁰ Werre wá, ndza kwa emnde a Dadaamiya ka, amá kina wá, gakurevge emnde a Dadaamiya. Werre wá, ndza zakurvarka Dadaamiya, amá kina wá, aŋkwa á zakurvarze.

Gawevge emnde a slera á Dadaamiya

¹¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, am duniya na wá, kwa ba wayve-aha, kwá njá ba ge sarte cekwaanġudfi. Adaba una ḥanna, taslawa á kure, magauka názena á kataná ire á kure mazla-aara, á kedákurá ba una ḥanna.

¹² Zláláva á kure a gevge shagera am dagave á emnde na baaka nadina-aatare na. Daaci estuwa, ma ta fakuraa áte kwa emnde a mandzawe keni, ta de diyeddiye geni ndza baaka haypa á kure, daaci tá de gala Dadaamiya vacite na má watse daraada ákatafke-aara.

¹³ Kure emnde na cfabakurtedaba Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu wá, faufa zherwe áte emnde na tá an hákuma am duniya na bademme. Faufa zherwe áte male á larde á Rauma, adaba ire ba ḥane arge male-aha umele bademme.

¹⁴ Faufa zherwe áte male-aha á larde na a bazlateraa ñane bademme. A bazlater geni tá za emnde a mága shagerkire an bikere, tá gálá emnde a mága shagerire.

¹⁵ Kure wá, Dadaamiya á kátá kwá maga ba shagerire kina, geni a sharanka ñgudí-aha na baaka názu ta disaa itare na ndaha elva mandzawe áte kure dékideki.

¹⁶ Kina wá, kwá kwaraná ba kure ire á kure, njawinja ba estuwa. Amá am kwárá ire á kure ñanna wá, bawánka zlabe am ervaunjse á kure geni kwá dzegwándzegwa mága mandzawire keni. Gawege emnde a slera á Dadaamiya.

¹⁷ Faufa zherwe áte emnde bademme, wayauwaya an egdzar mama-aha á kure emnde a fetarfe, kuvaukuva Dadaamiya, faufa zherwe áte male á larde á Rauma keni.

*Shaa zlaða áte náza á *Almasiihu*

¹⁸ Náwa una wá, yá ndaakur ge kure kwa emnde a mága slera am mba á emnde: Fawatersarfe ge zanwe-aha á kure. Faufa zherwe áte itare ba shagera, ma áte zanwe-aha na ta mándzawe-aha keni.

¹⁹ Máki bashakurubashe zlaða adaba Dadaamiya, gavka adaba haypa á kure wá, magakurnaamaga názena á kataná Dadaamiya.

²⁰ Amá má gakuruge haypa lauktu tá jakurá adaba ñane wá, ma kwa bashu zlaða keni, baaka ura á galakurgálá dékideki. Máki kwa bashu já adaba shagerire, aley kwa naba eksarhe wá, á vante higa ge Dadaamiya.

²¹ Dadaamiya a cfaakur ba ge una ñanna. Adaba *Almasiihu keni shaushe zlaða adaba kure. An zlaða-aara ñanna wá, á marakurá ba garava á nja, geni kwá dabaná á ba áte náza-aara.

²² Nane wá, maganaaka haypa dékideki, cenaránka elva a fida am mbuwe-aara.

²³ Nane wá, ma zlazlarvaazlazle emnde keni, eptsaternaaka an zlazle dékideki. Ndza ta shanu zlaða kwakya, amá a du ba we-aara, a fetaare á ba an Dadaamiya ñane Edda á shairiya jirire.

²⁴ Daaci a lyamivaare ba Almasiihu an ire-aara haypa-aha ge miya, a emtsa an ñane áte dzaŋgala. A magaa una ñanna geni mí gevge ba seke má an emtsa áza haypa, amá má á ba an shifa á miya ge mága jirire. Adaba ververe-aha-aara, kure mbakuraambe.

²⁵ Werre wá, ndza kwa ba seke kyawe-aha na kedarkedána, amá kina wá, sakuraasa, kwá am erva á Suni á piyakurá ñane, baaka názu á geja shifa á kure dékideki.

¹ Kina wá, yá elvan ge kure ɻwásha: Faufa zherwe áte zála-aha á kure. Máki kwá aŋkwa magaterá una ɻjanna wá, ukfe-aha a kure na zlabe fartarka zála-aha-aatare na keni, zala-aha-aatare ɻjanna tá de shá eŋkale. Kwá de baterná kure-ka elva á Dadaamiya, amá tá de fetarfe ba itare an ire-aatare, adaba shagerire á zláláva á ɻwásha-aha-aatare.

² Watse tá nanna ba itare keni, geni baravbare zláláva á kure, kwá aŋkwa fá zherwe jipu áte itare.

³ Zariyire á kure a gevka an mága ɻngelawire ba seke ndera úgje na zariya jipu na, antara kazlaja á mága ɻngelawire na tá maganá an dindar, ira sandaa zarizariya.

⁴ Amá magaumága ɻngelawire á kure á sawa am er-vauŋde. Jeba á ɻngelawire ɻjanna á zleka dekideki. Amaana shagerire á eŋkale antara ervauŋde. An daradza ba una ɻjanna áza Dadaamiya.

⁵ Adaba ɻwásha werre na dabantedsaba Dadaamiya, ta fete tama-aatare áte ɻjane na wá, itare ta magán ba estuwa ɻngelawire-aatare, ta faa zherwe jipu áte zála-aha-aatare.

⁶ Yehauteyeha Saraatu, mukse á Ibrahim werre. ɻjane a magán ba estuwa ɻngelawire-aara, a faa zherwe jipu áte zhele-aara, a daana an dada. Kure keni, máki magakurka lyawa ge daba Dadaamiya, kwá aŋkwa maga ba shagerire wá, gakurevge egdzara á Saraatu ɻjanna.

⁷ Kina wá, yá elvan ge kure zála: Kure keni ɻjawanaanja ɻwásha-aha á kure ba shagera, faufa zherwe. Diyaweddiye ganakini gergere ndzedsa-aatare antara náza á kure. Adaba shifa na a vakurtaa Dadaamiya na wá, a vakurte ge kure antara itare bademme. ɻjawaterja á ba áte una ɻjanna, lauktu á daada maduwa á kure ádeza Dadaamiya.

Sha zlada adaba jirire

⁸ Yá aŋkwa fakurarfe zlabe ádaliye ge kure bademme, eŋkale á kure á gevge palle, magaumága zevarzire am dagave á kure, wayawaptewaye am dagave á kure ba shagera. Zlabe ádaliye gawevge emnde a maggwe antara emnde a kemaare.

⁹ Má edda-aara a magakurte emtaŋkire wá, kure ept-sawanaaka an emtaŋkire mazla-aara. Ma edda-aara a zlazlakurzlazle keni, epsawanaaka an zlazole. Arge una ɻjanna wá, bawanánba ge edda-aara: Dadaamiya a vakteva shifa. Adaba Dadaamiya a daakur ba ge una ɻjanna kure keni.

¹⁰ Aŋkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɻjane: «Edda una má á kata emtakire am shifa-aara, geni a gedetegeda wá, a ɻjanaanja nara-aara ge valya elva yaiyaihe, antara fida.

11 Zlabe ádaliye a yanya mága kemaŋgerire, a emmaga shagerire an ervaŋde-aara palle, a ettataya hairire an emnde ma vaatara keni.

12 Adaba Dadaamiya wá, á fateru hyema ba ge emnde a mága jirire. Bademme á názena tá yekaná itare, á vaterteva. Amá emnde a mága daŋjwire wá, á eptsaterá ba iga.»

13 Daaci má kwá aŋkwa maga ba shagerire an ervaŋde á kure palle wá, baaka ura á gakuraptege dékideki ge magakura kemaŋgerire.

14 Amá wá, ma kwá aŋkwa shá zlađa kina, adaba shagerire na kwá aŋkwa maganá kure keni, watse higa yaikke ge kure. Kuvauterka emnde dékideki, a gazleka ervaŋde á kure.

15 Kure wá, demawanvedema kure ba *Almasiihu am ervaŋde á kure, a gevge ba ḥane palle Yaakadada á kure. Ma vaatara keni njawinja á ba am niya á kure ge vaterje jawapa ge emnde na tá se ndava ázekure, áte tama na kwá faná kure áte Yaisu Almasiihu.

16 Má kwá aŋkwa vaterje jawapa ḥanna wá, vawaterteva an shagerire á ervaŋde, kwá ámbera á fá zherwe áte itare. Ma vaatara keni magaumága slera á kure á ba an shagerire á ervaŋde. Estuwa wá, ma ta zlazlakurzlazla emnde adaba shagerire á zláláva á kure am elva á Yaisu Almasiihu keni, watse zherwe ba ge itare.

17 Máki una ḥanna namaari á Dadaamiya wá, shagera ba kwá shá zlađa adaba shagerire, arge una tá shakuru zlađa adaba haypa á kure.

18 *Almasiihu wá, ḥane a naba emtsehe adaba haypa á emnde. A emtsehe ba ser palle, zlanaazle slera-aara bademme. ḥane dzayye ervaŋde-aara, amá a emtsaa adaba emnde na baaka jirire-aatare. A magaa una ḥanna, geni á damiyá ḥane ádeza Dadaamiya. Jareja shifa-aara, amá Shedekwe Cufedfde a naba fem shifa am ḥane zlabe adaliye.

19 An hákuma á Shedekwe Cufedfde ḥanna maa, a de balateraa elva á Dadaamiya ge shedekwe-aha na tá am daŋgay na.

20 Shedekwe-aha ḥanna wá, ba shedekwe-aha á emnde na ndza degdege ire-aatare ge cena elva á Dadaamiya am zamane á *Nuhu na. Dadaamiya a fater ervaŋde kwakya, amá Nuhu a zlau ba estuwa am slera á mága paare, cenarka. Ba emnde tiise una ta deme am paare ḥanna, Dadaamiya a ḥezlaterse itare an yawe ḥanna.

21 Yawe na ta ḥezlesaa itare an ḥane na wá, gevge ba seke baptismal na tá magakurán ge kure kina, Dadaamiya á

ŋezlakurá an ŋane na. Yawe á baptisma ŋanna wá, gergere antara yawe ba dey na emnde tá bárá an ŋane. Adaba mí ŋala áza Dadaamiya, geni á baramiyá ervaunjde. Yaisu Almasiihu wá, ŋane tsetse am faya. Adaba una ŋanna á ŋezlakurnjezla baptisma.

²² Kina wá, ŋane eptsaptsa á dem samaya, aŋkwa am nadafa á Dadaamiya. Á kwaraterá ŋane malika-aha á Dadaamiya antara shedekwe-aha umele na tá an hákuma am samaya na bademme.

4

Njawinja an shifa na aŋwaslire

¹ Ba seke una ni *Almasiihu se shaushe zlafca am duniya na wá, kure keni wavauwawa ganakini eŋkale á kure a gevge palle antara ŋane, ma ge shá zlafca-ara keni. Adaba má edda-aara a naba eksar shá zlada wá, a yaa ba mága haypa.

² Daaci kina wá, tsante am vatena dem halavuwa á shifa á kure am duniya na wá, magauka názena á kataná ire á kure mazla-aara, magaumága namaari á Dadaamiya.

³ Njá á kure werre na ndza kwá maga ba názena wayaaka Dadaamiya na wá, hyaahya mazla-aara. Adaba slera á kure ndza ba mága zawarire, dakarire, ndza kwa emnde a mbazla jipu, ndza kwa emnde a waya dem tate á gusa mandzawe, ndza kwa emnde a kezlan ugje ge hele arge daba shairiya-aha á Dadaamiya.

⁴ Amá kina wá, kwa emnde ŋanna-ka mazla-aara. Tá maga ba najipu-aara emnde na zlabe tá á ba am kazlaŋa ŋanna, tá zlazlakurzlazle adaba kwá dábaterka mazla-aara á dem tate á mága haypa ŋanna.

⁵ Amá ákatafke á sleshairiya wá, watse tá diyeddiye slera-aha-aatare ŋanna bademme. Edda una watse á kyaná ŋane shairiya á emnde a faya an emnde na tá an shifa, á ufa ba itare.

⁶ Náza á emnde a faya wá, ndza naranna palasa am duniya ba seke una ni emnde bademme tá njá ba ge ŋane na. Amá Yaisu Almasiihu a de magateraa waazu am faya ŋanna, geni itare keni a sharansha shifa na an ŋane Dadaamiya.

Magaumága názena a fakuraara Dadaamiya

⁷ Kina wá, herzhapteherzhe halavuwa á duksa bademme. Adaba una ŋanna faufa hyema, pauka hare dekiſeki ge mága maduwa.

⁸ Duksa yaikke wá, magaumaga wayavire am dagave á kure an ervaujde á kure palle, adaba ba wayavire una á ganse haypa kwakya am dagave á emnde.

⁹ Ma ware á kure keni, a lyevaalya ura-aara á ba an higa am hude á há-aara.

¹⁰ Ma ware á kure keni, a effa hyema áte hákuma á mága duksa na a faraa Dadaamiya ge njane. Magawateránmaga shagerire ge emnde an hákuma njanna.

¹¹ Edda una a shaa hákuma á mága waazu, a ndaha ba elva á Dadaamiya. Edda una a shaa hákuma á melateru ge emnde am slera, a emmága an ndzeda na a vantaan Dadaamiya. Daaci am názena kwá maganá kure bademme wá, emnde a galargálá Dadaamiya adaba Yaisu *Almasiihu. Yaikkire an hákuma ba náza-aara dem ba ge dékideki.
*Aamin.

Sha zladsa adaba zhera á Yaisu

¹² Daaci ma anjkwa zladsa áte kure kina keni, a wesheka ire á kure emnde-aaruwa, zharauka seke duksa na ni a shaa ba kure palle; Dadaamiya á kurá ba fetarfire á kure an njane.

¹³ Baira fawarfe ge higa á kure, adaba gakurevge palle antara *Almasiihu am zladsa-aha na a shanaa njane. Vacite na má de samsa njane am yaikkire-aara, watse higa yalkke ge kure zlabe ádaliye.

¹⁴ Má tá anjkwa zlazlakurzlazole emnde adaba kwa emnde á Almasiihu wá, higa yaikke ge kure, adaba Shedekwe Cufedde á Dadaamiya á se njá am kure an yaikkire-aara.

¹⁵ Amá a jerka zlabe ura am dagave á kure á shá zladsa adaba mandzawire-aara, bi a jaa shifa, bi a ilu duksa á ura, bi a deme am elva á emnde.

¹⁶ Má edda-aara á shá zladsa adaba Almasiihu wá, a wanka zherwe dékideki, a slafannaaslafa we-aara ge Dadaamiya adaba fetarfire na a shanaa njane, párákke áza emnde bademme na.

¹⁷ Kina wá, herzhe shairiya á emnde bademme. Diyawediye geni Dadaamiya á de fantau á ba áte emnde-aara zuñjwe. Má Dadaamiya zatervarka ge emnde-aara, watse á tse áme kena náza á emnde na fartarka áte labare á higa na a belanaa njane?

¹⁸ Anjkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba njane:
«Má ta njezla zlahhe emnde a jirire mu, watse estara náza á emnde a mága mandzawire na dabarka Dadaamiya na?»

¹⁹ Daaci estuwa, emnde na tá anjkwa shá zladsa adaba namaari á Dadaamiya na wá, a faranemfa itare shifa-aatare

am erva ba ge Slenderaterndera, ɳane á eptseka elva-aara dəkideki. A magarmága shagerire, a yaranka dəkideki.

5

Fawaterufe hyema ge emnde á Dadaamiya

¹ Kina wá, yá elvan ge male-aha á kure kwa emnde á Dadaamiya. Iya keni, ya slesawari á emnde a fetarfe ba seke itare, ya seyde á Yaisu *Almasiihu am zlada-aha-aara bademme; iya keni watse yá á ba an sledé-aaruwa am yaikkire-aara má de samsa ɳane. Náwa názu yá yekaná ázékure:

² Fawaterufe hyema ba shagera ge emnde á Dadaamiya na tá am erva á kure, ba seke suni á fateru hyema ge kyawe-aha-aara. Magauka slera ɳanna áte laarire, amá magaumága adaba a wayetaa ba ervaunjde á kure. Magauka adaba waya á nalmáne, amá adaba a eksesaa ba ervaunjde á kure slera ɳanna áte namaari á Dadaamiya.

³ Magauka yaikkire arge itare, amá marawateránmara zláláva shagera, ganakini a dəbarakurdaba itare keni.

⁴ Mákí magakurnaamága slera á kure áte una ɳanna wá, watse kwá shá *dəŋkaula na á zleka darádzá-aara dəkideki na, má watse samsa Male á suni-aha bademme.

⁵ Kina wá, yá elvan ge kure dawalaa: Faufa zherwe áte male-aha á kure. Amá bademme á kure ákatafke á Dadaamiya, ma ware keni a ganaaga ire-aara á katafke á emnde. Adaba a ba wakita á Dadaamiya:

«Dadaamiya a lyiyeka emnde na tá gálá ire, amá á magaterá
 ŋgurna ge emnde na tá aŋkwa ga ire-aatare á dem
 áhá.»

⁶ Adaba una ɳanna, gawanaaga ire á kure á katafke á Dadaamiya na Slekse ba ɳane palle na, á de kakuránteka ɳane má daada áte náza-aara.

⁷ Dzamauka dəkideki ma uwe keni, fawanemfa am erva ba ge ɳane, adaba ɳane Slefakuru hyema.

⁸ Faufa hyema áte ire á kure, tsakautsaka hyema, adaba kelaade á kure Shaitaine tsantetse hala-aara, aŋkwa tsagwada ba ura ge kedanaakedfa, ba seke mága á ervare na á waná waya á tsegwada názu á ezza.

⁹ Ma vaatara keni vawánteka baráma dəkideki, fautarfe á ba áte Dadaamiya. Diyakurdiya emnde umele keni kwakya am duniya na tá aŋkwa shá zladsa ba seke kure.

¹⁰ Má shakurushe zladsa am sarte cekwaanjudí na wá, Dadaamiya na bademme á ŋgurna á magaterná ba ɳane ge emnde na, á de magakuránmaga ŋgurna. Amaana á de gakurvege emnde na hyairephye am duksa bademme, á de ndzedakurtendzeda am duksa bademme, kwá de tsaatse,

baaka názu á de dzegwándzegwa mbedakuraambeda dekideki. Adaba a ñaakuraa Dadaamiya ganakini kwá de njá antara *Almasiihu am yaikkire-aara náza dem ba ge dekideki.

¹¹ Hákuma ba náza á Dadaamiya dem ba ge dekideki.
*Aamin.

Ga use am halavuwa á elva-aha

¹² Kwaye ñane egdza wakita ñanna a meliwa Silwanus ge puwakurte ge kure. Ñane egdza emmemiya na yá ezzhara dzayye ervaunjde-aara. An wakita ñanna wá, yá kátá fakurem ndzedfa am vuwa, yá kátá kwá diyeddiye ñgurna jirire na a magakurnaa Dadaamiya. Daaci tsawaatse á ba áte ñgurna ñanna.

¹³ Emnde a fetarfe na a dzeratersaa Dadaamiya ba seke kure, tá am larde á *Babila áhuna, tá ankwaa gakur use-aatare. Egdza-aaruwa Markus keni ankwaa gakur use-aara.

¹⁴ Gauga use á ñere am dagave á kure bademme an ervaunjde á egdza mamire.

Dadaamiya a vakurteva hairire ge kure emnde á *Almasiihu bademme.

Buwire á wakita na a puwetaa PIYER

Ga use á Piyer

¹ Wakita na yá aŋkwa á puwaná ba iya Simaun Piyer, ya nave an ya slebela á Yaisu *Almasiihu. Yá puwakurte ge kure emnde na kwá fetaare áte Yaisu Almasiihu, shagera fetarfire á kure ba seke náza á ŋere na. Fetarfire ŋanna wá, kwa shanaa an namaari á Dadaamiya, Yaakadada keni ba ŋane, amaana Yaisu Almasiihu na ma vaatara keni á maga duksa á ba an uŋjule-aara na.

² A magakuránmaga Dadaamiya ŋgurna ba kwakya, a vakurteva hairire keni ba estuwa, adfaba diya á kure áte ŋane antara Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu.

A dzerakursaa ba Dadaamiya, a daakuraa ŋane

³ Yaisu *Almasiihu wá, a kwaramissa ba ŋane zhera á Dadaamiya na a dzeramise an sleksire-aara ge de njá antara ŋane am yaikkire-aara na. Estuwa, Yaisu vamiteva názena má an wedere-aara bademme ge njá á miya antara Dadaamiya. A vamite una ŋanna an hákuma-aara na saksage na.

⁴ An una ŋanna wá, se vamiteva ŋane duksa-aha na an daradza jipu, a ba Dadaamiya watse á vamiteva na. Daaci shakuránsha ire á kure, kwa baaka am mága dakarire na á badza emnde am duniya na, kwá njá á ba áte náza á Dadaamiya.

⁵ Adaba una ŋanna, wavauwawa an ndzeda á kure bademme, ganakini kwá farfe zlabe ádaliye zláláva a jirire ge fetarfire na kwa shanaa kure. Máki shakuránsha zláláva a jirire wá, fawarfe zlabe adaliye enjkale.

⁶ Arge enjkale ŋanna zlabe ádaliye mbausembe ŋá vuwa á kure am duksa bademme, gawevge emnde a farvauŋde, dabaudfaba Dadaamiya an ervaunđe á kure palle,

⁷ wayawaptewáyá am dagave á kure ba seke egdzar mama, marawateránmárá wayava a jirire ge emnde bademme.

⁸ Daaci má kwá aŋkwa maga una-aha ŋanna bademme, yakuránka wá, diya á kure áte Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu na á de maga nampire kwakya.

⁹ Edda una máki baaka duksa-aha ŋanna ázenjara wá, baaka názu á naaná ŋane, ŋane gevge ba seke wulfe, adfaba

viyanaaviya ganakini an bárá haypa-aha na a maganaa ñane werre áza Dadaamiya.

¹⁰ Adaba una ñanna egdzar mama-aha-aaruwa, kure wá, a dzerakursaa ba Dadaamiya, a ñaakurtaa ñane. Daaci wavauwava an ndzeda á kure bademme, ganakini kwá tsaatse á ba áte una ñanna. Adaba má kwá njá áte una ñanna wá, baaka mbeda á kure dekideki.

¹¹ Á de vakurtá ba una ñanna baráma ge kure, baaka shaige-aara, ge dem zlanna á Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu Sleyamilya keni ba ñane.

¹² Kwaye ñane duksa-aha ñanna, diyandiya tsa ganakini diyakurdiya duksa-aha ñanna bademme, tsakuraatse dzanjdzaje am jirire na kwa shanaa kure, aley keni yá peka hare dekideki, sey ba yá yehakuranteyeha ma vaatara keni.

¹³ Máki zlabe yá á ba an shifa am duniya na wá, shagera ba yá yehakuranteyeha geni kure keni, kwá fá hyema.

¹⁴ Iya wá, diyandiya ganakini sarte-aaruwa a juwaa ba cekwaanjgudi ñá tegava an vuwa laakire na, ba seke una a binaa Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu.

¹⁵ Adaba una ñanna yá aŋkwa magakurá názu ya dzegwanaa iya bademme, ganakini a deska duksa-aha ñanna am ire á kure, ma ya baaka ba iya keni.

*Emnde na naranna *Almasiihu am yaikkire-aara*

¹⁶ Kure wá, ña kwarakurse vateneka sawa á Yaakadada Yaisu *Almasiihu an yaikkire-aara á sem duniya. Am sarte na ñá aŋkwa kwarakursekware, tsakanjerakurseka elva á emndimagwaha ba dey, amá ña bakuraa názu ña naana an ice á ñere parakke. Adaba ña naana á ba an ice á ñere am yaikkire-aara.

¹⁷ Am sarte na a shaa yaikkire áza Eddeñjara Dadaamiya, ñere ndza ñá aŋkwa am tate ñanna. Ña cenanaa á ba an hyema á ñere kwara á Dadaamiya an sleksire-aara, a ba ñane: «Una na wá, Egdza-aaruwa. Bademme á higa-aaruwa á ba áte ñane.»

¹⁸ Ñere ña cenanaa á ba an hyema á ñere Dadaamiya á ndaha una ñanna á sawa am samaya, am sarte na ña átire á wa na cufedſe na antara ñane.

¹⁹ Daaci ñere wá, baaka shaige á ñere áte názena ta ndaana nabi-aha werre. Kure keni, shagera ba kwá fá hyema ge cená elva á nabi-aha. Adaba elva-aatare gevge ba seke kárá á fanus na á mbe an vayiya. Magaumága una ñanna dem sarte na má sesse terlyakwa á ireñlya, kyaakya paazare, duksa bademme gevge parakke am ervaunjde á kure.

²⁰ Amá diyaweddiye ganakini elva á nabi-aha werre na anjkwa an puwa am wakita á Dadaamiya na wá, baaka ura á dzegwándezegwa palanná ge ura an diya á ire-aara.

²¹ Adaba bademme á nabi-aha baaka elva na ta ndaasa ba itare an ire-aatare, amá a vateraa Shédekwe Cudedéde elva-aha njanna, geni tá de balaná itare elva na a sawa áza Dadaamiya.

2

Emnde a kwaraterse tsaha fida ge emnde

¹ Ba werre njanna keni wá, ndza tá anjkwa nabi-aha fida keni am dagave á emnde á Dadaamiya. Á de gev ba estuwa am dagave á kure keni. Tá de jesarje emnde a kwaraterse tsaha fida ge emnde, tá de jansaare ge tsaha mandzawe tá badza emnde an njane, tá de eptsanve iga ge Yaakadada na a lyaterse am haypa-aha-aatare. An una njanna wá, tá fá ire-aatare á dem shairiya á Dadaamiya, tá kedanaakeda shifa-aatare ba dékideki.

² Emnde kwakya tá de d'abaterfaba am zláláva á zawarire-aatare njanna. Adaba una njanna, emnde tá de nyanya baráma a jirire.

³ Emnde a kwaraterse fida ge emnde njanna wá, adaba ta emnde a waya duksa kwakya, tá zlerma ba duksa á kure an tsaha-aatare njanna. A magaa niya á shairiya-aatare vateneka Sleshairiya, keda-aatare ba keski, tá de ñezleka dékideki.

⁴ Adaba uwe, Dadaamiya wá, ba malika-aha-aara keni zatervarka njane ge emnde na ta magaa haypa. A naba puwateremhe am jahanama, evege sladdé tabedamme jipu, tá ufa shairiya-aatare am hude-aara.

⁵ Emnde na ndza tá am duniya werre na keni, Dadaamiya zatervarka dékideki, a naba hyaterarhe yawe yaikke á sawa am samaya, a kefateraahe, adaba d'abarka njane. Amá a ñezlese *Nuhu na a kwaratersaa njane baráma a jirire ge emnde, antara emnde vuye itare cénaránvarcene.

⁶ Anjkwa zlabe ekse-aha buwa *Saudauma an *Gaumaura, Dadaamiya a naba zu ekse-aha njanna an shairiya, a zateruhe an kárá, a gaterve kelpakara bademme. An una njanna wá, á maraterá názu watse á shá itare keni ge emnde na tá d'abeka njane na.

⁷ Amá am sarte njanna wá, a naba ñezlese *Ludu, njane na ura jirire na. Am zamane á Ludu wá, ndza emtanja ervaunjé-aara jipu adaba zawarire á emnde na á zharaná njane.

⁸ Njane na ura jirire á njá am dagave-aatare na maa, ba kelaazare á zhárá ba zawarire na tá maganá itare na, á cená

shagerkire na tá maganá itare na, daaci ḷane á maga ba emtaŋkire am ervaunjde-aara.

⁹ Mí diyeddiye á ba áte una-aha ḷanna geni Yaakadada diyaadiya názena á de maganá ḷane ge ḷezlese emnde-aara am zlada-aha-aatare gergere. Emnde na tá ḫabeka ḷane keni, ḷane diyaadiya tate na á de puwaterá átekwa ge ufa shairiya-aatare vaci shairiya.

¹⁰ Emnde ḷanna wá, baaka seke deme seke emnde na mbasembe vuwa-aatare mága dakarire, epsawaranaapsawa yaikkire á Dadaamiya na.

Daaci emnde a kwaraterse tsaha fida ge emnde ḷanna ya ndaakurndaha na wá, ta emnde a garda jipu, kwakya kurava-aatare. Dete ba emnde a hákuma na ndza tá njá am samaya keni, tá kuvaterka dekideki, tá anjwa epsawaterpsawa.

¹¹ Amá ba malika-aha á Dadaamiya na ta yaikke ba itare arge itare, tá jateruje an hákuma na keni, tá valyeka elva áte emnde ḷanna.

¹² Emnde ḷanna wá, am mága-aatare ta ba seke dabba-aha á kaamba na Dadaamiya a nderater ba geni tá sluwater-sluwa emnde, tá cebaterceba na. Itare keni watse tá kedá ba seke dabba-aha ḷanna, adaba tá zlazla názu diyarka.

¹³ Zlada na tá anjwa shateruwa itare ge emnde na wá, itare keni Dadaamiya á de pelaterse á ba an zlada ḷanna. Adaba itare baaka waya-aatare áte mága shagerire, sey ba mága dakarire, baira tá maganá á ba áte ice á emnde. Daaci má tá se maga munri antara kure, tá sawa an zlááva-aatare ḷanna, una ḷanna duksa zherwe ge kure. Amá itare wá, tá higa jipu adaba sharakursha á dem dalbe-aatare.

¹⁴ Itare wá, ice-aatare á ba áte ḷwasha ge mága gwardzire, á hyaterka mága haypa dekideki. Daaci tá vaterte ektápaare ge emnde na tsaftsafe fetarfíre-aatare. Zlabe ádaliye, ervaunjde-aatare á njá á ba á kuma duksa, tá an nyainye áza Dadaamiya.

¹⁵ Emnde ḷanna kedarkedá áte baráma a jirire, ta eksante mága á nabi *Balaama, egdza á Baiyaur. Adaba ḷane ndza wayaawayá mága emtaŋkire ge shaa shungu an ḷane.

¹⁶ Amá Dadaamiya a naba valarhe vacite umele, adaba á fansarka ḷanna. Diyakurdiya ezzenja wá, á ndaaka elva seke urimagwe, amá vacite ḷanna wá, a ndaan elva ge ḷane ba seke ura. A piyanante estuwa mága slakwatsa-aara ḷanna ge nabi ḷanna.

¹⁷ Daaci emnde ḷanna wá, itare ta ba seke mánjeba-aha na badsemme matsamatsa na. Zlabe ádaliye, ta ba seke kumba-aha na á dáná válale baaka nampire-aara ge

emnde na. Dadaamiya a tsatsateraa slede tabedamme ba gyeguniyye ge itare.

¹⁸ Ba itare ḥanna zlabe ádaliye, ta emnde a tsaka elva laakire na baaka nampire-aara dekīeki na, baira tá kurava an ḥane. An dakarire-aatare ḥanna wá, tá tsagwada emnde na zlabe ba uñjule a segashe-aatare am dagave á emnde a mága haypa, ge eptsateraaptsa.

¹⁹ Adaba tá bantsa emnde ḥanna: Má kwá dabajerdaba wá, kwá kwaraná ba kure ire á kure, ma ge mága uwe keni. Amá itare an ire-aatare wá, ta nave-aha á haypa na á kedsaterkeda na. Adaba má ká taa kwaruka ire á ḥa ge yaa duksa ḥanna wá, ka gevge nave á duksa ḥanna.

²⁰ Am sarte na má diyareddiye emnde Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu, Sleyamilya keni ba ḥane na wá, ḥezlarenjezla am shagerkire á zláláva na á badza emnde am duniya na. Amá máki eptsareptsa zlabe ádaliye á dem zláláva-aatare werre, de garevge nave-aha á duksa-aha ḥanna zlabe ádaliye wá, badza shifa á emnde ḥanna á gev ḥgulme ba una am zuñjwire ndza diyarka Yaisu na.

²¹ Máki estuwa wá, náza á jeba á emnde ḥanna, ambane ma andze diyarseka baráma a jirire ba dekīeki, arge una ta dise baráma á Dadaamiya amá tá fansarka ge názena á ndaana shairiya-aara na.

²² Názena a shaa emnde ḥanna wá, a shateraa ba názena á ndaaná naraje na náwa ḥane na. A ba naraje ḥanna wá: «Kere a eptsarhe zlabe ádaliye ge názena ni a melesaa ba ḥane.» Ankwa zlabe naraje umele a ba ḥane: «Tá baranve nabezhe, amá ḥane a eptsehe zlabe ádaliye, á de tabareme am terbe.»

3

Watse á eptsat Yaakadada Yaisu

¹ Emnde-aaruwa, buwire á wakita-aaruwa una yá puwakurte ge kure. Am wakita-aha-aaruwa ḥanna bukerde yá kátá tsakurte am hare, ganakini kwá yeheteyeha názena kwa tsaasaa kure bademme.

² Názena yá kataná ya ázekure wá, yá kátá kwá yeheteyeha elva á nabi-aha werre, antara elva á Yaakadada Yaisu *Almasiihu na Sleyamilya, ta kwarakursaa emnde a bela-aara na.

³ Elva yaikke na yá kátá kwá diyeddiye ba shagera wá, am kataliye á zamane wá, watse tá sesse emnde a nyainya ura, watse tá maga ba názena tá kataná itare, watse tá nyainyaikurnyainye,

⁴ watse tá bakurá: «A ba Yaisu Almasiihu á kure njanna watse á eptsa mu, áme njane kina? Dada-aha á miya bademme emtsaremtsa, duksa á duniya keni bademme gejaaka á ba áte una a nderanaa Dadaamiya.»

⁵ Emnde a nyainya ura njanna wá, tá kwalve á ba an niya ge fetaare áte elva-aha á Dadaamiya na náwa njane na: Am fakta a ndaase ba elva-aara Dadaamiya, daaci an nderaa samaya antara haha, a sanse haha am yawe, bademme á názu áte haha á njaná á ba an yawe njanna.

⁶ Á ba an yawe njanna zlabe ádaliye Dadaamiya a kedaa duniya bademme werre.

⁷ A ba Dadaamiya zlabe ádaliye, samaya antara haha keni, tá njeka dem ba ge ddekideki, watse á zlateraazle an kárá, má watse á kyá shairiya á emnde a mága haypa ge kedateraakeda ba ddekideki.

⁸ Náwa elva yaikke zlabe ádaliye, yá kátá kwá diyeddiye, emnde-aaruwa: Áza Yaakadada wá, hare palle ba seke iva debu, iva debu keni ba seke hare palle.

⁹ Ta bantsa emnde umele: Yaakadada á maŋka watse-watse názena a ndaasa njane. Amá estuweka, á emmága. A fakuraa ba ervaunjde geni kwá tsaatse am tuba. Adaba njane wayaaka emnde tá keda ba palle keni. Njane á kátá emnde bademme tá maganaamaga tuba.

¹⁰ Ba jirire watse á eptsa Yaakadada Yaisu á sawa, amá watse á sawa ba seke sawa á neyle. Vacite njanna wá, watse á zlauzle samaya, bademme á emnde tá de cenancena mága-aara. Názena áte samaya keni bademme watse á zlanaazle kárá. Haha antara názu am duniya bademme á de halevhuhále vacite njanna.

¹¹ Máki bademme á kazlaŋa njanna watse á zlauzle áte una kwa cenancena na wá, kwá naba diyeddiye názena kwá maganá kure keni am zláláva á kure. Fawanemfa ire á kure bademme am erva ge Dadaamiya, dabaudsaba an ervaunjde á kure palle.

¹² Ufawufa hare na ni watse á sawa njane átekwa an sleksire-aara na. Mbawantembe kárá geni a semsa hare njanna ba watsewatse. Vacite njanna wá, watse kárá á zauze samaya antara názu átekwa bademme, ba uwe keni á de jauka.

¹³ Amá Dadaamiya a magaa *waada, a ba njane, watse á nderaa samaya aŋwaslire antara haha aŋwaslire. Am una-aha njanna wá, watse tá njá ba emnde a jirire am hude-aara. Kwaye njane názena mí pakaná miya.

¹⁴ Daaci emnde-aaruwa, kwa emnde a ufa una njanna tsawe wá, wavauwawa an ervaunjde á kure palle ge njá am

cudeddfire antara hairire á katafke á Dadaamiya.

¹⁵ A viyakurarka ganakini á sauка Yaakadada á miya watsewatse na wá, ba ganakini a sharánsha emnde sarte ge mága tuba, á njezlatersenejezle njane. Egdza emmemiya Paul keni a ndaakurndaha duksa-aha njanna am wakita na a puwakurtaa njane an ilmu á Dadaamiya.

¹⁶ Am wakita-aha-aara bademme wá, anjkwa á ndán ba estuwa, máki á ndá elva áte una njanna. Am wakita-aha-aara njanna maa, anjkwa elva-aha na tá cenanka emnde watsewatse. Emnde na baaka ilmu-aatare, tsemarka ire-aatare keni, tá anjkwa eptsante elva-aha njanna, tá ganve umele. Tá magán ba estuwa an nayya-aha umele keni am wakita á Dadaamiya. Emnde a mága una njanna wá, tá kedaná ba itare ire-aatare.

¹⁷ Amá kure wá, náwa fanjerakuremfa elva njanna am vuwa á kure emnde-aaruwa. Adaba una njanna faufa hyema am ire á kure geni a kedarakuraaka emnde a badza elva á Dadaamiya njanna. Tsawaatse ba shagera, a dzalarakurevka áte jirire á kure.

¹⁸ Kure wá, fawarfe ge diya á kure áte Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu, Sleyamilya keni ba njane na, njane keni á de magakurá ñgurna ba kelaazare. Yaikkire ba náza-aara palle vatena antara dem ba ge dekideki. *Aamin.

Zuṇṇwire á wakita na a puwetaa YUHANNA

Seydire arge Yaisu slevamite shifa

¹ Náwa ḥá aŋkwa puwakurte ba ḥere wakita na, á ndáhá elva á Dadaamiya na á vante shifa a jirire ge emnde na. Kwaye zlaře ba duniya keni baaka, amá ḥane ndza aŋkwa. ḥere ndza ḥa cenaa elva am mbuwe-aara ba ge ḥane, ḥa nanna, ḥa zharanaahe an ice á ḥere, ḥa fetehe antara ba erva á ḥere keni áte ḥane.

² A nabajesaarhe ge elva ḥanna á vanta shifa a jirire ge emnde ḥanna á katafke á ḥere á ba am parakkire, daaci ḥa zharanaahe. Adaba una ḥanna, ḥá aŋkwa maga seydire-aara, ḥá aŋkwa balakurá elva á shifa na á zleka na. ḥane ndza á njá antara Eddemiya Dadaamiya am samaya. Daaci kina wá, a maramiyansehe ge Dadaamiya áte ice á miya bademme.

³ Ba duksa na ḥa naanaa ḥere, antara ḥa cenanaa ḥere na, ḥá balakurá ba una ḥanna, geni kure keni kwá gevge palle antara ḥere, ba seke una ganjerevge palle antara Eddemiya Dadaamiya, ira Egdza-aara Yaisu *Almasiihu na.

⁴ ḥá aŋkwa puwakurte duksa-aha ḥanna, geni a naatenáhá ervaunđe á miya an higa.

Dadaamiya ḥane parakkire

⁵ Dadaamiya wá, ḥane parakkire, baaka tabedammire dekideki am tate na aŋkwa ḥane átekwa. Una ḥanna wá, labáre na ḥa cenanaa am mbuwe á Yaisu *Almasiihu geni ḥá balakurán ge kure.

⁶ Má mí báńba geni miya antara Dadaamiya jamiyammeje am ervaunđe palle, amá ámbera mí zlálá am tabedammire wá, una wá, ma emnde a fida am elva-aha á miya, antara am slera-aha á miya bademme, magamika jirire dekideki.

⁷ Amá má mí zlálá an parakkire ba seke una Dadaamiya ḥane an parakkire na wá, mi gevge palle, uzhe á Yaisu Almasiihu *Egdza á Dadaamiya á bezamiya haypa-aha á miya bademme.

⁸ Má bamiyánba baaka haypa á miya, una wá, mi kedanaa ba miya ire á miya, baaka jirire á Dadaamiya am ervaunđe á miya dekideki.

⁹ Amá má mi balese haypa-aha á miya á segáshe, daaci Dadaamiya keni á yamiyaareye bademme. Adaba ḥane Dadaamiya á jirire, ma a ndaase uwe keni, sey á gevge.

Daaci á de gamiyanvege ba ḥane ervaunđe á miya dzayye, am kelaa haypa na mi maganaa miya bademme.

¹⁰ Má bamiyánba baaka haypa na mi maganaa miya, una ḥanna, amaana: mi faare fidire ge Dadaamiya, eksamiyan-teka elva-aara an ervaunđe á miya palle.

2

*Almasiihu a sawa ge se melamiyumele

¹ Náwa yá puwakurte una-aha na wá, ba geni magauka haypa mázla-aara egdzara-aaruwa. Amá ma a guwa ware haypa keni, ankwā sletsamiyemtse am iga áza Eddemiya Dadaamiya, ba ḥane una Yaisu *Almasiihu edda á jirire.

² Adaba ḥane a yaa ba shifa-aara sadake ge miya, lauktu Dadaamiya a yamiyaare haypa-aha á miya. A yamiyaare ba ge miya palle-ka, amá á kátá yateraare ge emnde a duniya bademme.

³ Má mi fansaarefe ge Dadaamiya am shairiya-aha-aara bademme, mi diyeddiye áte una ḥanna geni diyamidiya ḥane.

⁴ Má bánba edda-aara diyaadiya Dadaamiya, amá á fansaareka am elva na a ndahanaa ḥane, edda-aara slefida, baaka jirire-aara.

⁵ Amá edda una ḥanaanja elva na á ndahaná Dadaamiya, ámbera á fansaarefe, ba ḥane una wayaawáya an Dadaamiya an ervaunđe-aara bademme. Daaci mi diyeddiye áte una ḥanna geni gamiyevge emnde á Dadaamiya.

⁶ Má bánba edda-aara ḥane á njá á ba áte vuwa á Dadaamiya, sey a dabetesaba ḥane keni zláláva á Yaisu Almasiihu.

Shairiya á Dadaamiya a jaare áŋwaslire

⁷ Slakate-aha-aaruwa, elva na náwa yá ankwā puwakurta iya na wá, gevka shairiya na a jaare áŋwaslire á sawa áza Dadaamiya; ba duksa palle antara una kwa cenaaná kure zuŋjwire. Shairiya ḥanna, kwa cenán kinekinéka, ba shairiya á Dadaamiya na kwa cenanaa am fantaufe na.

⁸ Amá ba seke áŋwaslire tsa shairiya á Dadaamiya ḥanna ya puwakurte iya na. Zláláva á Yaisu *Almasiihu, antara ba náza á kure á kwaramise ba jirire á shairiya ḥanna. Ankwā á zlálá tabedammire, samsa parakkire á sem kela-aara.

⁹ Daaci má bánba edda-aara, ḥane am parakkire, amá ámbera á maga kelaadire áte egdza emmejara wá, diyaweddiye geni ḥane zlabe á ba am tabedammire-aara sem vatena.

¹⁰ Amá edda una wayaawáya an egdza emmenjara, njane á njá am parakkire, baaka duksa am ervaunjde-aara na ni á de ja njane áte unjule.

¹¹ Amá edda una á maga kelaadire áte egdza emmenjara, njane zlabe á ba am tabedammire sem vatena. Bademme a názena á maganá njane, á maganá á ba am tabedammire. Máki á zlálá, ma á deme keni diyaaka. Adaba á nánka ice ge tabedammire.

¹² Egdzara-aaruwa, náwa yá puwakurte una na wá, adaba yakuraareye Dadaamiya haypa-aha á kure adaba zhera á Yaisu Almasiihu.

¹³ Ekkure dada-aha, yá puwakurte una na wá, adaba diyakurdiya edda una kwaye á ba am fakta á duniya keni, njane ndza á ba anjkwa. Ekkure dawalaa, yá puwakurte una, adaba shakuránsha midalire arge Shaitaine.

¹⁴ Ekkure egdzara-aaruwa, yá puwakurte una zlabe ádaliye, adaba diyakurdiya Eddemiya Dadaamiya. Ekkure dada-aha, yá puwakurte una, adaba diyakurdiya edda una kwaye zlabe á ba am fantaufe keni, njane ndza anjkwa na. Ekkure dawalaa, yá puwakurte una, adaba kwá an ndzedfa jipu, njakurnaaja elva á Dadaamiya an ervaunjde á kure palle, shakuránsha midalire arge slekse á tabedammire.

¹⁵ A badakuruka duniya, antara kazlaña-aara. Edda una wayaawáya an kazlaña á duniya wá, baaka waya-aara ge njane áte Eddemiya Dadaamiya.

¹⁶ Náwa njane zláláva á njá á duniya: emnde tá anjkwa daba ba názena á kataná ervaunjde-aatare. Bademme á názena zharaná itare, tá kátá ma ba á jerje am mba-aatare keni, ámberá tá máráva jipu an názena am erva-aatare njanna. Daaci bademme á una-aha njanna, kazlaña á duniya saaka áza Eddemiya Dadaamiya.

¹⁷ Diyaweddiye geni watse á zla duniya, antara názena á duwa ice á emnde amkwa bademme. Amá ge edda una á maga ba názena á kataná Dadaamiya na, njane á de njá an shifa ba ge dékideki.

*Faufa hyema tá anjkwa kelaade-aha á Yaisu *Almasiihu*

¹⁸ Egdzara-aaruwa, zamane á miya na wá, mi herzhe an zle á duniya. Ba seke una ndza cenakuráncena geni watse tá sawa kelaade-aha á Yaisu *Almasiihu má herzhapteherzhe zle á duniya na wá, ba kina keni kwakya kelaade-aha á Almasiihu jarsaareje, daaci mi dise á ba áte una njanna geni mi herzhe an zle á duniya ba jirire.

¹⁹ Emnde njanna ndza tá á ba am dágave á miya, amá ba jirire garevka palle antara miya dékideki. Adaba una njanna ta naba sesehe am dágave á miya. Ma andze ta palle

an miya wá, ma andze tá degasheka am dágave á miya. Amá a de jaare una na wá, ba geni tá diyeddiye átekwa, geni garevka palle antara miya.

²⁰ Amá ge kure, Yaisu *Almasiihu a vakurte Shedekwe Cudedde. Adaba Shedekwe njanna wá, diyakurdiya jirire bademme.

²¹ Ya puwakurte una na wá, ganakini diyakurka jirireka, diyakurdiya jirire. Zlabe ádaliye, diyakurdiya geni tara fida, antara jirire wá, tá taa jammeka am sledé palle.

²² Ware njane una slefida na? Ba edda una eksarka geni Almasiihu na wá, ba njane una Yaisu a eksesaa Dadaamiya geni njane á se lya emnde; ira á fetarka áte Eddemiya Dadaamiya, antara Egdza-aara. Edda-aara wá, ba njane una kelaade á Almasiihu.

²³ Edda una eksarka geni Yaisu *Egdza á Dadaamiya, amaana: baaka Eddejara Dadaamiya am njane. Amá edda una eksaarekse geni Yaisu Egdza á Dadaamiya wá, ba njane una Eddejara Dadaamiya am njane.

²⁴ Amá kure wá, wavauwáva geni kwá njanaanja an ervaunje á kure palle elva njanna kwa cenaanaa am fantaufe na. Má njakurnaanja bademme elva njanna kwa cenaanaa am fantaufe na, kure keni kwá aŋkwa njá áte vuwa á *Egdza á Dadaamiya, ira Eddejara Dadaamiya.

²⁵ Náwa *Almasiihu a njugdamiyaa namána ge miya, geni á vamite shifa na á njá ba ge dekideki na.

²⁶ Bademme a názena yá puwakurta iya na wá, yá puwakurta arge emnde na tá kedakurá áte unjule a jirire na.

²⁷ Amá ge kure wá, Almasiihu a vakurte Shedekwe-aara aŋkwa á ba am kure. Adaba una njanna, kwa baaka an wedera á ura umele ge mbakurse duksa, adaba Shedekwe na a vakurtaa Almasiihu na aŋkwa am kure, á mbakursá njane duksa bademme. Duksa njanna á mbakursá njane na keni bademme jire, baaka fida am hude-aara dekideki. Adaba una njanna, fawansaarefe ba ge njane am názena á mbakursá njane bademme, njawinja antara Yaisu Almasiihu.

²⁸ Daaci ba estuwa egdzara-aaruwa, njawinja á ba antara njane am ervaunje á kure, lauktu á de wamika lyáwá, ma zherwe keni ge de katafke-aara vacite na má de samsa njane.

²⁹ Diyakurdiya geni Yaisu Almasiihu njane slejirire á Dadaamiya. Daaci diyaweddiye geni, ma a maganaa ware jirire á Dadaamiya keni, njane keni ba egdza á Dadaamiya.

3

¹ Zharaughárá wáyáva yaikke na á wayamiya Eddemiya Dadaamiya an ɻjane, haa á dñahámiya an egdzara-aara, ba kina keni gamiyevge ba egdzara-aara ɻjanna ba jire. Emnde a duniya diyarka geni mi egdzara á Dadaamiya, adaba uwe? Ba adfaba diyarka dækideki Eddemiya Dadaamiya ɻjanna.

² Slákáte-aha-aaruwa, kina wá, gamiyevge egdzara á Dadaamiya ba jirire, amá ma watse mí de geva estara keni diyamika. Názena mi disa miya palle wá, má de saasa *Almasiihu wá, mí de gárava antara ɻjane, adfaba mí de nanna an ice á miya parakke ma estara ɻjane keni.

³ Ma ware keni edda una a fa tama estuwa áte Yaisu Almasiihu, sey á gevge cufedde: á maŋka haypa ba seke una ɻjane keni slegudede.

⁴ Edda una á maga haypa, á maga ba baakire á fansaare ge shairiya á Dadaamiya, adaba má tá fansaareka ge Dadaamiya am shairiya-aara, haypa-ɻjara ba ɻjane.

⁵ Diyakurdiya sawa á Yaisu Almasiihu á sem duniya wá, a sawa geni á se jaminaaja haypa-aha á miya. ɻjane an ire-aara, maganaaka haypa dækideki.

⁶ Daaci ma ware keni, edda una á njá áte vuwa á Yaisu Almasiihu, sey á yánja mága haypa. Amá edda una á de ba katafke an haypa-aha-aara, amaana: nánka Yaisu Almasiihu, diyaaka Yaisu Almasiihu ba dækideki keni.

⁷ A kedarakuraaka emnde ekkure egdzara-aaruwa. Edda una á maga ba jirire á Dadaamiya, ɻjane slejirire ba seke una Yaisu Almasiihu slejirire na.

⁸ Má ura yánka mága haypa-aha-aara, ɻjane ura á Shaitaine. Adaba Shaitaine ɻjane á gá ba haypa kwaye am fakta á duniya. Una ɻjanna pute á sawa á *Egdza á Dadaamiya á sem duniya, geni á se kedanaakeda slera-aha á Shaitaine bademme.

⁹ Má ware keni má gevge egdza á Dadaamiya á geka haypa mázla-aara, adaba shifa a jirire na a vantaan Dadaamiya na ankwaa am ɻjane. Á dzegwánka de katafke an haypa-aha-aara adfaba gevge egdza á Dadaamiya.

¹⁰ Náwa názena tá de diyeddiye átekwa garava á egdzara á Dadaamiya, antara egdzara á Shaitaine: Ma ware keni má á maŋka jirire á Dadaamiya, ɻjane gevka egdza á Dadaamiya. Ba duksa palle antara edda una wayaaka an egdza emmenjara na keni.

Wayaumiyaavewáye an jirire

¹¹ Náwa názena kwa cenanaa kure am fantaufe á kure ge cena elva á Dadaamiya, a ba ɻjane: sey mi wayaavewáye am dágave á miya.

¹² Gawamiyevka seke Kayinu na ḥjane ndza ura á Shaitaine slemándzawe na, ḥjane a naba ja shifa á egdza emmenjara ba ge ḥjane. A janaa adaba uwe shifa-aara? Adaba bademme á názena ndza a maganaa Kayinu ḥjanna, ndza shagerka, amá náza á egdza emmenjara wá, ndza shagera.

¹³ Egdzar mama-aha-aaruwa, máki emnde a duniya tá fá kelaadire áte kure wá, magauka najipu-aara.

¹⁴ Miya kina wá, diyamidiya geni jamiyaaveje am tate a emtsa, shamiyánsha shifa-aha á miya. Mi dise estara una ḥjanna? Mi dise adaba wayamiwáyá egdzar mama-aha á miya. Edda una wayaaka an egdzar mama-aha-ḥjara wá, ḥjane zlabe tegaraaveka an emtsa.

¹⁵ Ma ware keni, edda una á magante kelaadire ge egdza emmenjara, ḥjane ta ba kalkale antara sleceba shifa á emnde. Diyakurdiya geni sleceba shifa wá, ḥjane zlabe shánka shifa na á nja ba ge dekideki na am ḥjane.

¹⁶ Yaisu *Almasiihu wá, ḥjane wayamiwáyá. Am a sawhe, a se yaa ba shifa-aara adaba miya. Mi dise áte una ḥjanna wáyáva a jirire áte emnde umele. Daaci miya keni shagera mi yánya ba shifa á miya keni adaba egdzar mama-aha a miya.

¹⁷ Amá ma ware keni má gevge berba an nalmáne á duniya na, á zhárá egdza emmenjara am baakire, aley zanvaareka, daaci á ndahaná estara geni wayawáyá an Dadaamiya?

¹⁸ Egdzar mama-aha-aaruwa, estuwa, wayawamiyaaveka á ba an we, amá wayawamiyaavewáye á sawa am ervaunjde, ámberá mi emmága an jirire.

Egdzara á Dadaamiya tá de gazleka á katafke-aara

¹⁹ Názena kwa cenanaa kure na, mi diyeddiye átekwa geni ma egdzara á slejirire; zlabe ádaliye, ervaunjde á miya keni an ekhya á katafke-aara.

²⁰ Ma aŋkwa á ndamindáhá ñeme ervaunjde á miya geni mi magaa haypa keni, ervaunjde á miya á njá á ba an ekhya á katafke á Dadaamiya, adaba yaikke ba Dadaamiya arge ervaunjde á miya. Nane diyaadiya duksa bademme.

²¹ Daaci slakate-aha-aaruwa, má ba jirire á dzegwánka ervaunjde á miya ge mbedfamiya an shairiya wá, daaci a gazleka ervaunjde á miya ge de katafke á Dadaamiya mázla-aara.

²² Bademme á názena mi ḥjalanaa miya ázeñjara keni á vamiteva, adaba má aŋkwa fansaare ge shairiya-aara, antara mi maga názena á kataná ḥjane bademme.

²³ Náwa shairiya-aara ḥanna: Mi fetaare áte Egdza-aara Yaisu *Almasiihu, antara mi wayaavewáye ba seke una a ndaamiya ḥane.

²⁴ Slefansaarefe ge Dadaamiya am shairiya-aara maa, ḥane slenjá á ba áte vuwa á Dadaamiya, Dadaamiya keni aŋkwa antara ḥane. Diyamidiya geni aŋkwa Dadaamiya antara miya, adaba á baminá ba Shedekwe-aara na a famimaa ḥane am ervaunjde.

4

*Lawanaale tara Shedekwe á Dadaamiya antara shedekwe á kelaade á *Almasiihu*

¹ Slakate-aha-aaruwa, má dámda ura á dezekure, a ba ḥane á ndáhá elva an hákuma á Shedekwe á Dadaamiya wá, fawtaareka watsewatse, amá lawanaale emtsaadé, bi Shedekwe á Dadaamiya á jirireka una am ḥane, amá názá kelaade-aara. Yá ndahaná adaba uwe una? Adaba tá aŋkwa nabi-aha fida kwakya am duniya.

² Náwa názena ni kwá dise edda una an Shedekwe á Dadaamiya átekwa: Máki bánba edda-aara geni samsa Yaisu *Almasiihu á sem duniya, a se gev urimagwe wá, ḥane an Shedekwe á Dadaamiya jirire.

³ Amá má kwalekvále edda-aara ge ndáhá una áte Yaisu Almasiihu wá, shedekwe na am ḥane na saaka áza Dadaamiya, ḥane an shedekwe á kelaade á Almasiihu. Shedekwe ḥanna wá, ndza kwa cenáncena geni á de sawa. Ba kina keni ḥane aŋkwa á ba am duniya.

⁴ Amá kure egdzara-aaruwa, kwa emnde á Dadaamiya, shakuránsha midalire arge nabi-aha á fida ḥanna. Adaba Shedekwe na am ervaunjde á kure na jauje ge shedekwe na am ervaunjde á emnde a duniya na an ndzedfa.

⁵ Nabi-aha fida ḥanna wá, itare ta náza-aha á duniya. Adaba una ḥanna tá ndáhá ba elva á duniya, daaci emnde a duniya keni tá cenatervaarecene.

⁶ Amá miya wá, mi emnde á Dadaamiya. Edda una diyaadiya Dadaamiya wá, á cena elva á miya keni. Amá edda una gevka ura á Dadaamiya wá, á ceneka elva á miya. Mí laná estuwa edda una an Shedekwe á slejirire, an edda una an shedekwe á keda emnde.

Dadaamiya á mbamise wáyáva jirire áte emnde

⁷ Slakate-aaruwa, wayaumiyaavewáye am dágave á miya. Adaba á maganá ba Dadaamiya geni tá wayaavewáye emnde am dágave-aha-aatare, antara tá wáyá ḥane keni. Má mi wayaavewáye áte una ḥanna, una ḥanna á márá una ni gamiyevge egdzara á Dadaamiya, diyamidiya Dadaamiya.

⁸ Amá ma ware una á maŋka wáyáva áte una ɻanna, edda-aara diyaaka Dadaamiya. Adaba Dadaamiya slewáyáva.

⁹ Náwa názena a maraminaa Dadaamiya ba parakke, geni ɻane wayamiwáyire: ɻane a belaa Egdza-aara palle ba ɻane á sem duniya, geni á se vamite shifa á jirire.

¹⁰ Náwa názena á maramiya wáyáva á jirire: Miya gamiyevka emnde zuŋjwe ge wáyá Dadaamiya, amá a wayámiyá ɻane zuŋjwe. ɻane a naba belaa Egdza-aara geni á se emtsemtsa am duniya adaba miya, lauktu á yamiyaareye haypa-aha á miya.

¹¹ Slakate-aha-aaruwa, ba seke una ni a naba wayamitehe ge Dadaamiya na wá, miya keni sey mi wayaavewáye am dágave á miya ba shagera.

¹² Baaka ura ndza nanna Dadaamiya dekideki, amá má mí wayaavewáye am dágave á miya wá, Dadaamiya keni á njá antara miya. Daaci wáyáva-aara na a wayámiyaa an ɻane na, á de njá am miya ba jirire.

¹³ Dadaamiya a naba vamite Shedekwe-aara. An una ɻanna, diyamidiya ganakini má an ɻane, ɻane keni aŋkwa an miya.

¹⁴ Ba miya an ice á miya namiyanna, Eddemiya a belaa Egdza-aara á sem duniya geni á se lya emnde. Mí balaterán ge emnde kina geni elva ɻanna jire.

¹⁵ Ma a ndahesaa ware geni Yaisu *Egdza á Dadaamiya wá, Dadaamiya aŋkwa antara ɻane, ɻane keni á njá á ba áte vuwa á Dadaamiya.

¹⁶ Nere wá, diyanerdiya geni Dadaamiya wayanerwáya. Fanertaarefe áte una ɻanna. Dadaamiya ɻane slewáyáva. Edda una á njá an wáyáva, ɻane gevge slenja áte vuwa á Dadaamiya, Dadaamiya keni aŋkwa antara ɻane.

¹⁷ Náwa názena mi dise átekwa geni wayamiwáyá an Dadaamiya á ba an jirire: Una ɻanna ba njá á miya am duniya, mí njá ba seke názá á Yaisu *Almasiihu. Daaci vaci shairiya, á de gazleka ervaŋde á miya dekideki.

¹⁸ Má Dadaamiya wayaawáyá ura, baaka lyawa ge edda-aara dekideki. Adaba wáyáva á Dadaamiya á janaaja lyawa bademme. Má ura á njá an lyawa wá, amaana: ba seke ɻane wá, aŋkwa bikere-aara ge ɻane ɻánaanja shairiya. Daaci má ura á njá an lyawa, á seska námpire á wáyáva á Dadaamiya arge ɻane dekideki.

¹⁹ Miya wá, a wayaamiya ba Dadaamiya zuŋjwe. Adaba una ɻanna wayamiwáyá an Dadaamiya, antara wayamiyaavewáye am dágave á miya.

²⁰ Má bánba edda-aara wayaawáya an Dadaamiya, amá á maga kelaadire áte egdza emmenjara, ba fida á edda-aara. Adaba má edda-aara wayaaka an egdza emmenjara na anjwa á zharaná an ice-aara, á de dzegwáná estara wáyá Dadaamiya na nánka dsekidéki?

²¹ Náwa shairiya á Dadaamiya na mi shanaa miya ázenjara, a ba njane: Edda una wayaawáyá Dadaamiya, sey a ewwáyá an egdza emmenjara keni.

5

Fetarfire wá, sha midalire arge lámara á duniya

¹ Ma a fetaara ware geni Yaisu wá, njane *Almasiihu, edda-aara egdza á Dadaamiya. Ma ware una wayetewáyá daada, á wayetewáyá egdzara-aara keni.

² Náwa názena ni mi dise átekwa geni wayamiwáyá an egdzara á Dadaamiya: una njanna, ba má wayamiwáyá an Dadaamiya, ira má mi fansaarefe am shairiya-aha-aara.

³ Má mí maga názena á baminá Dadaamiya am shairiya-aha-aara na wá, njane njara á mara una ni wayamitewáyá Dadaamiya á ba an jirire. Daaci shairiya-aha-aara keni á de jamiviyaareka.

⁴ Adaba bademme á egdzara á Dadaamiya, tá an ndzeda jipu ge sha midalire arge lámara á duniya. Mí de sháná estara midalire njanna? Mí de sháná an fetarfire á miya na ni mi fetaare áte Yaisu Almasiihu na.

⁵ Ware edda una slemidala arge lámara á duniya? Sey ba edda una fetarfe geni Yaisu Almasiihu njane *Egdza á Dadaamiya.

*Seydire arge Yaisu *Almasiihu*

⁶ Yaisu *Almasiihu a sawhe á sem duniya, a demhe am yáwe á baptisma, a naba puwaa uzhe-aara áte dzaŋgala, a emtsehe. Sey ba a dema am yáwe-ka palle, amá a puwaa uzhe-aara. Shefekwe á Dadaamiya á ba an ire-aara a magaa seydire-aara geni una njanna jirire, ba kaŋgelanje. Adaba njane wá, á baterá ba jirire bademme ge emnde.

⁷ Anjwa duksa-aha keye tá maga seydire áte Yaisu, geni njane *Egdza á Dadaamiya.

⁸ Duksa-aha keye njanna wá, ba Shefekwe á Dadaamiya, antara yawe á baptisma, ira uzhe á Yaisu. Bademme á una-aha njanna, tá mårá ba duksa palle.

⁹ Má emndimagwaha tá anjwa á magamiya seydire áte názena ta naaná itare, mí lyiya elva-aatare. Daaci diyaweddiye geni náza á Dadaamiya wá, názena a maganaa njane, seydire-aara jauje ge una tá maganá ba emnde.

Acfaba ba ḥjane an ire-aara una a magaa seydire an duksa-aha ḥjanna arge Egdza-aara.

¹⁰ Edda una lyevaalya Egdza á Dadaamiya wá, seydire á Dadaamiya na keni lyevaalya am ervaunđde-aara geni bademme jire. Amá edda una lyiyaaka seydire á Dadaamiya, a faare fidire ge Dadaamiya, acaba lyiyaaka názena a ndahanaa Dadaamiya arge Egdza-aara.

¹¹ Seydire á Dadaamiya ḥjanna wá, ḥjane a vamite shifa na á zleka na. Shifa ḥjanna wá, mí sháná áte erva an Egdza-aara.

¹² Daaci edda una anjkwa Egdza á Dadaamiya am ḥjane, shánsha shifa ḥjanna, edda una baaka Egdza á Dadaamiya am ḥjane wá, shánka shifa.

Shifa na á zleka na

¹³ Ya puwakurte duksa-aha ḥjanna ge kure na fakurtaarefe áte *Egdza á Dadaamiya, ganakini kwá diyeddiye geni kertenj anjkwa shifa na á zleka na am kure.

¹⁴ Á katafke-aara, baaka lyawa á miya ḫekifeki, acaba diyamidiya ba jirire geni, ma mí ḥjala ba uwe ázenjára keni, á cenamivaarcene, máki mí ḥjalaná áte namaari-aara.

¹⁵ Máki diyamidiya ganakini anjkwa á cenamivarcene ma mí ḥjala ba uwe ázenjara keni wá, daaci diyamidiya geni á vamiteva duksa ḥjanna mi ḥjalanaa ázenjara ḥjanna.

¹⁶ Má ura nanna egdza emmenjara á maga haypa, shagera ba á ḥjala Dadaamiya acaba ḥjane. Daaci Dadaamiya keni á de vante shifa ge egdza emmenjara ḥjanna. Amá anjkwa haypa da ura á dem emtsa, ndanakurka ya geni ḥjalaunjála Dadaamiya arge emnde na tá maga jeba á haypa ḥjanna. Una ḥjanna sey ba ge emnde na ta gu ba haypa na á dánka ura á dem emtsa na.

¹⁷ Bademme a shagerkire na tá maganá emnde na wá, haypa áza Dadaamiya. Amá anjkwa haypa na á dánka ura á dem emtsa.

¹⁸ Diyamidiya geni ma ware keni, máki gevge egdza á Dadaamiya wá, á duka á de katafke an mága haypa-aha-aara, amá Yaisu *Egdza á Dadaamiya á tsufa ba ḥjane. Daaci baaka názena á eksáná Shaitaine áte ḥjane ḫekifeki.

¹⁹ Diyamidiya geni miya ma egdzara á Dadaamiya, amá emnde umele am duniya wá, bademme tá á ba am erva á Shaitaine.

²⁰ Diyamidiya geni Egdza á Dadaamiya a sawhe á sem duniya, a se vamitaa ḥjane ejkale geni mi diyeddiye Dadaamiya á jirire. Miya wá, gamiyevge emnde a njá an Dadaamiya á jirire acaba Egdza-aara Yaisu *Almasiihu, ba

ŋane una Dadaamiya á jirire ŋanna, á vamita ŋane shifa
na á zleka na.

²¹ Tsufautsufa ire á kure egdzara-aaruwa, magauka hele.

Buwire á wakita na a puwetaa YUHANNA

Ga use á Yuhanna

¹ Náwa yá puwaktá ba iya wakita na, ya slesawari am dágave á emnde a cfaba Yaisu. Yá puwakte ge ekka mukse na a eksaksaa Dadaamiya na, antara egdzara á ña na wayanaterwáyá á ba an jirire na. Sey yá wayákurá ba iya palleka, antara emnde na diyardiya jirire bademme wayarakurwáyá.

² Wayanakurwáyá jipu, adaba jirire á elva á Dadaamiya ñanna anjkwa am miya, á njá am miya dem ba ge dekifeki.

³ Tara Eddemiya Dadaamiya, antara Egdza-aara Yaisu *Almasiihu, a njarinja antara miya ma emnde na wayamiyaavewáya an wáyáva jirire, ira má anjkwa maga jirire á Dadaamiya na. A magaraminaamaga ñgurna, a zaramivaareze, a varamiteva ba itare hairire.

*Magaumimága wáyáva na a mbamisaa *Almasiihu*

⁴ Higantehiga jipu, adaba cenanáncena ganakini tá anjkwa emnde na cfabarterfaba jirire am dagave á kure, tá anjkwa á maga názena a baminaa Eddemiya Dadaamiya am shairiya-aha-aara na.

⁵ Daaci kina wá, yá ñalaknjále kwa emmaye-aaruwa dzagwale geni mi wayaavewáye ba shagera. Una ñanna yá anjkwa puwakta ya na keni gevka shairiya á Dadaamiya a jaare áñwaslire ndza cenakuránka, amá ba elva na mi cenán kwaye am fakta-aara na.

⁶ Wáyáva ñanna wá, amaana: mi fansaare ba ge shairiya á Dadaamiya. Shairiya á Dadaamiya ñanna keni ba una mi cenán kwaye am fakta-aara na. A ba ñane: Wayawaavewáye antara emnde umele.

⁷ Ya bakurnaa cfaba uwe? Adaba kwakya emnde a keda ura áte uññule a jirire jarsaareje, hyairemhye am duniya bademme. Itare wayarka dekifeki cena samsa Yaisu *Almasiihu á sem duniya, a se gev urimagwe. Ura estuwa, slekedfa emnde áte barama a jirire, daaci ba ñane una kelaade á Yaisu Almasiihu.

⁸ Adaba una ñanna, faufa hyema áte ire á kure, geni kedawanaaka námpire á slera á kure, amá kwá de lye-vaalya lácfá na Dadaamiya a fakur ge kure.

⁹ Ma ware una dabaaka elva na a kwaramisaa Almasiihu, ñane a cfabete umele wá, Dadaamiya ñaaka am ñane. Amá edda una cfabarterfaba elva á Almasiihu ñanna, ñane wá,

tara Eddemiya Dadaamiya, tá antara Egdza-aara tá aŋkwa antara ɻjane.

¹⁰ Adaba una ɻjanna, máki samsa ura á sem mba á kure, amá á kwaraterse duksa ge emnde gergere antara náza á Almasiihu wá, lyiyauka edda-aara á mba á kure, ba use keni gawanka.

¹¹ Adaba ma a lyiyanaa ware, ma a gan ba use keni, shagerkire á názena á maganá ɻjane na, ta buwa am hude-aara antara edda-aara.

Halavuwa á elva-aha

¹² Aŋkwa elva-aha-aaruwa ba kwakya yá kátá bakuránba, amá keni wayanka yá puwakurte una-aha ɻjanna áte nalmesheri. Arge una ɻjanna wá, shagera yá duwa ba iya an ire-aaruwa á dem mba á kure, mí de ndáhá elva-aha ɻjanna we-aaruwa una, we á kure keni una, lauktu mí de higetehiga ba kwakya.

¹³ Egdzara á egdza emmenja mukse na a eksesaa Dadaamiya na, tá aŋkwa gakur use-aatare itare keni.

Keyire á wakita na a puwetaa YUHANNA

Ga use á Yuhanna

¹ Náwa yá anķwa puwakta ba iya wakita na Gayus; ya slesawari am dágave á emnde a ḋaba Yaisu. Yá puwakte ge ekka, ka edda una wayanak-wáyá á ba an jirire na.

² Slakate-aaruwa, yá anķwa yekakuyeke, geni bademme á duksa-aha na ká maganá ka a gevge shagera ge ekka, antara ká njinja an lapiyire. Ervauṇđe á ḷa wá, diyandiya shagera áza Dadaamiya.

³ Á higa ervauṇđe-aaruwa jipu, adaba kwakya egdzar mama-aha á miya saremsa á sehuna wá, ta se biya geni ká anķwa maga jirire an ervauṇđe á ḷa palle. Diyandiya tsawe geni ká magan ba estuwa ḷanna an shifa á ḷa bademme.

⁴ Má cenanáncena geni egdzara-aaruwa dabartedaba jirire á Dadaamiya wá, ya higa jipu. Higa-aaruwa ḷanna keni á jauje ge una yá higa arge ma uwe keni am duniya.

Yuhanna á zleba Gayus

⁵ Slakate-aaruwa, ka slemággwe jipu am názena ká maganá ka ge melateru ge egdzar mama-aha á miya, ma ta wayve-aha keni.

⁶ Ta se magaa seydire á katafke á emnde a fetarfe áhuna áte wáyáva á ḷa, geni magakateránmaga maggwire kwakya. Yá anķwa ḷalaknjalá geni ká emmága ba estuwa ge melateru ge jeba á emnde ḷanna am shula-aha-aatare, áte una ni á de hayánháya Dadaamiya na.

⁷ Shula-aatare ḷanna wá, ba ge slera á Yaisu *Almasiihu, ba uwe keni lyiyarka dekideki am erva á emnde na ḋabarka Yaisu Almasiihu má tá kátá melaterumele an ḷane.

⁸ Adaba una ḷanna, miya emnde a fetarfe wá, shagera jipu geni mí melaterumele ge jeba á emnde ḷanna seke itare na, geni mí gevge palle antara itare am slera na tá anķwa maganá itare ge bálese jirire.

Elva arge Diyautairaifais

⁹ Náwa ya puwaterte nalmesheri ge aiklaisiya-aha á ḷa, amá Diyautairaifais ḷane edda una á kátá geva male arge itare, lyiyaaka elva-aaruwa ḷanna dekideki.

¹⁰ Adaba una ḷanna, má watse danemda ya, yá de palakanaapálá emtaŋkire na a maganaa ḷana; ba seke elva a laakire, antara fida-aha na a tsakanaa ḷana á dete iya na. Baira á tsaaka á ba an una ḷanna: Ba emnde a fetarfe

na ta wayve-aha am mba-aara keni, lyiyaterka. Ba emnde na tá kátá lyiyaterlyiya na keni, a naba piyatertehe, á kátá bakaterbáká am aiklaisiya.

Seydire shagera arge Daimaitriyus

¹¹ Slakate-aaruwa, d'abeka sera á emnde na shagerka mága-aatare, sey ká maga ba názena shagera na. Adaba ba edda una á maga duksa shagera na una gevge egdza á Dadaamiya, amá edda una á de ba katafke an mága duksa shagerka wá, ñane zlabe diyaaka Dadaamiya.

¹² Amá Daimaitriyus wá, bademme á emnde tá gálá ba ñane, geni ñane á maga duksa shagera. Baira elva á Dadaamiya na á balaná ñane na keni, á maraterá ba una ge emnde, geni ñane wá, á maga duksa shagera. Nere keni ñá ndáha ba názena ni shagera na á dete ñane, geni ñane ñanna wá, slejirire. Ba ekka keni diyakdiya ganakini elva-aha na ñá ndaasá ñere na, bademme ba jirire.

Halavuwa á elva

¹³ Kwakya elva-aha-aaruwa na yá kátá bakánba na, amá wayanka yá puwakte elva-aha ñanna an narkálam.

¹⁴ Yá tama dezena ba herzhe na, daaci mí ndáhá elva-aha ñanna antara ka, we-aaruwa una, we á ña keni una.

¹⁵ A vakteva Dadaamiya hairire. Bademme á slakate-aha á ña na tá áhuna tá anjkwa gak use-aatare. Gaterga use á ñere ge slakate-aha á ñere keni an palpalire-aatare.

Wakita na a puwetaa YAHUDA

Ga use á Yahuda

¹ Náwa wakita na yá anjkwa puwetá ba iya Yahuda, ya sleslera á Yaisu *Almasiihu, ya egdza emmenjara ge Yakuba. Yá anjkwa puwakurte ge kure emnde na a wayakurtaa Dadaamiya, daaci a naba dzerakurse, anjkwa á tsufakurtsufa Yaisu Almasiihu na.

² A kwakyakuranvekwákyá Dadaamiya ŋgurna-aara, hairire-aara, ira wáyáva-aara.

Shairiya á emnde a keda jirire á Dadaamiya

³ Slakate-aha-aaruwa, ndza yá wava an ejkale-aaruwa bademme, geni yá puwakurte wakita áte elva a lya shifa na má am hude-aara kina na. Amá ambane yá puwakurte názena yá vakurte ndzeda an ŋane am wává á kure. Adaba am fetarfire na a vatertaa Dadaamiya ge emnde-aara ba ser palle, hyephye ge náza ba ge dekideki na wá, má am wava yaikke.

⁴ Adaba famika hyema, saremsa emnde a mándezawe á sem dágave á miya, se badzaranvebadze elva a ŋgurna á Dadaamiya á miya. Ta bantsa itare: Anjkwa ŋgurna á Dadaamiya, mí naba emmága názena á kataná ire á miya. An una ŋanna maa, amaana tá kataná jirire ge ire-aatare am mága-aha-aatare. Emnde ŋanna yarnaaya Eddemiya Yaisu *Almasiihu na ba ŋane palle una Yaakadada na. Shairiya á emnde ŋanna ta puwete kinekinéka, anjkwa am wakita á Dadaamiya.

⁵ Diyakurdiya tsa elva ŋanna bademme, aley kina wá, yá yehakuranteyeha zlabe ádaliye geni Dadaamiya a lyesaa *Iserayiila-aha, a saterse am larde á Misera; am iga a una ŋanna, a naba kedaa emnde na faransaareka na.

⁶ Yehauteyeha malika-aha na hayaránsa hákuma na a vatertaa Dadaamiya, ta naba yaa slefe-aha-aatare na keni. Adaba una ŋanna Dadaamiya a zlenjaterme am tate na tabedsamme jipu na, tá am tsávaytsávaye na baaka badza-aara dekideki na, tá anjkwa ufa kwaskwe á shairiya-aatare.

⁷ Zlabe ádaliye yehauteyeha *Saudauma antara *Gau-maura, ira ekse-aha na ta herherzhe an itare na. Emnde a ekse-aha ŋanna keni ndza ta magán ba seke náza á malika-aha ŋanna, kwakya haypa-aha-aatare, tá maga ba názena zlayeka dekideki na an vuwa-aatare. Tá anjkwa maga

palasa kina am kárá á jahanáma. Daaci a cенarancena emnde bademme ge faterem duksa am vuwa ge itare keni.

⁸ Mágá á emnde ḷanna ta dema am dágave á kure na keni, ba kalkale antara una ḷanna. Á dáterá ba shene-aatare á de maga máme ḷanna an vuwa-aatare, tá epsawa hakuma á Dadaamiya, tá zlazla male-aha na tá am samaya na bademme.

⁹ Una, názu ba *Mikayiilu male á malika-aha keni maga-aka. Am sarte na ndza tá aŋkwa gá jawe antara Shaitaine arge emtsa á Muusa, geni á dáná ware am dágave-aatare maa, Mikayiilu wayeteka ndanse elva yaiyaihe dekifeki. Adaba una ḷanna, a ba ḷane á elván ge ḷane: á hyephye Yaakadada.

¹⁰ Amá emnde ḷanna wá, itare tá valya ba elva yaiyaihe áte názu diyarka. Tá maga ba názena á kataná ervaun-de-aatare ba seke dabba-aha. Una ba jirire á de kedáterá ba una ḷanna.

¹¹ Kay! Ázara una! Emnde ḷanna ḋabartedaba sera á Kayinu. Tá njá á ba an fida ge zlerma nalmane áza emnde seke una ndza a maganaa *Balaama werre. Kedarkedá emnde ḷanna, adaba ta emnde a garda seke una ndza a maganaa Kaura.

¹² Má kwá aŋkwa zá ḋafa á Yaakadada átirpalle antara emnde ḷanna, mága á emnde ḷanna tá maganá am dágave á kure na wá, zherwe jipu ge kure. Adaba itare baaka zherwe-aatare dekifeki, tá dzáma ba ire-aatare palle. Itare ta ba seke kumba na má á dáná effeya, á hyeka yáwe-aara dekifeki na. Ta ba seke náfá-aha na ma samsa ba sarte-aatare keni tá yeka egdzere dekifeki na, ta ba seke náfá-aha na ni a batanaa effeya an slalwe-aara bademme, emtsaremtsa na.

¹³ Itare ta ba seke vágza á háye na mändzawe jipu na; shagerkire na tá maganá itare na, ba seke ubalyailye á yáwe á guwa. Ta ba seke terlyakwa na nezlarenjezla áte samaya na. Dadaamiya a tsatsateraa sledé tabedsamme ba gyeguniye ge itare, watse baaka segashe-aatare dem ba ge dekifeki.

¹⁴ Anuhu, uŋkwahire á eggie ge Naadama wá, ndza a magaa nabiyire áte jeba á emnde ḷanna. A ba ḷane wá: Cenaucena ba shagera: Watse á sawa Yaakadada an malika-aha-aara cufedde ma debu wanyara keni,

¹⁵ á se maga shairiya á emnde bademme, á se maga shairiya á emnde a mändzawe na ta magaa duksa shagerka na, antara adaba gardire na ta maganán ge Dadaamiya, ira elva-aha yaiyaihe na ta valyanaa itare áte ḷane bademme na.

¹⁶ Emnde ḥanna, itare ma vaatara keni tá njá á ba kyuwava an emnde, tá njá á ba an ervaunđe áte emnde, tá maga ba názena á kataná ire-aatare. Elva-aatare keni, tá ndáhá ba elva a kurávire bademme, tá njá á ba gálá emnde ge ḥála duksa. Nja-aatare ba una ge itare.

Faufa hyema ba shagera

¹⁷ Amá kure wá, a viyakuraareka elva na ndza ta balakursaa emnde a bela á Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu na, emnde-aaruwa.

¹⁸ Adaba á ba am zunjwire keni ndza barakuránba emnde a bela, a ba itare: «Máki herzhapteherzhe zle á duniya wá, tá dejesaareje emnde a epsawa ura, tá de epsawakurepsawa, tá de maga ba emtanjkire na ni á kataná ire-aatare.»

¹⁹ Emnde ḥanna wá, tá teganá ba itare ye á emnde. Bademme á názena tá maganá itare, tá maganá á ba áte hala á urimagwe, baaka Shedekwe á Dadaamiya am itare.

²⁰ Amá kure wá, ma ware á kure keni, a melanumele ge ura ge de katafke am fetarfire na kwa shanaa kure áza Ura cufedđe na, emnde-aaruwa. Nalaunjála áza Dadaamiya an hákuma a Shedekwe Cufedđe.

²¹ Yawánka mága wáyávire na a vakurtaa Dadaamiya na. Ufwufa Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu geni á se magakurnaamaga ḥurna, á se vakurte shifa na á zleka na.

²² Zawatervaareze ge emnde na tá aŋkwa maga shaige na.

²³ Lyawaterselye am hude á kárá. Yau, emnde na ma am uwe keni tá maga ba názena á kátaná ire-aatare na keni maa, zawatervaareze ge itare keni. Amá wá, faufa hyema ba shagera, geni a ndefbarakurveka haypa-aatare ge kure.

Yahuda á gálá Dadaamiya

²⁴ Dadaamiya wá, hyephye ba ḥane ge tsufákurá áte baráma-aara, geni a mbefakuraaka duksa umele. Hyephye ba ḥane ḥanna, ganakini á dákuraada ba laiyye á de katafke-aara am tate á sleksire-aara na an dárádza jipu na, baaka duksa mandzawe áte kure ḫekidéki, kwá á ba an higa á kure am ervaunđe.

²⁵ Ba ḥane palle una Dadaamiya baaka umele, á lyámiyá ba ḥane palle á kya erva an Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu. Ba ḥane palle una ura yaikke, an ḫemdemire, an hákuma kwaye kinekinéka am zamáne-aha na dedde na, kina keni ba ḥane, antara dem ba ge ḫekidéki. *Aamin.

Wakita á WAHAYU Á YUHANNA

Názu á fantau an ɻjane Yuhanna

¹ Wakita na wá, á mara názena Yaisu *Almasiihu á kátá marateranse ge emnde a slera á Dadaamiya. Ge ɻjane keni a vantaa ba Dadaamiya duksa ɻjanna ge se marateránmárá, ganakini a njarka an kaltáda názena watse ba jirire á de magava á katafke na. Daaci Yaisu Almasiihu a naba belive malika-aara ge iya Yuhanna sleslera-aara, a se marisaa ɻjane nasherire á duksa-aha ɻjanna bademme.

² Duwa-aaruwa ge iya keni, ya ndaterhe názena ya naana ya na bademme ge emnde, ya balese geni una ɻjanna elva á Dadaamiya, a ndaasa ba Yaisu Almasiihu an ire-aara, bademme á duksa-aha ɻjanna ba jirire.

³ Barka ge edda una má aŋkwa ndaha wakita á elva ɻjanna a sawa áza Dadaamiya na; barka ge emnde na tá aŋkwa cena elva ɻjanna keni, tá ámberá fansaarefe na keni. Afaba herzhaptteherzhe sarte na watse á magava duksa-aha ɻjanna bademme átekwa na.

Use á Yuhanna ge aiklaisiya-aha am ekse-aha gergere vuye

⁴ Ba iya Yuhanna ɻjanna zlabe ádaliye una keni, yá puwakurte use-aaruwa ge kure aiklaisiya-aha na kwá am ekse-aha gergere vuye am larde á Aziya na. A magakurnaa-maga Dadaamiya ɻngurna, a vakurteva hairire. Ba ɻjane Dadaamiya am fakta keni ndza aŋkwa, kina keni á ba aŋkwa, watse á sawa keni ba ɻjane na. Tara Shedekwe-aha-aara na ta vuye a bazlateraa ɻjane á katafke-aara am kurshi á sleksire-aara na,

⁵ antara Yaisu *Almasiihu na ɻjane sleseyde á jirire, ɻjane gevge ba seke makaji ge tsete am fáyá, slekse arge slekse-aha keni bademme na, a magarakurnaa-maga ba itare ɻngurna, a varakurteva hairire keni.

Yaisu Almasiihu wá, wayamitewáyá ge miya, a naba yaa shifa-aara, a ɻnezlesaa miya am haypa an uzhe-aara.

⁶ Zlabe ádaliye, a vamite njá antara ɻjane am sleksire-aara, ira a vamite limanire ge mága slera á Eddenjara Dadaamiya. Sey emnde bademme a cemaranvedeme, a galargála ba ɻjane palle dem ba ge cékideki. *Aamin!

⁷ ɻjane wá, kwaye ɻjane aŋkwa á sawa antara kumba, bademme á emnde watse tá nanna, antara ba emnde na ndza ta ɻngyanse upa am ɻjane na keni, watse tá nanna.

Emnde a jeba na tá áte duniya na bademme watse tá kyuwa, tá tsaka dákwa má watse á sawa ñane. Una ba jirire watse á de magava ba estuwa. *Aamin!

⁸ Á bá Dadaamiya Yaakadada: «Ba iya una ya zunjwe arge duksa-aha bademme, watse ba iya ñanna zlabe ádaliye am halavuwa á duksa-aha bademme.» Ba ñane una kwaye am fantaufe keni kertenj ndza aňkwa, aňkwa vatená, á katafke keni watse á sawa ba ñane ñanna, bademme á sleksire á ba am erva-aara palle.

*Marápsemáre Yaisu *Almasiihu am ice á Yuhanna*

⁹ Yá aňkwa puwakuránta ba iya una keni, ya egdza emmekure Yuhanna. Iya antara kure ma ba palle, gamiyevge palle antara Yaisu *Almasiihu. Iya keni yá aňkwa shá zlada ba seke kure. Daaci estuwa, farvaunjfe á miya antara kure ba palle. Náza-aaruwa wá, ta eksivahe, náwa ta se eblyiya am dágave á háye áte wa na tá dahaná an Patmaus na. Ta bantsa ya magaa shagerkire adfaba yá ndater elva á Dadaamiya, antara labare á Yaisu ge emnde. Daaci ma ba palle antara kure am sleksire-aara kina.

¹⁰ Vacite ñanna an kwaskwe á Yaakadada wá, a naba eksite ge Shedekwe Cudedde, daaci yá cena ba kwárá umele á hula am iga-aaruwa an ndzedá jipu ba seke hula á derkwákwá.

¹¹ A biyantsa kwárá ñanna wá: «Puwetepuwa názena ká naaná ka na bademme áte nalmesheri, velatertvela ge aiklasiya-aha na tá am ekse-aha gergere vuye na.» A ba ñane wá: «Velatertvela ge emnde na tá am Aifaisus, ge emnde na tá am Samirna, ge emnde na tá am Pairgamus, ge emnde na tá am Tiyatira, ge emnde na tá am Sardis, ge emnde na tá am Filadailfiya, antara emnde na tá am Lawdikiya bademme.»

¹² Ya naba eptsapte ge zhara edda una á ndahi elva ñanna, ware ñane edda-aara? Ya naa ba duksa-aha na tá fazla kárá á fanus-aha átekwa na vuye kalkale ta maganaa an dindar.

¹³ Zlabe ádaliye, ya naa duksa ba seke urimagine, á tse am dagave á duksa-aha ñanna, an tsekwa am nañgyuwe sladde de ba áte iga á sera-aara, a ñjudese uksuwe an párapara ta maganaa an dindar ñane keni.

¹⁴ Úgje á ire-aara dzayye ba telle jauje ba ge sluzhe keni, ice-aha-aara tá mbe á ba an mbe ba seke nara á kárá.

¹⁵ Sera-aha-aara ba seke ire na má ta devese am egzla ba kyanje. Kwárá-aara ge ñane ba seke hula á yawe má á degeza áte guwa yaikke.

¹⁶ A ḥaa terlyakwa-aha vuye am nadafa-aara. Katsakar an gá sláre we bukerde aŋkwa á segashe am mbuwe-aara, wafka-aara á mbe ba pelpele ba seke kárá á vaciya átire.

¹⁷ Iya ba yá puwete ice-aaruwa áte ḥane wá, kreppe ya mbedehe am sera-aara, ganevge ba seke una ni baaka shifa am iya na. Daaci a naba fetaa ba ḥane ḥanna nadafa-aara áte iya: «A waŋka lyawa,» á bina á elvan ge iya. «Degiya ba iya edda una ya zuŋjwe ba iya arge duksa bademme, am halavuwa á duksa bademme keni watse ba iya ḥanna,» á bina.

¹⁸ «Ba iya edda una yá njá an shifa dem ba ge cekifeki, ndza emtsanemtsa, amá náwa ya tsanetse am fáyá, yá njá an shifa ba ge cekidéki, ba iya una yá an egdza a tsekweram á fáyá ḥanna bademme.

¹⁹ Daaci puwetepuwa názena ká nanna kina, názena aŋkwa á magava, antara una watse á de magava á katafke na bademme.

²⁰ Náwa nasherire buwa yá ndaksa ya: Terlyakwa vuye na ká aŋkwa zharaná am nadafa-aaruwa na wá, tá mara malika-aha vuye áte aiklaisiya-aha vuye na. Duksa vuye na ta maganaa an dindar ge ɓazla kárá á fanus-aha átekwa na maa, itare tá mara aiklaisiya-aha vuye ḥanna.»

2

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Aifaisus

¹ Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Aifaisus: Banánba wá: Náwa názena á ndaaka edda una a ḥanaa ḥane terlyakwa vuye am nadafa-aara na. ḥane á ja cábá am dagave á duksa vuye na ta maganaa an dindar ge ɓazla kárá á fanus-aha átekwa na. A ba ḥane wá:

² Diyandiya slera á ḥa bademme, diyandiya wáva á ḥa, antara duksa na ká aŋkwa bashaná ka bademme. Diyandiya ganakini ekka ká taa vaterteka baráma ge emnde a mága emtaŋkire. Emnde na ta bantsa itare ta emnde a bela-aaruwa mbate keni fida, ka habezesa ka názu am hala-aatare, ka naba shantauhe ganakini ta emnde a fida, una ḥanna keni diyandiya ya bademme.

³ Kwaye ḥane duksa na ká bashaná ka adaba iya, aley gazlaŋka cekideki.

⁴ Amá aŋkwa duksa palle ka badzanva ka: Ekka yakiyaaya, wayakika mázla-aara seke una ndza ka wayiya am zuŋjwire na.

⁵ Eddzama emtsaadé ba shagera áte njá á ḥa am fantaufe, diyeddiye ba ka ma ka mbade am sarte-ara keni. Eptsepta am tuba, fantaufe zlabe ádaliye ba seke una ndza ka maganaa am fantaufe na. Máki eptsan̄ka am tuba, náwa

yá aŋkwa duwa á dezena, yá de jánaaja tate á fá kárá á fanus á ḥja am slede-aara.

⁶ Amá náwa názu á kaku yawe cekwa: Adaba ekka keni yakanaaya názena tá maganá emnde á Nikaulas ba seke una ya yanaa ya.

⁷ Kwaya ḥjane názena á baterná Shedekwe Cufedde ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya. Edda una aŋkwa hyema-aara a cenevaacena. Ge emnde na má garega ndzedə, yá de vaterza egdza á náfá á shifa na am zlanna á Dadaamiya na ge itare.

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Samirna

⁸ Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Samirna. Banánba wá: Náwa názena á ndaaka edda una zuŋjwe ba ḥjane arge duksa bademme, am halavuwa á duksa bademme keni ba ḥjane ḥjanna, ndza emtsamtsa, amá tsetse am fáyá na. A ba ḥjane wá:

⁹ Diyandiya zlada á ḥja bademme, diyandiya talagire na a shaa ka na, amá berbire á jirire keni tá ndavaná á ba ázeṇa. Diyandiya emtanjkire na tá tsakaná Yahudiya-aha áte ka na bademme. Ta bantsa ta Yahudiya-aha, amá ta Yahudiya-aha á ba áte we, itare ta emnde á Shaitaine.

¹⁰ Herzhapteherzhe zlada á kure ge kure, kwaye watse Shaitaine á de ndzedə arge kure, á de puwa emnde umele am dagave á kure á dem dan̄gay, amá gazlauka dēkideki. Náwa watse kwá de ná zlada am hare kelaawa, ma gevge áte emtsa keni tsawatse ba shagera. Yá de vakurte lada á kure, lada ḥjanna wá, shifa.

¹¹ Kwaya ḥjane názena á baterná Shedekwe Cufedde ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya. Edda una aŋkwa hyema-aara a cenevaacena. Ge emnde má garega ndzedə, itare á de shaterka emtsa na watse á ceba emnde ge buwire na.

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Pairgamus

¹² Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Pairgamus: Banánba wá: Náwa elva na á ndaaka edda una an katsakar an gá slare we bukerde na: A ba ḥjane wá:

¹³ Diyandiya ekse á ḥja, diyandiya ganakini ká ba am tate na ni á njá amkwa Shaitaine an sleksire-aara na. Ta jaa shifa á Antipas á ba am dagave á kure adaba ḥjane á ndater elva-aaruwa ge emnde, kezlanveka fetarfíre-aara áte iya dēkideki. Ta janaa á ba am dagave á kure ekse á Shaitaine ḥjanna, aley baaka názu a eksanaa una ḥjanna áte kure, fetarfíre á kure áte iya ba kelaara.

¹⁴ Amá náwa názu ka badzanva ka: Ekka ka puwa emnde a daba názena ndza a kwaratersaa *Balaama ge emnde am mba á ḥja. Adaba Balaama, ndza a kwaransaa ḥjane pute á

mbeda *Iserayiila-aha á dem haypa ge sleksu *Balak. Ndza ta vaterta estuwa ektápaare ge Iserayiila-aha geni a zaruze hyuwa á mága hele, antara mága zawarire.

¹⁵ Daaci ekka ká an emnde a mága ba jeba á una njanna zlabe ádaliye am mba á ña. Tá anjkwa magava an názena ta mbatersaa emnde a Nikaulas ge emnde na.

¹⁶ Ay degiya eptsepta am tuba. Máki ká eptseka am tuba, ba kinamina náwa yá duwa an katsakar na á segashe am mbuwe-aaruwa na, yá de wava an emnde njanna.

¹⁷ Kwaya njane názu á baterná Shedekwe Cudedde ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya. Edda una anjkwa hyema-aara a cenevaacena. Ge emnde na má garega ndzedá, yá de vaterete dáfá á samaya. Dáfá na, tá taa diseka emndimagwaha, yá de vatereta antara nákwa dzayye, an puwa zhera átekwa, tá taa diseka emnde umele dékideki, sey ba edda una nákwa njanna am erva-aara.

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Tiyatira

¹⁸ Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Tiyatira. Banánba wá: Náwa elva na ni á ndaaka *Egdza á Dadaamiya na. Ice-aha-aara ge njane tá mbe á ba an mbe ba seke nara á kárá, sera-aha-aara keni ba seke íre na ta devese am egzla kyanje na. A ba njane wá:

¹⁹ Diyandiya slera á ña bademme, wáyáva á ña, antara fetarfire á ña, farvauñde á ña am duksa, ira maggwire á ña. Diyandiya ganakini ká anjkwa wálá am duksa bademme jakuje ge una am fantaufe.

²⁰ Amá náwa názu ka badzanva ka: Ekka, ka yanaa baráma ge Ijabail, mukse na a bantsa njane, njane nabi, mbate anjkwa á mbada emnde a slera-aaruwa á dem zawarire, antara za hyuwa á mága hele.

²¹ Ya vante sarte ganakini a eptsepta am tuba, amá wayaaka, njane á maga ba zawarire-aara.

²² A njinja njane, sey yá zlavanaazlava á dem áhá, watse á tapánaatápa ba njane áte vuwa-aara. Zala-aha-aara na ta magaa zawarire kerde na keni, diyandiya iya zladá na yá de faterarfe na. Sey máki eptsareptsu am tuba, yaránya mágava an mukse njanna ba dékideki.

²³ Bademme á egdzara á mukse njanna, sey yá cebaterceba. Tá de diyeddiye á ba áte una njanna aiklaisiya-aha, ganakini diyandiya ya názu am hude á emnde bademme, antara názena tá kataná itare na bademme. Ekkure bademme á kure na watse yá pelakursepele, ma ware keni á ba áte slera na ndza a maganaa edda-aara na.

²⁴ Amá kure emnde na dhabakurka shagerkire na ta bantsa itare nasherire á Shaitaine, tsahakurka na wá, shagera slera á kure, yá fakuraareka duksa umele mázle-aara ge kure.

²⁵ Amá duksa palle wá, ba tsawátse á ba áte názena ni kwa disa kure kina na, dem sarte na ni má watse sanaasa ya na.

²⁶ Ge emnde na má garega ndzeda dem halavuwa-aara, yá de vaterte hakuma, tá de kwaráná ba itare emnde na fartareka áte iya na bademme.

²⁷ Ge itare keni yá de vaterte ba hakuma na ndza a vita Edderwa ge iya na. Daaci tá de maganá ba itare hakuma áte emnde njanna an zade á íre, tá de njerdaternjerdə ba seke má tá kyaba emgyegwe a gahe-aha.

²⁸ Zlabe ádaliye, yá de vaterta antara terlyakwa á irenyla.

²⁹ Kwaya njane názena á baterná Shedekwe Cudedde ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya, edda una aŋkwa hyema-aara, a cenevaacena.

3

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Sardis

¹ Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Sardis. Banánba wá: Náwa elva na á ndaaka ba edda una Shedekwe-aha á Dadaamiya vuye, antara terlyakwa vuye am erva-aara na. A ba njane wá: Iya diyandiya mága á ña bademme. Emnde tá zleba ba ka geni njaktenja áte shifa, mbate baaka shifa am ka.

² Tsetse am hare, farefe ge ndzeda á ña, amá má fakareka, ká de emtsa. Adaba ya naa slera á ña zlabe hyefka ba názara keni áza Dadaamiya.

³ Yeheteyeha názena ndza ka cenanaa ka am fantaufe, antara názena ndza ka shanaa ka áza Dadaamiya. Eptseptsia am tuba, fansaarefe ge Dadaamiya. Máki ká tseka am hare, náwa yá aŋkwa duwa an ila ba seke neyle, ká taa diseka sarte njanna cekideki.

⁴ Emnde na itare nyamalaranveka zane-aha-aatare, amaana: Cudedde ervaunjde-aatare na keni, diyanaterdiya ya am dagave á kure, amá wá, ta cekwa. Itare maa, yá de vaterte zane dzayye, watse njá de njá kerde adaba hyarephye.

⁵ Bademme na má garega ndzeda, názu yá de vaterte ge itare wá, yá de tsekwatermá am zane dzayye, yá de badzeka zhera-aha-aatare am wakita na an puwa zhera-aha á emnde na tá an shifa na. Iyau yá ſuweka zhera-aha-aatare á katafke á tara Edderwa antara malika-aha-aara geni ta emnde-aaruwire.

⁶ Kwaya njane názena á baterná Shedekwe Cufedde ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya. Edda una aŋkwa hyema-aara, a cenevaacena.

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Filadailfiya

⁷ Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Filadailfiya. Banánba wá: Náwa elva na á ndaaka edda una cufedde, edda á jirire na: Á njáná ba njane egdza a tsekweram á sleksire á Dadaamiya. Má a werantaa ba njane, baaka ura á dzegwándzegwa hedanuhede. Má a zlenjetaa ba njane, baaka ura á dzegwándzegwa werantuadera. A ba njane wá:

⁸ Diyandiya slera á ñja, diyandiya ganakini cekwa ndzedfa á ñja, amá magakanaamaga názu ya ndanaa ya, yakika dekideki. Ya werakantaa ba iya wákyiya, baaka edda una á zleŋjakvezleňa.

⁹ Ká cenáncena emtu? Náwa názu watse yá de magaterná ya ge emnde na ta bántsa itare ta Yahudiya-aha, mbate ta Yahudiya-aha á ba áte we na: Sey yá de satersá á sem sera á ñja, tá de diyeddiye ganakini wayanak-wáyire.

¹⁰ Ba seke una ni ekka ka tsufete elva-aaruwa, fakisaarefe na wá, iya keni sey yá tsufaktsufa am laruwa na watse á setarge emnde bademme am duniya ge dise názu am itare na. Á de shaŋka zlada-aha njanna dekideki ge ekka.

¹¹ Náwa iya, watse yá eptsba ba herzhe, tsaatse ba shagera áte názena ka shanaa ka kina, ganakini ká kedanaaka názena watse tá de fadakse ire an njane na.

¹² Ge emnde na má ta ganaa itare midalire, itare yá de gatervege ba seke ta kawe-aha am mashidi á Dadaamiya-aaruwa, baaka názu á de kabalaterkábala dekideki. Watse yá puwete zhera á Dadaamiya-aaruwa, antara zhera á berni á Dadaamiya áte itare. Berni njanna, Urusaliima áŋwaslire na watse á de tsekwa á sawa áza Dadaamiya am samaya. Zlabe adaliye, yá de puwete zhera-aaruwa na watse áŋwaslire na áte itare.

¹³ Kwaya njane názena á baterna Shedekwe Cufedde ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya. Edda una aŋkwa hyema-aara, a cenevaacena.

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Lawdikiya

¹⁴ Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Lawdikiya. Banánba wá: Náwa elva na á ndaaka edda una zhera-aara *Aamin, amaana: Edda una njane sleseyde á jirire, baaka fida ázeŋjara dekideki na. Bademme á názena a nderanaa Dadaamiya, a nderanaa áte erva an njane. A ba njane wá:

¹⁵ Iya diyanakdiya bacfemme. Ekka, ka ba seke yáwe na a váha áte vaciya, gevka yáwe lailaidde, gevka yáwe á mbera, ura á taa njanaaka am mbuwe na. Iya wayanka jeba á una njanna dékideki, ya háyá ba ka eksese baráma palle.

¹⁶ Am ka ba seke yáwe na a váha áte vaciya, gakefka seke yáwe lailaidde, gakefka seke yáwe á mbera tsawe wá, sey ba yá puwakpuwa am mbuwe-aaruwa.

¹⁷ Ekka, ka bántsa ka edda berba, baaka názu á jakviyaaja dékideki. Ay degiya ba dijkire ka wá, ká am kataliya ba ka am emnde, hyakephye ge zagvaareze, ka talága am emnde, ká an ukhyiye dey, ka wulfé zlabe ádaliye.

¹⁸ Sawari na yá vaktá ya wá, sawa shekwepshekwe dindar na an bárá, á maga wulwulire jipu na ázerwa, watse ká gegga rezegire á jirire. Sawa shekwepshekwe naŋgyuwe dzayye ázerwa ge sheba nasherire á ña, antara kurgune á ice ganakini ká nanna ice.

¹⁹ Iya wá, yá valateraare ge emnde na wayanaterwáyána, yá giyatergiya. Adaba una njanna, magauka gaagusa an elva-aaruwa na, eptsauptsa am tuba, eksawanteksa baráma-aaruwa palle.

²⁰ Cenaucena: Iya wá, náwa ya ba seke edda una á gá use áte we á wákyiya, ma ware keni má cenáncena kwárá-aaruwa, a se weritaa wákyiya na, yá demda antara njane, yá de njá antara njane, njá de za duksa kerde.

²¹ Ge emnde na má garega ndzedfa, watse yá vaterta baráma ge se nja antara ya am sleksire-aaruwa, ba seke una ni ndza ya ganaa iya midalire, iya keni náwa njá antara Edderwa am sleksire-aara na.

²² Kwaya njane názena á baterná Shedekwe Cudedde ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya. Edda una anjkwa hyema-aara a cenevaacena.

4

Gálá Dadaamiya na tá galáná am Samaya na

¹ Am iga á una-aha njanna maa, ya keta ice-aaruwa wá, ya naa ba wakyiya an wacene wanje am samaya. Daaci yá cena ba kwárá á edda una ndza a biya elva na, kwárá-aara ázlala jipu ba seke hula á derkwákwá: Edfala ásezerwa áhuna, náwa yá se maraká názu watse á de magava á katafke, a ba njane á elvan ge iya.

² Kerten a eksitehe ge Shedekwe Cudedde, daaci yá zhara ba kurshi á sleksire am ice-aaruwa, anjkwa ura á njá am kurshi njanna.

³ Edda una á njá am kurshi njanna zariya-aara ba seke uwe, wafke-aara á maga wulwulire ba seke nákwa-aha

umele tá dahaná an Yaspa, umele tá dahaná an Sardisana. A jantaave kataliyavere ge kurshi á sleksire ḷanna ta takarre zariya jipu. Zariyire-aara ba seke jeba á nákwa umele zlabe ádaliye tá dahaná an Imiradi.

⁴ Kurshi-aha á sleksire umele kul buwa ju ufade a jantaave ge slekse yaikke na á njá am kurshi na, emgyegwar zala keni ta kul buwa ju ufade tá njanja am kurshi-aha ḷanna, tá tsákwá am zane dzay-dzayye bademme, tá an dzákwa á sleksire, ta maganaa an dindar bademme am ireaha-aatare.

⁵ Daaci á sa am hude á kurshi á sleksire na yaikke na wá, á segashe ba kárá á ráde, antara kwárá á duksa umele ba tsekemme, ira vála á samaya. Zlabe ádaliye, a mbetehe kárá-aha vuye á katafke á kurshi á sleksire ḷanna. Una-aha ḷanna wá, ta Shedekwe-aha á Dadaamiya ta vuye.

⁶ Á ba á katafke á slekse yaikke ḷanna wá, ndza aŋkwa duksa umele á maga wulwule ba seke kweteram. Tá aŋkwa duksa-aha umele zlabe ádaliye ta ufade kálkale tá an shifa, ta fem slekse yaikke ḷanna am dágave. Wafke-aatare, antara iga-aatare bademme an cepa ba ice áte duksa-aha ḷanna.

⁷ Zuŋjwire á duksa-aha ḷanna á gáráva an ervare; buwire-aatare á gáráva an egdza a dalau; keyire á duksa-aha ḷanna, wafke-aara ba seke wafke á urimagwe. Ufadire-aatare á gáráva an zele, ḷane á ḷgye an lyákwá.

⁸ Duksa-aha ḷanna ta ufade an shifa na, tá an lyambake unjkwahe unjkwahe áte itare, an cepa ba ice áte duksa-aha ḷanna, áte iga, antara á kya hude keni bademme. An vayi vacika tá bela ba lahe. A ba itare am lahe-aatare:

Ekka Dadaamiya Yaakadada wá, ka cudedde, ka cudedde, ka cudedde, ba ka palle baaka umele. Ka edda á hakuma ba ka palle, ware umele. Kwaye am faktá keni ndza ba ekka, vatena keni ba ekka, á katafke keni ká sawa ba ka ḷanna.

⁹ Estuwa á ba lahe á duksa-aha ḷanna ta gergere ufade na. Edda una á njá am kurshi á sleksire, á njá an shifa ba ge dekideki na, tá aŋkwa edsema, tá aŋkwa slafaná we bademme.

¹⁰ Ba kelaa má itare tá aŋkwa maganá una ḷanna ge edda una an kurshi á sleksire na wá, emgyegwar zala kul buwa ju ufade na keni bademme tá puwa dzákwa á malire-aatare na á dete haha, á katafke á slekse yaikke na am kurshi ta jantaave itare na, tá aŋkwa kezlan ugje, tá baná:

¹¹ Yaakadada á ḷere, Dadaamiya á ḷere, ba ekka palle una ka edda á hakuma, hyakephye geni tá

galakgálá emnde bademme, geni tá demakdema emnde bademme, geni tá faksaarefe emnde bademme. Adaba duksa bademme ka nderanaa ba ka, an namaari á ña ka nderateraahe, ka njateraahe.

5

Tá aŋkwa gálá edda una ba seke egdza zhel kyáwe a sadake na

¹ Daaci ya naa wakita an fádfá, am nadafa á edda una á njá am kurshi yaikke na, aŋkwa an puwa duksa am wakita ñanna, áte iga, antara am hude bademme. Tafafete dámshé á vadale ser vuye áte we á wakita ñanna, ganakini a waranteka ura umele.

² Zlabe ádaliye, ya naa gwarda á malika, á ndaha elva á ba an ká kwárá, a ba ñane wá: «Áma edda una hyephé ge wárá wakita na náwa ta hadante, ta fafete dámshé átekwa na?»

³ Amá jarka ba palle keni edda una hyephé dekideki. Ma am hude á samaya, ma áte duniya, ma hude á haha keni, jarka dekideki edda una hyephé ge wera wakita ñanna, ge á zharanaazhárá názu an puwa am wakita ñanna.

⁴ Iya ba ya cennaa una ñanna wá, ya fantau ge kyuwa.

⁵ «Kyuweka,» a ba palle á emgyegwar zála kul buwa ju ufade na á elvan ge iya. «Ezzhárá ka ba ervare na ta yanaa emnde á Yahuda, ta emnde a jeba á sleksu *Dawuda na,» á bina. «Ñane gaage ndzeda áte duksa bademme, ñane hyephé ganakini á fáyá dámshé á vadale ñanna, ñane hyephé ge wára hude á wakita ñanna,» á bina.

⁶ Daaci yá zhárá ba egdza zhel kyáwe, á tse am dagave á tara slekse yaikke, antara duksa-aha ufade na tá an shifa am vuwa na, ta jatertaave emgyegwar zála kul buwa ju ufade na. Zhel kyáwe ñanna, á gáráva an egdza zhel kyáwe na ndza ta iceta sadake-aara na. Ñane wá, an derma vuye, ice-aha-aara keni vuye am ire. Ice-aha-aara vuye ñanna wá, ta shedekwe-aha na ta vuye á katafke á Dadaamiya, á beláterá á sem duniya bademme na.

⁷ Daaci a duhe ge egdza zhel kyáwe ñanna, a de lyevaa wakita na am nadafa á slekse yaikke na.

⁸ Ba ñane lyevaalya wakita ñanna am erva-aara wá, duksa-aha ufade na tá an shifa am vuwa na, antara emgyegwar zála kul buwa ju ufade na bademme garaavege á dem áhá, tá kezlan ugje á katafke-aara. Itare bademme tá á ba an gadzavera-aha-aatare am erva, antara egdzara erba-aha á dindar-aatare zarizariya ba seke uwe, an naha an kajiji am hude-aara bademme. Kajiji ñanna wá, maduwa-aha á emnde a fetarfe na tá maganá ádeza Dadaamiya na.

⁹ Tá aŋkwa belá ba láhe-aatare aŋwaslire, ta bantsa itare: Ba ekka una hyakephye ge lyiya wakita na, hyakephye ge wárá wakita na. Adaba ekka ndza ta jaka adaba emnde, ekka ka varese emnde an uzhe á ŋja. Ka varanse emnde a jeba gergere ge Dadaamiya, emnde a ndaha elva-aha gergere, emnde a larde-aha gergere, ka sateraahe ásezejara.

¹⁰ Ka gatervaa ba ekka ganakini a njarinja antara ka am sleksire á ŋja. Ka gaterve *liman-aha ge mága slera á Dadaamiya á miya, watse tá de kwaráná itare duniya.

¹¹ Daaci yá zhárá ba malika-aha ta kwákya jipu, baaka kezlakula-aatare dékideki, ta ba seke iwe á waya, ta jatertaave itare ge tara slekse yaikke am kurshi na, antara duksa-aha ufade na tá an shifa na, ira emgyegwar zála kul buwa ju ufade na bademme.

¹² Tá belá láhe an ndzeda-aatare bademme, a ba láhe-aatare:

Ekka, ka edda una ndza ta icaktiya ba seke zhel kyáwe á sadake na. Bademme á hákuma á ba am erva á ŋja. Bademme á duksa á ba am erva á ŋja. Ka edda á ilmu, ka edda á ndzeda, hyakephye ge tá galakgálá emnde, ge tá zlebagzleba emnde bademme.

¹³ Zlabe ádaliye yá cená ba tá belá láhe duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya bademme. Kazlaja na am samaya, una áte haha, una am hude á haha, una an háye, bademme á názena a nderanaa Dadaamiya. A ba láhe-aatare:

Galaumigálá edda una am kurshi á sleksire na, antara edda una a gev ba seke egdza zhel kyáwe á sadake na. Ta emnde a dárádzba itare, tá an demdemire, hákuma bademme á ba am erva-aatare. Galaumigálá ba itare, dem ba ge dékideki.

¹⁴ *Aamin, a ba duksa-aha ufade na tá an shifa na. Tepekke, á ba emgyegwar zála kul buwa ju ufade na keni á dem áhá, tá kezlater ugje ge tara slekse yaikke, antara egdza zhel kyáwe na.

6

Egdza zhel kyáwe á wárá dámshé-aha na vuye na

¹ Daaci yá zhárá edda una tá dáfáná an egdza zhel kyáwe na, a fantau ge wera wakita na am erva-aara na. Ba a weraa dámshé á zuŋŋwire an dámshé-aha vadale vuye na wá, yá cena ba palle á duksa-aha ufade na tá an shifa na aŋkwa á ndaha elva an ndzeda ba seke hula á samaya. A ba ŋjane: Sesse!

² Estuwa ya kante ice wá, yá zhárá ba sesse belsa dzayye telle, antara ura áte iga. Edda una áte iga á belsa ŋjanna an

leka am erva, ta fadfanse ire an láwani. Edda-aara njanna slemidala jipu, a sessehe geni á de gá midalire zlabe ádaliye.

³ Daaci egdza zhel kyáwe na a weraa dámshé á buwire, yá cená ba buwire á duksa-aha na tá an shifa á ndaha elva á ba an ká kwárá. A ba njane wá: Sesse!

⁴ Kertenj sesse belsa umele kyanje antara ura áte iga. Ta fanem katsakar yaikke ge edda una áte iga á belsa njanna, ta vante hákuma ganakini a janaaja hairire am duniya bademme, tá cebaavecebe emnde am dágave-aatare.

⁵ Egdza zhel kyáwe na a weraa keyire á dámshé, daaci yá cená ba keyire á duksa-aha ufadé na tá an shifa na á ndáhá elva, a ba njane wá: Sesse! Yá zhárá ba sesse belsa dunjwe gyegunyiye, antara ura áte iga. Edda una áte iga á belsa njanna an daráme am erva-aara.

⁶ Yá cená ba ndáhá elva duksa umele ba seke kwárá á urimagwe, a ba njane: Mbera á ura palle áte váha palle wá, a jauka am gane á gwázhamá nagwadá palle, bi gane á gwasa nagwadá keye. Amá tara waye, antara mbazla wá, naba yateria a njarinja, a ba njane.

⁷ Daaci egdza zhel kyáwe na a weraa dámshé ufadíre, yá cená ba ufadíre-aatare ge duksa-aha ufade na tá an shifa na: Sesse! a ba njane.

⁸ Yá zhárá ba sesse belsa umele, jili-aara izhegizhege, antara ura áte iga. Zhera á edda una áte iga á belsa njanna Emتسا. Anjkwa á cfabaná fáyá am iga. Ta vaterte hákuma á ceba shifa á emnde an katsakar ge itare. Emnde umele, tá cebaterá an waya, emnde umele, tá cebaterá an lapikere, emnde umele keni tá cebateraaceba dabba-aha á kaamba. Daaci tá de kedanaakeda itare kyalma á kyalma á duniya.

⁹ Daaci egdza zhel kyáwe na a weraa dámshé ilyebíre, yá zhárá ba shedekwe-aha á emnde na ndza ta cebateraa adaba ta lyevaa elva á Dadaamiya, ta anjkwa ndater elva á Dadaamiya ge emnde na, tá am sera á duksa na tá icaná sadake á dabba ge Dadaamiya átekwa na.

¹⁰ Ta belu hula á ba an ndzedá, a ba itare: «Yaakadada á njere, ka cudefcde, ka slejirire ba ekka. Ká ufa vaatara ge kyá shairiya á emnde na ta cebaa shifa-aha á njere am duniya na? Ká de fan vaatara zlada áte itare?»

¹¹ Ta tegateraa zane dzayye ma ge ware-aatare keni bademme, ta bateraa: «Puwawansepue emtsaadé ádaliye duksa á kure, zlabe njá á kure cfemmeka una, kwa emnde na ta cebakuraa acfaba elva á Dadaamiya. Sey má cebareceba egdzar mama-aha á kure emnde a fetarfe na jarauje, lauktu watse tá kya shairiya.»

¹² Daaci egdza zhel kyáwe na a weraa dámshé unjkwahire, a naba gejaptehe ge duniya bademme á ba

an ndzedfa, vaciya nyefnye danjwe gyegwenyiye ba seke jampi. Tere keni nyefnye kyanje hajne ba seke uzhe.

¹³ Terlyákwa-aha keni tá geda á sem repepepepe ba seke egdza á náfá na á serbaná vaciya má á vátá effeya na.

¹⁴ Samaya keni a fasapte ba seke buce, a kefsehe ba estuwa. Tara wa-aha bademme, antara haha-aha na tá am dágave á háye-aha, tsaretse am sledse-aha-aatare bademme.

¹⁵ Emnde bademme, an emnde na tá kwárá ire-aatareka, an náve-aha-ka, bademme zhagadarezhagade, de shabarevshabe am hwalakwa-aha áte wa-aha. Antara ba slekse-aha á larde, ira mále-aha á ekse, antara mále-aha á sawji-aha, emnde a berba, ira emnde a ndzedfa, bademme zlarzlálá á de shebe.

¹⁶ Tá anjkwa ndater elva ge egdzar wa-aha, antara wa-aha sadafde, a ba itare an kyuwa: Zazawajerarzáze seke táslawa á kure. Shebwajerveshebe seke átuge ice á slekse yaikke na am kurshi, antara egdza zhel kyáwe na an ervaunjde-aara na táslawa á kure.

¹⁷ Adaba herzhe watse á maga hákuma-aara áte ḡere, adaba jaaja ervaunjde áte ḡere. Anjkwa ura watse á dzegwándzegwa tse vacite ḡanna emtu, a ba itare.

7

Malika-aha tá fafa lámba á Dadaamiya áte emnde-aara

¹ Am iga á una-aha ḡanna maa, ya naa malika-aha ufade, tá tsaatse am karafke-aha ufade ge ekte á samaya. Ta ḡanaahe effeya-aha gergere ufade na bademme, ganakini a sawka á sem duniya, ma áte haha, ma áte háye, ma áte náfa-aha keni.

² Ya ḡanna zlabe ádaliye malika umele, á sawa á sa am gedfi, am lámba á Dadaamiya na edda á shifa na am erva. Daaci a kante kwárá ba shagera ge dáha malika-aha na itare tá an hákuma á badza tara haha an yáwe na.

³ A ba malika ḡanna wá: «Fauka emtsaadé erva áte haha. Ma ge yáwe, ma ge náfa-aha keni fawaterfeka emtsaadé erva, sey má zlaŋeruzle ḡere ge fafatera lámba-aha áte wafke-aha-aatare ge emnde a Dadaamiya á miya.»

⁴ Cekwaŋgudi wá, yá cena tá biya kezlakula á emnde na ta fafatera lámba á Dadaamiya áte wafke ḡanna, ta emnde debu deremke an debu kul ufade ju ufade. Emnde ḡanna bademme ta segáshe á ba am jeba-aha á *Iserayiila-aha.

⁵ Ta fafete lámba ḡanna áte emnde á Yahuda, ta emnde debu kelaawa ju buwa. Ta fafete áte emnde á Raubain, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ta fafete áte emnde á Gada, ta emnde debu kelaawa ju buwa.

6 Tafafete áte emnde á Asair, ta emnde dubu kelaawa ju buwa, ta fafete áte emnde á Naiftalim, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ta fafete áte emnde á Manasa, ta emnde debu kelaawa ju buwa.

7 Ta fafete áte emnde á Simaun, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ta fafete áte emnde á Laiwi, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ta fafete áte emnde á Isakar, ta emnde debu kelaawa ju buwa.

8 Ta fafete áte emnde á Jabulaun, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ta fafete áte emnde á Yusufa, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ira emnde á Bainjamaain, itare keni ta emnde debu kelaawa ju buwa. Kwaya njane emnde a *Iserayiila na ta fafaterte lámba á Dadaamiya áte wafke na.

Nalgaadama á katafke á Dadaamiya am sleksire-aara

9 Am iga á una-aha njanna maa, ya naa nalgaadama, baaka kezlakula-aatare dekideki, ta sawa am larde-aha á duniya bademme, jeba-aha á emnde bademme, ma una áme, ma emnde na tá ndáha elva a ekse-ara keni. Bademme á nálgá á emnde njanna a jamme á katafke á Dadaamiya am sleksire-aara, ta buwa antara egdza zhel kyáwe. Emnde njanna bademme tá á ba am zane dzaydzaye, tá an erva-aha á debina am erva-aha-aatare bademme ge márá higa-aatare.

10 Ta ketaa kwárá-aatare á dem zhegela, a ba itare: «A lyajeraa ba Dadaamiya na náwa am sleksire-aara, ta buwa antara egdza zhel kyáwe baaka umele.»

11 Malika-aha bademme ta jantaave ge Dadaamiya am sleksire-aara, antara emgyegwar zála kul buwa ju ufadé na, ira duksa-aha ufadé na tá an shifa am vuwa na. Daaci bademme-aatare reppe garaavege á dem áhá, tá anjkwa kezlan ugje ge Dadaamiya na am kurshi á sleksire-aara na.

12 Ta bántsa itare: «*Aamin! Gálá wá, á zlayák ba ge ekka Dadaamiya. Ká an dsemsemire, ká an hákuma, ká an ilmu, ká an ndzedfa, ká an gázlagazla. Ná paslaká erva, ná slafaká we ba ge ekka palle, dem ba ge dekideki. *Aamin!»

13 Daaci, a ba palle á emgyegwar zála na á elvan ge iya: «Diyakaterdiya emtu emnde njanna tá am zane dzaydzaye na? Ta emnde-ara itare?»

14 Ya njwanante: «Diyanaterka, ka slediyaterdiya ba ka ámbarka á ja.» Daaci a ba njane á elvan ge iya: «Una degiya emnde na ni ndza ta bashu zlada yaikke am duniya, dete halavuwa á zlada njanna keni gazlarka dekideki na. Itare ta emnde na ni revasereve zane-aha-aatare am uzhe á egdza zhel kyáwe, garanvege dzayye na.

Amaana bararsebáre ervaunçde-aha-aatare am uzhe á Yaisu *Almasiihu.

¹⁵ Adaba una ñanna, náwa itare saremsa á se katafke á Dadaamiya am kurshi á sleksire-aara. An vayi vacika tá maganá slera am mashidi-aara, á fateru hyema ba ñane.

¹⁶ Itare tegarevtege antara waya, antara ndera, ira kárá á vaciya. Ma jeba-ara keni baaka názu á de hyaterá lyuwa ge itare cekideki.

¹⁷ Ya ndahanaa adaba uwe una? Adaba ba egdza zhel kyáwe na kwáye am dágave á kurshi-aha na una á de geva suni-aatare. Á de dáterá á dem tate á yáwe á shifa. Watse á de halatersa ba Dadaamiya an erva-aara yáwe á kyuwa am ice ge itare.»

8

Egdza zhel kyáwe añkwa á werá dámshe á vadale na á halavuwa átekwa

¹ Am iga á una-aha ñanna maa, egdza zhel kyáwe na a weraa dámshe vuyire. Dámshe na wá, á halavuhále átekwa. Am sarte na a werante na wá, badsemme á názu am hude á samaya tsaatse kedekke, á maga kyalma á saa baaka názu á gejava cekideki.

² Daaci yá zhárá ba malika-aha, ta vuye kalkale, tá tsaatse á katafke á Dadaamiya, ta tegaterem derkwákwá am erva.

³ Añkwa malika umele zlabe ádaliye, an egdza erba á dindar na tá díza kajiji am hude-aara am erva, a de tsanve ge duksa na tá icaná sadake átekwa ge Dadaamiya na. Daaci ta halanu kajiji kwakya ge malika ñanna, ganakini á dízaná á katafke á Dadaamiya áte tate á icaná sadake ñanna. Daaci ta weshapte estuwa tara yire á kajiji ñanna, antara maduwa-aha á emnde na fartarfe á ba an jirire na.

⁴ Daaci ta tsete estuwa tara yire á kajiji na, antara maduwa-aha á emnde a fetarfe á deza Dadaamiya.

⁵ Daaci malika na, ba zlauzle am una ñanna, a eksetaa egdza erba a díza kajiji na, a tsakem slaya á kárá na áte tate á faná sadake ge Dadaamiya na, a naba kyanaahe á sem duniya. Daaci njaanja tara hula á samaya, antara kárá á ráde, haha keni a naba gejava á ba an ndzedfa.

Ferta derkwákwá á Malika-aha vuye

⁶ Malika-aha vuye na ta tegaterem derkwákwá am erva na magarnaamaga niya ge ferta derkwákwá-aha-aatare.

⁷ Zuñjwe á malika-aha ñanna a fertante náza-aara, wesharáptewesha tara nálandze, antara kárá, ira uzhe, tá añaqwa hya á sem duniya. An tega duniya kar keye, kar

palle na an pesha an kárá, tara esseba, antara náfa-aha bademme tá an pesha.

⁸ Buwire á malika-aha njanna keni a fertante derkwákwá-aara, ta mbar kárá ge daada duksa umele ba seke wa yaikke, ta devese, ta eblyanme am háye.

⁹ An tega háye-aha am duniya kar keye, kar palle na nyefnye uzhe hánje, bademme á názena an matsaremátsa am háye-aha njanna. Paare-aha á yáwe keni bademme badzarevbadze am tate-aha njanna.

¹⁰ Keyire á malika-aha njanna a fertante náza-aara keni, a nezlehe ge daada terlyákwá, á mba ba kárá bademme, daaci a eblyeme am kar palle á derive-aha yáwe, antara mánjebe-aha, tate á yáwe bademme, njane a badzeva yáwe kar palle am keye.

¹¹ Zhera á terlyákwá njanna wá, Agugu, amaana: yaiyaihire. Yáwe-aha am duniya bademme a tegese kar keye, kar palle na gevge yaiyaihe bademme ba seke wáye á dále, yaiyaihire á yáwe-aha njanna a cebaa emnde kwakya.

¹² Ufadfire á malika-aha njanna njane keni a fertante derkwákwá-aara, ma ura-ara keni a tegese kar keye ge tara vaciya, antara tere, daaci vaciya keni kar palle gevge danjwe, tere keni kar palle gevge danjwe. Terlyákwá-aha keni ba estuwa: am keye, palle gevge danjwe, am keye, palle gevge danjwe, bademme ba estuwa. Daaci a gulaa estuwa parakkire á duksa-aha na tá am samaya na. Am kar keye, ta kedfaa palle. Váha palle a tegese kar keye, am palle baaka parakkire ba cekwaanjudí keni. Vayiya keni ba estuwa njanna.

¹³ Daaci ya ketaa ice á dem samaya wá, yá cena ba kyuwa á zele am samaya yiyyiye jipu, herzhe á shanaasha samaya. Álawlawlawlaw, a ba zele njanna, paláse á kure kwa emnde na kwá áte haha! Arjkwa á tsekwa zladfa yaikke má fertanteferta malika-aha na jaruje na derkwákwá-aha-aatare!

9

¹ Kerten fertanteferta názá-aara ilyebire á malika-aha njanna. Yá zhárá ba terlyákwá umele á belá am haha, a eblyaa sawa am samaya. Ta vante egdza a tsekweram am erva ge njane, ge wera evege shagerka na baaka halavuwa á sladfire-aara dekideki na.

² Ba a wertaa evege njanna wá, shelle ge yire, á segashe am hude á evege njanna, ba seke yire á kárá na yaikke jipu na. A hedanuhe ge vaciya bademme, tábedámme sledé bademme.

³ Daaci á kelá ba dikele á iwe-aha, á segashe am yire ḥanna, hyemhye am duniya bademme. Ta vaterte hákuma ge iwe-aha ḥanna ba seke názá á herdza-aha na tá am haha na.

⁴ Ta bateraa a farka we-aatare ḫekideki ma áte mása, ma áte náfá-aha keni, a wawarwáwa ba emnde na ta baaka an lámba á Dadaamiya áte wafke-aha-aatare na.

⁵ Amá ganakini tá zlanaazle ba ḫekideki shifa am ura wá, varaterteka baráma-aara. Ta bateraa ba a magaraternaamaga paláse am tere ilyebe ḥanna. Iwe-aha ḥanna má warewa ura wá, zlada-aara ba kalkale antara zlada na á tapaná ura má waawa herdza.

⁶ Am tere ilyebe ḥanna, emnde tá de katáná an kátá emtsa, amá watse baaka pute. Watse tá yekaná an yeka emtsa, amá watse á duka emtsa ádezetare.

⁷ Iwe-aha ḥanna wá, tá gáráva an belsa-aha na má tá dem wáva na. Tá an duksa-aha umele ba seke dzakwa á sleksire na ta maganaa an dindar na am ire-aha-aatare. Wafke-aha-aatare tá gáráva an zála.

⁸ Úgje-aatare ba seke úgje á ḥwashá, slare-aatare keni ba seke slare á ervare.

⁹ Ta shaḥanve uksuwe-aha-aatare am duksa umele ba seke kyebebbe á íre. Hula á lyambáke-aatare ba seke hula á darkwa-aha na tá tadáná belsa-aha na tá hadzala á dem tate á wává.

¹⁰ Iwe-aha ḥanna, itare tá wa ura an kataliya seke herdza. Tere ilyebe tá aŋkwa á magaterá paláse ge emnde an kataliya-aha-aatare.

¹¹ Tá an slekse-aatare yaikke arge itare. Slekse-aatare ḥanna wá, malika na á kwaraná ḥane evege shagerka na baaka halavuwa á sladfire-aara ḫekideki na. Slekse-aatare ḥanna wá, an elva á Ibraniŋkau tá dāháná an Abadaun, an elva á Yunaniŋkau wá, tá dāháná an Apauliyaum. (A ba zhera-aha ḥanna wá: Slebadza duksa.)

¹² A degáshe estuwa palása á zuŋjwire áte una ni a ndahanaa zele ḥanna. Tá aŋkwa sawa zlada-aha umele zlabe ádaliye buwa.

¹³ Daaci uŋkwahire á malika-aha ḥanna a fertante derkwákwá-aara ḥane keni. Ya ketaa ice wá, ya naa duksa na tá faná sadake átekwa ge Dadaamiya, na ta maganaa an dindar. Yá cena ba kwárá á ura á segáshe am we á námbanjwa-aha-aara ufaše kerde ge duksa na tá fa sadake átekwa na.

¹⁴ A ba edda-aara á elvan ge malika ḥanna: «Palater-aapálá malika-aha na ufaše na tá an ḥgwadá áte we á guwa na tá dāháná an Aifratis na.»

¹⁵ Daaci ta palateraahe malika-aha na. Itare wá, ndza ta fáter ganakini slera-aatare sey tá maganá am iva ḷanna, am tere ḷanna, am hare ḷanna, antara am sarte ḷanna keni. Am sarte ḷanna wá, tá de ceba emnde kwakya am duniya. Am kar keye, kar palle na tá de ceba emnde ḷanna bademme.

¹⁶ Ta biyaa kezlakula á dikele á sawji-aha á malika-aha ḷanna tá áte belsa-aha na wá, ta meliyaun deremke buwa.

¹⁷ Am wáháyu-aaruwa wá, ya náternaa belsa-aha, antara emnde na tá áte iga-aha-aatare bademme. Emnde ḷanna tá am kyebebbe á íre an deva ba kyanje ba seke kárá, zlabe ádaliye áte danjewire seke yire á kárá na yaikke vayvaya na, seke jili á yáwe á tambali zlabe ádaliye. Ire á belsa-aatare wá, seke ire á ervare. Á segashe ba kárá, antara yire, ira *baraudau am mbuwe-aha-aatare.

¹⁸ Sabaaba-aha keye ḷanna, amaana: tara kárá, antara yire, ira *baraudau na á segashe am mbuwe á belsa-aha ḷanna, cebaaceba emnde kwakya. Am emnde keye, a jaa palle.

¹⁹ Hákuma á belsa-aha ge magateraa palásá ge emnde na wá, á ba am mbuwe, antara kataliya. Ágira kataliyaaatare wá, ba záhe surum-surume ge belsa-aha ḷanna, tá ceba emnde an ḷane.

²⁰ Aley, emnde na jaruje an shifa na magarka tuba dékideki. Itare tá kezlater ugje ba ge shaitaine-aha, tá maga ba hele-aha-aatare gergere. Hele umele tá maganá an dindar, umele tá maganá an lipela, umele ba náfá, umele nákwá. Duksa-aha ḷanna wallá tá nanna ice-ka, wallá tá cenáncena duksa á dem hyema-ka, tá zaltezlálá-ka, uwe-ka.

²¹ Zlabe ádaliye, emnde ḷanna tá ceba ba shifa, tá maga ba gwardzire, antara zawarire, ira neylire, tá yánka dékideki.

10

Malika an egdza wakita

¹ Am iga á una ḷanna maa, ya naa gwarda á malika umele zlabe ádaliye, á tsekwa á sa am samaya. Malika ḷanna an tsekwa am kumba, antara kataliyavere takarre am ire. Wafke-aara á maga wulwulire ba seke vaciya, sera-aha-aara ba seke nara á kárá.

² Malika ḷanna an egdza wakita am erva, wakita ḷanna á ba an wera. Sera á nadafa-aara á tsaná am dagave á háye, sera á názlaña wá, kwaye á de tsaná áte haha ba yiyye an háye.

³ Ndasendahe elva-aara palle wá, zlálá á kwárá-aara ba seke kyuwa á ervare. Am iga á kwárá-aara ḷanna, yá cena ba ḷwartejwa válaha á samaya ta vuye.

⁴ Yá kátá puwetepuwa názu ta ndahanaa válaha á samaya ḷanna ta vuye na, kertenj yá cena kwárá umele zlabe ádaliye á ndahi elva á sa am samaya, á ba edda-aara: «Puweka elva ḷanna, a njinja á ba am hude á ḷja.»

⁵ Daaci malika na sera-aara palle a tse am dágave á háye, palle áte haha na, a ketaa erva nadafa-aara á dem samaya,

⁶ a zu wada á katafke á Saksage na ma vaatara keni ḷane ba ḷja-aara, a nderanaa ba ḷane samaya, antara názu átekwa bademme, a nderanaa ba ḷane haha, antara názu átekwa bademme, a nderanaa ba ḷane yáwe, antara názu am hude-aara bademme na. A zu wada geni ba jirire duksa-aha ḷanna herzhe á magava, má zlaruzle malika-aha bademme ge ferta derkwákwa.

⁷ A bá ḷane wá: «Ba máki fertanteferta vuyire á malika-aha derkwákwa-aara wá, Dadaamiya keni á zlanazle áte una ḷanna ge mága jirire á názena á kataná ḷane, ndza a bela emnde a slera-aara nabi-aha, ta se ebbálá na.»

⁸ Daaci edda una ndza ya cennaa kwárá-aara á ndahi elva á sa am samaya na, fiyantaufe zlabe ádaliye, a ba ḷane: «Edduwa lyevaalya egdza wakita na an wera am erva á malika na a tsa sera palle am dágave á háye, sera palle áte haha na.»

⁹ Daaci duwa-aaruwa á de lyiya egdza wakita am erva á malika ḷanna. Viteva wakita na, á ba iya á elvan ge ḷane. A ba ḷane: «Náwa lyevaalya, zuze bademme, watse ḷenjene am mbuwe á ḷja ba seke nama, amá watse á de gevge yaiyaihe am kulmbe á ḷja ba seke dále.»

¹⁰ Ya lyevaa egdza wakita na am erva-aara, ya zuhe. Ba jirire wá, ndza ḷenjene am mbuwe-aaruwa ba seke nama, amá de gevge yaiyaihe am kulmbe.

¹¹ Daaci, ta biya de emmága zlabe ádaliye nábiyire áte emnde a jeba gergere, áte larde-aha gergere, áte emnde a ndáha elva-aha gergere, antara slekse-aha-aatare bademme.

11

Seyde-aha buwa

¹ Daaci ta fiyem zade á gamara am erva, sladde ba seke lále á kura duksa, ta biyaa: «De kursekure hude á mashidi an ḷane, kursekure antara duksa na tá faná sadake átekwa ge Dadaamiya na, kezlaterkezla emnde na tá maga maduwa am mashidi ḷanna bademme.

² Amá kureka hude á riya-aara, fanuka hyema ge tate ḷanna dekideki. Adaba yarateránya tate ḷanna, antara hude á berni cudedde ḷanna bademme ge emnde na dabarka Dadaamiya na. Watse tá de záná itare, tá de payáná itare an sera-aha-aatare am tere kul ufade ju buwa.

³ Amá watse yá bela seyde-aha-aaruwa, tá an tsakwa am bagwadza-aha ba estuwa. Am sarte ḷanna, watse tá baláná ba itare waazu á elva-aaruwa am háre debu an deremke buwa an kul uñkwahe ḷanna.»

⁴ Seyde-aha buwa ḷanna wá, itare ta ba seke náfá-aha á juwe buwa, antara kárá á fanus-aha buwa, tá á katafke á Dadaamiya.

⁵ Máki ura á magaterá emtaŋkire wá, á naba segáshe kárá am mbuwe-aatare, á ceba kelaade-aha-aatare ḷanna, tá taa ḷezleka dekideki, sey ba tá emtsa.

⁶ Am zamáne-aatare na ni tá de maga nábiyire na, watse tá an hákuma jipu. Watse tá an hákuma á piyeta yáwe á samaya ganakini a hyeka dekideki; watse tá an hákuma á nyanve yáwe, á geva uzhe. Zlabe adaliye, watse tá an hákuma á sa sabaaba-aha gergere á sem duniya ge magateraa palása ge emnde, tá de magán ba seke una tá kataná itare.

⁷ Má watse zlaruzle itare á bálá elva á Dadaamiya wá, watse á sesse náza kaamba am evege shagerka na baaka halavuwa á sladfire-aara dekideki na. Watse á se wava dabba ḷanna an itare, á de gáná ba ḷane midalire, á de cebaterceba ba bukerde.

⁸ Amá emtsa-aatare watse tá yáterá á ba áte we á layye, am berni na ndza ta jaa edda-aatare áte dzangala na. Adaba názu ta maganaa emnde a berni, watse tá dánhá berni ḷanna an *Saudauma, bi Misera.

⁹ Emnde na tá am emtsa na wá, watse an piya ge hedaterheda. Watse tá se zharaterzhárá emnde á sa am larde-aha gergere, emnde a jeba gergere, antara emnde a ndánhá elva gergere, emnde bademme tá de zhárá ba emtsa-aatare am háre keye an kyalma.

¹⁰ Watse bademme á emnde na tá am duniya na evauñse-aatare á de geva ba seke nama arge emtsa á emnde buwa ḷanna. Emnde a há tá de maga muñri-aara, adaba ndza tá katerva ye kwakya áte ndánhá-aatare.

¹¹ Daaci am iga á háre keye an kyalma ḷanna, Dadaamiya á de fertaterem puwa shifa zlabe adaliye á dem vuwa-aha-aatare, tá naba tsatsetehe. Daaci emnde na naráterna na gazlaregazla bademme.

¹² Ba itare keni tsaretse am haha, tá cena ba kwárá á ura, á dánháterá á sa am samaya, a ba kwárá ḷanna á elvan

ge itare: Dalaudálá ásehuna. Daaci ta naba ḥeye á dem samaya am kumba, am ice á kelaade-aha-aatare bademme.

¹³ Am sarte ḥanna maa, a naba gejapte ge haha á ba an ndzed'a, am bere kelaawa an ḥgerda palle, am bere kelaawa an ḥgerda palle, hude á berni ḥanna bademme ba estuwa. Emnde debu vuye una matsaremátsa bademme. Daaci emnde na jaruje an shifa na gazlaregazla jipu, farantaufe gálá Dadaamiya geni Sleksa ba ḥane palle, aŋkwa am samaya.

¹⁴ A degashe estuwa palásá buwire, amá keyire keni aŋkwa sawa ba kinamina.

Malika á ferta derkwákwa vuyire

¹⁵ Am iga á una ḥanna maa, vuyire á malika-aha a fertante derkwákwa-aara keni. Daaci yá cena ba kwárá-aha tá valaha á sawa am samaya, a ba kwárá-aha ḥanna: «Dadaamiya Yaakadada, antara edda una a eksesaa ḥane farantaufe sleksire-aatare áte duniya názá ba ge ḫekideki.»

¹⁶ Ba darude itare maa, reppe puwaraapuwa emgyegwar zála na ta kul buwa ju ufade na tá am kurshi-aha á sleksire na á dem áhá, tá aŋkwa kezlan ugje ge Dadaamiya, a ba itare:

¹⁷ Dadaamiya Yaakadada arge duksa bademme, am fantaufe keni ndza ba ekka, kina keni ba ekka ḥanna. Ná aŋkwa slafaká we asfaba hákuma á ḥna na ni eptsakanaptsa duksa bademme á sem sera á ḥna na.

¹⁸ Kwakya emnde am larde-aha gergere ndza ta magaa ervaunjde an ekka. Kina wá, hyephye sarte á ḥna keni geni ká eptsaternaaptsa, hyephye sarte á ḥna ge kya shairiya á emnde a fáyá, hyephye sarte á ḥna ge tegateraa ládfá ge emnde a slera á ḥna nabi-aha, antara ge emnde á ḥna umele keni bademme, ge male-aha, antara emnde na garevka male-aha, emnde na tá an lyawá á ḥna am ervaunjde na bademme ká de tegateraa ládfá. Emnde a bádza duniya keni hyephye sarte á ḥna ge ká ḥgerdateraangerda.

¹⁹ Ba ḫarude itare wá, bataŋje a naba wertehe ge mashidi á Dadaamiya am samaya, antara ba nakwati am hude á mashidi ḥanna ura á nanna bademme. Nakwati ḥanna wá, á márá namána-aha na a ḥgudanaa Dadaamiya an emnde na. Am iga-aara, wesharáptewesha tara kárá á ráde, antara válaha á samaya, nálandze keni ba seke una ni tá puwaná an puwa á sa am samaya, haha keni a naba gejapte ba ḥárñjare.

12

Mukse antara náza nye

¹ Daaci marápsemáre najipu yaikke am samaya. Anjkwa mukse wá, a tsekweme am vaciya ákurá naŋgyuwe-aara, a puwete sera-aha-aara áte tere. Ákura náza fada ire-aara wá, an terlyákwa kelaawa ju buwa am ire. Una ɻanna dzakwa á sleksire-aara ge ɻanna.

² Mukse ɻanna keni á hude, hyephye sarte-aara ge ya egdzere, ámbera anjkwa á hula ge zlafa a ya.

³ Zlabe ádaliye, marápsemáre najipu umele yaikke á ba am samaya ɻanna. Ya naa ba dada náza nye, vuwa-aara an deva ba kyanje, an ire vuye á ba áte ɻane palle, antara derma-aha-aara kelaawa. Zlabe ádaliye, an dzakwa á sleksire am ire-aha-aara ɻanna vuye kerde.

⁴ Kataliya á náza nye ɻanna shánaasha samaya, haa a bataa terlyakwa ba kwakya an ɻane á sem áhá. Am terlyakwa keye áte samaya, ɻane a betaan palle, am terlyakwa keye a betaan palle, bademme ba estuwa. Daaci a tsahé arge mukse na anjkwa á ya egdzere na, ganakini má watse yaaya egdza-aara ɻanna, watse á ndunde ɻane.

⁵ Cekwaanjudi wá, mukse na yaaya egdzere zhele, watse á kwará egdze ɻanna duniya bademme an zade á íre. Daaci ta eksante egdze ɻanna, kwaye ta naba danaa á de katafke á Dadaamiya am sleksire-aara.

⁶ Emmarge egdzere maa, ɻane a kezlanaa á dem kaamba, á dete bálá na a tsatsanaa Dadaamiya ganakini á de fanu hyema áhuwa ge ɻane na. Watse á njá áhuwa am hare debu an deremke buwa an kul uŋkwahé.

⁷ Am iga á una ɻanna maa, njaanja wáva yaikke am samaya. Ba náza nye ɻanna zlabe ádaliye antara malika-aha-aara, tá anjkwa wava antara *Mikayilu ɻane keni tá antara malika-aha-aara.

⁸ Amá hyafka náza nye ɻanna áza *Mikayilu. Ngýaraterseŋye antara malika-aha-aara bademme, tá taa piyeteka ba sera-aatare keni am hude á samaya mazla-aara.

⁹ Ta naba ɻyanse estuwa dada náza nye ɻanna. ɻane wá, tá eddáhá zlabe an emgyegwe a záhe keni. Ta ɻyanterse á segashe antara malika-aha-aara bademme. Zlabe ádaliye, ɻane slekse á jini-aha, bi Shaitaine, una bademme ba zhera-aha-aara.

¹⁰ Am iga á wáva-aatare ɻanna, ya cenan ba kwárá yaikke á valaha á sawa am samaya, a ba ɻane wá: «Kina wá, Dadaamiya maresemáre hákuma á sleksire-aara bademme, lyámilya ba ge cekidéki mazla-aara. Edda una a

eksesaa ɳane na keni maresemáre-aara bademme, adaba kwaye ɳgyanseŋgye edda á fida na am samaya. Ba edda una ni ndza an vayi vacika á se icateraare sera ge egdzar mama-aha á miya áza Dadaamiya na.

¹¹ Amá egdzar mama-aha á miya garega midalire. Názena ni itare ta gaken midalire na wá, ta gáná adaba uzhe á egdza zhel kyawe, antara adaba seydire na ta maganaa áte elva á Dadaamiya, ta ndater ge emnde, ma emtsa keni eksaraarekse na.

¹² Adaba ɳgyaraterseŋgye ɳanna wá, ekkure samaya-aha higauhiga. Ekkure emnde na kwá am hufé á samaya-aha ɳanna keni higauhiga bademme. Amá palasa á kure kwa emnde na kwá áte haha, antara názena am hufé á haye keni bademme. Ya ndaaná adaba uwe una? Adaba kwaye tsekwátsekwa Shaitaine á dezekure, aŋkwa á tsekwa á ba an ervaŋdse-aara, adaba diyaadiya ganakini sarte-aara a juwa ba cekwaanjudi.»

¹³ Am nánnna náza nye na ganakini ɳgyaransenŋgye á sete haha, a fantau ge baka mukse na a yaa egdzere zhele na, aŋkwa á cfabaná á dem kaamba.

¹⁴ Mbate kerten varanteva lyambake-aha á dada zele ge mukse na, geni á ɳgye an ɳane á dem tate na a tsatsannaa Dadaamiya geni á de geláná átekwa am iva keye an kyalma na. Áhuwa wá, á shanaaka emgyegwe a záhe ɳanna mázle-aara.

¹⁵ Daaci ge baka mukse na wá, emgyegwe a zahe ɳanna a naba melese yawe wá, a naba gev guwa yaikke ganakini á de dánda yawe á guwa mukse na.

¹⁶ Amá: «Yá aŋkwa ya,» a ba haha, aŋkwa á melanumele ge mukse na. Daaci haha keni werta we-aara, a shu yawe na ni a maganaa náza nye na bademme.

¹⁷ Daaci jaaja emtaŋkire náza nye na áte mukse na. A naba dateraa wava ge egdzara á mukse ɳanna mázle-aara, amaana: Emnde na ni lyarvaalye elva á Yaisu *Almasiihú, tá aŋkwa á fansaarefe ge Dadaamiya á ba an jirire na.

¹⁸ Á ba aŋkwa náza nye na a tsanu ge we á háye.

13

Náwa dabba-aha ta buwa

¹ Am iga-aara maa, yá zhárá ba aŋkwa á segashe dabba umele am háye, an ire vuye á ba áte ɳane palle, derma-aha-aara keni kelaawa. An dzakwa á sleksire áte derma-aha-aara ɳanna bademme, áte ire-aha-aara keni bademme ta pupuwete názu zlayeka dekifeki na ge zlázla Dadaamiya an ɳane.

² Dabba ḷanna ya nanna na wá, tá gárava an ubela, amá sera-aha-aara wá, ba seke sera-aha á kere á kaamba, we-aara keni ba seke we á ervare. Náza nye na a vanta zade-aara, antara sleksire-aara, ira hákuma-aara bademme ge dabba ḷanna.

³ Añkwa palle am ire-aha á dabba ḷanna wá, ba seke ndza kyaranmárekye, ba seke ndza emtsametsa dème, amá mbaambe. Am duniya bademme emnde tá maga ba najipu-aara, emnde bademme tá daba ba ḷane.

⁴ Daaci emnde bademme tá añkwa á kezlan ugje ba ge náza nye na, adaba a vanta ḷane hákuma ge dabba ḷanna. Tá añkwa kezlan ugje ge dabba ḷanna keni, ta bantsa itare: Ware edda una ta calle an dabba na náwa ḷane na? Ware edda una á hyephye seke ḷane?

⁵ Dabba ḷanna shansha ndzedfa á válya elva, antara mága kuravire áte Dadaamiya. A shaa ndzedfa á mága una ḷanna, am tere kul ufade ju buwa.

⁶ Daaci a naba fantau ge valya elva áte Dadaamiya, a fantau ge nyanya zhera á Dadaamiya, antara tate na á njá Dadaamiya átekwa na, ira emnde na tá am samaya na bademme tá an nyainye.

⁷ Dabba ḷanna wá, shánsha ndzedfa ge wáva an emnde na tá añkwa daba Dadaamiya, a ganaa ba ḷane ndzedfa zlabe ádaliye. Dadaamiya a naba vante baráma ge sha hákuma áte larde-aha bademme, antara emnde am ekse-aha gergere bademme, ma tá ndaha elva a eksa-ara keni, duniya bademme á ba am erva-aara.

⁸ Bademme á emnde am duniya, watse tá kezlan ugje ba ge ḷane, sey ba emnde na ndza an puwa zhera-aha-aatare am wakita á egdza zhel kyawe na, itare wá, tá de kezlanka ugje. Am wakita ḷanna wá, an puwa zhera-aha á emnde na ni tá an shifa na á zleka na. Ta puwaterte daga am faktá á duksa bademme.

⁹ «Edda una añkwa hyema-aara wá, a effa ba shagera áte elva na yá ndahaná iya na:

¹⁰ Edda una ta yanu ganakini watse á dem erva á kelaade-aha na, ma estara keni baaka pekya-aara. Iyau, edda una ta yanu ge katsakar, ma vaatara keni sey tá jana á ba an katsakar ḷanna, baaka pekya-aara dékideki. Duksa palle ge emnde a daba Dadaamiya wá, a garevge emnde a farvaujde, a fartarefe áte Dadaamiya.»

¹¹ Am iga-aara wá, ya nanna zlabe dabba umele, ḷane a segashe am hude á haha. An derma buwa, derma-aha-aara á gáráva an náza á egdza zhel kyawe. Dabba ḷanna á ndaha elva, ndaha elva-aara ba seke názá á náza nye.

¹² Dabba ḷanna keni fantauka ba ḷane an ire-aara mága duksa. Hákuma á mága duksa-aara wá, ba kalkale an názá á dabba zuṇjwire na. A magaa najipu-aha gergere á katafke á dabba zuṇjwire, a hyaterarhe á ba áte laarire ge emnde bademme am duniya, geni sey tá kezlan ugje ge dabba zuṇjwire na ndza ba seke kyaranmárekye, ndza ba seke emtsamtsa, amá mbaambe na.

¹³ Kwakya najipu-aha na a maganaa buwire á dabba ḷanna. ḷane a tsekwa kárá á sawa am samaya á sete haha áte ice á emnde bademme, antara najipu-aha umele gergere.

¹⁴ ḷane varanteva baráma ge mága najipu-aha ḷanna estuwa á katafke á dabba zuṇjwire na. A badu emnde bademme an una ḷanna, a bateraa: «Nderaundera gáráva á dabba zuṇjwire na ndza kyaranmárekye an katsakar, ba seke ndza emtsamtsa, amá mbáambe na, daaci kwá fansarefe.»

¹⁵ Dabba ḷanna wá, ta naba bashanaa ge ḷane á fatanem effeya á shifa am vuwa ge hele ḷanna ta nderndera na. Gevge wá, anjkwa á ndaha elva hele na, ganakini emnde na má kezlaranka ugje ge ḷane wá, á cebaterceba bademme.

¹⁶ Dabba ḷanna yá anjkwa ndahaná ya na wá, a hyat-eraarehe á ba áte laarire ge emnde bademme am hude á duniya, ganakini sey tá lyevalya lámba-aara áte iga a nadafa, antara áte wafke-aha-aatare bademme. Una an male-aha-ka, an egdzara-ka, emnde a berba an talágaha, emnde na tá kwárá ire-aatare, an náve-aha, emnde bademme.

¹⁷ Edda una má lyiyaaka lámba-aara wá, á taa shekweveka duksa, á taa veluka názá-aara keni cekideki. Lámba ḷanna wá, zhera á dabba ḷanna. Anjkwa zlabe umele kezlakula, una ḷanna keni á márá ba zhera-aara ḷanna.

¹⁸ Kezlakula na wá, sey á kyepkye ejkale á edda-aara, lauktu á diyeddiye názu am hude-aara. Kezlakula ḷanna wá, á maramiya tate na tá halavuwa átekwa emndimagwaha. Kezlakula-aara ḷanna deremke uŋkwahe an kul uŋkwahe ju uŋkwahe.

14

Láhe á emnde na tá an várá na am samaya

¹ Am iga a una-aha ḷanna maa, ya ketaa ice á dem samaya, yá zhárá ba tara egdza zhel kyawe áte ire á wa *Siyaua, tá antara emnde debu deremke, an debu kul ufadé ju ufadé na ndza tafafete zhera-aatare, antara Eddeñjara áte wafke á emnde ḷanna.

² Yá cena ba kwárá-aatare á sawa am samaya ba seke mága á yawe áte guwa yaikke. Ká kwárá-aatare ba seke váláhe á samaya, amá tá belá láhe, antara gadzavera-aha-aatare tá jante ge láhe am hula-aatare njanna.

³ Una njanna tá bela láhe emnde debu deremke an debu kul ufade ju ufade na, tá aŋkwa gálá Dadaamiya am kurshi á sleksire-aara, ta jantaave duksa-aha ufade na tá an shifa am vuwa, ira emgyegwar zála kul buwa ju ufade na. Láhe njanna wá, láhe áŋwaslire, baaka ura á diyeddiye láhe-aatare njanna dekideki, sey ba emnde njanna ta varaterse á sa am duniya na.

⁴ Sey ba itare ta emnde na ta tsufete vuwa-aatare am cudeddire, farka erva-aatare áte mukse dekideki na. Sey ba itare ta emnde na ta varaterse itare am dagave á emnde na tá am duniya na, tá aŋkwa daba ba egdza zhel kyawe ma á dem tate-ara keni. Itare wá, tá átuge tara Dadaamiya antara egdza zhel kyawe.

⁵ Itare wá, ta emnde na ndza cенaránka elva fida am mbuwe-aatare dekideki, ta emnde cudedde.

Malika-aha keye an slera-aha-aatare

⁶ Daaci ya ketaa ice, yá zhara ba aŋkwa á ngye malika umele yiyyiye jipu herzhe á shanaasha samaya. Malika njanna aŋkwa á saterá labáre á higa ge emnde na tá am duniya. Labáre njanna baaka zle-aara cekideki. Á saterán ge emnde a larde antara jeba gergere, ma tá ndaha elva-ara keni. Am duniya bademme, á saterá ba labáre njanna ge emnde.

⁷ Malika njanna a ketaa kwara-aara ba shagera, a ba njane á elvan ge itare: «Kuvaukuva Dadaamiya, galaugála Dadaamiya am yaikkire-aara, adaba hyephye sarte-aara ge mága shairiya á emndimagwaha. Kezlawankezla ugje ba ge njane edda una a nderaa samaya, antara haha, a magaa tate-aha á yáwe bademme na.»

⁸ Kerten a dhabemhe ge buwire-aara, a ba malika njanna: «Kina wá, zlauzle *Babila mazle-aara, á de mbedsa berni yaikke na. Nane a hyante shagerkire-aara áte larde-aha bademme, haa a jatera an ja ge emnde ba seke mbazla.»

⁹ Am iga a malika-aha ta buwa na wá, a dhabateremhe ge malika ge keyire. Nane keni a ketaa kwara-aara ba shagera, a ba njane: «Ma ware una a kezlankezla ugje ge dabba njanna, antara gáráva á dabba njanna, ma ware edda una a lyevaa lámba á dabba njanna áte iga a nadafa-aara, bi áte wafke-aara, má ta magaa una njanna,

¹⁰ daaci tá de shá palásá áza Dadaamiya adaba jaaja ervaunjde. Á de jaterá á ba an ja palásá ba seke mbazla

na karanteka yáwe dekideki na. Ma ware edda una maganaamaga duksa á dabba-aha ḥanna, edda-aara á dem kárá, kárá ḥanna an wesha an *baraudau, daaci á maga palás-aara á katafke á malika-aha á Dadaamiya, antara egdza zhel kyáwe.

¹¹ Ma vaatara keni yire á kárá ḥanna á wálá á ba an wálá shelle á dem zhegela, tá maga palás-aatare am hude-aara. Bademme á emnde na ni kezlarankezla ugje ge dabba ḥanna, ma ge hele-aara na keni, bi má lyarvaalya lámba-aara na áte vuwa-aatare, watse baaka puwansepue-aatare dekideki, an vayi vacika bademme tá shá ba zlada.»

¹² Adaba una ḥanna wá, ekkure emnde na kwá aŋkwa daba Dadaamiya, fakurtarefe áte Yaisu an jirire na wá, sey kwá gevge emnde a farvaunjde ba shagera.

¹³ Daaci yá cena ba kwárá umele zlabé ádaliye á sawa am samaya á ba an ndzedfa. A biyantsa kwárá ḥanna: Puwetepuwa una: Gedá wá, watse aŋkwa áza emnde na tá emtsa am erva á Yaakadada na, a ba ḥane. Daaci a ḥutehe ge Shedekwe Cufedde: «Una ba estuwa, a puwaransepue, adaba zlazladfire á slera na ta maganaa itare na á kedeka.»

Dadaamiya, antara emnde am halavuwa á duniya

¹⁴ Am iga a una-aha ḥanna wá, ya ketaa ice zlabé ádaliye wá, yá zhárá ba kumba dzayye ba telle. Aŋkwa duksa umele a njete áte kumba ḥanna, duksa ḥanna ba seke urimagwe. An dzakwa á sleksire ta maganaa an dindar am ire-aara, antara náza wá másá an slare jipu, a ḥanaahe am erva.

¹⁵ Daaci yá zhárá ba sesse malika umele am mashidi, a ba ḥane á elvan ge edda una á njá áte kumba na á ba an ká kwárá: «Werawera slakslakire áte duniya bademme, hyephye sarte a hálá duksa á se mba, eksanteksa náza wá másá á ḥa, ezzlálá á de ica hiya.»

¹⁶ Daaci a naba huviyante dada náza wá másá-aara ge edda una áte kumba na, a zlavanme am duksa na áte haha, kertenj baaka an ica duksa bademme.

¹⁷ Yá zhárá sesse malika umele keni á ba am mashidi ḥanna am samaya na, ḥane keni an dada náza wá másá-aara, sláre jipu, a ḥanaahe am erva.

¹⁸ Sesse malika umele zlabé ádaliye am hude á duksa na tá faná sadake ge Dadaamiya átekwa na. Malika ḥanna wá, male á kárá bademme. A ba ḥane á elvan ge ukfeñjara na an náza wá másá am erva na, á ba an ká kwárá: «Egdzara á náfá-aha na tá herfaná emnde am duniya bademme navene, ekka keni de eddfatsa an názá wá másá á ḥa.»

19-20 Daaci ḥane keni naba huviyante náza wá más-aara, a tsakaa egdzara áte náfá-aha ḥanna am duniya bademme. Kwaye a de ndakanaa am tate á beca egdzara á náfá. Tate na ni tá beca egdzara á náfá átekwa na wá, kwaye áte iga a ekse. Am sarte na tá aŋkwa beca egdzara á náfá ḥanna baaka duksa umele, á kela ba uzhe ba kyanje ba seke yáwe á kela, haa a magaa guwa yaikke. Yiyire á guwa ḥanna kilaumaiter deremke keye. Sledsfire-aara keni a ektseve ba cekwa am wálá á ura. Una-aha ḥanna bademme na wá, á kwaramise ba názu watse á magaterná Dadaamiya ge emnde na ni tá aŋkwa am ervauŋde-aara ge mageteraa palás-a am halavuwa á duniya.

15

Malika-aha tá an zlakta á masiba-aha

¹ Am iga á una ḥanna maa, ya naa ba marápsemáre najipu umele am samaya. Ya naa malika-aha ta vuye, masiba-aha keni vuye tá an ḥane. Á halavuhále masiba-aha áte una ḥanna, ervauŋde á Dadaamiya keni baaka mazle-aara am iga á una ḥanna.

² Daaci yá zhárá ba duksa umele ba seke háye, amá aŋkwa á maga wulwulire ba seke kweteram, an wesha an kárá am hude-aara. Zlabe ádaliye, ya náternaa emnde na garega midalire arge dabba, garega midalire arge gáráva á dabba ḥanna, itare lyiyarka lámba á dabba ḥanna zhera-aara kezlakula na. Ya náternaa tá aŋkwa á tsaatse áte we á háye ḥanna ba seke kweteram na, tá an gadzavera-aha-aatare am erva, a vatertaa Dadaamiya.

³ Tá aŋkwa bela láhe á Muusa sleslera á Dadaamiya, antara láhe á egdza zhel kyawe. A ba láhe-aatare:

Dadaamiya Yaakadada, ba ka palle una ka edda á hákuma áte duksa bademme. Slera á ḥa ge ekka, baaka kalle-aara an shagerire. Slera á ḥa, slera yaikke. Ka slekse á larde-aha bademme. Bademme á názena ká maganaa ka, ká maganá á ba áte uŋjule-aara, ba ekka una ka edda á jirire.

⁴ Yaakadada, ekka keni aŋkwa ura á kuvaŋka emtu? Aŋkwa edda una á kezlaŋka ugje emtu? Bademme á larde-aha watse tá se ba am sera á ḥa, tá se galakgálá. Adaba ba ekka palle una ka cufedfde. Názu ká maganá ka am bereka. Bademme ká aŋkwa maganá á ba áte uŋjule-aara.

⁵ Am iga á una ḥanna zlabe ádaliye maa, ya ketaa ice á dem samaya wá, yá zhárá ba we á mashidi am samaya an wacene. Am hude á mashidi ḥanna, aŋkwa egdza mashidi

á nalba na tá ja ire tara Dadaamiya antara emndimaghawa amkwa na.

⁶ Daaci yá zhárá ba malika-aha vuye na tá an masiba-aha na tá aŋkwa segashe am mashidi njanna. Tá an tsekwa am naŋgyuwe dzaydzaye ba telle, áte lefeddfire, ta ŋgwadese uksuwe-aha-aatare an kanda á dindar.

⁷ Daaci duksa-aha na tá an shifa na, palle-aatare wá, a tegateraa egdzara erba-aha ta maganaa an dindar ge malika-aha njanna. Egdzara erba-aha njanna tá an naħa degwun á Dadaamiya ba caicaiре an we-aara, Dadaamiya na an shifa, ma vaatara keni ba njane.

⁸ Daaci, bademme á hude á mashidi na an naħa an yire. Yire njanna wá, hákuma, antara demdemire á Dadaamiya. Palle á ura á dzegwándzegwa dem mashidi njanna baaka, sey má zlaruzle malika-aha njanna ta vuye na ge mága masiba-aha-aatare bademme.

16

Malika-aha tá de puwa masiba-aha am duniya

¹ Daaci yá cena ba kwárá yaikke, á ndaha elva á sawa am hude á samaya, a ba kwárá njanna á elvan ge malika-aha na ta vuye na: «Zlauzlálá á de puwa degwun-aha á Dadaamiya na am egdzara erba-aha na, de puwawpuwa bademme á dem duniya.»

² Daaci zuŋjwire á malika-aha njanna a de puwanve náza-aara á dem duniya, sesse wige-aha áte emnde na lyarvaalya lámba á dabba áte vuwa-aatare, kezlarankezla ugje ge gáráva á dabba njanna. Wige njanna zlazlađa á we jipu.

³ Daaci buwire á malika-aha njanna a de puwanve náza-aara keni, njane a de puwanaa á dem háye. Háye-aha bademme nyairevnye uzhe, ba seke uzhe a emtsa, bademme á názena an shifa na emtsaremtsa am hude á háye-aha njanna.

⁴ Daaci, keyire á malika-aha njanna keni a de puwanve náza-aara á dem derve-aha, antara tate-aha á yáwe bademme, yáwe-aha bademme ta naba nyef uzhe ba kyanje.

⁵ Yá cena ndaha elva á malika umele, njane wá, male á yawe-aha bademme, a ba njane wá: «Ekka Dadaamiya, ka cufedfde. Kwaye am faktä, sem kina keni ba ekka njanna. Shairiya á ja ká aŋkwa maganá áte unŋjule-aara.

⁶ Adaba emnde njanna ndza ta puwa uzhe á emnde á ja, ndza ta puwa uzhe á nabi-aha á ja. Daaci má vatena ká aŋkwa vaterte uzhe geni a sharushe wá, una tá shá nampire á názena ndza ta maganaa itare na.»

⁷ Daaci yá cena ba kwárá umele zlabe ádaliye á ba an ndzedá, á segashe am duksa na tá faná sadake ge Dadaamiya átekwa na, a ba kwárá ḥanna wá: «Ba estuwa Dadaamiya Yaakadada, ká an hákuma ba ekka palle, ka slejirire, shairiya á ḥa á ba áte uñjule-aara.»

⁸ Daaci ufadire á malika-aha ḥanna keni a de puwanve náza-aara. ḅane, kwaye a de puwanaa áte vaciya. Daaci varanteva baráma ge vaciya, ganakini a farfe ge mbera kárá-aara ba shagera áte emnde am duniya.

⁹ Am emnde taparántápá warwarire á vaciya, itare ta fantau ge zlázla Dadaamiya kelaa bademme á masiba-aha á ba am erva-aara na. Dzamarka áte yaikkire á Dadaamiya, magarka tuba arge haypa-aha-aatare.

¹⁰ Daaci ilyebire á malika-aha ḥanna a de puwanve náza-aara keni. ḅane, a de puwanaa áte kurshi á sleksire á dabba yaikke na. Daaci a naba tsekwa ge tabedammire á dem kwárá-aara bademme, emnde tá datsa ba nara an slare ge sha zlada.

¹¹ Aley kwalarevkwále ge tuba. Baira itare tá zlazla Dadaamiya adfaba wige-aha na áte vuwa-aha-aatare, antara palase na tá anjkwa á maganá itare na.

¹² Daaci uñkwahire á malika-aha ḥanna keni a de puwanve náza-aara. ḅane, a de puwanaa am guwa yaikke na tá dahaná an Aifratis na. Daaci a naba derehe ge yawe am guwa yaikke ḥanna bademme, haa slekse-aha umele am gedi sharánsha baráma ge sawa ásehuna mazle-aara.

¹³ Daaci yá zhárá ba jini-aha ta keye, tá gáráva an mugdza-aha. Palle-aatare, a segashe am mbuwe á náza nye, palle, a segashe am mbuwe á dabba yaikke, palle keni a segashe am mbuwe á nabi fida.

¹⁴ Bademme ba jini-aha á shaitaine na mbarsembe mága najipu-aha kelaazare na. Ba jini-aha ḥanna una watse tá dem slekse-aha á larde bademme, watse tá jatermaare átirpalle ganakini tá wava an Dadaamiya Saksage na hákuma bademme á ba am erva-aara na. Una ḥanna á de magava am hare yaikke na Dadaamiya á de márá hákuma-aara arge duksa bademme na.

¹⁵ «Ay degiya, faufa hyema ba shagera, watse yá sawa an ila ba seke neyle. Geda wá, watse anjkwa áza edda una paaka háre, fanufe hyema ge nangyuwe-aara na. ḅane wá, yá se bereka an ukhyiye dey, á demka am zherwe yaikke.»

¹⁶ Jini-aha ḥanna wá, kwaye ta de jemaa slekse-aha ḥanna am tate na tá dáfaháná an Harmagaidaum an elva a Ibraniŋkau na.

¹⁷ Daaci vuyire á malika-aha ḥanna, ḥane keni a de puwanve náza-aara am zhegela ba estuwa, yá cena ba kwárá yaikke á sa am hude á mashidi. Kwárá ḥanna a segashe am tate á kurshi á sleksire á Dadaamiya. A ba ḥane wá: «Zlauzle áte una mázle-aara.»

¹⁸ Daaci njaanja válaha á zhegela, antara kárá á rade, a naba gyaigyaite ge haha á ba an ndzedfa ba ḥárjare. Daga ta nderaa estuwa urimagwe am duniya keni ndza gyaigyaiteka haha estuwa dekifeki.

¹⁹ A naba tapse ge berni yaikke gergere keye daga á sawa am hude á haha bademme. Berni-aha umele na ni tá am hude á duniya na keni bademme badzarevbadze. Adaba zlabe seska emtaŋkire na ta maganaa emnde a *Babilia ḥanna am ervauŋde á Dadaamiya. Adaba una ḥanna, anjkwa á magaterá palásá, tá taa kanteka ba ire keni ge zlada ḥanna, ba seke emnde na a cebateraa mbazla na karemka yawe am hude-aara dekifeki na.

²⁰ Wa-aha bademme, antara ba haha-aha na am dágave á háye-aha keni tsaretse am sledé-aha-aatare, medaremeda ba estuwa.

²¹ Nálandze sadadde a naba fantau ge puwa á sawa am samaya á sa arge emnde, demdemire á palle ba seke nákwá á uvera. Emnde bademme tá zlazla ba Dadaamiya adaba zlada á nálandze ḥanna jauje ge ndzedfa.

17

Elva a berni yaikke na ta fante zhera á zawařire

¹ Am iga a una ḥanna maa, palle á malika-aha vuye na ndza ta tegaterem erba á masiba-aha am erva na a se dahite, a ba ḥane: Sawa náwa yá maraká zlada na ni watse á shaná mukse záware ḥgelawa na. Amaana: Berni yaikke ta maganaa áte we á háye-aha gergere kwakya na.

² Duwa á slekse-aha á larde-aha bademme, ta de magaa gwardzire an mukse zaware ḥgelawa ḥanna, amá a cebaa emnde am duniya ba seke mbazla na karemka yawe dekifeki na. Estuwa, á ba elva á malika ḥanna.

³ Daaci a naba tsekwiyarhe ge Shedekwe Cudedde, daaci a naba eksite ge malika ḥanna, kwaye a diya á dem hude á kaamba. Ya naa ba mukse umele am kaamba ḥanna, a njeta áte iga á dabba, dabba ḥanna ba hánje. Ire vuye á ba áte dabba ḥanna palle, derma-aha-aara kelaawa. Bademme a vuwa-aara, an puwa ba zhera-aha na zlayeka dekifeki na ge zlábla Dadaamiya an ḥane.

⁴ Mukse na áte iga-aara na keni maa, á tsekwa am naŋgyuwe lefedlefedde buwa. Naŋgyuwe-aha-aara ḥanna bukerde ba jili hanjé. Palle, hanjire-aara ba seke makala

á iga a bere, amá palle na ba hanje. Vuwa á mukse njanna bademme ba náza ñgelawire: Kazlaŋa á dindar, antara naberasla, antara náza hyema zarizariya bademme, ira erba á dindar-aara a njanaahe am erva. Aŋkwa laakire an naha am erba-aara njanna. Duksa njanna wá, zawareire na a maganaa njane bademme na.

⁵ Aŋkwa zhera ta puwete áte wafke á mukse njanna, amá elva am hude á elva. Ákyiye wá: «*Babila berni yaikke na wá, njane emmarge zaware-aha, antara shagerkire na tá maganá am duniya bademme.»

⁶ Ya naa mukse njanna dalanemsála uzhe á emnde á Dadaamiya am ire, uzhe á emnde na shebarka elva a Yaisuna. Ba nanna-aaruwa, yá maga ba najipu-aara.

⁷ «Ká maga najipu á uwe ka,» a ba malika na á elvage iya, «naba effa ervaunjde. Aŋkwa duksa palle yá kwaraksekwáre. Kwaye tara mukse njanna, antara dabba na á njá átekwa, antara ire-aha á dabba njanna vuye na, ira derma-aha kelaawa na, bademme yá ndaksendáhe názu am hude-aara.

⁸ Dabba njanna ka naaná ka na wá, ba dabba na ndza an shifa, amá kina baaka na. Watse á sesse am evege shagerka na baaka halavuwa-aara dækideki na, amá á se haraaka kwakya mázle-aara, tá se kedanaakeda shifa-aara bademme. Emnde a duniya na puwarteka zhera-aha-aatare am wakita á shifa daga am fakta á duniya na wá, itare watse tá maga najipu kwakya áte dabba njanna. Afaba werre, ndza aŋkwa an shifa, amá kina baaka, aley watse á sesse zlabe ádaliye.»

⁹ A biyántsa zlabe ádaliye, a ba njane: «Duksa-aha na náwa njane na wá, sey á hyephye eŋkale á edda-aara lauktu á cenáncena. Ire-aha á dabba njanna vuye na wá, á márá egdzar wa-aha vuye na a njetaa mukse njanna atekwa na. Zlabe ádaliye, á márá slekse-aha sadadde vuye.

¹⁰ Ilyebé-aatare wá, daredde slekse-aha njanna. Kina wá, unjkwhahire-aatare kina am sleksire. Amá una watse á sawa ge vuyire na á se haraaháre ba cekwa am sleksire njanna.

¹¹ Dabba njanna ndza aŋkwa, amá kina baaka na wá, ba njane an ire-aara una slekse ge tiisire, njane keni ba palle á slekse-aha njanna ta vuye na. Má watse sessa njane wá, tá se ba ekkeda ba dækideki.

¹² «Derma-aha kelaawa na ka nateraa ka na maa, itare tá márá slekse-aha kelaawa na watse tá sawa á katafke na. Má watse saremsa itare, Dadaamiya á de vaterte sarte ba cekwaanjudi ge mága sleksire-aatare antara dabba njanna.

¹³ Slekse-aha kelaawa njanna wá, watse tá jema ye-aatare palle, sleksire-aatare bademme, watse tá maganán ba ge dabba njanna palle.

¹⁴ Itare bademme na, watse tá gwaare ba ge egdza zhel kyawe an wáva. Amá watse á de gáná ba egdza zhel kyáwe na ndzedfa, tá antara emnde-aara na a dzeratersaa njane, a detersaa njane, tá ankwa á dabaná an ervaunjde-aatare palle na. Á de gáná ba njane ndzedfa, adsaba njane Sleksire arge slekse-aha bademme, Yaakadada arge dada-aha bademme.»

¹⁵ A biyántsa malika njanna zlabe ádaliye, a ba njane wá: «Háye-aha njanna ka naaná ka, á njá mukse njanna áte itare na wá, á márá emnde a larde-aha gergere, emnde a jeba gergere, antara emnde a ndáhá elva-aha gergere bademme.

¹⁶ Derma-aha á dabba njanna kelaawa, antara ba dabba njanna an ire-aara, watse tá gwaare ge mukse záware na an degwune, watse tá zuze áte há-aara bademme, watse tá yana á ba an ukhyiye dey. Ba hyuwa á vuwa-aara keni watse tá zuze, tá de zlanaazle an kárá ba dekideki-aara.

¹⁷ Adsaba a maganaa ba Dadaamiya slera-aara am ervaunjde á slekse-aha njanna, ganakini tá njuda ye-aatare palle, tá maganá sleksire-aatare ba ge dabba njanna palle. Dadaamiya a magaa una njanna geni ta maganaamaga názena á kataná njane, dem sarte na má gevge názena a ndaasa njane.

¹⁸ «Mukse njanna ka naaná ka na wá, njane á márá berni yaikke. Bademme á slekse-aha na tá am duniya na tá á ba am sera-aara.»

18

*Palase na á de maganná Dadaamiya ge *Babila*

¹ Am iga a una njanna maa, yá zhárá ba malika umele á tsekwa á sawa am samaya. Hákuma, antara cfemcfemire-aara hyemhye am hude á duniya bademme.

² Malika njanna a ketaa kwárá-aara á ba an ndzedfa, a ba njane: «Kina wá, zlauzle *Babila mózle-aara, á de mbeda berni yaikke. Daaci gevge tate á njá á shaitaine-aha, jini-aha, antara yiye-aha na ta shagerka-aha, wayarka emnde na tá njá am hude-aara.

³ Adsaba njane a ganve ire-aara ba seke mukse zaware, slekse-aha á duniya bademme ta naba magaa gwárdzire an njane, záwarire-aara a cebaa emnde a larde bademme am duniya ba seke a cebateraa ba mbazla. Emnde a tsakala am duniya bademme garega nalmáne an mukse na, adsaba njane wayawáyá za emtakire á duniya bademme.»

⁴ Daaci yá cena ba kwárá umele zlabe ádaliye á sawa am samaya á ba an ndzedfa, a ba ḥanna: «Ekkure emnde-aaruwa bademme, sawesse am berni na! A ndebakurveka hayapa-aatare, antara geni a sharkurka palase-aatare keni.

⁵ Adaba hyaahya haypa á berni ḥanna, de shanaasha Dadaamiya am samaya, shagerkire na tá maganá itare na á segasheka am ervaunjde á Dadaamiya ba estuwa.

⁶ Sey tá magateránmaga palase ge emnde ḥanna ba seke una ndza ta magateranta itare ge emnde umele na. Baira a jaranuje ge una ni ndza ta magateranta itare ge emnde ma ser buwa keni. Ba ire keni a karanteka ge zlada ba seke emnde na a cebateraa narge na.

⁷ Ba seke una ḥanna zauze emtakire á duniya kwakya na wá, zlada keni kwerawanaakwera á ba áte una ḥanna, magawantemága palasa ba shagera. Adaba a bántsa am ire-aara: Iya ganevka seke wegryegye a mukse, ya slekse ba iya an ire-aaruwa, á janjerma uwe antara kyuwa ba dekideki.

⁸ Adaba una ḥanna wá, sey tá se gwargwe masibaha sadadsde ge berni ḥanna á ba áte háré palle. Tá se gwargwe tara lapikere, antara emtsa, ira waya, lauktu watse tá zlanaazle an kárá ba dekideki. Adaba Dadaamiya Yaakadada, sey ba ḥanna palle an sleksire-aara baaka umele, á de ndahaná ba ḥanna názu tá maganán ge berni ḥanna.»

⁹ Má watse slekse-aha á duniya naránna yire á kárá na á za berni ḥanna wá, watse tá puwumpuwa erva am ire, tá tsaka dákwa, tá kyuwa gwardzire na ndza ta maganaa antara berni ḥanna, ira emtakire á duniya na ndza ta nanaa itare áhuwa ḥanna bademme, adaba berni ḥanna zauze kárá.

¹⁰ Kwaye watse tá tse yiyye ge lyawa á zlada, tá ámbera fa hula: «Alawlawlaw! Baaka berni yaikke! Nja seke *Babilia na ni shekwaaka ba dekideki keni?»

¹¹ Ba estuwa ge emnde a tsakala na tá am duniya bademme keni, tá de puwa ba erva am ire, tá de tsaka dákwa ge kyuwa berni ḥanna, adaba ta baaka emnde a gáne-aatare.

¹² Adaba itare tá aŋkwa tsakala duksa kwakya áhuwa. Tá tsakala dindar, antara lipela, ira jeba á nákwa-aha umele aŋkwa gergere kwakya. Tá tsakala sandá-aha, lefedlefedire-aatare ba seke uwe. Umele-aha-aatare jili hanje, hanjhire-aara ba seke makala á iga a bere, umele wá, ba hanje. Zlabe adaliye, tá aŋkwa tsakala jeba á náfa-aha umele an dárádza jipu, antara egdzar duksa-aha na tá maganá an sláre á guwe, umele tá maganá an náfa na an dárádza jipu na, umele á duksa-aha ḥanna tá maganá an

verzhagane, umele íre dañjwe, umele tá maganá an jeba á nákwa-aha umele aŋkwa an dárádzha jipu.

¹³ Zlabe ádaliye, tá aŋkwa tsakala názase gergere kwakya áhuwa: Umele yawe-aara, umele waye á gáná áte vuwa, umele tá dísaná am kárá ba seke kajiji, tá aŋkwa tsakala wáye á dále, antara nalkáme, antara ukpa-aara, ira mbazla. Tá aŋkwa tsakala esla-aha, kyáwe-aha, belsa-aha, ira darkwa-aha, antara ba urimagwe keni: Náve-aha, antara emnde na tá halaterá áte we á wáva. Baaka názu tsakalarka itare áhuwa. Adaba una ḥanna tá kyuwa berni ḥanna.

¹⁴ A ba itare: «Kina kazlaŋa zarizariya na ndza á kataná ervaunje á ḥna na ba baaka mázle-aara? Kwakyire á nalmáne á kure na, antara emtakire á duniya na ndza kwa zanaa kure na ba yakuránya kwá jammeka dekideki?»

¹⁵ Bademme á emnde na tá tsakala berni ḥanna wá, garege nalmána amkwa. Kwáye watse tá tse yiyyiye ge lyáwa á zlada, tá ámbera kyuwa, tá tsaka dákwa-aatare.

¹⁶ Watse tá ba: «Alawlawlaw baaka berni yaikke! Berni zariya na ndza á shakwa sanda-aha lefedlefedde na, jili hanje ba seke makala á iga a bere, umele ba hanje, tá an dárádzha jipu, ira yaadi-aha umele zarizariya bademme, an dárádzha jipu na. Baaka berni ḥgelawa na an náza ḥgelawire kwakya ázenjara, kazlaŋa a ḥgelawire-aara, umele ta maganaa an dindar, umele ta maganaa an jeba á nákwa umele aŋkwa an dárádzha jipu.

¹⁷ Bademme a dikele á duksa-aha ḥanna shekwaaka dekideki, kedaakeda ba estuwa.»

Ba estuwa ge emnde a mága slera áte ire á háye keni. Emnde a báká paare á háye sadadde, antara male-aha-aatare, ira emnde a tsakala na tá maga shula an paare-aha á yawe, itare keni kwaye ta tsatsehe bademme yiyyiye.

¹⁸ Ba ta puwete ice-aatare áte yire á kárá na aŋkwa á zá berni ḥanna wá, a ba itare: «Á jare áme kwa berni yaikke seke una mázle-aara!»

¹⁹ Ba ta ndaase una ḥanna wá, ta fantau ge kyuwa. Tá tsaka dákwa, tá slatsa erva, tá zá erva-aatare an sláre, tá puwa hula: «Alawlawlaw! Baaka berni yaikke! Bademme á emnde a paare á yáwe sadadsadadde na ta gaa nalmáne á ba áte ḥane na ba cekwaŋgudi keni shakwaaka degi!» A zluwa estuwa hula á emnde ḥanna.

²⁰ Ekkure emnde na kwá am samaya, higauhiga arge keda á berni ḥanna. Ekkure emnde a bela á Dadaamiya, antara nabi-aha, ira emnde á Dadaamiya bademme, higauhiga arge keda á berni ḥanna. Adaba pelansepele Dadaamiya ge berni ḥanna názena ndza a magakurtaa ḥane na bademme.

²¹ Am iga a una ɳanna maa, yá zhárá ba gwarda á malika umele, a eksante dada nákwa am erva, yaikkire-aara ba seke nákwa á uvera, a eblyanme á dem háye á ba an ndzeda, a ba ɳane: «*Babila berni yaikke na watse ba estuwa.

²² Baaka ura á de puwete ice áte emnde a mága gusa am Babila cekideki. Ma emnde a jaa gadzavera, ma emnde a ferta derma antara nalgaita, watse ba tseriiye baaka ura á de cena mágava á duksa am hude á Babila. Ma emnde a mága dzera, ma emnde a ndera gahe, ma emnde a haa hiya, bademme watse baaka ura á tse am zhegela ba palle keni.

²³ Ekka Babila wá, baaka ura á de puwete ice áte kárá á wáye ázeŋa mázle-aara, baaka ura á de cena elva a gaa mukse, ma elva a de gaa zhele keni am mba á ɳa. Abi werre, ndza ta bántsa emnde a tsakala á ɳa: Sey ba ɳere ka mu ware edda una á jaŋeruje na? Ta zlermu nalmáne á duniya bademme an kurguna. Adaba una ɳanna mbedakmbeda na.»

²⁴ Zlabe ádaliye, Dadaamiya nanna uzhe á nabi-aha-aara, antara uzhe á emnde a ȼaba ɳane, bademme á ba am mbiye á Babila. Bademme a uzhe á emnde na ta cebateraa am duniya na, á ba am mbiye á berni ɳanna baaka ura umele.

19

¹ Am iga a una ɳanna maa, yá cena ba kwárá á sawa am samaya, ba seke kwárá á nalga yaikke hedihediye, a ba itare: «*Halailuya! Ba Dadaamiya á miya una slelya ura, edda á cemcemire, hákuma bademme á ba am erva-aara.

² Adaba ɳane á kya shairiya-aha-aara bademme á ba áte jirire áte uŋjule-aara bademme. Adaba una ɳanna, maganánmaga palase ge mukse záware na a badzanve duniya bademme an gwardzire-aara, zlabe ádaliye, adaba a cebaa shifa á emnde a slera-aara na.»

³ A ba itare zlabe ádaliye: «*Halailuya! Kwaye yire á kárá na á za berni ɳanna shelle am zhegela, baaka emtsa-aara dem ba ge dekideki.»

⁴ Am iga a bela láhe-aatare maa, emgyegwar zála kul buwa ju ufadé, antara duksa-aha ufadé na tá an shifa na reppe puwaraapuwa á dem áhá á katafke á Dadaamiya am kurshi á sleksire-aara, tá aŋkwa kezlan ugje. *Halailuya! *Aamin! a ba itare.

Edda una tá ȼaháná an egdza zhel kyáwe na aŋkwa á gá larusa-aara

⁵ Daaci yá cena ba kwárá umele á segashe am tate á kurshi á sleksire, a ba ɳane: «Ekkure emnde á Dadaamiya bademme, an male-aha-ka, an egdzara-ka, bademme á

kure kwa emnde na kwá an lyawa-aara am ervaunđe na, galaugálá Dadaamiya á miya.»

⁶ Zlabe ádaliye, yá cena ba kwárá umele ba seke kwárá á nalga, kwárá-aatare ba seke mága á yáwe áte guwa yaikke, zlabe ádaliye, ba seke válaha á samaya. A ba itare: «*Halailuya! Adaba Dadaamiya Yaakadada edda á hákuma bademme, Slekse ba ɻjane palle.

⁷ Higaumihiga bademme! Shamisha gedə yaikke! Galau-migálá Dadaamiya, adfaba hyephye sarte, ɻjwateñwa ɻjane geni egdza zhel kyawe á gá larusa-aara, larusa-aara ɻjanna keni maganaamaga niya.

⁸ Varanteva baráma ge larusa, geni á tsekwmētsekwa nañgyuwe lefedđe jipu ámberá á maga pulpulire keni jipu, cufedđe zlabe ádaliye na.» Nañgyuwe ɻjanna wá, á maramiya shagerire-aha na ndza ta maganaa emnde á Dadaamiya an ervaunđe-aatare palle na.

⁹ Daaci a ba malika na á elvan ge iya: «Puwetepuwa elva na náwa yá ndakndáha na am wakita: Má ba gedə wá, watse anjkwa áza emnde na dñahaterdáha Dadaamiya á dem larusire á egdza zhel kyawe na.» A farhe zlabe ádaliye, a ba ɻjane: «Baaka fida am elva na dñekideki, a ndaasa ba Dadaamiya an we-aara.»

¹⁰ Daaci, ya gaavehe am sera-aara, yá kátá kezlan ugje, amá a naba piyite: «Man̄ka una,» á bina. «Iya keni ya ba sleslera á Dadaamiya ba seke kure antara egdzar mama-aha á ɻja na fakurtarefe áte elva a Yaisu na. Kezlankezla ugje ba ge Dadaamiya palle.»

Elva a Yaisu na wá, ba elva na ndza a baternaa Shesekwe Cufedđe ge nabi-aha, lauktu ta se balaterán ge emnde na.

Zhele midala áte belsa dzayye

¹¹ Am iga-aara maa, ya ketaa ice á dem zhegela wá, yá zhárá ba samaya wanđje an wacene. Zlabe ádaliye, yá zhárá ba belsa dzayye telle, antara ura áte iga-aara. Zhera á edda una ɻjanna: Slejirire, antara baaka fida ázeñára. ɻjane á kya shairiya-aara á ba áte jirire, á wava keni á ba áte unjule-aara.

¹² Ice-aha-aara ba seke nara á kárá, dzakwa á sleksire keni baaka zlakta-aara am ire-aara. Zlabe ádaliye, anjkwa zhera an puwa áte ɻjane, baaka slediyeddiye dñekideki, sey ba ɻjane palle duksa-aara.

¹³ Nañgyuwe-aara bademme ba uzhe. Zhera-aara wá: Elva á Dadaamiya.

¹⁴ Am iga-aara, ta dñabemhe ge emnde a wáva am samaya, itare keni bademme tá á ba áte belsa dzaydzaye, tá am

naŋgyuwe keni dzayye ba telle, lefedde jipu, cufedde zlabe ádaliye keni.

¹⁵ Aŋkwa á segashe katsakar am mbuwe-aara, an ga slare jipu. Á de gáná an una ŋjanna ndzedfa arge duniya bademme. Ba ŋjane palle una á de geva slekse an zade á íre am erva, slekse na an hakuma jipu na. Watse á ŋgerdfa kelaade-aha-aara an sera ba seke una tá ŋgerdfa egdzara á náfa am tate-aara, ge beca yáwe-aara na. Una ŋjanna, á maramiya já ervaunjde á Dadaamiya Yaakadada árge duksa bademme.

¹⁶ Aŋkwa zhera-aara an puwa áte naŋgyuwe-aara, antara pákwálá-aara, a ba itare: Slekse arge slekse-aha bademme, Yaakadada arge dada-aha bademme.

¹⁷ Daaci yá zhárá ba malika umele a tsanve ge vaciya, a fantau ge dáha yiye-aha tá aŋkwa ŋgye am hude á zhegela, herzha á shanaasha samaya bademme na, a ba ŋjane á ba an ndzedfa, á elvan ge yiye-aha ŋjanna: «Sawmbare bademme ásehuna, náwa Dadaamiya a gyakur muŋri yaikke!

¹⁸ Sawmbare á se za hyuwa á slekse-aha á larde-aha, antara hyuwa á sawji-aha, antara male-aha-aatare, hyuwa á belsa-aha, antara emnde na ndza tá áte belsa-aha ŋjanna, hyuwa á náve-aha antara emnde na tá kwárá ire-aatare, hyuwa á male-aha, antara egdzara, hyuwa á emnde bademme, sawmbare zauza.»

¹⁹ Daaci yá zhárá ba dabba na, antara slekse-aha á larde-aha, ira sawji-aha-aatare, jarammeje bademme ganakini tá daná wáva ge edda una áte belsa dzayye na antara emnde a wáva-aara.

²⁰ Daaci ta puwatersaa erva ákataliya ge tara dabba ŋjanna, antara nabi fida na ndza a magaa najipu-aha á katafke á dabba ŋjanna. Ndza a badu emnde á ba an najipu-aha ŋjanna, ta lyevaa lámba á dabba ŋjanna, ta kezlan ugje ge gáráva-aara hele na. Daaci ta valyateremhe á ba an shifa emnde buwa ŋjanna á dem derve á kárá, an wesha an *baraudau, jauje ge kárá-aha bademme.

²¹ Amá sawji-aha-aatare, antara emnde na tá am iga á dabba ŋjanna bademme na wá, a cebateraa ba katsakar na á segashe am mbuwe á edda una áte belsa na. Yiye-aha bademme zaruze hyuwa-aatare, ta yanaa ba itare.

20

Elva a zara sleksire am iva debu

¹ Am iga-aara wá, yá zhárá ba malika umele zlabe ádaliye, á tsekwa á sawa am samaya, an egdza a tsekweram am erva, ge se wera evege shagerka na baaka halavuwa á sladdfire-aara dekifeki na, antara tsavaytsavaye yaikke.

² Daaci a naba eksavaa náza nye na emgyegwe a záhe keni ba njane na. Amaana: Male á jini-aha, bi Shaitaine. Daaci a naba njudsanaahe ciyye ge malika njanna, geni á gá iva debu am tsavaytsavaye njanna.

³ Kwaye a de eblyanme am evege njanna, a zlenja an egdza a tsekweram, a venyanuhe zlabe ádaliye geni á gá iva-aha na am hude-aara, á shanka se bada emnde am duniya mázle-aara. Sey má zlauzle iva debu njanna, lauktu tá de belanaabelaa cekwaangudi.

⁴ Am iga a una njanna maa, yá zhárá kurshi-aha á sleksire, emnde tá aŋkwa á njanja am kurshi-aha njanna, ta vaterte hákuma á kya shairiya ge itare. Zlabe ádaliye, ya náternaa shedekwe-aha á emnde umele, ndza ta cebáteraa adabá tsaraatse áte elva a Yaisu, tá aŋkwa ndater elva á Dadaamiya ge emnde. Itare ndza kezlaranka ugje ge dabba njanna dekideki, ma ge gáráva á dabba njanna keni. Liyarka lámba á dabba njanna dekideki ma áte erva a nadafa-aatare, ma áte wafke-aatare keni. Ya náternaa emnde tá á ba an shifa-aha-aatare zlabe ádaliye laŋje, tá aŋkwa zá sleksire-aatare antara Yaisu *Almasiihu am iva debu.

⁵ Una wá, zuŋjwire á tseta emnde am fáyá. Emnde umele maa, zlabe tá tseteka emtsaade, sey má zlauzle iva debu njanna.

⁶ Má geda wá, sharánsha emnde njanna Dadaamiya a tsaterte zuŋjwe am fáyá na. Tá de jammeka antara emtsa na watse á de ceba emnde ge buwire na dekideki, itare watse tá de geva *liman-aha á Dadaamiya, antara Yaisu Almasiihu, tá de za sleksire-aatare antara Yaisu Almasiihu am iva debu.

Halavuhále ndzedfa á Shaitaine

⁷ Am iga á iva debu njanna maa, watse tá belanaabelá zlabe ádaliye Shaitaine, á de sesse am evege-aara njanna.

⁸ Watse á de bada emnde zlabe ádaliye am larde-aha bademme am duniya. Ba larde-aha njanna una tá dahaná an Gaug, antara Magaug na. Watse á jatermaare bademme, ganakini tá de wava. Kwakyire-aatare, watse ta ba seke shiili na am guwa na.

⁹ Daaci yá zhárá ba daredde, tá kela á dem hude á duniya bademme, tá aŋkwa á jantaave ge tate-aha na tá átekwa emnde á Dadaamiya, tá jantaave ge berni yaikke na a wayeta ervaunjde-aara ba estuwa. A naba tsekwa ge kárá á sa am samaya, a se zlateraahe bademme.

¹⁰ Daaci ta eksevaa Shaitaine na a kedeteraa njane na, ta de eblyanme am derve á kárá na an wesha an *baraudau, tá

am hude-aara tara dabba, antara nabi fida na. Tá de maga palás-aatare áhuwa vayi vacika dem ba ge dékideki.

Shairiya á emnde am halavuwa á duniya

¹¹ Daaci yá zhárá ba kurshi á sleksire yaikke vayvaya, dzayye ba telle, aňkwa ura á njá am kurshi ñanna. Tara samaya antara haha zhagadarzhagade á katafke-aara, puwarteka ice áte itare dékideki.

¹² Daaci yá zhárá ba nalga á emnde na ndza emtsaremtsa na, male-aha, antara egdzara bademme tá aňkwa á tsaatse á katafke á slekse yaikke ñanna. Daaci ta naba werta wakita-aha. Aňkwa wakita umele, an puwa zhera-aha á emnde na tá an shifa na á zleka na am hude-aara, ñane keni ta werantehé. Daaci Dadaamiya a fantau ge kya shairiya á emnde a fáyá ñanna bademme, ma shairiya á ware keni ta kyánaa á ba áte názena ndza a maganaa edda-aara, ta beranaa am wakita na.

¹³ Antara ba emnde na ndza ndaterunde háye keni, a naba melatersehe á segashe. Tara emtsa, antara fáyá keni eptsananaaptsa emnde na ndza tá ázetare, Dadaamiya a se kya shairiya-aatare bademme, ma ware keni ta kyanaa á ba áte názena ndza a maganaa edda-aara na.

¹⁴ Am iga-aara maa, ta puwum tara emtsa, antara fáyá á dem kárá. Derve á kárá ñanna emtsa umele ge buwire.

¹⁵ Daaci ma ware una shanka zhera-aara am wakita á emnde a shifa na wá, ñane tá velyaná á ba á dem derive á kárá.

21

Samaya antara haha bukerde tá ájwaslire

¹ Daaci yá zhárá ba samaya ájwaslire, antara haha ájwaslire, emgyegwe-aha-aara na medarmeda bademme. Ba háye-aha keni ta baaka medarmeda bademme.

² Zlabe ádaliye, yá zhárá ba berni cufedse. Una ñanna, berni á Urusaliima ájwaslire, aňkwa á tsekwa á sawa áza Dadaamiya am samaya. Dadaamiya a cadese ba seke una ni larusa á cada vuwa-aara má aňkwa á zlálá á de gá zhele na.

³ Yá cena ba kwárá yaikke, an ndzedfa jipu, á segashe am tate á kurshi á sleksire. A ba kwárá ñanna wá: «Kina wá, tate á njá á Dadaamiya á ba am dágave á emnde mázle-aara, tá de geva emnde-aara ba miyenne, Dadaamiya keni á njá á ba am dágave-aatare, á de geva ba ñane palle Dadaamiya-aatare.

⁴ Á de halatersá ba ñane an erva-aara yáwe á kyuwa am ice. Watse baaka á de emtsa mázle-aara. Ma kyuwa,

ma tsáká dákwa, ma wá á vuwa keni bademme duksa-aha ḷanna ndza na á dedde.»

⁵ Daaci á ba Slekse yaikke na am kurshi na: «Ka cenáncena emtu, duksa bademme sey yá maga ba umele ájwaslire.» A fiyarhe zlabe ádaliye, a ba ḷane: «Puwestepuwa elva ḷanna, adaba jirire baaka fida am hude-aara cekidéki.»

⁶ A farhe zlabe ádaliye ge enndáhá-aara, a ba ḷane wá: «Zlauzle áte una. Ba iya una ya zuñjwe arge duksa bademme, watse ba iya ḷanna zlabe ádaliye am halavuwa á duksa bademme. Ya slekatafke keni ba iya, ya slekataliya keni ba iya. Ma á wáná nderá ge ware keni, yá vanteva ya yáwe á shushe ge edda-aara ba dey. Yáwe ḷanna, yáwe á suwa na á fá shifa am ura na.

⁷ Daaci ma a ganaa ware ndzedá keni yá vanteva duksa-aha ḷanna. Iya keni yá gevge Dadaamiya-aara, ḷane keni á gevge ba egdza-aaruwa.

⁸ Amá tara emnde a lyáwa, emnde na fartareka, emnde a mága dañjwile á hude, emnde a ceba shifa, emnde a mága gwardzire, emnde a kyula hele, antara emnde a mága fida, emnde ḷanna bademme tá de ḷnyakaterá á dem derve á kárá na an wesha an *baraudau na. Una ḷanna, emtsa-aatare ge buwire.»

Elva a Urusaliima ájwaslire

⁹ Daaci malika-aha vuye na ndza tá an erba-aha vuye am erva-aatare, an naħħa an masiba-aha na á halavuwa átekwa na, palle-aatare a naba dħahite, a ba ḷane á elvan ge iya wá: «Sawa náwa yá maraká larusa á gáná egdza zhel kyáwe na.»

¹⁰ Daaci a naba tsekwiyarhe ge Shedekwe Cudedse, kerten a naba eksite ge malika ḷanna, kwáye a de dalta antara iya áte ire á wa sladse jipu, a mariya berni cudedse, berni á Urusaliima aŋkwa á tsekwa á sawa áza Dadaamiya á sawa am samaya.

¹¹ Berni ḷanna ámbera á maga wulwulire ba seke jeba á nákwa umele aŋkwa tá dħaháná an Yaspa, an dárádzha jipu. Wulwulire ḷanna á maganá ba cemdemire á Dadaamiya.

¹² Ta jantaave ge berni ḷanna an riya yaikke, an sladfire á dem zhegela keni ḷane. Wákyiya kelaawa ju buwa áte riya ḷanna. Malika-aha keni ta kelaawa ju buwa áte wakiya-aha ḷanna. An puwa zhera-aha á jeba-aha á *Iserayiila-aha kelaawa ju buwa na áte wákyiya-aha ḷanna bademme.

¹³ Wákyiya keye keye áte dalbe-aha á riya ḷanna ufade kerse. Wákyiya keye á dem gedfi, keye á dem manem, keye á dem pute, keye keni á dem yala.

¹⁴ Riya á berni ḷanna bademme ta fanaa ekte á ba an nákwa-aha kelaawa ju buwa njanje. Ba kelaan nákwa am nákwa-aha ḷanna, an puwa zhera á ura palle am pukura-aha á egdza zhel kyáwe ta kelaawa ju buwa na.

¹⁵ Malika ḷanna a ndahi elva na, an zade á dindar sladse am erva-aara ge kura duksa an ḷane. Á de kura ba tara berni ḷanna an ḷane, antara riya-aha-aara, ira wákyiya-aha-aara bademme.

¹⁶ Berni ḷanna wá, gevka takarre. Daaci malika ḷanna a kuranaahe, dalbe-aha-aara ufade kerde ba kalkale. Ma am sladfire, ma am hwiya keni ba zawa debu kelaawa ju buwa. An wálá á dem zhegela keni ba estuwa.

¹⁷ Daaci a kurese riya-aara keni. Wálá á riya ḷanna deremke, an kul ufade ju ufade áte erva. Una ḷanna wá, a kurān ba seke kura duksa á emnde.

¹⁸ Riya á berni ḷanna bademme wá, ta nyanjanaa á ba an jeba á nákwa umele ankwa tá d'faháná an Yaspa, nákwa ḷanna an dárádzha jipu. Berni ḷanna maa, bademme ta nderanaa á ba an dindar miyenne, dálawwe ba seke kweteram.

¹⁹ Nákwa-aha na ta fanaa ekte ge riya ḷanna maa, bademme an cádá. Ta cadanaa an jeba á nákwa-aha umele ankwa tá an dárádzha jipu, nákwa-aha ḷanna jeli gergere bademme. Zuñjwire á nákwa-aha á ekte á riya ḷanna, ta cadanaa an Yaspa, buwire, ta cadanaa an Safira, keyire, ta cadanaa an Kaldaidaun, ufadire ta cadanaa an Imiradi,

²⁰ ilyebire ta cadanaa an Sardunisu, unkwhaire ta cadanaa an Sardiyus, vuyire ta cadanaa an Kirisauliti, tiisire ta cadanaa an Bairil, ḷane jeli slerekke. Maselmanire tá cadanaa an Tupas, kelaawire ta cadanaa an Kirisauparasu, kelaawa jemtekwire ta cadanaa an Turkuwas, ḷane jeli lipela. Kelaawa ju buwire ta cadanaa an Amaítistu.

²¹ Amá wákyiya-aha kelaawa ju buwa na áte riya á berni ḷanna, ta fafanu ba jeba á nákwa umele ankwa zariya jipu ákura paare, amá hedaaaka. Ba kelaan wákyiya ta fanu nákwa ḷanna palle. Baráma am hude á berni ḷanna wá, ba dindar miyenne, dálawwe ba seke kweteram.

²² Puwanteka ice-aaruwa d'ekideki áte mashidi am berni ḷanna, adaba Dadaamiya Yaakadada, antara egdza zhel kyawé tá ankwa am hude-aara. Adaba una ḷanna baaka mashidi na.

²³ Tara vaciya antara tere keni ta baaka d'ekideki. Adaba demdemire á Dadaamiya hyephye, Egdza zhel kyawé keni ankwa á márá parakkire-aara am hude á berni ḷanna bademme.

²⁴ Emnde na ndza tá am duniya, tá am berni ηanna, tá aŋkwa já d'ába á ba áte parakkire ηanna. Emnde na ndza ta slekse-aha am duniya na keni, halarantehálá sleksire-aatare ηanna á dem hude-aara.

²⁵ Wákyiya-aha áte riya á berni ηanna tá hedseka dekideki, á njá á ba an wácene, adaba baaka vayiya mázla-aara.

²⁶ Sleksire, antara duksa shagera na ndza am duniya na, watse bademme tá de ndakaná á ba am berni ηanna.

²⁷ Bademme á názena aŋkwa harám am hude-aara maa, á demka á dem berni ηanna dekideki. Emnde a mága názu zlayeka, antara emnde a fida wá, baaka baráma ge itare dekideki á dem hude-aara, sey ba emnde na an puwa zhera-aha-aatare am wakita á emnde a shifa na á zleka na, wakita á egdza zhel kyáwe na. Sey ba itare palle una watse tá dehuwa.

22

¹ Daaci malika ηanna a naba mariya guwa, aŋkwa á kelá yáwe á shifa átekwa, aŋkwa á maga wulwulire ba seke kweteram. Yáwe ηanna, á kela á sawa am tate na tá átekwa tara Dadaamiya tá am kurshi á sleksire-aatare antara egdza zhel kyáwe.

² Daaci yáwe ηanna á kelá á ba áte baráma am hude á berni ηanna. Aŋkwa náfá á shifa áte we á guwa ηanna, áte iga guwa ηanna, antara ásehuna-aara keni ba ηane. Náfá á yá egdzere ser kelaawa ju buwa áte iva palle. Ba kelaatere, á yá ba egdzere. Hyema-aara keni kurgune ge emnde na ta sawa á sa am larde-aha am duniya na.

³ Bademme á názena a nyainyanvaa Dadaamiya á taa demka á dem berni ηanna dekideki.

Tara Dadaamiya, antara egdza zhel kyáwe tá aŋkwa á njanja am kurshi á sleksire am berni ηanna. Emnde a slera-aara tá aŋkwa kezlan ugje ge ηane.

⁴ Itare wá, tá de nanna wafke á Dadaamiya ba shagera, watse tá shá zhera-aara áte wafke-aha-aatare bademme.

⁵ Vayiye wá, watse baaka dekideki, watse baaka wedere á parakkire umele dekideki, ma kárá á wáye, ma vaciya keni. Adaba ba Dadaamiya Yaakadada an ire-aara una á de geva parakkire na á hyetehye áte emnde bademme. Daaci tá de zá sleksire-aatare emnde dem ba ge dekideki.

Yaisu aŋkwa á eptsá

⁶ Daaci a ba malika á elvan ge iya: «Elva-aha na wá, bademme ba jirire, baaka fida am hude-aara dekideki. Ba Dadaamiya una ndza a vaterte Shedekwe-aara ge nabi-aha, zlabe ádaliye, a belaa malika-aara ge emnde a slera-aara,

ge se maraterá názu herzhe watse á magava ba jirire na.» A zla elva-aara estuwa.

⁷ «Ya baa ba kure! Náwa herzhe yá aŋkwa duwa, yá de gedatertegeda emnde na má tsufartetsufa elva a nabiyyire na am hude á wakita na.»

⁸ Iya Yuhanna wá, ya cenanaa á ba an hyema-aaruwa duksa-aha ḥanna, ya nanna an ice-aaruwa. Am sarte na cenanvaacena, zharrannaazhárá duksa-aha ḥanna ba shagera, kreppe ya naba mbedehe am sera á malika na a mariyaa duksa-aha ḥanna, yá kezlan ugje.

⁹ Amá a naba piyite: «Maŋka una,» a ba ḥane á elvan ge iya. «Iya keni ya ba sleslera á Dadaamiya ba seke kure antara egdzara mama-aha á ḥa nabi-aha umele. Ya ba seke emnde na ta de daba názena ka puweta ka kina an ervaunjse-aatare bademme. Kezlankezla ugje ba ge Dadaamiya palle.»

¹⁰ Názu a binaa ḥane zlabe ádaliye, a ba ḥane: «Elva-aha na wá, a tsekwanaa ba Dadaamiya. Shebatervuweka elva-aha ḥanna ge emnde. Adaba herzhe watse á magava duksa-aha ḥanna.

¹¹ Názu yá bakurná ya wá: Má ura a eksese mága kelaadire, a naba emmága ḥane. Edda una a eksese mága harám, a naba emmága ḥane. Edda una ḥane a eksese mága maggwire, a yanka emmága-aara. Edda una ḥane a eksese mága cudeddfire, a yanka, a emmága cudeddfire.»

¹² A ba Yaisu: «Náwa herzhe yá aŋkwa duwa antara ládá-aaruwa am erva yá de tegakurtega. Amá wá, ma ware keni yá de vanta á ba áte názena ndza a maganaa edda-aara.

¹³ Ba iya una ya zunjwe arge duksa bademme, am halavuwa á duksa bademme keni ba iya ḥanna zlabe ádaliye. Ya slekatafke keni ba iya, ya slekataliya keni ba iya.»

¹⁴ Má ba gedsa wá, watse tá shansha ba emnde na tá yanka liya am naŋgyuwe-aatare dekifeki na. Itare wá, watse tá shansha baráma á dem berni, tá de zá egdza á náfá á shifa na ba seke una tá kataná itare.

¹⁵ Amá emnde a mága ḥugudiyire, antara emnde a mága náfá, emnde a mága gwardzire, emnde a ceba shifa, an emnde a mága hele, ira emnde na tá njá á ba an fida am mbuwe na, emnde ḥanna bademme wá, itare tá taa demka á dem berni ḥanna dekifeki.

¹⁶ «Iya Yaisu, ya belakuraa malika-aaruwa, ganakini á de balakursebále duksa-aha ḥanna bademme ge kure aiklaisiya-aha. Ya wulfe á *Dawuda ḥará ba iya, ya terlyakwa á ireŋlya keni ba iya.»

¹⁷ Daaci a ba tara Sheefekwe Cudedcfe, antara larusa á egdza zhel kyáwe: «Ane! naba sawa». Ma a cenanaa ware keni, ḥjane keni a bánba: «Sawa». Ma á wáná ndera ge ware keni, sawmbare shawushe yáwe á shifa. Ma a se katanaa ware yáwe ḥjanna keni, tá vante ba dey.

Elva na am halavuwa á elva-aha

¹⁸ Iya Yuhanna wá, náwa yá anjkwa fater magiya ge emnde na tá anjkwa cená elva á nabiyire am wakita na: Ma ware una a far názá-aara ge názena am wakita na keni, Dadaamiya á de fanaarfe ge ḥjane masiba-aha ḥjanna á ndahaná wakita na.

¹⁹ Ma ware una a gulese elva a nabiyire na am hude á wakita na keni, Dadaamiya á de tsakese dza-aara am egdzara á náfá á shifa anjkwa an puwa am wakita na. Watse baaka sledé á edda-aara ba cekideki am berni cudedcfe na á ndahaná wakita na.

²⁰ A bántsa edda una a magaa seydire á ba an jirire áte elva-aha ḥjanna bademme na: «Ba jírire, náwa yá á ba áte we á sera, yá anjkwa duwa.»

*Aamin! Naba sawa ka Yaakadada Yaisu!

²¹ Yaakadada Yaisu a hyantehye ḥjurna-aara ma áte ware keni bademme.